CCOMPENDIUM PRIUILEGIORUM FRATRUM MINORUM ET ALIORUM MENDICANTIUM, &…

Alfonso : de Casarubios, Hieronymus :à Sorbo, Antonius : à Corduba, …

COMPENDIVM PRIVILEGIORVM FRATRVM MINORVM

Et aliorum Mendicantium, & non Mendicantium,

AB ALPHONSO DE CASARVBIOS HISPANO,

TERTIO EDITVM,

Reformatum secundum Decreta Sacri Concil Trid. Ac aliorum Summorum Pontificum, qui à Clemen. VII. vsque ad præsentem Sanctiss. Clemen. VIII. fuere,

PER R. P. F. HIERONYMVM A SORBO, Prædicatorem, Ordinis Capuccinorum,

Et per eumdem, eiusdem Ordinis Generalem, quibusdam Additionibus locupletatum.

Qui etiam apposuit Annotationes quasdam, valde notabiles R. P. F. Antonij de Corduba, cum duplici Indice.

Quæ omnia à mendis, quibus vndique scatebant, nunc omni cura, & diligentia sunt expurgata.

Cum licentia Superiorum.

VENETIIS, M. D. CIII.

Apud Petrum Ricciardum.

COPIA.

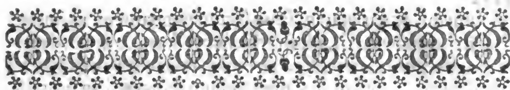
Gli Eccellentissimi Capi dell'Illustrissimo Conseglio di X. infrascritti. Hauuta fede dalli Signori Reformatori del studio di Padoua per relation delli doi a ciò deputati, cioè del Reueren. Padre Inquisitor, & del circ. Secretario del Senato Zuane Merauegia, che nel Libro intitolato Compendium Priuilegiorum Fratrum Minorum & aliorum Mendicantium, & non Mendicantium, editum ab Alfonso de Casarubios Hispano non vi è cosa contra le leggi, & è degno di stampa, concedono licentia che possi esser stampato in questa città.

Dat. die 9. Septemb. 1603.

D. Zuan Paulo Gradenigo.
D. Andrea Bragadin. } Capi dell'Illustriss. Conseglio di X.
D. Stefano Viaro.

Illustrissimi Consf. X. Secretarius
Leonardus Otthobonus.

1603. a 19. Settemb. Regist. in libro.
Ant. Laured. officij cont. Blasf.
Coad. & Secr.

ILLVST. ET REVER. DOMINO

D. IVLIO ANTONIO SANCTORIO S. R. E. PRESBYTERO CARD.

Tituli Sancti Bartholomæi in Insula, Sanctæ Seuerinæ nuncupato, totius nostri Capuccinorum Ordini Protectori bene merito.

Frater HIERONYMVS à SORBO, eiusdem Ordinis minimus, Salutem in Domino.

VM sæpe sæpius (Illustrissime ac Reuerendissime Protector) & mente, & manibus Tractatum illum, Compendium Priuilegiorum Fratrum Minorum, & aliorum Mendicantium, ab admodum R. P. Alphonso de Casarubios Hispano, sic inscriptum, ac non sine maximo eius labore collectum, nonnullis indies emergentibus occasionibus, euoluissem; & tot Summorum Pontificum immensam liberalitatem, ac animi beneuolentiam erga nostram hanc Seraphici Patris Francisci, necnon & aliorum Mendicantium, Religionem in tot, tantaque innumera ei Priuilegia, Indulta, atque Concessiones impartiendo, vidissem: Non potui, Protector Illustrissime, immensam diuinam clementiam, ac prouidentiam, quam sic in particulari, continuatis temporibus, de illa habere, ostendere dignatus est, non admirari, ingentesque ei gratias, omni qua potui animi gratitudine, referre. Verum quia sicut ob magnitudinem talium Priuilegiorum pene infinitam, & obscuritatem

imperuiam, ac uarietatem sæpe secum pugnantem, vt immensitas ipsorum breuiari, illustrari tenebrositas, & discordantia in unum reconciliari posset, illa omnia ita lucidè, & exactè ad omnium eruditionem in Compendium redigere, in supradicti Auctoris animo resedit. Sic etiam mihi visum est, cum, non nullas hucusque, ab huiusmodi libelli impressione, (ex qua sexaginta ferè anni defluxere,) & a subsequentibus Summis Pontificibus, & a sacro præcipuè Tridentino Concilio, Ampliationes, Restrictiones, ac in toto, vel in parte Correctiones, Priuilegia supradicta habuisse considerarem, (quæ fortè magis, quam prius, & obscuritatem maximam, & in nonnullis, caussam errandi, inconsideratis, & inexpertis dare posse, nulli sit dubium) ad communem omnium, tam nostræ Minoritanæ Religionis, quam aliorum Mendicantium vtilitatem, illa omnia recolligere, ac suis proprijs locis, & alphabiticis verbis, in supradicto libello Compendij (prout in Epistola ad Lectorē demonstrabitur) collocare, vt vnusquisque facillime, & Priuilegium, & Restrictionem simul, vel Correctionem, quando adest, vno oculi ictu possit perspicere. Quæ quantum Mendicantibus omnibus sint profutura, cuilibet mentis compoti, animoque beneuolo, iudicandum relinquo. Ea igitur, vtcumq; sint, tibi Illustrissimo, & Reuerendissimo Domino nostro Protectori, Gubernatori, & Correctori, omni qua possum animi humilitate dedicare, ac videnda, & examinanda mittere censui, vt tamquam Corrector, quæ sunt corrigenda corrigas, superflua rescindas, & quæ desunt addas, Ac vt Gubernator, & Protector, siqua sunt probanda tuearis, & defendas, & vt me seruum tuum indignissimum commendatum habeas. Vale.

AD ILLVSTRISSIMVM
ET REVERENDISSIMVM
Iulium Antonium Sanctorium.

S. R. E. CARDINALEM.

Donatus Francus Carmianensis.

LVX ITALIAE, nostriq; o gloria secli,
IVLI nobilium Maxime Romulidum,
Quo nitens, numquam sapientia corruet, artes
Florebunt sacrae, Phœbus, & Aonides,
Quo incolumi, magno non Cæsare Roma superbit,
Cui rubuit patrio tincta cruore manus:
Ille etenim ferro terras; tua vincit Olympum
Mitra, timore viros ille, tu amore trahis.
Accipe consumptos, noctesq;, diesq;, labores,
Exigua eximio munera ab ingenio.
Claro namq; tuo fulgentes nomine, viuent,
Dum lymphas amnis, dum feret astra Polus.

AMPLISS. CARD. S. SEVERINAE
IOH. FRANCISCI LOMB. SERVVLI
Hexastichon.

CAPVCCINORVM insignis Protector IVLI,
Te rogo, vt a SORBO HIERONYMVM, foueas.
Namq; suo auspicio concludit strenuè, & aptè,
Priuatas leges Pontificum varias.
Quod si aliquando, PETRI ascendes Sanctore Cathedram,
Da Capuccinis Occeanon Chariton.

Ad Libri Auctorem, Donatus Francus Carmian.

ET TEMPLA, & statuas erexit Sparta Licurgo,
Qui statuit populo iura profana suo.
Gens electa Dei, quod sacra HIERONYME stringis
Dogmata Pontificum, quid tibi constituet?
Non poterit dignas meritis tibi reddere grates:
Verum te in Cælo præmia digna manent.

IOHANNIS FRANCISCI
LOMBARDI

Epigramma.

ΡΞΑΤΩ Ἀλφόνσος προτερήματα Ἀρχιερήων.
Ποικίλων κλείων συλλάβῳ ἐν βραχεῖ
Νῦν δ' αὔξει, φανεροῖ τε σοφῶς ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ οὗτος
Ἐκ Σόρβου στρατιος Σεραφικος λιπαρής.
Σωρηδὸν χαρίτων σώρευσιν ἑνοῖ τῶν πασῶν,
Ἢ σώρευμα καλῶν παντοδαπὸν γλαφυρῶς.
Ὕλη ἄρα πρῶτος, μορφὴ γὰρ δεύτερος ἐστὶ,
Πᾶν διασυπῶν, καὶ κληροδοσῶν φρονίμως.

FRANCISCI MAVRI
ΣΧΕΔΙΟΣ INTERPRETATIO.

LPHONSVS paruo est aggressus dogmata elencho,
Pontifices summi, quæ statuere viri.
Nunc autem docte promens HIERONYMVS auget,
E SORBO miles, Seraphicoq; choro.
Colligit hic Charitum cumulos, tot seruat, & vno,
Vt, quas exceptas, sint tibi semper opes.
Illum materiam posses, hunc dicere formam,
Actum si rebus præbet, & harmoniam.

Stabilis Acad. Obscuri.

De Libro Compendij Priuileg. &c. R.P.F. Hieron. à Sorbo.

Hexastichon.

SACRA turba Dei, varia cum veste venite,
Et manibus lætis, munera percipite.
Quæ Pater ille affert vobis, quater ille beatus,
Magnus, qui merito, est, Relligione Minor:
Dicite nunc quæso: quonam donetur honore?
Gaudeat; vt dignum est, laudibus ille suis.

Auctor.

VNERA sacra Patrum, quisquis longo ordine, magna
FRANCISCI SOBOLI, præstita nosse cupit:
Me legat, & summo referat perlecta Tonanti,
Inclita sat laus hæc, sat mihi dignus honos.

AD LECTOREM.

CIAS, piè Lector, quod in hac noua Recollectione, quam, omni qua potui sollicitudine, ac labore huiusmodi libro Cōpēdij addidi ponunť oēs Ampliationes, Restrictiones, Correctiones, Cōfirmationes, ac nouę Cōcessiones, quę a Sac. Trid. Conc. & ab alijs Summis Pōtificib. q ab hinc sexaginta annis fuere, Priuilegijs omniū Mēdicātiū, in hoc Cōpēdio cōtentis, reperiuntur factæ. Et sub eodē ordine ponūtur alphabetico, q in isto libro fuit obseruatus, videlicet. Si in verbo, Abbas, adest facta aliqua Ampliatio, siue Correctio &c. ibidem annotatur. Sed hęc Annotatio (vt euitetur cōfusió) ponitur in fine omniū illarū Concessionū, ac Priuilegiorū, ad illius Alphabetici verbi finē spectantium, cū numero correspondenti alij numero, ab ipso primo Auctore in illis Priuilegijs assignato. Vt exempli gratia, in verbo, Abbatissa, num. 5. §. Idem Eugenius, est necessaria quædam annotatio; ideo in fine illius verbi, Abbatissa, ponetur in margine in §. 5. Circa huiusmodi prohibitionem, &c. Ita quod nostras Recollectiones harum Reformationum, seu Correctionum, reperies (carissime lector) in fine Annotationum cuiuslibet Alphabetici verbi sub signo (Capuccini Annotatio) & sunt etiam posita aliqua alia particularia Priuilegia, quæ intra hoc supradictū 60. annorum spatiū fuere concessa alicui particulari Mendicantiū Religioni (prout melius potui habere) vt ab alijs Mendicantibus sciantur pro Communicatione Priuilegiorum, quæ ad inuicem omnibus conceditur. Sed ante nostram Annotationem, ponetur (vbi aderit) Annotatio quædam valde notabilis facta a R. P. F. Antonio de Corduba Regularis Obseruantiæ Seraphici P. nostri Francisci, anno 1539. Ac in fine postmodum totius Compendij, ponentur illa alia, quæ sequens pagina, demonstrat. Vale in Domino, Deumque pro me ora. Neapoli Anno Domini. M.D.X.C.I I I I.

Declaratio breuiatarum Allegationum.

BReuiatæ Allegationes Priuilegiorum, seu Bullarum. fo. ff. fff. B. b. O. o. quæ in hoc Compendio fiunt, scias significare folium Trium librorum, qui Monumenta Ordinis appellantur. Primæ, scilicet, Impressionis: secundæ Impressionis; & tertiæ quæ dicitur Supplementum, in quibus Priuilegia ipsa reperiuntur registrata. Vnde.

fo. Simplex, significat folium primi libri.
ff. Duplex, significat fol. 2. &
fff. Triplex, folium significat Supplementi.
B. Magnum, significat Bullam authenticam.
b. Paruum signif. Bullam non authenticam.
O. Magnum, Oraculum viuæ vocis authenticum.
o. Paruum, Oraculum non authenticum.

QVÆ HVIC COMPENDIO ADDVNTVR, sunt ista, videlicet.

1 VT facilius cognoscantur ij, qui huiusmodi Priuilegijs in hoc Compendio contentis, possint gaudere, declarare censui, qui nam sint Ordines Mendicantes; & qui eorum Priuilegiorum participantes; Ac vnde illi originem traxerunt; & hoc fiet in prima sequenti pagina.

2 Ponetur Annotationes quædā P.F.Antonij de Corduba Doctoris celeberrimi, Regularis Obseruantiæ, Seraphici P.nostri Francisci, editæ anno Domini 1539. Procedunt autem istæ annotationes, eodem modo, super eosdē titulos, seu dictiones, & paragraphos, quo & ipsum Compendium Tertio editum prosequitur.

3 Subsequentur Annotationes nostræ post supradictas Cordubę, eodemmet ordine, sub hoc signo, & nomine præsignatæ.

Capuccini annotatio. Ibique, vltra Priuilegiorum reformationem, nonnullas alias reperies necessarias, ac scitu dignas resolutiones, & maxime quoad materiam. ¶Absolutionum, ac Confessorum. ¶Conseruatorum assignationis. ¶Bullæ Cruciatæ. ¶Bullæ de largitione munerum Regularibus interdicta. ¶Interdicti. ¶Sacrorum ordinum susceptionis. Ingressus Mulierum Monasteria Regularium, ac Virorum in Monasteria Monialium, cum declaratione Motus Pij V. & Greg. XIII.

Vt in Verbo Absol. Conseruatores. Cruciata. Dare. Interdictū Ordines sacri. Ingredi Monasteria.

Postremo in fine huius Compendij ponentur aliquę Bullę necessario sēper prę manibus a Regularibus habendæ, quæ in Bullario, vel alibi authenticæ reperiuntur positę.

Deinde ordines, seu modi quidam obseruandi ad induēdum Nouitiū, Monialem, Fratres, & Sorores tertij Ordinis Sancti P.N. Francisci, & eorum Regulæ; ac ad benedicendum velum, & Abbatissam; necnon & Corporalia.

Ac postmodum ponentur Formulæ quædam Absolutionum, secūdum modernaiorem institutum, in Confessionibus faciendæ.

[Nonnulla etiam alia addidi necessaria in hac tertia editione in diuersis locis sub hac nota. [Additio &c.]

Et copiosissimus index omnium notabilium, quæ in toto opere continetur.

Mendicantes ergo Ordines, sunt sequentes, videlicet

ORdines, Sancti Dominici. ¶S.Francisci. ¶Eremitarum S. Augustini. ¶Et Carmelitarum, sunt proprie, & principaliter Mendicantes, & si in communi bona stabilia possideant; vt declarauit Pius V. in Constit. 45. Romanus Pontifex, &c.

Immo & ordines Seruorum B. Mariæ. ¶S. Francisci de Paula. ¶S. Hieronymi Iesuatorum. ¶Et Societatis Iesu; Hic idem Pontifex Pius V. inter Ordines Mendicātium supradictos, comprehendi voluit, in Const. 45. Romanus 48. Apostolicæ, & 49. Romanus Pontifex; & Greg. XIII. in Const. 102. Ascendente domino, de ordine Societ. Iesu testatur.

Participantes autem supradictorum Mendicantium Priuileg. sunt, videlicet.

CAnonici Regulares Ordinis S. Augustini, Congregationum, Lateranens. & S. Saluatoris, ac S. Crucis Olimbriens. & Monachorum S. Benedicti Con-

Hoc ordine collocan-

Congregat.& Ordinum Cassinens. Montis Oliueti, Vallis Vmbrosæ; Necnon etiã Congregat. Cisterciens. & Carthusiens. Necnon S. Hierony. Hispaniar. Ac Camaldul. & Frat. Militiæ Iesu Christi reformatorum nuncupatorum Regni Portugalliæ; Ita disponuntur, ac eodemmet supradicto ordine numerantur, in Const. 38. Pij V. Et si Mendicantium, &c. circa finem. *tur in cõst. 38. Pij V.*

Nec non ordo fratrum Crucigerorũ; ut habetur in Bulla confirmationis eorum Priuile. a Gre. XIIII. anno 1591. confecta. Cœlestinorum. Eremitarum S. Hieronymi, de Pisis, per Pium V. anno 1571. & congreg. Fesulana S. Hierony. Ac Congreg. Cler. Regul. qui vocantur Theatini. Minores, ac Ministri infirmorum, ut in eorum Bullis apparet.

Sunt & multi alij participantes, quorum, cum eorum Bul. in Bullar. non reperiantur, cognitionem habere non potui, ipsi autem bene quidem sciunt.

Supradictorum ordinum breuiter narratur Origo.

ORdo S. Dominici, seu Prædicatorum, ab ipso Sanctiss. Patriarcha originẽ duxit. fuitq; eius Regula confirmata ab Hono. III. primo anno sui Pontif. & anno 6. Federici II. Imperatoris, & nostræ salutis anno 1216. qui feruentissimus Beatus Dominicus, ex hac vita migrauit ad Dominũ, nonis Augusti, anno Domini 1223. fuitque postea Greg. IX. in sanctorum numero collocatus. *S. Domin.*

Estq; iste Ordo diuisus in Conuentuales, & Obseruantes; qui Obseruantes in nostra Italia, sunt in Lombardos, & Tuscos partiti.

ORrdo S. Francisci de Assisio, ab ipso Seraphico Patre, Patriarcha fuit institutus, ac Fratrum Minorum vocatus: eiusq; primæ Regulæ confirmationem habuit ab Innocentio III. anno Domini 1212. & secundæ Regulæ, ab Honorio III. anno 8. sui Pontificatus, & nostræ salutis circiter 1224. *S. Francis.*

Instituit etiam Ord. Monialium S. Claræ, & Tertij Ordinis, de pœnitentia nuncupati, vnde de eo canitur, Tres Ord. hic ordinat, primumq; Frat. nominat, Minorum, Pauperumque fit Dominarum Medius; sed Pœnitentum, Tertius, sexũ capit vtrumq;: Ac sacris Stigmatibus, biennio ante suũ obitum, mirabiliter a Domino insignitus, migrauit e vita, & ut præfulgida Stella fuit euectus in cœlum, anno a Virgineo partu 1226. 4. die Octobris. Quem postea Gregor. IX. anno 1228. retulit in Sanctorum numerum. *Tres ordines instituit.*

Sed aduertẽdum, quod prædictus primus Ordo, Frat. Minorum vocatus, reperitur nunc, in plures partes, ob varias illius reformationes, diuisus; videlicet, in Conuentuales, in Fratres de Obseruantia nũcupatos (vulgariter dicunt Zoccolanti) In Capuccinos, in fratres de Tertio ordine, in Discalceatos Hispaniæ, in Reformatos de Obseruantia, in Reformatos Cõuetuales, & Reliquos. *Ordo Min. ĩ plures partes diuisus.*

REformatio Frat. de Obseruantia, exijt a Frat. Conuent. & cœpit ab anno circiter 1414. iuxta Conc. Constan. decretũ; sed ei formã, & Ordinem dedit postmodũ B. Bernard. de Senis, vir magnę sãctitatis, & gratię, & sermonis in prædicã. sub Eug. IIII. Sũ. Pont. an. Dñi circiter 1430. ac sub eodẽ, discessit ẽ vita, an. Dom. 1444. fuitq; a Nicol. V. Sanctorum Catalogo ascriptus, anno 1450. *Reformatio Frat. de Obseruantia.*

E quib. Fratr. de Obser. exijt Reform. nostra Capucc. a quodã cœpta deuotiss. Frat. Matthæo de Baschi, ac a Frat. Ludou. a Fossa fossabia, eiusq; Frat. Patria forosempron. in Marchia Anconit. Tẽpore Cle. III. a quo prædicti Frat. obtinuerunt licentiã habitũ portandi cũ Capuccio (quo nũc Capuccini vtũtur, et ipse Seraphicus Pater dum viueret visus fuit) & alijs illum concedendi, anno Dom. 1526. et 3. sui Pontif. et postea tertio fere anno, cœpit hæc eadẽ Reformatio in partib. Calab. a Sãctiss. alijs quibusdã viris, nesciẽtibus forte de illa alia March. *Capucc. Reformatio.*

Qui Frater Matthæus, quindecim congregatis fratribus, in primo eorum Capitulo generali, fuit Generalis electus anno 1528. Sed breuissimo temporis

poris spatio, adeo eorum numerus, diuino fauente numine, creuit, ut in sequẽti Capitulo generali Romę fuerint 300. fratres Congregati; & iam nunc, gratia, ac virtute diuina, adeo sumus in tanto breui temporis spatio, per omnes Mundi partes multiplicati, vt, octo millium fratrum numerũ excedamus. Fuitque iste Ordo, nõ modo ab ipso Cle. VII. sed & ab alijs subsequẽtibus Sũmis Pontif. ac pręcipue à Paulo III. confirmatus, pluribusq; gratijs, atq; indultis refertus; Necnon a Sac. Trid. Synodo, nomine Religionis inter alias insignitus.

Aliorum Reformatio. De reliquis autem supradictis omnibus Reformatis, dicere breuitatis caussa omitto; sufficiat tantùm scire, quod illorum, quidam militant sub obedientia Reuerendissimi P. Gener. Patrum Conuentualium, vel Patrum de Obseruantia: Nos autem Capuccini solum, proprium habemus Generalem, vt & ipsi Patres Conuentuales, & de Obseruantia habent.

S. August. natus est anno 358. ORdo Eremitarum S. Augustini, fuit ab ipsomet, hæreticorum malleo, Augustino; post suam conuersionem fundatus, anno Dom. 394. Et post Africanas ruinas à Vuandalis factas; a quodam Sanctiss. Gulielmo, Aquitaniæ Duce, facto huius Ordinis Eremita, in Gallia fuit reparatus, anno Domini circiter 1157. Vn de fratres Gulielmitæ multo tempore fuerunt vocati.

Reparationes ordinis. Ac postmodum, per quemdam Ioãnem Bonum, in tota Italia, ac præcipue in Lombardia fuit reformatus; & ab Ale. IIII. Sũmo Pontifice, sub uno nomine, eodemque habitu, ac sancti Augustini, eremitano Instituto, & Regula coadunatus; sicut hucusque iam perseuerat.

Exstatq; hic Ordo diuisus, in Conuentuales, & Obseruantes. Obseruantes, in plures aliàs Congregationes; inter quas celebris adest Congregatio Carbonaria, siue S. Ioannis huius Ciuitatis Neapolis, in Campania, siue Terra laboris erecta; cuius caput fuit quidã F. Simon Cremonẽsis, Philosophus, ac Theologus insignis, anno salutis 1399.

Carmelitarum. CArmelitarũ ordinem, primam traxisse originem, ferunt aliqui ab Helia, Prophetarũ maximo (licèt aliqui alij dicant, hoc vmbram esse potius, & figuram) qui in monte Carmelo, vna cum aliquibus suis discipulis, vitam eremiticam, ac religiosam colere cœpit, ante Virginis Partum annis fere 900.

Multiplex huius Ord. institut. Secunda alia origo incepit a Ioanne Baptista, et post Iesu Christi Passionẽ, a multis apostolicis viris, qui montem illum Carmeli, solitariam vitam ducentes, inhabitare cęperunt: Ibique Ecclesiam quamdã, ad honorem Beatiss. Dei genitricis Mariæ, quam sibi in Patronam, & Protectricem elegerant, cõstruxerunt. Et sic illi, vsq; ad annum a Virginis partu, 412. perseuerauerunt. Quo tẽpore Ioãnes quidam doctissimus, ac sanctissimus, Græcus, Patriarcha 44. Hierosolymitanus, qui fuerat antea Prior huius Ordinis in Monte Carmelo, primo Regulã quamdam eis obseruandã præscripsit. Deinde anno circiter. 1110. Albertus quidam Patriarcha similiter Hierosolymi. aliam eis dedit Regulã, quæ huc vsq; semper postmodum est obseruata, fuitq; confirmata ab Honorio III. in primo sui Pontif. anno. Ac, vt eum, quo nunc vtũtur habitu, possent portare, concessit Honorius IIII. anno Domini 1287. Et vt possent carnẽ comedere, eis in præfata Regula prohibitã, concessere Eugenius IIII. anno 1431. & Pius II. anno 1459. & Sixt. IIII. anno 1476.

Permissio comestionis carnis.

Quattuor alij Ordines, Mendicantibus adiecti. Postremo vero a Magist. F. Ioanne Soreth, fuit Ordo reformatus, & proinde in duas partes remansit diuisus, in Conuentuales, scilicet, & Obseruãtes.

Hi supradicti, sunt 4. Ordines Mendicantium Principales, quibus sunt etiam et infrascripti, alij 4. postmodum adiecti, videlicet, Seruorum B. MARIÆ. S. Francisci de Paula, Sancti Hieronymi Iesuatorum, ac Societais Iesu.

Seruita. SEruorum B. MARIÆ Ordo (vt eorum narrant monumenta) a septẽ nobilissimis viris Florentinis, in Mõte Senario, prope Florentiã, ex B. MARIÆ Vir-

Virginis monitu,fundationem mirabiliter cœpit; Ac mirabilis propagari visus est a B.Philippo,sanctitate,& nobilitate celeberrimo,anno Domini 1233. sub Greg.IX.

Virgineoq; monitu,hunc,quem ferunt habitum,ac Regulã D.August.obseruãdã susceperunt & ab Alex.IIII.postea Ordo iste cõfirmatus,ac inter 4. Mẽdicantes connumeratus fuit,anno salutis circiter 1255.Postmodũ uero a quodã R.P.Nicolao Perusino,tunc totius Ordinis generali,fuit ille Ordo in duas partes diuisus,& alij Conuentuales,alij vero Obseruantes nuncupantur.

Ordo inter Mendicantes numer.

Hocq; nomine Seruorũ B.MARIÆ,ex voce quorumdã puerorũ infantiũ,& lactẽtiũ,miraculose edita,insignitos remansisse fertur;ipsi enim pueri videtes aliquos ex supradictis septem,eleemosynam per ciuitatem quærentes,exclamare(licèt infantes)clarissima uoce cæperũt,en serui B.MARIÆ Virginis veniũt,date eis Eleemosynam,adeo vt ita in posterum semper vocati fuerint.

Ordo Minimorum.

MInimorũ Ordinis caput,& fundator inclitus fuit S.Franciscus a Paula, anno Domini 1450.qui ob multitudinem,tam virorum,quam mulierũ; ex omnibus partibus ad se confluentium,tres Regulas instituit;vnam pro Fratribus,aliam pro Monialibus,& tertiam pro Mantellatis: quæ confirmatæ, & approbatæ fuere a Six.IIII.Inno.VIII.& Alex.V.Qui Sãctis.Patriarcha,sanctitate,& miraculis plenus,migrauit ad Dominũ,anno salutis 1507. & a Leone X. Sanctorum Catalogo ascriptus,est anno 1519.

S.Hieronym. Iesuatorũ.

SAncti Hieronymi Iesuatorum,seu Clericorum Apostolicorum Congregationis,auctor fuit B.Ioannes Colombinus,nobilis inter Senarum ciues, ab anno nostræ salutis circiter 1355.eo modo quo historię dicunt.Qui ex hac luce in cælestem patriam euolauit,anno Domini 1367.sub Vrbano V.Sũmo Põtific.Fuitq; ipse Vrbanus huius Ordinis approbator,habitusq; concessor,anno Domini 1367.Qui ordo sub D.August.patrocinio militat,& sub Obseruantia cuiusdam Regulæ,sibi a quodam eorum fratre,& postmodum Episcopo facto Ferrariense,vitæ sanctitate celeberrimo,præscripta.

Cur Fr. Iesuati,appellentur.

Et vocantur fratres Iesuati,uel ob frequentiam,quam huius nominis Sanctiss.Iesu in ore habebãt;uel,ut alij dicunt,quia sic eis,ex ore infantium, & lactentium diuinitus fuit illud nomen impositum,& ab eorum supradicto Fundatore,prophetico spiritu præscriptum.

Cur S. Hieronymi.

Ac appellantur Fratres Iesuati S.Hierony.quia ex magna deuotione,quam antiqui illi Patres, erga hunc pœnitentiæ speculum semper habuerunt,in eorum Congregationis Protectorem,illum suscipere decreuerunt.

Et postmodum,per Alex.VI.tali nomine eos vocari fuit mãdatum,ut ex eorum Bulla,inter eorũ Priuilegia posita,apparet:adeo ut ex illo Pontifice semper postmodum ab alijs Summis Pontif.Cõgregatio Iesuatorũ sint appellati.

Societatis Iesu.

Cuius vita, exacte reperitur scrip. a R. P.D. Petro Ribadenrica eiusdem Societatis.

Vt in cõst. 21. Regimini.

SOcietatis Iesu Ordinis,Caput,& fundator fuit(vt testatur Gre.XIII.in cõstit.sua 105.Ascẽdẽte Domino)Nobilis ille Ignatius de Loyola Hispanus; qui,sibi adiũctis illis strenuissimis Christi Iesu commilitonibus,Petro Fabro, Iacobo Iayuez, Simeone Rodorico,Nicolao Bobadilla,ac Alphonso Salmerone,& quibusdam alijs,in Italiam venit,anno Domini 1537.siue 1540.vbi mirabilia,per ipsos,in Augmentum Sanctissimæ fidei,animarumque salutem,Deo in dies operante,statuerunt Congregationem illam, non Ignatij, sed Societatem Iesu Christi appellare;adeo,quod exinde Iesuitæ appellantur: Quã Paul. III. Farnesius Sũmus Põtifex, anno a Virgineo Partu 1545.cõfirmauit;multisque eam postmodũ Priuilegijs locupletauit;ut etiã Iulius II.anno 1550.Greg. XIII.in const.102.Ascẽdẽte Domino,alijq; sub sequentes Sũmi Põtif.fecerũt.

Hi ergo supradicti quattuor alij Ordines, inter Mendicantes sunt aggregati,ut supra est dictum.

Par-

Participantes autem Menditantium Priuilegia, sunt sequentes.

Canonici Regulares Lateranenses.

CAnonici Regulares, Ordinis S. August. dicti Lateranenses, ab Apostolis primum (vt narrant historiæ) traxerunt originem, sed postmodum a B. August. fuit talis Congregatio, regulariter ordinata, cũ quibus Canonicis, ipse factus Presbyter a Valerio Episcopo, secundum Regulam ab Apostolis traditam, aliquamdiu vixit. Qui, cum post aliqua temporũ spatia, varias habuissent a laudabilibus viris Reformationes, secundumque illas varia sortiti essent nomina, inter alias, prima fuit ista Congregatio Lateranensis. Quæ tandẽ fuit reformata in templo S. MARIÆ Frigionariæ, prope Ciuitatem Lucæ, anno 1407. a quodam Clerico nobilissimo Romano, nomine Bartholomæo, Illustrissimæ familiæ Columnæ, vna cum quodam eius Socio, nomine Iacobo de Augradis V. I. Doctore excellentissimo: sed prius per 800. annos, vsq; ad Bonitac. VIII. fuerunt in Ecclesia Lateranensi, a Gelasio, discipulo prius S. Augustini, & Summo Pontifice postea creato, instituti, sub Regula D. August. semper viuentes, ex qua Ecclesia licèt in posterum pluries essent eiecti, ac iterum regressi; tãdem sub Six. IIII. Summo Pontif. omnimode illius possessionẽ amiserunt, non tamen titulum, & Priuilegia, vt ipse idem Pontifex eis concessit, vna cum Monasterio S. MARIAE Pacis, in quo adhuc vsq; Romę perseuerãt.

Vt aiunt Possid. & Vincẽtius Belluacẽs. in spec doctrinal. li. 19. c. 16. et D. Antoninus 2. par. hist. et alij.

Canonici S. Saluatoris.

CAnonici Regulares Congregationis S. Saluatoris, initium habuerunt in quadam Canonica vocata S. MARIA Reni, apud Flumen Renum, & ad duo milliaria prope Ciuitatem Bononię sita, in qua quidam Canonici cohabitabant, secundum Regulam D. August. viuentes, fuitq; talis Ordo ibi ab Innocentio II. confirmatus, anno Domini 1136. & in hac Canonica perseuerauerũt vsque ad annum 1350. qua postmodum a Militibus Ioannis Vicecomitis, in obsidione Bononiæ deuastata, se intra Ciuitatem, in Canonica S. Saluatoris transtulerunt, in qua, vsque ad annum 1418. perseuerauerunt, qui postmodũ vniti, cum quodam P. Stephano Senensi, & socijs, ex Ordine Eremitarum Lecetti; & a Gregorio XII. & Mart. V. confirmati, circa annum Domini 1408. & 1418. nomen sumpserunt Canonicorum S. Saluatoris; adeo, vt eorum verum principium sit protractum ex præfata Canonica Sanctæ MARIAE Reni, & S. Saluatoris Bononię, ac S. Saluatoris Licetti.

Vt testatur Aug. Manfredi Mãtuanus huius Cõgregat. Cano. in sua apologia.

Et licèt aliqui velint originem duci a S. Donato de Scopetto, prope Florentiam sito, & nunc iam diruto, & quod proinde Fratres & Scoppettini sint uocati, veritas tamen est, quod iste non fuit primus, sed quartus locus tribus alijs adiectus: unde D. Antoninus in secunda parte suæ histor. titu. 15. ait, quod hæc Congregatio dicitur Scopettinorum, a dicto loco S. Donati, sed magis proprie S. Saluatoris. Itaq; hæc eorum appellatio Scopettinorum, fuit ab illo loco, in quo tunc inhabitabant, & non a primo initio, vt solet in pluribus Ciuitatibus obseruari vt vocentur Religiosi a titulo illius Ecclesiæ in qua degunt, ut puta nos Capuccini, vocamur fratres S. Eufemij in Ciuitate Neapol. ab Ecclesia illius loci, in quo habitamus, & sic etiam multi alij. Sed principalis eorum titulus est S. Saluatoris, vt iam est dictum.

Cur Scopettini uocati sint.

S. Benedic.

MOnachorum S. Benedicti Ordinem Montis Cassini, ac sanctę Iustinæ vocatum, ab ipso beatissimo Patriarcha, in Sublacu primum, ac in Monte Cassino postmodum sumpsisse primordia anno Domini circiter 530. neminẽ latet: Sed fuit postmodum reformatus ab Odone in Abbatia Cluniacensi an. 913. & a Ludouico Balbo in Abbatia S. Iustinę Ciuitatis Paduę anno 1410. Qui quidem Benedictus a Domino tales, tantosq; habuit ramos, ut breui temporis cursu, totum fere, statutis temporibus, eorum Sanctitate, & disciplina, illustrarint Orbem: & inter alios, fuerunt Congregationes, & Ordines; Montis Olíueti, Vallis Vmbrosæ, Cistercienfium, Carthusiensium, Cælestinorum;

Reformat. Ordinis.

&

& aliorum,quos supra,Priuilegiorum Mendicãtium Ordinum,esse factos participes a Pio V.recensuimus.

Et vt de singulorum Origine, aliquid (sicut de aliis facimus) dicamus est sciendum,quod.

MOntis Olíueti Congregationem,quidam Bernardus Tolomæi cum duobus aliis Socijs Senensibus, fundare cœpit in Monte Oliueto,prope dictam Ciuitatem Senarum ad 15.milliaria sito,anno Domini 1319.sub Ioanne 22.Summo Pōtifice,cuius iussu,Guido Petramala Episcopus Ciuitatis Aretii visione prius B.Genitricis Dei MARIÆ pręhabita, & habitum,quem nunc ferunt,dedit,& Regulam S.Benedicti obseruandam præscripsit. *Montis Oliueti.*

VAllis Vmbrosæ exordium fuit Ioannes Gualbertus nobilis vir Florentinus,in quadã parte Montis Apennini,vocata Vallis Vmbrosa, prope Florentiam ad 20.milliaria, circa annum Domin.1040.vel secundum alios 1060. Qui Ioãnes, miraculis clarus, discessit e vita, anno nostræ salutis 1073.tẽpore Greg.7.ac postmodũ ab ipsomet,siue a Callist.2.Pōt.fuit in SS.num.collocat⁹ *Vallis Vmbrosa.*

CIstercienſium(vt historiographi volunt) fuit auctor Robertus Abbas Abbatiæ Molismensis; quæ Congregatio, a Monasterio primitus ædificato, in quodam loco Cistercio dicto,tale nomẽ sumpsit:& post paullulum temporis interuallum,a Diuo Bernardo,Clarauallense Abbate,sua doctrina,ac morum sanctitate,adeo fuit illustrata,& sanctis institutis imbuta, vt merito eius fundator possit appellari: Qui migrauit ad Dominũ,anno salutis nostrę 1153. sub Eugen.3.Summo Pontif.& ab Alexãdro 3.inter sanctos adnumeratus est anno Domini 1165.& hæc Congreg.D.Benedicti Regulam obseruat. *Cistercien.*

S.Bruno, natione Germanus, ex Colonia Agrippina,originẽ trahens,in Eremum quamdam,(quam Carthusiam vocant)amplam quidẽ,sed prorsus incultam,atque a nemine habitã,in diœcesi Gratianopolitana,ab Hugone Vrbis Gratianopolis,Episcopo sanctis.sibi datam,sex socijs committatus,cum se cessisset,sacri Carthusiani Instituti primus auctor & architectus fuit, anno salutis millesimo octogesimo quarto, tempore Victoris tertij Summi Pontificis: ex qua Carthusia,vbi primum Monasterium cõstructum fuit, vnumquodque eorum Monasteriũ Carthusia, & ipsi Religiosi Carthusienses,siue Carthusiani vocãtur:qui sanctissimus Bruno ædificata postmodum, amplissima illa Abbatia in Prouincia Calabriæ,in Squillacensi territorio sita,migrauit ad Dominum anno 1101.in Cathedra Petri sedente Paschale 2.& anno 1514.a Papa Leone X.in Sanctorum num.fuit adscriptus. *Carthus.*

CAmaldulensiũ Congreg.fuit institutor, & caput B.Romualdus,e Ciuit. Rauennæ oriundus, anno salutis 904.quæ Congregatio ex famosissimo illo Conuẽ.Camalduli, in territorio ciuitatis Aretij, Prouinc.Tusciæ, ab ipso B.Romualdo ędificato, nomen accepit Camaldul.& Reg.S.Benedicti obser. *Camaldu.*

Qui Romuald.floruit multis miraculis clarus,anno a Virgineo Partu Millesimo,ac ætate ann.120.ex hac luce discessit in Valli Castri Marchiæ Anconit.

COngreg.Eremit.S.Hieronymi e Pisis, originem habuit a B.Petro de Pisis,nobilissimæ prosapiæ, de Gambacorta, an.Dom.1380.quę Congreg. Eremitar.S.Hieronymi vocari voluit,tum ob incredibilem deuotionẽ,quam sẽper in suo pectore gestauit erga hunc S.Eccles.Doctorẽ Hieronymum,cum etiã,vt hoc nomine insigniti,illius vestigia sectari, eius discipuli conarentur. *S.Hierony. e Pisis.*

COngreg.Fesulana S.Hieron.initium suũ habuit, a B.Carolo filio egregii D.Antonii de Rumena,Comitis Montis Granelli,diœcesis Sarcinatẽsis; quę ciuitas sita est in Mõtib. Apẽnini supra Cęsenã, an.1386.Hic B.Carolus, cum esset Sacerdos,& ad perfectiorem uitã anhelaret,assumptis secũ duobus sociis,eiusdẽ spiritus,uidelicet Redone de Mõte Granello, & Gualterio Marso, Eremitorium costruxit intra ruinas Ciuitatis Fesulanæ; ibique sub extre- *Additio. Congregat. S.Hierony. Fesulana.*

ma

ma paupertate degens,multos congregauit Discipulos,qui sub eius diciplina profitebantur vitam eremiticam & sub hoc titulo, videlicet eremitarum S. Hieronymi,huiusmodi Congregatio,viuente adhuc prædicto Carolo,approbata & confirmata fuit ab Innocentio PP.VII.anno 1405.& a Gregorio XII. Postmodum eadem Congreg.approbata fuit,cõfirmata, & multis priuilegijs aucta,& ornata ab Eugenio IV.qui uoluit & mandauit,vt deinceps non Congregatio eremitarum, sed Cõgregatio Fratrum Mendicantium S.Hieronymi Fesulani nuncuparetur; & professionem emitteret iuxta Regulã S.Augustini quoad tria vota essentialia: cuius extant litteræ Aopostolicæ, sub die 26.Iulij 1441.Supradictus B.Carolus obijt Venetijs die VII.Septemb.1417.hora Tertiæ,sepultus fuit in Ecclesia S.Mariæ Gratiarum prope altare maius.

S. Hieron. Hispan. CONgregationis Eremitarum S.Hieronymi Hispaniarũ Fundator, seu potius Reformator fuit, & Rector, Doctissimus quidam Lupus de Olīueto Hispanus;qui in Vrbe,Ecclesiam S.Alexij in Monte Auentino sita,a Sũmo Põtific.obtinuit, ac faciendi, seu potius reformandi huiusmodi Congregationẽ licentiam impetrauit;eiq; quamdam Regulam,ab operibus S.Hierony.collectam,obseruandam tradidit.Vel, vt aliqui alij volunt, Cõgregatio ista habuit principiũ ab Eusebio Cremonẽsi,gloriosissimi Hieronymi discipulo,cuius credũtur vestigia sequi Monachi de Guadalupe Hispan.sed potest esse,quod isti fuerint reformati a supradicto Lupo,& diuisi ab ista Congreg.Discessit ex hac vita Lupus anno 1433.anno 3.Eugen.4.sepultusque est in dicta Eccl.S.Alexij.

Cœlestini. ORdo Cęlestinorũ, originem habuit,& nomen a Sãctissimo Petro de Morono,dicto Papa Cœlestino V.creato anno Domini 1296.In quodã Mõte prope Ciuitatem Sulmonam,uocato Magella; confirmationem illius obtinuit a Gre.X. Ac e uita discesit,post Papatus renuntiationem anno 1296.sub Bonif.8.Summo Pontif.& in Sanctorum num. fuit collocatus a Clem.5.anno 17.a suo felicissimo transitu.

Cruciferi. ORdo Fratrum Crucigerorum,a Ciriaco Episcopo Hierosolymitano,(qui fuit ille Iudas,qui Crucem Domini nostri, Sanctissimæ Reginæ Helenę præmonstrauit)originem sumpsit,anno Domini 365.ut duę Bullæ Alex.3. & Alex.6.testimonium ferũt.vel(ut Chronica Martiniana, & Sabellica aiunt)a Cleto 2.post D.Petrum,Summo Põtifice;Et licet,Ordo iste pluries fuisset ob ingruentia bella penitus fere deuastatus, & iterum, atque iterum uigorosius reualidatus;Pius tamen 2.Summus Pontif.in Concilio Mantuæ celebrato,anno 1466.ordinauit, ut fratres illius, habitu coloris cęrulei azurrini induti per gerent (cum alterius prius coloris eorum uestimentum esset) ac confirmauit etiam,ut semper prę manibus Crucem gestarent;Ex quo tempore semper,& Crucem Argenteam, & talis coloris,habitum deferre consueuere: Ac postmodum a Pio V.fuit iste Ordo approbatus,eorumque Priuilegia confirmata, ac plura alia concessa,ut in eorum Bullis patet.

Et huius Congregationis adest in Hispania, Ordo Hospitalium Sancti Antonij Crucigerorum cum Stola,& Saxiæ.

Redemptionis Captiuorum. COngregatio Redemptionis, siue Mercedis, initium sumpsit in Ciuitate Barcinonæ in Hispania,tempore Clem.4.Summi Pontificis,anno Domini 1264.Huius congregationis Religiosi,redimendi Captiuos e Turcarum manibus habent officium,& induuntur habitu albo,cum Cappa ad similitudinẽ Carmelitarum, sed in pectore, a parte dextra, scutum deferunt cũm Cruce alba in campo Rubeo in parte superiori posita,& in parte inferiori,cum Aragoniæ Regni insignibus.

Sanctiss. Trinitatis. ORdo Sanctissimæ Tinitatis, (qui idem, ut supradicta Congregatio Redemptionis,habet officium)Principium habuit a quodam F.Ioanne, in cuius sepulcro posito in Ecclesia S.Thomæ de Mori, Romæ in Monte Celio, ubi

vbi huiusmodi fratres habitãt,reperiũtur inscriptæ infrascriptæ literæ; Anno Dominicæ incarnationis 1197. Pontificatus vero D.Innoc.3.anno 1. 15.Kalẽ. Ianu. Institutus est,nutu Dei,Ordo Sanctissi.Trinitatis, & Captiuorũ,a Fratre Ioanne,sub propria Regula sibi ab Apostolica Sede concessa.Sepultus est idem Fr.Ioannes in hoc loco,anno Domini 1213.Mẽs.Decemb.21.e quibus, & fundatoris,& temporis fundationis eius habetur cognitio, Induuntur isti habitu toto albo,cum Cruce quadam in pectore cærulea & Rubea.

Theatini. CONgregatio Clericorum Regularium,qui vocantur Theatini, originem habuit,a Domino Petro Carraffa,Illustri Domino Neapolitano; qui Episcopus Theatinus a Iulio 2.creatus,Episcopatui postmodum renuntiauit, ac cum tribus alijs nobilissimis viris,voto sollemni facto obseruãdi tria illa,quæ alij Religiosi vouere solent, ante Principis Apostolorum Altare in Ecclesia eiusdem,Romæ anno nostræ salutis 1528.tempore Clement.7.Theatinis Patribus initium dedit;qui ab ipso Episcopo Theatino,Theatini sunt appellati; verum quia(hac Congregatione fũdata)fuit postea a Paulo 3.Cardinalis factus,& post mortem Marcelli,Summus Pontifex electus,& Paulus 4. appellatus;Ideo a multis etiam Paullini sunt vocati;sed vniuersalius, Theatini.

Ministri infirmorum. CONgregatio Clericorum Ministrantium infirmis, hisce nostris temporibus sumpsit exordium ab admodum R.P.Camillo de Sellis Theatinens. Diœcesis anno a Virgineo Partu circiter 1584. qui cum quibusdam suis Socijs P.scilicet,Francisco Propeta.P.Bernardino Norcino.P.Curio Lodi,& P. Blasio de opertis,huius Congregationis obtinuerunt approbationẽ a Sixt.V. Summo Pont.anno primo sui Pontific.& nostræ salutis 1586.vt in eius Bulla apparet;quæ postmodũ a Greg.14.anno Domini 1591.fuit innumeris decorata gratijs,Indultis,ac Priuilegijs, ut in Bulla illius: Qui pro gregis Dominici &c.fusius est videre;& nos infrà,in tractatu Cõpendij de ea pluribus in locis dicemus.Qui P.Camillus adhuc viuit, & est Præfectus Generalis prędictæ Congregationis,maxima cum eius, ac suorum laude, animarum salute, Congregationisque profectu.

Minores. CONgregatio Clericorum Regularium Minorum, principium habuit in hac Ciuitate Neap.ab admodum R.P.Augustino Adorno Ianuense, cũ aliquibus suis socijs,videlicet,Ioanne Francisco,& Fabricio Illustriss.Familiæ Caracciolorum,sub Six.V.Summo Põtifice, anno Domini 1589. Fuitque postmodum confirmata a Greg.14.& a S.D.N.Clem.8.Ac Priuilegia Patrum Theatinorum fuerunt ei concessa,& per consequens,omnium aliorum Mendicantium,per viam participationis.Et iam in hac Ciuitate Neap.Sacratissimum,& Antiquissimum Templum Sanctæ Mariæ Maioris, in continuis feruentissimis orationibus,alijsque carnis macerationibus,summa cum eorum laude,ac proximorũ salute inhabitant.Qui quidem P. Augustinus Neap.biẽnio fere post supradictæ Congregationis fundationẽ,sanctissimo fine quieuit.

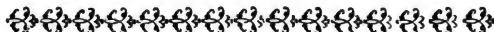
SVBMONITIO AD LECTOREM.

AT hęc sic breuiter,pro enucleatione fundationis,& Originis supradictarum Religionũ,ac Cõgregationum,dicta sufficiãt; seruato sẽper maiore quo dignę sunt honore,& laude a facũdioribus alijs,& eruditioribus,ut decet,explicãdis:Ex huiusmodi vero illarum relatione,seu priore,vel posteriore collocatione,suis Prędecentijs, vel Dignitatibus,quidquam nigredinis,siue degradationis apponere, meum umquam animũ fuisse,Nullus quęso suspicetur:Sed enim potius, me & eum ordinem obseruasse,quem in Bullis,in supradictarum nonnullarum Religionum nominatione, seu collocatione reperi;& maiori qua potui bre-

breuitate, simplicem earum fundationis, & originis notitiam, simplicissima intentione enarrasse sciat. Licet enim illarum aliquæ, posteriores tempore fuerint a me; ante alias per prius fundatas, collocatæ: hoc tamen non fuisse factum, scias cādidissime lector, pro eorum fundationibus, sed quia tali ordine, illarum aliquas, Summis Pontificibus in suis Bullis placuit enumerare, seu disponere, & Alias principaliter, inter quattuor Mendicantium Ordines aggregare: Quæ, cum quo ad hoc videantur aliquid plus, quam aliæ sunt participantes tātum, cum illis connexionis habere; Quid mirum, si sicut viciniores, aut propinquiores sunt (vt ita dicam) in eorum participando Priuilegia: ita & in ordine, etiam viciniores sint collocatæ? Omnia ergo quæso, quæ ego motus fui animi sinceritate, & tu accipe, Deumque pro me tuo seruo indignissimo, ora.

Quæ sunt Seru.B.M. S.Franc.a Paula. Societ.Iesu. S.Hieron. Iesuat.

SEQVVNTVR NOMINA SVMMORVM PONTIFICVM, Qui successiue præfuerunt Ecclesiæ Romanæ, a tempore, quo fundati sunt Ordines Fratr. Minorum, et Prædicatorum, quorum Pōtificum plures, immo fere omnes, multa, uel saltem aliqua concesserunt Fratr. Minoribus, et alijs Mendic. prout in hoc Compen. liquido apparet.

Et in Margine apponuntur anni, eorum Coronationis, & obitus.

Anni Coronationis.		*Anni Oblitus.*	*Anni Coronationis.*		*Anni Oblitus.*
1198	Innocentius III.	1216	1389	Bonifacius IX.	1404
1216	Honorius III.	1227	1404	Innocentius VII.	1406
1227	Gregorius IX.	1241	1409	Alexander V.	1409
1241	Cœlestinus IV.	1241	1410	Ioannes XXIII.	1415
1242	Innocentius IV.	1254	1417	Martinus V.	1431
1255	Alexander IV.	1261	1431	Eugenius IV.	1447
1261	Vrbanus IV.	1264	1447	Nicolaus V.	1455
1265	Clemens IV.	1268	1455	Callistus III.	1458
1271	Gregorius X.	1275	1458	Pius II.	1464
1275	Innocentius V.	1276	1464	Paulus II.	1471
1276	Hadrianus V.	1276	1471	Sixtus IV.	1484
1276	Ioannes XXI.	1277	1484	Innocentius VIII.	1492
1277	Nicolaus III.	1280	1492	Alexander VI.	1503
1281	Martinus IV.	1285	1503	Pius III.	1503
1285	Honorius IV.	1287	1503	Iulius II.	1513
1288	Nicolaus IV.	1293	1513	Leo X.	1521
1293	Cœlestinus V.	1294	1522	Hadrianus VI.	1523
1295	Bonifacius VIII.	1303	1523	Clemens VII.	1534
1303	Benedictus XI.	1303	1534	Paulus III.	1549
1304	Clemens V.	1313	1550	Iulius III.	1555
1316	Ioannes XXII.	1334	1555	Paulus IV.	1559
1334	Benedictus XII.	1342	1560	Pius IV.	1565
1342	Clemens VI.	1352	1566	Pius V.	1572
1352	Innocentius VI.	1362	1572	Gregorius XIII.	1585
1362	Vrbanus V.	1371	1585	Sixtus V.	1590
1371	Gregorius XI.	1378	1591	Gregorius XIV.	1591
1378	Vrbanus VI.	1389	1592	Clemens VIII.	

COMPENDIVM PRIVILEGIORVM,

A VARIIS SVMMIS PONTIFICIBVS, & Apostolica Sede, Fratribus Minoribus, necnon, & alijs Fratribus Mendicantibus, ac Monialibus, & tertiarijs sibi subiectis, eorumque ordinibus concessorum.

Tertio editum, cum multis Additionibus, tàm ex Priuilegijs præfatorum Fratrum, denuò repertis, & obtentis, quàm ex Priuilegijs Fratrum non mendicantium, quibus Fratres Minores, per nouam concessionem Clementis VII. gaudere possunt, ac etiam ex contentis in iure Canonico, quæ præfatos tangunt Fratres, alphabetico ordine, per quemdam Fratrem Minorem Prouinciæ Sancti Iacobi, congestum.

Postremo reformatum a R. P. F. HIERONYMO à SORBO, Prędicatore Ordinis Capuccinorum; Et ab eodem, eiusdem Ordinis nunc Generali denuo correctum, & auctum, feliciter incipit.

ABBAS.

SCIENDVM, quòd licèt Prelati Fratrum Minorum, aliorumq; Mendicantium, Abbates minimè appellentur; nihilominus in priuilegijs huiusmodi fratrum continentur nonnulla, quæ ad Abbates pertinẽt. Ista autem primò sunt quædam prohibitiones receptionis fratrum Minorũ, aliorumq; Mendicantium, ad ordines monachales transire volentium. Hæc verò, vt in loco magis congruo, ponuntur in dictione, Recipere. ¶ Et quia nunc fratres Minores, per nouam concessionem Clementis VII. quæ habetur in dictione, Communicatio priuilegiorum. §. 19. gaudent priuilegijs Ordinum non mendicantium, quorum aliqua concernunt Abbates, pro vt habetur infra varijs dictionibus, prçsertim, Absolutio, Dispensatio, Officium diuinum, Interdictum: poterunt Prælati fratrum Minorum uti omnibus, concessis Abbatibus Ordinum monachalium. *Collector.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

CIRCA *prohibitiones receptionis Fratrum Minorum, aliorumq; Mendicantium, ad ordines monachales, vel intra se transire volentium, aliquas ponam declarationes, secundum Conc. Trid. aliorumq; Summorum Pontificum decreta, infra in verbo, Recipere. Et quando, & quomodo Abbas possit conferre minores ordines, dicam etiam infra, in verbo, Ordines Sacri, in fine.*

ABBATISSA.

¶ *Distinctio concessionum suprascriptarum.*

EX INFRASCRIPTIS concessionibus attinentibus ad Abbatissas, quędam concernunt earum electionem, & durationem; & habentur in §. vbi in margine ponitur ista dictio, Electio; aliæ uero pertinent ad earumdem Abbatissarum officium, & facultatem; hęc autem continentur in §. vbi in margine ponitur hæc dictio, Clausura, vel Receptio. *Collector.*

A INNO-

1 *Electio.* INNOCENTIVS IIII. & posteà Bonifacius VIII. ordinauerunt, & præceperunt, vt electio Abbatissæ monialium Sanctæ Claræ, liberè pertineat ad conuentum.b.fo.32.Et ffo.33.concess.35.

2 *Electio.* VRBANVS IIII. idem statuit quod Innocentius suprascriptus, ac multa alia concernentia officium Abbatissæ; prout late habetur in regula, quam ipse ordinauit pro monialibus S.Claræ, rubrica 22. vide ibi. fol. 289. tractatu 3. Et ffo. 298. tractat. 2.

3 *Ex iure cõmuni. Electio. Per Conc. Trid. ordinatur utnõ eligatur nisi 40. ann. attigerit sess. ult. c. 7.* BOnifacius VIII. statuit, vt cũ Abbatissæ fuerit electio faciẽda, nulla monialis, nisi duodecimũ annũ peregerit, & professa fuerit, tacitè, vel expressè, ad eligendum cum alijs admittatur; nec in Abbatissam, aut Priorissam, vbi per Priorissam monasteriũ gubernatur assumatur: nec de ceterò eligatur aliqua, nisi tricesimũ annum compleuerit, & expressè professa fuerit ordinem regularem. Habetur iure communi. c. Indemnitatibus lib. 6. vbi multa alia ponuntur attinentia ad huiusmodi electionẽ, quæ longum foret hic ponere. Vide ibi.

EVgenius IIII. ordinauit, quòd sicut Abbatissæ, & aliæ sorores, & earũ Prouisoræ ad hoc deputatæ, tenent claues, quibus ab intra, portæ monasteriorum clauduntur; sic per Confessores, aut alias honestas personas, per Ministros generales, aut prouinciales deputandas, ex parte exteriori, habeantur claues, & conseruentur. b. fo. 42. Et ffo. 39. conce. 44.

4

5 *Electio. Pro monialibus Sanctæ Claræ & tertij ordi.* ¶ IDEM Eugenius statuit, quòd in electione, & creatione Abbatissarũ, seu Ministrarũ, vel Matrũ ordinis Sanctæ Claræ, & tertij ordinis, illæ tantũ, ex monialibus, vel sororibus, vocẽ habeant, quæ per annos tres, vel circa, in earumdem monasterijs, vel collegijs fuerint; in qua electione maior pars votorum, ad minus medietatem superans, debeat conuenire. b. fo. 46. Et ffo. 42. conce. 47.

NIcolaus V. statuit, & ordinauit, quòd electiones Abbatissarum, seu Matrum monialium, quę à maiori parte earum numerum dũtaxat, factę fuerint, sint, & censeantur canonicæ. Ac quòd ad ipsorum monasteriorum, seu do

6 *Electio.* morum moniales; aut sorores, ordinem ipsum professas, etiam quæ per triennium, uel circiter, in prædictis monasterijs moram traxerint, spectent, & pertineant. b. fol. 48. Et ffo. 43. conce. 48.

7 *Electio.* ¶ IDEM Nicolaus statuit, quòd prædictarum Abbatissarum, seu Matrũ monialium dignitates, vel officia, per annũ tãtùm durent in partibus cismontanis. scilicet, Italiæ, & alijs ei annexis: temporeq; illo decurso, etiam si iustas renunciationes non fecerint, vacent, ac vacare censeantur. Et quòd in fine huiusmodi anni, a die electionis earum cõputãdi, teneantur, sub excõicationis pœna, ipso facto (si cõtrafecerint) incurrenda, renunciare regimini, & administrationi monasteriorũ, seu domorum earum; ac sigillũ, & claues monasteriorũ, &

Excommunicatio. Renũciare. officinarum restituere in manibus Prouincialium fratrũ minorum, illarũ prouinciarum, in quibus monasteria, & loca ipsa consistunt; vel saltem in manib. Visitatorum monasteriorũ, seu domorum huiusmodi, per eosdẽ Prouinciales in congregatione fratrum deputandorũ, & ad id, ab eisdem Prouincialibus, potestatem habentium. Et hoc voluit fieri in præsentia sororũ, seu monialiũ, ad id specialiter vocatarum. b. fo. 48. & ffo. 43. conce. 48. Et fffo. 40. conc. 128.

8 *Receptio ad habitũ, uel professionẽ.* ¶ IDEM Nicolaus statuit, quòd prædictæ Abbatissæ, nec simul omnes moniales, possint aliquã ad religionem, uel professionẽ recipere; nisi de Prouincialis, aut Visitatoris expressa licẽtia. Nec similiter recipere præsumant, aut valeant aliquem in capellanum vel receptum retinere, nisi à Prouinciali, vel Visitatore, pro idoneo reputatus fuerit. b. fo. 48. & ffo. 43. conce. 48.

9

LEO X. vt monasteria monialiũ debitè regãtur, & gubernentur, ac illorum Abbatissæ circa officiũ sibi cõmissum, summa cum diligẽtia, omniq; sanctimonia, si nõ diuino amore, amotionis saltẽ metu, sẽper intẽtæ existãt, statuit, & mãdauit; ut annis singulis à Prouincialib⁹, seu earũ Visitatorib. Abbatissæ,

ministerij, seu officij absolutionē, à dictis visitatorib. iuxta desup Vrbani IIII. editā constitutionē, petere teneātur: nedū id verbo, sed etiā facto, realiter, & cū effectu faciēdo. Ac etiā statuit, quòd si eisdē Visitatoribus videbitur; & ipsa necessitas, ac monasterij exegerit reformatio, acceptare cū effectu debeant. Et quòd huiusmodi Abbatissæ, officiū, in ipsius Visitatoris manibus, dimittere teneātur; ita vt mera, & libera eidē Visitatori remaneat facultas, eisdē sororib. seu monialib⁹, sub excōicationis sentētia, & alijs sibi visis sentētijs, cēsuris, & penis, præcipiēdi, vt circa alicuius Abbatissæ electionē intēdere debeāt, aut alias, iuxta ipsius pdictę cōstitutionis verba, & tenorē, pcedendi. Et monialē, q̄ Abbatissæ ministeriū hmōi gessit, iuxta excessus exigētiā, corrigēdi, & castigādi; ac cēsuras, & pęnas hmōi, iteratis vicibus, aggrauādi, & alia in premissis necessaria, seu quomodolibet opportuna faciēdi, & exequēdi. b. ffo. 40. cōc. 128.

¶ Aduertendū est, quòd quia circa prædicta, quotidie fiūt nouæ impetrationes, seu prouisiones, & innouationes; ideo in his nullus decipiatur, credēs omnia huiusmodi esse necessariò seruanda; præsertim, quia aliqua ex eis fortè numquam fuerunt moribus vtentium admissa, præcipuè quò ad duratione officiorum, & ætatem eligentium, &c. *Collector.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

CIRCA clausuram, & quomodo, & quando possit intrari, vide Concil. Trid. sess. 25. in c. 5. & plenius infra in uerbo, Clausura monialium. in glossa nostra. *In §. 5.*

Circa hmōi prohibitionē, sunt attēdēda ea quæ à Sacr. Cōc. Trid sess. 25. tit de Reg. & Monial. in c. 6. cū seq. iubētur in electionib. earū obseruari, uidelicet, ut per uota secreta fiant, ita ut singulorum eligentiū nomina nunquam publicentur; & Abbatissa, et Priorissa, & quocumq; alio nomine Præfecta, uel Præposita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis, post expressam professionem, laudabiliter uixerit; quod si his qualitatibus non reperiatur in eodem Monasterio, ex alio eiusdem ordinis eligi possit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præest uideatur, ex his, quæ in eodem Monasterio, annum trigesimum excesserint, & quinq; saltem annis, post professionem, rectè vixerint. Episcopo, vel aliò superiore consentiente eligant. *Cōcil Tri. sess. 25. c. 6. et 7. de Regul.*

Is verò qui electioni præest, Episcopus siue alius superior, claustra monasterij non ingrediatur; sed antè cācellorum fenestellam, uota singularum audiat, uel accipiat. In reliquis, seruentur singulorum ordinum, vel Monasteriorum constitutiones.

Papa Greg. XIII. in const. 84. anno 1583. euulgata, oēs Abbatissas in uita ad triennium reduci iubet; quo triennio finito, omni careant auctoritate: ac regimine, & administratione Monasterij, per triennium, à die finita administrationis inchoandum abstineāt; quo elapso, seruata eadē forma supradicti Cōc. Trid iterū, & pluries eligi possint. *In §. 7.*

Circa tempus suscipiendi habitum à puellis, Deo dicandis, in Conc. Trid. sess. ult. de Regul. c. 17. mandatur, ut sit maior duodecim annis, & non antè, habitum suscipiat. *Tempus suscipiēdi habitum.*

Et quòd professionem non emittat, antequàm explorauerit Episcopus; vel eo absente, vel impedito, eius Vicarius, an coacta, uel seducta fuerit. *Exploratio uolūtatis.*

Et in ca. 18. habetur quòd; si quis coegerit mulieres ad ingrediendum Monasterium, vel ad emittendam professionem: uel si quis impedierit, sine legitima caussa, ne ingrederentur, uel professionem emitterent, sancta Synodus illum anathemati subijcit. *Contra eos qui cogerēt eas intrare monasterium.*

Est hic aduertendum, quòd Pius V. concessit monialibus Regulæ sancti Dominici ut Nouitiæ, in articulo mortis, et ante tempus probationis, possint emittere professionē; et decedentes (quatenus tamen in ætate legitima, ut supra, requisita à Conc. Trid. constitutæ sint) consequantur Indulgentiam plenariam, in forma Iubilæi. Quæ Constitutio fuit promulgata in anno 1570. & ponitur à Reuerendissimo Passarello in tractatu priuilegiorum Minimorum fol. 123. vnde per communicationem priuilegiorum, conceditur hæc facultas alijs monialibus, sub aliorum mendicantium regulis militantibus. *Pro nouitijs. Passarellus.*

Et in cap. 10. eiusdem Sess. 25. mandatur, ut præter ordinarium Confessorem, alius extraordinarius ab Episcopo, & alijs Superioribus, bis aut ter in anno offeratur, qui om- *Cōcedatur eis cōfessor*

extra ordinarius. *nium confessiones audire debeat. Et aduertendum, quòd Leo statuit, vt monialium Confessores, vltrà terminum non durent, vt habetur infrà in Verbo moniales §.28.*

A B S O L V T I O.

Distinctio generalis materiæ absolutionis, inferius annotatæ.

Collector. QVoniã multa valdè, ac nimis diuersa, pertinentia ad materiã absolutionum, reperiuntur in priuilegijs fratrum, quæ si in simul ponerentur, non modicam causarent prolixitatem, & cõfusionem; ideò operæ pretium visum est, huiusmodi materiam sic diuidere, quòd primò ponantur per se, ea quæ attinent ad absolutiones fratrum inter seipsos; ac deinde alia quæ personas sæculares concernunt.

ABSOLVTIO QVOAD FRATRES.

¶*Distinctio materiæ infrascriptæ.*

Collector. INter concessiones pertinentes ad absolutiones fratrum inter seipsos; quædam concernunt absolutionem ordinariam, quæ quotidie potest exerceri, cum opus fuerit; huiusmodi concessiones ponuntur primo per se, procedẽdo per ordinem prout fuerunt successiuè concessæ: aliæ verò concessiones pertinent ad absolutionem extraordinariam, qua, scilicet, solùm certis diebus possunt fratres vti. Istæ sunt absolutiones plenariæ, licet non ęquales, vt infra patebit; quæ ponuntur ordinatè secundo loco. In omnibus autem infrascriptis concessionibus absolutionum sic proceditur, quòd primo ponuntur concessiones attinentes directè ad fratres Minores, ac deinde adduntur aliæ concessiones, quæ alijs fratribus mendicantibus factæ reperiuntur.

ABSOLVTIO ORDINARIA QVOAD FRATRES.

1 *Excommunicatio.* INNOCENTIVS Quartus concessit Generali, & Prouincialib. Ministris, vt eos, ex fratribus suis, qui pro iniectione manuũ in seipsos, incurrerint excõmunicationis vinculũ; aut in id ante susceptũ habitũ inciderint, vel alias sunt excõmunicati, valeant absoluere; nisi adeo graues, & enormes sint excessus, quod meritò sint ad sedẽ Apostolicã destinandi. B.fo.104.conc.219.

2 *Excommunicatio.* ALexander Quartus concessit, fratres Minores posse absolui a suis Ministris, & Custodibus, quando incurrunt excõicationem maiorẽ, participãdo cum excõicatis, quando aggrauata est sentẽtia. b.fo.61. Et fo.64. conc.74.

3 *De custodibus et guardianis.* CLemens Quartus concessit, quòd Custodes, & Guardiani fratrum Minorum qui secundum statuta dicti ordinis aliter quàm per electionem instituuntur, post institutionem, seu prouisionem de ipsis factam, curam animarũ fratrum sibi subditorum habeant, ipsosq; ligare, ac soluere possint; iuxta ipsius ordinis instituta. B.ffo.56. Et fo.139.conce.309.

Collector. ¶IN Mari magno fratrum Carmelitarum extenditur prædicta cõcessio ad Priores prouinciales & locales, seu conuentuales, & alios Officiales, qui secũdum eiusdem ordinis instituta, aliter quàm per electionẽ, a Generali dicti ordinis instituuntur. Et sic, ratione communicationis priuilegiorum, idem iudicium erit de Prouincialibus, & alijs Officialibus ordinis Minorum.

4 *Pro nouitijs. Excommunicatio. Pro professis. Dispensatio. Sed circa absolutionem noui.* ¶ITEM Clemens iv. cõcessit Generali, & prouincialibus Ministris, eorũq; Vices gerẽtibus, et Custodibus, vt suo volẽtibus aggregari cõsortio, scilicet, volẽtibus ingredi ordinẽ, q. suspensionis, vel interdicti, vel excõicationis sentẽtijs, a iure, vel a iudice promulgatis generaliter, sint ligati, absolutionis beneficiũ, obseruata forma canonica, impartiri, ipsosq; in fratres recipere valeat. Ac eos, qui post assumptum habitum, vel professionem emissam, recoluerint se talib. in sæculo fuisse sentẽtijs innodatos, secũdũ formã prędictã, valeãt prefati Prelati, ac illorũ Vices gerentes absoluere, & cũ irregularibus dispẽsare, si forsan talibus innodati sentẽtijs, vel in locis interdicto suppositis, diuina præsumpserint officia celebrare, vel ordines recipere. Ita tamen, quòd si aliqui ex talib.

eisdem

eisdem sententijs, propter debitum, sint astricti; satisfaciãt vt tenentur. Voluit tamen, quòd nisi prefati mox ordinem intrauerint (etiam si super hoc eis inducię à prælatis eiusdem ordinis concedantur) eò ipso, in pristinas sententias, à quibus eos absolui contigerit, relabantur. B. fol. 56. & ffol. 140. conc. 320.
Vicariorũ nunc aliter est obseruãdum vt dicã infra in verbo absolutio extraordinaria quoad fratres in 93.

¶ IDEM ad literã habetur in Mari magno prædicatorũ. b. ffo. 226. conce. 550.

¶ IDEM Clemens in Mari magno inhibuit vniuersis fratribus ordinis minorum, ne aliquis eorum (nisi necessitatis vrgente articulo) alijs, quàm Prælatis suis peccata sua confiteri præsumant; uel alijs eiusdem ordinis sacerdotibus: nisi secũdũ regulã, & ipsius ordinis instituta. b. fo. 58. Et ffo. 142. cõce. 337.

¶ IDEM habetur, quo ad Carmelitas. b. ffo. 186. conce. 475. Et quo ad fratres prædica. b. ffo. 238. conce. 56.

5 ¶ IDEM Clemens, uniuersis ecclesiarum Prælatis, & alijs inhibuit, ne confessiones fratrum Minorum inuitis eorumdem fratrum Prælatis, audire pręsumant. b. ffo. 142. conce. 338. *Prohibitio.*

6 ¶ IDEM Clemens concessit, vt Generalis, & singuli prouinciales Ministri, & 7 eorum Vicarij, ac etiã Custodes, in prouincijs, & custodijs sibi cõmissis; prædictis fratribus ibidem cõstitutis, nec non fratribus alijs eiusdẽ ordinis, interdũ ad eos declinãtibus vndecumq;, absolutione, & dispẽsatione indigẽtibus; siue priusquàm intrauerint ordinẽ, siue post in casibus excesserint, pro quibus excõicationis, uel interdicti, aut suspensionis incurrerint sententias, a iure, vel a iudice generaliter promulgatas, & huiusmodi sententijs innodati: aut in locis suppositis interdicto, diuina officia celebrantes, vel suscipientes ordines, sic ligati, notam irregularitatis incurrerint: absolutionis, & dispensationis beneficium valeant impartiri; nisi adeo fuerit grauis, & enormis excessus, quòd sint ad sedem Apostolicam meritò destinandi. Ac similiter cõcessit, quòd fratres, quos Generalis, & prouinciales Ministri, & eorum vicarij, ac etiam Custodes, in proprios habuerint cõfessores, possint eis absolutionis & dispensationis beneficium impartiri, b. fo. 57. Et ffo. 240. conce. 318. & 419.
Excommunicatio. *Dispensatio.* *Pro prælatis.*

¶ Similem concessionem habent fratres Prædicatores, nisi quòd sua extenditur ad priores conuentuales. b. ffo. 236. conce. 548. Idem habetur quo ad Carmelitas. b. ff. 180. conce. 432.

¶ Casus, pro quibus fratres ad Apostolicam sedem sunt meritò distinãdi, specificantur à Sixto IIII. prout ponuntur infra. §. 13. *Collector.*

¶ ADVERTENDVM est circa duas concessiones suprapositas immediatè, quòd auctoritas, & facultas, quę superius cõtinetur, extenditur in Mari magno fratrũ ordinis prædicatorum, ad Priores cõuentuales, & Vices eorũ gerẽtes in cõuentibus, ac locis eis commissis: sic quòd Prior cõuẽtualis, & eius Vicarius, tantam potestatem habet circa absolutiones censurarũ, & dispensationes irregularitatum, quo ad suos subditos; quantum Prouincialis, quo ad totam Prouinciam. b. ffo. 236. conce. 548. Ex hoc verò sequitur, quòd similem auctoritatem habebunt Guardiani, ac eorũ Vicarij, respectu suorum subditorũ, & aliorum fratrum ad eos declinãtium; nisi per superiores Prȩlatos limitetur, seu restringatur huiusmodi auctoritas, prout in ordine fieri consueuit. ¶ Notandum est etiam, quòd per Bullam auream fuit restricta præfata auctoritas ad Generales, & eorum vicarios, & ad illos, quibus ipsi ducerent committendum dumtaxat. Sed posteà, per quoddã breue, fuit cõcessum prędictis fratribus prædicatoribus, quod possint absoluere, ac dispensare, iuxta cõcessionem, quam habebant ante dictam restrictionem; vt patet infra. §. 34.
Collector. *Nota pro guardianis et uicarijs.*

¶ Oportet insuper aduertere, ꝙ Vicarij, de quibus supra fit mentio, quòd fratres prædicatores (iuxta consuetudinem eorũ) intelliguntur illi, qui pp mortem, vel defectũ Prioris, habẽt regimen conuentuũ. Et quo ad fratres minores,

simili modo intelligendum est de illis fratribus, qui communiter dicũtur Præsidentes, & non de communibus Vicarijs.

¶Volo clarius loquendo dicere, quòd fratres Ordinis prędicatorum habuerunt, post dictam restrictionẽ, quoddam Breue, pro toto suo ordine, per quod ipsis fuit concessum, quod Generalis, & Prouincialis, & sui Vices gerentes absoluerent, & dispensarent, sicut ante restrinctionem. Priores verò conuentuales, solum possent absoluere, in ijs, in quibus sedes Apostolica non esset meritò consulenda; & dispensare in irregularitatibus contractis ex censuris, prout antiquitus, ante Sixtum, ipsis, & nostris Guardianis erat concessum. Et sic Vicarij manserunt exclusi omnino. Postea fratres pręfati ordinis prædicatorum regnorum Castellæ, & Legionis, habuerunt copiosiorem concessionem, per quam possunt, quicquid poterãt ante restrictionem supradictam. Verumtamẽ dicunt ipsi, quòd quò ad absolutiones, & dispensationes, numquam Vicarius, vel Superior, se intromittit; nisi à suo superiori specialiter sibi committatur. Et sic videtur, quòd numquàm præfata facultas pro Vicarijs, fuit ab ipsis admissa. Et ita erit, ac si numquã fuisset concessa. Sed quando conuentus caret Priore, seu vacat, tunc solummodo Præsidens vtitur illa. Et sic soluitur quæstio de nostris Vicarijs, superius tacta. Et cum per supradictum Breue, possint priores conuentuales absoluere, sicut ante restrictionem, & de facto sic vtantur, idem poterunt Guardiani pręfatorum regnorum: nisi quò ad legitimationem bastardorum; quia solùm fit per Prouincialem, vel Capitulum.

8 *Ex iure cõmuni.* BOnifacius octauus statuit, quòd Religioso, qui manus violentas in clericum sæcularem iniecit ne, hoc prætextu habeat materiam euagandi, possit ab Episcopo, eo casu, absolutionis beneficium exhiberi: quę sæculari clerico posset, si alium clericum percussisset, videlicet quando euiter percussit: secundum glo. ibi. In eo casu. Habetur hoc in c. Religioso; de sententia excommunicationis. lib. 6.

9 *Nota. Nisi consuetudo esset nota, & per Tacitũ consensum approbata à superiore, vt inqt Medi. Cod. de cõfessor. fol. 85. columm 1.*

¶IDEM Bonifacius statuit, quòd si Episcopus, seu Pręlatus suo subdito concesserit, ut possit sibi eligere confessorem idoneum, ille quem is elegerit, in casibus, qui eidem Episcopo, seu Prælato specialiter reseruantur; nullam habeat penitus potestatem: cum in generali concessione illa non veniant, quæ non esset quis verisimiliter in specie concessurus. Et similiter statuit, quod nulla possit consuetudine introduci, quòd aliquis, pręter sui superioris licentiam, confessorem sibi eligere valeat, qui eum possit absoluere vel ligare. Habetur in c. Si episcopus: de pęnitentijs & remissionibus. libro. 6.

10 *Particularis pro regnis Castella* *Pro professis & Nouitijs.* *Pro oblat.* *Sacramẽta* *Pro prælatis.*

EVgenius Quartus concessit fratribus minoribus obseruantibus prouinciarum regni Castellæ, quatenns singuli Prælati dicti ordinis, quocumq; nomine censeantur, & Confessores per huiusmodi Pręlatos deputati, singulorum conuentuum, locorum, & eremitoriorum, possint omnes, & singulos fratres professos, conuersos, atque nouitios, habentes animum profitendi; necnon perpetuo donatos, seu oblatos præsentes, & futuros, & quoscumque, pro tempore, familiares, seruitores, officiales, & continuè commensales, domorum, conuentuum, locorum, siue eremitoriorum supradictorum, ab omnibus, & singulis peccatis, criminibus, excessibus, & delictis; præterquàm Sedi Apostolicę destinatis casibus: & ab omnibus, & singulis huiusmodi censuris supradictis, quas ex ignorantia, vel inaduertentia incurrerint, absoluere: eisq; Eucharistiæ sacramentum, ac Extremæ unctionis, & alia Ecclesiastica sacramenta ministrare, toties quoties necessarium fuerit, uel opportunum. Ipsiq; Prælati, omnia, & singula supradicta, alijs ipsius ordinis presbyteris committere, ac in pręmissis omnibus, & singulis, cum facultate pręmissa, confessores sibi eligere, & electos mutare, auctoritate prædicta valeant: Constitutionibus Apostolicis, ac ipsius

stus ordinis institutis,& ordinationibus,cęterisq; in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque. Et quod gratia hæc sit perpetua.o.ffo.61. Et fo.64.conce.85.

¶Sciendum,quòd præfata concessio fuit postea per Pium II.extensa ad totã nostram familiam cismontanam.¶Sed ad hoc, quòd præfati habeãt prædictã gratiam,tenentur dicere,per vnum annum,singulis septimanis, semel, Psalmos pœnitentiales,prout infra ponitur latius,in dictione Absolutio extraordinaria quò ad fratres post.§.3. Et sic faciendo,proderit eis huiusmodi gratia pro duobus. Primò,pro absolutione a censuris ignoranter, vel inaduertenter incursis;Secundò,pro absolutione a casibus reseruatis Episcopis. Et hoc quò ad seruitores fratrum. Nam quò ad ceteros alios,hic nominatos, sine isto onere,per alia priuilegia est concessum.¶Est etiam aduertendum, quòd iam cessat altercatio illorum,qui dicebant,quòd per istam concessionem,poterant fratres absolui a casibus reseruatis ministris,cùm,auctoritate Apostolica,sit contrarium declaratum,pręsertim in capitulo generali Burdegalensi, sicut ponitur infra in dictione,Absolutio extra ordinaria quò ad fratres post.§.10. *Collector.* *Nota.*

11 Nicolaus Quintus concessit, quòd Confessores Monialium S.Claræ, seu alius frater eiusdem ordinis,ad hoc per Prouincialem pro tẽpore deputatus,in omnibus,& per omnia,iuxta formam,& tenorem priuilegiorum, & concessionum eisdem monialibus,quò ad ipsarum personas,a sede Apostolica,seu alias quomodolibet cõcessorum,in omnibus,præterquàm dictę sedi casibus reseruatis,quoties fuerit opportunum,eas absoluere possint. Necnon ipsarum seruitrices(si id petierint humiliter) a quibuscumque excommunicationis,suspensionis,& interdicti,alijsq; sententijs,censuris, & pœnis ecclesiasticis,quibus pro tempore innodatæ fuerint,iniungendo quę iniungenda fuerint,absoluere,eisq. Eucharistiæ,& extremæ vnctionis & alia sacramenta ecclesiastica ministrare,liberè,& licitè valeant,Diœcesanorum locorum, & cuiuscumq; alterius licentia minimè requisita.b.fo.49. Et ffo.43. conce. 48. *Pro monialibus Sanctæ Claræ.* *Pro seruitricib. monialium.* *Sacramẽta*

12 Sixtus Quartus concessit,quòd Moniales Sanctæ Claræ primæ regulæ,Collectaneæ nuncupatæ,possint absolui a Ministris,seu Visitatoribus,& Confessoribus earum,ab omnibus criminibus,pœnis,& censuris,etiam sedi Apostolicæ reseruatis,quoties opus fuerit.o.ffo.261. concessione 678.

¶Præfata concessione possunt gaudere Moniales.S.Clarę secundæ regulæ,sub obedientia fratrum Minorum degentes,virtute communicationis priuilegiorum quæ habetur in dictione: Communicatio priuilegiorum §.5. Sed tam quò ad primas,quàm quò ad secundas,est limitata,respectu casuum reseruatorum Ministris,prout habetur in dictione,Absolutio extraordinaria,quò ad fratres: post §.10. *Collector.*

13 Sixtus Quartus circa litteras Clemen.IIII.suprapositas in §.3.quibus concesserat Ministris,Vicarijs,& Custodibus fratrum minorum,facultatem absoluendi,& dispensandi fratres eiusdem ordinis, nisi talia perpetrassent,propter quæ essent meritò ad sedem Apostolicam destinandi,declarauit,dumtaxat esse ad sedem Apostolicam meritò destinandos,hæreticos relapsos,schismaticos,& qui litteras Apostolicas falsificassent,aut ad infideles prohibita detulissent. Sed in reliquis omnibus,etiam simonię prauitate irretitis, posse per illos,quibus inibi conceditur,absolutionis,& dispensationis beneficium,iuxta casuum exigentiam impartiri.b.fo.59. Et ffo.143.concess. 345. *Declaratio casuum reseruatorũ Papæ.*

¶Aduerte,ac bene nota,quòd ista concessio videtur expirasse per mortem cõcedentis. Et idem de omnibus concessionibus,tangentibus prędictum processum Bullæ Cenę Domini,cùm quolibet anno,ille processus cẽsurarum, de nouo promulgetur,cum noua reseruatione prædictorum casuum, & cum maxi- *Aduerte quod etiã pro relapsis in hæresim habetur cõcessio infra §.18.* *Collector.*

mis censuris contra absoluentes, ponendo; ibi expressè. Non obstantibus priuilegijs, &c. etiam ordinibus mendicātibus concessis, & alijs sufficientibus derogatorijs. Vnde tempore primi capituli generalissimi, consultus super hoc Reuerendissimus Dominus Cardinalis Alexandrinus, qui, & præpositus appellatur, respondit reuerendo patri bonę memoriæ fratri Martiali Boulier, qui fuit generalis Vicarius fratrum minorum cismontanorum, dicens; quod Prælati nostri non poterant absoluere fratres suos, non solùm ab illis quattuor casibus contentis, seu exceptis in mari magno; sed nec ab aliquo alio in Bulla Cenæ contento. Et quòd illa concessio, vel declaratio Sixti in dicto mari magno, potuit valere in uita sua; quia licet faceret processum quodlibet anno, semper tamen intendebat excipere fratres (prout ipse concesserat;) nisi in dictis quattuor casibus. Propterea Reuerēdissimus Pater Generalis prouideat, uel faciat ipse; cum alijs Generalibus aliorum ordinū, quòd ponatur semper in Bulla Cenæ Dñi exceptio religiosorum, quò ad fratres suos: vel præcipiat, ut quolibet anno, Procurator ordinis, seu Commissarius curiæ transacta die Iouis sancti, post promulgationem censurarū, obtineat facultatē absoluēdi ab illis casibus omnes fratres, & alias personas, super quas Prælati nostri habēt auctoritatem, scilicet moniales, tertiarios vtriusq; sexus, oblatos, famulos, & domesticos.

Nota.

14 *Dispẽsatio.* ¶ IDEM Sixtus concessit Prouincialibus, vt possint absoluere omnes fratres suos à censuris, & sententijs ecclesiasticis, ac etiam cum eis dispensare, secūdū tenorem concessionis Clementis IIII. scilicet superius positæ §. 7. non obstāte limitatione, seu restrictione per eumdem Sixtum postmodū facta: quam idē, solum ad ministrum generalem, & eius vicarios limitauerat, & restrinxerat, scilicet in Bulla aurea. b. fo. 54. Et ffo. 50. conce. 55.

Collector. ¶ Aduertendum est circa hujusmodi cōcessionem, quòd prędicta auctoritate carēt Custodes, nisi eis specialiter committatur à Ministris; quia non sunt nominati in cōcessione. Verumtamen per communicationem priuilegiorum fratrum Prædicatorum, vbi continetur, quod Prælati, qui sunt medij inter Generalē, & Guardianos, possint quidquid Prouinciales & Priores; poterunt, sicut antea poterant nostri Custodes. Et Custodes Hispaniæ possunt idem per aliā communicationem, scilicet Congregationis Hispaniæ, & Lombardiæ, prout habetur infra in dictione, Communicatio Priuilegiorum. §. 13. Et idem de Guardianis, sicut supradictum est post. §7.

15 *Prohibitio Casus reseruati.* ¶ IDEM Sixtus ordinauit, quòd fratres Minores obser. non possint absolui de Casibus reseruatis ministris; nisi de licentia Generalis, aut eorumdem Ministrorum, seu Vicariorum Prouincialium; non obstantibus litteris eiusdem Sixti, sub quacumq; verborum forma eisdem fratribus concessis; cæterisq; cōtrarijs quibuscumque. b. fo. 54. Ex ffo. 50. conce. 55.

16 *Prohibitio. Cruciata* INnocentius Octauus declarauit, fratres Minores non posse, nec debere eligere Confessores; nec à casibus reseruatis absolui, vigore Bullæ Cruciatæ; quam ipse dederat in Hispania; nisi de cōsensu, & beneplacito suorum Prælatorum Prouincialium, seu Generalium; & quòd quæcumque alia absolutio, quòad fratres, irrita sit, & inanis, b. fo. 56. Et ffo. 52. concessione. 59.

Collector. ¶ Sciēdum est, quòd cōsimilem reuocationem, seu declarationem, fecerunt alij Pontifices, qui alias dederunt Bullas Cruciatæ; sed istæ reuocationes non sunt perpetuæ: quia non se extendunt ad Bullas Cruciatæ futuras. Et ideò, quādocumq; venerit noua Cruciata, oportet habere nouā reuocationē, seu declarationē illius, ad hoc, vt fratres nequeant illa vti, si talis Bulla expressè extēdatur ad fratres min. & habeat sufficientes nō obstantias, seu derogationes.

17 *Prælati* ALexāder sextus declarauit, & decreuit, quòd Generalis, & Prouinciales, ac Guardiani possint reseruare casus de occultis inter religiosos; & quod absoluentes

absoluentes à talibus, post huiusmodi reseruationem, nullam faciunt absolu- *Reseruatio*
tionem; & incidunt in pœnam absoluentium à casibus nõ concessis.b.ffo.56. *casuum.*
conce.66.Et ffo.3.conce.2.

¶Præfata declaratio, seu decretum, quoad Guardianos, nõ permanet in suo *Collector.*
vigore; quia in Capitulo Generali Assisij celebrato, anno Domini 1526.se-
quens statutum, auctoritate Apostolica factum est.

¶Ordinatur, & mandatur auctoritate Apostolica, & totius Capituli Gene *Statutum*
ralis, quod nullus Guardianus possit sibi reseruare casum aliquem; sed solus *Generale.*
Minister Prouincialis id poterit.

¶IDEM Alexander concessit Generali, & Prouincialibus, & Custodibus Or 18
dinis Minorum obseruantiæ vltra montanis, plenariè facultatem, & auctorita- *Prælati.*
tem; vt quoscumq; subditos suos (fratres videlicet, & moniales sanctę Claræ,
ac vtriusq; sexus tertiarios, de pœnitentia nuncupatos) inuenerint in aliquo *Hæresis.*
hęresis vel apostasię crimine lapsos, etiã si sint relapsi, possint eos absoluere;
& cum eis dispẽsare; necnon pręfatorum relapsorũ pœnas, à iure institutas, *Casus re-*
commutare, pensatis qualitate, & quantitate, alijsq; debitis circumstantijs; *seruati.*
augendo, aggrauando, vel diminuendo, toties, quoties opus fuerit, & prout
secundum Deum viderint expedire; dummodo taliũ relapsorum crimina pu
blica, & notoria, apud sæculares non sint, vt ex hoc scandalum oriri possit.o.
fo.65.Et ffo.70.conce.164.& ffo.100.conce.379.

¶Aduerte, quòd, quia isti casus sunt de cõtẽtis in Bulla Cenæ Domini, quæ *Collector.*
Bulla, quolibet anno, renouatur; videtur, quòd prædicta concessio sit reuoca-
ta; & idem de similibus concessionibus. Rationem huius vide supra in hac di
ctione post.§.13.

¶IDEM Alexander concessit, vt Generalis, & Prouinciales possint absol- 19
uere fratres, qui existentes in sæculo, incurrissent censuram Ecclesiasticam; *Casus re-*
propter delationem lignaminum, seu ferramẽtorum ad partes infidelium.o. *seruati.*
ffo.99.conce.358.

¶Aduerte, quòd cum iste casus sit de processu Cenæ Domini; prædicta cõ *Collector.*
cessio videt expirasse, mortuo cõcedẽte. Vide supra in hac dictione post.§.13.

¶IDEM Alexander sextus concessit, quòd Prælati fratrum Minorum ob- 20
seruantiæ possint percutere per se, & per alium, caussa correctionis; & quòd *Correctio.*
non cogantur hoc facere cum propria persona, etiam si necessitas non vrgeat. *Excommu-*
Non obstante capitulo Vniuersitatis; de sententia excommunicationis.o.ffo. *nicatio.*
70.conce.175.Et ffo.99.conce.359.

¶Hęc cõcessio, licèt videatur impertinens huic materiæ; tamẽ ponitur hic, *Collector.*
quia nonnulli arbitrantur, quòd in absolutionibus publicis apostatarum, re-
quiratur quòd Prælatus percutiat manũ propria. De quo habetur melior con-
cessio infra.§.27. & in verbo correctio.§.15.&.17.

LEo decimus prohibuit, & declarauit, quòd nullus fratrum Minorum regu- 21
larium obseruantiæ possit accipere Bullas Cruciatæ, seu alias Indulgen- *Cruciata.*
tias generales concessas, aut cõcedendas; vt possit vti gratijs ibi contentis (vt
pote cõtra regularia ordinis instituta, confiteri quibuscumque Sacerdotibus,
& absolui à Casibus reseruatis, & in diebus ieiuniorum mãducare lacticinia, *Casus re-*
& facere alia, quæ non decent religiosos, tam altæ & strictæ professionis) nisi *seruati.*
solum ob aliquam necessitatem particularẽ, pro qua prædictæ obseruantię au
ctoritas non esset cõcessa. Et tunc examinatã huiusmodi necessitate à Genera *Nota.*
li, vel Prouincialibus, aut Custodibus, ac de eorũ expressa licẽtia, & in scriptis
habita. Non obstantibus Bullis, etiam si in eis expressè inhibeatur Prælatis
sub censuris, ne subditos suos, à talium Bullarum acceptione, prohibeant; &
subditis libera facultas eas accipiendi tribuatur; cæterisq; in contrariũ facien

tibus

tibus quibuscumq. O.ffo.60.conce.178.

Hoc idem prohibuit Pius V. fratribus Ordinis Prædicatorum 1571. ut refert Passarellus in compilatione Priuileg. Sancti Francisci à Paula. fol. 127.

22 *Excommunicatio. Cruciata.* ¶IDEM Leo postea prohibuit, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, ne fratres prædicti, aut Moniales S. Claræ, seu tertiæ regulæ vtantur vllo modo gratijs, indulgentijs, libertatibus, immunitatibus Bullarum Cruciatę, seu aliarum consimilium, quouis quæsito colore, contra obedientiam ordinis, & absque speciali licentia suorum suporiorum. b. ffo.48. con.144.

23 *Pro fratribus itinerantibus.* ¶IDEM Leo concessit, quòd fratres Prædicatores, & alij fratres, quando sunt extra conuentum, & non possunt habere copiam sacerdotis; quia non habent socium Confessorem, possint confiteri peccata sua alteri Religioso alterius Ordinis, vel Presbytero seculari. Et hoc, dummodo fiat sine fraude, & dicant Prælato suo. o. ffo.94. conce.301.

24 *Professio. Excommunicatio.* ¶IDEM Leo in Concilio Lateranensi statuit, quòd excommunicati profiteri volentes aliquem Ordinem fratrum Mendicantium, vbi de interesse tertij agetur, absolui non possint, nisi præuia satisfactione. b. ffo.26. concessione.84.

25 *Pro omnibus mendicantibus.* ¶IDEM Leo concessit generalibus singulorum Ordinum Mendicantiũ, & eorum Vicarijs, ac etiam illis, quibus ipsi Generales duxerint specialiter committendum, vt possint absoluere subditos suos respectiuè, ab omnibus, & singulis casibus, & censuris, secundum cõcessiones, & declarationes Sixti Quarti, & Iulij Secundi, & aliorum Romanorum Pontificum, non obstantibus reuocationibus, restrictionibus, reseruationibus, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nuper in Lateranẽ. Concilio, uel alias quomodolibet factis, vel si in posterum fierent. b. ffo.27. concessione.89.

26 *Excommunicatio.* ¶IDEM Leo concessit omnibus fratribus Minoribus obseruantiæ vtriusq; familiæ, quòd Prælati Ordinis, cum aliquem fratrem, propter apostasiam, vel aliam causam excommunicant in Capitulo fratrum, vel in communitate, non teneantur proferre sententiam in scriptis, prout in iure, sub pœna suspensionis præcipitur proferentibus. o. ffo.93. conce.291. Idem conceditur infra in verbo correctio. §.15. & 17.

27 *Correctio.* ¶IDEM Leo concessit, quòd quando aliquem fratrem, caussa correctionis, vel absolutionis, oportet verberare; possint Prælati nostri, & eorum Commissarij, manu Vicarij, vel cuiusuis alterius fratris subditi, eum verberare, seu disciplinare, non obstante Capitulo Vniuersitatis, de sentẽtia excommunicationis. o. ffo.93. conce.292.

Collector. ¶In Supplemento Priuilegiorum reperitur quædam concessio in fauorem fratrum confessorum, quæ, vt potest conijci ex alia concessione præcedente illã, videtur esse Eugenij Quarti, Cuius tenor talis est.

28 *Pro simplicibus cõfessoribus. Excommunicatio.* CVm sæpè boni Religiosi ex charitate, vel Prælatorum obedientia cogantur ad confessiones audiendas, & sint multiplices, & inexplicabiles sẽtẽtiæ excommunicationis in corpore iuris; quarum nonnullæ etiam à peritissimis ignorantur; ex quo dicti Religiosi propter cõscientiæ timorem; dubitãt se incurrisse aliquam cẽsuram absoluendo inaduertenter aliquos aliqua excõmunicatione innodatos; cuius excõicationis absolutio superiori reseruatur; ideo ne dicti religiosi cogantur contra charitatem, vel Prælatorum obedientiam facere, vel præfatas metuere scrupulositates; conceditur, quòd dicti Religiosi, si præfata, vel simili caussa, inaduertenter incurrerint irregularitatem, *Dispẽsatio* vel excommunicationem, possint per eorum idoneos Cõfessores, auctoritate Apostolica, absolui, & dispensari cum oportuerit. Et quòd prædicta, vires habeant oraculo viuæ vocis, non obstante quòd non fiat Bulla, vel quibuscumque alijs contrarijs; nisi ex crassa, & supina ignorantia, censuram, vel irregularitatem

ritatem incurrerint.o.fffo.101.conce.410.

¶ Aduerte, quòd ſupradictum conceſſit etiam Eugenius IIII. cum onere 7. Pſalm. de quo ſupra poſt §.10. Verum eſt tamen, quòd hic conceditur Confeſſori, ſine alia auctoritate Superioris.

SEQVVNTVR ALIQVA, CIRCA ABSOLVTIONES præfatas, extracta ex priuilegijs aliorum Fratrum Mendicantium, ac etiam non Mendicantium.

¶ Ex Priuilegijs Fratrum Prædicatorum.

INNOCENTIVS IIII. prohibuit, ne fratres, quorumcunque Ordinum, habentes licétiam generalem, confeſſiones audiendi; habeant aliquam auctoritatem audiendi, in confeſſione, fratres ordinis Prædicatorum. b. ff. 72. conceſſ. 186. Et fff. 115. conceſſ. 508. 29 *Prohibitio.*

GREGORIVS XI. cóceſſit Magiſtro generali, & ſingulis Prioribus, Prouincialibus, & Conuentualibus, ac Vices eorum gerentibus, vt in Prouincijs, & Conuentibus, ac locis ſibi commiſſis, fratribus eiuſdem ordinis conſtitutis ibidem; necnõ, & fratribus alijs eiuſdem ordinis, interdùm ad eos declinantibus vndecumq; abſolutione, & diſpenſatione indigentibus, abſolutionis, & diſpenſationis beneficium poſſint impartiri; ad inſtar conceſſionis quæ habetur ſupra §.7.B. ffo.236. conceſſ.548. 30 *Diſpẽſatio*

BONIFACIVS IX. conceſſit, ꝙ Magiſter ordinis Prædicatorum, & Priores, aut eorum Vicarij, eorum ſubditos fratres, & ſorores, qui forſan in quoſcumque fratres dicti Ordinis, excommunicationis, ſeu aliàs ſentẽtias, vel pœnas, ſine ſcriptis, aut aliàs minus ritè promulgauerint; vel manus violentas in alios quoſcumque Clericos, etiam vſque ad ſanguinis effuſionem, & enormem læſionem iniecerint; dummodo læſio huiuſmodi adeò enormis nõ exiſtat, quòd propterea meritò foret ſedes Apoſtolica conſulenda, quoties expedierit, abſoluere, & cum eis ſuper irregularitate, ſi quam, huiuſmodi ſententijs ligati, celebrando diuina, vel miſcendo ſe illis, modò tamẽ non in contemptum clauium, aut aliàs præmiſſorum occaſione, qualitercumq; contraxerint, diſpenſare, eoſq; quò ad hoc, in ſtatum priſtinum reſtituere. Et quòd ſimiliter poſſint abſolui dicti Magiſtri, & Priores, ac Vicarij, a Confeſſoribus per eos eligendis. b. fffo.120. conceſſ.542. & 543. 31 *Excommunicatio.* *Irregularitas.*

¶ Idem BONIFACIVS ſtatuit, ꝙ quicumque habentes generalem licentiam a ſede Apoſtolica, vel aliàs, qualitercumq; abſoluendi, in quibuſcumque caſibus, prætextu hoc fratres Ordinis Prædicatorum nequaquam abſoluere poſſint (legatis ſedis Apoſtolicæ de latere miſſis dumtaxat exceptis) vel niſi id eis ſpecialiter, & expreſsè concedatur. b. fff.120. conceſſione 548. 32

SIXTVS Quartus conceſſit fratribus Ordinis Prædicatorum Hiſpaniæ, & Lombardiæ Obſeruantibus, vt poſſint abſoluere, & diſpenſare, ſicut poterant ante reſtrictionem Bullæ Aureæ, virtute Priuilegij in Mari Magno contenti. b. ffo.74. conce.192. Et fffo.119. conc.539. 33 *Particularis, pro regnis Hiſpania.*

¶ Sciendum, quòd, quia hæc conceſſio, non fuit vniuerſalis, ideò virtute communicationis Priuilegiorum, ſolùm poſſunt vti illa fratres Minor. obſer. Hiſpaniæ, & Lombardię. *Collector.*

¶ Idem SIXTVS conceſſit toti Ordini fratrum Prędicatorum, quòd Generales, & Priores Prouinciales, ac eorum Vicarij, pro tempore exiſtentes, & ij quibus ipſi duxerint committendum, habeant eandem abſoluendi facultatẽ, 34 *Caſus reſeruati.*

& di-

& dispensandi,quam habebant ex Mari magno, seu alijs litteris Apostolicis, ante restrictionem Bullæ Aureæ.Priores verò Conuentuum, illam solummodò auctoritatem habere censeantur,quam prius habebãt,ex Priuilegijs,& litteris prædecessorum eiusdem Sixti.b.ffo.74.conce.193.Et ffo.119.conce.538. & 539.

35 *Pro fratribus itinerantibus.* ¶ Idem SIXTVS concessit Prælatis Ordinis Prædicatorum Regnorum Castellæ,& Legionis reformatis,quòd possint concedere fratribus suis, vt dũ itinerauerint,vel fuerint extra Conuentus suos dumtaxat, valeant confiteri, quibuscumque Sacerdotibus regularibus, vel sæcularibus. Et quod similiter possint facere ipsi Prælati.B.fo.45.Et ffo.129. concessione 288.

¶ Ex Priuilegijs fratrum Augustiniensium.

36 *Casus reseruati.* INNOCENTIVS Octauus statuit,quòd fratres Eremitę sancti Augustini,Congregationis Lombardiæ,absque suorum Superiorum consensu, a quibuscumq; Apostolicis Pœnitentiarijs,& Prælatis,& sedis Apostolicæ Legatis, etiam à latere deputatis,ab eorum peccatis, & casibus reseruatis absolui non possint. Nec confessionalibus impetratis,aut impetrandis vti; nec etiã ad officia,beneficia,& dignitates valeant assumi. O.fff.79. conce.237.

¶ Ex Priuilegijs fratrum Carmelitarum.

37 *De auctoritate pœnitentiariorum.* EVGENIVS Quartus concessit Generali,& Prouincialibus, ac Prioribus Ordinis Carmelitarum, vt in confessionibus audiendis,& absolutionibus impendendis,& pœnitentijs iniungendis, alijsque,salutem animarum dumtaxat concernentibus,exequẽdis,omnium, & singulorum dicti Ordinis fratrum,eamdem,& talem potestatem,& facultatem habeant;qualem in præmissis,minores Pœnitentiarij sedis Apostolicæ,seu Curiæ Romanę,ex officio habent,& exercent.B.fo.85. Et ffo.169. conce.440.

Collector. ¶ Aduerte,quòd huiusmodi concessio,ad nihilum videtur posse deseruire;qa ignoratur ad quid se extendat facultas,quam habent præfati minores Pœnitentiarij,vltra facultatem Diœcesanorum . De hoc tamen in summa Antonini.3.par.ti.17.c.14. sic dicitur.

¶ Nota,quòd Pœnitentiarij minores, in Curia possunt absoluere vndecumq; venientes,ab omnibus casibus peccatorum,& sententijs Episcopis reseruatis. Habent enim auctoritatem quasi Episcopalem in foro Pœnitentiæ; & maiorem quò ad quosdam Casus excommunicationum,& dispensationum.Summus autem Pœnitentiarius, adhuc habet maiorem in pluribus alijs casibus excommunicationum,& dispensationum.Hęc Antoninus, seu Florentinus.

¶ Pro omnibus Mendicantibus.

38 LEO X. concessit, quòd Generales Ordinum Mendicantium,& eorum Vicesgerentes,possint absoluere suos subditos respectiuè,ab omnibus,et singulis casibus,& censuris,secundum concessiones Romanorum Põtificum prędecessorum suorum ; non obstantibus restrictionibus, & reseruationibus factis in Concilio Lateran.B.fffo.27.con.89.

Collector. Resolutio materia absolutionũ. ¶ Resolutio summaria cõcessionum suprascriptarum est,quòd Ministri Generales,& Prouinciales,& illi, quibus ipsi commiserint, possunt absoluere fratres, & Moniales suę Obedientiæ, ab omni vinculo excommunicationis, & quibuscumq; alijs censuris, & ab omnibus peccatis ; exceptis dumtaxat contentis

tentis

tentis in Bulla Cœnæ Domini, vbi quolibet anno reseruantur de nouo, vt supra post. §. 13. dictum est. Et similiter absolui possunt ijdem Prælati a Confessoribus electis per eos. ¶ Item absoluere possunt Prælati venientes ad ordinē, seu Nouitios, ab omnibus cēsuris, a iure, vel a iudice, promulgatis generaliter, satisfacta tamen parte. ¶ Absoluere etiam possunt Prælati, & Confessores, fratres quoscumque, oblatos, conuersos, vel donatos, familiares, seruitores, officiales, & continuo commensales conuentuum, & domorum, ab omnibus peccatis; præterquam sedi Apostolicæ reseruatis, & a censuris, quas ex ignorātia, vel inaduertentiā incurrerunt, ab eis, ecclesiastica Sacramenta, toties, quoties opus fuerit, ministrare. Sed hoc in Regnis Castellæ tantùm. Per communicationem tamen priuilegiorum fratrum non Mendicantium, adduntur ad prædicta, ea quæ immediatè sequuntur.

¶ Ex Priuilegijs Monachorum sancti Benedicti obseruan.

BENEDICTVS XIII. mandauit, quòd absoluerentur Monachi præsentes, & futuri, ab omnibus sententijs latis ab homine, in quibus alteri non sit satisfaciendum. o, 39 *Excommunicatio.*

MARINVS V. concessit, ꝙ prior Monasterij Sancti Benedicti Vallis Oleti, in foro conscientiæ, possit absoluere Monachos, ab omni excommunicationis sententia, etiam si talis esset, quam ipse Summus Pontifex reseruare consueuit. Et cum eis, super omni irregularitate, etiam in illis casibus, in quibus Papa sibi vicem reseruat (in morte videlicet, & in membrorum truncatione, & enormi sanguinis effusione) valeat dispensare, dum tamen aliquid horum trium non sit notorium, & hoc propter scandalum. O. 40 *Excommunicati.* *Dispensatio irregularitatum.*

¶ Suprascripta concessio, licèt primo facta sit soli Priori, seu Abbati Monasterij Sancti Benedicti Vallis Oleti, postea tamen extensa, seu communicata fuit omnibus Prioribus, vel Abbatibus aliorum Monasteriorum, vt habetur in dictione Communicatio priuilegiorum. §. 14. Quam concessionem ego, qui hoc opusculum collegi, vidi sub sigillo authentico in præfato Conuentu Vallis Oleti, & inde fideliter extraxi. *Nota. Collector.*

¶ Aduertat tamen qui huiusmodi concessione vti voluerit, quòd ad censuras, & casus qui in Bulla Cœnæ Domini continentur, nō potest se extendere; propter rationem supra positam in hac dictione, post. §. 13. *Nota.*

CIRCA concessiones superius annotatas, nonnulla dubia occurrunt scitu digna, quibus breuiter respondebitur hic, prout in famatissima vniuersitate Salmantina, à pluribus, & insignibus iurisperitis responsum est. *Collector.*

PRimum dubium est, in quibus Prælatorum sacri Ordinis min. regularis obseruantiæ, sit hodie potestas, & facultas absoluendi, & dispensandi, de ijs, videlicet, de quibus per Clemētē. 4. & Sixtū etiā. habetur sup. §. 7. & 13. ac. 14. ¶ Et omissis multis, quæ hinc inde adduci possent, veritas est, ꝙ solùmodo est hodie prædicta potestas, seu facultas in Generalibus, & Prouincialibus, & per communicationem, Custodibus. Rō est, quia sic sonant dicta Priuilegia, quorum tenori, & litteræ est standum. Nam licet Sixtus. 4. in Bulla aurea: vt habetur. B. fol. 65. Et ffo. 148. concess. 361. coarctauerit, seu restrinxerit prædictā facultatem, ad solos Generales, eorumque Vicarios, & ad illos, quibus ipsi pro tempore duxerint committendum dumtaxat (dico semper inter fratres Regularis Obseruantiæ) sed postea idem Sixtus, per quoddam Breue, de quo fit mentio supra. §. 14. concessit Prouincialibus fratrum Obseruantiæ, vt possint absoluere omnes fratres suos, non obstante prædicta restrictione, ad solos Generales facta. Concessit etiam præfatus Sixtus fratribus Obseruan. Hispaniæ, *Primum dubium. Responsio.*

& Lombardiæ, Ordinis Prædicatorum, vt patet supra. §. 33. quòd possint absoluere, & dispensare, sicut ante dictam restrictionē, sine aliqua limitatione. Et cum non reperiantur aliæ litteræ Apostolicæ circa hæc; ideò prædictis est standum.

Secundum dubium. SEcundum dubium est, vtrùm potestas, & facultas huiusmodi, sit ordinaria, in prædictis Prælatis, an delegata? Deseruit autem valdè hoc dubium, ad sciendum, in quibus casibus possunt præfati Prælati subdelegare, & in quibus non.

Responsio. ¶Et omissis multis, quæ pro, & contra, possent adduci; dicitur, quòd pro indubitato haberi debet, quòd est ordinaria, & non delegata. Sed pro ampliori elucidatione huius materiæ, est notanda sequens quæstio. *Quæstio incidentaliter.* ¶Quæritur enim à Doctoribus, vtrum iurisdictio emanans ex commissione perpetua, facta à Papa, vel à Principe, vel à Communitate, non recognoscente Superiorē, sit ordinaria vel delegata? *Responsio.* ¶Et dimissis altercationibus, respondetur, quòd est ordinaria. Ita tenet gloss. & ibi Bartolus in. l. pluribus. ff. de Procuratoribus. Idem tenet alia gloss. & clarius in. c. fi. de officio ordinarij, ibi, cum concessum sit ei Priuilegium perpetuum. Ad quod dicitur vnica per Baldum ibi. Itē est doctrina Bartoli in l. prima. §. Si plures. ff. de exerci. actione, in prima colum. Sed clarius, immò clarissimè tenet Baldus in l. vnica. ff. de offi. Consu. cuius verba sunt hæc. Nono quæritur; vtrùm commissio facit aliquem Ordinarium, seu Delegatum? Respondeo; si est commissio perpetua, facit Ordinarium; si autem temporalis; vt porè, quia dicit reformatio communis Pisarum, quòd præsentes Domini Anciani Pisanæ ciuitatis possint omnia, quæ potest totum commune Pisarum; tunc est auctoritas delegata, & nō ordinaria. Et sic, cum commissio facta Prouincialibus fratrum Minorum, vt possint absoluere, & dispensare in certis casibus, sit perpetua; planè constat, quòd facit Ordinarios. Igitur auctoritas, de qua supra, data Prouincialibus a Papa, est ordinaria.

¶Aduertendum est tamen, quòd posset aliquis obijcere cōtra supradicta, dicens, quòd licet bene probatum sit, præfatos Prælatos esse Ordinarios, si prędicta facultas, & potestas esset iurisdictio; sed cum potius videatur esse commissū eis arbitrium in huiusmodi absolutione, & dispensatione, quàm iurisdictio; sequitur, quòd non valeant dici Ordinarij. Ad hoc respondetur; quòd dato casu, quòd sit arbitrium, & non iurisdictio, adhuc in huiusmodi arbitrio sunt Ordinarij, & non Delegati. Ita tenet Bartolus singulariter in l. iij. ff. de opti. lega. in fin. colum. sed longius, & singularius in l. Ambitiosa ff. de decer. ab ordi. fa. loquens semper in arbitrio; vbi post multas distinctiones, ponit sequentia verba. An autem videatur concessum per modum cuiusdam iurisdictionis ordinariæ, vel delegatæ? Dico, verba statuti, seu reformationis concedentis statutum, esse deligenter inspicienda. Si enim hoc concedit officio; vt quia dicunt illa verba. Ad Officium priorum pertineat arbitrium, &c. videtur concessum officio. Et tunc priores poterunt, vigore sui officij, ex potestate ordinaria. Ponderanda sunt valde præfata verba Bartoli; quia non dixit, an videatur concessa iurisdictio ordinaria in arbitrio; sed an videatur cōcessum arbitrium, per modum iurisdictionis ordinariæ. Ex qua ponderatione colliguntur duo, & ambo singularia in proposito. Vnum, quòd non idem sunt arbitriū, & iurisdictio. Secundum, quòd potest concedi arbitrium, ad instar iurisdictionis ordinariæ. Idem tenet Baldus in l. More. ff. de iurid. omnium iud. in fi. columnæ. Et sic, ex omnibus supradictis apparet euidenter, quòd auctoritas, de qua supra, est ordinaria, & non delegata; cum sit commissa officio, & non personæ nominatæ: & quia est commissio perpetua, & non temporalis, facta a supremo

premo

premo Principe Papa, qui in terris non habet superiorem.

TErtium dubium est, vtrum Guardiani, quibus Prouinciales committunt auctoritatem absoluendi a casibus eis reseruatis, possint committere huiusmodi auctoritatem alijs fratribus? Ad hoc respondetur quòd non; nisi quādo tales Guardiani essent Commissarij Prouincialium, cum plenitudine potestatis. Ratio huius est; quia secundum iura, delegatus ab inferiore a Principe, non potest subdelegare; nisi sit delegatus ad vniuersitatem caussarum; vel nisi hoc sibi specialiter concedatur, secundum Ioan. an. per c. is cui. de offic. deleg. lib. 6.

Tertiū dubium. Vide pro hoc Doctrinā Nauar. in Manu. cap. 27 nu. 145.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §. 1. notandum, quòd Gregorius IX. fol. 116. concessit nobis, in principio Ordinis, quando non habebamus tot Priuilegia, neque tantam auctoritatem habebant nostri Prælati; tunc inquam, concessit, quod possemus, beneficium absolutionis, & dispensationis, cùm oportuerit, recipere ab Archiepiscopis, & Episcopis nostra Diœcesis in qua essemus. Sed quia iam multùm auctoritatis est in nostris Prælatis, sicut, & in ipsis Diœcesanis, & adhuc maior quòad aliqua; & quia per Pontifices successores prohibitum est nobis absolui, & dispensari per alios, quàm per nostros Prælatos, vel de eorum licentia, intra, seu extra ordinem, vt habetur in eodem Compendio, hoc eod. tit. §. 21. §. 22. & §. 36. & tit. exemptio. §. 5. Ideò iam parùm valet præfatum Priuilegium Gregorij; nisi fortè quando Minorum Prouincialis, aut Generalis concederet licentiam suo subdito, vt absolueretur à censuris aliquibus, seu dispensaretur per tales Diœcesanos, vel per alios virtute aliquarum Bullarum potentium absoluere, aut dispensare, vt hoc concessit Clemens IIII. & Sixtus IIII. fol. 58. ff 142. vt habetur in Compendio tit. exemptio, §. 5. & Leo X. fff. 124. fff. 48. & Inn. fff. 79. ff. 264. & hr̄ in Compendio, hoc eodem titulo, Absolutio ordinaria, quòad fratres. §. 22. §. 36. Dixi notanter (fortè) quia dubium est inter Doctores Canonistas, vt patet in Siluestro, titulo, Exemptio, §. 10. & titulo Absolutio. 5. §. 2. &c. & in alijs Summistis, vtrum exempti, quales nos sumus, possimus in casu subijcere nos Ordinarijs, in nostrum fauorem, vt in casu præsenti. & licèt sint opiniones in hoc (propter quod dixi, ly fortè) tamen tam virtute præfati Priuil. Greg. IX. quàm aliorum supra allegatorum, videtur quòd id possumus (vt dictum est) de licentia prædictorum Prælatorum nostrorum: & ad hoc etiam facit Priuil. Eug. IIII concessum Monachis sancti Benedicti, vt habetur in compend. tit. Dispensatio. §. 25.

Not. quod Prælati nostri exēpti, habent iurisdictionē quasi episcopalē, vt infra verbo Prælati dicam.

Quòd §. 5. notandum, an Guardiani possint sibi eligere Confessorem vbicumque sint, etiam in Conuentibus aliorum Guardianorum, sicut & alij Prælati possunt per ca. fin. de pœnitentijs, & remissionibus, & an per cap. Prouinciale vel Generale, vel per Superiores possit ab eis tolli hæc licentia, seu concessio iuris communis? latius dicendum est infra tit. Accedere ad monasteria, in fine ibi videatur, & hic in hoc fo. super §. 7. habetur.

Quòad §. 7. quòad id quod ibi dicit Collector fo. 3. quòd præfata auctoritas concessa per Clem. IIII nostris Ministris, & eorum Commissarijs, & custodibus, quòad absolutiones, & dispensationes Fratrum, extenditur in Mari magno Prædicatorum, ad Priores Conuentuales, & eorum Vicarios, &c. notandum, quòd posteà fuit hoc per Sixt. IIII. ipsis Prioribus Conuentualibus, & eorum Vicarijs ablatum in Bulla aurea, & postea per eumdem Sixtum IIII. ff. 119 ff. 78. vt habetur in eodem Compendio, titulo Absolut. ord. quòad fratres. §. 34. hoc fuit aliqualiter, sed non omnino amplius concessum ipsis Prioribus Conuentualibus, eorumque Vicarijs, pro toto ipsorum ordine. Sed tandem posteà idem Sixt. ff. 74. & ff. 119. hoc idem amplificauit, & concessit omninò ipsis Prioribus

conuen-

conuentualibus, & eorum Vicarijs, quòd possent absoluere, & dispensare, sicut poterant virtute Maris magni supradicti, ante restrictionem Bullæ aureæ. Sed solum concessit Prioribus conuentualibus, & eorum Vicarijs obseruantiæ Hispaniæ, & Lombardiæ; quãuis Collector dicat, quòd regnorum Castellæ, & Legionis tantùm; sed ut dixi obseruantiæ Hispaniæ, & Lombardiæ, id concessit Sixt. IIII. vt patet. ff. 129. ff. 74. & in eodem Cõpendio, hoc eodem tit. infra. §. 33. habetur nisi fortè, pro eodem, Collector accipiat, Regna Castellæ, & Legionis. & Regna Hispaniæ, & Lombardiæ: & ego non video rationem ad id. Hoc dixerim quia virtute communicationis Priuilegij facta per Iulium II. vt habetur tit. communicatio priuil. §. 13. solùm habent auctoritatem absoluẽdi, & dispensandi secundum Mare magnum, cum fratribus, Guardiani, & Præsidẽtes nostrarum domorum obseruantiæ Regni Hispaniæ, & Lombardiæ: et ibi benè dicit Collector, quòd nomine, Vicariorum, solùm debent intelligi, quò ad nos, Præsidentes nostrorum conuentuum, propter carentiam Guardiani, vt etiam iterum idem dicit, tit. Vicarius. §. 5.

Item ibidem dicit Collector, quòd si præfata potestas limitetur prædictis Guardianis, aut eorum Vicarijs, seu Præsidentibus domorum, communicata nobis ex Mari magno prædicatorum, sciendum, quod nisi ad hoc habeatur auctoritas Papæ fieri non posset. Sed an superiores Prælati, seu Capitula nostra, habeant hoc ab auctoritate Papæ? dic, quòd generaliter id non habent, nisi specialiter à Papa habeatur, in casu; aut quando Capitulum Gen. celebrandum est: aut aliàs: et quò ad reuocandum viua vocis oraculo in Cap. Gen vel Prouinc. vt habetur in Compendio tit. priuilegia fratrum §. 26. vel si quis abuteretur tali priuilegio Apostolico: quia Generales Min possent suspendere illud, quousq; consulerent Papam, ut habetur in Compẽdio eod. tit. §. 9. Ex quibus etiam patet nostrũ intentum, quòd scilicet sine auctoritate Papæ, nullus potest tollere prædictũ Priuilegiũ, aut concessionem Papæ. et quia in quolibet ferè Cap. Gener. Ordinis nostri habetur specialis auctoritas Papæ ad omnia ibi ordinanda: ideo standum est statutis prædictorum Capitulorum Gener. nisi oppositum constet, et non temerè innitendum est Priuilegijs generalibus circa hoc, et circa alia eiusmodi Et credo similiter, standum esse ordinis consuetudini iam præscriptæ, et approbatæ, nisi vbi de speciali Papæ prohibitione, aut priuilegio in oppositum sufficienter constaret.

Quò ad §. 22. notandum quòd idem Leo. X ffff. 124. idem prohibuit Augustinens. q scilicet etiam virtute quarumcumq; Bullarum, aut Cruciatarum, nullus frater ipsius Ordinis possit absolui à censuris, seu pœnis incursis, nisi secundum statuta, et mores, seu consuetudines Ordinis; nisi per suos Prælatos, et non per alios quoscumque, nec extra Ordinem, sine licentia Mag. Gen. vel Pro. eorum Alias est irritum, & inane si secus fiat et videatur, an hoc Priuilegium possit communicari nostris Min. Gen. et Prouin. in fauorem eorum nostræ obseruantiæ? et Innoc. XIII. ffff. 79. ff. 264 idem prohibuit eisdem Augustinens. vt habetur in Compendio, hoc eod. titu. §. 36. Sed de his Cruciatis seu Bullis latius infra titu. Cruciata. §. 4. et 5.

Quò ad §. 28. ibi, Collector, dicit, q Eug. IIII. concessit prædictam facultatẽ Confessoribus, de qua ibi loquitur, cum onere dicendi Septem Psalmos Pœnitentiales etc. quamuis non alligauerit tales Confessores ad petendum licentiam à suis Superioribus: tu dic, q vt patet ffff. 102. Dominus Eugen. IIII. non imposuit tale onus 7. Psalmorum ipsis Confessoribus, quàmuis imposuerit alijs fratribus, ad gaudendum alijs gratijs concessis ab eod. vt habetur in prædicto Compendio eod. tit. §. 10. Ideò sine tali onere, et sine alia licentia, possunt præfati Confessores vti tali facultate, de qua agit Eugenius IIII.

Quòad. §. 36. vid. etiam ea quæ supra §. 22. annotata sunt.

Quòad. §. 37. notãdum, quòd Sixt. IIII. fo. 98. littera R. in primo libro Ordinis tract. 2. declarauit, et etiam extendit hanc concessionem Eugenij, quòad omnes vtriusque sexus eiusdem Ordinis Carmelitarum Professores.

Quòad. §. 38. vbi Collector resoluendo dicit, quòd nostri Ministri Gen. et Prouinc. et illi quibus ipsi commiserint, possunt absoluere, et dispensare secundum Mare magnum, &c.

&c. Adde et tu, quòd Custodes id possunt, vt expresiè habetur in Mari magno, et per communicationem fratrũ Prædicatorum, vt dicit idem Collector infra post. §. 40 in 1. dubio. Adde, quòd & nostri Guardiani, & Præsidentes domorum, seu Conuentuum nostrorum, id similiter possunt in partibus Hispaniæ, & Lombardiæ, in nostra obseruantia, vt supra dictum est. sup §. 7. nisi per Prælatos, auctoritate Apostolica, id prohibeatur; vel nisi oppositum habeat consuetudo legitimè approbata.

Quò ad §. 40. vide etiam aliam concessionem Eug. IIII factam eisdem Monachis Sancti Benedicti, in compendio tit. Dispensatio §. 25. fo. 54.

Quò ad primum dubium, quòd Collector fol. 6. ponit, vbi dicit, quòd potestas absoluẽdi, & dispensandi est in Generalibus & Prouincialibus, & Custod. Adde et tu, quòd etiam est in Guardianis, et Præsidentibus domorum nostræ obseruantiæ, Hispaniæ, et Lombardiæ, secundum formam Maris magni Ordinis prædicatorum, per eorum communicationem: ut etiam ait Collector in fine eiusdem primi dubij, & ut supra latius notatum est in §. 7. ibi uide.

Quòad secundum dubium, quod Collector fol. 6. pertractat, uide; si uis, in supplemento §§. 1. etc. ubi latius id tractatur, à quo Collector sumpsit breuiter, et in sententia.

Quòad dubium tertium fol. 7. Vbi quærit, an Guardianus, cui Prouincialis cõmittit suos casus, possit alteri commitere, etc. Notandum, ultra ea, quæ ibi à Collectore dicuntur, & bene, quòd in tab. 20. Vic. Gen. in 1. lib. ordinis in 3. tract fol. 228 habetur sic. Instituitur, quòd uniuersi Confessores Monialium, familiæ nostræ habeant, præsenti decreto semper actiuè auctoritatem Prælatorum, super moniales in foro conscientiæ, quòad caussas, & sententias. Habeant similiter Guardiani, & eorum Vicarij, in absentia ipsorum Guardianorum, hæc ibi. Et paulo inferius in sequenti tab. 21. Vic. Gen. fol. 229. sic habetur. Declaratur, quòd illa clausula in tab. Cap. Gen. Albiens. præcedẽtis inserta, scilicet, quòd Guardiani, & eorum Vicarij habeant auctoritatem Prælatorum, in foro conscientiæ, &c. sic debet intelligi quod, scilicet, auctoritas per Patrem Prouincialem concessa Guardianis, remaneat semper penes eorum Vicarios, seu Vicariorum Vicarios, ipsis Guardianis suum Conuentum, pro suis negotijs exeuntibus, hæc ibi. De quo nos latius egimus in supradicto tractatu Medulla fratrũ Min. cap. 7. q. 2. ibi uideat, qui uolet ampliorem declarationem super his.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

¶ *Ex Priuilegijs Congregationis S. Hieronymi Fesulani.*

VGENIVS IIII. Concessit omnibus & singulis, omnium & singulorũ locorũ eorumdẽ præsentibus & futuris fratribus seu eremitis loci S. Hieronymi Fesulani, ut quilibet ex eis in Sacerdotio duntaxat constitutis, ipsorũ et cuiuslibet eorũ confessiones audire; ac pro commissis (dũmodo talia non fuerint propter quæ Sedes Apostolica sit merito consulenda) debitã absolutionẽ impendere, & salutarẽ pœnitentiã iniungere ualeat.

Alexander VI. eisdem concessit, ut quoscumque fratres professos, et non professos, etiã laicos, et conuersos cohabitantes in domibus ordinis prædictis in confessionibus audire, et eos ab omnibus, et singulis peccatis et delictis (non tamen Sedi Apostolicæ reseruatis) toties quoties opus fuerit in forma Ecclesiæ consueta absoluere et salutarem pœnitentiam pro modo culpæ iniungere, liberè et licitè ualeant.

Eugenius IIII. concessit eisdem, ut cum in itinere fuerint constituti, tunc eligendi per eosdem Presbyteri, ecclesiastica sacramenta illis, absque parochiani iuris præiudicio, ministrare ualeant. Et quod ipsi confessores cùm omnibus et singulis fratribus dictæ societatis super irregularitate per ipsos quoquomodo uel ex quauis caussa contracta, ut diuinis officijs et obsequio Missæ interesse ualeant, dispensare, et infamiæ maculam siue notam abolere possint, Pro itinerantibus. I

¶ Ex Priuilegijs Fratrum Minimorum.

IVLIVS II. in eorum Mari magno concessit, ut Fratres, a Confessoribus per eos electis, possint absolui ab omnibus Casibus, Episcopis reseruatis.

Vt autem nullus Fratrum putet ex his licere sibi eligere Confessorem, & ab eo, ad suum libitum, absolui, notentur verba, quæ in Correctorio fratrum Minimorum, in eodem Priuilegio reperiuntur, quæ sunt ista. Præterea caueatur, ne fratrum huius Ordinis confessiones audiat quis Sacerdotum, absque licentia, vel permissione Correctoris generalis, aut alicuius Vigilum, vel Prouincialium, aut suorum Vicesgerentium, & infra. Omnes etiam Presbyteri in hoc Ordine Minimorum expressè professi, pro Confessoribus approbentur, per aliquem eiusdem Ordinis Superiorum, Prælatorum, vel suorum Vicesgerentium. Ipsi verò pro Confessoribus taliter approbati, alios eiusdem Ordinis fratres professos, quoties opus fuerit, poterunt absoluere ab omnibus Casibus huic Ordini concessis, & permissis &c. vt in lib. Priuilegiorum Vsus maris habetur fol. 219. & 231.

Vsus maris
Nota.

Et nota, quòd hic nulla fit mentio de licentia petenda a Superioribus per ipsos fratres confiteri volentes & indistinctè loquitur, etiam de omnibus, vel sint illius familiæ, uel hospites, confiteri volentibus. Quod deseruit pro sequenti doctrina posita in §. 5. & 7.

Ex Priuilegijs eorum, qui Ministri infirmorum appellantur.

Absolutio ab excõica.
Dispẽsatio in irregularitate.
Dispẽsatio in natalib.

GReg. XIIII. in anno 1591. supradictorum Religionem approbans, inter alia concessit, pro tempore existenti Præfecto generali, vt per se, vel per alios a se deputatos, omnes & singulos eiusdem Congregationis sibi subditos, ab omnibus & singulis eorum peccatis, ante, vel post ingressum in dictam Congregationem per eos commissis; nec non a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque censuris, & pœnis a iure, uel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis, & irregularitatibus, ex quacunque caussa contractis (præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, ac membrorum mutilationis) in foro conscientiæ tantùm absoluere, necnon, cum eis, si opus fuerit, etiam cum rehabilitatione, & abstersione inhabilitatis, ac infamiæ maculæ dispensare possit. Ac etiam concessit ipsi Præfecto, & socijs, uel inferioribus Prælatis, de ipsius tamen Præfecti generalis licentia, ut cum eiusdem Congregationis personis, defectum natalium, ex quouis nefario coitu prouenientem, patientibus postquam in dicta Congregatione uota emiserint, dispensare possint; vt defectu huiusmodi non obstante ad quoscumque sacros, etiam presbyteratus ordines promoueri, & in illis ministrare; necnon, ad quascunque dignitates, administrationes, & officia dictæ Congregationis eligi, & assumi, illaque gerere, & exercere ualeant, ut habetur in Bulla originali penes illos reseruata.

In §. 5. & 7.

Circa cõcessiones suprapositas Cle. IIII. in §. 5. & 7 ultra ea, quæ ibi a Collectore, & Corduba sunt annotata, est aliud notandum, quòd si quis habeat auctoritatem absoluendi a casibus reseruatis actiuè; si hoc habet à Generali, potest ea uti cum omnibus fratribus Ordinis, cùm omnes sint sui subditi, & si à Prouinciali, cum fratribus tantùm illius Prouinciæ, & etiam cum hospitibus ad illam uenientibus, ut infra. §. 30.

Secus autẽ e't de iure communi, ut i c. si Episcopus, de pœn. & remiss. lib. 6 ubi habetur ꝙ nullꝰ pot sic cõluctu[?] ordine intro

Et si habet auctoritatem passiuam, vt possit ipse absolui, poterit confiteri cum quouis ordinis Confessore; siue sit ei auctoritas ista concessa à Generali, siue à Prouinciali, cum multi Summi Pontif. nostræ Religioni concesserint, ut fratres possint de materia peccati mortalis confiteri cum quouis Ordinis Sacerdote, etsi a suis Prælatis licentiam non petant. Proinde habens auctoritatem hanc passiuam, poterit sine dubio, à quouis Ordinis Sacerdote absolui, cum omnes pro fratribus sint idonei. Verum tamen in aliquibus Prouincijs, ac etiam inter nos Capuccinos, existat laudabilis consuetudo, quòd fratres hospites a Prælatis, se confitendi, licentiam petant, licèt non sit necessaria, quando hospites sunt Prælati, vt dicit Corduba infra, in verbo, Accedere ad Monasteria mon. in fin. Et hoc debet multum notari; quia secundum ius commune uidebatur dicendum cõtrarium.

Nam

Nam cùm Prouincialis dignitas comparetur dignitati Epiſcopali, videtur etiã quòd ip ſa Prouincia comparetur Epiſcopatui. Vnde, ſicut quis vnius Epiſcopatus, confiteri non poteſt de materia peccati mortalis, cum alio Sacerdote in alio Epiſcopatu approbato, niſi priuilegium aliquod eſſet in contrarium; ita pariter dicendum videbatur, ut fratres de vna Prouincia confiteri minimè poſſint cum Sacerdotibus alterius Prouinciæ licèt eiuſdem Ordinis.

duci, ꝙ aliquis præter ſui ſuperioris licentiã Confeſſorẽ ſibi eligere valeat, vt habetur infra §.9.

In §.8.

percutientes fratres alterius Religionis.

Quoad diſpoſitionem illam Bonifacij VIII. poſitam in § 8 quòd Religioſus manus violentas inijciens in clericum debeat abſolui ab Epiſcopo: eſt ſciendum: quod tam iſta, quàm illa alia diſpoſitio c. cum illorum, de ſenten excom qua cauetur, quòd ſi percuſſit fratrem alterius Religionis, abſoluatur per Prælatũ percuſſi; & alia multa iura quæ à ſummiſtis ponuntur circa abſolutionis fratrum, hodie non procedunt, propter noſtra priuilegia quæ a proprijs ſuperioribus noſtris poſſe abſolui concedunt.

percutiens excommunicatum incidit in cenſuram.

Sed poſſet circa hoc oriri dubium, quando aliquis frater percuteret alterum fratrem excommunicatum, an excommunicationem incideret? & licèt hinc inde ſint opiniones, cùm aliqui velint, quòd non, per cap excommunicatorum 23 d. 5. & glo in c ſi quis deinceps 17. q. 4. dicat illud non eſſe verum, tamẽ hæc eſt cõmunis opinio, quòd iſte percutiens excommunicatũ incurrit excommunicationem: & ratio eſt quia excõmunicatus retinet ordinẽ, ratione cuius inducta eſt immunitas, ideoq; durante cauſa, durat effectus.

Superior percutiens an poſſit abſolui à ſubdito ſuo.

Sed ſi ſuccederet, ꝙ ſuperior aliquis percuteret: an ipſe poſſet abſolui à ſubdito ſuo, quem eligit in confeſſorem? & non eſt dubium, quòd poſſit ſecundum priuilegia ſed dubium eſt, quando in aliquo Conuentu ſunt duo fratres Sacerdotes, unus Superior, & alter ſubditus: & ſe ad inuicem percutiunt. An alter alterum abſoluere poſſit? Et in hoc quid ſentiant iura, dicam.

Frater excom. an poſſit alterum excommunicatum abſoluere.

Excommunicatus minori excommunicatione, poteſt abſoluere alium excommunicatum eadem excommunicatione, ſcilicet, minori. c duobus de ſent excommun. Excommunicatus autem maiori excommunicatione, non poteſt alium excommunicatum eadem excommunicatione, ſcilicet, maiori abſoluere. c. audiuimus 24 q. 1.

Sed quia iſta intelligũtur de iure ordinario, ideò Tabiena, in verbo, Abſolutio. 2. §. 6. credit, quòd in neceſſitate, poteſt excommunicatus alterum excommunicatum abſoluere, & ratio eſt: quia neceſſitas non habet legem: ac probat à maiori, quia ſi excommunicatus in caſu neceſſitatis poteſt abſoluere à peccatis, à fortiori poterit ab excõmunicatione.

Vnde concludendo dicerem, quòd licèt diſpoſitio illa cap ſi quis ſuadente Diabolo. 17. q. 4. circa percuſſores clericorum & monachorum liget multos comprehenſos ſub appellatione monacorum, ut ſunt Religioſi profeſsi Religionis approbatæ, conuerſi omnes, ſeu oblati c. cum illorum; & cap. non dubium, de ſentent. excomunicat. & omnes moniales, & conuerſæ, & conuerſi earum. c. de monialibus, extra de ſentent. excommunicat. & Nouitij, & ſorores tertij ordinis, viuentes in congregatione, & profitentes tria vota, & alij per ſummiſtas notati: Tamen de abſolutione, eſt notandum, quòd Abſolutio illius Canonis, quamuis regulariter ſpectet ad Pontificem, quando percuſsio eſt violenta, & cum illis circũſtãtijs poſitis à Nauar. in declaratione illius Canonis, in Manuali cap. 27. num. 76. cum ſequentibus, ac alijs Doctoribus ſummiſtis; tamen quòad perſonas religioſas, non ſolum ex Priuilegio, ſed etiam de iure communi, ſpectat ad eorum Superiores, vt habetur in cap. Monachi, & cap. cum illorum, de ſententia excommunicationis, extra.

Nauar.

In §.9. Nauar.

Quò ad illud, quod per eumdem Bonifacium VIII. in hoc. §. 9. diſponitur, eſt notanda doctrina Nauarr. cap. 27. nume 261. vbi habetur, quod Epiſcopus concedendo caſus ſuos, ſiue ſibi reſeruatos, non videtur concedere abſolutionem à cenſuris ſibi reſeruatis, cum à diuerſis non fiat illatio: & aliud eſt peccatum reſeruatum Epiſcopo, & aliud cenſura reſeruata: nam aliqua ſunt peccata, annexam cenſuram non habentia, quæ ſunt Epiſcopo reſeruata: & etiam ſunt cenſuræ aliqua illi reſeruatæ, peccatis, ob quæ illæ dantur, ei non reſeruatis: nec etiam concedendo abſolutionem à ſuis caſibus,

mis censuris contra absoluentes, ponendo ibi expressè. Non obstantibus priuilegijs,&c. etiam ordinibus mendicãtibus concessis,& alijs sufficientibus derogatorijs. *Nota.* Vnde tempore primi capituli generalissimi, consultus super hoc Reuerendissimus Dominus Cardinalis Alexandrinus, qui, & præpositus appellatur, respondit reuerendo patri bonę memoriæ fratri Martiali Boulier, qui fuit generalis Vicarius fratrum minorum cismontanorum, dicens; quod Prælati nostri non poterant absoluere fratres suos, non solùm ab illis quattuor casibus contentis, seu exceptis in mari magno; sed nec ab aliquo alio in Bulla Cenæ contento. Et quòd illa concessio, vel declaratio Sixti in dicto mari magno, potuit valere in uita sua; quia licet faceret processum quodlibet anno, semper tamen intendebat excipere fratres (prout ipse concesserat;) nisi in dictis quattuor casibus. Propterea Reuerẽdissimus Pater Generalis prouideat, uel faciat ipse; cum alijs Generalibus aliorum ordinũ, quòd ponatur semper in Bulla Cenæ Dñi exceptio religiosorum, quò ad fratres suos: vel præcipiat, ut quolibet anno, Procurator ordinis, seu Commissarius curiæ transacta die Iouis sanctæ, post promulgationem censurarũ, obtineat facultatẽ absoluẽdi ab illis casibus omnes fratres,& alias personas, super quas Prælati nostri habẽt auctoritatem, scilicet moniales, tertiarios vtriusq; sexus, oblatos, famulos, & domesticos.

14 *Dispensati.* ¶ IDEM Sixtus concessit Prouincialibus, vt possint absoluere omnes fratres suos à censuris,& sententijs ecclesiasticis, ac etiam cum eis dispensare, secũdũ tenorem concessionis Clementis IIII. scilicet superius positæ §.7. non obstãte limitatione, seu restrictione per eumdem Sixtum postmodũ facta: quam idẽ, solum ad ministrum generalem,& eius vicarios limitauerat,& restrinxerat, scilicet in Bulla aurea. b. fo.54. Et ffo.50. conce.55.

Collector. ¶ Aduertendum est circa hujusmodi cõcessionem, quòd prędicta auctoritate carẽt Custodes, nisi eis specialiter committatur à Ministris; quia non sunt nominati in cõcessione. Verumtamen per communicationem priuilegiorum fratrum Prædicatorum, vbi continetur, quod Prælati, qui sunt medij inter Generalẽ,& Guardianos, possint quidquid Prouinciales & Priores; poterunt, sicut antea poterant nostri Custodes. Et Custodes Hispaniæ possunt idem per aliã communicationem, scilicet Congregationis Hispaniæ, & Lombardiæ, prout habetur infra in dictione, Communicatio Priuilegiorum. §. 13. Et idem de Guardianis, sicut supradictum est post. §7.

15 *Prohibitio Casus reseruati.* ¶IDEM Sixtus ordinauit, quòd fratres Minores obser. non possint absolui de Casibus reseruatis ministris; nisi de licentia Generalis, aut eorumdem Ministrorum, seu Vicariorum Prouincialium; non obstantibus litteris eiusdem Sixti, sub quacumq; verborum forma eisdem fratribus concessis; cæterisq; cõtrarijs quibuscumque. b. fo.54. Ex ffo.50. conce.55.

16 *Prohibitio. Cruciata* INnocentius Octauus declarauit, fratres Minores non posse, nec debere eligere Confessores; nec à casibus reseruatis absolui, vigore Bullæ Cruciatæ; quam ipse dederat in Hispania; nisi de cõsensu, & beneplacito suorum Prælatorum Prouincialium, seu Generalium; & quòd quæcumque alia absolutio, quòad fratres, irrita sit,& inanis, b. fo.56. Et ffo.52. concessione.59.

Collector. ¶Sciẽdum est, quòd cõsimilem reuocationem, seu declarationem, fecerunt alij Pontifices, qui alias dederunt Bullas Cruciatæ; sed istæ reuocationes non sunt perpetuæ: quia non se extendunt ad Bullas Cruciatæ futuras. Et ideò, quãdocumq; venerit noua Cruciata, oportet habere nouã reuocationẽ, seu declarationẽ illius, ad hoc, vt fratres nequeant illa vti, si talis Bulla expressè extẽdatur ad fratres min.& habeat sufficientes nõ obstantias, seu derogationes.

17 *Prælati.* ALexãder sextus declarauit,& decreuit, quòd Generalis,& Prouinciales, ac Guardiani possint reseruare casus de occultis inter religiosos; & quod absoluentes

absoluentes à talibus, post huiusmodi reseruationem, nullam faciunt absolutionem; & incidunt in pœnam absoluentium à casibus nõ concessis. b. ffo. 56. conce. 66. Et ffo. 3. conce. 2. *Reseruatio casuum.*

¶Præfata declaratio, seu decretum, quòad Guardianos, nõ permanet in suo vigore; quia in Capitulo Generali Asisij celebrato, anno Domini 1526. sequens statutum, auctoritate Apostolica factum est. *Collector.*

¶Ordinatur, & mandatur auctoritate Apostolica, & totius Capituli Generalis, quod nullus Guardianus possit sibi reseruare casum aliquem; sed solus Minister Prouincialis id poterit. *Statutum Generale.*

¶IDEM Alexander concessit Generali, & Prouincialibus, & Custodibus Ordinis Minorum obseruantię vltra montanis, plenariè facultatem, & auctoritatem; vt quoscumq; subditos suos (fratres videlicet, & moniales sanctę Claræ, ac vtriusq; sexus tertiarios, de pœnitentia nuncupatos) inuenerint in aliquo hęresis vel apostasię crimine lapsos, etiã si sint relapsi, possint eos absoluere; & cum eis dispẽsare; necnon præfatorum relapsorũ pœnas, à iure institutas, commutare, pensatis qualitate, & quantitate, alijsq; debitis circumstantijs; augendo, aggrauando, vel diminuendo, toties, quoties opus fuerit, & pro ut secundum Deum viderint expedire; dummodo taliũ relapsorum crimina publica, & notoria, apud sæculares non sint, vt ex hoc scandalum oriri possit. o. fo. 65. Et ffo. 70. conce. 164. & ffo. 100. conce. 379. 18 *Prælati.* *Hæresis.* *Casus reseruati.*

¶Aduerte, quòd, quia isti casus sunt de cõtetis in Bulla Cenæ Domini, quæ Bulla, quolibet anno, renouatur; videtur, quòd prædicta concessio sit reuocata; & idem de similibus concessionibus. Rationem huius vide supra in hac dictione post. §. 13. *Collector.*

¶IDEM Alexander concessit, vt Generalis, & Prouinciales possint absoluere fratres, qui existentes in sæculo, incurrissent censuram Ecclesiasticam; propter delationem lignaminum, seu ferramẽtorum ad partes infidelium. o. ffo. 99. conce. 358. 19 *Casus reseruati.*

¶Aduerte, quòd cum iste casus sit de processu Cenæ Domini; prædicta cõcessio videt expirasse, mortuo cõcedẽte. Vide supra in hac dictione post. §. 13. *Collector.*

¶IDEM Alexander sextus concessit, quòd Prælati fratrum Minorum obseruantiæ possint percutere per se, & per alium, caussa correctionis; & quòd non cogantur hoc facere cum propria persona, etiam si necessitas non vrgeat. Non obstante capitulo Vniuersitatis; de sententia excommunicationis. o. ffo. 70. conce. 175. Et ffo. 99. conce. 359. 20 *Correctio.* *Excommunicatio.*

¶Hęc cõcessio, licèt videatur impertinens huic materiæ; tamẽ ponitur hic, quia nonnulli arbitrantur, quòd in absolutionibus publicis apostatarum, requiratur quòd Prælatus percutiat manu propria. De quo habetur melior concessio infra. §. 27. & in verbo correctio. §. 15. & . 17. *Collector.*

LEo decimus prohibuit, & declarauit, quòd nullus fratrum Minorum regularium obseruantiæ possit accipere Bullas Cruciatæ, seu alias Indulgentias generales concessas, aut cõcedendas; vt possit vti gratijs ibi contentis (vt pote cõtra regularia ordinis instituta, confiteri quibuscumque Sacerdotibus, & absolui à Casibus reseruatis, & in diebus ieiuniorum mãducare lacticinia, & facere alia, quæ non decent religiosos, tam altæ & strictæ professionis) nisi solum ob aliquam necessitatem particularẽ, pro qua prædictæ obseruantię auctoritas non esset cõcessa. Et tunc examinatã huiusmodi necessitate à Generali, vel Prouincialibus, aut Custodibus, ac de eorũ expressa licẽtia, & in scriptis habita. Non obstantibus Bullis, etiam si in eis expressè inhibeatur Prælatis sub censuris, ne subditos suos, à talium Bullarum acceptione, prohibeant; & subditis libera facultas eas accipiendi tribuatur; ceterisq; in contrariũ facien 21 *Cruciata.* *Casus reseruati.* *Nota.*

tibus

tibus quibuscumq.O.fff o.60.conce.178.

Hoc idem prohibuit Pius V. fratribus Ordinis Prædicatorum 1571. ut refert Passarellus in compilatione Priuileg. Sancti Francisci à Paula. fol. 127.

21 *Excommunicatio. Cruciata.* ¶IDEM Leo posteà prohibuit, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, ne fratres prædicti, aut Moniales S. Claræ, seu tertiæ regulæ vtantur vllo modo gratijs, indulgentijs, libertatibus, immunitatibus Bullarum Cruciatę, seu aliarum consimilium, quouis quæsito colore, contra obedientiam ordinis, & absque speciali licentia suorum suporiorum. b. fffo.48. con.144.

23 *Pro fratribus itinerantibus.* ¶IDEM Leo concessit, quòd fratres Prædicatores, & alij fratres, quando sunt extra conuentum, & non possunt habere copiam sacerdotis; quia non habent socium Confessorem, possint confiteri peccata sua alteri Religioso alterius Ordinis, vel Presbytero seculari. Et hoc, dummodo fiat sine fraude, & dicant Prælato suo. o. fffo.94. conce.301.

24 *Professio. Excommunicatio.* ¶IDEM Leo in Concilio Lateranensi statuit, quòd excommunicati profiteri volentes aliquem Ordinem fratrum Mendicantium, vbi de interesse tertij agetur, absolui non possint, nisi præuia satisfactione. b. fffo.26. concessione.84.

25 *Pro omnibus mendicantibus.* ¶IDEM Leo concessit generalibus singulorum Ordinum Mendicantiũ, & eorum Vicarijs, ac etiam illis, quibus ipsi Generales duxerint specialiter committendum, vt possint absoluere subditos suos respectiuè, ab omnibus, & singulis casibus, & censuris, secundum cõcessiones, & declarationes Sixti Quarti, & Iulij Secundi, & aliorum Romanorum Pontificum, non obstantibus reuocationibus, restrictionibus, reseruationibus, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nuper in Lateranēsi Concilio, uel alias quomodolibet factis, vel si in posterum fierent. b. fffo.27. concessione.89.

26 *Excommunicatio.* ¶IDEM Leo concessit omnibus fratribus Minoribus obseruantiæ vtriusq; familiæ, quòd Prælati Ordinis, cum aliquem fratrem, propter apostasiam, vel aliam caussam excommunicant in Capitulo fratrum, vel in communitate, non teneantur proferre sententiam in scriptis, prout in iure, sub pœna suspensionis præcipitur proferentibus. o. fffo.93. conce.291. Idem conceditur infra in verbo correctio. §.15. & 17.

27 *Correctio.* ¶IDEM Leo concessit, quòd quando aliquem fratrem, caussa correctionis, vel absolutionis, oportet verberare; possint Prælati nostri, & eorum Commissarij, manu Vicarij, vel cuiusuis alterius fratris subditi, eum verberare, seu disciplinare, non obstante Capitulo Vniuersitatis, de sentētia excommunicationis. o. fffo.93. conce.292.

Collector. ¶In Supplemento Priuilegiorum reperitur quædam concessio in fauorem fratrum confessorum, quæ, vt potest conijci ex alia concessione præcedente illã, videtur esse Eugenij Quarti, Cuius tenor talis est.

28 *Pro simplicibus cõfessoribus. Excommunicatio. Dispẽsatio* CVm sæpè boni Religiosi ex charitate, vel Prælatorum obedientia cogantur ad confessiones audiendas, & sint multiplices, & inexplicabiles sentētiæ excommunicationis in corpore iuris; quarum nonnullæ etiam à peritissimis ignorantur; ex quo dicti Religiosi propter cõscientiæ timorem; dubitãt se incurrisse aliquam cēsuram absoluendo inaduertenter aliquos aliqua excõmunicatione innodatos; cuius excõicationis absolutio superiori reseruatur; ideo ne dicti religiosi cogantur contra charitatem, vel Prælatorum obedientiam facere, vel præfatas metuere scrupulositates; conceditur, quòd dicti Religiosi, si præfata, vel simili caussa, inaduertenter incurrerint irregularitatem, vel excommunicationem, posint per eorum idoneos Cõfessores, auctoritate Apostolica, absolui, & dispensari cum oportuerit. Et quòd prædicta, vires habeant oraculo viuæ vocis, non obstante quòd non fiat Bulla, vel quibuscumque alijs contrarijs; nisi ex crassa, & supina ignorantia, censuram, vel irregularitatem

ritatem incurrerint.ο.fffo.101.conce.410.

¶ Aduerte, quòd supradictum concessit etiam Eugenius IIII. cum onere 7. Psalm. de quo supra post §.10. Verum est tamen, quòd hic conceditur Confessori, sine alia auctoritate Superioris.

SEQVVNTVR ALIQVA, CIRCA ABSOLVTIONES prafatas, extracta ex priuilegijs aliorum Fratrum Mendicantium, ac etiam non Mendicantium.

¶ Ex Priuilegijs Fratrum Prædicatorum.

INNOCENTIVS IIII. prohibuit, ne fratres, quorumcunque Ordinum, habentes licétiam generalem, confessiones audiendi; habeant aliquam auctoritatem audiendi, in confessione, fratres ordinis Prædicatorum. b. ff. 72. concess. 186. Et fff. 115. concess. 508. 29 *Prohibitio.*

GREGORIVS XI. cócessit Magistro generali, & singulis Prioribus, Prouincialibus, & Conuentualibus, ac Vices eorum gerentibus, vt in Prouincijs, & Conuentibus, ac locis sibi commissis, fratribus eiusdem ordinis constitutis ibidem; necnó, & fratribus alijs eiusdem ordinis, interdùm ad eos declinantibus vndecumq; absolutione, & dispensatione indigentibus, absolutionis, & dispensationis beneficium possint impartiri; ad instar concessionis quæ habetur supra §.7.B. ffo.236. concess.548. 30 *Dispēsatio*

BONIFACIVS IX. concessit, ꝙ Magister ordinis Prædicatorum, & Priores, aut eorum Vicarij, eorum subditos fratres, & sorores, qui forsan in quoscumque fratres dicti Ordinis, excommunicationis, seu aliàs sentétias, vel pœnas, sine scriptis, aut aliàs minus ritè promulgauerint; vel manus violentas in alios quoscumque Clericos, etiam vsque ad sanguinis effusionem, & enormem læsionem iniecerint; dummodo læsio huiusmodi adeò enormis nó existat, quòd propterea meritò foret sedes Apostolica consulenda, quoties expedierit, absoluere, & cum eis super irregularitate, si quam, huiusmodi sententijs ligati, celebrando diuina, vel miscendo se illis, modò tamé non in contemptum clauium, aut aliàs præmissorum occasione, qualitercumq; contraxerint, dispensare, eosq; quò ad hoc, in statum pristinum restituere. Et quòd similiter possint absolui dicti Magistri, & Priores, ac Vicarij, a Confessoribus per eos eligendis.b.fffo.120.concess.542.& 543. 31 *Excommunicatio.* *Irregularitas.*

¶ Idem BONIFACIVS statuit, ꝙ quicumque habentes generalem licentiam a sede Apostolica, vel aliàs, qualitercumq; absoluendi, in quibuscumque casibus, prætextu hoc fratres Ordinis Prædicatorum nequaquam absoluere possint (legatis sedis Apostolicæ de latere missis dumtaxat exceptis) vel nisi id eis specialiter, & expressè concedatur.b.fff.120. concessione 548. 32

SIXTVS Quartus concessit fratribus Ordinis Prædicatorum Hispaniæ, & Lombardiæ Obseruantibus, vt possint absoluere, & dispensare, sicut poterant ante restrictionem Bullæ Aureæ, virtute Priuilegij in Mari Magno contentu.b.ffo.74.conce.192. Et fffo.119.conc.539. 33 *Particularis, pro regnis Hispania.*

¶ Sciendum, quòd, quia hæc concessio, non fuit vniuersalis, ideò virtute communicationis Priuilegiorum, solùm possunt vti illa fratres Minor. obser. Hispaniæ, & Lombardię. *Collector.*

¶ Idem SIXTVS concessit toti Ordini fratrum Prędicatorum, quòd Generales, & Priores Prouinciales, ac eorum Vicarij, pro tempore existentes, & ij quibus ipsi duxerint committendum, habeant eandem absoluendi facultaté, 34 *Casus reseruati.*

& di-

tentis in Bulla Cœnæ Domini, vbi quolibet anno reseruantur de nouo, vt supra post. §. 13. dictum est. Et similiter absolui possunt ijdem Prælati a Confessoribus electis per eos. ¶ Item absoluere possunt Prelati venientes ad ordinē, seu Nouitios, ab omnibus cēsuris, a iure, vel a iudice, promulgatis generaliter, satisfacta tamen parte. ¶ Absoluere etiam possunt Prælati, & Confessores, fratres quoscumque, oblatos, conuersos, vel donatos, familiares, seruitores, officiales, & continuo commensales conuentuum, & domorum, ab omnibus peccatis; præterquam sedi Apostolicæ reseruatis, & a censuris, quas ex ignorātia, vel inaduertentia incurrerunt, ab eis, ecclesiastica Sacramenta, toties, quoties opus fuerit, ministrare. Sed hoc in Regnis Castellæ tantùm. Per communicationem tamen priuilegiorum fratrum non Mendicantium, adduntur ad prædicta, ea quæ immediatè sequuntur.

¶ Ex Priuilegijs Monachorum sancti Benedicti obseruan.

BENEDICTVS XIII. mandauit, quòd absoluerentur Monachi præsentes, & futuri, ab omnibus sententijs latis ab homine, in quibus alteri non sit satisfaciendum. O. 39 *Excommunicatio.*

MARINVS V. concessit, q prior Monasterij Sancti Benedicti Vallis Oleti, in foro conscientiæ, possit absoluere Monachos, ab omni excommunicationis sententia, etiam si talis esset, quam ipse Summus Pontifex reseruare consueuit. Et cum eis, super omni irregularitate, etiam in illis casibus, in quibus Papa sibi vicem reseruat (in morte videlicet, & in membrorum truncatione, & enormi sanguinis effusione) valeat dispensare, dum tamen aliquid horum trium non sit notorium, & hoc propter scandalum. O. 40 *Excommunicati.* *Dispensatio irregularitatum.*

¶ Suprascripta concessio, licèt primo facta sit soli Priori, seu Abbati Monasterij Sancti Benedicti Vallis Oleti, postea tamen extensa, seu communicata fuit omnibus Prioribus, vel Abbatibus aliorum Monasteriorum, vt habetur in dictione Communicatio priuilegiorum. §. 34. Quam concessionem ego, qui hoc opusculum collegi, vidi sub sigillo authentico in præfato Conuentu Vallis Oleti, & inde fideliter extraxi. *Nota.* *Collector.*

¶ Aduertat tamen qui huiusmodi concessione vti voluerit, quòd ad censuras, & casus qui in Bulla Cœnæ Domini continentur, nō potest se extendere; propter rationem supra positam in hac dictione, post. §. 13. *Nota.*

CIRCA concessiones superius annotatas, nonnulla dubia occurrunt scitu digna, quibus breuiter respondebitur hic, prout in famatissima vniuersitate Salmantina, à pluribus, & insignibus iurisperitis responsum est. *Collector.*

PRimum dubium est, in quibus Prelatorum sacri Ordinis min. regularis obseruantiæ, sit hodie potestas, & facultas absoluendi, & dispensandi, de ijs, videlicet, de quibus per Clemētē. 4. & Sixtū etiā. 4. habetur sup. §. 7. & 13. ac. 14. ¶ Et omissis multis, quæ hinc inde adduci possent, veritas est, q solùmodo est hodie prædicta potestas, seu facultas in Generalibus, & Prouincialibus, & per communicationem, Custodibus. Rō est, quia sic sonant dicta Priuilegia, quorum tenori, & litteræ est standum. Nam licet Sixtus. 4. in Bulla aurea: vt habetur. B. fol. 65. Et ffo. 148. concess. 361. coarctauerit, seu restrinxerit prædictā facultatem, ad solos Generales, eorumque Vicarios, & ad illos, quibus ipsi pro tempore duxerint committendum dumtaxat (dico semper inter fratres Regularis Obseruantiæ) sed postea idem Sixtus, per quoddam Breue, de quo fit mentio supra. §. 14. concessit Prouincialibus fratrum Obseruantiæ, vt possint absoluere omnes fratres suos, non obstante prædicta restrictione, ad solos Generales facta. Concessit etiam præfatus Sixtus fratribus Obseruan. Hispaniæ, *Primum dubium.* *Responsio.*

&

& Lombardiæ, Ordinis Prædicatorum, vt patet supra.§.33.quòd possint absoluere, & dispensare, sicut ante dictam restrictionē, sine aliqua limitatione. Et cum non reperiantur aliæ litteræ Apostolicæ circa hæc; ideò prædictis est standum.

Secundum dubium. SEcundum dubium est, vtrùm potestas, & facultas huiusmodi, sit ordinaria, in prædictis Prælatis, an delegata? Deseruit autem valdè hoc dubium, ad sciendum, in quibus casibus possunt præfati Prælati subdelegare, & in quibus non.

Responsio. ¶Et omissis multis, quæ pro, & contra, possent adduci; dicitur, quòd pro indubitato haberi debet, quòd est ordinaria, & non delegata. Sed pro ampliori elucidatione huius materiæ, est notanda sequens quæstio. *Quæstio incidentaliter.* ¶Quæritur enim à Doctoribus, vtrum iurisdictio emanans ex commissione perpetua, facta à Papa, vel à Principe, vel à Communitate, non recognoscente Superiorē, sit ordinaria vel delegata? *Responsio.* ¶Et dimissis altercationibus, respondetur, quòd est ordinaria. Ita tenet gloss. & ibi Bartolus in.l.pluribus.ff de Procuratoribus. Idem tenet alia gloss. & clarius in. c. fi. de officio ordinarij, ibi, cum concessum sit ei Priuilegium perpetuum. Ad quod dicitur vnica per Baldum ibi. Itē est doctrina Bartoli in l.prima.§.Si plures. ff.de exerci.actione, in prima colum. Sed clarius, immò clarissimè tenet Baldus in l.vnica.ff.de offi.Consu. cuius verba sunt hæc. Nono quæritur; vtrùm commissio facit aliquem Ordinarium, seu Delegatum? Respondeo; si est commissio perpetua, facit Ordinarium; si autem temporalis; vt potè, quia dicit reformatio communis Pisarum, quòd præsentes Domini Anciani Pisanæ ciuitatis possint omnia, quæ potest totum commune Pisarum; tunc est auctoritas delegata, & nō ordinaria. Et sic, cum commissio facta Prouincialibus fratrum Minorum, vt possint absoluere, & dispensare in certis casibus, sit perpetua; planè constat, quòd facit Ordinarios. Igitur auctoritas, de qua supra, data Prouincialibus a Papa, est ordinaria.

¶Aduertendum est tamen, quòd posset aliquis obijcere cōtra supradicta, dicens, quòd licet bene probatum sit, præfatos Prælatos esse Ordinarios, si prędicta facultas, & potestas esset iurisdictio; sed cum potius videatur esse commissū eis arbitrium in huiusmodi absolutione, & dispensatione, quàm iurisdictio; sequitur, quòd non valeant dici Ordinarij. Ad hoc respondetur; quòd dato casu, quòd sit arbitrium, & non iurisdictio, adhuc in huiusmodi arbitrio sunt Ordinarij, & non Delegati. Ita tenet Bartolus singulariter in l. iij. ff. de opti.lega. in fin.colum. sed longius, & singularius in l.Ambitiosa ff.de decer. ab ordi.fa.loquens semper in arbitrio; vbi post multas distinctiones, ponit sequentia verba. An autem videatur concessum per modum cuiusdam iurisdictionis ordinariæ, vel delegatæ? Dico, verba statuti, seu reformationis concedentis statutum, esse deligenter inspicienda. Si enim hoc concedit officio; vt quia dicunt illa verba. Ad Officium priorum pertineat arbitrium, &c. videtur concessum officio. Et tunc priores poterunt, vigore sui officij, ex potestate ordinaria. Ponderanda sunt valde præfata verba Bartoli; quia non dixit, an videatur concessa iurisdictio ordinaria in arbitrio; sed an videatur cōcessum arbitrium, per modum iurisdictionis ordinariæ. Ex qua ponderatione colliguntur duo, & ambo singularia in proposito. Vnum, quòd non idem sunt arbitriū, & iurisdictio. Secundum, quòd potest concedi arbitrium, ad instar iurisdictionis ordinariæ. Idem tenet Baldus in l.More. ff.de iurid.omnium iud. in fi.columnæ. Et sic, ex omnibus supradictis apparet euidenter, quòd auctoritas, de qua supra, est ordinaria, & non delegata; cum sit commissa officio, & non personæ nominatæ: & quia est commissio perpetua, & non temporalis, facta a supremo

premo Principe Papa, qui in terris non habet superiorem.

TErtium dubium est, vtrum Guardiani, quibus Prouinciales committunt auctoritatem absoluendi a casibus eis reseruatis, possint committere huiusmodi auctoritatem alijs fratribus? Ad hoc respondetur quòd non; nisi quãdo tales Guardiani essent Commissarij Prouincialium, cum plenitudine potestatis. Ratio huius est; quia secundum iura, delegatus ab inferiore a Principe, non potest subdelegare; nisi sit delegatus ad vniuersitatem caussarum; vel nisi hoc sibi specialiter concedatur, secundum Ioan. an. per c. is cui. de offic. deleg. lib. 6. *Tertiũ dubium. Vide pro hoc Doctrinã Nauar. in Manu. cap. 27 nu. 145.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §. 1. notandum, quòd Gregorius IX. fol. 116. concessit nobis, in principio Ordinis, quando non habebamus tot Priuilegia, neque tantam auctoritatem habebant nostri Prælati; tunc inquam, concessit, quod possemus beneficium absolutionis, & dispensationis, cùm oportuerit, recipere ab Archiepiscopis, & Episcopis nostræ Diœcesis in qua essemus. Sed quia iam multùm auctoritatis est in nostris Prælatis, sicut, & in ipsis Diœcesanis, & adhuc maior quòad aliqua; & quia per Pontifices successores prohibitum est nobis absolui, & dispensari per alios, quàm per nostros Prælatos, vel de eorum licentia, intra, seu extra ordinem, vt habetur in eodem Compendio, hoc eod. tit. §. 21. §. 22. & §. 36. & tit. exemptio. §. 5. Ideò iam parùm valet præfatum Priuilegium Gregorij; nisi fortè quando Minorum Prouincialis, aut Generalis concederet licentiam suo subdito, vt absolueretur à censuris aliquibus, seu dispensaretur per tales Diœcesanos, vel per alios virtute aliquarum Bullarum potentium absoluere, aut dispensare, vt hoc concessit Clemens IIII. & Sixtus IIII. fol. 58. ff 142. vt habetur in Compendio tit. exemptio, §. 5. & Leo X. ffff. 124. ffff. 48. & Inn. ffff. 79. ff. 264. & hĩ in Compendio, hoc eodem titulo, Absolutio ordinaria, quòad fratres. §. 22. §. 36. Dixi notanter (fortè) quia dubium est inter Doctores Canonistas, vt patet in Siluestro, titulo, Exemptio, §. 10. & titulo Absolutio. 5. §. 2. &c. & in alijs Summistis, vtrum exempti, quales nos sumus, possimus in casu subijcere nos Ordinarijs, in nostrum fauorem, vt in casu præsenti: & licèt sint opiniones in hoc (propter quod dixi, ly fortè) tamen tam virtute præfati Priuil. Greg. IX. quàm aliorum supra allegatorum, videtur quòd id possumus (vt dictum est) de licentia prædictorum Prælatorum nostrorum: & ad hoc etiam facit Priuil. Eug. IIII concessum Monachis sancti Benedicti, vt habetur in compend. tit. Dispensatio. §. 25.

Not. quod Prælati nostri exẽpti, habent iurisdictionẽ quasi episcopalẽ, vt infra verbo Prælati dicam.

Quòd §. 3. notandum, an Guardiani possint sibi eligere Confessorem vbicumque sint, etiam in Conuentibus aliorum Guardianorum, sicut & alij Prælati possunt per ca. fin. de pœnitentijs, & remissionibus, & an per cap. Prouinciale vel Generale, vel per Superiores possit ab eis tolli hæc licentia, seu concessio iuris communis? latius dicendum est infra tit. Accedere ad monasteria, in fine ibi videatur, & hic in hoc fo. super §. 7. habetur.

Quòad §. 7. quòad id quod ibi dicit Collector fo. 3. quòd præfata auctoritas concessa per Clem. IIII nostris Ministris, & eorum Commissarijs, & custodibus, quòad absolutiones, & dispensationes Fratrum, extenditur in Mari magno Prædicatorum, ad Priores Conuentuales, & eorum Vicarios, &c. notandum, quòd posteà fuit hoc per Sixt. IIII. ipsis Prioribus Conuentualibus, & eorùm Vicarijs ablatum in Bulla aurea, & postea per eumdem Sixtum IIII. ff. 119. ff. 78. vt habetur in eodem Compendio, titulo Absolut. ord. quòad fratres. §. 34. hoc fuit aliqualiter, sed non omnino amplius concessum ipsis Prioribus Conuentualibus, eorumque Vicarijs, pro toto ipsorum ordine. Sed tandem posteà idem Sixt. ff. 74. & ff. 119. hoc idem amplificauit, & concessit omninò ipsis Prioribus

conuen-

conuentualibus, & eorum Vicarijs, quòd possent absoluere, & dispensare, sicut poterant virtute Maris magni supradicti, ante restrictionem Bullæ aureæ. Sed solum concessit Prioribus conuentualibus, & eorum Vicarijs obseruantiæ Hispaniæ, & Lombardiæ; quãuis Collector dicat, quòd regnorum Castellæ, & Legionis tantùm; sed ut dixi obseruantiæ Hispaniæ, & Lombardiæ, id concessit Sixt. IIII. vt patet. ff. 129. ff. 74. & in eodem Cõpendio, hoc eodem tit. infra. §. 33. habetur nisi fortè, pro eodem, Collector accipiat, Regna Castellæ, & Legionis. & Regna Hispaniæ, & Lombardiæ: & ego non video rationem ad id. Hoc dixerim quia virtute communicationis Priuilegij facta per Iulium II. vt habetur tit. communicatio priuil. §. 13. solùm habent auctoritatem absoluẽdi, & dispensandi secundum Mare magnum, cum fratribus, Guardiani, & Præsidẽtes nostrarum domorum obseruantiæ Regni Hispaniæ, & Lombardiæ: et ibi benè dicit Collector, quòd nomine, Vicariorum, solùm debent intelligi, quò ad nos, Præsidentes nostrorum conuentuum, propter carentiam Guardiani, vt etiam iterum idem dicit, tit. Vicarius. §. 5.

Item ibidem dicit Collector, quòd si præfata potestas limitetur prædictis Guardianis, aut eorum Vicarys, seu Præsidentibus domorum, communicata nobis ex Mari magno prædicatorum, sciendum, quod nisi ad hoc habeatur auctoritas Papæ fieri non posset. Sed an superiores Prælati, seu Capitula nostra, habeant hoc ab auctoritate Papæ? dic, quòd generaliter id non habent, nisi specialiter à Papa habeatur, in casu; aut quando Capitulum Gen. celebrandum est: aut aliàs: et quò ad reuocandum viua vocis oraculo in Cap. Gen. vel Prouinc. vt habetur in Compendio tit. priuilegia fratrum §. 26. vel si quis abuteretur tali priuilegio Apostolico: quia Generales Min possent suspendere illud, quousq; consulerent Papam, ut habetur in Compẽdio eod. tit. §. 9. Ex quibus etiam patet nostrũ intentum, quòd scilicet sine auctoritate Papæ, nullus potest tollere prædictũ Priuilegiũ, aut concessionem Papæ: et quia in quolibet ferè Cap. Gener. Ordinis nostri habetur specialis auctoritas Papæ ad omnia ibi ordinanda: ideo standum est statutis prædictorum Capitulorum Gener. nisi oppositum constet, et non temerè innitendum est Priuilegijs generalibus circa hoc, et circa alia eiusmodi Et credo similiter, standum esse ordinis consuetudini iam præscriptæ, et approbatæ, nisi vbi de speciali Papæ prohibitione, aut priuilegio in oppositum sufficienter constaret.

Quò ad §. 22. notandum quòd idem Leo X. ffff. 124. idem prohibuit Augustinens. ꝙ scilicet etiam virtute quarumcumq; Bullarum, aut Cruciatarum, nullus frater ipsius Ordinis possit absolui à censuris, seu pœnis incursis, nisi secundum statuta, et mores, seu consuetudines Ordinis; nisi per suos Prælatos, et non per alios quoscumque, nec extra Ordinem, sine licentia Mag. Gen. vel Pro. eorum Alias est irritum, & inane si secus fiat et videatur, an hoc Priuilegium possit communicari nostris Min. Gen. et Prouin. in fauorem eorum nostræ obseruantiæ? et Innoc. XIII. ffff. 79. ff. 264 idem prohibuit eisdem Augustinens. vt habetur in Compendio, hoc eod. titu. §. 36. Sed de his Cruciatis seu Bullis latius infra titu. Cruciata. §. 4. et 5.

Quò ad §. 28. ibi, Collector, dicit, ꝙ Eug. IIII. concessit prædictam facultatẽ Confessoribus, de qua ibi loquitur, cum onere dicendi Septem Psalmos Pœnitentiales etc. quamuis non alligauerit tales Confessores ad petendum licentiam à suis Superioribus: tu dic, ꝙ vt patet ffff. 102. Dominus Eugen. IIII. non imposuit tale onus 7. Psalmorum ipsis Confessoribus, quãmuis imposuerit alijs fratribus, ad gaudendum alijs gratijs concessis ab eod. vt habetur in prædicto Compendio eod. tit. §. 10. Ideò sine tali onere, et sine alia licentia, possunt præfati Confessores uti tali facultate, de qua agit Eugenius IIII.

Quòad. §. 36. vid. etiam ea quæ supra §. 22. annotata sunt.

Quòad. §. 37. notãdum, quòd Sixt. IIII. fo. 98. littera R. in primo libro Ordinis tract. 2. declarauit, et etiam extendit hanc concessionem Eugenij, quòad omnes vtriusque sexus eiusdem Ordinis Carmelitarum Professores.

Quòad. §. 38. vbi Collector resoluendo dicit, quòd nostri Ministri Gen. et Prouinc. et illi quibus ipsi commiserint, possunt absoluere, et dispensare secundum Mare magnum, &c.

&c. Adde et tu, quòd Custodes id possunt, vt expressè habetur in Mari magno, et per communicationem fratrũ Prædicatorum, vt dicit idem Collector infra post. §. 40 in 1. dubio. Adde, quòd & nostri Guardiani, & Præsidentes domorum, seu Conuentuum nostrorum, id similiter possunt in partibus Hispaniæ, & Lombardiæ, in nostra obseruantia, vt supra dictum est. sup §. 7. nisi per Prælatos, auctoritate Apostolica, id prohibeatur; vel nisi oppositum habeat consuetudo legitimè approbata.

Quò ad §. 40. vide etiam aliam concessionem Eug. IIII factam eisdem Monachis Sancti Benedicti, in compendio tit. Dispensatio §. 25. fo. 54.

Quò ad primum dubium, quòd Collector fol. 6. ponit, vbi dicit, quòd potestas absoluẽdi, & dispensandi est in Generalibus & Prouincialibus, & Custod. Adde et tu, quòd etiam est in Guardianis, et Præsidentibus domorum nostræ obseruantiæ, Hispaniæ, et Lombardiæ, secundum formam Maris magni Ordinis prædicatorum, per eorum communicationem: ut etiam ait Collector in fine eiusdem primi dubij, & ut supra latius notatum est in §. 7. ibi uide.

Quòad secundum dubium, quod Collector fol. 6. pertractat, uide, si uis, in supplemento ∬. 1. etc. ubi latius id tractatur, à quo Collector sumpsit breuiter, et in sententia.

Quòad dubium tertium fol. 7. Vbi quærit, an Guardianus, cui Prouincialis cõmittit suos casus, possit alteri commitere, etc. Notandum, ultra ea, quæ ibi à Collectore dicuntur, & bene, quòd in tab. 20. Vic. Gen. in 1. lib. ordinis in 3. tract fol. 228 habetur sic. Instituitur, quòd uniuersi Confessores Monialium, familiæ nostræ habeant, præsenti decreto semper actiuè auctoritatem Prælatorum, super moniales in foro conscientiæ, quòad caussas, & sententias. Habeant similiter Guardiani, & eorum Vicarij, in absentia ipsorum Guardianorum, hæc ibi. Et paulo inferius in sequenti tab. 21. Vic. Gen. fol. 229. sic habetur. Declaratur, quòd illa clausula in tab. Cap. Gen. Albiens. præcedẽtis inserta, scilicet, quòd Guardiani, & eorum Vicarij habeant auctoritatem Prælatorum, in foro conscientiæ, &c. sic debet intelligi quod, scilicet, auctoritas per Patrem Prouincialem concessa Guardianis, remaneat semper penes eorum Vicarios, seu Vicariorum Vicarios, ipsis Guardianis suum Conuentum, pro suis negotijs exeuntibus, hæc ibi. De quo nos latius egimus in supradicto tractatu Medulla fratrũ Min. cap. 7. q. 2. ibi uideat, qui uolet ampliorem declarationem super his.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

¶ *Ex Priuilegijs Congregationis S. Hieronymi Fesulani.*

VGENIVS IIII. Concessit omnibus & singulis, omnium & singulorũ locorũ eorumdẽ præsentibus & futuris fratribus seu eremitis loci S. Hieronymi Fesulani, vt quilibet ex eis in Sacerdotio duntaxat constitutis, ipsorũ et cuiuslibet eorũ confessiones audire; ac pro commissis (dũmodo talia non fuerint propter quæ Sedes Apostolica sit merito consulenda) debitã absolutionẽ impendere, & salutarẽ pœnitentiã iniungere ualeat.

Alexander VI. eisdem concessit, ut quoscumque fratres professos, et non professos, etiã laicos, et conuersos cohabitantes in domibus ordinis prædicti in confessionibus audire, et eos ab omnibus, et singulis peccatis et delictis (non tamen Sedi Apostolicæ reseruatis) toties quoties opus fuerit in forma Ecclesiæ consueta absoluere et salutarem pœnitentiam pro modo culpæ iniungere, liberè et licitè ualeant.

Eugenius IIII. concessit eisdem, ut cum in itinere fuerint constituti, tunc eligendi per eosdem Presbyteri, ecclesiastica sacramenta illis, absque parochiani iuris præiudicio, ministrare ualeant. Et quod ipsi confessores cũm omnibus et singulis fratribus dictæ societatis super irregularitate per ipsos quoquomodo uel ex quauis caussa contracta, ut diuinis officijs et obsequio Missæ interesse ualeant, dispensare, et infamiæ maculam siue notam abolere possint. Pro itinerantibus. I

¶ Ex Priuilegijs Fratrum Minimorum.

IVLIVS II. in eorum Mari magno concessit, vt Fratres, a Confessoribus per eos electis, possint absolui ab omnibus Casibus, Episcopis reseruatis.

Vt autem nullus Fratrum putet ex his licere sibi eligere Confessorem, & ab eo, ad suum libitum, absolui, notentur verba, quæ in Correctorio fratrum Minimorum, in eodem Priuilegio reperiuntur, quæ sunt ista. Præterea caueatur, ne fratrum huius Ordinis confessiones audiat quis Sacerdotum, absque licentia, vel permissione Correctoris generalis, aut alicuius Vigilum, vel Prouincialium, aut suorum Vicesgerentium, & infra. Omnes etiam Presbyteri in hoc Ordine Minimorum expresè professi, pro Confessoribus approbentur, per aliquem eiusdem Ordinis Superiorum, Prælatorum, vel suorum Vicesgerentium. Ipsi verò pro Confessoribus taliter approbati, alios eiusdem Ordinis fratres professos, quoties opus fuerit, poterunt absoluere ab omnibus Casibus huic Ordini concessis, & permissis &c. vt in lib. Priuilegiorum Vsus maris habetur fol. 219. & 231.

Vsus maris Nota.

Et nota, quòd hic nulla fit mentio de licentia petenda a Superioribus per ipsos fratres confiteri volentes & indistinctè loquitur, etiam de omnibus, vel sint illius familiæ, uel hospites, confiteri volentibus. Quod deseruit pro sequenti doctrina posita in §. 5. & 7.

Ex Priuilegijs eorum, qui Ministri infirmorum appellantur.

Absolutio ab excõica. Dispẽsatio in irregularitate. Dispẽsatio in natalib.

GReg. XIIII. in anno 1591. supradictorum Religionem approbans, inter alia concessit, pro tempore existenti Præfecto generali, vt per se, vel per alios a se deputatos, omnes & singulos eiusdem Congregationis sibi subditos, ab omnibus & singulis eorum peccatis, ante, vel post ingressum in dictam Congregationem per eos commissis; nec non a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque censuris, & pœnis a iure, uel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet latis, & irregularitatibus, ex quacunque caussa contractis (præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, ac membrorum mutilationis) in foro conscientiæ tantùm absoluere, necnon, cum eis, si opus fuerit, etiam cum rehabilitatione, & abstersione inhabilitatis, ac infamiæ maculæ dispensare possit. Ac etiam concessit ipsi Præfecto, & socijs, uel inferioribus Prælatis, de ipsius tamen Præfecti generalis licentia, ut cum eiusdem Congregationis personis, defectum natalium, ex quouis nefario coitu prouenientem, patientibus postquam in dicta Congregatione, uota emiserint, dispensare possint; vt defectu huiusmodi non obstante ad quoscumque sacros, etiam presbyteratus ordines promoueri, & in illis ministrare; necnon, ad quascumque dignitates, administrationes, & officia dictæ Congregationis eligi, & assumi, illaque gerere, & exercere ualeant, ut habetur in Bulla originali penes illos reseruata.

In §. 5. & 7.

Circa cõcessiones suprapositas Cle. IIII. in §. 5. & 7 ultra ea, quæ ibi a Collectore, & Corduba sunt annotata, est aliud notandum, quòd si quis habeat auctoritatem absoluendi a casibus reseruatis actiuè; si hoc habet à Generali, potest ea uti cum omnibus fratribus Ordinis, cùm omnes sint sui subditi, & si à Prouinciali, cum fratribus tantùm illius Prouinciæ, & etiam cum hospitibus ad illam uenientibus, ut infra. §. 30.

Secus autẽ est de iure communi, ut i c. si Episcopus, de pœn. & remiss. lib 6 ubi habet q̄ nulli possit cõsuetudine intro

Et si habet auctoritatem passiuam, vt possit ipse absolui, poterit confiteri cum quouis ordinis Confessore; siue sit ei auctoritas ista concessa à Generali, siue à Prouinciali, cum multi Summi Pontif. nostræ Religioni concesserint, ut fratres possint de materia peccati mortalis confiteri cum quouis Ordinis Sacerdote, etsi a suis Prælatis licentiam non petant. Proinde habens auctoritatem hanc passiuam, poterit sine dubio, à quouis Ordinis Sacerdote absolui, cum omnes pro fratribus sint idonei. Verum tamen in aliquibus Prouincijs, ac etiam inter nos Capuccinos, existat laudabilis consuetudo, quòd fratres hospites a Prælatis, se confitendi, licentiam petant, licèt non sit necessaria, quando hospites sunt Prælati, vt dicit Corduba infra, in verbo, Accedere ad Monasteria mon. in fin. Et hoc debet multum notari; quia secundum ius commune uidebatur dicendum cõtrariũ.

Nam

Nam cùm Prouincialis dignitas comparetur dignitati Episcopali, videtur etiã quòd ipsa Prouincia comparetur Episcopatui. Vnde, sicut quis vnius Episcopatus, confiteri non potest de materia peccati mortalis, cum alio Sacerdote in alio Episcopatu approbato, nisi priuilegium aliquod esses in contrarium; ita pariter dicendum videbatur, ut fratres de vna Prouincia confiteri minimè possint cum Sacerdotibus alterius Prouinciæ licèt eiusdem Ordinis. duci, quod aliquis præter sui superioris licentiã Confessorẽ sibi eligere valeat, vt habetur infra §. 9.

Quoad dispositionem illam Bonifacij VIII. positam in § 8 quòd Religiosus manus violentas iniiciens in clericum debeat absolui ab Episcopo: est sciendum: quod tam ista, quàm illa alia dispositio c. cum illorum, de senten excom qua cauetur, quod si percussit fratrem alterius Religionis, absoluatur per Prælatũ percussi; & alia multa iura quæ à summistis ponuntur circa absolutionis fratrum, hodie non procedunt, propter nostra priuilegia quæ a proprijs superioribus nostris posse absolui concedunt. In §. 8. percutientes fratres alterius Religionis,

Sed posset circa hoc oriri dubium, quando aliquis frater percuteret alterum fratrem excommunicatum, an excommunicationem incideret? & licèt hinc inde sint opiniones, cùm aliqui velint, quòd non, per cap excommunicatorum 23 d. 5. & glo. in c si quis deinceps 17. q. 4. dicat illud non esse verum, tamen hæc est cõmunis opinio, quòd iste percutiens excommunicatũ incurrit excommunicationem: & ratio est quia excõmunicatus retinet ordinẽ, ratione cuius inducta est immunitas, ideoq́; durante causa, durat effectus. percutiens excommunicatum incidit in censuram.

Sed si succederet, quod superior aliquis percuteret: an ipse posset absolui a subdito suo, quem eligit in confessorem? & non est dubium, quòd possit secundum priuilegia sed dubium est, quando in aliquo Conuentu sunt duo fratres Sacerdotes, unus Superior, & alter subditus: & se ad inuicem percutiunt. An alter alterum absoluere possit? Et in hoc quid sentiant iura, dicam. Superior percutiens an possit absolui a subdito suo.

Excommunicatus minori excommunicatione, potest absoluere alium excommunicatum eadem excommunicatione, scilicet, minori. c duobus de sent excommun. Excommunicatus autem maiori excommunicatione, non potest alium excommunicatum eadem excommunicatione, scilicet, maiori absoluere. c. audiuimus 24 q. 1. Frater excom. an possit alterum excommunicatum absoluere.

Sed quia ista intelligũtur de iure ordinario, ideò Tabiena, in verbo, Absolutio. 2. §. 6. credit, quòd in necessitate, potest excommunicatus alterum excommunicatum absoluere, & ratio est: quia necessitas non habet legem: ac probat à maiori, quia si excommunicatus in casu necessitatis potest absoluere à peccatis, à fortiori poterit ab excõmunicatione.

Vnde concludendo dicerem, quòd licèt dispositio illa cap si quis suadente Diabolo. 17. q. 4. circa percussores clericorum & monachorum liget multos comprehensos sub appellatione monacorum, ut sunt Religiosi professi Religionis approbatæ, conuersi omnes, seu oblati c. cum illorum; & cap. non dubium, de sentent. excomunicat. & omnes moniales, & conuersæ, & conuersi earum. c. de monialibus, extra de sentent. excommunicat. & Nouitij, & sorores tertij ordinis, viuentes in congregatione, & profitentes tria vota, & alij per summistas notati: Tamen de absolutione, est notandum, quòd Absolutio illius Canonis, quamuis regulariter spectet ad Pontificem, quando percussio est violenta, & cum illis circũstãtijs positis à Nauar. in declaratione illius Canonis, in Manuali cap. 27. num. 76. cum sequentibus, ac alijs Doctoribus summistis; tamen quòad personas religiosas, non solum ex Priuilegio, sed etiam de iure communi, spectat ad eorum Superiores, vt habetur in cap. Monachi, & cap. cum illorum, de sententia excommunicationis, extra. Nauar.

Quò ad illud, quod per eumdem Bonifacium VIII. in hoc. §. 9. disponitur, est notanda doctrina Nauarr. cap. 27. nume 261. vbi habetur, quod Episcopus concedendo casus suos, siue sibi reseruatos, non videtur concedere absolutionem à censuris sibi reseruatis, cum à diuersis non fiat illatio: & aliud est peccatum reseruatum Episcopo, & aliud censura reseruata: nam aliqua sunt peccata, annexam censuram non habentia, quæ sunt Episcopo reseruata: & etiam sunt censuræ aliqua illi reseruatæ, peccatis, ob quæ illæ dantur, ei non reseruatis: nec etiam concedendo absolutionem à suis casibus, In §. 9. Nauar.

& censuris, uidetur concedere absolutionem, ac dispensationem votorum, aut irregularitatum, à quibus ipse potest absoluere & dispensare; quia nec sunt Casus, nec Censura ipsi reseruata, & ita ex illis non infertur ad hac, neque è contra Arg. l. Papinianus. ff. de minoribus, & cap ad audientiam de decim.

Item Episcopus concedendo alicui omnem suam facultatem, & auctoritatem ad confessionem audiendam, & auditos absoluendum, non videtur concedere Casus sibi reseruatos, iure communi, aut suo particulari, aut consuetudine generali, vel speciali: oppositum tamen credit ipse Nauar quando concedit omnes suos casus: quia iuxta communem consuetudinem, quæ attendi debet, per suos casus, peccata illi reseruata intelliguntur; & etiam quando concedit omnem suam facultatem, excepto tali Casu reseruato.

Et dum hic dicitur, quòd nulla consuetudine possit introduci, quòd aliquis præter sui Superioris licentiam, confessorem sibi eligere valeat, est sciendum, quod hoc intelligitur de subditis, non autem de Prælatis, ut sunt Guardiani, Priores, Prouinciales &c. Isti enim etiam si fuerint hospites in alieno loco possunt sibi Confessorem eligere, absque illius loci Superioris licentia, vt videre est infra in addit. Corduba, in verbo, Accedere ad monasteria Monial. in fine illius additionis. Et an talis facultas, Prælatis concessa, possit tolli per Capitulum, vel per statuta Ordinis? vide ibidem in Corduba, & in addit. ad §. 7. tit. Absolutio ordinaria quò ad fratres.

In §. 11. *Circa id quod in hoc §. 11. disponitur, de absolutionis Sacramento, & aliorum administratione Seruitricibus Monialium, est aduertendum, quòd hodie, ad hoc ut locum habeat, oportet, ut illæ sint eiusdem Regulæ professæ, & intra clausuram maneant actualiter in Monialium seruitijs, prout etiam fuit ordinatum de Tertiarijs per Concil. Lateranen. relatum in Const. 17 Leon. X. Et in Conc. Trid sess. 24 c. 11. de reform. vbi tractatur pari modo de seruitoribus Regularium; Et licèt antiquitus esset forsitan permissum seruitricibus ipsis, extra Claustra Monialium foris, in suis domibus habitare; nunc tamẽ est eis omnino prohibitũ, & in clausuras Monialiũ intrare, ac nec exemptionibus ipsarũ Monialiũ gaudere, per Concil. Trid. ac aliorum Pontific. constitut Ideo, circa istas, Cõfessores Monialiũ sint cauti in ministrãdo eis Sacramẽta maximè Pœnitẽtiæ, & videãt si sint approbati ab Ordinario, nec nè, & à quibus sic eas possint absoluere, cũ nõ aliã super illas habeant auctoritatẽ, siue facultatem, quã super [illegible] alias sæculares haberẽt.*

In §. 13. *Pro eo quod in §. 13. aduertit Collector, est sciendum, quòd secundum Nauar in Manuali cap. 27 num. 275. nullus præter Papam sine eius commissione speciali, potest absoluere ab hæresi & censura ei annexa, etiam occultissima; quia eam Papa sibi reseruat in Bulla Cœnæ, quamuis Concil Trid. sess. 24. c. 6 de Reform. concedat Episcopo, ut per semet ipsum, in suo Episcopatu possit absoluere subditos suos, ab occulta hæresi: & possit etiam contendi, quòd non sit derogatum, quo ad hoc, illi, per Bullam Cœnæ: quia Greg. XIII. & Pius V. adeò id expresè declarauerunt, ut etiam Summo Pœnitẽtiario negauerint illam facultatem, nisi cum certis modificationibus. adeò ut ipse Nauar. dicat, moueri ad credendum quòd nec virtute Iubilæi, nec Bulla Cruciata, in quibus non datur specialis facultas absoluendi ab hæresi, poterit quis absolui ab ea, licèt expresè detur facultas absoluendi à Casibus Bullæ Cœnæ quod probare nititur, & auctoritate, & ratione, prout ibi est uidere Et quamuis in hoc, multa esset opinionum varietas, si per Bullam, scilicet Cruciatæ, poterat quis ab hæresi absolui: in anno tamen 1584 fuit omnis dubietas sublata, cum fuerit Bullæ Cruciatæ adiectum (excepta hæresi) prout sic refert auctor expositionis dictæ Bullæ. §. 11. nu. 71. quamuis contrarium ipse defendat, in eo quod dicitur; Episcopi auctoritatem, à Conc. Trid ei traditam, in Bulla Cruciata, suspendi, & q ideò non possit absoluere ab hæresi occulta, ut iam dicã in alia nostra annotatione, in verbo Cruciata, quando tractabo, An Priuilegia Mendicantium suspendantur, nec nè, per Iubilæum plenissimum, & per Bullam Cruciata.*

Conc. Trid.

Pater Emanuel.

Est sciendum insuper, q Dominis Inquisitoribus Hispaniarum, talis facultas ab hæresi absoluendi, tàm in foro consciẽtiæ, quàm iudiciali, et suis etiã Vicarijs est concessa,

ut

ut testatur Pater Camillus Campegio, Generalis Inquisitor Mantuæ, ut refert ibidem supradictus auctor exposit. Bulla.

Circa dispositionem illam Alex. VI. in §. 17. relatam de reseruatione Casuum; est primo aduertendum, quòd tempore Martini V. iam fuerunt in Religione Taxati, & ordinati, Casus Ministris Ordinis Minorum reseruati, & ab ipso Martino V. confirmati, ut cum Regula apparent impressi. In §. 17.

Deinde est pariter aduertendum, quòd nunc per S. D N. Clem. VIII. tum quo ad istam, cum etiam quò ad illam Alex. VI. dispositionem aliud est ordinatum, per Decretum infrascripti tenoris.

Decretum S. D. N. Clementis VIII. super casuum reseruatione, ab omnibus Regularium Superioribus obseruandum.

Sanctiss. D. N qui iampridem accurate perpendit, ac reipsa comperit; quod reseruatio facultatis, absoluendi Religiosos pœnitentes, a quibusdã peccatis grauioribus, nisi Superiores, admodum prudenter, ac moderate illa utantur, nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori suo: conscientiæ maculas detegre formidant, adducere posset in æternæ damnationis periculum, & spiritualis remedij desperationem: ideo, ut huic malo, sua Sãctitas opportune prospiceret, decreuit, ut nemo Regularium Superiorum, peccatorum absolutiones, sibi reseruet, exceptis ijs, quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquibus, prout subditorum utilitati expedire, prudenter in Domino iudicauerint.

1 *Veneficia, Incantationes, & sortilegia.*
2 *Apostasia a Religione, siue habitu dimisso, siue retento, quando eo peruenerit ut extra septa monasterij, seu Conuentus fiat egressio.*
3 *Nocturna ac furtiua è monasterio seu conuentu egressio, ẽt non aio apostatãdi facta.*
4 *Proprietas contra vota Paupertatis, quæ sit peccatum mortale.*
5 *Lapsus carnis voluntarius, opere consummatus.*
6 *Occisio aut vulneratio, seu grauis percussio cuiuscumque personæ.*
7 *Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio litterarum, à superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad superiores.*
8 *Iuramentum falsum in iudicio regulari, seu legitimo.*
9 *Procuratio auxilium seu consilium, ad abortum faciendum, post animatum fœtũ, etiam effectu non secuto.*
10 *Falsificatio manus, aut sigilli, officialium monasterij aut Conuentus.*
11 *Furtũ de rebus monastery seu cõuẽtus, in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.* Etiam Generalis & prouincialis.

¶ Hoc fuit a Pontifice declaratum debere intelligi, etiam de rebus particularibus, ad alicuius fratris particularis vsum concessis; sit Nauar. in Sũma, restrinxit huiusmodi materiam peccati mortalis, ad duos carolenos.

Si quod aliud præterea peccatum graue pro Religionis conseruatione aut pro conscientiæ puritate, reseruandum iudicabitur, id non aliter fiat, quam generalis capituli, in toto ordine, aut prouincialis in prouincia matura discussione, & consensu.

Nõ liceat Superioribus Regulariũ, subditorũ cõfessiones audire; nisi quãdo peccatũ aliquod reseruatũ admiserint; aut ipsimet subditi, spótè, aut proprio motu, id ab eis petierint.

Superiores, in singulis domibus, deputent duos tres aut plures confessarios, pro subditorũ numero maiori vel minori; iiq; sint docti, prudentes ac charitate præditi, qui a non reseruatis eos absoluant; & quibus etiam reseruatorũ absolutio cõmittatur: quando casus occurrerit, in quo eam debere committi ipse in primis confessarius iudicauerit.

Tam superiores pro tempore existentes, quam confessarij, qui postea ad superioritatis gradum fuerint promoti, caueant diligentissime, ne ea notitia, quam de aliorum peccatis in confessione habuerunt, ad exteriorem gubernationem utantur.

Licebit tñ Superioribus, determinare pœnitentias graues, quibusdã peccatis, etiam nõ reseruatis, a cõfessarijs imponẽdas, quæ subditos, ab hmõi perpetrandis, cohibere possint. Atq; ita per quoscũq; Regulariũ superiores, quicũq; illi sint, obseruari mandauit. Non

obstantibus cõstitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac cuiusuis Cõcilij, & generalis Decretis, necnon consuetudinibus, & ab immemorabili semper obseruatis, aut regulis in generalibus, seu prouincialibus capitulis editis, statutis, & constitutionibus etiam Apostolica auctoritate confirmatis, priuilegijs, indultis, & concessionibus quibuscũque, quorum tenores, hic pro expressis haberi voluit, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die 26. Mensis Maij. 1583.

Andreas Sorbolongus Secretarius Visitationum.

ET sic consequenter ex taxatione istorum casuum, moderata, ac restricta videtur remanere dispositio supradicta Pap. Alex. VI. cùm facultas reseruandi alios Casus à supradictis, non amplius ad Ministros Prouinciales, seu alios Prælatos tantùm spectet, sed in Capitulis generalibus, seu Prouincialibus, cùm consensu Patrum Vocalium, ibi pro electione facienda conuenientium, fiat reseruatio, vt ex supra proximè dictis verbis Pontificis apparet, quando dicitur. Sed si quid aliud præterea, &c.

Et tunc (prout ab eodem Pontifice fuit nobis facta declaratio) in prædictis Capitulis poterunt reseruari alij casus a supradictis, etiam eiusdem materiæ supradictorum casuum, vt putà in materia lapsus carnis, reseruare etiam tactus impudicos, &c. supradictis tamen casibus semper firmiter manentibus, et in nullo mutatis.

Absoluendi autem facultatem à supradictis Casibus, ad illos Prælatos pertinere etiã declarauit, ad quos, prius ante huius Decreti publicationem spectabat; vt putà in nostra Congregatione Capuccinorum, sunt Prouinciales, nisi tamen aliud Confessori assignato (vt in Bulla) videbitur expediens; petere, scilicet facultatem à Prouinciali, aliquem absoluendi, ei prius narrata caussa, pro qua ad id petendum mouetur, vna cum Casu occurrenti; saluo tamen semper sigillo Confessionis. Et hæc pro nunc sufficiant pro huiusmodi materia Casuum reseruatorum, infra enim in verbo Casus reseruati, plura alia dicemus.

In §. 21. *Est sciendum, quòd eadem prohibitio fuit facta à Pio V. Fratribus Ordinis Prædicatorum ann. 1571. scilicet, vt non possint absolui; prout habetur in Breui supracitato, in §. 2. his verbis. Huiusmodi supplicationibus inclinati, talem Concessionem Cruciatæ sanctæ, et aliorum indultorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi confessorem, et absoluendi à casibus reseruatis, cum fratribus; et sororibus Monialibus totius Ordinis prædicti, locum minimè habere, nec censeri, sed nostræ intentionis existere, quòd ijdem fratres, & Moniales, quantum ad Sacramentum pœnitentiæ, seu confessionis administrationem, dispositioni suorum Prælatorum subiecti sint; Apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuo declaramus.*

Vt refert Passarel us in compilatione Priuilegiorũ sãcti Francisci a Paula. f. 127.

De licentia tamen suorum superiorum, possint fratres, et sorores vti gratijs, et facultatibus dictarum Bullarum, aliàs non, pro vt hic Leo dicit.

Et nota id quod infra dicit Collector, in verbo, Absolutio extraordinaria quò ad fratres. §. 10. ibi, vt fratribus, etc.

Circa autem illud, quòd à Collectore hic dicitur in 3. dubio, quòd scilicet Guardiani, quibus Prouinciales committunt auctoritatem absoluendi a Casibus reseruatis, non possint illam alijs committere, etc. Est sciendum, quòd Nauar. in Manual. c. 27. num. 45. ait quòd simplex ministerium absoluendi, potest vtique delegari, etiam à delegato Ordinarij, et à Subdelegato Delegati Papæ, quamuis non possint delegare suas iurisdictiones, quarum ratione id eis competit. Hæc Nauar. ibi.

AB-

ABSOLVTIO EXTRAORDINARIA QVOAD FRATRES.

¶Sequitur secundum principale, pertinens ad absolutionem fratrum extraordinariam, quæ scilicet potest eis impendi certis, ac determinatis diebus. *Collector.*

VGENIVS Quartus cōcessit fratribus Minoribus de obser. vt possint absolui per Confessorem ab eis electum, de suorum licentia Superiorum, semel tantum, ab omnibus censuris, & pœnis; excepto falsificationis litterarum Apostolicarum crimine. o.fo.61. Et ffo.64. conce.84. 1 *Casus reseruati Papæ.*

¶Circa huiusmodi Concessionem, vide ea, quæ posita sunt supra, in dictione, Absolutio ordinaria, quoad fratres post. §.11. *Collector.*

¶IDEM Eugenius concessit omnibus fratribns Minoribus, ac etiam Nouitijs, in religione perseuerare volentibus, quatenus possint eligere Confessorē idoneum, qui auctoritate Apostolica, absoluat eos in articulo mortis, ab omnibus peccatis, & censuris ecclesiasticis, etiam sedi Apostolicæ reseruatis, siue ex alia quacumque caussa prouenientibus; & plenariam omnium peccatorū indulgentiam largiatur. Quam indulgentiam prædicti fratres consequantur, etiam si prædictum Confessorem eligere non potuerint, seu obliti fuerint; dummodo moriantnr in statu gratiæ. o.fo.61. Et ffo.64. conce.77. 2 *Pro mortis articulo. et & nouitijs.* *Indulgentia plenaria.*

¶IDEM Eugenius concessit fratribus Min. de Obser. Prouinciarum Regni Castellæ, quatenus singuli Prælati dicti Ordinis, quocumq; nomine cēseantur, et Confessores per ipsos Prelatos deputati, vel pro tempore deputādi, singulorum conuentuum, locorū, domorum, & Eremitoriorum huiusmodi, semel tm̄ absoluere possint omnes, & singulos fratres professos, cōuersos, atq. nouitios, habentes propositū profitēdi; necnō perpetuo donatos, oblatos, præsentes, & futuros ipsorū cōuentuū, locorū, domorū, & Eremitoriorū huiusmodi; ab omnibus, & singulis suis peccatis, excessibus, & delictis: ēt quantumcumq; enormibus; & à quacūq. simonia, in curia, vel aliàs vbicumq; ante, & post ingresū religionis cōmissa; necnō a quibuscumq; excōicationum, suspensionū, & interdicti, alijsq; ecclesiasticis cēsuris, & pœnis, a iure, vel ab homine, Apostolica, vel sedis Apostolicę Legatorū, delegatorum, vel subdelegatorū, ordinaria, vel alia quauis auctoritate, ēt per Synodales, aut Prouinciales, aut Generaliū Conciliorū cōstitutiones, & quoscūq; pcessus Apostolicos, & quascumq; extrauag. vel iuxta ipsius Ordinis regularia instituta, quomodolibet pmulgatis, in gñe, vel in specie, si quas incurrerint ante, & post ingressum religionis; etiā si talia sint, propter quæ Apostolica Sedes specialiter, & expressè sit merito cōsulenda: Necnō, cū singulis supradictis, super quibuscumq; irregularitatibus, & inhabilitatibus, quouis modo contractis, in omnibus, & singulis, etiam sedi prædictæ specialiter, & expresse reseruatis (bigamiæ, homicidij volūtarij, mutilationis mēbri, casib. dūtaxat exceptis) semel similiter possint dispensare, ac eos habilitare; vt nō promoti, ad oēs Sacros ordines, & missarū celebrationē, promoueri posint, & ipsi promoti in eisdē ministrare valeāt. Et q, ad quascūque dignitates, administrationes, & officia dicti ordinis (etiam si curā habeāt animarum) recipi, illisq; præfici, & assumi, Apostolica auctoritate valeant, & posint. Et voluit, quòd si prædictas censuras, vel earum aliquam, ignoranter, vel inaduertenter incurri contigerit, à talibus; Prelati, & Confessores supradicti, quoties opus fuerit, & opportunum, absoluere, ac super irregularitate, vel irregularitatibus, ex talibus censuris, postea celebrando, vel prædicando, vel 3 *Pro professis fratrib.* *Pro nouitijs.* *Pro oblatis.* *Absolutio plenaria p semel in uita.* *Censura.* *Dispēsatio pro semel in vita.* *Promotio ad ordines Sacros, & officia Ordinis.*

diuinis ſe immiſcendo, vel alias contracta, vel contractis, quoties opus fuerit, vt ſimiliter diſpenſare auctoritate prædicta valeant, miſericorditer de gratia ſpeciali conceſſit. o. fo. 61. Et ffo. 64. conce. 85.

Collector. ¶Aduerte, quòd ad gaudẽdum ſupraſcripta cõceſſione, oportet dicere ſemel 7. Pſal. ſingulis ſeptimanis vnius anni, prout late ponitur infra poſt. §. ſequens.

4 *Particularis pro Regnis Caſtella.* ¶IDEM Eugenius conceſſit omnibus, & ſingulis ſupradictis, præſentibus, & futuris, Prælatis, & Subditis, profeſſis, conuerſis, & cum propoſito profitẽdi nouitijs, in ſinceritate fidei, & vnitate Sanctæ Romanæ Eccleſiæ, & obediẽtia ſuę Sanctitatis, ſuorumq́; ſucceſſorũ Romanorum Pontificum, canonice intrãtium, exiſtentibus, ꝙ eis quicumq; Presbyteri ſeculares, vel Regulares, perpetuis temporibus, omniũ peccatorũ ſuorũ, de quibus, in genere, vel in ſpecie, corde contriti, & ore confeſſi fuerint, & etiam de oblitis; indulgentiam, & remiſſionem in mortis articulo, auctoritate Apoſtolica, libere, & licitè concedere valeant: ita etiam, ꝙ ſi in illo reputato mortis articulo, non deceſſerint, ſemper indulgentia prædicta intelligatur reſeruari, ad verum mortis articulũ. Sed ne (quod abſit) propter huiuſmodi gratiam reddantur procliuiores ad illicita in poſterum cõmittenda, voluit, ꝙ, ſi ex confidentia huiuſmodi, aliqua forsã committant; ad talia prędicta indulgentia, nullatenus ſuffragetur.

Indul. ple. in mortis articulo.

Aduerte ad cõditionem hic appoſitam. ¶Voluit etiam idem dominus Papa, quòd ſinguli prędictorum, qui ſufficiẽtis litteraturę fuerint, per vnum annum à tempore, quo conceſſione huiuſmodi gaudere voluerint, ſingulis ſeptimanis (impedimẽto ceſſante legitimo) ſemel Septem Pſalmos pœnitentiales, cum Litania, recitent, ſiue legant; alij vero, non ſufficienter litterati, alias orationes (iuxta Confeſſorum ſuorum arbitriũ, prout animarum ſuarum ſaluti viſum fuerit expedire) dicere teneantur. Et ꝙ ſi forſan impedimento detenti, in dictis ſeptimanis; & anno orationes prædictas commode dicere non potuerint, vel ex inaduertentia, aut obliuione omiſerint; ex tunc in alia ſeptimana ſequentis anni, ſupplere teneantur. o. fo. 62. Et ffo. 65. conce. 86.

Collector. ¶Sciendum, quòd ſupraſcriptam conceſſionem Eugenij, extendit poſtea Pius ſecundus, ad totam familiam, de quo habetur tranſumptum, licet non impreſſum. Sed iſta conceſſione communiter non vtuntur fratres; quia nolunt laborare in dicendis 7. Pſal. ex eo, quòd credunt, quòd quidquid in ea continetur, poſtea fuit, ſine tali onere, conceſſum. Item eſt aduertendum, quòd licet hoc committatur quibuſcumque Prælatis ordinis, tamen iam eſt declaratum, non intelligi de Caſibus reſeruatis Miniſtris; vt patet infra poſt. §. 10. & quòd intelligitur pro cenſuris contractis ex ignorantia, vel inaduertentia, de quibus, toties quoties poſſunt abſolui, &c. Et tamen, non poſſunt etiam in hoc, vti hac gratia, ſine licẽtia Superiorum. Vnum tamen ſingulare continetur in iſta conceſſione. ſ. ꝙ Indulgẽtia plenaria de articulo mortis, ſemper intelligatur reſeruata, ꝓ vero articulo, quod eſt magni effectus, & nullibi in noſtris Priuilegijs reperitur ſic cõceſſũ. Aduertẽdũ eſt ĩſuper, ꝙ pro tribus, nõ alibi forte repertis, deberet quilibet frater laborare ꝑ annũ, in dicẽdis. 7. Pſal. vt poſſet vti iſta facultate. Primo, vt a quolibet Cõfeſſore, deputato per Prælatũ, poſſet abſolui a cẽſuris, ignorãter, vel inaduertẽter incurſis; & diſpẽſari in irregularitatibus, propter ipſas, incurſis, uel cõtractis. Secũdo, vt poſſet abſolui, quãtũ ad ſemel, ab excommunicatione in ſpecie ſcilicet, ut ego intelligo, & videtur intelligẽdum, nominatim a Papa, vel eius auctoritate, non tamen reſeruata; quia de nominatim, neſcio vbi habeamus auctoritatem abſoluendi, niſi hic. Tertiò, quia vt ſupradixi, hæc Indulgentia plenaria reſeruatur ad verum articulum mortis. Et poteſt addi quartum ſcilicet, quòd Indulgentia plenaria habeat locum, in oblitis, & in confeſſis in genere, quia quando hoc non exprimitur, ſunt mul-

Nota.

ta

tæ opiniones; vtrum subintelligantur, vel non.

SIXTUS IIII. concessit omnibus fratribus Min. de Obser. præsentibus,& futuris,tam professis,quàm nouitijs,(qui tamen habent propositum profitendi(necnon sororibus S.Claræ, & Tertiarijs vtriusq; sexus, & famulis, & seruitoribus prædictorum omnium; vt quilibet eorum possit semel eligere Confessorem de huiusmodi obseruantia,qui audita eius Confessione,pœnitétiam salutarem iniungendo,absoluat eos,ab omnibus,criminibus,excessibus, & censuris Ecclesiasticis, & dispenset cum eis in omnibus irregularibus, si quas forté contraxerint (homicidio voluntario, & mutilatione membri semper exceptis)& ei remissionem generalem,& plenariam omnium pecatorum impartiri valeat. Et quòd hoc idem possit in mortis articulo.o.fo.64.& ffo. 65.conce.131.& ffo.96.conce.341.vbi ponitur in forma propria supplicationis; & excipitur irregularitas ex bigamia proueniens. *Absolutiones plen. pro semel in uita & in mortis articulo. Dispensatio.*

¶ ADVERTE circa hanc concessionem,quod licet Sixtus non excipiat in ea irregularitatem ex bigamia prouenientem;tamen pro excepta debet séper haberi: quia est grauior reliquis ad dispensandum.Et quia in alia concessione infra posita in dictione,Dispensatio.§.12.illam excepit expresse: & quia forte illa facta fuit post istam:licet hoc non constet;quia non habent datas. Vtrum tamen aliter sit iudicandum,prudens lector aduertat. *Collector.*

¶ Aduertendum est etiam,quòd iam pluries declaratum est,scilicet,quòd à Casibus reseruatis Ministris,non potest aliquis absolui,sine eorum licentia,& minus à censuris,auctoritate Apostolica,postea latis,& reseruatis.

¶ IDEM Sixtus concessit omnibus,& singulis Prædicatorum,& Minor. Ordinum Professoribus,qui tunc erant; & qui pro tempore perpetuo erunt: vt Confessor idoneus eorumdem Ordinum,quem quilibet pro se,de sui superioris licentia,duxerit eligendum,eorumdem confessione diligenter audita, pro commissis per eos excessibus,& peccatis,semel in vita,in forma confessionalis,per ipsum edita,& in mortis articulo plenariam absolutionem, & peccatorum huiusmodi remissionem,impedire valeat,etiam si,ante factam eorumdem Ordinum professionem, eos decedere contigerit. B.fo.65. Et ffo. 148. conce.360. *6 Absolutio. plen. pro semel in vita & in mortis articulo, Etiā à nouitijs*

¶ Aduerte,quòd istud intelligitur,sub forma confessionalis per ipsum edita, in qua, ut credo, reserbantur casus Sixtinæ, quæ incipit.Et si Dominici gregis.Et habetur in summa,infra in dictione.Excommunicatio.2.notabili. *Collector.*

LEO X. concessit licentiam, et facultatem omnibus Monialibus sanctæ Claræ, et ancillis Beatæ Virginis, ut quater in anno,possint se, à suis Superioribus,siue Confessoribus,aut alijs fratribus, de Ordine fratrum Minor. per Superiores deputatis,facere absolui, ab omnibus peccatis suis, qualitercumque commissis. Ac similiter absolui,vel potius dispensari,ab omnibus, et singulis votis(exceptis substantialibus,emissis in earum professione (quæ solent, fœminea leuitate;pro qualibet minima necessitate,emitti.Ita tamen, quòd nulli ipsarum hæc gratia suffragetur,si confisæ deipsa, aliquid attentarent committere, quod oculos Diuinę maiestatis, earum violando professionem,offenderet.Et insuper placuit suæ sanctitati, de benignitate Apostolicæ pietatis,concedere facultatem earum Confessoribus,de licentia Prælatorum, easdem audientibus,quòd ea plenitudine eas absoluant,et illi statui innocentiæ restituant,qûo sanctitas sua faceret, si ipsamet in confessione auscultaret peccata.Et ꝙ posthac,eadē auctoritate Apostolica,omnibus,et singulis sanctā benedictionem impartiantur,nomine Sanctitatis suæ.o.ffo.93.conce.290. *7 Quattuor absolutiones plenaria. Dispensatio. Benedictio Papalis.*

¶ Vide prope finem huius dictionis,seu Capituli,qualiter præfatæ absolutiones debeant fieri. *Collector.*

¶ IDEM

¶ IDEM Leo concessit Monialibus sanctæ Claræ, sub cura fratrum Mino-
8 rum obseru. existentibus, ut in omnibus sollemnitatibus Domini Sabaoth, &
Virginis Mariæ, ac omnium sanctorum, & sancti Patris nostri Francisci, &
Sanctæ Claræ possint Confessores earum, in absolutionibus suarum Confessionum, eas plenarie absoluere, & pœnitentiam salutarem iniungere. B. ffo. 42. conce. 132.

Absolutiones plen. pro multis festiuitatibus.

Collector. ¶ Circa hanc absolutionem, vide quæ ponuntur propè finē huius dictionis, seu Capituli.

¶ IDEM Leo concessit ancillis, & sororibus Ordinis Beatæ Mariæ Virginis, sub regimine fratrum Min. Obser. existentibus, ut in omnibus sollemnitatibus Domini sabaoth, Beatę Mariæ Virginis, & Petri, & Pauli, & sancti Francisci, omniumq; Sanctorum, atq; per totam maiorem hebdomadam, Cōfessores earum, quicumq; fuerint, siue ordinarie, a Prælatis deputati, siue aliter (dummodo eas audiant de consensu suorum Prælatorum) possint in absolutionibus earum, de peccatis suis, eas plenarie absoluere, ac pœnitentiam salutarem iniungere. Quo vero ad fratres, prius suorum Superiorum, & eorum curam gerentium, licentia, & assensu habitis. B. ffo. 43. conce. 137.

9 *Absolutiones plen. pro multis festiuit. et alijs diebus.*

¶ Circa hanc concessionē vide infra prope finē huius dictionis, vel Capituli.

10 ¶ IDEM Leo finaliter concessit fratribus min. regul. Obser. quòd semel in quolibet anno, vltra alias indulgentias, quas a Sede Apostolica habent, possint plenarie absolui, & indulgentiam plenariam consequi, in festo Sanctæ Catharinæ Virginis, & martyris. ffo. 94. conce. 299.

Absolutio plenar pro die Sanctæ Catherinæ

Collector. ¶ Pro huiusmodi absolutione, vide prope finem huius dictionis.

Resolutio. ¶ Epilogatio, seu resolutio concessionum suprapositarum est, quòd fratres Minores, & Moniales sanctæ Claræ, ac tertij Ordinis, possunt absolui ab omnibus peccatis, & censuris plenarie, semel in vita, & in mortis articulo. Item quater in anno, diebus, quibus maluerint, & in festis Domini Sabaoth, & Beatæ Virginis, omniumque sanctorum, & Apostolorum Petri, & Pauli, ac sancti Francisci, sanctæ Claræ, sanctę Catharinæ, & per totam maiorem hebdomadam; de consensu tamen suorum Prælatorum. ¶ Qualiter autem intelligatur prefata absolutio plenaria, et quorum Prælatorum requiratur licentia, seu consensus, declaratur in sequentibus, quæ bene notare oportet.

Collector. QVIA Circa huiusmodi absolutiones plenarias, a Leone. X. concessas, nonnulli fratres decipiuntur, credendo, quòd possint eis vti, absque licentia suorum Superiorum: aduertendum est, quòd in omnib. ipsis (vltima dumtaxat excepta) semper positum est a Summo Pontifice, quòd solum possint fratres, seu moniales, sic plenarie absolui a Prælatis suis, uel a Confessoribus, per eos deputatis, seu de licentia eorumdem. Sed ad omnem ambiguitatem, circa hoc tollendam, quod, scilicet, absque licentia Superiorum, & non quorumcūque; sed saltem Prouincialium, non potest quis præfatis absolutionibus plenarijs gaudere, quo ad Casus reseruatos, Notanda est, ac menti commendanda quædā clausula, in tabula Congregationis generalis Burdegalensis posita, tenoris subsequentis.

Statutum Capituli generalis circa absolutiones casuum reseruatorum. VT fratribus, iuxta regulæ puritatem, maior recipiendi sacramentum pœnitentiæ moueatur occasio, Reuerendissimus Pater Minister generalis, tā quoad fratres, quam quoad moniales, reuocat omnes gratias, facultates, confessionalia, & indulgentias, et quaslibet literas, sub quacumque verborum forma, etiam à Sede Apostolica concessas, siue vigore Bullæ Cruciatæ, vel fabricæ sancti Petri de vrbe, aut quarumlibet Confraternitatum, in quantum sunt in præiudicium casuum Ministris reseruatorum; declarando esse contra Sanctissimi Domini Papę uoluntatem, tam fratres, quam sorores uti præfatis

gratijs,

gratijs,quoad cõfessiones faciendas de Casibus prædictis, aut cõtra instituta Ordinis; absque licentia præfati Reuerendissimi Ministri generalis, aut Prouincialium Ministrorum,quouis modo sit; etiam irritum esse, & inane quidquid alias fuit attentatum. Et hoc vigore cuiusdam Breuis, præmissorum declaratorij,ab Alexandro Papa olim concessi,& Breuis specialis Leonis decimi,Reuerẽdissimo Patri Ministro generali missi,& in hoc Capitulo publicati.

¶INSVPER circa prædictas absolutiones plenarias a Leone decimo concessas,est aduertendum, an huiusmodi absolutiones se extendant ad cẽsuras excommunicationum, vel irregularitatum, aut casuum reseruatorum Papæ; quia de eis non fit aliqua mentio in littera Concessionum. Et an etiam se extẽdant ad remissionem pœnæ,debitæ pro peccatis,in præsenti,aut in purgatorio,sunt opiniones.Nam aliqui dicunt,quòd sic,ad omnia supradicta,cùm sit Priuilegium Principis, quod latissime est interpretandum; maximè cum hoc verba patiantur. Alij in dubium vertunt,nonnullis rationibus moti. Mihi securius videtur,non præcipitare sententiam,sed disputationi relinquere: & quòd quando aliquis vult vti in dictis diebus prædicta concessione,dicat Cõfessor, post communem absolutionem a peccatis. Et etiam absoluo te plenarie. Et valeat quantum valere possit. Collector.

¶Item est aduertendum,quòd,sicut patet ex dictis,& ex littera ipsarum absolutionum,ipsę non sunt vniformes, seu ęquales; & ideo, non eodem modo debet impendi absolutio, quandocumq; occurrunt dies, in quibus concessæ sunt. Quapropter, ne in hoc aliqui minus docti decipiantur, operæpretium visum est,in calce huius Summarij,diuersas absolutiones breues, & compendiosas,iuxta diuersitatem huiusmodi concessionum,superaddere.

¶Forma absolutionis, pro quattuor vicibus, in quibus potest quis absolui, diebus,quibus maluerit,quolibet anno: prout dictum est supra §.7.

AVCTORITATE tibi concessa,& mihi commissa,ego te absoluo,sic plenarie, & illi statui innocentiæ restituo, quomodo sanctitas Domini nostri Papæ faceret,si ipsemet, in confessione, tua peccata auscultaret. Et eadem auctoritate Apostolica, tibi sanctam benedictionẽ Papalem impartior. In nomine Patris & filij &c. *Forma absolutionis plenaria.*

¶ Forma absolutionis, pro omnibus alijs vicibus, in quibus potest impẽdi absolutio plenaria, vt habetur supra in §.8.& 9.

AVCTORITATE tibi concessa,& mihi commissa,ego te absoluo plenarie ad omnibus peccatis tuis, inquantum prædicta auctoritas se extendere potest. In nomine patris,&c.

¶ Forma absolutionis, pro absolutione, quæ impendi potest, in festo sanctæ Catharinæ, quia differt ab omnibus supradictis, vt patet supra §.10.

AVCTORITATE tibi concessa, & mihi commissa,ego te absoluo plenarie,ab omnibus peccatis tuis,inquantum huiusmodi auctoritas se extendere potest, & concedo tibi Indulgentiam plenariam omnium peccatorum tuorum. In nomine Patris,&c.

¶ *Ex Priuilegijs Monachorum sancti Benedicti obseruantium.*

BENEDICTVS xiij. concessit Monachis pro articulo mortis, Plenariam indulgentiam,seu absolutionem, & quod,si infirmarentur, & crederentur morituri; puta quia viderentur agonizare; & absoluti plenarie, iterum conualescerent,quòd iterum,& in mortis articulo valerent absolui. 11

¶ Ex

¶ *Ex Priuilegijs monachorum Carthusiensium.*

12 SIXTVS IIII. concessit, quòd fratres, seu Monachi Carthusiensium possint eligere Confessorem idoneum dicti Ordinis solummodo, qui eos, semel in anno, in festiuitate Natiuitatis B. Mariæ Virginis, ab omnibus, & singulis peccatis suis, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, plenarie absoluere valeat in perpetuum. o.

¶ *Ex Priuilegijs fratrum ordinis sancti Hieronymi.*

13 N concessit, quòd gratia, quam habet Ordo sancti Hieronymi, vt fratres v possint absolui plenarie, intelligatur etiam de peccatis, quocumq; tempore, confessis, licet tunc non confiteantur.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 9. vbi Collector dicit, quòd non possunt fratres vti præfatis concessionib. Leonis X. quoad absolutiones plenarias, sine licẽtia suorũ Prælatorũ &c. Notandũ, quòd quoad lucrandũ Indulgẽtias, & similiter quoad absolutiones a censuris, sm̃ quod cõceditur, quoad hoc, in ipsis Priuilegijs, saltẽ in foro cõsciẽtiæ, bene possunt fratres vti pfatis cõcessionibus, sine licẽtia suorũ Prælatorũ; non autẽ quoad absolutionẽ a Casib. reseruatis, in Ordine Minor. Prouincialib. quia declarauit Reuerẽdissimus P. F. Frãciscus de Angelis Minister Generalis in Capitulo prouinciali Prouinciæ Castellæ, Toleti celebrato, anno Dñi 1524 me psente, q sic erat intelligẽda Bulla, seu cõcessio pfata: et quoad hoc vltimũ, de Casib. reseruatis, idẽ expresse ibidẽ dicit Collector, ponẽs aliã declarationẽ cuiusdam Cap gen. de quo latius infra, tit. Cruciata, dicẽdũ est, ibi videatur. Videatur alia cõcessio Sixt. IV. facta Cõfessoribus. Monialiũ, pro intrantibus Monasteria Monialium, sine dolo, vt habetur sff. 96. concessione 33. & habetur in Compendio, titul. Absolutio, quoad sæculares 2. § 9 & infra annotatur ibidem.

CAPVCCINI ADDITIO, ET ANNOTATIO.

¶ *Ex Priuilegijs Congregationis S. Hieronymi Fesulani.*

EVGENIVS IIII Concessit quod Confessor idoneus, quem fratres tunc præsentes & futuri de voluntate eorum Præpositi Prioris, seu Patris eorum pro tempore existentis. & eorum quilibet duceret eligendum ipsorũ confessionibus diligenter auditis, eos, si id humiliter petierint, ab omnib. excõmunicationib. suspensionis, & interdicti, alysque sentẽtijs, censuris & pœnis ecclesiasticis, si quas à iure, vel ab homine promulgatis incurrerint; semel dũtaxat absoluere; & super irregularitate, si quam dictis sententijs, vel eorum aliqua forsan ligati, missas et alia diuina officia celebrãdo, aut illis se immiscẽdo, seu alias quouis modo incurrerint (bigamia, homicidij, & mutilationis membri dumtaxat exceptis) ita quod etiam in omnibus sacris ordinibus per eos susceptis, ministrare; & si ad illos promoti non fuerint, quod ad ipsos promoueri, & in illis ministrare liberè, & licitè valeant: dispensare posset.

Dispensatio.

Nota. *Aduertat tamen qui his gaudere voluerit quod additur, nempe, Dum tamen et quamdiu vixerint in obseruantia regulari.*

In §. 3. *QVOAD §. 3. est sciendum, à nobis Capuccinis obseruatum fuisse in receptione no-*

ne nouitiorum, prius quam habitu induantur vt eis, omnia impedimēta, Sedi Apostolicæ reseruata, notificarentur & maximè quæ in Bulla Cenæ Domini; & si in aliquo illorum reperirentur incurrisse pro absolutione mitterentur; sed si post susceptum habitum, de aliquo illorum recordarētur, tunc à Magistro nouitiorum, iuxta Ordinis Priuilegia absoluerentur, dummodo non reperirentur esse de numero illorum criminosis impedimentis irretitorū, quos Sixtus V in sua Bulla edita anno 1587. cōtra criminosos, prohibuit, recipi ad Religionem, vt sunt illegitimi, criminosi, & reddendis rationibus obnoxij, licet, quoad illegitimos, sit a Greg XIIII. postea reuocata; vt infra dicemus, in verbo, Nouitius: & ita hactenus fuit semper obseruatum ex mente summorum Pontificum, qui pro tempore fuerunt; & ita patribus nostris obseruandum esse declararunt, & præcipuè Sixtus V Sed nunc retulit mihi R. P. F. Bonauentura a Monte Regali Ordinis nostri Procurator, quòd à sanctitate præsentis Pontificis Clementis VIII. viuæ vocis oraculo, aliter in hoc obseruandum esse, fuit ei ordinatum, videlicet. Quòd quādocumque Nouitius aliquis reperiatur sic, vt supra, impeditus, ante professionem; mittatur ad quos spectat eius præsentatio; non obstante, quòd habitum recepisset, & ita obseruari, iam est per totam Congregationem mandatum. Sed quid faciendum quando ij, qui veniunt ad Religionem, voluissent aliam ingredi? Vide infra in Verbo Nouitius, in nostra Annotatione part. 3. de Nouitiorum absolutione, & in verbo Votum, in prin.

Modus hactenus obseruatus à Capuccinis in receptione Nouit. orū.

P. F. Bonāuentura à Monte Regali.

Modus obseruandus in recept. nouit.

Quantum autem ad formulas illas absolutionum quas ponit supra Collector, in fine huius verbi; volui eis, istas, alias subnectere, quæ solent, etiam præsenti tempore, a pluribus obseruari, vt ea quisque vti possit, quam sibi maluerit.

¶Hæc est forma absolutionis, abstracta de formulario Domini Papæ, pro habentibus Indulgentiam plenariam à pœna, & culpa.

Forma absolutionis plenariæ in articulo mortis.

Primò dicat infirmus, si potest, Confiteor Deo omnipotenti, totum. Si verò non potest, dicat alius, eius nomine. Postea Confessor, cui fuit generaliter, vel specialiter confessus, dicat. Misereatur tui omnipotens Deus. Consequenter subiungat, & dicat absolutionem.

Absolutio plenaria à pœna, & culpa.

VCTORITATE Dei, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ tibi concessa, mihique in hac parte cōmissa, ego te absoluo ab omni sententia excomunicationis, maioris, vel minoris, si quam incurristi; & restituo te vnitati fidelium, & sanctis Sacramentis Ecclesiæ. Item, eadem auctoritate, absoluo te ab omnibus peccatis tuis, & à transgressione Regulæ, & statutorum. Item auctoritate Dei, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, & etiam Domini nostri Papæ N. summi Pont. mihi in hac parte commissa, in quantum claues sanctæ Ecclesiæ se extendunt, si ista vice morieris, absoluo te, ab omnibus pœnis, tibi in Purgatorio debitis, propter culpas, & offensas, quas contra Deum, animam tuam, & proximum tuum commisisti, & quantum mihi permittitur, restituo te illi innocentiæ, in qua eras, quando baptizatus fuisti. Si verò ista vice non morieris, reseruo tibi Plenariam Indulgentiam, concessam à Domino Papa, pro vltimo articulo mortis tuæ, vt in ea concessione præfata Indulgentia Domini nostri Papæ continetur. In nomine Pa † tris, & Fi † lij, & Spi † ritus Sancti. Amen.

¶Hæc est forma absoluendi, quæ absoluit ab omni casu, etiam pertinente ad Papam, & datur Fratribus in agone existentibus, auctoritate Priuilegiorum Ordinis.

Formalia plenissima.

D*OMINVS noster Iesus Christus, per merita suæ sacratissimæ passionis, te absoluat & gratiā suā tibi infundat; & ego auctoritate ipsius, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, & summorum Pontif. mihi in hac parte commissa, & tibi concessa absoluo te ab omni vinculo excommunicationis, maioris, vel minoris, vel sententiæ*

suspensionis,

suspensionis, & interdicti; & dispenso tecum in omni irregularitate, si quam contraxisti; & restituo te vnioni, & participationi fidelium, necnon sanctis Sacramentis Ecclesiæ. Eadem auctoritate ego absoluo te, ab omni transgressione votorũ tui Ordinis, & Statutorum Papaliũ, generalium, prouincialium, custodialium, localium, & synodalium quoruncumque. Eadem auctoritate absoluo te, ab omni diuino officio male persoluto, horis indebite transpositis, vel dimissis. Item eadem auctoritate ego absoluo te, ab omnibus peccatis tuis, quibus contra Deum, fragilitate humana, ignorantia, vel malitia deliquisti; concedens tibi remissionem, & indulgentiam plenariam omnium peccatorum tuorum confessorum, & cunctorum, de quibus etiam non recordaris, aut oblitus fuisti: inquantum Claues Ecclesiæ se extendunt. Item eadem auctoritate ego absoluo te, a pœnis Purgatorij, quas pro peccatis commissis, & delictis in hoc mundo perpetratis meruisti, restituendo te illi innocentiæ, in qua eras, quando baptizatus fuisti. In nomine Pa † tris, & Fi † lij, & Spi † ritus sancti. Amen. quod si hac vice non decesseris, reseruo tibi hanc gratiam, vsq; ad extremum mortis tuæ articulum.

ABSOLVTIO QVOAD SÆCVLARES.

Collector.

¶ *Distinctio materiæ absolutionis infra posita.*

IRCA absolutiones personarum sęcularium, per fratres Minores fiendas, sunt multa, & varia ordinata, & concessa, quæ vt melius intelligi, & memoriæ commendari valeant, subsequẽti ordine distinguuntur.

¶Primo namq; ponuntur ea, quæ generaliter concernunt Cõfessorum auctoritatem, seu facultatem, tam ratione institutionis a Prælatis Ordinis factæ; quam præsentationis, quæ Prælatis ecclesiasticis fieri debet; seu licentiæ, quam ab eisdem Prælatis, seu legatis sedis Apostolicæ, obtinere contigerit. ¶Secundo adduntur alia, quæ concessa sunt respectu absolutionum a Casibus reseruatis Episcopis, vel Papæ. De prędictis autem duobus, ponuntur etiam aliqua notabilia infra, in dictione Cõfessiones, & Confessores. ¶Tertio superadduntur nonnulla, quæ aliqui summi Pontifices decreuerunt contra quosdam aduersarios Religiosorum, qui aliquos errores dixerunt, in materia huiusmodi absolutionum.

¶ *Absolutio quoad Sæculares. Primo.*

1 *Licentia audiendi Confessiones.*

LEXANDER IIII. concessit, quod de licentia Legatorum Sedis Apostolicæ, vel Ordinariorum locorum, possint fratres Minores, libere Confessiones audire, Sacerdotum parochialium assensu minime requisito. b. fo. 26.

2 *Licentia seu præsentatio.*

CLEMENS IIII. concessit, vt quando Episcopi, vel alij Ecclesiarum Prælati, dederint fratribus Minoribus facultatem audiendi Confessiones subditorum suorum, & vota commutandi, talibus Prælatis decedentibus, possint prędicti fratres vti libere prędicta facultate, donec viduatis Ecclesijs prouisum fuerit de Pastore. B. fo. 29. Et ffo. 113. conce. 244.

Collector. ¶Aduerte tamen, quòd si Confessores fuerint præsenti, obseruata forma iuris, eorum præsentatio est perpetua, seu semper durat, in illo Episcopatu, vbi facta est; licèt Casus speciales sint petendi a successore.

3 *Præsentatio Confess. Pro fratribus itinerantibus.*

EVGENIVS IV. concessit omnibus Confessoribus Ordinis Mino. quòd quando non possunt commode se præsentare Episcopis, quia sunt in itinere, vel alibi; & non possunt petere Casus Episcopales, eo casu possint plenarie vti auctoritate Episcopali. o. fo. 61. Et ffo 64. conce. 78. Et fffo. 95. conce. 313.

¶IDEM Eugenius concessit, quod quando fratres se semel præsentauerint Episcopis, & obtinuerint casus suos, licèt alibi postea ad habitandum se transferant

ferant ad tempus,& postea reuertantur ad easdem Diœceses, non sit necessa- 4
rium,iterato se præsentare eisdem Episcopis,vel casus de nouo obtinere.o.fo. *Præsentatio Confessorum.*
61.Et ffo.64. conce.79. Et fff.95.conce.314.

¶ Aduerte quod,vt supradictum est post.§.2.reiteratio presentationis nõ requiritur quando semel facta est ,obseruata forma iuris , quia taliter facta , est perpetua:tamen.post mortem illius,cui sic facta est,oportet petere casus a successore. De hac materia vide infra. §.16. *Collector.*

¶ IDEM Eugenius declarauit,quòd quando quis,tempore Paschali,se reperit in aliena Diœcesi,semper ibi intelligitur adeptus incolatum,vt ibi confiteri,& communicare valeat, quantumcumq; ibi paruo tempore steterit.o.fo. 61.Et ffo.64.conce.80. Et fffo.95.conce.315. 5 *Communicare.*

¶ Aduerte tamen,quod non poterit Eucharistiam sumere in Ecclesijs fratrũ, in die Resurrectionis, sine licentia Parochi. *Collector.*

¶ IDEM Eugenius concessit,quod vbicumq; fuerint fratres Min.(licèt Episcopi sint Simoniaci,etiam in officio, & beneficio) possint fratres vti suis casibus, ac si tales Episcopi non essent suspensi , ex quo tolerantur ab Ecclesia. o. fffo.101. conce.403. 6 *Simonia. Casus Episcopi.*

¶ Aduerte,quòd hoc est generale per extrauagantem . Ad euitanda. *Collector.*

NICOLAVS V. concessit fratribus Mino. obser.auctoritatem audiendi in Confessionibus omnibus quarumcunque Diœcesum; & in illis, extraneos,ac forenses absoluendi;etiam a casibus, quos Diœcesani locorum, in quibus fratres ad hoc deputati fuerint,duxerint committẽdos.B.fo.30. & ffo. 114.conce.249. Et fff.58. conce.159. 7 *Licẽtia pro omnib. et forensibus.*

SIXTVS IIII. fecit eamdem concessionem , per consimilia verba , nil penitus immutando. B.fo.vbi supra,& conce. immediate sequentibus , in eisdem libris præallegatis.Et postea Leo X. hoc idem confirmauit,& de nouo concessit.O.fffo.58.conce.159. 8

¶ IDEM Sixtus,concessionem præfatam reiterauit,subsequẽtibus verbis . Concessit namq;,quòd fratres Mino.obser.præsentes,& futuri,possint audire Confessiones sæcularium vndecumq; venientium , ea auctoritate quam habent ab Episcopo in cuius Diœcesi existunt.o.fo.63. Et ffo.67. conc.3. & fffo. 96.conce.325. *Licẽtia pro omnib. etiã forensibus. Collector.*

¶ Quoad huiusmodi concessionem,vide infra.§.19. vbi magis ample concessum est fratribus Carmelitis.

¶ IDEM concessit , quòd Confessores nostri dum sunt in itinere , & requiruntur,possint audire Confessiones sicut Parochi, & si non fuerint præsentati secundum formam Clementinæ.o.fo.63. Et ffo.67.conce.113. & fffo.96.conce.326. 10 *Pro fra.iti. Præsen.cõ.*

¶ IDEM Sixtus concessit,quòd fratres Min.debitè præsentati, vel gratiosè a Prælatis recepti, possint extra suam Diœcesim subditos illorum audire , cum hoc possint curati de iure. o. fo.64. Et ffo.68.conce.128.& fffo.96.conce. 335. 11 *Præsen. cõfes. Pro fra iti.*

INNOCENTIVS VIII. concessit certam formam præsentationis Episcopis faciendæ pro fratribus Confessoribus modo subscripto qui talis est,scilicet, ꝙ Guardianus loci nostri, vel ciuitatis,omni anno semel se repræsentet Episcopo,vel eius locum gerendi in spiritualibus, vel mittat alium fratrem pro se;& dicat eidem Episcopo:Reuerendissime Domine, ecce me præsento Reuerendissimæ dominationi uestræ, pro me,& omnibus Confessorib. deputatis,& deputandis a nostro Prouinciali,pro audiendis Confessionib.vestrorum subditorum,petendo humiliter,vt dignemini esse contentus, vt cum vestra benedictione ipsos audiant in Confessione,& absoluant.Et si quid auctori- 12 *Forma præsentationis Confessorũ quolibet anno fienda.*

ctoritatis vestræ, circa Casus vobis reseruatos velitis, nobis concedere dignemini. Et similiter circa votorum dispensationem. Ac etiam dignemini nos auisare, si quid habeamus facere pro salute animarum vestræ dominationi commissarum. Quo facto, siue concedat, siue deneget, præfatus Sanctissimus Dominus Innoc. VIII. concessit, quòd statim Confessores prædicti, habeant auctoritatem omnem absoluendi ab omnibus, exceptis casibus de iure reseruatis Episcopo, vel Papæ. o. fo. 65. Et sfo. 69. conc. 153. Et sffo. 98. conce. 352.

Alia forma præsentationis est melior, vt ait Nauar. in Manual. c. 27. nu. 266. in fi. c. & vide infra tit. Præsentatio Confess. id quod dicit Collector in §. vltimo.

13 LEO X. concessit quòd fratres Minores qui audiunt Confessiones, absoluendo in foro conscientiæ excommunicatos, non teneantur seruare formam, quæ obseruatur in publicis absolutionibus, scilicet, flagellationem cum *Interdictū* Psalmo Miserere mei, &c. Et quòd tempore interdicti possint absoluere a censuris in foro conscientiæ illos, qui tunc confitebuntur peccata sua; nisi tales censuræ essent ex quibus huiusmodi interdictum emanaret. O. sffo. 59. conce. 174.

14 ¶ IDEM Leo confirmauit, ac de nouo concessit suprascriptas concessiones Nicolai V. & Sixti IIII. §. 7. & 8. ac. 9. O. sffo. 58. conce. 159.

15 ¶ IDEM Leo in Concilio Lateranensi statuit, quòd superiores fratrum mendicantium, teneantur omnino fratres, quos ad audiendas Confessiones subditorum Prælatorum Ecclesiasticorum pro tempore elegerint, eiusdem Prælatis personaliter exhibere, ac præsentare (si eos sibi exhiberi, & præsentari petierint) alioquin eorum Vicarijs (dummodo ad Prælatos vltra duas diætas accedere non cogantur.) Et quòd possint prædicti fratres per eosdem Episcopos & Prælatos, super sufficienti litteratura, & aliqua saltem huiusmodi Sacramenti peritia dumtaxat examinari. Statuit etiam quòd talibus præsentatis, & admissis, vel etiam indebitè recusatis, confitentes, constitutioni, quę incipit. Omnis vtriusque sexus (quoad Confessionem dumtaxat) satisfecisse censeantur. Ipsiq; fratres etiam forensium Confessiones audire valeant; Laicos tamen, & Clericos sæculares, a sententijs ab homine latis, nullatenus absoluere possint. B. sffo. 25. conc. 72.

Præsentatio Confessorum. Examinatio Confessorum. Licentia pro forensibus.

Collector. ¶ Sciendum est circa prædicta, quòd per eumdem Leonem X. fuit postea cōcessum Ordini nostro Min. quòd in foro conscientiæ possumus uti nostris Priuilegijs, sicut ante Concilium Lateranense poteramus, non obstantibus quibuscumque in dicto Concilio ordinatis, & determinatis, aliter, vel in contrarium disponentibus, vt habetur in registro ordinis in actibus Reuerendissimi Patris fratris Francisci Lichetti Ministri generalis. De quo vide infra in dictione. Concilium. §. 7. Et ideo quo ad forum conscientiæ non tenemur ad statuta in pręfato Concilio, nec adhuc fortè in foro exteriori, sicut infra declarabitur, in dictione Priuilegia, prope finem.

16 CLEMENS VII. concessit, quod Confessores Ordinis Minorū semel præsentati alicui Episcopo pro Confessionibus audiendis, ut moris est præsentari; post vnam pręsentationem non teneantur amplius pręsentari, etiā si ad aliam transierint Diœcesim. o.

Præsentatio Confessorum.

¶ Circa suprascriptam concessionem dubitatum est, vtrum unica præsentatio, de qua in ea fit mentio, intelligenda sit respectu unius Episcopi, & vnius Diœcesis dumtaxat; ita, quòd in una Diœcesi non requiratur, nisi vnica præsentatio; etiamsi præsentati transierint ad tempus, ad aliam Diœcesim; & postea ad illammet, in qua præsentati fuerant, reuertantur: vel intelligi debeat quod frater Confessor, semel in aliqua Diœcesi præsentatus, non teneatur amplius in illa, nec in alia Diœcesi præsentari, sed sufficiat semel pro semper, & vbique.

Contrariū tenet Corduba in annos. in hoc §. 10.

que. Videtur, prout cuidam iuris perito visum est, ꝙ intelligēda sit primo modo, quia sic con. ueuit intelligi alia consimilis suprapositæ. §. 4. Et minime sunt immutanda, quæ certam interpretationem habuere, vt in l. Minime. ff. de legibus. Et quia, cum sit præiudicialis, debet stricte interpretari, per notata in ca. olim. de verb. sig. Nec obstat si dicatur, ꝙ sic intelligendo, ad nihilum deseruiret huiusmodi concessio, cum iam idem esset concessum per Eugenium IIII. vt sup. §. 4. quia in supplicatione, non est facta mentio illius concessionis, vt sic videretur, Clem. VII. velle iam ampliare. Immo potius est credendum, ꝙ qui hanc petijt, ignorabat præcedentem; ex quo, illius mentionem non fecit, vel quod subrepticie fuit impetrata, s. tacendo illud, quod debuit exprimi. Vide tamen circa hanc materiam, quæ habentur infra a §. 16. vsq; 19. dictione Absolutio quoad sæculares 2. & præfatis non indigebis.

¶ *Sequuntur nonnulla alia pertinentia ad Confessiones sæcularium, ex aliorum fratrum mendicantium Priuilegijs extracta. Et primo ea quæ tangunt directe fratres Prædicatores.*

SIXTVS IIII. concessit, vt Vicarius generalis fratrum Ord. Predi. Regnorum Castellæ, & Legionis, in qualibet domo dicti Ordinis ei subiecta, vbi eū pro tempore morari contigerit; ac in eius absentia, singuli Priores, siue Præsidentes singularum domorum dicti Ordinis, nūc, & pro tempore existentes, ac quatuor prædicti ordinis professores Presbyteri idonei, per Vicariū, & singulos Priores, siue Præsidentes prædictos, in singulis domibus deputandi, possint confessiones vtriusq; sexus Christi fidelium forensiū, ad singulas domos prædictas occurentium, & ibidem proprium domicilium non habentium, ac inibi confiteri volentium, toties, quoties ibidem confitebuntur, libere audire, & eos ab omnibus, & singulis peccatis, excessibus, & delictis per eosdem commissis, ac confessis, necnon excommunicationum sententijs, & pœnis, in singulos fideles predictos, in genere, vel in specie, ordinaria auctoritate latis; de quibus ipsi fideles se absolui petierint (dum tamen talia non sint propter quę, Sedes Apostolica merito sit consulenda) in loci Ordinarij absentia dumtaxat absoluere, & eis super præmissis pœnitentiam salutarem iniungere; ac vota peregrinationis, & abstinētię, per eosdem fideles emissa, quæ loci ordinarius, si præsens esset, commutare posset, & ipsi fideles commode adimplere nō poterunt (in ipsius loci ordinarij absentia) in alia pietatis opera commutare, nec non omnibus, & singulis Christi fidelibus, tam forensibus, quam in ciuitatib. & locis, in quibus ipsæ domus consistunt, commorantibus, Eucharistiæ Sacramentum, quocunque tempore (festo resurrectionis dumtaxat excepto) eorūdem fidelium, parochialium Ecclesiarum, Rectorum absentium, & quorumlibet aliorum licentia minime requisita, ministrare libere, & licite possint, & valeant; parce tamen, ne querelæ inde eueniant. B. fo. 44. Et ffo. 128. conce. 287. 17

Ex priuil. fratrū prædicatorū. Particul. pro regnis Castel. Deputatio quattuor Confessorum. Excommunicatio. Commutatio uotorū. Eucharistia.

¶ Aduerte, quòd eamdem auctoritatem habent Prouinciales, & Guardiani, siue Pręsidentes domorum fratrum Minor. & quatuor Confessores per eos assignandi, vt prædictum est. Et hoc in regnis præfatis, & non alibi, virtute communicationis specialis, quæ habetur infra in dictione. Communicatio Priuilegiorum. §. 9. & 10. *Collector.*

¶ *Ex Priuilegijs fratrum Augustiniensium.*

BONIFACIVS VIII. prohibuit districte, ne quis, fratres Ordinis Eremitarum, sancti Augustini, quibus officia prædicandi, vel Confessiones audiendi a Prælatis Ordinis commissa fuerint, in executione officiorum ip- 18 *Prohibitio.*

C iorum

forum audeat quomodolibet impedire, B.ffo.245.conce. 589.

Collector. ¶ Aduerte, quòd supradicta concessio habet locum, dum tamen fratres obseruent Clementinam, Dudum.

¶ *Ex Priuilegijs fratrum Carmelitarum.*

19 VRBANVS IIII. concessit fratribus Carmelitis, vt de licentia Prælatorum Ecclesiæ, possint audire confessiones omnium Christi fideliũ, causa deuotionis ad eos recurrentium, nisi talia commisissent, propter quæ, esset Sedes Apostolica merito consulenda. B.fo.95. Et ffo.167.conce.392.

Collector. ¶ Sixtus declarauit, quod licentia, de qua in huiusmodi concessione fit mẽtio, intelligatur, ita, quòd, scilicet, præfati Confessores sint præsentati, secundum formam iuris. b.fo.98.& ffo.181.conce.439.

¶ De suprascripta Vrbani concessione dubitatum est aliquando, utrum apud Carmelitanos, quibus directe facta est, haberetur in vsu, vt sic tam illi, quam reliqui Mendicantes, virtute communicationis, seu extensionis, Priuilegiorum, possent illa uti. Super quo ego, qui hanc collectionem feci, consului generalem Priorem præfati Ordinis Carmelitani, qui respondit, quod absque dubio in partibus Italię, & Franciæ, ubi vigebat illius Ordo, habebatur præfata concessio in vsu; licet forte in Hispania, propter paucitatem Monasteriorum prędicti Ordinis, ubi huiusmodi dubitatio insurrexit, non haberetur in vsu. Ac per consequens videtur, quod non obstante supradicta hæsitatione, possint Mendicantes uti hac concesione, cui similis non reperitur in Priuilegijs Mendicantium.

Hic declaratur id q in prima impressione post §. 18. relinquitur in dubiũ.

¶ *Ex Priuilegijs Fratrum Minimorum.*

20 SIXTVS IIII. concessit fratribus Ordin. Minimorum auctoritatem Confessiones audiendi, & ab omnibus Casibus excommunicationis, suspensionis, interdicti, ac super quacumq; irregularitate, Ordinario, tam a iure, quam ab homine reseruatis, toties quoties opus fuerit, absoluẽdi, & dispensandi, ac vota quæcumque permutandi, & relaxandi, & pœnitentiam salutarem iniungendi, sicut potest Diœcesanus, idest, sine aliqua præsentatione. B.fo.5.concessione 8.

Excommunicatio. Dispensatio.

Collector. ¶ Vtrum prædicta concesio sit intelligenda respectu fratrum dumtaxat, vel etiam sæcularium, non potest clare elici ex littera; propter quod oporteret consulere aliquem fratrem doctum Minimorum, ad sciendum, qualiter ipsi illam intelligant, & ea utantur; nam aliter, uti illa, quoad sæculares, non esset securum.

¶ Resolutionem concesionum præscriptarum, vide infra prope finem totius materiæ absolutionum, illamque bene nota, ne in errorem te labi contingat.

Vide infra in annotatione Cordu'a Collector.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §.12 notandum, quòd potest forte aliquibus videri, quòd solum Confessores præsentati, secundum hanc formam Innoc. VIII. de qua in ipso §.12. agitur, habeant auctoritatem absoluendi, & dispensãdi cõcessam ibidem ab Innoc. VIII. & non alij Confessores præsentati, secundũ Clem. dudũ. Sed saluo meliori iudicio, videtur cuidam patri satis docto, & fortè uerius, quod omnes Confessores, quomodolibet legitime, aut debite præsentati, habeant prædictam auctoritatem, siue sint præsentati, secundum hanc formam Innoc. VIII. siue secundum

Præsentatio Confessorum.

secundum aliam communem, secundum Clem. Dudum, seu secundum aliam debitam formam; & ratio est, quia, vt in eodem Compendio habetur immediate in §.11. præcedente, Sixt IIII. concessit omnibus debite præsentatis, sine vlla distinctione, quod possint audire extra Diœcesim, &c. & similiter ipse Innoc. VIII. dicit, quòd Confessores debite præsentati id possint (vt habetur infra in Compendio in verbo Absolutio, specialiter de Casibus reseruatis, quoad sæculares secundo fol. 39. §. 12. §. 13.) Item, quia sicut declaratio primi casus excommunicationis, quem idem Innoc. VIII. sub eodem contextu fecit (vt patet fol. 650. & ffff. 98 conceß. 353. vt etiam habetur infra in verbo, Absolutio, quoad sæculares 2. in dicto fol. 36. §. 12. & §. 13.) tangit omnes Confessores, quomodolibet debite præsentatos; alias enim esset absurdum aliter id intelligere, vt etiam communiter conceditur, & tenetur. Ergo similiter illa auctoritas dispensandi, debet intelligi concessa omnibus debite præsentatis, secundum quamcumque formam; quia, & vtrobique semper dicitur ibidem, ante, & post (præfati Confessores) & quòd Confessores debite præsentati id possint, vt patet infra in Compendio in dicto fol. 39. §. 12. §. 13. ex quibus omnibus, patet de intentione Domini Innoc VIII. esse, quod omnes præfati Confessores, quibus, scilicet, fit præfata declaratio primi Casus reseruati, qui quidem sunt omnes, quomodolibet præsentati, habeant auctoritatem absoluendi, & dispensandi, hic ab ipso concessam in hoc §. 12.

¶ *Quoad §. 16. vbi circa concessionem Clem VII. dubitat Collector quomodo sit intelligenda, & opinatur, quod sit intelligenda stricte, sic, scilicet, quòd Confessor semel præsentatus, non teneatur iterum in eadem Diœcesi se præsentare, & censetur præsentatus in eadem Diœcesi, &c. tu dic, vt dicit quidam pater in huiusmodi satis eruditus, & fide dignus, quod debet intelligi late, sic, scilicet, quod Confessor semel debitè præsentatus, non tenetur amplius se præsentare, in eadem Diœcesi, nec in alia quacumque, ad quam se transtulerit ad morandum, ad tempus, vel in perpetuum: sed iam censetur semper, & vbique, debite præsentatus; & ratio est, quia intentio impetrantis hanc concessionem, fuit talis (vt ipsemet impetrator dixit) & intentio Papæ concedentis conformatur intentioni impetrantis, nisi aliunde sit dolus; vt est communis practica & regu. iuristarum.* Auctor exposit Bullę Cruciatæ tenet cum collectore, eamq; multis rationibus corroborat Dud 2. fol. 183.

¶ *Quoad §. 19. vbi Collector innuit, secun. multos docto. ibi allegatos, quòd nos fratres Min. per communicationem Priuileg. non debemus, neq; possumus vti illa gratia Vrbani IIII. cõcessa Carmelitis, si ipsi Carmelitæ non vtũtur illa; (quæ opinio videtur fundari in c. si de terra, de priuil. & c. cum accessissent, de const. & ff. de nundinis, l. 1. quæ refert etiam glo. 11 q. 3. Priuilegium. Ex quibus omnibus videtur haberi, quòd Priuilegium perditur per non vsum, vel per vsum contrarium, vt hic Collector innuit se tenere, secundum aliquos iuristas) certe his nõ obstantibus, videtur mihi, prout etiam videtur cuidã patri in huiusmodi satis erudito, dicendum (saluo meliori iudicio) post Panorm. in d. c. cum accessissent, q cum hoc indultum fuerit concessum communitati, seu Ecclesiæ) vt est religio Carmelitarum:) & per communicationem nostro Ordini Minorum communicatur ex æquo, ac si nobis fuisset specialiter concessum; non perditur, nisi legitimo tempore præscribatur; vt est casus in d. c. si de terra, & in c. accedentibus, de Priuil. vbi scilicet, in c. accedentibus dicitur, hoc tempus esse 40. annorum, & cum hoc etiam dico, q etiam oportet habere scientiam Priuilegij, voluntatem non vtendi illo, ad hoc, vt per non vsum perdatur, vt patet in d. c. si de terra, in versi detrahere voluistis, quæ omnia hic deficiunt: sicq; quoad fratres Minor. non est perditum Priuilegium prædictum per non vsum aliorum, scilicet, Carmelitarum. Facit etiam ad hoc quod dicit Inno. in d. c. accedentibus, q, scilicet, particulares canonici bene possunt sibi præiudicare, perdendo Priuilegium, per vnicam contrauentionem: sed ecclesia præiudicare non possunt, quin ea possit allegare, non esse sibi sublatum suum Priuilegium quod fuit perditum, quoad particularem personam, & Panorum. in d. c. cum accessissent etiam dicit in fine, quod si vnus vtitur, & non alter, Priuilegio multis concesso; non præiudicat non vtens, vtenti de quibus* An priuilegium perdatur per non vsum.

etiam Siluest. tit. Priuilegium, §. xi. agit, concordans cum ijs. Ergo licet aliqui fratres, seu Conuentus seu Prouincia, ex voluntate, seu etiam (quod minus est & nil praeiudicat) ex ignorantia, vsi non essent tali Priuilegio, vel contra illud fecissent; non possunt toto Ordini, seu alijs praeiudicare. Quoad praescriptionem autem, quam supra dixi, hic deficere, notandum quod hoc ideo dixi, quia, scilicet, hoc Priuilegiũ, per communicationem, & nouam concessionem, factum est iam proprium nostro Ord. Min. per plures Summos Pontifices; non dico ante hos xl annos, sed & ante hos annos (nunc autem est annus Domini 1539.) per Clem VII. ut habetur, in Compendio tit Commu. Priuileg. §. 19. Et quãuis, tunc esset nullum (quod non credo) tamen per talem nouã concessionem Cle. VII. integre reualidantur omnia: quia hac omnia operatur confirmatio ex certa scientia, qualis illa: secundum Panorm. post Ioan de Lig. 1. in c cùm super cau pos. & gloss. in d. c cũ oĩ autẽ dissent quod etiam diffuse probat Sum. Rom. tit. Absolutio 1. §. 122. & §. 123 & hoc idem ponit Collector compendii, titul Concilium, in fine. & tit. Priuilegium §. 33. quod scilicet, possent vti priuilegiis suis, etiam si propter simplicitatem, & iuris ignorantiam, vsi non fuerint retroactis temporibus, dummodo eis non sit per praescriptionem, vel aliter legitime derogatum, ergo.

Additio. A Pio. V. anno 1567. fuerunt oĩa confirmata que sui side cessores mẽ dicantibus concessere: & sic nõ potest allegari praescriptio cũ nõ sint nisi 20. anni ab ista concessione transacti.

Quoad §. 20. notandum, quod vt clare patet ex supplemento ∬. xi. concessione 36. auctoritas absoluendi ab omnibus, a quibus potest Diœcesanus, concessa Minimis, per Sixt. IIII. sine dubio se extendit ad saeculares, vt ibi patet: auctoritas autem dispensandi, & cõmutandi vota non est concessa eisdem, nisi quoad fratres, quamuis Collector hic dicat, quod non potest de vtraq; haberi certitudo ex littera ipsius priuilegii. Ideo tenendum est, quod super saeculares, fratres nil possunt dispensare, aut commutare vota, virtute huius concessionis Six. IIII. vt ait, quidã pater satis doctus & fide dignus; sic etiam respondit quidam Prouincialis Minimorum, anno domini 1530. se hac gratia vti in absoluendo ab omnibus, nisi sint Papa reseruata. Quoad dispensandum autem, seu commutandum, non extendunt manus, quoad saeculares.

CAPVCCINI ADDITIO, ET ANNOTATIO.

Ex Priuilegijs Congregationis S. Hieronymi Fesulani.

Additio.

VGENIVS IV. Concessit Confessoribus praedictae Congregationis, quod confessiones sacerdotum, qui pro sua deuotione, in eorum locis vellent celebrare, possent audire.

ALEXANDER VI. Concessit eisdem, quod possint confratres confraternitatum in suis Ecclesijs erectarum, vel erigendarum, in confessionibus audire & eos ab omnibus, & singulis peccatis & delictis, non tamen Sedis Apostolicae reseruatis; toties quoties opus fuerit, in forma Ecclesiae consueta, absoluere; & poenitentiã salutarem iniungere pro modo culpae.

Dispẽsatio in casibus Episcopal.

Martinus V. Concessit eisdem potestatem absoluendi saeculares, ad eorum monasteria, quacumque causa, venientes; absque Diœcesanorum & Curatorum suorum licentia, & cum eis dispensandi in casibus Episcopalibus.

Dispẽsatio & commutatio votorum. Annot.

Idem Martinus V. concessit quod Prior & Confessores ab eo specialiter deputati, possint dispensare cum uouentibus de veniendo ad eorum ecclesias seu monasteria, siue alia vota, in eorum fauorem facientibus, etiam absentibus, sicut possunt cum praesentibus, hoc est ad dictas Ecclesias personaliter venientibus, vigore litterarum Apostolicarum: ac quod valeant suo arbitrio vota huiusmodi utiliter commutare.

Sed per Bullam Pauli III. Patribus Societatis Iesu concessam, tollitur omnis dubietas: ibi enim datur facultas cõmutandi in foro conscientiae omnia vota, in aliqua opera piae exceptis votis, Relig. Castit. ultramarino, Romae, & S. Iacobi, & idem possunt Mendicantes per participationem. Item possunt dispensare in omnibus uotis, quae possunt Episcopi, exceptis

exceptis de peregrinatione vltra duas diatas, vt habetur infra in verbo, Absolutio, quo ad sæculares. 2. §. 12.

Ex Priuilegijs RR. Patrum Societatis Iesù.

PAVLVS III. *concessit supradictis patribus Confessoribus, ab ordinario approbatis, vt toties, quoties eis visum fuerit, possint suos pœnitentes, in foro conscientiæ, absoluere ab omnibus peccatis, & censuris Sedi Apostolicæ reseruatis, exceptis censuris in Bulla Cœnæ Domini contentis; & quod possint eis quodlibet votum in alia opera pia commutare, exceptis illis S. Iacobi, Romæ, & Hierusalem, Religionis, & castitatis, vt vidisse testatur in Bulla authentica, Reuerendus Pater Emmanuel Guttierez, in expositione Bullæ Cruciatæ, §. 9. num. 66. quæ reseruari ait in Collegio Valentiæ, & reperitur in Compendio Priuilegiorum ipsorum Patrum, verbo, Absol. §. 1.* Pater Emmanuel.

Et Pius V. viuæ vocis oraculo, eis concessit ut confessores Ordinis, damnatos ad triremes, in omnibus casibus, possint absoluere, ac si in articulo mortis essent, vt in illius refertur Compendio verbo, Absolutio, §. 4.

Et Gregorio XIII. viuæ vocis oraculo eis concessit, vt possint naufragantium bona capientes, iniuncta eis restitutione, vbi commode fieri poterit, absoluere: vt in eodem illius Compendio, verbo, Absolutio, §. 2.

Et idem Gregorius XIII. eisdem patribus concessit, vt dum sunt in itinere, possint in quouis loco fidelium confessiones audire, ac prædicare, etiam quod ibi non fuerint præsentati, dummodo non possent Ordinarij illius loci copiam habere: de qua concessione testatur Guttier. in qq. canon. cap. 27. nu. 21. §. 3. vt refert idem auctor suprascripta. §. 9. nu. 144. & idem fuit concessum omnibus fratribus Minoribus ab Eugen. IIII. vt habetur sup in §. 3. Et habetur in Compē. Priuil. ipsorum patrū verbo Confessarius. §. 2.

Et nota, quòd huiusmodi indultis, per communicationem factam a Clem. VII. gaudent confessores nostri Ordinis Minorum S. P. Fran. ac aliorum participantium, sanè uerum est, quòd hac ultima deberent parcissime vti, vt infra dicemus in resolutionib. materia Absol. in 11. conclus.

Circa ea quæ supra in §. 2. 3. & 4. infra a Collectore. §. 16. dicuntur de præsentatione confessorum, essent videnda ea, quæ dicit Nauar. in Manual. c. 27. num. 264. cum sequentibus. Et Armil. in verbo, Absolutio, nu. 25. Et licèt Corduba in additione ad supradictum, §. 16. teneat contra opinionem Collectoris, quod vnica, scilicet, confessorum præsentatio sufficiat pro omnibus Episcopatibus, melior tamen est opinio Collectoris, eiusque opinionem possumus dicere potuisse esse veram ante Concil Trid. sed postea, nullo modo sustentari potest, cum Regularibus ipsis omnibus mandetur, vt illis Ordinarijs se præsentent, in quorum Episcopatibus confessiones audire, & prædicare voluerint, Priuilegijs quibuscumque non obstantibus: Et ipsi Regulares, in tantum hanc Papæ iurisdictionem in omnibus Episcopatibus habebunt, in quantum in illis fuerint præsentati, & approbati; adeo quòd ipsa approbatio, est caussa sine qua non iurisdictionis in Episcopatibus, vbi fuerint approbati. Vnica tamen approbatio sufficiet pro vna Diœcesi, vt ait Collector, & infra latius dicemus. Sanè uerum est, quòd, ut ait Nauar. ubi sup. Episcopo, sine iusta caussa, nolente eos admittere, possunt præsentati facere illa, ac si fuissent admissi, nec videtur, ait, obstare, cap. 15. de reform. sess. 23 Conc. Trident. tum quia huiusmodi præsentatus & sine causa ab Episcopo reiectus, habetur pro approbato ab eo, sicut & Regularis petens licentiam transeundi ad Regulam strictiorem, negata ea, sine iusta caussa, habetur pro licentia donata, tum quia Conc. Trident. non videtur voluisse derogare iure communi, & Concilijs, cum ad hoc requiratur expressa Concil. derogatio, tum etiam alijs rationibus, ut ibi est uidere. In §. 2. 3. & 4. Præsētatio Confessorū Nauar. Armil. Concil. Trident.

Sed quomodo Confessor dicatur approbatus, & quomodo sufficiat unica præsentatio, copiosius dicam in sequentibus resolutionibus Absolutionum, in resolutione quinti capitis, in 3. notabili.

¶ ABSOLVTIO SPECIALITER DE Casibus Reseruatis quoad sæculares. Secundo.

1 *Pro fratr. Prædic. & Mino.*

ENEDICTVS II. in Extrauaganti quæ incipit, Inter cunctas, statuit, quod fratres Confessores Ordinum Prædicatorum, & Minorum, nullatenus se intromittant de Casibus, Episcopis, & Superioribus reseruatis, quos ipse annotauit modo subsequenti dicens. Obseruent dicti fratres, ne ad Confessionem recipiant criminosos criminibus, pro quibus esset sollemnis pœnitentia indiceda. Modo eodem excōmunicatos respuant, & clericos, qui propter delictum, irregularitatem aliquam incurrerint. Incendiarios etiam, eosque, qui tam enormibus sunt irretiti peccatis, quod ea, rationabilis consuetudo præscripta canonice, in Episcopatibus aliquibus, reseruauit Episcopis, similiter non admittant. Quam consuetudinem, ex caussa, quæ iuste ad id animum nostrū mouet, solummodo circa voluntarie homicidas, falsarios, Ecclesiarum immunitatis, & libertatis Ecclesiasticæ violatores, & sortilegos approbamus, B.fo.126. Et ffo.203. conce.504.

Casus reser. Episcopis de iure.

Casus reser. Episcopis de consuetudine.

Collector. ¶ Sciendum est circa prædicta, quod licet, Bulla in qua suprascripta continentur, fuerit reuocata per Clemētinam, Dudum, de sepulturis, tamen postea Sixtus IIII. concessit, ut quoad Casus Reseruatos Episcopis, qui ibi sunt expressi, maneat in suo vigore. Et circa huiusmodi Casus, vide infra post. §. 12. & bene considera. Vide etiam circa huiusmodi materiam absolutionum, & quod validitatem prædictæ extrauagantis, in dictione Confessiones. §. 3. cum sua additione.

2 *Decima.* EVGENIVS IIII. concessit, quod fratres Mino. non teneantur facere conscientiam de decimis in confessionibus, nisi quando fuerint requisiti ab Ordinarijs. Et tunc sufficit dicere. Facio tibi conscientiam; & inducere peccatorem, quantum potest, ad soluendum; non tamen popter hoc retineant absolutionem. o.fo.62. & ffo.65. conce.87. & ffo.100. concessione 381.

Collector. ¶ Aduertendum est, quod suprascripta concessio, reperitur sub alio tenore in Supplemento Priuilegiorum. Et ideo prout illic habetur, subscribitur hic.

Decima. Excommunicatio. ¶ IDEM Eugenius concessit, quod fratres Min. omittentes facere conscientiam de decimis, si non fuerint requisiti à Parochis, non cadant in excommunicationem. Et quod vbi est consuetudo, quod detur pro decima, de viginti, vel triginta, aut quadraginta, vnum, id intelligatur pro solutione decimarum. Et quòd, vbi non est consuetudo decimandi, inducant fratres ad decimandū: & si noluerint, non propterea denegent absolutionem; nisi Sacerdos proprius

Collector. reclamaret. o.ffo.101. conce.404. ¶ Circa hoc, vide determinationem Concilij Lateranen. in §.14.

3 *Exactiōes. Interdictū* ¶ IDEM Eugenius declarauit, quòd recipientes pedagia à Clericis, vbi est consuetudo, Ciuitas non incidat in interdictum. Et quòd ipsi Confessores inducant ad restitutionem, et absoluant, nisi caperent Clericos personaliter, vel detinerent. o.ffo.101. conce.406.

4 *Exactiones.* ¶ IDEM Eugenius concessit, quod attento, quòd sit consuetudo, scilicet, in aliquibus partib. solui Gabellas, et datia per Ecclesiasticas personas, et Sacerdotes sæculares, non propter hoc fratres retineant eis absolutionem, scilicet, qui prędictas exactiones faciunt, non obstante, c. quamquam de vsuris, lib. vj. o.ffo.102. conce.416.

5 *Simonia.* ¶ IDEM Eugenius concessit, quod fratres Confessores possint absoluere de Simonia, nisi sit in ordine, vel beneficio. o.ffo.102. conce.420.

¶ IDEM

¶ IDEM Eugenius concessit, quod mulieres portantes frappas, caudas, recamaturas, secundum consuetudinem Patriæ: (nisi sit corrupta intentio, & tunc potest rectificari intentio,) ac similiter artifices talia facientes, possint absolui, nisi faciant nouas adinuentiones. o. fffo. 101. conce. 406. 6

SIXTVS IIII. propter diuersitates opinionum, confirmauit Casus Episcopales, tam de iure, quam de cõsuetudine, quos posuit Benedictus xj. in sua extrauaganti, quæ incipit. Inter cunctas. o. fo. 64. Et ffo. 68. conc. 128. Et fffo. 96. conc. 334. 7 *Casus reseruati.*

¶ Huiusmodi Casus sunt positi supra in §. 1. *Collector.*

¶ IDEM Sixtus concessit, quòd Confessores nostri Ordinis, possint absoluere excommunicatos, per processum annualem, scilicet, qui fit in die Cenæ Domini, propter incursum, vel inuasionem factam in terris Ecclesiæ, directe vel indirecte, dummodo non sint principales, in dando cõsilium, vel auxilium talia facientibus. o. fo. 64. & ffo. conce. 140. & fffo. 97. conce. 342. 8 *Casus reseruati Papæ.*

¶ Ista concessio, per mortem concedentis, videtur expirasse; quia tangit Casus contẽtos in Bulla Cenæ Domini. Circa quod, vide supra, in dictione Absolutio ordinaria, quoad fratres post. §. 13. *Collector.*

¶ IDEM Sixtus concessit, quod omnes tam viri, quam mulieres intrantes Monasteria monialium sãctæ Claræ, & sancti Dominici, ignoranter, & sine dolo, possint absolui a Confessoribus Monialium. ¶ Postea idem Sixtus addidit, quòd mulieres omnes possint absolui ab omnibus Confessoribus nostris, etiã si malitiose, & ex malo animo intrassent. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 138. Et fffo. 96. conce. 330. & 339. 9 *Pro Monasterijs monialium. Casus reseruati.*

¶ IDEM Sixtus iterum concessit, quòd Confessores Monialium Sãctæ Claræ possint absoluere à sententijs latis, eos qui non maltiose, sed ex quadam leuitate, seu curiositate intrauerint earum Monasteria, vel quarumcumque aliarum Religiosarum inclusarum. Et hoc tam actiue, quã passiue. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 138. Et fffo. 96. conce. 339. 10 *Pro monialiũ. Casus reseruati.*

¶ IDEM Sixtus concessit, quòd Confessores nostri possint absoluere omnes confitentes, ab omnibus sacrilegijs, dummodo non fiant cum sacris; ita quod scandala orirentur si fratres absoluerent. o. fffo. 102. conce. 411. *Pro confes.* 11 *Casus reser.*

INNOCENTIVS VIII. concessit, quòd Confessores debite præsentati, possint dispensare, in omnibus votis, in quibus possunt Episcopi; exceptis votis peregrinationum vltra duas dietas. o. fo. 65. Et ffo. 69. conce. 155. & fffo. 98. conce. 353. 12 *Dispẽsatio votorum.*

¶ IDEM Innocentius declarauit, quod quoad primum casum, de iure reseruatum Episcopis, intelligitur, secundum opinionem Innocentij, & Hostiẽsis, scilicet, quod solum est hodie vna excommunicatio, quæ de iure Episcopis reseruatur, s. iniectio manuũ violenta in personam Ecclesiasticam, in Casibus, in quibus pertinet ad Episcopum. Et ideo in alijs, quæ sunt de iure, & non reseruantur Papæ, possunt Cõfessores prædicti absoluere. Et similiter ab omnibus excommunicationbus, per statuta prouincialia, & synodalia promulgatis, quæ ipsi conditores specialiter sibi, vel alteri non reseruauerunt, quando statutum fecerunt. o. fo. 65. Et ffo. 69. conce. 154. Et fffo. 98. conce. 355. 13 *Excommunicatio. Casus reseruati Episcopis.*

¶ Circa prædicta oportet, vt prudens lector aduertat, quòd huiusmodi concessio fuit impetrata per bonæ memoriæ Reuerẽdum Patrem Fratrem Angelum de Clauasio, qui edidit illud insigne opus, Summa Angelica appellatum: & ideo conformiter ad ea, quæ ipse posuit in prædicta Summa, in dictione Casus reseruati Episcopis, nominauit in præfata concessione primum casum de iure reseruatum Episcopis; licet aliqui aliter ordinent prædictos casus; præsertim Benedictus XI. vt positum est supra in hac dictione §. 1. Ac etiam Anto- *Collector.*

ninus in suo tractatu, intitulato, Defecerunt. ¶ Aduertere etiam oportet, quod virtute suprascriptæ concessionis Innocentij, non excluduntur alij casus reseruati Episcopis, numerati supra in cōcessione Benedicti XI. §. 1. præsertim illi, quibus non est adiuncta excommunicatio, prout aliqui & male opinati sunt.

14 *Decima.* LEO X. in Concilio Lateranensi statuit, quod fratres Confessores teneantur hortari, & monere, etiam sub onere conscientiarum suarum, illos quorum confessiones pro tempore audierint, cuiuscumque status, & conditionis fuerint, ad soluendum decimas, siue aliam bonorum, seu fructuum quotã, in locis, in quibus decimę ipsę, aut similia solui consueuerunt. ipsisque etiam illas soluere recusantibus, absolutionem denegare teneantur. b. ffffo. 26. concess. 82.

15 *Excommunicatio. Casus reseruati.* ¶ IDEM Leo concessit, quòd infringentes, vel aliquam violentiam in Ecclesijs, vel locis fratrum Mino. faciētes, ab excommunicatione propter hoc incursa, possint a Prælatis dicti Ordinis, in foro conscientię, absolui; licèt antea non poterant huiusmodi delinquentes absolui, nisi a Papa, vel a Conseruatoribus dicti ordinis. o. fff. 61. conc. 186.

Collector. Resolutio materia. ¶ Ex omnibus præfatis concessionibus colligitur summarie, quòd fratres Cōfessores per Prælatos dibite deputati, & præsentati ad audiendas cōfessiones sęcularium, si sunt in conuentibus nostris, vbi sunt præsentati, possunt audire omnes sęculares, tam suę, quam alterius Diœcesis: & auctoritate quã habent ab Episcopo erga eius subditos, possunt vti erga extraneos. Si vero non sunt *Hoc idem ait Nauar. ĩ Manual c. 17 num. 266.* præsentati, & resident in nostris conuentibus, nullos audire possunt; excepto articulo necessitatis extremę; exceptisque habentibus Bullas, seu Cōfessionalia ad eligendum Confessores. Si autem sunt extra Conuentus nostros in via, vel in trāsitu, siue sint intra, seu extra Diœcesim, possunt audire omnes ad eos recurrentes; & vti plenarie auctoritate Episcopali, in Episcopi absentia. Et dixi in transitu, ne credat aliquis, quòd frater hospes in aliquo conuentu, absq; pręsentatione, possit audire confessiones ibidem, aut per villas, seu loca circũ adiacentia, vt suppleat pro Conuentu, vel alias, &c. Per communicationem tamen Priuilegiorum Ordinum non Mendicantium, possunt fratres Mino. amplius se extendere, vt patet in sequentibus. Circa prædicta, etiam vide resolutionem infra positam, in dictione. Casus reseruati.

¶ *Ex Priuilegijs Monachorum sancti Benedicti obseruantium.*

16 *Pro quattuor Cōfessoribus. Casus reseruati Episcopo. Excommunicatio.* EVGENIVS IIII. concessit, quatenus Prior, siue Præsidens Monasterij sancti Benedicti, oppidi Vallis Oleti, pro tempore existens, & tres, vel quattuor idonei Presbyteri Monachi, per dictũ Priorem, siue Prẹsidentẽ ad hoc, pro tempore deputandi, & ad ipsius Prioris, vel Præsidentis nutum rẽuocandi, quorumcumque vtriusque sexus fidelium, ad dictum Monasterium, seu ipsius Ecclesiam, aut in ipsis, quacumque ex caussa, pro tempore confluentium, commorantium, siue existentium, cuiuscumque gradus existant, confessiones diligenter audire; necnon ipsos, à quibuscumque peccatis, criminibus, excessibus, & delictis suis, in omnibus, & singulis Casibus, etiam Episcopo reseruatis, absoluere; Necnõ ab omnibus, et singulis Ecclesiasticis censuris, poenis, fulminationibus excommunicationum, suspẽsionum, & interdicti, à iure, vel ab homine prolatis, contractis in genere tantum; satisfactione, vel mandato de satisfaciendo, si personæ huiusmodi, ad id habiles fuerint, præmissis, etiam absoluere; ac eos habilitare in prædictis Casibus; pænitẽtiasq; eis salutares iniungere; Eucharistiæ Sacramentum conferre; ac cum eis, & eorum quolibet dispensare super votis, etiam Episcopo reseruatis; & ea commutare in

alia

alia pietatis opera, toties, quoties deuotioni prædictorũ videbitur expedire, auctoritate Apostolica, libere, & licite possint, & valeant; Parochialis presbyteri, & alterius cuiuscunq; Episcopi, vel Superioris, super præmissis omnibus, & singulis, vel eorum aliquo, licentia, vel assensu nullatenus requisitis. Et quod huiusmodi gratia sit perpetua, non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus. *Dispẽsatio votorum.*

¶ Aduerte, quòd supradicta cõcessione solummodo possunt fratres vti intra sua monasteria, & non alibi. Sic enim faciunt Monachi.

PIVS II. extendit supradictam cõcessionem Eugenij IIII. ad reliqua Monasteria S. Benedicti, quæ annexa fuerint, vel subiecta præfato monasterio Vallis Oleti. Sed addidit sequẽtem clausulam, dirigendo ad Priores monasteriorum huiusmodi. Per hoc autem non intẽdimus, quod præfati deputãdi Confessores per vos, Indulgentijs vobis forsan concessis, sibi cõfitentibus, vt de ipsis gaudeant, concedere, nec absoluere etiam quempiam super decimis non solutis, vel non soluendis, possint. Nulli, ergo, &c. 17

¶ *Ex Priuilegijs Monachorum sancti Benedicti Obser. Italiæ.*

EVGENIVS IIII. concessit, quòd liceat Prælatis, siue Monachis sancti Benedicti deputatis à suis Superioribus ad audiendas Confessiones, personas pro earum salute animarum recurrentes audire, absq; aliqua Superiorũ Prælatorum licentia, & contradictione; ac eis absolutionis beneficium impendere ab omnibus peccatis; & dispẽsare super omnes Casus, præter ea peccata, & omnes Casus, de quibus ipsis Confessoribus ad eorũ ordinarios videbitur recurrendum; aut de quibus esset Sedes Apostolica merito consulenda; & eis ministrare Eucharistiæ Sacramentum. B. 18

¶ IDEM Eugenius volens satisfacere deuotioni personarum, habentium ad Præfatos Monachos singularem deuotionem, ad eosq; recurrẽtium pro suarũ animarum salute, concessit, quod liceat Prælatis, siue Monachis prædictis deputatis à suis Superioribus, ad audiendas Confessiones huiusmodi personarum, eas audire; ac personæ ipsæ eis confiteri possint, absq; alia suorum Superiorũ licẽtia. Nec non eas (pœnitẽtia & satisfactione iniunctis) quoties oportuerit, absoluere ab omnibus, & singulis peccatis, præterquã Sedi Apostolicæ dumtaxat reseruatis. Necnon à quibuscumque suspensionum, excommunicationum, & interdicti sententijs, alijsq; Ecclesiasticis Censuris, & pœnis, quas à iure, vel ab homine latis, (satisfactione iniuncta,) incurrisse, quomodolibet censebuntur. 19

¶ Insuper, & vota omnia permutare, ac in omnibus, & singulis Casibus, etiã Ordinarijs; aut per synodales, vel prouinciales Constitutiones reseruatis, cũ eis dispensare; præter eas cẽsuras, & pœnas, vota, & Casus, de quibus esset merito Sedes Apostolica consulenda; eisq;, ac omnibus, qui ad præfatos Monachos, ob huiusmodi deuotionem recurrerint, Eucharistiæ Sacramentum ministrare valeant, de specialis dono gratiæ in fauorem Obseruantiæ regularis. B. *Votorum permutatio Dispensatio.*

¶ Circa supradictam concessionem dubitatum est, an virtute illius possint absolui excommunicati nominatim, saltem in foro conscientiæ, vel debeant remitti ad iudices, qui protulerunt sententias excommunicationis præfatas? Et videtur, quòd præfati nequeant absolui a fratribus, quia cum præfata concessio sit præiudicialis Ordinarijs, est restringenda, per notata in c. olim, de Verborum signific. ¶ Item circa præfatam concessionem dubitatum est, vtrum illa verba (præterquam Sedi Apostolicæ dumtaxat reseruatis) comprehendat

prehendat etiam sequentem clausulam. Necnon a quibuscumque suspensionum, &c. Et videtur, quod, cum nullum peccatum sit Papæ reseruatum, nisi ratione censuræ eidem reseruatę, vt inquit, Florentinus 3. par. tit. 17. cap. 11. post princ. & concessio negauit Confessoribus peccata Papæ reseruata, in versiculo. Necnon, &c. non indulsit censuras reseruatas eidem Papæ, ne tam breui, & contiguo contextu sibi contrariari uideatur.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Pœnitentia sollemnis pro quibus peccatis est imponéda.

VOAD §. 1 notandum, quod peccata, pro quibus est indicenda pœnitentia sollemnis, sunt peccata enormia, quæ ex consuetudine reseruantur Episcopis Et quoad hæc omnia, solum explicat Dominus Benedictus XI in hac Extrauag. quæ habetur in hoc §. 1. esse voluntariè homicidas, falsarios, ecclesiarum immunitatis, & libertatis ecclesiasticæ violatores, & sortilegos, à quibus non possumus absoluere, secundum Clemen. Dudum, nisi ad hoc sit aliud Priuilegium; vt hoc latius, & bene explicatur in Supplemen. §§. 98. & 99. Notent etiam Confessores, quod mutilans, aut mutilationem mandans, & consentiens, non debent absolui, & multo minus homicida voluntarius; nisi satisfactione præmissa, vt habetur 23. q. 8 si quis membrorum; & si quis voluerit, videat latiorem declarationem horum casuum Episcopalium in summistis, titulo Casus, tit. Confess. præcipuè Sum. Ros. tit. Confessor. 1. §. 1 & § sequentib.

¶ *Quoad §. 9. notandum, quòd Sixt. IIII. §§. 16 concessione 339. concessit, quod Confessores Monialium Sanctæ Claræ possint absoluere à sententijs latis, eos omnes, qui non malitiosè, sed ex quadã leuitate, seu curiositate intrauenerint earum monasteria, vel quarũcumque aliarum religiosarum inclusarum, & hoc tã actiuè, quàm passiuè ipsis cõcessit.*

¶ *Quoad §. 12. & §. 13. vid. sup. Absolutio quoad sæculares. 1. §. 12. vt ibi notatũ est.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In §. 9. Quę incipit. Vbi gratiæ, & indulta.

In §. 15.

OC quod in §. 9 concedebatur, hodie omnino est prohibitũ per Cõstit. 36. Gre. XIII. vbi adest excõicatio Summo Pont. reseruata, vt infrà, in verbo, Ingredi monasteria Monial. dicemus, vbi exponetur motus Pij V. & Greg. & nonnulla, pro hac materia notatu digna, resoluentur. Quoad resolutionem Collectoris suprapositam post §. 15. quod, s. Confessores debitè præsentati, & ab ordinario approbati, possint audire Confessiones omnium sæcularium, tam suæ, quã alienæ Diœcesis; & habetur sup. in ver Absolutio, quòad sæculares primò. §. 17. Est sciendum, quod idẽ tenet Corduba, in summa, q. 10. in Respon secundi dubij, & Nauar. in Manua c. 27. nu. 266. Et ad quæstionem illam, quam resoluit Nauar. nu. 155. de Parocho habente facultatem absoluendi à Casibus reseruatis Episcopo suo, quod possit absoluere pœnitentem alterius Episcopatus, cum iusta licentia sibi concessa, a peccatis reseruatis suo Episcopo, fundans se in consuetudine, est sciendum, quod Medina in Sum. lib. 1. c. 10. §. 3. tenet, quod non possit; nisi particularem à suo Ordinario habuerit licentiam; & hanc opinionem sequitur auctor expositionis Bullæ Cruciatæ, in §. 6. nu. 6. & 94. & mihi etiã placet: nam post Concilium Trident. non habet potestatem Curatus dare huiusmodi licentiam suis ouibus, vt possint confiteri alijs, quam approbatis à suo Ordin. etiam virtute alicuius Bullæ concedentis electionem Confessoris ab Ordinario approbati; cum quæ emanãt Bullæ, semper intendant ad Conc. Trid. obseruantiam; nisi aliud explicitè vellet ordinare, vt fieri solet, vel videret, & sciret, Episcopus Curatum dare huiusmodi licentiam, & dissimularet. Et hinc infertur, nullum Curatum posse sibi eligere in Confessorem, alium non approbatum à suo Ordin. vt not. Siluest. tit. Confess. 1. q. 5 in fin. & §. 4. & Angel. in Sum. Verb. Confess. 3. §. 30. cum sequentibus. Nec unum Parochum posse Confessiones Parochiano-

Vel nu, 261

Hæc doctrina colligitur ex Pal. in 4. d. 17. disp. 6. fol. 261. & 266. col. 1.

chianorum alterius Parochiæ audire: niſi, aut ab ipſomet Parocho proprio, aut ab Epiſcopo licentiam obtinuerit: aliàs abſolutio nihil valeret. Sed ut cumq; ſit, hoc intelligitur de Confeſſoribus ſæcularibus, non autem de regularibus Ordinis Mendicantium, & participantium: cum ipſi poſſint omniū fidelium Confeſſiones audire, qui ad ſe declinauerint, vt ſupra iam dictum eſt, & infra latius dicetur: Et alij ſimplices Sacerdotes ſeculares ab Epiſcopo approbati poſſunt indifferenter ad ſe confluentes pænitentes ſubditos tamen illi Epiſcopo, ſine alia licentiā Parochorum abſoluere, niſi aliud eidem Epiſcopo ordinare viſum fuerit, pro ut ſic tenet auctor Catecheſis Neapolitanæ lib. 4. c. 21. In Catech. Neap. nouiter impreſſa. *Collector.*

CIRCA ABSOLVTIONIS MATERIAM *reprobatio errorum.*

ALEXANDER IIII. reprobauit errores quorumdam magiſtrorum aſſerentium, quòd fratres Minores, & Prædicatores, de licentia Papæ, aut Diœceſanorum, non poterant Confeſsiones audire. b. fo. 24. Et ffo. 25. conce. 15. *1 In fauorē fratrū Prædicatorum et Mino.*

CLEMENS IIII. reprobauit præfatos errores, & conceſſit, ſicut Alexander. IIII. quòd fratres de licentia Legatorum Sedis Apoſtolicæ, vel Ordinariorum, & multo amplius Summi Pontificis, poſſint audire Cōfeſsiones, & abſoluere; aliorum inferiorum Prælatorum, & Rectorum eccleſiarum aſſenſu nullatenus requiſito; exceptis Caſibus, qui de iure, vel conſuetudine, Legatis, & Ordinarijs prædictis ſpecialiter reſeruantur, niſi eis ſpecialiter committantur. b. fo. 29. Et ffo. conce. 26. *2 In fauorem fratrū confeſſ.*

IOANNES XXII. damnauit, & reprobauit quoſdam articulos Ioannis de Poliaco, aſſerentis, quod cōfeſsi fratribus, habentibus licentiam generalem audiendi Confeſsiones, tenebantur iterū confiteri eadem peccata proprio Sacerdoti Parochiali. Et ꝙ ſtante decretali, Omnis utriuſque ſexus, non poterat Summus Pontifex facere (immo nec Deus) quin Parochiani tenerentur confiteri eadem peccata ſemel in anno, proprio Sacerdoti; ac etiam, ꝙ Papa nequibat dare licentiam generalem ad hoc. Prohibuitq; præfatus Pōtifex, nè quis, dictos articulos per ipſum damnatos, & reprobatos, tenere audeat, ſeu quomodolibet diſpenſare, ſeu docere. Et declarauit, ꝙ illi, qui prædictis fratribus confitentur, non magis teneantur eadem peccata confiteri, quam ſi aliàs illa fuiſſent confeſsi eorum proprio Sacerdoti. B. fo. 36. Et ffo. 119. conce. 259. *3 In fauorem fratrū confeſſ.*

CALIXTVS II. fecit magnam prouiſionem contra errores ſupradictos Ioannis de Poliaco, confirmando Bullas Eugen. IIII. & Nicolai V. approbantes conſtitutionem, Super Cathedram, Bonifacij VIII. & reprobātes errores ſuper illam exortos, circa confeſsiones, & abſolutiones. B. fo. 82. Et ffo. 165. conce. 390. *4 Confirmatio ſupradictarum cōceſsionum.*

SIXTVS IIII. auctoritatem procedēdi per Ioannem. XXII. & Euge. IIII. datam Ordinarijs contra aſſertores, ꝙ confeſsi fratribus tenebantur iterum eadem peccata cōfiteri proprio Sacerdoti Parocho, extendit ad Inquiſitores hæreticæ prauitatis. b. fo. 61. Et ffo. 144. conce. 353.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 3 notandum, quòd Bonif. IX. ffff. 118. excommunicat, ipſo facto, omnes publice, & temerarie docentes, aut pertinaciter aſſerentes, quod fratres Ordinis Prædicatorum non poſsint, de licentia Papæ, aut eius Legatorum, vel aliorum Prælatorum, abſoluere eis confitentes, ſine aſſenſu Prælatorum, aut Rectorum Parochialium eccleſiarum ſuper his habito, aut requiſito; à qua excommunicatione abſolui non poſsint, niſi Sedi Apoſtolicæ ſe perſonaliter repræſentent.

¶ Quoad

Absolutio ab oblitis an sit valida.

¶ *Quoad id quòd Collector in 1. notabili dicit, secundum Episcopum Abulens. q qui attentaret aliquem absoluere à peccatis, qua non audisset in confessione, peccaret mortaliter. & nihil operaretur. Tu dic, quòd, quamuis ego credam hanc opinionem esse veriorẽ, scilicet, quòd non datur Sacramentalis absolutio, nisi de peccatis Sacramentaliter confessis Sacerdoti, quam opi. tenet Gerson, & alij, grauissimi Doctores: tamen multi alij tenent oppositum, q, scilicet, potest dari, & haberi Sacramentalis absolutio in Sacramento Confessionis, etiam de oblitis, vt etiam tenet, & refert Gabriel in 4. dist. 17. q. 1. dub. 2. Ideo non est dicendum, peccare mortaliter eum, qui alterutram opinionem sequendo, faceret contra alteram opinionem, immo nec venialiter, ex quo habet iustam caussam sic opinandi, & faciendi: & videtur ad hoc facere concessio facta Ordini Sancti Hieronymi, quod, scilicet, gratia, quam habet idem Ordo, vt fratres possint absolui plenariè, intelligatur etiam de peccatis, quocumq; tempore confessis, licet tunc non confiteantur, ut habetur in compendio tit. Absolut. extraordinaria quoad fratres. §. 13.*

¶ *Quoad id quod in 3. notabili Collector dicit, quod uirtute cõcessionum, aut Bullarum quarumcumque, non possunt fratres nostri Ordinis, à Casibus reseruatis Minist. sine eius licentia, seu auctoritate: de hoc dictum est sup. tit. Absolutio, exordinaria quoad fratres sup. §. 10 & latius dicendum est infra, tit. Cruciata, ibi videatur.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Resolutiones quædam notabiles in materia absolutionum quoad fratres, & quoad sæculares.

VIA materiam istam absolutionum, tum quoad fratres, tum etiã quoad sæculares, sicut valde copiosam, ac Priuilegijs refertam, ita & periculosam, dubijsq; innumeris repletam esse, ob varias maxime, multiplicesq; subsequentes Summorum Pontificum, ac Conciliorum dispositiones, in dies magis, ac magis periti etiam, non modo imperiti experiuntur; ideo ad ipsius dilucidationem, quinque hic pertractare pernecessarium esse duxi.

Capita tractanda.

Primum de auctoritate, quam Prælati Religionum habet in absoluendo suos subditos: ac cum illis, in Irregularitatibus, alijsq; Censuris ecclesiasticis dispensando.

Secundum, quomodo talis auctoritas sit intelligenda, ac secundum Conc. Trid. & Bullam Cenæ Domini modificanda.

Tertium de auctoritate, quam ipsi Religiosi confessores, ab Ordinario approbati erga sæculares habent.

Quartum, in quo talis auctoritas, à Concil. Trident. Bulla Cenæ, alijsq; subsequentibus Summis Pontif. sit derogata, & ubi non.

Quintum quales esse debeant Confessores, ut talibus possint uti Priuilegijs.

Sed quantum ad primum, et tertium cap. attinet, concessiones etiam antiquas recensere minime grauabor, vt quanti fecerint semper Pontifices ipsi, quantaq; beneuolentia, Minores fratres, reliquosq; Mendicantes fuerint prosecuti, cunctis innotescat.

De Auctoritate Prælatorum.

Et quoad primum sciendum est, Mendicantium Ordines, inter alia, quoddã habere Priuilegium Cle. IIII in quo data fuit facultas Generali, Prouincialibus, ac Custodibus fratrum Minorum, absoluendi fratres licet hospites fuerint, ab omni Irregularitate, Suspẽsione, & Interdicto siue ante siue post Religionis ingressum in illa incurrerint, nisi adeo fuerit grauis, et enormis excessus, quod sint ad Sedem Apostolicam merito destinandi; vt habetur supra titulo, Absolutio ordinaria quoad fratres, §. 7 cum sequentibus; ubi nonnulla alia Priuilegia Prælatis, pro suorum fratrum conscientiarum remedio, reperiũtur concessa. Ibiq; numerantur à Collectore illi casus, pro quibus fratres, ad Apostolicam sedem sunt destinandi: qui fuerunt declarati a Six. IIII circa annum Domini. 1484.

Facta fuit hæc concessio anno domini 1265.

Alia

[*Alia amplissima & plenissima facultas reperitur data a Mar. V anno 143 . Prælatis S. Benedicti quæ habetur in eodem verbo Absolutio ordinaria quoad fratres §. 40. Vbi eis concessit, vt in foro conscientiæ possint absoluere suos monachos ab omni excommunicationis sententia etiam si talis esset, quam ipse Summus Pontifex sibi reseruare consueuerit, & cum eis super omni irregularitate etiam in illis casibus, in quibus Papa sibi vicem reseruat (in morte videlicet & in membrorum obtrũcatione, & enormi sanguinis effusione) valeant dispensare: dummodo aliquod istorum trium non sit notorium. Qua quidem facultate gaudent per viam communicationis etiam alij mendicantes, vt infra verbo Commun. Priuilegiorum. §. 34.*] Additio.

Pius V. in suo Motu proprio, qui incipit, Ad perpetuam rei memoriam: Romanus Pontif. Omnibus Prouincialibus Ordinis Prædicatorum, pro suis subditis, totã n auctoritatem illam, in foro conscientiæ concessit, quam Conc. Trid. Episcopis pro suis, in foro conscientiæ dedit, sess. 24 cap. 6. de reformat. cuius verba sunt ista: Et insuper, quia sacrum œcumenicum Generale Trid. Conc concessit Episcopis, vt absoluere possint, in foro animæ, seu conscientiæ, ab omnibus peccatis & dispensare in Irregularitatibus (prout sess. 24. c. 6. habetur) ne Prior conuentualis, & Superiores Prælati dicti totius Ordinis (scilicet, Prædicatorum) tam in dicta Prouincia quam extra eam vbilibet, in hac parte deterioris conditionis, quam clerici, aut sæculares existant; eisdem Priori Conuentuali, & Superioribus Prælatis, vt ipsi per se ipsos, idem omnino possint in Fratres, & Moniales dicti Ordinis sibi subditos, quod possunt Episcopi in Clericos, & laicos sibi subditos, tam quoad absoluendi, & dispensandi huiusmodi, quam alias quæscumque facultates, eisdem, auctoritate & tenore etiam perpetuo concedimus, & indulgemus, ac etiam declaramus. Reperitur impressum in lib. Priuilegiorum R. Passarelli fol 127.

Alia cõcessio expedita an 1571.

Verba Bullæ.

Passarellus

Verba autem Conc. sunt ista, videlicet.

L*iceat Episcopis in Irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus (excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum) dispensare, & in quibuscumque occultis, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis delinquentes quoscumque sibi subditos in Diœcesi sua, per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputãdum, in foro conscientiæ gratis absoluere, imposita pœnitentia salutari. Idem & in hæresis crimine, in eodem foro conscientiæ, eis tantum, non eorum Vicarijs sit permissum. Vnde per viam communicationis, idem poterunt omnes Prouinciales aliarũ Religionum participantium Priuilegia supradictorum fratrum Ordinis Prædicatorum, & aduertendum, quod talis concessio non fuit a Gregor. XIII. sublata, immo ab ipso fuit postmodum Congregationi Sancti Bernardi confirmata vt infra verbo Dispensatio.*

Verba Concil. Trid.

Alia concessio.

[*Et tandem Greg. XIIII. an. 1591. Præfecto Generali Ministrorũ infirmorum, concessit, vt per se uel per alios a se deputatos, possit absoluere omnes, & singulos sibi subditos, à quibuscũs excommunicationibus, suspensionibus, & interdictis alijsque censuris, & pœnis quomodolibet latis, & cum eis in omnibus irregularitatibus &c. in foro conscientiæ, necnon si opus fuerit etiam cum rehabilitatione, et abstersione inhabilitatis, ac infamiæ maculæ, & defectum natalium patientibus ex quouis nefario coitu prouenientem dispẽsare &c Vt latius est videre in Bulla, quæ posita est supra verbo Absolutio ordinaria quoad fratres in nostra annotatione fol. §. 34.*]

Additio.

Quomodo Prælat. auctoritas sit intelligenda.

Circa quas facultates, plura sunt notanda. Primum circa Concessionem illam Pij V. est inter Doctores altercatio, si in publicatione Bullæ Cenæ Domini Sixti V. per §. Ceterum illius Bullæ, reuocetur auctoritas illa, Episcopis a Conc. Trid. concessa, quatenus reseruat sibi absolutiones excommunicationum illius Bullæ, non obstantibus quibusuis Concilijs.

Aduertẽda in supradictis concessionib. Primum.

Opinio Nauar.

Nauar enim in Man c. 27 nu. 260 sibi videri ait, ꝙ per illa verba §. Cæterum; sine dubio reuocetur c 6. sess 24. Conc. & ꝙ Sanctitas Domini Papæ non permittebat, Episcopos, nec per se, nec per suos Vicarios speciales, hæreticos occultos absoluere; non obstante ꝙ

§. cæterum relata, à Nauar. ibidem nu. 72.

eis concederetur per illud, ca. 6. Conc. & quòd eadem ratione videatur eis, & alia facultas absoluta absoluendi ab omni Excommunicatione, & Casibus reseruatis in illa Bulla, nisi dicamus, inquit, q illud §. Cœterum, Bullæ Cenæ, limitet capitulum. 6. ne procedat in occultis, & habentibus complices, vt ibi probat. Et in eodem cap. 27. nu. 275. ipse Nauar. tenet, nullum, præter Papam, ab hæresi, & censura ei annexa, etiam occultissima, posse absoluere; cum eam sibi in præfata Bulla Cenæ reseruet; quamuis Concil. Trid. concedat Episcopo illud posse facere. Et posset etiam contendi, quòd sit derogatum, quoad hoc, illi per Bullam Cenæ; quia Gregor. XIII. & Pius V. adeo id expresse declararunt, vt etiam Summo Pœnitentiario illam negauerint facultatem, nisi cum certis modificationibus. Adeo vt ipse Nauar. dicat moueri ad credendum q nec virtute Iubilæi, nec Bullæ Cruciatæ, in quibus non datur specialis facultas absoluendi ab hæresi, poterit quis absolui ab ea, licèt expressè detur facultas absoluendi a casibus Bullæ Cenæ; quod probare nititur, & auctoritate, & ratione, vt ibi est videre. Et sic ex supradictis a Nauar. elicitur, quod, quoad absolutionem ab hæresi per Bullam Cenæ, & per prædictos Summos Pōtif. indubitanter ab Episcopo tollitur facultas. Quo autem ad absolutionem aliorum à Concil. sibi concessorum, prædictum processum Bullæ tangentium, iam in supradicto nu. 260. videtur inferre, quod etiam auferatur, vel saltem cum limitatione, quam ibi subnectit, & hæc opinio confirmatur etiam in Cathechesi Neap. cum multorum Doctorum auctoritate, vt in lib. 1. c. 25. num. 9. fol. 53. & lib. 3. c. 2. fol. 179. in vltima impressione habetur.

Alia ratio.

Opinio aliorum.

Alij autem totum oppositum affirmare contendunt, q s. nullo pacto per generalitatē verborum illorum in d. §. Cœterum, positorum facultas illa a Conc. Episcopis data reuocetur: quia quando in aliquo, Sedes Apostolica Conc. Trid. decreta vult reuocare, expressè id dicit, sicut in omnibus indultis à Pio V. & Greg. XIII. datis, in aliquo dicta decreta tangentibus, est videre.

Ang. in summa, q 4. de cont. art. 5. difficul. 6. pag. 278. in vltima impressione.

Et huius opinionis, ait Auctor expositionis Bullæ Cruciatæ §. 9. num 70. esse etiam Angel. quamuis non respondeat verbis prædictis Bullæ. Ac etiam testatur, quòd in Synodo Toletana, celebrata in anno 1583. ibi p̄sidente Illustrissimo Cardinale, & Archiepiscopo Toletano, ac Inquisitore Generali, Domino Gaspare de Guiroga; aduertebātur Episcopi (vt refert Ioannis Roris, Inquisitor Valentinus de hæresi. 1. pass. 19. & eodem lib. de Priuil. in q. nu. 416. & Medin. lib. 1. introd pag. 423.) quod auctoritatem habeant absoluendi ab hæresi occulta. Ergo si in hoc, multo magis in alijs, ab eodem Conc. eis concessis; Nec contra hoc, inquit, faciant verba generalia reuocatoria Bullæ Cenæ, quia Syxtus V. tam generalem reuocationem non fecit, sicut Greg. XIII. faciebat, immo posuit verba illa, quæ omnem tollere videntur ambiguitatem, videlicet: Nisi, in eis, etiam hi casus præsentibus literis expressi comprehendantur, vt habetur in Bulla publicata anno primo sui Pontif.

Quicquid tamen sit (saluo semper saniori iudicio) tenerem ego, circa absolutionem ab hæresi occulta, cum Nauar. quòd, scilicet, ab Episcopis sit ablata facultas, cum expressa in hoc appareat Summorum Pontificum voluntas, in alijs Motibus proprijs editis, in foro tamen fori possunt equidem Episcopi absoluere, sicut Inquisitores.

Verum vt ex fide dignis audiui talis facultas Episcopis colata per Sacrum Conciliū Tridentinum est eis omnino sublata per Bullam Cenæ Domini, quod est uerum nedum in casu hæresis, sed etiam in alijs casibus in dicta Bulla reseruatis prout pluries Sacra Congregatio Concilij censuit, & etiam in foro sac. pœnitentiariæ Romæ fuit conclusum, & quotidie seruatur, & ubique seruari debet, & ita Nauar. cap. 27. num. 174. Alfons. Viualdus in suo Candelabro Venetijs impresso 1602. correcto, et emendato ita determinat, sicut, et multi alij doctores.

Secundum Not Occultum

Circa autem illam aliam concessionem Martini V. Abbati Sancti Bened. factam, est pariter notandum quòd quando in præfata concessione dicitur ut casus illi sint occulti. Tunc esse occulti intelligantur, cum iuridice probari non possunt: & licet probari possint, non

non tamen sunt notorij, ac publici, ut scandalum oriri inde possit. Ita tenent Castro, & Nauar. in Manual. cap. 27. num. 255. vbi pro hac materia, quando, uel in Bullis, uel Priuilegijs, aut in Concil. Trid. conceditur ad dispensandum facultas super occultis, & non publicis quomodo sit istud intelligẽdum, plura notabilia affert, & inter alia inquit. Occultum dicitur id, quod non est publicum. Publicum autem, quod est notorium, manifestum, uel famosum, uicinia, Collegio, vel Monasterio, licet non Prouincia, Ciuitati, vel Parochia. Notorium id dicitur, quod nititur scientia maioris partis prædictarum communitatum. Manifestum, quod nititur fama eiusdem partis maioris, orta a scientibus. Famosum quod nititur fama maioris partis, orta ex uno scienti, uel ex indicijs, vel præsumptionibus, illi æquipollentibus: Occultum item triplex, scilicet, quod non est probabile suapte natura, qualia sunt sola mẽtalia: & quod est probabile suapte natura, sed non potest probari, quia coram nemine factum est: & quod probari quidem potest, sed adeo a paucis, quod nulla inde fama orta est, nec est in iudicium deductum. Et ait etiã, quod ut delictum dicatur publicum, non sufficit, vt actus qui est delictum, sit publicus, nisi etiam publice sciatur esse delictum. Missa enim dicta coram populo, ab excommunicato occulto, actus publicus, & delictum est non delictum tamen publicum, quia nescitur publicum esse delictum. Volui hoc notabile ita extendere, quia ad multa, in hoc Compendio Priuilegiorum, poterit deseruire.

quando di ci potest. Castr. lib. 2 de leg. pe. c. 2 Nauar.

Differentia inter publicum, manifestum, notorium, famosum.

Occultum triplex.

Vt delictũ dicatur publicũ, quid requiratur.

Est notandum 3. quòd dispensatio Irregularitatis, quæ ab homicidio voluntario prouenit, intelligitur de quouis homicidio, tam a casu, quam ex proposito perpetrato, dummodo sit occultũ: quia cũ Pontifex non distinguat, nec nos distinguere debemus: prout sic dicitur a Corduba inf. tit. Disp. versi. quoad §. 24. & in §. 40. verb. Absol. ord. quoad fratres, & in lib. de casib. q. 34. & frater Emmanuel in expos. Bull. Cruc. §. 9. f. 129. & Compend. Societ. Iesu verb. Absol. §. 10. Disp. §. 5. Sed dispensatur circa Altaris ministeria. Vt Sixt. IIII. concessit Carthus. & in Compen. Societ. Iesu §. 4 & Bernard. 6. & addunt quod possunt committere Superioribus pro tempore nominandis, ut subditos personaliter absoluant, & cum illis dispẽsent pro foro consciẽtia in omnib. casib. nullo excepto: in quo videtur includi irregularitas ex bigamia, ut infra.

Tertium notãdum. Irregularitas ex homic. volũt. de qua specie intelligendum sit illud hom.

Nec huic obstat, quod concessio Sixt. IIII. data Generalibus, & Prouincialibus fratrũ Minorũ, fuit de homicidio fortuito, & non voluntario, & cũ ipse Sixtus fuerit post Martinũ, videtur limitasse illã concessionem, quantum ad Fratres Minores. Nam ad hoc respondetur, Sixtũ in dicto Priuilegio loqui non solũ in foro conscientiæ, sed etiã in foro exteriori: & ideo cũ tali limitatione concedit. Sed Mart. V tantum in foro conscientiæ intellexit, & ideo concessit in quolibet homicidio, dummodo sit occultũ. Præterea dicitur, quod Sixt. IIII. in ista, ac in alijs limitationib. intendit tantũ exceptionẽ, & restrictionẽ facere supra concessiones illas, quas limitare, & restringere intendit, & non supra alias per ipsum, uel per prædecessores suos factas: quod probatur, quia aliter sequeretur, quod una concessio eiusdem Sixt. IIII. in qua Prælatis concedit, posse dispensare in Irregularitate, quæ ex homicidio incerto, & dubio oritur, præiudicaret huic suæ concessioni, in qua cõcedit dictã auctoritatem pro homicidio casuali, licet certo, & sic ergo debent intelligi omnes aliæ exceptiones, uel restrictiones, quia solum limitant illas, de quibus tractant, & non alias, ut ait Corduba ibi, & titu. Dispensat. §. 24.

Habetur infra tit. disp. §. 10.

Nec huic obstat Conc. Trid. sess. 24 c. 6 quod Episcopis minime concedit auctoritatem dispensandi in Irregularitate, quæ prouenit ex homicidio voluntario, quantumuis occulto; nam maiorem auctoritatẽ habent superiores Ordinũ Mendicantiũ in suos subditos, quã Episcopi in suos, sicut ex varijs, multisq; Priuilegijs eis concessis, clare constat. Ideoq; non est mirũ, si ipsi Prælati illam habeant auctoritatem & non Episcopi. Nec fuit sublata, aut restricta facultas data a Mart. V. Benedict. vt sup. per Six. IIII. vel alios Pont. qui hoc alijs denegarunt, & sic nec obstat Nauar. c. 27. nu. 250 in Man. vt aduertit Corduba, & Emmanuel vbi sup. prout sic etiam tenet Henric. Hẽriquez in Theol. sua Moral. lib. 7. de indulg. c. 18. in princ.

Dispensare possunt prælati in quo nõ possunt Episcopi.

Bene

Additio. Conc. Trid. sess. 14. c. 7.

[Bene tamen obstare videtur prædictum Concil. Trident. in sess. 14. c. 7. de reformat. vbi generaliter loquens ait, Cũ etiã qui per industriã occiderit proximũ suũ, & per insidias, ab altari auelli debeat: qui sua voluntate homicidiũ perpetrauerit etiã si crimen id nec ordine iudiciario probatum, nec alia ratione publicum, sed occultum fuerit, nullo tempore ad sacros ordines promoueri possit: Nec illi aliqua ecclesiastica beneficia etiam si curam non habeant animarum, conferri liceat, sed omni ordine, ac beneficio, & officio ecclesiastico, perpetuo careat, &c. In quo decreto, comprehendi etiã Regulares, nõ videtur dubium cũ, sic indistincte, & vniuersaliter loquatur: ex quo doctrina seu declaratio supra posita, de dispensatione irregularitatis ex homicidio voluntario orta, vigore huius decreti non videtur habere locum, cum priuilegio obstet. Nisi vellemus dicere, quod licet hoc decretum Conc. Priuilegio obstet, per illud tamẽ viuæ vocis oraculũ, a Pio V. datum, p. f. Aloysio de Puteo ministro generali Minoritarũ, et relatũ ab Alphõso de vera crux in suo Speculo coniugatorũ in fine habeant Regulares ipsi auctoritatẽ supra positã dispensandi in foro conscientiæ in tali irregularitate homicidij volũtarij, in illo enim viuæ vocis oraculo, fuerunt ab ipso Pio V. confirmata omnia priuilegia, fratrum Minorum. ac cõcessit, vt possent vti in foro conscientiæ tantum, etiam illis priuilegijs quæ a Sacro Conc. Triden. fuerũt restricta, seu derogata, & sic ex hoc viuæ vocis oraculo, posset teneri, Regulares in dispensatione huiusmodi Irregularitatis homicidij voluntarij, uti licite in foro cõsciẽtiæ, priuilegio illo Mart. V. quemuis a Conc sit ita restrictum, &c. De hoc viuæ vocis oraculo, tractatur in Spec. cõiugatorũ in fine, & in exposit Bullæ cruc. §. 9. nu. 31. 112. 132. & habetur authentica Romæ in monasterio Aræ cœli; refert Henricus Henriquez. in Theolog. morali lit. de pœn c. 6. §. 6. et ponitur paulo infra ĩ hacmet materia resolutionis.

Et in Cõp. Societ. Iesu verbo Concilium. §. 3.

Quartum Not Prohibitio dispẽsandi in irregularitate abortus. Motus Sixti V.

Et notandum 4. quod nec ipsi Prælati, neq; Episcopi, tempore Sixti V. dispensare poterãt in illa irregularitate, quæ prouenit caussa procurationis, siue consultationis abortus, vel potionis dandæ, ad generationem impediendam, iuxta Motum proprium ipsius Sixti V. qui incipit. Effrenatum perditissimorum hominum: In quo omnes sic supradicta procurantes, vel consulentes, adiuuantes, & consentientes excommunicat, sibiq; eorum absolutionem reseruat, ut nullum Priuilegium regularibus concessum, nec Iubilæum plenissimum, nec Bulla Cruciata, nec auctoritas, quam Episcopis Concil. Trid. dat, eis suffragetur. Et hoc intelligitur quando fuerit secutus realiter abortus, & generatio impedita, (vt ex ipso Motu proprio constat, ibi, ita ut re ipsa abortus inde secutus fuerit) & impediendo generationem, in illas pœnas incurritur, quando, scilicet, potiones fuerint datæ, non autem propter seminis effusionem extra vas, prout videtur esse communis opinio Doctorum, cum quibus iste locus fuit tractatus, ut refert auctor expositionis Bullæ Cruciatæ, qui in additione quam facit fol. 641. multa alia dicit de impedimento generationis.

Expositor Bullæ Cruciat. 8 §. 9. nu 90.

Moderatio Bullę Sixti V. de abor. a Greg 14. facta.

Verũ supradictus Motus proprius fuit postea moderatus per Greg. XIIII. an. 1591. hoc modo, videlicet, ut a peccato & excommunicatione ibi lata, quilibet presbyter tam sæcularis, quam regularis ad Confessiones audiendas, & ad hos Casus specialiter, per loci Ordinarium deputatus, in foro conscientiæ tantum possit absoluere quo vero ad pœnas procurantium abortus ibi taxatas, ad terminos iuris communis, & Concil. Trident. dispositionem reducitur.

Quintum notabile. Facultas absoluendi a casib. reser. non cõprehendit censuras, nec commut. vot.

Notandum est etiam, quod quando conceditur facultas absoluendi a Casibus reseruatis, non datur facultas absoluendi a censuris, nec commutandi, aut dispensandi vota, ut dicit Nauar. in Man. c. 27. nu. 255. Ideo aduertãt Confessores Religiosorum, cum a suis Prælatis supradictam habent auctoritatem, ne putent ad omnia se extendere. Et auctoritate prædicta a Prælatis concessa gaudent eorum subditi: licet aliquam Bullã, siue Cruciatæ, siue alterius non habeant: nã in illis eorum Priuilegia, ad suas personas attinentia, minime suspenduntur, ut infra latius dicetur.

Sextũ Not. Noua Capuccini. Additio.

[Sed circa supradictas facultates ad demostrandam Prælatorum auctoritatem adductas scilicet, Clem. IIII. Mart. V. Pij V. & Greg. XIIII. occurrit, valde difficilis ac scitu necessarijssima quæstio.

An

An videlicet, Virtute priuilegiorum ordinibus mendicantibus, & participantibus concessorum, ac per Clem. VI. anno 1525. & Gregor. 13. anno 1575 & Sixt. V. anno 1587. confirmatorum, possint nec ne illorum ordinum Prælati absoluere, & dispensare subditos suos ab omnibus, & in omnibus censuris, Irregularitatibus, pœnis, atq; sententijs Summo Pontifici per Sacros Canones, vel Extrauagantes alias quomodolibet reseruatis, etiamsi essent reseruata cum speciali talium eorum priuilegiorum derogatione.

Pro cuius resolutione est sciendum, quod licet prima fronte videatur esse dicendum ipsos Prælatos posse tantum in illis casibus, quos Summi Pontifices sibi absq; eorum aliqua priuilegiorum derogatione reseruare, & non in illis, in quibus reperitur ipsa specialis derogatio, sicut in quamplurimis Sacrorum Canonum, et Extrauagantium locis est videre. vt in c. Cum illorum de sent. excomm. & Clem. Religiosi de priuil. &c. vt fecit etiam Greg. XIII. & Six. V. in alijs casib. cũ clarissime appareat, talium Summorum Pontificũ fuisse voluntates vt nullo pacto in illis casibus eorum priuilegia Mendicantibus ipsis suffragarentur: aliter enim frustra essent in corpore iuris, alijsq; extrauagantibus, cum talibus, & tantis derogationibus, & fortissimis non obstantijs positi. Et eo maxime cũ perspicuum sit, quod ea quæ repugnant iuri communi, ad illud, quantum est possibile, sunt reducenda, vt in c. cum consuetudines iuncta glo. de consuet. Et etiam quia priuilegium proprie dictum debet stricte interpretari vt minus quam sit possibile iuri communi deroget, vt Silu. titu. de Priuil. nu. 3.

Resolutio. Rationes ꝓ parte negatiua. 1 2 3

Attamen istis, alijsq; rationibus, quæ pro hac parte adduci possent, non obstantibus, dicimus nos (saluo tamẽ semper aliorum meliori iudicio,) quod possunt ipsi Prælati in omnibus etiam illis casibus, cum talibus clausulis derogatorijs reseruatis, habita eorum priuilegiorum confirmatione, vt infra in conclusione huius quæst. dicetur: & hoc quamplurimis rationibus, & argumentis comprobari posse arbitror.

Rationes pro parte affirmatiua.

1. *Et prima ratio sumitur ex declaratione, quã Sixt IV. fecit illius suprapposita. Cle IV. concessionis: Cõcedebatur enim ibi Prælatis ordinis Minorũ facultas super omnes casus reseruatos, & censuras &c cum hac tantũ limitatione scilicet. Nisi adeo graues & enormes fuerint excessus, vt essent ad Sedem Apostolicam merito destinãdi. At Sixt IV. 103. annis fere post ipsum Clement. confirmando postmodum ipsa priuilegia declarans illa verba Prædecessoris sui Clementis, pro quibus scilicet casibus esset ad Sedem Apostolicam recurrendum, non obstante quod a multis alijs suis Prædecessoribus, qui inter ipsum, & Clem. fuerant, quamplurimi fuissent casus reseruati, cum specifica derogatione priuilegiorum Mẽdicãtium, & positi etiam in corpore iuris statuit, & decreuit, pro quattuor tantum & pro nullo alio opus esse recursu. Ergo cum sic indistincte, & sine aliqua alia exceptione, fuerit ipse Sixtus priuilegium illud Clem. interpetratus; sic etiam et indistincte, ac simpliciter debet a nobis intelligi; si enim voluisset vt etiam pro illis casibus derogatorijs & in corpore iuris positis haberetur recursus ad Sedem Apostolicam, dixisset vtique, vt pro illis quattuor, & pro omnibus alijs derogantibus: at non modo hoc non dixit immo totum oppositum voluisse ex clarissimis, ac fortissimis clausulis ibi positis apparet, cum dixerit, non obstantibus quibuscumq; reuocationibus Apostolicis, vt infra dicetur, &c.*

Prima ratio.

Et hoc corroboratur per illam aliam amplissimam concessionem factam a Martino V. ante ipsum Sixtum anno Domini 1431. Prælatis Ordinis Sancti Benedicti supra a nobis relatam, quam sicut de alia supradicta Sixti, participant omnes Mendicantes.

Hoc idem persuaderi potest, ex eo, quod dicitur per Iurisperitos, exceptionem scilicet debere esse de regula, vt notatur in Rub. de Reg iur. in 6. & ipsa exceptio habet firmare regulã in omnibus alijs casibus non exceptis. 32. q. 7. c. Dominus. quod cum ita sit, dico, quod cũ Sixtus IIII. in prædicta sua declaratione, quã fecit in concessione illa Cle. IIII. non exceperit nisi quattuor casus Papales, & Pius V. & Greg. XIII. & Sixt. V. in horum priuilegiorum confirmationibus nõ alia exceperit, nisi illa priuilegia quæ nõ essent in vsu, aut Concil. Trid. aduersarentur; ergo si ista tantum fuerunt excepta, remanebunt

Secunda ratio.

D vtique

vtique omnia alia firma atque in suo pristino robore, quantumuis sint alijs quibuscumque dispositionibus aduersantia; ac poterunt quidem in illis tum ante, tum etiam post Six. reseruatis, Mendicantes vti amplissima illa suorum priuilegiorum facultate: In illis inquam reseruatis ante Sixtum IIII. per illam declarationem, & determination ab illo postea factam; in alijs autem qui post ipsum Sixtum fuerunt reseruati, per alias illas moderniores, & nouissime factas declarationes, & priuilegiorum confirmationes Clem. VII. Greg. XIII. & Sixti V.

Tertia ratio. *Dato quod viuente illo Pontifice, a quo emanarunt illa derogatoria specialia ipsorum Priuilegiorum, debuissent ea Regulares obseruare: negari tamen non potest, quod quando essent per alios sequentes Pontifices priuilegia illa priora confirmata, remanerent, simpliciter in suo proprio robore, ac si nulla eorum facta esset derogatio. Hoc enim importat Confirmare, (vt doctores aiunt) idest in pristinum priuilegia restituere, & antiquũ ius cõseruare, vt in ca. ex parte, & ibi glo & ca. quia intentio extra de priuilegijs: & maxime quando in talibus confirmationibus, illa fortissima adhibentur clausula. De nouo (scilicet) concedimus, non obstantibus quibuscumque Apostolicis reuocationibus, (ut in Bulla aurea continetur) & ex certa scientia, et ex Motu proprio, et cum derogatoriarum derogatorijs, vt in confirmationibus Greg. XIII. et Sixt. V. habetur: quibus clausulis non solum omnes derogationes, præfatis concessionibus derogantes, hi Pontifices annullãt: verum etiam omnes, si qui interuenissent defectus, supplent; faciunt firmum, quod alias fuisset infirmum: et quod magis vrget, reddunt validum, quod prius fuerat inualidum, et nullum, respectu iuris positiui. Teste Silu. verb. confirmatio numero primo, et Tabien. eod. verb. num. 2. et Collector in hoc Compendio verb. Priuileg. §. 15. et §. 10. 16. et 27. 22. et ibid. Collector, et in verb. Conc. post. §. 7. et in verb. Interdictum. ergo post supradictas priuilegiorum confirmationes, quomodo ipsi Prælati Mendican. et participantes, non valebunt simpliciter in omnibus alijs quantumuis derogantibus, ante dictis eis concessis facultatibus vti?*

Quarta ratio. *Dico quod nihil, aut parum deseruiret, et operaretur priuilegiorum vmquam petere confirmationem, si non reualidarentur contra derogationes eis, factas ab alijs prædecessoribus Summis Pontificibus, cum nisi expresse a sequentibus Pontificibus reuocata fuissent, remansissent equidem valida et firma semper: Ergo ad hoc, vt talis confirmatio aliquid operetur, necesse est dicere quod operabitur principaliter aduersus illas præcedentes derogationes eorum factas, licet etiam pro maiori certitudine eorum adhuc deseruire uideatur.*

Et si hoc non operaretur frustraretur equidem finis, pro quo ipsi Summi Pontifices moti fuere talia sic ampla priuilegia mẽdicantibus fratribus concedere: finis enim eorum fuit (vt ex pluribus concessionibus elicitur) ne ipsi mendicantes pro absolutionibus ab illis reseruatis casibus uagarentur. At si in illis priuilegijs eis datis, et confirmatis non comprehenderentur casus illi excepti, seu derogati, maior eis utique tribueretur materia vagandi quam per illos alias simpliciter reseruatos: cum ab istis possent etiam ab Episcopis absolui, et ab illis non, nisi a Papa; et ita remaneret quidem finis eorum frustratus, et satis non conueniret, ergo etc.

Vt infra ti. dispensat. §. 25.

Quincta ratio. *Accedat præterea amplissima illa facultas Prouincialibus ordinis Prædicatorum, a Pio V. concessa, qua habent Episcopi in suos subditos a Conc. Trid. supra a nobis relatam in qua clarissime constat Episcopos posse in omnibus reseruatis occultis absq; vlla exceptione, ergo et idem poterunt alij medicantium Prouinciales quoad Religiosos solum suæ iurisdictioni subiectos, per participationem.*

Ex quibus quidem rationibus, iam satis constare videtur, ipsos Prælatos ex propria aut communicato Priuilegio habere cum suis fratribus facultatem absoluendi, ac dispensandi non modo in casibus, censuris, irregularitatibus &c. simpliciter Sedi Apostolicæ reseruatis, absque aliqua clausula derogatoria, sed in omnibus alijs quantumuis eorum Priuilegijs derogantibus, exceptis illis quattuor per Sixt. IIII. declaratis; licet multi alij

Ponti-

Pontifices, qui inter Clement. & ipsum Sixt. fuerunt strictius prohibuerint a multis alijs absolui casibus: & a casibus post ipsum Sixt. reseruatis, absoluere posse ob nouam antiquorum priuilegiorum confirmationem, exceptis ijs casibus, quos, Papa etiam iure ipso aut proprio motu reseruat, qua exceptio solum durat viuente Pontifice, quia sic reseruare intendit, vel quoad usq; fuerint de nouo, ab alio priuilegia confirmata: ut plenius paulo infra in conclusione explicabimus.

Nec obstare dicimus id, quod pro alia parte adducebatur, quod scilicet illorum Summorum Pontificum qui talia derogatoria fecerunt, appareat clarissima voluntas, ut mendicantes ipsi nullo pacto pro illis casibus, eorum Priuilegijs uti possint, & quod aliter frustra in corpore iuris essent positi: quia respondetur, quod bene quidem, dum Pontifices illi uiuebant poterant quidquid voluissent circa eorum casuum reseruationis obseruantiam disponere, & ita pro eo tempore, quo viuebant, & quousq; a successore aliter disponeretur, ab omnibus erat seruandum. At aduenientibus postmodum alijs eorum successoribus, aliterque disponi debere circa tales Priuilegiorum derogationes iudicantibus, & reipsa disponentibus, quis umquam eos non potuisse illud facere dubitabit, cum de hoc clarissime existant canonum dispositiones (Unde si illas poterant derogationes tollere, & in pristinum priuilegia sic derogata reducere; & iam illud in eorum confirmationibus fecisse in pracedenti ratione ostendimus: ergo licet illorum priorum Pontificum appareat expressa voluntas in derogando: nihil tamen exinde obstabit, quin ita etiam, & istorum sequentium in eorum confirmationibus factis, manifesta videatur voluntas in huiusmodi derogationes tollendo. Respondetur obiectionibus supra positis.

Nec frustra proinde positos fuisse in corpore iuris dicimus: Nam id factum fuit, vel quia eo tempore quo illi casus positi fuerunt, viuebant eorum auctores: aut licet e uita migrassent, poterant tamen etiam in obseruantia esse: cum priuilegia in illis casibus derogata, adhuc non essent per confirmationem reualidata: vel quia, licet scirent pro tunc illas derogationes esse sublatas, posse tamen euenire putarunt, vt aliquis in futurum esset Pontifex, qui vellet, vt illa obseruarentur derogatoria, prout iacent, aut ab omnibus, aut ab aliquibus ex Mendicantibus, prout sic fecisse apparet Gregor. XIIII. in confirmatione regulæ clericorum Ministrorum infirmorum, vbi communicando eis aliorum Regularium, & Mendicantium priuilegia, illa vsus fuit clausula; Dummodo sint in usu, nec sub ullis reuocationibus comprehensa. Nota illud (nec sub vllis reuocationibus &c.) quia in nulla alia priuilegiorum Mendicantium confirmatione reperitur talis restrictio posita; ex quo maximum pro hac nostra cõclusione sumitur argumentum, Mendicantes sub illis iam factis in præteritum reuocationibus, nunc non comprehendi.

Et eo magis non videntur positi frustra illi casus: cum licet non habeant nunc robur pro Mendicantibus, valeat tamen eorum dispositio pro alijs Religiosis; qui talibus priuilegijs minime potiuntur, et sic absque dubio tollitur obiecto prædicta. Responsio ad secundã obiectionẽ.

Nec etiam obstat id, quod supra secundo loco obijcitur, quod scilicet ea quæ repugnant iuri communi, ad illud quantum est possibile sunt reducenda, &c. Nam ipsamet glossa ait, quod tunc ad ius commune reducantur, quando verba illa id patiuntur. nam a uerbis priuilegij non est recedendum, ubi certa sunt, capit. Porro: de priuileg. et de decim. c. ad audientiam, ubi enim uerba non sunt ambigua, non est locus interpratationi, ff. de legatis. 3. l. ait ille, hac glossa illa. Sed uerba supradicti Priuilegij sunt clarissima, et licet aliquam paterentur difficultatem, Sixtus tamen Quartus sua declaratione illam e medio sustulit, et ita etiam aliarum supradictarum concessionum, et Priuilegiorum confirmationum verba sunt clarissima, ergo etc.

Et sic nec obstare dicimus illud tertium, quod priuilegium proprie dictum debeat stricte interpretari. Nam idemmet Siluest. ibidem paulo infra, illud suum dictum, dupliciter limitando ait, primo nisi consuetudo aliter interpretetur: vt notatur in cap. Responsio ad tertiam obiectionẽ.

quod dilectio, de consang. & affinit. secundo nisi verba aliud exprimant, quia ab eorum propria significatione non est recedendum, nisi de mente aliud constet, ut notatur in capitu. olim, & cap. in his, de verborum significatione. & uerba in quacumque dispositione ponantur, non debent extendi, nisi quantum sua propria significatio patitur, vt habetur. l.cum lege. iuncta gloss. de testament. vbi colligit Aret. quem sequitur Decius in cap. vt debitus honor. de Appell. & Alciatus in Rubr. de verbor. significatione. colum. 2. prout sic tenet, & refert Nauar. consil. 22. nume. 6. titu de Priuilg. & cum Silu. concordat Tabien. Ang. & alij.

Obiectio. *Et si adhuc obijceretur, quod tot Summistæ dixerunt Religiosos, omnes etiam Mendicantes, obligatos esse ad recurrendum in illi casibus supradictis cum derogatione reseruatis, ad Sedem Apostolicam.*

Responsio. *Ad hoc respondetur, quod non est mirum si Summistæ ipsi, priuilegia Mendicantium in contrarium illis dispositionibus facientia non viderunt; ex eo quia Priuilegia sunt facti; ut dicunt Doctores, & omnium illorum, quæ sunt facti habere memoriam est impossibile habuerunt si quidem ad ea tantum oculos, quæ sunt iuris, in suarum Summarum compilationibus; & si aliqua facti, idest Priuilegia viderunt fuit obiter, & in Notissimis.*

Alia respõ. *Vel dicamus; & melius, quod quando multi, ex Summistis illis scripserunt non erat facta illa Sixt. IIII. declaratio: & quando scripserunt Moderniores, non erant facta a Greg. XIII. & Sixto V. priuilegiorum confirmationes; vnde non proinde, quia ipsi mentionem illorum non fecerunt, valebit dicere, quod priuilegia talia non reperiantur, cum ex supradictis rationibus, fecerimus iam totum oppositum constare.*

Recapitulatio ac ampliatio conclusionis quæstionis.

Et sic videtur per supradicta priuilegia sic declarata, aliasq; nonnullas rationes, quæ breuitatis caussa omittuntur, posse teneri, Prælatos Generales, aut Prouinciales, vel illos, quibus ipsi id commiserint, ordinum Mendicantium, & aliorum participantium, habita suorum Priuilegiorum confirmatione, posse subditos suos absoluere ab omnibus casibus, censuris, & pœnis, a iure, aut generaliter ab homine latis, Summo Pontifici quomodolibet per Sacros Canones, vel Extrauag. alias reseruatis, ante talem Priuilegiorum confirmationem: et dispensare in omnibus irregularitatibus, et suspensionib. ex quacumq. caussa contractis, (excepta caussa homicidij uoluntarij licet occulti ex proposito contracta) iuxta Decretum Conc. Trid. Vel posse etiam in ista dispensare secundum illud viuæ vocis oraculum Pij V.

Quãdo vero dicatur esse homicidium uoluntarium, uel casuale &c. declarat Nauar. Man. c. 27. nu. 240.

Necnon, posse etiam cum eis, si opus fuerit, defectum natalium patientibus, etiam cum rehabilitatione, & abstersione inhabilitatis ac infamiæ maculæ dispensare.

Ac tandem Prælatos ipsos posse in omnibus occultis cum suis subditis, in foro conscientiæ, in quibus Episcopi possunt cum suis, vigore Conc. Trid. §. licet. 24. sess.

Dummodo tamen aliqui ex supradictis casib. non sint contra Conc. Trid. decreta, nec in Bulla Cenæ, contineantur, & ad forum contentiosum non sint deducti, nec notorij, vel in præfatis priuilegiorum concessionibus, aut confirmationib. excepti. Vnde pro casibus, qui a Sixto V. (qui vltimo priuilegia confirmauit) vel alijs subsequentib. Pontificib. reperientur sic cum talibus derogationibus reseruati; donec alia similis supradictis non habeatur priuilegiorum confirmatio, facultas non habetur; sicut nec pro casibus Bullæ Cenæ, nisi quolibet anno post illius publicationem petatur pro illis facultas; vel ipsemet Pontifex semel dixerit non intendere, quando in futurum Bullam ipsam publicabit, comprehendere Mendicantes, vel aliquem ordinem ex illis particularem, qui hoc forsitan fuerit deprecatus.

Et hanc nostram opinionem satis tuta conscientia posse teneri, ac supradictis facultatibus, modo præscripto vti nos posse arbitror, donec aliter fuerit ab ipsa Sede Apostolica declaratum, vel a peritioribus fuerit validioribus rationibus conclusum.

Additio. *[Aduertant igitur, & sint bene cauti Prælati, ne in illis casibus Summo Pontifici reser-*

reseruatis, & ad forum contentiosum, seu iudiciarium, deductis, vel notorijs, & scandalosis, manus imponant, in relaxando, s. habilitando, vel dispensando in pœnis illis, quæ delinquentibus Iudicialiter, & canonicè debentur; nec forte ex inaduertentia, vel ignorantia absque Summi Pontif. licentia ad id facientes, cum ad hoc eorum auctoritas minime se extendat, vt sæpe sæpius a me est demonstratum, & in Priuilegijs ipsis patet, esse prohibitum, ponant falcem in messem alienam, & se, & delinquentes ipsos dispensatos, vel absolutos illaqueent.]

In quibus autem Prælatis sit supradicta facultas absoluendi, & dispensandi; & an sit illa ordinaria, vel delegata; ac si possint, nec ne illam alijs delegare, vide ea, quæ hic in verbo, Absolutio ordinaria quoad fratres, in fine tractat Collector, & quæ ibi addit Corduba in annot. Et dum in secundo dubio ait, & bene, Collector, pro indubitato haberi, potestatem Prælatorum esse ordinariam, & non delegatam, scias ei non obstare c. fi. extra de offi. deleg. vbi dicitur, quod salua legatorum Sedis Apostol. auctoritate, nulli, cui commissum fuerit excommunicare, vel absoluere alios, dispensare cum irregularibus, vel iniungere pœnitentias, liceat hæc alijs demandare, vt rationabilis consuetudo Religiosorum attestatur, quia d. c. fi. secundum Doct. communiter habet locum in personis, quibus committitur tantum, certum, & nudum ministerium, & vbi eligitur industria personæ. Prælatis autem Religiosorum, ex Priuilegio, non dicitur committi certum, & nudum ministerium, sed potius cognitio caussæ, & iurisdictio: cum illis competat ratione officij, & dignitatis, cui commissum fuit Priuilegium perpetuum. 7 Not. b. Prælatorũ potestas, an sit Ord. vel deleg.

Et vlterius, in eis non est electa industria personæ, cum sit incognita, vt patet, quia Papa non concedit alicui Prælato in particulari absolutionem, & dispensationem, circa determinatos subditos: sed in communi conceditur Prælatis omnibus in genere, præsentibus, & futuris, vt possint absoluere suos subditos quoscumque, tam respectu culparum præteritarum, quam futurarum. Alia ratio.

Et melius dicitur, quia dictum ca. fin. habet locum in personis, quibus competit absolutio ex potestate delegata, non autem in ordinaria, vt est in Prælatis religiosorum, text. est ad hoc expressus in cap. fin. de off. ord. & ibi glo. vbi dicit Pan. quod potestas absoluendi ab excommunicatione est delegabilis per habentem potestatem ordinariam. Alia ratio.

Nunc tractandum est de auctoritate, quam habent Confessores Ordinum Mendicantium, ab Ordinario, iuxta Concil. Trid. approbati, virtute suorum Priuilegiorum.

Primo est aduertendum, quod per clemen. Dudum, de sepul. possunt Confessores ipsi, a peccatis absoluere Episcopo reseruatis, per suas Constitutiones Synodales, vel per vsum, seu per ipsorum mandatum (non tamen reseruatis a iure, qui sunt quinque, vt ibi Collector; & quando casui per Constitutionem esset annexa excommunicatio reseruata Diœcesano.) Ita, quod licet de nouo reseruent sibi aliquos Casus Parochis, non tamen possunt reseruare ipsis fratribus, vt tenent Panorm. et Baptista de Salis in sua Summa, & Armilla. Prima facultas. Ex iure cõmuni. Vt ait Collect. int. tit. Casus rese. Pan. c. fi. ne cler. vel Mon. Sal. ti. confes. Armil. tit. Absol. nu. 26.

Vrban. V huiusmodi Indultum ampliauit, dicens quod fratres Carmelitæ, ab omnibus peccatis, & censuris Episcopo reseruatis, possint absoluere; exceptis Sedi Apostolicæ reseruatis, & quamuis Collector. sup. §. 19. titul. Absol. quoad sæculares primo, dicat, quod alij Mendicantes, per communicationem priuilegiorum, non possunt ista facultate, Carmelitis concessa, vti, si ipsi Carmelitæ illa non vtantur, Corduba tamen in annot. in dic. §. 19. contrarium tenet, videlicet, quod, quamuis fratres Carmelitæ illam in vsum non habeant, possunt tamen alij Mendicantes ea vti, vt etiam dicit Panorm. sic visum fuisse cuidam doctissimo viro, & rationes eius vide supra, in illa sua annot. supradicta. Et vltra illas, additur alia ratio, quia in sola communicatione Priuilegiorum, non intelligitur esse communicatus vsus, vel non vsus; cum ista sint facti, & non iuris; sed tantum communicantur, ea quæ iuris, quia priuilegia sunt Secunda facultas.

stricti iuris, & non communicatur vsus, & non vsus, iuxta id quod tractat Siluester.

In Constit. Ex benigna sedis anno 1575. *Nec contra hoc facit argumentum, quod Greg. XIII. post Pium V. confirmauit Priuilegia Mendicantium Ordinum, quatenus sunt in vsu, ex quo reuocasse videtur ea, quæ in vsu non essent. Ad hoc enim respondetur, quod confirmando tantum Priuilegia, quæ in vsu sunt, non proinde visus est reuocare ea, quæ non sunt in vsu; quia Priuilegia sunt stricti iuris, & in illis, argumentum a contrario sensu, locum minime habet: licet in iure communi valeat: & sic ea confirmando, relinquuntur in robore, quod prius habebant; Et hoc confirmatur; quia in tota illa Bulla, nullum reperitur, quo ad hoc, verbum reuocationis: & iam stilus Curiæ Romanæ est, eius quod conuenit, iota vnum non præterire; maxime quando tractatur de reuocatione alicuius Priuilegij. Ex quo infertur, quod in dicto Motu proprio, non reuocantur Priuilegia, quæ sunt contra Conc. Trident. quia solum ibi confirmantur, & de nouo conceduntur ea, quæ sunt in vsu, & non sunt contra decreta ipsius Concilij: ex quo non sequitur, vt dixi, quod reuocentur, quæ sunt contra. Veritas tamen est, quod per Concil. sunt reuocata, & per alium Motum proprium Gre. XIII. quem affert Nauar. in fine Manu. sui latini, & habetur in Bullario Const. 15.*

sess. 14. c. 7. can. 11.

Incipit In tanta negotiorum mole.

Titu. absol. num. 27. *Sunt etiam nonnulla alia concessiones, vt est illa Canonicis regularibus concessa ab Eugenio IIII. & Religiosis S. Iustinæ, quam affert Summa Armil. eiusque Mendicantes etiam participes sunt.*

Quarta facultas. *Alia extat concessio Pau. III. Patribus Societatis Iesu facta, quam posui supra, in verbo, Absolutio quoad sæculares primo.*

Alia concessio habetur Sixti IIII. idem quasi concedentis Ordini Prædicatorum, quæ ponitur supra titulo Absolutio quoad sæculares. 1. §. 17.

Quinta facultas. Habetur supra tit. Absol. quoad sæcul. 2. §. 16. 17. 18. et 19. *Insuper Eugenius IIII. Prælatis, & Monachis Monasterij Vallis Oleti, pro audiendo sæcularium confessiones deputandis, concessit, vt absque alia Ordinarij licentia, quorumlibet ad se venientium confessiones possunt audire, eosque absoluere ab omnibus peccatis, & in omnibus Casibus dispensare, pro quibus Sedi Apostolicæ non esset recurrendum, aliaque plura concessit, vt est videre supra titu. Absolutio, quoad sæculares. 2. §. 16. 17. 18. 19.*

Circa quam notabilem Concessionem aduertenda sunt plura.

Primo, quod in vno tantum per Concil. Trident. est reuocata, videlicet ipsos Monachos Confessores non sufficere, esse a suis Prælatis approbatos; nisi ab Ordinario etiam fuerint approbati; vt Concil. Trident. mandat: & tunc supradictam habebunt auctoritatem, vt infra dicetur.

Côc. Trid. sess. 23. c. 15.

Secundo aduertendum est, quod solum habent supradictam auctoritatem, in foro Sacramentali, vt ex eademmet concessione constat, dum dicitur eorum confessiones diligenter audire, & a quibuscumque peccatis, &c.

Tertio aduertendum est, quod, quamuis Confessoribus Regularibus, qui supradictum Priuilegium participant, vt sunt fratres Minores, reliquique Mendicantes, in illo datur Episcoporum facultas ad absoluendum, & dispensandum in omnibus Episcopi Casibus, & in quibus ipsi Episcopi possunt: non tamen est hinc inferendum, totam Episcopis concessam a Concil. Tridenti. auctoritatem, eos habere: nam non eis datur facultas dispensandi cum incestuosis, & illis, qui castitatem vouerunt, vt possint debitum petere; non obstante quod in istis impedimentis posint Episcopi dispensare, vt ait Nauar. & est communis opinio: quia isti non sunt Casus Episcopi. Casus enim significant peccata, & non impedimenta, ut sunt ista supradicta, iuxta doctrinam Nauar. & Sum. Armillam tit. Casus num. 1. unde non possunt illa comprehendi sub appellatione ista Casus.

Alia q̃ possunt Episcopi, quę nô possunt Cô fess.

Dispensare cum incestuosis, & illis qui vouerût casti.

Nauar. in Manu. c. 22. nu 75. & c.

Quando enim concessiones aliqua de illis tractant, non Casus sed impedimenta vocant;

cant: idcirco, an possint illa concessione uti pro dispensatione in talibus impedimentis, multis doctoribus valde dubium uidetur, licet quidem alij contrarium sentiant, non attendendo forsitan supradictis rationibus ueritas tamen est, quod possunt in illis dispensare per aliud Priuilegium. 16 num. 30. Nauar. c. 27 nu 252.

Item, ipsis Episcopis est concessa facultas in foro conscientiæ absoluendi, seu dispensandi in qualibet irregularitate, ex occulto delicto proueniente, etiam si esset Sedi Apostolicæ reseruata (excepta illa ex homicidio voluntario) & tamen Confessores prædicti non utique illud poterunt; cum iuxta doctrinam Nauar. inter illa ei concessa, irregularitas non comprehendatur. Dispensare in Irregularitate Nauarr. in Manu c. 27 num 254.

Possunt etiam Episcopi absoluere ab hæresi (eo tamen modo supra notato) a reliquisque peccatis, & censuris in Bulla Cenæ, contentis: in eodem conscientiæ foro, quod tamen præfati Confessores non possunt, neque Prælatorum vllus Mendicantium Ordinum, auctoritatem talem habet, absoluendi suos subditos in foro Conscientiæ, nisi habita Priuiligiorum confirmatione: cum quolibet anno, in publicatione illius Bullæ Cenæ, quo ad Casus ibi taxatos, Priuilegia omnia annullentur, ut supra est iam dictum. Absoluere ab Hæresi.

Quibus sic præsuppositis, opportet in quibusdam conclusionibus resoluere, quam habeant in foro conscientiæ, secundum eorum Priuilegia, ipsi Confessores auctoritatem, vt peritis, & imperitis satisfaciam. Resolutio prædictorũ per conclu. Absoluere.

Prima conclusio est, quod Confessores Mendicantes possunt a censuris propter peccata cõtractis, Episcopo reseruatis absoluere, vt ex Vrbani IIII. concessione constat, Carmelitis facta, & ex illa Eugenij IIII. Canonicis Regularibus data, ac Patribus Ordinis Prædicatorum communicata, & concessa, vt Armilla ait. Prima cõc. Armil. tit. absol 137.

Secunda conclusio est, quod non solum dicti Confessores possunt de supradictis censuris absoluere: uerum etiam in illis, si opus fuerit, dispensare: & hoc per concessionem Eugenij IIII. vbi non solum facultatem prabet absoluendi, sed etiam dispensandi in Casibus Episcopo reseruatis: per quos casus intelliguntur etiam censuræ, ut supradictũ est, et sic possunt dispensare in irregularitate, quæ ex adulterio prouenit, ac in alijs, quæ ex minori delicto, vt ius commune Episcopis concedit. Secunda conclus. Dispensare in censuris Epis. reser.

Tertia conclusio est, quod non tantum possunt ab excommunicatione a iure Episcopis reseruata, sed etiam ab homine, vt constat ex concessione Eugenij IIII. Patribus Benedictinis data. Nec contra hoc obstat Motus ille proprius Leonis X. in Lateranensi Concilio promulgatus, in quo cauebatur, ne Confessores præfati ab excommunicatione ab homine absoluerent: quia idemmet Leo X. viuæ vocis oraculo, ad petitionem Reuerendiss. Francisci de Lichetto, tunc fratrum de Obseruãtia Generalis, omnia priuilegia, quæ ante supradictum Conc. Lateranen. nostra Religio fratrum Minorum habebat, iterum, & denuo confirmauit, ac concessit: & quod illis, quæ erant contra dictum Concil. possent tantum vti in foro conscientiæ: de qua confirmatione, iam sufficiens testimonium dat Collector sup tit. Absolutio quoad sæculare. 1. §. 15. & tit. Conc. §. 7. ibi vide. Tertia cõc. Excommu. ab homine. Habetur in suppl. ff 75 conclu. 72. Confirmatio priuil.

Quarta Conclusio est, quod per supradicta Priuilegia, non possumus eos absoluere, q nominatim fuerint excõmunicati, immo debẽt ad suos Ordinarios remitti: de hoc uide Collect sup. tittu. Absolutio ordinaria quoad sæculares, 2. §. 19. quod debet intelligi, & limitari quando parti læsæ non satisfecerint: quia tunc non possent absolui, & colligitur ex Concil. Trid. vbi mandat, vt excommunicatus nominatim, ex quo fraudauit decimas, uel ne soluerentur, impediuit, donec parti satisfaciat, non absoluatur, & Pius V. in vno Iubilæo, in anno 1568. publicato, postquam Confessoribus ab ordinario approbatis concessit, vt ab omnibus ibi contentis possent absoluere, declarans quomodo hoc eis fuerit concessum, dicit sequentia verba. Declarantes insuper tam præsentes, quã alia quascumque super concessiones similium, vel dissimilium indulgentiarum, a nobis, & a prædecessoribus nostris hactenus emanatas, & in futurum quomodolibet emanandas litteras, Christi fidelibus ipsis: nisi ad earum effectum in foro conscientiæ, et pœnitentiali con- Quarta cõclus. Prohibitio ab excõm. Sess. 25. de refor. c. 12. Incipit Grauissima maximaq; pericula.

sequendum duntaxat, non autem in foro fori, aut contentioso, nisi satisfecerint, ullatenus suffragari. hac Pius V. Ex quo infertur, quod quando fuerit ab excommunicato parti læsæ satisfactum, eius absolutio non tantum in foro interiori, sed etiam in foro exteriori valebit, et si a iudice excommunicãte licentiam non habeant absoluẽdi; & hãc opinionem tenet Medina contra Couarruuiam: & supradicta Pij V. declaratio eam confirmat ibi, nisi satisfecerint; & licet Guttierez sequẽdo opinionem Couarruuia illis verbis Pij V. det alium sensum; tamen non est secundum litterã; videatur ibi Medina, qui dicit quod ne a iudice ipse absolutus molestetur, habeat a Confessore cedulam, quomodo fuit absolutus, & parti satisfecit, quia sic iudicis iurisdictioni nullum infertur grauamen, cum iam sit parti satisfactum, ad cuius petitionem, excommunicationem promulgauit, ita etiam refert, & tenet Auctor expositionis Bullæ Cruciatæ.

Medina in instruc. confes. c. 12. in fine.
Guttierez in 99. cau. c. 3. nu. 5. iuxta finem.
In §. 9. nu. 15 & 139.

Quinta cõclusio.
A Simonia

Quinta conclusio est, quod possunt absoluere a Simonia, dummodo non sit in ordine, vel beneficio contracta; & hoc per concessionem quamdam factam ab Eugenio 4. & per vnam concessionem a Paulo 3. Patribus Iesuitis factam, possunt per viam communicationis absoluere ab omnibus peccatis, & censuris Sedi Apostolicæ reseruatis, exceptis illis, quæ in Bulla Cenæ cõtinentur, & illis, quæ sibi reseruauit Sixtus V. ratione abortus, ut supra dictum est: hodie tamen est sublata ista abortus.

Prohibitio dispen. in cens. reser. Papæ.

Debet tamen circa hoc aduerti, quod licet Confessores supradicti facultatem habeant dispensandi in censuris, Ordinario reseruatis, per Concessionem Eug. IIII. Benedictinis factam: non tamen auctoritatem habent dispensandi in censuris Papæ reseruatis: quia in Concessione, & Bulla Pauli III. nullum verbum fit de dispensatione, sicut in illa Eugenij IIII. dicitur: & huiusmodi Priuilegijs est cum grano salis vtendum, vt infra dicetur.

Sexta cõcl.
Vota commutare.
Vt sup. ti. absu. quo ad secu. 1 §. 19. Corduba in ti. absol. quoad secul. 1 no. quoad § 30
Quinq; vota Papæ reserua. Habetur sup. tit. quoad sec. 1. § 11.

Sexta conclusio est, quod ipsi Confessores possunt in foro conscientiæ, omnia vota, quæ Episcopi possunt, in alia pia opera commutare; & hoc per concessionem Sixti IIII. Patribus Minimis concessam, quæ ex declaratione Iulij II. non solum loquitur de fratribus sed etiam de sæcularibus: vt aduertit Corduba contra Collectorem, qui non constare ait, Bullam prædictam loqui de sæcularibus: & hæc veritas clarior constat ex Bulla Pauli III. Patribus Societatis Iesu concessa, in qua eis conceditur in foro conscientiæ, omnia vota in pia opera commutare: exceptis de Religione, Castitate perpetua, Vltramar. Romæ, & sancti Iacobi de Galitia, in quibus solum Papam, vel potestatem peculiarem ab ipso habentem, posse dispensare ait Nauar. c. 17. nu. 75.

Septima conclusio est, quod possunt in omnibus votis dispensare, in quibus Episcopi possunt, nisi in illis duarum dietarum peregrinationum, quæ sunt 20. leucha, per vnam concessionem Innocentij VIII nobis Minoribus fratribus concessam, quæ etiam alij participantes gaudent, ut ait Nau.

Nauar. in Manual. ca. 12. nu. 25.
Dispẽsatio I iuramẽtis.

Octaua conclusio est, quod non solum possunt commutare, & dispensare in votis, vt supra dictum est: sed etiam possunt dispensare in iuramentis eiusdem materiæ, nam cuĩ commissa est facultas dispensandi in votis, extendi etiam ad iuramenta eiusdem materiæ tenet D. Thom & sequitur Sotus, & Directorium curatorum. Quod debet intelligi esse verum, quando iurat tantum aliquid agere, & non quando promittit, & iurat, & sic intelligitur opinio Nauar in Man. cap. 27. num. 275. contrarium tenẽtis: nam in hoc casu sunt duo uincula, vt ipse Nauar. ait. Thom. dico. 2. 2. q. 89. art. 9. Sot. lib. 8. de iust. & iur. q. 1. art. 5 fol. 686. Director. Curat. cap. 15 fol. 182.

Nona cõc.
Dispẽsatio cum incestuosis.
Videatur p hoc impedimento Nauar, in Ma.

Nona conclusio est, quod ipsi Confessores, cum licentia suorum Prouincialium, possunt dispensare cum incestuosis, caussa copulæ carnalis mariti cum consanguinea vxoris, intra quartum gradum, vel consanguinei mariti cum sua vxore; et hoc per declarationem quamdam a Iulio II. factam Concessionis Martini V. Benedictinis Patribus: et per aliam Pij V. viuæ vocis oraculo habita, a R. P. F. Angelo de Anguillara Ordinis Minorum anno 1569. in qua concessit Prouincialibus fratrum Minorum regularis obseruantiæ, vt possint committere prædictam auctoritatem, in foro conscientiæ, suis subditis

ditis Confessoribus, ab Ordinario approbatis, iuxta Concilij Trid. iussum; cuius Concessionis testimonium dat Vera crux in Speculo coniugat. art. 21. de impedimento incestus. in fi. Et Palatius in 4. distinct. 32. dispens. 2. & art. 15. de simplici voto fol. 101. quãuis post Concil. Trident. hoc Priuilegium non sit necessarium, quando erit copula carnalis intra 3. & 4. gradum; quia cum ex huiusmodi copula, affinitas non contrahatur, sic nõ est impedimentum, & per consequens possunt petere debitum, absque alia dispensatione; quam opinionem sequitur Vera crux, in appendic. ad spec. coniugat. de impedimento affinit. pag. 77. & 78. & Guttierez. in qq. can. cap. 93. num. 28. licet Angel. in sua Sum. videatur contrarium tenere. Habuit etiam in supradicto viua vocis oraculo auctoritatem dispensandi cum illis, qui uoto facto de castitate, matrimonium contraxerunt, ut possit petere debitum: qui tamen aduertant, quod uno eorum mortuo, alter debet votum seruare. & ipsi Fatres Confessores non de facili in hoc dispensare debet, sine caussa sufficienti, quæ erit, non posse continere. c. 11. nu. 74. 75. 85.

Vera crux.

Potest etiã dispensare. Episcopus, vt ait Nau. in Man. ca. 16. num 30

Decima cõclusio.

Cum forensibus.

Decima conclusio est, quod possunt omnibus istis supradictis Priuilegijs vti in foro conscientiæ, in Episcopatibus, vbi fuerint præsentati, non solum cum illis eiusdem Episcopatus, sed etiam cum alijs extraneis, qui ad se uenerint, etiam quod specialiter pro hac causa venerint, vt habetur tit. Absolut. quoad sæculares. 1. §. 7. per Concessionem Nicolai III. a Leone X. confirmatam.

Vndec. cõc. Cõfes. itin. qq. Can. ca. 27. nu 21.

Vndecima conclusio est, quod prædicti Confessore, quando in itinere sunt, possunt omnium fidelium confessiones audire, & hoc per priuilegiam a Gregorio XIII. Patribus Societatis Iesu concessum (quando tamen non valerent habere Ordinarij copiam) & de hoc dat testimonium Pater Guttierez, ut diximus supra in Verbo, Absolutio quoad sæculares 1. sed ipsi Confessores sint cauti in supradictæ auctoritatis usu, ut Ordinarijs non præiudicent; & ut imponant salutarem pœnitentiam culpis cõuenientem: & quando videbitur eis expedire, ut ipsi confitentes ad suos Ordinarios remittantur, illud faciant, vt frenum eorum dissolutionibus imponatur: & sic Angelus declarans, consulit.

In quo, a Bulla Cruciatæ, a Concil. Trid. & Bulla Cenæ, supradictis Confessorum Priuilegijs derogetur.

4 Caput.

In quo per Bullã Cruciatæ derogatur.

Visa iam auctoritate, quam ipsi Confessores habent; restat uidendum, an possint in Regnis, vbi Bulla Cruciata obseruatur, illa uti auctoritate, in obsoluendis sæcularibus, quamuis Bullam Cruciatã, vel aliã non habeant? Et in quo Conc. Trid. vel Bulla Cenæ eis obstet?

Et ad primum respondetur, quod a Casibus, quos ius commune Episcopis non reseruat, bene possunt absoluere: nam in Clem. Dudum de sepult. de illis conceditur eis auctoritas, & numquam sua Sanctitas videtur suspendere, uel reuocare Priuilegia illa, quæ in corpore iuris communis reperiuntur; iuxta id, quod Felinus resoluit: & cum hoc Priuilegium iam sit incorporatum iuri communi, non videtur sua Sanctitas illud suspendere, nec in Bulla Cruciata, nec in alia, quando non fieret de eo specialis mentio.

Feliu in c. nonnul. de restit.

Circa vero aliorum casuum reseruationem per ius, vel Constitutiones factas ab aliquibus ipsorum Episcoporum Superioribus, ut est Papa, vel sui Legati, alijque Superiores, est iam dubium, si sine Bulla possit illos absoluere, ac dispensare, & commutare vota, & alia impedimenta. Huius tamen resolutio est, quod non posint; quia in Bulla Cruciata, eatenus Religiosorum Priuilegia suspenduntur, quatenus spectant ad sæculares, & non quatenus pertinent ad fratres, vt constat ex uerbis illis Bullæ (exceptis tamen concessis Ordinum Mendicantium Superioribus, quoad omnes fratres tantum) sicut tenet, & probat Auctor expositionis Bullæ Cruciatæ in §. 11. num. 145.

Pater Emmanuel.

& in

& in §.12. In principio. Et sic sæculare ipsi excluduntur ab illis priuilegijs Mendicantibus concessis & per consequens, nec possunt ab illis Casibus absolui, cum Conc. Trid. obstare videatur, in sess. 14. c. 7. & can. 11. circa Casus reseruatos. Dixi, si sine Bulla, quia cum aliqua Bulla, hoc expresso concedente, bene possent; & maxime a Casibus Episcopo reseruatis, vt Nauar. contra cuiusdam moderni opinionem probare contendit, de Bulla Sanctiss. Trinitatis confrater. a Greg. XIII. concessa.

De hoc plenius infra dicetur. In Man. ca. 27. nu 263.

Verum a Sacra Congregatione Cardinalium, contrarium apparet decisum, vt paulo infra dicemus, & in ver. Casus reseruati, plenius ostendemus.

In quo per Conc Trid. derogatur.

Quoad secundum in quo. s. supradictis Priuilegijs, Confessoribus Mendicantib. concessis, Conc. Trid. obstet, est sciendum quod per Conc. illis in omnib. derogatur, quæ Conc. fuerint aduersantia, quæ infra ponentur.

Verba Cōc. Tri. ses. 14. ca. 7. & can. 11. circa casus reseru.

Et dum videtur Priuilegio, quod habent de absolutione Casuum reseruatorum Episcopis, vt sup. est dictum, obstare Concil. in sess. 14. c. 7 & can. 11, vbi statuens, in artic. mor. nullam esse Casuum reseruationem, atque ideo omnes Sacerdotes, quoslibet pœnitentes, a quibusuis peccatis, & censuris absoluere posse, sequitur postea, dicens, extra quē art. sacerdotes cum nihil possint in Casibus reseruatis, id vnum pœnitentibus persuadere nitantur, vt ad Superiores, & legitimos iudices, pro beneficio absolutionis accedant, & infra in can. 11. ait.

Ad verba Conc.

Si quis dixerit, Episcopos non habere ius reseruandi sibi Casus, nisi quoad externam politiam, atque ideo, Casuum reseruationem non prohibere, quo minus Sacerdos a reseruatis vere absoluat, Anathema sit. Tamen nos possemus dicere quod intendat Conc. de Sacerdotibus simplicibus sæcularibus, non autem de Regularibus priuilegiatis supradictis, & debite præsentatis, & ab Ordinario approbatis (de quibus infra dicemus,) quod comprobari potest.

Vide quod d. Arm. in verbo Absol. nu. 23. & 25.

Primo ex eo, quia Priuilegium illud absoluendi a Casibus Episcopis, non a iure, reseruatis, Regularibus datum, est iam in corpore iuris incorporatum, & nec Concil. nec Summi Pontifices illud tollere videntur per verba generalia, nisi de eo specialem faciant mentionem; (vt supra etiam dixi,) & in verbis supradictis Concil. nulla talis fit mentio.

Verbo Concil. cap. 11. sess. 23.

Secundo ex verbis ipsiusmet Concil. in cap. 15. sess. 23. vbi statuens de Presbyteris idoneis ad confessiones audiendas, ait. Quamuis Presbyteri in sua ordinatione, a peccatis absoluendi potestatem accipiant; decernit tamen sancta Synodus, nullum etiam regularem posse confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi, &c. Priuilegijs & consuetudine non obstantibus, &c. Ponderando enim illa verba, nullum etiam Regularem, &c. dico, quod si in illa generali Presbyterorum appellatione, dum ait, quamuis Presbyteri in sua ordinatione, &c. comprehenderentur Regulares, ad quid postea necesse haberetur, illos explicare, per illud verbum, etiam Regularem? ergo, sicut in hoc decreto loquens de Sacerdotibus confessoribus. vt comprehenderentur etiam Regulares, illud explicauit, ac Priuilegium in contrarium annullauit; ita & in illo alio supradicto, quando tractauit de Casibus reseruatis, si vellet comprehendere Regulares, etiam illos specificasset, eorumq; priuilegiorum in contrarium facientium meminisset, sed non fecit, ergo signum potissimum est, Concilium in illo decreto, Regulares Confessores noluisse comprehendere, sciens iam illos debite præsentatos, & ab Ordinarijs approbatos, tot tantorumque priuilegiorum copia esse refertos, posseque secundum priuilegia in corpore iuris posita, modo supradicto, a casibus Ordinario reseruatis absoluere.

Additio. Not. quod clerici dicūtur, sæculares, qui nō sunt regulares, ut in p̄fato sel. Conc. & gloss. in ca. de benif. de præbē. in 6.

Vt habetur in Catechesi Neapoli. fol. 297. & ponitur in

Et sic ergo (saluo semper meliori iudicio) concluderem, Concilium in supradictis locis, nullo pacto, Priuilegio, quod regulares habent, per Clemen. Dudum, pro absolutione Casuum reseruatorum, obstare, immo illud potius confirmare. Bene verum est, quod per Gregorium XIII. & sacram Card. Congregationem fuit decretum, vt nullo pacto possint: vt videre, est infra in verbo Casus Reseruati, in nostra Annotatione: vbi

vbi ad verbum ponitur Epistola ipsius sacræ Congregat. decretum hoc & declarationem continens, factam ab ipso Summo Pontif. Gregorio XIII. de sententia etiam prædicta Congregat. ponitur n-stra in verbo casus reseruati. & Cā de lab. aur.

Et Reuerendissimus Episcopus Caietanus nomine Alphonsi Hispani, annis elapsis, sacram Cardin. Congregationem consulens, an per Bullas ordinarias, in quibus solet dari facultas absoluendi a casibus sedi Apostolicæ reseruatis, comprehendantur etiam casus Ordinario, Prælatis Regularibus reseruati? fuit ei responsum, quod non; nisi de eis fieret specialis mentio. Et iterum dubitanti, quid per Bullam Sanctissimi nominis Iesu, in qua specialiter habetur, quod Confessarij possint absoluere confratres a casibus Episcopo reseruatis; fuit ab Illustrissimo Cardinali Carafa, nomine totius Congregationis responsum; neque per illam Bullam fieri posse nisi tantum ratione Iubilæi plenissimi; vt extat originalis in archiuio ipsius Episcopatus, & authentica copia penes me: Et Nau in Man. cap. 27. num. 266. ait Confessores præsentatos non debere absoluere a casibus Episcopo reseruatis, & minus dispensare in iuramentis; nisi eis detur ad id facultas; contra Silue. verbo Confess. 2. q. 5. qui contrarium tenet, quod casus per ipsum Episcopum reseruatos. De absolu. num. 52. Vt habetur i Bulla Pij 4. 101. Iniū cum nobis anu. 1564.

Sed est aduertendum quod Greg XIII. 10. die Maij, an. Dom. 1583. declarauit, non fuisse intentionis suæ, per prædictam Epistolā, aut declarationem (quæ infra ponitur a me in Verbo Casus reseruati,) derogare prædictæ facultati, absoluendi, in casib. Episc reseruatis, Confess. Societ. Iesu datæ; immo eam de nouo eis cōfirmauit, et concessit; vt refertur in Compendio eiusdem Societatis Iesu verbo Absolutio. §. 1.

Et hæc sint dicta quoad derogationes, quæ in Conc. Trid. reperiuntur. Quo autem ad Bullam Cenæ Domini, dicimus, in omnibus pertinentibus ad illorum casuum, ibi contentorum absolutionem, regularium priuilegijs obstare, quausque a viuente Pontifice non fuerint confirmata; cum, quolibet anno, in publicatione illius Bullæ de nouo reseruentur illorum absolutiones, & omnia priuilegia annulleutur contraria. Ac per reliquos Motus proprios, non in aliud eis derogatur, nisi in supra notatis. In quo per Bullam cenæ derogatur. Per motus proprios.

Nunc reliquum est videre quintum Caput supra propositum, Quales, videlicet, oporteat esse Confessores, vt talibus priuilegijs possint vti. Caput. 5.

Et ad hoc dico Primò. Quod debent esse Regulares, alicuius ordinis Mendicantium, vel eorum priuilegiorū participantium; alias, in supradictis absoluere, vel dispensare minime possent, nisi speciali auctoritate sibi tradita. 1

Secundo Quod debent esse ab eorum Superioribus Ordinario præsentati, ab eoq; approbati, iuxta Conc. Trid. sess. 23. c. 15. Circa præsentationem videantur ea, quæ dicit Collector infra, in verbo, Præsentatio Confessorum; & quæ ego etiam ibi annotaui; Circa autem approbationem, sunt plura notanda. 2 Confessorū approbatio

Primum. Quis, & quando confessor dicatur vere idoneus, & approbatus. 1

Secundum. An in vno Episcopatu approbatus, possit in quouis alio Episcopatu, seu Diœcesi, absq; alia approbatione, confessiones audire. 2

Tertium. An saltem in eodem Episcopatu, vnica sufficiat approbatio. Et si Priuilegium, quod in hoc habetur, sit per Conc. Trid. reuocatum, nec ne. 3

Quartum. Quando in aliqua Bulla datur facultas eligendi Confessorem approbatum, an Regularis debeat confiteri cum approbato ab Episcopo, vel cum approbato a suo Superiore. 4

Quoad primum est sciendum, vt Palatius notat in 4. d. 17. Disput. 7. fol. 158. super hoc, multas fuisse varietates tum in Bullis, tum etiam inter doctores illas exponentes. Nam in Bullis, quæ ante Conc. Trident. emanabant, dabatur fidelibus facultas, sine vlla aliqua dependentia ad prælatum, vel curatum, pro eligendo Confessore, ita tamen quod esset idoneus. Et circa hoc verbum (idoneus) maxima fuit inter Theologos difficultas, in declarando, in quonam consisteret ista idoneitas, Aliqui enim dicebant, sufficere idoneitatem illam, a iure communi assignatam, vt videlicet, non esset excommunicatus, Quis dicatur confessor idone⁹.

suspensus,

suspensus, nec irregularis, aut a Superiore suo impeditus. Et hac erat magis communis opinio. Alij autem dicebant, vltra istam, requiri aliam idoneitatem, scientiæ, scilicet, & morum.

At post Conc. Trid. cum nullum sacerdotem, statuerit, posse confessiones audire, nisi esset Parochus, vel ab Ordinario approbatus; sic etiam semper Bulla, cum hac limitata authoritate emanarunt: vnde nunc, quando Confessor aliquis erit ab Ordinario approbatus, aliud inquirere de eius sufficientia, & doctrina, ceterisq; supradictis non oportebit. Præsumitur enim Ordinarium, circa hoc, quod ad se pertinebat, fecisse.

Sess. 23. c. 15. de refor. Tres conditiones requisitæ a Côc. ad idoneitatem confessoris.

Sed tres a Sac. Conc. Trid assignantur conditiones, ad cognoscendum, Quisnam teneri possit pro idoneo, & approbato Confessore; cum dicit; Quamuis Presbyteri in sua ordinatione a peccatis absoluendi potestatem accipiant, decernit tamen Sancta Synodus, nullum, etiam Regularem, posse confessiones sæcularium, etiam Sacerdotum audire; nec ad id idoneum reputari; nisi, aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis, per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem obtineat. Quarum prima est, si curatum beneficium aliquod habuerit: in quibus verbis omnes illi includi videntur, quibus aliquo modo animarum cura est demandata, vt sunt Guardiani, Priores, Prouinciales, aliique Religiosorum Prælati: cum clare constet, eatenus Conc. illos, vt approbatos habere, qui parochiale beneficium habent, quatenus eis animarum cura fuit commissa, & hoc, vel ab Episcopo, vel ab alio, qui hoc poterit.

Graduati, & lectores, an debeant examinari ab Episc.

Altera conditio est, Episcopi examen, vel approbatio, & tertia est communis approbatio, & opinio, quæ de ipsius sacerdotis habetur eruditione, vt quando quis publice in aliqua saltem approbata vniuersitate theologiam sacram legerit; vel in illa graduatus, aut licentiatus fuerit, de cuius sufficientia tunc non videtur esse dubitandum, prout sic Pius V. in quodam Motu proprio, qui incipit, Et si mendicantium ordines, anno 1567. edito, per eadem verba iussit, vt lectores, vel graduati Sacra Teheologia ex ordine Mendicantium, qui ad tales gradus, per suos Prælatos fuerint admissi, essent pro approbatis habendi, ad prædicationem, & confessionem, absque aliquo alio Episcoporum examine.

Et quamuis iste Motus proprius paulo post fuerit per eumdemmet Pontificem reuocatum anno 1571. per alium qui incipit. Romani Pontificis prouidentia, vbi mãdabat, nullo modo supradictos graduatos pro approbatis haberi debere, nisi prius ab Ordinario approbati fuissent, tamẽ Greg. 13. in illo Motu proprio, qui incipit, In tanta rerũ & negotiorum mole, primo anno sui Pontificatus, in quo omnia, circa hoc, a Pio V. ordinata, ad ius commune, & ad Sac. Conc. Trid. dispositionem reduxit, clare constat illud reuocasse, ac lectores, ac graduatos illos ab Episcoporum examine exemisse: nam Concil. Trid. postquam duas illas primas conditiones posuit de beneficio, scilicet, Parochiali, & Ordinarij approbatione ponit aliam tertiam in illis verbis (aut alias idoneus iudicetur.) Et hanc opinionem quamplurimi sequuntur viri doctissimi, maxime magister Gallus in Sum. q. 16. quamuis Corduba in sua Summa qq teneat contrarium.

Magister Gallus. Corduba.

Resolut. quæst.

Sed possemus nos dicere (saluo tamen meliori iud.) tales sic graduatos, & approbatos, non esse ad examen obligatos, vt iam supradictorum rationes probant, sed non posse sæcularium confessiones audire, donec ab Episcopo fuerint approbati, vt ex verbis ipsiusmet Conc clare constat, nam postquam dixit (aut alias idoneus iudicetur) quod est principale argumẽtum supradictæ opinionis, non ibi consistens, sed subdens ait (et approbationem, quæ gratis detur, obtineat,) ita, quod vltra notoriam idoneitatem, requirit Conc. vt sit ab Episcopo approbatus, & sic ad verba ipsius Conc bene aduertendo, nullum in hoc erit dubium.

Alia requisita ad idoneitatem

Est insuper aduertendum, quod ad idoneitatem supradictam Confessoris, non requiritur tantum Ordinarij approbatio, sed etiam illa alia iure requisita, et a Pio IIII. in Bulla enumerata, vbi postquam ait, sacerdotem sufficere esse idoneum, subnectit hæc verba, dicens,

dicens, Declaramus, sacerdotem idoneum, pro absolutione a prædictis casibus, esse illum, qui non erit suspensus, vel irregularis, nec excommunicatus, nec interdictus, neque a suo Superiore impeditus: quæ verba licet in Bullis modernis post Conc. Trid non ponantur, debent tamen intelligi pro positis: quia quamuis tantum sua Sanctitas, quærat, & mandet explicite, vt Confessores ipsi ab Ordinario sint approbati, vt sint idonei reputandi; nõ proinde velle videtur, vt conditiones illas non habeant iure communi requisitas; cui antiquo iuri numquam censetur derogatum, nisi aliud expresserit in contrarium legislator; vt communis est opinio Doctorum.

confess. Et habeat iurisdictionem actualem vel delegatam vt Nau. ĩ Mã. c. 4. nu 1.

Quoad secũdum, An scilicet in vno Episcopatu approbatus, possit in quouis alio, absq; alia approbatione confessiones audire: Dicimus quod licet duæ fuerint in hoc opiniones contrariæ, vna affirmatiua, per Ordinarium, intelligens Ordinarium Confessoris, & non pœnitentium; & altera negatiua: ambæ doctissimis viris defensa, pro vt refert Reuer. Pater Emmanuel Rodriguez in expositione Bullæ Cruciatæ. §. 9. dub. 2. vbi multis rationibus defendit partem negatiuam; & mihi etiam magis placet, & Collectori, supra, tit. Absolut. quoad sæcularis 1. §. 16. tamen sacra Congregatio Card. super Conc. reformat. omnem e medio sustulit ambiguitatem. Consulta enim de hoc ab Archiepiscopo Valentiæ, Ioanne de Ribera, sic respondisse ait prædictus expositor Bullæ Cruciatæ: Congregatio Conc. respondit, approbatum ab alio quam a Valentino Episcopo, in Diœcesi Valentina, non censeri approbatum ab Ordinario. Quid clarius?

2 An approbatur ĩ vno episcopatu sufficiat p oibus aliis. R. P. Emmanuel Rodriguez.

Bene verum est, quod Religiosi communicantes priuilegiorum Clericorum Societatis IESV, vt in specie sunt fratres Minores, per Bullam Clemen. 7. possunt dum sunt in itinere, non habentes Ordinarij copiam, Confessiones audire, etiam in Episcopatibus vbi nõ fuerint approbati; & hoc per Priuilegium dictis Patribus concessum a Greg. 13. a nobis supra relatum. Et hoc idem ipsismet Fratribus Minoribus erat antea concessum per Eugenium 4. & habetur sup tit. Absolutio quoad sæculares. §. 3.

Priuilegiũ Societatis Iesu.

Quoad tertiũ, An scilicet sufficiat vnica approbatio, in eodem saltem Episcopatu, pro semper? Est sciendum, quod Benedictus 11. Confessoribus Mendicantium ordinum, & eorum participantium priuilegiorum, concessit, vt vnica præsentatio valeret, vt est supra tit. Absol. ordinaria quoad sæculares. 1. §. 2. 4. & 16. & dicit Corduba in Annotatione ad Comp. tit. Præsentat. cõfess. & Sotus in 4. dist. 18. q. 4. art. 3. qui dicit, quo ad hoc, Extrauag. Inter cunctas, de priuileg. Benedicti 11. vbi prædictum Priuilegium conceditur, nõ esse reuocatam per Clem. Dudum. Et sic quando Confessor aliquis Regularium semel fuerit in aliquo Episcopatu approbatus, sẽper in eo approbatus censetur, quamuis Episcopus, qui eũ approbauit, moriatur; donec alius ueniat, qui oẽs Confessores a suo Prædecessore approbatos suspendat; ut supradicti Doctores aiunt: huius aũt ueritas infra ponetur.

3 An sufficiat vnica approbatio. Corduba in annotatione.

Sed an hoc per Conc. Trid. sess. 23. c. 15. fuerit reuocatum, quando statuit, ut nullus sæcularis, vel regularis Presbyter possit confessiones sæcularium audire, nisi fuerit ab Ordinario approbatus? Respondetur, quod non; nam Concilij intentio fuit, huic antiquo priuilegio regularium, quod iuri cõmuni insertum, habet rationẽ fauoris, non derogare, sed priuatis quorundam priuilegijs extra corpus iuris vagantibus derogare, quæ restringi debent, cum censeantur odia iuris: Vt erat priuilegium illud, quod Bened. xi. Ordinibus Mendicantium dedit, prædicandi. scilicet, ac confessiones audiendi, absque aliqua facta Episcopis præsentatione: Quoddã, fuit etiam Concilij intentio, tollere priuilegium a Bonifacio VIII. Prælatis concessum, vt suos possent præsentare Fratres Prædicatores, & Confessores idoneos: & si Episcopus illos (quia viderentur minus idonei) nollet admittere; sua Sanctitas eis licentiam dabat: & simile Priuilegium Fratribus Minorum Ordinis dedit Clemens V. & istas facultates Concil. intendebat ibi annullare, & reuocare; prohibens, ne Presbyter aliquis, siue Sæcularis, siue Regularis sit, sæcularium confessiones audire præsumat; nisi parochiale beneficium habeat, vel ab Ordinario per examen, vel alio modo fuerit approbatus; Priuilegijs quibuscumque non obstantibus; omnia illa reuocando, Et Pius V. in quodam Motu proprio, in fauorem Mendicantium Ordinum,

An fuerit p Cõc. Trid. reuocatũ.

Nau. ca 27. nu. 264. ait hoc Priuilegium nõ esse contra Conc.

In Clem. Dudum, de sepult.

dato

dato anno 1567. sui Pont. anno II. aliud Priuilegium simile supradicto concessit. Et licet Greg. XIII. in uno Motu proprio, quem affert Nau. in fine Man. lat. omnia reuocauerit, quæ Pius V. in fauorem dictorum Ordinum concesserat; Nihilominus omnia illa, quæ dicto Concilio non aduersabantur, confirmauit, ac de nouo concessit. Vnde cum hoc non sit contra Conc. dicendum est, quod nec fuit per ipsum Gregorium reuocatum. Sed dato, quod fuerit per Concilium, & per Gregorium reuocatum, hoc erit quantum ad forum externum, & non internum conscientiæ; nam quantum ad forum istud, omnia Priuilegia Fratribus Minorum Ordinis per Sedem Apostolicam concessa, iam uiuæ uocis Oraculo per Pium V. extant confirmata, licet sint contra Conc. sicut testatur Frater Alphonsus Vera Crux, in suo Speculo Coniugatorũ, in fine; & refert Auctor expositionis Bul. Cruc. in §. 9. n. 32. 112. 132. & §. 13. n. 9. vbi hãc ponit quæst. Et pro maiori certitudine affert verba formata ipsius Alphonsi, quæ sunt ista. Põtifex Pius V. ann. 1567. 13. mensis Martij, viuæ vocis oraculo, supplicanti Ministro Generali Minoritarum, Fratri Aloysio de Puteo. Cuius supplicationis tenor est. Supplicatur Sanctissimo Domino Pio Papæ V. vt sua Sanctitas dignetur confirmare, & concedere oĩa Priuilegia, & quascũque gratias, etiam viuæ uocis Oraculo concessas per bonæ memoriæ Paulum IIII. & alios Romanos Pontifices prædecessores Sanctitatis suæ, cum singulis clausulis, & decretis, & derogationibus in eis contentis. Fratribus Ordinis Minorum Regularis obseruantiæ; ita, ut illis gaudere, & uti possint toties, quoties opus fuerit, & eis uidebitur: Et quoad illa, quæ sunt restricta, seu derogata per Concilium Tridentinum etiã uti illis possint in foro conscientiæ tantum, & Pontifex dixit, fiat: Nec ista concessio fuit per Gregorium XIII. reuocata, quando in primo anno sui Pontificatus, omnia quæ Pius V. Ordinibus Mendicantium contra Conc. Trid. concesserat, reuocauit. Nam reuocauit solum ea, quæ concesserat in foro exteriori, ut iurgia vitarentur, & dissensiones, quæ ex talibus concessis inter Ecclesiasticos erant ortæ; & sic non reuocauit uiuæ uocis Oraculo, quæ in foro conscientiæ concessa fuere; cum ex illis nulla nascantur discordiæ, quæ fuerunt iam finalis caussa reuocationis illius; quæ veritas apparebit clarissime, si attente uerba talis Motus proprij legantur, ubi nullibi reperitur, de uiuæ vocis Oraculis verba facere, nisi tantum de litteris Apostolicis, quas, cum sint contra Concil. decreta, reuocat. Itaque licet concessio Benedicti XI. quod uidelicet, præsentatio, & approbatio Fratrum Confessorum semel facta, fuisset perpetua, esset reuocata a Concil. Trident (& eo magis cum non sit reuocata) poterunt tamen ea in foro conscientiæ, ut dictum est, potiri. Et hoc confirmatur per dispositionem illam Motus Pij V. anno 1571. & 6. sui Pontificatus, quæ cauetur, vt Confessores semel approbati ab eodem Ordinario, non possint a Confessionibus suspendi: sed bene a successore possunt suspendi, & iterum examinari; Quem motum Pij non fuisse per Gregorium XIII. reuocatum, Sacra Card. Congregatio reform. declarauit, dicens, Congregatio Concil. censuit Regulares ad audiendas in Ciuitate, & Diœcesi sæcularium confessiones, semel ab Episcopo, præuio examine, approbatos; iterum ab eodem Episcopo non esse examinandos. Ceterum a successore posse utique examinari iuxta Constitutionem sanctæ memoriæ Pij V. datam octauo Idus Augusti, Pontificatus sui anno 6. quæ a fœlic. record. Gregorio XIII. non est reuocata, per reductionem priuilegiorum Regularium ad terminos Conc. Trid. Card. Caraffa.

Confirmatio Priuilegiorum a Pio V. viuæ vocis oraculo.

Auctor exposit. Bullę Cruc.

Ita etiã tenet Henri. Hẽriqz tit. de pœnitẽ. c. 6. §. 4.

(Additio. Ex Naua. ĩ Mã. c. 27. & illam cõst. Grego. non fuisse publ. ac proinde reuocat. nõ fuit vsu recepta, saltẽ pro foro cõscien. & ita stat. priuil. Pij V.)

Sac. Congr. Card.

Et pro maiori declaratione huius antiquæ confessorum facultatis, ipse Pater Emmanuel in expositione Bullæ Cruciatæ loco supra citato, §. 9. nume. 32. extendens se, ait, quod cum Monachis esset a iure communi prohibitum, ne sæcularium confessiones audirent; fuerunt a Summo Pontif. ob necessitatem admissi, & multis priuilegijs insigniti. 16. quæst. 1. cap. placuit, & cap. peruenit. Ideo iurisdictionem, quam ipsi habent, non Episcopi, sed Summus Pontif. eis concedit. Et apparet, quia cum fuerint ab Ordinario approbati, iuxta formam Decreti; ex vi suorum priuilegiorum habent omnes casus Episcopis reseruatos, exceptis reseruatis a iure: nec ipsi Episcopi, quamuis vellent, possent illos ab eis auferre. Necnon, & possunt omnium, quorumcumque fidelium, qui

In Cathec. Neap. Nũc impressa folio 359. dicitur, quod hoc examẽ intelligitur cũ Plenum fuerit; ita, vt quis simpliciter, & nõ ad tempus determinatum, fuerit admiss⁹, & approbatus, & ita seruari ait Ro-

ad se

ad se venerint (etiam quod non sint illius Diœcesis, in qua sunt approbati) confessiones audire. Adeo, ut iurisdictionem, quam ipsi Regulares confessores habent, eam immediate, habeant a Papa. Episcopi autem non sunt aliud, nisi Ministri, qui tantummodo nudum ministerium eos examinandi, ac approbandi habent. Vt notant Baptista Salis, Angel. & Siluestr. Nec eis Concil. Trident. aliquid aliud concedit; & pro huiusmodi ministerio, sunt a sua Sanctitate delegati; propterea, eos semel, sine aliqua conditione, aut termino, approbando, iam functi sunt officio suæ delegationis; sicut, & alij Delegati pro caussis particularibus funguntur. Et huiusmodi opiniones, ait supradictus Expositor, fuisse nonnullos uiros doctissimos, eamque in publicis conclusionibus fuisse sustentatam Parisiis, post Conc. Trident. & a Patribus Societatis Iesu aliisque doctissimis uiris, in ciuitatibus Valentiæ, Alcala, &c. confirmatam. Ex quibus omnibus infertur, quod prædictum Indultum confessoribus concessum, est antiquissimum, & nec a Concil. Trident. nec ab alijs Bullis, etiam Cruciata, est reuocatum, siue suspensum. Et per consequens Religiosi possunt illo uti, prout sic etiam tenet Nau. in Man. cap. 27. nu. 190. & num. 166.

mæ, & vsu est recepta ĩ praxi hæc interpreta.

Baptista Salis in Sum. titu. Cõfes. 3. 9. 20. Siluest. tit. Cõfess. 1. nu. 5. Angel. tit. Cõfes. 3. num. 25. & Arm. tit. absol. nu. 26.

Debet etiam, pro hoc maxime notari id, quod dicit Angelica, quod si Episcopi confessores supradictos approbarent, sub aliqua conditione, uel vsque ad certum tempus, uel suum beneplacitum; possunt suspendere, & reuocare tales licentias, sic datas: & transacto tempore, vel alia conditione, iam suspensi remanent; & ait, quod quando confessor erit approbatus, vsq; ad beneplacitum Episcopi, iam approbatio illa in morte ipsius Episcopi transibit; cum suum beneplacitum in morte finiatur. Ideo, secundum istam opinionẽ, oporteret, ut ipsi confessores statim atque conditio locum habuerit, aliam peterent licentiam. Nam, expirata conditione, transit etiam iurisdictio a Pontifice eis concessa.

Quæ Angeli opinio, putat ipse Auctor, exposit. Bullæ Cruciatæ debere intelligi; quando Episcopus aliquis, sic limitatam licentiam, confitendi daret, ob confessoris insufficientiam, quem approbat ad hoc, ut sit cautus in studendo ijs, quæ suo officio conueniunt: sciens se iterum examini Ordinarij exponendum, sed non quando Episcopus hoc ageret, vt aliquam Religiosis inferret uexationem. Et tunc clare vexationẽ agere reputabitur, quando omnibus Religiosis, sic indifferenter limitat licentiam, & arctat. Et hoc probatur, quia hoc priuilegium fuit Religiosis supradictis a Sede Apostolica concessum, ut eos ab Ordinariorũ vexatione redimeret. Verũ tamen est quod Ordinarij possunt eos suspẽdere a confessione, & prædicatione, si mẽte captos, criminosos, uel hæreses, aut scãdala disseminãtes inuenirẽt, quo casu a Sacro Conc. Trid. Sedis Apostolicæ Legati cõstituũtur. Sess. 5. c. 2.

Ex quo infertur, quod Religiosus, limitatam habẽs licentiã ad cõfessiones audiẽdas, cũ aliqua conditione, si Ordinarius pro tali limitatione habuit iustã caussam, finita tali limitatione, iam in illa Diœcesi amplius nõ poterit cõfessiones audire, cũ non dicatur amplius ab Ordinario approbatus. Dico, si habuit Ordinarius iustam caussam pro tali limitatione; nam si non habuisset, poterit uirtute suorũ priuilegiorũ confessiones audire, ac si fuisset admissus, vt ait Nauar. Verum non deberent in tali casu Religiosi ipsi cũ Prælatis contendere: immo in signum humilitatis, patienter uexationes perferre.

Nauarr. in Man. c. 27. nu. 264. tit. præsent. cõfess. & Armi. tit. Absol. § 22. & 23.

Supradictas ergo conditiones habentes confessores, bene poterunt supradictis eis concessis facultatibus uti. Quas vti facilius sciantur, in Compendium, & summatim hic epilogare uolui. Videlicet.

Resolutio materiæ prętactę absolutionum, quoad Prælatos, & Fratres, in summa hic epilogatur, vt facilius omnia menti retineantur; sed plenius videantur supra in fine 6. Not. primi capitis.

Ministri Generales, Prouinciales, & illi quibus ipsi commiserint, possunt absoluere Fratres, & Moniales suæ obedientiæ ab omni uinculo excommunicationis, & quibuscumque alijs censuris, & peccatis, & dispensare in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto, exceptis illis deductis ad forum contentiosum.

Vt supra in fine 6. notabilis.

Omnemq; ab illis inhabilitatis, & infamiæ maculam abolere, & in quibuscumque occultis, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, et in quibus Episcopi possunt cum suis, vi-

Ex priuilegijs Fratrũ Trinitatis.

gore

& ex priuilegio Pij V. Ordini Præd. concesso. *gore Conc.Trid.exceptis dumtaxat contentis in Bulla Cœna Domini, antequam, s. obtineatur facultas pro illis, ex Priuilegiorum confirmatione. Dispensant etiam cum illegitimis.*

Cum anno quolibet reseruentur de nouo, vt habetur supra in verbo Absol. extra ordinaria quoad fratres. *Et similiter fratres absolui possunt ab omnib.peccatis, & censuris, plenarie, semel in vita, & in mortis articulo.*

Item quattuor in anno diebus quibus maluerint, & in festis Domini Sabaoth, & B. Virginis, & omnium Sanctorum, & Apostolorum Petri, & Pauli, ac S.Francisci, S Clara, & per totam maiorem Hebdomadam, de consensu tamen suorum Pralatorum, saltē Prouincialium, & tunc etiam, quoad casus illis reseruatos, poterunt huiusmodi priuilegio gaudere. Sed dum itinerant, & non habent socium confessorem possunt confiteri Fratri alterius Ordinis, seu clerico saculari, saltem prasumpta rationabiliter licentia Pralatorum.

Et similiter absolui possunt ijdem Pralati a Confessoribus per eos electis.

Item absoluere possunt Pralati venientes ad Ordinem seu Nouitios, ab omnib.censuris a iure, vel a Iudice promulgatis generaliter, satisfacta tamen parte, & a casib. Sedi Apostolica reseruatis, cum moderatione tamen, quam posui in verbo, Nouitius, vbi de hoc latius dicemus.

Absoluere etiam possunt Pralati, & Confessores, Fratres quoscumque Conuersos, vel donatos, Familiares, Seruitores, Officiales, & continue Commensales, Conuentuum, & Domorum ab omnibus peccatis, prater quam Sedi Apostolica reseruatis, & a censuris, quas ex ignorantia, vel inaduertentia incurrerunt, ac etiam eis Ecclesiastica Sacramenta ministrare.

Resolutio quoad Absolutiones sæcularium.

Collector. tit. Absol. quoad secul.2. §.15. Idē ait Nauar.in Manu.cap. 27. num.266. *FRATRES Confessores, Mendicantes, & participantes, per Pralatos debitè prasentati, & ab Ordinario approbati, ad audiendas confessiones sacularium, si sunt in eorū Conuentibus, Diœcesis vbi fuerint approbati, possunt audire omnes saculares, tam sua, quam alterius Diœcesis. Et auctoritate, quam habent ab Episcopo erga eius subditos, possunt vti erga extraneos, ac etiam auctoritate infrascripta.*

Vt in cōcl. 10. Et in cōclusionibus supradictis 1. 2.3.4. *Et possunt a censuris, propter peccata contractis, Episcopo reseruatis, absoluere, ac in illis, si opus fuerit, dispensare, & in omnibus alijs Ecclesiasticis censuris, exceptis nominatim excommunicatis (nisi parti lasa satisfecerint) & exceptis casibus a iure communi Episcopo reseruatis, & censuris Papa reseruatis.*

Item a Simonia, dummodo non fuerit in ordine, vel beneficio contracta.

Vt in cōcl. 5. Vt in 4. notabili. *Item possunt in foro conscientia, omnia vota, qua Episcopi possunt, in alia pia opera commutare, exceptis quinque illis Papa reseruatis, videlicet, de Religione, castitate perpetua, vltra marino, Roma, Sancti Iacobi de Galitia, necnon & peregrinatione vltra duas dietas.*

Vt in conclus. 5. Vt in conclus. 6 7. Vt in conclus. 8.9. Vt in conc. 11. *Item possunt dispensare in iuramentis eiusdem materia. Et de licentia suorum Prouincialium possent dispensare cum incestuosis, caussa copula carnalis mariti cum consanguinea vxoris, vel vxoris cum consanguineo mariti, intra quartum gradum: nisi hoc impedimentum fuisset sublatum per Concil.Trid. Ac etiam cum illis, qui facto voto simplici de castitate, Matrimonium contraxerunt, vt possint petere debitum.*

Collect. supra §.15. Vt su. in 4. ca.princip. vt inf. titu. Bulla Cruciatæ. *Si vero non fuerint prasentati, & approbati, & in eorum conuentibus resederint, neminem audire poterunt; excepto articulo necessitatis extrema, vel nisi fuerint in itinere, non valentes habere Ordinarij copiam, quia tunc poterunt audire omnes ad se recurrentes, & uti plenarie Episcopali auctoritate.*

Est tamen aduertendum, quod in Regnis, vbi Bulla Cruciata obseruatur, cum sacularibus, Bullam illam non habentibus, supradictis priuilegijs vti minime possent; nec etiam tempore Iubilai plenissimi, circa ea qua in illo suspenduntur.

Sed

verum circa huiusmodi absolutionem a casibus reseruatis tum summo Pontific. tum Episcopis, vide decretum editum a sac. cong. super Episcopis, & regularibus de mandato Sanctissimi D.N. anno 1601. atque eius declaratione factam an. 1602. quod, & quam hic poni curauimus de verbo ad verbũ.

Declaratio Decreti quo prohibetur absol. a casib. reseruatis.

EDITVM fuit aliàs à S. Congreg. S.R.E. Cardinaliũ, negotijs, & consultationibus Episcoporũ, & Regulariũ præposita, Decretum super absolutione a casibus reseruatis eius, qui sequitur tenoris. *SACRA CONGREGATIO S. R. E. Cardinalium, negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita, iustis & grauibus causis id exigentibus, ac de Sanctissimi D. N. CLEMENTIS PP. VIII. speciali mandato, uiua uocis oraculo desuper habito, Sacerdotibus omnibus tam sæcularibus, quàm Regularibus per uniuersam Italiam extra Vrbem degentibus, ad confessiones audiendas probatis, quorumuis Ordinum etiam Mendicantium, Militiarum, aut Congregationum, etiam Societatis Iesu, & generaliter quarumcunque aliarum, quouis nomine nuncupentur, iubet, & præcipit, ne quis eorum, sub prætextu priuilegiorum, indultorum, aut facultatum generaliter, uel specificè scripto, aut uiua uocis oraculo, uel per communicationem à Sede Apostolica, vel eius auctoritate eorum Ordinibus, Congregationibus, Collegijs, vel Societatibus, aut Archiconfraternitatibus sæcularium, aut singularibus personis, seu alias quomodocumque sub quibusuis tenoribus, formis, & clausulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, ad cuiusuis etiam Imperatoris, Regum, aut aliorum Principum instantiam concessarum, seu confirmatarum, alicui cuiusuis status, gradus, & conditionis, aut dignitatis, tam Ecclesiastica, quam sæcularis, etiam Regia, vel Imperialis, ab vllo ex casibus clarè, vel dubie in Bulla die Cœna Domini legi solita, contentis, vel alias quomodocunque Sedi Apostolica reseruatis, aut in futurum per Sanctitatem suam, eiusve successores pro tempore, in eadem Bulla, vel aliter reseruandis, nec etiam a Casibus, quos Ordinarij locorum hactenus reseruarunt, vel in posterum sibi reseruabunt, nullo casu etiam necessitatis, uel impedimenti, nisi in mortis articulo, seu cum noua, & speciali sanctitatis sua, aut successorum suorum, uel ordinariorum, quoad casus ab ipsis tantum reseruatos, respectiue, impetrata in scriptis licentia, Ordinarijs locorum exhibenda, absolutionis beneficium de cætero impendere audeat, vel præsumat, sed cũ opus fuerit, pœnitentes ad Superiores, legitimosq; Iudices suos accedere consulant; sub pœna contra facientibus tam Regularibus, quàm sæcularibus, excommunicationis, priuationis officiorum, & dignitatum, aut beneficiorum, inhabilitatis item audiendi confessiones, & ad quæcumque officia, prælaturas, beneficia in posterum obtinẽda, ipso facto, absque vlla alia declaratione incurrenda: Super quibus a nemine, nisi a Romano Pontifice habilitatio, dispensatio, aut absolutio, præterquam in mortis articulo, possit impartiri; Sãctitas.n. sua (quatenus opus sit) facultates, & concessiones ipsas in hac parte vti cassas, & irritas haberi de cætero voluit, et vult, nõ obstãtib. qbuscũq;.*

Præterea nouerint pœnitentes, absolutionem, si quam obtinebunt contra huiusmodi prohibitionem, esse nullam, nulliusque roboris, & momenti.

Et ne locorum ordinarij, quibus ius hoc reseruandorum casuum competit, plurium, quàm opus sit, reseruatione, subditis, aut confessarijs in animarum salute procuranda cooperatoribus sint onerosi, monentur omnes, vt paucos, eosque tantum, quos ad Christianam disciplinam retinẽdam, animarumque sibi creditarum salutem, pro cuiusuis Diœcesis statu, et qualitate necessariò reseruãdos esse iudicauerint, reseruent. In quorũ fidẽ, etc. Dat. Romæ die nona mensis Ianuarij. Anni MDCI.

CVM autem dubia quædam ac difficultates circa eiusdem Decreti interpretationem atq. obseruationẽ emersissent, eadẽ Congregatio, ne vllus deinceps obscuritati, scrupulo, ambiguitatiue locus relinquatur, & ut clarius appareat,

Decretum.

reat,in quib.casib.vigore eiusdẽ Decreti reseruatis,intelligatur prohibita absolutio,speciali mandato eiusdem S.D.N.Clem.Papæ VIII.similiter viuæ uocis oraculo super ea re habito,ipsum Decretũ ita moderatur,ac declarat,videlicet sub eiusdẽ prohibitione illos tãtũ in posterũ cõprehẽdi casus,qui in Bulla die Cœnæ Dñi legi consueta continẽtur. Ac prætere a. Violationis immunitatis Ecclesiasticæ in terminis constit.fœl.rec.Greg.XIIII.quæ incipit:Cum alias nonnulli.Violationis clausuræ Monialium ad malũ finẽ. Prouocantium & pugnãtiũ in duello iuxta Decre.S.Conc.Trid.& Cõstit.fœl.rec.Greg.Papæ XIII.incipientem:Ad tollendum. Iniicientium violentas manus in clericos,iuxta Canonem;si quis suadente,&c.xvij.q.4.ac iuris dispositionẽ Simoniæ realis scienter contractæ, atq; ẽt confidentiæ beneficialis. Item omnes casus, quos Ordinarij locorum sibi reseruarunt, vel in posterũ reseruabunt. In quib.omnib. iam enumeratis casib.dũtaxat, & sublata ẽt pœna inhabilitatis audieñ.confessiones eadem S.Congregatio vult,& mandat, dictũ Decretum in sua firmitate & pristino robore permanere. Ac prętere a declarat eos quidẽ Sacerdotes,tam sęculares,quam Regulares,qui aliquo ex priuilegijs,indultis, & facultatib. in supradicto Decreto expressis,suffulti fuerint, posse iuxta eorũ priuilegia,idulta,& facultates,vsu ante idẽ Decretũ,receptas,& quæ sub alijs reuocationib.nõ comprehenduntur,tantum, & non alias absoluere a casib.in presenti declaratione non comprehensis:alijs verò Sacerdotib.huiusmodi priuilegia non habentibus,nihil de nouo concedi.Sed ne locorum Ordinarij,ad quos casuum reseruatio spectat,ea in re modum excedant,eadem S.Congregatio illos rursus magnopere admonendos censet ut nõ passim,sed cum id videbitur cõi bono expedire, atrociorum tantum, & grauiorum criminum absolutionem sibi reseruent,quorum reseruatio ad Christianam disciplinam retinendam conferat ædificationem,non autem in destructionem cedat;ne alioquin Sacramenti Pœnitentiæ Ministrorum coarctata potestate S. Matris Ecclesię pię menti contrarius effectus subsequatur.Prohibet ẽt,ne sibi superfluẽ reseruent casus in Bulla die Cœnæ Dñi legi consueta;contẽtos,neq; alios Sédi Apostolicæ specialiter reseruatos. Facultatem verò, & licentiã absolueñ. à casib.reseruatis,quam in scriptis tantum concedi permittebatur, ẽt soli viua voce concedi posse declarat. Cœterũ ne quis Sacerdotum sæcularium, aut regularium,sub prætextu,quod per primodictum Decretum non fuerit sufficiẽter eorum specialib.priuilegijs derogatũ,eidẽ Decreto,sic ut præfertur declarato,contrauenire audeat,Sanctitas sua Constitutionibus,& Ordinationibus Apostolicis omnibus, in fauorẽ quorumcumq; Ordinumseu institutorũ Regularium,aut Sacerdotum tã sæcularium,quam Regulariũ editis necnon eorundem Ordinum,seu institutorum,ac etiam Ecclesiarũ,& Monasteriorũ, & aliorũ sæcularium,seu Regularium locorum quorumcumq; ẽt iuramento, cõfirmatione Apostolica,vel quauis firmitate alia roboratisstatutis,& consuetudinib.priuilegijs quoq; indultis,& literis Apostolicis ẽt mari magno,seu bulla aurea,aut alias nuncupatis eisdẽ ordinibus,seu institutis, ac ẽt Ecclesijs,& monasterijs,& sæcularibus,seu regularib.locis,aut personis sub quibuscũque tenoribus, & formis, ac cũ quibusuis ẽt derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus,& insolitis clausulis,necnon irritantibus,& alijs decretis ẽt Motu proprio,& ex certa scientia,ac de Apostolicæ potestatis plenitudine,aut alias quomodolibet ẽt per viã cõicationis,seu extensionis concessis,ac ẽt iteratis vicib.approbatis,& innouatis,ẽt si pro illorũ sufficiẽti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus, & formis, specialis,specifica expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes,mentio,seu quæuis alia expressio habenda,aut alia exquisita forma seruanda esset,tenores huiusmodi,ac si de verbo ad verbum,nihil penitus omisso, &

forma

forma in illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus pro expressis habés quoad ea, quæ præsentibus aduersantur, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogat, contrarijs, quibuscumq; non obstantibus. Romæ die xxvj. Nouembris. M. DCII.

Alex. Card. Floren. Episc. Prænestinus.

Hier. Agucchius Secret.

Sed quid Prælati non possint cum suis subditis; & quid Confessores cum Fratribus, & cum sæcularibus, licèt ex supradictis pateat; tamen ut facilius sciatur, ponam infrascripta.

ET in primis, Prælati ipsi non possunt cum suis subditis eos absoluere, seu dispensare in casibus Bullæ Cœnæ, donec obtineatur facultas pro illis, uel confirmatio priuilegiorum: nec in deductis ad forum contentiosum.

Item, nec Fratres intra se possunt absolui a casibus eorum Prælatis reseruatis sine illorum, vel Sum. Pont. auctoritate, in specie de illis mentionē faciente, vel in Iubileo pleniss.

Cum sæcularibus autem non possunt eos absoluere a casibus Episcopo a iure reseruatis, uel neq; in omnibus reseruatis, secundum Congreg. Card. nisi specialis habita ad id facultate. Nec possunt absoluere in casibus Bullæ Cenæ, nec nominatim excommunicatos: nec possunt dispēsare in 5. illis votis; nec uti priuilegijs inf. an. publ. Bul. Cruc. & Iubilei.

QVOAD quartum, si in aliqua Bulla detur facultas eligendi sibi Confessorem approbatum ab Episcopo, an sufficiat esse ex sua Religione, approbatum a suo Prælato, vt tantum audire posset Fratrum confessiones? Quo ad quartum. An Religiosus debeat sibi eligere Cō fess approbatum ab Episcopo. Sess 23 ca. 22 de ref.

Respondetur. Quod sufficiet Religiosis, confiteri cum Confessoribus a suis Prælatis approbatis, ad audiendas Fratrum confessiones. Sunt enim ipsi Prælati, sui Ordinarij, cum teneant pro absoluendis de peccatis, & censuris, suis subditis, iurisdictionem ordinariam, vt omnes Doctores tenent, & nos alibi diximus.

Et hoc alijs duabus rationibus probari potest. Quarum prima est, quod quando in Bulla dicitur, quod eligant sibi Confessorem approbatum ab Ordinario, ista verba debent intelligi, secundum veram, & approbatam Conc. intelligentiam. In quo licet mandetur, vt nullus Confessor Sæcularis, aut Regularis aliorum confessionem audire præsumat, nisi ab Ordinario fuerit approbatus; tamen hoc debet intelligi, de Sacerdotibus Episcopo subiectis, non autem de Religiosis, qui hanc non habent subiectionem. Idem tenet Nauar. in Man. latino c. 4. num. 2. & Ang. in summa de Confessor. art. 8. diff. 2. dub. 4. illis enim sufficiet, vt approbatis a suis Prælatis confiteantur.

Alia ratio est, quia per Bullas, quæ solent publicari non suspenduntur gratiæ: & indulta Mendicantium Ordinum Prælatis concessa, quantum ad suos Fratres; & inter alia priuilegia, unum est illud quod, uidelicet, possint suos Fratres, a quauis censura & a peccatis Sedi Apostolicæ reseruatis absoluere, ut dicitur in Compendio. Et hanc auctoritatem possunt ipsi Prælati alijs, quibus sibi placuerit, committere.

Ex quo infero, quod vnus Religiosus potest confiteri, virtute alicuius Bullæ, cum alio religioso Confessore tantum Fratrum quamuis sit distinctæ Religionis.

Secundo infero, quod de iure communi, sine aliqua Bulla, Religiosus non potest confiteri alteri, quam suo Prælato, uel quibus fuerit ab ipso Prælato demandatum, intra suā Religionem: Nunc tamen huic iuri communi derogatum est, per Decretū. Clemen. VIII. supra relatum fol. 21. vbi dicitur quod, non liceat Superioribus Regularium confessiones audire subditorum; nisi quando peccatum aliquod reseruatum admiserint: aut ipsimet sponte aut proprio motu id ab ijs petierint. Cum alio autem Confessore, & extra suum Ordinem, minime poterit; nisi a suo Prælato licentiam expressam habuerit, & non præsumptam, ut ex Conc. Later. colligitur, licet sint Confessores sæculares ab Episcopo approbati. Vt supra tit. Absol. ordinaria, quoad Fratres. § 5. & 21.

Huius ratio est, quia cum Episcopus non habeat, quantum ad hoc, iurisdictionē super Religiosos: nec etiam poterit illam alijs communicare, ut constat ex eo, quod diffinitū est in Conc. Lateranensi, Inter cunctas. Poterunt etiam confiteri cum alijs Religiosis, non peti Et Ang. dicit contra Siluest.

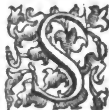
ta licentia, in aliquo casu necessitatis, ut puta in itinere, & alijs, sicut est iam dictum.

Hinc recentiores Pontifices, vt omnem tollerent ambiguitatem (vt iam saepe vidimus in retroactis Iubilaeis obseruatum) explicant illam clausulam, de eligendo sibi Confessore, & aiunt, quod etiam alterius Ordinis, vel saecularem Confessorem sibi Religiosi possint eligere: vt fecerunt Sixtus V. & Gregorius XIIII. & Sanctissimus Dominus noster Clemens VIII. in suis Iubilaeis plenissimis. Bene verum est, quod quando id non explicatur, manet dispositio supradicta.

Et haec pro supradicta materia Confessorum pro nunc sufficiant. Dicentur alia, infra, in uerbo, Confessor, & in verbo, Praesentatio Confessorum.

ACCEDERE AD MONASTERIA Monialium.

1 *Ex iure communi.*

YNODVS Octaua statuit, quod si contigerit, quod Monachus aliquam propinquam suam videre voluerit, ut in praesentia Abbatissae huic confabuletur per modica, & compendiosa verba, & in breui ab ea discedat. Habetur decima octaua quaestione. 2. cap. Diffinimus.

2 *Ex iure communi.*

CONCILIVM Hispalense statuit, quod circa Monachos talis cautela seruetur, vt remoti a Monialium familiaritate, nec vsq; ad vestibulum habeant accedendi familiare permissum. Sed nec Abbatem, vel eum qui praeficitur, extra eã quae praeest (glossa .i. praeter conscientiam Abbatissae) loqui virginibus Christi aliquid, quod ad institutionem, vel administrationem earum pertinet, liceat. Nec cum ea sola quę praeest, frequenter eos loqui oportet, sed sub testimonio duarum, vel trium sororum. Ita ut rara sit accessio, & breuis omnino locutio. Habetur 18. q. 2. c. In decima.

3 *Ex iure communi.*

ALEXANDER III. in Concilio Lateranensi statuit, quod quaecumque persona frequentaret Monasteria Monialium, si Clericus esset, deponeretur; si vero Laicus foret, excommunicaretur. Sic enim dicit summariũ huiusmodi. c. Frequentans Monasteria Monialium, & monitus non desistens, si Clericus est, deponitur; & si Laicus excommunicatur. Et dicit ibi glossa, quod frequentare, est bis actum committere. Et quod ad frequentandum non sufficit rõnabilis caussa, nisi sit manifesta. Hr in c. Monasteria, de vi. & hon. cle.

4 *Praedicatio Eleemosyna.*

NICOLAVS III. concessit Fratribus Minor. vt ad loca vbi saeculares homines conueniũt in Monasterijs Monialium, possint illi Fratres, caussa praedicationis, vel eleemosynae petendę, accedere, quibus id a Superioribus suis pro sua fuerit maturitate, vel idoneitate concessum. Exceptis semper Monasterijs Monialium inclusarum, scilicet S. Clarae, ad quae nulli datur accedendi facultas; sine Sedis Apostolicae licentia speciali. In declaratione Regulae. Exijt qui seminat, quae habetur. B. 2. tractato, fol. 10. Et b. ffo. 11. tract. 2.

5 *Pro Praelatis. Prohibitio.*

BENEDICTVS XII. Ministris, Custodibus, & Guardianis districtius iniunxit, vt Fratres sui Ordinis sibi subditos arcere studeant ab accessu ad Monasteria Monialium quarumcunq;, poenas prouide ordinatas transgressoribus infligendo. b. habetur in libro ordinis Italico. 3. parte. fol. 110.

6 *Concessio pro omnibus monasterijs. Collector.*

EVGENIVS IV. concessit quod fratres Min. Obs. possint intrare ad loca quarumcumq; Monialium: vbi saeculares communiter intrant; de licentia suorum praelatorum, quando mittuntur. o. ffo. 261. conce. 675.

¶ Notandum quod praefata concessio non reputatur certa: immo creditur, φ fuit defectus in scriptore, vel impressore; ita quod, ubi positum est possint intrare, debebat addi, & praedicare. Hoc est possint intrare ad praedicandum. Probatur, de hoc, quia Nicolaus V. qui successit Eugenio, concessit modo praefato; vt patet infra §. sequenti. Et similiter fecit Pius, qui successit Nicolao, vt patet etiam infra §. 8. Si ergo concessio Eugenij suprapposita esset certa; cum sit generalis, non se restringens, prout aliae sequentes, dicendo possint praedica-

tam limitatas, scilicet, quod posʃint intrare, & prædicare; nisi forte postulatæ, ac impetratæ sint ad restringendum generalitatem, quam videbatur concedere prædicta concesʃio Eugenij.¶ Sciendum est etiam, quod occasione prȩfatæ Concesʃionis, & duarum sequentium, aliqui arbitrati sunt, posse fratres Min. ingredi ad loca interiora Monasteriorum, in quibus sæculares, seu aliæ personæ communiter intrant; prout accidit in Monasterijs deformatis, seu nō seruantibus clausuram. Sed istud est manifeste falsum, atq; erroneum sane intelligentibus, quia per loca ad quæ, sæculares communiter intrant, non sunt intelligenda loca interiora clausuræ, ad quæ de facto intrare consueuerunt; sed illa ad quæ de iure, seu licite ingredi posʃunt; prout sunt loca exteriora, scilicet Ecclesia, locutorium, & similia. Hoc innuitur in decretali. Exijt, qui seminat, ut habetur in dictione Ingredi §. 10.

NICOLAVS V. concesʃit fratribus Minor. quod posʃint intrare, & prædicare in Ecclesijs, & locis monialium Sanctæ Claræ, & aliarum quarumcumq; vbi sæculares communiter intrant, de licentia suorum prælatorum, quando mittuntur. o. ffo. 65. conce. 88. Et fff. ff. 99. conce. 366. — 9 *Prædicatio*

¶ Hæc concesʃio videtur solum esse pro prædicatoribus, quia dicit intrare, & prædicare, idest ad prædicandum. — *Collector.*

PIVS II. ad instar Nicolai V. concesʃit fratres posse prædicare, & intrare in claustris, & alijs locis quarumcumq. monialium, ubi sæculares communiter intrant, de licentia suorum prælatorum, quando mittuntur. o ffo. 66. conce. 94. — 8 *Prædicatio*

¶ Declarationem huius uide in dictione Ingredi monast. monial. §. 28. — *Collector.*

SIXTVS IV. concesʃit, quod fratres Minor. posʃunt ire de licentia suorum prælatorum, ad Ecclesias; & loca vbi habitant fratres deputati ad regimen Monialium. o. fo. 63. Et ff. 67. conce. 125. Et fffo. 96. conce. 340. — 9

¶ Præfata concesʃio videtur intelligenda, quādo habitatio fratrum obsequijs monialium deputatorum, est contigua, seu continua Monasterio Monialium. Et similiter videtur dicendum de habitationibus seruitorum sæcularium, ut œconomi. &c. ac seruitricum, & capellanorum monialium, quia tales habitationes sunt officinȩ exteriores pertinentes ad seruitium interius. Quapropter, quando sunt contiguæ, vel continuæ Monasterio, requiritur licentia specialis Prælatorum ad accedendum ad illas; non autem quando est via intermedia. — *Collector.*

¶ IDEM Sixtus concesʃit, quòd fratres prædicti, causʃa visitandi Reliquias sanctorum, ut caput Ioannis Baptistæ ad Sanctum Siluestrum Romæ: vel sanguinem Sancti Francisci Asʃisij, & huiusmodi, de licentia Guardiani illius loci, aut alterius prælati ordinis, posʃint dumtaxat accedere ad Ecclesias Monialium Sanctæ Claræ; & etiam pro tempore stationum, & generalium procesʃionum. o. ff. 68. conce. 141. Et fff. 96. conce. 323. — 10 *Visitatio Reliquiarum. Processiones.*

¶ IDEM Sixtus concesʃit, quod fratres Min. posʃint de licētia suorum Prȩlatorum, accedere ad loca Monialium Sanctæ Claræ, & Sancti Dominci, ad quæ sæculares accedunt, pro eleemosyna petēda, & causʃa celebrandi; & pro alijs licitis, et honestis. o. ffo. 69. conce. 142. Et fffo. 100. conce. 388. — 11 *Concess. spe. pro Mo S. Clar. et S. Dominici.*

ALEXANDER VI. concesʃit, quod Prouinciales posʃint licentiare fratres, ad alia monasteria, quam Sanctæ Claræ; non solum causʃa eleemosynæ petendæ, vel prædicationis faciendæ, sed etiam pro speciali visitatione consanguinearum, vel alia necesʃitate. Intelligendo semper de locis, ad quæ sæculares communiter accedunt. o. fff. 99. conce. 369. — 12 *Concess. pro oibus mon. quæ nō sūt S. Claræ.*

LEO X. in quodam Breui, super præfatam materiam, posuit sequentem clausulam. Non prohibemus tamen, quod fratres prædicti, scilicet,

Minores infra limites Monasterium Sanctæ Claræ, & ad loca vbi fratres eisdem seruientes habitant, & alij sæculares ingrediuntur, intrare, & accedere, nec non cum eisdem (quando opus fuerit) & cum limitationibus in capitulis vestris ordinatis, in locis, in quibus reliquæ personæ sæculares cum eisdem loquuntur, loqui possint. B. ffo. 17. conce. 56.

Collector. ¶ Circa prædictam clausulam est aduertendum, quòd multi fratres opinati sunt, quod in ea concedebatur eis melior facultas, quàm in reliquis suprascriptis. Attamen, secundum veritatem, nil penitus in ea cōceditur, nec de aliquo deseruit, quia licet præfatus Leo non prohibeat prædictum accessum; prohibuit tamen Nicolaus 3. vt patet supra in §. 4.

Collector. PRo intelligentia prædictarum Concessionum, quæ prima facie; videntur continere contradictionem, aut saltem nugationē, & superfluitatem, sunt aliqua aduertenda. Primū est, quòd huiusmodi concessiones fuerunt à diuersis Commissarijs curiæ Romanæ, uel alijs fratribus ordinis impetratæ, quorum aliqui nescientes ea, quæ antea fuerunt concessa; procurauerunt eadem, vel consimilia de nouo impetrare, seu alia, circa, idem latius, vel strictius, quam antea fuerat concessum. Alterum est, quod in quinq; vltimis Concessionibus est tanta diuersitas, quod nisi maxima cum attentione aspiciantur, vix poterunt bene intelligi, nisi aduertendo ad sequentia: scilicet, quod in illa, quæ est Nicolai V. & Pij II. limitatur tacitè Concessio antecedens Eugenij, & solū conceditur Prælatis nostris facultas licentiandi fratres suos pro prædicando, cum dicat fratres posse intrare, & prædicare, idest ad prædicandum, ad loca, vbi sæculares intrant. In altera autem, quę est Sixti datur auctoritas Prælatis, vt possint mittere fratres suos ad Ecclesiam Monialium, & ad loca vbi habitant fratres illis seruientes. Tamen de alijs locis, scilicet locutorio &c. nihil ibi conceditur. In alia vero, quæ etiam est Sixti, datur prædictis Prælatis facultas licentiandi fratres, pro tribus caussis dumtaxat, scilicet, pro videndis Reliquijs, pro Processionibus, & Stationibus. Et sic etiam ista est ad Ecclesiam solum, seu propter ingressum in Ecclesiam, ad tria prædicta. In antepenultima vero, quę similiter est Sixti, & videtur generalis pro omnibus Prælatis, & causis licitis, restringitur ad Monasteria Monialium Sanctæ Clarę, & Sancti Dominici. In penultima autem, quæ est Alexandri VI. & est generalis pro omnibus causis licitis, & ad quæcumq; Monasteria, prout in ipsa patet, ad Prouinciales solummodo, & ad Monasteria, quæ non sint Sanctæ Claræ coarctatur.

Resolutio huius materiæ. ¶ Et sic resolutorie est notandum, quod nulla concessio inuenitur, qua inferiores a Prouincialibus possint mittere, uel licentiare fratres suos ad alia Monasteria, quam Sanctę Clarę, & Sancti Dominici, nisi pro eleemosyna petēda, & prædicatione facienda, prout dicit Nicolaus III. in declaratione Regulę, excepta Concessione supra posita Eugenij, quæ tamen (vt prædictum est) videtur limitata, & restricta per subsequentes Cōcessiones strictas suorum successorum. Ita quod, si absq; aliquo scrupulo, vellet aliquis frater ire ad Monasteria Monialium Sancti Benedicti, vel Sancti Bernardi, aut Sancti spiritus, seu Sancti Iacobi, reliquarumue consimilium, quæ non sunt Sanctæ Clarę, aut Sancti Dominici, pro visitatione spirituali consanguinearum, vel pro alijs quibuscumq; causis necessarijs, excepta prędicatione, & eleemosynę petitione oporteret habere licentiam a Ministro prouinciali.

Collector. Ista non sunt in prima. NOTANDVM est etiam circa prædicta, quod Superior, qui debet dare præfatam licentiam, debet esse Prælatus proprius fratris cui datur, quia debet examinare, an sit illius maturitatis, quam declaratio, seu concessio requirit. Et ad hoc est opus, quod agnoscat illum. Vnde frater, qui reperitur

tur

tur vbi non habet Superiorem proprium, non potest licentiari per Prælatum Monasterij, vbi tunc reperitur; etiam si sit Minister Prouincialis, cum non sit Prælatus suus. Verumtamen, si frater habet licentiam sui proprij Superioris ad hoc, non esset necesse petere illam a Prælato monasterij, vel Prouinciali, vbi pro tunc est; quia sicut non potest illam concedere, ita nec amouere, cum non sit Prælatus suus; quamuis tamen de facto possit illam impedire. Iccirco enim dicitur in declarationibus Regulæ: illi quibus a suis Superioribus, &c. & non dicitur absolute a Superioribus.

¶ Ex omnibus supradictis eliciuntur sequentia. ¶ Primum, quod Generalis, & Prouinciales (habita caussa rationabili) possunt dare licentiam suis subditis, vt accedant ad loca exteriora Monasteriorũ quarumcumq. Monialium. Alterũ, quod Prælati inferiores Prouincialibus, prout sunt Guardiani, & Custodes, &c. habẽt eamdem auctoritatem, & facultatem, pro Monasterijs Sanctæ Claræ, ac Sancti Dominici: & in casibus sequentibus, pro quibuslibet Monasterijs, scilicet, pro visitandis Reliquijs, & tempore Stationum, ac Processionum generalium, & ad Ecclesiam Monialium, & ad habitationem fratrum deputatorum obsequijs illarum, & pro prædicatione faciẽda, & eleemosyna petenda, prout supra dictum est. Itaq; inferiores Prælati habent minus, quam Prouinciales; quod nequeunt licentiare suos subditos pro visitationibus, nec alijs caussis præterquam superius expressis, nisi ad monasteria S. Claræ, & Sancti Dominici, vt dictum est. Qui ergo, quo ad omnia voluerint habere facultatem, oportet, quod a Prouincialibus eis committatur. ¶ Licet autem supradicta concessa sint per Prouisiones Apostolicas; nihilomnius aliquãdo committitur maior auctoritas Prælatis inferioribus, vel minuitur, aut in totum aufertur per Constitutiones generales, seu prouinciales, vel præcepto superiorum. Quo casu, illud debet obseruari, non curando de Concessionibus præfatis. ¶ De illis autem, quæ concessa, vel limitata sunt, circa hæc, in capitulis generalibus celebratis Florenciaci, Meclinia, Burdegaliæ, ac Burgis, & Assisij, non curamus hic dicere; quia illa transierunt, sicut, & Constitutiones vbi continebantur. Solum dico, quod stante aliquo statuto suspensiuo auctoritatis in hoc casu concessæ Prælatis inferioribus Prouincialibus, non est opus inquirere qualiter, vel quando, seu qua auctoritate possint licentiare suos subditos pro accessu ad loca exteriora Monasteriorum Monialium; cum totaliter sit eis ablata potestas per præfatum statutũ; nisi Prouincialis, aut Generalis super hoc fecerint eis nouam Cõmissionem, seu Cõcessionẽ. Solum enim Generalis, & Prouinciales habẽt auctoritatẽ Apostolicã ad supradicta, vt dictũ est.

TANDEM quoad prædicta solet quæri, an Prælatus habens auctoritatem licentiandi suos subditos in casu supradicto, possit etiam licentiare seipsum, vel suam personam ad idem? Solutio huius quæstionis dependet ex solutione alterius quęstionis vniuersalis, scilicet. Si ea quę Pręlatus potest facere erga subditos suos, possit similiter facere erga seipsum? Verbi gratia. Potest dispensare cum eis; potest illos absoluere; potest illos licentiare vt accedant ad loca exteriora Monasteriorum Monialium, &c. si poterit his vti erga seipsum, absq; auctoritate alia, seu licentia sui Superioris? Ad hoc respondent Abbas. in c. de simonia, & Ioãnes de Imola, & Ioannes de Ligna. in Clemen. Attendentes. de statu regu. quod si prouisio est fienda per Abbatem, vt quia mandatur, vel committitur ipsi Abbati, vt possit absoluere monachos suos, tũc ipse non comprehenditur. Si autem prouisio est per alium fienda, tũc appellatione Monachorũ, cõprehenditur Abbas. Vt pote, si Papa concedat, ꝙ Monachi possint tali die absolui plenarie, &c. tunc enim cõprehẽditur Abbas. Et in c. Magnę. de voto, dicit idẽ Abbas, quod Episcopus, & similes Pręlati nõ

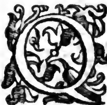
possunt dispensare in votis a se emissis, sicut possunt dispensare in subditorũ votis. Et Petrus de Palude in 4.dist. dicit. Sciendum est, quòd nullus est iudex in sua caussa, nec Superior sibi ipsi. Propter quod nemo secum dispensare potest, nisi propter defectum Superioris; quia vbi mora est periculum allatura, dilatio spernenda est. Vnde nec Episcopus secum, sed Confessor eius in omni casu, in quo Episcopus cum suo inferiori, potest dispensare. Et hoc, quia cõceditur sibi per cap. fi. de pœn. & remiss. Sed Papa potest secum dispensare sicut cum alijs; quia Superiorem non habet, cuius auctoritas vti possit. Sed melius est, quod suo Confessori committat, qui auctoritate DEI ipsum absoluat, eo ipso, quod in Confessorem ab eo electus est, &c. Nullus autem inferior secum dispensare potest, nisi ius sibi concedat, sicut Constitutiones aliquorũ Religiosorum dant Prælatis, quod vtantur dispensationibus, sicut ceteri Fratres. Et Magister Vendelinus, qui perfecit opus Gabrielis super 4. sententiarũ refert præfatum dictum Paludensis, & concludit dicens. Vnde nec Papa, nec Episcopus secum dispensare potest, sed per suũ Confessorẽ: In his vero, quę sunt iuris positiui, ex quo solutus est legibus, non eget Papa dispensatione.
¶ Probatur idem a simili. Notum est, quod Episcopi, & Superiores Prælati, possunt dare licentiam subditis suis, vt confiteantur cui maluerint. Sed quia ipsi non poterant hoc facere erga seipsos, contulit eis Priuilegium ius, vt ipsi, & alij Prælati immediate subiecti Papæ, prout sunt Generales Ordinum, possint eligere Confessorem, quem maluerint; vt in cap. fin. de pœn. & remiss.
¶ ITEM nostris Prouincialibus, Ministris, & Custodibus, ac eorum Vicesgerentibus cõcessum est, per quoddam Priuilegium, vt possint absoluere Fratres suos excommunicatos, & dispensare in certis irregularitatibus. Et quia visum est non sufficere illud personis Prælatorum huiusmodi, obtenta est alia concessio, vt similiter facere possint cum eis, Confessores per ipsos electis. prout habetur in Mari magno. fol. 56. tract. 2. & ffo. 140.
¶ ITEM Hostiensis loquens de Prælatis Religiosis, & hẽbẽtibus curam animarum, sicut refert Abbas in cap. Conquerente de offi. ordi. ponit sequentia. Caueant sibi Abbates, & Canonici Ecclesiarum Cathedraliũ, quę immediate subsunt Episcopo, vel alio Superiori, vt ad eum recurrant in confessionibus; nam ab alio non possunt absolui, cum a iudice non suo, absolutio facta, non teneat c. Omnis, de pœnit. & remiss. Dicit tamen dictus Hostiensis, quod non vult dãnare illos, qui hoc hactenus non seruauerunt, si mortui sunt; sed relinquit eos diuino iudicio. Et Florentinus dicit, quod licet Hostiensis, & Guilelmus dicant, quod cum est de more alicuius Ecclesiæ, vt vnus Sacerdos audiat alium Sacerdotem, & absoluat, & Episcopus hoc sciens fieri, cõmuniter tolerat, potest fieri; quia eo ipso præsumitur tacite approbare, ac licentiam dare. Non videtur (dicit præfatus Florentinus) ista opinio multum tuta; quia post Hostiensem, & Guilelmum, declaratum est per ius nouum in c. Si Episcopus de pœn. & remiss. lib. 6. quod nulla consuetudine potest introduci, vt aliquis præter Superioris licentiam, possit confiteri, & absolui.
¶ ITEM, sicut nemo potest generare seipsum, ita nec regenerare, vt in ca. debitum de baptismo.
¶ ITEM, inter dantem, & recipientem debet esse distinctio.
¶ Et loquendo in particulari in nostro proposito, quod est dare licẽtiam proeundo ad loca exteriora Monasteriorum Monialium, apparet clarius, ꝙ Prælatus nequeat accedere ad huiusmodi loca, sine licentia sui Superioris; quia cũ in hoc requiratur examinatio legitimæ caussæ, ac maturitas religiosæ personæ, nullusq; debeat esse iudex in his, quæ suam personam tangunt, requiritur determinatio Superioris, qui iudicet, ac in eo dispenset. ¶ Si autem dicatur,
quod

quod consuetudo est in contrarium, potest responderi, quod in multis alijs illicitis, & iuri contrarijs, accidit idem; sed non propter hoc excusantur in conscientia, contrarium facientes. Circa quod dicit præfatus Vendelinus in 4. dist in. 38. Ex æquo Prælati sæpenumero dissimulant in positiuis Constitutionibus, ergo vbi non est data certa forma, & modus dispēsandi de iure scripto sufficit, cum sciunt suis legibus passim contraire, quod non contradicant, nec reclamant verbo, aut facto, cum tamen libere contradicere possint, secundum Gersonem in regulis moralibus. Sed licet procedat de abolitione legum suarum positiuarum, non tamen huiusmodi non correctio transgressionis voti, aut dissimulatio nuda sufficit in foro conscientiæ ad relaxandum votum, si est adhuc obligatorium. Hic enim opus est, Prælatum vti iure suo, & ex auctoritate dispensare, & de hoc certiorem reddi dispensatum, si vult esse tutus; Secus de suis Constitutionibus, quæ possunt non obseruatæ abrogari, & potest fieri præscriptio. hæc ille. ¶Ex prædictis patet clare, non sequi, quod aliquis posit dispensare secum, aut facere erga seipsum, quod potest erga subditos suos, immo remanet optime probatum contrarium. Quid ergo dicendum? Respondetur, quod deberet prouideri in hoc per concessionem Apostolicam, qua concederetur, quod quilibet Prælatus posset dispensari, & prouideri, seu licentiari in huiusmodi casu, & similibus, per Confessorem electum ab ipso, in omnibus quæ ipse posset dispensare, ac prouidere, circa subditos suos. Interim autem, quod talis Concessio non habetur, oporteret, quòd Capitulum generale per suam Constitut. istud declararet, atque concederet. Sed adhuc tunc remaneret Generalis absque prouisione, pro quo non potest excusari licentia Apostolica. ¶Si autem quæratur, cum nunc non habeatur prouisio Apostolica, nec Capituli generalis, qualiter in hoc se habeant Prælati? Respondetur quod inferiores Prouinciali, vt Custodes, & Guardiani, debent prouideri in hoc auctoritate sui Prouincialis, pro quo data est forma, eorum, s. quæ debent petere, & necesse habent obtinere, in Speculo Fratrum Mino. f. 24. col. 2. Et oportet, q̄ in hoc sint præmoniti, seu auisati, vt dici solet, quatenus sine scrupulo procedant in rebus suis. Prouinciales vero attendant suā cōmissionē, quā generalis dat eis, videantq; vtrū præfata facultas cōtineatur ibi, vel cōprehendatur in contentis ibidē. Generales autē forte possent iuuari d. c. fi. de pœ. & rē. quod capitulū, licet solū loquatur in cōfessione, videtur posse etiā intelligi in dispensatione, prout aliqui doctores dicunt. Et idem in alijs, quæ sunt annexa istis, de hoc, quia sunt exempti, & Prelati immediate Papæ. Istæ. n. tres conditiones debent concurrere in inferioribus Epis; ut Priuil. d. c. vti possint, & gaudere, prout cōmuniter Canonistæ intelligūt. Et quia in alijs Prælatis, vt sunt Prouinciales, Custodes, & Guardiani, deficit vna prædictarum conditionum, scilicet esse immediatos Papæ, non conceditur eis aliquid per supradictum c. fi. licet aliter senserit Compositor Margaritæ.

¶Vtrū est tñ, quod quantū ad accedendū ad loca exteriora Monasteriorum Monialiū, Generalis, & Prouinciales, nō obstantibus supradictis, poterūt accedere in Monasterijs Monialiū suæ gubernationi subiectis; quia ipsi sunt Visitatores illorū, habita tñ necessitate, seu aliqua rationabili caussa, suū officiū tangēte. Attamē pro Monasterijs suę gubernationi nō subiectis, erit necessaria licentia, vt supradictū est. Si aūt alicui visum fuerit, quod ista sit scrupulosa nouitas, attribuat culpā fundamētis superius adductis, quę clarissime hoc dicūt, & probāt. Vel si inuenerit solutionē supradictorū fundamentorū, vel vnde dissoluat, quod huiusmodi fundamēta probāt, potueritq. fundare cōtrariū, sequatur illud. ¶Ceterum, ita ista, quā reliqua in hac materia superius posita, qui latius voluerit videre, reperiet optime posita, in tractatu, Clypeus sacrarū Monialium

nialium, denominato, per Reuerendum, ac doctissimum patrem bonæ memoriç Fratrem Ioannem de Argumanes editum.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Accessus ad Monast. Mon. an sit prohibitus ex vi Reg. Prima opi.

VOAD §.4. vbi Nic. III. conformiter ad Greg. IX. in sua declaratione prohibet nobis Fratibus Min. accessum ad loca exteriora Monasteriorũ Monialium. Quaritur primo, vtrum nobis sit etiã prohibitus ex vi Regula pradictus accessus? ad quod respõdeo, q hic est duplex opinio. Prima est multorum, & videtur communiter sic haberi, & practicari, quod scilicet, ex vi Regula solũ est prohibitus nobis ingressus ad prafata Monasteria. Accessus autem ad prafata loca exteriora, non est nobis ex vi Regula nostra prohibitus, sed, solum pracepto Papali, seu Ecclesiastico, seu Pralatorum nostrorum; Probant 1. scilicet, quòd prafatus accessus non est prohibitus nobis per Regulam, quia Regula solum facit mentionem de ingressu, vt patet. Item Hug. c. 10. videtur id innuere, quamuis nõ clare, & tract. 10. plag. paupertatis plag. 8. & 9. & Speculum Fratrum Min. §§. 10. id expresse tenet, & multi alij, & quidem satis docti sunt ad

Alia opin.

idem. Alia est opinio, qua mihi etiam videtur probabilis valde, quod scilicet ex vi Regula, & de eius intentione, prohibitus est nobis prafatus accessus ad loquendum ad Monasteria quarumcumque Monialium, vt sup. cap. 11. Regula quast. 3 latius habetur, ibi

Accessus ad loquẽdũ. Accessus ad loca exteriora. Prima opi.

videtur. Secundo quaritur vtrum prafatus accessus ad loca exteriora Monasterij Monialium quarumcumque sit nobis prohibitus per Papam in hoc tempore. Respondeo, hic est duplex opinio; prima est satis communis fere omnium, & dicit, quod sic, vt patet per Nic. 3. & Benedictum 12. vt habetur in Compendio tit. Accedere. §. 4. & 5. & non sunt reuocata hac per Sixt. 4. in sua declaratione fol. 22. §§. 106. quia secundum hos sic opinantes, solum loquitur ibi Sixt. reuocando prohibitiones, & censuras vltra Regulam editas a Papa, vt tenet Collector in Compendio tit. Statuta ordinis. §. 1. nec reuocata sunt per alium successorem, vt patet, ergo &c. Secunda opinio est aliorum dicentium,

Alia opin.

quod prafatus accessus iam non est nobis prohibitus per Papam, vel per Ecclesiam. Ratio eorum est, quia Sixt. IIII. vbi sup. reuocauit prohibitiones, & censuras omnes, vltra Regulam editas, non solum intra Ordinem, sed a Papa, seu ab alijs quibusq̃, specialiter pro nobis Fratribus Minoribus, quia sic videtur cõtineri in prafata declaratione Sixt. IIII. Quid horum sit verius, & tenendum sup. cap. 11. Regula q. 3. latius habetur. Nam, & adhuc manet prohibitio generalis Papalis, seu Ecclesia, facta omnibus Christianis de cauendis familiaritatibus, & frequentia Monasteriorum quarumcumque Monialium, qua habetur in Compendio, tit hoc scilicet. Accedere. §. 1. & 2. & 3. & per Bonif. VIII. lib. 6. de statu regul. c. periculoso, vt habetur in Compendio tit. Clausura. §. 1. quia tales prohibitiones generales non reuocantur per Sixt. IIII. sed solum speciales facta pro nobis specialiter; vt hoc probabitur latius infra tit. Ingredi. §. 16. & titu Statuta; quamuis quidam pater eruditus oppositum fuerit opinatus quoad hoc. Similiter, non reuocantur prohibitiones successorum post Sixt. IIII. si qua post hac fuerunt, quia par in parem non habet imperium. Similiter non reuocantur prohibitiones nostrorum Pralatorum, aut Cap. Generalis, & Prouincialis, quoad hoc post Sixt IIII. quia solum reuocauit pracedentia, non futura post eum, vt patet in pradicta Declaratione, seu Priuil. Sixt IIII. Ideo standum est caute, & timorate Preceptis, & Statutis Ordinis, etiam si Sixt. IIII. reuocasset omnia pracedentia; etiam si per Regulam non esset prohibitus prafatus accessus, cuius oppositum probabile videtur, vt dictum est; & quoad hoc vide quod proxime super §. 13. notatur: subsequenter, quid, & quomodo circa hoc, statutum sit nunc in Ordine, vide de his latius qua dixi in cap. 12. quast. 3. in expositione nostra Regula.

¶ *Quoad §. 5. notandũ quod illud statutum Benedicti 12. ponitur diminute ibi a Collectore, et melius ponitur a beo in Comp. tit. Clausura. sic et nos paulo superius, cap. 2. q. 3. posuimus, in exposit. Reg.*

¶ *Quoad §. 13. vbi Collector resoluit Concessiones factas nobis ad accedendum ad Monasteria*

nasteria Monialium, adde & tu, quod tandem pro hoc tempore statutum est in Cap. Generali Tolosano, anno 1531. hoc modo, Arceantur studiosissime fratrum accessus ad Monialium, & sororum loca; & nullo modo cum eisdem loqui possint, nisi a Ministro Prouinciali licentiam in scriptis habeant: liceat tamen hospitij, & celebrationis gratia ad huiusmodi loca accedere, vbi fratrum Conuentus non sunt, hac ibi. Notandum etiã, quod Concessiones concedentes nobis accessum, vel ingressum ad Monasteria Sãcta Clara, bene possunt extendi ad alia Monasteria Monialium, quibus, eadem priuilegia communicantur: utpote ad Moniales Conceptionis, & contra; dummodo sit omnino utrobique eadem ratio; puta quod sint sub eadem clausura obligatione, & sub eadem obedientia, ut sunt Moniales Sancta Clara, & Conceptionis, quoad ingressum erit idem iudicium, Non autem quoad Moniales Sancti Dominici, etiam si habeant votum clausura, ex quo non sunt sub eadem obedientia, quo ad accessum, videatur idem indicium, & eadem ratio. Et ratio horum est quia vbi est eadem ratio, & ibi & idem ius, ut habetur in l. illud. ff. ad legem aquil. & not. glo. in c maiores, extra de baptis. sup. vers. in consimilibus; quod notetur pro cõmunicationibus priuil. ut hoc notauit quidam pater satis eruditus in huiusmodi.

Statutum generale circa accessum ad Monasteria Monialiũ: Concessiones p Monast. S. Clarae extenduntur ad alia.

Nota pro communicatione priuilegiorũ.

¶ *Quoad idem, ubi Collector dicit duo: Primum, quod Superior qui debet dare licentiam fratri ad prafatum accessum, debet esse Pralatus proprius fratris ipsius, cui conceditur licentia, & non alius, in cuius conuentu est hospes. Secundo dicit ibidẽ paulo inferius, quod nõ obstantibus supradictis Concessionibus Papalibus, standum est Statutis nostrorum Cap Generalium: & Prouincialium circa hoc; hac ille. Quoad primum, de licentia Pralati proprij, & dic quod hoc est uerum regulariter, & uniuersaliter, & stando in rigore ipsorum priuilegiorum. Sed quia, consuetudo est optima interpres legum humanarum, & praualet ipsis legibus (ut est communis regula Iuristarum, & Theologorum) & in Ordine nostro est consuetudo, quod dum Frater hospes est in Conuentu alterius Pralati, seu in aliena Prouincia, tenetur illi obedire, saltem in pertinentibus ad gubernationem exteriorum actuũ: & reputatur ille, pro tunc suus Pralatus, ut ab eo gubernetur, & ei prouideatur in suis necessitatibus corporalibus, & spiritualibus interim emergentibus. Ideo si a tali Pralato pracipiatur tali fratri hospiti, ut vadat ad sociandum aliquem Confessorem, seu Fratrem, ad Monasteria Monialium, etiam ad intrandum clausuram cum eo, in casu quo alias potest licite intrari seu si occurrente necessitate, sine fraude talis Pralatus det illi licentiam, sicut suo subdito dare posset videtur, quod licite fiat: quia sic quoad hoc, videtur consuetudine practicari, ideo non est in hoc nimis scrupulandum, dum sincero & simplici animo obeditur, & viuitur sine fraude, dico notanter, sine fraude, quia si quid in fraudem fieret, non esset licitum, ut pote, si quis eo animo veniret hospes ad Prouinciam, seu conuentum alterius Pralati, vt de eius licentia colloqueretur cum Monialibus, nolens eam habere a suo proprio Pralato: tunc enim non posset id licite facere in fraudem. Fraus enim, & dolus in foro diuino, pariter et humano, patrocinari non debet alicui. Quoad secundum, quod standum est statutis cap. Generalis, et Prouincialis, non obstantibus Concessionibus Papalibus circa hoc, etc. Notandum quod hoc est verum, si pradicta Statuta fiant auctoritate Apostolica ad reuocandum Concessiones Papales, ut sup. titu. Absolutio. §. 7. notatum est, et quia Leo X. ss. 17. Conc. 56. vt habetur in Compendio in hoc §. 13. concessit, quod possumus accedere ad prafata Monasteria etiam ad loquendum cum Monialibus, secundum quod in nostris Capitulis Generalibus, et Prouincialibus fuerit statutum, et limitatum, etc. In super quia in singulis cap. Gener. fere semper habetur auctoritas ad omnia ibidem statuenda, etc. Ideo bene dicis Collector generaliter loquẽdo, ex pra fata supposit ione auctoritatis Papalis, quod standum est Statutis cap. Gener. et Prouinc.*

Licentia pprij Pra lati ad accedẽdum ad Monast. requiritur. Sed quid de fratrib. hospi.

Standum esse statutis generalibus obstãtibus cõcessionibus Pap quãdo possit:

¶ *Quoad illa duo qua in quastione Collector dicit. Primum, quod Guardianus, & Custos, qui potest licentiare suum subditum ad prafatum accessum, seu ingressum (in casu quo permittitur) non potest licentiare se ipsum, sed a Superiore oportet habere licentiam*

pro

Prælatusq́ potest licẽtiare alios an poterit licentiare se ipsum.

pro se, ratio eius est, quia in prædictis Priuilegijs, & Concessionibus, non conceditur ipsis quod possint ipsi in prædictis casibus intrare, seu accedere: sed q de licentia Superiorum intrent fratres, seu accedant; nullus autem potest cum seipso dispensare, aut seipsum absoluere, seu iudicare; quia nullus iudex sui ipsius in sua caussa, & allegat ibi multos textus, & doct. ad id ergo, &c. Sed saluo meliori iudicio, dicendum est, quod Custos, & Guardianus bene potest licentiare seipsum, sicut & suum subditum, nisi hoc ei expresse prohibeatur per Superiores & ratio est, quia in actibus qui non sunt iurisdictionis, vel iudiciariæ potestatis, sed superioritatis tantum, bene potest quis licentiare seipsum, sicut & subditos suos, quomodocumq; habeat talem potestatem scilicet, ordinariam ex officio, aut ex commissione, seu ex concessione facta sibi ratione officij, maxime per Papam, quia eo ipso quo ipsi confiditur, vt possit licentiare alios, confiditur, & conceditur, quod & seipsum similiter possit licentiare, nisi, vt dixi, specialiter id ei prohibeatur ex caussa. Hoc patet in licentiando ad Ordines, ad itinerandum, seu vt Religiosus exeat claustrum ad studia, &c. vel vt sit testis in testamento, &c. huiusmodi vt recipiat legata, vt procuret pecuniam pro necessitatibus. &c. ut de his & similibus patet in Summistis, & alibi secundum subiectam materiam Similiter secundum multos Doct Prælatus concedens Indulgen potest eas lucrari, sicut & subditi, quibus, eas concessit, ut patet in 4. d. 20. & facit ad hoc Caietanus 2. 2 q. 96. art. 5. dicens, quod in suis legibus potest Superior eo modo se cum dispensare, sicut & cum suis subditis. ergo similiter, potest Prælatus seipsum licentiare ad accessum, & ingressum, sicut & suum subditum, quia similiter est actus superioritatis, non autem iudiciariæ auctoritatis, seu iurisdictionis. Ad rationes autem, seu auctoritates, & Doct. in oppositum allegatos per Collectorem. Respon. quod non sunt ad propositum, illa enim omnia procedunt, & loquuntur de actibus iurisdictionis, vel iudiciariæ absolutionis quia in his nemo potest esse iudex sui ipsius, neque in se exercere tales actus iurisdictionis, vel absolutionis iudicialis, vt hoc latius egimus in quodam tract. de Indulgentijs, & similiter de dispensatione Votorum, & huiusmodi, quia tendit ad actum iudiciarium, vel quia specialiter prohibetur seu prohibitum declaratur, ne. scilicet, quis possit secum dispensare, sicut cum subdito, nisi in casu permisso, vtpote, in necessitate, quæ non patitur moram, et huiusmodi; ergo cum licentia ad accedendum, seu ingrediendum Monasteria, in casu alijs licito, non sit actus iurisdictionis, uel iudiciariæ absolutionis, nec sit prohibitum ipsis Superioribus. seipsos licentiare, sicut et subditos, videtur, quod possint seipsos, sicut et subditos licentiare, et facit ad hoc consuetudo, q̃ est optima interpres omnium legum humanarum, et æquiualet legi. Neque est dicenda corruptela, cum non sit in se alias peccatum, neque peccatum fouens ut patet.

Respondetur ad rõnes in oppositum.

2 An Ministri Custo & Guard. sint illi prælati quibus conceditur posse sibi eligere confessorem.

Quoad 2. quod dicit ibidem Collect quod scilicet, Ministri Prouin. Cust. et Guard. non sunt illi Prælati, quibus in capitu fin. Ne pro dilatione de pænitentia, et remiss. conceditur a iure, ut possint eligere Confessorem adlibitum, vbicumque, et quotiescumque ut ibi Prælatis exemptis conceditur, et in hoc ipse sequitur Opin. Sum. Ang titu. Confess. 3. §. 5. secundum Hostien. Panorm. et Monald Notandum, quod opposi. tenet Florent. 3. p. Summ. titu. 17. capit. 2. §. et in 1. part. defecerunt capit. 2. dicens, quod inter Prælatos inferiores Episcopo, quibus etiam ibi datur illa facultas eligendi Confessorem, computatur Prior, vel alius talis, qui in eo Conuentu non habet Superiorem. Et idem tenet Siluestr. titu. Confessor. 1. §. 8. post Palud. in 4. vbi etiam Siluest. exemplificat de Priore subiecto Abbat. Idem etiam tenet Alex. de Ariostis in sua Summula part. 4. capitu. 3. §. 6. ponens exemplum in Episcopis, qui sunt subiecti suo Archiepiscopo. Item Margarita Confessorum fol 8. agens de hoc, ponit etiam priores Prædicatorum, & Guardianos fratrum, dicens eos habere hoc Priuilegium dicti capitu. fin. de pæn. & remiss. & Sum Ros. titu. Confessio. 3. § 37. & Supplementum eo. titu. §. 14 tacite videntur idem sentire, ex quo indistincte generaliter dicũt, quod omnes minores Prælati exempti gaudent Priuilegio dicti capitu. Ne pro dilatione. Item littera ipsius cap fin. ubi in tex. ad litteram sic habetur Ne pro dilatione pœnitentiæ periculum immineat animarum permittimus Episcopis, & alijs Superioribus, nec-

non

non minoribus Prælatis exemptis, vt etiam præter sui Superioris licentiam, prouidum, & discretum sibi possint eligere Confessorem, hac ibi. Quæ verba, scilicet (præter sui Superioris licentiam) cum post omnia ponantur, & nihil distinguãt: ergo comprehendunt omnes minores Prælatos exemptos, etiam non immediatos Papæ. Nam si requireretur (vt ait Collector, cum alijs suæ opinionis) quod tales Prælati essent subiecti immediatè Papæ, certum est quod non ponerentur illa verba, scilicet (præter sui Superioris licentiam) & facit ad hoc idem Panorm. ibidem dicens, quod Prælatus, ibi sumitur in lata significatione, vnde ait, quod Rectores Ecclesiarum ibi comprehenduntur. ergo habetur intentum pro hac 2. opinione, contra primã opinionem Collectoris, & aliorum, quos ipse sequitur. Et ad Hostien. qui fuit caput illius primæ opinionis Collectoris, dico, quod non est locutus assertiuè, sed tantum dubitatiuè, vt potest videri ex eius verbis, & si loqueretur assertiuè sic opinando, dico quod non valeat eius glossa, aut opinio contra textum apertum. Notandum tamen, quod Guardiani Minorum, virtute huius concessionis, non possunt absolui ad libitum de casibus reseruatis tam Prouincialibus, quam alijs, virtute Regulæ, seu alterius iuris: quia super hoc nihil conceditur in illo c. si. Notandum etiam quod hoc dictum Priuilegium seu Concessio iuris communis concessa a Papa dictis Prælatis, non potest tolli per statuta Ordinis, aut per Prælatos superiores, nisi ad hoc habeant auctoritatem a Papa, quia Inferior non potest tollere concessionem Superioris, vt sup. Super tit. Absolu. ord. quod fratres. §. 7. notatum est. Sed an iam Statuta Ordinis, auctoritate Papæ, abstulerint hanc concessionem a Guardianis? videtur quod non. Illud autem quod habetur in Constitut. Ordinis, quod, scilicet, fratres nulli confiteantur vbique, etiam hospites nisi de licentia Prælatorum, secundum Priuil. Bonifac. VIII constat, quod solum loquitur de subditis, non de Prælatis quibuscumque quorum nomine etiam Guardiani intelliguntur, vt inf tit. Guardianus. §. .habetur.

Nota.

Concessio hæc nõ potest tolli p Statuta Ordinis.

Quod Priuil. habetur sup. tit. Ab sol. ordin. quoad fratres. §. 9.

Similiter, an præfatum Priuilegium sit iam perditum quoad ipsos Guardianos per non vsum aut consuetudinem contrariam, aut per contrauentionem eorum, qui existentes hospites in Conuentibus alijs, non nisi de licentia aliorum Prælatorum, in quorum Conuentibus sunt, confitentur? videtur quod non. ad quod facere, videtur id quod supra tit. Absolutio quoad sæculares primo super §. 19. notatum est, & longiore examinatione opus est, & super omnia, standum censeo consuetudini Ordinis legitime præscripta, & approbata.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

IRCA hanc materiam intrandi, seu accedendi, ad Monasteria Monialium seu Regularium, obseruanda sunt Constitu. Greg. XIII. Cõstitu. 36. in Bullario, et Papæ Pij V. Const. 22. et 100. et vide plenius in verbo, Clausura Monialium, & in verbo, Ingredi Monasteria. Est tamen nunc notandũ, quod Regulares adeuntes Monasteria Monialium, absque Episcopi licentia, incidunt in pœnã excõmunicationis, quam Episcopus suo edicto proposuit: nisi Regulares illi haberent ex Priuilegio, quod non possent excommunicari, quia tunc deberent puniri a suis Superioribus alia pœna. Qui regulares sic excommunicati, non possunt absolui a suis Superioribus, sed ab Episcopo, qui sibi hanc absolutionem reseruauit. Ita sacram Card. congreg. supra Concilium, respondisse inuenitur die 9. Aprilis 1587.

Incipit Vbi gratiæ ann. 1575. Incipit Regular. ann. 1566.

ALIE-

ALIENATIO BONORVM.

ONCILIVM Constantiense statuit, quod Generalis Fratrum Minorum possit tollere quascumque supraflluitates, siue sint in rebus mobilibus, vel immobilibus, quãtum fieri poterit bono modo, habito semper consilio maiorum, & discretorum, Ac eligendo (si opus fuerit) aliquas personas, quæ ipsas superfluitates, auctoritate dicti Concilij vendant, commutent, aut alias in operibus Conuentuum conuertant. B. fol. 26. Et ffo. 110. conc. 236.

Syndicus. MARTINVS Quintus, vt res oblatas, donatas, aut in vltima voluntate relictas Ordini Fratrum Minorum, vel Fratribus eiusdem Ordinis, quarum proprietas, & dominium nullo modo spectat ad Romanã Ecclesiam, possit Procurator, vel Syndicus, auctoritate Sedis Apostolicę deputatus, res ipsas, & rerum prædictarum pretium, nomine ipsius Ecclesię recipere, & in Fratrum ipsorum vtilitates (prout eis licet ex Regula, vel declaratione Regulæ) conuertere, sicut & quando a Generali, vel Prouinciali in Prouincia sua extiterint requisiti. Ac similiter quod ijdem Syndici, vel Procuratores possint petere, exigere, recipere, & alienare prædicta. Circa quæ, & alia plura, plenam, & liberam concessit facultatem. B. fol. 129. conce. 290.

Collector. ¶Virtute verbi Alienare, in præfata concessione positi, videtur, quod Syndicus, vel Procurator Sedis Apostolicæ, Fratribus Minoribus deputatus, potest vendere illa, quæ aliquo tempore fuerunt in vsu Ordinis, seu Fratrum; & postea videntur superflua, vel minus vtilia, quam alia, quibus Fratres huiusmodi indigent, accedente tamen licentia Ministrorum Generalis, seu Prouincialium. ¶ Ac similiter videtur, quod possit idem Syndicus, vel Procurator res præfatas impignorare pro aliquo mutuo habendo, ad necessitates Fratrũ subleuandas. ¶Fratres tamen prædicti, sicut nequeunt alienare; nec vendere; quia sunt actus proprietatis, sic etiam non possunt impignorare res suo vsui concessas; præsertim quia Nicol. III. in declaratione Regulę incipit. Exijt qui seminat. §. Ceterum: dicit sic. Dicimus in primis, quod Fratres ipsi a mutuis contrahendis abstineant; cum eis mutuum contrahere, ipsorum statu considerato, non liceat. Et infra. §. Quia vero, ait idem. Quia vero dominium librorum, & aliorum mobilium, quibus tam Ordo, quam Fratres vtuntur (quæ tamen nõ sint dominij aliorum) ad Ecclesiam Romanam specialiter spectare dignoscitur, & quia libros, & mobilia interdum contingit, seu expedit vendi, vel etiam commutari; Fratrum vtilitatibus, & eorum conscientijs prouidere volentes, eadem auctoritate concedimus, vt commutatio talium rerum, & ad eas res, quarum vsum Fratribus liceat habere, de Generalis, & Prouincialium Ministrorum in suis administrationibus coniunctim, vel diuisim auctoritate procedat. Quibus etiam de dispositione vsus talium rerum concedimus ordinare. Si vero res huiusmodi, ęstimato pretio, vendi contingat, cum Fratribus ipsis per se, vel per alium recipere pecuniam (Regula prohibente) non liceat, ordinamus, & volumus, quod talis pecunia, seu pretium recipiatur, & expendatur in rem licitam, cuius vsum Fratribus licet habere, per Procuratorem a præfata sede deputãdum, iuxta modum in superioribus necessitatibus præteritis, & ingruentibus ordinatum.
Hæc Nicolaus tertius.

3 *Ex iure cõmuni.* CLEMENS Quintus, Monasteriorum, & aliarum administrationum regularium dispendijs ocurrere volens, perpetuo prohibuit edicto, ne quis religiosus Monasterio, Prioratui, Ecclesiæ, seu administrationi cuiuis

præsidens,

præsidens,iura,redditus, aut possessiones eiusdem, alicui ad vitam eius, seu aliud certum tempus,pecunia etiam inde recepta,quouis modo concedat,nisi necessitas, aut vtilitas Monasterij, Prioratus, Ecclesiæ, aut Administrationis huiusmodi hoc exposcat,Conuentus sui,aut si Conuentum non habeat, Prælati proprij assensu ad hoc nihilominus accedente. Si quis autem contra fecerit, pęnam suspensionis ab officio eo ipso incurrat, nec excessionem ipsius, recipienti ius aliquod acquiratur. Verum,præmissa ad locationes; vel etiam reddituum,aut fructuum venditiones ad tempus modicum facienda,declarauit non extendi.Habetur in Clementina. Monasteriorum, de rebus Ecclesiæ non alienandis.

PAVLVS Secundus,protulit excommunicationis sententiam in eos, qui bona Ecclesiastica quæcumque alienant,uel pactum(per quod ipsorũ dominium transfertur)faciunt,concessionem,hypothecam,locationem,& cõductionem vltra triennium,necnon infeudationem,vel cõtractum emphiteoticum(pręterquam in casibus a iure permissis)aut de rebus,& bonis in emphiteosin ab antiquo concedi solitis: & tunc Ecclesiarum euidenti vtilitate, ac de fructibus,& bonis,quæ seruando seruari non possunt,pro instantis temporis exigentia.Et similem sententiam protulit in eos,qui bona sic alienata recipiunt.Alienationemque ipsam nullius voluit esse momenti.Habetur in extrauaganti.Ambitiose. 4 *Ex iure cõmuni.*

LEO Decimus concessit licentiam, & facultatem Abbatissis, & Monialibus Sanctæ Clarę vltramontanis, sub obedientia Fratrum Minorum regularis obseruantiæ existentibus,vt de consensu Ministrorum Prouincialium, ac maioris partis Conuentuum,possint bona suorum Monasteriorum (cuiuscumque annui valoris,& qualitatis fuerint)pro alijs immobilibus, & stabilibus bonis,& annuis redditibus, & vassallis, in euidentem utilitatem eorumdem Monasteriorum permutare,seu illa vendere,ex pretio illorum, alia bona eisdem monasterijs vtiliora emantur; non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus, B.ffffo.43.conc.138. 5 *Pro monialibus Sanctæ Claræ.*

¶ IDEM Leo concessit Abbatissis,& Monialibus S.Claræ, ac Tertiarijs, vt pro emergentibus necessitatibus,et euidentibus vtilitatibus,Conuẽtuum, et Monasteriorum suorũ,possint vendi, & alienari, ac permutari quælibet bona immobilia dictorum Monasteriorum,de licentia tamen, et consensu Generalis,aut Prouincialium Ministrorum, et duarum partium Conuentuum Minorum,et Monasteriorum,quorum dicta bona fuerint.Ac similiter, quod de consensu maioris partis eorũdem,etiam vltra trienniũ possint ea locare (vltimis testatorum voluntatibus non obstantibus)dummodo id in Conuentuum, Locorum, et Monasteriorum ipsorum euidentem utilitatem (habita diligenti informatione a duobus,vel tribus viris locorum, in quibus bona talia consistunt)cedere dignoscatur.Super quo conscientias Prelatorum, et prædictorum bonorum virorum onerat.B.ffffo.53.conc.152. 6 *Pro monialib. Sãctæ Claræ, & Tertiarijs.*

¶ IDEM Leo fecit aliam Concessionem circa materiam Alienationis, quæ habetur in dictione Bona.§.vltimo. 7

CLEMENS Septimus, extendit ad Ordinem nostrum Regularis Obseruantiæ supra positam Leonis concessionem. §.5. dummodo, recipiendæ pecunię,in domorum nostrarum reparationem,et earumdem necessitates conuertantur:prout patet per Breue eiusdem Clementis. 8

Dat.die 7.Martij 1524.

AN-

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. . vbi Collector agit, quomodo per Synodum possumus Alienare res pertinentes ad Papam & impignorare, &c. latius vide in Medulla cap. 4. quæstio. 16. Et quo ad impignorationes in eodem tractatu cap. 6. quæst. 5.

CAPPVCCINI ANNOTATIO.

Facultas Fratribus Minoribus de obseruātia concessa pro alienatione Bonorum.

EO X. anno 1529. Fratribus Minoribus, Regularis obseruantiæ, & Monialibus Ordinis Sanctæ Claræ; ac Tertiarijs Ordinis Sancti Francisci de pænitentia nuncupatis, concessit bona immobilia alienare, ac permutare, de consensu duarum partium de Conuentibus, quorum dicta bona fuerint, ac de consensu maioris partis earumdem, etiam ultra triennium locare (vltimis testatorum voluntatibus non obstantibus) dummodo id in Conuentuum, & Monasteriorum ipsorum euidentem vtilitatem cedere dignoscant. Insuper locationes, in præiudicium Domorum, & Monasteriorum ipsorum factas, retractare. Hæc habentur in Coll. Priuil. facta a Passarello f. 80.

Etiam poterunt reuocari, quando essent facta in præiudicium successorum, vt Concil. Trid sess. 25. de reformat. c. 11. statuit, dicens, quod locationes rerum Ecclesiasticarum, si anticipatis solutionibus fiant nullatenus in præiudicium successorum ualida intelligatur, quocumque indulto, aut Priuilegio non obstante.

In §. 8.

Facultas Ord. præd. concessa.

IDEM Clemens ann. 1531. Magistro Generali, & Prouinciali Romano reformato, Ordinis Prædicatorum concessit, ut Prouincia reformata, huiusmodi sibi subditis in Italia, Conuentibus, Fratribus, Monasterijs, Monialibus nec nō Collegijs, ac Personis utriusque sexus, de pœnitentia dicti Ordinis nuncupatis, uti possit facultate, licentiam concedendi, bona Conuentuum, & locorum huiusmodi; ad certum tempus, ac in perpetuum locandi, uel in Emphiteosim ad lineam masculinam concedendi, siue commutandi, aut quocumque alio titulo alienandi bona immobilia, & pretiosa mobilia, minus vtilia, quæ nunc habent, & in posterum, iusto titulo habituri sunt, pro euidenti vtilitate ipsorum Conuentuum, prouiso tamen, quod pretium ipsorum bonorum immobilium, si uendantur, uel alias quouis modo alienentur, centum ducatorum auri de Camera, secundū communem extimationem, valorem annuum non excedat; & in emptionem, & reparationem, aut augmentum aliorum immobilium aut necessariorum bonorum seu debitorū, realem solutionem cum effectu conuertatur, & ad hoc accedat consensus duarum partiū vocalium Conuentus, cuiusuis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & specialiter fœlicis recordationis Pauli Secundi contra alienantes res Ecclesiasticas. 29. non obstantibus. Quæ constitutio reperitur Registrata in lib. Priuilegiorum Ordinis prædicatorum a Reuerendissimo Stephano Vsus maris collectorum. fol. 204.

Vsus maris Facultas alien. data Monialib. & Fratrib. S. August.

IDEM fuit concessum a Gregorio XIII. Fratribus, & Monialibus Ordinis Eremitarum Sancti Augustini Const. 9. Dum ad Vberes, &c. In Bullario anno 1572. emanato; vbi ultra supradicta additur, ut quoad concessionem in Emphiteosim, illa fiat, dummodo non fiat ultra duas generationes, uel nominationes, absque licentia Apostolica. Nec non ut accedat etiam prioris Generalis approbatio siue consensus, in supradictis alienationibus, loco consensus Sedis Apostolicæ. Nec ponitur illa restrictio ducatorum centum auri, ut in ea est videre.

ET Congregationi Cassin. Pius V. ann. 1571. facultatem dedit alienandi bona, vsque ad 50. milia scuta (vltra alias facultates alienandi eidem concessas, in Constitutione 127. Decet, & expedit) Ita habetur in Constitutione sua 141. Decet ex benigno.

AL-

A L T A R E.

HONORIVS Tertius concessit Fratribus Minoribus, vt possint
super Altari portatili Missas celebrare, absque vlteriori licentia 1
Prælatorum Ecclesiæ, seu Ordinariorum. B.ffo.83. conce.242. & *Nunc est*
conce.243. *obseruādū*

HONORIVS Quartus concessit, ut si Diœcesani requisiti a Fratribus *Decretum*
Minoribus debita humilitate, noluerint in Ecclesijs eorum, primarium la *Cōc. Trid.*
pidem ponere, ac Ecclesias, uel Oratoria, & Altaria sua consecrare, uel id face *de cel. mis.*
re vltra quattuor menses distulerint, possint prædicti Fratres per quoscumque *sess.22.*
voluerint Episcopos (gratiam, & communem Apostolicæ Sedis habentes) prę 2
missa recipere. B.fol.17. Et ffo.101. concess.112. *Aedificare*

CLEMENS Quartus concessit, quod in locis vbi Fratres degunt, possint *Cōsecrare.*
habere Oratoria, in quibus, cum Altari portatili, possint Missarum sollem 3
nia, & alia diuina officia celebrare, ac etiam ecclesiastica recipere Sacramen- *Celebrare.*
ta. B.fol.76. Et fol.140. concess.313. *diuina.*

¶ Aduerte, quod supradicta Concessio impetrata est, quando Fratres non ha *Collector.*
bebant Ecclesiam in aliquo loco.

SIXTVS Quartus concessit eisdem Fratribus, vt non solum in Oratorijs, 4
& locis, in quibus degunt, sed etiā in quouis alio loco congruenti, & hone- *Missas.*
sto, possint super Altari portatili, Missas, libere, & licite celebrare. B.fol.59. Et
ffo.143. concess.344.

¶ IDEM Sixtus concessit quædam alia pertinentia ad Altaria. Et hæc haben 5
tur infra in dictione Benedicere. §.5. & 6.

ALEXANDER Sextus, fecit quamdam concessionem circa hanc mate- 6
riam, quæ habetur in dictione Missa.1.§.7. *Celebrare.*

¶ IDEM Alexander concessit, vt Fratres Mino. possint sine aliquo scrupulo 7
alicuius Censurę, mittere Reliquias extra vrbem Romam, pro consecratione *Reliquias.*
Altarium, & lapides cuiuscumque generis, siue consecratos, siue non. o.ffo.70. *Cōsecrare.*
concess.174. Et fffo.99. concess.357.

¶ VLTRA omnia prædicta, vide nonnulla alia pertinentia ad Altaria, infra *Collector.*
in dictione Benedicere. §.12. & 13.

C A P V C C I N I   A N N O T A T I O.

BSERVANDVM est, Concil. Trident. sess.22. de euitand in celebra In §.1. Con
tione Miss. ubi inter alia habetur. Ne Episcopi patiantur, priuatis in do- cil. Trid.
*mibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad diuinum cultum tantum de
dicata Oratoria ab eisdem Ordinarijs designanda, & uisitanda, sanctum
hoc sacrificium a Sæcularibus, aut regularibus, quibuscumque, peragi, Pri
uilegijs quibuscumque non obstantibus.*

A P P E L L A R E.

BONIFACIVS Octauus statuit, vt ad correctiones, & punitio- 1
nes Fratrum Ordinis Minorum delinquentium, infligendas, Præ- *Correctio.*
lati Ordinis eiusdem, rimulis, & apicibus iuris postpositis, libere
procedere valeāt, secūdū cōsuetudines approbatas, & generalia fa
cta, & fiēda ipsius Ordinis instituta. Et quod prędictis Fratribus nō liceat ab
eisdē correctionibus aliquatenus appellare; præuia tamē in hoc deliberatione,

F &

& maturitate debita obseruatis. B. fol. 125. & ffo. 220. concess. 499.

2 Excommunicatio. PIVS Secundus prohibuit, ne aliqua persona cuiuscumq; status, gradus, ordinis, vel conditionis, quamtumuis excelsæ, aut sublimis, ecclesiasticæ, sæcularisue fuerit dignitatis, audeat, quouis quæsito colore, ab ordinationibus, sententijs, siue mandatis Apostolicis, appellationem interponere, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, a qua, nisi per Romanum Pontificem, & in mortis articulo, absolui non possit. B. ffo. 138. conc. 581.

Collector. ¶ Circa materiam appellationis aduerte, quod Sixt. IIII. concessit, quod Generalis Fratrum Carmelitarum, ac etiam Augustinien. possit exercere suum officium, reiecta quauis suorum subditorum, appellatione, prout habetur latè infra, in dictione, Generalis. §. 11. & 12.

3 Excommunicatio. IVLIVS Secundus prohibuit, sub excommunicationis pœna, Fratribus, & Sororibus Ordinis Prædicatorum, ne a mandatis, & ordinationibus Prælatorum dicti Ordinis appellare valeant. Iudicibus vero quarumcunque Curiarum, sub præfata pœna districte inhibuit, ne appellationes huiusmodi recipere, aut illas cognoscere quoquomodo præsumant, decernens irritum, & inane, quidquid secus attentari contigerit. B. ffo. 121. concess. 553.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In §. 1.
EST hic aduertendum, quod vltra, quod a Papa Greg. XIII. Consti. 34. sub pœna excommunicationis latæ sententiæ Summo Pontifici reseruata, & priuationis officiorum, ne ad sæcularia Tribunalia appellarent Fratres Min. de Obseruantia, prohibebatur: concedebat eis tamen appellationem ad Generalem, vel Protectorem, vel Papam. A sacra adhuc congreg. Cardin. est impositum decretum in anno 1587. Appellatio hoc ordine prosequatur. A Guardiano ad Prouincialem, a Prouinciali ad Generalem, a Generali ad Protectorem, a Protectore ad Sacram congregationem, & etiam ista appellatio est permissa in constit. P. Sixti V. 22. in 2. part. Bullarij, quæ incipit. Ad Romanum spectat Pontificem, an. 1588.

Rimulis iuris postpositis quo intelligatur. *Notandum, quod dum dicitur, Superiores ad correctionem Fratrum, Rimulis, & Apicibus Iuris postpositis, liberè procedere posse: hoc intelligendum est, vbi Iustitia non periclitatur, vt habetur in c. 1. de dolo, & contum. Quare Superiores per dicta verba, non eximuntur a iure communi, ad quod omnes Catholici tenentur, ca. 2. de constit. ext. nec ab eis, quæ sunt de substantia, & essentia Iuris, vt sunt testes idonei, legitimæ probationes, exceptiones, & legitimæ defensiones. Quoniam sine ipsis Iudicium esset iniquum, vbi audiretur impugnatio, & non defensio. Sed eximuntur ab Apicibus, & Rimulis iuris, quæ sunt huiusmodi, Porrectio libelli, Citatio in die non feriata, & his similia, sine quibus in iudicio contentioso procedi non potest.*

In §. 3. *¶ Idem Iulius Secundus eisdem Patribus ordinauit, vt si quis Frater dicti Ordinis, aut Soror sub cura, & habitu eiusdem, ob absolutionem ab officio Prioratus, Prouincialis, uel Conuentualis, seu Monasterij, a quocumque Superiore dicti Ordinis habente potestatem huiusmodi absolutionem faciendi, appellauerit, etiam prætextu grauaminis; aut appellationi huiusmodi, quocunque nomine interposita, inhæserit, sit ipso facto, absque alia declaratione, absolutus, aut absoluta ab huiusmodi officio, pro quo appellatum est, vt habetur in Priuilegijs collectis a Reuerendiss. Vsus maris. fol. 246.*

APOSTATAE AB ORDINE.

Distinctio materia Apostatarum ab Ordine.

CIENDVM est, quod circa Fratres apostatantes ab Ordine, seu Religione, sunt multa, & varia statuta, & ordinata per plures Summos Pontifices. *Collector.*

Et istorum, aliqua pertinent ad excommunicationem, & pœnas, quas huiusmodi Fratres incurrunt, seu quæ contra eos possunt per Prælatos inferri. Hæc autem continentur infra in omnib. §. vbi in margine est posita hęc dictio. Excōicatio. ¶Alia pertinent ad eorumdem Apostatarum reductionem, & correctionē. Et hæc habentur infra vbicumque in margine ponitur hæc dictio. Correctio. ¶Nonnulla vero spectant ad formam, & modum licentiandi, aut eijciendi tales Fratres, vel alios consimiles ab Ordine. Ista autem habentur etiam infra in omnibus. §. qui in margine habent sequentes dictiones, scilicet, Eiecti, ab Ordine, vel Licentiare Fratres.

GREGORIVS Nonus statuit, quod post factam professionem, nullus Fratrum Ordinis Minorum audeat relinquere prædictum Ordinem, nec relinquentem sit licitum alicui retinere, sub excommunicationis pœna per Prælatos in tales Fratres infligenda. B. ffo. 201. concess. 493. 1 *Excommunicatio.*

INNOCENTIVS Quartus prohibuit districte, ne egressi ab Ordine nostro proprio suo motu, aut expulsi pro suis culpis, & demeritis, pręsumāt prædicare, aut docere, vel Confessiones audire, nisi, de licentia Papæ, aut Prælatorum nostrorum, ad alium transierint Ordinem. Et voluit, quod si forte cōtra huiusmodi prohibitionem, aliquid attentauerint, possint Generalis, & Prouinciales Ordinis, in illos excommunicationis sententiam promulgare. B. fol. 36. Et ffo. 220. concess. 271. De hoc vide infra. §. 11. 2 *Eiecti ab ordine. Prædicatio. Confessio. Excommunicatio.*

¶IDEM Innocentius præcepit omnibus Ecclesiarum Prælatis, ut omnino euitent Fratres Minores discedentes ab Ordine post professionem, pręsertim si sint excommūnicatione notati. Ac quod illos (cum requisiti fuerint a Ministris, & Custodibus) denuntiari faciant fore excommunicatos, vt cum demū se recognouerint inter homines humano carere solatio, ad Ordinem suum, & ad reddendum Deo votum, quod in eius susceptione deuouerant, reuertātur B. fol. 37. ffo. 121. conc. 163. 3 *Excommunicatio.*

¶IDEM Innocentius decreuit, quod retinentes Fratres Minores, sine licentia recedentes, sint ipso facto excommunicati. B. ffo. 260. conc. 651. 4 *Excommunicatio.*

¶IDEM Innocentius concessit, quod Generalis, & Prouinciales Ministri, ac Custodes, & ceteri Fratres Ordinis Minorum possint, Apostatas, & insolentes dicti Ordinis excommunicare, ligare, capere, & carceri mancipare, si uidebitur expedire. B. fol. 37. Et ffo. 121. concess. 264. 5 *Excommunicatio. Correctio.*

ALEXANDER Quartus præcepit in virtute sanctæ obedientiæ, ac districte inhibuit quibuscumq; Prælatis, Superioribus Fratrum Mino. ne aliquibus Fratribus dicti Ordinis asserentibus se nō posse ipsius Ordinis obseruantias sustinere, concedant licentiam transeundi ad Ordinem S. Benedicti, vel Carthusiensium, nisi sub ea conditione, quod in Ordine, ad quem licentiantur, debeant permanere. Quod si contrafecerint, scilicet, transeundo ad minorem; seu minus strictum Ordinem, vel (quod absit) ad sæculum reuertantur, voluit dictus Pontifex, quod præfati Pręlati possint circa tales rigorem Ordinis exercere. Ac insuper decreuit, ut quidquid circa Concessionem huiusmodi licentiæ secus factū fuerit, irritū sit, & inane. B. fol. 26. Et ffo. 28. conc. 22. 6 *Prohibitio Licentiare fratres.*

7 *Prohibitio. Licentiare fratres. Excommunicatio.*

CLEMENS IIII. inhibuit, ne quis, post professionem in Ordine nostro factam, sine Generalis, vel Prouincialis sui licentia, discedat ab ipso Ordine; ac quod discedentem absq; cautione litterarum, idest, licentia in scriptis alterius huiusmodi Prælatorum, prætextu alicuius Priuilegij Apostolicæ Sedis, nullus audeat retinere. Quodque si forte retinere præsumpserit, possint Generalis, & Prouinciales Ministri dumtaxat, contra ipsos Fratres discedentes, sententiam excommunicationis promulgare. B. fol. 57. Et ffo. 141. conc. 327. Et ffo. 83. conc. 244.

Collector. Pro Guardianis, & Vicarijs eorum.

¶Notandũ, quod in Mari magno Fratrũ Predicatorum conceditur supradicta facultas, non solum Generali, & Prouincialibus, sed etiam singulis Prioribus Conuentuum, & eorum Vicarijs. Et ideo, ratione cõicationis Priuilegiorum, poterunt gaudere huiusmodi facultate, respectu Fratrũ Mino. Guardiani, ac etiam eorũ Vicarij, quando. s. sunt Præsidentes domorũ Fratrum, mortuo, vel amoto Guardiano. Et similiter intelligendũ est quandocumque fit mentio de Vicarijs. Additur etiam in præfato Mari magno Prædic. q detinentes Fratres discedẽtes, secum, vel in monasterijs, aut Ecclesijs suis, nisi eos eiecerint post quam eis denunciatum fuerit, sint excommunicati. B. ffo. 237. concess. 554.

Excommunicatio. Collector. Nota.

¶Attende insuper circa præfata, quod in Mari magno Fratrum Carmelitarũ, additur quædam magna clausula, s. quod possint Prælati Ordinis promulgare sententiam in retinentes Fratres discedẽtes, seu Apostatas; siue tales retinentes sint laici, vel Clerici. Et hæc est valde magna auctoritas concessa Prælatis Ordinis. Et credo, quod alibi non inueniatur similis. B. ffo. 183. concess. 442.

8 *Excommunicatio.*

¶IDEM Clemens statuit; quod si aliqui de Fratribus prædicti Ordinis, post obtentam licentiam a Sede Apostolica, seu a Prælatis eiusdem Ordinis, ad religionem aliam transeundi, infra duos, vel tres menses, se ad aliam religionem suæ saluti congruam, non contulerint, & ipsius non susceperint habitum regularem, licitum sit Generali, & Prouincialibus ministris, ac Vices eorum gerentibus, contra ipsos, tamquam contra alios prædicti Ordinis apostatas, procedere, secundũ quod honestati ipsius Ordinis viderint expedire. B. fol. 57. Et ffo. 142. concess. 328.

Collector. Pro Guardia. et Vic.

¶Quoad supradictam Concessionem est notandum, quod in Mari Magno Fratrum Prædicatorum conceditur, quod non solum Generalis, & Prouinciales, ac eorum Vices gerentes possint procedere contra Fratres supradictos; verũ etiam singuli Priores, & eorum Vices gerentes. Ac per consequens, virtute communicationis Priuilegiorum, poterunt similiter facere Guardiani Fratrũ Minorum, & qui ipsorum Vices habuerint. B. fol. 238. conc. 555.

9 *Correctio. Excommunicatio.*

¶IDEM Clemens concessit Generali, & Prouincialibus Ministris, vt possint Apostatas dicti Ordinis excommunicare, capere, ligare, incarcerare, & alias subdere rigori disciplinæ, tam per seipsos, quam etiam per alios. Et hoc in quocumque habitu eos contigerit reperiri, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. B. fol. 56. Et ffo. 14. conc. 329.

Collector. Nota.

¶ In Mari magno Fratrum Carmelitarum, in §. Apostatas quoque vestri Ordinis, &c. additur, quod præfati Fratres Apostatæ possint capi, & incarcerari, &c. in quocumque loco, etiam si in Curia Romana inueniri eos contigerit, in qua, sicut extra, possint Prælati Ordinis super suos subditos, ratione professionis, tam tacite, quam expresse emissæ, tamquam Ordinarij procedere. Et hæc concessio, credo, quod non reperiatur alibi. B. ffo. 186. concess. 470.

10 *Eiecti ab ordine. Prædicatio*

¶IDEM Clemens inhibuit, ne Fratres, quos ab Ordine, pro suis culpis, per Generalẽ vel Prouinciales Ministros, aut Custodes expelli contigerit, vel qui egressi fuerint proprio suo motu, prædicare, confessiones audire, seu docere

præsumant;

præsumant; nisi ad alium Ordinem, in quo licite exercentur huiusmodi officia, transierint cum præfata licentia. Et quod, si forte contra huiusmodi inhibitionem, aliquid super præmissis temere attentare præsumpserint, Ministri, & Custodes, ac eorum Vicarij, in illos, quos infra fines suarum Prouinciarum, & Custodiarum (iuxta consuetudinem dicti Ordinis) distractos inuenerint, talia præsumentes, monitione præmissa, auctoritate Apostolica, excommunicationis sententiam valeant promulgare. B. fol. 58. Et ffo. 141. concessione 330. *Confessio.* *Excommunicatio.*

¶ Attende, quod in Mari magno Fratrum Carmelitarum, auctoritas in Concessione immediate suprapposita contenta, extenditur etiam ad Priores locales, & eorum Vicarios. B. ffo. 186. concess. 471. Ac similiter in Mari magno Fratrum Prædicatorum conceditur præfata auctoritas singulis Prioribus Cōuentualibus, & eorum Vicarijs. Ita quod semper parificantur, quo ad ista, Priores Conuentuales, & eorum Vicarii; nisi vbi expresse distinguit Priores Conuentuales a Prouincialibus; quod tamen numquam reperitur factum de Guardianis, & Vicarijs Fratrum Minorum. B. ffo. 238. concess. 557. *Collector.* *Pro Guardia. et Vic.*

¶ De Vicarijs Carmelitarum oporteret inquirere quomodo se habeant in vsu sicut iam scimus de Vicarijs Prædicatorum. *Collector.*

IDEM Clemens statuit, vt eiectos a prædicto Ordine, vel egressos, qui a receptione in eodem Ordine (suis culpis exigentibus) se reddiderint indignos; & alii Fratres eiusdem Ordinis, qui ex rationabili caussa, ad quoscumque ordines approbatos (præterquam ad Beati Augustini Templariorum, & Hospitalariorum, ac aliorum Religiosorum arma portantium (ad vitandam occasionem euagandi, transire voluerint; Generalis, & Prouinciales Ministri, cum suis testimonialibus litteris, auctoritate Apostolica, liberam habeant licentiandi facultatem. Et districte inhibet, ne tales ad alium Ordinem aliter transire, uel aliqui eos recipere, seu retinere præsumant, absque licentia speciali Sedis Apostolicæ, faciente de hoc plenam mentionem. B. fol. 58. Et ffo. 141. conc. 330. & 331. 11 *Eiecti ab ordine.* *Licentiare*

NICOLAVS Quartus statuit, & ordinauit, vt Fratres Ordinis Minorum, qui post professionem ab eis, in ipso ordine factam, ad quoscumque Ordines, petita, vel non petita, obtenta, vel non obtenta a suis Superioribus licentia, immediate, seu per alium, vel alios Ordines mediate transierunt, vel etiam extra illos, ad nullam omnino administrationem, vel officium, curam animarum habentium, nec etiam ad aliquam Dignitatem, vel Prælaturam, seu Personatum, quoquomodo possint assumi, absque Apostolicæ sedis speciali licentia, per ipsius sedis patentes litteras concessa, facientes plenam, certam, & determinatam de statuto, & ordinatione huiusmodi mētionem; decernens irritum, & inane quidquid secus fuerit attentatū. B. fo. 28. Et ffo. 111. conc. 239. 12 *Promotio ad dignitates.*

BONIFACIVS Octauus concessit Prælatis Ordinis Minor. vt Apostatas, & insolentes dicti Ordinis, nisi huiusmodi Prælatorum salubribus monitis acquiescant, excommunicare, capere, ligare, & carceri tradere (si videbitur expedire) possint, & valeant, vt habetur in Constitutionibus, seu Statutis Ordinis generalibus, in cap. de correctione delinquentium. 13 *Correctio.* *Excommunicato.*

MARTINVS Quintus statuit, vt nullus Religiosus, ex quibuscumque Ordinibus Mendicantium, cuiuscumque status, conditionis, vel religionis existat, quomodocumque, vel qualitercumq; possit, vel debeat, virtute cuiuscumque licentiæ, aut indulti Apostolici, in genere, vel in specie, ab Ordinibus huiusmodi Mendicantium, ad Monasticos ordines transferri, nec admitti, aut recipi (ordine Carthusiēsiū dūtaxat excepto) sub pęna excō- 14 *Pro omnibus fratribus mendicantibus.* *Recipere.* *Excommunicatio.*

 muni-

municationis,in quam tam recipientes, quam recepti ipſo facto incurrant,& a qua,a nemine,niſi a Romano Pontifice dumtaxat (præterquam in mortis ar ticulo)excommunicati huiuſmodi abſolutionis beneficium poſſint quomodolibet obtinere.B.fol.88.Et ſſo.171.conc.400.

15 *Pro fratribus obſeruātibus,et conuent. Licentiare fratres.* EVGENIVS Quartus,& Pius II. ſtatuerunt, quod ſi quis Prælatorum, vel Fratrum Min.tam Conuentualium, quam de Obſeruantia nuncupatorum,aliquem Fratrem fugitiuum,ſeu Apoſtatam receperit; ab officio, cui præeſt,ſuſpenſus,& ad actus legitimos exercendos inhabilis fiat eo ipſo. Et quod huiuſmodi frater fugitiuus,a ſuo Prælato vbicumq; repeti, ac pro crimine,& leuitate,aut alia ſuæ fugæ cauſa,corrigi,& puniri poſſit. Ac quod ſi poſt quam punitus,& correctus fuerit,recedere voluerit,petere debeat licentiam, prout alias ordinatum eſt.Nec de cetero a quouis Fratrũ de Obſeruantia repeti poſſit,niſi forte conſtiterit,eum ad frugem melioris vitæ redire voluiſſe. Et decreuerunt inſuper,quod ſi quis Prælatorum, vel Fratrum prædictorum, ſuper reſtitutione fugitiuorum huiuſmodi requiſitus,illam facere noluerit,in ſuſpenſionis,& inhabilitatis prædictæ ſententiam incidat eo ipſo. B. fol.6.Et ſſo.90.conce.197.

Collector. ¶Circa hoc videatur infra.§.ſequenti. Et oporteret examinare, & verificare, vtrum per Bullā Vnionis,& Concordiæ,a Leone X.factæ,ſint ſublatæ pœnæ.

16 *Licentiare fratres. Recipere.* PIVS Secundus ſtatuit,quod prætextu cuiuſuis licentiæ, aut conceſſionis, etiam per ipſum,& Sedem Apoſtolicā generaliter,vel ſpecialiter cuicūque,ſub quacumque forma,vel expreſſione uerborum datæ, etiam ſi talis fuerit,quod de eius tenore,& nomine,&c. ſpecialis, ſpecifica, & expreſſa mentio habenda fuerit;nullus Prælatus,aut Conuentus,vel ſingularis perſona, tā eccleſiaſtica,quam mundana recipiat,aut faciat,audeat, uel præſumat aliquē de Fratribus Min.Obſeruantiæ, recedentem ab aliquo Conuentu, ſiue loco; niſi ipſe Frater, de licentia ſui Superioris Prælati, in ſcriptis conceſſa, & facta,receſſerit,in qua de loco vnde receſſerit,& de perſona, ſiue loco ad quem accedere voluerit,ſpecialis,& expreſſa mentio fiat;decernens irritum,& inane quidquid ſecus factum, vel attentatum fuerit.B.fol.23.Et ſſo.111.conce. 238.

17 *Ex Priuil. Fratrum Carmelit.* ¶ IDEM Pius fecit quemdam copioſam prouiſionem contra omnes Principes,& Duces,ac alios Magnates fauentes Apoſtatis, & alijs Fratribus inobedientibus Ordinis Carmelitarum,mandans procedere contra ipſos per cenſuras eccleſiaſticas,& inuocationem brachij ſæcularis.B.fo.91.Et ſſo.172.conceſſ.404.

18 ¶IDEM Pius conceſſit Generali,& alijs Prælatis inferioribus Ordinis Carmelitarum prædicti,ut omnes, & ſingulos Apoſtatas criminoſos, incorrigibiles, aut delinquentes Fratres eiuſdem Ordinis, quos iuxta Ordinis inſtituta, & conſuetudines,commode punire nequiuerint,non ſolum pœnis, in ſtatutis Ordinis contentis,ſed etiam(ſi eorum demerita,& exceſſus id exegerint) arctioribus pœnis poſſint illos,tam per ſe, quam per locorum Ordinarios, &

Correctio. Nota. eorum Officiales,ſeu alios Miniſtros capere,& carcerali cuſtodię mancipare, ac torquere,& torqueri facere,& punire. Ita tamē, quod ſi eorumdem Fratrũ exceſſus,adeo graues,& enormes fuerint,quod illorum occaſione,quæſtionibus ſubdi debeant,uel tormentis,(citra tamen vltimi ſupplicij, mutilationiſque membrorum pœnas) quæſtionibus huiuſmodi ſubijci nequeant,vel torqueri, niſi cum duorum ex fratribus antiquioribus dicti Ordinis, ad hoc per Superiores deputatorum,præſentia,& aſſenſu.B.fol.92.Et ſſo.175.conce. 409.

PAV-

PAVLVS Secundus statuit, quod Fratres Minor. Conuentuales nequeant recipere aliquos Fratres de Obser. transfugas, seu ad eos fugiẽtes, nisi ostenderint litteras licentiæ, a Prælato suo per eos obtentas; in quibus contineatur nomen Conuentus, a quo recesserint, & illius ad quem remissi sunt; etiam sub prætextu cuiuscumque licentiæ, super hoc, ipsis Fratribus Conuentualibus; eorumq; Prælatis ab Apostolica Sede concessæ, quam, quoad hoc, penitus reuocauit: sed illos ad Prælatos suos remittere teneantur. Et vice versa prohibuit, ne Fratres de Obser. recipiant scandalosos, & criminosos Fratres Conuentuales, disciplinam ordinis subterfugientes; sed illos similiter ad Prçlatos suos remittere debeant; seruata tamen forma per Eugenium 4. & Pium 2. tradita, scilicet, supra in concess. 16. & 17. Et voluit, quod contrafacientes, & eis dantes consilium, auxilium, vel fauorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, cuiuscumq; status, gradus, vel dignitatis fuerint in Ordine, excommunicationis sententiam incurrant; a qua non possint, nisi a Romano Põtifice (præterquam in articulo mortis) absolutionis beneficium obtinere. B. fol. 9. Et fol. 94. conc. 202. ¶ Considerandum est, vtrum prædictæ prouisiones, factæ respectu Fratrum Obseruantium, & Conuẽtualium antiquitus, habeãt nunc locum; quia in Bulla Concordiæ, per Leonem X. facta in eadem materia, scilicet, receptionis Conuentuum, aliter ordinatum est. Nam licet quoad receptionem Fratrum, quasi idem sit nunc, & tunc; tamen non imponuntur pœnæ antiquæ, nec fit relatio ad ipsas. Idcirco opus esset circa hoc habere declarationem Apostolicam, vel Iurisperitorum. 19

Recipere. Pro fratribus obseruantibus, et Conuentualibus. Licentiare fratres. Excommunicatio. Collector.

SIXTVS Quartus, prohibuit, vt nulli Fratrum Carmelitanorum, post factam in domibus suis professionem, fas sit, sine Prælati sui licentia, de eisdem domibus discedere. Discedentem vero absque litterarum Prælatorũ dicti ordinis cautione, nullus audeat retinere. Et si quis forsan retinere ausus fuerit, licitum sit Pælatis eiusdem ordinis, in ipsos Fratres, & eos, qui dictos Fratres retinent, clericos, vel laicos, regularem sententiam promulgare. B. ffo. 182. conc. 452. 20

¶ Aduerte circa prædicta, & nota maximam auctoritatem concessam Prçlatis Fratrum, tam contra Fratres, quam quoad alias personas. *Collector.*

INNOCENTIVS Octauus confirmauit litteras Sixti IIII. inserendo illas de verbo ad verbum, in quibus statuit, quod quicumq; Frater Minor regularis Obseruantiç, absque licentia Generalis, vel Prouincialis sui, prçsumpserit recedere ab eorum obedientia, seu apostatare, ipso facto excommunicationis sententia ligatus sit. Quam sententiam voluit, vt similiter incurrant recipientes huiusmodi Fratres, non obstantibus quibuscumque Priuilegijs, & literis Apostolicis, in genere, vel in specie, quibuslibet locis, vel personis per Sedem Apostolicam concessis, & in posterum concedendis. B. fol. 37. Et ffo. 121. concess. 265. 21

Excommunicatio. Recipere.

ALEXANDER Sextus edidit quamdam Bullã magnã, in qua copiosissime, & sufficientissime prouidit contra Fratres Apostatas, aut exemptos vel ad alios Ordines translatos absque licentia Prçlatorum Ordinis, & obseruantiç nostrç. Et quia longum foret explicare omnes clausulas in ea contentas, ideo sufficiet remittere ad illam. B. fol. 14. Et ffo. 98. concess. 209. 22

IVLIVS Secundus confirmauit litteras Alexandri VI. immediate suprapositas, prohibentes Fratres posse commorari extra Domos sui Ordinis, nec se de vna Prouincia, vel Custodia ad aliam transferre, etiam prçtextu litterarum Apostolicarum. B. ffo. 210. concess. 413. 23

¶ IDEM Iulius dum esset Cardinalis, & Protector Ordinis Minorum, fecit, auctoritate Apostolica, quemdam processum contra Fratres dicti Ordinis de 24

Obser. transferentes se ad Conuentuales, vel alias quomodocũq; recedentes ab obedientia obseruantiæ. Et quia huiusmodi processus multum valet in hac materia, ideo oportet illum videre ad longum. B. fol. 72. Et ffo. 155. conc. 374.

25 *Pro fratribus Prædicatorum. Excommunicatio.* IDEM Iulius promulgauit sententiam excommunicationis contra Fratres Ordinis Prædicatorum, discedentes ab Ordine suo, sine licentia suorum Prælatorum, non obstante quocumq; Priuilegio Apostolico. In quam excommunicationem similiter incurrunt detinentes huiusmodi fratres secum, in suis Monasterijs, vel Ecclesijs, nisi eos eiecerint, postquam eis denunciatum fuerit. B. ffo. 237. conc. 554.

26 *Pro fratribus Augustiniẽsium* ¶ IDEM Iulius præcepit Generali Fratrum Augustiniẽsium, in virtute sanctæ obedientiæ, ut Fratres sui Ordinis, cuiuscumque conditionis fuerint, qui ab obedientia exierint, aut etiã habitum reliquerint, quacumq. auctoritate id fecerint, nisi ad arctiorem regulam, vbi actu obseruanter viuant, transierint; vigore quarumcumq; litterarũ Apostolicarum, etiã si Protector Ordinis illas viderit, & etiam si concedendas asseruerit, eos ad Ordinem, & ad Ordinis loca reuocet; & Bullas auferat; & habitum sacrilege relictum resumere cogat inuocato, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Decreuit insuper Motu proprio, & ex certa scientia, vt Fratres, qui ab Ordine recesserint, aut habitũ reliquerint, tunc, vel in posterum, nisi post mandatum dicti Generalis, infra dies octo, mandato proximos, ad obedientiam redierint, habitũq; perpetuo gestãdum resumpserint, excõmunicationis latæ sententię pœnam incurrant; a qua *Excommunicatio.* absolui, nisi, aut per Summum Pontificem, aut morte interueniente, non possint. Voluit etiam, & decreuit, eamdem pœnam subire omnes, qui illis auxilium, consilium, aut fauorem præstiterint. Ac decreuit irritum, & inane quidquid super his, a quocumq;, quauis caussa, siue scienter, vel ignoranter contigerit attentari. B. ffo. 267. concess. 695. Et fffo. 76. concess. 226.

27 *Pro Augustiniẽsibus Ordines sacri Professio.* ¶ IDEM Iulius confirmauit decretum Martini V. vt nemo de Ordine prædicto, ad aliquem aliorum Ordinum (occasione arctioris Regulæ) trãsire possit. Voluitq;, vt quisquis in dicta Religione, siue professus, siue ad sacros Ordines promotus fuerit (quam promotionem professionis loco, & esse, & haberi statuit) habitum dicti Ordinis relinquere, aut mutare nulla auctoritate possit; nisi missionem, litterasque a Generali Ordinis obtinuerit. B. ffo. 266. concess. 694.

28 *Excommunicatio.* ¶ IDEM Iulius districte præcepit vniuersis Fratribus Ordinis Minimorum, sub excommunicationis latæ sententiæ pœnæ, ne aliquem Fratrem Ordinis Minorum de obseruantia, aliquo modo, vel caussa, recipere, vel retinere præsumant, sine expressa, & speciali licentia Sedis Apostolicæ, a volente transire ad illos specialiter obtenta. Non obstantibus quibuscumque, in fauorem dictorum Fratrum Minimorum, concessis. B. fffo. 12. concess. 48.

Recipere. 29 *Excommunicatio.* LEO Decimus dedit Fratribus Minoribus super huiusmodi materia, duas magnas prouisiones, in duobus Breuibus, quæ prius diuersis temporibus concesserat: ac postea insimul de nouo concessit, cum aliquibus additionibus: in quibus Breuibus prouidet plenissime contra Fratres apostatantes, aut ab obedientia Ordinis qualitercumque recedentes, absque licentia Prælatorum; inserendo fere omnia, quæ omnes sui antecessores circa hoc disposuerunt. Ita quod in hac materia non reperitur tam grandis prouisio facta. B. fffo. 50. concess. 146. vsque ad 151.

30 *Correctio.* ¶ IDEM Leo concessit, vt Prælati Ordinis Minor. Obseruantiæ, & alij Fratres, quibus ipsi commiserint, capere possint per se, vel manu aliquorum sæcularium, quoscumque Fratres, extra obedientiam Obseruantiæ vagantes: siue portent habitum, siue non; & eos detinere, quousque ostendant se esse al

terius

terius obedientiæ. B. fff. 62. concess. 202.

¶ Epilogus præfatorum est, quod Apostatas Fratres, id est, ab Ordine, absque licentia discedentes, etiam in Curia Romana existentes, possunt Prælati Ordinis excommunicare. Ac etiam omnes alij Fratres capere, ligare, & incarcerare, inuocato ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij sęcularis. Et qui detinent huiusmodi Fratres, etiam prætextu alicuius Priuilegij Apostolici, nisi eos eiecerint, sunt ipso facto excommunicati, sine aliqua præuia monitione. Collector. Resolutio.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §. 4. notandum, quod tempore ipsius Martini V. fuit Concilium Constant. in quo, & ipse electus, & magnum schisma finitum est, anno Domini, 1417. vt habetur in Sũmario Pontif. in lib. Ordinis fol. 11. in quo Concilio (ut habetur fol. 27.) statutum est, quod nostri Fratres non fierent Capellani honoris, nec maneant continue in domibus sæcularium caussa Concessionis, vel alias. Prohibitione Fratres fiant Capellani.

Quoad §. 13. notandum, quod idem Iulius fff. 70. idem latius confirmauit, & statuit quoad Fratres Mino. & Prædicatores, quod, scilicet, etiam caussa studij, virtute quorumcunq; Priuilegiorum, seu Statutorum, etiam ipsarum vniuersitatum, non possint extra Ordinem commorari sine licentia ipsius Ordinis, secundum mores, Consuetudines, & Statuta Ordinis ipsius: notandum quod valet pro studentibus in vniuersitatibus quibuscumque, de quibus latius in hoc Compendio infra tit. Studentes fratres. Item idem Iulius 2. fff. 13. committit Prælatis, & ceteris in dignitate constitutis, vt examinent litteras Fratrum nostrorũ qualitercumq; ab obseruantia nostra, vel ab Ordine exeuntium, in quocumq; habitu fuerint, domus aut conuentus nostri Ordinis. Prohibitione exeant caussa studij sine licentia.

Quoad §. 17. vbi Iulius 2. statuit, quod promotio ad sacros Ordines in Religione August. habeatur pro professione, &c. videatur an idem sit iudicium in alijs Religionibus Mendicantibus, & an tamquam fauorabile possit eis communicari, aut communicetur, & quem effectum habeat illa professio tacita, ut infra tit. Nouitius §. 24. Promotio ad sacros Ordines quãdo habeatur pro professione tacita.

Quoad §. 29. notandum, quod idem Leo 10. fff. 94. anno Domini, 1517. viuæ vocis Oraculo fecit magnam concessionem, quæ subsequitur, scilicet, concessit nobis in perpetuum, quod possumus recuperare nostros Fratres, qui quomodocumq; de nostra obedientia exierunt. & illos ad regularẽ uitam reducere; non obstante, quod dicti Fratres habeant quascumq; litteras Apostolicas, etiam si in eis sit derogatum omnibus concessionibus in fauorem nostrum, et nostra obseruantia, & contra dictos Apostatas, habitis. Et voluit, quod etiam si in litteris dictarum exemptionum sint Iudices deputati executores, et etiam si dicti Iudices, uel eorum aliqui fulminauerint Censuras, nihilominus dictis Fratres Min. possint recuperare, corrigere, castigare, et detinere Fratres suos, et hoc, in foro conscientia tantum De foro uero contentioso, quando Iudices ad petitionem illorum contra dictos Fratres procederent, essent examinanda litteræ exemptionum suarum, cum litteris reuocatorijs, Ordini concessis: et tunc esset standum fortioribus et de hac materia Apostatarum videatur etiam in eodem Compendio tit. Correctio tit. Exempti Fratres.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

ONCIL. Trid. sess. 5. c. 2. de Reformat. iubet Episcopis, ut huiusmodi Fratres nullo modo permittant, in sua Ciuitate vel Diœcesi prædicare. Sed est aduertendum, quod societas Iesu, hoc priuilegium participans declarauit, se non intendere obligare eos, qui a societate, quacumque ex caussa legitime dimittuntur, ut in eorum priuileg. verbo Apostata. §. 7. In §. 11

Hos

In § 3. Cōc. Trid. sel. 14. c. 11.

Hoc hodie est de iure communi, contra retrocedentes, vt cap nequaquam 7. q. 1. et c. post trans. De Renun. vbi habetur, quod, si quis Episcopus reliquerit Episcopatum, vt Monachus fiat, sine licentia Papæ, non possit amplius esse Episcopus. Idem statuit Conc. Tridentinū sess. 14. c. 11. de Reformat. dicens, Nemo cuiuscumq; Ordinis Prælatus, vel superior, uigore cuiuscumq; facultatis, aliquem ad habitum, & professionem admittere possit, nisi, ut in Ordine ipso ad quē transfertur, sub sui Superioris obedientia, in Claustro perpetuo maneat. Ac taliter translatus, etiam si Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia sæcularia, etiam curata, omnino incapax existat. Hoc tamen Decretum de recipiendis, aut retinendis sic Fratribus alterius Ordinis, Pius V. in const. 91. Quacumq; sacrarum relig. &c. debere intelligi, declarauit, quando, scilicet, secundum iuris communis dispensationem transierint, vel recepti fuerint: alias omnia indulta annullantur, ut infra dicetur.

In §. 14.

De materia retrocessionis, & quando quis dicatur Apostata videnda est Constit. Pauli IIII. quæ postea quoad pœnas, ibi taxatas, fuit reducta ad formam Iuris, per Pium IIII. in const. 8. Item const. 43. Clem. 7. & const. 10. Pauli III. & const. 60. Iulij III. & Siluester in verbo Apostasia. §. 9. dicit quod Apostata a Religione, est Religiosus professus, sine licentia exiens a Monasterio, cum intentione non reintrandi illud, uel aliud; sed uiuendi irreligiose, puta, clericaliter, aut laicaliter, uel innobedienter, quantumcumq; retineat habitum, vt dicit etiam Panorm. in cap. 1. de Apost. videas etiam, si vis, distinct. quam facit Caiet. 2. 2. q. 12. art. 2. Inter nos autem Capuccinos, in nostris Constitutionibus, a Summo Pontifice approbatis, statim, atq; quis a Religione apostatauit, excommunicatur, & pro excommunicato denunciatur: & ideo a tali excommunicatione absoluitur publice quando regreditur; sed in absolutione, an Prælatus debeat illum per se, uel per alium percutere, vide supra, in verbo, Absolutio ordinaria quo ad Fratres. §. 20.

Apostata quis dicatur.

Determinatio in constitutionibus capuccinorum.

2 De trāsitu Mendicāt. ad Ordines Monachales secundum Iura.

2 *Aduertendum est, quod cum hodie, per Bullam Pij V. nonagesimam primam, supra & notatam, editam anno 1569. sint reuocata quæcumq; priuilegia, præter iuris communis dispositionem, recipiendi Fratres alterius Religionis; ideo notandum quid uolunt iura per hoc. Io. Andr. in c. sane. de Regular. in nouella, post recitatam Theologorum opinionem, concludit, quod iura permittunt transitum, non respectu melioris Religionis, seu maioris, uel respectu finis, ut quia fructuosior est, aut alio modo: sed solum respectu arctioris vitæ. Vnde præsupposito, quod Religio sit melior, & fructuosior: tamen si non viuitur ibi strictius, non uidetur licitus transitus, secundum iura. Idem Panorm. in d. cap. sane. & probat per c. licet de Reg. Ideo est sciendum, quod de transitu Mendicantium ad Ordines Monachales, hæc volunt iura, per const. Mar. V. quæ ponitur in extrauag. de Regul. & incipit, Ambitiose, ut nullus Frater de Ordine Mendicantium possit transire ad aliquem Ordinem monachalem (excepto Ordine Carthusiensium(nisi de licentia Papæ; quæ mentionem faciat de Const. Martini alias ille esset excommunicatus, & Apostata. & similiter eum recipientes. Quod si Religiosi Mendicantes, etiam de licentia Papæ transeant ad Ordinem Monachorum, non poterunt habere vocem, uel locum in Capitulo, etiam si ab eis concedatur: nec poterunt habere Prioratum, nec aliquam administrationem, nec quæcumq; officia, etiam annua: nec tamquam Vicarij, uel Ministri, uel loca eorum tenentes, possunt quocumq; regimen animarum exercere, sicut habetur in Clem. ut Professores, de Reg.*

3 An professus propter inopiā parentū possit exire Religionem.

3 *Circa hanc materiam, est etiam aduertendum. An, scilicet; professus aliquis Frater habens parentes in necessitate positos, posset Claustra exire, ad subueniendum eis; & licet hinc inde sint opiniones, & S. Thom. in 2. 2. q. 101. art. 4. & quolib. 3. artic. 16. & quolib. 10. art. 9. teneat partem negatiuam, cum habeatur quasi mortuus mundo, & viuat Deo; & ideo deobligetur a iure impendendi necessaria parentibus; & quod teneatur tamen, salua sui Prælati obedientia, & sua Religionis statu, pium eis subsidium adhibere. Tamen Siluester. in uerbo Relig. 6. §. 9. distinguit, aut pater, uel mater*

ter

ter erant in necessitate, antequam filius ingrederetur Religionem; aut non. Primo casu concluditur, quod filius teneatur exire Claustrum, cum limitatione tamen, si filius existens in Claustro non poterit eis subuenire. Hanc etiam opinionem sequitur Nauarr. in Sum. c. 14. nu. 14. In secundo autem casu dicitur, non teneri, nec debere exire, & patri sub uenire. & licet Gaie. in 2. 2. vbi su. aliam afferat distinctionem, pro concordia opinionũ; attamen ego tutiorem partem sectando, in similib. consulerem, recurrendum esse ad sum. Pont. Multoties. n. est visum, literas absolutorias esse datas a Papa, durante tamen necessitate parentum.

Est itidem aduertendum, quod bona acquisita in Apostasia, sunt cameræ Apostolicæ, per Const 4. Greg. XIII. vbi reuocat concess. Pauli, & Pij IIII. qui prius statuerunt esse Monasterij. 4 Bona acqsita in Apostasia cuius sunt.

Est etiam aduertendum, quod nobis Capuccinis non licet recipere Fratres de obser. etiam in alieno habitu, absq; licentia in scriptis suorum Superiorum, vel licentia speciali Sum Pont. & econtra non licet illis recipere Capuccinos, vt infra, in verbo, Recipere, dicetur. 5 Capuccinis non licere recipere Fratres de obseruantia. Et e cõtra.

Item notandum, quod Cassinenses ab Eug. IIII. habent priuilegium, per quod prohibetur, ne Monachi abstrahantur a sua Religione, nec sponte venientes recipiantur, etiã occasione arctioris vitæ, Ordinis, & Religionis, absq; consensu Capituli generalis, seu Præsidentis, & maioris partis Visitatorum dictæ Congregationis, sub pœna excommunicationis latæ sententiæ. Dicit tamen Nauar. Cons. 59. lib. 3. de reg. quod præfatum priuilegiũ non reuocatur per Conc. Trid. Sed reuocatum, vel limitatum certè fuit per Innoc. III. in c licèt, de Reg per quod statuit, vt non obstante tali priuilegio, possit Regularis transire ad arctiorem vitam petita licentia, licet non obtenta, & sic ibi Nauar. consulit, Carthusianos incurrisse in pœnam præfatam, ob receptionem, cuiusdam Monachi Cassinensis, licentia non petita ab eo. 6 Priuilegiũ Cassinẽsiũ. Nauar.

Et notandum est illud, quod determinatum est a Nauar. in supposito consil. lib. 3. de reg vel religiosum, vel monachum transeuntem legitimè ad aliam Religionem, teneri tacitè, vel expressè profiteri illam, saltem quoad obseruantiam illorum, quæ seruari debent in illa, vltra substantialia vota; cum præsupponatur esse arctioris obseruantiæ, ad quam professio prima non extenditur.

Item, nec posse secum quidquam asportare in eam Religionem, in quam transit, ex his, quæ habeba. Idem Nauar. determinat. lib. 3. Cons. Niceno, de voto, & voti redemp. cons. 14. & fusius dicam, In verbo, Recipere. 8

EX PRIVILEGIIS SOCIETATIS IESV.

ONCEDITVR Societati IESV, vt si quis eorum, post emissa vota, secundum Constitutionem Societatis IESV, ab ea ad sæculum recesserit, etiam prætextu cuiusuis Indulti concessi, aut concedendi, absque expressa sui Superioris licentia, ad id, ab eo specialiter obtenta, ipso facto sit excommunicatus; & absolui nequeat, nisi à Romano Pontifice, vel Superiore Societatis. Habetur in litteris a Pio V editis, pag. 94. & seq. Postea Gre XIII. per suam Constitutionem (vt habetur pag. 233.) statuit, deficiẽtes a Societate præfata post tria uota, & si simplicia, elapso biennio probationis emissa, tãquam ueros Apostatas posse puniri, & excommunicationis latæ sententiæ, & alijs Apostatarum pœnis, sedi Apostolicæ, vel generali Præposito Societatis reseruatis, subiacere. Pœna contra recedẽtes à societate.

Item cautum est, per priuilegium Societatis Iesu, vt nemo post emissa vota, secundum Constitutiones eiusdem Societatis, siue professus, siue scholaris, siue conductor sit, ad alium Ordinem, præterquam Carthusien. nisi de expressa licentia ipsius Præpositi, aut Sedis Apostolicæ, transire possit. Paulus III. in lit. Apost. pag. 33. Idem caue- Non possunt ad alium ordinẽ transire.

cauetur, ne quis faciat, sine expressa licentia sui Superioris, & latius confirmatur a Pio IIII. in lit. Apost. per Pium V. editis, vt patet pag. 94. & sequenti; proposita pœna excommunicationis, ipso facto incurrenda, Romano Pontifici, vel Superiori Societatis, reseruata, tam in Religiosos, qui præfatos recipiunt, quam in ipsos receptos recedentes, etiam prætextu cuiusuis indulti concessi, aut concedendi, etiam quæsito colore ob frugem melioris vitæ, aut strictioris obseruantiæ; quodque secus facta non teneant.

Statuitur item in iisdem litteris, quod transeuntes ad Carthusienses, intra sex menses, ad alium vero Ordinem infra tempus, eis a suo Superiore præfigendum, dictos Ordines actualiter ingredi; & si in illis permanere nolint, aut non possint, absq; vlla mora, ad Societatem regredi teneantur, sub præfata excommunicationis pœna; quam, tam ipsi, quam illos recipientes, vel eis auxilium, consilium, vel fauorem præstantes, etiam incurrant.

Conditio taxāda trāseuntibus ad alium ordinem.

Concessit Pius V. viua vocis Oraculo, Societati Iesu, vt si quis ex ea Societate, in Carthusiensem Ordinem transire vellet, tres ei menses præscriberent, intra quos, si non ingrederetur, aliter non admitteretur, vel si non perseuerauerit, ad eamdem Societatem redire teneretur, & non ei amplius liceret, respectu Carthusiæ, a Societate, sine Præpositi eius licentia, seu consensu recedere. habetur in viuæ vocis Oraculo, fol. 43. Supradictam facultatem, per Breue confirmauit, ac denuo concessit Gregor. XIII. eamq; etiam quoad præterita valere decreuit, perinde ac si litteræ Apostolicæ super concessione Pij V. huiusmodi, tunc confectæ fuissent, ac eos, qui secus fecerint, in excommunicationem, & alias Apostatarum censuras, & pœnas incurrere declarauit: a quibus, non, nisi a Romano Pontifice, vel a Generali Societatis Præposito, Absolui possint. Et præsentis gratiæ communicationem, omnibus alijs, etiam qui sua priuilegia cum Societate participant, vel participare poterunt, prohibuit, pag. 242. Supradictæ concessiones referuntur in Comp. ipsius Societatis Iesu in verbo Apostata.

EX PRIVILEGIIS FRATRVM S. HIERONYMI Hispaniarum.

Prohibitio trāsitus ad alios ordines.

INNOCENTIVS VIII. *Anno Domini 1492. Prohibuit, ac ordinauit, ut nullus Frater professus supradicti Ordinis S. Hieron. ad Min. Ordinem, vel alium quemcumq;, etiam strictiorem, etiam Carthusiensium, etiam bona intentione ductus, prætextu quorumcumq; Priuilegiorum, dictis Ordinibus concessorum, & quarumcumque litterarum Apostolicarum, quascumq. clausulas, etiam derogatorias derogatoriarum in se continentium, quibuscumq; dicti Ordinis Religiosis in posterum concedendarum, nisi in litteris ipsis expressus consensus Prioris Generalis accesserit, & nisi de licentia dicti Generalis petita, & obtenta, se transferre possit: alioquin, tam recipientes, quam recepti, excommunicationis sententiam, a qua, nisi a Romano Pontifice, vel Priore Generali Ordinis cui super hoc plenam, & liberam facultatem concessit, (præterquam in mortis articulo constituti) absolui non possunt, eo ipso incurrant, Liceatq; Generali, & alijs Prioribus Ordinis, Fratres fugitiuos, & ad alios Ordines, etiam prætextu quarumcumq; facultatum Apostolicarũ pro tempore transeuntes, si in translatione, Prioris Generalis consensus non interuenerit, ad dictum Ordinum, propria auctoritate, reuocare, non obstantibus in contrarium quibuscumque. Refertur in Compen. eorum Priuileg. collecto a P. Garsia fol. 165. § 5.*

Et Gregorius XIII. anno Domini, 1579. Priori generali pro tempore existenti, concessit, ut sibi liceat, Fratribus Ordinis, qui deuotionis, alijsue de causis ad alios Ordines arctiores transire, ac se transferre voluerint, transeundi, & transferendi licentiam impartiri. Et quo ad præmissa Priuilegia de non transeundo ad alium Ordinẽ, sine licentia Generalis petita, & obtenta, quatenus opus fuit, restituit, & reposuit, ac confirmauit, cũ omnibus clausulis necessarijs. Refertur in prædicto Comp. ibid. fol. 166. § 6.

Ex

Ex Priuilegijs Congregationis S. Hieronymi Fesulani.

EVGENIVS IV. concessit, quod Præpositus vel Prior Generalis, omnes & singulos, Rectores vero sibi commissis domibus seu prioratibus, commorantes fratres, regulam ipsam professos, vagos & fugitiuos, seu alias delinquentes, quo ad claustrum redeant, & se emendẽt, per censuras & alias pœnas, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, cogere, capere, & incarcerare possint. Additio.

Idem illis confirmauit Greg. XIII. 8. die Septembris. CIↃ. LXXIII.]

BAPTIZARE.

GREGORIVS nonus cõcessit Fratribus Minoribus ad terras Saracenorum, & Paganorum proficiscentibus, pro zelo fidei Christianæ, vt possint illarum partium homines, per ministerium exhortationis suę, ad vnitatem fidei Christianę conuerti cupiẽtes, recipere, & baptizare. B. fo. 20. Et ffo. 22. concess. 4. 1 *Pro terris infidelium*

¶ IDEM Gregorius concessit iterum hoc idem latius, cum multis alijs attinentibus ad conuersionem infidelium. B. fol. 257. concess. 641. 2

¶ Aduerte quod præfatæ concessiones videntur expirasse, & fuisse temporales. *Collector.*

¶ Notãdũ est etiam, quod in Capitulo generali Mechlinensi facta est sequens declaratio.

¶ ITEM fuit declaratum, quod Frater sacerdos, in extrema necessitate, possit paruulo dare sacramentum baptismatis, dummodo non adsit alius sacerdos; etiam in præsentia virorum sæcularium laicorum. Et quod in Regula prohibetur, ne Fratres fiant compatres, &c. intelligendum est, quo ad eleuationem de fonte baptismatis, non quo ad baptizationem prædictam. Quia vt dictum est, in casu necessitatis, absente sacerdote sæculari, vel alterius professionis, bene possunt Fratres nostri sacerdotes baptizare. fol. 228. tract. 3. Et ffo. 247. tracta. 2. *Capit. gen.*

BENEDICERE ECCLESIASTICA.

¶ *Distinctio materiæ infrascriptæ.*

QVOAD benedictionem rerum ecclesiasticarum, continentur multa, & varia in Priuilegijs Fratrum. *Collector.*

¶ Et istorum, aliqua pertinẽt solum ad Episcopos. Hęc autem continentur infra. §. 2. cũ remissione ibi addita, & in §. 3. & 5. & 6. & 15. & 18.

¶ Alia spectant ad Prælatos Fratrum. Ista vero habentur infra. §. 7. & 8. & 11. & 12. & 13. 14.

¶ Reliqua concernunt omnes Fratres sacerdotes. Et ista reperiuntur infra. §. 1. & 4. & 14. prope medium.

GREGORIVS nonus concessit, quod Fratres Minores Presbyteri, in terris infidelium existentes, possint vestes sacerdotales, Altaris Pallia, & Corporalia (cum necesse eis fuerit) benedicere, vbi Catholicorum Episcoporum copia non habetur. B. ffo. 257. concess. 641. 1 *Pro terris infideliũ.*

HONORIVS quartus fecit quamdam concessionem, quæ aliqualiter pertinet ad hãc materiam, quæ concessio posita est supra in dictione 2

Altare.

Altare.§. 1. Vide illam, quia sequens concessio, quæ hic ponitur, facit mentionem de ipsa.

3 *Ex Priuil. Carmelit. Episcopi. Cōsecrare.*
IOANNES XXII. concessit Fratrib. Carmelitis idem, quod supra nobis fuerat concessum, & aliquantulum latius, dicens, quod si locorum Ordinarij Fratribus humiliter requisiti, noluerint, seu recusauerint indebite, Cœmeteria eorum benedicere, seu etiam cōsecrare, possint huiusmodi Cœmeteria per aliquem Antistitem, gratiam, & communionem sedis Apostolicæ habentem, quoties opus fuerit, facere benedici, ac etiam consecrari. B. fol. 89. Et ffo. 172. concess. 402.

4 *Ornamenta altaris.*
SIXTVS quartus concessit Fratribus Mino. Obser. sacerdotibus, vt possint benedicere paramenta Altaris, & Missalia, ac indumenta; exceptis corporalibus dumtaxat. O fo. 61. Et ffo. 67. concl. 107. Et fffo. 96. concess. 322.

5 *Ex Priuil. Carmelit. Episcopi. Cōsecrare.*
¶ IDEM Sixtus concessit Fratribus Carmelitis, vt pro consecrationibus Altarium, vel Ecclesiarum, & pro oleo sancto, ac quolibet ecclesiastico sacramento, nullus, sub obtentu cuiuslibet consuetudinis, vel alio modo, quicquam audeat extorquere; sed hæc omnia eis gratis Episcopi Diœcesani (vt tenentur) libere, & gratiose impendant. Alioquin liceat prædictis Fratribus, quoscumq; maluerint catholicos adire Antistites, gratiam, & communionem Apostolicæ sedis habentes; qui Apostolica freti auctoritate, eisdem Fratribus, quæ postulauerint impēdant. Et quod si sedes Diœcesanorum Episcoporum forte vacauerit, interim omnia Ecclesiastica sacramenta, a vicinis Episcopis libere & absque contradictione suscipere possint. Ita tamen, quod ex hoc, in posterum, proprijs Episcopis nullum preiudicium generetur. B. fo. 100. Et ffo. 183. concess. 454.

6 *Vasa Ecclesiastica. Cōsecrare.*
¶ IDEM Sixtus concessit præfatis Fratribus, vt quando propriorum Episcoporum copiam non habuerint, & aliqui Episcopi, habentes gratiam, & communionem sedis Apostolicæ, de quibus plenam notitiam habeant, per eos transire contigerit, ab eis benedictionem vasorum, & vestium, & consecrationem Altarium, auctoritate sedis Apostolicæ recipere valeant. B. fo. 100. & ffo. 183. concess. 455.

7 *Corporalia.*
INNOCENTIVS VIII. concessit, quod Generalis, & Prouinciales Fratrum Minor. obser. possint benedicere corporalia. o. fo. 65. Et ffo. 69. concess. 157.

8 *Pro Augustiniēsibus*
¶ IDEM Innocentius concessit Fratribus Augustiniensibus quarumdam Congregationum Obser. quod Vicarius Generalis illarum, & Visitatores, possint benedicere ornamenta Ecclesiastica, & etiam corporalia. b. fffo. 101. concess. 399.

Collector.
¶ Aduerte, quod Iulius II. communicauit toti Ordini similes Concessiones factas particularibus Congregationibus eorum. b. ffo. 265. prout late habetur infra, in dictione, Communicatio priuilegiorum. §. 23.

9 *Ex priuil. Augustin.*
EVGENIVS IIII. concessit Fratribus Augustiniensibus, vt pro consecrationibus Ecclesiarum, seu Altarium, ac pro oleo sancto, & quolibet Ecclesiastico Sacramento, nullus ab eis, sub obtentu consuetudinis, vel alio modo, quidquam audeat extorquere; sed hæc omnia gratis eis Episcopi Diœcesani impendant. Alioquin liceat prædictis Fratribus quoscumque maluerint adire Antistites, gratiam, & communionem Apostolicæ sedis habentes, qui freti auctoritate Papæ, dictis Fratribus præfata impendant. B. ffo. 247. concess. 695.

10 ¶ IDEM Eugenius concessit Fratribus Augustinieñ. vt quādo propriorum Episcoporum copiam non habuerint, si quos Episcopos, Romanæ sedis gratiam, & communionem habentes, de quibus plenam habeant notitiam, per loca

loca dictorum Fratrum transire contigerit, ab eis benedictionem vasorum, & vestium, & consecrationem Altarium, auctoritate Apostolicæ sedis percipere valeant. B. ffo. 247. conce. 607.

IVLIVS Secundus concessit Ordini Minimorum, vt Generalis illius, necnon, & Prouinciales, & eorum Vicarij, possint, & valeant benedicere corporalia, & alia ornamenta ecclesiastica suorum locorum, & domorum, præter calices, & patenas. B. fffo. 8. conc. 26. 11 *Pro oībus ornament. ecclesia.*

¶ IDEM Iulius concessit præfatis Fratribus Minimis, quod Generalis, & Visitatores, quos ipsi Vigiles appellant, ac Prouinciales, & eorum Vices gerentes, possint omnes, & singulas eiusdem Ordinis Ecclesias, Cœmeteria, Capitula, & Oratoria, sollemni benedictione benedicere. B. fffo. conc. 29. 12 *Pro ecclesijs, & cameterijs.*

¶ IDEM Iulius concessit præfatis Prælatis Ordinis Minimorum, ut possint reconciliare suas Ecclesias, sanguinis, siue seminis effusione, siue alias quo modocumq; pollutas, quoties opus fuerit; aqua tamen prius per aliquem catholicum Antistitem (ut moris est) benedicta. B. fffo. 8. conc. 30. 13 *Reconciliatio ecclesi.*

¶ Circa prædicta vide sequentem concessionem, quæ valde latior est, præsertim in fine. *Collector.*

LEO decimus concessit Generalibus; & Prouincialibus, ac Custodibus, necnon, & Guardianis Fratrum Mino. Obseru. pro tempore existentibus, vt omnia, & singula eiusdem Ordinis, & obseruantiæ Ecclesias, Cœmeteria, Capitula, & Oratoria ubicumq; existentia, tam recepta, quam recipienda, ac paramenta, & ornamenta, & alia, quæcumq; ad diuinum cultum, & vsum Fratrum necessaria, in quibus chrisma non interuenit, pro eorumdem Fratrum vsu tantum, sollemni benedictione valeant benedicere. Et voluit, quod hoc idem possint alij Fratres eiusdem Ordinis, qui ad hoc in Capitulis generalibus deputati fuerint. Ac, quod similiter possint reconciliare Ecclesias, &c. quę quomodolibet sanguinis, uel seminis effusione pollutæ fuerint; & hoc, cum aqua per prædictos Prælatos benedicta, præsertim in locis remotis, vbi Episcopum aquam benedicentem per duas dietas adire non potuerint. B. fffo. 116. concess. 55. ¶ Vide infra in fine. 14 *Nota. Pro ecclesijs, & cœmeterijs, et oībus ornam. eccl. Reconciliatio ecclesi.*

¶ IDEM Leo concessit Fratribus Minor. vt quilibet catholicus Episcopus possit consecrare Ecclesias eorum, & Altaria, & Cœmiteria, Calices, & ornamenta, & omnes alios actus episcopales exercere in locis, & personis Fratrum prædictorum Obseruantiæ, Diœcesani locis, vel cuiusuis alterius licentia minime requisita. O. fffo. 60. concess. 179. 15 *Episcopi. Consecra. Est contra Cōc. Trid. sess. 6. c. 5. de reform.*

¶ IDEM Leo postea in Concilio Lateranensi statuit, quòd Fratres nequeāt ab alieno Episcopo consecrationem Ecclesiæ, vel Altaris, aut Cœmeterij benedictionem petere, seu in Ecclesijs per eos pro tempore ædificandis, primū lapidem per alienum Episcopum poni facere possint, nisi vbi Ordinarius bis, aut ter (cum debita reuerentia, & instantia) requisitus, sine legitima caussa, id recusauerit. B. fffo. 26. conc. 69. *Habetur 1 Bul. 1 cōst. c. 19. 13.*

¶ Sciendum est, quod in foro conscientiæ possunt Fratres (non obstante huiusmodi prohibitione, & restrictione Concilij Lateran.) vti concessionibus supradictis: quia idem Leo postea concessit Oraculo viuæ vocis, quod Fratres Min. Obseru. possint libere uti omnibus eis concessis ante præfatum Concilium, ut ponitur infra, in dictione Concilium. §. 6. & 7. 16 *Episcopi. Cōsecrare. Aedificare Collector.*

¶ Vltra supradicta est sciendum, quod circa huiusmodi materiam benedictionis rerum ecclesiasticarum, reperitur quoddam Statutum generale factum in Capitulo Meclinensi, sub forma sequenti. *Collector.*

¶ Generale Capitulum determinauit, & præcepit, quod soli Prouinciales habeant benedicere corporalia. Et ijdem Prouinciales, Custodes, & Guardiani *Cap. gen.*

diani

diani alia ornamenta,& non alij;& solum pro Fratribus,Monialibus, & Tertiarijs;& nullo modo pro alijs extra ordinem. Sic enim fuit concessum per Sũmum Pontif.fol.227.tract.3.Et ffo.246.tract.2.

Collector. ¶ Circa suprascriptum Statutum Generale oportet aduertere,quod huiusmodi Statuto non obstante, videtur quod poterunt Guardiani benedicere corporalia,virtute concessionis nouæ Leonis X.quæ posita est supra.§.12.Aliquibus tamen videtur oppositum,s.quod non possit sine commissione in Capitulis facta.Et hoc propter aliqua verba posita in conclusione supradicti Breuis. Et istud est tutius.

Collector. Resolutio. ¶ Conclusio, seu epilogatio Concessionum præinsertarum est, quod omnes Prelati Ordinis,pro eorum subditis dumtaxat,possunt benedicere Ecclesias, & Cœmeteria, omniaque paramenta, & ornamenta, in quibus chrisma non interuenit.Ac Ecclesias pollutas reconciliare,aqua per ipsos benedicta, si præsentia Episcopi,qui illam benedicat,distet ultra duas dietas.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §.3. vbi ponitur Concessio Ioan.XXII. facta Carmelitis, notandum quod Bonif. IX. fff.119. idem concessit Ordini Prædicatorum: quodque Fratres ipsius Ordinis vbilibet constituti possint ipsi benedicere candelas, aquam,salem, palmas, & omnia ornamenta in ipsorum Ecclesiis,seruatis sollemnitatibus consuetis.

CAPVCCINI ADDITIO, ET ANNOTATIO.

Ex Priuilegijs Congregationis S.Hieronymi Fesulani.

Additio.

ARTINVS V. concessit,quod possint,a quocumque Antistite Catholico, oleum, Chrisma, & ordines sacros vbique suscipere,ac ecclesias,altaria, vestes,cruces,calices,& eorum ornamenta ac cœmeteria,benedici,consecrari,ac erigi facere,etiam in eorum monasterijs,licentia loci Diœcesani,& alterius cuiuscumque minime requisita:nullo etiam iure desuper prædictis,seu eorum aliquo, cuiuscumque soluendo.]

Annotatio In §.1. In §.2.11.14. Corporal. benedictio ad quem spectet. Ann.1508. *CIrca lotiones Corporalium, vide infra, in verbo Corporalia. Circa id quod dicitur supra in §.2.11.& 14.& a Collectore hic in fine, de benedictione Corporalium: est sciendum,quod facultatem benedicendi Corporalia, & alia paramenta,etiam ad vsum aliorum ab Ordine nostro,habet tantum Generalis, & Prouincialis, per priuilegij Eremitarum S.Aug.communicationem.Fuit enim a Iulio II.eis ista facultas concessa,absque restrictione illa posita a Leone sup.§.14. videlicet,pro vsu Fratrum tantum,sed simpliciter ait.*

Corporal. benedictio habetur in fine huius Compen. Hæc concessio adducitur a Passarello in collectio.priu. fol.48. *Dedimus tibi propterea (loquens Generali Augustiniano Fratri Egidio) potestatem sacrandi,benedicendique Corporalia,vestes,& ea,quæ sacris vsibus necessaria sunt.Quo quidem munere,tam te quam qui pro tempore erunt,aut Generalis, aut Vicarius fungi posse decernimus.Sed ad usum eiusdem Ordinis tantum,ultra supradictos Prælatos, videntur etiam habere Guardiani,secundum concessionẽ nobis factam a Leone X.ut sup. An autem per hoc requiratur licentia Capituli Generalis? iam ipse Collector ad partem affirmatiuam inclinare videtur, ob assignatam per eum rationem, & ita etiam tenet Passarellus vbi supra.fol.127.nu 19.*

Ord. S.Hieron. *Et Pius V.anno 1566. Concessit Ordini S.Hieronym. Hispaniæ, vt Priores existentes Monasteriorum Ordinis, non solum vestes, & alia quæcumque ornamenta ecclesiastica ad cultum diuinum pertinentia (vt eis concesserat prius Innocen.VIII. anno*

no 1492.) sed etiam corporalia, et alia omnia suorum monasteriorum, in quib. chrisma tis vnctio non interuenit, licitè, & liberè posint benedicere: vt refertur in Compen. Priuil. eorum collect per P Garsiam anno 1591. fol. 37.

Et congre. S. Iust. Innoc. VIII. an. 1487 vt refertur in lib. eorum Priuil fol. 132. concessit Priorib. Ord & Vicarijs in absentia Prioris, & cuilibet habenti principale regimē cuiuscumque monasterij, posse benedicere corporalia, vestimenta, cæteraque ornamenta Ecclesiastica ad cultum diuinum pertinentia, tam sui monasterij, quam etiam vndecumque sint, & sic per participationem possunt, & alij participantes, vt refertur in præfato Compendio S. Hien. in eodem fol. 37. §. 1. Congrega. S. Iustinæ.

Est sciendum, quod sollemnis benedictio est illa, quæ fit cum illa sollemnitate, Adiutorium nostrum, &, Sit nomen Domini benedictum, &c quæ licèt de ordinario iure spectet ad Episcopos, Prælatis tamen nostris vt illa vti posint, ex priuilegio concessum est. Facit cap. Abbates, de priuil in 6 & per communionem priuilegiorum possunt Prælati aquam benedicere, pro reconcilianda ecclesia polluta, si præsentia Episcopi, qui illam benedicat, distet vltra duas dietas. Formam huius benedictionis, & reconciliationis, vide alibi in Sacerdotali, vel Pontificali. In § 12. Benedictio sollemnia quæ dicat.

Nota quod hæc concesio est contra Conc. Trid sess. 6. c. 5. de Refor. vbi dicit: Nulli Episcopo liceat pontificalia in alterius Diœcesi exercere, nisi de Ordinarij loci expressa licentia. In §. 15. Concessio cont. Conc.

Circa id quod dicitur de Reconciliatione ecclesia polluta, est notandum, quod Ecclesia sex modis pro polluta haberi dicitur, quos refert Nauar. in Manual capit. 16. numero 256. In §. 13. & 14.

Primus casus est, quando intra eam sanguis humanus iniuriosè effunditur, aut caussa naturalis eius effusionis, aut mortis datur. Dicitur intra, quia secus si extra eam, etiam desuper in tecto, vel subter eam in specu. Dicitur Ecclesiam generaliter, ad comprehendendam tam nondum consecratam, quam consecratam: quamuis quoad reconciliationem sit magna differentia, quia Reconciliatio consecrata debet fieri ab Episcopo, & cum aqua benedicta ab ipso, vel ab alio Episcopo. Non consecrata vero, potest fieri a solo Presbytero, & cum aqua a seipso benedicta. Sed ratione Priuilegiorum nostrorum aliter potest obseruari a nobis, vt ait hic Collector. Dicitur effunditur, ad significandum quod non sufficit aliquarum guttarum sanguinis emisso, quia iura requirunt effusionem, quæ largitatem denotat. Dicitur sanguis, quia non sufficit percussio, quæ non sit mortifera, sine eius effusione, quamuis sit eiusmodi, vt carnes contundat, aut ossa frangat. Dicitur humanus, quia nulla effusio cæterorum animalium ad id sufficit. Dicitur iniuriosè, quia non sufficit naturalis effusio per nares, aut per os, aut quæ casu fit, lapsu uel offendiculo, aut ictu lapidis, aut tegulæ per se decidentis, neque facta ob iustam defensionem: neque ludo, aut ioco, quod intelligendum est, de licito, & licitè facto, qualis raro accidere potest in ecclesia, nisi cum aliqua pia representantur: nec effusio facta per furiosum, aut stultum, aut per puerum iudicio carentem. Dicitur, aut datur caussa, quia sufficit, vt vulnus infligatur intra eam, quamuis percussus, antequam sanguis in illa effundatur, egrediatur, & quamuis recipiatur ille in aliquo vase ne in eam decidat: nec contra sufficit, quod sanguis in illa effundatur, si vulnus extra inflictum est. Dicitur naturalis, quia non sufficit, vt feratur sententia condemnatoria etiam intra illam, si per eius executionem, effusio extra illam facta est. Dicitur, aut mortis, quia satis est ad id, suffocare, aut aliàs, intra illam, hominem sine sanguinis effusione, interficere. Sufficit etiam mors, & effusio sanguinis, ob fidem Catholicam occisi, vel vulnerati. Non tamen sufficit interficere, aut percutere aliquo telo, vel tormento misso ab Ecclesia in existentem extra eam, quamuis sufficiat mors, vel effusio facta in Ecclesia per tormentum foris emissum. Ecclesia dicitur polluta sex modis.

Secundus Casus est, quādo in Ecclesia semen humanum voluntariè effunditur. Dicitur humanum, quia cæterorū animaliū ad id nō pertinet, & quia satis est, vt sit cuius-

libet hominis, siue fœmina, viri clerici, laici, fidelis, siue infidelis: & quod effundatur iuxta, contra, aut extra cursum naturalem, immo etiam per copulam coniugalem. Dicitur, voluntarie, quia non sufficit qua dormiendo fit: licet, Angelus hoc non teneat, in verb. Consecr. Eccles. § 9. cui respondet Nauar.

Tertius casus est, quando in ea aliquis excommunicatus sepelitur.

Quartus est, quando in illa aliquis infidelis sepelitur. Quamquam in hoc casu, non solum reconcilianda est Ecclesia, sed etiam parietes illius abradendi, licet in praecedenti reconciliatio sufficiat.

Quintus est, quando Ecclesia, per Episcopum publicum excommunicatum, consecratur, aut benedicitur.

Sextus quando omnes parietes renouantur: scilicet, quando omnes, aut maior pars eorum simul deijciuntur: quod raro fit.

Et est notandum, quod quoties aliqua Ecclesia polluitur, etiam Cœmeterium illi contiguum est pollutum: non autem illud quod, non est contiguum; licet e contrario, polluto Cœmeterio, Ecclesia contigua non polluatur.

Est etiam notandum, quod nulla pollutio supradictarum, quæ fuerit occulta, impedit celebrationem in Ecclesia. Hæc omnia refert Nauar. loco citato, & ita ex his sciemus quando Ecclesia erit reconcilianda. Sed quomodo sit reconcilianda, habetur ex his, quæ hic ait Collector.

B O N A.

¶ *Distinctio Materiæ bonorum attinentium ad Fratres, & Moniales.*

RESPECTV bonorum temporalium, reperiuntur nonnulla in Priuilegijs Fratum Minor. & aliorum Mendicantium; quorum aliqua tangunt bona, quorum possessionem, uel vsum obtinent ijdem Fratres. Et hæc habentur infra. §. 1. & 5. & 7. & 8. Et infra in dictione Vendere, & in dictione Commutare.

¶ Alia vero concernunt bona acquirēda per viam eleemosynę. Et de hoc continentur multa in dictione Eleemosyna, ac nonnulla in dictione, Canonica portio, & in hac dictione Bona. §. 2. & 4. 12. & 13.

¶ Reliqua autem spectant ad bona Monialium. Et hæc habentur etiam infra. §. 7. & 8. & 11. Necnon supra in dictione, Alienatio. §. 4. & 5.

¶ Et tam quo ad Fratres, quam quo ad Moniales, vide infra in dictionibus, Decimæ, Exemptio, Hæreditas, Legata.

1 *Episcopi. Exempti.* ALEXANDER quartus statuit, & præcepit, ut quandocumq; aliqui Fratres Ordinis Min. fuerint promoti ad episcopalem, vel alias superiores, vel inferiores dignitates, teneantur huiusmodi Fratres sic promoti, libros, & alia, quæ ipsos (promotionis suæ tempore) habuisse, seu habere constiterit, resignare Generali, seu Prouincialibus Ministris, semota qualibet dilatione. B. fo. 24. Et ffo. 24. concess. 12.

2 *Eleemosyna.* ¶ IDEM Alexander concessit, quod de male acquisitis, & incertis relictis, possint Fratres Minor. recipere quæcunque eis data fuerint. Ac, quod de illis, quæ eorumdem Fratrum dispositioni relinquuntur, libere valeant ordinare, & disponere. B. ffo. concess. 18.

3 *Restitutio, Elemosyna.* ¶ IDEM Alexander concessit uniuersis executoribus testamentorum, ut de male ablatis, & illicite acquisitis, quæ testatores nescientes, quibus talium restitutio fieri debeat, necnon de ijs, quæ ijdem testatores indistincte, non expressis personis, vel locis, eorumdem testamentorum executoribus arbitrio, in pios vsus eroganda commiserunt, possint indigentijs Fratrum Minor.

prouidere,

prouidere, non obstante contradictione Prælatorum ecclesiasticorum, & aliquorum aliorum. B. fol. 25. Et ffo. 28. concess. 21.

CLEMENS quartus concessit, vt cum aliqui assumentium habitum Fratrum Mino. fuerint obligati ad restitutionem aliquorum bonorum diuersis personis, quæ sciri, & inueniri non possunt, Ministri, & Custodes, & eorum Vicarij, eorumq; singuli, in locis sibi commissis, possint bona huiusmodi in pios vsus conuertere, prout secũdum Deum viderint expedire. B. fo. 58. Et ffo. 141. concess. 334. 4 *Nouitij. Restitutio.*

¶ IDEM Clemens concessit Fratribus Min. vt cum de prioribus locis suis ad alia loca transierint, possint tam omnem ædificiorum materiam locorum, quæ dimittunt (de dicatis Ecclesijs dumtaxa exceptis) quam libros, calices, & paramenta, secum ad alia loca transferre; ac ædificia ipsa cum solo, & alijs ad eadem loca pertinentijs (præter Ecclesias) per personas, ad hoc a sede Apostolica deputatas, vendere, ipsorumque pretium in aliorum locorum, ad quæ dicti Fratres se transferunt, ædificationem, seu alias in eorum vtilitatem conuertere, secundum quod eis melius videbitur expedire. B. fo. 58. ffo. 142. concess. 340. 5 *Aedificare Ecclesias, & Monasteria. Vendere.*

Concilium Constantiense statuit, qualiter Generalis Fratrum Min. se debeat habere erga bona Conuentuum, quos reformare contigerit, prout ponitur in dictione, Generalis Minister. §. 3. 6

SIXTVS IIII. statuit, vt cum contigerit Monasteria Monialium sanctæ Claræ Monialibus destitui, adeo, vt de illorum reformatione spes nulla supersit; illa, quæ sic destituta existunt, & destitui contigerit in futurum, cum eorum bonis omnibus, perpetuis vsibus Fratrum domus dicti Ordinis (eisdẽ destitutis Monasterijs propinquioribus, sub quorum cura erant) applicentur. Ita vt Fratres ipsi possint de illis; & eorumdem Monasteriorum structuris, & ædificijs, pro eorum vtilitate disponere; prouiso tamen, quod illorum Ecclesie, & Oratoria ad profanos vsus non redigantur; sed in illis quandoq; diuina celebrentur officia. B. fo. 60. Et ffo. 144. concess. 349. 7 *Ecclesia ac Monasteria monialium.*

¶ Hoc idẽ habetur quasi ad litteram in Mari magno Carmelitarum. ffo. 182. conce. 443. Et in Mari magno Prædicatorum. ff. 241. Concess. 582. Et in Mari magno Augustiniensium. ffo. 250. concess. 633. *Collector.*

ALEXANDER VI. fecit quamdam concessionem circa applicationem bonorum Conuẽtuum claustralium Monasterijs sanctæ Claræ, committens illam Archiepiscopo Toletano. Sed quia illa concessio fuit specialis pro Regnis Hispaniarum, & expirauit per mortem illius Archiepiscopi, quo ad futura, non specificatur hic amplius; habetur tamen. ffo. 258. conce. 643. 8 *Pro monasterijs S. Claræ.*

¶ IDEM Alexander confirmauit litteras prædecessorum suorum, qui proprietatem bonorum collatorum Fratribus Minoribus, vel eorum Ordini, in ius, & proprietatem Romanæ Ecclesiæ receperunt. B. fff. 75. concess. 225. 9 *Paupertas.*

¶ Hæc concessio non nihil videtur conferre pro confirmatione Decretalis, Exijt qui seminat, & contra Extrauagantes Ioan. XXII. aduersantis veræ paupertati Fratrum Minorum, & Apostolorum, & Christi. *Collector.*

¶ Sciendum est circa prædicta, quod in actis Capituli generalis Meclinensis reperitur sequens clausula. *Collector.*

¶ Capitulum generale declarauit, quod Papa Ioã. XXII. reuocauit ante mortem suam, quidquid dixerat, seu fecerat contrarium Ecclesiæ, & determinationi Romanorum Pontificum. Quare Constitutiones, quas fecerat contra nostras declarationes, scilicet, Nicolai III. & Clementis V. nullius sunt roboris, vel momenti. fo. 227. tract. 3. Et ffo. 246. tract. 2. *Capitulũ generale.*

¶ IDEM Iulius præcepit omnibus Christi fidelibus, vt nemo ipsorum, bo- 10

Pro Augustiniesibus Excommunicatio. na Ordinis sancti Augustini occupare, vel damnificare audeat. Quod, tam de attinentibus ad personas Fratrum, quam de pertinentibus ad loca, seu conuētus, & possessiones eorumdem, intelligi voluit. Et quod si contrarium facientes, admoniti a Fratribus prædicti Ordinis non restituerint omnia integre; aut vexare destiterint infra tridui spacium, excommunicationis sententiam incurrant, a qua non nisi per Summum Pontificem absolui possint. B.fffo.76.concess.227.

11 *Pro monialibus.* LEO X. fecit duas concessiones circa modum, quo alienari possunt bona Monasteriorum sanctæ Claræ, aut Tertij Ordinis, prout habetur supra, in dictione, Alienatio rerum Ecclesiæ. §.4.& 5.

12 ¶ IDEM Leo statuit, quod bona immobilia Conuentuum Fratrum Conuētualium, per Generalem, & Prouinciales ministros reformandorum, in euentum, quod huiusmodi Conuentuales non obseruauerint Bullam cōcordię, in Capitulo generalissimo nuper factā, pro vna quarta Ecclesiæ Cathedrali, seu Diœcesi, in qua dicti Conuentus siti fuerint, pro duabus vero in expeditionem Cruciatæ contra infideles, pro reliqua autem quarta partibus, in reparationem dictorum Conuentuum, ipso facto, quod ad obedientiam dictorum Ministrorum reducti fuerint, per eos applicentur. B.fff.39. concessione 127.

13 *Pro bonis Apostatarum.* ¶ IDEM Leo concessit, vt quandocumq; acciderit, quod Fratres Ordinis Min. extra obedientiam euagantes obseruantię, fuerint capti, aut sponte redierint ad Ordinem, qui aliqua bona habuerint, quæ tempore apostasiæ diuersis vijs acquisierint, possint Prælati Ordinis, & alij Fratres, quibus ipsi commiserint, accipere talia bona, & ea exigere a quibuscumq; personis ea detinentibus, & illis vti, si talia sint, quorum vsum liceat Fratribus habere, vel si huiusmodi non sint, quibus in propria specie Fratribus vti liceat; vt sunt pecuniæ, vestes sæculares, & similia, quod fiat de talibus rebus, sicut fieri mandatur in declarationibus suæ Regulæ, de similibus, quando sibi ab aliquibus dātur, vel in testamentis legantur. Et concessit, quod si oportuerit huiusmodi bona in iudicio petere, possit hoc facere Procurator, vel Syndicus Ordini Deputatus, auctoritate sedis Apostolicę, vel alius amicus spiritualis Fratrum, qui ab aliquo Prælato Ordinis ad hoc fuerit nominatus. B.fffo.62.conce.203.

Collector. ¶ Aduertendum, quod super bona aliorum Fratrum Minorum, qui nunquā fuerunt de obseruantia, non habetur aliqua concessio, virtute cuius possint recipi pecuniæ, vel alia bona, quæ tales Fratres habent, & deferunt, quando volunt reformari inter Obseruantes. Et ideo talia nequeunt recipi, nisi habeatur licentia Apostolica, vel Prælatorum, quorum erant subditi antea.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §.4. notandum, quod illud priuileg. Clem. IIII. de quo ibi agitur, in mari magno Carmelitarum (vt etiam refertur fff.134.) extenditur & conceditur etiam Prioribus conuentuum ipsorum, & per communicationem priuil. conceditur similiter Guar. Min. Quoad §. 10. vbi ponitur concessio Iulij 2.fff.7. notandum quod idem concessit Leo x.fff.121.

CAPVC.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

HOC *Fuit reuocatum a Greg. XIII. per Const. 44. vbi ait bona acquisita in Apostasia ab Apostatis, esse Cameræ Apostolicæ, vt dixi supra in verbo Apostata.* *In §. 13.*

CANONICA PORTIO.

INNOCENTIVS IV. concessit, quod de his, quæ in ornamentis, aut pro eis, vel pro fabricis, seu luminaribus, vel anniuersarijs, 7. 20. 30. alijsq; ad perpetuum diuinum cultum Fratribus Min. in testamentis legantur, nullam canonicam portionem soluere teneantur, dummodo in fraudem Episcoporum, & Presbyterorum Parochialium non fiat. b. f. 22. 1 *Legata.*

ALEXANDER IV. concessit idem, quod Innocentius IV. præfatus concesserat; addens, quod nec etiam de pitantijs ad sustentationem Fratrum, aut de indumentis eisdem legatis, teneantur dare aliquam portionem. Et decreuit irritas esse, & inanes, quascumque Censuras, contra Fratres, seu contra benefactores huiusmodi, vel hæredes, aut executores illorum, promulgatas. b. fol. 24. 2 *Legata.*

CLEMENS IV. concessit omnia, quæ supradicti duo Pontifices antecessores sui concesserant; addens aliqua alia in Mari magno sub verbis sequentibus. Concedimus vobis, vt de his, quæ in ornamentis, aut pro eis, aut libris, fabrica, luminaribus, anniuersario. 7. 20. 30. aut alijs ad perpetuum diuinum cultum, seu pro pitantijs, aut victu ad sustẽtationem vestram, vel indumentis; nec non pro annuis censibus redimendis, ad quorum solutionem aliquæ domus vestri Ordinis obligatę noscuntur; & de domibus, prędijs, hortis, alijsque locis, vobis secundum instituta vestri Ordinis opportunis, aut de his, quæ pro huiusmodi domibus, prædijs, locis, & hortis emendis vobis legantur (dummodo præmissa non conuertantur in vsus alios, sed in illos dumtaxat, pro quibus relinquuntur; aut alios etiam qui in hac concessione, vel indulgentia continentur) nulli canonicam portionem aliquam teneamini exhibere. Et nequis a vobis, vel vltimarum executoribus voluntatum, seu decedentium hæredibus de præmissis aliquid exigere, vel extorquere pręsumant, districtius inhibemus. B. fo. 58. Et ffo. 142. concess. 339. 3 *Legata.*

BONIFACIVS VIII. & Clemens V. circa canonicam portionem fecerunt sequentem constitutionem. Verum ne Parochiales Ecclesiæ, & ipsarum Curati, siue Rectores, qui ministrare habent Ecclesiastica sacramẽta, qui bus noscitur de iure competere, seu proponere verbũ Dei, & confessiones audire fidelium, debitis, & necessarijs beneficijs defraudentur, cũ operarijs mercedis exhibitio debeatur, auctoritate Apostolica statuimus, & ordinamus, vt Prędicatorum, & Minorum Ordinum Fratres de obuentionibus omnibus, tã funeralibus, quam quibuscumq; & quomodocumq; relictis, distincte, vel indistincte, ad quoscumq; certos, vel determinatos vsus, de quibus etiam quarta, siue canonica portio dari, siue exigi non consueuit, vel non debet de iure; necnon de datis, vel qualitercumq; donatis in morte, seu mortis articulo, in infirmitate donantis, vel dantis, de qua decesserit, quomodocumq; directe, vel indirecte Fratribus ipsis, vel alijs pro eisdem, quartam partem, quam, auctoritate Apostolica, taxamus, & etiam limitamus, Parochialibus Sacerdotibus, & Ecclesiarum Rectoribus, seu Curatis largiri integre teneantur; facturi, & curaturi, quod nec aliqui, nec aliquis, a quibus quarta huiusmodi 4 *Ex iure communi.* *Quarta.*

minime deberetur,ad ipsorum Fratrum vtilitatem, vel commodum huiusmodi sint relicta; aut in eos taliter data,vel donata procedant, seu quod in morte, vel ab infirmis huiusmodi dandum, vel donandum Fratribus ipsis existeret,in eorumdem dantium, vel donantium sanitate sibi dari, vel donari procurent. In quibus per ipsos vitandis,eorum intendimus conscientias onerare; vt si (quod absit) per Fratres ipsos, dolo, vel fraude quidquam in hac parte agi fortasse contigerit,præter id,quod eos propterea dictis Sacerdotibus,Rectoribus, & Curatis teneri volumus, etiam districta ratio in extremi iudicij examine requiratur ab eis. Vltra portionem autem huiusmodi nihil valeant Parochiales, Rectores, Curati, & Prelati exigere supradicti, nec illis dicti Fratres amplius impendere sint astricti; nec ad id quoque possint aliqualiter coerceri.Nos enim,vt in cunctis æqualiter,& pacifice, fauente domino, procedatur, vniuersa priuilegia, gratias, ac Indulgentias, verbo, seu scripto,sub quacumq; forma verborũ a nobis vel prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus,cuicumq; Ordinum prædictorum concessis;necnon consuetudines, conuentiones, statuta,& pacta,inquantum sunt præmissis, vel alicui præmissorum contraria, ea penitus reuocamus, vacuamus, cassamus, & irritamus: quin immo cassa,vel vacua,& irrita nunciamus, & decernimus nullius prorsus existere firmitatis.Habetur in Clementina dudum.§. Verum,de sepulturis. Sed Nicolaus V.reuocauit etiam,prout statim sequitur.

5 *Ex priuilegijs Carmelitarum.* NICOLAVS V. concessit Fratribus Carmelitanis, vt de illis, quæ eis,pro fabrica Ecclesiarum,& Conuentuum suorum, Ecclesiasticis ornamentis, luminaribus, anniuersarijs, septimo, vigesimo, trigesimo, & alijs diuinis cultibus,pitantijs,indumentis,calciamentis emendis,celebrandis, & habendis in eisdem; necnon annuis censibus redimendis, (ad quorũ solutionem aliquę domus, prædiaq; cum hortis, & alijs locis Ordinis eiusdem obligatæ noscuntur,) Christi fideles per eleemosynam,pietatis intuitu, siue in funeralibus oblationibus, sepulturis, vltimis voluntatibus, legatis, aut alias quoquo modo,etiam absolute largiuntur, nulli canonicam portionem aliquã *Nota.* teneantur exhibere, aut ad id valeant coarctari. Et neque ab eis, vel vltimarum voluntatum executoribus,seu decedentium hæredibus,de præmissis bonis aliquid extorquere,vel exigere præsumant,districte inhibuit. Non obstante Constitutione, in Concilio Viennensi edita, quæ incipit, Dudum, & alijs Constitutionibus,&c.B.fo.86.& ffo.169.concc.395.

Collector. ¶ Ista est melior,& copiosior Concessio,quam sit in omnibus alijs Priuilegijs Fratrũ Mendicantium in materia ista.Nam dicit,quod non solum non teneatur Fratres soluere quartam, vel canonicam portionem, de omnibus, in alijs concessionibus contentis; sed nec etiam de funeralibus oblationibus; nec de his, quæ eis absolute quomodocumq; legantur, vel largiuntur; non obstante Clementina, Dudum. de sepulturis, & alijs quibuscumq; in contrarium facientibus,& cum decreto irritante,quod ponitur in fine Bullæ.

Quãdo habeat locum iustitia Ecclesiarum. SIXTVS IIII. declarauit,quod canonica portio,seu iustitia Ecclesiarum Parochialium habet locum dumtaxat eo casu, quo apud loca Fratrum Mi. corpora defunctorum sepeliuntur. Sed si non apud eos,sed apud alios,etiam Mendicantium Ordinum professores,corpora ipsa contigerit sepeliri:tunc ex ijs, quæ ad Fratres prædictos, apud quos talia corpora non sepeliuntur, de bonis defunctorum quomodolibet obuenient,quouis particulari,vel vniuersali titulo, directe, vel per obliquum, nullam canonicam portionem dare teneantur. Nec similiter aliqua portio debeatur de ijs, quæ ad certos vsus, & determinatos, eisdem Fratribus, vel eorum domibus, in genere, vel in specie, etiam de bonis eorum, quorum cadauera apud eos contigerit sepeliri.

Nec

Nec etiam in casibus, in quibus per supradicti Clementis, & aliorum prædecessorum specialia priuilegia, Fratres ipsi ab huiusmodi solutione quartæ sunt exempti. Nec aliquo casu de candelis, quæ ad manus Fratribus dantur, quarta aliqua quomodolibet detrahatur. In reliquis vero casibus, quam in præmissis, in quibus quarta huiusmodi soluenda veniret, voluit, vt conuentiones (si quæ sunt inter Fratres prædictos, & locorum Ordinarios, ac Ecclesiarum Rectores initæ) laudabiles, & honestæ in posterum obseruentur. Et insuper addit, quod si forte per ipsum Sixtum, vel Sedem Apostolicam, de pie legatis, & dispositis, & relictis in genere, vel in specie, decima, vel alia portio, seu quota, alteri piæ, vel non piæ caussæ, ex quauis caussa hactenus concessa foret, aut in posterum concedi, & solui, aut dari, & mandari contingeret, Fratres prædictos, & illorum domos, ac eis legata, & relicta, aut alias in eorum fauorem disposita, in Concessione, & mandatis huiusmodi, decreuit, & voluit non includi; nisi de ipsis, & præsenti decreto, ac voluntate (non per generales clausulas, quæ etiam specialem mentionem importare viderentur,) sed vera, & specifica mentio fiat in eisdem. B. fo. 60. Et ffo. 143. conce. 346. *Quarta. Conuentiones. Decima. Legata.*

¶ IDEM Sixtus in Mari magno Fratrum Ordinis Prædicatorum confirmauit Cōcessionem Gregorij XI. qui exemit eosdē Fratres a Canonica portione quasi totaliter; quia solum de funeralibus non exemit illos explicite, bene tamen implicite. B. ffo. 238. conce. 566. 7 *Ex priuil. Fr. Prædi.*

¶ IDEM Sixtus in præfato Mari magno Prædicatorum concessit, quod non solum de ijs, quæ pro ornamentis legantur, & alijs (vt supra dictum est) non teneantur soluere aliquam portionem Canonicam, sed nec etiam de illis, quę absolute legantur in testamentis, vel alias, pro Fratrum necessitatibus conferuntur. B. ffo. 238. conce. 566. 8 *Legata. Nota.*

¶ Aduerte, quod hæc Concessio est valde notabilis, quia omnes aliæ Concessiones de hac materia loquentes dicebant solum de ijs, quæ ad certos vsus (vt pro fabrica &c.) legabantur; sed in hac Concessione datur exemptio, tam ab ijs, quæ ad certos vsus, quam ab alijs, quæ absolute, sine specificatione legare contigerit. *Collector.*

¶ IDEM Sixtus in Mari magno Carmelitarum inseruit, & confirmauit suprascriptam Bullam Nicolai V. in qua latissime, & copiosissime exemit illos a solutione cuiuscumq; Canonicæ portionis. B. fo. 98. Et ffo. 131. conce. 436. 9 *Ex Priuil. Carmelit.*

ALEXANDER VI. omnia Priuilegia concessa Ordinibus Mendicantium, concessit Fratribus Mi. Regularis Obser. ac si eis specialiter essent concessa, etiam quæ ad exemptionem a solutione quartæ, locorum Ordinarijs, & Parochialium Ecclesiarum Rectoribus debitæ, a qua eos pro potiori cautela exemit. B. fo. 76. Et ffo. 159. conce. 378. 10 *Quarta.*

IVLIVS II. concessit Fratribus Ord. Mini. vt de hortis, & virgultis, & alijs quibuscumq. bonis eiusdem Ordinis, Domibus, & earum Ecclesijs huiusmodi pro tempore relictis, & legatis, ac super luminaribus, & alijs rebus diuino cultui pro tempore dedicatis, decimas, aut oblationes aliquas (etiam ex noualibus) aut quartam ex funeralibus soluere minime teneantur, nec ad id a quoquam, cuiusuis dignitatis, aut nobilitatis existat, valeant quomodolibet coarctari. B. ffo. 11. in conce. 38. 11 *Pro Fratribus Minimis. Legata. Quarta.*

¶ IDEM Iulius communicauit Fratribus Min. obseruantiæ omnia Priuilegia aliorum Ordinum Mendicantium, illaq; de nouo concessit, & exemit eos expresse a solutione quartæ, &c. B. ffo. 12. conce. 49 12 *Quarta.*

LEO X. Motu proprio, & certa scientia, litteras prædictas Iulij II. & in eis contenta quęcumq; approbauit, innouauit, & confirmauit, ac plenum firmitatis robur obtinere decreuit, & potiori pro cautela, pręmissa omnia de 13 *Quarta.*

nouo concessit, & indulsit, super quibus dedit Conseruatores, apponendo magnas non obstantias. B. ffo. 57. conf. 57.

Collector. Resolutio. ¶ Quoad materiam Canonicæ portionis resolutio est, quod Fratres nõ tenẽtur aliquid dare de quibuslibet rebus eis oblatis vel relictis; nisi inter eos, & clericos aliqua pacta, vel conuentiones fuerint factæ, quæ seruandæ sunt, si scriptæ, & authenticæ habeantur.

Collector. Quarta. ¶ Vltra omnia supradicta est sciẽdum; super huiusmodi materia quartę, quod fuit ventilata caussa in Rota Romanæ Curiæ, inter Episcopum, & Capitulum Ecclesiæ Zamoreñ. ex vna, & Fratres Min. obseruantiæ Conuentus S. Francisci Zamoreñ. ex alia parte; & fuit lata sententia diffinitiua, & executorialis, in fauorem prædictorum Fratrum expedita; prout habetur ad longum. ffo. 77. Et licet, secundum iura, res inter alios acta, alijs nocere non debeat; tamen secus est in hoc casu; quia virtute præfatæ sententiæ, quilibet Conuentus huiusmodi Fratrum, est liberatus a solutione quartæ, prout quidam insignis iurisperitus asseruit; quia in audientia Papæ, seu in Rota data est.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §. 4. vbi ponitur Statum ex iure communi, vide latius infra in Compend. tit Concordia §. 2. & tit. Conuentiones, quia saltem quoad pacta faciunt ad propositum huius §.

Quoad §. 6 vbi Sixt. IIII. eximit nos a Canonica portione, vide in Cõpendio tit. Exemptio, §. 22. quomodo idem Sixtus fo. 61. ff. 145. infligit censuras graues contra molestantes nos, vel hæredes, aut executores præfatorum testamentorum, occasione prædictæ Canonicæ portionis contra præfatum Priuilegium.

CAPITVLVM GENERALE, AC PROVINCIALE.

1 *Capitulũ Prouinc.* SIXTVS IIII. concessit, & ordinauit, quod Fratres Minores non nisi duo tantum Prouincialia Capitula, de triennio in triennium tenere, & celebrare obligentur. Non obstante Bulla Eugenij IIII. statuentis, vt singulis annis, Prouinciale Capitulum celebraretur in qualibet Prouincia. B. fo. 45. Et ffo. 129. conce. 289.

2 *Capitulũ generale: et Prouin.* LEO X. concessit Capitulo generali, vt (præmissa debita discussione) possit concedere illis Prouincijs, quibus vtile, & expediens visum fuerit, vt semel tãtũ de triennio in trienniũ celebrent Cap. Prou. B. ffo. 56 conc. 168.

¶ IDEM Leo fecit iterum eamdem concesionem per Breue; committẽs hoc Generalibus cũ eorum Capitulis, pro tẽpore celebrandis. B. ffo. 54. conc. 153.

3 *Collector.* ¶ Aduertendum est, quod suprascriptæ Cõcesiones videntur nihil iam valere, quia factæ sunt tẽpore, quo eramus sub Vicarijs, & habebamus prohibitionem; tamen modo non est prohibitum celebrare frequenter Capitula.

4 *Minister Generalis.* ¶ IDEM Leo in Bulla vnionis statuit, vt Minister Generalis, primo triennio sui officij, celebrare teneatur vnũ Capitulum generale, in partibus, in quibus in suo sexennio non erit Commissarius generalis, scilicet, in partibus, vnde ipse fuerit assumptus, ad quod conueniant vocales illarum partium, a quibus assumptus fuerit. *Cap. gen.* Et quod similiter aliud Capitulum in partibus, in quibus assumptus non fuerit, per se, vel per suum Commissarium (ad quod omnes vocales illarum partium accedere teneantur) celebrare debeat. Aut, quod super hoc fiat, quod Generalis Minister cum Capitulo Generali iudicauerit faciendum. B. ffo. 29. concc. 96.

¶ IDEM

¶ IDEM Leo in prædicta Bulla vnionis statuit, quod Ministri Prouinciales possint infra triennium sui officij, a suis Capitulis Prouincialibus, quæ secundum Regulam, & consuetudinem celebrabuntur, si minus vtiles inuenti fuerint, ab officijs Prouincialatus absolui. Et quod idem iudicium de Custodib. per omnia habeatur. B. fffo. 30. conc. 97. *Prouinc. et Custo.*

CAPVCCINI ADDITIO.

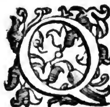

VGENIVS IIII. Statuit vt in Capitulis generalibus Fratrum Min. Obser. fierent tales ordinationes per quas omnes fratres prædicti quorumcumque locorum, & quarumcumque prouinciarum, ad vnum eundemque modum viuendi, (quantum fieri potest) reducantur, tam circa habitus gestationem, quam circa fratrum receptionem, et alia quacumque. B. fol. 18. et ffo. 112. conc. 241. Capitulũ generale. Statuta.

IDEM Eug. concessit Capitulo generali, facultatem ordinandi, et declarandi, in quibus locis, et prouincijs, fratres debeant, ieiunia regulæ, in cibis Quadragesimalib. obseruare, et in quibus debeant patrum consuetudines imitari, vel aliter se habere. B. fol. 18. et ffo. 112. conc. 242.] Capitulũ generale. Declarare. Ieiunium.

CASVS RESERVATI.

¶ *Distinctio materiæ casuum reseruatorum.*

VANTVM ad illa, quæ circa materiam casuum reseruatorum requiruntur in Priuilegijs Fratrum, est considerandum, quod huiusmodi casus sunt in duplici differẽtia. Quidam. n. respiciunt personas Fratrum solummodo. Et ij habẽtur supra in dictione, Absolutio ordinaria quoad Fratres, in oĩb. ferè paragraphis. Et in dictione, Absolutio quoad Fratres extraordinaria in oĩb. §. Reliqui vero casus concernunt personas sæculares, qualiter, s. possint absolui ab huiusmodi casibus per Fratres Confessores; necnon quot, & quales sint præfati casus, tam, qui reseruantur Episcopis, quam Papæ. Isti autem continentur supra in dictione, Absolutio quoad sæculares, fere in omnib. §. præsertim in illis, in quibus positum est in margine, casus reseruati. De quo etiam vide inf. in dictione, Excommunicatio, vbi ponuntur casus Bullæ Cœnæ Domini, ac nonnulli alij Papales. *Collector.*

¶ Resolutio materiæ præfatę cõsistit in duob. Primum, ꝙ Prouinciales, & Custodes pñt sibi reseruare casus, ét de occultis peccatis, a quib. nullus Cõfessor põt absoluere, ét prætextu cuiuscumq; Bullæ Cruciatæ, vel alterius similis, absq; licentia Superioris. ¶ Alterum est, quoad sęculares, s. ꝙ casus reseruati a iure Episcopis, sunt quinq;, scilicet, excommunicatio pro iniectione violenta in clericum, quando non est atrox. Peccatum, pro quo esset sollemnis pœnitẽtia imponenda. Peccatum clerici propter quod incurrit aliquam irregularitatem. Incendiarij non denunciati, & Dispensatio votorum. Ab istis dumtaxat non possunt absoluere Confessores præsentati, secundum formam iuris. Ab alijs vero omnibus possunt absoluere, etiam si Episcopi sibi reseruent absolutionem verbo, aut Constitutione Synodali, nisi in tali casu reseruato, poneretur excõicatio; quia ratione illius excõmunicationis non possent absoluere. ¶ Veruntamen utendo Concessione Carmelitanorum, quæ habetur in dictione Absolutio quoad sæculares. 1. §. 19. & Concessionibus Fratrum non *Collector. Resolutio.* *Aliter debet nũc obseruari post Conc. Trid. cum nõ possint. Ses. 14 c. 7*

Men-

LITTERÆ QVOD REGVLARES NON possint absoluere confitentes, a casibus Episcopo reseruatis.

Illustrissime, & Reuerendissime Domine.

VM a Sacra Congreg. Cardinalium, qui propositi sunt Decretis Trid. Concil. interpretandis, Illustrissima Amplitudo tua quæsiuerit, An Regulares ex priuilegijs a Sede Apostolica impetratis præsertim autem ex eo quod nominant mare Magnum possint in ijs casibus, quos sibi Episcopus reseruauerit, absoluere confitentes? Hac de re vbi Congregatio accurate egisset deinde ad Sanctissimum D. N retulisset, Sanctitas sua, etiam de sententia Congregationis censuit, ex facultatibus per hoc mare magnum, aliaue Priuilegia Regularibus concessis, factam eis non esse potestatem absoluendi in casibus sibi ab Episcopo reseruatis. Deus Illustrissime Amplitudini tuæ perpetuam vitæ tranquillitatem, & incolumitatem largiatur. Romæ die 10. Septembris 1577. Illustriss. Reuerendiss. Amplitudinis tuæ, &c. Habetur in Catecheſi Neapolitana. fol. 287. De consensu Papę respondetur.

Et eademmet Sacra Congregatio super sess. 14 de Sacram. pœnit. Can. 11. & in c. 7. Concil. Trid. declarauit, nec Confessores vi Priuilegiorum Rosarij, nec Patres Iesuitas, posse absoluere pœnitentes a casibus Episcopo reseruatis, nisi Priuilegia ipsa, talem tradant facultatem, vel sint obtenta, aut confirmata post Conc. Trid.

Ac Reuerendissimo Episcopo Caietæ nomine Alphonso Hispano eamdem Sacram Cardinalium Congreg. consulenti annis paucis retro elapsis, An per Bullas ordinarias, in quibus solet dari facultas absoluendi a casibus Sedi Apostolicæ reseruatis, comprehendantur etiam casus quos Episcopus, & Prælatus etiam Religionis, tum suis subditis Regularibus reseruauit? fuit responsum quod non, nisi de eis fieret specialis mentio. Etiam iterum dubitanti. quid per Bullam Sanctissimi nominis Iesu, in qua specialiter habetur, quod Confessarij possint absoluere Confratres a casibus Episcopo reseruatis? Illustriss Cardinalis Caraffa nomine totius Congregationis respondit; Neque per illam Bullam fieri posse nisi tantum ratione Iubilæi plenissimi indicti a Summo Pontifice, cum potestate absoluendi in quibuscumque casibus, etiam in Bulla Cenæ contentis. De qua dixi supra in verbo Absolutio, in resolutionibus in materia absolutionum, in fine 4. c. & ibi etiam adest pro hoc quædam doctrina valde notabilis Nauar. [Et in Candelabro aureo tit. de Absolutione nu. 52. refertur idem a Card. S. Sixti Illustriss. Card. Borrhomeo per litteras, nomine Congreg. Card. & Greg. XIII. fuisse significatum.] Vt habetur i Bulla 101. Pij IIII. Iniunctum nob. anno 1564. edita. Additio.

Nec obstant iterum priuilegia, quoad hunc effectum, dudum post Conc. Trid. concessa Mendicantibus a Pio V. quia Greg XIII postea in hunc modum reuocauit. videlicet statuimus de prædictis & alijs omnibus litteris, & Constitutionibus, quæ ab eodē prædecessore, eisdem de rebus, pro quorumcumque Regularium, etiam Mendicantiū Ordinibus, & Congregationibus quomodolibet emanarūt, ac omnibus, & quibuscumq; in eis cōtentis, eā deinceps dispositionem atq; decisionem pro subiecta materia futuram esse, quæ siue ex iure veteri, siue ex sacris dicti Conc. Decretis, siue alias legitime ante dictarū litterarum, & Constitutionum editionē erat, et si ipsa non emanassent, futura fuisset; ad quam dispositionem, & decisionem, suumque pristinum statum, illa omnia reducimus. In const. In tanta rerū & negotiorum mole ann. 1572.

Quin etiam abrogamus omnia irritantia, & alia decreta, & quæcumque alia nostris statuto ordinationi, & reductioni aduersantia, &c. Sed hodie obseruanda est modificatio facta a Sixto V.

Est tamen aduertenda Declaratio illa facta a Greg. XIII. pro Patribus Societatis Iesu, de qua supra dixi in verbo Absolutio, in Resolutionibus Absolutionum in fine quarti capitis. Ibi enim dicitur, quod idem Gregor XIII. declarauit, in suprascripta Cardinalium Epistola, non comprehendi Patres Societatis Iesu, circa facultatem absoluendi a casibus reseruatis eis concessam quam de nouo eis concessit, ac confirmauit, vt

refertur

refertur in Compendio eiusdem Societ. Iesu, Absolutio. §. 1.

An q̃s possit absolui prius ab excõica. & postea a peccato reseruato.

Sed circa id, quod ait hic Collector, de casu reseruato cum excommunicatione occurrit dubium. An habens casum reseruatum cum annexa excommunicatione possit absolui virtute alicuius Bullæ, ab excommunicatione, & postea a peccato? & videtur, quod sic, quia secundum veriorem, & communiorem opinionem, receptam per Durandum in 4. distinct. 17. q. vnica; Can. in relectione de Pœnitentia. part. 5. Tractat. de casibus reseruatis. Et Nauar. in Manual. cap. 27. num. 254. si aliquis aliquem casum habet reseruatum, cui est annexa excommunicatio reseruata, poterit Superiorem adire, & ab excommunicatione absolui, ac postea per quempiam alium Confessorem approbatum poterit a peccato absolui. Nam excommunicatione sublata, reseruatum iam amplius non erit; & ita sicut ait Cano, & refert Angel. Romæ agitur, & idem pariter videtur dicendum in casu nostro; Verumtamen contrarium est verum; nec ratio iam adducta obstat; quia si Papa, vel Episcopus, aut eius Vicarius absoluunt ab excommunicatione, talis Absolutio non est sacramentalis, sed tantum iudicialis; & ideo possunt ab illa absolutione. absque quod absoluant a peccato: sed dum Confessor virtute alicuius Bullæ absoluit ab excommunicatione, absoluit sacramentaliter in Sacramento Pœnitentiæ, aliter enim illud agere minime posset, nisi illud posse facere extra sacramentum, Bulla aliqua concederet auctoritatem. In multis enim Bullis (vt est Cruciata) dicitur, quod auditis, cum diligentia, eorum confessioni bus, possint illos absoluere a quibuscumque peccatis, & censuris. Ita tenent Coarruuias. Nauarr. Corduba, & declarauit Pius V. in Iubilæo concesso anno 1568. quod incipit, Grauissima maximaque pericula.

Ang in sũma de confess. 1. 5. fol. 174. Sequit Palat. in 4. d. 17. disp. fi. fol 305.

Coar. in c. alma mater de sen exc. p 2 § 11. nu. 16 Nau in summa ca. 26 nu. Cordub. in sum. q 19. fol. 60. Siluest. tit. Absol. 3. in prin. 3. not. hoc habet sup. tit. Absol. §. 14. Iste cerimoniæ requisitæ referuntur a Nau. in Manu c. 26. n. 7 et 8.

Dixi virtute alicuius Bullæ; quia si excommunicatio non erit reseruata, & Confessor habuerit auctoritatem absoluendi ab illa, bene poterit absoluere in foro exteriori, sicut ordinarie Curati solent facere, sic tenet Siluest. Et Fratres Minores possunt id facere, etiam non seruata Carimonia illa, cum qua talis Absolutio fieri solet, per Concessionem quamdam Leon. X. & hoc in foro conscientia tantum quia in foro exteriori omnino debet illa Carimonia obseruari si commode tamen fieri poterit, aliter enim non obligaret, vt ait Nauar. in Manual. c. 16. nu. 9.

Itaque ad propositum nostrum redeundo, dicimus, quod cum talis absolutio ab excommunicatione, oporteat fieri in Sacramento Confessionis; & Confessio ipsa debeat, esse integra de iure diuino, in quo Papa dispensare non potest; sine dubio erit necesse, omnia peccata similiter audire; & sic prius ab excommunicatione, postea a peccato in eadem Confessione erit facienda Absolutio.

Quid obseruare debeat Confessor in Absolutione reseruatorum, consulat Nauar. in Manu. c. 26. nu. 6. vbi breuis datur huius resolutio.

Vide etiam supra in verb. Resolutio quoad absolutiones sæcularium: vbi appositum est decretum cum sua declarat super huiusmodi absolutione à reseruatis nuper editum de mandato Sanctissimi D. N Clem. VIII a sac cong. super Episcopis, & regularibus.

De casibus autem reseruatis, nunc taxatis ac præscriptis a S. D. N. Clemen. VIII. cunctis Regularibus, & de aliquibus alijs annotationibus ad illos pertinentibus, vide quæ supra dixi in verbo Absolutio quoad Fratres, in annotati one ad §. 17. fol. 21.

CELEBRATIO DIVINORVM.

¶ *Distinctio Materiæ celebrationis diuinorum.*

Collector.

CIRCA celebrationem diuinorum, sunt multa, & varia statuta, & concessa in Priuilegijs, quæ vt facilius intelligi, ac reperiri valeant, sub sequenti ordine distinguere visum est.

Hic desunt multa posita i prima

¶ Primo enim aliqua istorum attinent ad celebrationem Horarum Canonicarum. Et hæc habentur infra in dictione, Officium diuinum.

¶ Se-

¶ Secundo alia pertinet ad celebrationem Missarum. Ista autem sunt multiplicia, & habentur sub varijs dictionibus; prout infra in dictione, Missa, sunt distincta, & ad propria loca remissa. *impressione, qua tamen ponitur in verbo Missa.*

CENSVRA ECCLESIASTICA.

LEO Decimus in Concilio Lateranensi statuit, quod Censuras per Ordinarios latas, & promulgatas, ac in Matrice Ecclesia ciuitatum, necnon Collegiatis, & Parochialibus Ecclesijs Castrorum, & Oppidorum respectiue sollemniter publicatas, quādo super hoc ab eisdem Ordinarijs Fratres requisiti fuerint, in Ecclesijs domorum suarum, publicare, ac seruare teneantur. B. ffo. 36. conc. 81. *Censura. Ecclesia.*

¶ IDEM Leo concessit Fratribus Minoribus obseruantibus, quod tempore Interdicti, possint absoluere a Censuris, in foro conscientiæ, illos qui confitebuntur peccata sua; nisi tales Censuræ essent, ex quibus huiusmodi interdictū emanaret. O. fffo. 59. concess. 174. *Interdictū*

CLAVSVRA MONIALIVM.

¶ *Distinctio Materia Clausura Monialium.*

QVOAD materiam Clausuræ, duo præcipua reperiuntur a Pontificibus Summis ordinata. *Collector.*

¶ Primum concernit præcise personas ipsarum Monialium, scilicet, qualiter ipsæ tenentur manere inclusæ intra Monasteria.

¶ Alterum tangit personas aliorum fidelium, præsertim Religiosorum, videlicet, quomodo tenentur abstinere ab ingressu huiusmodi Clausuræ.

¶ Circa primum horum, primo ponetur quod tangit omnes Moniales. Deinde quod specialiter pertinet ad Moniales Sanctæ Claræ. ¶ Quantum ad alterum principale, dicetur in dictione, Ingredi Monasteria Monialium.

BONIFACIVS Octauus circa Clausuram Monialium fecit sequentem Constitutionem. Periculoso, & detestabili quarumdam Monialium statui, quæ honestatis laxatis habenis, & monachali modestia, sexusque verecundia impudenter abiectis, extra sua Monasteria, nōnumquam per habitacula sæcularium personarum discurrunt, & frequenter intra eadem Monasteria personas suspectas admittunt, in illius, cui suam integritatem, voluntate spontanea, deuouerunt, grauem offensam, Religionis opprobrium, & scandalum plurimorum, prouidere salubriter cupientes; præsenti Constitutione perpetuo irrefragabiliter valitura sancimus, vniuersas, & singulas Moniales præsentes, atque futuras, cuiuscumque Religionis sint, vel Ordinis, in quibuslibet mūdi partibus existentes, sub perpetua in suis Monasterijs debere de cetero permanere Clausura. Ita quod nulli earū Religionem tacite, vel expresse professæ, sit, vel esse valeat quacumq; ratione, vel caussa (nisi forte tanto, & tali morbo euidenter earum aliquam laborare constaret, quod non posset cum alijs, absque graui periculo, seu scandalo commorari) Monasteria ipsa deinceps egrediendi facultas. Nullique aliquatenus inhonestæ personæ, nec etiam honestæ, nisi rationabilis, & manifesta caussa existat, ac de illius ad quem pertinuerit speciali licentia, ingressus, vel accessus pateat ad easdem, vt sic a publicis, & mundanis conspectibus separatæ, omnino seruire Deo

1 Ex iure cōmuni. Prohibitio exitus. Confirmatur a Pio V. in Cōst. 8. quæ incipit. Circa pastoral. officij. edita ann. 1566. Prohibitio ingressus, et accessus.

valeant liberius, & lasciuiendi opportunitate sublata, eidem corda sua, & corpora in omni sanctimonia diligentius custodire. Habetur in c. periculoso, de statu Regularium. lib. 6.

Collector. ¶ Circa suprascriptam Concessionem aliqui obijcere præsumpserunt, dicentes, non posse quempiam arctari ad id, quod minime vouit, seu pmisit, ac per consequens Moniales, quæ non vouerunt Clusuram, non teneri ad huius Constitutionis obseruantiam, prout de facto multæ in multis partibus non obseruant. Sed præfatis respondet glossa super hanc Constitutionem, in dictione, præsentes, dicens. Sed quomodo præsentibus Monialibus districtior vita imponi potuit, contra id, 15. q. 1. c. Nec is, & 22. q. 1. c. Integritas. & 20. q. 3. c. Præsens. Cum & nemo crescere compellatur. 74. di. c. Gesta, & ibi de hoc. Potest dici, quod illud verum de Regula, sed hic ad Regulam nihil adijcitur, sed modus habitandi secundum naturam rei taxatur. Idem Ioannes Monaldus. Vel dic, supradicta vera in Clericis sæcularibus. In religiosis autem, qui velle, vel nolle non habent, secus; quia illis potest strictior vita indici, etiam extra Regulam secundum Innocentium, qui hoc notat in c. Super eo de Regularibus. Et hoc probat ista Decretalis. Et Clementina eodem titulo. Ne in agro. Et per hæc iura patet, Papam circa professos multum posse in cibis, vestibus, modo manendi, & similibus, quæ plus cadunt in bonis fortunæ, reseruata tamen naturali substentatione, & substantialibus Regulæ. Hæc glossa vbi supra.

2 *Pro monialib. S. Claræ, ac Tertiarlis.* EVGENIVS Quartus ordinauit, quod sicut Abbatissæ, & aliæ sorores, & earum Prouisoræ, ad hoc deputatæ, tenent claues, quibus ab intra, portæ Monasteriorum clauduntur, sic per Confessores, aut alias honestas personas per Ministros Generalem, aut Prouinciales deputādas ex parte exterori habeantur claues, & conseruentur. B. fol. 42. & ffo. 39. concess. 44.

3 *Ex secūda Regula S. Claræ. Casus in quib. moniales possunt egredi clausuram.* VRBANVS Quartus statuit, qualiter Moniales S. Claræ secundam Regulam (quam ipse ordinauit) professæ teneantur seruare Clausurā Monasteriorum suorum, sub forma sequenti. ¶ Omni namque tempore vitæ suæ, hanc vitam profitentes, clausæ manere firmiter teneantur infra murorum ambitum ad intrinsecam Clausuram Monasterij, deputatum, nisi forsan (quod absit) superuenerit ineuitabilis, & periculosa necessitas, sicut exustionis ignis, vel incursus hostilis, seu alicuius huiusmodi, quæ dilationem nullo caperet modo, ad egrediendi licētiam postulandum. In quibus casibus transferant se sorores ad locum alium competentem, in quo (quantum commode fieri poterit) clausæ morentur, quousq; eis de Monasterio sit prouisum. Et præter huiusmodi necessitatis euidentiam, nulla eis conceditur licentia, vel facultas, extra prædictam Clausuram vlterius exeundi, nisi forte (de mandato, aut auctoritate Cardinalis Romanæ Ecclesiæ, cui a Sede Apostolica generaliter fuerit iste Ordo Commissus) ad aliquem locum aliquæ mitterentur, caussa plantandi, vel ædificandi eamdem religionem, vel reformādi aliquod Monasteriū eiusdem Ordinis, seu caussa regiminis, aut correctionis, aut alicuius valde euidentis, & grauis dispendij euitandi; uel nisi de eiusdem Cardinalis māda to, aut auctoritate, Monasterio primo, rationabili caussa relicto, totus Conuentus ad Monasterium aliud se trāsferet. B. fol. 284. in tractatu 3. Et ffo. 294. in 2. tractatu, rubrica 2.

4 BENEDICTVS XII. circa Decretalem Bonifacij VIII. supra positam statuit subsequenti modo. Cum vniuersę, & singulę Moniales secundum earum Regulas, & Constitutiones felicis recordationis Bonifacij VIII. prędecessoris nostri super hoc editas, sub perpetua, in suis Monasterijs, debeant permanere Clausura, & in nōnullis Monasterijs Monialium prędictarum, sicut accepimus, non vsquequaque seruentur, volentes Constitutiones prędi-

ctas

ctas inuiolabiliter obseruari, districte præcipimus Ministris, Visitatoribus, Abbatissis, & quibuscumq; alijs ad quos, vel quas hoc pertinuerit, vt Clausuram huiusmodi diligenter teneri faciant, & seruari; ita quod nulli earum tacite, vel expresse professæ, sit, vel esse valeat, quacumque ratione, vel caussa, Clausuram huiusmodi deinceps egrediendi facultas; nisi forte, caussa plantandi, vel ædificandi eamdem Religionem, ad aliquem locum aliquæ transmittatur; vel nisi forte tanto, & tali morbo euidẽter earum aliquas laborare cõstaret, quod non possent cum alijs, absque graui periculo, seu scandalo commorari, b. Habetur in libro Ordinis Italico 3.p. fol.210.

¶ IDEM Benedictus statuit, quod si Abbatissa, contra præmissa Clausuram ipsam exire præsumpserit, vel ad exeundum aliquam licentiauerit Monialẽ, per Ministrum suum, de discretorum Fratrum consilio, remoueatur a regimine Abbatiæ. Moniales vero dictam exeuntes Clausuram, in casibus non permissis, ipso facto sint inhabiles ad quæcumque officia, in earum Ordine obtinenda. Et nihilominus subdantur pœnis, quæ pro grauioribus culpis in ipso Ordine consueuerunt imponi. b. Habetur vbi præcedens.

Collector. QVOAD Clausuram Monialium est notandum, quod Moniales Sanctæ Claræ, habent ampliorem obligationem ad clausuram, illa, quæ a iure communi, per Capitulum, Periculoso, superius inserto, ceteris Monialibus posita est. Hoc patet, quia in Regula suæ professionis c.2. sic dicitur. Omni namque tempore, &c. vt etiam superius est insertum. §.3. Ita quod Clausura est vnum suorum uotorum principalium, prout seruare obedientiam, paupertatem, & castitatem. Super quo non est aliqua dispensatio, nisi in casibus, qui positi sunt supra. §.3. per Vrbanum ordinatorem Regulæ. Vt autem melius intelligi valeant, ponentur hic sigillatim, addendo aliquam declarationẽ, vbi opus fuerit.

Primus casus. ¶ Primus casus est, si superuenerit ineuitabilis, & periculosa necessitas, sicut exustionis ignis, vel incursus hostilis, seu alicuius consimilis, quæ dilationem nullo modo sustineret ad postulandum licentiam egrediendi. In quibus casibus (dicit Vrbanus) transferant se sorores ad alium locum competentem, in quo (quantum commode fieri poterit) clausæ morentur, quousque eis de monasterio sit prouisum.

¶ Circa hunc casum, dicit quidam expositor, quod adhuc in huiusmodi casu si posset absque periculo fieri, deberet prius haberi Superioris licentia, vt colligitur ex supradicta littera Regulæ. Sed quando subitum periculum adhoc non daret locum, tunc absque licentia possunt egredi. Non tamen quælibet per se, aut separatim, sed omnes simul. Et statim vt exierint, debent se recolligere in aliqua domo honesta, & dare ordinem, vt habeant debitam Clausurã, quousque prouideatur eis de monasterio. Et istud, non est declaratio, cum Regula expresse hoc dicat. Item si ignis intus ardens potest extingui, ipsis Monialibus intra monasterium manentibus, non possunt egredi, etiam cum licẽtia Prælatorum. Nec etiam possunt ad alia monasteria transferri, præsertim remanente sufficienti habitatione.

Secundus casus. ¶ Secundus casus est, quando ab habente potestatem mitterentur ad aliquẽ locum caussa plantandi, vel ædificandi eamdem Religionem, aut reformandi aliquod monasterium eiusdem ordinis.

Tertius casus. ¶ Tertius casus est, caussa regiminis, scilicet, vt aliqua Monialis sit prælata alicuius monasterij.

¶ Quoad istum casum dicit præfatus Expositor, videtur, q̃ nõ solum possit aliqua monialis egredi clausuram, & duci, vt sit Abbatissa alterius monasterij, sed etiam vt sit Magistra nouitiarum, seu vt ponatur in aliquo officio, in quo

multum

multum consistit honestas Religionis, prout habere Custodiam portæ, aut rotæ, &c. Dicit etiam prædictus Expositor, quod peracto officio, pro quo aliqua Monialis ducta est ad aliud Monasterium, si vult regredi ad suum Monasterium, potest reuerti sola, si socia vult remanere. Aut socia posset reuerti sola, si principalis nollet regredi, de consensu tamen vtriusque Monasterij.

Quartus casus. ¶ Quartus casus est, caussa correctionis. ¶ Hunc casum declarat præfatus Expositor: vt si accideret, quod aliqua Monialis non possit corrigi in Monasterio, vbi habitat timore, suorum cognatorum, quia tunc posset duci ad aliud Monasterium, &c.

Quintus casus. ¶. Quintus casus est, caussa alicuius valde euidentis, & grauis dispendij euitandi. ¶ Dispendium, de quo in isto casu fit mentio, declaratur in c.1. de statu Regu. lib. 6. scilicet, si aliqua Monialis esset infecta aliqua infirmitate, tam contagiosa, quod merito timeretur inde prouenire magnum damnũ alijs Monialibus, aut non posse ibi stare sine grandi periculo, uel scandalo communitatis. Dicit tamen prædictus Expositor, quod si idem inconueniens, quod habetur in Monasterio, vbi habitat Monialis huiusmodi, erit in quocumq; alio Monasterio, forte posset poni in aliqua domo particulari. Sed licet quacumque alia infirmitate non sic contagiosa, Monialis infirmetur, & adhuc taliter, quod medici dicerent nõ posse euadere ibi manẽdo, & quod posita in aliquo alio Monasterio sui Ordinis posset sanari, non propterea posset exire Clausuram, nec inde educi. Nec ad hoc sufficit licentia Protectoris, uel alterius Prælati; sed quod ibi curetur, prout melius fieri potuerit, & habeat patientiam. Sic enim determinatum fuit per plures insignes doctores uniuersitatis Salmantinę, pro ut inferius cum suis fundamentis apponitur.

Sextus casus. ¶ Sextus casus est, quando de mandato Prælati, habentis auctoritatem, Monasterio primo, ex caussa rationabili relicto, totus Conuentus ad Monasterium aliud se transferret.

¶ In omnibus tamen casibus supradictis, dicit Vrbanus, in Regula, quod non debent egredi, nisi de licentia Protectoris. Et quia Prouincialibus concessum est, quod in Monasterijs Sanctæ Claræ sibi subditis, possint circa sorores, omnia, quæ Protectori, per Regulam ipsarum Monialium, concessa sunt, vt habetur. ffo. 213. & fffo. 72. possunt ijdem Prouinciales, in casibus supradictis, dare licentiam Monialibus egrediendi Clausuram. Aliter tamẽ est de potestate data Protectori in Regula ad dandum licentiam ingrediendi Clausurã; quia illa est reuocata per Martinum V. & per consequens, carent illa Prælati Ordinis, prout late declaratur infra, in dictione, Ingredi Clausuram, notabili vltimo.

¶ Igitur Moniales S. Claræ egrediendo Clausuram, extra casus supradictos; transgrediuntur suam Regulam, & peccant mortaliter, licet non incurrant excõmunicationem, nisi in uno tãtũ casu, posito in Regula sua, scilicet, si irent ad Curiam Romanam. Et ponitur sequentibus verbis. In uirtute sanctæ obedientię, & sub pœna excommunicationis, quam ipso facto, transgrediẽtes, vel non parentes incurrant, districte præcipimus, ut nulla Abbatissa, vel Soror, pro ulla necessitatis caussa, ad Sedem Apostolicam personaliter veniat, vel accedat, nisi alicui licentia specialis a Sede Apostolica concedatur. Habetur. c. 13. Regulæ fol. 290. tract. 3. & ffo. 298. tract. 2.

¶ Non est opus hic dicere qualiter dimisso habitu, exeũdo Clausuram, incurrerent excommunicationem, licet non irent ad Curiam Romanam, cũ hoc sit de iure communi, quoad omnes personas religiosas. ut in c. 2. Ne clerici, vel monachi lib. 6. ¶ Et non solum Moniales Sanctæ Clarę nõ possunt exire Clausuram, vt dictum est, sed nec introducere aliquam personam, prout Regula ipsarum prohibet dicendo. Firmiter, ac districte præcipimus, ut nulla umquam

Abbatissa

Abbatissa, vel eius Sorores, aliquam personam religiosam, seu sæcularem, aut cuiuslibet dignitatis, in Monasterij Clausuram intrinsecam, intrare permittãt. Nec omnino alicui liceat, nisi quibus concessum a Sede Apostolica fuerit, Nam, vt supradictum est, etiam Protector non potest iam hoc concedere; Ita quod in præfatis duobus consistit Clausura Religiosarum, Et si facerent contra primum, infringerent suum votum Clausuræ. Si autem contra secundum, transgrederentur præceptum Papæ. In neutro tamen eorum incurrerent excommunicationem, nisi eundo ad Curiam Romanam, aut dimittendo suũ habitum, vt dictum est, licet irent alias quocunque vellent; aut introducerent quemcumque intra Clausuram Monasterij. Peccarent tamẽ grauissime in quo libet istorum casuum. Vnde quoad hunc casum, scilicet, ire absque licentia, seu apostatare cum habitu: magis rigorosum est statutum Fratrum nostri Ordinis; cum eundo vbicumque sine licentia, etiam non dimittendo habitum, sint excommunicati.

¶ Et vt sciatur quid circa hoc statuta antiqua ordinauerunt, apponetur hic statutum Benedicti XII. quod sequitur.

¶ Districtè præcipimus Ministris, vel Visitatoribus, Abbatissis, & quibuscumque alijs, ad quos, vel ad quas hoc pertinuerit, vt Clausuram huiusmodi diligenter teneri faciant, ita quod nulli earum tacite, vel expresse professæ sit, vel esse valeat, quacumque ratione, uel caussa Clausuram huiusmodi deinceps egrediendi facultas, nisi caussa plantandi, vel ædificandi eandem Religionẽ, ad aliquem locum, aliquæ transmittantur; vel nisi forte, tanto & tali morbo euidenter aliquas earum laborare constaret, quod non possent cum alijs, absque graui periculo, seu scandalo commorari. Quodque nulli Regulari, vel laicę personæ cuiuscunque præeminentię, dignitatis, status, vel conditionis extiterit, ingressus pateat ad easdem, sine Apostolicæ Sedis licentia speciali. Exceptis solummodo personis illis, quibus, in certis casibus, per prædictorum Prædecessorum ordinationes, idest Concessiones, & per prædictarum Monialium Regulas, noscitur esse permissum. Eisdem quoque Ministris, Custodibus, & Guardianis, tenore præsentium duximus iniungendum, vt Fratres sui Ordinis sibi subditos, arcere studeant ab accessu ad Monasteria Monialium quarumcumque, iuxta, B. Francisci Regulam, & Apostolica ipsorum Ordinis instituta, pœnas in dictis statutis prouide ordinatas, eorum transgressoribus infligendo. Et infra addit. Porro, si Abbatissa contra præmissa, Clausuram ipsam exire præsumpserit, vel ad exeundum aliquam licentiauerit Monialem, per Ministrum suum de discretorum Fratrum consilio, remoueatur a regimine Abbatiæ. Moniales vero, dictam exeuntes Clausuram in casibus non permissis, ipso facto sint inhabiles ad quæcumque officia, in earum Ordine obtinenda. Et nihilominus subdantur pœnis, quæ pro grauioribus culpis in ipso Ordine consueuerunt poni. Hæc Benedictus XII. in Constitutionibus suis.

¶ Et notandum, quod licet istæ Constitutiones Benedicti, non obligent per se ipsas, quia faciunt relationem eorum, ad quæ obligamur per Regulam nostrã, & Monialium; posui tamen hic ad insinuandum pœnas, quæ per statuta imposita sunt Abbatissis, & Monialibus, pro transgressione Clausuræ, in præfatis casibus. Et vt ex hoc inferatur, non inueniri per regulam, nec per aliqua statuta, excommunicationem eis impositam in aliquo casu propter transgressionem Clausuræ; nisi, ut dictum est, irent ad Curiam Romanam, vel apostatando dimitterent habitum; licet aliter aliqui opinati, & asserere nisi sunt.

¶ Qui vero supradicta omnia latius videre voluerit, reperiet late, ac optime in tractatu nuncupato Clypeus sacrarum Monialium, per Reuerendum Patrem bonæ memoriæ, Fratrem Ioannem de Argomanes edito.

¶ Sequitur determinatio facta per plura Doctores famosos vniuersitatis Salmantinæ, præmissa diligenti, & exactissima discussione circa quæstionem sequentem.

Quæstio notabilis. QVAERITVR vtrum Minister Generalis, aut Prouincialis, seu Visitator, vel Commissarius Ord. Fratrum Minorum, habens curam Monialium S. Claræ, valeat quamdam Monialem vnius Monasterij (secundum Regulā S. Claræ professam) ad aliud eiusdem Ordinis Monasterium, caussa alicuius grauis infirmitatis curandæ, licentiare. *Responsio.* ¶ Et licèt dubia pro utraque parte altercata lucescant clarius: redimendi tamen temporis gratia, non hinc inde altercabitur, sed negatiua, tamquam vera, apertis fundabitur iuribus, & rationibus, modo sequenti.

Prima probatio. ¶ Et primo in Rubrica secunda eiusdem Regulę continetur, prout suprapositū est, quòd Moniales illam vitam profitentes, firmiter teneantur manere in Clausura toto tempore vitæ suæ, præterquam si euenerint certi casus fortuiti, ibi expressi, incendij, belli, & huiusmodi. Postea, narratis fortuitis, excipit etiam alios non fortuitos, tenoris sequentis. Nisi fortè de mandato Cardinalis Romanæ Ecclesiæ, cui generaliter iste ordo a Sede Apostolica fuerit commissus, ad aliquem locum aliquando mitteretur caussa plantandi, vel ædificandi eandem Religionem, uel reformandi aliquod Monasterium eiusdem Ordinis, seu caussa regiminis, aut correctionis, aut alicuius valde euidentis, & grauis dispendij euitandi, &c. Cum ergo ad huiusmodi licentiam obtinendam requiratur mandatum Cardinalis, in præsentiarum Protectoris Ordinis, & dictus Reuerendus Pater Minister Prouincialis N. vel alius Frater officium Visitatoris exercens, non habeat mandatum, nisi solummodo de visitando, reformando, corrigendo, & castigando, non autem de licentiando. Igitur eam licentiare non potest.

Secunda probatio. ¶ Secundo, ad hoc quod dictus Cardinalis Protector possit prædictam Monialem licentiare, oportet, ut sit adhuc in casibus superioribus sibi commissis. Sed grauiter infirmari, non est de casibus sibi commissis, ergo, &c. Et quod non sit de eis, probatur; quia ibi sunt certi casus positi expressim, & nominatim, & in fine dicit: Vel alicuius valde euidentis, & grauis dispendij euitandi. Et quod non sit dę expresse nominatis, patet, cum iste casus inter superiores non sit positus. Quod non ueniat etiam appellatione ualde euidentis, & grauis dispendij euitandi (licèt quilibet sani intellectus posset comprehendere) tamen probatur sic. Si hæc Monialis esset peste vulnerata, ne corrumperetur tota domus, videretur licentiari debere, extra Clausuram curanda, quod si non fieret videretur ualde euidens, & graue dispendium, quod vt euitaretur, deberet licentiari. Idem de notabili lepra, tali uidelicet, quod si esset persona sæcularis, iure posset extrahi dę populo, & mitti ad domos in campis separatas; Vel (quod absit) de lepra, seu morbo morum. Et sic de alijs infirmitatibus contagiosis, ex quibus toti Communitati, ex vnius infirmitate, posset venire corruptio. Sed de alijs infirmitatibus non contagiosis, quamquam dicatur, quod locus est illi infirmitati contrarius, vel quod aquæ sunt grossæ, vel similia; potest responderi, quod si locus est humidus, habitet infirma in alto; si valde siccus, in inferioribus; & si aquæ sunt grossæ, coquantur, & si non est copia Medicorum, sit contenta illis, uel illo, qui communiter sufficit ciuibus: & sic debet sufficere Religiosis, & similia. Vnde propter huiusmodi infirmitates, sic, vel sic curandas, non potest vllo pacto dici, quod admittitur, vel euitatur valde euidens, & graue dispendium. Ad quod ponderanda sunt verba, scilicet valde euidentes, & graues; quia sunt duo termini, & copulatiuè positi, & ponuntur diuisim, ratione illius coniunctionis,

&

& iuxta ea quæ notantur in rubrica.ff.de iuris, & facti ignorantia. Et sic requiritur, quod istud dispendium, non solum sit valde euidens, sed etiam quod sit graue. Sed cum reuera, nec sit valde euidens, nec graue, dico hoc, non respectu personæ, nam respectu personæ bene potest esse valde euidens, & graue; sed dico respectu Communitatis; quod debet sic considerari, ratione illius verbi (euitandi) quod de sui natura requirit duplices personas, scilicet personam, quæ euitetur, & personam a qua euitetur, vt patet per textum, & quæ ibi trahuntur, in cap. Illud, de Cleric. excommunicati. Et in cap. Nulli de sententia excommunicationis, cum alijs multis iuribus, quæ ad præfatum propositum adduci possent, nisi ob prolixitatem vitandam omitterentur]. Igitur R.P. Minister Prouincialis, seu Visitator, prædictam Monialem licentiare non potest.

¶Tertio considerandum est, quod Papa in omnibus locis Regulæ, vbi aliquid contra Clausuram exceptauit, siue in casibus fortuitis, siue non fortuitis, numquam habuit considerationem ad aliquam personam particularem. Et est verisimile, immo iuridicum, quod si voluisset, expressisset. Vnde cum in omnibus suis exceptionibus Papa semper cõsuluerit, & prouiderit Communitati, bene colligitur, quod voluit commoditatem Communitatis, aliquando præferri Clausuræ. Sed cum nusquam in tota Regula reperiatur (nec etiam in vno tantummodo casu) commoditati personæ particularis, sicut commoditati Communitatis consulere, vel prouidere, aperte patet, quod commoditatem, seu consolationem personæ particularis, nullo pacto voluit præferri Clausuræ. Igitur Reuerendus Pater Minister Prouincialis, aut Visitator, seu Commissarius. N. nullatenus, absque speciali licentia Sedis Apostolicæ, prædictam Monialem licentiare potest. *Tertia probatio.*

¶Præterea, & quarto, in dicta secunda Regula est quædam Rubrica, scilicet, duodecima, tenoris sequentis. De infirmis vero, cura, & diligentia maxima habeatur, & secundum quod possibile fuerit, & decuerit, tam in cibarijs, quæ earum requirit infirmitas, quam in alijs necessarijs in feruore charitatis benigne, ac sollicite eis, per omnia seruiatur; quæ infirmæ proprium habeant lectum, (si vnquam fieri potest) vbi a sanis maneant separatæ, ne illarum ordinem valeant confundere, vel turbare. Ex qua Rubrica duo clarissime colliguntur. Primum in fauorem proximi præcedentis fundamenti, scilicet, quod adeo Communitatem, in sua spirituali sanitate, Papa conseruare vult, quod præcepit, vt Moniales corporaliter infirmæ taliter curentur, quod sanas diuinis beneplacitis vacantes, nullo modo valeant confundere, vel turbare. Et ita commoditatem communem semper considerauit, numquam autem particularem. Secundum est, quod in hac Rubrica, Papa loquitur de grauibus infirmitatibus curandis, quod patet, quia dicit, quod curentur maxima cura, & maxima diligentia, cum sollicitudine, & per omnia, & similia verba. Vnde sequitur euidenter, ꝙ Summus Pontifex intellexit de grauibus infirmitatibus. Aliter enim esset minus proportionatum, referri ad infirmitates leues, non ad graues, cum secundum iura, & omnimodã veritatem, maxima maximis referantur. Et si prouidetur ad infirmitates graues curandas (quod negari non potest) clare constat, quod ille casus, scilicet, valde euidentis, & grauis dispendij euitandi, non obtinet locum, nisi in infirmitatibus contagiosis, vt ante dictum est. Et sic dictus Reuerendus Pater Min. prædictam Monialem licentiare non potest. *Quarta probatio.*

¶Quincto, & finaliter, licet omnia supradicta non militarent, quæ iuridice militant, nõ curemus quærere multas disputationes, cum excusari possunt; nam vbi est casus legis, non est quæstio iuris: vt in l. ancilla. C. de furtis. Textus *Quincta probatio.*

est expressus in propositio in cap. vnico de statu regul. lib. 6. cuius verba talia sunt. Periculoso, & detestabili quarumdam Monialium, &c. Inferius sequitur, vbi facit, Sancimus vniuersas, & singulas Moniales præsentes, atque futuras cuiuscumque Religionis sint, vel Ordinis, in quibuslibet mundi partibus existentes, sub perpetua in suis Monasterijs debere de cetero permanere Clausura. Ita quod nulli earum Religionem tacite, vel expresse professæ, sit, vel esse valeat, quacumque ratione, vel caussa (nisi forte tanto; & tali morbo euidenter earum aliquam laborare constaret, quod non posset cum alijs, absque graui periculo, seu scandalo commorari) Monasteria ipsa deinceps egrediendi facultas. Ex quibus verbis clare constat, licentiam huiusmodi, auctoritate Apostolica esse prohibitam. Nec obstat si aliquis dicat, quod potest intelligi, de exeundo ad domos sæcularium (ne sæcularibus Moniales illecebris inuoluantur) & non ad aliud Monasterium, caussa curandi, vel huiusmodi. Nam gloss. non curat de similibus interpretationibus, sed intelligit textum istum de exitu simpliciter, & absolute, dicens, quod nec ad aliud Monasterium caussa curandi, vel huiusmodi, sed quod sit in perpetua Clausura, præterquam in duobus casibus, quos excipit, quorum noster nullus est. Igitur Reuerendus Pater Minister prædictam Monialem licentiare non potest, vt multipliciter, & euidenter probatum est per prædicta.

Collector. ¶Ex prædictis infertur euidenter, quod nullatenus potest aliquis prædictorum Prælatorum, absque licentia Sedis Apostolicæ, mutare aliquam Monialem suæ curæ subiectam, de Monasterio in quo professa est, vel de alio, ad quod legitime translata est, ad aliud Monasterium, vt ibi habeat curam infirmarum, vel vt pulset organa, vel propter alias consimiles caussas; nisi solum pro caussis expressis per Vrbanum, vt supra positum est.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §. 1. vbi Collector dat duas rationes, quare Ecclesia potuit obligare Moniales ad Clausuram contra ipsarum voluntatem; et inducere vitam strictiorem ipsis: notandum, quod prima ratio videtur melior, vt habetur in Summa Argel. titu Religio. §. 29. & Silu. Religio. 6. q. 6.

Septẽ notãda quoad Clausurã Tertiariarũ. *Quoad hoc sunt septem notanda, præcipue quoad Clausuram Tertiariarum, in Congregatione viuentiũ secundũ Regulam Leo. X. vt hæc omnia notauit quidam pater satis in huiusmodi eruditus.*

1. Not. *Primo notandũ, quod illud ius commune in cap. periculoso, de statu regul. lib. 6 non comprehendit Tertiarias, in communi viuentes, tria vota sollemniter emittentes. Ratio, quia Regula sua per Leo. X. edita, et confirmata, post illud c. concessit eis, quod non teneantur ad Clausurã, nisi illæ, quæ Clausurã vouere voluerint, vt patet in earum dicta Regula, c. vlt. & similiter multa aliæ Moniales aliorũ Ordinum, vtpote Beati Bernardi, & Beati Benedicti, & aliæ huiusmodi, in his temporibus neque vouent Clausuram, neq; ad eam vouendam tenentur, neq; per Ecclesiam, aut per Prælatos ad eam astringuntur vniuersaliter.*

2. Not. *Secundo notandum, quod illæ Tertiariæ, quæ Clausurã vouere voluerint, tunc solum tenebuntur eã seruare, eo modo, quo se obligare intendebant, quando vouerunt absolute, vel limitate, uel in toto, uel in parte, & non aliter, nec amplius. Ratio, quia Votum non obligat ultra intentionem uouentis, ex quo est libera, & uoluntaria promissio Deo facta, secundum communiter doct. in 4. dist. 38. Videatur, si placet, Bonauent. ibidem art. 1. q. 1. & Rich. art. 2 q. 2. &c. Et ad id facit, capit. exijt di uerb. sign. lib. 6. §. nos obscuritatẽ in uers. nisi professor huiusmodi, &c. & c. licet, extra de uoto, & ad id facit l. obligationum. l. 1. ff. de actionib.*

& obligat, vbi dicitur quod non satis est dantis esse nummos, & fieri accipientis, obligatio nascatur; sed etiam hoc animo dari, & accipi, ut obligatio constituatur. Ideo tertio notandum, quod si in vouendo Clausuram, eam absolute vouerunt, nihil excipere intendentes, neque exprimentes vllam limitationem, sed absolute, sicut aliæ Moniales vouentes Clausuram, eam uouerunt, tunc intelligitur, quod eam uouerunt: & tenentur seruare absolute, sine exceptione alia, sicut & aliæ Moniales communiter Clausuram uouentes, & seruantes ex Regula (excepto casu, ad curandum infirmos, ut ipsis Tertiarijs uouentibus Clausuram specialiter Regula concedit; de quo latius, infra in quinto notabili dicetur.) Et ratio huius tertij notabilis est duplex. Prima, quia uerba absoluta sine exceptione intenta specialiter, aut expressa, sunt absolute, & generaliter intelligenda, ut in cap. quoniam de coniugio leprosorum: & ubi ius non distinguit, nos distinguere non debemus, de maiori, et obedientia. cap. Solitæ, et ut habetur extra, de decimis cap. ad audientiam Item secunda ratio est, quia ut ait Vlpianus in l. semper in stipulationibus. ff. de reg. iur. si non apparet quid actum est, consequẽs est, ut id sequamur, quod in regione, in qua id actum est, frequentatur. Ex quibus uerbis uidetur, quod uotum clausuræ absolute factum a prædictis Tertiarijs, debet intelligi, et seruari secundum ius commune, in d. c. periculoso: uel ut cõmuniter seruatur ab alijs Monialibus, uouentibus clausuram in eadem regione, maxime ab illis, quæ sub eadem obedientia uiuunt; quales sunt Moniales S. Claræ, aut immaculatæ Cõceptionis, in his partibus Hispaniæ, ubi sunt omnes prædictæ Religiosæ, de quibus tactum est. 3. Noc.

Quarto notandum quod si aliqua Tertiaria nollet uouere Clausuram, et uellet esse religiosa, profitendo alia uota tantum in Monasterio Tertiariarum uouentium Clausuram, non solum potest non admitti, et non recipi, sed, etiam recepta potest, et debet expelli, si nollet expresse, et uere promittere Clausuram, sicut aliæ omnes communiter eiusdem Monasterij uouent: et si in professione, quando cum alijs tribus votis, uouit quidem expresse clausuram, sed fraudulenter, quia, scilicet, non intendebat uere, ad Clausuram, quam uerbo tantum uouebat, se obligare: tunc in foro conscientiæ, licet ratione uoti, quod non est teneatur ad Clausuram: tenetur tamen ratione scandali uitandi, et in foro exteriori ecclesiastico non credetur ei, quod talem intentionem fraudulenter habuit contra uerba expressa liberæ uoluntatis, et cogetur ibi stare, et seruare Clausuram, quia in uoto communi, intentio cuiuscumque debet interpretari secundum communiter uouentes, et secundum statuentes, aut secundum communitatem illam, ut cõmuniter dicitur a Doctoribus, de Religioso uouente alia tria uota cõmunia religiosis.

Quod si omnino pertinaciter, noluerit seruare cum alijs Clausuram, quam ipsa specialiter noluit, neq; intendit uouere expresse, aut in animo suo; tunc propter scandalum, et difformitatem uitandam, est repellenda, et eijcienda talis Tertiaria: nam eo ipso ostendit se nolle cum alijs religiose uiuere eodem modo, sed uult esse singularis, et eamdem terram euisdem Monasterij seminare uult diuersis seminibus, et ueste lanea, et lino contexta indui, contra illud quod mystice probibetur Deut. 22. et tali potest dici illud Genes. 19. ingressus es ut aduena, numquid ut iudices? Ergo.

Quinto notandum, quod prædictæ Tertiariæ absolute uouentes Clausuram, quamuis ea teneantur seruare sicut aliæ, ut dictum est in tertio notabili, tamen hoc non obstãte possunt egredi ad curandum infirmos, sicut moris est in eadem regione talibus Tertiarijs uisitare, et curare infirmos. Ratio huius est, quia sua Regula per Leo X. cap. ultimo, id eis concedit specialiter, et expresse: ergo secundum hanc exceptionem iuris, intelligitur suum votum etiam absolute factum: Notanter dictum est, (Sicut moris est ipsis in tali regione, etc) nam ubi non solent tales Tertiariæ visitare, et curare infirmos, quando non vouebant Clausuram, aut quando eam uouebant, iam non possent egredi ad talem uisitationem, et curationem: quia Regula solum id concedit pro illis partibus, ubi est talis consuetudo ipsis Tertiarijs. Notandum etiã, quod adhuc in partibus ubi esset talis consuetudo, non possunt prædictæ Tertiariæ uouentes Clausuram,

egredi ad alia negotia principaliter. sub prætextu egrediendi ad curandum infirmos quia fraus, & dolus nemini patrocinatur, neque in foro Dei, nec Ecclesia, vt est regula iuris. Notandum etiam sexto, quod adhuc in partibus, vbi esset talis consuetudo egrediendi ad visitandum infirmos, &c. posset Prælatus talem egressum eis prohibere, etiam si non vouissent Clausuram; & hoc, quando ipsi Prælato videretur, quod talis egressus non expediret earum honestati, & Religionis reformationi, & alia caussa rationabili suadente: sicut & eadem ratione, scilicet, Religionis, & honestatis debita obseruanda. Papa imposuit Clausuram obligatorie omnibus Monialibus, in dicto capitulo, periculoso, de statu Regul. vt dicunt communiter Doctores ibidem, & sup. Collector tetigit post. §. primum.

6. Noc.

7. Noc. *Notandum septimo, & finaliter, quoad famulos, seu alios sæculares intrantes prædicta Monasteria Tertiariarum vouentium absolute Clausuram, quod tales sæculares non possunt ingredi, nec admitti intra prædicta Monasteria, nisi in casibus licitis, & necessarijs: quomodo, & in quibus de Iure communi, & Consuetudine approbata possunt ingredi, & admitti ad alia Monasteria eiusdem regionis seruantia Clausuram; vt in tertio notabili dictum est per easdem rationes. Maxime quia Moniales prædictæ per suũ votũ Clausuræ non possunt de obligare alios ab eo, ad quod ex iure, seu aliunde obligantur: & secundum Regulam iuris, Accessorium, naturam sequitur principalis, & qui vult principale, ex consequenti vult, aut velle tenetur accessorium, de offic deleg. c. præterea in textu, & glossa, & Bonuent. in 4. d. 38. art. 1. & q. 1.*

Pro famulis.

Nunc autem a iure prohibetur, ne ad Monasteria religiosarum quorumcumque vouentium Clausuram ingrediantur, aut admittantur, alia persona, nisi in casibus concessis ut dictum est, & patet in dicto capitulo, periculoso. Et aliquando imponitur excommunicatio synodalis aliter intrantibus: vt patet de hoc in Siluester. Titulo, Excommunicatio secundo, dub primo, post notabilia, quomodo quis incidat excommunicationem per Statuta synodalia, quoad prædictum ingressum Monasteriorum exemptorum & insuper alia pœna pecuniaria imponitur, & corporalis. Ergo famuli, & alij non possunt intrare, nec admitti ad prædicta Monasteria, nisi vt dictum est.

Quoad cætera fol. 111. vbi Collector ponit casus, in quibus licitum est Monialibus S. Claræ egredi Clausuram; & tandem dicit, quod in nullo casu incurrunt præfatæ Moniales Sanctæ Claræ excommunicationem exeundo Clausuram nisi quando irent ad Curiam Romanam vt habetur in 13. capitulo Regulæ ipsarum; vel quando apostatãdo dimitterent habitum, secundum Ius commune. Notandum, quod ibi solum loquitur & est verum de Monialibus S. Claræ, non de alijs, nam Bonifac. IX. fff. 120 statuit, quod Moniales S. Dominici exeuntes Clausuram, nisi secundum formam suarum Constitutionũ, incurrerent excommunicationem ipso facto, et similiter quoad alias, potest statui, et forte alicubi paticulariter statutum est per Papam, aut per Statuta Synodalia, aut Prouinc. aut per Cap. Gen. uel Prou. aut per Prælatos, de quibus omnibus, quia paticularia sunt, nõ põt haberi plena certitudo, nisi ab ipsis, ad quos ista pertinent, seu quos tangunt.

Quando exeundo Moniales incurrent excommunicationem.

Quoad fol. 112. vbi ponitur determinatio in casu infirmitatis curandæ Monalis, an de licentia Prouinc. possit egredi Clausuram, etc.

Notandum, quod determinatio Collectoris ibi posita, quæ etiam habetur fff. 2. dub. 2. in decisionibus dubiorum, in Supplemento Ordinis, est tenenda. Quod si contra eam arguatur quod cum votum venit ad casum, seu statum, quo a principio voueri valide, aut licite non poterat, iam ipsum Votum factum non obligat pro tunc, stante tali casu, ut est communis Regula Doctorum ex B. Thoma in 4. dist. 38. q. 3. in respons. ad primũ: et concordat ratio aperta ad id, vt communiter adducitur a Doctoribus, quæ pro nunc supponatur; et concordat Regula Iuris, quod lex, seu dispositio, seu votum, cum venit ad casum in quo incipi non poterat, non tenet. Sed uotum Clausuræ non ualeret in casu grauis infirmitatis imminentis ex talis uoti obseruantia, seu emissione: ut probatur infra in fine, ergo ipsum uotum iam factum de Clausura, non tenet, uel saltem, non obli-

Votũ quando obligat.

gat

gat inuitam Monialem, in casu quo ex infirmitate diceretur a Medicis, quod probabiliter speratur mors de longinquo, aut imminet incurabilitas illius infirmitatis si nō exit inde; ergo etiam de licentia petita, licet non obtenta a Ministro Prouinciali, possunt Moniales in tali casu exire Clausuram, pro curanda infirmitate, &c.

Respondeo dupliciter, vno modo, ad maiorem dico, quod illa maxima solum est vera, in votis proprie dictis, in quibus, scilicet, soli Deo acquiritur obligatio. Nunc autem in professione, seu voto sollemni fit obligatio, non solum Deo, sed homini, scilicet, Pralatis, seu Ecclesia. ergo non procedit ratio, vt sup cap. 2. q 6 in Respon. ad tertium argumentum habetur.

Item, secundo modo respondeo (etiam si concedatur illa maior) negando illam minorem; & ratio est, quia supposito (secundum communiter Doct.) quod licitum est, licet non necessarium, obseruare rigorem abstinentia, seu continentia, seu virtutem quālibet heroicam procurare per aliqua exercitia alias licita; quamuis ex tali obseruantia, seu exercitio rigoroso incurratur aliqua pœna, agritudo, seu continuetur infirmitas & abbreuietur vita; non tamen notabiliter, & sensibiliter: & dummodo per ea exercitia non retrahatur, seu impediatur notabiliter ab alijs, qua sibi necessario, secundum suum statum, incumbunt facienda, vt de his late Gerson Alphab. 39. littera R. m, etc. in tract. An Carthusien. licite abstineant a carnibus; et latius Mart. de temperantia, q. 39. Quo supposito, iam eadem ratione patet, licitum esse, ante votum factum seruare Clausuram, tamquam abstinentiam quamdam, seu exercitium ex zelo virtutis, & propter cauendam occasionem peccati, &c. etiam in casu, quo, ex tali obseruantia, incurritur infirmitas seu infirmitatis incurabilitas, & vita abbreuiatio, ex quo talis abbreuiatio non est notabilis, nec sensibilis, nec per talem infirmitatem ex Clausura obseruantia prouenientem, tollitur, aut impeditur puritas anima, aut debita obedientia ad Deum; nec impeditur, quin possit virtuose agere contemplando, orando, vel alias vt possit. & vt tenetur cum tali dispositione corporalis infirmitatis existen. vel saltem virtuose pati, Virtus enim in infirmitate perficitur, 1. Corinth. 11. & quidem si talis vult, potest sic virtuose agere, vt potest orando &c. & patienter ferre infirmitatem, & alia, ad verba inde sequentia. Iam ex his patet ratio negandi minorem suprapositā in argumento; & similiter patet ratio probati intenti, determinati a Collectore. Nam votum bene cadit, immo & proprie cadit, & specialiter super id, quod est licitum, & super erogatoriū, aut heroicum quomodocumq;. Patet secundū B Tho. vbi sup. secūdum communiter Doct. & tale votū iam factum erit obligatorium, vt patet. Sed votum de Clausura, etiam in casu supradicto, est huiusmodi, quia, scilicet, est de re licita et super erogatoria etc. vt patet ex dictis: ergo potest licite fieri in tali casu, iam factum obligatorium: ergo et determinatio Collectoris vera. Nec obstat dicere pro probatione minoris suprapositæ, quod talis Monialis infirma propter Clausuram iam nil boni agere potest, et est omnibus Monialibus sua domus onerosa, odiosa, etc. sicque videtur contra virtutem manere ibi cum tali infirmitate propter Clausuram, et per consequens, Clausura talis videtur contra virtutem in tali casu, et illicita: quia respondeo, quod si ipsa Monialis infirma in casu prædicto si vult, potest virtuose agere orando, contemplando, et alio modo, vt commode potest in tali infirmitate: nec ad aliud tenetur: potest etiam virtuose operari per patientiam, vt dictum est, et ex quo iam fecit votum de Clausura seruanda tenetur eam seruare sicut dictum est, ut ius disponit; et tenetur se disponere ad virtuose agendum et patiendum vt oportet, et vt diximus: secus si ex tali obseruantia Clausura imminet notabilis, et sensibilis vita abbreuiatio, seu mors, aut rationis læsio, aut indispositio ad animæ puritatem habendam, ita quod non nisi per exitum Clausura possit remediari; tunc enim non teneretur ad Clausuram, vt dictum est, et hoc tantum probat argumentum, et nil aliud, vt etiam habet Gers. vbi supra littera F. Alph. 39. et Martinus, vbi supra, quæst. 38. 39.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In §.1. Verba Concii.

ONC. Trid sess. 25. c. 5. tit. de Regu confirmando Consti. Bon. VIII. sup. § 1. positam, vniuersis Episcopis sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis aeternae, praecipit, vt in omnibus monasterijs sibi subiectis ordinaria in alijs vero, Sed. Apostolica auctoritate, Clausuram sanctimonialium vbi violata fuerit, diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari, maxime procurent, inobedientes, atq; cotradictores, per Censuras ecclesiasticas, aliasq; poenas, quacumq; appellatione postposita, copescetes, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis: quod auxiliu ut praebeatur, oes Christianos Princeps, hortatur Sancta Synodus & sub excommunicationis poena, ipso facto incurrēda, omnibus magistratibus saecularibus iniungit. Nemini autē sanctimonialiu liceat, post professionem, exire a monasterio, ēt ad breue tempus quocumque praetextu, nisi ex aliqua legitima caussa, ab Episcopo approbanda indultis quibuscumq; & priuilegijs non obstantibus.

Et Pius V. in Constit. 8. Circa pastoralis, ann. 1566. edita confirmando, & innouando etiam praefatam Const. Bonifac. VIII. & Conc. Triden Decretum, statuit quod si aliquae Moniales forsan reperiantur, quae consuetudine etiam immemorabili, aut instituto, vel fundatione Regulae suae fretae, animo obstinato, huic Clausurae resistant; Ordinarij, vna cum Superioribus earum, omnibus iuris, & facti remedijs, compellant easdem tanquam rebelles, & incorrigibiles, ad praecise subeundum dictam Clausuram, & perpetuo obseruandum. Mulieres quoque, quae Tertiariae, seu de poenitentia dicuntur, cuiuscumq; fuerint Ordinis in Congregatione viuentes, si & ipsae professae fuerint, ita ut sollemne votum emiserint, ad Clausuram eamdem, & ipsae teneantur, quod si votum sollemne non emiserint, Ordinarij, vna cum Superioribus persuadere studeant, ut illud emittant, ac post emissionem, eidem Clausurae se subijciant: alias autem omnino minime recipiantur.

Tertiariae.

Idem Pius V. in Const. 100 Decori, & honestati &c. ann. 1569. edita, ait. Vnde nos inhaerentes Decreto Sacri Conc. Trid de Clausura Monial disponenti, ac alijs nostris literis super huiusmodi Clausura editis adijcietes, volumus, sancimus, & ordinamus, nulli Abbatissarum, Priorissarum, aliarumve Monialium quorumcumq; Ordinum, de cetero, etiam infirmitatis, seu aliorum Monasteriorum etiam eis subiectorum, aut domoru parentum, aliorumve consanguineorum, visitandorum, aliave occasione, nisi ex caussa magni incendij, vel infirmitatis leprae, aut epidimiae, quae tamen infirmitas, praeter alios Ordinum Superiores, quibus cura Monasteriorum incumberet, etiam per Episcopum, seu alium loci Ordinarium, etiam si praedicta Monasteria ab Episcoporum, & Ordinarioru iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit, a Monasterij praefatis exire, sed nec in praedictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere; aliter autem, quam vt praefertur egredientes, seu licentiam exeundi quomodocumq; concedentes, nec non comitantes, ac illarum receptatrices personas, siue laicas, vel saeculares, aut ecclesiasticas, consanguineas, vel non, excommunicationis maioris latae sententiae uinculo, statim eo ipso, absq; aliqua declaratione subiacere, a quo praeter quā a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo absolui nequeant: & insuper tam egressas, quam Praesidentes & alios Superiores praedictos, eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officijs, & administrationibus per eas, & eos, tunc obtentis, priuamus, & ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles fore, decernimus, &c.

Excommunicatio latae sententiae.

Notandum 1. quod Greg XIII. in Const. 13. Deo Sacris, ann. 1572. declarauit nullis Monialibus, etiam Tertiarijs licere habere ostium, per quod ex Monasterio introiri posset ipsarum Monialium Ecclesiam exteriorem in quam saecularibus ad Missas, & diuina officia patere solet accessus, sed omnino muro obstruendum.

Neque iisdem licere eisdem egredi a ianua Monasterij, quae est pro Clausura ipsius Monasterij, etiam ad claudendam aliam vlteriorem Ianuam, qua patere solet aditus saecularibus venientibus, uel ad rotam, uel ad crates, seu loca colloquijs destinata, quae

vulgo

vulgo parlatoria vocantur, vel ad pulsandum ipsam ianuam Clausuræ, quæ loca, cum saltem pro caussis prædictis patere soleant sæcularibus, extra Clausuram Monasterij censeri debent, etiam quo tempore clausa sunt.

Notandum 2 quod secundum dispositionem Pij V. in const. 100. supra posita, adhoc, ut aliqua Monialis possit Monasterij Clausuram, propter infirmitatem aliquam illarum exire, oportet, vt Superiorum earũ & Episcopi cognitio, ac approbatio in scriptis simul concurrant, adeo quod vna sine alia non sufficeret. vt ex verbis ipsis clare constat. Ex Conc. autem Trid. sufficiebat Episcopi tantùm approbatio, dum dicitur ibi; Nisi ex aliqua legitima caussa ab Episcopo approbata.

De excommunicatione autem quam ipso facto incurrerent, tam ingredientes Clausuram Monialium, quam Moniales id permittentes; plenius infra dicemus in verbo, Ingredi Monasteria.

COMMISSARIVS.

LEO X. statuit, vt quãdo Generalis Minister electus fuerit de Cismõtanis, instituat in partibus Vltramontanis, vnum Generalẽ Cõmissarium, ab eisdem vltamontanis Fratribus eligendũ; cui Minister Generalis, super p̃fatos Fratres vltramõtanos, vices suas committat, prout Capitulo Generali expedire videbitur. Ita tamen, quod Cõmissarius præfato Ministro Generali omnimode subijciatur, vt ceteri dicti Ordinis Prælati subijciuntur; ac illi per omnia, secundũ Regulã, obedire teneatur. Dum vero Minister Generalis fuerit ex vltramontanis Fratribus electus, tunc pariformiter Cõmissariũ Generalẽ cismontanum instituere debet: pari modo, quo de vltramontano Cõmissario superius dictum & statutum est. Qui quidem Cõmissarius Generalis per triennium solum, Generalis commissionis fungetur officio. Quo triennio elapso, nouus Commissarius, per Ministrum Generalem, in Capitulo generali vt supra eligendus (secundum quod vltramontanis, vel cismontanis, de Commissario fuerit prouidendum) institui debeat. B. fffo. 29. conce. 95. 1 *De Commissario Generali.*

¶ IDEM Leo statuit, quod Minister Generalis, in partibus, in quibus, suis sex annis fuerit, cum ad alias partes se conferre voluerit, pro eo tempore, quo absens fuerit, Commissarium, loco sui, de consilio, & assensu Diffinitorũ Capituli Generalis dumtaxat, relinquere possit. B. fffo. 29. conce. 95. 2

¶ IDEM Leo statuit, quod Visitatores Monialium Sanctæ Claræ antea appellati, nuncupentur Commissarij, prout habetur infra, Moniales. §. vltimo. 3 *Collector.*

¶ IDEM Leo fecit quoddam decretum aduersus Commissarios Cruciatæ, prout habetur in dictione Cruciata. §. 4. 4

¶ Quia circa auctoritatem Commissarij Generalis præfati, nonnulla orta sũt dubia scitu digna, quæ in vniuersitate Salmantina per plures iurisperitos discussa, & decisa sunt, idcirco huiusmodi dubia, cum suis decisionibus, hic inserere visum est.

PRIMVM dubium, vtrum præfata Bulla vnionis stante, sit censendum, quod Commissarius Generalis sit Ordinarius iudex, & Prælatus Fratrum Minorum cismontanorum, aut delegatus? Ad hoc respondetur, quod Commissarius Generalis (de quo in Bulla prædicta) habet potestatem delegatam, & non ordinariam; quia Delegatus dicitur, qui gerit vices alterius, vt notatur in Rubrica. de offic. deleg. & in l. 1. ff. de officio eius, cui mandata est iurisdictio. Sed talis est hic Commissarius, vt patet ex prædicta Bulla. §. Verum, ibi, Minister Generalis instituet vnum Generalem Commissarium, cui vices suas committat. *Primũ dubium.*

¶ Nec obstat Regula tradita per glos. & Doctores in ca. Cum ab Ecclesiarum Prælatis. de offi. ord. cum sua materia, & cũ multis theoricis Doctorum, quæ in

contra-

contrarium videntur facere; quia illæ applicari ad hunc casum nequeunt. Quod patet ex duplici capite.

¶ Primum, quia illa Regula, cum omnibus pro ea adductis, loquitur in electo ab vniuersitate, vt ibi dicitur. Sed hoc non est in casu nostro, quia omnes Fratres Minores, tam cismontani, quam vltramontani simul, faciunt vnum collegium, seu vniuersitatem. Cismontani autem tantum, vel vltramontani tantum, nec faciunt collegium, nec vniuersitatem, post præfatam Bullam vnionis, quæ eos oẽs facit unum corpus. Ergo sequitur, quod Regula prædicta non habet locum in hoc casu. Vnde resultat quod cum in bulla dicitur, quod iste Commissarius eligatur: non potest dici vera, & propria electio, cum non fiat a Collegio, vel ab Vniuersitate; sed a parte Collegij, seu a quibusdam particularibus, pro vtilitate, & commodo, eos particulariter tangente. Ideo verbum (eligendum) positum in dicto §. Verum, non sapit electionem iuridicam, & Canonicam, vt in Titulo, de electione; sed sapit quemdam consensum, aut approbationem illorum, quibus præponitur, Fuit enim visum vtile concedere prædictum Commissarium propter latitudinem Ordinis. Fuit etiam visum vtile, quod talis Commissarius daretur ad beneplacitum, & consolationem eorum, quibus dabatur. Ideo fuit illis concessum, vt eligerent, idest, pro voluntate, & consolatione sua, in illum consentirent. Argumento. c. Super quæstionum. §. Verum de offi. dele. Quinimmo posito, quod esset electio vera, non sequitur conclusio, scilicet quod iste Commissarius sit Ordinarius, vt patet ex eo, quod hic statim sequitur, scilicet, secundum caput.

¶ Secundo, in casu Regulæ supradictæ, duo tantum requiruntur ad cõsequẽdam potestatem ordinariam, scilicet, electio Collegij, & confirmatio Superioris. Et statim electus, & confirmatus consequitur iurisdictionem legis ministerio, & operatione. Nec est opus alia commissione hominis, vt in c. Trãsmissam, de electione. Vnde hæc iurisdictio dicitur ordinaria, quia conceditur a lege. Tamen in casu nostro, hic Cõmissarius non consequitur iurisdictionem, ex duobus supradictis, scilicet, electione, & confirmatione; sed necessarium est tertium, scilicet, quod Minister Generalis committat illi vices suas, vt Bulla ipsa disponit. Itaq; iurisdictionem recipit ab homine, vices suas committẽte, & non a lege ministrante, seu operante. Ergo sequitur, quod est Delegatus, & non Ordinarius. ¶ Sed adhuc posset aliquis opponere dicendo, quod sit Ordinarius, sicut Vicarius generalis Episcopi, qui licet recipiat iurisdictionem ex commissione; tamen dicitur Ordinariam habere iurisdictionem, per glo. in c. 2. de officio vicarij. lib. 6. cum similibus. Sic iste Generalis Commissarius, quamuis recipiat cõmissionem Generalis Ministri, videtur, quod eius iurisdictio sit Ordinaria. Ad hoc respondetur, quod illud est verum in Vicario Generali, non autem in eo, qui ponitur in certa parte Diœcesis, qui dicitur Foraneus; qui nõ habet ordinariam, sed delegatam: per glo. & Doctores in Clemẽtina. Et si principalis, de Rescriptis, cum similibus. Cui videtur similis iste Commissarius, qui non generaliter in toto Generalatu, sed in parte constituitur. Videmus etiam insuper, quod illum iura vocant Officialem, hunc vero Papa, in Bulla vnionis, Commissarium appellat. Ergo iurisdictio huius, non debet dici Ordinaria, sed delegata.

¶ Nec videtur obstare capitulum, Qui in plerisque de offic. ordin. quia glos. ibi dicit, & Doctores, quod vterq;, tam maior, quam minor debet esse Episcopus, & consecratus, & sic quoad dignitatem æqualis. Hic vero primus est Minister, secundus vero non, sed Commissarius, quod forte non vacat mysterio, vt, scilicet, sit eadem æqualitas iurisdictionis in vtroq;, scilicet, Ordinaria, vbi est eadem æqualitas dignitatis in vtroq;, scilicet, Episcopalis. In hoc vero si-

ro si-

ro similiter,com non sit eadem æqualitas in degnitate,quia vnus est Minister, & alter Commissarius,quid mirum,quod non sit eadem æqualitas in iurisdi-ctione,immo quod una sit Ordinaria, & altera delegata; Vnde glo. ibi dicit, quod ille minor Episcopus; erit suffraganeus alterius; quæ suffraganeitas, si vere & proprie accipiatur;ut est in Episcopis suffraganeis Archiepiscoporũ, necessario sequitur,quod ille debet habere Ordinariam iurisdictionem, cum secundum hoc:alter Episcopus de prima instantia se intromittere non possit, in tangentibus subditos istius minoris Episcopi. Vnde oportet, quod hic minor Episcopus habeat immediate Ordinariam iurisdictionẽ.Nec videtur vacare mysterio,quòd papa in Bulla sua, eum appellat Commissarium, quod de sui natura,& propria significatione sapit delegationem.In prædicta vero Decretali,Quoniam in plerisq;,vocat illum Præsulem, quod sapit dignitatem; & Ordinariam iurisdictionem,ut de Vicario Episcopi dictum est.

SECVNDVM dubium,an Minister Generalis possit amouere hunc Commissarium sine crimine,vel caussa? Ad quod respondetur, quod non; quia Bulla vult esse prædictum Commissarium per triennium, vnde oportet quod sit.Sed alius substitui non potest,nisi in Capitulo Generali. Nec Minister potest aliter ponere alium. Vnde cum oporteat quod sit Commissarius, & isto amoto,non potest alius poni;sequitur quod iste non potest remoueri. Et ex prædictis in prima quæstione,videntur exclusa omnia fundamẽta,quæ in contrarium adduci possent. *Secundum dubium.*

TERTIVM dubium,utrum Minister Generalis possit diminuere,seu limitare potestatem dicti Commissarij, vel in aliquo alterare? Ad hoc videtur dicendum,quod Minister Generalis libere potest limitare,ac restringere potestatem sui Commissarij.Ad quod probandum,fiat fundamẽtum ex tribus considerationibus. *Tertium dubium.*

¶ Prima consideratio,quod Minister Generalis,cum sit Iudex Ordinarius omnium Fratrum Minorum,iure suo, & ex iure communi, poterat facere Commissarium,& Commissarios Generales,& speciales,cum commissione plenaria,vel limitata,ut sibi placuisset. Sed post hoc ius commune, superuenit Bulla Leonis,exorbitans ab illo iure communi,& restringens hanc potestatem in modo constituendi,scilicet quod fiat per electionem. Et hęc sit prima consideratio.

¶ Secunda consideratio sit, quod licet fateamur, quod indefinita legis, ęquipolleat uniuersali,in propria,seu in stricta significatione;& sic verbum,Vices, indefinite prolatum, proprie intelligendo vel stricte, significat omnes vices; non potest tamẽ negari,quod verificetur in aliquibus vicibus; licet aliquibus detractis,saltem in larga significatione: cum pluralis locutio duorum numero sit contenta,ut dicit Regula iuris.

¶ Tertia consideratio est,quod dispositio odiosa,& de sui natura restringibilis,vt est statutum,extenditur ad latam significationem, ad euitandum correctionem iuris communis.Textus valde singularis est,& ibi Abbas,in c. Cum dilectus,de consuetudine.Ex quibus considerationibus concludi videtur necessario,quod cum dicta Bulla sit exorbitans,& odiosa,debet extendi ad latã significationem, ut minus deroget prædicto iuri communi. Et sic verificatur in vicibus,licet non vniuersaliter.Præterea in commissionibus iurisdictionis factis per Ordinariũ,reperimus expressum,quod indefinita verificetur detractis aliquibus. tex.est in capitulò secundo, & vltimo de Officio Vicarij,lib.6. Sed talis est hic,quia committens,est Ordinarius,scilicet,Minister Generalis. Immo,& fortius tenendo,quod iste Commissarius habeat potestatem delegatam,ut supra probatum est,quæ odiosa est; & Officialis seu Vicarius Episcopi

habeat Ordinariam,quę fauorabilis est.De quo Vicario, & Officiali loquuntur illa iura de Officio Vicarij,supra allegata.Vnde si in Vicario, seu Officiali Episcopi,in quem transit Ordinaria iurisdictio,quæ est fauorabilis, habet locum,quod indefinita verificatur detractis aliquibus,multo fortius verificabitur in eo,in quem transit iurisdictio delegata,quæ est odiosa. Et quod iurisdictio Ordinaria sit fauorabilis,& delegata odiosa, dicit hoc glo.in cap.1. de rescriptis,lib.6.

¶ Et non videtur obstare supradictis,quod in contrariũ dicitur, scilicet,quod indefinita æquipollet vniuersali,nam huic, iam ex supradictis, patet responsio.

¶ Nec etiam videtur obstare quod dicitur,quod Minister Generalis committit coactus: quia similiter Episcopus ponit coactus Vicarium Generalẽ in Episcopatu,vt patet per Abbatem in cap. Quoniam in plerisque,de offic.ordin. & in iuribus per eum ibi allegatis. Sed quis dubitat, quod possit Episcopus sibi retinere aliquos casus? Vnde ibi habemus instantiam, præsertim, quia ille Episcopus cogitur a iure communi,hic vero scilicet, Minister Generalis,cogitur per Bullam exorbitantem a iure communi.

¶ Non videtur etiam obstare.cap.Quoniam in plerisque,de offic.ordi. etiam præsupposito dicto Cardinalatu,qui ibi allegatur in contrarium,si,vt supradixi,ille est proprie suffraganeus maioris Episcopi. Quo casu (vt iam dixi) est necessario concludendum,quod maior Episcopus,non potest se intromittere de prima instantia inter subditos minoris Episcopi. Præterea, ille casus videtur valde alienus, diuersus ab isto nostro; quia ibi non solum lingua erat diuersa, sed etiam sub una fide, ritus: & mores erant diuersi in sacramentis, & diuinis;vnde facile posset scandalum generari, si in aliquibus oportet eos recurrere ad alium,in tam grauibus,& ponderosis, contra suos mores & ritus. In casu vero nostro,in sacramentorum,& diuinorum celebratione, & huiusmodi grauibus,nulla est differentia inter cismontanos, & vltramontanos; cũ ex regula,& voto,vniformiter omnes teneantur sequi Romanam Ecclesiam, & Priuilegia eadem sint vtrisque concessa. Itaque differentia potest remanere,non in votis,non in regula,non in diuinis officijs,non in sacramentis, non in ritibus,& moribus eorum,nec in aliquibus essentialibus, & grauibus, aut ponderosis,sed in aliquibus leuibus cærimonijs.Vnde ex reseruatione aliquorum,non est de quo timeatur scandalum,vel repugnantia.Data ergo dissimilitudine,videtur cessare argumentum. Hanc differentiam, vel casus diuersitatem confirmat prædicta Bulla in præallegato. §.Verum. vbi expresse dicitur, quod hic Commissarius datur propter latitudinem Ordinis, quia vnus non videbatur posse sufficere;non autem propter varietatem morum,vel rituum circa diuina,& sacramenta. In prædicta vero Decretali, Quoniam in plerisque, totum econtra,quia ibi non erat latitudo,sed propter rituum, & morum varietatem in essentialibus,ex quorum non obseruatione possent facile illi scandalizari.

¶ Supradictis tamen omnibus,& alijs pluribus,quæ dici possent,omissis,huic quæstioni finem ponit eadem Bulla in dicto §.Verum, cuius talia sunt verba, Cui Minister Generalis vices suas committat,prout Capitulo Generali expedire videbitur.In quibus verbis tria videntur ponderanda. Primum hoc verbum, Videbitur, quod sapit arbitrium rationabiliter regulatum, sic iura, & doctores sæpe dicunt.Vnde patet,quod hæc potestas committenda Generali Commissario,debet prius moderari per Capitulum Generale, secũdum arbitrium rationabiliter,& iuridice regulatum.Secundum ponderandũ est quod hoc Decretum,seu arbitrium,debet præcedere cõmissionem de necessitate,

ad sui validitatem. Tertium est, quod hæc verba vel important ampliationẽ, vel diminutionem: ampliationem non important, quia vltra totum, nihil possunt ampliare: ergo sequitur, quod important diminutionem: ex primo, & vltimo istorum resultat, quod Commissio, quæ fit prædicto Commissario Generali, potest esse limitata, & restricta: ex secundo resultat, quod prædictum Arbitrium vel determinatio, debet præcedere Commissionem, alias est inutilis, saltem quatenus assumit vires a Bulla.

¶Concluditur itaque, quod aut Commissionem factam huic Commissario Generali pręcedit prędicta modificatio, decretum, vel arbitrium Capituli Generalis, aut non. Si præcedit, valet Commissio cum suis limitationibus, & restrictionibus ibi factis. Si non præcedit, non valet Commissio, quatenus assumit vires a Bulla. Si autem assumit vires extra Bullam, puta ex iure communi, quo iure (vt supra dictum est) prius poterat Generalis Minister facere Commissarium, tunc nulli dubium, quod posset mutare, & restringere ad libitum, cum & posset totaliter reuocare. Et sic manet tertium dubium luculenter discussum.

QVARTVM dubium est, an Generalis Minister possit mittere Commissarium Generalem, sicut primum, qui erat per electionem? Respondetur, quod non potest mittere talem secundum Commissarium, qui concurrat cum primo, quia stante Bulla præfata, vnus tantum debet esse Commissarius Generalis, & sub certo modo, & forma positus. Ergo nec potest dari secundus; nec nisi sub illo modo, & in Capitulo Generali, vt prædictum est. *Quartum dubium.*

QVINCTVM dubium; vtrum saltem possit Minister Generalis mittere aliquos Commissarios speciales, ad aliquas speciales Prouincias, vel pro particulari negocio? Respondetur, quod hæc quæstio potest capi dupliciter; aut enim Commissarius specialis mittitur, pro aliqua Prouincia, aut Custodia, vel Conuentu, exclusa omnino potestate Commissarij Generalis, quo ad illam Prouinciam, vel Custodiam, vel Conuentum: aut mittitur specialiter ad aliquam caussam, seu caussas in ceteris tamen remanente potestate Commissarij Generalis, in eadem Prouincia, Custodia, vel Conuentu. In primo casu, vel primo modo videtur quod non posset facere, præsupposito, quod Commissarius Generalis fuit institutus auctoritate Bullę, & præcedente arbitrio, & determinatione Capituli Generalis, vt superius dictum est. *Quinctum dubium.*

¶Ratio huius est, quia tot tales speciales Commissarios posset facere, quod subtraheret Commissario Generali paullatim totam Commissionẽ, vel magnam eius partem; vnde posset fieri fraus legi. Hoc tamen est intelligendum verum, præterquam si tali Prouincię, Custodiæ, vel Conuentui esset vtile prouidere de tali Commissario speciali; vt quia Cõmissarius Generalis esset negligens, aut suspectus, aut alias insufficiens illi Prouinciæ, Custodię, vel Conuentui.

¶Fundamentum huius est, quia lex extenditur, & restringitur ad terminos suæ rationis, vt est notissimum in iure. Ratio autem, quia fuit in Bulla prouisum de isto Generali Commissario, nec fuit fauor istius Ministri, nec Generalis Commissarij, sed subditorum; vt patet in Bulla, scilicet, propter vtilitatem eorum, ne debito regimine fraudarentur. Ergo in tantum impedietur Minister Generalis dare specialem Commissarium, inquãtum maior vtilitas non postulauerit; quia lex vltra non trahitur, cum ista fuerit ratio eius; præsertim in derogatione iuris alterius, scilicet, Ministri Generalis, cui per Bullam aufertur libera potestas dandi Commissarium ad libitũ suum, vt proprio

iure

iure facere poterat. Et quod in fauorem Fratrum inductũ est, non debet retorqueri in eorum damnum, & odium, vt dicit Regula iuris. Cum ergo in fauore Fratrum, & propter eorum vtilitatem sit inducta institutio huius Commissarijs Generalis, non debet per eam impediri specialis datio, vel institutio Commissarij, vbi, & quando fuerit vtilius. ¶Præterea, si Legatus generalis, ex caussa nouiter orta, vel antiqua nouiter reuelata, potest prohibere Delegatum specialem, datum non a se, sed a Papa, vt in l. Si hominem. ff. mandati, & ibi Barto. & Abbas in cap. Studuisti. de offic. lega. & in alijs locis, quamuis prædictus Delegatus est maior illo, in caussa sibi commissa, quanto ergo fortius poterit Generalis Minister ex aliqua ex supradictis caussis, vel alia iusta nouiter orta, prohibere prædictum Commissarium quoad vnam Prouinciam, Custodiam, vel Conuentum, cum sit eius Superior?

¶ In secundo vero casu, quando, scilicet, Commissarius specialis mittitur ad caussam, vel caussas speciales in certis rebus, remanēte potestate eiusdem Cõmissarij Generalis in eadem Prouincia, Custodia, vel Cõuētu, videtur, quod possit mittere Commissarios speciales, etiā sine aliqua caussa de prædictis, vel necessitate. Ratio huius est, quia minister Generalis, eo ipso, quod eligitur ab vniuersitate Fratrum, & confirmatur, consequitur ordinariam iurisdictionē, per notata. in c. Cum ab Ecclesiarum. de offic. ord. ratione cuius ordinarię iurisdictionis, potest dare Commissarios tam Generales, quam particulares: vt C. Qui pro sua iurisdictione. l. vna cum similibus. Hæc autem potestas dandi Commissarios, fuit ei limitata in vna specie Commissariorum, scilicet, in Generalibus, quod nõ posset dare nisi vnum, & sub certa forma, vt patet in Bulla. De alia vero specie, scilicet, specialium Commissariorum, nihil Bulla disponit; vnde relinquit dispositioni iuris. iuxta. l. Commodissime. ff. de liberis, & posthumis. cum similibus. Et a iure antiquo eatenus intelligitur esse recessum per ius nouum, quatenus in iure nouo exprimitur, & non amplius, vt in l. Sancimus. C. de testamentis, cum similibus: immo amplius, secundum intellectũ Bullæ, qui videtur magis licere, & rationi consonum, recte intuenti. Non enim tam voluit Bulla ponere frenum Generali Ministro super institutionem Commissarij, quam eum ad instituendum, & ponendum illum, calcaribus stimulare, & compellere. Declaratur sic. Quia forte Generalis nimis confidens de se, vellet solus portare totum onus regiminis, & gubernationis, & nollet secum sumere alium adiutorem, scilicet, facere Commissarium, cũ esset in sua libertate ponere, vel non ponere; quod fuisset in magnum detrimentum Religionis, propter ipsius latitudinem; ideo Papa vidēs commodum, & incommodum Ordinis, voluit imponere necessitatem ponēdi saltem vnum Commissarium Generalem. Vt autem esset magis aptus, & acceptus nationi, voluit. quod de consensu, & beneplacito eorum poneretur. Quod autem hic sit verus, & rectus intellectus Bullæ, facilè videbitur intuenti §. Verum, dictę Bullæ, cuius verba sunt hęc. Verum quia conspicimus ipsum Ordinem per vniuersam Christianitatem, mirum in modum dilatatum esse; ne, ob huiusmodi amplitudinem, debito pastoralis regiminis careat beneficio, &c. Ecce motiuum Papæ, scilicet, vtilitas propter latitudinem. Sequitur vlterius in Bulla. Decernimus, quod Minister Generalis instituat vnũ Generalem Commissariũ, &c. Quæ verba non possunt sonare, quod Papa dat facultatem de nouo, Ministro Generali, cum ipse hanc potestatem prius haberet a iure. Sed illam potestatem, quam habet ponēdi Commissarium, voluit Papa facere necessitatem, vt saltem ponat vnũ Generalem Commissarium, velit nolit. Vnde cum essent duæ species Commissariorum, scilicet, generalis, & specialis, & ambæ in potestate, & libertate Ministri Generalis, ponere, vel nõ ponere; & ambæ fuerint a

iure

iure inuentæ, propter vtilitatem subditorum, & in adiutorium regiminis; propter maiorem vtilitatem, voluit Papa imponere necessitatem Ministro Generali saltem in altera earum magis utili, scilicet, in Generali, aliam speciem non tangens; quia in hoc solum voluit imponere necessitatem. Aliam autem speciem non tam necessariam, voluit relinquere in potestate Ministri Generalis, sicut erat a iure communi.

¶ Præterea si uerum est, quod prædictę commissiones tam generales, quam speciales, inuentæ fuerunt, & inductæ propter vtilitatem subditorum, in adiutorium regiminis, & gubernationis: si, pro quia; quia sic verum est, & propter huius vtilitatis augmentum Papa voluit imponere necessitatem faciendi hunc Commissarium: quomodo, aut quo pacto dici potest, quod voluit impedire alios Commissarios, & vtilitatē eorum? Et sic intendens augere utilitatem per unam viam, per aliam diminueret; cum sit in iure vulgatum, quod ea, quę inducta sunt ad augmentum, non debent operari diminutionem; quod tamen hic esset.

¶ Præterea, absurdum videretur, dare casum, in quo posset inferior, scilicet, Commissarius, quod non posset Superior committens, scilicet, Minister. Sed ipse idem Commissarius Generalis potest facere istas particulares, & speciales commissiones; ergo multo fortius Minister, apud quem remansit maior potestas, immo fons ipsius iurisdictionis, & potestatis.

¶ Pręterea, si verum esset, quod dato prædicto Generali Commissario in natione illa, Minister generalis nihil posset, nisi personaliter ipse ueniret ad illa nationem; non Bulla unionis, sed diuisionis illa diceretur conuenienter: hoc patet aperte, quia essent duo Generalatus, ut prius: & duo capita in effectu, & unio illa esset de vento, & non de effectu, contra mentem iurium, & Papæ in Bulla prædicta. Non obstat dicere, quod quando Minister personaliter venerit, non prohibetur exercere officium; quia hoc rarissime continget in toto suo tempore, uel numquam. Et ad rara, iura non adaptantur, nec propter illa facta fuerunt. ff. de legibus. l. Nam ad ea. Ex quibus videtur concludi, quod Minister Generalis potest mittere Commissarios speciales, quotiescūq; voluerit, ad aliquas speciales Prouincias, vel caussas, quando in ceteris remanet potestas Generalis Commissarij in Prouincia, Custodia, uel Conuentu; quamquam non subsit aliqua de iustis caussis supradictis, vel alia similis.

¶ Nec obstant, quæ in contrarium adduci possent.

¶ Primo non obstat, quod hæc Commissaria Generalis, sit dignitas, vel officium, quod non potest diuidi; quia quamuis hoc fateatur, nulla ex hoc sequitur diuisio. Patet in Officiali Generali Episcopi, quia non desinit esse Generalis, quamuis aliqui casus a iure reseruentur Episcopo, ut in c. 1. & 2. de Officio Vicarij, lib. 6. Et Episcopus committit alijs specialiter aliquas caussas, & ponit aliquos Vicarios foraneos in aliquibus partibus Dioecesis, ut in Clemētina. Et si principalis. de Rescriptis. Nec legatus desinit esse Generalis in Prouincia, licet ibidem aliquæ caussæ specialiter alijs committantur: ut in c. Studuisti, de officio legati, cum similibus. Præsertim, quia si hoc Ministro Generali competit a iure, per ea quę dicta sunt, nemini facit iniuriam, qui vtitur iure suo, secundum iuris regulam.

¶ Nec etiam obstat dicere, quod Commissarius Generalis est Prælatus immediatus, quia hoc supra improbatum est, cum fungatur vice, & commissione alterius.

¶ Nec obstat similiter, quod dicitur, quod est data certa forma, &c. quia illa est pro Commissario Generali, & non pro speciali, qui relictus est iuris dispositioni, ex quo de ipso non est facta mentio, ut supra dictum est.

¶ Non

¶ Non obstat etiam quod essent duo capita, scilicet, Commissarius Generalis, & specialis, quia immo nullus eorum est caput, sed ambo sunt membra capitis unius, scilicet, Ministri Generalis.

¶ Nec obstat dicere, quod debet esse vnus solus? quia hoc verum est præcisè in Commissario Generali, in quo Bulla disponit, ut dictum est, & non in specialibus, qui iuris dispositioni relicti sunt.

¶ Posset tamen aliquis dicere, quod superflua est hæc differentia superius facta inter Commissarium specialem ad Prouinciam, vel Custodiam, &c. & Cõmissarium specialem ad aliquam caussam, ut in primo requiratur iusta caussa, & nõ in secundo. Videtur enim superflua hæc differentia, cum rationes superius positę pro secundo, videantur æqualiter concludere, & locum sibi vendicare pro primo. Vnde videtur, quod non magis requiratur caussa in primo, quam in secundo. Ad hoc respondetur, quod non est omnimoda æqualitas, quoniam ut supra dictũ est, si tantam libertatem haberet in primo casu, sicut in secundo; tunc esset in potestate Ministri priuare Commissarium tota commissione, vel magna eius parte, per viam indirectam, quod non est faciendum, vt, scilicet, concedatur vna via, quod alia prohibetur.

COMMVNICATIO PRIVILEGIORVM.

¶ Distinctio materiæ communicationis Priuilegiorum Fratrum Mendicantium.

Collector. RESPECTV communicationis Priuilegiorum, factæ sunt multæ, ac variæ Concessiones omnibus Ordinibus Fratrum Mendicantium, quæ inferius annotantur.

¶ Sed attendere oportet, quod illæ, quæ specialiter concernunt Fratres Minores, & Moniales, ac Tertiarios, eorum Curæ subiectos, ponuntur primo.

¶ Illæ autem Concessiones, quæ tangunt Fratres Ordinis Prędicatorum, ponuntur secundo loco.

Illæ vero Concessiones, quæ spectant ad Fratres Augustinienses, necnon ad suos Tertiarios, ponuntur consequenter in tertio loco.

¶ Quædam autem Concessio quę pertinet ad Fratres Carmelitanos, ponitur quarto loco.

¶ Alia etiam insuper Concessio attinens ad Fratres Ordinis Minimorum, ponitur quincto loco.

¶ Sed pro omnibus Mendicantibus simul, habetur quædam alia Cõcessio, quæ ponitur in fine omnium prædictarum.

¶ Deinde adduntur alia ex priuilegijs Fratrum non Mendicantium, nobis denuo communicatis.

¶ Pro Fratribus Minoribus, ac etiam Prædicatoribus.

2 SIXTVS IIII. concessit professoribus Ordinis Min. ut concessis Fratribus Prædicatoribus, & eiusdẽ Prædicatorum Ordinis Fratribus, vt concessis prædictis Fratribus Minoribus, Priuilegijs, Indulgentijs, gratijs, fauoribus, & indultis, tam spiritualibus, quam tẽporalibus, à Romanis Pontificibus prædecessoribus suis, & alijs auctoritatem habentibus (quę omnia, ac si nomina tim exprimerentur, haberi voluit pro expressis) potiri, & gaudere possint, & debeant, perpetuis futuris temporibus, in omnibus, & per omnia,

nia prorsus,& sine vlla differentia, perinde ac si quæ vni, & Ordinibus prædictis sunt concessa, vtique simul nominatim concessa fuissent, aut concederentur in posterum. Et voluit, quod ea, quæ de Magistro Generali, & Prouincialibus Prioribus dicti Ordinis Prædicatorum, ac Monasterijs Monialium, sub eorumdem Fratrum Prædicatorum cura, & secundum ipsius Ordinis instituta viuentium, sunt statuta; in Generali, & Prouincialibus Ministris, & Vicarijs dicti Ordinis Minorum, & Monasterijs Monialium Sanctæ Claræ, & econtra, censeantur esse statuta. B.fo.61. Et ffo.144.conce.354.

¶ IDEM Sixtus statuit, quod Monasteria, & loca Monialium Sanctæ Claræ, & Sancti Dominici, eorumq; Abbatissæ, Priorissæ, Procuratores, Syndici, Oblati, & vtriusq; sexus tertij Ordinis, de pœnitentia nuncupatæ personæ prædictæ, eisdem Priuilegijs, & immunitatibus, gratijs, & fauoribus, concessionibus, indultis spiritualibus, & temporalibus Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordinibus, & illorum professoribus, domibus, & locis, ac Procuratoribus, et Syndicis, Oblatis, & Conuersis, seu alijs quomodolibet, per prædecessores suos, aut per ipsummet Sixtum hactenus concessis, & in posterum cõcedendis, & quauis auctoritate (quatenus earum sexui, & statui non contradicant) libere, & licite vti possint, & debeant, in omnibus, & per omnia, prorsus, & sine vlla differentia, ac si eisdem Monasterijs, locis, & personis prædictis, nominatim concessa forent, & concederentur expresse. B.fol.66. Et fol. 148.concess.562. 2 *Pro Monialibus. S.Claræ.*

¶ IDEM Sixtus in Bullla Aurea, omnes, & singulas gratias, Concessiones, & peccatorum remissiones, immunitates, exemptiones, facultates, priuilegia, & indulta spiritualia, & temporalia, qualiacumq; sint, Eremitarum Sancti Augustini, & Carmelitarum, & Seruorum Sanctæ Mariæ, Fratrum Ordinibus, & eorum Ecclesijs, & Oratorijs, ac domibus, Prioribus, Fratribus, & Sororibus, Conuersis, & Oblatis, & vtriusque sexus personis de pœnitentia nuncupatis; a prędecessoribus suis Romanis Pontificibus, & ab eodem Sixto, aut alijs actoritatem habentibus (quæ omnia, ac si nominatim exprimerentur, haberi voluit pro sufficienter expressis) coniunctim, vel diuisim, in genere, vel in communi concessa; eisdem, vel eorum cuilibet Prædicatorum, & Minorum Fratrum Ordinibus, domibus, Ecclesijs, & Oratorijs, generali Ministro, Magistro, Prioribus, & Ministris Prouincialibus, Conuentualibus, Prioribus, & Guardianis, Sororibus, Oblatis, Conuersis, & vtriusque sexus Tertij Ordinis, seu de pœnitentia nuncupatis, & alijs eorumdem Ordinum personis, de nouo concessit, & in eis locum habere voluit, ac si eisdem nominatim, directe, & expresse concessa fuissent. E.fol.66. Et ffo 149. concess.367. 3 *Pro Fratribus Minorib & Prædicatorib. & eis subiectis.*

¶ IDEM Sixtus concessit, seu communicauit Fratribus, & Sororibus trium Ordinum Beati Francisci, omnia Priuilegia, tam spiritualia, quam temporalia, omnesq; Indulgentias ceteris Mendicantium Ordinibus concessas; tam in communi, quam in particulari, eorumq; Ecclesijs, & locis quibuscumque B.ffo.109.concess.464. 4 *Pro tribus ordinibus S.Fräcisci.*

¶ IDEM Sixtus concessit, quod Sorores Sanctæ Claræ, sub obedientia Fratrum Min.obser. existentes, gaudeant omnibus Priuilegijs, exemptionibus, & gratijs concessis, in genere, Sororibus reformatis Sororis Coletæ.o. ffo.261.conc.677.& ffo.96.concess.338. 5 *Pro monialibus Sancta Clara.*

BONIFACIUS octauus statuit, ad instar Innocentij IIII. quod quæcũque Moniales commissæ fuerint gubernationi Fratrum Minorũ, virtute alicuius Indulti Apostolici, Moniales sic ommissę gaudeant Priuilegijs concessis, & concedendis prædictis Fratribus.b.fol.32.& ffo.33.concess.35. 6 *Nota.*

7 INNOCENTIVS octauus concessit, quod omnia Indulta, gratiæ, ac Priuilegia concessa, & concedenda Fratribus familiæ cismontanæ, censeantur etiam concessa Vltramontanis, & econuerso. o. fol. 64. Et ffo. 68. concess. 135. Et fffo. 69. concess. 145.

8 *Pro tertiarijs in particulari uiuentibus. Collector.*

¶ IDEM Innocentius extendit, seu communicauit gratias, & Indulta concessa Fratribus, & Sororibus Tertij Ordinis, in communi viuentibus, etiam illis, qui viuunt in particulari. o. fol. 64. Et ffo. 69. concess. 146. Et fffo. 100. concess. 375.

¶ Qualiter præfata Concessio sit intelligenda, ponitur in dictione, Tertiarij, post omnes concessiones. Vide ibi.

9 *Ampla cõmunicatio Priuileg.*

ALEXANDER Sextus concessit Fratribus Minor. regularis obseruantiæ, ut omnibus, & singulis gratijs, & Priuilegijs, libertatibus, immunitatibus, & indultis spiritualibus, & temporalibus, tam Fratrum Prædicatorum, quam Eremitarum Sancti Augustini, Beatæ Mariæ de monte Carmeli, omnibusq. alijs Mendicãtibus, per Sedem Apostolicam, vel Legatos eiusdem; etiã per litteras Apostolicas, Mare Magnum nuncupatas, hactenus cõcessis (quorum tenores ac si de verbo ad verbum insererentur, haberi voluit pro sufficienter expressis) vti, potiri, & gaudere, libere & licite possint, & debeant, in omnibus, & per omnia; perinde ac si prædictis Fratribus Minoribus specifice concessa fuissent. B. fol. 76. Et ffo. 159. concess. 378.

10 IVLIVS Secundus concessit Fratribus Minor. consimilem communicationem Priuilegiorum aliorum Ordinum Mendicantium, ad litteram ponendo verba, quę Alexander 6. posuerat in Concessione communicationis. §. 9. immediate præcedenti annotata. B. fffo. 12. conc. 49.

11 *Pro fratribus citra, & ultramontanis.*

¶ IDEM Iulius concessit Fratribus Mino. obseruantiæ Vltramontanis, hoc est Hispanis, Gallis, Alemanis, quod omnibus Indultis, & Priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, gratijs, Indulgentijs, & libertatibus familiæ cismontanæ concessis, & in posterum concedendis, vti, potiri, & gaudere libere, & licite, prorsus, & absque vlla differentia, in omnibus, & per omnia, valeant; perinde ac si illa omnia eidem familiæ Vltramontanæ nominatim, ac specialiter, & expresse concessa fuissent. B. ffo. 57. concess. 69. Et fffo. 3. concess. 5.

12 *Particularis pro fratrib. Min. regnorum castellæ.*

¶ IDEM Iulius concessit Fratribus Minoribus, eorumq; domibus, omnia, & singula Priuilegia, immunitates, exemptiones, concessiones, Indulgentias, & Indulta, tam viuæ vocis Oraculo, quam alias sub quibuscumque tenoribus, & formis, Fratribus Ordinis Prædicatorum regularis Obseruantię regnorum Castellæ, & Legionis, ac illorum domibus, per ipsum Iulium, & prædecessores suos Romanos Pontifices, aut Sedem Apostolicam concessa, ac si prædictis Fratribus Ordinis Mino. eorumq; domibus concessa forent. B. fo. 60. Et ffo. 127. concess. 284.

13 *Declaratio, et noua concess. cõicationis priuilegiorum fratrum Prædicatorum facta fratribus Minoribus.*

¶ IDEM Iulius postea declarauit, & concessit, quod in prædicta Priuilegiorum, gratiarum, & Indultorum præfatorum communicatione (scilicet, Ordinis Prędicatorum) tam vniuersaliter per prædecessores suos toti Ord. Minor. quam etiam per ipsum particulariter prædictorum Regnorum prius facta, ut ea, quæ, quoad absolutionem, & dispensationem, vel alias, ad Priorem generalem, seu Magistrum Ordinis pręfatorũ Fratrum Prędicatorũ spectant, ad Ministrum, Vel Vicarium generalem Fratrum Minorum pertineant. Et ea, quæ, ad Priores Conuentuales; idest, Pręlatos singularum domorum Ordinis Prædicatorum, & eorum Vicarios similiter spectant; ad Guardianos, & eorum Vicarios Ordinis Minorum etiam pertineant. Et ea, quæ, ad Priores, seu Vicarios, vel Superiores prouinciales, idest, Prælatos, qui medij sunt,

(quo-

quocumq; nomine censeantur, & vocentur) inter prædictum Generalem, vel Magistrum Ordinis, Priores Conuentuales, eorumq; Vicarios, simili modo spectant; ad Ministros, & Vicarios Prouinciales, ac Custodes, qui etiam medij sunt inter Ministrum, & Vicarium generalem, & Guardianos, eorumq; Vicarios similiter pertineant. *Pro quibuslibet prælatis ordinis.*

¶ Et quod, sicut de potestate Prælatorum, scilicet, de Prælatis ad Prælatos dictum est; ita de Congregationibus vnius ad Congregationē alterius Ordinis; & de Fratribus priuatis, idest, sine Prælatura, ad Fratres priuatos; & de festiuitatibus ad festiuitates, in ijs casibus, in quibus, Congregationibus, vel Fratribus priuatis, ac festiuitatibus alterius Ordinis, aliquid concessum est; nunc, & pro tempore respectiue concessa intelligantur. Ita quod, ea, quę in honorem Sanctorum Dominici, Petri Martyris, Thomæ de Aquino, Catharinæ de Senis, Fratribus, vel locis Prædicatorum sunt concessa: omnia illa Fratribus Minor. præfatis, eorumq; locis, ac festiuitatibus Sanctorum Francisci, Antonij, Ludouici, Bernardini, Bonauenturæ, Quinq; martyrum dicti Ordinis, qui apud Marrochium martyrij coronam adepti sunt, & Sanctæ Claræ, ac in alijs festiuitatibus dicti Ordinis Minorum; licet, sint in maiori numero, quam festa ipsorum Fratrum Prædicatorum, sint, & intelligantur concessa. B. fffo. 74. conc. 222. Et fffo. 81. concess. 263. *Pro Sanctis Ordinis.*

LEO X. concesit, quod sicut Moniales S. Claræ gaudent Priuilegijs Fratrum Minorum, ita & ipsi Fratres gaudeant, & vti possint Priuilegijs ipsarum Monialium, quę sub cura ipsorum sunt dumtaxat, & in spiritualibus tantum. O. fffo. 61. concess. 196. 14 *De priuil. Monial. S. Claræ.*

¶ IDEM Leo concesit, vt omnia, & singula Priuilegia, & Indulta Ordini Fratrum Mino. tam per ipsum Leonem, quam per alios quoscumq; Romanos Pontifices concessa; Fratribus regularis Obseruantiæ, ac Conuetualibus prædicti Ordinis, inuicem perpetuo sint communicata, eisq; suffragentur: inquantum concordię per eumdem Leonem factæ, non sunt cōtraria. B. fffo. 32. concess. 114. 15 *Pro obseruātibus, et Conuent.*

¶ IDEM Leo declarauit, & concesit, quod illud, quod conceditur omnibus Sanctis Ordinis Prædicatorum, iunctim, & cuilibet, seu aliquibus eorum, intelligatur cōcessum omnibus Sanctis Ordinis Mino. etiam iunctim, & cuilibet eorum, etiam si sint in maiori numero. O. fffo. 58. concess. 164. 16 *Pro Sāctis Ordinis.*

¶ IDEM Leo concesit Sororibus Tertij Ordinis, quod possint gaudere, & potiri omnibus, & singulis Priuilegijs, gratijs, prerogatiuis, exemptionibus, & Indultis, sub quibusuis verborum formis concessis, & concedendis Monialibus S. Claræ. Super quo dat Conseruatores. B. fffo. 46. concess. 141. 17 *Pro Tertiarijs.*

¶ *Pro Monialibus Conceptionis.*

LEO X. Motu proprio, & ex certa scientia, concesit Monialibus Sanctæ, & immaculatę Conceptionis gloriosæ Virginis Marię, sub Obedientia Fratrum Minorum degentibus, vt omnibus, & singulis Priuilegijs, concessionibus, prærogatiuis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, fauoribus, gratijs, & indultis spiritualibus, & temporalibus, per ipsum Leonem, & Sedem Apostolicam, Fratribus dicti Ordinis, ac Monialibus Sanctę Claræ, & Sororibus Tertij Ordinis Sancti Francisci quomodolibet concessis, & concedendis, & quibus Fratres, Moniales, & Sorores huiusmodi de iure, vel Priuilegio, aut consuetudine patriæ vtuntur, potiuntur, & gaudent; seu vti; potiri, & gaudere quomodolibet poterunt in futurū (quæ omnia pro expressis, & indiuidue enarratis haberi voluit), prædictæ Moniales, in supradicta obe- 18

dientia permanentes, vtantur, potiantur, & gaudeant; ac vti, potiri, & gaudere possint in omnibus, & per omnia, perinde ac si ipsis concessa fuissent. Sicq. per quoscumq; iudices Ordinarios, seu Delegatos, in foro contentioso, ac per quoscumque Confessores suos, in foro conscientiæ, dum, & quoties opus fuerit interpretari, iudicari, & definiri debere. B.

¶ *Pro tribus Ordinibus sanctissimi Patris nostri Francisci.*

19 CLEMENS Septimus Motu proprio, & ex certa scientia, omnia, & singula Priuilegia, immunitates, exemptiones, indulgentias, peccatorum remissiones, & gratias; ac omnia, & singula Indulta Ordini Fratrum Mino. regularis Obseruantiæ, & Sanctæ Claræ, ac tertio de pœnitentia nuncupato Ordinibus, illorumq; Fratribus Monialibus, Sororibus, vtriusq; sexus personis, ac Monasterijs, Domibus, Ecclesijs, & locis quibuscumq;, etiam per modum extensionis, seu communicationis, & alias quomodolibet, per quoscumque Romanos Pontifices, prædecessores suos, ac per ipsum, & Sedem Apostolicam concessa, auctoritate Apostolica approbauit, & innouauit, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari debere decreuit. Ipsosq; Fratres, Moniales, Sorores, personas, Monasteria, Domos, Ecclesias, & alia loca huiusmodi, omnibus, & singulis Priuilegijs, immunitatibus, exemptionibus, concessionibus, indultis, indulgentijs, peccatorum remissionibus, & gratijs quibusuis, Congregationibus dictorum Ordinum, aliorumque Ordinum Mendicantium, quomodolibet concessis, & concedendis. Necnon etiam quibusuis facultatibus, & gratijs (Fratrum professioni regularis Obseruantiæ non contrarijs) alijs Ordinibus quibuscumque, non Mendicantibus, quomodolibet concessis, & concedendis, vti, frui, & gaudere posse, atque debere, in omnibus, & per omnia, perinde ac si eis specialiter concessa fuissent. B.

Nota.

¶ *Pro Fratribus Prædicatoribus sigillatim.*

20 LEO X. Motu proprio communicauit, & de nouo concessit Ordini Prædicatorũ, omnes, & singulas gratias, Concessiones, Indulgentias, peccatorum remissiones, prærogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, facultates, Priuilegia, & Indulta, tam spiritualia, quam temporalia, qualiacumque illa sint, quę Minorum, Eremitarum Sancti Augustini, Carmelitarum, Seruorum Beatę Mariæ, ac Minimorum Fratrum Ordinibus, & eorum Ecclesijs, & Oratorijs, ac Ecclesias ipsas, & Oratoria visitantibus, cuiuscumque status, aut sexus existant, seu pro eorum manutentione, & ornatu contribuentibus; necnon Domibus, & Pręsidentibus, non solum Generalibus, sed etiam Prouincialibus, & Conuentualibus, Fratribusq;, & Sororibus; necnon Monialibus, & Conuersis, & Oblatis, ac vtriusq; sexus personis de pęnitentia, seu Tertij habitus nuncupatis, a prędecessoribus ipsius Leonis, aut ab ipso, eiusq; successoribus, aut alijs auctoritatem habentibus, coniunctim, vel diuisim, in genere, vel in specie concessa sunt, aut in posterum concederentur; ac si omnia, & singula nominatim exprimerentur, dicto Ordini Prædicatorum, & illius Ecclesijs, Oratorijs, & Ecclesias ipsas, & Oratoria visitantibus, seu pro earum manutentione, & ornatu contribuentibus; necnon Domibus, Magistroque Generali, Prouincialibus, & Conuentualibus Fratribus, etiam & Sororibus, siue Monialibus, Conuersis quoque, & Oblatis, ac vtriusque sexus personis de pœnitentia nominatis, & alijs eiusdem Ordinis personis.

Pro fratribus Præd.

Nota, Affirmat etiã hoc Armil. tit. absol. num. 27.

personis. Et in fine ponit latissimas, & fortissimas, non obstantias; ita quod in omnibus communicationibus Priuilegiorum, non reperitur alia melior Concessio, nec adhuc æqualis; vt patebit bene intuenti. B. ffo. 69. concessione 216.

¶ *Pro Fratribus Augustiniensibus specialiter.*

ALEXANDER Sextus Motu proprio concessit Fratribus Augustiniensibus, vt omnium, & singulorum Religiosorum, cuiuscunq; Obseruantiæ fuerint, & Domorum, locorum, personarumq; in illis degentium, quibus, vt Priuilegijs dicti Ordinis Augustiniensium vti possint, per eamdem Sedem concessum est, possint, & valeant huiusmodi Augustinienses, ipsorum locorũ, domorum, & personarum, in illis habitantium, Priuilegijs, Indultis, immunitatibus, concessionibus, exemptionibus, indulgentijs, & libertatibus eis in genere, quacumq; Apostolica auctoritate concessis (quorum tenores haberi voluit pro expressis, & specificatis) vti, potiri, & gaudere perpetuis futuris temporibus, libere, & licite. B. fffo. concess. 235. 21 *Nota.*

¶ Hæc est magna Concessio, & cui nullibi aliam similem reperi. Virtute autem huius videntur etiam Fratres Minores, ratione communicationis Priuilegiorum, posse vti Priuilegijs illorum, quibus sua Priuilegia sunt communicata; vsque ad datam prædictæ concessionis Augustiniensium, sed non de in posterum concessis, aut concedendis; quia de illis non est facta mentio. *Collector.*

IVLIVS Secundus omnia, & singula Priuilegia, immunitates, exemptiones, concessiones, Indulgentias, ac peccatorum remissiones, & indulta quæcumque, quibusuis Congregationibus, seu Societatibus, aut alijs locis, & illorum personis, Ordinis Fratrum Eremitarum regularis Obseruantiæ nũcupatis, generaliter concessa, ad ipsum Ordinem Fratrum Eremitarum, & illius personas, ac si illis specialiter concessa fuissent, auctoritate Apostolica extendit, & illis communicauit. b. ffo. 265. conc. 648. Et B. fffo. 66. conc. 206. 22

¶ Virtute huius concessionis, credebant aliqui Fratres prędicti Ordinis, posse gaudere Priuilegijs, & Indulgentijs particularibus, Domibus sui Ordinis concessis; vt Sanctæ Mariæ de Populo Vrbis Romæ, & similibus. Et alij Fratres aliorum Ordinum Mendicantium credebant, quod virtute communicationis Priuilegiorum, similiter esset eis concessum. Sed Leo X. declarauit, debere intelligi, quod gaudeant prędicti Fratręs Priuilegijs generaliter concessis Congregationibus, & personis, & locis Congregationum, & non Domibus, vel personis particularibus Congregationum, vel Ordinis, concessis, vt habetur. B. fffo. 56. concess. 157. *Collector.*

¶ IDEM Iulius, Priuilegia, immunitates, exemptiones, concessiones, indulgentias, remissiones, & indulta Ordini Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, & illius personis concessa, & ad illum, & ad illas extensa, seu communicata, Monialibus dicti Ordinis Sancti Augustini, uel sub cura dictorum Fratrum viuentibus, & quæ mantellum nigrum, & corrigiam, ad instar Fratrum dicti Ordinis deferunt, mantellatis, & corrigiatis nuncupatis mulieribus, quo ad ea, quæ ad salutem animarum ipsarum mantellatarum, & corrigiatarum dumtaxat concernunt, & earum sexui cõueniunt, suffragari debere decreuit. B. fffo. 67. concess. 207. 23

¶ Circa nonnulla hic contenta, respectu mantellatorum, & corrigiatorum, vide infra post. §. 28. *Collector.*

24 ¶ IDEM Iulius statuit, vt quicquid Indulgentiarum, & gratiæ Fratribus, & Monialibus, mantellatis, & corrigiatis, Ordinis Eremitarum Sancti Augustini concessum est, id omne vtriq; sexui concessum intelligatur, viris, scilicet, atq; mulieribus, dummodo à Generali, uel Priore, aut Rectore alicuius loci dicti Ordinis, auctoritatem habente, gratiæ assequendæ facultatem obtinuerint. B. ffffo. 76. concess. 227.

¶ Vide in dictione Tertiarij, prope finem.

25 ¶ IDEM Iulius decreuit, communicationem Priuilegiorum aliorū Ordinum Mendicantium, Fratribus Augustiniensibus factā, ad ea etiā extēdi, quæ viuæ vocis oraculo ab eis impetrata, aut in genere donata sunt. Et voluit vt quicquid alicui eorumdem, hoc modo, aut quouis alio concessum est hactenus, aut in posterum concedetur, siue Conuentualibus, siue Obseruantibus nuncupatis, id omne Motu proprio, & ex certa scientia, eisdem Augustiniensibus sit concessum. b. ffffo. 95. concess. 309.

Oracula.

26 ¶ IDEM Iulius, in alio Breui, prædictis Augustiniensibus directo, posuit sequentem clausulam. Communicationem quoque Priuilegiorum cum alijs Ordinibus omnibus, firmamus, & roboramus, volentes Priuilegia nostra omnia integre, & ad verbum, vt sonant, plenissime, atq; inuiolabiliter, vbiq; gentium obseruari. b. ffffo. 95. concess. 311.

27 ¶ IDEM Iulius confirmauit communicationem Priuilegiorum, quam Sixtus IIII. fecerat inter Fratres Augustinienses, & alios Mendicātes. Et insuper decreuit, ac voluit, ut quicquid vsque tunc Ordini Minorum, aut Prædicatorum, aut Carmelitarum, aut Seruorum Beatæ Mariæ concessum ab Apostolica Sede est; & quicquid in futurum concedetur, eisdem Fratribus Augustiniensibus concessum sit. Ita quod Fratres huiusmodi, eiusdē Concessionib. perpetuo vti possint, perinde ac si eis nominatim concessæ essent. B. ffffo. 67. conc. 212.

28 LEO X. declarauit, & concessit, quod personæ trium Ordinum Sancti Augustini, videlicet, Fratres, moniales, & Mantellati, omnibus, & singulis Priuilegijs, gratijs, & indultis, quæ in Mari magno, seu in alijs Concessionibus, tam per ipsum, quam per alios Romanos Pontifices prędecessores suos, Ordini ante dicto concessis, continentur, plene, & largiter perfrui possint, & debeāt. Sed voluit, quod quarti gradus utriusq; sexus personæ, Indulgentijs tantummodo gaudeant. b. ffffo. 122. concess. 556.

Pro tribus ord. Augustinien.

Nota.

Collector. ¶ Illæ personæ quarti gradus videntur esse illæ, quæ in aliquibus litteris Apostolicis, vocantur Corrigiatæ, idest, quæ solum deferunt corrigiam Sancti Augustini, de quibus supra in §. 24. Attamen vtrum huiusmodi Corrigiati possint gaudere omnibus gratijs, & concessionibus spiritualibus (virtute illius dictionis, Indulgentijs) quibus alij prædicti tres gradus, seu personæ triū Ordinum prædictorum gaudēt? Aliqui voluerunt asserere, sed oppositum est verum, & certissimum, quod, scilicet, solum gaudent Indulgentijs post illam prouisionem. Nam antea gaudebant sicut Fratres, & admittebantur tempore Interdicti ad diuina.

29 ¶ IDEM Leo concessit Generali Priori Augustiniensi, ut quicquid Indulgentiarum, & gratiæ, Fratribus, Monialibus, & Mantellatis; ac Corrigiatis concessum est, id omne utriq; sexui concessum intelligatur, sicut supra. §. 24. concesserat Iulius. b. fff. 122. concess. 557.

¶ *Pro Fratribus Carmelitis specialiter.*

30 SIXTUS IIII. concessit Fratribus Ordinis Carmelitarum, vt gaudere, & potiri possint, & debeant Priuilegijs, Indulgentijs, gratijs, & fauoribus, ac in-

Pro Fratri

ac indultis, tam spiritualibus, quam temporalibus, concessis Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus, ac Eremitanis S. Augustini velut si prædicto Ordini Carmelitarum nominatim concessa fuissent, aut concederentur in futurū. Et circa huiusmodi communicationem, facit copiosam specificationem de cõcessis, respectu Prælatorum prædictorum Ordinum. B. fol. 105. Et ffo. 188. concess. 483. *bus Carmelitanis.*

¶ *Pro Fratribus Minimis specialiter.*

IVLIVS Secundus concessit, ac indulsit Cultricibus, ac Fundatricibus Ordinis Minimorum, & earum vtriusq; sexus liberis procreatis, & procreandis, vt omnibus, & singulis eiusdem Ordinis Minimorum Priuilegijs, gratijs, immunitatibus, & libertatibus, exemptionibus, indultis, concessionibus, & indulgentijs, vti, potiri, & gaudere, libere, ac licite valeant. B. ffo. 9. concess. 31. 31 *Pro Fratribus Minimis.*

LEO X. Motu proprio, & ex certa scientia approbauit, & innouauit, & confirmauit, ac plenum firmitatis robur obtinere, & firmiter obseruari voluit, ac de nouo concessit communicationem Priuilegiorum omnium Ordinum Mendicantium, quam fecerat Iulius II. Fratribus Min. obseruant. dando super hoc iudices. B. ffo. 17. concess. 57. 32 *Pro omnibus Mend.*

¶ IDEM Leo concessit, vt mulieres virginalem, seu vidualem, aut cælibem vitam sollemniter vouentes, etiam in cõsanguineorum, vel affinium suorum, vel in proprijs Domibus, aut seorsum habitantes, Priuilegijs, & immunitatibus, quibus Fratres Ordinis, cuius Tertiæ Regulæ habitum gestant, in omnibus, & per omnia, frui, & gaudere debeant. B. fff. 28. concess. 33

¶ *Ex Priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.*

EVGENIVS quartus concessit, quod omnia, & singula indulta, concessiones, exemptiones, & Indulgentię, ac quęcumq; alia, Monasterio Sancti Benedicti Vallis Oleti, siue illius Monachis, quomodolibet concessa, ad omnia, & singula Monasteria reformata in Hispania per dictum Monasterium, ac alia, quę in posterum reformabuntur, & de nouo construentur, eisq; aggregabuntur, vel subijciētur Monasteria, & eorum membra, illorumque Prȩlatos, & personas, ac visitantes, integre, & plenarie se extendant. Ipsaque supradicta Monasteria, Prælati, personæ, & visitantes, illis omnibus, & singulis, vti, frui, & gaudere possint, & debeant iuxta omnem eorum formam. Ac concessiones, exemptiones, indulta, & indulgentiæ sint, & censeantur, & habeantur perinde in omnibus, & per omnia, ac si pro ipsis omnibus, & singulis, aut quolibet eorum specifice, singulariter, & indiuidue concessa fuissent; & pro eis, aut pro quolibet ipsorum, originaliter emanassent. Voluit tamen, quod in confluentium ad ipsos, pro tempore, personarum Confessionibus audiendis, & Absolutionibus impendendis, licentia, seu consensus Ordinariorum locorum interueniat. Quodque prȩsentes litterȩ ad illa ex Monasterijs, Prioratibus, atque locis præfatis se extendant, & de illis intelligantur, necnon extendi, & intelligi debeant; in quibus, pro tempore, fuerit numerus duodecim Monachorum, ad minus, & quamdiu vixerint in obseruantia regulari. B. 34

IVLIVS II. vniuersis Abbatibus, Prioribus, Præsidentibus, & Conuentibus Monachorum, alijsq; Religiosarum personarum, Monasterijs Congregationis Hispanię Ordinis S. Benedicti cõcessit, quod omnibus, & singulis Pri- 35

uilegijs,immunitatibus,indulgentijs,prærogatiuis,gratijs,exemptionibus,libertatibus,& indultis Cōgregationi Cassinensi,seu Sanctæ Iustinæ,eorumq; Monasterijs,Abbatibus, Prioribus, Præsidentibus, Conuentibus,Monachis, Oblatis,& alijs Religiosis personis,per Sedem Apostolicam,in genere concessis, quorum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, & exprimerentur,pro sufficienter expressis,& insertis habendo,vtantur, potiantur,& gaudeāt, ac vti potiri, & gaudere libere, & licite possint, & valeant, in omnibus,& per omnia,perinde,ac si omnia,& singula Priuilegia præfata,huiusmodi Congregationi Sancti Benedicti Hispaniç,illiusque Monasterijs,Abbatibus,Prioribus,Præsidentibus,Monachis, & alijs personis Religiosis præfatis specialiter,& expresè concessa fuissent.B.

¶ *Ex Priuilegijs Carthusiensium.*

36 GREGORIVS XI. concessit Carthusiensibus, vt omnia Priuilegia domui Carthusiæ Gratianopolitanæ, & alijs domibus Carthusiensis Ordinis concessa,ad omnes,& singulas domos dicti Ordinis, etiam in posterum ędificandas se extendant, cum canonice fundatæ, & ędificatę extiterint. Et quod domus ipsæ,ac personæ, quæ in ipsis pro tempore, morabuntur, omnibus,& singulis Priuilegijs huiusmodi gaudeant,sicut gaudent domus Carthusiæ,& aliæ domus,ac personæ in eis degentes. B.

37 PIVS Secundus concessit præfatis Carthusiensibus,vt Priuilegia,concessiones,Indulgentiæ,libertates,exemptiones,immunitates, gratiæ, & indulta prædicto Ordini,& domibus,ac personis,etiam Motu proprio,& ex certa scientia quouis modo,respectu,singularitate,seu caussa,communiter,vel diuisim concessa,quæ,quot,& qualia sint, etiam si expressionem requirerent indiuiduam,siue alias specialem,eorumque omnium,& singulorum tenores,& effectus,ac si de verbo ad verbum inserta forent, & specifice narrata, ad omnes,& singulas eiusdem Ordinis Domos,etiam in posterum ædificandas,necnō ad singulares earumdē domorum pro tempore personas,pariformiter extendantur,tam in iudicio,quam extra.Non obstantibus,&c.B.

¶ *Ex Priuilegijs Fratrum Ordinis Sanctæ Trinitatis.*

38 *Particularis pro existētibus in regnis Castellæ, Legionis, & Granatæ.* LEO X. & Hadrianus VI. concesserunt Ordini Sanctissimæ Trinitatis,& Redemptionis Captiuorum, ac illius Monasterijs, Ministris, Superioribus,Fratribus,ac alijs quibuscumque in eisdem Monasterijs, pro tempore degentibus personis,Prouinciæ Castellæ,Legionis,& Granatę regnorum, in obseruantia regulari degentibus, vt omnibus, & singulis Priuilegijs, prærogatiuis, concessionibus, antelationibus, immunitatibus, exemptionibus, fauoribus,& indultis,ac peccatorum remissionibus,& Indulgentijs,etiam Mare magnum nuncupatis,& alijs quibusuis literis Apostolicis, & gratijs quibuscumque, etiam viuæ vocis Oraculo, quattuor Ordinibus Mendicantium, & eorum singulis,etiam quoad Interdicti relaxationem,& Missarum,in eorum Festiuitatibus,commemorationibus, & sollemnitatibus celebrationem, & alias quouis modo,per quoscumque Romanos Pontifices,ac Sedem Apostolicam, in genere,vel in specie,tunc,& pro tempore concessis,& confirmatis,& innouatis;quorum omnium tenores haberi voluerunt præfati Leo, & Hadrianus, pro expressis;& quibus Domus, Priores, & Fratres Ord.Mendicantium huiusmodi,de iure,vel de consuetudine,& iuxta Priuilegia,& indulta prædicta vtuntur,potiuntur, & gaudent, ac vti, & potiri, & gaudere possent quomodolibet

Interdictum.

dolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, perinde ac si singula Priuilegia huiusmodi, Ordini Sanctissimæ Trinitatis, & Redemptionis Captiuorum, ac illius Monasterijs, Ministris, Superioribus, Fratribus, & personis præfatis, specialiter concessa fuissent. B.

¶ IDEM Leo, & Hadrianus concesserũt omnibus, & singulis Christi fidelibus vere pœnitentibus, & confessis, qui dicti Ordinis Sanctissimæ Trinitatis, & Redemptionis Captiuorum, tam virorum, quam mulierum, existentes in regnis Castellæ, ac Legionis, & Granatæ, Ecclesias, illis anni diebus, quibus peccatorum remissiones, & indulgentias ijdem Fratres consequebantur, visitauerint; ac qui deuotionis feruore ducti, in habitu Ordinis Sanctissimæ Trinitatis, & Redemptionis Captiuorum huiusmodi decesserint; aut eorum corpora, seu cadauera, dum ab hoc sæculo migrauerint, in Ecclesijs Monasteriorum Sanctissimæ Trinitatis, Redemptionis Captiuorum huiusmodi sepeliri ordinauerint; seu de proprijs eorum bonis, pro Redemptione Captiuorum aliquam pecuniæ quantitatem, per Ministrum Prouincialem dicti Ordinis pro tempore existentem, designandam erogauerint; aut etiam qui scapularium eiusdem Ordinis Sanctissimæ Trinitatis, & Redẽptionis Captiuorum de manu alicuius illius Prælati, etiam absque alicuius voti emissione, susceptum detulerit; Necnon vtriusque sexus eiusdem Ordinis Sanctissimæ Trinitatis, & Redemptionis Captiuorum Fratribus Germanis nuncupatis: vt omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones Fratribus Ordinis Sanctissimæ Trinitatis huiusmodi cõcessas, consequantur, ac suffagiorum ipsius Monasterij, pro tempore factorum, participes fiant: Nec non Priuilegijs, indultis, prærogatiuis, exemptionibus, concessionibus, antelationibus, & gratijs, Monasterijs, & Ordini Sanctissimæ Trinitatis huiusmodi, in genere, vel in specie concessis, & quibus Fratres Ordinis prædicti vtuntur, potiuntur, & gaudent, seu vti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, vti, potiri, & gaudere perinde possint, ac illa eisdem fidelibus, Fratribus, seu Germanis nuncupatis, specialiter, & expresse concessa fuissent. B. 39

Particularis pro regnis Castella Legionis & Granata. Sepultura. Eleemosyna. Habitus. Pro germanis Fratrũ seu hospitãtibus fratres propter Deum.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §. 1. Notandum, quod idem Six IIII. fol. 94. & fff. 96. viua vocis Oraculo, concessit nobis Cismontanis gaudere omnibus Gratijs, Indulgentijs & Priuilegijs quomodocunque concessis Fratrib. Vltramontanis, & econtra, ac si nobis specialiter concessa fuissent. Item idẽ Sixt. IIII excõicauit Fratres Minores, et Prædicatores admittentes ad Communicationem Priuilegiorum suorum, et Immunitatum sui Ordinis, quoscumque laicos vtriusque sexus, nisi eo modo, quo infra titu. Excommunicatio. §. 14. habetur, ibi vide annotationem factam super hoc.

Excommunicatio cõtra admittentes ad Communicationem Priuil. quoscunq; Laicos.

¶ Quoad. §. 13. vbi ponitur Cõmunicatio Iulij II. ffff. 74. ff. 128. conceff. 533. de Vicarijs Conuentuum Ordinis Prædicatorum, ad Vicarios Conuentuum nostri Ordinis. Notandum, quod nomine Vicariorũ, debent intelligi illi, quos nos vocamus Præsidentes Conuentuum, vt sup. titu. Absolutio ordinaria quoad Fratres. §. 7. fol. 5. ait idem Collector in comp. & tit. Vicar. §. 5.

¶ Quoad. §. 14. vbi ponitur Concessio Leo. X. Notandum, quod idem Leo. X. fff 51. 42. extendit omnes nostras Indulgentias, Indulta, &c. ad Moniales Sanctæ Claræ nostræ curæ subiectas, & ad Ancillas B. Mariæ, nostra cura commissas.

Vicarij cõuentuum qui dicitur

¶ Quoad. §. 39 vbi ponitur Concessio Leo. X. & Hadriani VI. facta Germanis Ordinis Sanctiss. Trinitatis, vide in eodem Compendio, tit. Indulgentia, quoad seculares 4.

post

post.§.16.de quibus Germanis id intelligatur; & in eod.tit.§.23.de quibus Indulgentijs hoc intelligatur; quia non intelligitur de plenarijs, vt ibi ait Collector.

Nota: Participantes Priuil. possunt illis uti contra illos quorũ contemplatione participant.

¶*Tandem quoad hanc materiam communicationis Priuilegiorum. Notandum, quod illi, in quibus communicantur Priuileg. aliorum Ord ac si ipsis specialiter concessa fuissent, quales sunt omnes Mendicantes, & etiam alij Religiosi supradicti in hoc tit. Communicatio Priuileg. possent aequaliter, & ex aequo gaudere praedictis omnibus Priuileg sibi communicatis, etiam contra illos, quibus concessa fuerant, per quorum communicationem ipsi gaudent praedictis Priuilegijs: ratio est, quia iam facta sunt sibi propria, & nõ habent ea dependenter ab alijs, sed independenter, ac si ipsis specialiter concessa fuissent, quomodocunque illi se habeant circa illa Priuilegia, vtendo, vel non vtendo eis. Sicq; in tali communicatione independenti, omnes qui dictis Priuilegijs possunt vti, adaequantur ex aequo. Secus dicendum est de illis, quibus non sic specialiter, & independenter cõicantur, vt sunt familiares, & donati fratrum, & alij eiusmodi, quia non possent vti Priuilegijs Fratrum, contra ipsos Fratres, quorum Priuilegia illis cõicantur, quia quod in fauorem ipsorum Fratrum principaliter concessum est (quod. scilicet, eorum familiares vtantur ipsorum Priuilegijs) non debet contra ipsos Fratres, seu eorum dispendium retorqueri, de reg iur. lib. 6. de verb. sig. quid per nouale, iuncta gl. quia non ex aequo gaudent sicut Fratres praedicti Similiter, si Fratres perdiderint tale Priuilegium, seu si eo non utãtur: similiter perderent, & non possent eo vti praedicti familiares eorundem Fratrum, qa tales familiares, &c habent praedictum Priuilegium communicatum sibi dependenter a praedictis suis Fratribus, & minus principaliter. Ideo cessante principali, & Fratrum fauore, quorum intuitu, principaliter tale Priuilegium valebat, cessat & minus principale, & accessorium; & ad hoc sunt multa iura pariter cum ratione supradicta, vt patet per Bart. l. 1. de leg. 1. per omnia exaequata, &c. & l. amicissimus. §. Lucius, & Pan. in c. ex parte, de foro comp. ad finem, & Bal. in l. omnia. C de episcopis, & cler. Et notandum, quia valet ad multa & ad hoc, quod secundum Priuilegia nostra, & nobis communicata ab alijs Rrligiosis: ut dictum est, possimus non seruare interdictum in nostris festiuitatibus, etiam si sit interdictum positum ab illis alijs Religiosis, licet talis non obseruatio interdicti, sit in eorum praeiudicium, quia ex aequo, ac si nobis specialiter concessa fuissent, communicata sunt, & facta nostra independenter talia Priuilegia, vt dictum est, pro concordantia Priuileg. vide etiam supra Absol. quoad saeculares. §. 19. fo. 34. & super tit. Ingredi. §. 34.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

EST notandum quod concessa vni Ordini etiam in specie, intelliguntur concessa alijs Ordinibus; ac si nominatim eis cõcederentur, sicut expresse declarauit Leo X. inter non Mendicantes: tã actiuè, quam passiuè sicut declarauit Pius V. et inter Sorores, & Moniales eiusdem Ordinis; et de Tertio Ordine sicut declarauit idem Pius V. & ante eũ idẽ Leo, & Iulius II. & III. & Paul. IIII. quae Bulla habentur in Collectione Priuil. Ord. Praedic. facta a Reuerendiss. P. Stephano Vsus maris. fo. 456. et in alijs folijs, vt reperies in Tabula, in ver. Priuilegia cõia. Ideo in mari magno ord. Minim. dicitur, vt possint transumptare quaecumque Priuilegia, & Bullas concessas alijs Ordinibus, ac si illa, mutatis in eis nominibus, sub nomine Minimorũ specialiter, & principaliter, pro eo Ordine emanassent. Vnde ex Priuil. tam Mendic. quã non Mend. multa extraxerũt, q̃ eis accõmoda videbãtur Reuerẽdiss. PP. Stephanus Vsus maris supradictus, & Gaspar Passar. Ord. Minim. Generales; & in Collectionib. Priuil ab ipsis factis, inseruerunt. vt ibi est videre. Pro cuius communionis intellectu, vt quis cognoscere valeat, quonam modo, & forma sit vtenda praefata communio, vide ea, quae propter discordiam inter fratres Praedic. & Minor. de obseruan. exortam in Hispania, occasione praemissorũ, declarauit In-

Et habetur etiam sup. .20.21.22, &c.

Cõicatio Minimor.

Nunc Archiepiscopus benemeritus.

Adducitur a Passarel. fol. 49.

uit Iulius II. ann. 1509.

Et sic, licet nobis Capuccinis eodem supradicto modo sint talium Priuilegia communicata; in specie tamen, per Const. Pij IIII. editã ann. 1560. vt in Historia Franciscana, registrata a Reuerendiss. P. Tusignano, Ord. Conuẽtualium S. Francisci, & nunc Episcopo benemerito, sunt communicata omnia Priuilegia, & gratia, qua reperiuntur concessa, vel in futurum concedentur Fratribus Minoribus, & Camaldulensibus, & alijs. Pater Tusignanus.

Tandem Congregationi Fratrum Crucigerorum, ac Religioni Clericorum ministrantium infirmis a Greg. XII ann. 1591 fuerunt communicata omnia Priuilegia, exemptiones, immunitates, indulgentia, facultates, libertates, indulta, concessiones, & gratia, quorumuis etiam Cistercien. Cluniacens. ac Sancti Benedicti Monachis, Clericis Regularibus, & Presbyteris Collegialibus Societatis Iesu, & Canonicis, Congregationis Lateranensis, ac quibuscumq; alijs Clericis Regularibus, & aliorum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium Ordinum, & Congregationum, Fratribus, & personis, tam in spritualibus, quam in temporalibus, in specie, vel in genere, etiam communicatiue, per quoscumque Romanos Pontifices quomodolibet concessis, qua tamen sint in vsu, nec sub vllis reuocationibus comprehensa, neq; Decretis dicti Concilij contraria: Ac illorum omnium participes esse possunt, & debent pariformiter, & aque principaliter, absque vlla prorsus differentia, perinde, ac si Congregationi, Ecclesijs, & Domibus ipsorum, nominatim, & specialiter, ac generaliter concessa fuissent: ut latissime habetur in Const. ipsius Greg. XII. qua incipit, Illius qui pro gregis, &c. & est confirmatiua huius Religionis; ibique, innumera ei alia tribuuntur Priuilegia, de qua etiam mentionem fecimus supra in verbo Absolutio. Quo ad fratres primo fol. 20. Pro Crucigeris, & pro Clericis ministrãtibus infirmis. Cõmunicatio Priuil. societ. Iesu.

Ex Priuilegijs Congregationis S. Hieronymi Fesulani.

[ALEXANDER VI. *Pontif. Max. Congregationi Fesulana, & Confraternitatibus in eiusdem Ecclesijs erectis, seu in posterum erigẽdis, concessit participationem, & communicationem omnium et singulorum priuilegiorum, prarogatiuarum, immunitatum, & gratiarum, quibus fratres, et Religiosi Conuentuum, quorumcumque Ordinum Mendicantium; et non Mendicantium vbique existentium, vtebantur, potiebantur, et gaudebant; seu vti, potiri, et gaudere in futurum possent. Vt est videre in litteris Apostolicis, datis Romã die 30. Aprilis, 1496.* Additio.

Et Gregorius XIII die viij. Septemb. 1573 eamdem communicationem et participationem, dicta Congregationi confirmauit et approbauit.]

Ex Priuilegijs Societatis IESV.

OMNIA *Priuilegia, etiam speciali nota digna, immunitates, exemptiones, facultates, concessiones, indulta, Indulgentia, peccatorum remissiones, gratia, tam spirituales, quam temporales, litteraq; Apostolica, etiam per modum extensionis, aut communicationis, aut alias concessa, seu concedenda, quibusuis Ordinibus, Fratrum, et Sororum Mendicantium, illorumq; Congregationibus, Conuentibus, Ecclesijs, Hospitalibus, et alijs pijs locis, conceduntur Praposito, ac omnibus Societatis Iesu, Personis, Domibus, ac Collegijs, non solum ad instar illorum: sed pariformiter, & aque principaliter a Pio Quinto.*

Et Greg. XIII declarauit, quod omnia eis concessa, siue communicata, ut supra, seu in posterum concedenda, Praposito Generali concessa intelligantur; qui illa per seipsum, vel alium, seu alios, de eius commissione electos, seu eligendos; quibuscumq; personis de eadem societate, sub eiusdem obedientia degentibus communicare libere poterit: Nec aliter, extera persona Societatis, predictis Priuilegijs, facultatibus, & alijs pramissis uti, aut gaudere

gaudere possunt, illorumq́, usus iuxta Societatis vsum, & institutum, Constitutiones, & morem esse debet, ut habetur in eius Compend. Priuileg. Verbo Communicatio. §. 1. & 5.

Sed Greg. XIV. concessit Clericis Ministris infirmorum, posse illorum Priuilegia participare, vt supra est iam dictum.

Communicatio Confraternitatibus Charitatis, & Sancti Spiritus hospitali.

OMNIUM *ieiuniorum, & aliorum quorumcumque spiritualium bonorum; & piorum operum, quæ in omnibus Religionibus, ac vbicumque in toto Orbe, pro tempore fiunt, participes sunt personæ Confraternitatis Charitatatis de Vrbe, & personæ Hospitalis Sancti Spiritus in Saxia, ut in Priuilegijs impressis. fol. 135. & 140. legitur.*

Item, omnibus gratijs, & Priuilegijs Archiconfraternitati Charitatis de Vrbe, directe, vel per communicationem concessis, ab anno 3. Leon. X. 4. Kalend. Augusti, anno Domini 1516. vsque ad annum primum Pij IV. anni 1560. 4. Idus Decemb. vti potest prædicta Confraternitas, etiam, si illa tunc non essent in vsu: aut si Priuilegia communicata, reuocari contingeret Ita Pius IV. ut in Priuileg. eius manuscrip. fol. 81. Et recensetur in Compend prædicto Priuileg. Soc. Iesu. Verbo Communicatio. §. 7. & 8.

Notandum autem hic est, quod cum omnes Ordines Mendicantium, simul communicent, in omnibus Priuilegijs, perinde, ac si de verbo ad verbum cuilibet eorum dicta Priuilegia concessa forent, prout supra satis clare patet: Idcirco posset occurrere dubium num etiam in pœnis, & censuris, ipsis Ordinibus concessis, adsit necne communicatio? & ad hoc breuiter responderi potest, quod illis pœnis, & Censuris latis contra aliquem Ordinem ipsorum Mendicantium, nullo pacto inter eos fiet communicatio, cum secundum Regulam Iuris, Odia restringi, et fauores conueniat ampliari: de regul. iuris in 6. et præterea, quia infinita inde absurda sequerentur, prout facillime posset demonstrari: sed in ilis, quæ in fauorem eorum sunt lata, quamuis in pœnam laicorum ex altera parte redundant, dicerem, per eamdem Regulam Iuris prænotatam, quod fieret inter eos Communicatio: et hoc bene notandum: et quando succederet casus, saltem, periti essent consulendi. Dubium.

An autem in Communicatione Priuilegiorum censeatur communicari vsus, vel non vsus illorum, et quid de clausula illa, quæ nunc solet apponi confirmatione, et communicatione Priuilegiorum. Dummodo sint in vsu etc. Vide sup. fol. 35. et fol. 50. Et vide etiam infra in verbo Priuilegia Fratrum, in fine nostræ Annotationis.

Et an Priuilegium possit perdi per non usum, uel per unam, uel per plures contrauentiones? Vide ibidem fol. 35. D.

Et an Statuentes possint recedere a Statuto confirmato per Sedem Apostolicam? Vide in Verbo Priuilegia, in nostra Annotatione in fine.

Tandem, pro fine huius materiæ Communicationum Priuilegiorum, est notandum, quod possunt omnes Mendicantes, et partecipantes eorum Priuilegia, in foro conscientiæ, uti omnibus gratijs, et Priuilegijs per Pontifices antecessores Pij V. concessis etiam illis, ex eis quæ sunt restricta, seu derogata per Concil. Trid. Ita Minoribus concessit Pius V. uiua uocis Oraculo, dies 13. Mart. Anno Domini 1566. ut refertur in Compend. Priuil. Societatis Iesu. Verbo, Conc. §. 3.

COM-

COMMVNICARE.

¶ *Distinctio materia Communicationis corporis Christi.*

SCIENDVM, quod circa communionem Eucharistiæ, seu Corporis Christi, inueniuntur cōplura in Priuilegijs Fratrū. *Collector.*

¶ Et istorum, quædam tangunt præcise personas Fratrū, & Monialium eorū curæ subiectarum. Hæc autē habetur infra in §. 7. & remissionibus ibi additis, ac etiam infra in §. 12.

¶ Alia vero concernunt personas sæcularium. Et ista cōtinētur infra in omnibus. §. exceptis supra nominatis.

EVGENIVS III. declarauit, optime Iuri satisfactum esse, & Canoni, seu Decretali Omnis vtriusq; sexus, si in hebdomada sancta, vel infra Octauas Paschæ Resurrectionis Dominicæ (secundum meliorem dispositionem conscientiæ, & aptiorem mentis deuotionem) Fideles sacrosanctum sacramentum Eucharistiæ accipiant. B. ffo. 114. concess. 248. Et idem concessit oraculo viuæ vocis. o. fol. 61. Et ffo. 64. conce. 81. Et fffo. 95. conce. 36. 1 *Pro omnibus christianis. Vt ait et Nauar. in Manual. c. 21. numer. 45.*

¶ IDEM Eugenius concessit, quod quando quis, tempore paschali, se reperit in aliena diœcesi, semper ibi intelligitur adeptus incolatum, ut ibi confiteri, & communicare valeat, quantumcumque ibi paruo tempore steterit. o. fo. 61. Et ffo. 64. concess. 80. Et fffo. 95. conce. 315. & sup. fol. 51. 2 *Pro forensibus.*

¶ Aduerte, quod, quoad Rectorem parochialem, vbi consistit hospitium, intelligitur hoc. Nam sine licentia ipsius, non poterit recurrere ad alium. Verumtamen, per concessionem Minimorum potest recurrere ad Fratres, prout habetur infra. §. 13. *Collector.*

¶ IDEM Eugenius declarauit, quod quando Sacerdos Parochialis dat licentiā suo subdito, vt a quocumq; possit recipere Eucharistiam, eo casu, possit recipere eam a Religiosis. o. fffo. 101. concess. 401. 3 *Pro oībus christianis*

¶ Aduerte, quod dubitatum fuit hoc, quia vltra prohibitionem communem, est particulariter prohibitum Religiosis, per Clementinam Religiosi, de Priuilegijs. *Collector.*

NICOLAVS V. concessit, Generalibus, & Prouincialibus Ministris, & omnibus Confessoribus Ord. Min. deputatis ad audiendas confessiones sæcularium, ut possint omnibus, quarumcumque diœcesium, quorum Confessiones audierint, sacratissimi Corporis Dominici cōmunionē dare, omni tempore, præterquam in die Resurrectionis dominicæ. B. fo. 30. Et ffo. 114. concess. 149. Et fffo. 58. concess. 159. 4 *Pro oībus etiam forensibus.*

¶ Aduerte ad ampliationem, & declarationem huius Concessionis infra sitam. §. 9. *Collector.*

SIXTVS IV. fecit consimilem Concessionem ad literam, sicut Nicolaus V. immediate supra positam. B. fo. 30. Et ffo. 114. concess. 250. Et fffo. 58. concess. 159. 5

¶ IDEM Sixtus concessit Fratribus Min. vt possint administrare sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ vnctionis, illis, quorum Confessiones audierint; quando Rectores, seu Curati eorum malitiose, aut sine rationabili caussa denegauerint, seu distulerint illa administrare. Et voluit, quod super hoc stetur assertioni eorumdem Confessorum, vel pœnitētium. B. fo. 60. Et ffo. 144. concess. 348. 6 *Sacramen.*

¶ Huiusmodi Concessio fuit modificata per Leonem X. prout habetur infra. §. 10. Vide ibi cum sua declaratione. *Collector.*

INNO-

7 *Indulgētia plenaria.* INNOCENTIVS VIII. ac etiam Leo X. concesserunt Fratribus Min. ac Monialibus eorum curæ subiectis, communicantibus in multis Festiuitatibus, & diebus Dominicis, Indulgentiam plenariam, prout habetur infra in dictione, Indulgentiæ plenariæ quo ad Fratres. §.6.& 7.& 11.& 18.

8 *Particularis pro Regnis Castella. Interdictū.* ¶ IVLIVS II. concessit, quod absq; aliquo conscientiæ scrupulo, possint Fratres Minor. obser. Prouinciarum Regnorum Castellæ, & Legionis, sacramentum Eucharistiæ tempore Interdicti, coram quibusuis personis sæcularibus, vel regularibus (facultatem audiendi diuina officia habentibus) accipere. Quodq; personæ prędictæ, facultatem audiendi diuina officia huiusmodi habentes, dicto tempore Interdicti, sacramētum huiusmodi recipere possint, & valeant, licentiam concessit: Ita tamen, quod hæc communicatio sæcularium, intelligatur iuxta facultates concessas illis sæcularibus, de interessendo diuinis. o. fffo. 71. concess. 179. Et fffo. 101. concess. 391.

9 *Pro omnibus Fratribus Sacerdotib. Eucharistia.* LEO X. concessit de nouo idem, quod Nicolaus V. & Sixtus IV. concesserant, ut patet supra. §. 4. & 5. Ac declarauit, quod licet audire confessiones sæcularium non possint, nisi in supradictis Breuibus nominati: ministrare tamen, sacramentum Eucharistiæ, tempore concesso, possit quilibet, sacerdos Religionis. Et in eo quod dicitur (vbi supra) de die Resurrectionis, declarauit, quod non possint ministrare sacramentum Eucharistię in die, quo celebratur Festum Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi dumtaxat, sine Rectoris Parochialis, aut Dioecesani licentia. O. fffo. 58. conc. 160.

10 *Concilium. Sacramenta.* ¶ IDEM Leo, postea in Concilio Lateranensi statuit, quod Eucharistię, Extremę vnctionis, aliaq; Ecclesiastica sacramenta, nequeant dare Fratres, illis, quorum (etiam infirmorum) confessiones audierint, dicentibus proprium sacerdotem illa sibi dare denegasse; nisi denegatio sine ligitima caussa facta, vicinorum testimonio probata; aut requisitio coram Notario publico facta, doceretur. B. fffo. 25. concess. 73.

Collector. ¶ Non obstante hoc Statuto immediate anteposito, possunt Fratres vti in foro conscientiæ, omnibus Concessonibus superius positis, & quia idem Leo uiuæ vocis Oraculo reualidauit, & de nouo concessit, omnia quæ per huiusmodi Concilium fuerant de nostris Priuilegijs reuocata, seu restricta, vt ponitur infra in dictione, Concilium, §.7.

11 *Pro Monialibus. Dispensatio.* ¶ IDEM Leo, dispensauit cum Monialibus sanctæ Claræ, & Conceptionis Beatę Mariæ, atque Tertij Ordinis; vt præcepto Regulæ, de percipiendo sanctissimum Sacramentum, satisfaciant, per aliquos dies anteponendo, vel postponendo; dum tamen illud in fraudem non faciant. O. fffo. 61. concę. 191.

12 *Indul. plen.* ¶ IDEM Leo concessit plures Indulgentias fratribus, & Monialibus, communionem Corporis Christi sumentibus, prout habetur infra in dictione, Indulgentiæ plenarię quoad Fratres, §.5. & 6. & 12. ac. 18.

¶ *Ex Priuilegijs Fratrum Minimorum.*

13 *Pro forensibus, et etiā alijs.* IVLIVS II. concessit Fratribus Ordinis Minimorum, vt in Ecclesijs suis, quoties opus fuerit, possint ministrare, & ministrari facere sacramentum Eucharistiæ, curialibus, mercatoribus, peregrinis, & transeuntibus, ac alijs quibuscunq; personis. B. fffo. 11. conce. 43.

Collector. ¶ Aduerte circa huiusmodi Concessionem pro foro exteriori, qualiter modificata est per Leonem decimum in Concilio Lateranen. prout habetur supra. §. 10.

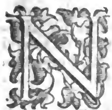
ANNO-

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §.8. vbi Iul. II. concessit nobis, quod tempore interdicti, possint saeculares habentes facultatem audiendi diuina, recipere sacramentum Eucharistiæ, iuxta facultates illis concessas, &c. intellige sic, s. si habuerint aliàs facultates etiam ad hoc, s. ad recipiendum, tali tempore interdicti, sacramentum Eucharistiæ, &c. non autem illis hoc conceditur per hanc concessionem nobis factam, quamuis per hanc concessionem, nos coram ipsis saecularibus habentibus alias tantum facultatem audiendi diuina tempore interdicti, bene possimus recipere sacramentum Eucharistiæ, & ipsi saeculares possint esse præsentes (vt ait præfata concessio) & hoc clarius sic declaratum habetur. ffff. 101.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

OTANDVM, *quod hoc idem obseruari nunc ait Nauar. in Manual. c. 21. num. 45. Addens insuper, quod vbi adest consuetudo legitima, & præscripta satisfaciendi huic præcepto, communicando quolibet die quadragesimæ (vt est in multis locis Hispaniæ) sufficeret se illi conformare; Pro quo est sciendum quod Clem. VII. (vt testatur Laurentius Episcopus Pranestinus Cardinalis quattuor coronatorũ) declarauit, quod, In quolibet die quadragesimæ possint fideles in Hispaniæ partibus communicare; vt præcepto Ecclesiæ satisfaciant; & ideo, in multis partibus talis consuetudo ita præualuit, ut iam veluti lex obseruetur, & ideo sic, ut supra dixisse Nauar. puto.* In §. 1. Hæc Bulla ponitur infra in fine Compend.

Et an aliquis possit in die Pascha communicare extra parochiam pro sua deuotione, postquam compleuerit præceptum Ecclesiæ, in aliqua die ex suprascriptis, etiam in Ecclesiis Fratrum Minorum?

Respondetur, quod non, nam sua Sanctitas vult, vt quilibet volens in die Resurrectionis communicare, siue pro deuotione sua, siue vt satisfaciat Ecclesiæ præcepto, communicet in propria Parochia, nisi tamen licentiam haberet a suo Parocho. Et hoc obseruandũ ait Nauar. non solum pro die Pascha, sed etiam in omnibus alijs diebus, etiã extra quadragesimam & etiam in articulo mortis: verum Leo X. concessit cuilibet sacerdoti Fratrum Minorum, vt quouis anni die, sacrosanctum Domini Corpus saecularibus ministrare possit, excepto solo die Paschatis; & est communicatum alijs Mendicantibus, & particulariter est etiam concessum Patribus Societatis Iesu; vt refert, & tenet Nauar. in loco suprascripto. Nauar. in Man. c. 21. nu. 52.

Notandum, quod Papa Pius V. in Const. 38. in secunda parte, num. 4. idem confirmat dicens: Ipsique Christi fideles sacramentum Eucharistiæ (Resurrectionis Dominicæ festiuitate dumtaxat excepta) sumere, eisque illud per Fratres huiusmodi, s. Mendicãtes, administrari valeat: nec ad illud faciendum per locorum Ordinarios, aut Ecclesiarum Rectores, seu alios quoscumque (illorum, licentia minime requisita,) etiam sub censuris Ecclesiasticis, & alijs pœnis cogi, vel compelli possint, seu debeant, etiam decernimus, & declaramus, & licet, Papa Greg. XIII. in const. sua 15. reduxerit illam Pij V. ad ius cõmune, in quantum S Conc. Trid. obstat; in hoc tamen particulari non obstat Concilio, cũ nullibi in hac materia contrarium iubere reperiatur, nam tantum in sess. 13. c. 8. hortatur fideles ad frequenter communicandum, & non præcipit, vt in hac potius quam in illa Ecclesia communicare debeant; et idem decreuit Papa Paulus IIII. in const. 4. ut in Bullario, vt possint, videlicet, Fratres suprascripti Mendicantes quotidie sanctissimum Eucharistiæ sacramentum ministrare (Dominica tantum Resurrectionis excepta.) et cõ In §. 4. & 9.

cor-

cordat Nauar. in suo Manuali, c. 21. nu. 52. & si Episcopus facta admonitione (vt in c. Sac. de sent. excommu.) vellet omnes illos, qui in Pascha non fuerint confessi, vel non cōmunicauerint, denuntiare, tunc illi qui a suprascriptis Fratribus recepissent communionem, vel confessionem ab eis opus esset habere fidem, & Episcopo præsentare: itaque, si aliquis sæcularis confessus fuerit, vel communionem receperit in aliqua Mendicantium Ecclesia, cum animo satisfaciendi Ecclesiæ præcepto, in vno dierum prædictorum octo ante vel post Pascha, satisfacit, & non oportet, vt iterum in die Paschatis communicet in Ecclesia parochiali.

Vide etiam supra in tit. Absolutio quoad sæculares, fol. 33. §. 17. in fine, concessionem factam Fratribus Dominicanis a Sixto IIII.

Idem tenent summistæ, quod satisfaciant Ecclesiæ præcepto de audienda missa in festiuis diebus, si in illis, vel in alijs Ecclesijs huiusmodi fratrum audierint, & non in propria parochia, vt Nauar. in Manu. tit. De quinque præceptis Ecclesiæ. nu. 5. & Pius V. in supradicta Const. 38. nu. 8. idem declarauit.

COMMVTARE.

1 *Prælati. Legata.* SIXTVS IIII. concessit, quod Prælati Ordinis Minorum possint commutare legata facta locis nostris ad vnū usum, in alium; sine scandalo tamen illorum, ad quos solutio talium legatorum pertinet. o. fo. 62. Et ffo. 66. conce. 95. Et fff. 95. conce. 317.

2 *Prælati. Eleemosyna.* LEO X. ampliando dictam gratiam Sixti, concessit, quod simili modo possint dicti Prælati facere in rebus donatis per viuentes; si tamen (vt dictum est) non sequatur scandalum. o. fffo. 93. conce. 293.

3 *Vendere.* ¶ IDEM Leo concessit, quod Fratres Mino. possint recipere triticum, ac alias res superabundantes (scilicet, quibus in propria specie Fratres non habent necesse uti, aut non in tanta quantitate) vt pro vino, carnibus, ac alijs rebus victui necessarijs, per Syndicum Romanę Ecclesiæ eisdem Fratribus datum, commutentur, & permutentur; seu vt triticum, & alia huiusmodi vendātur, & ex pecunia inde proueniente, vinum, & carnes, ac aliæ res necessariæ emantur. B. fffo. 23. conce. 66.

Collector. ¶ Cauendum est omnino ab ista Concessione, quia est expresse contra declarationem Nicolai III. & sic relaxatiua, & destructiua nostræ paupertatis, quam in Regula promisimus; cum talia sic recepta sint manifeste pecunia, cuius receptio, quam prohibita sit in Regula nostra, notorium est. Nec sufficit dicere, quod Papa dispensat in hoc; nam per similes dispensationes, uel potius dissipationes, dissipatur Religio nostra, in altissima paupertate fundata, ut patet euidenter in nostris Conuentualibus.

¶ Aduertendum est etiam circa prædicta, quod in Capitulo Generali Meclinienſi, vbi tertio fuit electus Reuerendus Pater, claræ memoriæ, Oliuerius Mallardi, facta est sequens Ordinatio.

Statutum Generale. ¶ Capitulum Generale declarauit, quod si aliqui Conuentus aliquarum Prouinciarum habeant copiam alicuius rei (vt pote vini, vel olei) & deficiant carnibus, uel piscibus, Prouincialis talium Prouinciarum, vel Custos talis Custodiæ, potest prouidere, & commutationem in talibus facere, mandādo quod vnus alteri det de ijs, in quibus abundat, & econuerso. 227. tract. 3. Et ffo. 246. tractat. 2.

ANNO-

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §.3. vbi Collector dicit, cauendum esse ab illa dispẽsatione Leo. X. quia est relaxatiua ordinis, concedens, quod Fratres accipiant pecuniam, &c. Notandum, quod Papa id cõcedit cum duabus limitationibus, scilicet, pro rebus necessarijs, quæ alias sine pecunia commode haberi non possunt, quod possit peti & accipi triticum, &c ad commutandum Secunda limitatio, quod per Syndicũ tales res distrahantur pro alijs necessarijs: his ergo suppositis, constat, quod ibi nõ est maior dispensatio, neque conceditur alia relaxatio maior, quã quod per Syndicũ procurentur, seu accipiantur pecunia, sicut habent Patres vltramontani. secundũ Const. Mart. 5. quæ Dispensatio, an sit nobis licita, & secura? & An nos eisdem possimus ea vti? latius habetur in expositione nostra, regula cap 4. q. 16.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

OC etiam possunt de lege cõmun. vt in cap. exijt. quæ tamen commutatio, Concil Trid. ordinat, vt tunc fiat, quando erit necessaria, dicens, In commutationibus vltimarum voluntatum, quæ non nisi ex iusta, & necessaria caussa fieri debent, Episcopi, tanquam delegati Sedis Apostolicæ, summarie, & extraiudicialiter cognoscant, nihil in precibus tacita veritate, vel suggesta falsitate fuisse narratum, priusquam commutationes prædictæ executioni demandentur. Vide etiam pro hac materia, supra quæ dixi in verbo Alienatio bonorum, fol. 80. In § 1. Cõc. Trid. Sess. 22 c. 6 de reformatione.

CONCEPTIO VIRGINIS.

SACROSANTA Generalis Basileensis Synodus, in Spiritusancto legitime congregata, vniuersalem Ecclesiam repræsentans, diligenter inspectis auctoritatibus, & rationibus, quæ a diuersis partibus coram eadem sancta Synodo fuerunt allegatæ, alijsq; etiam plurimis super eadem materia visis, & matura consideratione pensatis, determinauit, doctrinã illã differentem, gloriosam Dei genitricem Mariam (præueniente, & cooperãte diuini muneris gratia singulari) numquam actualiter subiacuisse peccato originali, sed immunem semper fuisse ab omni originali, & actuali culpa, sanctamq;, & immaculatam, tamquam piam, & consonam cultui Ecclesiastico, fidei Catholicæ, rectæ rationi, & sacræ Scripturæ, ab omnibus Catholicis approbandam fore, tenendam, & amplectendam, diffiniuit, & declarauit. Ac decreuit, nulli de cetero licitum esse in contrarium prædicare, seu docere. b. fo. 42. Et ffo. 40. concess. 45. *Determinatio veritatis Cõceptionis Virginis Mar.* *Prædicare.*

¶ EADEM sacrosancta Synodus statuit, quando, & qualiter sit huiusmodi festiuitas celebranda, prout habetur infra in dictione Festiuitas. §. 6. Attamen modo debemus sequi ordinatum per Sixtum. 2

¶ EADEM sancta Synodus concessit, nonnullas Indulgentias; interessentibus diuinis in præfata Festiuitate Cõceptionis, sicut ponitur infra in dictione, Indulgẽtiæ quoad sæculares. 7. in §. 1. 3 *Indulg.*

NICOLAVS V. fecit copiosissimam confirmationem Ordinatorum in prædicto Concilio Basileensi. Ac per consequens confirmauit determinationem ibidem factam in fauorem immaculatæ Conceptionis Virginis Deiparæ. b. ffo. 44. concess. 49. 4 *Confirmationes Concilij.*

SIXTVS IIII. statuit, quod fiat Octaua sollemnis de Festo Cõceptionis Virginis Mariæ, & quod de Festiuitatibus, quæ venerint infra Octauam, nihil tunc agatur; sed post Octauam celebrentur. Quodq; si festum Con- 5 *Officiũ diuinum.*

K ceptionis

Hodie tamen sunt obseruãda Rubricæ Breuiarij noui Pij 5. & Cle. 8. ceptionis in Dominica venerit, fiat de Festo, quia specialis effectus Dei fuit in illa die, & ideo Dominica transferatur in sequentem diem. Et voluit, quod tunc in secunda feria dicantur Psalmi nocturnorum de Dominica, cum nouem lectionibus, & responsorijs, sine precibus, & Missa sine Gloria in Excelsis Deo, quia Te Deum laudamus, non dicitur. Sed in prædicto casu, in Octaua fiet de Dominica, & Festum Octauæ transferetur ad diem sequentem. Si vero venerit intra Octauam, fiet de Dominica cum commemoratione Festi. o. fo. 64. Et ffo. 63. concessio. 133.

Collector. ¶ Aduerte, quod postea concessum est, quod fiat Festum Sanctæ Luciæ infra Octauam.

6 *Reprobatio errorum.* ¶ IDEM Sixtus motu proprio, auctoritate Apostolica reprobauit, & damnauit assertiones Prædicatorum, & aliorum quorumlibet, qui affirmare præsumerent, sanctam Romanam Ecclesiam, de spirituali dumtaxat Conceptione, & sanctificatione Virginis gloriosæ, Festum celebrare; ac illorum, qui crederent, & tenerent, quod asserentes eamdem genitricem Dei, ab originalis peccati macula, in sua Conceptione præseruatam fuisse, propterea alicuius hæresis labe pollutos fore. Istas namque assertiones, vt pote falsas, & erroneas, ac a veritate alienas, editosque libros id continentes, similiter reprobauit, & damnauit. *Prohibitio* Ac motu, & auctoritate prædictis statuit, & ordinauit, quod Prædicatores verbi Dei, & quicumque alij cuiuscumque gradus, ordinis, & conditionis fuerint, qui de cetero, ausu temerario præsumpserint, in eorum Prædicationibus ad populum, seu alias quomodolibet affirmare huiusmodi sic reprobatas, & damnatas assertiones, & opiniones, veras esse, aut dictos libros pro veris legere, tenere, vel habere; postquam de præsentibus litteris scientiam habuerint, excommunicationis sententiam, & æternæ maledictionis pœnam, eo ipso incurrant; a qua, ab alio, *Excommunicatio.* quam a Romano Pontifice, & illius proprio ore expressa caussa huiusmodi, propter quam censuras prædictas incurrerint (nisi in articulo mortis constituti) nequeant absolutionis beneficium obtinere; nõ obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus. Item pari damnationi, & Censuræ subiecit illos, qui prædicare, docere, aut alias verbo, vel scriptura affirmare præsumerent, hæreticum fore, credere eamdem Virginem gloriosam a peccati originalis macula pręseruatam non fuisse. B. fol. 34. Et ffo. 117. concessione. 257.

7 *Officium diuinum.* ¶ IDEM Sixtus concessit, vt omnes, qui officium Conceptionis Beatę Mariæ Virginis, compilatum, & ordinatum per Fratrem Bernardinum de Busto, pro sua deuotione dicere, & recitare voluerint, libere, & licite hoc possint, & valeant. B. fo. 40. Et ffo. 114. conc. 272.

8 *Reprobatio* ¶ IDEM Sixtus Motu proprio, & ex certa scientia reprobauit, & damnauit assertiones Fratrum Prædicatorum, & quorumlibet aliorum, qui affirmare præsumerent, eos, qui crederent, aut tenerent, Dei genitricem, ab originalis peccati macula, in sua Conceptione præseruatam fuisse; propterea alicuius hæresis labe pollutos fore, vel mortaliter peccare: aut huiusmodi officium Conceptionis celebrantes, seu sermones audientes, alicuius peccati reatum incurrere; vtpote falsas, & erroneas, & a veritate penitus alienas, editosque desuper libros id continentes, similiter reprobauit, & damnauit.

Prohibitio ¶ Statuit etiam, & ordinauit, ne Prædicatores verbi Dei, & quicumque alij, cuiuscumque status, gradus, aut ordinis, & conditionis fuerint, qui ausu temerario præsumpserint in sermonibus ad populum, seu alias quomodolibet approbare superius improbatas, & damnatas assertiones, asserendo

veras

veras esse, aut dictos libros pro veris legendo, tenendo, vel habendo; postquam de præsentibus notitiam habuerint, excommunicationis sententiam, & æternæ maledictionis pœnam, eo ipso incurrant, a qua ab alio, quam a Romano Pontifice, & illius proprio ore, expressa caussa huiusmodi, propter quā Censuras prædictas incurrerint (nisi in mortis articulo constituti) nequeant absolutionis beneficium obtinere. *Excommunicatio.*

¶ Item motu, scientia, & auctoritate similibus, simili pœnæ, ac Censuræ subiecit eos, qui ausi fuerint asserere contrariam opinionem tenentes, videlicet, gloriosam Virginem Mariam, cum originali peccato fuisse conceptam, hæresis crimen, vel peccatum incurrere mortale; cum nondum sit a Romana Ecclesia, vel Apostolica Sede decisum. Non obstantibus in contrarium facientibus quibuscumque. B.fol.74. Et ffo.158.concessione.376.

ALEXANDER Sextus, confirmauit Bullam supradictam Sixti in §.8. inserendo illam de verbo ad verbum; ac dando desuper iudices: cum magnis clausulis, & non obstantijs. B.fo.74. Et ffo.158.conce.336. 9

IVLIVS secundus concessit plures Indulgentias in fauorem Conceptionis Beatæ Virginis, prout habentur in dictione, Indulgentiæ quoad sæculares.7.§.3. 10 *Indulg.*

¶ IDEM Iulius edidit Regulam Monialium Conceptionis Beatæ Virginis, prout late in fine libri huius ponitur; quia nullibi reperi eam impressam.

LEO decimus, concessit, quod tempore interdicti, quauis auctoritate, & ex quibusuis caussis, pro tempore appositi, in quibusuis Hispaniæ Ecclesijs, ac locis, a primis Vesperis diei Festi Conceptionis, vsque ad illius totalem Octauam inclusiue, Missas, & alia diuina officia, apertis ianuis, & pulsatis campanis, atque alta voce (excommunicatis dumtaxat, & nominatim interdictis epulsis) celebrare possint. Et quod singuli Christi fideles non excommunicati, nec nominatim interdicti, ad Missas, & alia diuina officia audienda, præfato tempore admitti libere, & licite possint. B.fffo.24.conc.67. 11 *Particularis pro Hispania. Interdictū*

¶ IDEM Leo concessit multas, & magnas Indulgentias, intuitu immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis Mariæ, tam Fratribus, quam sæcularibus; quas reperies vna cum multis alijs Indulgentijs, infra in dictione, Indulgentiæ plenariæ quoad Fratres.§.18.& 19. Et in dictione, Indulgentiæ quoad sæculares.7. in omnibus.§. 12 *Indulg.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

ONCIL Trid. Sess.5. in Decreto de peccato originali, in fine postquam tractauit materiam peccati originalis, concludit dicens. Declarat tamen hæc ipsa sancta Synodus, non esse suæ intentionis comprehendere in hoc Decreto. vbi de peccato originali agitur, Beatam, & Immaculatam Virginem Mariam Dei Genitricem, sed obseruādas esse Constitutiones fœlicis recordationis Six. Papæ IIII. sub pœnis in eis Constitutionibus contentis, quas innouat. Cōc. Trid.

Nota verba Concilij, quomodo videtur inclinare ad tenēdam Conceptionem: ait enim Non esse intentionis suæ comprehendere in hoc Decreto, &c etiam illud verbum (Immaculatam,) Et Ecclesia facit de ea officium: Et iam Festum, in Kalendario Romano sanctorum, apponitur mense Decembri die octaua. Et quamplurimæ Confraternitates sub Conceptionis titulo per vniuersum orbem erectæ sunt. Et innumerabiles Indulgentiæ illis Confraternitatibus per plures summos Pontifices concessæ sunt, &c. Nota rationes pro Cōceptione.

Conft. 119. Bulla Pij V. pro Concep. *Et Pius V. in Const. Super Speculam Domini, anno Domini 1570. edita, statuit dicens. Motu proprio, Statutum fœlicis recordationis Sixti IIII. prædecessoris nostri, super ea re a præfata Synodo innouatum, Apostolica auctoritate, tenore præsentium confirmamus, & approbamus; atq; vt deinceps efficacius a cunctis obseruetur; perpetuo Statuimus, & Ordinamus, ac per Apostolica scripta Mandamus, quatenus nemo cuiuscumque ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis existat, in popularibus concionibus, vel vbicumque promiscua virorum, & mulierum multitudo conuenire solet, de huius controuersia alterutra parte disputare, rationibus, vel Doctorum auctoritate, asserendo propriam sententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione cuiusuis pietatis, aut necessitatis prætextu, vulgari sermone scribere, vel dictare præsumat.* Pœna suspēsionis, & priuationis. *Qui contrafecerit, suspensionis pœnam a diuinis, absque noua declaratione ipso facto incurrat, si modo fuerit in sacris constitutus; & quocumque præterea gradu, siue dignitate, vel administratione fungatur, illis omnibus sit ipso Iure priuatus, & ad eadem, vel similia munera obtinenda, obeunda, perpetua inhabilitatis censura etiam ipso facto sit obnoxius; super quibus, nisi a Romano Pontifice pro tempore existente, dispensari, siue absolui non possit. Et nihilominus, alijs pœnis, si opus fuerit, a proprio Prælato pro delicti mensura infligendis, subijciatur, prout subijcimus.*

Ceterum, quamdiu per Apostolicam Sedem altera pars diffinita non fuerit, oppositaque sententia condemnata, liceat viris doctis in publicis Academiæ disputationibus, siue Generalium, aut Prouincialium Capitulorum, vel vbi alias intersunt, qui rem capere possunt, nec scandali vlla subest occasio, de illa quæstione disserere, & argumentis, vtramlibet partem, vel asserere, uel impugnare; dum tamen, neutra, veluti erronea prædicetur: seruenturque illa omnia, quæ a prædicto Sixto Prædecessore nostro statuta sunt, &c.

Indul. ple. p Monial. Concep. & sæcularib. *Sixtus V. omnibus, & singulis Monialibus Conceptionis B. M. Virginis, ac omnibus, & singulis alijs vtriusque sexus Christi fidelibus, vere pœnitentibus, & confessis, qui singulas, seu quamlibet Ecclesiarum Monasteriorum Monialium huiusmodi, in festo Conceptionis eiusdem Beatæ Mariæ a primis vesperis, vsque ad occasum solis eiusdem festi, annis singulis deuote visitauerint, & ibi pro pace inter Christianos Principes conseruanda, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, Hæresumque extirpatione, pias ad Deum preces fuderint, si eo die sanctissimum Eucharistiæ sacramentum sumpserint, Indulgentiam plenariam, & omnium peccatorum suorum remissionem, quoad eos omnes, perpetuo illis omnibus concedit, & largitur, vt in Const. 42. Expositum nobis anno 1586. edita.*

¶ CONCILIVM.

1 *Obseruantia.* ONCILII Constantiensis decretum, circa obseruantiam Fratrum Min. quo tempore, & quomodo emanauit, consulte, salubriterq; separans Fratres Obseruantes a Conuentualibus, habetur sub autentico. B. fo. 25. Et ffo. 109. conce. 236.

2 MARTINVS V. approbauit Decretum prædicti Concilij Constantiensis, quoad separationem Fratrum Minorum Obseruantiæ. B. fo. 36. Et ffo. 120. concess. 260.

3 SACROSANCTA Generalis Synodus Basileensis confirmauit decretum Concilij Constantiensis, super obseruantia Fratrum Minorum. B. fol. 39. Et ffo. 123. concess. 270.

4 *Conceptio Virginis.* ¶ Prædicta Synodus, seu Concilium Basileense determinauit veritatem immaculatę Conceptionis Beatę Virginis, vt habetur supra in dictione, Conceptio. §. 1. Et ffo. 49. concessione 45.

NICO-

NICOLAVS V. fecit confirmationem copiosissimam Concilij Basileensis; vt habetur latissime. b. ffo. 44. concessione. 49. 5

LEO X. in Concilio Lateranensi, edidit quamdam Bullam magnam, super moderationem Priuilegiorum, per Sedem Apostolicam Fratribus Mendicantibus, & alijs Religiosis concessorum. 6

¶ Sed quia huiusmodi modificationes, seu restrictiones, aut reuocationes, ponuntur sparsim in hoc Compendio, sub diuersis dictionibus, iuxta diuersitatem materiarum, quas præfatæ modificationes, tangunt; ideo non ponuntur hic insimul. Attamen qui voluerit dictam Bullam ad longum videre, reperiet eam in Supplemento. ff. 25. *Collector.*

¶ IDEM Leo postea reualidauit, & in pristinum statum restituit, omnia Priuilegia Fratrum Minorum Obseru. quoad forum conscientiæ tantum, & hoc solum Oraculo viuæ vocis. 7 *Priuilegia.*

¶ Sed quia huiusmodi Oraculum non potuit haberi tempore impressionis Supplementi Priuilegiorum; ideo hic ad litteram ponetur, prout continetur in registro Ordinis, facto tempore Reuerendissimi Patris Fratris Francisci Licheti Ministri Generalis, ex cuius persona, sic ibidem habetur. *Collector.*

¶ Anno Domini 1519. in Vigilia Visitationis Beatæ Mariæ Virginis, dum essem in præsentia, & conspectu Sanctissimi Domini nostri, domini Leonis Papæ decimi, ipse Pontifex liberaliter confirmauit omnia Priuilegia Ordinis, in foro conscientiæ tantum: ita quod in foro conscientiæ eisdem vti possumus; sicut ante Concilium Lateranense vltimate celebratum. Non obstantibus quibuscumque in dicto Concilio ordinatis, vel determinatis, aliter, vel in contrarium disponentibus. Hæc in Registro Ordinis habentur, in actis præfati Reuerendiss. P. Fr. Francisci Licheti Gene. Ministri, ad litteram.

¶ Ad ampliorem etiam certitudinem præfatæ reualidationis Priuilegiorum nostrorum, facit, quod prædictus Reuerendissimus Pater Generalis Minister testatus est alias suis litteris autenticis; se impetrasse a prædicto Sanctissimo Domino Leone decimo, viuæ vocis oraculo, quod Fratres vtantur omnibus Priuilegijs (etiam viuæ vocis oraculo Ordini concessis) in foro conscientiæ dumtaxat, etiam non obstante vndecima Sessione Concilij vltimi Lateranensis. Et in fine Litterarum testimonialium, vbi continebatur prædicta Concessio, erat positum. Datum in loco Araceli. 20. Iulij. 1519. Frater Franciscus Lichetus de Brixia, Generalis Minister totius Ordinis Sancti Francisci, manu propria subscripsi, & sigillo maiori officij mei corroboraui.

¶ Notandum est etiam, quod adhuc pro exteriori videntur reualidata nostra Priuilegia, prout determinauit quidam iuris Doctor insignis, super hoc consultus, & plene informatus. Et hoc virtute cuiusdam Breuis per eumdem Leonem decimum concessi Fratribus Ordinis Prædicatorum: post præfatum Concilium, vbi fecit eis amplissimam communicationem omnium Priuilegiorum concessorum, & concedendorum alijs Fratribus Mendicantibus; & Motu proprio illa de nouo concessit, cum magnis non obstantijs, prout sequentur. Non obstantibus quibuscumque Apostolicis suspensionibus, reuocationibus, & restrictionibus, siue constitutionibus, ordinationibus, necnon in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis, specialibus, vel generalibus, &c. B. ffo. 69. conce. 219. *Collector.*

¶ Circa quas derogationes est aduertendum, & notandum, quod cum secundum iura, verba posita in litteris Apostolicis debeant aliquid

operari, sequitur, quòd per præfata verba est derogatum Cōcilio Lateranēsi, quoad ea quæ tangunt reuocationem Priuilegiorum dictorum Fratrum. Aliter enim nihil penitus operarentur dicta verba. Vide etiam ad idem, in principio summarij Bullæ Aureæ. ffo. 135. Ad hoc etiam facit, quod infra ponitur in dictione, Interdictum, in fine. Et in dictione Priuilegia, in quęstionibus prope finem positis.

¶ Insuper, ad ampliorem certitudinem præmissæ reualidationis, confert Confirmatio, & noua Cōcessio Priuilegiorum, per Clementē VII. nuper facta cum derogatione quorumcumq; reuocationū, aut cassationum, in quibusuis litteris Apostolicis contentarum, prout in dictione Communicatio Priuilegiorum. §. 19. positum est.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 7. circa ea quæ ibi Collector notat, vide ea quæ habentur notata infra tit. Priuilegia. §. 15. & §. 32. &c.

¶ CONCORDIA.

1 *Ex iure cōi.*

BONIFACIVS VIII. statuit, quod pactum cum Rectore Parochialis Ecclesiæ, sic factum a Monachis, seu Fratribus, ne aliquos, vel certos ipsius Ecclesię Parochianos recipiant ad Ecclesiasticam sepulturam, omnino seruare debeant; quamquam sepultura libera in Monasterijs huiusmodi, ab Apostolica Sede indulta sit, & illi apud Monachos, seu Fratres elegerint sepeliri; cum per dictum pactum, Indulto huiusmodi derogatur. Habetur in iure communi. c. pactum. lib. 6. *Sepultura.*

2 ¶ IDEM Bonifacius statuit, compositiones, & pacta cum Prælatis, Capitulis, Rectoribus, & personis Ecclesiarum, Ciuitatum, Castrorum, vel Villarum, & locorum, in quibus domus, seu habitationes eorum existunt; super iuribus Parochialibus, vel alijs quibuscumq; articulis, a Prioribus Conuentualibus, seu Guardianis Fratrum Prædicatorum, & Minorum, aliorumq; Mendicantium facta, vel approbata, de suorum Conuentuum consilio, & assensu (dum tamen alias sint licita, & honesta) debere ab ipsis Fratribus, in locis, in quibus fuerint facta, inuiolabiliter obseruari; non obstante, quòd Magistri, vel Ministri, aut Prioris Generalium, seu Prouincialium prædictorum nō interuenerint in eisdem assensus; nec ab ipsorum Generalibus, vel Prouincialibus Capitulis extiterint approbata; seu quod Sedes Apostolica, in his, quę per prædictos Fratres facta fuerint, auctoritatem suam non præstiterit, vel assensum. Habetur hoc in. c. Quia ex eo de pactis, lib. 6.

3 LEO X. fecit concordiam nouissimam inter Fratres Minores Obseruantes, & Conuentuales eiusdem Ordinis, in Capitulo generalissimo, in Vrbe Roma celebrato, quam strictè præcepit obseruari, dando super hoc Conseruatores, omnes Ecclesiarum Prælatos, cum magnis clausulis, & non obstantijs fortissimis. B. ffo. 32. concess. 114.

4 ¶ IDEM Leo præcepit cunctis Ecclesiarum Prælatis, vt compellant Fratres Minores Conuentuales, ad seruandum Bullam dictæ Concordię vltimę, quoties a Fratribus regularis Obseruantiæ fuerint requisiti. Super quo ponit grauissimas Censuras, & pœnas, tam Prælatis Ecclesiarum, quam Fratribus Conuentualibus. B. ff. 39. concess. 127.

Collector. ¶ Aduerte, quod contenta in huiusmodi Concordia, quia sunt multa, & varia,

varia,ponuntur sparsim in varijs dictionibus, iuxta materias, ad quas pertinent, & ideo hic nō ponitur aliquid in particulari de ipsa Cōcordia. Ponūtur autem cōplura ex ibidē cōtentis,in dictione,Cōuētuales Fratres,in multis §.

¶ De alijs Concordijs,& Conuentionibus antiquis,inter præfatos Fratres diuersis temporibus,ad diuersis Pontificib.factis,nullam hic facimus mentionem,quia iam nullius sunt momenti. Aliquibus tamen videtur dubium,vtrū pœnæ circa receptionem Fratrū nostrorū a Conuentualibus, & econtra, maneant, quia sunt formidabiles. Sed circa reformationem Conuentuum,bene videtur quod maneant.

¶ Reliqua circa materiam Concordiæ,vide infra in dictione, Conuentiones, & in dictione Pacta, quia sub ijs nominibus loquuntur Concessiones, quæ ad hunc propositum attinent. *Collector.*

ANNOTATIO CORDUBÆ.

QVOAD §.3.& 4. Notandum, quod Leo X. statuit sub censuris, quod nulli Fratres nostri Ordinis, Obseruantes, seu Conuentuales, quemcumque appellent bullistam, &c. vel alio nomine irrisorio, seu irrisoriis, vt habetur in Compendio tit. Obseruantes §.7.&c.

CONFESSIONES, ET CONFESSORES.

¶ *Distinctio materiæ Confessionum, & Confessorum.*

ATTENDAT prudens lector, quod circa materiam Confessionum,& Fratrum Confessorum, reperiuntur complura, & diuersa in Priuilegijs Fratrum Minorum, & aliorum mendicantium,quæ in duas partes principles diuidi possunt. Nam quædam pertinent precise ad personas prædictorū Fratrum;& alia tangunt personas sæcularium. ¶Et primo illa, quæ spectant præcise ad personas Fratrum, subdiuiduntur. Quædam enim concernunt personas,quibus præfati Fratres possunt,& debent cōfiteri ordinarie. Et hæc habetur supra in dictione, Absolutio ordinaria quoad Fratres,in omnibus.§. Et hic infra.§.1.& 6.& 7. Alia respiciunt eorumdem Fratrum Confessiones, & Absolutiones extraordinarias, quæ, scilicet, solum in aliquibus Festiuitatibus ,& nonnullis alijs diebus fieri possunt. Et ista continentur supra,in dictione, Absolutio quoad Fratres extraordinaria. *Collector.*

¶Secundo,illa quæ tangunt personas secularium, etiam subdistinguuntur. Quædam namq. istorum attinent ad institutionem Fratrum,qui Cōfesiones sæcularium audire debent. Hæc autem ponuntur infra.§.4. & 7.& supra in dictione,Absolutio quoad sæculares primo, habentur aliqua, quæ ad præfatam institutionem pertinent in §.6.& in sequentibus vsque ad §.12. & in 17. ac.19. Alia autem pertinent ad huiusmodi Fratrum Confessorum præsentationem,Episcopis seu Ordinarijs faciendam;& ad auctoritatem, quam sic instituti, & præsentati habent ad absoluendum, etiam a casibus reseruatis. Et de ijs habetur late supra, in dictione, Absolutio quoad sæculares,1.& 2.in multis.§.immo fere in omnibus. Ac similiter habetur circa hoc, infra §.21. ¶ Nonnulla insuper attinent ad huiusmodi Fratres Confessores,existentes in terris infidelium,prout ponitur infra.§.9. & 10.

CLEMENS Quartus inhibuit vniuersis Ecclesiarum prælatis, & alijs quibuscumque, ne confessiones Fratrum Min. præsumant, eorum Prælatis inuitis, audire. B.fo.58. Et ffo.142.concess.338. Et ibidem habetur quo- 1 *Prohibitio pro Fratribus Mend.*

ad Carmelitas. B. ffo. 186. concessio. 475. Et quo ad Fratres Prædicatores. B. ffo. 238. concessione 563.

2 *Ex iure cõmuni.* BONIFACIVS Octauus, & Clemens v. circa Fratres Confessores, fecerunt sequentem Constitutionem. Statuimus, & ordinamus, vt in singulis Ciuitatibus, & Diœcesibus, in quibus loca Fratrum Prædicatorum, & Minorum cõsistere dignoscuntur; vel in Ciuitatibus, & Diœcesum locis, ipsis vicinis, in quibus loca huiusmodi non habentur: Magistri, Priores, Prouinciales Prædicatorum, aut eorum Vicarij, & Generales, & Prouinciales Ministri, & Custodes Minorum Ordinum prædictorum, ad præsentiam Prælatorum Ecclesiæ eorumdem locorum se conferant, per se, vel Fratres, quos ad hoc idoneos fore putauerint, humiliter petituri, vt Fratres, qui ad hoc electi fuerint, in eorum Ciuitatibus, & Diœcesibus, confessiones subditorum suorum, confiteri sibi volentium, audire libere valeant, & huiusmodi confitentibus (prout secundum Deum expedire cognouerint) pœnitentias imponere salutares, atque eisdem beneficium Absolutionis impendere, de licentia, gratia, & beneplacito eorumdem. Ac deinde præfati Magistri, Priores, Prouinciales, & Ministri Ordinum prædictorum, eligere studeant personas sufficientes, idoneas, vita probatas, discretas; modestas, atque peritas ad tam salubre ministerium, & officium exequendum. Quas sic ab ipsis electas, repræsentent, vel faciant repræsentari Prælatis, vt de eorum licentia, gratia, & beneplacito, in Ciuitatibus, & Diœcesibus eorumdem, huiusmodi personæ sic electæ, confessiones confiteri sibi volentium audiant, imponant pœnitentias salutares, & beneficium absolutionis impendant, prout superius est expressum: extra Ciuitates, & Diœceses, in quibus fuerint deputati (per quas eos volumus, & non per Prouincias deputari) confessiones nullatenus audituri. Numerus autem personarum assumendarum ad huiusmodi officium exercendum, esse debet, prout vniuersitas Cleri, & Populi, ac multitudo, vel paucitas exigit eorumdem. Et si ijdem Prælati petitam licentiam confessionum huiusmodi audiendarum concesserint, illam, præfati Magistri, & Ministri, & alij cum gratiarum recipiant actione: dictæque personæ sic electæ commissum sibi officium exequantur. Quod si forte iam dicti Prælati, quemquam ex dictis Fratribus præsentatis eisdem, ad huiusmodi officiũ nollent habere, vel non ducerent admittendum, eo amoto, vel subtracto, loco ipsius, similiter eisdem præsentandus Prælatis, possit, & debeat alius subrogari. Si vero ijdem Prælati, præfatis Fratribus ad confessiones (vt præmittitur) audiendas electis, huiusmodi exhibere licentiam recusauerint, Nos ex nunc, ipsis, vt confessiones sibi confiteri volentium libere, liciteque audire valeant, & eisdem pœnitentias imponere salutares, atq; eisdem beneficiũ absolutionis impartiri, gratiose cõcedimus, de plenitudine Apostolicæ potestatis. Per huiusmodi autem Concessionem, nequaquam intendimus, personis, seu Fratribus ipsis, ad id taliter deputatis, potestatem in hoc impẽdere ampliorẽ, quam in eo, Curatis, vel Parochialibus Sacerdotibus, est a iure concessa, nisi forsan eis Ecclesiarum Prælati, vberiorem in hac parte gratiam specialem ducerent faciendam. Habetur in Clementina, Dudum. de sepulturis.

3 *Pro Fratribus Mi. & Prædicat. Eucharist. Vnctio extrema.* BENEDICTVS xj. statuit, seu concessit sequentia circa confessiones, scilicet, quod Fideles confessi Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus, non teneantur eadem peccata proprijs Sacerdotibus confiteri. Et quod Sacerdotes ipsi, taliter confessis, & absolutis, astricti sint, ministrare Eucharistiæ, & extremæ vnctionis sacramenta. Et quod super confessione facta Fratribus memoratus (cum hic de confitentis solius præiudicio, si falsum dicat, agatur) in iudicio animæ, seu pœnitentiali foro, stetur simplici verbo illius, qui sacramen-

cramenta prædicta petit, & dicit dictis Fratribus se confessum. Sed hoc, duobus casibus exceptis, scilicet, si Sacerdos asserat illum esse excommunicatum, aut notorie peccatorem. B.fo.126. Et ffo.203.conc.502.

¶ Aduertendũ est, qd secũdũ quosdã, prædicta Bulla Benedicti XI. quę incipit. Inter cũctas, in nullo fuit reuocata per Clemẽtinã, Dudũ, de sepulturis; nisi quoad pſentationẽ Confessorũ Episcopis faciendã, & declarationẽ casuũ Episcopis reseruatorũ. Primũ istorũ, scilicet, præsentatio seruari debet, prout in pdicta Clemẽtina cõtinetur, aut saltẽ forma per Innocent. viij. cõcessa. Secũdũ vero, scilicet, casuũ determinatio, manet in suo vigore, propter reualidationẽ Sixti 4. suprapositã, in dictione Absolutio, quoad sęculares. 2. §. 7. fo. 39. *Collector.*

Alijs tamen, & forte melius videtur, quod in totum fuit reuocata, vt clare patet, per Clementinam, Dudum; & ideo quoad casus, fecit nouam Concessionem Sixtus.

SIXTVS IIII. concessit Ordini Carmelitarum, vt Generalis per se, & Prouinciales, in suis Capitulis Prouincialibus, cum Diffinitoribus ipsorum Capitulorum, possint, auctoritate Apostolica, Fratribus eiusdem Ordinis Sacerdotibus, in sacra pagina eruditis, examinatis, & approbatis ab eis, officium Prædicationis committere. Necnon tam ipsis, quam alijs Fratribus dicti Ordinis, ad id idoneis, audiendi confessiones, & absoluendi confitentes, ac iniungendi eis pœnitentias salutares, similiter officium committere. B.fo.101. Et ffo. 185. concess.463. Simili modo continetur in Mari magno Augustiniensium. B.fo.244.concess.589. 4 *Ex Priuil. Carmelitarum. Institutio Confessorũ*

¶ Nota, quod in Priuilegijs aliorum Fratrum Mendicantium, non reperitur similis concessio, quoad institutionem Confessorum, vt credo. Et ideo, virtute communicationis Priuilegiorum, solummodo poterunt Ministri prouinciales Fratrum Mino. & Priores prouinciales Fratrum Prædicatorum, in suis Capitulis prouincialibus, committere Fratribus suis officia prædicandi, & confessiones audiendi, nisi aliud Priuilegium habeant. *Collector.*

¶ Verum est tamen, quod de iure cõmuni, Prouinciales possunt instituere Confessores, per Clemẽtinam, Dudum. Quod autem nõ faciant nisi in Capitulis Prouincialibus, hoc est, propter prohibitionem Statutorum suorum.

¶ IDEM Sixtus fecit quamdam concessionem pro Fratribus itinerantibus, vt possint confiteri quibuslibet Sacerdotibus, etiam sæcularibus, de licentia suorum Prælatorum, prout habetur supra in dictione, Absolutio ordinaria quoad Fratres in §.35.fol.12. 5

INNOCENTIVS VIII. statuit, sub grauibus Censuris, & pœnis, ne quisquam Fratrum Min. Obseruantiæ, sine suorum Superiorum licentia, ac deputatione, & institutione, officium Confessoris Monialium, vel Sororum Tertij Ordinis, aut aliarum quarumlibet consimilium, seu temporalium dominorum, & aliarum personarum sęcularium, & regularium vtriusque sexus, assumere, & exercere præsumant, & si ad id Apostolica auctoritate deputarentur. B.ffo.157.conc.375. 6 *Prohibitio pro Fratribus subditis.*

¶ IDEM Innocentius statuit, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, quæcumq; personæ Fratrum Eremitarum Sancti Augustini, Congregationis regularis Obseruantiæ, Prouinciæ Hispaniæ, qui nunc sunt, & pro tempore erunt, prætextu Bullæ Cruciatæ, aut cuiusuis alterius facultatis, eis, & cuilibet earum, per Sedem Apostolicam, seu eius Legatos, sub quibusuis verborum formis concessæ, & quæ forsan concedi contigerit in futurum, alium quam Priorem, vel Superiorem suum, aut aliquem ab eodem Priore, vel Superiore, ex eis deputatis, pro tempore Confessoribus, in suum Confessorem eligere nequeant. b.ffo.264.concess.683. 7 *Pro Augustiniensib.*

Collector. ¶ Aduerte, quod huiusmodi Concessio, est iam communicata toti Ordini per Iulium. Vide supra, in dictione, Communicatio Priuilegiorum. §.22.

8 *De Tertiarijs. Sacramenta* ALEXANDER VI. concessit Generali, & Prouincialibus, ac Custodibus Ordinis Minorum de Obseruantia, vt in locis, in quibus Fratres Conuentuales, vel de Obseruantia dicti Ordinis cōmode haberi nō possunt; Fratribus, & Sororibus Tertij Ordinis, vbicumq; vltra montes commorantibus (de consilio aliquorum Fratrum) Confessores presbyteros sæculares, vel aliorum Ordinum regulares, honestos, deputare valeant; quibus confiteri, & ab eis quæcumque ecclesiastica sacramenta recipere possint. B.fo.29. Et ffo. 123.conc.269.

Collector. Resolutio. ¶ Epilogatio materiæ Confessionum Fratrum Min. est ista, quod huiusmodi Fratres non possunt confiteri, nisi suis Prælatis, vel alijs Fratribus eiusdem Ordinis, de eorumdem Prælatorum licentia, etiam si habeant aliqui licentiā generalem audiendi confessiones. Sed dum itinerant, & non habent socium Confessorem, possunt confiteri Fratri alterius Ordinis, seu clerico sæculari, habita licentia Prælatorum, aut præsumpta rationabiliter; ita quod non fiat in fraudem, & dicant postea Prælato suo.

Pro Cōfess. simplicib. ¶ Aduerte, quod in fauorem Confessorum simplicium, habetur quædam notabilis Concessio supra, in dictione Absolutio ordinaria quoad Fratres. §.28. fol.10.

¶ Sequuntur aliqua spectantia ad Fratres Confessores: in terris infidelium existentes.

9 *Excōicat. Absolutio.* GREGORIVS IX. concessit Fratribus Min. euntibus ad partes infidelium, seu ibidem existentibus, vt in terris illis, sit eis licitum communicare cum excommunicatis, in ijs quæ ad salutem animarum pertinent. Quibus etiam, dummodo sint latini, & Apostolicæ Sedi obediant, Fratres prędicti, qui fuerint presbyteri valeant (congrua satisfactione præmissa) secundum formam Ecclesiæ, absolutionis beneficium impartiri. b. fo. 20. Et ffo. 22.concess.3.

10 *Absolutio.* ¶ IDEM Gregorius concessit prædictis Fratribus, ad terras infidelium proficiscentibus, vt eos, qui per apostasiam, aut schisma, vel hæresim a fide recesserunt, & inter Saracenos habitant, possint absoluere, ac reconciliare per gratiam pœnitentiæ salutaris, si ad obedientiam Ecclesiæ Romanæ voluerint redire. b.fo.20. Et ffo.22.conc.4.

Collector. ¶ Circa præfatas Concessiones videtur dubium, vtrum fuerint temporales, vel perpetuæ.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVO AD §.4. Notandum, quod per hoc Priuilegium Sixti IIII, quod ibi ponitur, non eximuntur Fratres a præsentatione facienda Ordinarijs, vt patet in eorum Mari magno, in lib. Ordinis, in 2. tract. de qua præsentatione agitur in Compendio tit. Præsentatio Confessorum, ibi videatur, &c.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Conc. Trid. declaratio.

QVANTVM ad Confessores, & Confessionum audientiam sunt notanda aliqua, quæ hodie propter cap. 15. sess. 23. Concilij Tridentini, & alia Decreta obseruare debent.

Prout habetur in Catechesi Neapolitana. *Primo enim dicit. Omnes Sacerdotes in sua ordinatione accipere potestatem absoluendi a peccatis, quia in habitu potestatem ligandi, et soluēdi non autem in actu recipiunt; nam deest eis materia, in quam exercere possint talem potestatem.*

testatem. Cum vero approbantur ab Ordinario consequuntur potestatem iurisdictionis, aut saltem, si non acquirant nouam iurisdictionem, acquirunt materiam subiectam, secundum Medinam, quia Plebs eis subijcitur, secundum quod Superioribus placuerit; & ita sentiunt omnes, tam Theologi quam Canonistæ; est enim forum pœnitentiale, iudicium quoddam spirituale inter pœnitentem, & Deum.

Secundo, Decernit, Nullum Sacerdotem, tam sæcularem, quam regularem posse alicuius pænitentis, siue laici, siue Sacerdotis confessiones audire, nec ad id idoneum reputari, nisi habuerit Ecclesiam Parochialem, aut per examen, seu alias idoneus ab Episcopo iudicetur, & approbationem in scriptis, quæ gratis detur, obtineat; non obstantibus Priuil &c.

Scire debes quantum ad laicos, quod omnes Rectores animarum, ante Concilium poterant omnes, & quoscunq; simplices Sacerdotes (non interdictos tamen) etiam Regulares admittere, ad audientiam confessionum, suæ tamen Parochiæ per cap. omnis vtriusque sex. De pœnit. & remiss. & quamuis gloss. huius Decretalis, & gloss. Clem. 1. de Priuileg. & nonnulli alij Iuristæ senserint, Parochianos licentiatos a suo Parocho, non potuisse confiteri, nisi habenti curam animarum, tamen Theologi, cum praxi in vsu recepta, oppositum semper asseruerunt. Nam alias sequeretur, quod Episcopi, qui habent a iure licentiã, vt possint eligere sibi confessarium, non possent eligere quemcunq; simplicem Sacerdotem. Item sequeretur, quod nec concessio Episcopi, alieni subdito facta de eligendo confessarium, nec gratia facta a Papa per Bullas, cuicunq; illas accipienti, vt possit eligere confessarium quem voluerit, foret valida; quæ omnia sunt absurda. In cap. ne pro dilat. de pœnit. lib. 6.

Hodie tamen (& est nouum ac singulare) videns Sancta Synodus Tridentina, quod Parochi plurimi, suæ conscientiæ prodigi, ad audientiam confessionum animarum, & ouium sibi commissarum, multos ignaros admittebant, iccirco temperauit cap. omnis vtriusq; de pœnit. & decreuit Neminem Parochorum, posse quempiam ad audientiam confessionum suarum animarum eligere; nisi talis Sacerdos, siue sæcularis, siue Regularis, sit ab Ordinario approbatus, nempe, aut per collationem Ecclesiæ Parochialis; aut alias per examen idoneus iudicetur.

Et quidem hodie vnus Parochus, non potest confessiones Parochianorum alterius Parochiæ audire; nisi aut ab ipsomet Parocho proprio, aut ab Episcopo licentiam obtinuerit: alias absolutio nihil valet.

Alij vero simplices Sacerdotes, siue Sæculares, siue Regulares ab Episcopo dumtaxat approbati, possunt indifferenter ad se confluentes pœnitentes, subiectos tamen illi Episcopo (hoc est quantum ad Confessores sæculares; secus de Regularibus, qui etiam non subditos illi Episcopo posśũt absoluere, ut dixi supra in verbo Absolutio fo. 40. 43. et 66.) sine alia licentia Parochorum absoluere; nisi aliud Episcopo ordinare visum fuerit.

Secundo, Notandum, quod omnes Religiosi præsumentes absoluere excommunicatos a Canone, nisi in casibus a iure expressis, aut gratia Sedis Apostolicæ concessis, vel excommunicatos a sententijs per Statuta Prouincialia, vel Synodalia, sunt ipso facto excommunicati, & absolutio reseruatur Papæ, vt habetur in Clement. de Priuileg. cap. Religiosi, & D. Anton. 3. par. tit. 24. cap. 54. declarat, & Caiet. in Summula tit. excommunicatio. cap. 64 Et aduerte, quod si Presbyteri sæculares absoluerent a prædictis excommunicationibus, præter eas quæ continentur in Bulla Cœnæ Domini, non essent excommunicati, quia in dicta Clement. non comprehenduntur (vt ibi aiunt Doctores) nisi ipsi Religiosi, siue Regulares. Veruntamen Absolutio esset nulla, & ipsi peccarent mortaliter, & tenerentur pœnitenti hoc notum facere. At vero, si Presbyteri sæculares absoluere præsumerent de facto a casibus Bullæ Cœnæ Domini, inciderent etiam ipsi in excommunicationem: Religiosi tamen, absoluentes ab excommunicatione lata ab homine, non incurrunt in excommunicationem, sed peccant mortaliter tantum. Presbyteri in hæc non incurrunt. Quãdo Religiosi non incurrũt.

Tertio, Cauere debent Confessores, ne quempiam absoluant a peccato; & postea ab excom-

excommunicatione,immo semper ad cautelam debet præcedere Absolutio ab excommunicatione minori, & ab alia, si & in quantum possunt. pro quo vide Doctores in locis suis,& præcipue Nauar.in c.9.nu.3.

Cōtra hoc plurimi delinquunt.1. Med. tract. 2. de pœn. Gab. Biel 14.d.54.q. 2. artic.31. Nauar. in Man.c.26. nu.11.& de pœn.d 6.ca. 1.nu. 27.& 31.

Et caueant etiam, ne in absolutionibus dicant Absoluo te a peccatis contritis, &c. quia cum sæpe,de attrito quis fiat contritus virtute clauium,contingeret pænitentem remitti inabsolutum,si diceretur Absoluo te a contritus ut ait Medina, & alij Doctores, qui reprehendunt hanc particulam,vt valde periculosam.

Quarto, Aduertant Confessores,quod quamuis aliquādo nonnulli facultates habeāt a Papa,ut semel in uita,& semel in articulo mortis, valeant ab omnibus casibus absolui,etiam Sedi Apostolicæ reseruatis,non tamen poterunt,earum vigore, a casibus contentis in Bulla Cœnæ absolui, nisi de ea specialis, & expressa mentio habeatur, quod rarissime facere consueuit Papa,nisi in Iubilæis sollemnibus, per Indulgentias autem septēnes,aut huiusmodi,sæpe dari solitas,nunquam fore a casibus reseruatis Absolutio concedi solet:qua in re plurimi labuntur.

Hic ruunt infiniti. Nauar. in Man. c.27. nu. 254.

Quinto, Aduertant præterea,quod ꝑ Iubilæa quæcumq;,numquam aliquis consequitur auctoritatem,vt possit dispensari super aliqua quomodocumq; contracta irregularitate. Et ratio est,quia Bulla Iubilæi,concedit auctoritatem tantummodo super censuris, irregularitas autem non dicitur censura: Neq; si habeat clausulam dispensandi in quibuslibet notis,& absoluendi a quibuslibet censuris,& pœnis, nisi fiat de ea expressa mentio: Concordat Nauar. & Stylus Romanæ curiæ cum communi doctrina.

Sexto,Sciant,quod si quando ex concessa sibi facultate,aliquem ab excommunicatione absoluerint,aut super irregularitate contracta secum dispensauerint, debeant eum admonere,ne propter hoc retineat officium,aut beneficium,si ipsi excōmunicationi, annexa sit pœna priuationis ipso facto,aut etiam inhabilitationis, quia hodie pluribus censuris superadditur prædicta pœna:quo circa,ei opus erit Apostolica dispensatione super tali rehabilitatione,immo nec ipsi Superiores Regularium poterunt tales inhabilitatos a Papa vigore suorum Priuilegiorum rehabilitare,etiam in foro conscientiæ, quia per potestatē dispensandi,non consequitur quis auctoritatem rehabilitandi, cum sint actus differentes;ut tenet Nauar & Felin. Bene uerum est,quod nunc aliquibus Religionibus,hoc est concessum,ut nouissime a Greg.XIIII. Ministris infirmorum,& per consequens, eo gaudent Priuilegio omnes Mendicantes,& participantes: de quo dixi supra in verbo Absolutio ordinaria quoad fratres,fol.20.

Fel.in cap. vlt. de off. Iud. ordin. Ministrorū infirmorū priuileg.

Ex Priuilegijs Societatis IESV.

SCiendum,quod Confessores Ordinis,debite expositi ad audiendas secularium confessiones,licet nullo litterarum gradu sint insigniti,possunt aperire litteras sacræ Pœnitentiariæ, Magistris in Theologia,vel in iure Canonico Doctoribus,destinatas,& auditis confessionibus ad eos recurrentium,impositaq; pœnitentia in litteris expressa, vel de iure imponenda,ac in foro conscientiæ,quascumq;, siue verbo,vel scripto, missas absolutiones,Dispensationes,& pœnitentiarum iniunctiones excipere, & exequi: Ita concessit Greg. 13. Societati Iesu.vt habetur in eius Compendio Priuileg.verbo Confess. §.3.

CONFIRMATIO PRÆLATORVM.

1 *Gen eralis Minister.*

CLEMENS Quartus,statuit,quod generales Ministri Fratrum Mino.statim,postquam electi fuerint, secundum Regulam, & Constitutiones Ordinis, eo ipso veri Ministri generales eiusdem Ordinis sint effecti,hoc est,quod pro confirmatis habeantur.B.fol.56. Et fio.139.concess.307.

¶ Circa

¶ Circa confirmationem Vicariorum, tam Generalium, quam Prouincialium, fuerunt nonnulla ordinata per aliquos Summos Pontifices, quæ, quia iam nobis non deseruiunt, omissa sunt. Attamen Conuentualibus videtur, quod possent deseruire. *Collector.*

CLEMENS Quintus in declaratione Regulæ Fratrum Min. statuit, quod confirmatio electionis Ministri Prouincialis prędictorum Fratrum, pertineat ad Ministrum generalem, prout habetur latius infra in dictione. Electio. §.7. 2 *Minister Prouinc.*

LEO Decimus, statuit quod generales Magistri Fratrum Min. Cõuentualium, teneantur petere confirmationem a Ministro generali eiusdem totius Ordinis, quemadmodum Vicarij generales olim de Familia, vel de Obseruantia petere tenebantur antea a Ministro generali Conuẽtualium. B. ffo. 32. concess. 105. 3 *Magister generalis. Nota, ista confirmationes nunquam fuerunt in vsu.*

¶ IDEM Leo statuit, quod Magistri Prouinciales prædicti Ordinis in singulis Prouincijs teneãtur petere cõfirmationẽ a Ministris Prouincialibus Regularis Obseruantię: eo modo, quo Vicarij Prouinciales, olim de familia nũcupati, antea petere tenebantur a Ministris Conuentual. B. fffo. 32. conc. 106. 4

CONSECRARE RES ECCLESIASTICAS.

CIRCA consecrationem Altarium, quid concessum sit a Sede Apostolica, dictum est supra, in dictione, Altare. Et similiter ea quæ pertinent ad consecrationem Ecclesiarum, & aliarum rerum Ecclesiasticarum, habentur supra in dictione, Benedicere, quia commixtim cum attinentibus ad benedictionem concessa sunt, ideo require ibi. §.3. ac. 6. & 6. & 13. & 14. ac. 15. Vide etiam in dictione, Ecclesiæ Fratrum. §.6. *Collector.*

CONSERVATORES ORDINIS.

SIXTUS IIII. mandauit quibuslibet in dignitate ecclesiastica constitutis, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonicis, per vniuersum orbem, qui per Guardianos, & Fratres Ordinis Min. seu Syndicos Romanæ Ecclesiæ, prædicto Ordini deputatos, requisiti fuerint, quatenus per se, vel aliũ, seu alios, vbi, & quãdo opus fuerit, sollemniter publicent eorũ Priuilegia; & eisdẽ, ac illorũ domibus, & professoribus efficacis defensionis præsidio assistẽtes, faciant eos pacifica possessione Priuilegiorũ, & Concessionũ huiusmodi gaudere, non permittentes per quoscũq; indebite molestari, &c. B. fo. 61. Et ffo. 145. conc. 356. vbi ad longũ ponitur potestas Cõseruatorũ, & modus, quẽ obseruare debent. Et similiter habetur quoad Fratres Carmelitas. ffo. 189. conc. 484. Et quoad Prædicatores. ffo. 242. concess. 588. Et quod Augustinienses. ffo. 251. concess. 640. 1 *Vide in Cõc. Trid. sess. 14. c. 5* *Priuilegia Pro omnib. Fratribus Mendic.*

IVLIVS II. statuit, vt quæcumq; persona, seu personæ, alias de iure capaces, pro parte Fratrum Mi. requisitæ, (nisi legitimo impedimento detentæ fuerint,) iurisdictionem, & cõseruationem eorumdem Fratrum, vigore Priuilegiorum suorum, sub excommunicationis pœna suscipere teneãtur. B. fol. 43. ffo. 126. concess. 280. 2 *Excõicat. Collector.*

¶ Virtute huius concessionis Iulij, & alterius antepositæ, Sixti, iam Fratres non sunt astricti ad certos, & determinatos Conseruatores; sicut olim, quando quælibet natio, seu Prouincia habebat per Bullam particularẽ, duos, vel tres Conseruatores determinatos, sub nomine dignitatis. Ita quod il- *Nota.*

læ pro-

læ prouisiones possunt hodie lacerari,& comburi tamquam superfluę,ex quo per præfatas Concessiones Sixti,& Iulij possunt illos Cõseruatores, seu quoslibet alios assumere. Et idem est de Conseruatoribus particularibus, quos aliqui Fratres minus docti procurant sæpe pro negotijs superuenientibus,quia, scilicet,est superflua huiusmodi procuratio,cum Conseruatoria Maris magni sit perpetua,& vniuersalis.

3 Cõcilium. Restrictio. LEO decimus in Concilio Lateranensi statuit, ut Conseruatores Fratrum, pro tempore,a Sede Apostolica deputandi,doctrina,& probitate sint præstantes,& in ecclesiastica dignitate constituti esse debeant. Et voluit, vt corã eis per eosdem Fratres,quibus dati fuerint,vltra duas dietas, a loco suæ solitæ habitationis,nullus trahi possit,Priuilegijs super hoc alias eis concessis, nullatenus suffragantibus. B.fffo.26. concess. 83.

4 Confessio. Sacramenta. Missas. ¶ IDEM Leo habita informatione,quod in aliquibus partibus multa grauamina inferebantur Fratribus Mendicantibus,ab ecclesiasticis personis,specialiter asserendo,quod confessi Fratribus debite præsentatis, tenebantur iterum eadem peccata confiteri suis Curatis: & quod Sacramenta Eucharistiæ, & Extremæ vnctionis non poterant a Fratribus ministrari illis, quibus, sine caussa, dicti Curati recusabant huiusmodi Sacramenta administrare: quod Christi fideles audiẽtes Missas diebus Dominicis,& Festiuis in Ecclesijs Fratrum, non satisfaciebant præcepto Ecclesię, & alia multa consimilia, dedit Conseruatores omnes Ecclesiarum Prælatos,districte eis præcipiendo,ut quãdocumque requisiti fuerint a Fratribus prædictis, non permittant eos molestari, aut grauari,sed contra tales molestatores procedant per Censuras ecclesiasticas,& alia iuris remedia. B.fffo.47. concess. 142.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Cõc. Trid. *PRO huiusmodi Conseruatorum materia videatur dispositio Cõc. Tri. sess. 14.c.5.de reformatione, a qua cum sine dubio excludantur Regulares, (vt in fine illius c.5 habetur,et infra in fine dicemus) remanere in suo robore Priuilegia Mendicantium pro hoc impetrata, clarissime liquet. Ac proinde videnda est Concessio pro hoc facta a Pio V. Ordini Prædicatorum anno 1571. ut in Const. 140. Ad hoc nos Deus,&c. qua licet postea a Greg. 13. fuerit reducta ad dispositionẽ Iuris communis, & sacri Concil. Trid. remanet tamen, quoad hoc in suo vigore, cum Cõcilio non contradicat.*

Et idem Greg. 13. omnibus Regularibus concessit, ut in Ciuitatibus Italiæ sibi Conseruatores eligerent, coram quibus conuenirentur, semelq; electos non mutarent, eorumdemque nomina, intra mensem, Episcopis locorum ordinarijs indicaret, Alioquin, coram ipsis Ordinarijs conueniri possint. Ita habetur in declarat. Sac. Cong. Card. supra Conc. in sess. 7. cap. 14.

Conseruatores qui dicantur. *Sed notandum, quod per Conseruatores consueuit Romana Curia, Religiosis, & alijs personis miserabilibus prouidere, circa quarum defensionem, interdum iudices ordinarij inueniuntur negligentes, immo, & ipsos frequentius infestantes.*

Conseruatorum genera tria sunt. *Sunt autem Conseruatores Iudices dati ad defendendum aliquos a manifestis iniurijs sibi competentibus, & secundum gl. in cap. 1. de off. deleg. in VI. Interdum dantur cõtra infringentes Priuilegia concessa aliquibus personis ex beneficio Sedis Apostolicæ, & isti dicuntur proprie Conseruatores. Aliquando dantur, ut defendant aliquos contra iniurias, & offensas illatas, & isti dicuntur proprie Defensores, & de istis duobus proprie intelliguntur iura loquentia de Conseruatoribus in d. c. 1. & fin. de off. deleg. Aliquando dantur generaliter cum amplissima, & maiori potestate, quam iura loquuntur,*

Conseruator secun-

sed

sed quæ in rescriptis, vel Priuilegijs continentur, quæ sunt diligenter inspicienda, & seruanda: quia conseruatores secundum Priuilegia, multa possunt, quæ non possunt conseruatores secundum iura allegata: Papa.n. potest illa remouere, ex plenitudine potestatis suæ sunt.n. mere positiua, & quamuis conseruator sit delegatus, (quod probatur ex eo, quia materia eius ponitur in tit. de off. deleg. vt probat bona gl. in d.c.1. In verbo conseruatores) sunt tamen multa differentia, vt probat Ioan. And in d.c. fin. ex ipso text. quas ibi vide.

dum Priuilegia plura potest, q̄ secūdū iura. Conseruator est delegatus. Ioā. Andr.

Item conseruator, secundum iura, vt habetur in d.c. fi. non potest esse, nisi, qui dignitatem, aut personatum habeat in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, puta, Episcopus, Abbas, Archipresbyter, & similes: & quamuis secundum iura vitieatur, quod Canonici Cathedralium Ecclesiarum, & Officiales, ac Vicarij ipsorum non possint esse conseruatores, quia eget declaratione, vt probat gl in cle. 2. de rescr. in ver. Delegatus; tamen per priui. Iul. 2 & Clem. 7 Fratribus Minimis concessum, præfatæ personæ, si eliguntur in conseruatores per fratres ipsos esse possunt. Item Prior, siue Prælatus in Ord. Minimorum, vel aliorum Ordinum potest esse conseruator, vt probat Tabie. in ver. Conseruator. §. 2. & in uer. Dignitas, & non videtur dubium per dictum priuil. Clem. 7. quod, dirigit etiam Prioribus.

Conseruatores q esse possunt.

Iul. 2. Cle. 7.

Et quamuis conseruator secundum iura, ex officio suo non possit se intromittere nisi de manifestis iniurijs, & violentijs, ac de illis, quæ requirunt iudicialem indaginem, vt habetur in dicto capitu. fina. & consequenter a beneficio, quod est sequela, vt ibi probat gloss.

Conseruator secūdū iura ex off. suo de quibus cognoscere possit

Tamen conseruator Fratrum secundum Priuilegia pro defensione iurium, & bonorū ipsius Ordinis potest se intromittere super quibusuis molestijs, iniurijs, atq; damnis præsentibus, & futuris, Mendicantium Ordinibus, a quibusuis molestatorib illatis, in illis, videlicet, quæ iudicialem requirunt indaginem, summarie, simpliciter, sine strepitu, & figura iudicij: (quid autem per ista verba importetur, vide clem. sæpe de ver. sig.) in alijs vero, prout qualitas eorum exegerit, quia omnia, sine quibus eius iurisdictio non posset explicari, intelliguntur esse ei commissa. ff. de iur. omn. iud l. 1. 2.

Conseruator Fratrū secundum Priu. Clem. sæpe de uer sig.

Item conseruator secundum iura, quamuis nō permittatur extra ciuitatem, aut Diœcesim, in qua fuerit deputatus, contra aliquem procedere, aut aliquem extra locum itinere vnius diei remotiorem protrahere, vt in d.c. fi. habetur. §. conseruatores; tamen conseruatores Fratrum habent potestatem (secundum priuil.) id posse facere. nam per dictum Fratrum priuil. Clementis, Conseruatores fratrum habent potestatem etiam extra loca, in quibus fuerint deputati procedendi, & conceditur eis facultas citandi, & inhibendi, etiam per edictum ad se trahendo citatos & monitos non obstantibus Bonif. Papa 8. de vna, & Concilij Generalis de duabus dietis, dummodo non ultra tres dietas aliquis trahatur.

Cōseruator secūdū iura non habet potestatem extra: Cōseruator Fratrum secundū priuil.

Item conseruator secundum iura, quamuis debeat procedere per se ipsum, nec possit cōmittere vices suas alijs (exceptis citationibus, & sententiarum denunciationibus) nisi aliter ei committatur per litteras, & tunc non, nisi inf. ciuitatem, & Diœcesim in qua deputatus fuerit, hoc ei facere licet, vt habetur in d.c. fi. §. vices quoq;. Tamen conseruator fratrum secundum Priuil. poterit committere uices suas alijs, etiam si sint extra loca, in quibus deputatur conseruator, ut patet in dicto Priuil. Clementis. Item officiū conseruatoris secundum iura, durat vsque ad obitum concedentis tantum, quoad negocia non capta, vt habet, in d.c. fi. § officium: Officium uero conseruatoris fratrum secundum Priuil. numquam expirat, neq; etiam per mortem concedentis, & hoc est iuri consonum, nam secundum gl. vt patet ex c. complures. de offi. dele. in 6. quando sunt plures conseruatores deputati pro uno Prælato, vel Monast. seu Ecclesia, vel Relig. quoad negotium cœptum per unum illorum, perpetuatur iurisdictio in alijs, non obstante morte concedentis.

Cōseruator secundū iura non pōt alteri committere vices suas. Cōseruator Fratrum secūdū priuil: Cōseruator iura quā.ū durat. Conseruator secundum priui. priuil. Clementi 7 concessum Minimis.

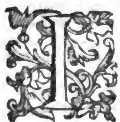
Clemens VII. in prædicto Priuileg. mandauit quibuslibet in dignitate Ecclesiastica

consti-

cõstitutis, & Metropolitanæ, vel alterius Cathedralis Ecclesiæ Canonicis, per vniuersum orbem vbilibet constitutis, inter alia, vt per Fratres in conseruatores requisiti, possint si opus fuerit inuocare brachium sæculare, & quoscumq; inobedientes, cuiuscumq. dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis existant, per censuras Ecclesiasticas, appellatione postposita compellere. Vbi est sciendum, quod virtute huius Concessionis Clementis, & alterius antepositæ Iulij II. iam Fratres non sunt hodie astricti, ad certos, & determinatos conseruatores, sicut olim, vt audiui, quando qualibet natio, seu Prouincia habebat per Bullam particularem, duos, vel tres conseruatores determinatos, sub nomine dignitatis, ita quod illæ prouisiones nihil prosunt hodie tamquam superflua: ex quo per præfatas cõcessiones Iulii, & Clementis, possunt illos conseruatores, seu quoslibet alios assumere ad beneplacitum. Et idem est de conseruatoribus particularibus, quos aliqui Fratres minus docti per eorum Prouincias procurant, sæpe pro negotiis superuenientibus, quia est superflua huiusmodi procuratio, cum conseruatoria maris magni, & dictarum litterarum Iulij II. & Clem. VII. sit perpetua, & vniuersalis, vt ibi apparet. Demum duo sunt valde notanda, alterum, quod conseruatores Minimorum sunt participes suffragiorum totius Ordinis, & possunt omnia quæ possunt conseruatores aliorum Ordinum, secundum Priuilegia illis concessa, & capitulariter electi gaudent Priuilegijs ipsius Ordinis. Alterum quod ea, quæ Sancta Synodus limitauit circa Iudices conseruatores, non comprehendunt personas Regularium locorum, quæ sumus nos, vt in finalibus verbis supradicti c. 5. sess. 14. habetur.

Nota. *Nota.* *Sess. 14. de refor. c. 5.*

CONVENIRI IN IVDICIO.

1 INNOCENTIVS IV. concessit, vt Fratres Minor. nequeãt cõueniri in iudicio, etiam per litteras Apostolicas, quæ de huiusmodi Indulto, & prædicto Ordine mentionem non fecerint. B. fol. 26. & ffo. 109. concess. 235.

2 CLEMENS IIII. concessit, & statuit, quod per litteras Apostolicæ Sedis, aut Legatorum, seu Delegatorum ipsius, conueniri a quoquam prædicti Fratres Min. minime valeant. B. fo. 57. Et fo. 140. concess. 321. Vide circa hoc infra. §. 4.

3 ¶ IDEM Clemens concessit, quod Fratres Min. nec ratione delicti, aut contractus, seu rei, de qua contra ipsos Fratres ageretur, possint coram locorũ Ordinarijs conueniri, nec illi, quoad hoc, suam in ipsos iurisdictionem exercere; decernens irritum, & inane quidquid secus factum, vel attentatum fuerit. B. fo. 59. Et ffo. 142. conc. 342.

4 *Diœcesani* SIXTVS IIII. statuit, ne locorum Diœcesani, aut alij Ordinarij, seu alij quicumque, in personas, aut loca Fratrum prædictorum, cõtra præfati Clementis ordinationem suprapositam, sibi quamcumque iurisdictionem, aut superioritatem uendicare præsumant. Ac districte inhibuit, ne quispiam absq; Sedis Apostolicæ speciali commissione, aut auctoritate, in personas, domos, & loca dicti Ordinis (vtpote prorsus exempta) aliquas Censuras, vel sententias specialiter, vel generaliter promulgare, audeat, &c. B. fol. 60. Et ffo. 144. concess. 347.

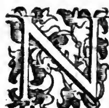
Collector. Pro omnibus medi. ¶ De hoc habetur etiam latè in mari magno Carmelitarum. ffo. 161. conc. 384. Et ffo. 187. conc. 479. Et in mari magno Prædicatorum. ffo. 239. conc. 570. Et in mari magno Augustiniensium. ffo. 248. concess. 620. Et in mari magno Minimorum.

AN-

ANNOTATIO CORDVBAE.

QVOAD hanc materiam, videantur etiam ea quæ in hoc Compendio habentur, titu. Exemptio, tit. Priuilegia, & secundum subiectam materiam, quia multa alibi dicta faciunt ad hæc.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

NOTANDVM, quod in mari magno Fratrum Minimorum habetur, non posse conueniri coram Ordinarijs locorum a sæcularibus, Ac per Leonem X. statutum fuit, vt nec a fratribus, nisi prius per ordinarios Prælatos Religiosos gradatim procedatur, immo omnes iudices Ecclesiastici, & sæculares debent remittere caussas Fratrum, & Sororum ad iudicium ipsius Ordinis. Pro Minimis. Passarel. in Collec Priuil. § 79.

Sed est aduertendum, quod tam ista quam omnes aliæ supradictæ Concessiones in §. 3 & 4. licèt fuerint a Pio V. in 38. Constit. confirmata, quia tamen illa fuit reducta per Greg. 13. ad ius cõe, & ad dispositionem Concil. Trid. & præcipuè circa hanc exemptionem: Ideo sunt limitanda iuxta Decretum ipsius Conc. Trid. sess. vlt cap. 14. de Regularibus, vbi dicitur Regularis non subditus Episcopo, qui intra claustra Monasterij degit, & extra ea ita notorie deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante, a suo Superiore, intra tempus ab Episcopo præfigendum seuere puniatur, ac de punitione Episcopum certiorem faciat, sin minus a suo Superiore officio priuetur, & deliquens ab Episcopo puniri possit. Et vide etiam, quæ dicam infra in verbo Exemptio, in princ. De hoc vide etiam Bullam Clem. VIII. inf. fol. 554. In §. 3. & 4. Conc. Trid.

Et hoc adeo est verum, vt dicat, & teneat Paulus Fuscus Episcopus Sarnensis lib. 2. de Visitatione. c. 20. nu. 20. quod ipsi mẽdicantes, alijq; Monachi exempti delinquentes, nec capi per Episcopum, nec incarcerari possint, alias incideret ipse Episc. in excom. iuxta notata per Paul. de Leaz. in c. si cler de sent. excom. lib. 6. & Doctores in Cle. frequens de excess. Præl. Ibiq;, ipse Tarnensis Episcopus ait, quod cum delinquunt, scribendum est Superioribus cum affixione termini, iuxta supradicti Conc. Trid. Sess. ult. cap. 14. decretum. Habuit. n. Conc. respectum ad Superiores Religionum, ne ex publica punitione vnius ab alio iudice, tota Religio nominetur, & sic honeste procedendo, iustitia etiam ministretur, pro purgatione excessuum in Diœcesi: hæc ibi: Quæ doctrina est valde notanda, & memoria tenenda, quia alia similis, ita expressa, forsitan non reperietur. Notab. doctrina Pauli Fusci Episco. Sar. Eps aliquẽ Regularem exemptum incarcerãs, est excõicatus.

Immo Abbas in dicta Clemen. frequens, expresse dicit, quod Prælati facientes capere Clericos, seu Religiosos exemptos, in casibus eis a iure non concessis, & sic iniuriose, sunt Excommunicati arg. c. Vniuersitatis, de sent. excommunicationis: Et hoc voluisse ait glo. in d. clem. frequens in verbo Capiunt, bene intellectum.

CONVENTIONES.

LEXANDER IIII. irritauit, ac nullius existere firmitatis decreuit, oẽs conuentiones, obligationes, cõpositiones, & pacta, quæ Fratres Min. etiam si sint Guardiani, vel Custodes, fecerint contra prædicti Ordinis statuta, vel consuetudines, absq; Generalis, vel Ministrorum Prouincialium licentia, & assensu. b. fo. 27. Et ffo. 26. conc. 17. 1 *Custodes Guardiani.*

HONORIVS IIII. decreuit irrita, & inania pacta quæcumq;, quæ Fratres Minores, (etiamsi sint Ministri Prouinciales) in receptionibus locorum, & domorum eiusdem Ordinis, cum Prælatis, Rectoribus, & Clericis Ecclesiarum, in quarum territorio, domus, & loca prædicta consistunt (si abs- 2 *Ministri Prouinciales.*

L que

Ministri Generales. que licentia Generalis Ministri, vel Capituli etiam Generalis) inire præsum
Collector. pserint, in præiudicium dicti Ordinis B. fo. 48. Et ffo. 132. concess. 297.
¶ Suprascriptæ duæ prouisiones fuerunt reuocatæ per Capitulum fi. de pactis. lib. 6. tamen per reualidationem generalem omnium reuocatorum, per Sixtum factam, sunt in pristino statu. Vide in dictione, Priuilegia, prope finē.

3 *Capitulū Generale, vel Prouinciale.* LEO X. in Concilio Lateranensi statuit quod pacta, & conuentiones inter Fratres, & Prælatos, ac Curatos (pro tempore inita) valeant, nisi per subsecutum Capitulum proximū Generale, vel Prouinciale refutata, & per eos, refutatio huiusmodi, intimata debito tempore fuerit. B. fff. 29. concess. 75.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 2. *vbi Collector allegat. c. fi de pactis, lib. 6. qui voluerit illud videre quantum attinet ad conuentiones, habetur supra in hoc Compendio, titulo Concordia §. 2.*

CONVENTVALES FRATRES.

Collector. OMISSIS quamplurimis, quæ de Fratribus Minoribus Conuentualibus fuerunt statuta, & ordinata per multos Sūmos Pontifices, præsertim, postquam per Concil. Constantiense fuerūt segregati ab eis, Fratres eiusdem Ordinis Regularis Obseruantię, vsq; ad vltimum Capitulum Generalissimum, Romæ celebratum, tēpore Leonis X. vbi translatum fuit officium Ministeriatus, & omnis præeminentia Ord. ad fratres Min. Obser. solum ponentur in hoc Compendio, ea, quæ in prædicto Capitulo Generalissimo, per præfatum Leonem X. fuerunt, quoad huiusmodi Conuentuales ordinata. Nam ferè omnia alia antiquitus circa illos statuta, iam sūt superuacua, exceptis duabus Concessionibus, quæ habentur sup. in dictione Apostatæ. §. 15. & 16. De quibus tamen est dubium, vtrum maneant in suo vigore, an sint reuocatæ per ordinata a Leone X. quæ habentur infra.

1 ALEXANDER VI. Decreuit, nullum professorem Obseruantiæ Ordinis Minorum, si ex illa egrediatur, parentibus, propinquis, vel affinibus suis, quouis modo succedere, aut aliquo Indulto Fratribus Conuentualibus dicti Ordinis, ad hoc concesso, gaudere posse. Nec etiam Conuentus, occasione professoris huiusmodi, ius aliquod in hæreditate, vel quauis alia successione propinquorum, quomodolibet acquirere, & consequi posse. B. fffo. 3. concess. 3.

2 *Licentiare Fratres.* LEO X. statuit in Bulla unionis, quod de cetero nullus Frater reformatus, possit per quemcumq; Prælatum Ordinis (etiam Ministrum Generalem) mitti ad morandum, ad aliquem Conuentum non reformatum, aut pro reformato non habitum, scilicet, Conuentualium; excepto, quod si Capitulis *Capitulū Prouinc.* Prouincialibus videbitur minus malum, aliquem Fratrem licentiare ad nondum reformatos, quam ipsum cum reformatis retinere; tali casu possint Prælati mittere Fratrem, seu Fratres reformatos ad nondum reformatos. Et inhibuit sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, omnibus, & singulis Cō- *Excommunicatio.* uentualium, secundum Priuilegia uiuentium, Prælatis, ac subditis, ne aliquem ex præfatis reformatis, nisi modo prędicto recipere audeant. Similiter, & dictis

& dictis reformatis Fratribus, sub eadē pœna prohibuit, ne ab obediētia suorum Ministrorum vllatenus, quam modo prædicto, recedant. B. fffo. 30. concessione 100.

¶ Aduerte circa prædicta, de licentiandis, seu mittendis aliquibus Fratribus de Obseruantia ad Conuentuales, quod licet hic concedatur, vel potius permittatur; non tamen est tutum sic facere, prout in Capitulo Generali Meclinensi (vbi fuit electus Reuerendus Pater, claræ memoriæ Oliuerius Mallardi) determinatum est sub sequentibus verbis. *Collector.*

¶ Declaratur, quod Fratres Familiæ Obseruantiæ, non possunt, salua conscientia, quantumcumq; discoli fuerint, licentiari, vt Conuentualibus se subijciant, etiam si in obseruantia stare noluerint; sed a suis insolentijs coerceantur pęnis debitis, vsque ad carceres. Professi autem sub Conuentualibus, & postea nobis adiuncti, cum a suis insolentijs resipiscere noluerint, & licentiā postulauerint, licentiari possunt, dummodo in Obseruantia sub Conuentualibus prædictis stare voluerint, alias non. Habetur hoc statutum. fo. 228. tractatu. 3. Et fffo. 247. tractatu 2. *Statutum Capituli Generalis. Nota.*

¶ Hoc idem dicendum, & tenendū esse videtur, de expulsione incorrigibilium ab Ordine. Circa quod, videatur. cap. fin. de regularibus, cum alia deliberatione statutum, quam breue Alexandri 6. concedens eorum expulsionē.

¶ IDEM Leo in Bulla Concordiæ statuit, quod tam Generalis, quā Prouinciales Ministri, tam ante, quam post Generalis, & aliorum Magistrorum confirmationem, tam de Generali, & Prouincialibus, quam alijs Fratribus Conuentualibus huiusmodi, & eorum, ac aliorum Tertij Ordinis Fratrum, & sororum nuncupatorum, qui antea sub Ministro Generali Conuētualium fuerant regimine, nullatenus se intromittere, aut eos per se, vel suos Commissarios visitare, seu corrigere possint; nec aliquam iurisdictionem, seu superioritatem in ipsos exercere valeant; pręterquam cum ipsum Ministrum Generalem pro tempore existentem, ad ipsorum Fratrum Conuentualium domos, & loca declinare contigerit. Quo casu ipse Minister Generalis, eosdem Fratres Conuentuales paterne visitare, ipsiq; Fratres Conuentuales eumdē Ministrū Generalem, tamquam totius dicti Ordinis Superiorem, omni cum charitate, & dilectione recipere debeant, dummodo, idē Minister Generalis nihil iudicialiter, circa ipsos Fratres Conuentuales, & Domos eorum, & loca, ac etiam Monasteria Monialium, sub eorum cura degentium exerceat; nisi eo modo, quo Minister Generalis, antea Fratrum Conuentualium, super Fratres de Familia, & eorum domos, & loca, & Monasteria Monialium, ante Capitulū Generalissimum exercebat, & exercere possit. B. fffo. 32. concess. 107. 3 *Visitatio. Correctio.*

¶ IDEM Leo præcepit Generali, & Prouincialibus Ministris, sub excommunicationis latę sententię pœna, ne directe, vel indirecte procurent malitiose, quod domus, & loca Fratrum Conuentualium, seu Monasteria Monialiū, curę Magistri Generalis Conuentualium huiusmodi subiecta, eis quoquomodo auferantur; decernens, quod quidquid in contrarium attentatum fuerit, sit eo ipso irritum, & inane. B. fffo. 32. concess. 108. 4 *Excommunicatio. Reformatio.*

¶ Aduerte, quod subditi prædicta facientes, non incurrent, sicut per concordias antiquas, nec etiam Prælati, si non faciant malitiose. *Collector.*

¶ IDEM Leo statuit, quod nulla Domus, seu Conuentus Fratrum Minorum Conuentualium, possit transferri ad obedientiam Fratrum Obseruātiæ, in qua fuerint minus, quam decem Fratres, sed si fuerint plures, scilicet, a decem, vsque ad viginti, non possit etiam transferri, nisi tres partes Fratrum talis domus consenserint. Si autem fuerint a viginti, & supra, vsque ad quemcumque numerū, nequeat etiam reformari, nisi duæ partes prædictorū Fratrū 5 *Reformatio Conuētuū.*

consentiant. Et voluit, quod in quocumque præfatorum duorum casuum, Minister Generalis,& Prouinciales possint (quacumque contradictione non obstante) domos Fratrum Conuentualium, & illarum Fratres huiusmodi, libere,& licite recipere. B.fffo.32.concessio.110.

6 ¶ IDEM Leo concessit singulis Fratribus Conuentualibus ad Generalē, & Prouinciales Ministros transire volentibus, vt, ab eorum Superiore prius

Licentia. petita, licet non obtenta, licentia, liberam transeundi licentiam, & facultatem habent. B.fffo.32.concess.111.

7 ¶ IDEM Leo statuit, quod illi ex Fratribus Conuentualibus, qui vitam,

Reformatio Fratrū Cōuentualiū reformatam sub Generalis, seu Prouincialium Magistrorū cura ducere voluerint, sub eorum regimine permanere possint; dummodo aliquo signo notabili distinctiuo distinguantur,& discernantur ab Obseruantibus; qui vitam Regularem sub Generali, seu Prouincialibus Ministris ducunt, prout Generalis Minister,& Magister inter se conuenerint B.fffo.32.conc.112.

8 ¶ IDEM Leo statuit, qualiter Fratres Mino. Cōuentuales se debeant habere cum Fratribus Obseruātibus eiusdem Ordinis, in processionibus,& alijs

Processiones. locis publicis, prout habetur infra, in dictione, Processiones. §.3.& 4.

9 ¶ IDEM Leo Motu proprio mandauit, in virtute sanctæ obedientiæ, ac

Prohibitio sub excommunicationis latæ sententiæ,& priuationis officiorum pœnis, ipso facto incurrendis, Generali, & Prouincialibus Magistris prædictorum Fratrum Conuentualium, quatenus dictos subditos suos moneant,& cōpellant, ne prædicent, aut disputent, vel maledica verba iactare præsumant, cōtra decreta, & ordinata per ipsummet Leonem, in Capitulo Generalissimo Romæ vltimo celebrato, scilicet, in Bullis Vnionis, & Concordiæ. B.fffo.35.concessione 120.

10 ¶ IDEM Leo præcepit vniuersis,& singulis Patriarchis, Archiepiscopis, &

Excommunicatio. Episcopis, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub pœna Interdicti ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis a diuinis; inferioribus vero Prælatis, sub excommunicationis latæ sententiæ pœnis, ipso facto, incurrendis, a quibus, nō, nisi per Romanum Pontificem (præterquam in mortis articulo) possint absolui, vt quoties a Fratribus Min. Regularis, Obseruantiæ requisiti fuerint, moneant per eorum litteras patentes, prædictos Fratres Conuentuales, sub pœna amissionis Priuilegiorum, eis, per dictam Bullam Concordiæ concessorum, vt præ-

Concordia dictam Bullā Concordiæ, ac omnia,& singula in ea contenta, cum effectu obseruēt. Et vt in euentum, in quem eis constiterit eos contrauenisse, declarent, eos pęnam priuationis huiusmodi incurrisse. Ac ex tunc Fratres ipsos Conuē-

Reformatio. tuales, omnimodæ subiectioni, correctioni,& obedientiæ Generalis, & Prouincialium Ministrorum, in suis Prouincijs respectiue perpetuo (iuxta formam litterarum Capituli Generalissimi) subiectos esse. Inhibendo tam Ge-

Bona immobilia. nerali, quam Prouincialibus Magistris, ne de dictis Fratribus Conuentualibus, vel eorum Domibus, & locis vllatenus (nisi quantum a Ministris Generali,& Prouincialibus illis fuerit concessum) se intromittant vllo modo, Qui quidem Ministri, Generalis,& Prouinciales, ad omnimodam dictorum Conuentualium reformationem, etiam per fauores Regum,& Principum,& Cōmunitatum, insudare teneantur; bonis tamen immobilibus dictorum Conuētuum, per Generalem, & Prouinciales Ministros reformandorum; pro vna quarta, Ecclesiæ Cathedrali seu Diœcesi, in qua dicti Conuentus siti fuerint; pro duabus vero, in expeditionem Cruciatæ contra infideles; pro reliqua autem quarta parte, in reparationem dictorum Conuentuum (ipso facto, quoad obediētiam dictorum Ministrorum reducti fuerint) per eos applicatis. B.fffo.39.conc.127.

¶Vide

¶ Vide aliquid tangens Conuentuales Fratres, inf. in dictione Eleemosyna. §.5. & 6. s. qualiter eis prohibitum sit, ne petant eleemosynas sub nomine Obseruantium. Collector.

¶ Vide etiam, qualiter Fratres Cõuentuales possint puniri a Fratribus Obseruantibus, infra in dictione, Correctio. §.11. Et melius in dictione Eleemosyna. §.5.

¶ Item qualiter Fratres Conuentuales, qui prius fuerunt de Obseruantia, nequeunt succedere suis propinquis, vide inf. in dictione Hæredes. §.5. & 6.

ANNOTATIO CORDVBAE.

QVOAD §. 2. vbi Collector videtur reprehendere expulsionem incorrigibilium secundum priuilegium Alexan. VI. dic, quod si fiat cum debitis circumstantijs, quæ in eo priuilegio Alex. VI. innuuntur, tunc debite fit talis expulsio: vt de hoc habetur infra tit. Eijcere ob ordine. §.4. & ibi Collector concordat cum ijs, & in tit. Habitus Fratrum. §.9.

Quoad §.10. Notandum, An bona Fratrum Conuentualium nostri Ordinis, particulariter venientium ad nostram Obseruantiam, possint distribui, & quomodo? vide in eodem Compendio tit. Bona, post. §.13. quia a paucis circa id aduertitur, quod ibi notat Collector. Item quod nullus iniuriet Conuentuales, vel Obseruantes, vocando Bullistã, seu alio nomine irrisorie, videatur inf. in Compendio tit. Obseruantes. §.7.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

EST SCIENDVM, quod, vltra suprapositas Dispositiones circa Fatres Conuentuales factas, Pius V. in Const. sua 61. Ad extirpandos, quæ in Capitulo Generali, tunc Romæ celebrato recepta fuit, anno Domini 1568. Et in Const. 67. Illa nos cura. eodem anno edita, nonnulla alia pro reformatione illorum ordinauit, & præcipue ut nihil propriũ habere possint, sed omnia bona in Communes suarum cuiuscumq. Domorum, & Religionis vsus conuertantur. Et dispensationes quascũq; desuper concessas reuocauit, & annullauit: & sic, quoad hoc fuit correcta Cõces. eis facta a Pau. III. an. 1540.

Bona, quæ priuatim alicui donata, vel relicta fuerint, Superioribus consignari præcepit.

Bonorum administrationis, ac dispensationis, & rationis reddendæ formam dedit.

Officiorumq; ambitum strictissime prohibet sub pœna eorum priuationis, & ad futura inhabilitatis.

Nouitij ante 18. annum suæ ætatis non recipiantur, & recepti dimittantur, nisi expleuerint annum 15. Laici, qui 25. annum non attigerunt, ad seruiendum ne recipiantur, & recepti dimittantur. De hac ætate, vide in Verbo Nouitij.

Nouitij educentur in Conuentibus insignibus, in quibus Dormitorium, & Capitulũ habeant seorsum ab alijs Fratribus.

Prouinciales eligantur ex aliena Prouincia.

Sed hoc non obseruatur, immo est ordinatum, vt non eligatur, nisi ex eadem Prouincia.

Guardianatus insigniores, & priuilegiati, triennio, non priuilegiati, biennio diuturniores non sint.

Paternitatis titulo non gaudeant, nisi qui prouincialatus officium obtinent, vel obtinuerint, vel 40. annum agant, vel alias eo digni existant.

Fratres in eodem Conuentu, vltra biennium manere non possint, exceptis sexagenario maioribus.

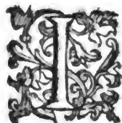
In quolibet Conuentu maneant 12. Fratres ad minus, exceptis Conuentibus retinendis pro commoditate Fratrum iter facientium.

In studijs maioribus, duæ lectiones Theologicæ legantur, practica vna, altera vero speculatiua. vt ibi.

Fratres omnes in refectorio comedant, exceptis infirmis, & camisiis laneis utantur, ac Superiores omnes, vnica cella, & lecto sint contenti.

Nonnulla alia ad bonum eorum regimen spectantia fuerunt ordinata, vt ibidem est videre, sed nunc, quædam supradictorum obseruantur, quædam autem non, prout melius Superiorib. expedire videtur, vel ex consuetudine in contrarium obseruata.

CORRECTIO FRATRVM.

1 *Generalis Minister.* INNOCENTIVS IIII. statuit, seu concessit, vt uniuersos Fratres Minores, qui morantur in obsequijs aliquorum (illis dumtaxat exceptis, qui fuerint ad ligatorum Sedis Apostolicæ seruitia deputati) possit, & valeat Generalis dicti Ordinis libere uisitare, corrigere, & amouere; ac alios pro eis substituere, prout secundum Deum viderit expedire, non obstantibus litteris, seu indultis Sedis Apostolicæ quibuscumque. B. fol. 29. Et ffo. 113. conc. 245.

2 *Ministri Prouinciales.* ALEXANDER IIII. concessit, quod si aliqui Fratres Min. assignati fuerint a Sede Apostolica Archiepiscopis, vel Episcopis, possint Ministri, & eorum Vicarij eos corrigere, & ad Ordinem reuocare. Et quod non teneãtur Prelati Ordinis aliquos Fratres assignare prædictis Episcopis, seu Archiepiscopis, virtute quarumcumq; litterarum Apostolicarum, non facientium expressam mentionem de istis. b. fo. 24.

3 *Generalis, & Prouincialis Ministri.* CLEMENS IIII. statuit, quod Generalis, & Prouinciales Ministri, & eorum Vicarij, illos ex Fratribus Minoribus, de quibus, auctoritate litterarum Sedis Apostolicæ, vel Legatorum ipsius, Archepiscopis, vel Episcopis, & alijs quibuscumque prouisum fuerit, corrigere possint, ac etiam (non obstante contradictione aliqua) eos ad ordinem suũ reuocare. Et quod nec per litteras eiusdem Sedis, aut Legatorum ipsius, aliquos de Fratribus prædictis teneãtur Prælati Ordinis, Archiepiscopis, & Episcopis, aut alijs personis, in socios deputare, nisi dictæ litteræ Indulto huiusmodi, & ordinatione, expressam facerẽt mentionem; ac alias id honestati Ordinis, & saluti illorum viderint expedire. B. fo. 57. Et ffo. 141. concess. 324.

Collector. ¶ IDEM habetur in mari Magno Carmelitarum. ffo. 185. concess. 467. Et in mari magno Predicatorum. ffo. 237. conc. 552.

4 *De Apostatis.* ¶ IDEM Clemens statuit, qualiter Generalis, & Prouinciales Ministri possint, & debeant corrigere Fratres Apostatas, vt habetur supra, in dictione, Apostatæ. §. 8. & 9.

5 GREGORIVS XI. statuit, qualiter omnes, & singuli Fratres Ordinum Mendicantium, qui fuerint Capellani Sedis Apostolicæ, possint corrigi per Superiores dictorum Ordinum, prout habetur dictione, Exempti Fratres. §. 2.

6 *Prælati. Vide supra in uer. Appellare in nostra additione. fol. 82.* BONIFACIVS VIII. concessit, vt Prelati Ordinis Minorem, ad correctiones, & punitiones Fratrum eiusdem Ordinis delinquentium infligendas, ad quos eĉdẽ spectare noscũtur (rimulis, & apicibus iuris post positis) liberè procedere ualeant, secundum consuetudines approbatas, & generalia statuta ipsius Ordinis facta, & fienda. Ac insuper voluit, non licere p̃dictis fratribus, ab eisdem correctionibus, & punitionibus aliquatenus appellare; præmia ta-

nia tamen in hoc deliberatione, ac maturitate debita obseruatis. B. fol. 125. Et ffo. 202. concess. 409. *Appellare.*

¶ IDEM Bonifacius statuit, qualiter Fratres Minores Apostatantes debeant corrigi, vt habetur in dictione, Apostatæ. §. 14. 7

BONIFACIVS IX. concessit Magistro Generali Ordinis Prædicatorum, vt ipse, & alij Præsidentes dicti Ordinis, in Correctionibus Fratrũ eiusdem Ordinis, iuris ordine postposito, secundum consuetudines approbatas, & instituta Ordinis antedicti, procedere libere, & licite possint, & valeant. b. fff. 120. conc. 545. 8 *Pro fratribus Pradicatorum.*

¶ IDEM Bonifacius statuit, ne a correctione quacumque, seu alias ab aliquo Prælato, seu Fratre dicti Ordinis Prædicatorum, quauis occasione appellare, aut contra eos querelam proponere audeat, nisi prius coram Conuentuali, seu Prouinciali Prioribus, seu Magistro Generali Ordinis, & successiue in Generali Capitulo dicti Ordinis, caussam, & querelam suam proposuerit, verbo, vel in scriptis, b. fff. 120. conce. 550. 9 *Appellare.*

¶ IDEM Bonifacius statuit, quod omnes, & singuli Religiosi, quorumcumq;, etiam Mendicantium Ordinum, Sedis Apostolicæ Capellani, perinde suis Superioribus, & correctioni ipsorum, in omnibus, & per omnia sint subiecti, ac si prædictæ Sedis Capellani non essent. b. fff. 126. conc. 564. 10

EVGENIVS IV. & Pius II. Ordinauerunt aliqua circa Correctiones Fratrum Minorum, tam Conuentualium, quam Obseruantium, prout positum est in dictione, Apostatæ. §. 16. Et quoad Carmelitanos. §. 18. & 19. vbi supra. Et in dictione, Eleemosyna. §. 5. 11

NICOLAVS V. concessit Ministro Generali, pro tempore existenti, quod omnes, & singulos Fratres, siue in Monasterijs Monialium, siue in alijs Domibus, Conuentibus, Eremitorijs, & locis dicti Ordinis commorantes, etiam ab obedientia, visitatione, & correctione dicti Ministri, per specialia Sedis indulta, se exemptos esse (præter Regulæ, & Statutorum dicti Ordinis formam) prætendentes, non obstantibus quibuscumque Priuilegijs, exẽptionibus, indultis, & litteris Apostolicis, eis, eorumque Monasterijs, siue Domibus, Conuentibus, locis præfatis, & Eremitorijs, per Sedem Apostolicã, in genere, vel in specie concessis; de quibus in ijs litteris habenda esset mentio specialis, possit iuxta Constitutiones, & regularia instituta antiqua dicti Ordinis corrigere, visitare, punire, & emendare: ac in criminibus grauioribus, si res ipsa exegerit (cum moderamine tamen) torturæ subijcere possit, & valeat dictus Minister Generalis. b. ffo. 47. concess. 500. Et fffo. 87. conce. 250. 12 *Generalis Minister. Exempti Fratres. Torquere Fratres. Vide infra Annotatio. Capuccini in Verbo Eijcere in principio. Collector.*

¶ Semper est aduertendum, quod tales exemptiones possent habere aliqui Fratres, per quas derogetur ista facultas. Et hoc oportet semper reducere ad memoriam, ne minus docti errent. Et idem in sequenti Sixti, & quibuscumque alijs similibus.

SIXTVS IV. statuit in Bulla Aurea, quod Magister Generalis Prædicatorum, & Minister Generalis Fratrum Min. possint gesta per Fratres suorum Ordinum respectiue, qui sunt Inquisitores hæreticæ prauitatis examinare, & querelas contra illos propositas audire, ac super illis, quantum eis iustum, & æquum videbitur, statuere, & ordinare. Et si eos in aliquo deliquisse inuenerint, illos, iuxta excessuum exigẽtiam, etiam per eorum ab officio amotionem, ac alias corrigere, & punire. B. fo. 66. Et ffo. 149. concess. 366. 13 *Inquisitores hæresis. Pro Fratribus Prad. et Mino.*

INNOCENTIVS VIII. concessit Vicario Generali Fratrum Ordinis Prædicatorum de Obseruantia, congregationis Prouinciæ Hispaniæ, quod Correctio Fratrũ dictæ congregationis, vndecumq; ad terminos Præsidentiũ Conuentuum reformatorum venientium, iuxta Cõstitutiones dicti Ordinis 14 *Particularis pro Hispania.*

fieri debeat,& ad eosdem Presidentes pertineat. Non obstantibus quibuscũque Priuilegijs, Indultis, & litteris Apostolicis, Scholastico, ac Vniuersitati Salmantinæ, ac quibuscumque Vniuersitatibus, per Sedem Apostolicam concessis, quæ aduersus præsentes noluit in aliquo suffragari posse; dummodo propter Correctiones huiusmodi faciendas, studium Fratrum corrigendorum non impediatur. b. ffo. 76. concessione 194.

Collector. Nota. ¶ Hæc concessio deseruit etiam Fratribus Mino. partium Hispaniarum, vt virtute communicationis Priuilegiorum, de qua supra, in dictione Communicatio Priuil. §. 10. possint similiter corrigere Fratres eiusdem Ordinis, & Obseruantiæ. Nam Fratres Congregationis, de quibus supra fit mentio, Obseruantes, seu de Obseruantibus erant. Et ideo per istam concessionem, non posset procedi contra Conuentuales.

15 *Excommunicatio.* ALEXANDER VI. concessit, quod non obstante Capitulo Vniuersitatis, de sententia excommunicationis, Prælati nostri possint percutere per alium (caussa Correctionis) & non cogantur cum propria persona; etiam si necessitas non vrgeat. o. ffo. 70. concess. 175. Et ffo. 99. concess. 359. Vide sup. fol. 9.

16 ¶ IDEM Alexander fecit quamdam concessionem, circa Correctionem Fratrum, per expulsionem, seu eiectionem ab ordine, quæ velut in magis proprio loco ponitur infra, in dictione, Eijcere, seu Expellere ab Ordine. §. 4. Sed circa hæc aduerte bene ad illa, quæ ibidem adduntur.

17 LEO X. concessit idem, quod Alexander præfatus. §. 15. & adhuc clarius, scilicet, vt quando aliquem Fratrem, caussa Correctionis, vel absolutionis, oportet verberare, possint Prælati Ordinis Mino. de Obseruantia, & eorum Commissarij, manu Vicarij, vel cuiusuis alterius Fratris subditi, eum verberare, seu disciplinare. Non obstante Capitulo Vniuersitatis, de sententia excommunicationis. o. ffo. 93. concessione 292.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 11. Notandum, quod Pius II. ffff. 86. declarat, et concedit quod Minister Generalis habeat liberam auctoritatem, & iurisdictionem super Fratres existentes in quibuscumque Vniuersitatibus, & Priuilegijs illarum gaudentes auctoritate Apostolica, et de licentia ipsorum habita ad morandum in talibus studijs, committens ei plenissimam Correctionem illorum, cum grauibus censuris in contrafacientes, aut resistentes quomodolibet; vide infra §. 14.

Quoad §. 13. Notandum, quod Sixt. IV. fol. 66. et ff. 149. concessit etiam quod Min. Gen. et Prouinciales possint in suis administrationibus corrigere, et reuocare Fratres deputatos ad prædicandum Crucem, vel contra hæreticam prauitatem, vel ad huiusmodi negotia assumptos a Sede Apostolica, et alios ad id substituere.

Quoad §. 14. et quoad Correctiones quorumcumque Fratrum etiam exemptorum, etiam in Vniuersitatibus, et in Curia Romana existentium, vide latius supra titulo, Apostata, Priuilegia, Alexandri VI. Iulij II. Leonis X. et infra titulo Exempti Fratres.

¶ CORPORALIA.

1 *Collector.* CALIXTVS III. concessit, quod Fratres Minores Laici, possint tangere, & lauare corporalia. o. ffo. 101. concess. 398.

¶ Vide aliam concessionem præfati Calixti, in dictione, Ornamenta Ecclesiastica. §. 3.

SIX-

SIXTVS IIII.concessit,quod omnes Fratres Clerici,& Laici possint tãge 2
re,sine scrupulo conscientiæ,calices,& corporalia, & alia paramenta, cum *Fratres La-*
reuerentia tamen.o.sffo.97.conc.343. *ici.*

¶ IDEN Sixtus concessit omnibus Monialibus Sanctæ Claræ,ac sorori- 3
bus Tertij Ordinis,curę Fratrum Mino.commissis,quod possint tangere,& la *Pro Monia-*
uare sacros pannos,exceptis corporalibus.Et postmodum idem Sixtus cõces *libus.*
sit,vt omnes Sorores suprascriptę, sub Clausura, & Congregatione viuentes etiam Corporalia, & Purificatoria tangere possint, dummodo steterint lota a Fratribus.o.fo.62.Et sffo.66.concess.97.Et sffo.95.conce.318.

¶Qualiter Prælati Ordinis Mino.& quandoque aliqui alij Fratres possint Benedicere Corporalia,vide supra in dictione Benedicere.§.1.&7.& 8.& 11. & infra in Verb.Ecclesiæ Fratrum ibi Annotatione Capuccini. *Collector.*

¶CREDO.

SIXTVS Quartus cõcessit,quod Fratres Mino.possint dicere 1
Credo,in Sollemnitatibus sanctorum sui Ordinis,& San- *Pro Sãctis*
ctæ Claræ.o.fo.63.Et sffo.67.conc.118.Et sffo.96.conc.329. *Ordinis.*

¶IDEM Sixtus concessit,quod prędicti Fratres possint di- 2
cere,Credo,in octaua Beati Frãcisci.o.fo.63.Et sffo.68.cõc.
133.Et sffo.100.conc.380.

¶Vtrũ hæc Concessio debeat intelligi tantũ de die Octaua,vel de omnib. diebus infra Octauã,dubiũ videtur.Saluo tamen meliori iudicio, posset dici, quod de omnibus diebus infra Octauã intelligenda sit. Nã non reperitur,quod aliquando secundũ vsum Romanũ dicatur,Credo,in die Octaua alicuius Festiuitatis,ratione eiusdẽ Festiuitatis,& quod non dicatur in alijs diebus infra Octauã. Nihilominus tamen cũ concessiones petantur,& concedantur ad libitũ,possibile est,quod solum fuerit petita,& concessa pro die Octauæ, quia est duplex. Nunc est concessum, vt per Octauam Sancti Patris nostri Francisci,& aliorum sanctorum nostri Ordinis quibus dedicata est Ecclesia dicatur, Credo, In alijs autem dicatur solum in festo,Vt in Rubrica Missarum nostri Ordinis habetur. *Collector.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §.2. Notandum, quod quamuis ibi dubitet Collector, An per totam Oct.B.Patris nostri Francisci possit dici Credo? de hoc iam non est dubitãdum,quia in Cap Generali Burgen:pro Frãcia anno domini 1484.habetur fol.26.qđ Sixt.IIII cõcessit posse dici Credo in die B.Patri nostri Francisci. & per Octauã. & in Cap Generali Meclin.anno domini 1494.habetur quod in Octaua B.Patris Frãcisci, vt Omnium sanctorum, debet dici, Credo, in Missa. Constat autem quod per totam Octauam Omnium sanctorum dicitur Credo, ergo similiter per Octauam B.Patris Francisci.Item iam Consuetudo, quæ est optima interpres legum, & valet pro lege, sic iam interpretatur,& habet,& ideo iam non est de hoc dubitandum.

Nunc non est dubium qđ possit dici, sed nõ per totam Octauã aliorum sãctorum nostri Ordinis.

¶CRV-

¶ C R V C I A T A.

1 *Ministri Generales & Prouinciales.*

CLEMENS IV. statuit, quod Fratres Minores qui ad prædicandũ Crucem, seu Cruciatam, seu ad alia huiusmodi negotia fuerint a Sede Apostolica deputati, possit Generalis Minister remouere, seu reuocare, & penitus transferre, ipsisque, quod supersedeant, iniungere, aliosque substituere, cum expedire viderit, & in eos si contrauenerint, censuram Ecclesiasticam exercere. Ac quod quilibet Minister Prouincialis, vel eius Vicarius eiusdem Ordinis, idipsum possit in sua Prouincia, circa Fratres suos, quibus ab eadem Sede similia contigerit committi Non obstantibus aliquibus litteris, vel indultis Apostolicis, quæ de hoc fecerint mentionem. B. fo. 57. Et ffo. 141. concess. 326.

2 *Absolutio.* INNOCENTIVS Octauus declarauit, Fratres Minores non posse, nec debere eligere Confessores, virtute Bullæ Cruciatæ, &c. vt habetur late supra, in dictione Absolutio ordinaria quoad Fratres. §. 16. fol. 8.

3 *Absolutio.* LEO X. prohibuit, & declarauit, quod nullus Fratrum Minorum Regularis Obseruantiæ, possit accipere Bullas Cruciatæ, &c. vt supra est positum in dictione, Absolutio ordinaria quoad Fratres. §. 21. & 22. Vide ibi, & nota bene. fol. 9.

4 *Contra Cõmissarios Cruciatæ. Excommunicatio.* ¶ IDEM Leo, Motu proprio, & ex certa scientia præcepit vniuersis, & singulis, cuiuscumque Cruciatæ Commissarijs, pro tempore, existentibus, & alijs quibusuis personis, quacumque etiam Archiepiscopali dignitate fulgentibus, in virtute sanctæ obedientiæ, ac Episcopis, & Superioribus, sub priuatione ingressus Ecclesiæ; alijs vero sub excommunicationis latæ sententiæ, ac priuationis officiorum suorum, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnis (ipso facto absque vlteriori declaratione) incurrendis; ne de cetero, perpetuis futuris temporibus, aliquos Fratres Ordinis Mino. de Obseruantia, extra eorum Conuentus seu Domos, sine suorum Superiorum, & Prælatorum expressa licentia extrahere, seu ad prædicandum Cruciatã, aut quascumque alias Indulgentias, seu litteras Apostolicas destinare, aut alterius facultatis prætextu molestare, perturbare, aut inquietare, seu a prædictis Fratribus aliquid exigere; vel gratias, facultates, aut libertates, seu Indulgentias, & *Pro Monialibus, et tertiarijs.* peccatorum remissiones eis necnõ Monialibus Sanctæ Claræ, tam primę, quã secundæ Regulæ, ac Tertij Ordinis Beati Francisci Sororibus sub obedientia Prælatorum dicti Ordinis Minor. degentibus, sine illorum licentia cõcedere aut impartiri. B. fffo. 48. concess. 144.

5 *Prohibitio* ¶ IDEM Leo præcepit Fratribus, & Monialibus, ac Sororibus præfatis, ne gratijs, Indulgentijs, libertatibus, immunitatibus, quæ in Bullis Cruciatæ, aut alijs consimilibus continentur, quouis quæsito colore, cõtra obedientiam Ordinis prędicti, sine speciali licentia suorum Pręlatorum vllo modo vti (sub *Excommunicatio.* excommunicationis latę sententiæ pœna) præsumant. B. fffo. 48. conc. 144.

Collector. CIRCA prædicta est notãdum, quod cum per Bullas Cruciatæ, vel alias similes, concedatur omnibus Christi fidelibus confessionale perpetuum, vt de non reseruatis Papæ possint, toties, quoties voluerint absolui, per con- *Quæstio.* fessorem quemcumque, ad libitum eligendum; merito quærendum videtur; vtrum Religiosi sine licentia suorum Prælatorum possint prędictas Bullas accipere, & concessionibus, seu facultatibus in eis contentis vti?

Prima responsio. ¶ Ad hoc autem Prælati Religiosorum, & omnes zelum Religionis habentes, dicunt, quod non; & rationem assignant. Quia neque est, nec esse debet intentio Pontificis, aliquid concedere, vnde Ordinis disciplina collabi contingat: præsertim cum prohibitum sit per litteras Apostolicas, & per regulas, ac statuta

statuta Religionum, ne Fratres cõfiteri possint peccata sua personis extra suũ ordinem, sine licentia suorum Prælatorum. Item quia si hoc liceret Fratribus, quodammodo eximerentur ab obedientia Prælatorum suorum, confitendo peccata sua cui vellent. Eximerentur etiam a voto paupertatis, procurando pecunias ad contribuendum pro huiusmodi Bullis sine licentia, immo contra obedientiam Prælatorum, & contra suum votum, in quo Papæ non licet dispensare, prout ad litteram dicit cap. Cum ad Monasterium, de statu Reg. Etiam ex ijs daretur occasio fractionis tertij uoti, scilicet, castitatis, prout experti dicere possunt. *Vide Annot. Corduba in secũdo puncto post medium.*

¶ Attamen alij volunt contrariam partem, rationibus apparentibus munitam, defendere: præcipue quia aliquando in prædictis Bullis cõtinetur, quod illas possint accipere Religiosi, etiam sine licentia suorum Prælatorum. *Secunda responsio.*

¶ Ad quæstionem respõdetur vltimate, quod etiam si huiusmodi Bullæ in hoc non essent subrepticiæ, sicut sunt, prout Pontifices postea declarant, dicẽtes, numquam talem intentionem habuisse, cum nõ solũ generaliter, sed nec alicui in particulari vix talia concederentur, videlicet, quod aliquis spreta regulari disciplina, & paupertatis uoto, quæreret pecunias ad contribuendum, & accipiendum prædictas Bullas absque particulari necessitate, pro qua non esset Ordini concessa facultas, adhuc non possent per ipsas absolui, sine licentia suorum Prælatorum, cum non possint dicere, quod hoc ibi expresse Fratribus concedatur. Et propterea Prælati, ad obuiandum malitijs, & proteruitatibus aliquorum, statim cum talis Cruciata, vel similes Bullæ publicãtur, recurrunt ad Pontificem, vt declaret, Religiosos uti prædictis non posse, sine licentia Prælatorum. Et ita factum fuit tempore Sixti 4. Innocentij 8. Alexandri 6. Iulij 2. Et Leonis X. prout in libris Ordinis patet. Et adhuc aliqui prædictorum Pontificum, dixerunt expresse, quod numquam habuerunt intẽtionem, quod Fratres sine licentia Prælatorum, accipere possent prędictas Bullas, & minus quod ipsis vterentur. Quinimmo imposuerunt Cẽsuras Religiosis maribus, & fœminis, ne talibus vterentur, sicut fecit Leo X. supra. §. 5. *Vltimata responsio.*

¶ Et in tantum est hoc verum, quoad Fratres Minores, quod licet alij Religiosi, forte de licentia suorum Prælatorum possint prædictas Bullas accipere, & Eleemosynam pro ipsis accipiendis procurare, Fratres tamen Mino. cũ sit eis strictissime sub pręcepto prohibitum, ne pecunias, vel denarios recipiant, aut procurent, nisi pro veris, & certis necessitatibus, nisi ubi occurreret aliqua talis necessitas, cui subleuandæ non sufficerent Priuilegia Ordinis, nullo modo ualerent, nec licẽtia Prælatorum sufficeret, ut possent procurare pecuniã ad accipiendam Bullam. Et ita declarauit Leo X. O. ffõ. 60. cõc. 178. Et supra in dictione. Absolutio ordinaria quoad Fratres. §. 21. dicens, quod in casu talis necessitatis, de licentia Prouincialium, & Custodum, possint Fratres accipere dictas Bullas. Qui quidem Prouincialis, & Custos debent examinare prædictã necessitatem, an sit talis, quod in ipsa possit dispensari. Nam licet solũ Regula concedat facultatem quærendi pecuniam, pro Fratribus induendis, & infirmis curandis, &c. satis infirmus est, qui habet animæ ægritudinem, non possibilem aliter curari, quam per Bullam. Nõ tamẽ propterea negatur, quin Pontifex posset bene informatus, concedere alicui Religioso, ut confiteretur cui vellet. Sed dico, quod per generalem concessionem, numquam hoc intendit facere, cum uelit conseruare Religiones, & nõ destruere. Et si dubitas de hoc, dico tibi, quod hoc sufficit, ut accipias partem securiorem, prout dicit gl. in capitulo vnico. de scrutinio, & ordine faciendo: & in cap. Iuuenis, de Spõsalibus. Et ideo non committas te periculo, in his præsertim, quæ animam tangunt. *Confirmatio responsionis suprascripta.*

AN-

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §.1. vbi agitur de correctione, & potestate super Fratres Prædicatores Cruciata, etc. vide sup. titu. Correctio, titu. Apostata, tit. Exempti Fratres, in Compendio in suis. §§.

Quoad §.5. Notandum, quod Leo X. §§. 23. idem prohibuit, etiam Augustinien. quod ibidem. §. 5. nobis prohibet.

Tandem notandum, quod anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo tertio die 12. mensis Iulij. Reuerend. Pater Frater Antonius Ortiz, impetrauit a Domino Paulo III. viua vocis Oraculo, præsente Fratre Ioanne de Aquila socio eius, & Doctore Ortiz Hispano, quod, ne Fratres Mi. quærerent pecuniam pro Bullis lucrandis, possint lucrari omnes gratias spirituales, & corporales, quæ de cetero concedentur in omnibus Bullis Cruciatarum quarumcumque, dummodo loco pecuniarum, quæ debent dari pro ipsis Cruciatis lucrandis, dicant Sacerdotes duas missas, Clerici autem bis Psalm. Pœnitentiales, Laici vero ducenta Pater noster, & Aue Maria pro intentione pro qua conceditur ipsa Bulla; & quod tunc Fratres prædicti possint lucrari talem Bullam, seu Cruciatam, & ea gaudere omnino, ac si darent summam pecuniariam, quæ in ipsa Bulla, seu Cruciata taxatur.

Amplissima concessio ad hoc vt Fratres non vtātur Bulla Cru.

Sed ad prædicta omnia quæritur, Vtrum Fratres Minores possint accipere Bullas Cruciatarum generaliter omnibus Christianis concessas, & ipsis vti ad omnia sibi concessa, maxime vt absoluantur ad libitum de reseruatis Ministris Prouincialibus, & de alijs peccatis intra, seu extra ordinem.

An Fratres possint vti Bulla Cru.

Respondeo per tria puncta: Quorum primum est, quod si constaret manifeste de voluntate Domini Papæ, quod sic vellet concedere prædictam facultatem nobis ad prædicta, tunc nullum dubium esset super hoc. Constat enim, quod Papa potest hoc concedere specialiter, & generaliter quibuscumque Christianis, etiam Religiosis, & quomodo ipse vult Ex quo totum hoc negotium, tangens iurisdictionem Prælatorum, aut iudicum Spiritualium, eius Ordinationi, & potestati subijcitur, secundum communiter Doct. & tunc secundum talem concessionem eius possent Religiosi, sicut & alij Christiani, vti præfatis Bullis quoad confessiones de reseruatis, & quoad cetera, secundum quod Papa illis concederet: sed quia de tali intentione Papæ non semper constat sufficienter, ideo est dubium super hoc, sicque videtur dubium super facto.

Respondetur p tria. Primum punctum.

Secundum punctum est, stando in foro conscientiæ, & in Bullis generaliter concessis omnibus Christianis, non intendit Papa quod nos Fratres Min. Obseruantes possimus eis vti, quoad confitendum, & absoluendum indifferenter, & ad libitum, intra, seu extra Ordinem, a peccatis reseruatis Min. Prouincialibus, & forte neque a non reseruatis, sine licentia ipsorum Ministrorum; Similiter, neque quoad vtendum ipsis Bullis, ad ea faciendum, quæ vergunt probabiliter in Religionis, & Obseruantiæ, seu vitæ Religiosæ deformitatem, dissipationem, aut decolorationem. Ratio est, quia non est, credendum, quod Papa vellet concedere Bullas in relaxationem, aut dissipationem, seu deformationem, aut decolorationem vitæ Religiosæ, ex quo id facere non possent præfati Pontifices, cum bona conscientia, tamquam dissipatores ædificij Ecclesiastici, & vitæ religiosæ, si ipsi essent satis informati de relaxatione Religionis, quæ ex dictis Bullis sequitur.

Secundum punctum.

Et hoc est fundamentum Theologorum, dicentium quod Religiosus non potest contra formam suæ Religionis exire pro lucrandis Indulgentijs, & quod Papa non debet concedere eas sic, quod pro eis lucrandis detur occasio dissolutionis Religionis, quodq; sic semper præsumitur de mente Papæ, vt potest uideri in B. Tho. 3. p. Sum. q. 2. ar. 2. & vt in 4. dist. 20. cõiter tenent Doctores; ergo patet ista maior. Sed per prædictas Bullas, seu ex ipsis, si eas ad prædictas Confessiones, & alia huiusmodi supradicta, liceret Religiosis accipere, & eis indifferenter vti, sequitur, seu datur efficax, & propinqua occasio dissolutionis

tionis uita Religiosa, & disciplina regularis, prauaq; libertas, incentiuum, atque fomentum peccatorum, pronitasque ad liberius peccandum contra castitatem, & contra temperantiam, & contra alias virtutes plus in Religiosis, quàm in sæcularibus; quod patet, quia voluntas hominis, quæ naturaliter, nititur in prohibitum, quò magis astricta tenetur, eo liberius soluitur in prohibitum, data occasione solutionis. Sic ergo contingit in Religiosis, qui sunt præ ceteris magis religati per votum Castitatis. Hoc etiam patet per experientiam quam non nisi proteruus negabit, aut qui non bene nouit mysteria abscondita huius negotij: quique nō videt sensus hominis ad malum pronos, proniorésq; in dies magis fieri ad malum, maioremque iacturam, dissolutionem, infamiam, & decolorationem Religionis fieri coram Deo, & hominibus, vel ex paucis peccatis, aut casibus Religiosorum paucorum, quam fiat in statu Christianismi ex lapsu multorum Christianorum, aut Clericorum. Quo enim candida vestis, seu pupilla oculis pulchrius fulget, eo fœdius, vel ex paruula macula tota perditur, vel fœdatur. Patet idem etiam, quia ideo in Religionibus facta est reseruatio casuum, religiosorumque religatio per cærimonias, & alias disciplinas statutas eisdem, vt sic præ ceteris secundum eorum nomen sint ad virtutem magis religati. Igitur si per Bullas a prædictis vinculis soluerentur, certe iam eorum Religio dissolueretur, eorumque vita a rigore suo soluta, sæcularem sibi vendicaret libertatem, essetque saltem in huiusmodi statutis, aut cæremonijs vita pœnitentium Religiosorum æque ad peccatum libera, sicut, & sæcularium. Tandem hoc idem expresse testificantur Sixt. IIII. fol 54. Innoc. fol. 56. Leo. X. ffff. 48. qui in suis Priuilegijs dicunt clare, quod per tales Bullas, & libertates dissoluitur religio occasionaliter, & quod experientia didicerunt, quod earum prætextu religiosi ad illicita prolabuntur, quodque ideo eas reuocant, & declarant, quod non possent eis vti sine licentia suorum Prælatorum, vt proxime dicetur. Neque est credendum, tot Prælatos religiosorum relationem falsam prædictis Pontificibus fecisse, de dissolutione Religionis per tales Bullas, mentitosque fuisse, dicentes per experientiam hoc comperisse. Nulla enim ratio suadet, tam male suspicari de Prælatis, ergo patet ista minor, scilicet, quod per tales Bullas datur occasio dissolutionis Religionis vt dictum est.

Daretur ex hoc occasio relaxationis.

Igitur concludamus, quod Papa non constet hoc quod est de facto, scilicet, quod per Bullas præfatas ad prædicta datur occasio dissolutionis Religionis: quod si constaret id, non est credendum, quod culpabiliter eas concederet in dissolutionem Religionis, quando ab eo tales Bullæ impetrantur. Sequitur ergo, quod, saltem quoad nos in foro conscientiæ saltem quoad prædicta, sunt surrepticia, seu quod Papa pro nobis non intendit eas concedere, vt dictum est, quantumcumque generaliter de omnibus sonarent Christianis, etiam Religiosis Mendicantibus. Clausula enim generalis debet limitari, & interpretari secundum ius diuinum, & humanum, neque debet extendi ad ea, quæ quis non esset verisimiliter concessurus in particulari, si ei omnino de caussa, & de alijs inconuenientibus, inde sequentibus constaret, maxime in materia odiosa, quæ militat contra ius commune, vel diuinum, qualis aliquomodo uidetur esse in proposito, ut est communis Regula, & practica Doctorum.

Immo dato, sed nondum concesso, quod Papa intenderet expresse, quod nos Fratres Min. possemus accipere præfatas Bullas, & eis uti in omnibus ibi contentis, non tamen possemus adhuc uirtute earum absolui ad libitum per quemcumque de reseruatis Min. Prou. sine eius licentia. Nisi hoc Papa specialiter, aut aliter sic exprimeret, ita quod de hoc sufficienter constaret (quod uix in Bullis exprimitur.) Nam licet in præfatis Bullis concedatur accipientibus eas, quod possint absolui ab omnibus, etiam reseruatis Papæ, hoc non sufficit pro casibus secundum Regulam, & eius uotum reseruatis Ministris Prouin. oportet enim, quod concederetur, ut possent absolui ab omnibus casibus reseruatis, etiamsi per Regulam, aut per uotum, aut statutum tenerentur recurrere ad alium, &c. et facit ad hoc cap. cum nos, de his quæ fi. a ma. parte cap. et de Constit. cap. 1. lib. 6. et glo. in c. cum non debeat de elect. lib. 6. et in Clement. dudum. §. pen. de sepulturis, et

Ludo-

Ludouicū Rom. in suis nota. volens, quod conuentio, vel pactum iuratum non tollatur per clausulam generalem (non obstantibus quibuscumq; pactis.) Sicq; patet, quod licet a casibus reseruatis etiam Papa concedatur, quod possimus absolui, non tamen possumus a casibus prædictis reseruatis Min. Pro. secundum Regulam, &c. Quia, vt habetur in cap. translationem, de offic. deleg. in istis exorbitantibus, & prohibitis non fit extensio de vno casu ad alium, etiam per maioritatem rationis.

Et confirmatur hoc, quia omnes fere Pontifices, qui similes Bullas dederunt, postea informati de prædictis periculis, ad nos ex illis Bullis prouenientibus, declarauerunt, quod licet sua Bullæ, quantumcumq; generaliter sonarent, quod omnes Christiani, etiam Religiosi quicumq;, & Mendicantes, possent eas accipere, & eis vti; non tamen poteramus nos, sed neq; de nobis intenderunt præfati Pontifices loqui: ne per tales Bullas daretur nobis occasio ad relaxationem disciplinæ regularis, & libertas, incentiuumq; ad peccatum, vt patet in Priuil. Sixt. IIII. Innoc. VIII. & Leo. X. vbi sup similiter nunc est credendum, scilicet, de recta & non culpabili voluntate cuiuscumq; Papæ, nisi oppositum sufficienter constet, vt dictum est.

Et faciunt ad hoc concessiones Leo. X. quas hic refert Collector Compendij in hoc titulo §. 3. 4. 5. Faciunt etiam ad hoc duæ aliæ declarationes. Altera Capituli Gener. Burdegalen. quæ habetur in Compendio; tit. Absolutio extraordinaria quoad fratres, post. §. 10 fol. 16. & altera Reuer. Min. G Fratris Francisci de Ang. quæ supra posita est eo. tit. & §. 10. in his annotationibus. fol. 28. Quasdam alias rationes ad confirmationem prædictorum ponit Collector in hoc. §. 5. vtpote quod accipere tales Bullas est contra obediētiam, contra paupertatem, contra prohibitionem de pecunia, quæ quidem rationes nihil, aut parum valent. Constat enim non esse contra obedientiam, quod fit de licentia, aut concessione Superioris, aut Papæ, quanto minus, quia parum ibi conceditur, per quod eximantur ab obedientia, vt patet. Neque contra paupertatem, aut contra prohibitionem de pecunia est, eam procurare pro Indulgentijs, aut pro alijs gratijs opportunis, & commodis habendis: Nam non requiritur, quod sit necessitas strictissima, pro qua sit procuranda pecunia: sufficit enim, quod sit necessitas commoda, & opportuna corporalis, seu spiritualis, talis scilicet, vt sine illa, nisi ei prouideatur, non possit fieri aliquod magnum bonum, vel vitari aliquod malum; vt de hoc latius nos egimus supra in expos. Reg. Fratrum Minorum, cap 4. q. 7. ibi videatur. Ergo nisi esset occasio supradictorum malorum, non esset contra articulum paupertatis, aut pecuniæ, nobis prohibitum, procurare pecunias pro prædictis Bullis continentibus alias necessitates non contrarias nobis, cōmodas, & opportunas, spirituales, seu corporales, vt dictum est: quamuis. ffff. 60. in relatione facta domino Leoni decimo, pro impetranda declaratione, quæ ibi habetur, sit hæc caussa inter alias, quod, scilicet, sit contra articulum de pecunia, tales Bullas procurare. Dictum est enim, quod non est ita, & tamen ipsa concessio, seu declaratio Leonis X. est valida propter alias caussas, ibi expressas, & propter rationes supradictas: vt proxime in 3. puncto dicemus.

Respondetur obiectioni de tyrannide Prælat.

Quod si quis dicat, quod Papa bene instructus de tyrannide Prælatorum in subditos, vult aliquādo per tales Bullas misericorditer agere cum subditis, eos a iugo captiuitatis, & seruitutis releuando, ut uiuatur in spiritu libertatis, habeantq; facile remedium quoties, ut homines ceciderint in casus reseruatos, &c. huiusmodi. Respondeo non est ita, immo satis faciles se exhibent Prælati ad concedendū, & committendum suam auctoritatem, ad absoluendum de sibi reseruatis, quoties ab eis petitur, nec infideles sunt contra sigillum confessionis. Nisi quod opportune prouident de remedio talibus, quos sciunt fragiles esse, quia prout commode possunt, sine eorū infamia remouent ab eis omnes occasiones ruinæ (id plane, quod facere tenentur.) Ecce quos, & quare uocant tyrannos. Et esto quod unus, & item alter dure, aut infideliter, & tyrannice, ut ipsi dicunt, ageret, Siccine continuo omnes in eadem damnatione, et appellatione sunt tyranni? Vnde uox hæc a discolis primum orta est; et ad probos usq; uiros sub colore misericordiæ nunc peruenit, quia tyrannos appellant discoli Prælatos illos, qui sunt uigilantissimi ad salutē subditorum,

ditorum, quiq; paterno affectu illorum saluti; & decori Religionis consulentes, stringunt lora, occasiones remouentes ab eis, ne laxis habenis ipsi effrenes, & indomiti ad vitiorũ præcipitia currentes, sese præcipites in infernum dent. Aliqui autem dicunt, quod de facto Papa vult, & intendit nos Fratres Mino. accipere posse Bullas, & vti eis omnino: tum quia Papa, consultus super hoc, sic respondit, & similiter eius Commissarij Bullarum; tum quia expresse Bulla sic sonat, modo culpabiliter, modo non, id velit Papa. Ad quod dico si sic est, non est dubium super hoc. Igitur quoad 2. punctum tenendum videtur, vt dictum est tamquam securius pro foro conscientiæ: nam de contentioso, contendere nolumus, de sonitu, & rigore uerborum coram hominibus, & in foro iudiciali, vbi de exterioribus & per exteriora iudicatur. Nunc autem, quia coram res agitur, ideo vniuscuiusq; conscientia conueniat ad limites rationis, ædificationemq; Religionis; videatque, quomodo se dubio exponat, cum in dubijs tutior pars eligenda sit; attendatq; vir Religiosus, quod tales Bullæ, seu Cruciata sæpe extorquentur a Papa: earumq; Commissarij, vt accumulatius recuperent suam pecuniam, declarare super hoc possunt (& forte aliquando contingit) id quod, seu quomodo Papa nondum somniauit; vellentq;, vt omnes, etiam nondum nati, tales Bullas acciperent, vt inde suam pecuniam haberent; quodque iam corruit in platea veritas a facie pecuniæ, & mortua est sine debita confessione. Ideo consulendum, est nequis temere prætextu Bullarum, exsiliat gremium statutorum suæ Religionis, neque transgrediatur terminos, quos patres sui posuerunt ad Religionis ædificationem, & conseruationem: nam & Summus Pontifex, qui est ædificator sepium Religionis, rationabiliter agens, mauult religionem sibi constare, quam per huiusmodi Bullas ab eo extortas dissipari. Aliorum opinio. Resolutio 2. puncti.

Tertium punctum, prædictis non obstant. dico, quod si Papa, bene informatus de prædictis, concederet aliquando aliquam, seu talem Bullam religiosis specialiter, seu etiam generaliter, ita vt probabiliter constaret de tali voluntate Papæ pro ipsis religiosis, vt possint tali Bulla gaudere, tunc dico, quod fratres etiam sine licentia Prælatorum possunt eam accipere, & gaudere solum quoad ea, quæ non vergunt vllo modo in notabilem religionis, aut vitæ religiosæ, & disciplinæ deformationem, aut dissipationem, vt pote pro lucrandis Indulgentijs, pro absolutionibus a censuris, & dispensationibus commodis, et opportunis ad serenitatem conscientiæ habendis a confessoribus intra ordinem, et in foro conscientiæ tantum, pro comedendo oua tempore ieiunorum, non quidem passim, & indifferenter ad libitum, & vbiq; in communitate fratrum, sine vlla alia caussa, sed ex caussa aliquali, vtpote quando non esset sufficiens cibus alias; & in particulari, quando comedunt cum aliquibus dominis, apponentibus eis talia cibaria, condita ex ouis, etc. huiusmodi, ne sint illis singulares, si vident, se ex tali singularitate fore illis fastidiosos, aut displicentes. Secus si potius ex hoc essent placentes, tamquam bonum exemplum abstinentiæ singulariter præbentes, & in alijs huiusmodi casibus, non vergentibus in deformationem religionis, ad quos iudicandũ, prudentia simplici, et sincera religione opus est. Et similiter quando Papa propter specialem necessitatem Ecclesiæ concedit Iubilaeum, & præcipit, seu statuit vt omnes Christiani, etiã religiosi confiteantur, ieiunent, & orent, & recipiant sacram Euchar. infra tot dies, & ad hoc melius faciendum, cócedit auctoritatem confitendi cuilibet, & absoluendi de omnibus etiam reseruatis quibuscumque & quomodocumque (vt in nostris temporibus sæpe concessum est) quia in tali casu crederem pie, & probabiliter teneo, quod etiam nos Fratres Mino. sine alia licentia Prælatorum possumus confiteri, & absolui intra ordinem tantum, & semel pro hac vice, etiam de reseruatis Min. Prouin & gaudere tali Concessione, in quantum eius verba patiuntur, quia talis videtur intentio Papæ, & hoc nullo modo vergit in deformationem Religionis; & hæc est ratio omnium dictorum in hoc tertio puncto. Virtute autem talium Bullarum non possumus exire ad libitum sine licentia Prælatorum, pro lucrandis Indulgentijs; Neque indifferenter ad libitum, quotiescumq;, sine alia caussa, comedere oua tempore ieiunij, nisi quando vsus ouorum esset iam indifferens, & communis in tali Tertium punctum.

reli-

religione, & eorum professione; Neque confiteri, & absolui ad libitum sine licentia Prælatorum intra, seu extra ordinem; Neque aliud facere, quod vergit in religionis deformationem, vt dictum est, & late probatum est supra in 2. puncto. Prima rõ. *Si contra prædicta omnia arguatur, quod Leo.X. ffff. 60 ffff. 48. vt habetur in Compendio tit. Absolutio ordinaria quoad fratres. §. 21. § 22. declarauit, & prohibuit, etiã sub Censuris, quod nos nõ possumus vllo modo accipere Bullam seu Cruciatam, neq; ea vllo modo vti, nisi in casu, quo esset necessitas particularis, & pro qua non esset remedium intra ordinem, & de licentia expressa, & in scriptis habita a nostri Ministris Gen. vel Prou. vel Cust. ergo falsum est, quod dictum est, quod pro lucrandis Indulgētijs, & pro alijs contentis in hoc tertio puncto, quæ non vergunt in deformationem Religionis, possumus, etiam sine licentia Prælatorum, tales Bullas accipere, & eis gaudere.*

Altera, ratio, opposita. *Item opposito modo, secundo arguo sic contra omnia supradicta, quia si de licentia Prælatorum possumus accipere Bullas, & eis gaudere, quoad omnia ibi contenta, quoad absolutiones etiã de reseruatis, &c. & quando de licentia taliũ Prælatorum prædicta fiũt, tunc cum vergunt in deformationem religionis, & sunt licita: quare ergo non potius licebit de licentia, & concessione Papæ? & quare potius tunc vergunt in deformationẽ religionis?* Responsio ad primam rationem. *Respondeo ad primum, negando consequentiam, nam illud Leonis X. est verum generaliter loquendo dum scilicet, Papa non concedit, per quod derogentur præfata Priuilegia seu prohibitiones Leo X. Nunc autem nos locuti sumus in hoc tertio puncto, quando constat, Papam concedere in suis Bullis, quod etiam nos Fratres Min possimus eas accipere, & vti ipsis per omnia, etiam sine licentia Prælatorum, quia tunc solum possumus eis vti, vt dictum est in hoc tertio puncto. Constat enim, quod Papa potest sic concedere, non obstante prohibitione Leonis decimi, quia par in parem non habet imperium, & supponitur, quod sic Papa vult concedere ergo nulla est contradictio in supradictis, nã stante prohibitione, & declaratione generali Leonis X. stat simul, quod Concessio, & Priuilegium particulare in casu concedatur tamquam exceptio particularis sub regula generali, quæ licet reuocetur in particulari, & ad tempus, manet salua generaliter, & in perpetuum, quousque omnino reuocetur, aut tollatur.*

Responsio ad secundi. *Ad secundum, quod opposito modo arguitur. Respondeo, quod quãdo sine licentia Prælatorum ad libitum subditi viuerent, vtentes Bullis indifferenter, constat esse disciplinæ regularis dissolutionem, sine freno obedientiæ Prælatorum, et libertatem ad peccatum, et ideo illicitum, vt patet, si passim, et ad libitum religiosus posset sine licentia, quandocumque vellet, exire clausuram pro lucrandis Indulgentijs, et confiteri cuique, et comedere oua etc. vt sæcularis, et ideo Papa id non concedit generaliter, vt sup. in secundo puncto probatum est. Et ideo licentia, seu concessio generalis Papæ, concessa in Bullis, ad prædicta se non extendit, et similiter esset illicitum, si sic generaliter Prælatus concederet subdito, vt faceret, quæcumq; vellet, sine alia licentia, et obedientia Superioris, exeundo claustrum, comedendo, etc. toties, quoties, ad libitum, ita quod non posset impediri per Prælatum suum, etiam inferiorem, vt patet, quia esset occasio propinqua dissipationis Religionis.*

Quando vero sic conceditur licentia ad prædicta, quod non absolute generaliter, et ad libitum quotiescumque sine vllo freno conceduntur, sed cum freno Superiorum, sub eorũ manu. seu in particulari, vt sic examinata caussa, seu necessitate, pro qua conceditur aliquod prædictorum: tunc constat, quod timorate et ex caussa legitima, et sine dissolutione Religionis uteretur quis præfata Concessione. seu Bulla, et ideo hoc modo, sicut licite posset quis de licentia Prælatorum uti præfatis Bullis ad prædicta, ita et hoc modo posset de tali licentia Papæ id facere, si talis esset licentia, quam Papa concedit in Bullis.

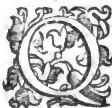
Nunc autem quia licentia, quæ in Bullis immediate per Papam conceditur, est generalis ad omnia, et ad uiuendũ ad libitum, et ad utendũ concessis in Bulla, oportet, quod ne cedat, aut vergat in deformationem Religionis, non immediate sed mediate per Prælatos religiosorum modificetur, et particularizetur. Ita quod sine Prælatorum licentia

debita

debita non posset religiosus uti præfatis Bullis generaliter, & ad libitum, vt dictum est in secundo puncto, quodq; talis est intentio Papæ, rationabiliterq; sic debet interpretari, dum de opposito non constat sufficienter, vt latè probatum est per totam hanc annotationem.

Item, an per Bul. Cruc. reuocentur nostra Priuilegia, & Indul. & quomodo, videatur latius inf. tit. Priuil. §. 23. & post. §. 33.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

VIA huic Collectoris determinationi, quoad §. 5. amplam facit Ant. de Cord. Annotat. vt sup. & ambæ tam, videlicet, ipsius Collectoris, quam Cordubæ, sunt satis antiquæ: ideo ego, quid nunc secundum recentiores Doctores sit obseruandum, resolute dicam. In §. 5.

Et in primis dico, quod omnes Religiosi, etiam quod sint Ord. Mēdicantium possunt Bull. Cruc. sicut reliqui fideles, accipere, eaq; gaudere, prout sic constat ex verbis ipsiusmet Bul iam publ. Dicitur enim in §. 3. (Quod si Religiosorum Monasteria, quamuis, sint Mendicantium, pro quolibet numero denario personarum, quæ in unoquoque talium Monasteriorum reperiuntur, vnum militem miserint, lucrantur Indulgentiam plenariam.) Et statim subnectitur. (Item concedit sua Sanctitas omnibus supradictis, & illis, qui nec fuerunt, nec miserunt, si de eorum bonis liberaliter contribuerint,) Vnde Reuerendus Pater Emmanuel Rodriguez, in expositione huius Bul. Cruc. §. 9. num. 3. colligit, non solum suā Sanctitatem supradictis Religiosis facultatem dare mandandi Militem, sed etiam dandi duos carolenos in eleemosynam, ut Bullam accipiant. Bene uerum est, quod pro hoc debent a suis Prælatis licentiam petere, cum non intendat Pontifex Regularem obseruantiam dissipare. Et hoc apparet, quia cum in anno 1564 a Pio Quarto, in sua Bulla mandaretur, ut possent Religiosi sine licentia suorum Prælatorum Bullam accipere, statim in anno sequenti, (& etiam semper fuit in posterum obseruatum) fuit ista clausula subtracta, ex quo eorum mens liquido apparet, talem libertatem illis nolle dare. Bene verum est, quod Prælati deberent illam, pro re tam sancta, faciliter dare. An mendicantes possint accipere Bullas Cruciatæ.

Deinde dico, quod Fratres Minores, quibus ex Regula, recurrere ad pecuniam, absque præsente, uel imminente necessitate, est prohibitum, possunt illam pecuniam, cum licentia Prælatorum procurare, pro huius Bul. acceptione, seruatis tamen reliquis alijs modificationibus Summorum Pontificum, iuxta eorum professionem. Et licèt Collector supra in §. 5. dicat, quod hæc Bul. acceptio, non sit caussa ita necessaria, ut possit proinde ad pecuniam recurri, cum totum illud, quod in ea conceditur, habeatur in nostris priuilegijs: attamen Antonius de Corduba, in expositione nostræ Regulæ, capitulo quarto, q. 7. fol. 13. tenet contrarium, dicens, quod immo ista sit sufficiens necessitas, ut prælati possint talem dare licentiam, cum sit negotium tantæ pietatis. Et licet possint, per virtutem priuilegiorum, suas animas liberare: sanctum tamen esset, pluribus alijs vijs id attentare: & eo magis, cum possint, uirtute huius Bullæ, a contentis in Bulla Cenæ absolui, quod in priuilegiis non habent. Et dato, quod sine licentia Prælatorum hanc Bullam acciperent, quamuis contra Regulam facerent, adhuc tamen, omni eo, in illa concesso, poterunt gaudere, quod non sit contra regularem obseruantiam: vt sunt, Indulgentiæ, quæ uisitando Altaria, vel aliquid aliud pium in Bulla mandatum faciendo, sumuntur. Et hoc probatur a supradicto Auctore Emmanuele, ex doctrina Diui Thomæ, quam etiam sequitur Paludanus, quæ est talis, videlicet, quod subditi, non in omnibus, sed in illis tantum sunt obligati suis Prælatis obedire, quæ ad regularem obseruantiam spectant; & si in aliis obedierint, erit ex uia perfectionis. Sicut post Diuum Thomam, dicit Nauar. in Manuali, cap. 23. num. 38. An possit pecunia pcurari pro Bull. accep.

M Dicitur

Dicitur etiam, quod tempore Sixt. IIII. Innoc. VIII. & Alex. VI. Iulij II. Leo. X. & Pij V. Religiosi Mendicantes, minime poterant, absque suorum Prælatorum licentia, huiusmodi Bulla Cruciata gaudere, quantum ad indultum eligendi sibi Confessorem, & à casibus reseruatis absoluendi; præsupposita tamen prædictarum Bullarum notitia, in quibus hoc prohibebatur; alias si eam non haberent, non essent obligati; sicut nec, & aliæ Extrauagantes ignoratæ obligarent iuxta doctrinam Caie. quam sequitur Medina, & Corduba.

Caietan in Summ. tit. excõ. post ca 3. in fin. Cordub. in Sum 9 144 fol 419.

Et est aduertendum, quod licet Pius IIII. in Bullis suo tempore publicatis, Mendicantibus concederet, vt absq; suorum Prælatorum licentia, possent Bullam accipere Cruciatæ; tamen Pius V eius successor, in Bullis a se datis, hanc libertatem omisit. Idemq; fuit a Greg. XIII. obseruatum, ex quo videtur, quod adhuc in suo robore manent, summorum Pontificum supranominatorum Concessiones.

Idem Greg. XIII. viuæ vocis oraculo Societati Iesu, vel eius Præposito generali declarauit, mentis suæ non esse, nec fuisse, per Bull. Cruc. aut Iubil. seu alias similes Concessiones, sub quibuscumq; derogationibus, aut tenore, etiam cum clausula (quacumque prohibitione sublata) vel etiam viuæ vocis oraculo Pœnitentiarijs S. Petri, aut quibusuis alijs personis factas, vel faciendas, derogare velle indultis, & Constitutionibus Ord. super eisdem confessarijs editis. Ita refertur in Comp. soc. Iesu, verbo, Absol. §. 11. Et in Comp priuil F. S. Hier. Hispan. collecto a P. Garsia. fol 41.

Societatis Iesu. Prædicat.

Et Pius V eamdem fecit declarationem prædicatoribus: Illamq; prohibitionem Leo. X suprapositam, in verbo, Absolutio ordinaria, quoad fratres. §. 22. confirmauit, & ibi etiam in nota, suprapositа, dixi, fol. 10. Et videas tamen quæ ibidem dicit Collector. §. 16. fol. 8.

Tit. Absol. ord. quoad frat §. 16. fol. 8.

Et quia, vt dicit Collector supra, ipsæ reuocationes non sunt perpetuæ: nec possunt extendi ad futuras Bullas Cruciatæ, ideo essent procurandæ similes concessiones; ac proinde de hoc supplicatum fuisse Leo. X. vt illa Bulla Innoc. VIII. quæ est eadem cum alijs aliorum summorum Pontificum, ad Bullas etiam in posterum concedendas extenderetur; & viuæ uocis Oraculo fuit obtentum, in foro tamen cõsciẽtiæ. Et postmodum Pius V. hoc idem in vtroq; foro pariter concessit, vt uidere est in Bulla, quæ incipit, Romani Pontificis circumspecta benignitas, quam ponam infra, in fine huius Compendij. Et idem videtur obseruatum a Greg. XIII. & Sixto V. cum in eorum Bullis (dum tractant de suspensione priuilegiorum) dicatur, quod non suspenduntur priuilegia concessa Prælatis Ordinum Mendicantium, quoad suos Fratres tantum: & sic iam videtur supradictum priuilegium in suo robore remanere, cum ad instantiam talium Prælatorum fuerit concessum, quoad suos Fratres tantum.

Et vltra hoc, refert prædictus Expositor Bullæ Cruciatæ, in loco citato, ad suam notitiam peruenisse responsum, quoddam a Sacra Congregatione Cardinalium Reforma, tẽpore Greg. XIII. datum ad instantiam Domini Ioannis de Ribera, Archiepiscopi Valentini, qui ab ea petebat, ut definiri dignaretur, Si Moniales, suæ iurisdictioni subiectæ, uirtute Bullæ Cruciatæ, confiteri possent alijs confessoribus non a se assignatis? Cui petitioni fuit tali modo responsum: Congregatio Concilij censuit, quatenus gratia ex Bul. Cruc. pertinet ad Moniales, non posse eas vigore facultatis in eadem Bulla concessæ, alios confessarios pręter eos, qui ad audiendas ipsarum Monialium confessiones, ab Ordinario approbati fuerint, eligere. Et hanc uidisse in scriptis ipse Auctor testatur. Et sic multi uiri docti tenent. Alijs autem uidetur contrarium, pro eo quod sic dicunt practicari in Concilio Cruciatæ.

Congreg. Cardin. Respon. Late de hoc uide in Gaspar. Pastritnoi priuil suo. 275. & fol. 127. in suo Comp.

Et ipse Pater Emmanuel, in expositione supradicta huius Bul. iam sustentare aliquibus rationibus nititur, quod licet sit Fratribus supradictis prohibitum, Bulla huiusmodi uti, absquo suorum Prælatorum licentia, iuxta priuilegia supra allegata: non auderet tamen illos condemnare, qui sine tali licentia, ea uterentur, & hoc tum, quia multi Doctores sic tenent, & in Conc. Cruc. practicatur: tum etiam, quia Prelati uiden-

uitur

tur tacite consentire, cum id non prohibeant; neque illas prohibitiones subditis notificent; alijsque rationibus, quæ, meo iudicio, valde friuolæ uidentur; & maxime cum dicat, quod multi ignorant illas Concessiones Sixt. IIII. Innocentij VIII. &c. & si sciant, putant forsitan non valere; q possent proinde, bona fide, Bulla vti; quæ ratio, si sit, necne sufficiens, cuilibet voti compoti iudicandum relinquo; cum talis ignorantia, nullo pacto eis suffragari posse videatur; & cum sciant hinc inde esse opiniones, deberent securiorem partem sequi; quæ mihi videtur esse illa prima, iuxta tantorum Pontificum, & Sacræ Card. Congreg. Concessiones.

Vnde concludendo dicerem, quod nos Fratres Minores nullo pacto, absque nostrorum Prælatorum licentia, huiusmodi Bulla possumus vti, quoad electionem Confessoris, & a Casibus reseruatis absolutionem; rationibus fultus adductis a Collectore, & Corduba supra, saluo tamen semper saniori iudicio. Conclusio resolut.

Quæritur etiam ab ipso Auctore expositionis Bullæ Cruciatæ; an Nouitij supradictorum Ordinum, possint absolui virtute huius Bullæ Cruciatæ, a casibus, Prælatus reseruatis, a quocumque Confessore, per ipsos Prælatos approbato? Et respondet, quod sic. Nam Concessiones Summorum Pontificum a Prælatis habitæ, vt Fratres non possint Bulla vti, quoad illud, in quo conceditur electio Confessoris, & a casibus reseruatis absolutio, loquuntur de Fratribus professis secundum communem intelligentiam; nam cum facultates exorbitantes, quamuis habeant eamdem, maioremq; rationem, & ex vno in alium casum non extendantur, quanto minus debent extendi, vbi talis ratio non habetur? Et quamuis sub hoc nomine, Fratrum, comprehendantur & Nouitij, hoc tamen intelligerem in fauorabilibus, & non in odiosis, vel contrarijs, vt est in supradicto casu. Nouitij an possint absolui a casibus reseruatis virtute Bullæ Cru.

An ipsi Nouitij, iure communi possint a casibus reseruatis, absque Prælatorum licentia, absolui? tractatur a Corduba lib. 1. qq. q. 3. f. 241. & ab ipso Auctore Exposit. Bullæ Cruciatæ. §. 9. nu. 26. vbi supra. An possint absolui iure cõmuni.

An per Bullam Cruciatã suspendantur omnia Priuilegia, quibuscumque personis concessa? Secundo, an suspendantur concessa Ord. Mendic.

Quoad primum respondetur; quod non. Nam (vt colligitur ex eo quod Felinus tractat in hac materia) quamuis litteræ aliquæ Apostolicæ habeant clausulas reuocatorias valde tamen generales, numquam huiusmodi clausulæ, omnibus Priuilegijs in particulari derogabunt; nisi illis solum, quæ, contentis in litteris Apostolicis, vbi tales clausulæ sunt positæ, aduersabuntur. Ita, quod in ista Bulla suspenduntur illa tantum Priuilegia, facultates, & Indulgentiæ concessæ; siue sint in aliquo illi similes, siue dissimiles, vt iam ex verbis ipsiusmet Bullæ. §. 12. colligit Auctor Exposit. illius. In c. nõnullis de rescr. 1. Bar. in extrau ad reprim. verbo non obstantibus.

Quoad aliud. An suspendantur concessa Ord. Mendicantium? Respondetur, quod in suspensione Priuilegiorum, & gratiarum, quam ista Bulla facit, dicitur, Exceptis concessis Ord. Mendicantium Prælatis, quantum ad suos Fratres solum. Ita, quod per illud verbum, solum, iam suspenduntur illa, quibus non possunt gaudere Fratres, quin etiam ipsi sæculares non gaudeant, licet concessa quibuscumque Ecclesiis, Monasterijs, ac pijs locis, & singularibus personis, vt ipsamet Bulla explicat. An suspendantur concessa Mendicant.

Ex quo primo infertur, quod, tempore publicationis Bullæ, sæculares non possunt Indulgentias, Monasterijs, & Domibus Mendicantium concessas, accipere, nisi Bullam accipiant. Ipsi autem Religiosi absque Bulla bene poterunt. Sæculares nõ possunt indulg. accipere.

Infertur etiam, quod auctoritas, quam Religiosi Confessores Mendicantes habent, vt possint sæculares a reseruatis absoluere, & vota commutare, & dispensare, iam suspenditur in hac Bulla, non iam quantum ad ipsos Religiosos, quin possint ipsi absolui; sed quantum ad sæculares, qui si Bullam acciperent, pro eis quidẽ reualidaretur: vide alia plura quæ dicit Collector infra, in verbo, Priuilegia Fratrum in quæstionibus. q. 2. & 3.

Quibus sic declaratis, quæruntur plura ab ipso Auctore Exposit. Bullæ.

Et primo An huiusmodi supradicto Priuilegio, in hac Bulla concesso, possint gaudere per viam extensionis, & communicationis, alij Religiosi non Mendicantes? Et licet vi- Quædam nota. q̃sita.

1 An alij nõ Mendicantes possint tali priuil. gaudere.

deatur dicendum, quod sicut participant alia Priuilegia Mendicantibus concessa, participent etiam, & hoc. Contrarium tamen videtur esse verum: nam cum in ipsa Bulla suspendantur facultates Monasterijs Ordinum concessa, & excipiantur ipsi Mendicantes: si per viam communicationis, possent alij Ordines huiusmodi Priuilegio gaudere, sequeretur, quod suspensio illa, quantum ad Ordines non Mendicantes, facta esset sine dubio frustratoria.

2 An Nouitij & Moniales.

Item quaeritur, si Nouitij, & Moniales, Superioribus supradictorum Mendicantium Ordinum subiecti, possint tali Priuilegio gaudere? Et concluditur a supradicto Auctore, quod sic; cum bene, in hac fauorabili materia, possint sub nomine Fratrum Mendicantium, comprehendi, & non solum Moniales, sed etiam Tertiariae, quae Religionem, Obedientiam, & Castitatem vouerunt, & sunt supradictis Praelatis subiecta, licet in Congregatione non viuant; secus autem dicendum de illis Tertiarijs, qui in suis domibus vxorati manent.

3 An fratres & Monial. possint granis benedictis gaudere.

Item quaeritur. An Fratres ipsi, & Moniales possint Coronis, vel Granis benedictis gaudere absque Bulla? Respondetur, quod si supradicta Corona, siue grana fuerint alicui Superiorum Mendicantium, pro suis Fratribus, ac saecularibus concessa, poterunt ipsi Fratres absque alia Bulla, illis gaudere, non autem saeculares: quia quantum ad illos suspensa sunt in Bulla: sed si illa Corona, vel grana fuerint benedicta, ad instantiam alicuius Principis, vel Domini, vel alicuius Religiosi particularis, tunc non solum ipsi saeculares, sed nec etiam Fratres possunt illis gaudere; quia in Bulla ea tantum conceduntur Fratribus, quae Superioribus eorum, pro eis, fuerunt concessa.

Item quaeritur. Si in Bulla ista suspendantur nec ne facultates a iure communi concessa, ac Priuilegia in corpore iuris posita, & quae per vsum sunt tolerata, & non reprobata? Et respondetur, quod non; prout colligitur ex eo, quod tradit Bar. in addit. ad Extrauag ad reprimendum, verbo Non obstantibus, in fine. Nam pro suspensione eorum, quae in iure communi continentur, quamuis sit Priuilegium, oportet tamen, vt sua Sanctitas illud exprimat, & in Bulla ista, minime exprimitur. Et sic etiam, quando vellet suspendere, ea quae vsu fuerint tolerata, oportet vt dicat, non obstantibus consuetudinibus; sicut fieri solet in reuocatione Bullae Caenae Domini.

Vnde infertur primo, quod habentes Ordines Minores, possent tempore Interdicti, Missam audire, ac diuinis officijs interesse, quia facultatem istam ius commune eis concedit, vt dicit Nauar.

Secundo infertur, quod facultas illa, quam habent Religionum Praelati, dandi saecularibus cartas fidationis, in quibus faciunt illos, bonorum operum, suorum subditorum participes, in ipsa Bulla non suspenditur, & sine ipsa, possunt saeculares ipsi, eo, quod in illis cartis conceditur, potiri, quia facultas illa non est Priuilegium, sed decretum commune, sicut aduertit Nauar.

4 In Summ. c.27.n.173. De indulg not 3 r nu. 21.& 22.

Vltimo quaeritur, si in Anno Iubilaei plenissimi, qui, quolibet 25. anno Romae conceditur suspendatur ista Bulla Cruciata, adeo quod in anno illo publicari non possit?

5 Bulla Cruciatae an suspenditur tempore Iubilaei plenissimi. In Iubilaeo plenissimo quinque suspēduntur. Nauar.

Pro cuius quaesiti explicatione, primo est videndum, quaenam in dicto Iubilaeo suspendantur.

Et dicimus, quod quinque tantum Primum, Indulgentia plenaria. Secundum, Potestas commutandi vota. Tertium, Potestas dispensandi super eis. Quartum, Potestas dispensandi, vel componendi super male ablatis incertis, vel ea certo modo remittendi. Quintum, Potestas deputandi Confessores, cum potestate absoluendi etiam in casibus Apostolicae Sedi reseruatis: secund Nauar. de Indulg. notab. 28. nu. 1.

1 Et hinc primo infertur, in suspensione ista non comprehendi Indulgentias, quae non sunt plenariae: Secundo, nec facultatem componendi, seu dispensandi super rebus incertis

2 restituendis non male, neque illicito modo quaesitis.

3 Nec comprehenditur facultas deputandi confessarios, sine potestate absoluendi in casibus Sedi Apostolicae reseruatis, sed absoluendi a casibus inferiorum Papae.

Nec

Nec facultates singularibus personis concessa, quando solum, eo tempore, suspenduntur concessa Ecclesiis, Monasterijs, Hospitalibus, Pijs locis, & Vniuersitatibus, & Confraternitatibus; at nihil horum est singularis persona; si enim aliquod illorum esset singularis persona, maxime esset Vniuersitas, vel Fraternitas, qua ex personis constant; At hoc est falsum; quia aliud est Vniuersitas, & Collegium, & aliud singuli homines Collegij, vel Vniuersitatis, sicut ibidem Nauar. nu. 13. multipliciter probat. 4

Ex quibus colligitur, quod Bull. illa, appellata Confessionalia, singularibus personis concessa, non sint suspensa quoad illa quinque, neque quoad aliud eorum, quo minus illis vti possint persona in eis expressa; Neq; Bul. Redemptionis Captiuorum, Misericordia, Cruc. vel alia similes, ante illum annum accepta: Cum per Confessionalia, & Bullas predictas, hac quinque, vel aliud eorum, singularibus personis concedantur, sicut Nauar. ibi tenet, & sic secundum Extrauag. illam Sixti Quarti, poterunt fideles in pradicto anno Iubilai, Cruciata gaudere, non solum quantum ad ea, qua ibi non suspenduntur, sed etiam quantum ad suspensa; quia vt supra est dictum, non suspenduntur in illo Iubilao facultates singularibus personis concessa. Secus autem videtur dicendum, secundum aliam Bullam Iubilai, publicatam a Gregorio XIII. anno 1575. Nam in illa suspenditur Bulla Cruc. quoad illa quinque iam dicta; licet sint concessa singularibus personis, sicut aduertit Nauar. Quod quidem dicere, valde asperum, & rigorosum esse, ait Auctor Expositionis Bull. Cruc. prout etiam mihi videtur. Nam, licet possit illud Summus Pontifex facere, non tamen est credendum, quod faciat; quia cum mandauerit, vt eodemmet anno, quo erat Iubilaum publicaturus, publicaretur, & Bulla Cruc. quomodo est credendum, quod vellet postea, vt principale in Bulla contentum; suspenderetur? Proinde dicerem, quod aliqua alia facultates, singularibus personis concessa, suspendantur in dicto Iubilao; non autem in ista Bulla contenta cum illas pro tali anno, concesserit, sciens in eodem anno esse Iubilaum publicaturus: sed magis securum esset, si tali tempore, in quo Bulla Iubilai, cum similibus suspensionibus publicaretur, Summo Pontifici supplicaretur, vt de nouo, pro tali anno, Bulla ipsa Cruc. confirmaretur; & sic iam videtur, quod ipsi Domini de Concilio Cruc. obseruant. Sic etiam erit dicendum in publicatione Cena Domini, quod nec intendat Sua Sanctitas, Bullam Cruc. reuocare, cum eius auctoritate in eodemmet anno, fuerit publicata. Et ideo Pius Quintus, vt omnem abigeret ambiguitatem, dictam reseruationem faciens, ait Nisi in eis, hi casus prasentibus litteris expressi, comprehendantur. Et hic, auctoritas illa Episcopis, a Concil. Trident. 24. sess. c. 6. concessa, vt possint in foro conscientia, suos subditos, ab omnibus casibus Sedi Apostolica reseruatis absoluere, per hanc Bullam Cena suspenditur; prout sic videtur sentire Nauar in Summ. c. 27. nu. 175. in fine, qui de Haresi tantum, & Censura ei annexa, dicit, non posse alium, prater Papam, absoluere; & sic tenet etiam Auctor Expositionis Bull. Cruc. §. 9. nu. 70. vt supra dixi, in uerbo, Absolutio. 5

> Vide ea q dicit Collector infra in verb. Priuil Fratrũ. q. 2. & 3. vbi pulchra p hac materia declarantur.
>
> Nau. de Indulg. not. 33. & 3.
>
> An suspendatur in publicatione Bullæ Cenæ.
>
> Vide fusius pro et contra hãc opinionem supra fol. 20. & fol. 46. & 47

Notent autem Superiores Ordinum, etiam quod sint Mendicantium, quod eorum Priuilegia, quoad illa quinque, in pradicto Iubilao suspensa, in illo anno iam suspenduntur. Ita quod nec Fratres, nec saculares possint illis gaudere, sicut loco supracitato aduertit Nauar dicens, hanc opinionem habere ipse securiorem. Nam in Bulla Iubilai omnes facultates, Monasterijs, Ecclesiis, & Ordinibus concessa, suspenduntur, quamuis essent concessa cum clausulis derogatorijs derogatoriarum. Et ita ipsi Religiosi, in tali anno, non possunt accipere Indulgentiam plenariam; nec vota commutare, & dispensare, nec a casibus Sedi Apostolica reseruatis absoluere, sicut extra tale tempus possent, vt supra late est dictum, in verbo, Absolutio. Et propterea debent ipsi Pralati, finita iam publicatione Bulla ipsius Iubilai, suorum Priuilegiorum, saltem quoad suos Fratres, procurare confirmationem, quia licet hoc idem obtinuerint Fratres Minores Regularis Obseruantia a Leone Decimo, & Fratres Ordinis Pradicatorum ab Eugenio Quarto, nihil tamen prodest, cum omnia illa in dicta publicatione suspendantur.

> Notent Prælati.

CVSTODES.

1 CLEMENS IV. statuit in Mari magno, quod Custodes, & Guardiani, qui secundum statuta Ordinis Fratrum Mino. aliter, quam per electionem instituuntur; post ipsam institutionem, seu prouisionem de ipsis factam, curam animarum Fratrum sibi subditorũ ipsius Ordinis habeant, ipsosq; ligare, ac soluere possint, iuxta ipsius Ordinis instituta. B. fo. 56. Et ffo. 139. conc. 309.

Collector. ¶ Aduertendum, quod hoc ideo fuit concessum, quia ex quo nõ erant electi a communitate, videbantur, non esse Curati Ordinarij.

¶ Circa præfatam Concessionem, vide supra in dictione, Absolutio ordin. quoad Fratres. §. 3. fol. 4.

2 *Pro electione generalis Minist.* NICOLAVS IIII. statuit, & declarauit, vt cum electio generalis Ministri fuerit facienda, Custodes vniuscuiusq; Prouinciæ, vnum ex seipsis constituant, ac ei suas vices committant, ipsumq; ad locum, in quo electio eadem fuerit celebranda, tansmittant. Et quod is, qui sic ab ipsis Custodibus cõstitutus extiterit, vnam vocem dumtaxat pro se, & eis omnibus habeat, & intelligatur habere, ac pro vna voce tantummodo ab alijs admittatur. Hoc autem voluit ita obseruari, etiam si Custodes alicuius Prouinciæ sint præsentes, in huiusmodi generali Capitulo, vbi electio Generalis debeat celebrari. b. fol. 31. Et ffo. 32. concess. 33.

Collector. ¶ Aduerte, quod huiusmodi statutum, iam vacat propter statutum Leo X. inferius annotatum. §. sequenti.

3 LEO X. in Bulla vnionis statuit, quod electio Ministri generalis, quæ secundum Regulam a Ministris Prouincialibus, & Custodibus fieri debet, libere, & absque vllo scrupulo celebretur per Prouinciales, & discretos Fratrum de Familia, seu de Obseruantia, quos veros Ministros esse, ac discretos ipsorum similiter veros esse Custodes declarauit. B. fffo. 29. concess. 94.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

IRCA hanc materiam Custodum tria sunt aduertenda, vnum videlicet, quod ad eorum nomen: Alterum quod ad eorum officium, & numerum: & Tertium quod ad eorum auctoritatem, spectat.

Vnde quoad primum, est sciendum, quod in nostro Ordine Fratrũ Minorum ante declarationem Nicolai. 3 nostra Regula. Nomen Custodis etiam Guardianos comprehendere quatuor Magistri S. Bonauẽtura et Hugo super Regul. aiunt: quia licet hæc nomina (Ministri, & Custodes) diuersis personis appropri entur, tamen hic modum Officij Prælatorum notabant, ita vt Ministerium, humilitatem; Custodia, vigilantiam pastoralem insinuaret, & sic nomine Custodum, etiã Guardiani intelliguntur, ex quo immediate habeant custodire gregem sibi commissum. Sed post Declarationem Nic III. tantum Ministri, & Custodiarum Custodes ex vi Regula, nomine huiusmodi Custodum, intelliguntur, & maxime quoad id, quod in 4. c. Regula de prouisione ab ipsis facienda pro infirmis, & induendis Fratribus, disponitur, prout ex Corduba colligitur in expositione dicti 4. c. Reg q. 6.

Officium Custodum: *Quoad Officium vero eorum, & numerum, est sciendum, quod ex Regula, illa tantum exercere poterunt, quæ in ipsamet Regula explicantur, vt puta, per amicos spirituales, pro infirmorum necessitatibus, & alys Fratribus induendis sollicitam curam gerere, vt in cap. 4. Regula: Ac conuenire in Capitulo Generali cum Ministris pro electione facienda, Generalis Ministri, vt in cap. 8. Regula, & ex testamento S. Patris nostri Frãcisci repre-*

representare Fratrem non sanum in fide repertum, Illustrissimo Protectori Ordinis.

Ad quam electionem faciendam, licet a Nic. III. in cap. exiij. §. insuper fuerit statutũ vt vnus tantum Custos pro qualibet Prouincia, deberet accedere, qui in illa electione omnium aliorum Custodum suæ Prouinciæ Vices, & voces gereret, vnam vocem tantum dando, vt habetur infra, In verbo; Electio: attamen ex Leone X. vt ibidem habetur, statutum fuit, quod in tali electione, omnes Prouinciales, & Custodes, siue vocales accedere tenerentur; Ideo in nostra Congregatione obseruatur, vt omnes Prouinciales, & Custodes seu vocales, qui in Prouincialibus Capitulis electi fuerint, (& hoc iuxta numerum cuicumque Prouinciæ, a nostris Constit. taxatum) ad dictam Generalis Ministri electionem accedant. Sed qua forma, & modo, sint ipsi Custodes eligendi in nostris Capitulis Capuccinorum, habetur iam in nostris Const. c. 3. Numerum Custodum.

De officio, numero, ac modo, & forma eorum electionis, quæ ab alijs Ordinibus obseruantur, standum est eorum Constitutionibus, & laudabili consuetudini, cum in hoc aliquod vniuersale pro omnibus, non reperiatur statutum.

Quantum autem ad eorum auctoritatem, & potestatem, dico, quod (vltra illam supradictam quam habent a Regula) tanta erit, quanta eis, Ministri Prouinciales, vel Generalis, vel Constitutiones, vel Summi Pontifices conferre voluerint, vnde standum est illorum dispositionibus, vel laudabili in hoc, consuetudini, & hinc est quod in aliquibus Prouincijs, Custodes habent plus, & aliquibus alijs, minus auctoritatis, in visitandis, & prouidendis eorum Custodijs, et hinc etiam est, quod Custodes Fratrum reformatorum, de Obseruantia, & Conuentualium, habent tantam auctoritatem, quia eis a Summis Pontificibus vel a Capit. Gen. est collata: vt est videre in Const. 41. Clem. VII. anno 1532. edita, quæ incipit. In suprema militantis, &c. & in Const. 56. Cum illius. Greg. XIII. anno Domini 1579. vt in Bullario, et alibi in alijs Const. similibus. De potestate Custodũ.

¶ DECIMÆ.

GREGORIVS Nonus mandauit districte Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus, ne talia, quæ audientes a Decimarum, seu aliarum rerum Ecclesijs debitarum, solutione retrahant, vel alias animas corrumpant audientium, in sermonibus suis, vel alibi proponere præsumant. Immo verbo, & opere informent eosdem, vt ad solutionem prædictorum, promptæ voluntatis animo sint intenti. Habetur, in c. Discretioni vestrę de decimis lib. 6. 1 *Ex iure cõmuni.*

CLEMENS IIII. concessit Fratribus Mino. vt de hortis, & virgultis suis nulli Decimam teneantur exhibere. Ac districte inhibuit, ne quis ab eis de præmissis aliquid, exigere, vel extorquere pręsumat. B. fol. 58. Et flo. 141. concess. 334. 2

¶ Vide infra. §. 6. declarationem Sixti IIII. & ampliationem eiusdem. *Collector.*

BONIFACIVS Octauus statuit, quod Moniales, aliæque Regulares personæ, quarum redditus, & prouentus Ecclesiastici, adeo sunt tenues, & exiles, quod de illis sustentari non possunt; sed pro habenda vitæ suæ sustentatione, necesse habent mendicare, & eleemosynas publice petere, decimam non persoluant, Habetur in extrauaganti, quæ incipit Decimas. 3 *Ex iure cõmuni.*

¶ IDEM Bonifacius VIII. concessit vniuersis, & singulis Abbatissis, & Cõuentibus Monialium inclusarum Sanctæ Claræ, vt ad præstationẽ Decimarũ, de quibuscumq; possessionibus, & omnibus alijs bonis, quæ habuerint, vel ad contribuendum in procurationibus quorumlibet Ordinariorũ, ac etiam Legatorum, & Nuntiorum Sedis Apostolicę, & quibuslibet tallijs, & collectis, & 4 *Pro Monialibus Sanctæ Claræ.*

ad exhibendum pedagia, telonea, & alias exactiones, quibusuis Regibus, & Principibus, seu alijs personis, minime teneantur, nec ad id compelli aliqualiter valeant. b. fo. 38. Et ffo. 122. conc. 267.

Collector. ¶ De hoc vide amplius infra. §. 12. & 13.

5 *Ex iure cõmuni.* CLEMENS V. in Concilio Viennensi statuit, quod Religiosi quicumque, qui Noualium, aut alias Decimas, ad eos ex aliqua caussa legitime non spectantes, appropriare sibi præsumpserint; aut exquisitis fraudibus, siue coloribus vsurpare; seu qui de animalibus familiarium, & pastorum suorum, vel aliorum, etiam animalia ipsa eorum gregibus immiscentium; seu qui de animalibus, quæ in fraudem Ecclesiarum in pluribus locis emunt, emptaque venditoribus, vel alijs ab ipsis tenenda traduntur; seu qui de terris, quas tradunt alijs excolendas, Decimam solui Ecclesijs non permiserint, aut prohibuerint; nisi post requisitionem, per eos, quorum intererit, super hoc eis factam, a præmissis destiterint infra mensem; aut si de his, quæ contra præmissa vsurpare, vel retinere præsumpserint, infra duos menses, damnificatis Ecclesijs emendam non fecerint competentem; sint, & tamdiu maneant ab officijs, administrationibus, & beneficijs suspensi, donec destiterint, & satisfecerint, vt superius est expressum.

Excommunicatio. ¶ Quod si Religiosi huiusmodi administrationes, vel beneficia nõ habeãt, eo casu, quo alij supradicti suspensionis, ipsi sententiam excommunicationis incurrant, ante satisfactionem condignam nullatenus absoluendi, Priuilegijs non obstantibus quibuscumque. Præmissa etiam extendit ad animalia, quæ per Religiosorum ipsorum donatos, seu oblatos tenent, dum tamen illi Religiosis eisdem cum effectu donauerint, aut obtulerint se, & sua. Habetur in Clementina Religiosi. de Decimis, & primitijs.

6 *Pro Monialib. S. Claræ.* EVGENIVS IV. dedit plenissimam exemptionem Monialibus S. Claræ, dicitque inter alia, quod vult illas esse liberas ab omni Decimarum, Subsidiorum, Gabellarum, Pedagiorum, & aliorum huiusmodi solutione, & contributione. b. ffo. 41. conce. 46.

7 *Pro Fratribus, et Monial. Ordi. Prædicat.* ¶ IDEM Eugenius contulit aliam plenissimam exemptionem a Decimis, &c. Fratribus, & Monial. Ordinis Prædicatorum, inserendo Bullã Martini V. & Bonifacij Octaui, qui hoc idem prius fecerant. Sub nomine Martini habetur. b. ffo. 262. conc. 681. Et sub nomine Eugenij. B. fffo. 80. conc. 240.

8 *Absolutio.* ¶ IDEM Eugenius concessit Fratribus. Mino. Obser. quod non teneantur facere conscientiam de Decimis in confessionibus, &c. prout habetur supra in dictione, Absolutio quoad sæculares. 2. in §. 2. fol. 38.

9 *Collector.* SIXTVS Quartus extendens concessionem Clementis supra positam, dicit sic in Mari Magno. Indultum vero eiusdem Clementis, prædecessoris, de Decimis non soluendis, ad quæcũque bona dictorum Fratrum, & qualcũque Decimas, et quas vulgus Papales appellat, & Apostolica Sedes pro Christianæ fidei defensione, aut alijs imminẽtibus persæpe necessitatibus indicit, & quæcumque alia onera, Mótu proprio, & ex certa scientia extendimus; decernentes ipsos Fratres Min. (etiam si per quoscumq; exemptos, & Mendicãtes solui mandarentur, cum quibusuis derogatoris, & fortioribus clausulis) ad illarum solutionem non teneri; & ab illarum solutione cessando, Cẽsuras, & pœnas aliquas non incurrere, nisi pręsentibus (non per generales, aut alias clausulas specialem mentionem importantes) sit alias derogatum specifice, earum de verbo ad verbum inserto tenore. B. fo. 60. Et ffo. 143. conc. 347.

¶ IDEM habetur in Mari Magno Carmelitarum. ffo. 169. conc. 396. Et ffo. 183. concess. 450. Et additur fol. 96. Et ffo. 179. concess. 424. quod nec de datijs, vel pedagijs, etiam si per Principes, vel alios Dominos tẽporales imponãtur, aliquid

aliquid soluere teneantur. Et idem in Mari Magno Prædicatorum. ffo. 240. concess. 579.

¶ IDEM Sixtus statuit, & ordinauit, ac concessit Abbatissis, Conuentibus, & Monialibus S. Claræ, quod de quibuscumque terris, & possessionibus ad eas legitime pertinentibus, & spectantibus, quas etiam per alios, quam eorumdem Monasteriorum seruitores, & subditos excoli, & cultiuari faciunt: decimus, vel primitias (auctoritate tamē Apostolica non impositas) quibusuis personis, cuiusuis dignitatis, gradus, status, Ordinis, vel conditionis fuerint, soluere minime teneātur. Nec ipse, aut ipsarum terrarum, & possessionum coloni, seu cultores, ob solutionem Decimarum, primitiarū, aut census huiusmodi, per quempiam molestare possint; aut propterea contra eos procedi, & pęnæ aliquæ promulgari valeant. Ac insuper decreuit, irritū, & inane quidquid secus super his, a quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contingat attentari. Non obstantibus Constitutionibus, &c. B. fo. 35. Et ffo. 118. concess. 258. 10 *Pro Monialib. 8. Claræ.*

ALEXANDER VI. statuit, quod Moniales Sanctæ Claræ Primæ, & Secundæ Regulæ, ac Sorores Tertiæ Regulæ, quæ licet aliquid proprij habeant, tamen non sufficit eis ad quotidianas expensas; ad solutionem alicuius Decimæ, seu taxæ, aut collectæ pro tempore impositarum cogi non posint. B. ffo. 3. concess. 4. 11

LEO X. approbauit, & innouauit quasdam literas Alexandri VI. qui latissime concesserat Monialibus. S. Claræ, exemptionem a solutione Decimarum, &c. vt supra. Ac insuper voluit, vt prædictæ Moniales, & Sorores Tertij Ordinis, in Congregatione sub cura, & regimine Fratrum Minorū Regularis Obseruantiæ, ac illarum Monasteria, domus, & loca quæcumque, quorum fructus, redditus, & prouentus, pro Monialium, & Sororum, ac aliarum personarum in illis, pro tempore, degentium, commoda sustētatione nō sufficiunt ad solutionem cuiusuis Decimæ, seu taxæ, vel collectæ, aut exactionis, per Sedem Apostolicam, vel eius Legatos, seu Nuntios, aut quoscumque alios, quauis auctoritate fugentes, pro fidei tuitione, seu expeditione contra Turcas, vel recuperatione Terræ Sanctæ, aut quauis alia vrgentissima caussa impositę etiam prætexu quarumuis Censurarum, & pœnarum ecclesiasticarum, in literis exactionis huiusmodi appositarum, cogi, aut compelli nequeant. Et hoc voluit districte obseruari, sub pœnā excommunicationis, quam contra facientes ipso facto incurrant, & a qua non, nisi per Romanum Pontificem, pro tempore existentem, absolui posint. Ac decreuit irritum, & inane, si secus super his; a quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. B. ffo. 48. concess. 143. 12 *Pro Monialib S. Claræ, et Tertiarijs.* *Excommunicatio.*

¶ IDEM Leo approbauit, ac de nouo cōcessit Priuilegium Eugenii IIII. & Sixti 4. per quod Moniales S. Claræ eximuntur plenissime a solutione Decimarum suarum terrarum, & possessionum, etiam illarum, quas per colonos faciunt cultiuari. Ac etiam a gabellis, & pedagijs, vt supra positum est in §. 6. & 10. Super quo etiam dat Conseruatores omnes Prelatos ecclesiasticos. B. ffo. 44. concess. 140. 13 *Pro Monialib. S. Claræ.*

¶ IDEM Leo in Concilio Lateranensi statuit, quod Fratres Confessores teneantur hortari, & monere (etiam sub onere conscientiarum suarum) illos, quorum confessiones pro tempore audierint, cuiuscumque status, & cōditionis fuerint, ad soluendum Decimas, siue aliam bonorum suorum, seu fructuū quotam, in locis, in quibus Decimæ ipsæ, aut similia solui consueuerunt; Ipsisq; illas soluere recusātibus, absolutionē denegare. Et quod super hoc requisiti, id populo etiā publice prędicare, & persuadere teneatur. B. ffo. 26. cōc. 82 14 *Denegatio absolutionis.*

¶ IDEM

15 ¶ IDEM Leo confirmauit litteras suprascriptas Alexandri. VI. dando Conseruatores omnes Ecclesiarum Prælatos. B. ffro. 48. conce. 143.

16 CLEMENS vij. confirmauit, & de nouo concessit litteras Sixti, & Leonis suprapositas eximentes Moniales Sanctæ Claræ a solutione Decimarum, dicens, quòd litteras Sixti, & Leonis prędecessorum suorum & prout illas concernunt omnia, & singula in eis contenta, approbat, & innouat; & pro potiori cautela, ea omnia, & eorum singula de nouo concedit, supplēs omnes, & singulos, tam iuris, quā facti defectus, siqui forsan interuenerūt in eisdē. Et super statuit, & ordinauit, quod perpetuis futuris temporibus, Abbatissæ, & Moniales, & Monasteria Sanctæ Claræ, Annunciationis, & Conceptionis, ac Tertiæ Regulæ Sācti Francisci, terras, & possessiones, tam per alienos, quam proprios colonos, & donatos, ac familiares Monasteriorū suorum, coli, & cultiuari facientes, & ad earum sustentationem redditus sufficientes nō habentes, de fructibus illis excrescentibus, Rectoribus Parochialium Ecclesiarum, infra quarum limites, possessiones ipsæ consistunt: aut quibusuis alijs personis, cuiuscumque dignitatis, gradus, status, ordinis, vel conditionis fuerint, Decimas, aut Primitias soluere minime teneātur; nec ad id, a quoquam, quauis auctoritate, cogi, & compelli possint. Super quo dat iudices. B.

Pro Monia lib. S. Claræ.

¶ Ex Priuilegijs Fratrum Sancti Ioannis Hierosolymitani.

17 LVCIVS III. & Bonifacius VIII. præceperunt uniuersis Ecclesiarū Prælatis, quatenus eorum subditis, auctoritate Apostolica, inhiberēt, ne a Fratribus Hospitalis S. Ioannis, in eorum Episcopatibus commorantibus, de Noualibus, seu alijs terris, quas proprijs manibus, aut sumptibus excolūt; vel per suos arrendatores, aut alios quoscumque cultores, ad tempus, & non in perpetuum excoli faciunt, vel de animalium nutrimentis, seu aliorum in suis territorijs nascentium, vel de hortis, virgultis, & piscationibus suis, Decimas exigere aliquatenus præsumant. Contradictores per censuram Ecclesiasticā, appellatione postposita, compescendo; non obstante longa præscriptione, seu potius violentia, super dictis exactionibus, eiusdem Fratribus irrogata. B.

Nota.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

IVS IIII. in Constitutione sua 10. de statu Ecclesiarum, Anno 1560. exemit Moniales omnium Ordinum a solutione quarumcūque Decimarum, subsidiorum, & aliorum onerum.

In §. 9.

Et Pius V. in Constitutione 14. Dum ad vberes, idem confirmauit, ac ampliauit pro omnibus Ordinibus Mendicantium.

Verum, quia Greg. XIII. in const. 31. Quo in statu, ob imminentia pericula, in anno 1575. & bella, statuit, omnes etiam Mendicantes, ad sex Decimas soluendum esse obligatos, tamen postea in alia constit. sua, Si cum nos, in anno 1577. reduxit illas ad tres tantum Decimas: & sic mandauit, vt Mendicantes, ad has tantum tres Decimas soluendum, essent obligati.

Mendicantes ad triū Decimarū solutionem teneri.

Vide tamen alia, quæ dixi supra, in verbo, Canonica portio.

DE-

DECLARARE.

NICOLAVS III. qualiter commiserit declarationem rerum vilium, & parui valoris, ad hoc vt Fratres Min. intra, & extra Ordinem, possint illas dare; & quomodo Leo X. ampliauit huiusmodi Concessionem, positum est infra, in dictione, Dare. §. 1. & 2. 1 *De rebus vilibus.*

INNOCENTIVS VIII. concessit, quod Vicarius Generalis Ordinis Prædicatorum de Obseruantia, Congregationis Hispaniæ; cum aliqua persona in dignitate Ecclesiastica constituta, & duobus alijs iurisconsultis, habeat auctoritatem, & facultatem interpretandi dubia, quæ occurrerint super gratijs & Priuilegijs, tam Ordini, quam Congregationi prædictis concessis. Et quod Fratres dictæ Congregationis secure possint stare declarationibus, per eosdem faciendis. o. ffo. 76. concess. 195. Et ffo. 101. conc. 394. 2 *Pro Fratribus Prædicatoribus. Priuilegia*

¶. *Vide circa prædicta, in dictione, Priuilegia, §. 13* *Collector.*

LEO X. concessit, quod Capitulum Generale dumtaxat, habeat auctoritatem declarandi dubia, quæ occurrerint circa diuini officij celebrationem. O. ffo. 59. concess. 176. 3 *Offic. diui.*

¶ Vide suprascriptam Concessionem latius, in dictione, Officium diuinum primo. §. 11. *Collector.*

¶ IDEM Leo concessit, quod in rebus dubijs, & scrupulis, conscientias Fratrum Mi. subditorum tangentibus, Generalis, vel Prouinciales, seu Custodes, cum consilio aliquorum Patrum (si res magnæ importantiæ fuerint) possint, auctoritate suæ Sanctitatis, determinare in scrupulis, & rebus huiusmodi; ac quod eorum determinationi, subditi secura conscientia possint, & debeant stare. O. ffo. 59. concess. 172. 4 *Scrupulosi Fratres.*

¶ Vide, in sequenti Concessione, ampliationem præcedentis Concessionis. *Collector.*

¶ IDEM Leo postea concessit, quod omnes Fratres, qui sunt nimis scrupulosi, possint in omnibus dubijs, suam conscientiam tangentibus, secura conscientia stare determinationi sui Guardiani, vel vniuscumq; alterius Prælati. o. ffo. 93. concess. 287. 5 *Scrupulo Fratres.*

¶ IDEM Leo ampliauit Concessionem Nicolai III. suprapositam. §. 1. vt habetur late, in dictione, Dare. §. 2. 6 *De rebus vilibus.*

¶ IDEM Leo concessit, vt Generalis, & quilibet Prouincialis, in suis Capitulis possint Declarare, vtrum ab vsu alicuius Concessionis, viuę vocis Oraculo factæ, debeant Fratres abstinere, &c. vt habetur late in dictione, Oracula. §. 3. Vide ibi, & bene nota. 7 *Oracula viuæ vocis.*

¶ De declarationibus, ac detererminationibus varijs, factis a diuersis Summis Pontificibus, tam super Regulam, quam super multis alijs, non fit hic mẽtio; quia nimis longum, & inutile foret omnis illa referre; & quia iuxta diuersitatem materiarũ, super quibus factæ fuerunt, sub diuersis etiam dictionibus huius Compendij ponuntur. *Collector.*

¶ DARE.

NICOLAVS III. statuit, seu cõcessit in declaratione Regulę quę incipit, Exijt qui seminat, &c. quod de rebus mobilibus, vel parum valẽtibus, liceat Fratribus Minoribus, pietatis, seu deuotionis intuitu, vel pro alia honesta, & rationabili caussa, obtenta super hoc prius suorum Superiorum licentia, iuxta quod, inter Fratres, in Generali, 1 *Paupertas Pro rebus vilibus.*

nerali, vel Prouincialibus Capitulis (tam de ipsis rebus vilibus, seu parum valentibus,& earum valore;quam etiam de prefata licentia,scilicet,a quibus, & qualiter sit habenda) extiterit ordinatum, intra, & extra Ordinem alijs elargiri. B.fo.tract.2.& ffo.10.tract.2.

Ampliatio concessionis suprascripta.

2 LEo X.supradictam concessionem ampliando, concessit, quod non solum Generalis,& Prouinciales, ac Custodes in suis Capitulis, sed etiam ipsi, ac eorum Generales Commissarij,extra Capitula,possint arbitrari,quę res debeant viles,& parui valoris reputari,ad hoc, vt res huiusmodi possint dari intra,& extra Ordinem;& suis subditis,ad dandum,& recipiendum,licentiam concedere,prout eis,secundum Deum,uidebitur expedire. O.ffo.59.concessione 175.

Collector.

¶ In Capitulo Generali Meclinensi,facta est circa prędicta, sequens determinatio.

Statutum Capituli Generalis.

¶ Item,quod Fratres,nullo modo,secundum intentionem Regulæ, aut Declarationes Summorum Pontificum,possint dare aliqua,quantumcumque vilia,alijs,siue Fratribus,siue sæcularibus;nec recipere alia,absque licentia suorum Prælatorum.Habetur hoc.fo.228.tract.3.Et ffo.546.in 2.tractatu.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Vt Fratres possint donare.4 Cōditiones requiruntur.

X SVPRADICTIS Dispositionibus Nicolai III.& Leon.X. circa Dare,vel Recipere a Fratribus,&c. Iam 4.conditiones requiri videtur,vt iuxta conscientiam Fratres donare possint:Vna quod res sit vilis,& parui valoris,secundum quod in Capitulis Gener.vel Prou.vel extra a Generali,Prouincilibus,Custodibus, eorumque Commissarijs, determinatum,& ordinatum fuerit.

Secunda,quod de prædictorum Superiorum licentia fiat: Vnde Guardiani ex vi sui officij non possunt illam dare, nisi a prædictis Prælatis, vel a consuetudine fuerit concessum,sicut hodie eo ipso, quo Guardiani instituuntur, concessum eis esse videtur. Et licet sine præfata licentia valeant Fratres adinuicem res aliquas, ut libros vestes, & alia similia inter seipsos accommodare, rem tamen aliquam donare, aut recipere inter se inuicem non possunt,vt communiter Regulæ Expositores aiunt Pro minimis vero, & sæpe necessarijs, (secundum Hugonem, & Pisan.)vt pro penna,acu,filo. &c. licentiam sufficit generalem habere;& etiam sufficiet licentia interpetrata, hoc est, quando Prælati id sciunt,& libenter permittunt alias,si de contraria voluntate præsumetur, non possent.

Accommodare inter se Fratres: Licētia pro minimis.

Tertia conditio est,quod res donanda sit mobilis: ex immobilibus enim vt puta, de horto,domo.&c.nec palmum,Fratres donare poterunt, & si de facto dederint, donatio est nulla,& ipsi actum proprietatis commiserunt.

Quarta conditio,quod res donanda non sit pecunia,;quia cum illius vsus nobis sit interdictus,nec Papa illam in suum dominium recipit,unde nisi per ipsum dantem, vel eius auctoritate,illa donari non potest.

Pars pecuniæ legatæ an possit remitti.

Et sic nec Fratres possent dimittere partem legatæ eis pecuniæ, ad preces hæredum, cum non sint eius Domini; immo (vt Salmanticæ fuit conclusum) nec per Syndicum Papæ id posset fieri: quia licet in Bulla Syndicatus contineatur, quod Syndicus potestatem habeat remittendi,refutandi,& hoc tamen intelligitur, quando id in Fratrum vtilitatem fit. Vnde quando id in Fratrum vtilitatem verteret, (puta ad euitanda litigia,vel diuturnas solutiones,&c.)tunc bene posset.

Fratres qñ possint recipere.

Et sicut ipsi Fratres non possunt alijs Donare: ita etiam nec aliquid ipsi possunt accipere,sine Prælatorum suorum licentia, etiam a quocumque potente Donare; vt ait Gerson,& Hugo, & Seren. consci.q. 81. Et licet aliquis Frater potestatem habeat ad donandum

donandum aliquid Fratribus, ille tamen Frater, cui res donanda est, non potest illam accipere, absque Prælatorum licentia, nisi fuerit specificata prælato persona Fratris, cui donanda est res, Sicut Frater non potest a sæculari potente donare, aliquid recipere.

Sed licet supraſcripta, ita fuerint ab Expositoribus nostræ Minoritanæ Regulæ declarata, & a Fratribus hactenus obseruata; Nunc tamen obseruanda est, & bene attendenda Dispositio.S.D N.Clem.viij.quæ nunc sequitur. Sed modo est obseruã da Consti. Cle.8.

SANCTISSIMI IN CHRISTO PATRIS D.N.D. Clementis Diuina Prouidentia Papæ VIII.

CONSTITVTIO.

De largitione Munerum, vtriusque sexus Regularibus, interdicta.

CLEMENS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI, Ad perpetuam rei memoriam.

ELIGIOSAE Congregationes, ab insigni sanctitate viris, Spiritus sancti afflatu institutæ, tantas Ecclesiæ Dei vtilitates omni tempore attulerunt, vt ad eas conseruandas, & instaurandas Romani Pontifices prædecessores nostri, magnã iure optimo diligentiam semper adhibuerint. Nam cum ea sit rerum humanarum conditio, & natura, ut etiam quę optime fundata, & constituta sunt, partim hominum imbecillitate, & ad malum procliuitate, partim Dæmonis astutia, paullatim deficiant, ac nisi cura peruigili sustententur, in deterius prolabantur; Iccirco Summorum Pontificum vigilantia magnopere laborauit, vt Regularium Ordinum disciplina, aut labefactata in pristinum restitueretur, aut salutaribus Constitutionibus communita, integra atque incolumis permaneret. Quorum nos vestigijs pro eodem officij munere insistere, & Pastoralem illorum sollicitudinẽ (quantum possumus) diuina adiutrice gratia, cupimus imitari. Quare ne ex muneribus, quæ a pluribus Religiosæ uitæ professoribus, ex Christi patrimonio, quibusuis hominibus, quauis ex causa sæpe tribuuntur, grauia incommoda, & mala etiam boni specie existant, præcauere studentes.

¶ Hac nostra perpetuo valitura Constitutione vniuersis, & singulis cuiuscũque Ordinis mendicantium, vel non mendicantium, bona immobilia, & redditus certos ex indulto Apostolico possidentium, vel non possidentium, seu cuiusuis Congregationis, Societatis, & Instituti (non tamen Militiæ) Regularibus personis vtriuslibet sexus omnem, & quamcumque largitionem, & missionem munerum penitus interdicimus. Sub qua prohibitione comprehendi volumus omnia, & singula Capitula, Conuentus, & Congregationes, tam singulorum Conuentualium, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Preceptoriarum, domorum, & locorum, quam Prouincialia, aut Generalia cuiuslibet Prouinciæ, siue vniuersi Ordinis Societatis, aut instituti, eorumque vel earum Camerarios; Commissarios, & quoscumque Officiales, & singulares personas: Ipsos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiusmodi Superiores quascumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Prouinciales, Magistros; Ministros, & quocumque nomine Præfectos, nec-

2 Prima generalitas comprehẽdẽs oẽs religiones & religiosos non ualentes donare.

non Conuentuum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarum, domorum, & locorum quorumcumque Abbates, Priores, Præpositos, Præceptores, etiam maiores Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, Priorissas, & alio quouis titulo Præsidentes, tam ipsis Regularibus, quam Locorum Ordinarijs, seu quibusuis Superioribus subiectas vtriuslibet sexus ad vitam, vel ad tempus deputatos.

3 *Tertia generalitas circa modos donandi.* ¶ Adeo, vt nemo vmquam eorum, vel earum directe, vel indirecte palam, vel occulte, tam communi, quam particulari, & proprio nomine, etiam sub quouis Statuti, vel Consuetudinis, seu verius corruptelæ, aut alio prætextu, vel quacumque caussa, nisi i Generali Capitulo, aut alia Generali Congregatione, re mature discussa vnanimi consensu omnium, Superiorumque permissu caussa approbata fuerit, quidquam tale attentare valeat.

4 *Secũda generalitas est rerum donandarum.* ¶ Id autem ita absolute, & generatim vetitum intelligatur, vt neque omnino fas sit quidquam donare, tam ex fructibus, redditibus, & prouentibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus, siue eleemosynis, aut subsidijs certis, vel incertis, ordinarijs, seu extraordinarijs, mensæ, seu massæ communis, vel cuiusuis Fabricæ, & Sacristiæ, quorum bona communiter, vt præfertur administrantur, seu quæ rationibus reddendis sunt obnoxia; quam ex pecunijs etiam, quæ a singulis quouis modo acquisitæ, in commune conferendæ omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune cõgerantur. Nec si forsan priuatim, & nominatim cuilibet Religioso a suis Superioribus, vel a proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut beneuolis, vel a pijs Christi fidelibus, etiam eleemosynæ, aut charitatis, & illius propriæ personæ intuitu attributæ, seu quoquomodo per quemlibet religiosum suo monasterio Domui, aut loco acquisitæ, eique vt ad libitũ de eis disponat per Superiores concessæ fuerint.

5 *Excipiuntur leuiora escul. et pocul. seu ad deuot. ptĩ.* ¶ Præterquam leuiora esculenta, aut poculenta, seu ad deuotionem, vel Religionem pertinentia munuscula, communi tantum, numquam vero particulari nomine (vbi Superiori de consensu Conuentus videbitur) tradenda.

6 ¶ Sed & huiusmodi missiones munerum ipsis Religiosis vtriuslibet sexus, non solum per se, verum etiam per alios, tam directe, quam indirecte prohibitas declaramus.

7 *Quarta generalitas comprehendens personas, quib. non potest donari.* ¶ Neque vero quispiam ab hac generali prohibitione se excusare valeat, etiam si munera miserit, cuiuis personæ Laicæ, vel Ecclesiasticę, cuiuscumque status, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis, & quauis non solum mundana, & Ducali, Regia, Imperiali, verumetiam Ecclesiastica, & Pontificali, aut alia maiori, etiam S.R.E. Cardinalatus dignitate fulgenti, etiam proprio Loci ordinario, etiam ex caussa, & occasione benedictionis, vel susceptionis habitus Regularis, tonsuræ, aut Professionis Monialium, tam sibi subditarum, quam non subditarum, aut ipsi etiam proprio ordinis, vel Congregationis Protectori, Viceprotectori, Generali, vel Prouinciali, aut cuiusuis Monasterij, Prioratus, domus, aut cuiuslibet alterius loci Regularis Superiori, aut alio quocumq; officio, munere, aut dignitate fulgenti, vel cuicumq; etiam simplici, & particulari Religioso.

8 ¶ Ita vt inter ipsos quoque Religiosos (ne praua ambitione impulsi pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupetur) quæcumq; largitio, aut donatio munerum (nisi rerum minimarum, de licentia expressa, & in scriptis Superiorum) sit penitus interdicta.

9 ¶ Insuper prohibemus, ne vmquã eisdem Regularibus liceat vllas pecunias quoquo modo erogare, in alicuius etiam Benefactoris, aut Protectoris, vel Or-

dinarij

dinarij honorem, etiam occasione transitus, vel primi ingressus, aut ad benefi ciorum acceptorum memoriam, gratiq; animi testificationem, seu pro prædi ctis personis quauis auctoritate, vel dignitate fungentibus honorifice, laute, & opipare excipiendis, seu pro quibusuis conuiuijs eisdem, aut cuiuis alteri quacumque occasione, vel caussa exhibendis, vel pro concessationibus, aut compotationibus quibusuis personis, tam eiusdem Ordinis Congregationis Monasterij, domus, aut loci, quam extraneis largiendis.

Quinta generalitas circa cõuiuia.

¶ Aut pro exhibendis spectaculis, etiã pijs intra Ecclesias, Monasteria, & Do mos sacras, seu pias, vel extra eas, in quibusuis publicis, aut priuatis, sacris, aut profanis locis, etiam vbi Sanctorum, & Sanctarum vita, aut res pie gestæ, etiam in memoriam Passionis Dominicæ populis spectandæ proponũtur; aut alias in prædictis, siue in quibusuis rebus superuacaneis ad Pompam, & osten tationem, aut ad oblectationem, vel paucorum lucrum, & priuata commoda quomodolibet pertinentibus, Nisi re ipsa pro diuino cultu, & veris Christi Pauperum indigentijs, seruato in hoc charitatis Ordine, & habita necessita tis ratione, de consilio, & consensu Superiorum subleuandis alias in re bus licitis, & per Capitulum Generale, aut Prouinciale non prohibitis, vel Taxam ibi forsan præscriptam non excedentibus, sumptus huiusmodi fiant. 10

Sexta generalitas circa spectacula.

¶ Declarantes tamen, per hæc, laudabilem, & Apostolica doctrina, sacrisque Canonibus commendatam hospitalitatẽ, præsertim erga pauperes & peregri nos, nequaquam imminui, aut prohiberi. Quinimmo, siqui redditus ad id uel ex fundatione, vel ex institutis, statutis, aut consuetudinibus aliquorum Monasteriorum, ordinum, aut regularium huiusmodi locorum, aut ex testato rum, vel donantium voluntatibus siue alias applicati aut donati sunt, eos om nino (vt decet) integre in vsus pios hospitalitatis huiusmodi erogandos esse; & præsertim in Monasterijs, seu locis desertis, & ab laicorum ædibus longius remotis; vbi tamen pauperum & vere egenorum ratio in primis habeatur. 11

¶ Si quos vero ditiores occasione transitus, siue alias ex deuotionis, aut ne cessitatis caussa eo diuertere contigerit, eos sane deceret Refectorio communi cum Religiosis, mensaque & ferculis communibus, nequaquam a ceteris di stinctis, contentos esse. Verum omnino ipsi Regulares in hospitibus huius modi potentioribus excipiendis ita se gerant, vt in eis frugalitas & paupertas religiosa prorsus eluceat. 12

¶ Pari etiam ratione districte inhibemus, ne quisquam ex prædictis Laicus, alias quam vt superius dictum est, vel Clericus sæcularis, vel regularis quo cumque honore, præeminentia, nobilitate aut excellentia, etiam S.R.E. Car dinalatus dignitate præditus, etiam Protector, Vice protector, loci Ordina rius, Prælatus, Generalis, Prouincialis, aut Monasterij, Domus, vel loci cu iuslibet Superior, eorumue affines, propinqui, familiares, aut Ministri vtriuf libet sexus, quidquam contra hanc superius expressam prohibitionẽ recipiãt. 13

¶ Quod si, vel ab aliquo particulari Religioso, vel a Superiore quopiam, Ge nerali, Prouinciali, aut alio quocumque officio fungente, aut a Conuentu, Ca pitulo vel Congregatione; siue ab vniuerso ordine & Religione, quidquam re ceperint; id quod acceperint suum non faciant. Verum ipso facto absque ali qua monitione Iudicis, decreto, sententia, aut declaratione, ad illius restitu tionem omnino, in vtroque foro, teneantur: adeo vt restitutione ipsa realiter non facta, neque etiam in foro conscientiæ absolui possint. 14

¶ Hanc autem restitutionem fieri volumus, nõ priuatim eis Religioso, qui do nauit, sed ei Monasterio, Domui, vel alteri loco, de cuius bonis facta est lar gitio; vel si non de eius bonis donatum est, in quo idem Religiosus donans professionem emisit; vel si nomine totius Capituli, Conuentus, aut Congre- 15

gationis,

gationis, vel vniuersi ordinis, seu Religionis donatio facta extiterit; pariter communi mẽsæ aut massæ, cuius nomine donatum fuerit, accepta munera restituantur: ita vt nec qui donauit, nec Conuentus, Capitulum, Congregatio, Ordo, aut Religio, cui restitutio facienda est, illam remittere & iterum condonare, aut recipientem ab obligatione restituendi eximere, vel vt in Pauperes eroget, concedere, quoquo modo possit.

16 ¶ Quod si quis ex supradictis Regularibus vtriuslibet sexus, cuiuscumque gradus, ordinis, dignitatis, ac vbilibet locorum existentibus coniunctim cum ceteris, seu diuisim, nostrarum huiusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, iussionum, decretorum, mandatorum, transgressor fuerit; statuimus, vt omnibus, & singulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, & officijs, eo ipso priuatus, ac ad illa & alia similia, vel dissimilia in futurum obtinẽda, inhabilis perpetuo & incapax, ac perpetua infamia & ignominia notatus existat. Et præterea priuationem vocis actiuæ, & passiuæ absque vllo Superioris decreto, aut ministerio, ipso facto incurrat: necnon vltra huiusmodi pœnas, etiam tamquam contra furti, & simoniæ criminum reum, tam per viam denuntiationis, accusationis, aut querelę, quàm etiam ex officio procedi, & inquiri, condignisque supplicijs affici debeat.

Pœna apposita.

Pœnis alijs a iure statutis, ac per alias Constitutiones Apostolicas, aut propria cuiusuis Ordinis, Congregationis, Monasterij, Domus, aut loci, statuta, vel consuetudines contra personas aliquid præmissorum committẽtes forsan decretis, & inflictis, nihilominus in suo robore permansuris.

Quocirca vniuersis, & singulis &c. Sequuntur Clausulæ vniuersales circa huius Const. executionem, & non obstantiæ, &c. Dat. Romæ, anno Incarnat. Dominicæ. 1594. 13. Kal. Iulij. Pontif. nostri ann. 3.

Suprascriptæ Constitutionis Declaratio.

VERVM quia huiusmodi Constitutio, quanto est vtilior, vt Regularium Ordinum disciplina, aut labefactata in pristinum restituatur; aut salutaribus Constitutionibus communita integra, atq; incolumis permaneat, (quæ inter alias, est potissima caussa finalis huius Constit.) tanto est, ex alia parte, varijs difficultatibus implicata, adeo, vt multis etiam doctissimis viris negotium fecerit, & maxime, cum nec ipse S.D.N. Papa eam voluerit in aliquo declarare; sed Iuris communis dispositioni relinquere.

Vnde aliquarum ego, magis difficilium (ex nonnullorum doctissimorum virorum opinione, & præcipue admodum R. P. Marij de Andria Societatis Iesu, qui hanc Constit. publice Neap. declarauit) elucidationem apponere non grauabor: Non tamen, quasi istæ declarationes, inducere aliquas debeant necessarias, sed probabiles tantum Opiniones, & nisi fuerit aliter declaratum ab ipso legislatore; sed omnia, veritati, ac interpretationibus, S.R.E. & aliorum opinioni sanioris iudicij submittendo.

Protestationes.

Primo.

Hinc primo sciendum, quod huiusmodi, Constitutio, obligat in conscientia & ad peccatum mortale, quia cum omnis lex, etiam ciuilis, obliget transgressores ad peccatum; multo magis obligat ista, cum sit lex iusta, & maxime Pontificia, continens obseruantiam voti Paupertatis in Religiosis, quæ est materia grauis, & adsunt verba valde præceptoria, vt patet in tex. & pœnæ nimis graues: Quæ omnia sunt inditia quædam potissima, ad cognoscendum quando lex aliqua, siue Constitutio obligat ad peccatum mortale, vt Doctores aiunt, quia secus esset quando tractaretur de materia leui, & supradictis verbis in præceptorijs non vteretur; tunc enim nisi ad veniale peccatum obligaret.

De hac materia late tract. Sotus. lib. 1. de iusti. & iur. q. 6. ar. 4. & 5.

Secundo.

Secundo. Aduertendum, quod dum in Rubrica huius Constitutionis dicitur. De largitione

largitione Munerum vtriusq. Sexus Regul. interdicta; *licet largitionis vocabulum, proprie, & stricte, significet profusam quamdam donationem, ad aliquam ambitionem impetrandam, semperq. capiatur in malam partem, (& vulgo appellatur subornatio) tamen hic, tam Munus, quam Largitio, accipiuntur latissime, pro omni Donatione etiam quod non fiat ad finem Ambitionis.*

Rubrica Const. Largitio Munerum quid importet.

Et dum dicitur, Vtriusque sexus Regularibus, *scias quod Regulares, illi proprio dicuntur, qui emittunt tria illa vota essentialia, in Religione approbata. Adeo quod vtrumque requiritur, ut quis in hac Bulla comprehendatur, scilicet, ut tria illa vota essentialia emittat, & ut sit Professus in Religione approbata; quorum vno deficiente, minime comprehenderetur. Ex quo infertur non comprehendi in Constitut. Clericos saeculares, nec Mulieres, vel homines, qui in aliquo Hospitali, vel Xenodochio conseruantur; nec Mulieres quasdam deuotas, & pias, oblatas, seu conuersas: licet viuant in communi, & sint clausae in loco aliquo pio; nam hae personae non sunt Regulares. iuxta supradictas conditiones: vt notat Nauar. in consil. 82. & 83. Tit. de Regul. nec Bizocharas, seu Mantellatas, nec Tertiarios, nec Tertiarias Tertij Ordinis: nec Nouitios, nec Nouitias; cum appellatione Religiosorum, solum veniant Professi professione tacita, siue expressa. c. Religioso. §. 1. de sent. excom. lib. 6. nec etiam Milites Regulares, vt sunt Melitae S. Ioannis, S. Iacobi, & similes.*

Abbas in Rubrica. de Regul. In hac Consti. nō comprehēdunt Cler. saecularis. Mulieres in aliquo loco Conuersae, & Cōuersi Bizocharae. Nouitij. Milites. Emittē duo tātum vota. Professae extra Monast. manentes comprehenduntur.

Si tamen est Religio approbata, & Religiosi, non emittunt nisi duo tantum uota, Obedientiam, scilicet, & Castitatē, ex dispensatione Summi Pontif. nec isti comprehenduntur in hac Bulla.

Sed illae personae, siue Mares, siue Foemina Religiosae, quae tria illa uota emiserunt, licet ex caussa infirmitatis, vel alia legitima, in communi non viuant, in Monasterio sed in domibus Parentum, bene comprehenduntur. Locus enim in hoc casu, non est in consideratione, cum teneantur, vbicumque reperiuntur, eorum Regulam obseruare.

Tertio. Quoad §. 1. vbi ponuntur Bullae praefatio, & Summi Pontificis intentio, est sciendum, quod ex illis verbis plures fines, seu caussae finales, principales, huius Constitutionis colliguntur, quarum una, & principalis est (vt sonant verba) Vt Regularium Ordinum disciplina, aut labefactata in pristinum restituatur, aut salutaribus Constitutionibus communita, integra, atque incolumis permaneat: Alia est, vt votum paupertatis integre seruetur. Tertia, Ne bona Monasteriorum, uel quorumcumque Regularium, siue sint redditus, siue Eleemosynae, siue bona quomodocumque acquisita, delapidentur, & dissipentur. Quarta, Ne praua ambitione impulsi Religiosi, pro consequendis officijs, alter alterius gratiam, vel Protectoris beneuolentiam, aucupetur. ut in §. 8.

Et hic non ualet quis dicere, se non donare de bonis Monasterij, sed de alijs sibi ab amicis, donatis, vel a parentibus; nec se donare, ut aucupetur gratiam Superioris, vel alterius: & quod sic cessaret caussa Constitutionis, & per consequens, cessare deberet etiam eius effectus: iux. regul. tex. in cap. cum cessante, de Appellat. Nam ad haec, & alia similia motiua, unica potest responsione responderi, excerpta ex tex. §. affinitatis Instit. de nuptijs, quod quando sunt plures caussae aeque finales, cessante una, non cessat altera, ut est in casu nostro, in quo licet cesset una, uel altera caussa, non potest tamen cessare umquam illa, quae Votum paupertatis respicit, quod Votum est fundamentum Religionis. Clem. Exiui de Parad. de uerb. signif. &c. Exijt seminare, de uerb. sig. In 6.

Quarto. Quoad §. 2. est aduertendum, quod in ista parte continentur tria praecipua; Primò quaedam generalitates, tam Personarum donantium, & recipientiū, quam etiam Modi donādi, & rerum donatarum. Secundo continentur quaedā Exceptiones, seu Modificationes quorumdam casuum, in quibus potest donari. Tertio continentur Poenae, tā saecularibus recipientibus, quam Regularib. dantibus imposita. Generalitates, quae

Diuisio cōtentorum in Bulla.

Sex generalitates. 1. cõprehẽdit, tã donãtes, quam recipientes, & res donatas. Vt in c. per latum §. e contra 19. q. 3.

hic continentur, sunt sex. quarum Prima comprehendit omnes Religiones, & Religiosos, cuiuscumq. conditionis sint (excepta Militia) Anachoritæ vero, Eremitæ, seu soliuagi, seu quocumq; alio nomine appellentur, qui non sunt in aliqua Religione approbata, sed habitant in Eremis, non continentur in Bulla. Comprehendit secundo loco, hæc prima generalitas huius Bullæ, omnia Capitula, omnes Conuentus, Congregationes, omnia loca, quorumcumq; Regularium, & etiam omnes Superiores, vtriusque sexus Religionum, siue sint Abbates, siue Generales, & c & omnes particulares Religiosos vtriusq; sexus, ne possint aliquid donare.

2 generalitas est circa res donandas.

Secunda generalitas est Rerum donandarum, quæ sunt, vel munera ipsa, quæ mittuntur, & sunt vniuersaliter mitti prohibita, vt supra in §. 1. Vel sunt omnes, & quæuis pecuniæ quantitates, ne possint alicui erogari (vt in §. 4. & 9. Id autem ita, & c. & Insuper prohibemus) & sic cum prohibetur Pecunia, videntur omnia prohiberi, quæ pretio possunt æstimari. Pecunia enim verbum generale est, & omnia comprehendit, & complectitur. vt est tex. in l. 1. in fin ff. de calumniat. & l. 2. & fin. C. de Const. pecun.

Item statuitur, vt non sit licitum donare, ex fructibus, redditibus, prouentib. & c. vt in §. 3. Id autem absolute, & c.

Itaq; Monachi seu Moniales professe, nihil penitus possunt donare, licet habeant bona paraphernalia, seu aliunde acquisita per donationem, vel exercitium, cum Quidquid acquirit Monachus, seu Monialis, acquirat Monasterio.

3. generalitas comprehendit modos donandi.

Tertia generalitas est modorum. Prohibentur enim supradicti Religiosi, donare quouis modo, siue directe, siue indirecte, palam, siue occulte, & c. vt patet in §. 3. et 6. ibi. Adeo vt nemo, & c. Vnde si quis, vel si qua diceret suis consanguineis, vt quod vellent sibi donare, donarent tali, suo nomine, non posset fieri, cum sic, esset donare indirecte; & ita etiam quando deberent a consanguineis, vel alijs, aliquam consequi pecuniæ quantitatem, si illam vellent eis remittere, non possent, esset enim donare indirecte: & sic pariter si quis commodaret aliquid, illud amplius animo non repetendi: vel donaret per mulieres Nouitias vel Cõuersas, quæ non comprehenduntur in Bulla, donatio esset indirecte. Qui enim per alium facit, per se ipsum facere videtur.

4 generalitas cõprehendens psonas quibus nõ põt donari.

Quarta generalitas, comprehendit omnes personas donatarias. i. quibus donatur, tam sæculares, quam ecclesiasticas (vt in §. 7. habetur) quauis dignitate, seu auctoritate fulgentes, etiam si sint Protectores Ordinum, Ordinarij locorum, & c. prohibetur enim, ne cuilibet ipsorum a Regularibus supradictis aliquid donetur, nec ratione transitus, uel ingressus, nec alia quacumq; caussa. Ac etiam prohibentur donare, & dona accipere, Religiosi omnes, inter seipsos, siue sint eiusdem Ordinis, uel Monasterij, siue alterius.

5. generalit. conuiuiorum.

Quinta generalitas est conuiuiorum, & in ea continentur tria, ut in §. 9. Insuper prohibemus habetur.

Primo. Vt non possint Regulares excipere quacumq. Prælatum transeuntem, laute, sumptuose, & opipare 2. Conuiuijs quibuscumque excipere. 3. Comessationibus, & compotationibus, quibusuis personis, tam eiusdem ordinis, quam extraneis largiendis.

6. generalit. spectaculorum.

Sexta, & ultima generalitas, est Spectaculorum; prohibẽtur enim omnia, & quæcumque spectacula pia, etiã in memoriam Passionis Dominicæ, & hoc ratione sumptus, & c. ut in §. 10.

Casus in quibus licet donare excepti in Bulla.

Secundo, principaliter sunt declarandi aliqui casus, excepti in Bulla, in quibus licet donare.

Primus casus qñ ĩ generali cap.

Primus casus est, quando in Capitulo generali, & ex caussa approbata, & iusta, fit aliqua donatio, ut habetur in §. 3 in fine ibi; Nisi in generali Capitulo. Et in hoc primo casu, quinq. copulatiue sunt seruanda. Primo ut fiat in Capitulo, uel Congregatione generali, non enim sufficit Capitulum Prouinciale, uel conclusio totius Conuentus,

Conuentus. Secundo, vt fiat re mature discussa. Tertio, vt fiat caussa approbata. Quarto, vt fiat de Superiorum permissu. Quinto, vt fiat vnanimi omnium consensu, idest vt consentiant omnes, quia vno discrepante nihil valeret; Neque hic habet locum illa Regula iuris, quod id quod maior pars facit, omnes fecisse videntur; quia quando in aliquo actu requiritur, quod aliquid concorditer fiat, non est dispositioni satisfactum, si aliquis contradicit, vt optime per gloss. in c. ubi periculum in §. ijdem, in verbo singulis, & ibi Geminianus, & declarat Iason in l. de fidei commisso num. 6. c. de transactio.

Secundus Casus, in quo possunt Religiosi donare est, quando donant quadam leuiora, esculenta, vel poculenta, seu ad deuotionem, & Religionem pertinentia munuscula: Hac possunt donari, seruatis tamen quibusdam conditionibus. Primo vt sint esculenta tantum, vel poculenta tantum, vel esculenta, & poculenta, & non alia. Secundo vt sint leuiora, non grandia. Tertio vt dentur de consensu Conuentus, vel Monasterij. Quarto cum approbatione, & licentia Superioris. Quinto, & vltimo, vt dentur nomine communi, & non particulari, vt habetur in Bulla in §. 5. versiculo Praterquam leuiora.

2. Casus. esculenta, & poculenta, seu ad deuotionẽ pertinẽtia.

Sed difficultas est noscere, quanta quantitatis debeant esse hac leuiora esculenta, & poculenta; & licet videatur decidi in iure per l. plebiscit. de officio Prasidis, quod illud dicatur leue, quod intra tres dies proximos prodigitur, scilicet, consumitur, & sic videtur dici quod sit victus trium dierum totius domus, ac familia; indefinite enim loquitur, et quod per consequens ex hac resolutione videatur dicendum, quod hac esculenta & poculenta possint extendi, vsque ad valorem trium aureorum, ut est consimilis tex. in l. solet, de officio proconsul.

Leuiora esculẽta, & pocul. quanta quantitatis debeant esse.

Tamen contrarium est verius, scilicet, quod non debent excedere illam quantitatem, qua, si surriperetur, peccatum esset mortale, idest quantitatem valoris vnius, uel duorum Carolenorum ad summum, & sic non deberent excedere pretium illud, quo homines solent locare suas operas diurnas, quod quando exceditur in furto, peccatum est mortale, vt dicit D. Thom. 22. q. 66. artic. 6. & hoc patet ex uerbis Bulla, ubi non contentus Summus Pontifex dicere Esculenta, & Poculenta, & addidit illud diminutum, leuia, immo subiunxit, leuiora, & eo magis cum sit attendenda conditio donantis, num pauper, num diues sit, in donationibus: & quis reperitur pauperior quam Religiosus, uel Religiosa?

Hac autem licentia donandi Esculẽta, qua necessario requiritur, potest dari semel pro semper (ne sape obtundantur aures Superioris) vt possit donari certis personis, certa quãtitas Esculentorum, & Poculentorum & non passim, & indistincte; nec hac donatio debet esse quotidiana, quia esset facere fraudem legi, & multa modica facerent vnum satis.

Licẽtia donandi.

Et aduertendum, quod Munuscula ad Religionem, vel deuotionem pertinentia, possent interpretari, quod sint Reliquia Sanctorum paruula, Imaginesq; papyracea, Vascula aliqua liquoris manna, Corona cum Indulgentiijs, Agnusdei, Numismata benedicta, seu libelli aliqui deuoti: Sed si essent aliqua magna Reliquia Sãctorum, uel Reliquiarij, & alia supradicta, magni pratij, uel excederent summam illam duorum, vel trium Iuliorum, tunc essent obseruanda ea, qua de primo casu sunt dicta, ut uidelicet in Capitulo generali, &c.

Munuscula ad deuotionem pertinentia.

Tertius Casus in quo Religiosi inter se ipsos possunt donare, est rerum minimarum, ut habetur in §. 8. ibi. Ita, ut inter ipsos quoq; Religiosos, &c. ubi quattuor sunt obseruanda.

Primo ut ista largitio rerum minimarum, fiat inter ipsos Religiosos tantum uel eiusdem, uel alterius Ordinis, seruatis semper seruandis.

Primo, ut alterius sint res minima. Secũdo, de licentia Superioris. Tertio, non tacita, neque interpretatiua, sed expressa, excludens tacitam, & interpretatiuam. Quarto,

Donare religiosi inter se, quomodo possint. Quattuor sunt notanda.

non oretenus, sed in scriptis, & hac, vt cautè procedatur in foro exteriori, quia hic agitur de pœna exteriori infligenda.

Secundo obseruandum, quantitas istarum rerum minimarum (relictis opinionibus extremis, Soti. f. & Nauar. Soti. n. vt nimis larga, qui dicebat summam duorum, vel trium ducatorum, non esse notabilem quantitatem, & Nauar. ut nimis arcta, qui ait dimidiū Iulij esse notabilem quantitatem) Dicimus, quod sit duorum, vel trium Iuliorum, secundum veriorem opinionem, attenta conditione dantis, quia Religiosus est pauperrimus, & votum emisit paupertatis, vltra quam summam paruam, esset determinandum in Capitulo generali, vt supra. Veruntamen iam intellexi, suam Sanctitatem postmodum declarasse, ut istarum rerum minimarum quantitatis taxatio pertineat ad Regularium Superiores.

Tertio. Notandum, quod dum dicitur, vt ista minima non dentur, nisi de licentia expressa, & in scriptis, Superiorum; Superiores, omnes illi dicuntur, qui habent ordinariam iurisdictionem, vt sunt Generales, Prouinciales, Abbates, Priores, Guardiani, Rectores, Præpositi, & Abbatissæ, & quocumque alio nomine nuncupentur; & quod sufficit licētia semel pro semper, & in scriptis, vt supra.

Pro diuino cultu.

Quarto. Notandum dum dicitur, Ad euitandam ambitionem, &c. quod dare res paruas, est signum potius amicitiæ, ac vrbanitatis, Cap. & si, de sim. quam aucupandæ beneuolentiæ, quia ut dicit Nauar. in tit. de datis promissis, cessat in his ratio aucupandæ beneuolentiæ, cum illam non aucupemur, maxime ad impetrandum aliquod officium, cū re parui momenti, sed cum re notabili, &c.

Pro eleemosyna, quattuor cōcursibus.

Quartus casus, licet dare pro diuino cultu; vt facere sepulcrum in die Parasceue, sed non ad priuata accommoda: In certis festis Sanctorum, præparare Ecclesiam, præcipue ad alliciendos populos ad deuotionis frequentiam, tamen in Capitulis Generalibus, & Prouincialibus, debent taxari sumptus, & impensa, vt in §. 10.

Quintus Casus, est pro subleuandis pauperibus, & in alijs non prohibitis per capitula, non excedentibus valorem supradictum, vt in eodem. §. 10. Adeo quod, non prohibentur Eleemosynæ, obseruatis tamen, quattuor conditionibus. Primo vt dentur veris pauperibus, & pro veris indigentijs, non fictis Secundo seruato ordine charitatis Tertio de consilio, & consensu Superiorum copulatiue, prius enim oportet, vt consulatur Superior, & postea sequatur illius assensus, vt detur certa quantitas, & certis personis; & non sufficit tacita licentia, nec ratihabitio, sed consensus, non post factum, sed antequam fiat. Abbas in consil. suo, 40. in 2. par. Doct. in l. 3. de auctor. tuto. Quarta conditio, habita ratione necessitatis, quod iuxta illius quantitatem sit magna, vel parua eleemosyna.

Et sic Religiosi habentes peculium particulare, & Moniales peculium parapheruale, possunt hæc dispensare pro eleemosyna, parentibus indigentibus necessariorum, vel non valentibus dicentur, & secundum statum, & conditionem suam, viuere, habita tamen ratione paupertatis. vt Thom. & Caietan. 2. 2. q. 32. art. 6. & q. 43. artic. 8. & Nau in Apol. de reddit. in mon. 73.

Pro hospitandis pauperibus. Hospitalitas potentiorum.

Sextus casus est, caussa laudabilis hospitalitatis, præsertim erga pauperes, & maxime vbi fuerint redditus applicati, & destinati pro hac hospitalitate, ut in §. 11.

Vltimus Casus est, ratione hospitalitatis, etiam ratione Potentiorum, & Ditiorum: Seruatis tamen quattuor conditionibus, quarum vna deficiente non potest fieri.

Prima conditio, vt non incitentur a Religiosis de industria, & consulto, sed occasione transitus, præsertim si longe adsint diuersoria sæcularium, sed obiter, per accidens, caussa necessitatis, vel deuotionis.

Secunda, ut non recipiantur opipare, sed modeste, & religiose, non honorifice, & sumptuose, seruata frugalitate, & paupertate religiosa, & dandæ sunt res conuenientes ipsis Religiosis.

Tertia conditio, ut comedatur in Refectorio communi, & cibis communibus contentis

tanti sint, iuxta illud, de paupertate mea do tibi.

Quarta, quod si Potentes, qui caussa transitus recipiuntur, ob verecundiam nollent comedere in Refectorio communi (ecce quarta conditio) vt in cubiculis priuatis comedatur, &c. & aliquid amplius potest dari, semper tamen seruata frugalitate religiosa; vt habetur in §. 12. Bullæ, dummodo illud amplius non sit pretiosum, & affectuose extra Monasterium procuratum, quia hoc esset indirecte.

Sunt etiam alij casus extra Bullam, in quibus licet regularibus donare, & tacite comprehenduntur in Bulla, sub illis verbis in §. 10. positis (aut alias in rebus licitis, &c.)

Alij casus extra Bullã in quibus licet donare.

Primus est, quando non erit Donatio sed erit alius contractus, Mutui, vel Commodatus, vel Locationis, aut Venditionis, etiam pro medio, vel infimo pretio; aut Permutationis, in quibus casibus possunt Religiosi cum alijs Religiosis, vel etiam laicis contrahere, dummodo non sint palliatæ Donationes.

Item, possent fieri aliquæ comessationes in compensationem. v. g. Si aliqui Monachi inuitarent alios eiusdem, siue alterius Religionis ob aliquod festum, tunc possent inuitati, in alio festo, illos etiam reinuitare, & hoc non erit contra Bullam, cum in hoc, Monasterium nihil perdat.

Item alius casus est, quando soluitur debitum, vel remuneratur, siue compensatur aliquod beneficium, & obsequium. v. g. Quando famuli seruiunt alicui Monasterio, vltra salarium taxatum, potest Conuentus aliquid aliud, in remunerationem bonorum seruitiorum dare, quia hæc non est donatio, sed remuneratio; Nam ad hoc, quod sit vera Donatio, debet fieri sine vlla caussa, vt Nauar. in Apolog. de reddit. tit. x. q. 1. monit. 82. D. Thom. 2. 2. quæst. 106. artic. 3. ad 4. Nec obstat id, quod dicitur in Bulla. §. 9. Vt nec ad beneficiorum receptorum memoriam, gratiq; animi testificationem etc. quia ibi prohibetur hæc facere suis Superioribus, scilicet, Protectoribus, Generalibus, &c.

Item alius casus est, quando est redemptio vexationis, videlicet, donare aliquid Aduocatis, & Procuratoribus, ad hoc, vt lites habeant bonum exitum, & bonam sollicitudinem exerceant; hoc enim non proprie donatio, sed vexationis redemptio dici potest, ad hoc vt hæ personæ eos bene tractent; & sic etiam posset remitti aliquid ex debito, vt possit maior summa recuperari sine lite, & contentione. Possent etiam, & alij casus liciti enarrari, sed breuitatis caussa illos omitto.

Nunc tertio principaliter videndum est de pœnis, contrafacientibus impositis, & hoc diuiditur in duas partes, quarum vna respicit omnes recipientes a Regularibus cuiuscumq; conditionis, vt in §. 13. habetur ibi. Pari etiam ratione districte inhibemus, &c. & est, vt nihil ex eo, quod receperint a Regularibus, siue Conuentibus, &c extra casus in Bulla permissos, suum faciant sed restituant, vt in § 14 habetur: adeo quod statim tenentur illud restituere, aliter non possent absolui. Nec huic obstat, Regula illa, quod pœna non debetur in foro conscientiæ, nisi post condemnationem, vel saltem post declarationem, vt est gloss. not in c. si æternitatis, & ibi notat. 12. q. 2. D. Thom. 22. q. 62. art. 3. & quod ideo isti tales non tenentur restituere, nisi post condemnationem; Nam ad hoc respondetur, quod Regula procedit in pœnis, sed restitutio non est pœna, sed debitum, & consequenter, nulla expectata mora, debet fieri, alioquin non potest absolui, iuxta illam Regul. Non remittitur peccatum, nisi restituatur ablatum; sed cui facienda sit ista restitutio, habetur in §. 15.

3. principaliter de pœnis.

Huius Regulæ nonnullas ampliationes ac limitationes vide in Sum. D. Iac. de graffijs, Cassin. lib. 1 c. 11. per totũ & præcipue. n. 36 & 45. cum sequentibus.

Alia pars respicit pœnas, et hæc in §. 16. Quod si quis ex supradictis, etc.

Circa quas pœnas duo sunt notanda, dicitur enim ibi, quod contrauenientes, sint priuati omnibus honoribus, gradibus, officijs, et dignitatibus. Quæritur quinam sint isti honores, et dignitates, etc? Respondetur, quod hæc declaratio fuit facta a Sixt. V. in declaratione suæ Bullæ, contra illegitimos vbi dicit, quod omnes illæ dignitates comprehenduntur, quæ sunt coniunctæ cum honore, et superioritate, vt sunt Generalatus, Prouincialatus, Guardianatus, Prioratus, Abbatiatus, et similes, habentes honorem

Appellatione dignita-

tis honoris, offi. &c. qui veniāt. Ipso facto incurrēda, quomō intelligatur.

cum Superioritate. Ceteri autem non continentur, scilicet, Confessores, Lectores, Prædicatores: vnde sic etiam est intelligendum in hac Bulla nostra.

Secundo Not. quod licet in hac Bulla imponatur pœna, per hæc uerba, ipso facto incurrenda, non debet tamen statim, quod quis donauit aliquid contra Bullam, resignare dignitates, seu voces actiuas, & passiuas, &c. quia quamuis dicatur per verba expressa, ipso iure, ipsoque facto, nulla expectata declaratione, numquam intelligitur, vt ipsemet reus teneatur subire pœnam, ante declarationem factam, cum nemo teneatur sententiam executioni mandare contra seipsum: Felin. in cap. 1. de Constit. num. 13. D. Thom. 22. q. 62. art. 3. Nauar. in Manual. cap. 23. nu. 67. Et ideo iste talis, donec inquiratur, potest accipere, & dare vocem, & exercere officia, & dignitates, quia non intelligitur incidisse in pœnam, nisi secuta sententia condemnatoria, vel saltem, declaratoria fuisse commissum delictum; hoc tamen intelligitur de pœnis exterioribus, exigentibus iudicis executionem; non autem de alijs pœnis, vt sunt Censuræ, Irregularitates, etc. quibus, aliquis efficitur indignus, atque incapax alicuius rei, nam istæ pœnæ, statim actum habent in foro conscientiæ, vt dictus D. Iacob. Cassin. probat vbi supra num. 23. & in cap. 49. num. 65.

Et notandum etiam, quod Sum. Pont. diuino lumine illustratus, nullam imposuit in hac Bulla Censuram, quia in Censuris, nulla requiritur sententia condemnatoria, seu declaratoria, ex quo statim incurritur in conscientia, vbi contrauenitur, & nulla requiritur executio, quia statim afficiunt animam. vt Franc. in c. Felicis. §. nullus de pœnis lib. 6. Siluest. in verbo pœna. Et ideo, ne illaquearentur tot animæ, apposuit tantum illam pœnam priuationis officiorum, &c. quia prævidit forsan, quod plerique Religiosorum ad hoc aspirant, & huius timore abstinerent a contrauentione Bullæ, quia si contrauenirent, non deficerent inter Religiosos, Zelantes fratres, qui eos denunciarent. Itaq; concludentes hanc partem, ad pœnas spectantem, dicimus, quod contra recipientes, non est alia pœna, nisi peccati mortalis, & restitutionis in vtroque foro; & contra dantes, sunt imposita illa alia pœna priuationis, &c. absque tamen aliqua censura.

Late vide de hoc prædict. D. Iacob. de grassijs ibidem nu 54.

De public. Bullæ.

Verum, quia in vltima parte huius Bullæ iubetur eius publicatio, & temporis spatium ad obligandum post publicationem, Ideo duo valde necessaria Notabilia subnectam, quæ poterunt etiam pro alijs similibus Bullis deseruire.

Duo notabilia valde necessaria.

Primum est, quod promulgatio Bullæ est de forma, & sufficit, quod promulgetur in Vrbe Metropolitana, & non opus est alia promulgatione, nec aliquo assensu Regio; Nec opus est ad hoc vt liget, vt sit a populo recepta; quia lex tunc non ligat, quando numquam fuit vsu recepta, & hoc legislatore sciente, & tolerante, & ad hoc requiritur tempus decem annorum. Couarr. lib. 2. variarum resolut. cap. 16. Felin. in c. 1. de tregua, & pace. Iason. in l. rem non nouam C. de Iudit.

Cōstitutio qñ ligat, & qñ non.

Alterum Not. est, quod si aliquis sciuit conditam fuisse, & promulgatam hanc Bullam, seu Constitutionem Pontificiam, & antequam transiret tempus in ea præfixum, fecit contra illam, donando diuersis personis, &c. ipse non incurrit in pœnas ibi appositas, quia tempus præfixum nondum erat elapsum; Sed an in conscientia peccauit, quia sciuit vere latam esse, & publicatam?

Quæstio. Resolutio quæstionis.

Ardua quidem est hæc quæstio, & multi decipiuntur, sed resolute, et secundum communiorem opinionem, est dicendum, quod lex, præsertim Pontificia, et Ecclesiastica, quamuis in ea apponantur clare, et expresse tempora dilatoria, obligant tamen in foro conscientiæ statim a die scientiæ; sed quoad pœnas appositas, et quoad forum exterius, non obligant, nisi post elapsum tempus. Apponitur autem illud tempus ad hoc, vt transgressores non possint se excusare, et allegare caussam ignorantiæ, et sic ne euadant condignas pœnas Ita tenet eximius Doctor Alphon. de Cast. lib. 1 de leg. pœn. c. 1. circa finem; frustra enim expectatur exitus, cuius euentus est nullus: Et licet Nauar. in cons. 1. de Constit. contrarium tenuerit, communiter tamen damnatur, et est communis opinio in contrarium. Abba. Felin. et Dec. in c. 2. de Const. num. 7. Abba.

Contra Nauar.

vers.

vers. sed discrepatio, vbi alleg. c.8. de concess. preb. Sot. lib.1 de iust. & iure. D.Tho. p.2.q.90.art.4.ad 2.& ibi Caiet. optime: Ex quo infertur, quod quando fiunt & emanantur Pragmaticæ, sancientes, vt frumentum non vendatur maiori pretio, quam vno aureo,& ibi apponitur tempus, puta, duorum mensium; si aliquis ante duos menses, postquam habuit veram notitiam Pragmaticæ conditæ uendiderit frumentum ultra pretium in Pragmatica contentum, tenetur in conscientia restituere illud, quod plus accepit pretio statuto, & præfixo, Medina in C. de restitut. quæst. 30. & alij Doctores.

Sic etiam dico in casu contrario, quod si aliquis post elapsum tempus in Pragmatica, seu Bulla contentum, transgressus fuerit eam ex ignorantia, quia nesciebat eam conditam esse, in conscientia excusatur a peccato; sed incurrit in omnes pœnas quoad forum exterius; & hoc, quia non creditur ei asserenti, & ignorantiam alleganti: Itaque non est dubitandum, quod hæc Bulla ligauit conscientia transgressores, etiam ante tempus elapsum, si tamen sciuerint Bullam esse conditam. & tanto magis, quia hæc nostra Bulla, est iuris antiqui reuocatoria; Et Felin. loco citato dicit, quod quando lex est noua, & numquam antea audita nec præmeditata tunc potest esse, quod non obliget in conscientia, nisi post elapsum tempus in ea appositum; sed quando lex est renouatoria iuris antiqui, prout hæc nostra, statim ligat in foro conscientiæ: nam Bulla ista emanauit propter abusus, qui euenerant in voto paupertatis, quia Religiosi, etiam ante Bullam, nihil vmquam habuerunt proprium, & qui nihil proprium habet, libertatem rei alienæ dare non potest. c. Abbati. 54. dist. Et hæc sufficiant pro huiusmodi Bullæ declaratione: Omnia tamen submittendo S.R.E determinationi declarationi, ac Censura, vna cum omnibus alijs supradictis protestationibus a me factis. Ex quibus iam patet, quid nunc circa supradictas, Nicolai, & Leonis dispositiones a Fratribus sit obseruandum, ne aliquis decipiatur.

DISPENSATIO.

¶ *Distinctio materiæ Dispensationum.*

IRCA ea, quæ in Priuilegijs Fratrum Mendicantium reperiuntur concessa, quo ad materiam Dispensationum, est aduertendum, quod aliqua illorum attinenent solum ad personas Fratrũ; & alia ad personas sęcularium, qñ prędictis Fratrib. cõfitentur. *Collector.*

¶ Attinentia ad Fratres pro suis personis, sunt in duplici differentia. Nam quædam pertinẽt ad dispensationem faciendam in Confessionibus. Et hæc, insimul cum concessionibus absolutionum pertinentibus ad eosdem Fratres, posita sunt supra in dictione, Absolutio quoad Fratres, vbicumque in marginibus reperta fuerit hæc dictio, Dispensatio.

¶ Alia vero tangunt dispensationem, quæ fieri potest extra Confessionem sacramentalem, quæ ponuntur hic infra. §.8.& 10.& 11.& 12.& 13.& 21.& 22. Aliqua autem, quæ spectant ad Moniale, continentur infra. §.6.& 20.

¶ Illa vero, quæ pertinent ad personas sæculares, habentur supra, in dictione, Absolutio quoad sæculares. 1. in §.20. Et in dictione, Absolutio quoad sæculares. 2. in §. 12. Et similiter habentur nonnulla hic infra. §.1.& 2.& 16. Sed circa omnia supradicta habentur ampliora hic, prope finem, scilicet, a concess. 25. vsque ad 31.

GREGORIVS IX. concessit Fratribus Minoribus, in terris quorumcumq; infidelium existentibus, vt cum irregularibus possint dispensare in illis casibus, in quibus solent Legati Sedis Apostolicæ dipensare. b. ffo. 257. concess. 641. 1 *Infideles. Irregularitas.*

Collector. ¶ Dubium videtur, an ista concessio fuerit temporalis.

2 NICOLAVS IIII. concessit Fratribus Ord. Prædicatorum, in terris infidelium existentibus, vt possint dispensare cum irregularibus partiũ illarum, in casibus, in quibus solent Legati Sedis Apostolicæ: Ac etiam cum clericis ipsarum partium, patientibus defectum natalium, dummodo nõ sint de adulterio, vel incestu, aut de Regularibus procreati. b. ffo. 261. concessione 680.

Pro Fratribus Prædicatoribus Infideles. Irregulares.

Collector. ¶ De hac Concessione videtur etiam dubium, vtrum fuerit temporalis, sicut præcedens.

3 CLEMENS IIII. in Mari magno fecit optimam Cõcessionem, circa dispensationem simul, & absolutionem, quæ posita est supra, in dictione, Absolutio ordinaria quoad Fratres. §. 4. & 7. fol. 4. & 5.

4 ¶ IDEM Clemens concessit, quod Fratres Ord. Prædicatorum, proferentes sine scripto sententiam excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, & infra mensem celebrantes, non obstante Constitutione hoc prohibente, possint a Magistro generali, & Prioribus Prouincialibus dicti Ordinis dispensari, imposita eis, super hoc, pœnitentia competenti. Et quod, si præfati Prælati, in huiusmodi casu, excesserint, possint a Confessoribus, per ipsos electis, eodem modo dispensari. b. ffo. 72. concess. 188. Idem illis concessit Bonifacius VIII. vt est videre supra. fol. 11.

Pro F. Prædicator.

5 EVGENIVS IIII. fecit quamdam eximiam Concessionem, circa dispẽsationem, & absolutionem, quæ posita est etiam supra, in dictione, Absolutio extra ordinaria quoad Fratres. §. 3. prope finem. fol. 23.

6 ¶ IDEM Eugenius dispensauit cum Monialibus S. Claræ, ac Tertij Ordinis, sub obedientia Fratrum Minorum, regularis Obseruantiæ, existentibus, vt solummodo teneantur ad illa ieiunia, ad quæ Fratres dicti Ord. Obseruantes obligati sunt. Item super silentio perpetuo, præfatis Monialibus Sanctæ Claræ in Regula imposito, concedit Generali, & Prouincialibus, vt cum cõsilio discretorum possint dispensare, ac similiter in quibuscumq; alijs perpetuis b. fo. 46. Et fo. 42. concess. 47.

Pro Monialibus. Ieiunium. Silentium.

7 ¶ IDEM Eugenius dispensauit cum barbitonsoribus, vbi est consuetudo, in Sabbatis, & vigilijs, de sero radere barbas. o. ffo. 101. concess. 400.

8 PIVS II. concessit, quod Prælati Ord. Min. de Obseruantia, circa subditos suos, possint condescendere, seu dispensare cum debilibus, & infirmis, in ijs, quæ non sunt contraria Regulæ. Et fuerunt expressi aliqui casus, vt de sotularibus, in itinere; ac de equitando, licet non sit arcta necessitas, vel infirmitas. o. fol. 62. Et ffo. 65. concess. 92. Et ffo. 100. concess. 382.

Pro infirmis.

Collector. ¶ Aduertendum est circa huiusmodi Concessionem, quod est velut propositio, seipsam falsificans, Nam primo dicit, quod possit dispensari in his, quæ non sunt contra Regulam, & postea explicat aliqua, quæ sunt manifeste contra Regulam. ponit enim exemplum in equitatione, & calciamentis, &c. quæ sunt manifeste de obligatorijs. Et propterea videtur, quod debuit hic dici, de his, quæ non sunt contra tria substantialia vota. Vel intelligit, non esse contra Regulam, quando est necessitas talis, quæ bono modo aliter fieri non potest, & Frater est dubius.

Vide infra Annotationẽ Cordub. super hoc.

9 SIXTVS IIII. dedit copiosam facultatem Generali, & Prouincialibus, & eorum Vicarijs, ad dispensandum super quibuscumq; Irregularitatibus, cum Fratribus sui Ordinis, exceptis tantum tribus. Vide supra, in dictione, Absolutio ordinaria quoad Fratres. §. 14. fol. 8. Et in dictione, Absolutio extra ordinaria, quoad Fratres. §. 5. fol. 25.

Irregularitas.

10 ¶ IDEM Sixtus concessit, quod Generalis, & Prouinciales Ord. Min. possint

posſint diſpenſare cum Fratribus ſibi ſubditis,in Irregularitate homicidij,dũ modo tales homicidæ non ſint certi, quod ipſi actualiter occiderunt; nec pro certo ſciant, quod fuerunt tales mandatores, vel auxiliatores homicidij, ſic, quod ſine illis, nullo modo fuiſſet tale homicidium perpetratum.o.fo.63. Et ſſſo.66.conc.102.Et ſſſo. 95.conc.319. *Generalis et Prouinciales. Irregularitas.*

11 ¶IDEM Sixtus conceſſit, quod Generalis Fratrum Mino.habeat auctoritatem diſpenſandi, in Irregularitate illorum Fratrum Mino.qui in bellis, vel in alijs cauſſis,ſanguinis effuſioni interfuerunt.Et quod tales(ſi qui ſunt)dum modo alias ſufficientes fuerint, poſſint promoueri vſque ad Sacerdotium.Et quod in caſu, quo alibi propter iuris ignorantiam, de tali caſu non aduertentes,promoti fuiſſent,poſſint in ſuſceptis Ordinibus miniſtrare.o.fol.64.Et ſſſo. 68.conc.129.Et ſſſo.96.conc.336. *Generalis Minister. Irregularitas.*

¶Aduerte,quod hæc Conceſſio videtur ſolum facta pro illis Fratribus, qui tũc erant in prædicto Ordine,& non pro futuris.Et ideo non eſſet tutum veri illa in poſterum.Et tamen quidquid ſit de hoc,melior,& copioſior eſt facultas immediate ſuprapoſita.Nam includit iſtam,& amplius. *Collector.*

12 ¶IDEM Sixtus conceſſit Generali, & Prouincialibus Miniſtris, & eorum Vicarijs auctoritatem diſpenſandi cum Fratribus dicti Ord.Mino.patiẽtibus defectum natalium ex adulterio, ſacrilegio,inceſtu, & quouis alio nefario, & illicito coitu prouenientem; Nec non cum ijs, qui ex quauis cauſſa (præterquam homicidij voluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum) irregulares forent, poſtquam Ordinem ipſum profeſſi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiuſmodi non obſtantibus, Irregulares ipſi, ad quoſcumque, etiam Sacros Ordines promoueri, & in illis, etiam in altaris miniſterio, miniſtrare; Et quod tam ipſi Irregulares, quam defectum natalium patientes prædicti,ad quaſcumque adminiſtrationes,& officia dicti Ordinis eligi, recipi,& aſſumi;illaque gerere,& exercere libere,& licite valeant.B.fol.61.Et ſſſo. 144.conc.252. *Generalis et Prouinciales. Promotio ad ſacros ordines, et ad Prælaturas*

13 ¶IDEM Sixtus conceſſit Magiſtro generali, & Prioribus Prouincialibus, & Conuentualibus,ac eorum Vicarijs Ordinis Prædicatorum,auctoritatem, cum Fratribus,defectum natalium ex adulterio,ſacrilegio, inceſtu, & quouis alio nefario,& illicito coitu prouenientem,patientibus; nec non cum his, qui ex quauis cauſſa,(præterquam homicidij voluntarij,bigamiæ,& mutilationis membrorum,)irregulares forent;diſpenſandi cum dicti Ord.Prædicatorum profeſſoribus,poſtquam ipſum ordinem profeſſi fuerint;vt defectu,& Irregularitate huiuſmodi non obſtantibus,irregulares ipſi,ad quoſcumque,etiam ſacros Ordines promoueri, & in illis etiam in Altaris miniſterio miniſtrare: Et quod tam ipſi Irregulares, quam defectum natalium patientes prædicti, ad quaſcumque adminiſtrationes, & officia eligi, recipi, & aſſumi, illaque licite gerere,libere,& licite valeant.B.ſſo.240.conc.575. *Ex Priuil. F.Prædic. Ord ſacri.*

¶Aduertendum eſt, quod, vt aſſerunt Patres Ord.Prædicatorum, Vicarij Conuentuum,ſiue Subpriores,numquam habuerunt in vſu,vti iſta facultate, ſine ſpeciali commiſſione, niſi mortuo vel amoto Priore:Et ideo idẽ eſt,ac ſi non fuiſſet conceſſa,pro illis Vicarijs. *Collector.*

14 INNOCENTIVS VIII. diſpenſauit cum toto Ordine Fratrum Min.quod poſtquam Fratres huiuſmodi attigerint vigeſimum tertium ętatis annum, dum tamen ſufficientes ſint,poſſint promoueri ad ſacerdotium,& Miſſas celebrare, non obſtante iure,ceteriſque in contrarium facientibus.o.fol.65.Et ſſo. 69.conc.147. Et ſſſo.99.conc.356. *Sacerdotiũ*

¶Aduerte ad infra poſita in fine ſequentis Conceſſ. *Collector.*

15 ¶IDEM Innocentius conceſſit poſtea, quod Generalis,& Prouinciales, poſſint

Collector. possint dispensare cum Fratribus suis, in vigesimosecundo anno completo, quoad sacerdotium.o.fol.65.Et ffo.66.conc.158.Et ffo.99.conc.556.

¶Sciendum est circa istam Concessionem,& alteram immediate suprapositam,quod post mortem Innocentij 8.qui prædictas concessiones, seu dispésationes fecit,fuit ordinatum in Capitulo generali Florētiaci celebrato,id quod sequitur.

Statutum generale. ¶Insuper cum ad ordinem sacerdotij non debeat quis ascendere faciliter, nisi cui suffragetur ętas,& morum grauitas, deinceps cum aliquo non dispensetur,vt sacerdos efficiatur,qui vigintiquinque ętatis suę annos nondum attigerit,aut si casus necessitatis emerserit, propter Sacerdotum paucitatem, saltem qui dispensauerit,consilium quattuor Guardianorum simul requirat,qui supra dispensandi necessitatem debeant arbitrari; quorum cōscientiæ sint oneratæ,vt quod erit necessarium (pensatis vndiq; pensandis) ipsi consulant. Habetur hoc.fol.226.in tract.3.Et ffo.245.tract.2.

16 *Votum.* ¶IDEM Innocentius concessit quod Confessores Ordinis Min.Obseruantiæ præsentati secundum formam quam ipse tradidit,vel approbauit,quę habetur supra in dictione,Absolutio quoad sæculares.1.in §.12.fol.31.possint dispensare in omnibus votis in quibus possunt Episcopi,exceptis Votis peregrinationis vltra duas dietas.o.fol.65.Et ffo.69.conc.155.Et ffo.98.conc.353.

17 *Affinitas.* ¶IDEM Innocent. fertur concessisse, ꝙ Confessores Ord.nostri Min.possint dispensare in affinitatibus,contractis post matrimonium consummatum, ratione coitus viri cum consanguinea vxoris,aut econtra.Et hoc quando sunt iuuenes dumtaxat.o.

Collector. ¶Hæc Concessio non habetur in libris Ordinis impressa, sed ego reperi illam in quodam libro cuiusdam patris,& peritissimi Confessoris.

18 *Pro fratribus Prædicatoribus. Paupertas.* ¶IDEM Innocentius Motu proprio, & ex certa scientia dispensauit cum Fratribus Ordinis Prædicatorum Obseruantibus Congregationis Hispaniæ super possessionibus,& redditibus habendis,iuxta formam Bullæ, Mare magnum nuncupatę,auferendo maledictionem Sancti Dominici,& non obstātibus Constitutionibus dicti Ordinis prohibentibus ne Fratres eiusdem Ord. habeant possessiones.o.ffo.76.conc.195.

19 *Missas.* ¶IDEM Innoc.dispensauit circa horam celebrandi Missas, prout habetur infra in dictione Missa.2.§.4.& 5.

20 *Votum. Pro Bizochis.* ALEXANDER Sextus concessit,quod Generalis Fratrum Min.possit dispensare cum Bizochis viuentibus in Congregatione quando fecerunt votum Religionis Sanctæ Claræ,quod remaneant ibi,si cōmode non possunt intrare Monasteria Sanctæ Claræ.o.ffo.99.concess.260.

¶Et Sixtus IIII.concessit,quod posit dispēsari cō dictis Bizochis,dummodo seruent tria vota substantialia, quando non inueniunt, qui velit eas acceptare.Et quod quando bono modo non possunt intrare Monasteria Sāctæ Claræ,non teneantur.o.ffo.99.concef.360.

21 *Generalis Minister. Irregularitas.* IVLIVS Secundus, concesit Generalibus Ordinis Minorum facultatem dispensandi super quacumque Irregularitate per Fratres Ordinis prædicti regularis Obseruantiæ quomodolibet (præterquam ex homicidio voluntario,aut præstatione auxilij,vel fauoris huiusmodi homicidio, aut ex bigamia) prouenіente,ita vt illa non obstante,ad omnes Ordines,etiam sacros, ac etiā presbyteratus promoueri posit.o.ffo.91.concef.293.

22 *Sacerdotiū* ¶IDEM Iulius dispensauit cum Fratribus Ordinis Minimorum, vt in vigesimo secundo suę ętatis anno ad presbyteratus ordinem (alias tamē rite) se promoueri facere libere posit.B.ffo.8.concef.23.

LEO

LEO X. dispensauit in multis circa diuinum officium propter scrupulosos, & infirmos, quæ ponuntur infra, in dictione Officium diuinum 1. in multis. §. 23 *Officium diuinum.*

¶Vide aliqua ad huiusmodi materiam attinentia, supra in dictione Declarare, & determinare, & infra in dictione, Infirmi Fratres. *Collector.*

¶Ex priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.

MARTINUS V. concessit Priori S. Benedicti Vallis Oleti, & virtute extensionis postea factæ, omnibus Prioribus Cōgregationis Hispaniæ, ut in foro conscientiç, Monachos, ab omni, possint, excommunicationis sententia absoluere, etiam si talis sit, quam ipse sibi Summus Pontifex reseruare consueuit. Et cum eis super omni Irregularitate, etiam in illis casibus, in quibus Papa sibi vicem reseruat, in morte, videlicet, & in membrorum truncatione, & enormi sāguinis effusione, valeat dispensare, dum tamen, aliquid horum trium notorium non sit. Et hoc propter scandalum. O. 24 *Pro Fratribus. Excommunicatio. Absolutio. Irregularitas.*

¶Ista concessio, quoad Censuras, & casus qui in Bulla Cęnæ Domini continentur, de nihilo deseruit, propter rationem positam in dictione, Absolutio ordinaria quoad Fratres post. §. 13. fol. 7. Testimonium vero authenticum huius Concessionis inquisiui, & inueni, ac vidi in Monasterio Sancti Benedicti Vallis Oleti, & inde fideliter extraxi. *Collector.*

EUGENIUS 4. Monachis S. Benedicti obseruantiæ Italiæ, ne ab eorum quiete distrahantur, & Romanam Curiam pro obtinendis licentiis, frequentare cogantur, in omnibus casibus, in quibus, de iure communi, Prælatis, & Monachis præfatis auctoritas, seu licentia, seu dispensatio Ordinarii esset necessaria, si ab eodem exempti non essent, Prælatis, Abbatibus, Priorbus, Rectoribus huiusmodi, qui pro tempore fuerunt, una cum eorum Conuentibus, de licentia tamen, & consensu Capituli generalis, aut Præsidentis cum maiori parte Visitatorum, auctoritate Apostolica, absque eo, quod ad Sedem Apostolicam habeant recursum, huiusmodi licentiam, auctoritatem, & dispensationem indulsit. B. 25 *Pro Fratribus. Cap. gen.*

¶Idem Eugenius concessit Monachis præfati Ordinis, ad audiendas cōfessiones per suos Superiores deputatis, dispensare super omnes casus, præter eos casus, de quibus, ipsis confessoribus, ad Ordinarios videbitur recurrēdum aut de quibus esset Sedes Apostolica merito consulenda. B. 26 *Pro secularibus.*

¶ Idem Eugenius concessit, quod vnusquisq; Abbas Prior, siue Superior quorumuis Monasteriorum Ord. S. Benedicti Obseruantiæ, possit libere, & licite Apostolica auctoritate dispensare cum omnibus, & singulis præsentibus, & futuris Donatis, Oblatis, ac Commissis dictorum Monasteriorum, in omnibus, & singulis uotis peregrinationis, etiam vltra marino, & Apostolorum Petri, & Pauli, & Sancti Iacobi, & quibusuis alijs votis, etiam si talia sint, propter quæ Sedes Apostolica merito sit consulenda, & ea in alia pietatis opera commutare, Voto Religionis dumtaxat excepto quādiu in societate Monasteriorum huiusmodi Obseruantiæ fuerint. B. 27 *pro Oblatis, & Donatis. pro Donatis, & Oblatis Monasteriorū.*

¶Idem Eugenius, concessit Prælatis Congregationis S. Benedicti, personas volentes eorum Congregationi sociari, quæ Religionem, locum, & Ordinem alium quemcumque, etiam arctiorem, vouissent, tali uoto nō obstante, ad probationem, professionemq; recipere, easq; auct. Apostolica, ab ipso uoto absoluere, & cum ipsis dispensare, dummodo in tali Religione, seu Ordine, de qua uouissent, professionem non emiserint. Quod si tamē ante professionē emissā, 28 *Votum. pro Nouitijs. Votum.*

ab

ab ipsa recesserint Congregatione, huiusmodi Dispensatio, nullius fit roboris vel momenti.

29 *Pro saecularibus. Vota.* ¶ Idem Eugenius, concessit Monachis praefatis, ad audiendas confessiones deputatis ab ipsorum Prelatis, vt vota omnia permutare, ac in omnibus, & singulis casibus, etiam Ordinarijs, aut per Synodales, vel prouinciales Constitutiones reseruatis, cum sibi confessis dispensare; praeter eas Censuras, & poenas, vota, & casus, de quibus esset merito Sedes Apostolica consulenda. B.

¶ Ex Priuilegijs Ordinis S. Ioannis Hierosolymitani.

CLEMENS concessit Magistro, & Fratribus Hospitalis Sancti Ioannis Hierosolimitani, vt de votis omnibus, & poenitentijs iniunctis, seu praetermissis, aut etiam iniungendis pro peccatis omnibus, a peccatoribus confessis, aut volentibus poenitentialiter cõfiteri, satisfactionem, de bonis, a Deo eis collatis, recipere valeant. Ita quod, illi, qui huiusmodi Fratribus, ex praedictis charitatiue aliqua largientur, sint a praefatis votis, & poenitentijs huiusmodi, plenarie absoluti, (terrae Sanctae, & Castitatis uotis dumtaxat exceptis.) B.

ANNOTATIO CORDVBAE.

QVOAD §. 8. Notãda sunt duo. primũ, quod illa Concessio Pij secũdi, de qua ibi agitur, ponitur ibidem diminute a Collectore, nam debet addi, & de receptione frumenti pro induendis Fratribus, vbi nõ est alius modus habendi; & de procurandis in die Sabbati eleemosynis pro carnibus, vbi consuetum, & similibus, nec propter hoc dicuntur facere contra Regulam. hac ibi scilicet, fol 61. & fffo. 100.

Secundũ notandũ, quod Collector ibidem dicit quod hac Concessio est se falsificans, nisi intelligatur aliquo illorum modorum, vt ponit ibidem. Mihi autẽ *Cõtra Collectorem.* *saluo meliori iudicio videtur, quod clarius, & melius potest, et debet intelligi sic. scilicet quod ibi Papa concedit nostris Pralatis, etiam Guardianis, posse condescẽdere, & dispẽsare, seu compati infirmis, & debilibus, in his, qua non sunt contraria Regula, & c. idest in his, qua non sunt omnino contra substantiam obligatoriorum Regula, neque cõtra, nec extra totam latitudinem ipsorum praeceptorum, seu obligatoriorum. Quod ideo dico, quia ex aliquali caussa, recipere frumentum per Syndicum nomine Papa, aut per aliũ nomine dantis, non est omnino contra praeceptum, de non recipiẽdo pecuniam, quamuis forte aliquando sit contra aliquam circumstantiam, seu conditionem requisitam ad plenam & debitam obseruantiam illius praecepti: sic quod in hoc non sit omnino contra, seu extra totam latitudinem illius praecepti, quamuis fiat aliqualiter.*

Similiter portare calceamenta, & equitare existente aliquali necessitate, seu caussa, quamuis non sic vrgente, praecepti. sed contra aliquam conditionem, seu circunstantiam requisitam ad plenam, & debitam obseruantiam ipsius praecepti requirentis manifestã & urgentem necessitatem, & infirmitatem, ad hoc quod quis possit licite calciari, & equitare; in his ergo quae sic sunt contra Regulam: (quia tamen non omnino sunt contra ipsam substantiam principalem praeceptorum, seu obligatorium Regula, nec contra, seu extra totam latitudinem ipsorum, sed solum sunt contra aliquam circumstantiam, seu conditionem requisitam ad plenam obseruantiam ipsorum;) concedit Papa vbi supra, quod nostri Pralati, (quorum nomine etiam Guardiani comprehenduntur) possint Dispensare, non quidem ad libitum hoc enim esset potius decipere; sed Dispensare, idest, ex caussa aliqua rationabili, quamuis non omnino sufficienti, condescẽdere, seu aliqualiter relaxare, non autem omnino tollere pradictam obligationem praeceptorum prafatorũ, & talis Dispensatio in pradictis ex tali caussa, qua alias esset insufficiens sine Dispensatione

tione ad licite faciendum prædictam relaxationem contra talia obligatoria regulæ, iam facit, caussam prædictam esse sufficientem, ad hoc quod licite quis faciat prædictam relaxationem contra præfata obligatoria Regulæ: & sic faciendo, non potest dici facere simpliciter, aut illicite contra Regulam: & sic credo voluisse Papam concedere, vt ex verbis eius supradictis eiusdem Concessionis potest facile elici.

Et notandum, quod in hac Concessione præsupponitur, quod Papa potest ex caussa relaxare obligationem votorum, & iuramentorum, & similiter hoc alijs concedere; hoc enim est proprie Dispensare. s. obligationem relaxare, vt communiter tractatur a Doctoribus, & nos supra in expositione Regulæ Fratrum Minorum cap. 10. quæst. 4. aliqualiter quantum attinet ad rem, egimus. Supponitur etiam, quod in nostra Regula, sicut, & in præceptis iuris diuini & humani, Præcepta, & eorum transgressiones sint in duplici differentia. Quia aliqua est transgressio substantiæ præceptorum, contra, seu extra totam latitudinem ipsorum, alia est transgressio circumstantiæ, aut conditionis, seu non extra totam latitudinem ipsorum, vt de his etiam nos latius egimus sup. in nostra expositione Regu. Fratrum Mino. cap. 10. q. 3. &c. ibi videatur: quibus suppositis intelligitur clare prædicta Concessio, vt declarata est.

Et notandum, quod præfata Concessio multum valet ijs temporibus, vbi refrigescente feruore charitatis, sumus infirmi corpore, & spiritu, ad serenandum conscientias Fratrũ in multis impuritatibus, & relaxationibus, ex aliquali, licet non omnino sufficienti caussa seu necessitate commissis, contra multas conditiones, & circumstantias requisitas ad debitam obseruantiam præceptorum regulæ, vt patet in articulo de pecunia: de paupertate: de vsu paupere seu moderato de non equitando, non calciando, &c. eiusmodi. Dummodo, non ad libitum sine vlla caussa fiat prædicta Dispensatio, relaxatio, seu trãsgressio in prædictis. Sic enim non excusarentur Fratres, neque Prælati; quia non conceditur hoc posse ad libitum fieri, sed ex caussa aliqualiter rationabili, vt dictum est, & patet in prædicta Concessione; & dummodo ex hoc non accipiatur occasio ad alias Dispensationes, seu relaxationes irrationabiles, & inexcusabiles, quales sæpe videntur apud aliquos de quibus omnibus latius egimus, vbi sup in expositione Regulæ. c. 10. q. 4.

Quoad §. 13. vid. ea, quæ habentur a Collectore in Compẽdio tit. Absolutio ord. quoad Fratres, post §. 7. & quod nos ibidem annotauimus, vt habetur supra. fol. 15.

Quoad §. 16. vide, quod supra titu. Absolutio, quoad Sæculares. 1. §. 12. notatum est, quia valde facit ad hoc, fol. 24.

Quoad §. 17. notandum, quod non est securum, vti tali Concessione, dispensando in affinitate, vt ibi habetur, quia non constat de veritate, sed de rumore illius Concessionis, nec habetur in libris Ordinis Ideo in re tanti momenti, contra ius commune non est credendum rumoribus: & sic consuluit excellens Doctor Ortiz.

Quoad §. 24. notandum, quod idem Collector dixit supra in Compendio, titu Absolutio ordinaria, quoad Fratres post. §. 40. quod, scilicet, hæc Concessio Martini V. facta Monachis Sancti Benedicti, iam facta est generalis pro toto Ordine ipsorum, et per consequens, potest nobis communicari pro toto nostro Ordine. De qua Concessione, notandum etiam, quod talem Dispensationem, de qua ibi agit Mart. V. potest facere etiam, &c. vt patet ex titu. Communicatio Priuil. §. 13 in Compendio. Item notandum, quod hæc Dispensatio ab irregularitate contracta ex homicidio, intelligitur de quocumque homicidio, tam casuali, quam etiam voluntario occulto, quod, scilicet, iudicialiter probari non potest, aut quod non est notorium, quia Papa non distinguit, nec nos distinguere debemus. Neque obstat, quod Sixt. 4. qui fuit post dictum Mart. V. concessit solum de casuali, cum exceptione expressa homicidij voluntarij, vt patet in Compend. titu. Dispensatio. §. 10. §. 12 §. 13. quia respondeo, quod hoc nihil præiudicat. Nam Sixt. 4. in dictis Priuileg. loquitur generaliter, quoad forum interiorem conscientiæ, & etiam quoad exteriorem, vel iudicialem, id concedendo cum illa exceptione. Hic autem in §. 24. Mart. V. solum concedit pro foro interiori. Ideo de quocumq. homicidio occulto cõcedit, etiam voluntario.

Dispensatio ab irregularitate cuiuscumq; homicidij.

Item

Item quia Sixt. 4. in prædictis suis exceptionibus solum intendit, & intelligitur limitare illas suas Concessiones, a quib. expresse facit suas exceptiones, & limitationes, & non alias a se, vel a suis prædecessoribus concessas, vt patet, quia alias sequeretur, quod Concessio Six. quæ habetur. §. 10. in qua concedit, posse dispensari in irregularitate ex homicidio incerto, seu dubio, præiudicare alteri eius Concessioni sequenti, quæ habetur §. 12. & 13. quoad homicidium casuale, etiam si sit certum. Et similiter dic, quod intelliguntur omnes exceptiones, & limitationes, quas Pontifices faciunt in suis Concessionibus; quia, s. solum limitant ipsas, ipsorum Pontificum Concessiones in quibus ponuntur tales limitationes, seu exceptiones, & sic respondit insignis Doctor Ortiz.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

1. §. 12.

Prohibitione illegitime recipiantur ad professionem.

IRCA hanc Dispensandi facultatem cum illegitime natis, est aduertendum, quod, licet Sixt. V. in Constit. contra illegitimos, quæ incipit, Cum de omnib. Ecclesiasticis, anno 1587. edita, prohibuerit, ne illegitimi ex incestu, aut ex sacrilegio procreati, ad habitũ, vel professionem recipi possint; & receptos post publicationem Constit. eijci debere decreuerit: illegitimos vero ex quouis alio minus legitimo toro, recipi quidem ad habitum & professionem posse, cum quibusdã circũstantijs in ea expressis, ad gradus vero, honores, & dignitates incapaces fore voluerit: in alia uero huius declaratiua, quæ incipit Ad Romanum spectat. declarauerit sub prædicta Const. non comprehendi illegitime natos ex his parentibus, inter quos tempore, quo geniti sunt, matrimonium rite consistere poterat; tamen anno 1590. Greg. 14. in sua Const quæ incipit Circumspecta Rom. Pont. Constitutiones illas Sixti V. ad terminos iuris reduxit & moderatus est; ac omnes dispensationes, & habilitationes vigore Priuilegiorum, aut Indultorum Apostolicorum, cuiuis Ordini, Religioni, monasterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus in genere, vel in specie, vt præfertur, concessorum, quæ tpe Constitutionum huiusmodi vsu recepta, & non sub vllis alijs reuocationib. comprehensa erunt, per quoscumque eorum Superiores factas, in pristinum statum, & validitatem, in quib. ante ipsas Constitut. existebãt, restituit, & reintegrauit. Volens, ijsdem Constitutionib. non obstantibus, eos qui quouis modo illegitimi procreati fuerint, ad habitũ, & professionem regulares admitti posse, quemadmodum admitti poterant, si supradictæ Constitutiones editæ non fuissent. Ita tamen ut cum de recipiendis quomodocumq; illegitime natis, ad habitũ, & professionum Ordinum quorumcumq; agetur, ij ad quos huiusmodi receptio spectat, præter alia, de quibus, ex dictarum Constitutionum præcepto circa quoscumque etiã legitimos, disquirere debent diligenter eorũ vitam, & mores inquirant, & ita demum recipiant, si tamen bonam indolem, & virtutis specimen præseferãt, ac tot eis merita suffragentur, vt natalium suppleant defectum, eorumq; receptio Religionis commodo, & utilitati profutura videatur. Et super hoc ipso, ij ad quos, vt dictum est, pertinet huiusmodi receptio, matura deliberatione habita, ita censuerint, & iudicauerint. Dummodo tamen filius illegitimus in Religione in qua Pater, siue ante siue post natiuitatem dicti filij, professus fuerit, ipso Patre viuente non admittatur, quod expresse prohibet. Voluit quoque ac statuit licere Generali, aut Prouinciali singulorum Ordinum aut Congregationum, aut Hospitalium, ad quos dicta Dispensatio spectat iuxta tenorẽ Priuilegiorum, & Indultorum Apostolicorum eis concessorum, quæ dummodo vsu recepta, nec alias sub vllis reuocationibus comprehensa sint, vt præfertur, in hac parte reualidat, cum illegitimis, quos alias dictus Generalis, aut Prouincialis, cum generali, Prouinciali, seu intermedio Capitulo, & non alias, suffragantibus meritis, dignos iudicauerint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas dispensare, ac dispensationes huiusmodi pro tempore ita factas, & inde secuta quæcumque, vt antea, valere & tenere, perinde ac si supradictæ Constitutiones non emanassent.

Harum Cõstit. Sũmarium ponitur in fine libri.

Reuocatio. Greg. 14.

Vide Cõp. Societ. Iesu in uer. Dispen §. 2. & § 4.

Nota pro corroboratione eius, quod infra dicetur.

Et

Et hic est aduertendum, quod secundum iura, illegitime natus, sine Dispensatione, nō potest eligi in Superiorem. etiam si efficiatur Religiosus, quia ingressus Religionis, quamuis sine Dispensatione, habilitet ingressum, quoad Ordines suscipiendos; non tamen habilitat quoad dignitates, & officia, ut probat bona gl. in c. si de filijs presbyter. Illegitimi per ingressum Religionis non habilitantur ad officia.

Ideo Iulius Papa II. in mari magno Minimorum, concessit facultatem omnib Prælatis illius Ordinis, ac eorum Vicarijs, cum huiusmodi posse Dispensare. Vnde, si illegitime natus eligeretur Superior, non habita prius Dispensatione, electio esset nulla. c. Innotuit. & c. cum Vincton. de elect. Minim.

Et ideo Frat. Præd. per Declar. Capituli Gener. habent, quod illegitime natus non pōt esse Superior, vel Vicarius in aliquo Conuentu, etiam Priore illius Conuentus mortuo, vel amoto, nisi cum eo fuerit dispensatum. Vbi est aduertendum, quod dispensatus circa Dignitatem inferiorem, puta, quod possit esse Guardianus non intelligitur dispensatus circa Maiorem, puta, quod possit esse Prouincialis, nisi in dispensatione facta fuerit de præfatis expressa mentio, vt probat Pan. in d. c. innotuit, & ratio est, quia ad permissionem Minoris dignitatis, non uenit permissio Maioris, sed bene est contra. Et ideo Frat. Præd. per declar. Cap. Gen. habent, quod si cum illegitime nato dispensatus fuerit, quod possit esse Prior, non poterit, propter hoc, Vicarius esse Prouincialis; nisi in dispensatione, de præfatis facta fuerit expressa mentio. Hocque comprobatur ex supradicta dispositione Greg. 14. ibi, circa dispensationem. Ius Prædicatorum. Dispēsatus in min. dig: non censetur disp. in maiori.

Formam autem dispensandi cum illegitime natis Fratribus professis, quando necesse erit, poterunt Superiores Prælati eam videre in Summis. Forma dispensandi.

Circa supradictam dispensationem in §. 14. & 15. ab Innocentio factam, quoad ordinandorum ætatem, est sciendum, quod iam est correcta per Conc. Trid. Sess. 23. c. 12. Vbi nullos in posterum, ad Subdiaconatus Ordinem, ante 22. ad Diaconatus, ante 23. ad Presbyteratus ante 25. ætatis suæ annum promoueri posse iubet. Sed quomodo, & quando possit absolui a pœna ob indebitam ordinationem, a Sixt V. taxata in Bulla, contra Clericos male promotos, est aduertendum, quod nullo pacto poterit absolui nisi per Iubilæum plenissimum. Dispensare in interstitijs a Conc Trid. requisitis, in susceptione Ordinum, a quo, & quando possit, vide infra, in verbo Ordines Sacri. Quoad Votorum dispensationem, vide infra in additione mea, in Verbo, Votum. Aetas ordinandorum. Dispensare in interstitijs.

¶ Ex Priuilegijs Congreg. S. Bernardi.

Possunt per communicationem Prælati Ordinum Mendicantium, super quacumque irregularitate, & suspensione, ex delicto occulto contractis, (homicidio voluntario, & casibus hæresis exceptis) ex forma Concil Trid. Sess. 24. titulo de reformatione, cap. 6. Episcopis concessis, cum Fratribus, & personis sibi subditis dispensare. Ita concessit Gre. 13. anno Domini 1574 Generalibus, & Abbatibus Congreg. S. Bernardi, Hispaniæ, ut refertur in eius Compen. Priuil. Verbo Absolutio quoad Fratres, §. 11.

Eamdem concessionem fecit Pius V. Prædicatoribus, etiam cum extensione, ad omnes alios casus eisdem Episcopis reseruatos, ut refertur in Compen. Priuil. Minimorum, fol. 117. & in Compen. Priuil. Patrum S. Hieronymi Hispan. fol 83. §. 1. & 2. & in Comp. Priuil. Societ. Iesu Verbo Prælati. §. 3. & habetur sup. fol. 45. in principio Resolutionum materiæ Absolutio. Prædicatoribus.

Iulius 2 anno Domini 1503. pro Congregatione Sancti Benedicti Hispaniæ declarauit; quod virtute cuiusdam facultatis Martini V. concessæ Monasterio B. Mariæ de Monserrato, in qua illi concesserat facultatem absoluendi, & dispensandi cum sæcularibus in casibus, & notis, Episcopis reseruatis, possit etiam inter coniugatos, quorum alter eorum, cum alterius consanguinea adulterium perpetrauit, dispensare in foro conscientiæ, ad petendum debitum Refertur in eius Comp Priuil fol. 40. Congreg. St Bened Hispaniæ de Monser.

Idipsum ad eundem effectum possunt facere Confessores, in foro conscientiæ, cum his Minorib;

qui

qui post votum simplex castitatis, matrimonium contraxerint, prout ita eis concessit idem Pius V. eodem anno, ut in eodem Compend. Societ. Iesu. §. 4.

Potest Prior Generalis cum personis Ordinis, in foro conscientiæ dispensare, quoad irregularitatem, etiam in casibus reseruatis Sanctiss. D. N. Papæ, scilicet, in homicidio, in membrorum obtruncatione, & in enormi sanguinis effusione, contractam, dummodo Prædicatoribus. *factum horum trium, notorium non sit. Ita concessit Iulius 2. Ordini Prædicat. vt habetur in lib. Priuileg. eorumdem. fol. 173. & refertur in Compen. Societ. Iesu. Verbo Dispensatio. §. 5. Et in Compen. Priuil. S. Hierony. Hispan. Vbi sup. §. 24.*

In §. 24. *Aduertendum, circa id quod notat Corduba in §. 24. de Dispensatione Irregular. homicidij voluntarij, quod nunc obstat Concil. Trident. in sess. 14. cap. 7. de reformat. etiam de homicidio voluntario occulto, ait enim quod iste talis homicida, nullo tempore ad sacros ordines promoueri possit sed de homicidio casuali, non obstat, ut ex eodem cap. 7. colligitur.*

ECCLESIÆ FRATRVM.

¶ *Distinctio materiæ Ecclesiarum Fratrum.*

Collector. QVOAD Ecclesias Fratrum Mendicantium, multa, & varia reperiuntur in Priuilegijs eorumdem Fratrum concessa, & statuta. Et primo, ea quæ pertinent ad ædificationem huiusmodi Ecclesiarum ponuntur in dictione. Aedificare. Ac etiam nonnulla ad idem pertinentia, habentur in dictione. Altare.

¶ Secundo, illa, quæ attinent ad Benedictionem, seu consecrationem prædictarum Ecclesiarum, posita sunt supra, in dictionibus, Benedicere, & Consecrare.

¶ Tertio, alia quæ concernunt exemptionem, & immunitatem earumdem Ecclesiarum, reperientur in dictione, Exemptio. §. 10. & 21. & hic infra. §. 5. & 9. & 17. ac 18.

¶ Quarto, sunt aliqua, quæ Fratres prædicti tenētur seruare in suis Ecclesijs, respectu Prælatorum Ecclesiæ, prout habetur infra. §. 10. & 11.

¶ Quinto, sunt nonnulla concernentia libertatem veniendi ad Ecclesias Fratrum, prout habetur infra. §. 4. & 12. & 13.

¶ Vltimo inueniuntur multæ Indulgentię concessę visitantibus præfatas Ecclesias. Sed hæc ad longum continentur in dictione, Indulgentiæ quoad sęculares 1. & 2. ac 3.

1 INNOCENTIVS 4. decreuit, ut omnes Ecclesiæ Fratrum Min. vbi conuentus existunt, Conuentuales vocentur. Et concessit licentiam, vt in ipsis Ecclesijs ad opus Fratrum, & Conuersorum, seu Oblatorum suorū, libere ha-

Collector. bere Cœmeteria possint, & valeant. b. fo. 21. Et ffo. 23. conc. 9.

¶ Notandum, quod huiusmodi Concessio fuit pro principio Ordinis. Nā postea, pro omnibus Christi fidelibus, habuimus liberam sepulturam, ut patet infra, in dictione, Sepultura.

2 *Pro Fratribus Augustiniēsibus. Episcopi.* ¶ IDEM Innocentius concessit Fratribus, Ordinis S. Augustini, ut pro Consecrationibus Altariū, seu Ecclesiarū, ac pro Oleo Sācto, & quolibet Ecclesiastico Sacramēto, nullus ab eis, sub obtentu cōsuetudinis, vel alio modo, quidquā audeat extorquere; sed hęc omnia, gratis eis Episcopi Diœcesani impendant: alioquin liceat eis, quoscumque maluerint Catholicos adire Antistites, gratiam, & cōmunionem Apostolicæ Sedis habentes, qui Apostolica auctoritate

auctoritate faciant prædicta. Et voluit, quod si Sedes Diœcesanorum Episcoporum forte vacauerint, interim omnia Ecclesiastica Sacramenta, a vicinis Episcopis accipere libere, & absque contradictione possint. Sic tamen, ut ex hoc in posterum proprijs Episcopis nullũ præiudicium generetur. B. ffo. 247. conce. 605. Vide circa hoc infra. §. 9. *Sacramẽta.*

CLEMENS IIII. inhibuit vt nullus Ecclesias, aut loca Fratrum Minorum ausu temerario præsumat infringere: aut in illis damnabilem violentiam exercere. Et voluit quod illi qui secus facere præsumpserint, ipso facto sententiam excommunicationis incurrant; a qua non possint absolui, nisi per Sedem Apostolicam, vel per Conseruatores ab ea eidem Ordini deputatos. B. ffo. 105. conce. 226. ¶ Circa hoc vide infra. §. 18. 3 *Excommunicatio.*

¶ IDEM Clemens informatus, quod Prelati Ecclesiarum, ac Rectores, & Clerici subditos suos sub excõmunicationis, & interdicti pœnis, pro libito, sine caussa rationabili prohibeant, ne ad domos Fratrum Eremitarum Sãcti Augustini, pro diuinis officijs audiendis, accederẽt, & ne illis eleemosynas largirentur; & subditos præfatos, ad seruandum prohibitionẽ huiusmodi, per subtractionem sacramentorum Ecclesiasticorum compellebãt: inhibuit districte, ne talia, uel his similia, in ipsorum Fratrum præiudiciũ de cetero facere attentarent: præcepitque, quatenus huiusmodi inhibitionem inuiolabiliter obseruarent, a prædictorum Fratrum in debitis grauaminibus, ac iniurijs in posterum desistentes. B. ffo. 77. conce. 232. 4 *Inhibitio.*

SIXTVS IIII. concessit Fratribus Minor. vt in Ecclesijs curatis, seu parochialibus, quas eos habere contigerit, possint per Capellanum, per eos pro eorum nutu ponendum, & amouendum, curã huiusmodi exercere; Qui quã diu Capellanatus huiusmodi fungetur officio, ac si dicti Ordinis Min. professor existeret, dictorum Fratrum libertate, & exẽptione fruatur. Ecclesiæ vero prædictæ, & illarum bona, illa, qua domus Fratrum prædicti Ordinis, prærogatiua [illegible] lætentur. B. fo. 60. Et ffo. 144. conce. 351. 5 *Pro Ecclesiis parochialibus Fratrum Exemptio.*

¶ Ista Concessio, cum repugnet obseruantiæ, est solum pro Conuentualibus. Et cica præfatam Concessionem vide infra. §. 8. *Collector.*

IVLIVS II. concessit Fratribus Ordinis Minimorum, quod omnes, & singulas Ecclesias, & Oratoria quæcumque eisdem Ordinis, tam recepta, quam recipienda, nondum consecrata, seu consecranda, facta prius requisitione Episcopis locorum, eisque recusantibus, uel negligentibus, per quemlibet alium Catholicum Episcopum possint consecrari facere. B. ffo. 8. concessione 28. 6 *Pro Fratribus Minimis. Consecrare*

¶ IDEM Iulius fecit Prælatis huiusmodi Minimorũ quamdam Concessionem circa reconciliationem suarum Ecclesiarum; vt habetur supra Benedicere. §. 13. 7 *Recõciliatio Ecclesiæ.*

LEO X. in Concilio Lateranensi statuit, & ordinauit, quod Episcopi, & eorum superiores, & alij Prelati Ecclesiarum, possint visitare Ecclesias parochiales, ad Fratres ratione locorum legitime spectantes, quoad ea, quæ parochianorum curam, & sacramentorum conseruationem, & administrationem pertinent; sine tamen Visitatorum insolito grauamine, uel impensa. Et similiter statuit, quod prædictarum Ecclesiarum curam gerentes, & circa illam delinquentes, si Religiosi fuerint, iuxta ipsius Ordinis Regularia instituta, intra septa Regularis loci; seculares vero Presbyteros, & Fratres huiusmodi beneficia obtinentes; libere tamquam suæ iurisdictioni subiectos: punire possint Prælati Ecclesiarum. B. ffo. 25. conce. 69. 8 *Visitatio.*

¶ IDEM Leo in præfato Concilio statuit: quod Fratres ab alieno Episcopo consecrationem Ecclesiæ, vel altaris, aut cœmeterij benedictionem 9 *Episcopi. Benedicere*

O petere

petere nequeant: nec in Ecclesijs, per eos pro tempore ædificandis, primum lapidem per alienum Episcopum poni facere: nisi vbi Ordinarius bis, aut ter cum debitis reuerentia, & instantia requisitus, sine legitima causa id recusauerit. B. fff. 26. conc. 79.

10 *Prohibitio.* ¶ IDEM Leo statuit: quod, vt debitus honor matrici Ecclesiæ reddatur tam Fratres, quam alij clerici sæculares, die Sabbati maioris hebdomadæ, antequam campana cathedralis, vel matricis Ecclesiæ pulsauerit, campanas in Ecclesijs suis pulsare minime possint. Contra autem facientes, pœnam cẽtum ducatorum incurrant. B. fff. 26. conc. 80.

11 *Censura.* ¶ IDEM Leo statuit: vt censuras, per Ordinarios latas, & promulgatas, ac in matrice Ecclesia ciuitatum, necnõ in collegiatis, & parochialibus Ecclesijs castrorum, & oppidorum respectiue sollemniter publicatas, teneantur Fratres (quando super hoc ab eisdem Ordinarijs fuerint requisiti) in Ecclesijs domorum suarum publicare, ac seruare. B. fffo. 26. conc. 81.

12 ¶ IDEM Leo declarauit, & statuit, quod omnes Christi fideles vtriusq; sexus, qui, non contempto proprio Sacerdote parochiali, in Ecclesijs Fratrum Ordinum Mendicantium, Dominicis, & festiuis diebus Missas audiunt, satisfaciunt præcepto Ecclesiæ de Missa audienda; nec in aliquam labem peccati mortalis, aut pœnam propterea incurrunt: in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. B. fffo. 27. conc. 90.

13 ¶ IDEM Leo postea præfatas litteras cõfirmauit, & ampliauit, ac super illas executores dedit. B. fffo. 47. conc. 142.

14 ¶ IDEM Leo circa benedictionem, & reconciliationem Ecclesiarum fecit aliam Concessionem, quę posita est in dictione Benedicere. §. 12.

15 ¶ IDEM Leo concessit, quod adueniente casu necessitatis, Ecclesiæ tam Fratrum Min. quam Monialium S. Claræ obser. posfint transferri, & mutari de vno loco ad alium; & locus prioris Ecclesiæ, reduci ad vsus humanos, secundum commoditatem dictorum locorum, & Monasteriorum: dum[illegible]do materia ædificiorum ponatur in Ecclesia alia. o. fff. 92. conce. 277.

16 ¶ IDEM Leo concessit postea; quod Ministri Prouinciales Ord. Min. loca eis minus commoda, ab ipsis non omnino derelicta, post constitutionem Bonifacij Papæ VIII. constructa, possint pro sua deuotione tenere, sine Fratribus in illis inhabitantibus: Ita tamen, quod aliquando ea visitent, cum tempus opportunum fuerit, & in eorum Ecclesijs aliquando celebrẽt. O. fffo. 61. conc. 189.

17 *Sepultura. Exhumare* ¶ IDEM Leo concessit, quod Prælati Ord. Min. obser. possint in suis Ecclesijs, & capellis exhumare corpora defunctorum, & ad alias sepulturas in eisdem Ecclesijs suis transferre, de consensu tamen illorum, quorum interest. O. fffo. 58. conc. 162.

18 *Absolutio.* ¶ IDEM Leo concessit, quod infringẽtes, vel aliquam violentiam in Ecclesijs, vel locis Fratrum Min. facientes, possint absolui, prout positum est sup. in dictione Absolutio quoad sæculares. §. 15. fol 40.

¶ *Ex Priuilegijs Monachorum S. Benedicti.*

19 *Reconciliatio Ecclesiarum violatarum.* BENEDICTVS XIII. concessit Monachis Ordinis Sancti Benedicti; quod, si contigerit Ecclesias suorum Monasteriorum aliquo casu violari, Priores cum aqua Gregoriana, eas valeant reconciliare. o.

¶ Aqua Gregoriana, de qua in suprascripta Concessione fit mentio, est aqua benedicta per aliquem Episcopum Catholicum; & dicitur Gregoriana,

quia

quia a Gregorio Papa fuit ordinata. Sic autem debere intelligi, accepi ego a quodam peritissimo Patre præfati Ordinis S. Benedicti, & apud ipsos intellexi sic practicari. *Collector.*

ANNOTATIO CORDVBAE.

QVOAD §. 6. *vide in Compendio tit. Bona, §. 10. aliam Concessionem eiusdem Iulij II. factam eisdem Augustinien. ad idem, & habetur. ffff. 76. Similiter aliã Leonis X. & ad idem. ffff. 122.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

QVOAD *dispositionem, de Oleo Sancto, quæ in hoc §. 2. habetur, vide inf. in verbo, Vnctio extrema, in annotatione nostra.* In §. 2.

Quoad dispositionem Clem. IIII. in §. 3. positam, quæ etiam ponitur inf. in verbo Monasteria. §. 7 est sciendum, quod inter alias Constitut. contra Bannitos, a varijs Summis Pontif. factas Six. V. fecit vnam pro Regno hoc Neap. anno Domini 1585. quæ incipit. Alias fœlicis recordationis, &c. In qua, inter cetera, concedebatur Officialibus Regijs, vt caussa conquisitionis, vel insectationis Bannitorum, Ecclesias, Monasteria, cellas, seu loca Religiosarum, Ecclesiasticarumque personarum ingredi, ipsosque Bannitos, & delinquentes aliquo modo ibi occultatos, si ue receptos, inde extrahere, & si opus esset, ipsas etiam personas Ecclesiasticas, & Religiosas capere, & carceribus Ecclesiasticis dumtaxat mancipare, possent, &c. In §. 3.

Verum quia ista, & alia similia in ea contenta, non modicum, Ecclesiasticam tangebant immunitatem, (vt in titu de immunit. eccles.) multaq; inde videbantur in dies oriri scandala, ac non pauca ipsorum Religiosorum infestationes, & perturbationes euenire; Proinde Greg. XIIII. anno 1591. In Const. sua, Cum alias nonnulli, &c. pro immunit. Eccle seruanda, malisque supradictis obuiando, supradictam Sixti V. Const. moderando, statuit dicens. Vt in sequenti Gregor. Const. narratur.

CVM alias nonnulli prædecessores nostri, & præsertim fœlicis record. Sixtus Papa V. necnon Pius etiam V. &c. & infra. *Dispositio Bullæ Gregor. 14. de immunit. eccles.*

Hac itaq; nostra perpetuo valitura Constitutione, omnia, & quæcumq; Priuilegia, Indulta, & Gratias, tam per prædictum Sixtum, ac Pium Quintum, quam alios quoscumq; nostros prędecessores, aut nosmetipsos, Sedemq. Apostolicam, eiusue Legatos, super abducendis, vel extrahendis ab Ecclesijs, Monasterijs, Sacellis, domibus Regularibus, & sæcularibus, locisue Sacris, aut Religiosis, aliasque in casibus a iure permissis, hominibus, certorum tunc expressorum, vel non expressorum criminum reis, aut fraudulentis decoctoribus, etiam in odium certorum delictorum, & pro bono, pace, & quiete publica, & ex caussis vrgentissimis, ac necessarijs, & æquipollentibus casibus in iure expressis, atque ex paritate, identitate, aut maioritate rationis extensis, perpetuo, vel ad certum nondum elapsum tempus, seu ad uitam alicuius Principis, aut beneplacitum, seu alias quomodolibet concessa, etiam iteratis, aut multiplicatis vicibus, approbata, & innouata, ac vsu recepta, litterasque Apostolicas sub plumbo, aut in forma Breuis, seu alias quomodocumque desuper confectas, quarum tenores hic haberi uolumus pro expressis, ac ad uerbum insertis, sublata penitus omni differentia; Ita ad unam tantum formã reducimus, & moderamur, ut laicis ad Ecclesias, locaq; sacra, & Religiosa prędicta confugientibus, si fuerint publici latrones, viarumq; grassatores, qui itinera frequẽtata, vel publicas stratas obsident, ac uiatores ex insidijs aggrediun-

tur, aut depopulatores agrorum, quiue homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs, earumue Cœmeterijs cõmittere non verentur, aut qui proditorie proximum suum occiderint, aut Assassini, vel hæresis, aut lęsę Maiestatis in personam ipsiusmet Principis rei, immunitas Ecclesiastica non suffragetur. Sed vniuersis, & singulis Venerabilibus Fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, ceterisq; Ecclesiarum, & Monasteriorum Prælatis, tam sæcularibus, quã cuiusuis Ordinis Regularibus, districte præcipiendo mandamus, & præcipimus, vt laicos in casibus prædictis delinquentes, ad eorum Ecclesias, Monasteria, domos, & alia loca supradicta sacra, seu Religiosa respectiue confugiẽtes, & in eis se recipiẽtes atq; morantes, qui prædicta delicta, eorumue aliquod, iudicio suo commisisse videbuntur, quando a Curia sæculari fuerint requisiti, & quilibet eorum fuerit requisitus, Ministris, & Officialibus Curiæ sæcularis, absque Irregularitatis nota, aut alicuius censuræ Ecclesiasticæ in cursu tradi, & consignari curent, & faciant, & quilibet eorum curet, & faciat. Ne autem Curiæ sæcularis Ministri, prædicta facultate illos per se, & propria auctoritate extrahendi, & abducendi sibi olim, vt præfertur, attributa & per præsentes reuocata, abutantur, Volumus, dictaque auctoritate decernimus, & declaramus, vt Curia sæcularis, eiusq; Iudices & Officiales, ab Ecclesijs, Monasterijs, locisque sacris prædictis, laicum aliquẽ vt præfertur, delinquentem, in nullo ex casibus supradictis, sine expressa licẽtia Episcopi, vel eius officialis, & cum interuentu personæ Ecclesiasticæ ab eo auctoritatem habẽtis, ad quos solos, & non alios Episcopis inferiores, etiamsi alias Ordinarij sint, aut nullius diœcesis, aut Conseruatores, ab hac sede specialiter, vel generaliter deputati, prædictam licentiam dandi facultas pertineat; occurrente autem casu in loco exempto, & nullius diœcesis, tũc ad Episcopum viciniorem deuoluatur hæc cognitio, & nõ alios, capere, extrahere, aut incarcerare non possint, nisi eo casu, quo ipse Episcopus, & dictæ personę Ecclesiasticæ requisitæ, illos in delictis superius expressis culpabiles, tradere, aut capturæ, & carcerationi interuenire, & assistere recusauerint; tuncq; reuerentiæ Ecclesiæ, & locis sacris debitę memores, prędictos delinquentes minori, quo id fieri poterit cum scandalo, & tumultu extrahere curent. Quodq; delinquentes laici prædicti, postquam, vt præfertur, ab Ecclesijs, locisue sacris extracti, & capti fuerint, ad carceres Curiæ Ecclesiasticæ reponi, & inibi sub tuto, & firmo carcere, ac opportuna custodia data illis, si opus fuerit per Curiã sæcularem, detineri debeant, nec inde extrahi, Curiæq; sęculari prędictę consignari, nec tradi possint, nisi cognito prius per Episcopũ, seu ab eo deputatũ, an ipsi vere crimina superius expressa cõmiserint, tuncq; demum, de mãdato Episcopi per Iudicem Ecclesiasticum Curię sęculari, quacumq; appellatione postposita, consignentur. De crimine vero hęresis cognitio ad forũ Ecclesiasticum tota pertineat, neq; in ea Curia sęcularis, se quoquomodo intromittat. Sicuti ẽt prohibemus, ne cõtra Ecclesiasticas personas sęculares, aut cuiusuis ordinis, vel militiæ ẽt S. Ioannis Hierosolymitani, Regulares quo quomodo, etiã vigore Prędictorũ Priuilegiorũ, Indultorum, aut Concessionũ (quæ oĩa ad terminos iuris per pręsentes reducimus) procedãt, aut se intromittant: illasue ab Ecclesijs, Monasterijs, Domibus, locisq; sacris aut Religiosis, etiã in casibus in hac Constitutione expressis, extrahere abducere, capere, carcerare, aut cognoscere de criminibus ad forũ Ecclesiasticũ pertinentibus, alias, q̃ de iure, & per Priuilegia eisdẽ Ordinibus, aut militijs cõcessa, pmittitur, quomodolibet pręsumant. Quod si quis, quacumq; dignitate pditus, pręmissorũ quidquã attetare contra hanc Constitutionẽ pręsumpserit, ipso facto Censuras, quę cõtra libertatis Ecclesię violatores sunt pmulgatę, incurrat. Non obstãtibus pmissis,

etiam

etiam Sixti,& Pij V.quam aliorum quorumcunque prędecessorum nostrorũ, litteris Apostolicis,priuilegijs,indultis,&c. Dat.Romæ,in Monte Quirinali, Anno incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimo primo.Nono Kal.Iunij, Pont.Nostri, Anno primo.

EX SVPRADICTIS ergo, Religiosi sint cauti,vt ne amplius sinant malefactores in suis locis,vel Ecclesiis à Ministris Iustitiæ secundum dispositionem Bullæ Sixti V.capi,quia sic expresse facerent contra supradictam Greg dispositionem, & se pœnis Irregularitatis,& alijs Censuris exponerent.

Et vt ne etiam permittant malefactorem in suis Ecclesiis, & locis, capi a Ministris Iustitiæ,nisi particularem afferant Episcopi,siue eius Officialis licentiam,contra particularem illum malefactorem,cum interuentu personæ Ecclesiasticæ, vt in Bulla habetur.

Et aduertant etiam,quod non sunt obligati illum malefactorem custodire,& ibi cibũ possunt ministrare,cum iam excommunicatio a Six.V.super hoc lata,per hanc Greg.Constit.sit sublata,sed in omnibus alijs,ad supradictæ Bullæ verba bene auertant,si errare, & puniri pœnis in ea taxatis nolint. Et hæc sufficiant.

Quoad id quod dicitur in hoc §. 7. de Reconciliatione Ecclesiarum facienda. Vide quæ dixi sup. in ver.Benedicere,in fi. Et quoad Benedictionem Ecclesiasticarum rerum, & præcipue Corporalium,vltra ea quæ dixi supra in supradicto, ver.Benedicere,fol. 96. littera E.est etiam aduertendum,quod Generali Canonicorum S.Saluatoris,fuit absolute,absq; aliqua limitatione concessum a Iulio II.vt inter alia,possit Benedicere Corporalia,quamuis non pertineant ad vsum sui Ordinis.Vt patet in Compend.Priuil.Societatis Iesu,Verbo Benedicere.§.2. In §.7. Benedictio Corporalium.

Circa Visitationem Ecclesiarum nostrarum est sciendum,quod Episcopi illas tãtum possunt Visitare Regularium Ecclesias,quæ curam habent animarum, vel quibus fuerit Beneficium aliquod vnitum,eo modo,quo Leo X.statuit, vt in hoc §.8.habetur. Prout sic sæpe sæpius,in multis casibus declaratum est ab Illustriss.Dom.Card.Sac.Congreg.supra Conc Trid.Interpretatione deputatis. Et præcipue fuit nobis Capuccinis,annis proxime elapsis pluries declaratum; vt ex eiusdem Congreg. litteris clarissime apparet, in nostris Archiuijs, & alibi reseruatis. In §.8.

Declaraueruntque ipsi Illust.Card.vt cap.7.& 8.Sess 7 de refor.Conc.Trid. ita intelligatur:& etiam cap 11.Sess.vlt.de regularib. Licet sint capita Ordinis,&c. quod,s.possint illas Ecclesias personasq́; de familia,& huiusmodi curam exercentes, quoad curam ipsam,et sacramentorum administrationem,Episcopi visitare,modo supradicto.Non tamen ipsa Monasteria quoad correctionem Fratrum,iuxta dispositionem cap.20.et 21. ipsiusmet,Conc.tit.de Regul.

Et vbi Equites Hierosolymitani habent iurisdictionem temporalem, et spiritualem, ibi Ordinarios se non interponere posse ad visitandum,ipsamet Congreg.Card declarauit, iuxta Bullam Pij V. Exposcit Pastoralis Officij die 22. Septembris 1572. editam. Pro equitibus Hierosolym.

AEDIFICARE.

¶ *Distinctio materiæ infrascriptæ.*

CIRCA ædificationem Ecclesiarum, & Conuentuum Fratrum Mino. & aliorum Mendicantium, reperiuntur multa, & varia in Priuilegijs prædictorum Fratrum, quæ inferius tali Ordine ponuntur. *Collector.*

¶ Primum namque locum habent ea quæ spectant ad Fratres Minor. in particulari.

¶ Reliqua vero loca possident successiue illa, quæ ad alios Fratres Mendicantes pertinent, prout infra videbitur.

¶ *Pro Fratribus Ordinis Minorum.*

1 *Prohibitio.* CLEMENS IIII. prohibuit Fratribus Ordinis Prædicatorum, & pœnitentiæ Iesu Christi, & Carmelitarum, ac Sancti Augustini, & Monialibus Sanctæ Claræ, aliorumq; Ordinum in paupertate fundatorum, ac omnibus mulieribus prædictorum Ordinum, aut aliorū quorumcumque, ne aliquod Monasterium, Ecclesiam, aut Oratorium ædificare, seu construere præsumant, infra spatium trecentarum cannarum, ab Ecclesijs Fratrum Min. mēsurandarum per aerem, etiam, vbi alias recte mensurari loci dispositio nō permittit. Nulli quoque sæculari, vel Religioso cuiuscumque professionis, voluit licere, Ecclesiam, vel Monasterium, seu Oratorium iam ædificatum in aliquem transferre de Ordinibus memoratis infra spatium prædictarum trecentarum cannarum. Et quamlibet istarum cannarum voluit octo palmorum longitudinem continere, non obstante varia locorum consuetudine, siue Priuilegijs, & litteris quibuscumque a Sede Apostolica sub quacumque verborum forma concessis, seu etiam concedendis, quæ de præsentibus specialē, & expressam non fecerint mentionem. Præterea statuit, vt quidquid cōtra huiusmodi Ordinationis, & inhibitionis tenorem, ex nunc in antea ædificatum fuerit, diruatur. b. fol. 31. Et ffo. 30. conce. 28. Circa hoc vide infra. §. 9.

¶ IDEM Clemens concessit, quod liceat Fratribus Ordinis Minorum, cum de prioribus locis suis ad alia loca se transferunt, tam omnem ædificiorum materiam locorum quę dimittunt (dedicatis Ecclesijs dūtaxat exceptis) quam libros, calices, & paramenta, secum ad alia loca transferre, & ædificia ipsa cum solo, & alijs ad eadem loca pertinentia (præter Ecclesias) per personas a Sede Apostolica deputatas, idest per syndicos, vendere, ipsorumq; pretium in aliorum locorum, ad quæ dicti Fratres, se transferunt ædificationem, seu alias in eorum vtilitatem conuertere, secundum quod eis melius videbitur expedire. B. fo. 58. Et ffo. 142. conce. 340. *Vendere.*

3 *Ex iure cōmuni.* BONIFACIVS VIII. prohibuit, ne aliquis, vel aliqui Ordinum prædictorum, vel Minorum aliorumve Mendicantium, quibuscumque super hoc Priuilegijs muniti existant, quæ ipsis contra tenorem huiusmodi constitutionis nullatenus voluit suffragari, in aliqua ciuitate, Castro, Villa, seu loco quocumq;, ad habitandum domos, vel loca quæcumq; de nouo recipere, vel recepta mutare, vel ea venditionis, permutationis, donationis, aut cuiusuis alienationis titulo quomodocumque in alios transferre præsumant, absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, plenam & expressam faciente de prohibitione huiusmodi mentionem. Et si secus egerint, irritum esse decreuit. Habetur in c. Cum ex eo. de excessibus prælatorum. lib. 6.

4 *Paupertas.* CLEMENS V. in declaratione Regulæ Fratrum Min. declarauit, non conuenire prædictis Fratribus vllo modo quod fieri faciant, vel fieri sustineant Ecclesias, vel alia quæcumque ædificia, quæ considerato Fratrum inhabitantium numero, excessiua in magnitudine, & multitudine debeāt reputari. Ideoque voluit, quod vbique in toto Ordine Fratres temperatis, & humilibus ædificijs sint contenti, ne tantæ paupertati promissæ, quod patet oculis, contrarium foris clamet. b. fo. 15. tractatu tertio. Et. b. ffo. 16. tractatu. 2.

5 *Cōtra Fratres Con-* PAVLVS II. inhibuit Fratribus Min. Conuentualibus, sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda, & a qua nequeant absolui nisi per Romanum Pontificem (præterquam in mortis articulo), e proprio motu, vel indu-

industria, aut per se, vel alium, seu alios, quouis quæsito colore impediant Fratres prædicti Ordinis Obseruantes, recipere domos eis oblatas, neque eisdem molestiam aliquam inferre præsumant. B. ffo. 94. conce. 204. *uentuales. Excommunicatio.*

¶ Aduerte, quod cum circa hoc sit in Bulla concordiæ Leonis prouisum, videtur expirasse. *Collector.*

SIXTVS IIII. concessit omnibus Fratribus Min. obseruantiæ, quod sana conscientia possint habitare domos, quas habent in Ciuitatibus, & Castellis, pro eorum commoditate. o. fo. 63. Et ffo. 66. conce. 101. 6

¶ IDEM Sixtus concessit, quod Fratres Min. prædicti non obligentur in conscientia, si non recipiant loca, vel Monasteria, tam Fratrum Cõuentualiũ, quam etiam de nouo erigenda, vel alia quæcumque, etiam si eis præcipiatur per obedientiam, & sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, & alijs cẽsuris. o fo. 63. Et ffo. 67. conce 112. 7 *Excommunicatio.*

¶ Supradictum, est sane intelligendum. Nam si istud præciperetur nobis modo, teneremur obtemperare. *Collector.*

¶ IDEM Sixtus concessit Generali Fratrum Mino. Obseruantiæ licentiam, & facultatem, ea loca quæ Fratribus suis minus commoda esse cognouerit, dimittendi in manibus Ordinariorum locorũ, & illa licite deserẽdi, prout ei visum fuerit expedire. Super quo eiusdem Generalis consciẽtiam onerat. Et hoc voluit, non obstante Constitutione Bonifacij VIII. prohibente loca semel recepta deseri, & alijs Apostolicis Constitutionibus, ceterisque contrarijs quibuscumque. B. fo. 47. Et ffo. 131. conce. 293. 8 *Generalis Minister.*

IVLIVS II. declarauit, quod coarctatio, seu reductio trecentarum cannarum ad centum quadraginta, contra Fratrum Prædicatorum Priuilegium facta per Clementem IIII. non debet nocere Fratribus Mino. Nec Priuilegiorum, communicationem in damnum, sed in fauorem prædictorum Fratrum Mino. esse concessam. Ac potiori pro cautela prædictum Priuilegium Clementis, trecentarum cannarum, supra, §. 1. positum, & inde secuta quæcumque prædictis Fratribus Mino. confirmauit, & approbauit, & quatenus opus esset, prædictarum trecentarum cannarum Priuilegium, auctoritate Apostolica eisdem Fratribus Minor. de nouo concessit. B. ffo. 231. concess. 535. Et ffo. 73. concess. 221. 9 *Communicatio Priuilegiorum. Nota.*

Idem Iulius concessit Fratribus Min. quod si a Principe, Duce, Marchione, aut Comite, vt aliquam domum dicti Ordinis ædificent, requisiti fuerint, domum huiusmodi pro vsu, & habitatione perpetua Fratrũ dicti Ordinis regularis Obseruantiæ, construere, & ędificare, ac locum pro huiusmodi constructione recipere possint, & valeant. B. fol. 43. Et ffo. 126. concess. 278. 10

¶ Idem Iulius approbauit Cõcessionem immediate suprapositam, supplẽdo aliquos defectus, qui in eius relatione interuenerant. Ac voluit, & decreuit quod litteræ prædictæ valeant, & prædictis Fratribus suffragentur, non obstãte Constitutione Bonifacij VIII. in contrarium faciente, ceterisque cõtrarijs quibuscumque. B. ffo. 211. conc. 515. Et ffo. 71. conc. 218. 11

¶ Idem Iulius statuit, quod Fratres Mino. qui in vna Prouincia, secundum morẽ dicti Ordinis viuunt, nequeant ædificare domos in alia Prouincia, quæ sub aliena obedientia existant, nisi de licentia Generalis. Et decreuit irritum, & inane quidquid in contrarium attentari contigerit. B. fol. 43. Et ffo. 126. concess. 276. 12 *Prouinc.*

¶ Idem Iulius statuit, circa supradicta clarius idem quod antea, scilicet, quod Fratres Mino. Obseruantiæ, cuiuscumque Prouinciæ, seu Custodiæ, in alia quacumque Prouincia, seu Custodia, etiam de Obseruãtia; domos pro eorum vsu, & habitatione, non solum non ædificent, sed nec ab alijs quibus- 13 *Prouinc.*

cumque personis (sine licentia Generalis) ædificatas, recipere valeant. B. ffo. 227. concess. 532.

14 *Pro Eccl. Fr. & Monialium.* LEO X. concessit, quod adueniente casu necessitatis, Ecclesiæ, tam Fratrum Minorum, quam Monialium S. Claræ Obseruan. possint transferri, & mutari de vno loco ad alium; Et locus prioris Ecclesiæ reduci ad vsus humanos, secundum commoditatem dictorũ locorum, & Monasteriorum; dũ modo materia ædificiorum ponatur in Ecclesia alia. o. ffo. 92. conc. 277.

¶ *Pro Fratribus Prædicatoribus.*

15 *Restrictio* CLEMENS IIII. postquam consimile Priuilegium, sicut suprapositum §. 1. concesserat Fratribus Ord. Prædicatorum, restrinxit illud, quoad huiusmodi Fratres, reducendo ad spatium centum quadraginta cannarum. b. fol. 30. Et ffo. 31. concess. 29. Vide supra. §. 9.

¶ *Pro Fratribus Carmelitis.*

16 IDEM Clemens IIII. concessit Fratribus Ord. Carmelitarum ne aliqui Religiosi Ordin. Mendicantium, Ecclesias, seu quæuis loca ædificare, seu construere, aut per alios constructa, seu ædificata recipere, aut inhabitare iuxta loca prædicti Ordinis, infra spatium centum quadraginta cannarum mensurandarum, etiam per aera (vbi alias recte non permitteret loci dispositio mẽsurari) quoquo modo præsumant, decernens, quidquid secus actum fuerit, irritum, & inane. B. fo. 89. Et ffo. 172. concess. 403.

17 *Episcopi.* VRBANVS IIII. concessit Fratribus Ord. Carmelitarum; vt si aliqui Christi fideles aliqua loca ad se spectantia, quæ feudalia, seu censualia non existant, eis contulerint; liceat eis de consensu Diœcesanorum illa recipere, ac in eorum singulis Ecclesiam, aut Oratorium cum campanili construere, & inibi diuina officia celebrare. B. fol. 81. Et ffo. 165. conc. 388.

Collector. ¶ Aduerte, quod præfata Concessio est valde notabilis, sed multo magis ampliatio eius; quæ immediate sequitur, & alia in §. 20. infra posita.

18 *Ampliatio Nota.* SIXTVS IIII. confirmauit supradictam Cõcessionem Vrbani, & insuper extendit illam ad quæcumque loca, domos, & Ecclesias etiam Parochiales; non obstante Constitutione Bonifacij VIII. prohibente, ne cuiusuis Ordinum Mendicantium Fratres, noua loca ad habitandum recipiant, vel recepta mutare præsumant, sine Sedis Apostolicæ licentia speciali, faciente speciale, & expressam de prohibitione huiusmodi mentionem. B. fol. 104. Et ffo. 187. concess. 481.

Collector. ¶ Vide aliam Concessionem adhuc ampliorem, quæ ponitur infra. §. 20.

19 ¶ IDEM Sixtus prohibuit, vt non solum Fratres Mendicantes, verum etiam, quicumque alij Religiosi, vel Ecclesiasticæ personæ vtriusque sexus, prope domos Fratrum dicti Ordinis de Monte Carmelo, nouas Ecclesias, & loca construere, vel alias de nouo recipere, & habere non possint, infra spatium cẽtum quadraginta cannarum, per aerem mensurandarum, vbi alias cõmode per terram mensurari non posset. Et quod si quis (cuiusuis conditionis, status, aut dignitatis fuerit) contra prædicta venire, aut agere præsumpserit, tam ipso, quam auxilium, vel fauorem præstantes, ipso facto incurrant *Excommunicatio.* sententiam excommunicationis. Et nihilominus cuncta, & singula ab eis facta, pro infectis habeantur. B. fol. 100. Et ffo. 184. concess. 457.

¶ Pro

¶ *Pro Fratribus Ordinis Minimorum.*

20

IVLIVS II. concessit Fratribus Minimorum, vt domos, seu Ecclesias, loca & Oratoria quæcumque, pro eorum perpetuis vsu, & habitatione, possint, construere, & ædificare, seu construi, & ædificari facere, absque alia desuper facienda noua Concessione Apostolica. Et quod Ordinis prædicti Conserua- tores, quoties opus fuerit, eidem Ordini Minimorũ, ac illius personis, in præmissis efficacis defensionis præsidio assistant; Ac, ne Prælati Ecclesiastici quicumque, cuiuscumque nobilitatis existant, in aliquo damnificare, molestare, perturbare, nec inquietare vllatenus audeant, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna inhibere possint. B. ffo. conceff. 27.

Conseruatores. *Excommunicatio.* *Collector.*

¶ Aduerte, quod in huiusmodi Concessione cõceditur, quod prędicti Fratres possint ædificare loca, seu Conuẽtus ubique, seu ædificata recipere, absq; aliqua licentia, etiam Ordinario, aut alio Prælato Ecclesiastico contradicente. Hoc autem est quid magnum, & nusquam alijs concessum, saltem, quod reperiatur in libris Priuilegiorum Ordinum. Et supradictum fuit practicatũ de facto, & obtentum ab ipsis Minimis, contra Archiepiscopum Hispalen. scilicet, sicut patet in dicto Priuilegio.

Sed nũc aliter obseruãdum iuxta Conc. Trid. sess. vlt. de Reg. cap. 3. *Nota.*

Ex Priuilegijs Carthusien.

INNOCENTIVS Quartus statuit, ut infra dimidiam leucam, a terminis possessionum Carthusiensium, nulli Religioso liceat quodlibet ædificium construere, uel possessiones acquirere. B.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §. 8. notandum, quod in tabul 21. Vicar. g. sic habetur, fratres Indiarum de licentia sui Archiepiscopi possunt ædificare loca, cum nullus contradicat. & hoc per communicationem Marimagni Carmel. Alias autẽ prouidebitur eis de auctoritate per litteras Apostolicas; hæc ibi. vbi notandũ, quod illud Priuilegi. Maris magni Carmelitarum, quoad hoc, habetur in hoc tit. §. 17. 18.

Quoad §. 9. notandum, quod Priuileg. Cleme. IIII. concessum Fratribus Prædicatoribus, de quo ibi fit mentio, habetur infra in Cõpendio eodem. tit. §. 15.

Quoad §. 14. notandum, quod idem Leo X. ffff. 61. fecit aliam Concessionem, quæ habetur in Compendio tit. Ecclesia Fratrum. §. 16.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

QVOAD dispositionem. §. 1. 8. & 16. & 19. & est sciendum, quod Neapoli, & in quampluribus alijs Ciuitatibus, practica est in contrarium: cum multa talium Regularium Monasteria reperiantur esse ædificata, & quotidie ædificari, vicinissime, adeo ut non uideatur iam esse in vsu, cum, his supradictis non obstantibus Priuilegijs, fuerit contrarium pluries a Sede Apostol decisum.

In §. 1. 8. 16. & 19.

Quoad illam Six. IIII. Ordinationẽ. §. 18. Aduertẽdũ est, quod ex Priuilegio Greg. 13. (quod seruatur in Archiuio nostro Romæ) nõ solum noua loca, sed etiam nouas Prouincias, absque alia Summi Pont. licentia possumus nos Capuccini recipere.

In § 18. Nouas Prouincias recipere.

Circa. §. 20. nobilem illam Concessionem Fratribus Minimis factam, & alijs Mendicantibus per cõmunicationem; Est aduertendum, quod nunc, absq; licẽtia Ordinarij Diœce-

In §. 20.

Diœcesis illius, noua loca recipi non possunt iuxta Conc.Trid.dispositionem Sess.ult. tit. de regular.cap.3.ubi habetur, quod Nec de cetero similia loca (scilicet, Mendicantium) erigantur, sine Episcopi, in cuius Diœcesi construenda sunt, licentia prius obtenta. Ita quod nunc sufficit licentia Diœcesanorum, absque alia Summi Pont. Auctoritate per prius requisita per cap.1.de excessib.Pralat.in 6.

Ex Priuilegijs Societ. IESV.

CONFIRMATA est denuo, concessa Societati Iesu facultas, retinendi, & erigendi Collegia, Domos, Ecclesias, & Oratoria in quibusuis Mundi partibus, etiam intra 140.cannas, a Conuentibus aliarũ Religionum, etiam Mendicantium; non obstantibus eorum Priuilegijs a Pio quarto, post alios Pontifices concessis: vt in litteris Apost.pag.74. et sequenti. Et quamquam hoc Priuilegiũ reuocatũ fuerit per Pium 5. in caussa Domus Toletana, fuit tamen reualidatũ a Greg.13.in eadem caussa.vt habetur in litteris Apostolicis, & refertur in eius Compend. Priuil.verbo Aedificia.§.1.

Collector. EGREDI ORDINEM VEL CLAVSVRAM.

CIRCA egressionem Fratrum Minor. Obseruantiæ ab Ordine, seu ab obedientia Prælatorum, continentur multa in Priuilegijs prædictorum Fratrum, prout habentur supra in dictionibus Apostatę. Exempti Fratres. Eijcere, seu Expellere ab ordine. ¶Quo ad egressum vero Monialium Sãctæ Claræ a Clausura suorum Monasteriorũ, in quibus casibus liceat, & in quibus non, habetur supra in dictione Clausura Monialium.

EIICERE, SEV EXPELLERE AB ORDINE.

1 *Prædicatio Confessio.* INNOCENTIVS IIII.prohibuit districte vt Fratres Minores, quos a Generali, aut Prouincialibus Ministris, ab ordine pro suis culpis expelli contigerit; vel qui egressi fuerint proprio suo motu, nõ præsumant prędicare, seu confessiones audire, vel docere, nisi (de licentia Sedis Apostolicæ, aut prædictorum Ministrorum) ad alium transierint ordinem. Et voluit, quod si contra huiusmodi inhibitionem aliquid fuerit temere attẽtatum, *Excommunicatio.* possint dicti Ministri in illos sententiam excommunicationis promulgare.B. fol.36.Et ffo.120.concess.261.

2 *Licentia.* ¶ IDEM Innocentius concessit, vt eiecti, vel egressi de prędicto Ordine Mino.possint transire ad alios Ordines approbatos, præterquam ad Beati Augustini Templariorum, Hospitalariorum, & aliorum Religiosorum arma portantium, deferendo tamen litteras testimoniales Generalis, vel Prouincialis dicti Ordinis. Et inhibuit districte, ne tales Fratres aliter ad alium ordinem *Recipere Fratres.* transeant, vel aliqui eos recipere, seu retinere præsumant, absque licentia speciali Sedis Apostolicæ, faciente de præsentibus mentionem.B.fol.37.Et ffo. 120.concess.262.

3 CLEMENS IIII.in mari magno prohibuit, & statuit supradicta, per eadem verba formalia.B.fol.58.Et ffo.141.concess.330.& 331.

4 *Generalis. Prouinc. Habitus ordin.Mino.* ALEXANDER VI. concessit facultatem Generalibus Ordinis Minorum, vt per semetipsos dumtaxat, & Prouincialibus, vt per eos, cum consensu maioris partis Capituli Prouincialis, Fratres dictis Ordinis quos incorrigibiles repererint, habitu expoliare valeant, & ab Ordine eijcere. Ac contra quoscumq; eis auxilium, consilium, vel fauorem publice, vel occulte, di-

re, directe, vel indirecte, aut quouis quæsito colore, super dicti habitus delatione præstantes, etiam cuiuscumque dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis fuerint, per Censuras Ecclesiasticas, ac alia iuris opportuna remedia (appellatione postposita) procedere, inuocando etiam, si opus fuerit, auxilium brachij sæcularis b.ffo.56.concess.65. *Incorrigibiles.*

¶ Præfata Concessio non est absolute, ac indistincte intelligēda, sed iuxta doctrinam Sancti Bonauenturæ, in quæstionibus super Regulam Fratrū Mi. quæst.14. ubi quærit. Si liceat Ordini eijcere aliquem pro demeritis? Ad quam quæstionem respondens dicit sic. Si Frater aliter viuit, quam licet in Ordine, & sæpius correctus se non sufficienter correxerit, si excessus occultus sit, toleretur, & cum cautela, propter scandalum: ne si abijceretur, cum eius culpa non pateat, videretur iniuste proiectus, aut peccatum iniuste propalaretur: quod vtrumque illicitum uidetur. Si vero excessus eius graues fuerint, & notorij, quod alij eius exemplo possint infici si retineatur in Ordine, & extranei scandalizentur, quod talis in Ordine sustineatur, tum propter auferendum scandalum, tum propter corruptionem Ordinis præcauendā, debet eijci præuaricator voti, & pacti sui, quia iam Ordo non tenetur ei de promisso tenēdi eum secum, qui promissum suū præuaricādo pluries violauit: cum; ideo sit uocatus Ordo, quia nihil inordinatum in se patiatur. Quod si Deo permittente, talis seipsum eijceret, gratiæ sunt Deo referendæ, non quia ille peccauit, sed, quod oues suas a pestifera contagione liberauit. Vnde Apostolus ad Galat.5. Vtinam (inquit) abscindantur, qui vos conturbant, scilicet, puritatem vestram, pacem, & famam. ¶ Et inferius prope finem determinationis additur. Et ideo si Frater demeretur, in Ordine, quem uouit, non retineri, cum ex peccato suo non sit conditio eius melior facta, ut iam possit esse liber, sed potius deterior: oportet eum alium Ordinem intrare, & illum seruare, si vult saluari. Et ad hoc cogit eum Statutum vniuersalis Ecclesiæ, non Ordo iste, ex cuius gratia permittitur ei ad inferiorem Ordinem transire, cū superiorem non inuenit; ne aditus ei salutis præcludatur. Si autem velit in sæculo vagari, ex quo Ordo non vult eum recipere, nec ad Religionem conceditur sibi transire in spatio temporis sibi determinato: licet iam videatur ab Ordinis iurisdictione exemptus, cum nolit eum amplius tenere: tamen ex auctoritate Summi Pontificis, a cuius iurisdictione nō est subtractus, potest eū Ordo impetere, & per Censuram Ecclesiasticā, vel etiam ad alias pœnas corporales potest coercere eum, vice Domini Papæ, quamdiu non habuerit aliū iudicem regularem, cui se subiecerit, Regulam, & Ordinem illius stabiliter assumendo. Hæc omnia Sanctus Bonauentura ubi supra. *Collector. S Bonau. Notu.*

¶ Nec obstat præfatis dicere, quod Papa absolute concessit, & ideo absolute esse intelligendum. Quia licet, hoc verum possit esse pro foro exteriori, non tamen est tutum pro foro conscientiæ. Nam adhuc, remittere Fratres professos in obseruantia, ad Conuentuales, nullatenus licet. Sic enim determinatum est in quodam Capitulo generali, vt positum est in dictione Conuentuales Fratres, post.§.2. Cuius ratio videtur esse, quia Prælati Ordinis, nec Papa possunt liberare Fratres huiusmodi, ab obligatione, qua in professionis emissione per votum solemne se astrinxerunt. Eijciendo autem tales absolute extra Ordinem, vltra inconuenientia superius dicta, est exponere illos periculo damnationis æternæ, cum sic eiecti nequeant seruare Regulam, quam promiserunt. Sed tales deberent perpetuis carceribus mancipari, ac secundum exigentiam delictorum puniri, etiam vltimo supplicio, prout puniri solent Clerici sæculares secundum Iura canonica, quibus subijciuntur Religiosi, sicut reliquæ personæ Ecclesiasticæ. *Collector.*

LEO X. concessit Generalibus, & Prouincialibus Ordinis Min. vt fratres eiusdem Ordinis, etiam professos, qui grauissimis, & scandalosis delictis notati, & diffamati fuerint; quæ fraudulenter, & dolose in eorum receptione, & professionis emissione (monitione super his per prædctos Prælatos præmissa (tacuerunt: non obstante, quod iam recepti sint, & professionem emiserint (ne morbida, & infecta pecus, Ouile domini corrūpat; & vt alijs cedat in exemplum) a domibus, & Conuentibus dicti Ordinis expellere, & remouere, libere, & licite possint, & valeant: prout conscientijs prædictorum Ministrorum (quas super hoc onerat) visum fuerit iustum, et honestum. B. fffo. 19. concess. 61.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 4. notandum, vt ibi bene dicit Collector, quod moderate, & cum debitis circumstantijs secundum determinationem S. Bonauen. vtendum est illo Priuileg. Alex. VI. & sic est intelligendum, quoad expulsionem Incorrigibilium; De qua tamen materia nos latius egimus in expositione Regulæ Fratrum Minorum c. 2. quæst. 21. Et similiter aliqua habentur de his iam eiectis, seu expulsis ab Ordine, & egressis, in Compend. tit. Apostata; secundum subiectam materiam, ibi videatur.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Ord. sancti Hieron. *IVS V. anno Domini 1566. Ordini S. Hieronymi concessit, quod Capitulum Generale, aut priuatum, possit Fratres delinquentes, in casibus in quib. de iure cōmuni ad mortem damnatur, perpetuo incarcerare, uel eos in perpetuum, aut ad tempus ad triremes relegare, & condemnare; & in alijs delictis grauibus, aut grauissimis, veluti inobedientia, Contumacia, seu Incorrigibilitatis, eos etiam, vsque ad priuationem habitus inclusiue, punire, & castigare.*

Et idemmet Pius V. postea anno 1567. statuit, vt Capitulo generali non expectato, per solum Priorem generalem, prædicta damnatio, & relegatio possit fieri perpetuo, uel ad tempus, &c. dummodo hæc omnia faciat de consilio fratrum seniorum: vt habetur in eorum Compend. Priuileg. Garsia, fol. 63. & quomodo possint eos etiam torturæ subijcere, vide supra in verbo currenti. §. 12.

In §. 5. ¶ *IDEM statuit Sixtus V. in Const. 73. in anno 1587. dicens, nullam esse illorum professionem: ac habitu spoliari, & e Religione expelli iubet eos, qui reperti fuerint criminosi, uel suspecti, aut æri alieno, vel reddendis rationibus obnoxij: cum in illa* Criminosi eijciēdi ab ordine. *Const. prohibeat, ullo modo, istos tales, in aliqua ex supradictis cōditionibus implicatos, recipi in Nouitiatu. Vnde quando in ingressu Religionis, de illis, & de alijs conditionibus requisitis, examinati, illorum aliquam tacuerunt, uel falsa exposuerunt, si postea, facta professione, contrarium appareret, est, ut supra, eorum professio nulla.*

Responsio ad obiectionem. *Item, vltra ea, quæ hic ponuntur a Collectore, circa doctrinam S. Bonauenturæ, est etiam notandum, quod si diceretur, Misero esse miserationem adhibendam, vt iterum recipiatur in Ordine. Dici potest (inquit S. Bonauentura) crudelis est miseratio, unde plures, & meliores grauiter offenduntur; sicut qui furem liberaret, unde pauperes expoliarentur: maxime cum tales, longo usu tepefacti, rarissime, vere, & perseueranter emendentur: & facilis remissio, alijs audaciam præbeat delinquendi.*

Alia Resp. *Nec potest allegare, sibi iniuriam fieri, si non recipiatur; quia ipse talem se fecit ex culpa propria, quod recipi sit indignus: quin potius Ordo habet caussam contra eum agendi, pro eo quod sic se dehonestauit. Vnde potest eū punire, pro meritis, vel tradere cui*

seruiuit,

seruiuit, nisi faciat, quod tenetur. Sedes enim Apostolica, quæ suum ius vnicuiq; seruat, & vult Ordinem in sua puritate persistere, non cogit Ordinem tenere illos, quorum conuersatio nociua esset in Ordine, quia tunc puniret innocentes, & reos foueret, & occasionem daret Ordinis corruptioni, per tales pestiferes, si eos recipi oporteret. Ideo Paulus IIII. viua vocis Oraculo, instante, & de huiusmodi declaratione testimonium ferente, bonæ memoriæ Pio V. (cum esset in Minoribus) super receptionem Apostatarum, declarauit, Virtute Motus proprij ab eo editi, non fuisse intentionis eiusdem Pontificis, vt quoscumque apostatas, sine discrimine, & absque vllo respectu, recipere tenerentur Superiores, & suæ societati admiscere; Sed eos tantum de quibus, emendationis vitæ propositum concipere, & sperare probabiliter possent. De qua authentica declaratione fidem facit Passarellus, in Collect. Priuileg. fol. 180. & in Statutis ipsius Ordinis reperitur inserta. Sed ne damnabiliter vagentur in sæculo, ex gratia Sedis Apostolicæ Ordo potest eis licentiam (quos iudicat non recipiendos esse) ad alium determinatum Ordinē concedere transeundi vbi saluentur, ad quem etiam transire tenentur (si possunt) alioquin non erunt in statu salutis. Propria autem auctoritate non possunt Ordinē deserere, quem vouerunt, nec alium intrare, sine Ordinis sui licentia, vel Summi Pontificis. Quod autem talis, alium cogitur intrare Ordinem, si in isto non recipitur, cum tamen alium non vouerit nisi istum, hæc est ratio; quia cum vouit istum, sic alligauit se Religioni, quod secundum ius canonicum nullatenus potest redire ad sæculum vel ad laxiorem vitam transire. Et ideo D. Bonauentura ait, si Frater demeretur in Ordine, quem vouit, non retineri, cum ex peccato suo non sit conditio eius melior facta, vt iam possit esse liber, sed potius deterior, oportet eum alium Ordinem intrare, & illum seruare, si vult saluari Idem Innocentius quartus concessit, vt eiecti, vel egressi de prædicto Ordine possint transire ad alios Ordines approbatos, præter quam Beati Augustini Templariorum, Hospitalariorum, & aliorum Religiosorum arma portantium, deferendo tamen litteras testimoniales Generalis, vel Prouincialis dicti Ordinis. Et inhibuit districte, ne tales Fratres aliter ad alium Ordinem transeant, vel alij eos recipere, seu retinere præsumant absque licentia speciali Sedis Apostolicæ, faciente de præsenti mentionem.

Declaratio Pa. IIII. viuæ vocis oraculo.

Passarell.

Expulsi tenentur transire ad aliū ordinem.

Vt supra in §. 2.

Posset etiam dici, quod cum super eiectum, siue expulsum ab Ordine seruatis seruandis cum sententia diffinitiua Generalis, nullum habeat in posterum Ordo iurisdictionē quia per sententiam prædictam est exemptus a sua iurisdictione, arg. l. Iudex posteaquā. ff. de re iudic. & Cap. in litteris de offic. delegat. & cap. fin. de Regular. per consequens eius licentia, nec prodesset, nec obesset, vt tenet Nau. in repet. c. nō dicatis. nu. 33. 12. q. 1. & sic talis eiectus, sine vllius licentia, posset transire ad quamcumque Religionem, siue strictiorem, siue æqualem, siue laxiorem, quam posset intrare, ac si numquam intrasset illam, a qua est solutus per præfatam sententiam, per quam extincta est obligatio, qua tenebatur illi Regulæ; cum obligatio extincta, non possit reuiuiscere, neq; impedimentum tollere, vel afferre. l. qui res. §. aream. ff. de solut. Immo potest, & debet, quando alio non possit intrare, absq; aliqua licentia manere in habitu clericali subiectus Episcopo suo: Ita consuluit Nauar. in cons. 51. lib. 3. consiliorum tit. de Regularibus.

Nota.

Nauar.

ELECTIO.

¶ *Distinctio materiæ Electionum Prælatorum Ordinis.*

E multiplicibus Electionibus fit mentio in Priuilegijs Fratrum Minorum. *Collector.*

¶ Primo de electione Generalis Ministri. Et quoad huiusmodi electionē habetur infra. §. 3. & 4. & 10. & 11.

¶ Secundo de electione Vicarij totius Ordinis. Et hoc continetur infra. §. 6.

¶ Ter-

¶ Tertio de electione Ministrorum Prouincialium, de qua habetur infra. §.4.& 8.

¶ Quarto de electione Custodum,& Guardianorum, vt habetur in dictionibus Custos,& Guardianus,& infra.§.6.

¶ Vltimo de electione Abbatissarum, prout cōtinetur supra in dictione Abbatissa, vbi in margine est posita hæc dictio Electio.

1 *Ex iure cō muni.* *Prælati.* PELAGIVS Papa, circa Electiones Religiosorum, fecit sequens Statutum. Nullam potestatem de cetero, nullam licentiam Monachis relinquimus pro arbitrio suo, aut Abbates expellere, aut sibimet alios ordinare; quia nulla auctoritas remanebit Abbati, si Monachorū potestati cœperit subiacere; vt de cetero fideliter,& studiose vniuersa, quæ vel ad diuini cultus reuerentiam, vel ad vtilitatem eiusdem Monasterij pertinent, Abbatis sollicitudo, ad quem potestas tota pertinere conuenit, debeat adimplere. Habetur 18. q.2.cap.9. Nullam potestatem.

Collector. ¶ Circa huiusmodi Statutū dicit sic Gratianus ante præcedens.c. Sed sciēdum est, quosdam Monachos esse indomitæ ceruicis,& effrenatæ superbiæ; quos dum Abbates ad religionem cogere voluerint, in eorum deiectionē cōspirāt, & alium moribus suis conuenientem sibi præficere contendunt: quales erant illi, qui in necem B.Benedicti conspirasse leguntur. Pro huiusmodi constitutum est, scilicet, a Pelagio Papa, vt Abbates, & alia officia, per Sacerdotes, idest, Episcopos instituantur.

2 *Ex iure cō muni.* *In electione sunt obseruanda ea, quæ a Conc.Trid. iubentur. sess. 25.c. 16. de regularibus.* INNOCENTIVS Papa III. similiter circa Electiones sic statuit. Quia propter diuersas Electionis formas, quas quidam inuenire conantur,& multa impedimenta proueniunt,& magna pericula imminent Ecclesijs viduatis, statuimus, vt cum Electio fuerit celebranda, a præsentibus omnibus, qui debent, & volunt, & possunt interesse, assumantur tres de Collegio fide digni, qui secrete, & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent in communi, nullo prorsus appellationis obstaculo interiecto. Vt is collatione habita eligatur, in quem omnes, uel maior, & sanior pars Capituli consentit. Vel saltem eligendi potestas aliquibus viris idoneis committatur, qui vice omnium, Ecclesiæ viduatæ prouideant de Pastore. Aliter Electio facta nō valeat. Nisi forte communiter esset ab omnibus quasi per inspirationem, absq; vitio celebrata. Habetur in c. Quia propter de Electione.

3 *De Generali Ministro.* CLEMENS IIII. concessit, vel statuit, vt Generalis Minister Ordinis Min. statim postquam electus (secundum Regulam, & Constitutiones) fuerit, eo ipso verus eiusdem Ordinis Generalis Minister effectus, curam animarum Fratrum ipsius Ordinis plenam habeat, & libere gerat, ipsosque Fratres auctoritate propria ligare, ac soluere, necnon in eodem Ordine agere valeat, quæ ipse Minister, & Diffinitores ad hoc electi, iuxta Cōstitutiones Ordinis, eidem Ordini, & Fratribus secundū Deum viderint expedire. B.fo.56, Et ffo.139.concess.307.

4 *De Generalibus, & Prouinc.* ¶ IDEM Clemens statuit, seu concessit, quod in Electionibus Generalis & Prouincialium Ministrorum prædicti Ordinis Mino. Fratribus, qui debent Electionem huiusmodi celebrare, tempus super hoc a iure statutum non currat, nec ipsi in hac parte, iuris huiusmodi Regulis coarctentur. B.fol.56. Et ffo.139.concess.308.

5 *De Custodibus, & Guardia.* ¶ IDEM Clemens statuit, quod Custodes, & Guardiani, qui secundum Statuta Ordinis, aliter, quam per Electionem instituuntur, post ipsam institutionem, seu prouisionem de ipsis factam curā animarum Fratrum sibi subditorum habeant, ipsosque ligare, ac soluere possint, iuxta ipsius Ordinis instituta. B.fol.56. Et ffo.139.concess.309.

NICO-

NICOLAVS IIII. statuit, & declarauit, ut cum Electio Generalis Ministri fuerit celebranda, custodes vniuscuiusque Prouinciæ, vnum ex se ipsis constituant, ut ei voces suas committant, ipsumque ad locum vbi Electio eadem tunc fuerit celebranda, transmittant. Isque, qui sic ab ipsis Custodibus constitutus extiterit, unam vocem dumtaxat pro se, & omnibus eis habeat, & intelligatur habere, ac pro vna voce tantummodo admittatur ab alijs b.fol.31. Et ffo.32. concess.32. 6 *De Custodibus.*

¶ Hoc statutum iam vacat, propterea quia aliter statutũ est in Bulla Vnionis per Leonem X. vt habetur infra. §.10. *Collector.*

¶ IDEM Nicolaus statuit, & ordinauit, ac districte inhibuit Fratribus Minoribus, ne mortuo Ministro Generali, possint eligere, vel constituere aliquem Fratrem in Vicarium Ordinis, absque Romani Pontificis, & Protectoris Ordinis eiusdem licentia speciali, per ipsius Romani Pontificis litteras patentes concedenda, facientes plenam, & expressam de statuto, & ordinatione, & prohibitione huiusmodi mentionem, b.fo.31. Et ffo.32. concess. 33. 7 *De Vicar. ordinis.*

CLEMENS V. in declaratione Regulæ Fratrum Min. statuit, & ordinauit, quod Electio Ministri Prouincialis pertineat ad Capitulum prouinciale, quam idem Capitulum die sequẽti, qua fuerit congregatum, facere teneatur. Et similiter statuit, quod huiusmodi electionis confirmatio pertineat ad Ministrum generalem. Et quod, si ad electionem huiusmodi per formam scrutinij procedatur, & votis in diuersa diuersis, electiones plures in discordia celebrari contingat, illa quæ a maiori parte Capituli numero (nulla zeli, vel meriti collatione, seu consideratione habita) fuerit celebrata, exceptione, seu contradictione quacumq; alterius partis obstante, per dictum generalem Ministrum de consilio discretorum de Ordine (prius tamen ex officio, prout spectat ad ipsum, diligenti examinatione præmissa) confirmetur, vel etiam infirmetur, prout eis secundum Deum visum fuerit expedire. Et si fuerit infirmata, ad Capitulum prouinciale electio huiusmodi reuertatur. Ceterum si Capitulum memoratum die prædicta Ministrum eligere prætermittat, ex tunc Ministri prouincialis prouisio, ad generalem Ministrum libere deuoluatur fol.15. tract.3. Et fol.16. tract.2. 8 *De Ministro Prouinciali. Confirmatio. Cap. Gen. et Prouin.*

¶ Aduertendum est circa prædicta, quod celebrans Capitulũ, & Diffinitores faciunt cõfirmationem, tamquam Commissarij Ministri generalis. Sed tamen tenẽtur prius facere examinationem, &c. Sicut etiam continetur in c. fin. de Electione lib.6. Vide ibi. Et ego nescio quomodo aliter possit fieri iuridice. *Collector.*

EVGENIVS IIII. & Nicolaus V. statuerunt aliqua pertinentia ad Electiones Abbatissarum Ordinis Sanctæ Claræ; sed quia hęc posita sunt supra in dictione Abbatissa, ideo hic non ponuntur. 9 *De Abbatissis.*

LEO X. in Bulla Vnionis statuit, quod electio Generalis Ministri totius Ordinis Mino. fieri debeat a solis ministris prouincialibus, & Custodibus reformatis, tam Cismontanis, quam Vltramontanis in Capitulo generali dicti Ordinis in festo Pentecostes, in loco quod Generalis Minister, cum Capitulo generali proxime præcedenti duxerit assignandum: Ad quod Capitulũ omnes Ministri, & Custodes, siue Vocales tam Cismontani, quam Vltramontani accedere teneantur; Et ne caput suis membris deforme appareat, voluit, & ordinauit, quod nullus Frater possit eligi in Ministrum generalem, nisi vitam ducat reformatam, & pro reformato a communitate reformatorũ habeatur: In præfata etiam Electione Ministri generalis voluit, quod nullus penitus vocem habeat, nisi reformatus, & pro reformato a Cõgregatione reformatorum habeatur. B.ffo.29. concess.93. & 94. 10 *De Minist. Generali.*

¶ IDEM

11 ¶ IDEM Leo ordinauit, quod Minister Generalis eligatur alternatim de Fratribus Cismontanis, & Vltramontanis: qui tantum per sex annos durare possit. Ita quod si Minister Generalis per sex annos de Cismontanis Fratrib. electus fuerit, sequentibus sex annis de Vltramōtanis Fratribus eligi debeat. Qui modus alternatis vicibus in perpetuum a Fratribus prædictis obseruetur. B.fffo.29.conc.93. & 94.

De Generali Ministro

12 ¶ IDEM Leo fecit quamdam ordinationem super electione, & institutione Commissarij Generalis; quæ posita est supra in dictione Commissarius. §.1.

De Cōmissario Generali.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In §.

CIRCA huiusmodi Prælatorum electionem, videnda est Constitut. vnionis 20. & 21. Leon X. & Const. 131. Pij V. Pastoralis officij, &c. Fratribus Minoribus de Obseruantia directa. In quibus nonnulla, de modo in electione Ministrorum Generalium, ac Prouincialium seruando præscribuntur. Et præcipue in illa Constit. 20. vnionis, fuit per Leonem ordinatum anno 1517. quod Minister Generalis per sex annos, & Prouinciales per tres tantum in officio durare possint: quibus annis expletis, ipso facto sint ab officio absoluti, & pro absolutis ab omnibus Fratribus habeantur (vt dicitur etiam infra in verbo, Minister, in fine, & in verbo, Officia Ordinis.) quæ tamen determinatio, non videtur nunc obseruari, cum aliter a subsequentibus Summis Pontificibus, ac Ordinis statutis reperiatur esse ordinatum: Ac quamuis obseruaretur, & ad huc in suo robore esset, non esset tamen putandum quod uerba illa Quibus annis expletis, ipso facto ab officio sint absoluti, &c. sit pracisè, & stricte sint intelligenda, quin possit ipsis Ministris per mensem, & per menses huiusmodi officiū prolongari, vel breuiari; secundum quod Capitula Prouincialia, vel Generalia accelerantur, vel protrahuntur, iuxta consimilem declarationem factam in statutis Ordinis, circa illam ordinationem Iulij II. vt omnia officia Ordinis sint triennalia; quæ refertur a Collectore, infra, in verbo Officia Ordinis. §. 2. Tutius tamen iudicarem, vt succedente casu, antequam ad finem talis triēnij deueniretur, Generali nuntiaretur, vt quid faciendum esset determinaret.

Generalis, ac Prouincialium in off. durat. Quādo pro absolutis ab off. sunt iudicandi.

Cautela obseruanda.

Et in 131. Const. Pij V. anno 1571. edita statutum fuit, vt Generalis Ministri officium, per 8. annos, ac Ministrorum, Procuratorum, & Commissariorum per quattuor sit. Ipsiq; semel functi officio, ad idem eligi non possint, nisi post 16 annos. Possit tamen Minister Prouincialis, in alia Prouincia esse Prouincialis. Nunc tamen inter aliquos Regulares iuxta Sixti V. Ordin. idem supradictum spatium sex, ac trium annorum obseruatur. Inter alios vero, aliter, & aliter, iuxta eorum Statuta, & Ordinationes (vt & nos Capuccini obseruamus) ad quæ me remitto. Sed quod expleto illo tempore, ipso facto habeantur pro absolutis ab officio, nulla fit mentio; ex quo tacitè videtur esse sublatum.

Alia determinatio ꝑ duratione officij Prælatorum.

A Canonicis Regul. S. Saluatoris, quolibet triennio fieri electiones Prioris generalis, et aliorum Prælatorum Ordin. mandauit Pius V. et fuit postea a Greg. XIII. confirmatum in Const. sua 58. Quæ inter religiosorum, anno Domini 1579.

Ac ibidem contra Subornantes statuit ipse Pius V. vt qui in Electionibus omnibus; vel ante eas, per sex menses, pro se, vel pro alio subornauerit, excommunicationis sententiam ipso facto incurrat, a qua nisi a Romano Pontifice, pro tempore existente (præterquā in mortis articulo) absolui non possit; ac uoce actiua, et passiua perpetuo careat. Subornatus, vel alius etiam pro quo subornatio fiet, qui subornantem non detulerit, eamdem pœnam incurrere censeatur. Qui autem ad officium obtinendum quorumuis fauorem, extra Religionem procurauerit, vltra prædictas pœnas, per mensem carceri mancipetur.

Cōtra subornantes.

Contra procurātes aliquod officium.

Et in

Et in Côc.Trid.sess.25.c.6.de regular.districte praecipitur, in Electione quorũcumq; Superiorum, omnes eligi debere per vota secreta, ita vt, singulorum eligentium nomina, numquam publicentur: Nec in posterum liceat Prouinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoscumque Titulares, ad effectum Electionis faciendae constituere, aut voces, & suffragia absentium supplere; aliter electio sit irrita; & Praelati, qui sic se creari permiserint, deinceps ad omnia officia in Religione obtinenda, inhabiles existant, &c. Determinat o Concil. Trid circa Electionẽ.

In Regula autem nostra cap.8 praescribuntur personae electrices, ac tempus Electionis Generalis Ministri, ut scilicet, Prouinciales, & Custodes conueniant in Cap.Pent.&c. & in supradicto Canone Conc.Trid. statuitur modus obseruandus.

Et aduertendum, ꝙ licet in Regula, nulla de Ministrorum Prouincialium, & Guardianorum Electione, & institutione, fiat mentio, & quod proinde tota inferiorum Praelatorum institutio (secundum Hugon. & Petrum Ioannem) ipsi Generali Ministro & Capitulo Generali relicta fuerit; Attamen postea per Clem. VII. fuit facta sup-adicta ordinatio in §.8. posita.

Sed debent Electores aduertere vt (si tamen absq; culpa esse uelint) digniorem semper inter concurrentes, in Praelatum eligant; qui scientia, moribus, uita. & exemplo, merito valeat magis prodesse, quam ambitiose obesse gregi, omni postposito amore, odio, rancore, vel prece. Alias, licet (vt Doctores aiunt) indignum eligendo, vnum committerent mortale peccatum: Indubitanter tamen teneant, se omnium peccatorũ, ab eo sic indigno electo, in praelatura illa commissorum, paenam participaturos. Quod sacra Synodus Tri. sess.24.c.1. de reform. comprobare videtur dum omnes habẽtes aliquo modo ius in electionibus, & promotionibus faciendũ, hortatur, et monet: Vt in primis meminerint nihil se ad Dei gloriam, et populorum salutem vtilius posse facere, quam si bonos Pastores, et Ecclesiae gubernandae idoneos promoueri studeant, eosq; alienis peccatis communicantes mortaliter peccare: nisi, quos digniores, et Ecclesiae magis vtiles ipsi iudicauerint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum exigẽtibus meritis, praefici diligẽter curauerint: et quos ex legitimo matrimonio natos, et vita aetate, doctrina atq; alijs omnibus qualitatibus praeditos sciant, quae iuxta sacros Can. et Trid. Synod. decreta requiruntur. Eligentes aduertant. Côc. Trid.

Idemq; profecto esse debet iudicium de Prouisoribus, hoc est, de illis, qui per viã prouisionis, absq; Electione, faciunt Pastorem. Cuiusmodi in nostro Ordine Capuccinorum sunt Prouinciales, & Diffinitores, prouidendo de Guardianis; quia hi proprie non per electionem, sed per prouisionem praeficiuntur. Non enim ab inferioribus: ut sint ipsorum Praelati, eliguntur. sed a Superioribus in Guardianos Conuentuum, prouidentur. Et sic de similibus dicendum. Prouisionis Praelatorũ modus.

Et circa id; quod elicitur ex sententia S.Tho.2.2.q.63.art.2.& ceterorũ, quos refert Sotus de iust.& iur lib.3.q.6.concl.9. dicentium quod oportet in foro conscientiae, eligere digniorem & non sufficit eligere dignum. Videri potest quid Caiet. dicat in Summa, uerbo, Electio, & in Ientaculo 12.q.4 quem secutus est Nauar in cap. Sacerdos.§.quod an tem de pœn.d 6.nu.4. Et hac pro huiusmodi Electionis materia sufficiant, plura etiam alia poteris videre infra, in uerbo Generalis Minister, & in uerbo, Prouincialis, ac in Verbo, Officia Ordinis. Quomodo nõ sufficiat eligere dignum:

ELEEMOSYNA.

LEXANDER IIII. declarauit, quod Fratres Min. praedicatores, tã ab his, quibus praedicant, quam ab alijs possint eleemosynas petere ac recipere, fidelesq; posse huiusmodi eleemosynas eisdem Fratribus salubriter elargiri, non obstante quacumque contradictione. Ac etiam declarauit, quod praedictorum Fratrum mendicitas est meritoria. B.fol.25. Et ffo.25.conc.15. 1 *Paupertas.*

¶ IDEM Alexander concessit Fratribus Mino. quod de male acquisitis, quorum restitutio non debetur certae personae, ac de incertis relictis, possint 2 *Restitutio.*

P recipere

recipere Eleemosynam ab executoribus testamentorum. b.fol.25. Et ffo.26. conce.16.

3 *Pro Carmelitis. Restitutio. Legata.*

VRBANVS IIII. concessit Fratribus Carmelitis, ut de usuris, & rapinis, & alias male acquisitis, si personæ, quibus horum restitutio fieri debeat, omnino inueniri, & sciri non possint; necnon de quibuscũque legatis indistincte ad pios usus relictis; recipere valeant usq; ad summam centum Marcharum argenti. b.ffo.178.conc.419.

4 *Excommunicati.*

CLEMENS IIII. concessit Fratribus Min. ut in terris excommunicatorum possint libere commorari, & ab eis tunc, & & quando per huiusmodi terras, ipsos transire contigerit, necessaria vitæ deposcere, ac recipere. B.fol. 56. Et ffo.140.conc.317.

5 *Citra Fratres Cõuẽ.*

EVGENIVS IIII. concessit Generali, & Prouincialibus Fratrum Minor. Obser. plenam, & liberam facultatem capiendi, & incarcerandi, ac in carceribus detineri faciendi, necnon alias puniendi, & corrigendi Fratres Conuentuales præfati Ordinis quæstuantes, seu Eleemosynas petẽtes in locis Cõuentuum, domorum, & eremitoriorum Fratrum prędictorum Obser. aut aliqua minus honesta contra Cõstitutiones, & declarationes Apostolicas, & Statuta, & Consuetudines eiusdem Ordinis facere pręsumentes. b.fo.48.

Collector. ¶ Dubium videtur, utrum istud iam vacet propter illa, quæ dicta sunt in dictione Concordia, prope finem.

6 *Pro Fratribus Obser. & Conuentualibus. Quæstuare Collector.*

CALIXTVS III. prohibuit districte sub excommunicationis pœna, ne Fratres Min. de Obseruantia sub nomine Fratrum Conuentualium eiusdem Ordinis, nec Conuentuales sub nomine Fratrum de Obseruantia, aut sub nomine locorum eorumdem, quæstuare, seu Eleemosynas petere præsumant. B.ffo.90.conc.197. prope finem.

¶ Similiter videtur dubium, utrum vacet istud, sicut suprapositum.

7 *Pro Fratribus Mi. & Prædic.*

SIXTVS IIII. quia intellexit, quod locorum Ordinarij, eorumque Officiales, seu Vicarij, & Curati, ne ipsi fideles, Fratribus Mino. & Prędicatoribus Eleemosynas erogare præsumerent, suadebant, ac etiam sub censuris inhibebant, & erogãtes excommunicatos fore prædicabant, seu prædicari faciebãt aut pronuntiare præsumebant; mandauit prædictis Ord. ac reliquis personis supra nominatis, & alijs quibuscũque personis, ut ab huiusmodi persuasionibus, inhibitionibus, & mandatis de cetero prorsus, & omnino abstineant. Ac decreuit, inhibitiones ipsas, & mandata nullius existere firmitatis, & illis contrauenientes censuris huiusmodi minime ligari. Voluit tamen, quod si persuadentes, & inhibentes præfati, mandato huiusmodi obtemperare non curauerint, nisi eos pęnituerit, & persuasiones, & inhibitiones reuocauerint infra triduum, postquam desuper requisiti fuerint, eo ipso, Ordinarij interdictum ingressus Ecclesiæ, ac suspensionem a regimine, & administratione suarũ Ecclesiarum; alij uero inferiores excommunicationis sentẽtiam incurrant. B.fo.65. Et ffo.149.conc.365. *Excommunicatio.*

8 *Ex Priuil. Carmelit. Nota. Inquisit.*

¶ IDEM Sixtus voluit, quod Ordinarij, seu quicumque alij prohibentes, ne Fratribus Carmelitis Eleemosynæ fiant, ipso facto sint excõmunicati. Et quod contra tales possint Rectores Ordinum Mendicantium, & Auditor Cameræ Apostolicæ, ac Inquisitores hæreticæ prauitatis, sicut contra hæreticos procedere. B.fo.99. Et ffo.183.conc.448.

9 *Pro Augu.*

¶ IDEM Sixtus concessit hoc idem Fratribus Augustiniensibus in suo Mari magno, ut habetur. ffo.251.conc.638. Nisi quod Inquisitores solum possunt procedere contra tales.

10 *Quæstuare Conuẽtuales*

ALEXANDER VI. prohibuit ne aliqui Eleemosynas quærere audeant sub nomine Fratrum de Obseruantia Ordinis Mino. præsertim Fratres Con-

Conuentuales eiusdem Ordinis,ac præcipue infra terminos domorum Fratrũ prædictorum Obseruantium.Et commisit vniuersis Ecclesiarum Prælatis, vt cum pro parte huiusmodi Fratrum Obseruantiæ fuerint requisiti, inhibeant publice supradicta,sub excommunicationis latæ sententiæ pęna,ac contradi ctores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas , & alia iuris remedia compescant.B.ffo.151.conc.370. *Excommunicatio.*

IVLIVS II. declarauit, quod verba in Priuilegijs Fratrum Min. contenta, scilicet, quod visitantes suas Ecclesias, & manus porrigentes adiutrices indulgentias eis concessas consequantur,etiam ad facientes eis Eleemosynas de pane, & alijs pro eorum victu , & vestitu , ac domorum suarum reparatione necessarijs referantur.B.fo.43. Et ffo.126.conc.281. 11 *Indulgent*

¶ IDEM Iulius informatus,quod in aliquibus partibus Fratres Min.Conuentuales , & alij Mendicantes inferebant grauamina circa petitionem Eleemosynarum Fratribus Mino.Obseruan.concessit huiusmodi Fratribus Obseruan.vt Eleemosynas a temporibus,& locis consuetis petere,& recipere,iuxta quod eisdem ex Regula, & Constitutionibus Apostolicis permittitur, prædictorum Conuentualium,& aliorum Mendicantium Ordinum Fratrum aduẽtu, & præuentu minime expectatis,libere,& licite valeant. Ac Conuentualibus prędictis , & alijs Mendicantibus Fratribus sub pœna Excommunicationis ipso facto incurrenda præcepit ne prefatos Obser. Fratres,per se, vel aliũ seu alios; directe, vel indirecte,publice , vel occulte circa prædicta impedire seu molestare præsumant.B.fff. 14.conc.51. 12 *Excommunicatio.*

LEO X. quia fuit informatus,quod in aliquibus partibus aliquæ personę Ecclesiasticæ,præsertim Curati, seu presbyteri parochiales non permittebant Fratres Minores Eleemosynas petere sine eorum licentia,& Diœcesanorum,vel eorũm Vicariorum litteris , & insuper quod Eleemosynarum huiusmodi mendicatarum medietatem sibi vendicare volebant,districte pręcipiendo mandauit omnibus Ecclesiarum Prælatis sub grauibus cẽsuris,vt ab huius modi grauaminibus,& molestijs abstinerent,& vt quoties pro parte Fratrum dicti Ordinis requisiti fuerint omnes , & singulos parochialium Ecclesiarum Rectores,seu Vicarios,ad desistendum a prædictis molestijs & grauaminibus sub pœnis,& cẽsuris moneant, & præcipiant , ac contra inobedientes vsque ad inuocationem brachij sæcularis procedant.B.ffo.47.conc.142. 13 *Prohibitio.* *Censura.*

¶ IDEM Leo concessit, quod Ministri Generales,& Prouinciales possint legata & Eleemosynas obuenientes loco abundantiori conuertere,& transferre,& applicare alteri loco indigentiori , iuxta ipsorum Prælatorum discretionem,dummodo fieri possint sine scandalo.Nõ est alias impressa huiusmodi Concessio. 14 *Legata.*

¶ IDEM Leo concessit qualiter Eleemosynæ factę ad vnum vsum possint commutari in alium vsum , prout positũ est supra in dictione Cõmutare. §.2. 15

¶ IDEM Leo fecit circa huiusmodi materiam quandam Concessionem valde relaxatiuam , & destructiuam Obseruãtiæ paupertatis , prout habetur supra in dictione Commutare.§.3.Vide ibi vna cum additione,quæ sequitur ibidem. 16

¶ Circa huiusmodi materiam eleemosynarum,facta sunt nonnulla statuta Generalia in Capitulo Generali in conuentu Montis Lucij celebrato , prout sequuntur. *Collector.*

¶ Declaratur,quod procurare satisfactionem fiendam pro re empta Fratribus necessaria,non est contra puritatem Regulæ,ita tamen quod Fratres nec per se,nec per interpositam personam,intromittant se de pecunia:Non tamẽ licet Fratribus indifferenter,& indeterminate tales procurationes eleemosy *Statutum Generale.*

narũ q̃ ex pecunijs cõstant facere, nec per nuntiũ a se positũ ducere, sed dans faciat per se, vel per nuntium ab ipso deputatum. Recipere autem granũ, vel alia huiusmodi pro acquisitione, seu commutatione in aliquam rem necessariam, non licet Fratribus. Verumtamen, vbi Fratres aliter non possunt prouideri in suis necessitatibus, talia possunt recipi per amicos spirituales de cõsensu dantium, & de licentia, seu dispensatione Prouincialis, aut Custodis. f. 223. tractatu. 3. Et ffo. 240. tractatu. 2.

Alterũ statutum Generale. ¶ Inhibetur, ne aliquis Frater procuret alicuius libri vsum, aut alicuius rei, remanente apud parentes, vel amicos proprietate, sub pœna priuationis illius cum punitione condigna. fo. 223. tractatu. 3. Et ffo. 241. tractatu. 2.

Aliud statutum Generale. ¶ In hoc Capitulo ordinatum est, quod nullus Frater faciat sibi scribi libros extra, vel intra Cõuentum, maxime per sęculares personas, nec procuret partiales Eleemosynas sibi, sub spe licentiæ habendæ postea a Prouinciali. ffo. 241. tractatu. 2.

Collector. ¶ De Indulgentijs, quas consequuntur, vel consequi possunt dantes Eleemosynas Fratribus Minoribus, aut eorum Ecclesijs, ac domibus, reperietur infra in dictione Indulgentię quoad sæculares in ca. 4. scilicet, Indulgentię concessæ exhibentibus opera pietatis Fratribus.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 4. vide in eodem Compendio supra titu. Bona. §. 4 aliam Concessionem Clementis IIII. quoad bona Ordinem intrantium, et §. 13. ibidem aliam Concessionem Leonis, quoad bona Obseruantium nostrorum, & ad nostram Obseruantiam redeuntium.

Quoad §. 9. notandum, quod Bonif. IX. ffff. 118. Fratribus Prædicatoribus concessit idem, & insuper prohibuit omnibus vtriusque sexus asserere, ipsos Religiosos non esse in statu perfectionis, &c. & non esse licitum ipsis de Eleemosynis viuere, quodque quæstuantes nomine ipsorum falso, tamquam falsarij capiantur ab Ordinarijs & condemnentur: & similiter prohibuit, quod nullus illis prohibeat in suis Ecclesijs celebrare, & oblationes in missis vel alijs ad altaria ipsorum prouenientes recipere conuertere in suos vsus, iuxta morem sui Ordinis, & ipso facto sunt excommunicati omnes contra facientes, non absoluendi, nisi Sedi Apost. personaliter se præsentent.

Quoad §. 16 notandum, quod Clem. 7 fecit quamdam Concessionem Ordini Sancti Ioannis Hierosolymitani, quæ habetur in Compen. tit. Dispensatio. §. 30 ibi videatur.

¶ E P I S C O P I.

¶ *Distinctio attinentium ad Episcopos.*

DE multis attinentibus ad Episcopos, in diuersis huius Compendij dictionibus continetur. Nam de exemptione ab ipsorum iurisdictione habetur in dictione Exemptio. §. 1. 3. & 5.

¶ Et de præsentatione Confessorum eis fienda per Prælatos Ordinis, dictũ est supra in dictione Absolutio quoad sæculares, in multis §.

¶ De impositione primi lapidis, & cõsecratione, seu benedictione Ecclesiarum, & Altarium Ordinis, qualiter per Episcopos fieri debeat, habetur etiam supra in dictionibus Benedicere, & Ecclesiæ Fratrum, & Aedificare.

1 *Absolutio. Dispensatio* GREGORIVS IX. cõcessit Fratribus Minoribus antequam essent exempti a iurisdictione Ordinariorum, quod Archiepiscopi, & Episcopi in eorum diœcesibus possent eisdem Fratribus, ibidem constitutis, absolutione,

vel

vel diſpenſatione indigentibus,abſolutionis,& diſpenſationis beneficiũ impendere:niſi adeo grauis,& enormis eſſet exceſſus,quod deſuper merito eſſet Sedes Apoſtolica conſulenda,B.fol.116.

¶ Huiuſmodi Conceſſio iã de nihilo ſeruit,quia poſt ipſam fuit data Fratribus prædictis copioſiſſima exemptio,ut patebit infra in dictione Exẽptio. *Collector.*

ALEXANDER IIII.præcepit in virtute Sanctæ Obedientiæ Fratribus promotis,vel promouendis ad dignitates Epiſcopales,vel alias,ut libros, & alia,quæ ipſos promotionis ſuæ tempore habuiſſe, ſeu habere conſtiterit (ſubmota qualibet dilatione)reſignent Generali , vel Prouincialibus Miniſtris;niſi forſan prædicti Prælati Ordinis,uſum huiuſmodi rerum,illis ad tempus conceſſerint de gratia ſpeciali.b.fo.24.Et ffo.24.conc.12. 2 *Bona Ordinis.*

¶ IDEM Alexander inhibuit,ut nulli Fratres Ordinis Min.ſi eos in Epiſcopos eligi,aut poſtulari contigerit,electioni,ſeu poſtulationi de ſe factæ audeant conſentire;nec aliquis Archiepiſcopus,ſeu quicumque alius Prælatus vel Legatus Sedis Apoſtolicæ,niſi fuerit Cardinalis,dictos Fratres(niſi de licentia,& aſſenſu Generalis,& Prouincialium Miniſtrorũ,aut Sedis Apoſtolicæ ſpeciali mandato)ad Epiſcopatum,vel alias dignitates aſſumere,vel ordinare præſumant.Et decreuit irritum,& inane quidquid ſecus a quoquam cõtigerit attentari.b.fo.23.Et ffo.25.conc.13. 3 *Electio.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §.1 vbi ponitur Conceſſio Greg.IX.vide ſupra,in his Annotationibus, titu.Abſolutio ordinaria,quoad Fratres.§.1.quoquomodo nunc iſta Conceſſio poteſt valere nobis,fol. 15.

Quoad §.2.& 3.latius videatur in Compend.titu.Exemptio,& tit. Exempti Fratres,ſecundum ſubiectam materiam.

¶ EVCHARISTIA.

CIRCA Euchariſtiæ perceptionem, & adminiſtrationem, multæ Conceſſiones factæ reperiuntur,tam pro Fratribus,quam pro ſecularibus,quæ poſita ſunt ſupra in dictione Communicare.Et vltra illas,adduntur hic aliqua,quæ ſequuntur. *Collector.*

CONCILIVM Bracharenſe ſtatuit, ut cum Sacerdos ad ſollemnia miſſarum accedit,aut per ſe Deo ſacrificium oblaturus,aut Sacramentũ corporis,& ſanguinis Domini noſtri Ieſu Chriſti ſumpturus,non aliter accedat, quam Orario,id eſt,ſtola utroq; humero circumſeptus,ſicut tempore ordinationis ſuæ dignoſcitur conſecratus,ita vt de vno eodemque oratio, ceruicem pariter,& vtrumque humerum præmens,ſignũ in ſuo præparet pectore Crucis.Si quis autem aliter egerit,excommunicationi debite ſubiaceat.Habetur. 23.diſt.c.Eccleſiaſtica.*Hoc autem procedere ait Archidiaconus in cap.poſt admonitionem ei factam,et non ante.* 1 *Ex iure cõmuni. Celebrare. Cõicare. Excommunicatio.*

¶ Præfatum decretum in aliquibus Prouincijs non habetur in vſu,quoad Sacerdotes communicãtes tempore infirmitatis,vel ſanitatis;nihilominus tamen videtur eſſe obligatorium,quia fere in omnibus Chriſtianitatis partib. a Regularibus,& Sæcularibus Sacerdotibus,vt plurimũ,obſeruatur a doctis, ſeu inſtructis in iure Canonico. *Collector. Vide Nauar.cap.21 num.34.*

CLEMENS VII.conceſſit,quod Moniales, ſeu Religioſæ ſub obedientia Miniſtri Generalis Fratrum Mino.exiſtentes, poſſint in Eccleſia interiori,in loco decenti habere Euchariſtiam,ſicut habent in exteriori.O. 2 *Moniales.*

¶ E X A C T I O N E S.

1 *Excommunicatio. Vide infra in Verbo. Exemptio in Additio Capuccini Collector.*

LEXANDER IIII. statuit, ut imponentes Fratribus Minoribus angarias, uel alias impositiones, seu exactiones, aut alia similia, sint ipso facto Excommunicati. Et quod si contumaces fuerint, non desistendo ab huiusmodi, a solo Papa valeant absolui. b. ffo. 260. concessione 656.

¶ Multi alij Summi Pontifices exemerunt Fratres præfatos, ac Moniales S. Claræ, & Fratres Ordinis Prædicatorum, necnon & alios Fratres Mendicantes ab omnibus exactionibus, prout habetur infra in dictione Exemptio, in multis. §.

2 *Excommunicatio.* EVGENIVS IIII. declarauit, quod quando Ciues pro bono communitatis imponunt gabellas nouas, aut veteres augmentant, non sunt excommunicati. o. ffo. 102. conc. 414.

3 *Excommunicatio. Interdictū.* ¶ IDEM Eugenius declarauit, quod pœnæ appositæ in Capitulo Quamquam. de censib. lib. 6. scilicet, Excommunicatio, & Interdictum, circa exigētes pedagia, & guidagia, & similia non habet locum, quia sibi fuit ablata Bononia, & tamen non interdixit o. ffo. 102. Conc. 415.

4 ¶ IDEM Eugenius fecit aliam concessionem, pertinentem ad huiusmodi materiam exactionum, quæ posita est supra in dictione, Absolutio quoad sæculares. 2. in §. 4.

¶ E X C O M M V N I C A T I O.

¶ *Distinctio materia excommunicationum.*

Collector. Excommunicationes attinentes ad Fratres.

ONSIDERARE oportet, quod in Priuilegijs Fratrum Minorum, & aliorum Mendicantium reperiuntur multa, & diuersa ad materiam pertinentia Excommunicationis.

¶ Et primo sunt quædam, vbi eisdem Fratribus imponitur sententia Excommunicationis. Istud autem est multipliciter, seu propter varias caussas.

¶ Nam aliquæ Excommunicationes inueniuntur eis inflictæ ratione receptionis nouitiorum ad habitū, uel professionem. Et de hoc habetur in dictione Nouitij. §. 3. & 4. & 9.

¶ Aliæ vero Excommunicationes tangunt eosdē Fratres, quando recedūt sine licentia ab huiusmodi Ordinibus, aut quando postquam sunt licentiati, vel eiecti, faciunt aliqua, quæ sunt eis prohibita, vt cōtinetur in dictione Apostatæ, in multis §. & in dictione Eijcere ab Ordine.

De absolutione excōmunicationum supra scriptarum

¶ Aliæ etiam Excommunicationes concernunt illos, qui præfatos Fratres Apostatas recipiunt, aut illis fauent, prout habetur in dictione Recipere Fratres, & in dictione Apostatæ.

¶ Quamplures autem Excommunicationes sunt impositæ contra Fratres propter varias caussas, quæ ponuntur infra prope finem.

Excommunicationes pertinentes ad sæculares.

¶ Item qualiter præfati Fratres, tam professi, quam Nouitij, & etiam Apostatæ possint absolui ab Excommunicationibus, in quibus inciderūt, habetur late in dictione Absolutio quoad Fratres, in multis §. vbi in margine posita est hæc dictio Excommunicatio.

¶ Secundo principaliter in præfatis Priuilegijs inuenitur, qualiter personæ sæculares, occasione prædictorū Fratrum, aut Monialium, quæ eorum

curæ

curæ sunt commissę, seu Ecclesiarum, & Monasteriorum suorum, incurrere possunt multas Excommunicationes. Et istæ subdistinguuntur.

¶ Nam, quędam Generaliter sunt promulgatę contra violatores Priuilegiorum prędictorum Fratrũ, prout habetur in dictione, Priuilegia. §. 12. & 22.

¶ Aliæ tangunt illos, qui aliquam violentiam inferunt Ecclesijs, aut domibus, seu rebus, vel personis prędictorum Fratrum: & hæc habentur in dictione Ecclesię Fratrũ. §. 3. & in dictione Eleemosyna. §. 6. & 7. & 10. & 13. & in dictione Exemptio. §. 9. & 23.

¶ Aliæ vero Excommunicationes respiciunt illos, qui contra stigmata Beati Francisci aliquid dicere præsumpserint; aut qui ausi fuerint depingere Sanctam Catharinã de Senis cum stigmatibus: & hæc habentur in dictione Stigmata. §. 8. & 9. ac 10.

¶ Aliæ autem Excõmunicationes spectant ad ingredientes Monasteria Sãctæ Claræ, contra tenorem regulę aut indultorum Apostolicorum, prout continetur in dictione Ingredi Monasteria Monialium. §. 2. & 15.

¶ Nonnullę alię Excommunicationes continẽtur sub varijs dictioninibus huius Compendij, quas longum foret hic referre, reperientur tamen signatæ in marginibus foliorum cum hac dictione Excommuncatio.

¶ Qualiter autem personæ sęculares valeãt absolui a prę fatis Fratribus ab Excõmunicationibus supradictis, habetur supra in dictione Absolutio quoad sęculares, in omnibus §. vbi posita est hæc dictio Excommunicatio. *De absolutione Excõmunicationum prædictarum.*

¶ Insuper quoad euitationem Excommunicatorum, quomodo Fratres se debeant habere, reperietur infra. §. 1. & 2. & 4. ac 6.

GREGORIVS IX. concessit Fratribus Minoribus euntibus ad partes infidelium, seu ibidem existentibus, vt in terris illis, sit eis licitum cõmunicare cum Excommunicatis in ijs, quæ ad salutem pertinent animarum. b. fo. 20. Et ffo. 22. conc. 3. 1 *Infideles.*

¶ Aduerte, quod istud modo est ius commune. *Collector.*

CLEMENS IIII. concessit Fratribus Minoribns, vt in terris Excommunicatorum liberè commorari possint, & ab eis tunc, & quando per eorum terras ipsos transire contigerit, necessaria vitæ deposcere, ac recipere. B. fo. 56. Et ffo. 140. conc. 317. 2 *Pro terris Excommunicatorum.*

¶ IDEM Clemens concessit Fratribus Minorib. ne ab aliquo Legato, nisi de latere Sedis Apostolicæ misso, vel Delegato, aut Subdelegato, auctoritate litterarum Sedis prædictæ, possint Excommunicari, suspendi, vel interdici, nisi litteræ ipsæ plenam, & expressam de ordine prę fato, & indulto huiusmodi, facerent mentionem. b. fo. 29. Et ffo. 29. conc. 25. Et b. fffo. 3. conc. 1. 3 *Exemptio.*

EVGENIVS IIII. concessit Fratribus Minoribus Obseruantibus, quod non teneantur euitare Excommunicatos, nisi nominatim sint a Iudice denuntiati, & euitentur a Clero, & populo. Et sic, quod non teneantur Fratres euitare dictos Excommunicatos, nisi quando in communi euitantur. Et quod idem sit de interdicto, & de obseruatione cuiuslibet censuræ Ecclesiasticæ. o. fo. 61. Et ffo. 64. Conc. 75. Et fffo. 95. conc. 312. 4 *De euitatione Excõmunicatorum.* *Nota.*

¶ IDEM Eugenius fecit alias concessiones, pertinentes ad materiam Excommunicationis, quæ positæ sunt in dictione Exactiones. §. 2. & 3. *Interdictũ* 5

¶ IDEM Eugenius concessit, quod si tempore nostro contigerit (quod absit) schisma, possint Fratres Minores participare cum schismaticis; nec teneantur Fratres recedere a locis suis. Et quod toties, quoties dixerint orationem Deus omnium fidelium, &c. pro vero Papa, habeant centum dies indulgentiæ. o. fffo. 101. conc. 402. 6 *Indulgẽtia*

7 *Prælati Fratrum.* LEO X. concessit, quod Prælati Ordinis Min. Regularis obseruantiæ, cũ aliquem Fratrem propter apostasiam, vel aliam caussam excommunicant in capitulo Fratrum, aut in communitate, non teneantur proferre sententiam in scriptis, prout in iure, sub pœna suspensionis, præcipitur proferentibus. o. fff. 93. conc. 291.

8 *Prohibitio pro Fratribus Minor. Obseru & Conuentualibus.* ¶ IDEM Leo præcepit firmiter, & mandauit sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrenda, a qua nullus præterquam in mortis articulo, nisi a Summo Pontifice, aut Sede Apostolica possit absolui, ne aliquis Frater ordinis S. Francisci appellet alium Fratrem eiusdem ordinis malitiosè, & irrisoriè, seu improperiosè Priuilegiatum, Collectanum, Bullistam, Amadeiã, Clarenum, de Euangelio, seu Capuccio, Bigotum, aut alio quouis nomine, etiam de nouo reperto, seu alio quouis irrisorio, seu improperioso nomine, aut quod pro improperioso a patientibus habeatur. Nec non omnibus tam clericis, quam laicis, ne Fratres huiusmodi, aut eorum fautores prætatis nominibus irrisorie, seu malitiose appellent, sed omnes Fratres ipsius ordinis, Fratres Minores, seu S. Francisci, a seipsis, & omnibus alijs nominentur. B. fff. 30. conc. 99.

Collector. VLTRA prædicta, quæ continentur in Priuilegijs Fratrum Mendic. circa Excommunicationes, oportet nõnulla notabilia hic apponere, ut Fratres prædicti sint plenius informati de huiusmodi materia, in qua eximium periculum verti solet.

Primũ notabile circa Excommunicationes. PRIMVM scire expedit excommunicationes contentas in processu Annali, seu in Bulla, quæ appellatur in Cœna Domini, ne quis de illis absoluere ex ignorantia præsumat. Et quia præfatæ excommunicationes a diuersis Summis Pontificibus diuersimodè promulgatæ, & numeratæ reperiuntur, & a posterioribus latius positæ sunt, ideo illas hic ponere curaui, prout in prædicto processu per Leonem decimum facto, sub forma, & ordine sequenti existunt. b. fff. 138.

Verum quia modo plura alia reperiuntur addita, ideo loco Bullæ Leonis ponam Bullam Cœnæ Sixti V anno Domini 1586 publicatam.

Capuccinus.

EXCOMMVNICATIONES, QVAE IN Bulla Cœnæ, Sixti V. habentur.

RIMO Excommunicantur omnes Hæretici cuiuscumq; sectæ, eorumque fautores, legentes eorum libros, retinentes, imprimentes, seu quomodolibet defendentes; & omnes schismatici.

2. Excommunicantur omnes, a Rom. Pont. ad futurum Concilium appellantes.

3. Excom. Piratæ, eorumq; receptatores, & fautores.

4. Excomm. omnes ij, qui surripiunt bona Christianorum naufragantium, licet talia bona in littore inueniantur.

5. Excommunicantur imponentes noua pedagia, seu gabellas, vel augentes, seu imponi, aut augeri prohibita exigunt.

6. Excomm. falsificantes litteras Apostolicas, aut supplicationes signatas quocunque auctoritatem habente.

7. Excomm. deferentes arma, & alia vsui bellico idonea, ad turcas, uel ad alios

alios inimicos nomini Christiano.

8. Excom. Qui impediunt, & inuadunt portantes victualia, & alia necessaria in Vrbem Romæ.

9. Excom. Qui sua, aut aliorum opera, lædunt, venientes ad Sedem Apostolicam, vel ab ea recedentes.

10. Excom. qui læserint Romipetas, ac peregrinos ad Vrbem accedentes, & in ea morantes, & ab ipsa recedentes; & qui dant auxilium, consilium, & fauorem.

11. Excommunic. Qui nocuerint S. R. E. Cardinalibus, & alijs Prælatis, eosque ab eorum Diœcesi eiecerint, eorumque fautores.

12. Excommunic. Qui lædunt, & fauent lædentibus eos, qui ad Romanam Curiam in negotijs suis recurrunt, vel per se, vel per alios.

13. Excommunic. Qui appellant a grauamine, vel futura executione litterarum Apostolicarum ad Laicam potestatem.

14. Excommunic. Quicumq; executionem litterarum Apostolicarum, aut aliarũ expeditionũ impediunt, & ad gratias impetrãdas accedẽtes prohibẽt.

15. Excommunic. Iudices sæculares, qui trahunt ad sua tribunalia personas Ecclesiasticas, quiq; tollunt, aut perturbant Ecclesiasticam libertatem.

16. Excommunic. Qui impediunt Prçlatos, omnesque alios Iudices Ecclesiasticos, Ordinarios, ne sua iurisdictione vtantur: quique illorum, & delegatorum iudicia eludentes ad Cancellarias recurrunt.

17. Excom. Vsurpantes Sedis Apostolicæ, & quarumcumq; Ecclesiarum iurisdictiones, vel fructus etiam sequestrantes.

18. Excom. Imponentes Decimas, & alia onera personis Ecclesiasticis, Ecclesijs, Monasterijs, aut eorum fructibus.

19. Excom. Iudices Sæculares, qui se interponunt in caussis Capitalibus, seu Criminalibus contra Ecclesiasticas personas.

20. Excom. occupantes bona, aut Terras Ecclesiæ Romanæ, & in illis supremam iurisdictionem vsurpantes.

Ceterum a prædictis sententijs nullus per alium, quam per Romanum Põtificem, nisi in mortis articulo constitutus, nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesiæ mandatis, & satisfaciendo cautione præstita, absolui possit, etiam prætextu quarumuis facultatum, & indultorũ quibuscumq; personis Ecclesiasticis, sæcularibus, & quorumuis Ordinum, etiam Mendicantium, ac militiarum Regularibus, etiam Episcopali, vel alia maiori dignitate præditis, ipsisq; Ordinibus, & eorum Monasterijs, Conuentibus, & Domibus, ac Capitulis, Collegijs, Confraternitatibus, Congregationibus, Hospitalibus, & locis pijs, nec non Laicis, & Imperiali, Regali, & alia mundana excellẽtia fulgentibus, per nos, & dictam Sedem, ac cuiusuis Cõcilij decreta Verbo, litteris, aut alia quacumque Scriptura in genere, & in specie cõcessorum, & innouatorum, ac concedendorum, & innouandorum, nisi eis, etiam casus præsentibus litteris expressi, comprehendantur. *Absolutio soli Põtif. reseruatur.*

Quod si forte aliqui, contra tenorem præsentium, tali excommunicatione, & anathemate laqueatis, vel eorum alicui, absolutionis beneficium impẽdere de facto præsumpserint, eos Excommunicationis sententia innodamus, grauius contra eos spiritualiter, & temporaliter, prout expedire nouerimus processuri.

¶ Quia (vt supra diximus) diuersi Summi Pontifices præcedentes sub diuersis formis fecerunt supradictum processum, seu Bullam Cenæ Domini, & similiter credendum est, quod facient successores eorum, ideo oportet semper inquirere quolibet anno, vtrum aliquid fuerit innouatum per Pontificem tunc *Collector.* *Nota.*

tunc præsentem. Nam alias forte ex ignorantia iuris (quæ neminem excusat) mitterent falcem in messem alienam, seu absoluerent a quibus non possent, & sic inciderent in Excommunicationem Papalem, & pœnas suprascriptas.

Secundum notabile circa Excommunicationes.

ALTERVM sciendum quoad prędictam materiam Excommunicationis est, quod Sixtus IIII. in extrauaganti, quæ incipit; Et si Dominici gregis, posuit multos alios casus, a quibus etiam nequeunt Fratres absoluere, quorum tamen aliqui sunt de contentis in Bulla Cenæ Domini, & sunt sequentes, videlicet. Offensa Ecclesiasticæ libertatis; Violatio interdicti a Sede Apostolica: Crimen hęresis, postquam de eos fuerint sententialiter condemnati, declarati, seu publice diffamati; Conspiratio in Romani Pontificis personam, aut eius statum, vel dictę sedis. Mutilatio membrorum, aut cuiuscumq; in sacris constituti occisio: Offensa personalis in Episcopum, seu alium Pręlatum: Inuasio Romipetarum, seu quorumcumq; ad Romanam Curiam venientium Prohibitio deuolutionis caussarum ad dictam curiam.: Inuasio, occupatio, deprędatio, aut deuastatio terrarum Romanę Ecclesię mediate, vel immediate subiectarum: Delatio armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium: Impositio nouorum onerum realium, vel personalium, Ecclesijs, vel Ecclesiasticis personis: Demum simoniæ super Ordinibus, vel beneficijs assequendis, in dicta curia, vel extra eam quomodolibet contractę.

Collector.

¶ Aduertendum est, quod pręfata Bulla Sixti IIII. solum habet locum in concessionibus ab ipso factis, non autem in alijs, prout ex ipsa Bulla clare colligitur: Et sic quidam famosus Doctor vniuersitatis Salmantinę daclarauit. Itaq; de casibus in ea contentis non est curandum, nisi tantum, de illis qui in dicto processu Cenę Domini continentur, excepto quod per aliquod cõfessionale Sixti, nullus posset ab aliquo prędictorum absolui.

Tertiũ notabile circa Excommunicationes.

ALIVD insuper notandum est, quod in casibus inferius annotatis incurrunt Excommunicationis santentiam Fratres prędicti. Et ideo vt ab illis se abstineant, ponuntur hic succincte. Qui autem illos plenius voluerit intelligere, videat originalia, vel ad minus Summistas.

Collector.

SEQVVNTVR Excommunicationum sententię, quæ in iure Canonico reperiuntur, contra Religiosos, præsertim Ordinum Mendicantium, specialiter latæ.

1 *Ex iure cõmuni. Studium.*

HONORIVS III. protulit Excommunicationis sententiam in Religiosos, de claustris ad audiendum leges, vel physicam exeuntes, & infra duos menses ad claustrum non redeuntes; Quam sententiam, vel pœnam voluit eos ipso facto incurrere. Ac districte præcepit vt tam a Diœcesanis, & Capitulis ipsorum, quam a ceteris Episcopis, in quorum diœcesibus huiusmodi student, tales Excommunicati publice nuntientur. Habetur in c. Super specula, extra ne Clerici, vel Monachi.

2 *Ex iure cõmuni. Habitus. Studium.*

BONIFACIVS VIII. vt periculosa Religiosis euagandi materia subtrahatur, districtius inhibuit, ne de cetero aliquis quamcumq; Religionem tacite, vel expresse professus, in scholis, vel alibi temere habitum Religionis suæ dimittat: Nec accedat ad quæuis studia litterarum, nisi a suo Prelato cum consilio sui Conuentus, vel maioris partis eiusdem, sibi eundi ad studium, licentia primitus sit concessa. Si quis autem horum temerarius violator extiterit, Excommunicationis sententiam voluit incurrere ipso facto. Doctores quoque, siue Magistri, qui Religiosos, habitu suo dimisso, leges, vel physicam

eam audientes, scienter docere, aut in scholis suis præsumpserint retinere, simili, eo ipso, sint sentẽtia innodati. Habetur. in c. Vt periculosa. Ne clerici vel Monachi. lib. 6.

CLEMENS V. in Concilio Viennensi protulit sententiam Excommunicationis contra Religiosos simplices, seu subditos, non habentes aliquam administrationem, vel beneficium, qui Decimas Ecclesijs debitas vsurpare præsumunt; nisi post requisitionem desistant à præmissis infra mensem, & damnificatis Ecclesijs emendam infra duos menses faciant; prout latius positum est supra in dictione Decimæ. 3 *Ex iure cõmuni.*

¶ IDEM Clemens, temerarios violatores illius Constitutionis, quæ Religiosis, & Clericis sæcularibus prohibet, ne aliquos ad vouendum, iurandum, vel fide interposita, seu alias promittendum inducant, ut sepulturam apud eorum Ecclesias eligant, uel iam electam ulterius non mutent; sententiam Excommunicationis (pœna in dicta Cõstitutione contenta in suo perdurãte robore) incurrere voluit ipso facto, ab alio quã a Sede Apostolica (preterquam in mortis articulo) nullatenus absoluendos, nullis Priuilegijs, aut statutis cuiuscumque tenoris existant, in contrarium super his valituris. Habetur in Clementina Cupientes. de pœnis. 4 *Ex iure cõmuni. Sepultura.*

¶ Constitutio, de qua hic fit mentio est Bonifacij VIII. quæ ponitur in dictione Sepultura. §. 6.

¶ IDEM Clemens prohibuit, ne Monachi, aut Regulares Canonici administrationem aliquam non habentes, ad curiam Principum, absque speciali Prælatorum suorum licentia se conferant. Quod si, ut damnum aliquod inferant suis Prelatis, aut Monasterio, se conferre præsumpserint, Excommunicationis sententiam eos incurrere voluit ipso facto. Habetur in Clementina Ne in agro; de statu Monachorum. 5 *Ex iure cõmuni.*

¶ IDEM Clemens, Monachos infra septa Monasterij sine licentia Abbatum suorum arma tenentes, Excommunicationis sententiæ ipso facto decreuit subiacere. Habetur in Clementina Ne in agro. §. præfatæ. De Statu Monachorum. 6 *Ex iure cõmuni. Arma.*

¶ IDEM Clemens statuit, quod Religiosi, qui Clericis, aut Laicis Sacramentũ vnctionis extremæ, vel Eucharistiæ ministrare, Matrimoniaue sollemnizare, non habita super his parochialis presbyteri licentia, aut qui Excommunicatos a Canone (præterquam in casibus, a iure expressis, vel per Priuilegia Sedis Apostolicæ concessis eisdem) vel a sentẽtijs per Statuta Prouincialia, aut Synodalia promulgatis, seu a pœna, & culpa absoluere quemquam præsumpserint, Excommunicationis sententiam incurrant ipso facto, a Sede Apostolica dumtaxat absoluendi. Habetur in Clementina Religiosi. De Priuilegijs, & excessibus Priuilegiatorum. 7 *Ex iure cõmuni. Sacramẽta.*

¶ IDEM Clemens, Religiosos, qui aliqua, ut audientes a Decimarum Ecclesijs debitarum solutione retrahant, in sermonibus suis vel alibi proferre præsumunt, Excommunicationis subiacere sententiæ decreuit ipso facto. Habetur in Clementina Cupientes, de pœnis. 8 *Ex iure cõmuni.*

¶ IDEM Clemens statuit, quod Religiosi, qui scienter postposuerint confitentibus conscientiam facere de soluendis Decimis Ecclesijs debitis, ab officio Prædicationis tamdiu maneant ipso facto suspensi, donec cõfitẽtibus ipsis (si hoc ipsum eis dicendi cõmode facultatem habuerint) conscientiã fecerint, Exinde Excommunicationis incursuris sentẽtiã ipso facto, si prędicare præsumpserint, prędicta negligentia, (vt pręmittitur) non purgata. Ad Religiosos tamen Monasteriorum, vel Rectores Ecclesiarum Decimas percipientes, noluit hoc extendi. Habetur in Clementina Cupientes. De pœnis. 9 *Ex iure cõmuni. Decima.*

¶ IDEM

¶ IDEM Clemens circa interdictorum Obseruãtiam Generalium, auctoritate Sedis Apostolicæ, aut a locorum Ordinarijs positorum, districte præcipiendo mandauit, quatenus Religiosi quicumque, tam exempti, quam non exempti, cuiuscumque Ordinis, & conditionis existant, cum Cathedralem, vel Matricem, seu parochialem loci Ecclesiam illa viderint, aut sciuerint obseruare (non obstantibus quibuscumque appellationibus, antea etiã ad eamdem sedem, vel alium, seu alios interiectis, & alijs obiectionibus quibuscumque) absque dolo, & fraude, cum moderatione tamen Decretalis Alma mater, inuiolabiliter ea obseruent; Alioquin non seruantes Excommunicationis sententiæ, eo ipso voluit subiacere. Quod etiam in interdictis, & in cessationibus a diuinis indictis per Prouincialium Conciliorum Statuta, uel ipsorum auctoritate voluit obseruari. In cessationibus vero Generalibus, a diuinis Ciuitatum, Terrarum, & aliorum locorum quas aliquando ex consuetudine, vel alias, Capitula, Collegia, vel Conuentus Sæcularium, aut Regularium Ecclesiarum sibi vendicant, idem uoluit intelligi. Habetur in Clementina Ex frequentibus. de sententia Excommunicationis.

10 *Ex iure cõmuni. Interdictũ.*

11 *Ex iure cõmuni. Apostasia ab ordine.*

MARTINVS IV. statuit: ut nullus ex professoribus alicuius ex Ordinibus Mendicantium quorumcumque, in aliquem Monasticum Ordinem tam Sancti Benedicti, quam Cisterciensis, Camaldulensis, Vallis Vmbrosæ, Canonicorum Regularium S. Augustini, uel aliorum Monasticorum Ordinum (Carthusiensium dumtaxat excepto) possit, aut debeat per quemcumque recipi, vel admitti virtute alicuius indulti absq; Sedis Apostolicæ licentia speciali, sub excommunicationis latæ sententię pœna incurrenda, Papæ reseruata: quam tam recipientes, quàm recepti ipso facto incurrant. Et secus facta, non teneant ipso iure. Habetur in extrauaganti, quæ incipit. Viam ambitiosæ.

12 *Ex iure cõmuni. Alienatio rerũ ecclesiæ.*

PAVLVS II. protulit sententiam Excommunicationis in eos, qui bona Ecclesiastica quęcumque alienant, vt pactum, per quod ipsorum dominium transfertur, faciunt, & in illos, qui ipsa alienata recipiunt; ipsamq; alienationem nullius voluit esse momenti. Habetur in extrauaganti. Ambitiosæ. Quę habetur latius supra in dictione Alienatio.

13 *Ex iure cõmuni. Cõtra fratres, & sorores tertij ord.*

SIXTVS IV. statuit, quod Excommunicationem incurrant ipso facto Fratres, & Sorores tertij Ord. qui collegialiter viuentes, post factam professionem, & emissionem trium votorum substantialium in manibus sui Ministri, vel Ministræ, matrimonium contrahunt, seu ante contractum cõsumãt, aut Religionem ipsam dimittunt, ad sæcularem vitam euntes.
Et tale matrimonium est nullum, nec possunt absolui, nisi habitu reassumpto, suã professionem, collegialiter uiuentes obseruent, a suis Superioribus absolui meruerint. Habetur in extrauaganti quæ incipit. Ad Christi Vicarij præsidentis.

14 *Cõtra fratres Mi. & Præd.*

¶ IDEM Sixtus statuit; quod Excommunicationem incurrant Fratres Minores, & Prædicatores recipientes, siue admittentes ad Priuilegia, & immunitates Ordinum suorum, quoscumq; laicos utriusq; sexus, prætextu tertij Ordinis, seu alterius modi, nisi gestauerint habitum prædicti tertij Ordinis solitum, & professionem emiserint solitam, & in aliqua domo, seu Congregatione dictorum Fratrum, vel Sororum vitam duxerint in communi. Non obstantibus quibuscumque litteris Apostolicis. Habetur in Bulla, quæ incipit: Detestanda nonnullorum ambitio.

ANNO-

ANNOTATIO CORDVBAE.

VOAD §.14.notandũ,quod vltra ea quæ ibi Sixt.IIII.explicat, possunt admitti ad communicationem Priuileg.nostri ordinis mulieres,castam, seu vidualem vitam ducentes, voto expresso sub Tertio Ordine,etiam si in proprijs domibus,vel consanguineorum viuant, vt patet per Leo.X.§§§.28.& infra in eod.Compen.tit.Tertiarij Fratres.§.20.habetur.possunt etiam admitti alij,quoad hoc priuilegiati,etiam per confirmationem Priuil. per Cle. VII. vt familiares suo modo,& alij eiusmodi,de quib.in Compendio,in diuersis titulis secundum subiectã materiam habetur,& ibid.tit.Tertiarij,latius videbitur,qui Tertiarij possint, & qui non, & quõ vti nostris Priuilegijs.Et notãdum insuper quod hæc Bulla Sixt IIII. quam hic ponit Collector,non debuit allegari,tamquam numquam visa,& insitata, seu morib. vtentium non approbata: Immo,& videtur iam per non vsum,aut per oppositam consuetudinem omnino derogata,& nihil valere,sicut,& multa alia eiusmodi Bullæ,statuta, leges,& consuetud.per dissuetudinem non valent,vt elicitur ex Gerson in 3.parte,de vita spirituali lect.5.& 6.Et Caiet.tit.Excommunicatio,in Summula post c.81. & facit ad hoc,quod habetur infra tit.Simonia,similiter. §.1. annotatum.

Admitti ad cõicatioñẽ nostrorum priuilegiorum, quando possunt Tertiarij.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

LTRA supradicta Collectoris notabilia, sunt etiam alia valde necessaria. Vnde notandum,quod secundum Conc.Trid.sess.vlt.cap.12.de Regular.censuræ,& interdicta,nedum a Sede Apostolica,emanata,sed etiã ab Ordinarijs promulgata,mandante Episcopo, a Regularibus in eorum Ecclesiis publicari, atque seruari debent.

Concil.Tri.

Pro eo,quod dicitur in §.4 de euitatione excommunicatorum.

Primò est notandum, quod hodie per Constitutionem Concilij Constantiensis quæ magis recepta est,quam Basileensis,quam refert Couar.in c.Alma mater.§.2.nu.9.vers.superest,Nullos tenemur vitare excommunicatos,nisi in duobus casibus. In §.4.

Primus est si sint nominatim excommunicati, & denuntiati,sicut vsus, & communis interpretatio Doctorum in hunc sensum accepit prædictam Constitutionem,vt refert Couar.qui sup.nu.7. vers.4. Vt inquit Sotus in 4. d.22.q.1. art. 4.

Secundus, si percussores Clericorum sint adeo notorij per operis euidentiam, vt factum nequeat aliqua tergiuersatione celari,atq; nulla ualeat ratione excusari, quod tamen secundum uetera iura satis erat esse notorium, eo modo, quo aliquid dicitur notorium iuris,scilicet,per confessionem,uel per sententiam, & similia cap.Vestra.cap fin.de cohab.cleric.uel mulier, & ita absq; dubio tenendum est contra text in cap.cum non ab homine de sent.excom. Verum,si essent notorij alia ex caussa, quam percussionis clericorum,illos non tenemur uitare,vt Decius in cap.a nobis num.21.de except. & Sotus ubi supra,contra Sil.in uers.excom 5. nu. 9. qui extendit dictam extrauagantem ad omnes notorios excommunicatos,ita ut participantes cum illis,sint excommunicati,quam Silu. opinionem sequitur etiam, omnibusque uiribus conatur defendere Auctor Cathechesis Neap.in lib.5.cap.13. in noua illius editione, allegans nonnullos alios Doctores huius opinionis,& præcipue Nauar.in Man.cap.9.num.8.& c.27.num.35. Attamen hæc opinio,licet in rigore uerborum supradicta extrauag.uideatur uera, non est tamen usu recepta,sed tantum illa Soti,scilicet,ut non euitare teneamur,nisi illas duorum excommunicatorum species,quas prædictum Conc.iussit.Et ita tenẽdum esse concluditur in Sum. Cassin.lib.4.cap.11.num.2.

Duo genera excõicatorum debẽt euitari.

Alia opin.

Cõtrariari sibi uidetur Nau i c.27. nu.35. & c. 9.nu. 8.

Secundo. Notandum, quod cum Concil. Constantiense supradictum, loquatur de Et tex, vsu non rece-

publico

pta, non ligat. glos. in c. 1 de treg. & pace, Sil. in uer. lex.

publico clerici percussore, ita vt nulla tergiuersatione possit celari. Ideo sciendum est, iuxta tex. in cap. vestra, & cap fin. de cohabit. cleric. Notorium duplex esse, iuris, & facti. Iuris dicitur, quando percussio fuit facta occulte, & secrete, tamen deductum est delictum in foro contentioso, & lata est super eum sententia excommunicationis, vel quia ipsemet percussor confessus fuit delictum, vel quia erat conuictus. Et tunc talis percussor dicitur publicus notorietate iuris, & per consequens euitandus est; Notorietas vero facti dicitur illa, cuius percussio est adeo manifesta, vt nulla possit tergiuersatione celari, supple probabiliter; quando ita deprehensus est quis in crimine, vel ita delictum patens est, & certum omnibus, quod non est locus inficiationi, vt quia publice tenet concubinam, ac vxorem, 2. q. 1. de manifest. l. si vicinis. C. de secund. nupt. Vel eius delictum est notorium maiori parti ciuitatis, vel villæ, Oppidi, Collegij, vel Viciniæ, siue Gymnasij, modo in eo sint saltem decem, vel etiam pauciores; quãdo illi pauciores essent maior pars Villæ, Gymnasij, &c. qui ad minus debent esse sex. Ita Nauar & Panorm. Et hinc ipse Nauar. de sent. excommunic. lib. 5. cons. 40. consuluit Religiosum esse publicum excommunicatum censendum, & ita vitandum, qui coram maiori parte conuentus clericum a sede expulit, vel brachio violenter extraxit, & ita etiam refert, & tenet Summ. Cassin. vbi supra.

Notorium duplex iuris, & facti. 11. q. 1. nos quemquã. 5. q. fi. Epiphan. de prob. c. fin. de cohab. cleric. cap. vestra. § ceterum. Nau. ca. 25. nu 73. Pan: in d. ca. vestra.

Tertio. Sed quando in percussorem clerici, requiratur citatio, & sententia declaratoria excommunicationis incursæ, vide in eadem Sum. Cassin. D. Iacobi de Graff. lib. 2. ca. 63. cum sequentibus, & vide infra ver. Exemptio, in Annotatione nostra.

Excõicatus specialiter ob cõtumaciam nõ cõparẽdi, uel non parendi, non est euitandus.

Quarto. Item nota, excommunicatum specialiter ob contumaciam non comparendi, vel non parendi, antequam declaretur, & denuntietur, non esse hodie euitandum; propter verbum, quod sequitur in dicta extrauag. ibi (specialiter & expresse) quia oportet eum, qui non est notorius, esse, non solum specialiter, sed etiam expresse, idest nominatim denuntiatum, & ita vsus vrbis, & orbis habet, & consentit etiam Nauar. Et sic quando sciuerim aliquem esse excommunicatum, puta, quia detinet rem alienam, propter quod lata fuit excommunic. aut quia legit, & detinet libros prohibitos, aut quia non communicauit in Paschate, non teneor illum euitare etiam in secreto; immo potest coram illo celebrari, ratione supradicta, nec teneor euitare, quando crimen est notorium, vel est fama publica; & adhuc non est delinquens nominatim, & expresse denuntiatus, & hæc sunt memoria tenenda, quia quotidiana.

Orare pro publico excõicato, nõ denũtiato.

Quinto. Item nota, hodie propter dictam extrauag. licere orare publice pro excommunicato, dummodo non sit denuntiatus, aut notorius. Nec obstat D. Thomæ doctrina, & aliorum Theologorum; quia eo tempore dicta extrauag. non fuerat emanata, vnde nec etiam sepultura ei negatur. Quapropter, doctrina Theologorum tradita super participatione cũ excõmunicatis, restringitur hodie ad duos casus tantum, videlicet, ad excommunicatos notorios, & ad denuntiatos, loquendo de iure; sed de consuetudine, & in praxi hodie est receptum, vt euitentur illi tantum, qui specialiter, & nominatim fuerint excommunicati, vel declarati; vel si percussissent Clericum notorie.

Vt ait Nauar. ubi su. c. 27. nu. 35.

Ipsi excommunicati etiã occulti non possunt participare in diuinis.

Sexto. Ipsi tamen excommunicati, etiam occulti, in nullo releuantur per prædictam Extrauag. nec quantum ad pœnas spirituales; nec quantum ad temporales. Vnde non possunt ipsi participare in diuinis, & peccant semper mortaliter, quoties audiunt Missam, vel intersint diuinis officijs, aut adsint cum alijs in publicis rogationibus, aut adstant benedictioni Mensæ cum alijs, aut huiusmodi. Ita, quod non requiritur aliqua publicatio, quantum ad pœnas, & præsertim spirituales, quas excommunicati ipso facto incurrunt. Pro quo vide Nauar. in Man. c. 27. nu. 35. not. 2. 7. Quapropter tenentur Confessarij de hoc suos pœnitentes admonere, quando sciunt eos in aliquam excommunicationem incurrisse.

Aduertant Cõfessores.

Dubium difficile.

Septimo. Sed num Catholici Galliæ, aut Germaniæ, aliorumq; Regnorum, qui cum hæreticis manifestis, immo & palam se tales esse asserentibus, in eorum Prouincijs participant in externo conuictu, peccent, atque in excommunicationem minorem incurrant;

cum

cum sales Lutherani, aut Caluinistæ, & ita sunt manifeste, & notarie excommunicati propter hæresim notoriam, & propter Bullam Cœnæ Domini? Et respondetur, illos non peccare, & excusari propter necessitatem, & propter consuetudinem, quæ dicitur optima legum interpres: Quæ consuetudo cum sciatur, & toleratur a Summis Pontificibus, qui propter illorum multitudinem non audent procedere, excusat catholicos illa vtentes; vt tenet Nauar. in Man. cap. 27. nu. 3.

Octauo. Notandum, quod Fratres, & personæ Ordinis Sancti Hieronymi Hispan. ab alijs, etiam Legatis Apostol. nisi de speciali mandato Sedis Apostolicæ, excommunicari, vel suspendi non possunt: Nec Monasteria Ordinis, contra istud Priuilegium, interdici possunt. Ita concessit Honorius III. Cisterciens. vt refertur Priuileg. 10. Et Vrbanus IIII. eisdem, Priuileg. 35. & 36. Quod etiam extenditur, ad familiares, benefactores, & seruientes, vel ad Molendina Ordinis venientes; ne, quia illud participant, a quoquam excommunicari possint: alias quidquid contra attentatum fuerit, irritum, & inane declarauit Innoc. IIII. Priuileg. 19. Cisterciens. Et Leo X. pro Congreg. Camaldulens. Priuileg. 14. Et tandem Paulus III. anno 1549. hanc declarationem fecit pro Societate Iesu, vt in illius Compend. verbo Prælati. §. 2. & refertur in Compend. Priuileg. S. Hieron. Hispan. fol. 96. & 4. — Pro Fratribus S. Hier. Cistercien. Camaldul. & Soc. Iesu. An detur cõicatio cẽsurata adinuicẽ inter Mendicantes vide sup. verbo Cõmunicatio Priu. Pro oĩbus Regular.

Nicolaus 4. Noluit Fratres Minores ligari aliqua sententia excommunicationis, suspensionis, aut interdicti, iuris, vel hominis, nisi nominatim fiat mentio; nec sufficit si dicatur in sententia generaliter, vt perinde valeat, ac si essent nominati expresse. Habetur hæc declaratio Pontificis, in Caremoniali, seu Pontificali in Bibliotheca Vaticana, vt refertur in Compendio Societatis Iesu, verbo Excommunicatio. §. 3.

Nono Quoad illud, quod supra dictum est a Collectore, in primo notabili, de excommunicationibus reseruatis in Bulla Cœnæ, plura alia sunt notanda.

Et primo Not. quod in Bullis Cœnæ emanatis a Greg. XIII. vsque ad istam vltimam a S.D.N. Papa Clem. VIII. publicatam; nihil fere reperitur esse immutatum, vel additũ; sunt tamen, multa alia excommunicationes in istis reseruata, quæ non sunt in suprapositæ Bulla Leonis X. a Collect. & fortiores non obstantia, ac clausula derogatoria, vt in illis est videre, ad quas, breuitatis caussa me remitto. saluum loco illius Bullæ Leonis, volui ponere illam Six. V. vt supra. — Quoad Bullam Cœnæ.

2. Not. quod quicumque Sacerdos absoluit aliquem (nisi in articulo mortis) ab aliquo casu existente in Bulla Cœnæ Domini, est ipso facto excommunicatus; & omne officium legendi, prædicandi, & sacramenta administrandi, est sibi interdictum, & tamen quidquid agit absoluendo, vel alias, nullius est roboris, vel momenti. — Excom. cõtra absoluẽtes a casib. Bull.

Et hæc excommunicatio licet, secundum aliquos dicatur quod sit in eadem Bulla reseruata Papæ; tamen Nauarr. in expositione dictæ Bullæ, tenet quod non, & videtur melior opinio, quia hodie inflictio dictæ Censuræ, in dicta Bulla apponitur, non ante, sed post reseruationem omnium excommunicationum, ibi contentarum. Olim uero fortasse non sic, & ideo, tunc Doctores illi recte senserunt. — Et hanc sequitur in Can. Nesp. lib. sect. 27. nu. 1.

3. Not. Quod in articulo mortis constitutus potest absolui a sententijs huius Bullæ, & a casibus illis 11. quos Sixt. IIII ponit in extrauag. Et si dominici, de pœnit. & remiss. sic ait Caiet. in Summula de excommun. cap. 77. Nota casus huiusmodi dupliciter inueniri. Primo ut non remanserit pœnitens ad satisfaciendum obligatus, et tunc potest in articulo mortis quilibet absolui, cum promissione, uel iuramento, quod præsentabit se (si euaserit) ualenti legitime absoluere, non quidem pro absolutione, sed ad standum mandatis Ecclesiæ. Si autem pœnitens remanserit obligatus ad satisfaciendum, præmitti debet (si potest) satisfactio, quod si non potest, tunc præstare debet idoneam cautionem, antequam absoluatur, prout ipse Papa mandat. Vocatur autem cautio pigneratitia; quod si hanc non potest, det fideiussoriam, & si hanc etiam non potest, det iuratoriam, & in hoc aduertant bene confessores, ne illaqueentur. — Sixt. 4. De hoc etiã vide D.Th. 3 par. ĩ addit. q. 8. art. 6. ad 4.

Et quia quotannis hæc Bulla posset immutare, curandum est, vt singulis annis, ab

Ordina-

tentes incurrant ipso facto.B.fo.92.Et ffo.175.concessione 410.

NICOLAVS quintus, concessit Ministro Generali Fratrum Minorum, quod possit visitare, & corrigere quoscumq; Fratres exemptos præfati Ordinis, prout late positum est supra in dictione Correctio.§.9. 5 *Minister Generalis.*

SIXTVS IIII.statuit, ut si aliqui Fratres Minores, aut Prædicatores obtinuerint habilitationem ad habenda beneficia Ecclesiastica, & quod interim, vel postquam ea habuerint, valeant residere in domibus dicti Ordinis, & ibidem cameras, ac vocem actiuā in & passiuam in Capitulis Generalibus habere, & Priuilegijs dictorum Fratrū Ordinum gaudere, & quod isti tales postquam aliquod beneficium pacifice adepti fuerint, aut pro Capellanis in aliquibus Ecclesijs deseruire cœperint, concessionibus prædictis nequeant gaudere, aut alijs consimilibus Ordinem concernentibus, nisi de Prælatorū consensu. Et idem statuit de promotis ad Cathedrales, etiā titulares, ac alias dignitates Ecclesiasticas.B.fo.66.Et ffo.149.concess.365. 6 *Pro fratribus prædicatoribus, & Minor. Officia ordinis. Episcopi.*

¶ IDEM Sixtus concessit, seu statuit, ut nullus professor Ordinis Carmelitarum beneficia sæcularia, seu etiam regularia, quorumuis Romanorum Pōtificum, aut Sedis Apostolicæ, vel Legatorum eius Concessione, vel indulto, quouis modo in titulum, uel commendam pro tempore obtinentium, aut quę futuris temporibus quomodolibet obtinebunt, etiam si illa simpliciter, vel alio quouis modo dimiserint, in Capitulis Generalibus, vel Prouincialibus, aut Congregationibus, seu negotijs, officijs, vel alijs administrationibus dicti Ordinis (nisi Generalis pro tempore consensu interueniente) quomodolibet admittantur sub excommunicationis pœna, quam admissi, & admittentes ipso facto incurrant.B.ffo.188.concess.482. 7 *Ex Priuil. Carmilit.*

IVLIVS Secundus, commisit vniuersis Prælatis, & alijs personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, ut requisiti a Prælatis Ordinis Minorum, & Commissarijs Romanæ Curiæ, aut alijs Fratribus ad hoc per eosdem deputatis, examinent quascumq; litteras Apostolicas, quas Fratres dicti Ordinis super exemptionibus, & habitus mutationibus, & dimissionibus, & alijs extorsionibus impetratas repererint; & quod caussas per eosdem Fratres in illis allegatas diiudicent; & si veras non repererint, eas reuocent, & annullent, ac eisdem Fratribus minime suffragari debere declarēt. Ac quod prædictis Fratribus ad Ordinem Canonicorum Regularium translatis, seu sæculares incedentibus, ne in ciuitatibus, oppidis, vel locis, vbi domus dicti Ordinis fuerint, permaneāt, inhibeant; uel si in eis manere voluerint, vt ad Ordinem, seu familiam, cuius habitum temere reliquerint, redeant, B.ffo.13.conce.50. *Excōicatio* 8 *De examinatiōe Priuileg. exēptionū fratrum particularium. Nota.*

LEO X.statuit, quod nullus Frater Ordinis Minor. obseruantiæ obtinere possit aliquam Exemptionem, aut Indultum Apostolicum, sub quauis forma, & expressione uerborum nisi Generalium, aut Commissariorum suorū, in Romana curia existentium, ad hoc expressus accedat assensus. Et quod, si illa impetrauerit, illa nullatenus sibi suffragentur, ut illorum obtentu, a Prælatorum suorum iurisdictione, & Regulari disciplina exemptus censeatur, B. ffo.15.concess.52. 9 *De licētia requisita pro impetratiōe exemptionis.*

¶ Idem Leo statuit, quod nullus Prælatus, aut Apostolicæ Sedis Nuntius, aut Legatus, nisi esset de latere Legatus, aliquem ex professoribus Ordinis Mino. ad secum morandum, vel pro suis negotijs promouendum, absq; Generalis, seu Prouincialium petita, & obtenta licentia, & in scriptis habita, assumere possit, sine speciali Sedis Apostolicæ mandato, de prę sentibus specialem mentionem faciente. Super quo ponit censuras, B.ffo.15.concessione 53. 10 *Vide Conc. Tri. sess. 22. de refor. c.5.*

Idem Leo iterum prohibuit, ne aliquis Frater Minor cuiuscūque cōditionis & gradus existat, vigore cuiusuis rescripti Apostolici, sub quauis verborū 11 *De licētia Cōmissarij*

Q forma,

& controuersias contingentes, in caussis quę coram ipsis tractantur, siue Sedis Apostolicę speciali mandato, vel licentia, expressam faciente de huiusmodi Indulto mentionem. Nec quisquam eorum teneatur parere, vel intendere super his monitionibus, seu mandatis, aut iussionibus eorumdem, aut facere vel implere quod in hac parte duxerint iniungendum, B.fo.57.Et ffo.140.concessione 323.

Idem Clemens concessit, quod nullus Legatus, nisi de latere, auctoritate litterarum Apostolicarum specialē de indulto huiusmodi, & Ordine prædictorum Fratrum Minorum non facientium mentionem, nullusq; alius Prælatus nec aliqua persona religiosa, vel sæcularis de huiusmodi Fratribus ad sua, vel alterius negotia procuranda, seu ad secum manendum, aliquem assumere valeat, nisi quos Generalis, vel Prouinciales Ministri tamquam idoneos, & discretos eis duxerint assignandos: quos etiam subiacere voluit Ordinis disciplinæ, B. fo.57.Et ffo.141.concessione 325. 4 *Exēptio ab occupatione in quibuslibet negotiis ext. Ord.*

Idem Clemens prohibuit uniuersis Ecclesiarum Prælatis, & alijs, ne confessiones Fratrum Minor. inuitis Prælatis eiusdem Ordinis audire præsumant. Nec eos compellant ad Synodos, seu Congregationes suas accedere, vel cū eis, extra ciuitates, vel intra, processionaliter exire, aut suis constitutionibus subiacere, vel capitula, scrutinia, & inquisitiones in locis, seu monasterijs Fratrum, vel alibi, de eisdem facere. Aut fidelitatem iuramento firmatam, & manualem obedentiam a Ministris, seu Custodibus, vel Guardinis eiusdem Ordinis, exigere, aut de ipsorum institutione, vel destitutione, siue de Statutis Ordinis se aliquatenus intromittere, seu prohibere, ne ad ciuitates, & villas, vbi religose viuere, & morari possint a populis euocati audeant accedere; ibiq; pro suis vsibus construere ædificia, seu Ecclesias, & Oratoria aut in sic accedentes, seu in construentes Fratres huiusmodi, vel receptatores ipsorum, excommunicationis sententias proferre præsumat, B.fo.58. Et fff.142.conc.338. 5 *Confessiones. Processi. Obediētia. Aedificare. Excōicatio*

Idem habetur quoad Fratres Carmelitas, B.fff.186.concess. 476. Et quoad Fratres Prædicatores, B.238.concess.564 Et q uoad Augustinienses, B.fff.246. concess. 604. *Collector.*

Idem Clemens exemit præfatos Fratres a solutione canonicæ portionis, de ornamentis, pluribus alijs, prout ad longum positum est supra in dictione Canonica portio §.3. 6 *Canonica portio.*

Idem Clemens concessit eisdem Fratribus Minoribus, vt ad præstationem procurationum Legatorum Sedis Apostolicæ, vel Nuntiorum ipsius, seu dioecesanorum locorum, aut exactionum, vel collectarum seu subsidiorū, vel prouisionum quorumcumq; minime teneantur. Nec ad ea soluenda per litteras dictæ Sedis Apostolicę aut Legatorum, vel Nuntiorum eiusdem seu Rectorum terrarum Ecclesiæ Romanę cuiuscūq; tenoris fuerint compelli possint: nisi huiusmodi litteræ Apostolicę impetrandæ, plenā, & expressam de hoc indulto, & Ordine prædicto fecerint mentionem, B.fo.59. Et ffo.142.conc.341. 7 *Exemptio a quibuslibet exactionibus.*

Idem Clemens exemit eosdem Fratres ab omni iurisdictione Prælatorum Ecclesiæ ordinariorum, ita, quod non obstante constitutione Innocentij IIII. non teneatur, etiam ratione delicti, contractus, se u rei, de qua agitur locorum Ordinarijs subiacere. Decernens irritum, & inane quidquid secus attentari contigerit, B.fo.59.Et fff.142.concess.342. 8 *De exēptione ab omni iurisdictione Prælatorū Ecclesiæ*

Idem Clemens prohibuit, ne Fratres Minores ab aliquo Legato (nisi de latere Sedis Apostolicæ misso) vel Delegato aut Subdelegato, auctoritate litterarum Apostolicarum excommunicari suspendi, aut interdici possint; nisi litteræ ipsæ plenam & expressam de prædicto Ordine & indulto huiusmodi faceret mentionem, B.fff.3.concessione 1. 9 *Excōicatio*

10 *De immediata subiectione Sedi Apostolicæ.* NICOLAVS IIII. concessit Exemptionem totalem Ordini Minor. decernens Ordinem prædictum,& Fratres eiusdem immediate Sedi Apostolicæ subiacere: Ac ecclesias, & oratoria, domus,loca, libros, vtensilia,& alia mobilia,& immobilia (quorum vsum habent Fratres præfati) in ius, & proprietatem Sedis Apostolicæ suscepit,B.fo.28.Et ffo.112.conc.243.

Collector. Vide ampliationem præfatæ concessionis,infra, §.14.

11 *Confirmatio exemptionũ suprascriptarum.* BONIFACIVS VIII. confirmauit litteras prædecessorum suorum super Exemptione prædicta, & de nouo exemit Fratres Minores præfatos,& illorum Ordinem, ab omnium, & singulorum quorumlibet Prælatorum, & personarum ecclesiasticarũ,omnimoda potestate,ac iurisdictione,decernens prȩfatos Fratres,& Ordinem eorum, immediate Sedi Apostolicȩ tantummodo,& Romano Pontifici subiacere,b.fo.32.Et ffo.32.conc.34.

12 *Pro Mon. S. Claræ.* Idem Bonifacius concessit Monialibus Sanctæ Claræ, ut ad præstationem decimarum,de quibuscumque possessionibus,& omnibus alijs bonis,quæ iuste habuerint, uel ad contribuendum in procurationibus quorumlibet Ordinariorum,& etiam Legatorum,& Nuntiorum Sedis Apostolicæ,ac quibuslibet talijs,& collectis,aut ad exhibendum pedagia,telonea,& alias exactiones quibusuis Regibus,Principibus,seu alijs personis,minime teneantur; nec ad id compelli aliqualiter valeant.B.fo.38.& ffo.122.conc.267.

13 *Pro Augustiniensib.* Idem Bonifacius dedit copiosam Exemptionem,Fratribus Augustiniensibus,& eorum Ordini, sicut concesserat Fratribus,& Ordini Minorum. B.ffo.247.conc.619.

14 *Ampliatio exemptionũ suprascriptarũ.* BENEDICTVS XI. exemit Ordinem Fratrum Mi.sicut fecerat Nicolaus IV.supra.§.10.& addidit,quod nec etiam ratione delicti commissi,vel initi contractus,aut rei sitæ,vel positæ,seu existẽtis extra loca eorumdem Fratrum exempta, possint coram Ordinarijs,vel alijs Prælatis Ecclesiasticis molestari,seu quomodolibet conueniri. Non obstante constitutione Innocentij IIII.in contrarium faciente,B.fo.24.Et ffo.108.conc.232.

15 *Plenissima exẽptio à Fratribus Prædicatoribus, & alijs personis eis subiectis.* MARTINVS V. approbauit,& confirmauit litteras Bonifacij IX. quã dedit amplissimam Exemptionem Ordini Fratrum Prædicatorũ,& ab eo dependentibus,sub sequentibus verbis: Vestigijs nonnullorum prædecessorum nostrorum inhærentes, Ordinem ipsum, ac Magistrum Generalem, & Priores,& Fratres prædictos,necnon quascumque Sorores,ac domos,Monasteria & Hospitalia quæcumque,quæ sub cura,& regimine Ordinis Fratrum Prædicatorum fuerint pro tempore cõstituta,& eorum Rectores, & Gubernatores cum omnibus suis iuribus, & pertinentijs, quæ in præsentiarum obtinent, & in futurum (dante domino) iustis modis poterunt adipisci, ab omni iurisdictione, dominio, subiectione, & potestate quorumlibet Ordinariorum, & Prælatorum, ac personarum Ecclesiasticarum, necnon a solutione cuiuscumq; collectæ, pedagij, aut cuiuscumque alterius generis exactionis,de Apostolicæ potestatis plenitudine,& de certa scientia prorsus eximimus, & totaliter liberamus,illaq; in ius,& proprietatem Beati Petri, & Sedis Apostolicæ, & sub eorum speciali, & immediata protectione suscipimus, decernentes, Ordinem, Magistrum, Priores, Fratres, & Sorores, qui nunc sunt, & erunt pro tempore; domos, Monasteria, loca, & hospitalia supradicta, eorumq; rectores,& gubernatores,cum omnibus iuribus, & pertinentijs huiusmodi solum immediate Sedi Apostolicæ subiacere. Ita quod Ordinarij, & Prælati huiusmodi, siue quæuis alia persona generaliter, vel specialiter, aut communiter, vel diuisim,non possunt, quauis auctoritate, excõicationis, suspensionis,& interdicti sentẽtias promulgare,aut alias etiam ratione delicti, seu contractus, vel rei de qua agitur, vbicumque cõmittatur delictũ, iniatur contra-

Exactiones.

Censura ecclesiastica.

contractus, aut res ipsa consistat, potestatem, seu iurisdictionem aliquam quo modolibet exercere. ¶ Ibidem etiam concedit omnibus supra nominatis, exẽptionem a solutione decimarum, & pędagiorum, & collectarum valde copiosissimam, ita quod in omnibus exemptionibus Ordinum Mendicãtium, nulla reperitur copiosior, b.ffo.262. concess.681. Et habetur sub authentico B.fffo. 80.concess.240.sub nomine Eugenij IV. *Decima.*

16 EVGENIVS IV. approbauit, & confirmauit litteras Bonifacij IX.& Martini V.in quibus datur copiosissima Exemptio Ordini Fratrũ Prædicatorum, vt supra positum est.§.15. Hęc autem approbatio Eugenij habetur authentica, B.ffo. 80.concessione 240. *Pro Fratribus Pradicatoribus.*

17 Idem Eugenius exemit Ordinem Sanctæ Clarę, Abbatissas, Conuẽtus, Moniales, Monasteria, & loca eiusdem Ordinis, cum omnibus iuribus, & pertinentijs, ac bonis mobilibus, & immobilibus quibuscumq; ab omni iurisdictione, ac dominio, & potestate quorumcumque Legatorum, & Prælatorũ Ecclesiasticorum, cum maximis clausulis, & non obstantijs: Ac similiter exemit a præstatione, seu solutione decimarum, collectarum, taliarum, subsidiorum, angariarum, ac quarumlibet aliarum exactionum, b.ffo.41.conc.46.Et fffo.85. concess.248. *Pro Monialib. Sãctæ Claræ. Decima. Exactiones*

18 NICOLAVS V. quia aliqui Ecclesiarum Prælati, & alij non obseruabant Exemptionis litteras concessas Fratribus Mino. statuit, & mandauit, vt nulla persona cuiuscumque dignitatis, gradus, status, vel conditionis existat, de cetero prædictos Fratres molestare, aut perturbare præsumat, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, si post monitionem, ab huiusmodi Fratribus factam, contrariam præsumpserit. ¶ Et ibidem concedit Generali Ministro potestatem corrigendi omnes Fratres dicti Ordinis, siue in Monasterijs Monialium, siue in alijs domibus, & Eremitorijs, seu locis commorantes, etiam ab obedientia, visitatione, & correctione dicti Ministri per specialia Sedis Apostolicæ indulta se exemptos esse (præter Regulæ, & Statutorum dicti Ordinis formam) prætendentes. Non obstantibus quibuscumque Priuilegijs, exemptionibus, & indultis Apostolicis in genere, vel in specie concessis, b.ffo. 47.concess.50.Et fffo.87.concess.250. *Excõicatio Generalis Minister. Correctio.*

19 SIXTVS IV. exemit Fratres Minores a solutione decimarum quarumcumque, etiã Papalium, vt habetur supra ad longum in dictione Decimę.§.5. *Decima.*

20 Idem Sixtus exemit Moniales Sanctę Clarę a solutione decimarum, etiam illarum terrarum, & possessionum, quas per colonos faciunt cultiuari, prout positum est supra in dictione Decimæ.§.7. *Decima.*

21 Idem Sixtus exemit Ecclesias parochiales apud quas Monasteria Fratrum Minorum sunt constructa, & Capellanos in illis pro parte Fratrum eorumdẽ positos ad seruiendum, a iurisdictione, & superioritate Ordinariorum, B.fol. 60.Et ffo. 144.concess.151.Et habetur supra latius, in dictione Ecclesiæ Fratrum.§.5. *Pro Ecclesiarũ visitatione ab Ord. faciẽda vide gl. meã supr. verbo Ecclesia Fratrũ. Parochial. Ecclesia.*

22 Idem Sixtus inhibuit locorum Ordinarijs, sub interdicti ingressus Ecclesię & suspensionis a regimine, & administratione Ecclesiarum suarum, ac Rectoribus & alijs quibuscumque, sub excommunicationis latę sententiæ, & priuationis earumdem parochialium Ecclesiarum, ac omnium aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad illa, & alia in posterum obtinenda, pœnis eo ipso per eos qui contrafecerint incurrendis, ne Ordines Fratrum Prædicatorum, & Minorum, & illorum domos, & professores, præter, aut contra tenorem Priuilegiorum suorum per litteras Apostolicas concessorum, eos inquietare, seu molestare præsumant; Nec eos, aut testamẽtorum vltimarumq. voluntatũ executores, & hæredes, seu quoscumq; *Pro Fratr. Prad. et Mi. Excõicatio.*

alios directe, vel indirecte, ad solutionem cuiuscumq; quartæ Parochialis, seu
Quarta. Canonicæ, uel alterius portionis, seu oneris; uel ad faciendum celebrari aliquod officium in eorum Ecclesijs, vel alibi, dum apud ipsos Fratres decedentium corpora tumulantur, ante, vel post eorum sepulturam cogant; Nec confessis
Sacramēta dictis Fratribus, Eucharistiæ, seu Extremæ vnctionis Sacramēta sine rationabili caussa denegare; uel illorum exhibitionem malitiose differre; aut eorum Parochianis, ne prædictis Fratribus cōfiteantur, prohibere, vel persuadere; nec etiam ad præmissa, aut aliquod præmissorum auxilium, consilium, vel fauorem dare directe, uel indirecte quoquo modo præsumāt, B. fol. 61. Et fol. 145. concessione 356.

Idem Sixtus statuit, ne locorum Diœcesani, aut alij Ordinarij, seu alij qui-
23 cumque in personas, aut loca Fratrum Minorum, cōtra prohibitionem supra
Inhibitio. posita Clementis IIII. §. 8. & 9. sibi quamcumque iurisdictionē, aut superioritatem vendicare præsumant. Ac districte inhibuit, ne quispiam, absque Sedis Apostolicę speciali commissione, aut auctoritate, in personas, domos, & loca dicti Ordinis (vtpote prorsus exempta) aliquas censuras, vel sententias, specialiter, vel generaliter promulgare audeat, B. ffo. 144. conce. 347.

¶ Idem Sixtus concessit Fratribus Carmelitanis copiosam Exemptionē,
24 dicens in summa, quod nullus Ordinarius, seu Legatus, quauis auctoritate v-
Censura. tens, quamcumq; superioritatem super prædictos Fratres sibi vēdicare pręsu-
Pro Fratribus Carmelitis. mat; Neque aliquis, absque speciali commissione Sedis Apostolicæ, faciente mentionem de verbo ad verbum de huiusmodi Indulto, valeat promulgare aliquas sententias excommunicationis, seu alias cēsuras super eosdem. Et vo-
Excōicatio luit, quod processus facti contra Fratres præfatos pro infectis habeantur, etiā si eorum Exemptio (vtpote notoria) non fuerit allegata, B. fol. 99. Et ffo. 183. conc. 449. Et etiam ffo. 185. conce. 446. extendit Exemptionem prædictorum Fratrum ad hoc, vt nullus possit compellere eos ad cognoscendum caussas, & pleraq; id genus, etiam per litteras Apost. non facientes de indulto hoc specialem mentionem.

25 Idem Sixtus exemit prædictos Fratres Carmelitas a quacūque iurisdictio-
Pro Carmelitis. ne Inquisitorum hæreticæ prauitatis, cum magnis non obstantijs, B. fol. 112. Et ffo. 196. concess. 489.

26 ¶ Idem Sixtus dedit copiosam Exemptionem Fratribus Ordinis Prædica-
Pro Fratribus Prædi. torum, ad instar Exemptionis datę Fratribus Carmelitis, & Minoribus, B. ffo. 238. concess. 560. & 564. & vsque ad concess. 570. & fit de illa mentio in summa Armill. tit. de Exemptione, num. 1.

Ex Priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.

EVGENIVS IIII. concessit Monachis Sancti Benedicti Congregationis Italiæ, ut cum contigerit fieri Concilia generalia, prouincialia, seu synodalia, etiam Apostolica, aut quauis auctoritate firmata, seu quasuis Congregationes, quouis nomine censeantur, Ecclesiasticarum, vel laicarum personarum cuiuscumque dignitatis, aut status existant, Prælati, seu Monachi præfati, ad ea ire, seu mittere, nisi ad ipsius Congregationis Capitulum generalē celebrandum, aut alia, iuxta eorum ordinationes, nullatenus cōpelli possint, etiam per litteras Apostolicas, non facientes specialem mentionem de huiusmodi Indulto pręfatę Congregationi concesso. ¶ Nec Congregationis perso-
Missa. næ huiusmodi, quod in eorum locis Missa, aut alia Diuina Officia celebrētur, Ordines conferantur, vel agitentur caussæ ciuiles, seu criminales, processiones, conuocentur, aut Synodus, Conuentus, seu quæuis congregationes, tam

Eccle-

Ecclesiasticarum, quam laicarum personarum congregentur: siue quod huius modi Congregationis loca ad usum, hospitium, habitationem, detentionem, & incarcerationem Ecclesiasticarum, vel laicarum personarum deputentur, astringi, seu cogi aliqualiter valeant: Contra quæ omnia, vel aliquod prędicto rum quæuis persona cuiuscumque conditionis, aut status existat, attentare præsumens, nisi, facta ei de huiusmodi indulto notitia, destiterit, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat.

Idem Eugenius, ne Prælatos, & Monachos Sãcti Benedicti, caussarum stre pitus inquietet, & ab otio deducat, concessit, ne quis Prælatos, Monachos, & personas prædictas subire de calumnia, & veritate dicenda iuramentum, aut ad ferendum testimonium quacumq; ex caussa compellat inuitos, siue extra ciuitates, & Diœceses suas trahat, seu in eos, vel eorum aliquem propterea excommunicationis sententiam, vel alterius censuræ, seu pœnæ sententiam proferat per litteras Apostolicæ Sedis, vel Legatorum eius; nisi in eisdem litteris de huiusmodi indulto, plena, & expressa, ac de verbo, ad verbum facta fuerit mentio specialis. B. *Excommunicatio.* *Excommunicatio.*

Ex Priuilegijs Congregationis S. Hieronymi Fesulani.

GREGORIVS XIII. *eorum personas, & loca cum omnibus bonis, quæ tunc rationabiliter possidebant, & in futurum possiderent, sub sua, & B. Petri protectione suscepit, omnesque libertates, immunitates, priuilegia, prærogatiuas, uel alia indulta, a prædecessoribus suis Romanis Pontificib. eis & eorum ordini, succedentibus temporibus concessas & innouatas, necnon libertates, & exemptiones sæcularium exactionum, a Regibus, & Principibus, ac alijs Christi fidelibus, eis rationabiliter indultas, & præcipue decimas, primitias, census, fructus, redditus, & prouentus, terras, domos, hortos, campos, prata, pascua, nemora, siluas, molendina, lacus, piscarias, grangias, casalia, possessiones, & alia singula bona, quæ pro eorum vsibus, & communi necessitate communiter obtinerẽt, sicut ea pacificè possidebant, eis auctoritate Apostolica confirmauit, 8. die Septembris 1573.* Additio.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

OC scias fuisse reuocatum a Pio IV. anno 1560. ut in const. 17. De salute gregis, & c. quæ est confirmata a Concil. Trid. Sess. 6. cap. 3. de reformatione, ubi habetur, ut nemo sæcularis clericus, uel regularis, extra Monasterium, degens, etiam sui Ordinis Priuilegij prætextu, tutus censeatur, quo minus, si deliquerit, ab Ordinario loci, tamquam super hoc a Sede Apostolica delegato, secundum Canonicas sanctiones visitari, puniri, & corrigi ualeat. Sed modificatur in Sess. 25. tit. de Regul. cap. 14. ubi dicitur, Regularis non subditus Episcopo, qui intra claustra Monasterij degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, a suo Superiore, intra tempus ab Episcopo præfigendum seuere puniatur, ac de punitione, Episcopum certiorem faciat. sin minus a suo Superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit. Idem statuitur in Sess. 21. cap. 8. de reforma. Quod si Episcopus aliquem Regularem incarceraret, An excommunicationem incurreret? vide supra verbo Conueniri in iud. in fine nostræ Annotationis, fol. 161. In §. 14. & 15. Vt dixi su. in uer conueniri in iudic.

Sed an, si Regularis exemptus percusserit clericum sæcularem extra claustra, in Diœcesi Episcopi, possit Episcopus ipse illum denuntiare excommunicatum? R. quod sic. facit text. in cap. 1. de Priuileg. in 6. ubi Ioan. And. tenet, quod exemptus delinquens

in loco non exempto possit puniri per Episcopum, quod idem confirmat Francus in ca.2. de const.in 6. Quod intellige nisi esset exemptus ratione delicti, etiam in loco non exempto, vt sunt ij in supradicto. §.14. & 15. a Benedicto XI. & a Clemente V. expressi: quia tunc non posset denuntiari excommunicatus, facit tex. in clem.2. §. fi. vers. sibi subiectos de pœnis Et nec obstat tex. in clem.1. vers. suffraganti de Priuileg. vbi denuntiatio extenditur etiam ad exemptos, quia dupliciter respondeπ potest. Primo, vt sit ibi speciale, cum de ipsis specialis mentio fiat, ergo regulariter nequit Episcopus in illos manus extendere, cum immediate subsint Papæ. C. si Papa, de Priuileg in 6. c. penult. de Offic. ordin. Vel secundo, quod ille tex. loquatur de exemptis ratione delicti, etiam in loco non exempto, facit tex. in d.c.1. de Priuil. in 6. & per Domin in c.1 de statu regul. Quare concludendum videtur, quod in Regulari non subdito Episcopo, obseruetur dispositio supradicta Conc Trid. sess.25. c.14 de regul. Qui intra Claustra Monasterij degit, & extra ea, ita notorie deliquerit, &c.

Si vere delictum esset notorium, & ageretur de pœna excommunicationis incursa ipso iure, An Episcopus posset denuntiare exemptos excommunicatos, ad finem, vt a suis subditis euitentur? Domin. in c. Episcoporum, vers. sed posset saluari, & ibi Francus, nu. 3. de Priuileg lib.6. inquit, quod sic. Et Anton. de Butri in cap patentibus vlt. notab. de Priuileg. & ibi Abbas in gloss. 2. qui dicunt, quod quando exempti in loco exempto aliquid committunt, cuius effectus extra locum exemptum porrigitur, Ordinarius potest eos corrigere, & punire, vt idem Abbas in capit. cum inter, num. 3. de consuet. affert exemplum in illicita pulsatione campanæ, seu vocum prolatione; & facit id quod dicit Bart. in l. 2. §. si quis in suo. ff. ne quid in loco publico, de proijciente lapidem extra locum exemptum quod tunc possit a loci illius Ordinario conueniri. Sed hoc quidem intellige, quando exemptio conceditur aliquibus ratione certi loci, vt Monachis respectu Monasterij, quia possunt conueniri per Ordinarium, quando effectus pretenditur extra locum exemptum, vel delictum; secus vero si exemptio concederetur personæ; quia tunc non possent coram Ordinario conueniri, ratione delicti, vt sunt supradicti Religiosi exempti; vt probat prædictus D. Iacob. Cassinens. vbi supra, lib secundo, ca.49. num.70.

Vbi etiam probat quod si exempti citarentur ab Ordinario, & essent notorie exempti, & iam diu tolerati Priuilegio exemptionis, non tenerentur comparere, alias si non essent notorie exempti, & partibus, & iudici, vel communiter, tenerentur comparere; & allegare Priuilegium, &c.

Sed quomodo, & quando ipsi Regulares exempti teneantur parere Curiæ sæculari bannitos persequenti, eisque Monasteria, & Ecclesias aperire, iam dictum est supra in ver. Ecclesia, in nostra Annotatione.

Circa autem materiam exemptionum Clericorum, & Ecclesiasticarum personarum a pedagijs, vectigalibus, Datijs, Doganis, guidagijs, & alijs oneribus, & grauaminibus, & sæcularibus exactionibus pro rebus suis proprijs, quas, non caussa negotiandi deferunt, vel deferri faciunt, seu transmittunt; aut etiam pro personis suis, videndum est c. Quamquam, de censib. lib.6. vbi hæc habentur, & ait.

Ecclesiastici iure diuino sunt immunes ab exactiōib. sæcularibus, &c & idē sentit. Conc. Trid.

Quamquam pedagiorum exactiones, tam iure canonico, quam ciuili, regulariter merito sint damnatæ, tanto tamen districtius, ne ab Ecclesiis, & personis Ecclesiasticis, talia exigantur, prohiberi oportet, quanto, si id fiat, maioris inde transgressionis reatus incurritur, & offensa euidentior comprobatur; licet igitur Ecclesia Ecclesiasticaque persona, ac res ipsarum, non solum iure humano, quinimmo, & diuino, a sæcularium personarum exactionibus sint immunes, constitutionem fœlicis recordationis Alexand. Papæ IIII. prædecessoris nostri, qui statuit, Ecclesi. & personas Ecclesiast. ad pedagia, & guidagia penitus non teneri, nec ad exhibendum, vel soluendum talia, pro rebus suis propriis, quas, non caussa negotiandi deferunt, vel deferri faciunt, seu transmittunt, volentes propter multorum insolentiam, & abusum pœna adminiculo

adiuua-

adiuuare, Adijcimus, districtius inhibendo (contraria consuetudine quorumcumq;, quæ dicenda est corruptela verius, nõ obstante) vt nec Collegium, nec Vniuersitas, nec aliqua etiam singularis persona cuiuscumq; sit dignitatis, conditionis, aut status, a præfatis Ecclesiis, aut personis pro personis ipsis, aut rebus prædictis, talia exigat, vel extorqueat per se, vel per alium suo nomine, vel etiam alieno; aut eas ad huiusmodi persoluenda compellat. Qui vero contra fecerint; si personæ fuerint singulares, excommunicationis; si autem Collegium, vel Vniuersitas Ciuitatis, Castri seu loci alterius cuiuscumque; ipsa Ciuitas, Castrum, vel locus, Interdicti sententias ipso facto incurrant: nec ab excommunicatione huiusmodi absolutionem, vel Interdicti relaxationem obtineant, donec exacta plenarie restituerint, & de tansgressione satisfecerint competenter.

Hodie est in Bulla Cenæ Sixti V. nu. 18.

Et in Concilio Viennensi (vt habetur in Clem. de cens. §. b. e. præsenti) fuit præceptum Episcopis impositum, super executionem superioris Constitutionis, vt excommunicationis & Interdicti sententias a iure prolatas omnino publicent, vel a suis subditis tamdiu faciant publicari, donec illi, sic exacta restituerint, & de trãsgressione huiusmodi satisfecerint competenter.

Primo notandum, quod prædicta Excommunicatio, quamuis vigore præfatorum Capitulorum sit Episcopalis, hodie tamen est Papalis, vt ait Sylu. in verbo Excommunic. 4. §. 21. & Tabien. In verbo Excommunic. 5. casu 19. & Armil. eodem titu. excommu. 11. quia continetur, vt aiunt, in Bulla Cenæ Domini. cap. 18. sub illis verbis, vbi ait Papa (vel qui prohibita exigunt) scilicet excommunicamus, & anathematizamus. Reliqua omnia, quæ pro libertate, & immunitate Ecclesiasticarum personarum faciũt, amplissime videas hodie in Bulla Cenæ Domini, per quã quidem, fauores omnes, pro hoc in iure concessi, augentur, & ampliantur: & plurimæ Doctorum opiniones, restringentes prædictam immunitatem, corriguntur, & e medio tolluntur. Qua in re multi Doctores decipiũtur, qui in multis, dum doctrinam communiter scribentium sectantur, incidunt in Censuram Bullæ in Cena Domini, negligentes obseruare, immo etiam legere ea, quæ Romanus Pontifex in prædicta Bulla corrigit, aut innouat.

Notãda circa prędicta. Pro Regularib. specialiter, vide extrau. Pij V. Dum ad vberes, quæ ponetur in fin. huius Compedij, cum aliquibus alijs Annotationibus valde necessarijs. Error multorum Doctorum.

Deinde est valde notanda confirmatio, seu dispositio illa facta a Sacro Concilio Trid. sess. 25. cap. 20. de reformatione circa huiusmodi immunitates, & exemptiones.

Cupiens (inquit) Sancta Synodus, &c. Decernit itaque, & præcipit Sacros Canones, & Concilia generalia omnia, nec non alias Apostolicas Sanctiones, in fauorem Ecclesiasticarum personarum, libertatis Ecclesiasticæ, & contra eius violatores editas, quæ omnia, præsenti etiam decreto innouat, exacte ab omnibus obseruari debere. Propterea admonet Imperatorem, Reges, &c. & omnes & singulos cuiuscumq; status extiterint, vt quo largius bonis temporalibus, atque in alios potestate sunt ornati, eo sanctius quæ Ecclesiastici iuris sunt, tamquam Dei præcipua, eiusq. patrocinio recta, venerentur, nec ab vllis lædi patiantur: sed seuere in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque iurisdictionem impediunt, animaduertant.

Cõc. Trid. verba.

LEO X. confirmauit litteras prædictas Innocentij VIII. ac de nouo concessit easdem, inserendo illas de verbo ad verbum, decernens illas debere inuiolabiliter obseruari a quibuscumque Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, B. fflo. 21. conc. 64. 28

Idem Leo iterum prohibuit districte Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, ne se vllo modo intromittant de Fratribus Minoribus. Super quo dedit Conseruatores vniuersos Ecclesiarum Prælatos, B. fflo. 20. conc. 63. 29 *Inquisitores hæresis.*

Idem Leo approbauit, ac de nouo cõcessit litteras suorum prædecessorum, qui exemerant Moniales Sanctæ Claræ ab omni iurisdictione, & a solutione quarumcumque decimarũ, etiam de terris, & possessionibus, quas per colonos faciunt cultiuari, B. fflo. 44. conc. 139. & 140. 30 *Pro Monialib. S. Claræ*

Idem

31 Idem Leo postea exemit Moniales S.Claræ, & tertiarias a solutione cuiusuis decimæ, vel taxæ, etiam per Sedem Apostolicā impositæ: si tamen ita sunt pauperes, quod ipsarum redditus non sufficiant pro commoda illarum sustentatione, B. ffo.48.conc.143.

Pro Mon. Sāctæ Claræ, & Tertia.

32 Idem Leo exemit Fratres Minores Obser.a iurisdictione Commissariorū Cruciatæ, & alijs consimilibus, præcipiens huiusmodi Commissarijs, sub grauibus cēsuris, ne assumant Fratres Minores præfatos ad prædicādum Cruciatam, B. ffo.48.conc.144.

De cōmissarijs Cruciata.

Hoc positum est supra, ad longum, in dictione Cruciata, §.4.

Collector. De exemptione a quartæ funeralis solutione, sunt multæ Concessiones diuersorum Pontif. supra positæ, in dictione Can.portio.

Circa præfatam materiam est sciendum, quod suprascriptarum Exemptionum, & nonnullarum aliarum Concessionum in fauorem Fratrum Mendicantium concessarum, fuerunt aliquæ derogatæ per Concilium Lateranense, vltimo celebratum, vt positum est in dictione Conciliū.§.6. Attamen, quia, vt ibidem.§.7.dicitur, fuerunt reualidata nostra Priuilegia, & per consequens sunt annullatæ huiusmodi modificationes, seu derogationes: ideo nō oportet illas hic inserere; præsertim, quia quo ad exemptionem proprie sumptam, fere nil innouatum, seu derogatum est per Concilium præfatum.

FAMILIARES, SEV FAMVLI FRATRVM.

1 *Interdictū*

ALEXANDER IV.fecit quamdam cōcessionem famulis, seu familiaribus, & procuratoribus, ac operarijs Fratrum pro tempore interdicti, quæ ponitur ad longum in dictione Interdictū 3.in §.1.

2 ALEXANDER IV.concessit Fratribus Ordinis Carmelitarum facultatem ministrandi Ecclesiastica Sacramenta familiarib. suis, ac tradēdi eos sepulturæ Ecclesiasticæ, cum decesserint, B.fo.85.Et ffo.168.conc. 391.

Ex Priuil. Carmelitarum.

3 CLEMENS IV.concessit Fratribus Minoribus, vt his, qui in eorum morantur obsequijs, cuncta libere ministrare possint Ecclesiastica Sacramēta; & ipsos, cū decesserint, in suis Cœmeterijs sepelire, B.fo.56.Et ffo.140.cōc.315.

Sacramēta Sepultura.

4 Idem Clemens statuit, quod, si quando in terras, in quibus resident Fratres Minores, vel in earum personas, excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, pueri seruitijs Fratrum deputati, negotiorum quoque gestores, & operarij, qui in locis Fratrum pro eorum operibus personaliter cōtinuo extiterint, huiusmodi sententijs obnoxii minime habeantur; Ibiq; possint audire Diuina, iuxta formam, quæ ipsis locis in eo casu a Sede Apostolica est cōcessa; nisi ijdem caussam dederint, vel cōtigerit eosdem excommunicari specialiter, seu interdici, B.ffo.150.conc.316.

Interdictū

5 GREGORIVS XI.fecit consimilem Concessionem familiaribus Fratrum Ordinis Prædicatorum, per eadem verba, sicut Clemens IV.fecerat familiaribus Fratrum Mino.vt supra positum est.§.3.& 4.B.ffo.236.conc.546.

Ex Priuil. Fratrum Prædic.

6 SIXTVS IV.concessit, quod illi, qui sunt in seruitio Fratrum Minorum & Sororum Sāctæ Claræ, habeant Indugulgentiā plenariā in morte, ac semel in vita, de reseruatis, o.fo.62.Et ffo.66. concess.96.

Indulgent.

7 IVLIVS II.concessit, Fratribus Ordinis Minimorum, quod famuli domorum sui Ordinis, nec non ceteri, eiusdem Ordinis habitum portātes, & in articulo mortis, in dictis domibus sepulturam eligentes, omnibus, & singulis Priuilegijs, Ordini Minimorum huiusmodi quomodolibet cōcessis, gaudere, libere,

Ex Priuil. Fratr. Minimorum. Sepultura.

libere,& licite valeant,B.fffo.8.Concessione.22.

LEO.X.in Concilio Lateranensi statuit,quod Fratres, famulis eorum obsequio insistentibus,sacramenta ecclesiastica nullatenus ministrare valeant, nisi illorum durante obsequio. B.fffo.26.concess.74. 8 *Prohibitio*

Idem Leo,ubi supra,statuit,quod Procuratores, & negotiorum gestores, ac operarij,Fratrum seruitijs insistentes,sententijs excommunicationis promulgatis illaqueati sint,& esse censeãtur,si illis caussam dederint, aut dantibus consilium,auxilium,vel fauorem præstiterint.B.fffo.26.conc.85. 9 *Excommunicatio.*

Aduerte,quod nonnulla alia concessa sunt in fauorem familiarium Fratrũ pro tempore interdicti. Et hæc ponuntur in dictione Interdictum,3. *Collector.*

Ex Priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.

MARTINVS V. concessit Monachis Sancti Benedicti Obseru. Hispaniæ,vt confessiones quorumcumq; familiarium suorum,tam Laicorum quam Regularium,& sæcularium,intra,& extra septa suorum Monasteriorũ commorantium audire,& pro eorum commissis,debitam eis absolutionẽ impendere;necnon dictis familiaribus,tam intra,quam extra septa prefata commorantibus,Ecclesiastica sacramenta,quoties fuerit opportunum,ministrare valeant,b. 10 *Confessio.* *Sacramẽta*

¶ *Ex Priuilegijs Fratrum Sancti Ioannis Hierosolymitani.*

ALEXANDER IV.confirmauit litteras Honorij,& Innocentij prædecessorum suorum,quibus auctoritate Apostolica interdixerunt, vt nemini liceat,sine speciali mandato Romani Pontificis,Fratres Hospitalis Sãcti Ioãnis Hierosolimitani,uel seruientes eis Clericos,siue laicos, donec in seruitio domus fuerint,excommunicationi,vel interdicto subijcere;Et si qua sententia in præfatos aliter lata fuerit,eam irritam esse,& inanem censuit,B. 11 *Excommunicatio.* *Interdictũ*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

OC sane debet intelligi,secundum Const.17.Leo.X.vt in Bullario, videlicet,pro tempore,quando in actuali eorum seruitio perseuerauerint, & sint professi. Et an,& quando possint immunitatibus gaudere, vide sup.titu Excomm.in fine,num.14.& Conc.Trid.sess.24.de Reform. c. 11.sed Tertiarij,qui viuunt in communi,sub obedientia Fratrum Minorum,gaudent immunitatibus,& eorum exemptionibus ut in Const. 63. Pij.V. et dicemus infra,in verbo Tertiarij. In §.3.

F E R I Æ.

IXTVS IIII.concessit,quod quando quis solus dicit Matutinum in quadragesima,non teneatur dicere litanias duplices,pro ut in choro,dicuntur,quando fit de feria,o.fo.64.Et fffo.68.conc.132.Et fffo.96.conc.328. 1

IVLIVS II.statuit,ut quoties in Aduentu & Quadragesima occurrunt responsoria aliqua,laudes propriæ,fiat de feria;nisi tunc festum duplex, vel sollemne occurreret. 2

Hoc non habetur in libris Priuilegiorũ Ordinis,sed fuit impressum in Kalendario *Collector.*

lendario ordinato in Capitulo generali,celebrato apud Rothomagum,tēpo-re pręfati Papę.

3 LEO X.concessit,quod Fratres prædicatores,& Confessores Ordinis Mino.de Obseruantia,quando actu prædicant,& confessiones audiunt, utputa in Aduentu & Quadragesima,possint officium feriale anticipare,& festa illis diebus,reseruare,in quibus amplius laborare necesse est.Ita tamen,quod nō fiat in fraudem Diuini Officij:sed ut liberius valeant studio vacare: & spirituali consolationi fidelium populorum incumbere,o.fffo.91. conc.165.

4 Idem Leo declarauit,seu concessit,quod Fratres Mino. dicendo officiū extra chorum,propter occupationes occurrentes,non teneantur duplicare litanias;quæ ex ordinario in Quadragesima solent,post Matutinum,dici, o.fffo. 91.conc.266. Et ffo.96.conc.328.

¶ *Ex Priuilegijs Congreg. S. Hieronymi Fesulani.*

Additio. Capuccini. MARTINVS V.concessit Prioribus,& Fratribus prædictæ Congregationis,tam in Monasterijs,quam alibi,vbicumque existant,cum in sequenti die sit Officium dicendum de Feria, quod possint ipsi præuenire per ante noctem,Canticum gradum,& Horas Virginis Mariæ;ut matutinū diei, & Psalmi Pœnitentiales,cum sint dicendi,spatiosius dicantur.)

¶ F E S T I V I T A S.

Q*VAE sequuntur vsq; ad Annotationem Capuccini, deerant in priore editione, sed reposita sunt,ex vetusto Codice,a Correctore.*

1 *De Sancto Francisco.* GREG. IX. præcepit vniuersis Ecclesiarum Prælatis, vt excitent deuotionem fidelium,ad veneratione Sancti Francisci;ac quod sollemnitatem eius,4.die Octobris,annis singulis,sollēniter celebrent,& celebrandam denuntient.b.fo.19. & ffo.22. conc.2.

2 *De Sancto Antonio.* Idem Greg. similiter præcepit Ecclesiarum Prelatis,quatenus, deuotionē fidelium,ad venerationem Sancti Antonij de Padua, excitātes,festiuitatem ipsius,idibus Iunij,annis singulis, celebrent,& faciant sollēniter celebrari.B.fo.117.& ffo.220.conc.491.

3 *Officium diuinum. Octaua.* Martinns V.statuit,quod de omnibus festis trium lectionum,festa,nouem lectionum fiant;& quod vtrumque festum Sanctæ Crucis,sub duplici officio celebretur: Ac quod rubrica,de festis occurrētibus infra octauam,non intelligatur de præcedentibus,seu residuis,sed solum de existentibus, seu occurrentibus infra octauam.b.ffo.36.conc.44.

4 *Pro sæcul. et laboratoribus.* Eugenius IIII.dixit,quod,sæculares laborantes in festis Sanctæ Crucis,& Sācti Michaelis Septembris,ac Sanctorum Innocentium,& Sancti Siluestri, non vult,quod peccent mortaliter,nisi venerint Dominica.o.fo.61.& ffo. 64. conce.83.& ffo. 101.396.

5 Idem Eugenius dispensauit,cum barbitonsoribus, vbi est consuetudo in Sabbatis,& Vigilijs,de sero,radere barbas.o.ffo.101.conce.400.

6 *De S. Bonauentura.* Sixtus IV.concessit,quod fiat festum Sancti Bonauenturæ, Dominica secunda Iulij,nisi fuerit primo ponenda.o.fo.84.& ffo.68.conc.134.

7 *De Sancto Francisco. Indulgētia* Idem Sixtus concessit vniuersis,& singulis Christi fidelibus, vere pœnitētibus,& confessis,qui gloriosi Sancti Francisci festiuitatem quam, perpetuis futuris temporibus,celebrem esse,& ut festū duplex a cunctis Christianis celebrari, ab omnique opere seruili abstineri, & sub obseruantia,& præcepto cōprehendi voluit,celebrauerint annuatim,decem annos & totidem quadragenas de iniunctis eis pœnitentijs.B.fo.46. Et ffo. 130.conc.291.

Collector. Aduertendum est circa prædicta,quod in libro intitulato Firmamēta triū ordinum Beati Francisci,in Gallijs impresso,cōtinetur hæc eadem Bulla seu Breue:attamen vbi hic dicitur decē annos &c.dicitur illic quinquaginta annos

nos &c. dicitur illic quinquaginta annos &c. & similiter reperi scriptũ in quadam tabula antiqua Priuilegiorum Ordinis. Vtrum autem istorum sit verius, non potui determinate scire.

Idem Sixtus concessit, quod Fratres Minores, possint vbiq; sollẽniter & publice, Festũ quinq. Martyrũ sui Ordinis, qui apud Marochium passi sunt, s. Berardi, Petri, Adiuti, Accursij & Othonis, sub officio duplici maiori die 16. Ian. celebrare; qua die ab hoc sæculo per martyriũ recesserunt. B. ffo. 131. cõc. 294. 8 *De quinq; Martyrib.*

Idẽ Sixtus concessit, quod possimus dicere Credo in Festiuitatibus, seu sollemnitatibus Sanctorum nostri Ordinis, & S. Claræ. o. fo. 63. & ffo. 67. cõc. 118. 9 *Credo.*

Idẽ Sixtus concessit, quod Fratres Min. possint dicere officium proprium Sãcti Ludouici Episcopi & confess. sui Ordinis. o. fo. 63. & ffo. 67. conc. 119. 10 *Sãcti Lud.*

Alexãder VI. cõcessit, omnibus & singulis Fratribus Minoribus de Obse. vt in Festo Præsentationis Virg. Mariæ, ac Sãcti Gabrielis Archãgeli, & S. Catharinæ, Virg. & mart. propria officia dictarum Festiuitatũ libere & licite recitare, ac dicere possint & valeant: & quod Festũ prædictæ Virg. & mart. Catharinæ sub minori duplici celebrare possint, & quod pro introitu Missæ eiusdem dicatur Gaudeamus omnes, &c. o. fo. 66. & ffo. 20. conc. 165. 11 *De officijs proprijs quarũdã festiuitatũ*

Idem Alexander concessit, quod fiat festum Sancti Gabrielis, in vigilia Sãcti Ioseph. o. fo. 66. & ffo. 70. conces. 186. 12

Idem Alexãder concessit Fratribus Minoribus de Obser. vt in sollemnitatibus Sãctorũ, proprias eorum historias (etsi in Breuiario non sint) dicere, & recitare valeant, & quod festum omnium sanctorum dicti Ordinis, sub vna celebritate, possint dicti Fratres dicere ac recitare. o. ffo. 261. conc. 629. 13

Iulius II. concessit, quod quæ sunt concessa in festiuitatibus Sãctorum Ordinis Prædicatorum, illa omnia in festiuitatibus Ordinis Minorum (quamuis sint in maiori numero, quam festa Prædicatorum) concessa sint, & esse intelligantur. B. ffo. 228. conc. 533. & ffo. 74. conc. 222. 14

Leo X. cõcessit Fratribus Minor. & Monialibus S. Claræ, vt in Ecclesijs Monasteriorum suorum dumtaxat, possint libere, & licite celebrare publice ac sollemniter officium de Beatissimis Martyribus Daniel, Angelo, Samuele, Donulo, Leone, Nicolao, & Hugolino, Fratribus dicti Ordinis Mino. qui pro Christi nomine mortem subire libenter, & martyrij palmam, in saracenorũ partibus cõsequi meruerunt sub officio duplici maiori in die determinãda a Generali Capitulo: Ac etiam in Litanijs, & alijs diuinis officijs, prout fit de alijs Sanctis per Sedem Apostolicam Canonizatis, memoriã facere; & quod similiter propriam legendam eorum in choro cantare possint. B. ffo. 19. conc. 60. 15 *De Septem Martirib. Fratrib. Minorib.*

Idem Leo concessit Monialibus S. Claræ, sub cura & regimine Fratrum Obseru. existentibus, quod festa Beatæ Agnetis, & vndecim millium Virginũ perpetuis futuris temporibus, sub ritu duplicis maioris celebrare libere & licite valeant & possint. ffo. 42. conc. 134. 16

CAPVCCINI ANNOTATIO.

IVS V. anno 1569. die 15. Maij Pontificatus sui anno 4. uiua uocis oraculo concessit, ut officia Propria Sanctorum Ordinis Minorum, ad formam Breuiarij Romani, a se editi, redacta, imprimerentur, & a Fratribus eiusdem Ordinis dicerentur.] Addi:io.

De Indulgentia, qua conceditur confessis, & cõicatis uisitantibus Ecclesiam aliquam Conuentualium, uel Capuccinorum, uel Fratrum de Obseruantia in Festis S. Francisci, Bonauentura, Ludouici, Antonij, Bernardini, & S. Clara, est Const. 13. Sixti V. In §. 1: Indulg. pro Visitãtibus Ecclesias.

Idem

Idem Sixtus V. mandauit, vt Feſtum S. Antonij ſub duplici off. celebraretur, ac ſic in Kalendario deſcriberetur, vt in Conſt. 19. in 1. par. eius Bulla. & Indulg. plen. pro hoc Feſto conceſſit viſitantibus Eccleſias Fratrum Conuentualium Capucc. & de Obſeru. vt in Conſt. 13. vt ſupra diximus.

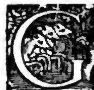
In §. 6. De S. Bonauentura. *Sed hac non obſtante Sixti IV. ordinatione, Sixtus V. in anno 1587 ſtatuit, & ordinauit, vt Feſtum Sancti Bonauentura, pridie Idus, ideſt, 14. Iulij, ſub duplici off. & Doctoris Eccleſia nomine, ab omnibus Chriſti fidelibus, Religioſis, ſiue ſacularibus celebretur; eoq; die a primis Veſperis, vſq; ad occaſum Solis eiuſdem diei, qui Eccleſias Fratrum Minorum Sancti Franciſci deuote viſitauerint, decem annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis, ſeu quomodolibet debitis pœnitentijs, eis concedit: ſed in vrbe Roma, Confeſsis, & Euchariſtia Sacramentum ſumentibus, Feſtumque hoc obſeruantibus, Indulgentiam plenariam elargitus, vt in Bulla, quinta; in 2. parte Bullarij eius, patet.*

Tamen aduertendum eſt, quod in Conſt. eiuſdem 13 in prima parte eius Bullarij, in anno 1585. emanata, concedit Indulgentiam plenariam omnibus viſitantibus Eccleſias Conuentualium, Capuccinorum, & de Obſeruantia Fratrum in Feſtiuitate Sancti Frãciſci. Bonau. Antonij, Ludouici, ac Bernardini; vt ſup. eſt dictum.

In §. 11. Additio. *[Sixtus V. in Conſtit. 14. Intemerata Matris Dei Maria, &c. Kal. Septembris 1585. edita, mandauit vt Praſentationis Beata Maria ſemper Virg. Feſtum, die undecimo Kal. Decemb. per omnes totius Orbis Eccleſias, duplici officio, prout in Natiuitatis die, ſumpto Praſentationis vocabulo peragatur, idemque in Kalendario, cum duplicis adiectione inſerarur, Pracipiens &c.]*

Fratres debẽt obſeruare Feſta quæ Populus et Clerus, obſeru. Cõc. Trid. *Item Fratres debent obſeruare, & celebrare illa alia Feſta, qua populus, & clerus obſeruare ſolent, vltra alia Curia Romana: & licet, Summ. Ang titu fer. nu. 5. dicat, Epiſcopum, & Clerum non poſſe feſta aliqua obſeruari iubere, tamen Conc. Trid. Seſſ. 25. titu. de Regul. c. 12. contrarium ordinauit, ſcilicet, ut Regulares teneantur obſeruare Feſta illa, qua Epiſcopi in ſua Diaceſi obſeruari iuſſerint.*

FRANCISCVS PATER NOSTER SERAPHICVS.

1 *Feſtiuitas.* GREGORIVS IX. aſcripſit beatum Franciſcum catalogo Sãctorum, maxima cum ſollemnitate; ac præcepit omnibus Eccleſiarum Prælatis, vt quarto nonas Octobris celebrent, & celebrãdam denuntient populis, eiuſdem Sancti Feſtiuitatem, b. fol. 19. Et ffo. 22. conc. 2.

2 *Stigmata.* Idem Gregorius dedit multas Bullas, ſeu Breuia in fauorem Stigmatum Beatiſſimi Patris noſtri Franciſci; quæ reperiuntur infra, in dictione Stigmata.

3 EVGENIVS IV. conceſſit, quod in Feſtiuitatibus Sancti Franciſci poſſint Fratres dicere propriam Præfationem, & Credo, o. fffo. 101. conc. 408.

4 *Indulgent.* SIXTVS IV. conceſſit indulgentias celebrantibus Feſtũ Beati Frãciſci; ac voluit, quod ſub ritu duplici celebretur ab omnibus. Et mandauit huiuſmodi Feſtum ſub præcepti vinculo obſeruari; vt ſupra, in dictione Feſtiuitas, §. 8. latius poſitum eſt.

5 *Credo.* Idem Sixtus cõceſſit, vt poſſit dici Credo, in Octaua Feſtiuitatis Sãcti Franciſci, o. fo. 64. Et ffo. 68. conc. 133. Sed ſecundũ Miſſale Rom. nunc eſt dicendũ per totam octauam.

Collector. Vide ſupra in dictione Credo, declarationem huius Conceſſionis.

6 *Præfatio.* Idem Sixtus conceſſit, quod in die Sancti Franciſci, & Stigmatum eiuſdẽ, poſſint Fratres Minores dicere propriam Prȩfationem in Miſſa, o. fo. 63. Et ffo. 97. conc. 110. Et fffo. 100. conc. 186.

7 *Præfatio.* Idem Sixtus conceſſit, quod in omnibus Miſſis votiuis Sancti Franciſci, dicatur propria Præfatio, o. fffo. 102. conc. 412.

Idem

Idem Sixtus concessit aliqua in fauorem habitus trium Ordinum S. Fráci sci; prout habetur in dictione Habitus, §. 8. & 9. & 10. & 11. Et in dictione Indulg. plen. quoad Fratres. §. 12. 8 *Habitus Ord.*

Multi alij Summi Pontifices concesserunt magnas remissiones peccatorũ morientibus, & sepeliri se mandantibus in habitu Sancti Francisci; quæ etiã reperientur infra in dictione Indulgentiæ, quoad Sæculares, 6. *Collector.*

Quamplures etiam Summi Pótifices concesserunt multas, & varias Indulgentias, & peccatorum remissiones visitantibus Ecclesias Sancti Patris Francisci: ac etiam in illis sepeliri se mandãtibus, aut in earum Claustris, & Cœmeterijs: necnon porrigentibus manus adiutrices pro illarum ædificatione, aut reparatione, & similiter exhibentibus opera pietatis, & charitatis Fratribus Mino. filijsq; præfati Sanctissimi Patris. Quę omnia distincte reperientur infra, in dictione Indulgentiæ, quoad sęculares, 1. & 2. & 3. & 4. *Indulgẽtia*

Insuper nonnulla pertinentia ad Stigmata prædicti Seraphici Patris, ponũtur infra in dictione Stigmata. *Stigmata.*

GENERALIS ORDINIS.

CLEMENS IV. statuit, quod Generalis Minister statim, postquam electus (secundum Regulam, & Constitutiones Ordinis) fuerit, eo ipso verus eiusdem Ordinis Generalis Minister effectus, curam animarum Fratrum ipsius Ordinis plenam habeat, & libere gerat: ac, quod Fratres prædictos, auctoritate propria, ligare, ac soluere: necnon in eodem Ordine agere valeat; quæ ipse Minister, & Diffinitores Capituli Generalis, iuxta constitutiones prædictas, Ordini, & Fratribus, secundum Deũ, viderint expedire. Ipsiq; Fratres huiusmodi Generali Ministro, deuote, ac humiliter obediant. Et similiter voluit, quod Generalis Minister a Prouincialibus Ministris, & Custodibus, secundum Regulam, & Constitutiones ipsius Ordinis, absolui, & amoueri possit, B. fol. 56. & ffo. 139. conc. 307. 1 *Electio.*

Idem Clemens fecit aliam Concessionem, circa electionẽ Generalis Ministri; quę posita est supra, in dictione Electio, §. 3. Vide etiam ibidẽ alias duas Nicolai IV. §. sexto, & septimo. 2 *Electio.*

Concilium Constantiẽse statuit, quod Generalis Fratrum Mi. possit, & debeat Conuentus sibi subditos, ad statum strictę obseruantiæ consonũ, iuxta declarationes, & Statuta Sedis Apostolicæ, & Ordinis, reducere; tollẽdo quascumque superfluitates, siue sint in rebus mobilibus, quantum fieri poterit, bono modo; habito semper consilio maiorum, & Discretorum sibi obedientiũ. Ac eligendo (si opus fuerit) aliquas personas, quę ipsas superfluitates, auctoritate dicti Concilij, vendant, commutent, aut alias in operibus Conuentuum conuertant, B. fo. 26. Et ffo. 110. conc. 236. 3 *Reformatio.* *Vendere.*

VRBANVS V. concessit Generali Ministro, posse dare de toto Ordine suffragia indulgentiarum, & orationum, ac beneficiorum spiritualium, quibuscumque personis deuotis, & benefactoribus Ordinis nostri, b. ffo. 261. concess. 671. *Indulgẽtia*

BONIFACIVS IX. concesit Magistro Generali Ordinis Prædicatorum pro tẽpore existenti, quod in quolibet Capitulo Generali dicti Ordinis pro tẽpore celebrando, uni ex Fratribus dicti Ordinis in theologica facultate prouecto, qui per Generalẽ, & Diffinitores dicti Capituli, vel aliquos Magistros ad hoc assumendos, diligenti examinatione sufficiens, & idoneus inuẽtus fuerit, Magisterij honorem, & docendi licentiam, seruatis conditionibus 5 *Ex Priuil. Prædi. Magister.*

Vien-

Viennensis Concilij, & alijs sollemnitatibus in talibus consuetis, auctoritate Apostolica elargiri possit: Sibiq; ut intra dictum Ordinem & extra, omnibus gratijs, Priuilegijs, libertatibus, & indulgentijs, tam a Sede Apostolica, quam ab Ordine prædictis Fratribus eiusdem Ordinis in eadem theologia Paris. Magistratibus concessis, perinde vti, & gaudere valeat, ac si in Parisiensi studio huiusmodi Magisterium recepisset, b. ffo. 117. concessione 426.

6 EVGENIVS IV. concessit, vt Generalis possit tollere superflua a Conuentibus sibi subiectis, ac in alijs Conuentibus reponere, aut commutare, o. ffo. 261. concessione. 676.

7 ¶ Idem Eugenius districte præcipiendo mandauit Prouincialibus, & alijs Fratribus Ordinis Mino. Regularis Obseruātiæ, quatenus Generalibus dicti *Statuta.* Ordinis pro tempore existentibus (appellatione & contradictione quallibet remota) in omnibus, & singulis licitis, & honestis, & Regulam, & Statutū, ac Ordinem ipsorum Obser. necnon officium eorumdem Generaliū quomodolibet concernentibus, quæ dicti Generales pro tempore duxerint ordinanda, seu illis iniunxerint, aut mandauerint, humiliter pareant, & intendant, ac illa efficaciter studeant adimplere, b. fo. 47.

8 NICOLAVS V. concessit Generali Ministro prædicto, quod omnes *Exēpti Fratres.* singulosq; Fratres sui Ordinis quantumcumque exemptos, virtute litterarum *Correctio.* Apostolicarum, præter Regulæ, & Statutorum eiusdem Ordinis formam, possit visitare, corrigere, & punire. Non obstantibus quibuscumq; in contrariū facientibus; prout latius positum est supra, in dictione Correctio Fratrum. §. 12.

9 PIVS II. concessit, quod Generalis Ordinis Minorum possit dare aucto- *Celebrare.* ritatem celebrandi per vnam horam ante Auroram, quibus sibi videbitur, Apostolica auctoritate, o. fffo. 97. concess. 346.

10 SIXTVS IIII. concessit facultatem Generali Fratrum Minorum, ut quan- *De suspensione Priu. particularium.* documq; viderit Fratres suos, vel aliquem ipsorum abuti gratijs, & facultatibus Apostolicis ab eodem cōcessis, possit gratias, & facultates huiusmodi suspendere, ac suspensas tenere, donec consulat Summum Pontificē, & ab ipso responsum accipiat, b. fo. 56. Et ffo. 52. concess. 58.

Collector. Vide circa hoc illam concessionem Leonis infra, §. vltimo.

11 Idē Sixtus concessit, quod Generalis Fratrum Carmelitarū administret, *Ex Priuil. Carmelitarum Appellatio.* & exerceat ea, quæ ad suum officium Generalatus pertinent, reiecta quauis professorum sui Ordinis, & aliorum, sibi ratione dicti officij subditorum, appellatione; quæ ab eius præceptis, monitionibus, ordinationibus, & mādatis, ac decretis, Regulari disciplina, quomodolibet interponi contigerit, B. fo. 99. Et ffo. 182. concess. 446.

12 Idem Sixtus fecit consimilem Concessionē, sicut immediate suprapositā, *Appellatio* Generali Fratrum Augustiniensium in suo Mari magno, B. ffo. 251. conc. 636.

13 INNOCENTIVS VIII. concessit, quod Minister Generalis possit be- *Benedicere.* nedicere Corporalia; & similiter Prouinciales Ministri, o. fffo. 98. concessione 354.

14 Idem Innocentius cōcessit, quod Generales, & Prouinciales Ministri pos- *Dispēsatio* sint dispensare cum Fratribus suis, vt ad Sacerdotium promoueātur in vigesimo secundo anno completo, hoc est cum attingentibus vigesimum tertium annum, o. fffo. 99. concess. 356.

Collector. Circa hanc Concessionem, vide supra in dictione Dispensatio, §. 15. & ibi notata.

15 ALEXANDER VI. concessit, quod Generalis possit dispensare cum Bi- *Dispēsatio* zochis viuentibus in communitate, seu in Congregatione, quando fecerunt

Votum

Votum Religionis, Sanctæ Claræ, quod remaneant ibi, si commode non possunt ingredi Monasteria S. Claræ, o. fffo. 99. conc. 360.

Quoad præfatam Concessionem, vide supra, in dictione Dispensatio, §. 20. *Collector.*

¶ IVLIVS II. concessit Generali Fratrum Augustiniēsium, & Fratribus sui Ordinis, Motu proprio, ac ex certa scientia, & de plenitudine suæ potestatis, vt quæcumque Instrumenta, Exemplaria, seu Transumpta suorum Priuilegiorum ostendantur firmata, seu signata sigillo Generalis prædicti, eādē omnino vim habeant, ac illis eadem fides adhibeatur, ac si plumbi signū, vel sigillum haberent, b. fffo. 267. concessione 698. 16 *Pro Augustiniēsibus. Priuilegia.*

¶ LEO X. confirmauit, ac de nouo concessit, immediate præcedentem Concessionem Iulij II. b. fffo. 123. concess. 559. 17

¶ Idem Leo concessit, quod Generalis Minister possit etiam, extra Capitulum declarare, quæ res debeant dici viles, aut parui valoris, ad hoc, ut intra, & extra Ordinem, possint a Fratribus dari; prout latius positum est supra in dictione Dare, §. 2. Et habetur, O. fffo. 59. concessione 175. 18 *Declarare. Paupertas.*

¶ Idem Leo in Bulla Vnionis statuit, quod ex tunc in perpetuum eligatur Minister Generalis totius Ordinis Min. a Ministris, & Custodibus Reformatis, seu Obseruantibus eiusdem Ordinis; qui similiter sit Reformatus, & pro Reformato habitus a communitate Fratrum Reformatorum. Et quod huiusmodi Generalis habeat plenariam auctoritatem super omnes Fratres Mino. prout ex Regula ei competit. Ac quod Ministeriatus officium duret tantum per sexennium: nisi antea vniuersitati Ministrorum Prouincialium, & Custodum visum fuerit debere deponi; & quod dicto sexēnio elapso, sit absolutus ab officio; decernens irritum, & inane quidquid in contrarium factū fuerit; sicut magis late habetur supra, in dictione Electio, §. 10. & 11. B. fffo. 29. concessione 93. & 94. 19 *Electio.*

¶ Idem Leo statuit, quod Minister Generalis eligatur semel, seu vno sexēnio ex Fratribus cismontanis; & alio sexennio ex vltramontanis, &c. prout habetur vbi supra, in dictione Electio, §. 11. B. fffo. 29. conce. 93. & 94. 20 *Electio.*

¶ Idem Leo ordinauit, quod primus Minister Generalis ex Obseruātib. electus Romæ tempore eiusdem Leonis, non obstante illius assumptione ad Cardinalatum, haberet officium Generalatus, vsque ad primum sequens Capitulum generale in Festo Pentecostes, anno sequenti celebrandum, B. fffo. 34. concess. 117. 21 *De Generali facto Cardinali.*

¶ Idem Leo annullauit electionem Generalis Ministri Fratrum Mi. Conuentualium, factam sub nomine Ministri Generalis, B. fffo. 33. conce. 116. 22 *Electio.*

¶ Idem Leo concessit, quod Generalis Minister possit visitare, & corrigere Moniales, seu Sorores quascumq; quæ per Prouinciales, vel Visitatores solitæ sunt visitari: præcipiens Monialibus, & Sororibus huiusmodi in virtute Sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis latæ sentētię pœna, quatenus præfato Generali pro tempore existenti, humiliter obediant, & ipsum ad Visitationis officium admittant, seque & earum Domos, ac Monasteria, & loca, visitari in capite, & in membris, & corrigi, ac puniri libere permittant, B. fffo. 34. conce. 118. 23 *De Visitatione Monialium. Excommunicatio, Visitatio.*

¶ Idem Leo concessit Generali Fratrum Mino. ut in suo Capitulo Generali, de consensu eiusdem Capituli, uel maioris partis, declarare possit, & valeat, utrum ab vsu alicuius Concessionis viuæ vocis Oraculo factæ abstineri debeat; post quam quidem declarationem, tam Fratres, quam Moniales suæ obedientiæ, ac si Concessio huiusmodi per Sanctitatem suam suspensa, vel reuocata fuisset, Concessione eadem in posterum non vtantur, o fffo. 94. concessione 296. 24 *Oracula. Capitulum generale.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In § 3. *VOMODO superfluitates, curiositates, & pretiositates circa omnes res, quæ ad victum, & vestitum, habitationem, & ad Diuinum cultum pertinent sint prohibita, videatur declaratio Nic. III. in C. Exijt §. Insuper. Et ad quem pertineat, superflua ista iudicare, & cuius iudicio sit stãdum, videas Cord. in Exposit. 6. cap. Regul.*

Item conceditur a Iulio II. Generali, & Prouincialibus, ut in visitationibus possint Fratribus, et Sororibus Indulgentiam Plenariam Concedere. Idem concessit Leo X. vt infra in verbo Indulg. Plen. quoad Fratres, §. 16.

In §. 4. *Item Generalis in Capitulo generali potest taxare, ac moderare numerum Missarũ, prout magis ad Dei honorem, et cultũ, atque Ecclesiarum vtilitatem videret expedire. Idẽ etiam Episcopus in diœcesana synodo potest, ut in Concil. Triden sess. 25. de Refor. cap. 4. et vide infra verbo Missa. Hoc autem debere intelligi de onere Missarum ante Conc. Trid. imposito respondit Passarello, in anno 1573. Sacra Card. Congreg. Ac alibi declarauit, hanc taxationem esse intelligendam de Missis tantum et non de alijs suffragijs, Nec de Missis in fundatione impositis, sed de relictis alio modo a testatoribus.*

Passarello fo. 232. Sacræ Congreg Card. responsum

GLORIA IN EXCELSIS DEO.

1 LEXANDER IIII. concessit, Fratribus uniuersis Ordinis Minor. quod in Missis votiuis, tam sollemnibus, quam priuatis, quas de Spiritu Sãcto, aut de Beata Virgine Maria dixerint, possint dicere hymnum Angelicum. s. Gloria in excelsis Deo. Ac quod similiter possint dicere Prosas, seu sequentias, b. fo. 23. Et ffo. 25. conc. 14.

Hodie tamen debẽt celebrari secundũ Rubricas Missalis noui.

SIXTVS IV. concessit Fratribus Mino. de Obseruantia, ut possint dicere in omnibus Missis votiuis, Gloria in excelsis Deo, o. fffo. 69. conce. 143. Et fffo. 100. conce. 389.

2 *Collector.* Licet supra dicatur in omnibus; non per hoc est intelligendum posse dici in illis Missis, quæ in suis proprijs diebus carent illa; vt in Missis Dominicarũ Aduentus, & Septuagesimæ, & consimilium.

3 LEO X. ad instantiam cuiusdam boni Patris, qui ignorabat suprascriptas Concessiones generales, cõcessit, Fratres prædictos posse dicere Gloria in excesis Deo, in Missis votiuis, quando, vocantur ad loca, vbi requiescunt corpora Sanctorum, ad celebrandum: uel, ubi habetur de illis celebris memoria; sicut Ianuæ, de Sancto Ioanne Baptista: & in Prouincia S. Ludouici, & sanctæ Mariæ Magdalenæ, o. concessione 266.

Collector. Aduertat qui hæc legerit, quod hæc vltima Concessio stricta, non derogat in aliquo præcedentibus magis amplis: quia Pontifex cõcessit conformiter ad relationem petentis, qui, ut alias dictum est, ignorabat Concessiones latiores ante factas. Aliter enim non est credibile, quod sic petisset.

GVARDIANVS.

1 *Absolutio.* LEMENS IV. concessit, siue statuit, vt Guardiani, qui secundum Statuta Ordinis Fratrum Minorum aliter quam per electionem instituuntur, post ipsam institutionem, seu prouisionem de ipsis factam, curam animarum Fratrum sibi subditorum habeant; ipsosque ligare, ac soluere possint, iuxta ipsius Ordinis Instituta, B. fo. 56. Et ffo. 139. conce. 309.

SIX-

SIXTVS IV. fecit consimilem concessionem Prioribus Conuentualibus Fratrum Ordinis Carmelitarum, vt habetur in suo Mari Magno, B.ffo. 182.concess.446. 3

Habitus Fratrum.

¶ Idem Sixtus statuit: quod habitus Fratrum Mino. non possit dari his, qui cum eo se elegerint sepeliri, nisi per Guardianos dicti Ordinis, vel eorum Superiores, B.ffo.149.conc.364. 4

Ista concessio habetur latius infra in dictione Habitus Fratrum. §.11. *Collector.*

IVLIVS II. concessit, quod omnia Priuilegia, & Indulta Apostolica, concessa Ordini Fratrum Prædicatorum, quę spectant ad Priores Conuentuales dicti Ordinis, pertineant etiam ad Guardianos Conuentuum Ordinis Mino.B.fffo.73.concessione 222. 5 *Priuilegia.*

Quoad præfatam Concessionem est notandum, quod auctoritas Priorum Conuentuũ Ordinis Prædicatorum est valde magna, vt patet in Mari Magno prædicti Ordinis, & alijs eorum Priuilegijs; quia semper parificantur Priores Conuentuum, Prioribus Prouincialibus, quoad suos subditos; quod numquã, aut raro reperitur in Priuilegijs Fratrum Minorum in Guardianis, & Prouincialibus. Attamen virtute suprascriptæ Concessionis, poterunt Guardiani vti omnibus concessis Prioribus Fratrum Prædicatorum, saltem inquantum non fuerit eis restrictum per Superiores. Et circa huiusmodi auctoritatem, vide supra, in dictione Absolutio ordinaria, quoad Fratres, post. §.7. fol.6. Et in eadem dictione prope finem, vbi dicitur Tertium dubium est fol.15. Vide etiam supra in dictione Apostatæ, post. §. 8. & 9. & 11. fol. 85. Et in dictione Nouitius, §.21. *Collector.*

¶ LEO X. concessit, quod omnes Fratres, qui sunt nimis scrupulosi, possint in oĩbus dubijs, conscientiã suã tangentibus, secura cõscientia stare determinationi sui Guardiani, vel cuiuscumq; alterius Prælati, o.fffo.93.conc.287. 6 *Declarare Scrupulos.*

Circa suprascriptã Concessionem est aduertendum, quod in ipsa non conceditur aliqua auctoritas noua Prælatis, vt valeant determinare ad libitum suum: sed solum prouidetur serenitati conscientiarum subditorum. *Collector.*

De duratione autem officij Guardiani, vide infra, in dictione Officia Ordinis, §.2.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Cuardiani sunt vere Prælati.

QVOAD §.1 *notandum, quod Guardiani quomodocumque electi, secundum Statuta nostri Ordinis, sunt vere Prælati, & habent curam animarum, vt declarauit Clem. IIII. & Sixt. IIII. ff.139. Et in Comp. tit. Absolutio, quoad Fratres, in multis §. habetur quod ibi a Pontificibus uocantur Prælati. Et Iulius II. in Priuileg. Exponi nobis. ff.226. & fol.16. vocat eos Prælatos, & alibi sæpius. Et in Compendio tit. Accedere ad Monasteria, §.13. & quod super eodem annotatum est, vt etiam habetur in c.2. fin. de pœniten. & remiss. secundum Panor. ibidem, &c. Et concordat Siluest. tit. Prælatus, §.2. & sum. Ang. tit. delegatus. §.3. vbi etiam habetur, quod habent dignitatem Ecclesiasticam; insuper habetur idem in Statutis generalibus Ordinis nostri. Et tandem in Cap. generali Florentiaci, anno Dom. 1493. celebrato, sic habetur. Declaratur, quod nomine Prælati intelligitur Generalis, Prouincialis, & Custos, & Guardianus. Ita quod quandocumque, in Regula, & Declarationibus Summorum Pontificum, Statutis, & Ordinationibus aliquid continetur faciendum, vel prohibendum per Prælatum, seu Prælatos, aut de eorum licentia, seu concessione, intelligitur de aliquo prædictorum, qui sunt vere Prælati ordinarij, si non exprimitur alter eorum, per quem sit tale quid faciendum, prohibendum, vel corrigendum, hæc ibi.*

Item, an præfati Guardiani ex officio suo sint illi Prælati, qui secundum cap. fin. de pœnit. & remissio possunt sibi eligere Confessorem vbicumque, & an per Superiores possit hoc Priuilegium ab ipsis tolli, latius dictum est in his annotationibus super tit. Accedere ad Monasteria, super tit. Absolutio ordina. quoad Fratres, §. 7. ibi videatur latius de his.

GRADVS SCHOLASTICI.

1 *Prohibitio*

De ascensu ad gradũ magisterij.

MARTINVS V. præcepit in virtute sanctæ obedientiæ vniuersis Cancellarijs, Rectoribus, Decanis, Magistris, & Doctoribus studiorum, ac vniuersitatibus eorumdem, vbicumque consistentium, ne Fratribus Mino. seu alicui eorũ, gradum, & honorem, ac insignia magisterij conferre præsumant, nisi cursum per constitutiones Apostolicas, & Ordinis præfati instituta perfecerint, & alias ad dictum gradum obtinendũ idonei existant. Et decreuit, ac statuit, quod quilibet ex Magistris, aut Doctoribus, qui alias (quam vt prædictum est) gradum, & insignia alicui Fratrum prędictorum impendere præsumpserit, gradu, & honore Magisterij careat, atq; Lecturis, & alijs actibus, & gratijs Magistralibus, ipso facto, sit perpetuo priuatus, & ad eadẽ de cetero inhabilis existat: voluit insuper, quod eisdem pœnis subiectus sit, quicumq; præter rigorem huiusmodi, gradum & insignia prædicta suscipere præsumpserit, b. ffo. ffo. 35. conce. 40.

2 *De gradu Bachalariatus.* ¶ Idem Martinus ordinauit, quod si aliqui ex Fratribus prædictis Bachalariatum, pro huiusmodi gradu Magisterij assequẽdo, contra Constitutiones Apostolicas, & instituta prædicta, fuerint adepti, & illius prętextu, libros sententiarum publice, & actualiter legant, a lectura huiusmodi (sub pœnis supradictis) penitus, & omnino cessent: alias ab eorum Superioribus, per censuram Ecclesiasticam arceantur, b. ffo. 35. conce. 40.

3 *De gradu Magisterij* ¶ Idem Martinus statuit, & decreuit, quod quicumque Fratres Ordinis Mino. promoti fuerint ad magisterij gradum in theologia extra vniuersitates ab ipso Ordine per generalia Capitula ad hoc specialiter electas, & absque eo, quod ante perfecerint debitos cursus suos, ac sententias legerint in vniuersitatibus approbatis, & actus legitimos, & cetera exercitia scholastica fecerint, prout legere, & facere tenentur de consuetudine, vel de iure in huiusmodi rite magistrandi scientia, minime de cetero gaudere possint beneficijs, officijs, honoribus, gratijs, priuilegijs, exemptionibus, & indulgentijs, tam in dicto ordine, quam extra, magisterio in theologia (Apostolica vel alia quauis auctoritate) concessis, & quibus Magistri huiusmodi vti, & gaudere cousueuerunt. Et insuper statuit, quod prædicti promoti non seruatis modis debitis, nõ habeantur, nec reputentur pro Magistris in theologia, nec se pro talibus gerere, & nominare præsumant. Ac etiam mandauit Generali, & Prouincialibus Ministris, Custodibus, & Guardianis, & eorum vices gerentibus, ac generalibus, & prouincialibus Capitulis, & officialibus quibuscumque prædicti Ordinis, sub pœna excommunicationis, quatenus has litteras (quantum, vnumque concernunt) obseruent, & faciant inuiolabiliter obseruari, non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus, b. ffo. 39. conce. 43. *Excommunicatio.*

¶ EVGENIVS IV. prædictas litteras Martini V. quoad promotos post ipsarum litterarum datam, voluit inuiolabiliter obseruari, & eas auctoritate Apostolica confirmauit, inserendo illas de verbo ad verbum in suis litteris, b. ffo. 39. conce. 43.

5 *Magistri.* BONIFACIVS IX. cõcessit Magistro Generali Ordinis Prædicatorũ, vt in

vt in Capitulo suo Generali possit promouere vnum Fratrum sui Ordinis ad gradum Magisterij, prout positum est supra in dictione Generalis §. 5.

INNOCENTIVS VIII. statuit, quod nullus Frater Ordinis Prædicatorum Reformatorum, seu de Obseruantia, Prouinciæ, aut congregationis Hispaniæ, magisterij, vel alium quemquam gradum in Sacra Theologia (nisi ad illum per Capitulum dictæ Congregationis expositus fuerit) assumere quoquo modo præsumat. Et quod siqui aliter promoti fuerint, pro non promotis habeantur; & ad huiusmodi gradus inhabiles sint, & esse censeantur, b. ffo. 74. conce. 194. 6 *Pro Fratribus Predicato. Particularis pro Hispan.*

¶ Idē Innocentius concessit Fratribus Ordinis Prædicatorū, quia propter magnas expensas, que in suscipiendis gradibus in vniuersitate Salmantina fiunt, Fratres prædictę Congregationis, gradus huiusmodi ibidem suscipere commode non possunt, quod Regens, & in eius absentia, Prior domus Sancti Stephani Salamantinæ, dictæ Congregationis, possint conferre quoscūq; gradus Fratribus eiusdem Congregationis, per eandem Congregationē expositis, & admissis per Capitulum, vel Magistrum generalem dicti Ordinis, dummodo sic graduandi peregerint cursus suos, b. ffo. 75. conce 194. 7 *Pro Fratribus Predicatoribus. Particularis pro Hispan.*

HABITVS FRATRVM, ET MONIALIVM.

INNOCENTIVS III. firmiter inhibuit, ne quis Monachorum, seu Religiosorum lineis camisijs vtatur. Habetur in capitulo cum ad Monasteriū, extra de statu Monachorū. 1 *Ex iure cōmuni.*

GREGORIVS IX. prohibuit, ne sub habitu Fratrū Minorum, liceat alicui extra obedientiā euagari. Et quod si qui forte præsūpserint, liceat Generali, & Prouincialibus Ministris, & Custodib. in Fratres ipsos, donec resipuerint, censuram Ecclesiasticam exercere, B. ffo. 201. conce. 94. 2 *Apostata.*

¶ Idem Gregorius præcepit Ecclesiarum Prelatis, quatenus mulieres deferentes habitum sanctæ Claræ, & cum illo per ciuitates discurrentes (cum requisiti super hoc fuerint) monitione præmissa, compellant per censuras Ecclesiasticas ad dimittendum huiusmodi habitum, b. fol. 21. Et ffo. 23. concessione. 7. 3 *De habitu S. Claræ.*

INNOCENTIVS IV. prohibuit, ut nullus, qui non sit de Religione Fratrum Minorum, habitum dictorum Fratrum, aut ita consimilem, quod propter eum, Frater Minor credi possit, deferre præsumat, absque mandato speciali Sedis Apostolicæ. Et mandauit Ecclesiarum Prælatis, quatenus singuli eorum in suis Ciuitatibus, & Diœcesibus, illos, qui præfatum habitum, vel ei consimilem deferre præsumpserint, ad deponendum ipsum, cū a Fratribus prædictis fuerint requisiti (monitione præmissa) compellant, B. fo. 19. Et ffo. 103. concessione. 216. 4 *Prohibitio*

CLEMENS IV. inhibuit, vt nullus, siue Religiosus, siue Secularis, habitum Fratrum Minorum, aut ita consimilem, quod propter eum Frater Minor credi possit, deferre valeat, absq; mandato speciali Sedis Apostolicæ. Et, vt dicta inhibitio maiorem consequatur effectum, statuit, ut ij, qui habitum prædictum, vel ei consimilem deferre presumpserint, ad deponēdum ipsum per diœcesanos locorum, cū requisiti fuerint (monitione præmissa) per censurā Ecclesiasticam (appellatione postposita) compellantur, B. fo. 58. Et ffo. 141. cōcessione 333. 5 *Prohibitio*

¶ Idem Clemēs, & multi alij Summi Pontifices successores eius concesserunt plures Indulgentias morientibus, & sepultis cum habitu Fratrum Mino- 6 *Indulgentia.*

rum, ac etiam osculātibus habitum Ordinis; prout habetur infra, in dictione indulgentiæ, quoad Sæculares, ratione habitus, 6. Ac similiter aliæ Indulgentiæ pertinentes solum ad Fratres, ratione huiusmodi habitus, habentur in dictione Indulgentiæ plenariæ, quoad Fratres, §. 3.

7 *Ex iure cōmuni.* *Studium.* BONIFACIVS VIII. ut periculosa Religiosis vagandi materia subtrahatur, distinctius inhibuit, ne de cetero aliquis, quamcumque Religionem tacite, vel expresse professus, in scholis, vel alibi, temere habitum Religionis suæ dimittat; Nec accedat ad quævis Studia litterarum, nisi a suo Prælato, cum consilio sui Conuentus, uel maioris partis eiusdem, sibi eundi ad studium licentia primitus sit concessa; Si quis autem horum temerarius uiolator extiterit, *Excommunicatio.* excommunicationis sententiam voluit incurrere, ipso facto; Doctores quoque, siue Magistri, qui Religiosos, habitu suo dimisso, leges, vel physicam audientes, scienter docere, aut in scholis suis præsumpserint retinere, simili, eo ipso, sint sententia innodati. Habentur in cap. Vt periculosa. Ne Clerici, vel Monachi, lib. 6.

8 *Sepultura.* SIXTVS IV. auctoritate Apostolica perpetuo indulsit omnibus, & singulis utriusque sexus personis, in habitu Fratrum Minorum sepeliri volentibus, quod id eis liceat (sine tamen aliquo alterius præiudicio) districtius inhibens Curatis, & Rectoribus Ecclesiarum, sub excommunicationis pœna; *Excommunicatio.* quam (canonica monitione præmissa) contrafacientes incurrant: & a qua per alium, quam Romanum Pōtificem, nisi in mortis articulo dumtaxat, absolui non possint; ne taliter sepeliri volentibus, quouis modo impedimentum afferant, sed permittant illos patenter ad Ecclesias, & locum sepulturæ, in habitu huiusmodi deferri, Iure parochialium Ecclesiarum, & cuiuslibet alterius, in omnibus semper saluo, b. ffo. 88. conce. 251.

Idem Sixtus decreuit, ut illi, qui ordinauerint, quod eorum corpora cū habitu Fratrum Minorum sepeliantur; ne ex illorum corporū delatione, ad alia
9 *Sepultura.* loca, Ordini, & Fratribus prædictis iniuriæ irrogentur, tales apud Fratres huiusmodi esse sepeliendos, etiam si alibi suam elegissent sepulturam; nisi fiat de licentia, & assensu Fratrum Domus loci, in quo tales decesserint, B. fo. 60. Et ffo. 144. concessione 350.

Collector. Circa hoc vide infra §. vltimo Decretum Leonis in Concilio Lateranensi; quod in foro exteriori saltem debet obseruari.

10 *Pro Carmelitanis.* Idem Sixtus fecit consimilem Concessionem Fratribus Carmelitis per eadem verba, addendo, quod contradictores sint excommunicati, B. ffo. 182. cōcessione. 444.

11 *Pro prædicatoribus. & Mi. insimul.* Idem Sixtus in Bulla Aurea statuit, quod habitus Fratrum Minorum, vel Prædicatorum, non possit dari his, qui cum eo elegerint sepeliri, nisi per Guardianum Domus Ordinis Minorū, aut per Priorem Domus Ordinis Prædicatorum loci, in quo tales decedere contigerit: vel per Superiorem Prælatū dictorum Ordinum, aut cui illi duxerint committēdum; & non per alium, quauis auctoritate, vel prælatione fungentem, exhiberi debere. Et voluit, quod prędictum habitum recipientibus, declarare teneātur prædicti Prælati, quod apud eorum Ordinum Ecclesias debent sepeliri, quorum habitum suscipiūt.
Sepultura. Ac etiam statuit, quod illorum sic indutorum cadauera discooperta, nullo pallio, vel tegumento superimposito, cum habitu huiusmodi, ad sepulturam deferri possint. Non obstante Ordinariorum locorum (etiam sub censuris) prohibitione, & ordinatione qualibet in contrarium edita, B. fol. 65. Et ffo. 149. concessione 364.

12 *De electione incorri* ALEXANDER VI. concessit, vt Generalis Fratrum Minorum per semetipsum, & Prouinciales, cum consensu maioris partis Capituli prouincialis, pos-

lis, possint Fratres prædicti Ordinis, quos incorrigibiles repererint, (tamquã membra putrida) habitu sui Ordinis expoliare, & a se eijcere. Ac etiam possint contra quoscumque, eis forsan auxilium, consilium, vel fauorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, aut quouis quæsito colore, supra dicti habitus delatione præstantes, etiam cuiuscumque, dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis existant, per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia (appellatione postposita) procedere, b. ffo. 56. concessione 65. *gibiliũ ab Ordine.*

Circa præfatam Concessionem, oportet notare illa, quæ supra, in dictione Eijcere, post §. 4. posita sunt. *Collector.*

LEO X. in Concilio Lateranen. statuit, quod volentes sepeliri in habitu Fratrum, si non sunt personæ, in Claustro, seu in eorum domibus degentes, sed in proprijs domibus habitantes, in eorum vltima voluntate sepulturam sibi alibi libere eligere possint, B. ffo. 26. concessione 77. Vide etiam infra, in verbo Sepelire, & Sepultura, §. 14. eiusdem Leon. dispositionem quando possint intrare Fratres Parochias cum cruce ad leuanda corpora, &c. & habetur in Bulla Const. 17. ipsius Leonis. 13 *Sepultura.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD hanc materiam notandum etiam, quoad sæculares ludibriose, seu ignominiose habitum Religionis approbatæ portantes in ludis, vel lascivijs, peccant mortaliter, & insuper incurrunt alias pœnas ciuiles criminales, & possent grauiter puniri, etiam per Iudices sæculares, secundum iura; vt de hoc habetur latius in Summistis, præcipue Siluestr. tit. Habitus §. 5. *&c.* Contra portantes habitum ludibriose.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

CIRCA formam habitus Congreg. Ioannis de Dio, approbata a Pio V. in anno 1571. est sciendum, quod a Sac. Card. Congreg. anno 1588. fuit interpositum Decretum, vt non deberent portare Capuccium acutum, sed rotundum. Ac a Sixto V. eodem anno fuit concessa inuocatio brachij Sæcularis, contra eos: et Gregor. XIIII. in anno 1591. (renouando Const. Paul. III. vbi idem, quo supra §. 4. & 5. præcipiebat, & Constit. Pij IV. vbi nec habitus consimilis Capuccinis sed omnino alius portari iubetur, & Const. 13. in qua, ne Tertiarij Conuentualium nuncupati, habitum, nisi berettini coloris, vt a Cappuccinis distinguantur deferant, inhibetur:) fecit Constitut. in qua sub pœnis taxatis a supradictis Pontificibus iubetur, vt Reformati Conuentualium non tantum Capuccium rotundum, & colorem berettinum, vel subcineritium, vt prædictũ est, sed etiam mantellum longum ad Conuentualium longitudinem, deferre; & mozettam latam, & longam, non sub mantello sed super gestare teneãtur, vt a Cappuccinis realiter, & vere distinguantur. Et insuper prohibuit sub eadem excommunicationis sententia, ne ipsi Reformati præsumant recipere Capuccinum aliquem, incurrenda, tam a Capuccinis receptis, quam ab ipsis recipientibus: & hoc etiam determinat de Eremitis, circa habitum, vt latius in ipsamet Bulla est videre, posita in fine huius Compendij. De hoc tamen habuerunt gratiã

Circa tamen dimissionem habitus a quocumque Religioso factã, est sciendum, quod in Cap. vt periculosa, in sexto, ne cleric. vel monac. excommunicantur omnes Religiosi temere habitum suæ Religionis dimittentes. Et tunc dicuntur temere illum dimittere, cũ quis dimittit habitum ad finem vagandi, quia dicitur in tex. vt periculosa Religiosi uagandi materia subtrahatur. Item temere fit, cum fit ex turpi caussa, cum scandalo, secundum Palud. in 4. dist. 18. q. 3. art. 3 puta cum quis dimittit habitum eundo de no- De excommunicatione habitu dimmittẽt:

ire ad lupanar, & simile. Secus autem esset, quando habitum quis dimitteret non teme re, sed iusta, & rationabili aliqua caussa, ut notant Doctores; quo casu non esset peccatum.

Dimittentes habitũ suæ Religionis, & assumẽtes alterius Religionis, nũ incidunt in censuram.

De dimittentibus autem habitum suæ Religionis, & assumentibus habitum alterius Religionis, sunt opiniones, an ipsi incidant in censuram; Siluest. tenet (quem sequitur Caiet. in Summa, & Nauar. in man. c. 27. num. 131.) quod sic; quia propterea in textu ponitur illud pronomen, suæ Religionis: alter frustra poneretur; sed Gem. tenet oppositum, & ita Consulit Iapus, & ad verbum, suæ Religionis respondet, quod non obstat, quia una est Religio generaliter sumpta, quoad tria Vota. quamuis Siluest. dicat, quod, secundum istum intellectum, satis fuisset dicere, Religionis, absolute, sine illo pronomine suæ: sed pro concordantia potest dici illud, quod a simili de Apostasia dicit Caie. 2. 2. q. 12. art. 1. quod si quis dimittit habitum suæ Religionis cum effectu, & transit ad aliam Religionem, approbatam, non incidit. & sic posset sustineri opinio Gem. dummodo cum effectu statim, sine temporis intermissione subinduendo habitum alterius Religionis intret illam Religionem: rationabiliter tamen secundum Caiet. in Summa, quia si quis habitum suum dimittendo non statim intrat sed circumeũdo ambulat ut sic exutus, citius in alia Religione recipiatur. incidit secundum Rosellam, in verbo excommunicatio 6. Sed si cum effectu non transit, sed solum portat habitum alterius Religionis extra Claustra, incidit, & sic posset sustineri opinio Siluest.

Portare habitũ abscõditum, l. C. vlt de Reg. Cap 19.

De portantibus autem habitum absconditum, est aduertendum, quod ex vigore Cõc. Trid nulli Regulari potest dari licentia occulte ferendi habitum suæ Religionis.

HÆREDITAS, ET HÆREDES.

1 *Pro Fratribus Minor. & Prædic.*

CLEMENS IV. concessit, quod Fratres Ordinis Prædicatorum, & Minorum possint libere succedere in bonis temporalibus, in quibus succederent in sæculo existentes: ac bonorum ipsorum possessionem apprehendere, & vendere libere bona ipsa, eorumque pretium in vtilitatem suam conuertere; prout Prælatis dictorum Ordinum melius visum fuerit expedire, B. fo. 64. Et ffo. 147. concessione. 357.

Collector. Huiusmodi Concessio, seu relaxatio non habet locum in Fratribus Mino. Obseruantibus: ut in sequentibus. §. apparebit; presertim in 2. & 4.

2 *Paupertas.* CLEMENS V. in declaratione, quæ incipit Exiui de Paradiso, super Regulam Fratrum Mino. declarauit, quod huiusmodi Fratres nullatenus sunt capaces successionum hæreditatum. Ac etiam, quod non licet eisdem Fratribus, valorem hæreditatum talium, vel tantam earum partẽ, quasi sub modo, & forma legati, dimitti sibi facere (quod præsumi possit hoc in fraudem fieri) vel sic dimissa recipere. *Legata.* Quin potius ista sic fieri ab ipsis Fratribus, simpliciter prohibuit, B. fo. 14. in tracta. 3. Et ffo. 15. tractatu secundo.

3 *Pro Cõuentualibus. Fratribus Mino.* SIXTVS IV. concessit Fratribus Mino. quod hæreditates, quę eisdem Fratribus (si in sæculo forent) ab intestato deferrentur, deferantur Ecclesiæ Romanæ, quæ ipsorum Fratrum (quoad hoc) locum tenet. Et quod ipsa Ecclesia Romana, quoad hereditates, & bona, quæ Ordinem prædictum ingredientes, sub conditione mortis eorum sine filijs, restituere, grauati sunt, filiorum locum teneat; sicut tenent Monasteria proprium habentia in communi; si tales Fratres grauati illum ingressi forent. Ac concessit vt prædicta petere possit Syndicus Romanæ Ecclesiæ, præfato Ordini deputatus, B. fo. 63. Et ffo. 146. concessione 346.

Collector. Huiusmodi concessio non est intelligenda de Fratribus Mino. Obser. ut inferius ab eodem Sixto, & ab alijs Summis Pontificibus declaretur.

¶ Idem

¶ Idem Sixtus postea declarauit,se fecisse prædictam Concessionem generalem ad importunam nonnullorum instantiam: ac ex certa sciẽtia decreuit, & declarauit, suæ mentis, & intentionis fuisse, & esse, vt prædictæ suæ litteræ,& aliæ similes,circa successionem hæreditatum huiusmodi, ad Fratres de Obseruantia nullatenus extendantur; nec eis, aut illorum alicui, in iudicio, vel extra, quoquo modo suffragentur; nec aliquam vim habeant.Et insuper mandauit prædictis Fratribus de Obseruantia in virtute sanctæ obedientiæ, ne quis eorum,Concessione huiusmodi vti velle præsumat,quouis prætextu, vel colore: quinimmo in puritate suæ Regulæ (sicut eos decet) permaneant, perinde ac si litteræ prædictæ numquam emanassent,B.fo.22.Et ffo.106.concessione 228. 4 *Pro Obseruantibus. Fratribus. Mino. Paupertas.*

ALEXANDER VI.decreuit,quod nullus Professor Ordinis Mino.de Obseruantia, si illam egrediatur, & ad Conuentuales eiusdem Ordinis transeat,possit succedere parentibus,propinquis,vel affinibus suis,quouis,modo, nec aliquo indulto,prædictis Fratribus Conuentualibus ad hoc concesso,gaudere valeat. Nec etiam Conuentus, aliquis occasione Fratris sic egredientis, ius aliquod in hæreditate,vel quauis alia successione propinquorum acquirere,& consequi possit,b.ffo.56.concessione 66.Et ffo.3.concess.4. 5 *Pro Fratribus Obser. transeuntibus ad Cõuentuales.*

¶Idem Alexander iterum decreuit,& prohibuit supradicta, scilicet,ne Fratres Obser.transeuntes ad Conuentuales,succedere propinquis valeant vllo modo;prout habetur sub authentico ad litteram; sicut in Concessione immediate suprapposita,B.ffo.136.concess.302. 6 *Prohibitio*

Circa præfatam materiam hæreditatum, est aduertendum, & notandum, quod, licet Fratres Minores non sint capaces hæreditatum, & relictorum in testamentis, vt patet in Clementina Exiui de Paradiso,§.Cum igitur,de verbo.signif.Et per Bart.in l.Ne quidquam, §.fin.ff.de Offic.procon.Et in l.1. colum.4.de lega.primo: Attamen eis consulitur duplici remedio, secundum Doctores. ¶Primo enim eis consulitur Iudicis officio. Potest namque Iudex ex suo mero officio(nemine etiam ad hoc agente) compellere hæredem,vel illum, qui ad hoc tenetur ex testamento, vel alias, quatenus relicta Monasterio, vel Fratribus Mino.adimpleat, & exsoluat.Hoc tenet Speculator, in titulo de instru. edi.§.Nunc vero aliqua. Et Barto.in dicta l. Ne quidquam.Et Ioan.Andr.in c.Si hæredes,extra de testa Et est videndus ad hoc Baldus,in l. Nulli,C.de Episcopis, & Clericis. ¶Sed circa hoc quærendum videtur, quæ potuit esse ratio illius Decisionis;& vnde potuit hoc venire. Respondeo, quod duplex est ratio huius. ¶Prima, quia interest rei publicæ, ne sua quis re male vtatur, vt in.§.Sed hoc tempore, Insti. De ijs, qui sunt sui, vel alieni iuris. Et ratio etiam istius rationis est, & colligitur a fortiori. Nam, si commodum rei priuatæ prouidetur; vt in l.Si quis, C.de bonis proscrip.fortius circa volũtates defunctorum prouidendum est. De quo per Andream Barba. in rubrica De testa.colum.25.Et per glo.in l.Iulianus.ff.de actio,emp.Et arguit bene in hoc casu Barba.in c.Tua nobis,colum.26.extra, de testa.facit etiam,quia anima cũctis rebus præferenda est, l.Sancimus, C.de sacrosf.eccles. Et authentica Multo magis, &c.Numerosa est ad hoc iurium silua.¶Secunda ratio est; quia, si ita cautum non esset, accideret nonnumquam, quod pium propositum defunctorum, improba fraudãtium calliditate celaretur; vt dicit ille textus notabilis in dicta l.Nulli, C.de Episcopis, & Clericis. Et quia magna est pietas,voluntatem illius adimpleri,qui nec se iuuare, nec iam loqui potest; Ideo voluntati defunctorum ita consultum iri oportuit. Et hoc est primum remedium,quo Fratribus Mino. & alijs pauperibus,nõ valẽtibus agere in iudicio,subuentũ est,officio Iudicis.¶Deinde aũt dicũt Doctores,qđ *Correctio. Primũ remedium. Quæstio.*

alterum

Alterũ remedium. *Modo ẽ aduertẽdum ꝙ Pius V. fecit testamentorum executores Ministros fabricæ S. Petri, modo & forma quæ in cõst. 95. & 96. habentur. Collector.*

alterum remedium, quo dictis Fratribus consulitur, est illud, quod sequitur. Quia cuilibet de Populo competit actio, & quilibet de Populo potest agere, vt legata, & relicta ad pias caussas, puta Monasterio, Hospitali, Fratribus, Pauperibus, & similibus, adimpleantur per illum, qui grauatus est a testatore, vel alias ad hoc tenetur. Iura sunt de hoc bona, textus in authentica De Ecclesiasticis titulis, §. Si autem, collatione 9. Et tenet Ludouicus Romanus in authentica Simile, C. ad legem falci. Et fuit originale dictum Angeli de Perusio, in dicto §. Sin autem. Ita etiam tenet Bar. in dicta l. Ne quidquam; qui allegat l. Hęreditas, ff. de pe. hære. Et l. Quintus, de annuis legatis. Et est de hoc, casus formalis, & in indiuiduo, in dicta l. Nulli, C. de Epis. & cler. in fine. Et facit ad hoc dictum Barba. in c. Nos quidem, colum. 16. De testa. ¶Prædicta fuerunt practicata in Ciuitate Barbastri Regni Aragoniæ; vbi ab Vniuersitate eiusdem ciuitatis fuit constitutus Procurator, seu Syndicus ad agendum pro legatis relictis Monasterio Beati Francisci, anno a Natiuitate Domini 1521. quo tempore erat Aduocatus dicti Monasterij quidã insignis vtriusque iuris Doctor nomine Leonardus de sancto Angelo: qui suprascripta fundauit, & exequi fecit.

Nota. Ex supradictis infertur, quod purius facerent hoc modo præfati Fratres, quam procurando, quod eis vel suis Ecclesijs, aut Conuentibus relicta in testamentis, petantur in iudicio per Syndicum deputatum a Sede Apostolica, vtendo concessionibus relaxatiuis, & destructiuis perfectionis voti paupertatis in sua Regula promissi: præsertim cũ facilius possint obtinere huiusmodi relicta in testamentis, medio alicuius deuoti iudicis, qui in hoc potest prouidere ex suo officio; vt supra probatum est; aut vtendo altero remedio, scilicet, quod Aduocatus Fratrum, vel alius amicus spiritualis petat prædicta in iudicio, non tamen vt Syndicus, sed sicut vnus de populo; cum etiam hoc fieri possit; sicut supra dictum est.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 6. vbi in fine ait Collector, quod Fratres Minor. purius facerent procurando per aliquem de populo, nomine populi, quam per Syndicum nomine Papæ, in iudicio, legata sibi facta, &c. Notand. quod quamuis, propter bonum exemplum sæcularium, & propter vitandas alias occasiones ad peccata alia, sit purius sic facere, ut ibi dicit Collector; hoc tamen non obstan. potest Syndicus petere nomine Papæ, &c. & hoc est licitum Fratribus potentibus vti Syndico ad prædicta, & dummodo fiat cum alijs debitis circumstantijs circa hoc; vt de his latius habetur in expositione Reg. 4. c. q. 16. ibi vid.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In §. 2 & 4. Fratres hæredes esse nõ possunt nec directe nec iure fidei cõmiss.

CVM ergo clare constet ex supradictis Priuilegijs in §. 2. & 4. ex Fratribus Minoribus Conuentuales tantum, & non eos, qui Regulam, secundum suã puritatem profitentur, posse hæreditatum, & relictorum in testamento esse capaces: est proinde sciendum, quod, si ipsi incapaces de facto instituerentur, hæreditas ipsa pertineret ad cohæredem, vel substitutum, si habet; vel aduenientes ab intestato; ut comprobatur in l. pr. C. de hæredib. instituendis, & l. 1. §. 1. C. de Caducis tolle. Et hoc non tantum habere locum aiunt communiter expositores Regul. post Clem. Exiui, & Barthol. in Minorica, lib. 1. dist. 1. c. 2. & d. 2. cap. 1. in hæreditatibus directe prouenientibus, sed etiam, iure fidei commissi relictis.

Et ipse

Et ipse Bartholus ibidem asserit, harum hæreditatum æstimationem, ab adeuntibus hæreditatem, ipsis Fratribus institutis deberi; quoniam iure cauetur, quod, quando, quis non potest capere rem sibi relictam, propter qualitatem personæ suæ, absque suo delicto, tũc tenetur hæres ad æstimationem. Vt de leg. 1. l. apud Iulium. §. fin. cum l. sequen. & ibi notatis, & de legat. 3. l. fidei commissum. §. si seruo. Idemque dicendum esse putat, quando Fratres instituerentur hæredes cum clausula; Quod si non valet iure Testamenti, valeat iure codicilli, & omni modo, quo valere potest, quoniam prædicta verba hoc important de iure, vt institutione irrita, videantur rogati per fidei commissum hi, ad quos hæreditas deuenerit, restituere institutis Vt l. eam, quam, C. de fid. com. & l. ex Testamẽto, & ibi notatas, & ff. de vulg. & pupil. subst. l. cohæredi. §. cum filia. Nisi tamen (inquit ipse Bart.) valor hæreditatum talium, non sit tantus, nec tanta earum pars, quod præsumi possit in fraudem esse paupertatis; hoc est, quod quantitas non sit tanta, quod magis thesaurizationem, quam pro imminentibus necessitatibus prouisionem sapiat. Et tunc (cum ipsi Fratres sint omnis iuris, ex voto, & professione sua incapaces) non ipsi propria auctoritate, sed Syndicus potius Romanæ Ecclesiæ, vel Episcopus, æstimationem illam repetere potest, vt hic etiam ipse Collector, ait.

Sed quibusdam alijs nostræ Reg. professoribus videtur, (& forte tutius) hanc æstimationem Fratribus non deberi, nec per eos, vt debitam, posse recipi, illa Clausula freti in Clem exiui posita, Fratres, successionum, quæ ex natura sui indifferenter ad pecuniam, & etiam ad alia mobilia, & immobilia se extendunt, considerata sui puritate voti, nullatenus sunt capaces, &c. Nota illam particulam Nullatenus, &c. si enim Vniuersalium successionum, nullo modo Fratres capaces sunt, ergo nec æstimationis earumdem. Nam vnus modus percipiendi successionem, est, eius æstimationem recipere, argum. l. si domus. §. confitetur. ff. de leg. 3. Vnde si Fratres talium hæreditatum æstimationem recipere non possunt, nec ergo ad eam dandam tenebuntur hæredes, vel ij, ad quos hæreditas deuenerit. Aestimatio hæreditatis non est licita Fratrib.

Et quia a Corduba in exposit. 6. cap. nostræ Regul. q. 4. & 5. & ab alijs expositoribus nonnulla alia scitu digna, ad huiusmodi supradictam materiam pertinentia, discutiuntur exacte; ideo illarum aliquas resolutiones, ad communem legentium eruditionem, breuiter afferre censui.

Quæritur enim An possint Fratres institui hæredes cum caussa apposita; quod pro eorum necessitatibus vendatur, & in eas conuertatur. Ad quod Bart. in Minoric lib. 1. dist. 5. c. 2. respondet quod talis dispositio defuncti, licet non teneat, quoad institutionem hæredum, & habeatur pro non scripta: cum talium institutionum Fratres, penitus sint incapaces, tenet tamen, & validum est testamentum, quoad caussam piam ibi appositam, vt scilicet, vendatur, & conuertatur in necessitates Fratrum. Nec obstat, quod non subest persona, in qua ius, & nomen hæredis cadat: quia persona (vt diximus) ipsorum Fratrum subducitur, & pro non scripta habetur, & sic testamentum videtur non valere, & pro non scripto esse, sicut quando instituitur hæres, qui iam est mortuus. Quoniam in pijs caussis sufficit, quod hæreditas ad piam caussam relinquatur; vtputa, sic generaliter, pro redemptione captiuorum, pro Ecclesiis construendis, pro alimentis pauperum, & similibus, vt C. de Episcopis, & cler. l. si quis ad declinandam. Constat autem Fratres Minores in summa paupertate esse: ergo ad validitatem Testamenti sufficit, quod sit apposita pia caussa (scilicet, pro eorum necessitatibus) licet eorum subducatur persona, & pro non scripta habeatur. Nec est verum, quod non super persona, quæ hæreditatem adeat, quin personam repræsentabit Episcopus, vel Respublica, ut dicitur in d. l. si quis ad declinandam. Et pro hoc facit §. si quis in nomine, Authentica de Ecclesiast. titu. Vbi si quis instituit hæredem aliquem Sanctum, cuius Ecclesia non reperitur in illa ciuitate, nec in eius territorio: dabitur hæreditas Ecclesiæ illius ciuitatis, vbi testator habet domicilium. Et sic, licet Ecclesia illius Sancti instituti non adsit, testamentum tamen, cum sit ad piam caussam, subsistit, & valet; & de necessitate Pretiũ hæreditatis non potest a Fratrib. acceptari. Opin. Bar. singularis

sitate intelligitur facta institutio in memoriam, & reuerentiam dicti Sancti, hoc est, vt in honorem ipsius hæreditas expendatur, & Episcopus capiat hæreditatem.

Respondet obiectioni Baldi.

Nec obstare videtur, quod obijcit Bald. in Authen. Ingressi de sacrosan. Eccl nu. 50. Quod hæreditas est ius vniuersale; cuius Minores Fratres incapaces sunt, & sic destructo principali, ipsa, scilicet, hæredis institutione, destruitur, & accessorium, scilicet, caussa adiecta, quod hæreditas vendatur, & conuertatur in necessitates Fratrum. Nam, licet verum sit, quod testamentum sit nullum, quoad primum caput de hæredis institutione; cum instituti sint incapaces, valet tamen testamentum ex secundo capite, scilicet, quia relicta est hæreditas ad piam caussam, & ipsa pia caussa sustinet vicem hæredis: vt iura prædicta probant.

Nec est uerum, quod destructo antecedenti, destruatur & consequens, quia hoc esset, quando vnum esset ad substantiandum, seu qualificandum alterum: sed in casu, neutrum est ad substantiandum alterum, quando si testator, omisso primo capite institutionis hæredis in personam Fratrum, disposuisset de secundo, s. Relinquo hæreditatem meã, vt vendatur, & conuertatur in necessitates Fratrum Minorum, valida esset dispositio, vt dicitur in d. l. siquis ad declinandam. ergo non est verum, quod irrito Testamento, quoad institutionem hæredum; sit etiam irritum, quoad venditionem hæreditatis conuertendæ ad piam caussam: quia ex pia caussa, quæ sustinet vicem hæredis, validum sit Testamentum, vnde concludit ipse Bart. quod vbi caussa pia est expressa, voce, vel scripto, vel saltem nutu certo ipsius testatoris (quæ necessario, requiritur, vt iura volunt) sufficit ad validandum testamentum alias inualidum, ex institutione Fratrum. Illo tamen semper intellecto (vt supra dictum est) quod quantitas non sit tam magna, quod uideatur in fraudem facta paupertatis, sed quod tantum sit ad subleuandas Fratrum necessitates præsentes, uel imminentes, quia alias saperet thesaurizationem.

Si autem Fratres non instituerentur hæredes, sed alter, qui debeat hæreditatem ipsam uendere, & eius pretium in Fratrum necessitates expendere, hoc nullo uidetur iure Fratribus esse prohibitum. Quare licitè hoc poterunt acceptare (modo quantitas non sit immoderata) ex quo non succedunt in aliquod ius defuncti.

Pretiũ hæreditatis q̃do potetur acceptare Fratres. Eccles. seu Capella Fratrũ nũ possit instituí hæres.

Sed cum Fratres Minores, nec institui, uel substitui, nec directe, nec per fidei commiss. hæredes possint, dubitatur, num eorum Ecclesia, uel Altare instituti ualeant? Ad quod (licet Bart. in Minorica, lib. 1. d. 4. c. 1. dicat, quod sic) respondendo resolute dicimus cum Bald. in Auth ingressi. Et Petro Anchar. in dicta clem exiui, & Seren conscientia, q. 17. & Corduba in exposit. 6. ca Reg q. 11. quod non possint, cum in successionibus (ut supra dictum est) dominium transferatur pecuniarum, & aliorum bonorum in hæredem. Et licet Bart. opinio satis probabilis uideatur, tutius tamen est, pro puriori Regulæ obseruantia, negatiuam cum prædictis Doctoribus partem tenere; prout sic nos Capuccini obseruamus.

Circa autem obseruantiam aliorum Mendicantium, & non Mendicantium ad hanc materiam successionum spectantem, ad eorum Constitutiones, & Statuta me remitto, cum singulorum illa præ manibus habere minime potuerim, Illud tamen de iure pro certo habetur, quod Monachi ad utilitatem Monasterij, singuli de Religione, suis parentibus, & agnatis ab intestato, quemadmodum, & alij existentes in sæculo, possunt succedere Quinimmo non licet eorum parentibus; eos a portione legitima repellere, ut probatur in l. de nobis C. de episco. & cler. in c unico 18. q. 1. & cap. non liceat Parentibus. 19. q. 1. Et hoc indubitanter est tenendum de Religione, quæ licet singulis de Religione proprietatem deneget, eis tamen in communi concedit Vt in Regula Cassin. Carthus. & aliorum Sed in illis Religionibus, in quibus ex propria Regula interdicitur dominium, & proprietas alicuius rei particularis in communi, ut est nostra Religio Minoritana, & diximus supra ex clemen. exiui. §. prouide, de uerbo. signif. communis est opinio, ut inquit Panorm. in consi. 27 in 2. Volum. quod non admittantur Religiosi, sed ueniunt alii succedentes ab intestato, ac si ipsi essent mortui. Argum. ff. de his, qui pro non

non script.hab.l.in Metallum,& C.de hared.Instit.lib.1.

Hodie vero per Priuileg Nicol. Mare Magn.Ordin.Minorum Prædicatorum, Eremitarum,& Carmelitarũ statuitur, quod, licet non possint habere bona immobilia, possunt tamen habere fructũ bonorũ stabiliũ, ut inquit Napod.in consuet.Neap.siquis, vel siqua, in verbo proximiores. Et Refert Cassin in Sũma lib.3.de Reg. cap. 5.n.34.sed secus est de Fratribus Minoribus, pure Regulam obseruantibus, ut est iam supra dictum. D. Iacobus de Graffijs. Additio.

[Tandem Conc.Trid.sess.25.cap.3.de Regularibus concessit omnibus Monasterijs, & domibus tam virorum, quam mulierum,& mendicãtium, exceptis domibus Fratrũ S.Francisci Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de Obseruantia vocantur, etiam quibus, aut ex Constitutionibus suis erat prohibitum, aut ex Priuilegio Apostolico non erat concessum, ut de inceps bona immobilia eis possidere liceat]

HÆRESIS, ET HÆRETICVS.

REGORIVS IX.concessit Fratribus Minorib.proficiscentibus in terras infedeliũ, vt eos, qui per apostasiam schisma, vel hęresim, a Christani nominis confessione recesserunt, inter Sarracenos habitantes, absoluere possint; ac recõciliare per gratiã pœnitentiæ salutaris, si ad obedientiam Ecclesiæ Romanæ in humilitatis spirtu voluerint redire, b.ffo.22. concesione 4. 1 *Pro terris infidelium. Absolutio.*

¶ Idẽ Gregorius concessit præfatis Fratribus euntibus ad terras infideliũ, vt eos, qui quomodolibet a fide, vel vnitate Romanæ Ecclesiæ discesserunt, si redire voluerint,& satisfacere, pro commissis, valeant reconciliare,& ab anathematis vinculo (quo tenentur) absoluere, b.ffo.257.concess.641. 2 *Pro terris infidelium Absolutio.*

ALEXANDER VI.concessit omnibus,& singulis Prælatis Ordinis Minorum de Obseruantia (scilicet Generalibus, Prouincialibus, & Custodibus) plenariam facultatem,& auctoritatem, quoscumq; subditos suos (Fratres, videlicet, & Moniales S.Claræ, ac vtriusq; sexus Tertiarios) inuenerint in aliquo hęresis, vel apostasiæ crimine lapsos, ac etiã relapsos, possint eos absoluere,& cum eis dispensare; prout magis late positum est hoc, supra, in dictione Absolutio ordinaria, quoad Fratres, §.18.& o.fo.65.Et ffo.70.conc.164. 3 *Absolutio. quoad Fratres ac relapsos.*

Aduertendum, quod supradictus casus est de contentis in processu Bullæ Cenæ Domini;& ideo dicendum est de illo, sicut de alijs similibus, prout habetur supra, in dictione Absolutio ordinaria, quoad Fratres, post §.13. *Collector.*

Reliqua attinentia ad huiusmodi materiã; præsertim circa Inquisitores huius criminis, vide infra, in dictione Inquisitores hæreticę prauitatis.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

SED nunc est aduertendum quod obstat Bulla Cenæ Domini, ut supra dixi in verbo Absolutio ordinaria, in Resolutionibus Materia Absolutionum, in primo notab. primi capitis.fol.46. In §.31

IEIVNIVM.

VGENIVS IV. ordinauit, quod Moniales Sanctæ Claræ, ac Tertij Ordinis Sancti Francisci, & aliorum Ordinum Sorores, (scilicet, sub obedientia prædictorum Fratrum existentes) solummodo teneantur ad illa ieiunia, ad quæ Fratres Ordinis Mi.Regulam obseruantes obligati sunt; & eosdẽ modos seruent 1 *Pro Monialibus S.Clara,& Tertiarijs.*

seruent in cibis,quadragesimali tempore:exceptis debilibus,& infirmis,b.fo. 46.Et ffo.42.conce.47.

2 *Pro Secularibus laboratoribus.* ¶ Idem Eugenius declarauit,quod artifices laboriosas artes exercentes,& rustici,siue diuites,sint,siue pauperes , non teneantur ieiunare sub præcepto peccati mortalis , Et quod absolui possunt , & indici ad eleemosynas , & alia bona facienda,o.fo.61.Et ffo.64.conce.82.Et fffo.101.conce.395.

Collector. Aduerte , quod hoc præcipue intelligendum est de rusticis laboratoribus, qui arant ,vel similia opera laboriosa exercẽt. Et nota pro Confessoribus nimis scrupulosis,in absoluendis istis.

Pro infirmis Fratribus. SIXTVS IV. concessit , quod Fratres Minores non potentes ieiunare bono modo,propter infirmitatem, vel debilitatem, non teneantur,o.fo.62.Et ffo.66.concessione 99.Et fffo.100.concess.384.

4 *Pro itinerantibus Fratribus.* ¶ LEO X.concessit,quod Fratres Min.Obseruantes, itinerantes, possint transferre ieiunium diei itinerationis,in alium diem,o.fffo.93.conc.286.

5 *Pro Fratribus prædicantibus.* ¶ Idem Leo concessit,quod Fratres Mino.Maxime prædicatores,actu prędicantes , possint sine scrupulo , & seruato ieiunio, anticipare , seu retardare iuxta suam consolationem) horas comestionis , & serotinæ collationis, o.fffo. 93 .concessione 282.

Ex Priuilegijs Fratrum Sancti Hieronymi.

6 *Pro Fratribus, & domesticis.* SIXTVS IV. concessit, quod in diebus ieiuniorum , ad quæ Fratres obligantur ex præcepto Ecclesiæ, vel Ordinis Statuto, seu Consuetudine, Priores , iuxta eorum conscientiam ; Fratres vero , & domestici , iuxta consilium,& licentiam Priorum,siue Superiorum suorum; cum aliqua infirmitate, vel debilitate grauantur , possint licite sumere aliquam collationem de pane, & vino,aut fructibus,seu alias,o.

7 *Pro Fratribus,& familiaribus* ¶ EVGENIVS IV.concessit,quod Prior Monasterij dicti Ordinis,seu Vicarius in eius absentia,possit dare licentiam de cõsilio Medici,vel sine eius consilio , si commode non possit haberi , vt Fratres Religiosi , & Familiares Monasterij præsentes,& futuri,infirmi,seu debiles, possint comedere carnes, vel oua,seu alia sanis interdicta, in quadragesima , & alijs ieiunijs Ecclesiasticis , sine licentia diœcesani . Vel quod non teneantur ieiunare in prædictis temporibus,etiam sine consilio Medici.Et quod eamdem licentiam possit cõcedere prædictis Priori,& Vicario,eorum Confessor,o.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

1 *Licentia.* *QVOAD §.1.notan.quod idem Eug.IIII.fo.28.ff.112.concessit Cap.gene. facultatem ordinandi,& declarandi,in quibus locis et prouin.Fratres debeant ieiunia Regulæ in cibis quadragesimalibus obseruare,& in quibus debeant Patrum consuetudines imitari,vel aliter se habere .*

IMPETRARE LITTERAS APOSTOLICAS.

PAVLVS II. statuit,quod nullus Fratrum Minor.impetrare, nec recipere valeat aliquem locum, seu domum , etiam quarumcumque litterarum Apostolicarum obtentu;nisi de licentia Generalis,vel Prouincialis illius Prouinciæ,in qua locus,seu domus ipsa consistit;nisi his litteris fuerit specialiter derogatum,B.fo.10.Et ffo.94.concessione 103.

SIX-

¶ SIXTVS IV. districte inhibuit Fratribus Mino. ne impetrent a Protectore Ordinis aliquas litteras, vel aliquid aliud, vltra quam sua facultas, in Regula Prædictorum Fratrum concessa, se extendit: nec etiam taliter ab alijs impetratis vtantur. Et voluit, quod, qui contrarium fecerint, puniãtur illis pœnis, quibus essent pro grauibus culpis (secundum Statuta dicti Ordinis) puniendi. Ac, quod tales sint nihilominus priuati actibus legitimis, & a suis (si quæ habent) suspensi Officijs, ipso facto. B. fol. 53. Et ffo. 137. concessione 303. 1 *Protector Ordinis.*

Qualiter nequeant prædicti Fratres impetrare aliquod Indultum Apostolicum, præsertim Exemptionem, sine licentia suorum Superiorum; vide sup. in dictione Exempti Fratres, §.9. & 11. *Collector.*

ANNOTATIO CORDVBAE.

QVOAD §. 1. notandum quod ista suspensio ipso facto, quam hic Sixt. IIII. infligit contra impetrantes litteras a Protectore aliter, quam ipse decernit iam non valet secundum illos, qui tenent, quod Sixt IIII. reuocauit omnes obligationes, & pœnas ipso facto contentas in omnibus Statutis, & Declarationibus, etiam Papalibus pro nostro Ordine specialiter editas, vt habetur inf. tit. Statuta Ordinis, §. 1.

IMPRIMERE LIBROS.

CLEMENS VII. quia in Concilio Lateranensi prohibitum est, ne imprimantur aliquæ scripturæ, nisi prius per loci Ordinarium, & Inquisitorem, visæ, & approbatæ fuerint; Concessit Fratribus Min. Obseruan. licentiam imprimi faciendi, spectantia ad eorum Ordinem, sine dicta Ordinarij, & Inquisitorum reuisione, o. 1 *Obstat Côc. Trid. sess. 4. de vsu, & edit. librorum.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

EST hic aduertendum, quod Conc. Trid sess. 4. de vsu, & editione librorum sacrorum, modum tradens impressoribus, ait, Nulli liceat imprimere, vel imprimi facere quosuis libros de rebus sacris, sine nomine auctoris, Neque illos in futurum vendere, aut etiam apud se retinere, nisi primum examinati probatique fuerint ab Ordinario, sub pœna anathematis, & pecunia in canone Concilij nouissimi Lateranensis apposita. Conc. Trid.

Et si Regulares fuerint, vltra Examinationem, & probationem huiusmodi, licentiam quoque a suis superioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, iuxta formam suarum ordinationum: Qui autem scripto eos communicant, vel euulgant, nisi antea examinati, probatiq; fuerint, eisdem pœnis subiaceant, quibus impressores. Contra Regulares.

In Conc. autem Lateranensi supradicto Leo X. in Const. 10. Inter sollicitudines, ait, statuimus, & ordinamus, quod de cetero perpetuis futuris temporibus, nullus librum aliquem, seu aliam quamcumq; scripturam, imprimere, seu imprimi facere, præsumat: nisi in Vrbe prius per Vicarium nostrum, & sacri Palatij Magistrum; in alijs vero ciuitatibus, & diœcesibus, per Episcopum, vel alium habentem peritiam scientia libri, seu scripturæ huiusmodi imprimendæ, ab eodem Episcopo ad id deputandum, ac Inquisitorem hæretica Const. 10. in bullar. Pœna apposita.

hæretica prauitatis, diligenter examinetur, &c. Qui autem secus præsumpserit, vltra librorum impressorum amissionem, & illorum publicam combustionem, ac centum ducatorum fabricæ basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe sine spe remissionis, solutionē, ac anni cōtinui exercitij impressionis suspensionē, Excōicationis sentētia innodatus existat.

Pœna in constitut. Capuccinorum apposita. *Et in nostris Constitutionib. c. 9. ordinatur, ne aliquis Fratrum audeat imprimere, aut imprimi facere, aut publicare libros, absq; licentia in scriptis habita admodum R. P. Generalis, vltra aliam Ordinarij licentiam, in Conc. Trid. requisitam. Et si quis aliter contrafacere præsumpserit, ipso facto sit priuatus omni actu legitimo, vltra pœnam Concilij Lateranensis.*

Ex quibus omnibus supradictis elicitur, primo, supradicta Clem. VII. concessioni obstare Conc. Trid. Ac quoad nos Capuccinos, etiam obstare nostras Constitutiones: Ita quod si quis ex Minoribus, alijsq; Regularibus; absque suorum Superiorum, & Ordinarij licentia, librum aliquem imprimere, vel imprimi facere præsumeret, absque dubio pœnas supradictas incurreret.

Actus legitimi qui dicantur. *Secundo, quod Capuccini, vltra pœnā Later. Conc. incurrerent in priuationē ipso facto, cuiuscumq. actus legitimi: & per actus legitimos intelliguntur ad hoc propositum, regere, prædicare, confessionē audire, legere, visitare, diffinire, eligere, eligi, accusare, testificari, & ad ordines promoueri, ut Angelica, in ver. Actus, §. 3. quæ etiam in Const. Farinerij, dicuntur Off. Ordinis; sed per constit. Frat. Min de Obser. Romæ impressas an. 1585. per huiusmodi priuationem, non intelligitur priuari ab executione Ordinum, nec a testificatione in iudicio, nec a lectione, nec a uoce actiua, &c. sed a confessione sæcularium.*

Congreg. Cardin. *Tertio circa id; quod dicitur supra in Conc. Trid. Qui autem scripto eos communicāt, sac. cong. Card. sup. Conc. declarauit, ibi etiam comprehendi Lectiones, Annotationes, Disputationes, Conciones, & alia similia, necnon Tractatus pertinentes tum ad deuotionē, tum ad quietationem conscientiarum stimulatarum Fratrum, & cetera huiusmodi, quæ sibi inuicem communicant Fratres, etiam si concionatores fuerint approbati ab Ordinario: Verum, quia ex huiusmodi declaratione varia fuit exorta inter Religiosos perturbatio; Ideo eademmet Congreg. ex Relatione Illust. Card. Alciati, declarauit, supradicta esse intelligenda tantum, quando darentur, vt typis mandarentur, prout sic reperitur Authentica Romæ, in nostro Archiuio.*

Additio. *[Quarto notandum quod in nouo Indice Romano edito anno 1596. in Regula nouiter apposita, in tit. De impressione librorum, §. 1. cauetur ut nullus liber in posterū excudatur, qui non, in fronte nomen, & cognomen, & patriam præferat Auctoris. Quod si de Auctore non constet, aut iustam aliquam ob caussam, tacite eius nomine Episcopo, & Inquisitori, liber edi posse videatur, nomen illius omnino describatur, qui librum examinauerit atque approbauerit.]*

INCARCERARE.

Correctio. QVALITER possint, & debeant Fratres Minores delinquentes incarcerari, uide sup. in dictione Correctio.

INCORRIGIBILES FRATRES.

De eiectis ab Ordine.

INNOCENTIVS IIII. prohibuit districte, ne Frat. Minores, quos a Generali, aut a Prouincialibus Ministris ab Ordine, pro suis culpis, & demeritis expelli contigerit, præsumant prædicare, seu Confessiones audire, uel docere, nisi de licētia Sedis Apostolicæ, aut prædictorum Ministrorum, ad aliū transierint Ordinē; prout latius positū est supra, in dictione Eijcere, seu Expellere ab Ordine. §. 1. Et habetur, B. fol. 16. Et ffo. 120. conc. 261.

ALE-

ALEXANDER VI. concessit facultatem Generalibus, & Prouincialibus Ordinis Minorum, ut posśint Fratres incorrigibiles, habitu Ordinis, ex poliare, & ab Ordine eijcere; prout habetur supra, in dictione Habitus Fratrum. §.9

ANNOTATIO CORDVBÆ.

EST aduertendum, quod concessio Maris magni, vt Prælati, quos indignos iudicauerint, eijcere, & expellere possint ab ordine, sane est intelligenda. Quia S. Thom. Quolibet. vlt. dicit. quod nullus Religiosus, quantumcũque malus, si non vult corrigi, debet expelli, quoniam pœna expulsionis, est sicut excommunicatio in Ecclesia; unde nullus, nisi propter contumaciam, expellendus est, sed est in carcere sequestrandus, vel alio modo secundum ordinationes suæ Religionis, puniendus. Plura alia ad hoc pertinentia, vide supra quæ dixi in verbo Eijcere, in verbo Apostata. *In §. 2.*

INDVLGENTIÆ.

¶ *Distinctio materiæ Indulgentiarum.*

CIRCA materiam Indulgentiarum, Ordini Minorum, & alijs Ordinibus Mendicantium, concessarum, sic proceditur. Primo enim ponuntur Indulgentiæ, tam Plenariæ, quã aliæ, quæ solum attinent ad personas Fratrum Minorum, necnon ad alias personas, quæ eorumdem Priuilegijs vniuersaliter gaudere possunt; Deinde subiunguntur aliæ, quæ pertinent ad sæculares deuotos Ordinis, tam Ecclesias eorumdem Fratrum visitantes, quam aliqua alia, respectu ipsorum Fratrum, & suorum Monasteriorum facientes; ac etiam multæ aliæ Indulgentiæ, prout infra patebit. *Collector.*

INDVLGENTIÆ, QVOAD FRATRES.

Distinctio materiæ Indulgentiarum quoad Fratres.

CIRCA Indulgentias pertinentes solum ad Fratres, sic proceditur. *Collector.*

¶ Primo, ponuntur omnes Plenariæ.

¶ Secundo, adduntur aliæ Indulgentiæ non Plenariæ.

¶ Tertio superadduntur Indulgentiæ Stationum Vrbis Romæ, ac Hierusalem, & Sancti Iacobi.

Indulgentiæ Plenariæ quoad Fratres.

MARTINVS V. Eugenius IIII. Nicolaus V. Cailistus III. Pius II. ac Sixtus IIII. concesserunt omnibus Fratribus Mi. de Obseruantia; quod possint eligere Confessorem, qui ipsis posśit concedere Indulgentiã Plenariam, in articulo mortis. Et quod si occurrerit casus, quod non posśint Confessorem eligere, seu habere; tunc etiam consequantur prædictam Indulgentiam, si sunt in statu gratiæ, b. ffo. 71. concesśione 185. 1 *Pro articulo mortis.*

2 SIxtus 4. concessit, quod in receptione Habitus cuiuslibet Fratrum Ordinis
Pro receptione habitus. Sancti Francisci, sit Indulgentia Plenaria recipienti. Et similiter, in die obitus. o. fo. 63. Et ffo. 67. conc. 104. Et fff. 95. conc. 320.

3 IDEM Sixtus, concessit vere pęnitentibus, confessis, visitantibus Ecclesiam Sãctæ Mariæ de Populo, Vrbis Romæ, in festiuitatibus præcipuis
Pro festis Dominæ nostræ. Dominæ nostræ, scilicet, Conceptionis, Natiuitatis, Purificationis, Annuntiationis, Visitationis, & Assumptionis, a primis Vesperis vsque ad secundas Vesperas, Plenariam omnium peccatorum remissionem, & veniam. B. fffo. 77. conc. 233.

Ex Priuil. Augustiniensium. ¶ Hac concessione gaudere possunt Fratres, ratione generalis Cõcessionis Indulgentiarum Vrbis Romæ, necnon & alterius specialis Concessionis, quæ habetur hic infra. §. ultimo.

Collector. Idem Sixtus concessit omnibus vere pœnitentibus, & confessis, qui prædictam Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Populo uisitauerint qualibet die Sabbati
4 *Pro Sabbatis quadragesimæ.* singularum hebdomadarum quadragesimæ, omnium peccatorum suorum remissionem, & ueniam. B. fffo. 78. conc. 234.

Collector. ¶ Huiusmodi concessione, possunt etiam gaudere Fratres extra Vrbem Romam, propter generalem Concessionem Indulgentiarum prædictę Vrbis, eis plenissime factam. Non tamen poterunt gaudere huiusmodi Indulgẽtijs, personæ sæculares, quæ uisitauerint Ecclesias huiusmodi Fratrum extra dictam Vrbem, prout aliqui Fratres asserere nisi sunt. Quapropter, Leo X. fecit super hoc quandam Declarationem, & Concessionem, quæ ponitur infra. §. vltimo.

5 INNOCENTIVS VIII. concessit, ut Fratres Min. Sacerdotes, cele-
Communicare. brantes in diebus Dominicis, & sollemnitatibus Domini, & B. Mariæ, & Sanctorum nostri Ordinis, habeant Indulgentiam Plenariam, & Fratres Lai-
6 ci quando communicant. o. ffo. 69. conc. 148. Et fffo. 99. conc. 361.

Cõicare. IIDEM Innocentius concessit, ut Moniales communicantes habeant Indulgentiam plenariam. o. ffo. 69. conc. 150.

7 IVLIVS II. concessit, quod Fratres Min. obseruantes, toties, quoties Co-
De Corona Dominæ nostræ. rona Virginis Mariæ, quæ continet 72. Aue Maria, & octo Pater noster (præmittendo ante quaslibet decem Aue Maria, unum Pater noster) dixerint, lucrentur Indulgentiam Plenariam, addendo tamen, unum Aue Maria pro ipso
Collector. Domino Papa. o. fff. 92. conc. 273.

8 ¶ Vide infra. §. 11. cum additionibus sequentibus.

De Corona Domini nostri. IDEM Iulius concessit, quod prædicti Fratres, dicendo Coronam Saluatoris nostri Iesu Christi, quæ continet 33. Pater noster, & totidem Aue Maria, in memoriam annorum uitę Christi, lucrentur consimilem Indulgentiam
Collector. Plenariam, sicut pro Corona B. Virginis. o. fff. 92. conc. 274.

9 ¶ Vide circa hoc infra. §. 11. cum ibidem additis.

De Corona B. Virginis. LEO X. concessit, quod Sorores Sanctæ Claræ, & Tertij Ordinis, de pœnitentia nuncupatæ, in congregatione commorantes, & sub cura Fratrum Minorum obser uiuentes, toties quoties Coronam Virginis Mariæ dixerint,
Collector. lucrentur Plenariam Indulgentiam, o. fffo. 62. conc. 272.

10 ¶ De huiusmodi Coronis, ponitur infra alia Concessio melior. §. 11.

Pro Monialibus in cõmunione. IDEM Leo, concessit supradictis monialibus, ut quoties sacram sumunt Communionem, ea die, Plenariam Indulgentiam consequantur. B. fffo. 42. cõcessione 133.

11 IDEM Leo, concessit Sororibus, seu Ancillis Ordinis Beatæ Mariæ, ut di-
De Coronis cendo Coronas Domini Iesu, & Beatæ Marię Virginis, consequantur Plenar. Indulgẽtiam suorum peccatorũ. Et declarauit, quod hoc idem (licet forte minus clare) concesserat ipsemet Leo Monialibus S. Claræ. B. fffo. 43. conc. 134.

Collector. ¶ Ex hac concessione, & ex alijs suprascriptis colligitur, bis concessum esse

Fratri-

Fratribus Mino.& Monialibus Sanctæ Claræ,vt dicẽdo Coronas Domini no
stri,& Dominæ nostræ,consequantur Indulgẽtiam Plenariam,licet clarius in
Oraculis viuæ vocis supra positis,scilicet.§.7.& 9.

¶Notandum est autem,quod Corona Domini nostri Iesu Christi continet *Corona*
33.Pater noster,& totidem Aue Maria,in honorẽ annorum vitę eiusdẽ Chri- *Christi con*
sti.Corona vero Beatæ Virginis , dicitur ab aliquibus continere.63.Aue Ma- *tinet 33.*
ria, & de decem in decem, vnũ Pater noster. Et sic habetur in litteris Leonis *Pater.Co*
superius allegatis.Sed,vt alij dicunt,& melius,continet.72.Aue Maria,in me- *rona Beatæ*
moriam.72.annorum , quos Beata Virgo in hoc sæculo creditur vixisse. Et ita *Virg.conti*
ponitur in alijs litteris eiusdem Leonis B.ffo.63.conc.204. *net.vel 63*

IDEM Leo concessit,supradictis Ancillis Beatæ Mariæ, & Monialibus San *vel 72.*
ctæ Claræ,vt quoties sacram sumpserint Communionem,ea die Plenariã cõ- *Aue Mar.*
sequi valeant Indulgentiam.Et quod possit eis impendi Benedictio Papalis. 12
B.ffo.43.conc.127. *Cõicare.*

IDEM Leo concessit,quod Fratres infirmi, ac senes in decrepita ętate con- *Nota.*
stituti,dicendo vnum Psalm.vel hymnum Virginis,vel Domini nostri,lucren 13
tur Indulgentias concessas , dicentibus Coronas Iesu Christi Domini nostri, *Pro ĩfirmis*
& Matris suę,quia huiusmodi personæ non possunt semper tot dicere.O.ffo.
60.conc.181.

IDEM Leo concessit, quod in Sabbato in Ramis Palmarum, & in die san 14
cti Ioannis Euangelistæ,ac in festo eiusdem,quod dicitur,ante Portam Lati- *Liberatio*
nam,quilibet Fratrum Mino.regularis Obseruan.dicendo Psalm.Pœnitentia *animarũ*
les,vel quinquies Pater noster, cum totidem Aue Maria , ante Sacramentum *a Purgato*
Altaris,possit liberare vnam Animam a Purgatorij pœnis. Voluit tamen præ- *rio.*
fatus Pontifex,quod Fratres prædicti in perpetuum , die qua prædicta gratia
vtentur, dicant pro Sanctitate sua vnam Coronam Beatæ Virginis Mariæ.O.
ffo.61.conc.184.

¶Solum tres præfatæ Concessiones pro liberandis animabus Purgatorij,in 15
ueniuntur authẽticæ. Aliæ autem,quæ ponuntur, vbi explicantur Indulgen- *Collector.*
tiæ per singulas ferias Quadragesimæ, reperiuntur in multis Summarijs Ro- *Nota.*
mæ impressis. Et ideo non debent contemni,quamuis de ipsis nulla habeatur
certitudo nec practicentur Romæ Valeant tamen,prout valere possunt.

IDEM Leo concessit , quod Fratres Minores dicentes , vel recitantes offi- 15
cium defunctorum pro animabus existentibus in Purgatorio, vel Septẽ Psal. *De officio*
Pœnitentiales,easdem consequantur Indulgentias,quas consequuntur dicẽ- *Defuncto*
tes Coronam Beatę Virginis,Mariæ,scilicet, Indulgentiam Plenariam, toties *rum*
quoties dixerint.O.ffo.61.conc.187. *De Psal.*

IDEM Leo concessit , quod omnes Prouinciales Fratrum Minor.Obseru. *Pœnitent.*
acta visitatione ordinaria in Conuentibus suę Prouinciæ, habeant facultatẽ 16
concedendi Indulgentiam Plenariam, omnibus Fratribus cuiuslibet Conuẽ *De visita.*
tus sic visitati. Et idem de Monialibus Sanctæ Claræ,& Tertiarijs in Congre- *Conuentuũ*
gatione viuentibus.o.ffo.93.conc.285. *quæ fit a*

[*Idem Concessit Greg.13.Societati Iesu, vt in eorum Compend.Priuilegiorum, verbo* *Prouincia*
Visitatores.] *libus.*

IDEM Leo concessit, quod toties , quoties Fratres Minor.de Obseru.di- 17
cunt Missam Conceptionis Virginis Mariæ,ac intendunt orare pro sua Sancti *Pro dicen.*
tate,& vniuersali Ecclesia,habeant Indulgentiam Plenariam.o. *Missã Co*

¶Pręd icta Concessio non est alias impressa,quia post impressionem Libro *cept.*
rum Priuilegiorũ fuit obtenta,seu ad partes Hispaniæ adducta: Nihilominus *Collector.*
tamen pro indubitata haberi potest, cum habeatur in Registro Commissario
rum Curiæ Romanæ,ac inde sit fideliter extracta.

18 IDEM Leo ampliauit supradictam Indulgentiam, pro fratribus eiusdem Ordinis, audientibus præfatam Missam Conceptionis, ac etiam pro Monialibus S. Claræ in Congregatione viuentibus, similiter audientibus prædictam Missam. o.

Pro audientibus missam Conceptionis.

Collector. ¶Hæc Concesſio non est alias impressa, propter caussam supradictā in fine concesſionis præcedentis.

19 ITEM Leo concesſit Monialibus Sanctæ Claræ, sub cura fratrum Minor. Obser. existentibus; ac per consequens eisdem fratribus, quod dicendo Cāticum graduum, lucrentur Indulgentiam, quam lucrantur dicendo Coronam Virginis Mariæ, scilicet, Indulgentiam plenariam. o.

De cātico graduum.

Collector. ¶Ista Concesſio nō est impressa, propter causā supra scriptā in calce. §. 17.

20 IDEM Leo concesſit præfatis religiosis, quod dicendo decem Psal. Pasſionis Christi, scilicet, Deus Deus meus respice in me, &c. vsq; ad Psal. In te Domine speraui inclusiue, lucrentur id, quod lucrantur dicēdo Coronam Domini nostri Iesu Christi, scilicet, Indulgentiam Plenariam. o.

De decem Psal. Pasſionis Christi

¶Præfata Cōcesſio, nō est alibi impressa, propter caussam supradictā. §. 17.

Collector. ¶Aduertendum est circa hanc vltimam cōcesſionem, quod decē Psalmi de quibus in ea fit mentio, quinque, sunt primi quinq; Psalmi qui habentur in principio Primæ dominicalis: Reliqui verò quinque, sunt etiam primi existētes in principio feriæ secundæ. Appellantur autem Psalmi Pasſionis Christi, quia creditur, quod ipse Redemptor noster, pendens in Cruce dixerit illos: Nam primum verbum, quod dixit in Cruce, scilicet, Heloi, &c. est in Hebræo principium primi Psal. prędictorum. Et vltimum verbum, quod ibidem protulit, scilicet, In manus tuas, &c. habetur in vltimo Psalmo præfatorum decem.

Collector. ¶Sciendum, quod vltra supradictas Indulgentias Plenarias fratribus Minoribus concessas, sunt etiam eisdem fratribus cōcessæ multæ Absolutiones Plenariæ in varijs Festiuitatibus, alijsq; diebus & temporibus anni, quarum nonnullæ habent insimul Indulgentias plenarias. Sed quia huiusmodi Concesſiones positæ sunt in dictione, Absolutio extraordinaria quoad fratres, ideo hic non ponuntur.

Sequuntur nonnulla alia Indulgentiæ Plenariæ concessa directe alijs Fratribus Ordinum Mendicantium.

Pro fratribus Prædicatoribus.

21 SIXTVS IV. concesſit Fratribus Ordinis Prædicatorum, & Monialibus eorumdem de Obseruātia, ac Tertiarijs eiusdē Ordinis, in regnis Castellæ, & Legionis cōsistentibus, vere pænitentibus, & confessis, vt anno quolibet in festo Sancti Dominici, & semel in mortis articulo, Plenariam Indulgentiam omnium peccatorum subsequantur: Ac etiam quod omnes Indulgentias, & peccatorum remisſiones, quas certis anni temporibus almæ Vrbis Ecclesiasticas Stationes nuncupatas visitantes consequuntur, valeant consequi, prout Fratribus Min. concessum est. b. fo. 55. Et fffo. 73. conc. 191. & fffo. 119. conc. 540.

Pro festo S. Dominici. Particularis pro Regnis Castellæ, et legionis.

Collector. ¶Huiusmodi Cōcesſione Indulgentiæ Plenariç, nequeunt vti Fratres Min. nisi illi, qui sunt in Prouincijs dictorū Regnorū, quia ipsi habēt ad hoc specialē concesſionē. Dico autem, quod possunt hac Concesſione vti, non in die sancti Dominici, vt littera dicit, sed in die Sācti Frācisci; prout declaratū est per Iuliū 2. & positū est supra in dictione Cōmunicatio Priuilegiorū, §. 12. & 13.

Pro

Pro Fratribus Augustiniensibus.

INNOCENTIVS VIII. concessit fratribu Augustiniensibus Obseruantibus, Congregationis Hispanię,& Monialibus,vt Priores dictæ Cögregationis,& Confessores ab eis deputati,eisdem personis dictę Congregationis vere pœnitentibus,& confessis,quandiu sub Obseruantia regulari dicti Ordinis vixerint,ac in sinceritate fidei,& vnitate sanctæ Matris Ecclesiæ, & obedientia Sedis Apostolicæ permanserint, semel in quolibet anno; in festo Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi,& deinde in mortis articulo,omnium peccatorum suorum,de quibus corde contriti,& ore confessi fuerint, Plenariam Indulgentiam impendere valeant.b.fo.131.Et ffo.264.conce.683. 22 *Pro die Natiuitatis Domini nostri Particularis pro Hispania.*

IVlius II.concessit Fratribus Augustiniensibus,vt Confessores idonei,& regulares,quos ipsi,de licentia suorum Superiorum,duxerint eligendos, possint eos absoluere ab omnibus excessibus, & delictis , ac semel in vita , & in mortis articulo,omnium peccatorum suorum remissionem elargiri.B.fffo.66. concessione 207. 23 *Pro semel in vita et in mortis articulo.*

Pro omnibus fratribus Mendicantibus, ac eorum Tertiarijs,& familiaribus eorumdem.

LEO X. concessit,quod vniuersi,& singuli Ordinum Mendicantium Fratres,& Moniales,Tertijq; ordinis vtriusq; sexus,& familiares eorum düntaxat,possint gaudere omnibus,& singulis Indulgentijs,& gratijs,per prædecessores suos,& per ipsum,domui Beatę Mariæ de Populo de Vrbe cöcessis, & concedendis,perinde ac si ipsi prædictam domum de Populo personaliter visitarent,illis diebus etiam,& festiuitatibus,quibus Indulgentiæ huiusmodi concessæ sunt,aut fuerint.B.fffo.56.conc.157. 24 *De Indulgentijs sancta Maria de Populo.*

¶ Quę autem sint huiusmodi Indul.dictum est supra.§.4.& 5.

¶ Sciendum est circa prędicta,quia idem Leo,informatus,quod aliqui asserebant,quod prefatis Indulgentijs poterant gaudere sęculares,visitantes Ecclesias fratrum prædictorum, fecit quamdam inhibitionem post concessioné suprascriptam,sub sequentibus verbis. *Collector.*

¶ Inhibemus in uirtute Sanctæ Obedientię,& sub excömunicationis latę sententiæ pœna,eo ipso per contrafacientes incurrenda,omnibus,& singulis fratribus cuiuscumq; Ordinis & quibuslibet alijs personis,ne prædicent, aut publice,vel priuate nuntient,quod Indulgentiæ,& gratiæ huiusmodi sanctę Mariæ de Populo,ad personas sęculares extendantur. Non obstantibus quibuscumque in contrarium faciẽtibus,quæ,quoad præmissa,reuocamus,& annullamus.B.fff.56.conc.157.in fine. *Excommunicatio.*

¶ Vide circa hoc,supra in dictione Communicatio Priuilegiorū.post.§.23. *Collector.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVAD §.11.circa id quod ibi Collector dicit, quod,scilicet alij dicunt,& melius,quod Corona Domina nost. continet 72. Aue Maria, &c. Notãdem quod ly melius, nulla ratione probatur:nam ad vtramque partem sunt diuersæ opiniones:in tota autẽ Italia(ut refert quidam pater fide dignus)tam Fratres,quã sęculares cõmuniter dicunt Coronam 63. Aue Maria,ut hic primo expresserat Leo X.Sicque(vt ait idem Pater) diuersa sunt Concessiones,et pro utraque Corona concessa est nobis Indulgentia Plenaria. Pro Corona 63. Aue Maria est in tota Italia communis opinio apud fratres nostros, concessisse nobis Corona B. Marię quot contineat Aue Maria

Sixt.IIII.Indulgentiã præfatam,& de hac assertione loquitur Leo X.in hoc §.11.& habetur fff.43.in princ.Pro Corona autem 72. Aue Maria,sunt facta prædicta Concessiones contentæ in eod.Compen. paulo superius.§.7.per Iulium 2.etiam,& ut hic annotatur per Collectorem etiam esse concessum per Leo.X.fff.63.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Ex Priuil. Carthusiẽs

VILIBET Frater Ordinis Fratrũ S.Hieronymi Hispaniæ,potest in die Natiuitatis Gloriosæ Mariæ,vnum,ex expositis per Priorem, Confessorem sibi eligere, qui eum ab omnibus suis peccatis, & excessibus,etiam Sedi Apostolicæ reseruatis,absoluat,Plenariãq; remissionem concedat . Ita concessit Sixt.IIII. Carthusiensibus,& refertur in Compend.Cisterciens.Hispan. verbo Indulgentia.§.5.

Canonicis Lateranẽs: de Vrbe.

Fratres dicentes vnum Miserere. Indulgentiam plenariam consequuntur;ita concessum est a Sixt.4.Canonicis Lateranensis Ecclesiæ de Vrbe, & habetur in manuscripto.fol.50.pag.2.in fine.Dicentes autem unum Miserere,in quolibet altari suæ Ecclesiæ,consequuntur Indulgentias Vrbis,illius diei.Idem Sixt.4.eisdem,ut refertur in Compendio.Societatis Iesu,verbo Indulgentia.§.13.

Congrega. Cassinens. Not.Emphasim verborum. Innoc.8.

Quicumq; Confessor,quẽlibet Ordinis religiosum,in articulo mortis,ab omnibus Casibus (nullo excepto)cum omnimoda auctoritate,ac si in illo actu esset Summus Pontifex,absoluere potest;& eadem auctoritate ei Indulgentiam plenariam concedere.Ita cõcessum est per Innocent.8.Monachis Congreg.Cassin.Ordinis S.Benedicti.Et refertur in lib.Priuil.& Constit.eiusdem Congregationis fol.47.§.1 & fol.48.§.2.

Congrega. Lateran. Iulius 2.

Quicumq; ex Fratribus,Psal.Miserere mei,in Ecclesia dixerit singulis diebus in perpetuum,cũ oratione pro Pontifice,scilicet, Deum omnium fidelium Pastor,&c. vel Omnipotens sempiterne Deus,lucratur omnes,& singulas Indulgentias, quæ sunt concessæ Ecclesiis & locis totius orbis.Hoc concessum est perpetuo per Iulium 2.personis Congreg. Lateranen.anno 1506.ut in manuscripto fol.50.& refertur in Compend. Societ. Iesu, Verbo Indulg.§.17.& in Compendio fratrum S.Hieron.Hispan.fol.124.§.2.

Congrega. S. Iustinæ.

Leo X.concessit Sacerdotib.Congreg.S.Iustinæ, Ordinis Sancti Benedicti , ut dicentes tres Missas,pro anima alicuius defuncti consanguinei,intra 3.gradũ,super vno altari, per Priorem in propria Ecclesia assignato,liberent illius animã,a pœnis Purgatorij,ac si celebrassent,super altare S.Gregorij,aut S.Sebastiani Romæ; ita refertur in Compend. Priuil.Canonic.S.Saluatoris in Lauro de Vrbe.fol.30 qui eisdem gratijs,& Indulgentijs gaudent;& in Compend.Fratrum S.Hieron.Hispan.fol.36.

Eidem Cõgre.S.Iustinæ & Montis Oliueti Pius 2. Iulius 2.

Tempus,quo Septem Psalm.dicere tenemur ad lucrandam Indulgentiam plenariam semel in vita,& in mortis articulo abbreuiari potest,ita vt satisfactum sit Priuileg. si toties prædictos Psalm.dicamus quot sunt in anno Hebdomadæ,etiam si insimul eos dicamus:ita concessit Pius 2.Congreg.S.Iustinæ,& Iulius.2.Congreg.Montis Oliueti, ut refertur in Compend.S.Hieron.Hispan.fol.121.§. 15.

Fratribus Eremitis S. Hieron: alias de Pisis. Pius V.

Quilibet Religiosus,illius Ordinis,in quarta Dominica Quadragesimæ, cõfessus ore & contritus corde, Indulgentiam plenariam,& remissionem omnium peccatorũ, a culpa,& pœna,in forma amplissima Iubilæi,consequitur.Ita concessit Pius V. anno Domini 1571.Fratribus Eremitis S.Hieron.alias Beati Petri de Pisis. Et refertur in Cõpendio Priuil.S.Hieron.Hispan.fol.121.§.15.

Societati Iesu. Pius V.

Possunt Patres Societatis Iesu,Indulgentias omnium Stationum Vrbis,eisdẽ diebus in propria Ecclesia,uel domo consequi,dũmodo visitent,quinq; altaria,vel in vno,quinque psalmos,aut si nesciant legere,alias orationes dicant: Pius V.viuæ vocis Oraculo. Refertur in Comp. Priuil.ipsorum Patrum,in verbo.Indulgentia,§.14.

Fratribus Minoribus

Generalis Ordinis Minorum, Prouinciales,& alij Superiores , ac vniuscuiusque eorum antiquior Socius secundum Religionis ingressum,quocumq; se ex obedientia transferre

ferre contigerit, singulis secundis, & quartis ferijs, pro animabus defunctorum celebrantes, easdem indulgentias pro dfunctis consequuntur, ac si in Altaribus Romæ priuilegiatis, tam intra, quam extra muros celebrarent; in quibus qui celebrant, singulas animas, per singulas Missas, a pœnis Purgatorij liberant. Clemens VII. Minoribus concessit, vt in Priuil. manuscripto fol. 63. & refertur in Compend. Priuileg. Patrum Societatis Iesu, §. 36. Liberatio animarũ a Purgatorio Clemens VII.

Item Confratribus multorum Confraternitatum, a Gregorio XIII. fuerunt concessæ Indulgentiæ plenariæ, vt puta, Confraternitatis Sanctissimæ Trinitatis de Vrbe, pœnitentibus, & contritis, qui nomen Iesu in mortis articulo nominauerint, eorumque Ecclesias visitauerint in die Sanctissimæ Trinitatis, & Natiuitatis, Assumptionis, Purificationis & Visitationis B. Mariæ: Et confratribus Archiconfraternitatis Corporis Christi de Vrbe in Damaso, visitantibus Altare, vbi fuerit Sacramentum Eucharistiæ, in festo Corporis Christi, vel infra eius octauam, & inibi deuote pro statu Ecclesiæ orantibus: Ac confratribus Confraternitatis Corporis Christi supra Mineruam, omnibus confitentibus peccata sua, in festo, vel infra octauam Corporis Christi, & Sacramentum Eucharistiæ deuote suscipientibus, aut celebrantibus: Ac Confratribus Confraternitatis Confalonis Vrbis, omnibus pænitentibus, & confessis celebrantibus, vel Sacramentum Eucharistiæ deuote sumentibus, singulis, tam Domini nostri Iesu Christi, quam eiusdem Matris S. Mariæ festiuitatibus, necnon S. Luciæ, S. Alberti, SS. Quadraginta Martyrum, S. Mariæ Magdalenæ, SS. Petri, & Pauli festiuitatibus. Vt videre est in eorum Bullis, & narrantur in Compendio Priuilegiorum Fratrum S. Hiero. Hispan. Collecto a Patre Carsia anno 1591. fol. 121. Confraternitatibus. Sãctissimæ Trinitatis de Vrbe. Corporis. Christi, in Damaso. Corporis Christi supra Mineruam. Cõfalonis.

¶ Pro Fratribus Camaldulensibus.

EST notandum, quod Clemens VII. anno Domini 1529. concessit viua vocis Oraculo, omnibus Fratribus Camaldulensibus, oblatis, & Nouitijs, qui visitauerint, ad hunc, vel alium effectum, quamlibet Ecclesiam, aut Oratorium Eremitorij, vel alterius loci, ipsis Fratribus, tunc, vel in futurum subiecti; recitando semel Psalm. Exaudiat te Dominus, vel ter Pater noster, & ter Aue Maria, rogando pro felicitate status suæ Sanctitatis, dum viueret, & post mortem, pro sua animæ salute; omnes Indulgentias, quæ a Sede Apostolica in generali, aut particulari, aut quouis alio modo, ad illud vsque tempus erant concessæ, & quæ in posterum essent concedendæ, sub quauis forma verborum, tam Ecclesiis intra Vrbem Romam consistentibus, quam extra, & in omnibus Mundi partibus fabricatis, ita & eo modo, ac si in specie prædicti Eremitæ, in propria persona, statutis temporibus, Ecclesias, & loca illa visitassent, ac ea, quæ pro illis consequendis essent, necessaria fecissent. Insuper si quis eorum, legitimo impedimento impeditus, vt prædictas eorum Ecclesias, aut Oratoria, visitare non posset, tunc sufficiat, vt dicat dictum Psalmum, Exaudiat, vel ter Pater noster, & Aue Maria, quocumque in loco se inuenerit: & si quis omnino ea dicere non posset, sufficiat illud dicere sola mente, vel intentione. Et insuper, concessit, quod consequantur omnes Indulgentias, & peccatorum remissiones, quas consequerentur, si recitassent Rosariũ, vel Coronam Dominæ nostræ, secundum ordinem dicendi Rosarium pro consequendis Indulgentijs, dicto Rosario, a B. Dominico instituto, concessis: Cuius uiuæ uocis Oraculi concessionis, authenticus testimonium datur a Laurẽtio Episcopo prænestinensi, ac S.R.E Cardinale, & ipsorum Camaldulensium tunc protectore; & ego eam vidi Romæ in nostro Monasterio Capuccinorum, vulgari sermone impressam. Indulgẽtia amplissima

Et notandum etiam, quod hæc est copiosissima Indulgentia, eamque nos Cappuccini specialiter participamus, per communicationem Priuilegiorum, gratiarum, & Indulgentiarum omnium Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium nobis factam per Huius indulgẽtiæ testimonium

Pium IV. Anno Domini 1560 & etiam omnes alij Mendicantes, & participantes, ratione communicationis facta a Sixto V. anno 1588.

¶ *Indulgentia non Plenaria, quoad Fratres.*

1 *Pro euntibus, ad Capitula.* ALEXANDER IIII. concessit Indulgentiam vnius anni, & quadraginta dierum, Fratribus euntibus per obedientiã ad Capitulum Generale. Euntibus autem ad Capitulum Prouinciale centum dierum Indulgentiam.b.

Collector. Hanc concessionem reperi in quadam tabula Priuilegiorum antiqua, facta per quemdam Commissarium Romanum.

EVGENIVS IIII. concessit, quod toties, quoties, Fratres Minores dixerint orationem, Deus omnium, pro vero Papa, habeant centum dies Indulgentiæ.o.fol.101.conc.402.

Collector. Aduerte, quod supradicta concessio videtur debere intelligi pro tempore schismatis solum.

3 *Pro Vers. Maria Mater gratia, &c.* ALEXANDER VI. cõcessit omnibus dicentibus in officio Beatæ Virginis, in Hymnis: Quem terra pontus; & O Gloriosa Domina: Versum, Maria Mater gratiæ, &c. decem annos Indulgẽtiarum pro qualibet vice.o.fo. 66. Et fo.70.conc.170. Et fol. 100.conc.378.

4 *Pro vulneribus Christi.* LEO X. concessit Ancillis Beatæ Virginis, & Monialibus S. Claræ, ac Sororibus Tertij Ordinis, in Congregatione viuentibus; necnon Fratribus Min. de Obseruantia, vt dicendo qualibet die quindecim Pater noster, & totidem Aue Maria, in commemorationem omnium vulnerum, quæ Saluator noster Iesus Christus in suo Sacratissimo Corpore passionis tẽpore, pro humani generis salute pertulit, consequantur quindecim millia annorum de vera Indulgentia, & remissionem peccatorum suorum.B.fol.43.conc.135.

5 *Pro indulgẽtijs etiã plenarijs.* IDEM Leo concessit Fratribus Min. Obseru. vt Indulgentias, quæ generaliter conceduntur porrigentibus manus adiutrices, possint prędicti Fratres, eas omnes etiam plenaria, promereri, dicendo quinquies Pater noster, & Aue Maria, pro felici statu Papæ, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ: Et hoc in eisdem locis, vbi sunt concessæ, aut in Ecclesijs suis.O.fol.59.conc.173.

6 *Pro nomine Iesu.* IDEM Leo concessit, quod omnes dicentes infrascriptos quinque Psalmos cum Antiphona, Versu, & Oratione, eamdem Indulgentiam habeant, quam habent dicentes orationes Pietatis, seu Sancti Gregorij. Antiphona. In nomine Iesu. Psalmus Iubilate Deo omnis terra, &c. Exaudiat te Dominus. Saluũ me fac Domine, quoniã defecit Sanctus. Vsquequo Domine obliuisceris me, &c. Sæpe expugnauerũt me. Antiphona. In nomine Iesu omne genuflectatur Cœlestium, Terrestrium, & Infernorum, & omnis lingua cõfiteatur, quia Dominus noster Iesus Christus in gloria Dei Patris est. ℣. Sit nomen Domini benedictum in sæcula. ℟. Ante Solem permanet nomen eius. Oratio.

Omnipotens sẽpiterne Deus, dirige actus nostros in beneplacito tuo, vt in nomine dilecti Filij tui, mereamur bonis operibus abũdare. Per eumdẽ Christum Dominum nostrum.o fol.92.conc.270.

7 *Pro defunctis. Collector.* IDEM Leo concessit Fratribus Minorum Obseruant. vt Indulgentias coram imagine Pietatis a Sancto Gregorio concessas, possint ipsi etiam pro animabus defunctorum lucrari.o.fol.92.conc.383.

8 Ampliatio concessionis ponitur immediate infra.

Pro defunctis. IDEM Leo concessit, vt Indulgentias a sanctitate sua concessas pro viris f. de Corona Domini, & Beatę Marię Virginis, ac de orationib. Sãcti Gregorij

ad

ad Pietatem, & de Psalmis nominis Iesu, & alias similes, etiã ab alijs, sanctitatis suæ prædecessoribus datas, possint Fratres Min. Obseruãtiæ ad animas defunctorum extendere, ac pro illarum redemptione, sicut pro viuis lucrari: Et hoc per modum suffragij, o fol. 94. concessione 302.

IDEM Leo concessit, quod omnes, tam Fratres, quam Sæculares, dicentes quindecim Pater noster, & totidem Aue Maria, pro existentibus in peccato mortali, in qualibet vice consequantur remissionem tertiæ partis suorum peccatorum, cum hoc sit opus maximę charitatis. o. fol. 94. concess. 300. 9 *Pro existẽ. in peccato mortali.*

IDEM Leo concessit, quod Religiosi Ordinis Min. qui officium diuinum soluerint per librum, consequantur remissionem dimidiæ partis peccatorum cõmissorum in illa die, qua prædictum soluerint officium. o. fol. 94. conce. 298. 10 *Pro officio diuino.*

IDEM Leo concessit, quod Fratres Trium Ordinum Sancti Francisci, dicentes semel Pater noster, & ter nomen Iesus, semel in die, lucrentur tria millia annorum de Indulgentia. o. 11 *Pro Pater noster.*

Huius Concessionis non ponitur hic quotatio, propter caussam superius dictam, in §. 17. in Verbo Indulg. Plen. *Collector.*

Ex Priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.

BENEDICTVS XIII. concessit Monachis Sancti Benedicti, quadraginta dies Indulgentiæ pro cæremonijs Ordinis, pro qualibet die. o. 12 *Pro ceremonijs.*

EVGENIVS IV. concessit, quod omnes, & singuli Monachi supradicti, Professi, Conuersi, Fratres, & Nouitij cum fuerint debiles, infirmi, aut occupati, obtineant, perpetuis temporibus, quascumque Indulgentias, a Sãctitate sua, & alijs Romanis Põtificibus; existentibus in diuinis officijs, in Festo Corporis Christi, per eiusq; octauas; necnon in processione, ac ueneratione eiusdem, quomodolibet concessas, ac si præsentes illi tunc ibidem fuissent, & cetera alia in venerationem eiusdem Dominici Corporis peregissent. 13 *Pro festo. Corporis Christi.*

Ex Priuilegijs Monachorum Carthusiensium.

BENEDICTVS XIII. Carthusiensibus, qui in Matutinorum officio, dũ in Hymno, Te Deum laudamus, ille magnæ deuotionis Versus, Te ergo quęsumus tuis famulis subueni, quos pretioso sanguine redemisti, cantatur, genibus flexis steterint, tres quadragenas de pęnitentijs iniunctis relaxauit. O. 14 *Pro Vers. Te ergo quæsumus etc.*

IDEM Benedictus, Carthusiensibus, quotiescumq; in Præfatione Missæ, hæc verba, videlicet, Gratias agamus domino Deo nostro, audientes genuflexerint, & Presbyteri sic celebrantes, caput reuerenter inclinauerint, centum dies de iniunctis eis pœnitentijs, relaxauit. O. 15 *Pro Vers. Gratias agamus.*

Ex Priuilegijs Fratrum Sancti Hieronymi.

MARTINVS V. concessit, quod Fratres Ordinis Sancti Hieronymi, pro qualibet horarum, Matutino, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Missa, Vesperis, & Completorio, cum eas dixerint in Choro cum alijs, lucrentur centum dies Indulgentiæ o. 16 *Pro singulis Horis Canonicis.*

IDEM Martinus concesſit, quod Fratres Clerici, vel Laici Ordinis S. Hieronymi, dum in Ecclesia, vel in Capellis Ecclesiæ contiguis, interfuerint Missis, & horis diuinis, vel steterint intra Monasteria de mandato Prioris, vel Vicarij in Prioris absentia, lucrentur, & obtineant omnes, & singulas gratias, & Indulgentias concessas Fratribus Clericis, qui huiusmodi Missis, & horis interfuerint. o. 17 *Missa. Hora Canonica.*

IDEM

Pro festo Corporis Christi. IDEM Martinus concessit, quod Fratres occupati per obedientiam in Monasterio vel extra, ita quod non possint interesse horis; gaudeant indulgentijs concessis interessentibus Missis, & horis in Festo Corporis Christi, & in eius octauis: vt continentur in Clementina, Si dominum, de reli. & vene. sanctorum, & in alijs Bullis Apostolicis. o.

19 *Nota.* EVGENIVS IV. concessit, quod Prior, & Fratres præfati, Ecclesiam suam visitantes, Indulgentijs gaudeant, licet manus non porrigant adiutrices. o.

Indulgentia Stationum, quoad Fratres.

1 *Pro Fratribus Min. Obser. Pro Monialib. S. Claræ* PIVS II. concessit Fratribus Min. Regularis Obseruant. vt ipsi certas Cappellas, & loca deuota, in suis Ecclesijs, & Oratorijs cōtenta, visitādo, illas, & easdem Indulgentias promereri valeant, quas, personaliter visitando Ecclesias, Oratoria, Capellas, & Altaria in alma Vrbe consistentia (etiam in diebus Stationum) promereri possent. Et hanc eamdem concessionem extendit ad Moniales Sanctę Claræ, in obedientia Regulari viuentes, sub obedientia Generalis obseruantiæ, Fratrū Minorū. Ita tamē, quod septē Psalmos Pœnitentiales, cū Litania dicant, visitando loca prędicta, per Prælatos deputanda, seu deputata. o. fol. 52. Et fol. 66. concess. 93.

Collector. Vide super hoc latiorem Concessionem infra §. 7. & 11. ac 15.

2 *Pro Fratribus Laicis.* IDEM Pius postea confirmauit prædictam Concessionem, declarando, ꝙ Fratres Laici dicere possint loco septem Psalmorum, Pater noster, secundum discretionem suorum Prælatorum. ¶ Et circa hoc fuit determinatum per Generalem, qui tunc temporis erat, quod quilibet Frater Laicus, pro huiusmodi Indulgentijs, dicat viginti Pater noster, & totidem Aue Maria. o. fol. 66. concessione 93.

3 *Pro Fratribus Mino. & Mon. S. Claræ, & Tertiarijs.* SIXTVS IV. concessit Fratribus Minor. Obseru. & Monialibus sanctæ Claræ, atq; Tertiarijs vtriusq; sexus, & Seruitoribus Fratrum, & Seruitricibus Monialium, & Sororibus, in Ecclesia exteriori, vel vbi quæstuando steterint, Indulgentiam sanctæ Marię de Angelis, atq; omnes alias Indulgentias generales, tam plenarias, quam non plenarias Almæ Vrbis, dicendo quinque Pater noster, cum totidem Aue Maria, in suis Ecclesijs, ac si visitarent loca personaliter, vbi sunt istæ indulgentiæ diebus suis. o. fol. 64. Et fol. 68. concess. 136. Et fol. 67. concess. 123. Et fol. 96. concess. 333.

Collector. Vide Ampliationem huius concessionis infra §. 7. & 11. ac 15.

4 *Pro Monialib. S. Claræ, & Seruitricibus earum.* IDEM Sixtus concessit iterum, quod omnes Indulgentias Stationum Romæ, & Portiunculæ concessas Fratribus in locis suis, habeant Moniales, siue Sorores in earum Ecclesijs ab intra, eo modo, & forma, quo Fratres, videlicet, cum quinque Pater noster, & totidem Aue Maria, cum Gloria patri. Et quod earum Seruitrices in Ecclesia exteriori, similiter habeant easdem Indulgentias. fol. 67. concessione 114. Et fol. 96. concess. 327.

5 *Pro Fratribus extra Cōuentus.* IDEM Sixtus concessit, quod Confessores Monialium, & Socij eorum, habeant omnes Indulgentias, vbi adesse eos cōtigerit, quas habent in Ecclesijs suis. Et similiter Fratres, maxime prædicatores, & socij eorum. o. fol. 67. concess. 122. Et fol. 96. concess. 332. & 333.

6 *Pro Fratribus itin. et seruit. Mo* IDEM Sixtus concessit, quod omnes Fratres exeuntes, & Seruitrices Monialium pro quæstu euntes, habeant omnes Indulgentias, quas lucrari poterant modo supradicto in Ecclesiis, vbi adesse contigerit, sicut in Ecclesijs suis. o. fol. 64. Et fol. 68. concess. 139. Et fol. 96. concess. 333.

IDEM

IDEM Sixtus concessit, quod omnes Indulgentiæ plenariæ, & non plenariæ quæ sunt Romæ in singulis Ecclesijs quocumque tempore, & die, eodem tempore, & die sint in ecclesijs Fratrum Mino. pro ipsis tantum. Et dixit, quod per nullam aliam Bullam factã, vel fiendam, intendit sua Sanctitas tali Indulgentiæ derogare, quæ non præiudicant Cruciatę. o. fol. 67. concessione 351. 7 *Stationes, & indulg. plenar. pro Fratribus Min.*

Notandum est hic, tam pro ista Concessione, quam pro ceteris alijs, quod (cùm par inparem non habeat Imperium) non est dubitandum quin Successor, si voluerit, possit a Prædecessore concessa derogare, ac similiter & idem Pontifex ea, quæ ipse concessit, si mutauerit intentionem. Ac propterea, non obstantibus quibuscumq; clausulis, etiamsi dicatur in prima Bulla, seu Concessione quod nisi de verbo ad verbum fiat de illa mentio, non possit reuocari, vel aliæ insolitæ clausulæ ponantur, reuocabitur per sequentem, si ponantur iste clausulæ. Non obstantibus quibuscumq; Priuilegijs, etiam si de illis deberet fieri mentio de verbo ad verbum; vel aliæ similes. Nam licet super hoc fuerit aliquando altercatio inter Iuristas, tamen stylus Curię hoc decidit, quia sic habet in Practica, & Consuetudine, quæ est optima Legum interpres. Et ita determinauit Felinus in cap. Nonnulli, de rescriptis; dicens: quod stylus Curiæ præualet præsertim quia maior pars Doctorum hoc tenet. Et ideo non decipiantur Fratres credendo, quod sua Priuilegia sint irreuocabilia. *Collector. Nota.*

IDEM Sixtus concessit, quod Moniales S. Claræ, quæ dicuntur Coletaneæ. i. primæ Regulæ eiusdem Sanctæ, & earum Nouitiæ possint promereri omnes indulgentias Almæ Vrbis, visitando suas Ecclesias. o. fol. 261. concessione 678. 8 *Pro Nouitijs.*

Aduertendum, quod cum nos non habeamus alicubi expresse, quod Nouitij possint promereri Indulgentias Almæ Vrbis, ex ista Concesione poterimus adiuuare illos. *Collector.*

INNOCENTIVS VIII. concesit, quod Fratres Mino. Prædicatores, & alij, qui per obedientiam reperiuntur extra Conuentus, & loca, possint promereri Indulgentias Stationum, & alias eisdem Fratribus concessas in suis Ecclesijs, dicendo quinquies Pater noster, & Aue Maria, in quacumq; Ecclesia, & loco ea dixerint, pro intentione, & proposito illius Indulgentiæ, prout illi, qui in prædictis suis locis dicunt: Ac etiam infirmi in suis infirmarijs, & cellis, & etiam in lectulis, quando commode aliter dicere non possunt. o. fol. 65. Et fo. 69. conc. 160. Et fol. 100. conc. 390. 9 *Pro Fratribus itinerantibus. Pro infirmis.*

IVLIVS II. concesit Fratribus Ordinis Minimorum, qui singulis Quadragesimæ, & alijs cuiuslibet anni temporibus Stationum, aliquam sui Ordinis Ecclesiam, uel aliam, in qua eos pro tempore cum obedientiæ merito fore contingeret, uisitauerint, & inibi ante illius altare maius, quinquies orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam, deuote recitauerint, ut omnes, & singulas Indulgentias consequantur, quas temporibus huiusmodi consequuntur uisitantes Ecclesias Stationum Vrbis, & alias extra ipsius muros, pro stationibus deputatas, quasq; Fratres ipsi consequerẽtur, & consequi possent, si Ecclesias Stationum huiusmodi, eisdem temporibus personaliter visitarent. B. fol. 6. conc. 17. 10 *Ex Priuil. Fratrum Minimorum.*

Ista Concessio est solũ pro Stationibus, & non pro alijs Indulgẽtijs Romæ. *Collector.*

LEO X. concesit, per quoddam breue, Monialibus S. Claræ, sub cura Fratrum Minor. Obser. viuentibus, ac etiam eisdem Fratribus, Indulgentias sanctæ Mariæ de Angelis, siue Portiunculæ in Assisio, secunda die Aug. & de quinque Pater noster, cum Gloria Patri coram Sacramento Altaris, recitandis, & de Psalmis Pœnitentialibus, pro Stationibus Vrbis consequendis, 11 *Pro Monialib. Sãctæ Claræ.*

prout

prout dictis Fratribus antea erant concessæ. B.fffo.42. conc.131.

Collector. Vide circa hoc infra §. 15. latiorem Concessionem eiusdem Leonis.

12 *Pro Monialibus Dominæ nostræ.* ¶ IDEM Leo concessit ancillis, & Sororibus Ordinis B.Mariæ, sub cura, & regimine Fratrum Minorum degentibus, Indulgentias S.Mariæ de Angelis, & Stationum Vrbis Romæ, prout ante concesserat Monialibus S. Claræ, vt supra positum est. B.fff.42.concess.134.

13 IDEM Leo concessit, quod Fratres Min.Obseru. possint quocumq; tempore diei, vel noctis, dicendo orationes, vel ps. prout ipsis concessum est, consequi Indulgentias, & Stationes Romæ, in domibus proprijs. O.fffo.61. concessione 193.

14 IDEM Leo fecit Concessionem magnam pro liberatione animarum Purgatorij, tribus diebus anni, prout habetur supra in dictione, Indulgentiæ plenariæ. §.14.

15 *Pro Fratribus, &c. Stationes, ac Indulg. plen. Nota. Collector.* IDEM Leo concessit omnibus Fratribus Min.Reg.Obser.ac Monialibus sanctæ Claræ, & Tertij Ordinis, quod dicendo quinquies Pater noster, cum Aue Maria, & in fine cuiuslibet, Gloria Patri, & pro Sanctitate sua, vnum Pater noster, cum Aue Maria, similiter cum Gloria Patri, lucrentur Stationes, Indulgentias, & remissiones tam Vrbis, quam etiam Portiunculæ, siue Hierusalem, ac S.Iacobi in Compostella. Et quod quacumque hora diei, vel noctis & quocumque in loco dicant. s. Choro, Ecclesia, Claustro, Oratorio, ac Cella lucrentur illas. O.fffo.50.concess.180.fol.60.

Hæc Concesio est melior, & latior reliquis omnibus præcedentibus in hac materia, si tamen in ipsa, specificatio facta esset de Indulgentiis plenariis. De omnibus tamen intelligi debet, quia petens (prout ab ipsomet ego accepi) de omnibus habuit intentionem. In huiusmodi autem semper volũtas cõcedentis, intelligitur conformari intentioni petentis.

16 CLEMENS VII. confirmauit omnes Indulgentias, & remissiones peccatorum contentas & annotatas in libris impressis Priuilegiorum Fratrum Min. illasq; etiam de nouo concessit. o.

Collector. Præfata Concesio facta est anno Domini 1527. Iccirco intelligenda est de contentis in libris, vsq; ad illud tempus impressis. s. Monumentis Ordinis, Supplemento, & Compendio. Nec debet intelligi de additis nunc in huiusmodi libello, quia de præteritis, & non de futuris loquitur suprascripta Concesio.

Ex Priuilegijs Monachorum Carthusiensium.

17 *Dep. Miserere mei Deus.* SIXTVS IV. concesit Carthusiensibus, vt visitando maius, & alia Altaria consistentia in ambitu Ecclesiæ domus, in qua eos tempore degere contigerit, & ante quodlibet Altare earundem, genibus flexis psal. illum pœnitentialem, qui incipit: Miserere mei Deus; seu si illiterati forent, septem Dominicas orationes, cum totidem Angelicis Salutationibus, deuote dicẽdo; vere pœnitentibus, & confesi, easdem prorsus Indulgentias, peccatorum remisiones, etiam plenarias consequantur, quas consequentur cum, vel sine adiutricum manuum porrectione, ex Apostolica, vel alia Concesione, quæ hactenus, vel pro tempore, tunc iam emanasset, si ea die qua id fecerint, Basilicas, vel aliam, seu alias Ecclesiam, vel Ecclesias consistentes in Vrbe, aut alia Ciuitate, Terra, Castro, Villa, seu alio loco Diœcesis, in qua domus ipsa, cuius Ecclesiæ altaria sic per eos visitata forent, existerent, visitarent, in omnibus, & per omnia; perinde ac si ipsi Fratres sic dicta Altaria visitantes, Basilicas, seu Ecclesias prædictas Vrbis, Ciuitatis, Terræ, vel Castri; loci, vel Diœcesis,

Nota.

tesis,in qua domus ipsa, cuius Ecclesiæ Altaria, pro tempore, fuerint per eos visitata, consistit, personaliter visitassent,& omnia illa fecissent,quæ ad consecutionem Indulgentiarum huiusmodi forent quomodolibet opportuna. B.

IDEM Sixtus concessit postea,quod præfati Carthusienses litterati dicentes,& deuote recitantes septem Psalmos pœnitentiales; illiterati vero viginti- 18
quinque orationes Dominicas, totidemq; Salutationes Angelicas, in Oratorijs Cellarum, vel locorum, in quibus ex ordine persoluunt officiũ diuinum, consequantur illasmet Indulgentias, quæ in suprascriptis litteris exprimuntur,& quas consecuti fuissent,si illa Altaria,vt præmittitur,visitassent,& psalmos,Miserere mei Deus, septemq; orationes Dominicas, coram ipsis Altaribus dixissent B.

De septem ps. pœnitentialibus.

ALEXANDER VI. concessit prædictis Cathusiensibus infirmis, & debilibus,præfatos septem psalmos,cum socio dicentibus,vel ipsis infirmitate impeditis,aliquem ex Confratribus illos dicentem audientibus, necnon Prioribus,& Procuratoribus dicti Ordinis pro tempore existentibus,itinerantibus; psalmos huiusmodi, cum vno socio similiter dicentibus, vt eas Indulgentias in omnibus,& per omnia consequantur, quas consequerentur, si contenta in supradictis litteris plene adimplerent.B. 19

Pro infirmis, & itinerãtibus.

SEQVVNTVR INDVLGENTIAE SEPTEM ECCLESIARVM *Principalium Vrbis Romæ,quæ sunt priuilegiata maiori Priuilegio, & gratia,ac dignitate,quam aliæ eiusdem Vrbis.*

PRIMA Ecclesia Vrbis,est Sacrosancta Lateranensis Ecclesia,quę ab antiquo dicebatur Basilica Saluatoris, nunc autem communiter vocatur,Ecclesia sancti Ioannis Lateranensis,quæ ab Imperatore Constantino,in latere sui proprij Palatij ædificata,& a sãcto Siluestro Papa,in honorem Sanctissimi Saluatoris nostri Domini Iesu Christi & Sanctorum Ioannis Baptistæ,& Ioannis Euangelistæ dedicata fuit; in qua fertur,quod,scilicet,Siluester,& Gregorius,Summi Pontifices, qui eam successiue consecrauerunt, deuote visitantibus concesserunt tot Indulgentias, quot eas nemo, nisi solus Deus enumerare potest.

De indulg. Ecclesiæ Lateranensis.

Nota primo,quod in hac Ecclesia, iuxta Rubricas Missalis noui Pij V.iussu instituti,sunt Stationes Dominica prima Quadragesimæ, Dominica Palmarum,Feria 5.maioris Hebdomadæ, in Sabbato Sãcto, & in Albis, Vigil.Pent. in die S.Ioan.ante Portam Latinam, & est Indulgentia plenaria, & liberatio vnius Animæ a Purgatorio. Et a die S.Bernardini, quæ est.20.mensis Maij, vsq; ad primum diem Augusti,die quolibet est Indulgentia plenaria. 1

Nota etiam, quod in hac Ecclesia sancti Ioannis Lateranen.habetur quædam tabula antiqua,in qua continentur sequentia, quæ quidam bonus Pater nostri Ordinis, tempore Capituli Generalissimi, anno 1517.ab illa extraxit. 2

Primo,ad Altare maius sunt Indulgentiæ 48.annorum,& totidem quadragenæ,& remissio tertiæ partis omnium peccatorum. 3

¶ Item Cõstantinus Imperator, postquam mundatus fuit a lepra,per sacri baptismatis susceptionem,dixit beato Siluestro,Pater,ecce domum meam in Ecclesiam ordinaui infunde in eam tuam largam benedictionẽ,pro veniẽtib. ad eam.Et ait ad eum beatus Siluester,Dñs Iesus Christus,qui te mundauit a lepra & purificauit te fonte perenni,per suam misericordiam mundet,& purificet omnes huc venientes sine peccato mortali,& auctoritate Petri,& Pauli, & nostra, sit eis remissio omnium peccatorum quocumque tempore anni. 4 5

Item sanctus Gregorius Papa, qui hanc Ecclesiam cõsecrauit, post destru

ctionem

ctionem eius factam per Hæreticos, confirmauit Indulgentiam poſitam per S.Siluestrum Papam antedictum.

6 ¶ Item, Bonifacius dixit, Indulgentiæ Eccleſię Lateranenſis numerari nō poſſunt, niſi a ſolo Deo, & ego omnes illas confirmo.

7 ¶ Item, in Feſto Saluatoris, cuius Imago viſibiliter apparuit omni Populo Romano miraculoſe, ſcilicet, quando ſanctus Siluester conſecrauit dictam Eccleſiam primo, vbi fuerat Populus Romanus congregatus, tunc prædicta Imago apparuit viſibiliter omni Populo de Vrbe, quę Imago remāſit in pariete, nec comburi potuit, cum Eccleſia bis combuſta fuerit, eſt remiſſio omniū peccatorum.

8 ¶ Item, Papa Bonifacius dixit, Si quis ad Sedem noſtram Lateranen. cauſſa deuotionis, orationis, peregrinationis acceſſerit, ab omni ſorde peccati ſit mundatus totus.

9 Item, in Eccleſia prædicta, in Capella ſancti Ioannis Baptiſtæ, in quam mulieres non intrant, ibidem ad fontes, eſt remiſſio omnium peccatorum.

10 ¶ Item, in Capella ſancti Laurentij, in quam ſimiliter mulieres non intrant, quæ dicitur Sanctaſanctorum, eſt remiſſio omnium peccatorum.

11 ¶ Item, ſi ſcirent homines Indulgentias Eccleſiæ Lateranenſis, dicerent, tot & tantę ſunt, quod non oportet nos ire ad ſanctum Sepulcrum vltra Mare.

De indulg. Eccleſia S.Petri.

1 ¶ SECVNDA Eccleſia principalis, eſt ad ſanctum Petrum, vbi nūc eſt ſancta Sedes Apoſtolica, & Palatium ſanctiſſimi Domini Noſtri Papæ, in qua ſunt omni die, ſex mille, & 48. anni, & totidem quadragenæ, & remiſſio tertiæ partis peccatorum. Et in hac Eccleſia ſunt Stationes in die Epipahaniæ, in Dominica prima, & ſecunda Quadrageſimæ, in Sabbato poſt primam Dominicā Quadrageſimæ, fer. 2. Paſchæ, in die Aſcenſionis, in die Pentecoſtes, in Sabbato poſt Pentec. in omnibus Sabbatis quattuor Temporum, in Dominica prima Aduentus, & in tertia, & in quarta, & in die Natiuitatis Domini.

2 ¶ Item, in eadem Eccleſia, fuiſſe dicuntur centum, & nouem Altaria, quæ nūc pro magna parte ſunt remota, & in melius, ſub pauciori numero redacta, ſiue ordinata, Et pro quolibet 18. anni Indulgentiæ dati ſunt, Et inter alia ſunt ſeptem Altaria principalia, quæ in gyrum cancellis cupreis vallata ſunt, olim deauratis in quibus per ſolum annum integrum ſunt Stationes. Attamen in diebus Feſtiuitatum, tam illorum, quam aliorum Altarium ſunt in eis Stationes, ac infinitę aliæ Indulgentiæ.

3 Item, quandocumque eſt Feſtum ſanctorum Petri, & Pauli, vel Vocationis dictorum Altarium, ſeu etiam Feſtum Natiuitatis Dominicæ, Paſchę, ſeu omnium Sanctorum, aliudque Feſtum duplex, duplicantur omnes prædictæ Indulgentiæ.

4 ¶ Item, in Feſto Annuntiationis Beatæ Marię, ſunt ibi mille anni Indulgentiæ.

5 ¶ Item a prędicto Feſto vſq; ad Kalendas Auguſti ſunt ibi duodecim anni Indulgentiarum, & totidem quadragenę, & remiſſio tertiæ partis omnium peccatorum.

6 ¶ Item, quicumque aſcendit gradus ſancti Petri deuote, huic conceduntur pro quolibet gradu ſeptem anni Indulgentiarum, per Alexandrū VI. ſunt aliæ Indulgentiæ, vt infra.

De indul. Eccleſia S.Pauli.

TERTIA Eccleſia, eſt ad ſanctum Paulum, in qua ſunt omni die ſex mille, & 48. anni Indulgentiarum, & totidem quadragenæ, & remiſſio tertiæ par-
1 tis omnium peccatorum. Et in hac Eccleſia ſunt Stationes Dominica quarta Quadra-

Quadragesimæ,feria tertia Paschę,Dominica in Sexagesima,in die SS. Innocentium,& Conuersionis sancti Pauli.

¶ Item,in Conuersione sancti Pauli,sunt ibi centum anni Indulgentię, & totidem quadragenæ,& plenaria omnium peccatorum remissio. 2

¶ Item,in Festo sanctorum Innocentium,quorum multa Corpora requiescunt ibi,sunt ibidem 48.anni Indulgentiæ, & totidem quadragenæ ab antiquo;modo vero est Indulgentia plenaria. 3

¶ Item,in Dedicatione eiusdem,quę est in octaua sancti Martini,sunt ibi mille anni Indulgentiæ,& totidem quadragenæ,& remissio omnium peccatorum. 4

¶ Item,si quis intrauerit dictā Ecclesiam omnibus diebus Dominicis,habet tantas Indulgentias,ac si iret ad sanctum Sepulcrum Hierosolymis, ac ad sanctum Iacobum Galitiæ.Ac visitans septem Altaria huius Ecclesiæ, tot lucrabitur Indulgentias,quot,si visitasset septem Altaria sancti Petri. 5

QVARTA Ecclesia,est ad Sanctam Mariam Maiorem, in qua sunt omni die sex mille,& 48.anni Indulgentiæ,& totidem quadragenæ,& remissio tertiæ partis omnium peccatorum. In hac Ecclesia sunt Stationes in omnibus quartis ferijs quattuor Temporum,feria quarta maioris Hebdomadæ,in die Paschæ,Dominica prima Aduentus,in Vigilia,& die Natiuitatis, in die Circuncisionis. 1 *De indul. Ecclesiæ S.Mariæ Maioris.*

¶ Item in Vigilia Ascensionis Domini,in qua celebratur Festum Translationis Corporis Sancti Hieronymi,ibidem quiescentis,ad Altare ipsius, est remissio tertiæ partis omnium peccatorum,concessa a Pio Papa Secundo, & Indulgentia plenaria. 2

¶ Item,in omnibus Festiuitatibus Beatæ Marię,sunt ibi mille anni Indulgentiæ,& plenaria peccatorum remissio. 3

¶ Item,a Festo Assumptionis Virginis, vsque ad ejus Natiuitatem, sunt ibi duodecim millia annorum Indulgentiæ,vltra prædictas quotidianas Indulgentias. 4

Nota tamen,quod quarta Ecclesia,ab antiquo semper,fuit Sancti Laurentij;sed tempore Alexandri Sexti,Sancta Maria tempore Iubilæi,fuit assignata pro quarta,numero,& aliæ tres,non visitabantur ex debito,sed ex deuotione tantummodo,ad parcendum laboribus Peregrinorum,& Romanorum.

QVINTA Ecclesia est ad Sanctum Laurentium extra muros, in qua sunt omni die 7048.anni Indulgentiæ,& totidē quadragenæ,ac remissio tertiæ partis omnium peccatorum.Item sex mille anni Indulgentiæ. 1 *De Indul. Ecclesiæ S. Laurentij Mart.*

In hac Ecclesia sunt Stationes Dominica Septuagesimæ, Dominica tertia Quadragesimæ,Feria quarta,infra octauam Paschæ,& Feria quinta,post Pētecost.

¶ Item in Festiuitatibus Sanctorum Stephani,& Laurentij,quorū Corpora ibidem requiescunt,& per Octauas eorum, & singulis Stationibus eiusdem Ecclesię,sunt centum anni Indulgentię,& remissio tertiæ partis omniū peccatorum,concessi ab antiquo. ¶ Sed Callistus Tertius cōcessit omnibus vtriusq; sexus Christi fidelibus dictam Ecclesiam deuote visitantibus, in singulis Festiuitatibus,& Stationibus eiusdem Ecclesię, plenariam remissionē omnium peccatorum. 2

¶ Item,si quis intrauerit dictam Ecclesiam per annum,omni quarta feria, liberat vnam Animam a Purgatorio. 3

¶ Item,intrans per Ianuam Australem eiusdem Templi,de vna Cruce ad 4

aliam,

aliam, contritus, & confessus, habet remissionem omnium peccatorum.

SEXTA Ecclesia, est ad sanctũ Fabianum & Sebastianum extra muros, in
1 qua sunt omni die 6048. anni indulgentiæ, & totidem quadragenæ, ac remis-
De Indul. Ecclesia S.Sebast. sio tertiæ partis peccatorum. Et in die S. Sebast. & in omnibus Dominicis mē sis Maij: Indulgentia Plenaria.
2 ¶ Item in eadem Ecclesia sunt quotidie mille anni Indulgentiæ datis, a Pelagio Papa.
Item in eadē Ecclesia ad catacumbas, ibi prope maius Altare, sunt tot & tā
3 tæ indulgentæ, quot & quantæ sunt in Ecclesijs Apostolorum Petri & Pauli, quia ibi prius corpora eorum iacuerunt abscondita longo tempore, in puteo quodam, super quem est unum altare. ¶ Item Siluester, Gregorius, Honorius, Pelagius, Nicolaus, & Ioannes Summi Pontifices concesserunt quilibet eorum mille annos indulgentiæ, quocumq; tempore anni, deuote visitantibus dictam Ecclesiam.
4 ¶ Item, ibidem, & in Cœmeterio Callisti est plenaria remissio omniũ pec
† catorum, secundum quosdam.
In hac Ecclesia subtus terram est Cœmeterium Callisti Papæ; Quā quisq; ingrediens contritus & confessus, Indulgentiam Plenariamm cōsequetur ob
5 merita 74000. Martyrũ & 46. Summorum Pōtificum ibi sepultorum, quorum fuerunt 18. Martyres.

1 SEPTIMA Ecclesia, est ad Sanctam Crucem in Hierusalem, in qua sunt
De Indul. omni die. 6940. anni indulgentiæ, & totidem quadragenę, ac remissio tertiæ
Ecclesia S.Crucis. partis omnium peccatorum.
In hac Ecclesia sunt stationes Dominica 4. quad. feria 6. maioris hebdoma
2 dæ, Dominica 2. Aduentus. In diebus Inuentionis, & Exaltationis S. Crucis & in eorum octauis, & in omnibus supradictis diebus est indulgētia plenar.
Item, omni die Dominica sunt in eadem Ecclesia trecēti anni Indulgētię, & totidem quadragenæ, ac etiam remissio tertiæ partis omnium peccatorũ.
Item, in Dedicatione eiusdē, quæ celebratur in vigilia sancti Benedicti ab
3 batis, in mense Martio, est ibi plenaria remissio omnium peccatorum.
† Similiter, in inuentione tituli sanctæ Crucis, quod ibi in sublimi muro in
4 uentum est, tempore Alexādri VI. vigesima sexta Ianuarij, & etiā quotidie
† in capella sanctæ Helenæ, in quā mulieres non intrant, nisi semel in anno, est Indulgentia Plenaria. Item per omnes dies anni est Indulgentia Plenaria.
5 Sunt etiam, & aliæ Indulgentiæ Romæ hincinde in diuersis Ecclesijs, & locis; Aliquæ tertiæ partis peccatorum, aliquæ quadragenarũ, aliquæ annorum, & aliquæ dierum, quæ similiter concessæ sunt Fratribus, & Sororibus Minorum, & personis quibusdā supradeclaratis; quæ, quia sunt nimis diuersæ, & minoris nunc reputationis, omittuntur.
Sunt, & quamplurimæ aliæ indulgentiæ tam plenarię, quā non plenariæ, quæ in diebus Stationum, & nonnullis alijs, habentur in Ecclesijs Vrbis Romæ; quas omnes lucrari possunt prædicti Fratres, vt supra dictum est. Sed
Collector. pro illis videnda sunt compendiola illa infra dicta fol. 295. & c. ibi enim om
Nota. nes distinctè recensentur.
Stationũ ordo nunc est obseruãdus vt in Missali nouo. CIrca Stationes est notandum, quod sicut dicit S. Thomas in 4. dist. 20. & Cardinalis de Turrecremata in c. Mensuram, de Pœnitentijs dist. prima, illas instituit B. Gregorius, & in qualibet die Stationis, septem annos remissionis concessit. Attamen in multis tabulis, & summarijs ampliores remissiones reperiuntur, prout hic sequuntur.

NO-

Notandum est, q secundum aliquos, Romę est quotidie ad minus in trib. locis (vbi mulieres non ingrediũtur (remissio plenaria omnium peccatorum. Et in octo locis (ad minus remissio tertię partis: Et in vno loco remissio quartę: Et in alio septimę: Et in diuersis Ecclesiis, & locis ipsius Vrbis, Indulgentię quasi innumerabiles: Et secundum aliquos, sunt in summa 4000. annorum, & 1500. quadragenę Indulgentiarum. ¶ Item sunt alię multę, & magnę Indulgẽtię in diuersis locis, & Ecclesijs quotidie, & in Dedicationibus Altariũ, & Ecclesiarum, & in diuersis temporibus, & locis & Festiuitatibus Sanctorum augentur Indulgentię. Et duplicantur omnes in Quadragesima. ¶ Vltra prędicta Indulgentias, additę sunt nonnullę alię de nouo a Sixto 4. & ab alijs, maxime in Ecclesijs ab eodem factis, seu reędificatis, pręsertim in S. Maria de Pace, & in S. Maria de Populo, in Festis Beatę Virginis, & Sabbatis Quadragesimę, & a Sabbato de Passione, usq; ad octauas Paschę, vbi est maximus cõcursus Populi Romani. ¶ Has autem omnes Indulgentias (vt præmittitur) possunt quotidie lucrari Fratres, & Sorores, & alij supra expressi, visitãdo Ecclesias in quibus morantur, & dicendo quinquies Pater noster, & Aue Maria, vt supra: Vel visitando septem loca deputata, specialiter in memoriam septem principaliũ Ecclesiarum Vrbis Romę, & dicẽdo Septem Psalmos pęnitentiales cum litania: Et laici dicendo certum numerum Pater noster sibi a Superiobus prętaxatum. Qui quidem modus adhuc seruatur a multis laudabiliter, ne tanta gratia faciliter cõtemnatur. Attamen per illum non lucrantur Indulgentias Hierusalẽ, & S. Iacobi, nisi dicãtur 6. Pater noster, & Aue Maria, prout hr̃ su. §. 15.

Epilogus multarum Indulgentiarum.

Aduertendum est etiam, ac valde memorię commẽdandum (ne quis de cetero decipiatur, sicut hucusque multi decepti sunt (q Indulgent. plenarię superius annotatę, nec aliquę alię, quę per anni circulum in Ecclesijs Vrbis Romę habẽtur non conceduntur accipientibus Bullas Cruciatę vel fabricę Sancti Petri, aut habẽtibus alias Concessiones, vel Cõfessionalia: Quia (prout apparet in Bullis originalibus huiusmodi Cruciatę, &c.) ibi solũ cõcedũtur Stationes, & Indulgẽtię propter Sationes concessę. Et si forte aliquando ibi absolute concederentur Indulgentiæ Ecclesiarum Vrbis, tamen ex quo numquã expresse fit ibidem mentio de Indulgentijs plenarijs (quod tamen secundum stylum Curiæ Romanæ, & Regulam expressam Cãcellariæ Apostolicę, necessario requiritur ad hoc, vt tales Indulgentiæ intelligantur concessæ, prout a peritissimis Curialibus asseritur) ideo virtute huiusmodi Bullarum, eas habentes nequeunt lucrari, nisi ad plus Stationes, & Indulgentias non plenar. Immo credo, quod non amplius, quam septem annos, prout B. Gregorius concessit, sicut supradictum est; & multo minus Indulgentias liberationis animarum a Purgatorio, nisi specificentur in Bullis prædictis; Quæ tametsi specificatio numquam reperitur facta. Sed quæstores; seu Commissarij (lucri caussa, vel ex ignorantia) ponunt tales Indulgentias in Summarijs, quæ ipsi pro libito suo componunt; subducendo ex Summarijs Ordinis nostri Minorum, quibus, vt supradictum est, expresse omnes Indulgentiæ, etiam plenariæ concessæ sunt. Propter quod superfluum, & perinde prohibitum est nobis strictissime, tales Bullas accipere; nisi cum magnis modificationibus, quæ vix simul concurrent, vt habetur ſſo. 60. conc. 178. & sup. in dictione, Absolutio ordinaria, quoad Fratres, §. 21. & 22. Et in dictione Cruciata, §. 3.

Collector. Nota.

Notandum est insuper, q vltra prædictas Indulgentias, directe, ac præcise concessas personis Fratrum Min. & Monialium S. Claræ, &c. possint etiam ijdem Fratres, & Moniales gaudere Indulgentijs concessis generaliter visitantibus suas Ecclesias, vel Monasteria in certis festiuitatibus, & alijs dieb. anni, visitando similiter suas ecclesias, vel capellas cũ intentione lucrãdi huiusmo-

Collector. Nota.

di Indulgentias, aut remissiones peccatorum. Et hoc etiam, si in Concessionibus talium Indulgentiarum sit additum, quod eas lucrentur porrigentes manus adiutrices; Nam tunc dicendo quinq; pater noster, & totidē Aue Maria, pro felici statu S. Ecclesiæ, poterūt istas absq; dubio lucrari, etiamsi essent in alijs Ecclesijs concessæ. Et hoc virtute cuiusdam Concessionis Leonis X. suprapositæ in dictione, Indulgentiæ non plenariȩ, quoad Fratres, in §.5. & supra §. 17.

Quæstio. CIRCA prȩfata tamen dicit Felynus in quodam sermone, quem fecit de hac materia, & incipit. Hodie mecum eris in Paradiso. Quid autem de Clericis commorantibus in loco, vbi conceditur Indulgentia, & diuina officia celebrantibus?

Responsio. Respondet Nicolaus de Lyra in suis Quolibetis, quod si cōceditur Indulgentia venientibus, & benefacientibus illi loco, & aliud non dicitur, non participant ipsi de Indulgentia, quia non videtur intentio dātis dirigi ad hoc; sed vt alliciat ad deuotionē illius loci, & subueniatur administrātib. ut possint seruire Ecclesiȩ. Quod nota, (dicit prȩdictus Felynus) quia non inueni ab alio tactum. ¶ Sed licet ita sit respectu aliorum, nō tamen respectu Fratrum Minorum propter supradicta §. 17. & in dictione Indulg. non plen. quoad Fratres, §.5.

Collector. Pro validitate, & firmitate supradictarum Indulgentiarum, notanda est sequens Concessio.

20 LEO X. concessit, & declarauit, quod virtute Bullarum Cruciatæ contra Infideles, aut aliarum Indulgentiarum generalium, quascumq; reuocationes vel suspensiones Priuilegiorum Ordinum, etiam Mendicantium continētes, numquam intelligātur reuocata, nec suspēsa Indulta, Priuilegia, & gratiæ concessæ, quoad personas Fratrum Minorum Obseru. & quoad suspendēdū interdictum in Festiuitatibus Sāctorum sui Ordinis; nisi de ipsis specifice, ac nominatim mentionem facerent. O. ffo. 59. conc. 177.

Collector. Aduertendum tamen est circa hæc, quòd nō propterea debet credi, nō posse reuocari præfatas Indulgentias, & alia Priuilegia Fratribus concessa. Circa quod vide, quȩ supra posui in hac dictione Indulgentiæ Station ū, quoad Fratres, in fine cuiusdam Cōcessionis Sixti post §.7. Et similiter vide infra posita in dictione Priuilegia, in fine Concessionum.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §.5. notandum, quod anno Domini 1535. die 12. mensis Iulij Reuerend. Pater Frater Ant. Ortiz, dixit se impetrasse a Dom. Papa Paulo III. quod Fratres Mino. possint lucrari prædictas omnes Indulgentias, quas hic concessit Leo X. recitando prædicta sex Pater noster, & Aue Maria, cum Gloria Patri, &c. Et hoc non solum in Choro, Ecclesia, Claustro, Oratorio, ac Cella, vt concesserat Leo. X. sed & in quocumq; loco alio recitentur, sine vlla restrictione.

INDVLGENTIÆ QVOAD SAECVLARES, PRIMO.

¶ *Distinctio Indulgentiarum, quoad Sæculares.*

Collector. Distinctio Indulgentiarū, quoad sæculares.

QVIA Indulgētiæ, quæ continentur in Priuilegijs Frat. Mi. quibus possunt gaudere personæ Sæculares, sunt diuersæ, ac respectu diuersorū operū, quȩ ad alias promerēdas oportet huiusmodi sȩculares facere: ideo vt melius agnosci valeant, subsequēti ordine distinguuntur. ¶ Primo nāq; ponūtur Indulg. cōcessȩ visitātib. Ecclesias

Ecclesias Fratrum Minorum, in præcipuis festiuitatibus anni. Secūdo apponū tur, quæ pro tempore quadragesimali concessę sunt. Tertio aliæ, quę pro reliquis diebus anni concessę reperiuntur. Quarto sequuntur Indulgentiæ concessę facientibus prędictis Fratribus aliqua opera pietatis. Quinto adduntur nonnullæ remissiones peccatorum, quas concedere possunt Fratres prædicantes. Sexto superadduntur multæ aliæ Indulgentię concessæ sæcularibus ratione habitus prædictorū Fratrum. Septimo annectuntur nonnullæ aliæ, in fauorem Conceptionis B. Virginis datæ. Octauo subsequuntur aliæ Indulgentiæ, ab eisdem Fratribus pro sæcularibus obtentæ.

Indulgentia pro visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, in præcipuis festiuitatibus. Primo.

REGORIVS IX. concessit omnibus visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, in festiuitatibus principalibus Domini nostri, ac in festiuitatibus, & commemorationibus Dominę nostrę, ac Ioānis Baptistæ, & omnium Sanctorum, ac Sancti Francisci, & beati Antonij, & beatę Helisabeth, centum annos, & totidem quadragenas Indulgentię. b. fol. 61. Et fol. 64. concess. 73. Et fffo. 107. concess. 426. 1 *Pro festis Domini nostri, ac Domina nostra, & alijs.*

IDEM Gregorius concessit omnibus visitantibus Ecclesiam Montis Aluernæ, in die Stigmatum beati Francisci, remissionem medietatis omnium delictorum: Visitantibus autem alias Ecclesias Ordinis, eadem die, dedit de Indulgentia annos triginta. b. fffo. 260. conc. 647. 2 *Pro die Stigmatum.*

INNOCENTIVS IV. alias 6. concessit visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, in festiuitatibus Domini nostri Iesu Christi, & B. Mariæ Virginis, ac beatorum Ioannis Baptistæ, Apostolorum Petri, & Pauli, necnon Sācti Francisci, & aliorum Sanctorum Ordinis prædicti, Indulgentiā quadraginta annorum b. fffo. 261. conc. 669. Et fol. 109. conc. 453. 3 *Pro Festis præcipuis.*

ALEXANDER IV. concessit omnibus Visitantibus Ecclesias nostras, in festiuitatibus, & translationibus beatorum Francisci, & Antonii, & Clarę, de Indulgentia annos quinquaginta. b. fol. 260. conc. 652. Vel prout habetur in Supplemento, sunt anni quadraginta. fffo. 108. conc. 425. 4 *Pro Festis Ordinis.*

CLEMENS IV. concessit visitantibus Ecclesias Fratrum Min. in Festiuitatibus Domini nostri Iesu Christi, & B. Mariæ Virginis, & Apostolorum, ac B. Ioannis Batipstæ, & B. Francisci, & Sanctorū nostri Ordinis Indulgentiam 46. annorum. b. fffo. 260. conc. 658. 5 *Pro Festis præcipuis.*

IDEM Clemens concessit visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, in Dedicationibus earum, & per octo dies sequentes, & in Festiuitatibus Beatæ Mariæ, ac Sanctorum Francisci, & Antonij, & Claræ, ac aliorū Sanctorum, quibus Altaria maiora dedicata sunt, Indulgētiā centū dierū b. fffo. 108. cōc. 449. 6 *Pro Dedicationibus*

GREGORIVS X. concessit omnibus visitantibus Ecclesias Fratrum Minor. in Festiuitatibus Domini nostri Iesu Christi, & B. Mariæ Virginis, & Apostolorum, ac Beati Ioannis Baptistæ, & Sancti Francisci, ac Sanctorum Ordinis nostri, Indulgētiam annorum quadraginta. b. fffo. 260. conc. 659. Et fffo. 109. conc. 457. 7 *Pro Festis præcipuis.*

NICOLAVS III. concessit omnibus uisitantibus Ecclesias Fratrū Minorum, in Festiuitatibus suprascriptis immediate, Indulgentiam annorum quadraginta. b. fffo. 260. conc. 660. 8

MARTINVS V. concessit omnibus visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, in Festiuitatibus Natiuitatis Domini, Circumcisionis, Epiphanię, Purificationis, Annunciationis Beatæ Mariæ, ac Resurrectionis, Ascē- 9 *Pro Festis præcipuis.*

sionis, Pentecostes, beati Ioannis Baptistę, Apostolorũ Petri, & Pauli, Assumptionis Virginis Mariæ, Natiuitatis eiusdem, ac omnium Sãctorum, & beatorum Francisci, Antonij, Claræ, Helisabeth, necnon in Translationibus eorumdem, Indulgentiam annorum quinquaginta, & duodecim quadragenarum, b.ffol.260.conc.662. Et fffol.108.conc.433.

10 *Pro Festis Angelorũ.* NICOLAVS IV. confirmauit Ordini Fratrum Minorum omnes Indulgentias, datas a suis prædecessoribus, & extendit easdẽ Indulgentias ad festiuitates Angelorum, & illorum Sanctorum, in quorum honorem sunt ędificatæ Ecclesiæ prædictorum Fratrum, uel quorum reliquiæ ibi habentur. b.ffo.261.conc.665. Et fffol.109.conc.456.

11 *Pro Festis præcipuis.* IDEM Nicolaus concessit omnibus uisitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, in festiuitatibus Domini nostri Iesu Christi, & Beatæ Mariæ Virginis, Beati Ioannis Baptistæ, Apostolorũ Petri, & Pauli, Beati Francisci, & Sanctorum sui Ordinis, quadraginta annos Indulgentię. b.fffol.108.conc.446.

12 *Confirmatio Indulgentiarum* IOANNES XXII. confirmauit Indulgentias datas a suis prædecessoribus visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, in festiuitatibus Beatę Virginis Marię, Sanctorumq; Francisci, Antonij, Ludouici, Claræ, ac in Consecrationibus Ecclesiarum, & Altarium, & vocationibus earumdẽ, & per octauas. Istę autem Indulgentiæ, prout præfatus Papa epilogauit, sunt decẽ anni, & quinquaginta dies. B.fol.24. Et ffol.108.conc.231. Et b. fffol.108.conc.436.

13 *De Indul. Portiũcula* BENEDICTVS XII. confirmauit Indulgentiam Sãctæ Mariæ de Portiuncula, seu de Angelis, declarauitq; datam esse a Christo viua voce. b. ffol.261.conc.668. Alias habetur, quod est Benedicti vndecimi. b.fffo.concess.455.

14 *Pro festis præcipuis.* VRBANVS V. concessit visitantibus Ecclesiam Fratrum Minorum, in festiuitatibus Domini nostri, ac Dominę nostræ, & Apostolorum, & beati Ioannis Baptistæ, ac beati Francisci, & Sanctorum sui Ordinis, Indulgẽtiã 40. annorum. b.ffol.261.conc.670. Et fffol.109.conc.458.

15 *Pro Sãctis Ordinis Prædicatorum, & Mino.* SIXTVS IV. vniuersis, & singulis Christi fidelibus vtriusq; sexus, vere pęnitentibus, & confessis, qui Ecclesias, & Oratoria Domorum Fratrum Pręvdicatorum, & Minorum visitauerint, in singulis festiuitatibus Sanctorũ Dominici, & Francisci, centum annos, & totidem quadragenas, de iniũctis pęnitentijs relaxauit. Et similiter visitantibus dictas Ecclesias Fratrum Prædicatorum, in festis Sanctorũ Petri Martyris, Thomæ de Aquino, Vincentij, S. Catharinæ de Senis, ac visitãtibus Ecclesias Fratr. Minorũ, in festis Sãctorũ Antonij de Padua, Ludouici Episcopi, Bernardini, Clarę, ac Helisabeth, a primis

16 *Confirmatio et noua conces. omnium Indulg.* Vesperis, & per totum diem ipsarum festiuitatũ, quinquaginta annos, & totidem quadragenas, de iniunctis pęnitentijs, relaxauit, dum tamẽ manus porrigant adiutrices. B.ffo.148.conc.359. Et fffo.109.conce.463.

IDEM Sixtus in Bulla, quę appellatur Aurea, directa Fratribus Prædicatoribus, & Minoribus, motu proprio, & ex certa sciẽtia, qualscumque gratias spirituales, Concessiones, & Indulgentias, ac peccatorũ remissiones, in genere, vel in specie, visitantibus prędictorũ Fratrum Domos, & Capellas, & Oratoria concessas (quarũ tenores ac si de verbo ad uerbũ inserti fuissent, haberi voluit pro expressis) approbauit, & robur perpetuæ firmitatis obtinere decreuit, & potiori pro cautela, de nouo concessit B.fol.65. Et ffo.148.conc.358.

17 *Pro S. Francisco. Collector.* IDEM Sixtus concessit omnibus vere pęnitentibus, celebrãtibus festum Beati Francisci, de Indulgentia quinquaginta annos, totidem quadragenas. b fffo.109.conc.465.

Prędicta Concessio fuit extracta ex libro intitulato, Firmamẽta trium Ordinum, in Gallijs compilato, & impresso. Aliter tamẽ habetur in Monumẽtis Ordinis,

Ordinis, vbi continetur, ꝙ præfatus Sixtus vniuersis fidelibus vere pœniten tibus,& confessis,qui gloriosi Confessoris Francisci Festiuitatem deuote cele brauerint annuatim decem annos, & totidem quadragenas, de iniunctis eis pœnitentijs relaxauit.B.fo.46. Et ffo.130.concess.291.

IVLIVS 2. concessit visitantibus Ecclesias Fratrum Min. in Festo S.Bona uenturæ; Indulgentias,quas sui prædecessores concesserant,pro Festiuita tibus aliorum Sanctorum dicti Ordinis.B.fo.43.Et ffo.127.conce.284. Et hoc idem concesserat antea Sixtus 4.B.fo.51. Et ffo.135.conc.300. 18 *Pro S. Bonauentura.*

IDEM Iulius declarauit,quod uerba in Priuilegijs Fratrum Min. contenta,scilicet,quòd uisitantes sua loca, & manus porrigentes adiutrices cõsequãtur Indulgentias tales,vel tales, referantur etiam ad faciẽtes eleemosynas de pane,& alijs pro eorum victu,& uestitu, ac domorum suarum reparatione necessarijs.B.fo.39. Et ffo.126.conc.280. 19 *Eleemosyna.*

Suprascriptæ Indulgentiæ, ac nonnullæ aliæ, quæ ad manus nostras non peruenerunt,reperiuntur summatim recollectæ in Monumentis Ordinis,sub forma sequenti. *Collector.*

Hæc est summa indulgentiarum Ordinis Fratrum Minorum,a diuersis Sũmis Pontificibus concessarum; circa quas nullus dubitare velit obsecro, quia Reuerendus Pater Frater Ioannes de Argumanes, Prouincialis Prouinciæ S.Iacobi, asserit se vidisse in authenticis litteris veritatem huius rei: Quæ litteræ habentur in archiuio Conuentus Salmantini: Et sequitur. *Epilogatio notabilis.*

Visitantes Ecclesias Fratrum Minorum,in Festiuitatibus Domini nostri,et Dominæ nostræ,B.Ioannis Baptistæ,Apostolorum, B.Francisci, omniumque Sanctorum dicti Ordinis,habent Concessionem,pro qualibet prædictarũ Festiuitatum,mille,trecentorum, quadraginta annorum, quadringentarumque quadraginta,& sex quadragenarũ,atq; triginta,& unius diei.ffo.71.cõc. 180. *Nota.*

Aduertendum est etiam,quòd in alia summa,extracta ex libro intitulato,Firmamenta trium Ordinum,habetur subsequenti modo. *Collector.*

Summa indulgentiarum Festiuitatum Domini nostri Iesu Christi,eiusque Sanctissimæ Matris, ac etiam Patris nostri Francisci, & Sanctorum Ordinis, ascendit ad annos quingentos,quadraginta,& octo,& dies ducentos sexaginta.fffo.109.post conc.467.

Sequuntur Gratiæ, & Indulgentiæ concessæ visitantibus Ecclesias aliorum Fratrum Mendicantium,in præcipuis Festiuitatibus Et primo ponuntur concessæ visitantibus Ecclesias Fratrum Ordinis Prædicatorum.

SAnctissimus Dominus Honorius Papa 3.concessit 20.annos,& dies 180.vi sitantibus Ecclesias Prædicatorum, in anniuersarijs Dedicationis earum. Clemẽs Papa 3.annos decem,& dies quadraginta. Bonifacius Papa 8. annos 20.& dies 40. Alexãder Papa 4.annos 20.& dies 180.Benedictus Papa 10.Frater de Ordine Prædicatorum,annos 30. & dies 120. Ioannes Papa 21. annos decem,& dies 80.Gregorius Papa 9.annos 9.& dies 80.Nicolaus Papa 4. Frater Minor,annos 30. & dies 180.Alexander Papa 5.Frater Minor annos 18.et dies 80.b.ffo.110. conc.481. 20 *Ex Priuil. Fratrum Prædicatorum. Pro Dedicationibus Ecclesiarũ*

Summa prædictarum Indulgentiarum est annorum 169. & dierum 350.

In Natiuitate Virginis Mariæ,visitantibus Ecclesias Fratrum Prędicatorũ, conceduntur a Clemente 4.anni 10. & dies 40.a Gregorio 9. anni 20. & dies 40.a Bonif.8.anni 9.& dies 40.a Nicolao 4.anni 30. & dies 180. 21 *Pro Natiuitate Beatæ Mariæ.*

Summa prædictarum Indulgentiarum est annorum 69. & dierum 210. b. ffo.110.conc.482.

22 In Purificatione B. Mariæ semper Virginis, visitantibus Ecclesias Prędicatorum, conceduntur a Clemente iv. anni decem, & dies 40. a Gregorio 9. anni 20. & dies 40. a Bonifacio 8. anni 9. & dies 40. a Nicolao 4. anni 30. & dies 180.

Pro Purificatione B. Virginis.

Sũma prædictarum Indulgentiarum est annorum 69. dierum 300. b. fffo. 110. concess. 483.

23 In Assumptione Virginis Mariæ visitantibus Ecclesias Fratrum Prędicatorum conceduntur a Clemente 4. anni decem, & dies 40. a Gregor. 9. anni 20. & dies 40. a Bonifacio 8. anni 9. dies 40. a Nicolao 4. anni 30. & dies 180.

Pro Assumptione B. Virginis.

Summa prędictarum Indulgentiarum est annorum 69. & dierum 300. b. fff. 110. concess. 484.

24 In Festo beati Patris Dominici, uisitantibus Ecclesias Prædicatorum, conceduntur a Clemente 4. anni 10. & dies 40. a Gregorio 9. anni 20. & dies 40. a Bonifacio 8. anni 9. & dies 40. a Nicolao 4. anni 30. & dies 180. ab Innocentio 4. anni 9. & dies 40. ab Alexandro 4. anni 20. & dies 280. a Benedicto 11. anni 30. & dies 120. a Ioanne 21. anni 10. & dies 180. ab Alexandro 5. anni 18. & dies 80. a Sixto 4. Fatre Minore anni 100. & todidem quadragenæ.

Pro festo S. Dominici.

Summa prædictarum Indulgentiarun est annorum. 247. & dierum 330. b. fffo. 110. conce. 485.

25 In Festo sancti Petri martyris, visitantibus Ecclesias Fratrum Prædicatorũ conceduntur a Clemente 4. anni 10. & dies 40. a Gregorio 9. anni 20. & dies 40. a Bonifacio 8. anni 9. & dies 40. a Nicolao 4. anni 30. & dies 180. ab Innocentio 4. anni 9. & dies 40. ab Alexandro 4. anni 20. & dies 280. a Benedicto 11. anni 30. & dies 120. a Ioanne 21. anni 10. & dies 180. ab Alexandro 5. anni 18. & dies 80. a Sixto 4. anni 50. & totidem quadragenæ.

Pro festo S. Petri martyris.

Summa prędictarum Indulgentiarum est annorum 206. & dierum 320. b. fffo. 210. concess. 486.

26 In Festo S. Thomæ de Aquino, visitantibus Ecclesias Prædicatorũ, cõcedũtur a Ioanne 22. anni 31. & dies 80. ab Alexandro 5. anni 18. & dies 80. ab Vrbano 5. anni 100. & dies 220. a Sixto 4. anni 50. & totidem quadragenæ.

Pro festo S. Thomæ.

Summa prædictarum Indulgentiarum est annorum 189. & dierum 215. b. fffo. 110. conc. 487.

27 In Festo S. Vincentij Confessoris, visitantibns Ecclesias Fratrum Prædicatorum conceduntur de indulgentia, a Sixto 4. anni 50. & totidem quadragenæ. b. fffo. 111. concess. 488.

Pro S. Vincentio.

28 In festo S. Catharinæ de Senis, conceduntur uisitantibus Ecclesias Prædicatorum, a Sixto Papa 4. anni 50. & totidem quadragenæ. b. fffo. 111. concessione 489.

Pro S. Catharina.

29 Venientibus ad sollemnitatem primarum Missarum Fratrum Prædicatorum, conceduntur Indulgentiæ, ab Honorio 3. dies 100. a Bonifacio 8. dies 100. ab Alexandro 4. dies 100. ab Alexandro 4. dies 100. a Gregorio 9. dies 100. ab Innocentio 4. dies 100. a Benedicto 11. dies 20. a Clemẽte 4. dies 100. a Nicolao 4. dies 200. ab Vrbano 5. dies 100. ab Honorio 4. dies 100.

Pro Missis primarijs.

Summa prædictarum Indulgentiarum est annorum trium, & dierum duorum b. fff. 111. concess. 490.

Sequuntur aliquæ aliæ gratiæ concessæ visitantibus Ecclesias Fratrum Augustiniensium, in præcipuis Festiuitatibus.

30 INNOCENTIVS Papa omnibus vere pœnitentibus, & confessis, qui in Natiuitatis, Circuncisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Pen-

Ex Priuil.

Pētecoſtes,necnō Aſſumptionis,Natiuitatis,Annūtiationis,& Purificationis Beatæ Mariæ,ac Natiuitatis Ioannis Baptiſtæ,& Apoſtolorum Petri, & Pauli,& in ſollemnitatibus Apoſtolorum,& Euangeliſtarum,atq; in omnibus Feſtiuitatibus Sancti Auguſtini, ac Eccleſiarum Dedicationibus, & celebritate omnium Sanctorum,& per ipſarum Natiuitatis,Reſurrectionis,Aſcenſionis, Pentecoſtes,necnō Natiuitatis,& Aſſumptionis Beatæ Mariæ;ac Natiuitatis Ioannis Baptiſtæ,& Apoſtolorum Petri,& Pauli: Prædictarum Feſtiuitatum Octauas,Eccleſias Ordinis Eremitarum Sācti Auguſtini deuote viſitauerint annuatim,& ad reparationem,& conſeruationem earum,manus porrexerint adiutrices, conceſsit in ſingulis prædictis Feſtiuitatibus, ac per earum Octauas,mille annos,& totidem quadragenas.b.fffo.124.conc.562. *Auguſtiniē ſium. Pro feſtis præcipuis.*

31 IVLIVS II.viſitantibus Eccleſias prædictorum Fratrum Auguſtinienſiū, in ſingulis Sancti Auguſtini, & Nicolai de Tolentino, ac Sanctæ Monicæ Feſtiuitatum diebus,a primis Veſperis,vſque ad ſecundas Veſperas feſtiuitatum earumdem incluſiue,ac inibi manus adiutrices porrigentibus, cētum annos,& totidē quadragenas, de iniunctis eis pœnitētijs in Domino relaxauit. B.fffo.66.conc.208. *Pro feſtis. Auguſtinienſium.*

¶*Sequuntur alia Indulgentiæ conceſſæ uiſitantibus Eccleſias Fratrum Carmelitarum, in præcipuis Feſtiuitatibus,prout extractæ ſunt ex quadam Bulla Sixti IIII. quæ habetur.B.fffo.107. Et fffo.190.conce.485. Et fffo.111.& ſunt ordinatæ per Feſtiuitates modo ſubſequenti.*

32 PRIMO in Feſtiuitatibus Domini noſtri Ieſu Chriſti,ſcilicet,in ſua Natiuitate,Paraſceue,Reſurrectione,Pentecoſte,& duobus feſtis Sāctę Crucis,& octauis earū,Leo Papa IIII.cōceſsit ſeptē annos, & duodecim quadragenas,viſitantibus Eccleſias Fratrum,& pias Eleemoſynas largientibus.¶ Hadrianus, II.Stephanus.V.Sergius. III.Ioānes.X.& Ioānes.XI.Sergius.V.& Innocētius.IIII.tertiā partē peccatorū remiſerunt, viſitantibus Eccleſias eorumdē,in prædictis Feſtis,& eorū octauis.¶Honorius VIIII.Viſitātibus eaſdem Eccleſias in die Paraſceues, & in die Sanctæ Crucis 40.annos, & totidē quadragenas,de iniunctis pœnitētijs relaxauit.¶Clemens III.Alexander II: Gregorius.V.& Gregorius.VII.in prædictis Feſtis, & quolibet eorū,ſimilem gratiam largiti ſunt.¶Honorius.9.conceſsit viſitantibus dictas Eccleſias, ſeu manus adiutrices porrigentibus,in die Paraſceues.40.annos, & totidem quadragenas de iniunctis pœnitentijs.¶Benedictus,X.omnes prędictas Indulgētias duplicauit.¶Nicolaus.V.omnia ſupradicta duplicando confirmauit, atq; annos.7.& totidem quadragenas in Domino relaxauit.B.fo.107.Et fffo.190. conceſ.485.Et b.fffo.111.conc.497. *Ex priuil. Fratrum Carmelitarum. Pro Feſtis Domini noſtri, & Sāctæ Crucis.*

33 SEcundo in Feſtis B.Mariæ,ſcilicet,Natiuitatis,Annunciationis,Purificationis,Aſſumptionis, & earum octauis,omnes prædictas remisſiones ijdē Pōtifices conceſſerunt.¶Clemens.IIII.vltra prędictas Indulgētias cōceſſit.30. annos,& totidem quadragenas;in prædictis quattuor Feſtiuitatibus Dominę noſtræ. ¶Honorius.9.conceſsit in dictis Feſtiuitatibus, Viſitantibus ſupradictas Eccleſias,uel manus adiutrices porrigentibus.40.annos, & totidem quadragenas,de iniunctis pœnitentijs.¶Ioannes.22.conceſsit ſimiliter in eiſdem quattuor feſtiuitatibus.40.annos, & totidem quadragenas de pœnitentijs iniunctis.¶Vrbanus 5.in Feſto Annunciationis Virg.Mariæ cōceſsit 7.annos,& 12.quadragenas.¶Sixtus 4.conceſsit in prædictis quattuor Feſtiuitatibus Beatæ Mariæ,a primis Veſperis,vſq; ad occaſum Solis diei Feſti, viſitantibus dictas Eccleſias 30.annos,& totidem quadragenas quolibet anno.¶Item Sixtus *Pro feſtis Dominæ noſtræ.*

extendit prædictas Indulgentias, a se concessas, ad Festa Cõceptionis, Præsentationis, & Visitationis B. Mariæ Virginis. B. fo. 107. Et ffo. 190. conc. 485. Et b. ffo. 111. conc. 498.

34 *Pro festis præcipuis.* TERTIO. In Festiuitatibus omnium Sanctorum, Sancti Michaelis, & Natiuitatis S. Ioannis Baptistæ, Petri, & Pauli, Fabiani, & Sebastiani, & per octauas eorũ, & in Sanctis, quorum vocationes principales habent in suis Ecclesijs, cõcessit Leo Papa IIII. septẽ annos, & 12. quadragenas. ¶ Hadrian⁹ II. Stephanus V. Sergius III. Ioãnes X. Ioãnes XI. Sergius V. & Innocẽtius 4. visitantibus dictas Carmelitarum Ecclesias, in prædictis Festiuitatibus, tertiã partem peccatorum relaxauerunt. ¶ Clemens 4. Alexander 2. Gregorius V. & Gregorius 7. in prædictis Festiuitatibus, similẽ gratiam largiti sunt. B. fo. 107. Et ffo. 190. conc. 485. Et b. ffo. 112. conc. 499.

35 *Pro Festis vocationũ Ecclesiarũ* QVARTO. Honorius 9. in diebus vocationum Ecclesiarum prædictarum 40. annos, & totidem quadragenas, relaxauit de iniunctis pœnitentijs. ¶ Benedictus X. eisdem vocationis diebus, Honorij Indulgentiam etiam concessit, & duplicauit omnia concessa in prædictis Sanctorum Festiuitatibus octauis, & vocabulis Ecclesiarum. ¶ Nicolaus V. duplicauit etiam concessa a suis antecessoribus, in dictis Festiuitatibus, & vltra, annos septem, & totidem quadragenas relaxauit. ¶ Sixtus IIII. concessit etiam in diebus vocabulorum visitantibus dicti Ordinis Ecclesias 30. annos, & totidem quadragenas, de iniunctis pœnitentijs. B. fo. 107. Et ffo. 190. conc. 485. Et ffo. 112. conc. 500.

Indulgentia concessa Visitantibus Ecclesias Fratrum Congregationis S. Hieronymi Fesulani in Festiuitatibus infrascriptis.

Additio. Capuccini SIXTVS IV. Christi fidelibus, qui loca dictæ Religionis, vel aliquem ipsorum locorum, ecclesiarum seu Capellarum, In videlicet Natiuitatis Domini, & eius vigiliæ cum omnibus diebus sequẽtibus vsq; ad Epiphaniam inclusiue, necnon Resurrectionis eiusdem, cum Septẽ diebus præcedentibus, & septem sequentibus, & Ascensionis, ac eius vigiliæ Pentecostes, cum duobus diebus sequentibus, ac Corporis Christi, Inuentionis Sanctæ Crucis, Omniũ Sanctorum, & Commemorationis Defunctorum, necnon Sãcti Saluatoris, & singulorum locorum eiusdem Religionis, Dedicationis, atq; Annuntiationis, Assũptionis, Natiuitatis, Visitationis, Conceptionis, & Niuis, ipsius gloriosæ Dei genitricis Mariæ, & singulorum Apostolorum, ac Euangelistarum, atque quattuor Doctorũ Ecclesiæ, necnon Sancti Blasij Episcopi & martyris, Sãctæ Agathæ virg. & mart. Cathedræ S. Petri Apostoli, in die Cinerũ, S. Thomæ de Aquino, B. Benedicti Abbatis, S. Georgij mart. B. Ioannis ante portam latinã, Apparitionis S. Michaelis Archangeli, S. Iuonis Confess. B. Ioannis Baptistæ, Cõmemorationis S. Pauli, Translationis S. Thomæ, B. Mariæ Magdalenæ, S. Petri ad Vincula, B. Dominici, S. Ludouici Episcopi, & Confess. Decollationis S. Ioanni Baptistæ, Exaltationis Sanctæ Crucis, Dedicationis S. Michaelis. S. Francisci Confess. B. Martini Episcopi, Dedicationis Basilicæ Apostolorũ Petri & Pauli, B. Ceciliæ, S. Clemẽtis, B. Catharinæ uirg. & mart. S. Nicolai Episcopi & Confess. atq; B. Luciæ uirg. & mar. Festiuitatibus, in qualibet ipsarum Festiuitatum, deuote visitauerint, & manus porrexerint, adiutrices omnibus videlicet vere pœnitentibus, & confessis, tres annos indulgẽtiarum, & totidẽ quadragenas, de omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, auctoritate confisus, de iniunctis sibi pœnitentijs, misericorditer relaxauit.]

In-

Indulgentia concessa visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, tempore Quadragesimali Secundo.

ALEXANDER IV. Nicolaus 3. Innocentius 4. & Benedictus 11. côcesserunt, a quarta Feria Cinerũ, usq; ad Pascha Resurrectionis inclusiue, venientibus ad Ecclesias Fratrũ Minorũ, semel in die, caussa deuotionis, de Indulgentia annos 122. & dies 576. 1

¶ Venientibus autem quando ibidem prædicatur, feria 2. & 4. & 6. additur indulgentia annorũ 6. & dierum 26. Es sic ascendit cum prima ad annos 138. ac dies 201. Habetur b. ffo. 108. concess. 439. *Prædicatio*

VRBANVS IV. concessit omnibus visitantibus Ecclesias Fratrũ Minorũ in Quadragesima, Indulgẽtiam quadraginta annorũ. b. ffo. 260. côc. 657. 2

In summa superius allegata, reperiuntur sequentia.

Visitanti Ecclesias Fratrum Minorum, qualibet die Quadragesimę, côcessi sunt quattuor anni, & 236. dies Indulgentiæ. ffo. 71. concess. 181. *Collector.* 3

In alia summa, extracta de libro intitulato, Firmamenta trium Ordinum, habetur modo sequenti. *Collector.*

Sũma Indulgentiarũ concessarum visitantibus Ecclesias Fratrũ Mi. in diebus Quadragesimę, est trium millium, & octingẽtorum, ac quinquaginta septem annorum, & ducentorum, ac septem dierum ffo. 109. post con. 467. *Nota.*

Sequuntur Indulgentia, quæ reperiuntur concessa uisitantibus Ecclesias Fratrum Augustiniensium, tempore Quadragesimali, & adhuc à die Septuagesima.

INNOCENTIS IV. omnibus uere pœnitentibus, & confessis, qui a Dominica Septuagesimæ inclusiue, vsque ad Dominicam in Palmis inclusiue, deuote uisitauerint Ecclesias Fratrũ Augustiniensium annuatim, & ad reparationem, & conseruationem earum, manus porrexerint adiutrices, concessit mille annos, & totidem quadragenas Indulgentiæ. b. ffo. 124. conc. 562. 4 *Ex Priuil. Fratrũ Augustinien.*

IDEM Innocẽtius omnes vere pœnitentes, & confessos, qui prædictas Ecclesias deuote visitauerint in die Mercurij, & in die Iouis, ac in die Veneris Hebdomadæ Sanctæ, & ad reparationẽ, & côseruationẽ earũdẽ, manus porrexerint adiutrices, a pęna, & culpa misericorditer relaxauit. b. ffo. 124. cô. 562. 5

SIXTVS IV. fertur concessisse uisitantibus Ecclesias prædictorum Fratrum Augustiniensium, & manus adiutrices porrigentibus, a sexta feria post Dominicam tertiam Quadragesimæ, vsq; per totam octauã Paschę Resurrectionis, pro singulis diebus, Indulgentiam trium millium septingentorum decem & octo annorum, & 130. dierũ. Bulla dicitur esse Romæ, & Ferrariæ. Et a quodam præcipuo Patre dicti Ordinis audiui, quod ipse viderat transumptum authenticum prædictæ Bullæ. Habetur tamen. b. ffo. 111. conc. 394. 6 *Nota.*

Sequuntur nonnulla alia Indulgentia, concessa uisitantibus Ecclesias Fratrum Carmelitarum, tempore quadragesimali.

BENEDICTVS X. visitantibus Ecclesias Fratrum Carmelitarum, feria, 2. & 4. & 6. quadragesimæ, concessit octoginta annos, & totidem quadragenas Indulgentię, ac bis remissionem septimæ partis peccatorum. B. fol. 107. & ffo. 190. conce. 485. Et b. ffo. 112. conc. 502. 7

Ex Priuilegijs Ordinis Sancti Ioannis Hierosolymitani.

BEnedictus Papa omnibus vere pęnitentibus, & côfessis, qui Ecclesias, vel Oratoria, per vniuersũ orbẽ Ordini sancti Ioãnis Hierosolymitani subiectas, ter hebdomada, per totã quadragesimã, videlicet, secunda, quarta, & sexta ferijs, in Festo Sancti Vocabuli dictarũ Ecclesiarũ visitauerint; & secundũ eorũ facultates manus porrexerint adiutrices, quadraginta annos, & quadraginta quadragenas, & septimam partem de iniunctis pœnitentijs misericorditer relaxauit. b. 8

In-

Indulgentia concessa visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum in quibuslibet diebus anni Tertio.

1 LEXANDER IIII.concessit visitantibus Ecclesias Fratrum Minor.caussa deuotionis, qualibet hora diei, Indulgentiã 40.dierũ.Innocentius IIII.concessit similiter 40.dies Clemens IIII. cõcessit 80.dies.Nicolaus IIII.concessit Indulgẽtiam vnius anni,& 40.dierum.

Summa istarum Indulgentiarum sunt, tres anni, & 240.dies.Et numerando per dies,sunt 1365.dies.B.fo.24.Et ffo.108.conce.231.Et b.fffo.108.concessione 438.

2 *Pro horis Canonicis.* IDEM Alexãder concessit omnibus venientibus ad horas canonicas in Ecclesijs Fratrum Minor.infra annum;diebus singulis, Indulgentiam cẽtum dierum.B.ffo.290.concess.653.Alias sunt centum,& quadraginta dies,vt habetur.fffo.108.conce.430.

3 *Missa. Prædicatio* IDEM Alexander concessit accedentibus ad Ecclesias Fratrum Minorum caussa audiendi Missas Beatæ Mariæ Virginis, vel Beati Francisci, vel sermones,quocumque tempore anni,qualibet vice,Indulgentiam centum dierum. B.fffo.24.Et ffo.108. conce.231.Et fffo.108.conce.437.vbi nihil specificatur de Missis Beatæ Mariæ,aut Beati Francisci.

4 CLEMENS IIII.cõcessit visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, in quibuslibet diebus anni,centum dies Indulgentiæ.b.ffo.260.conce.658.

5 NICOLAVS III.concessit similiter, sicut Clemens præfatus, centum dies Indulgentiæ.b.ffo.260.conce.660.

6 *Missa.* NICOLAVS IIII.concessit accedentibus,caussa deuotionis, ad loca Fratrum Minor.Indulgen.vnius anni, & dierum 40.B.fo.24.Et ffo.108.concessione.231.¶Et alibi reperitur,quod idem Pontifex concessit, propter præfatam caussam,centum dies Indulgentię b.fffo.108.concess.446.¶Et alibi etiam inuenitur, quod concessit audientibus Missas Beatæ Virginis, ac Beati Francisci,in domibus Fratrum Minorum,Indulgentiam centum dierum.b.fffo.108. concess.442.

7 *Confraternitas.* VRBANVS V. concessit omnibus Fraternitatibus, quæ sunt, & erunt in Ecclesijs Fratrum Minorum,centum dies Indulgentiæ.b.ffo.261.concessione 672.Et fffo.109.concess.459.

8 IDEM Vrbanus concessit visitantibus prædictorum Fratrum Ecclesias, quacumq; die de Indulgentia centum dies.b.ffo.261.Et ffo.109.concess.458.

Collector. In summa authẽtica Indulgentiarum superius annotata,reperitur id quod sequitur.

9 ITEM quolibet die anni visitans Ecclesias Fratrum Mino.consequitur annum,& 244.dies Indulg.ffo.71.concess.182.

Collector. In alia summa, extracta de libro intitulato Firmamenta trium Ordinum, habetur sub forma sequenti.

Nota. Summa Indulgentiarum concessarum visitãtibus Ecclesias Fratrum Minorum,in quibuslibet diebus,est annorum quadraginta, & dierum trecẽtorum. b.fffo.109.post concess.467.

Sequuntur aliqua Indulgentia concessa visitantibus Ecclesias Fratrum Carmelitarum infra annum quacumq; die:sed præsertim diebus Dominicis,& Sabbatis.

10 *Pro Sabbatis, & Do.* BENEDICTVS X.concessit visitantibus Ecclesias Fratrum Carmelitarum,in diebus Sabbatorum,& Dominicis totius anni 40.annos,& totidem quadragenas Indulgentiæ, ac septimam partem peccatorum relaxauit.

Et

Et Nicolaus 5.prædictam Indulgentiam Sabbatorum duplicauit, B.fo.107. Et ffo.190.concessio.485.Et fffo.112.conce.501.

INnocentius 4.& Gregorius 8.concesserunt cuilibet dicenti vnum Pater noster,& Aue Maria,pro uiuis,& defunctis,in prædictis Ecclesijs Carmelitarum,quadraginta dies Indulgentiæ.Benedictus 10.eosdē 40.dies duplicādo concessit Nicolaus 5.prædictos dies duplicatos iterum reduplicauit,& cōcessit.Et sic sunt:160.dies. Vel sunt ducenti,computando, quod quilibet duorū Pontificum prænominatorū concesserit.40.dies,quia numquam solēt concedere minus.B.fo.107.Et ffo.190.conce.485.Et b.fffo.112.concessione.503. 11

Collector. Circa omnes Indulgentias superius annotatas,est sciendum,quod in quadam Summa antiqua Priuilegiorum Fratrum Min.per quendam Patrem Cōmissarium Curiæ Romanæ facta,reperitur sequens clausula.

SIxtus 4.in Bulla, quæ incipit, Solet Sedes apostolica, declarauit,quod Indulgentiæ concessæ visitantibus Ecclesias domorum vnius Ordinis Mendicantium,non conceduntur visitantibus Ecclesias domorum aliorum Ordinum Mendicantium,licet sit reciprocatio gratiarum,& indultorum vnius Ordinis ad alium,propter confusionem,& ne vilescant Indulgentię,aut minuatur deuotio,& propter alias rationes. Hæc vbi supra.Bullam tamen prællegatam,nullibi potui reperire. 12

Collector. Aduerte,quod non obstante prædicta Bulla,possunt gaudere visitantes Ecclesias Fratrum Minorum,in Festiuitatibus sanctorum sui Ordinis,omnibus concessis uisitantibus Ecclesias Fratrum Ordinis Prædicatorū in Festis sanctorum eiusdem Ordinis,prout in dictione Communicatio Priuilegiorū.§. 13.prope finem.Et uisitantes Ecclesias Fratrū Prædicatorum possunt gaudere omnibus concessis visitantibus Ecclesias aliorum Ordinum Mendicantiū virtute cuiusdam concessionis eis factæ per Leonem 10.quæ habetur,supra, in præfata dictione,Communicatio Priuilegiorū.§.20.Et similiter potest dici de visitantibus Ecclesias Fratrum Minorum, ratione amplissimæ cōmnicationis Priuilegiorum , quæ est inter ipsos,& fratres Prædicatores, prout patet in supradicta dictione Communicatio Priuileg.§.12.& 13.

Collector. IDEM est aduertendum,& notandum circa omnes suprascriptas Indulgētias,quod quia,sicut ex tenore ipsarum patet,fere omnes cōceduntur visitantibus prædictas Ecclesias,& manus porrigentibus adiutrices,& quia Fratres Min.nequeunt habere cippos,aut truncos,seu capsas pro recipiēdis pecunijs, iccirco Iulius 2.concessit,quod præfata verba,scilicet,manus porrigentes adiutrices,referantur etiam ad facientes eleemosynam de pane, ac alijs victui Fratrum necessarijs,prout in sequenti titulo latius ponitur, §.9. Et habetur. B.fo.43.Et ffo.126.conce.280.

Indulgentia concessa exhibentibus,Fratribus Minoribus,aliqua opera pietatis. Quarto.

INnocentius 4.concessit omnibus porrigētibus manus adiutrices Fratribus Minoribus vbicumque.40.dies Indulgentiæ.Nicolaus 1.totidem.Clem. 4. dies 100.Et sunt in summa,180.dies.B.fo.24.Et ffo. 108. conc.231.Et b.fffo. 108.concess.441. 1

ALexander 4.concessit omnibus recipientibus Fratres Mi.viatores,in domibus suis,& ministrantibus eis alimēta,& soluentibus naula,seu passalia, ac alia pietatis obsequia dictis Fratribus exhibentibus, Indulgentiam 40.annorum.b.ffo.260.conce.655.Et fffo.108.conce.432. 2 *Pro hospitantib.Fr. Minores.*

MArtinus 4.cōcessit tam Procuratoribus,quam Aduocatis, qui in Curijs Ecclesiasticis,& ciuilibus,seu sæcularibus laborauerint,pro defensione Ordinis Fratum Minorum,Ecclesiarumque eiusdem Ordinis,singulis annis, 3 *Pro aduocatis et Pro*

In-

curatorib. Indulgentiam centum annorum.b.ffo.360. conce.663.Et fffo.108.conc.434.

Fratrum. IDEM Martinus concessit cunctis fidelibus, qui manus adiutrices porre
4 xerint,ad construendas Ecclesias,vel Monasteria Ordinis Fratrum Minorū,
Pro Fabrica.Sepultura. ac omnibus qui sepulturam elegerint in cæmeterijs,aut claustris præfatorum Fratrum Indulgentiā.40.annorum.b.ffo.260.conce.664.Et fffo.108.cōc.435.

NIcolaus 5.concessit omnibus porrigentibus manus adiutrices, pro fabri-
5 cis Monasteriorum Fratrum Minorum 40.annos Indulgentiæ. b. fffo.
Pro Fabrica. 108.concess.446.

VRbanus 5.concessit,ut Generalis,& Prouinciales totius Ordinis Minor.
6 possint communicare suffragia,Indulgentias,orationes,& bona spiritua
Generalis, & Prouinciales. lia benefactoribus Ordinis.b.ffo.261.conce.671.Et fffo.109.conce. 459.

INnocentius 8.concessit vt Procuratores Fratrum Minorum, eorumque sub stituti,liberi,parentes,fratres, sorores,& vxores possint promereri Indul-
7 gentias Stationum,& alias Fratribus concessas,dicendo in Ecclesijs Fratrum
Pro Syndicis seu Procuratorib. Fratrum. prædictorum quinque Pater noster;& totidem Aue Maria,pro felici statu Romanæ Ecclesiæ.ffo.70.concess.162.Et fffo.99.conc.367.

ALexander 6.concessit,vt Medici ordinarij Fratrum Minorum,& Sororū sanctæ Claræ,habeant eadem Priuilegia,& gratias, quibus gaudēt Syn
8 dici,& Procuratores prædictorum Fratrum.o.ffo.70.cōcessione;177. Et fffo.
Pro medicis Fratrū 99.concessione 370.

IVlius II.concessit,seu declarauit,quod verba in Priuilegijs Fratrum Mino
9 rum contenta,scilicet,quod visitantes suas Ecclesias,& manus porrigentes adiutrices,consequantur Indulgentias tales,uel tales;referantur etiam ad facientes eleemosynas de pane,ac alijs pro eorum victu,& vestitu,& domorum suarum reparatione,necessarijs.B.fo.3.Et ffo.126.concessiones 280.

Eleemosina In præallegata summa authentica,continentur infrascripta.

Collector. Porrigentibus manus adiutrices ad Fabricam Ecclesiarum Fratrum Minorum;iuxta possibilitatem suam,cōcessa est,in articulo mortis,remissio omniū peccatorum.ffo.71.conce.184.

Item concessi sunt centum viginti anni pro qualibet re,quolibetq; beneficio,quæ locis,vel Monasterijs Fratrum Minorum largiuntur.ffo.74.cōc.184.

Collector. Vltra hoc,propter communicationem Priuilegiorum Fratrum Prædicatorum,sunt cōcessi amplius.79.anni.Et in summa sunt ducēti anni,vno minus. Vide infra §.13.

Sequuntur alia multa Indulgentia concessa facientibus opera Pietatis, Fratribus Ordinis Prædicatorum,& eorum Domibus.

POrrigentibus manus adiutrices ad fabricas domorum Fratrū Prædicatorum,conceduntur ab Honorio 3.anni 25.dies;120.a Clemente 4.anni 25. dies 120.a Bonifacio 8.anni 25.& dies 120.ab Innocētio 4. anni 25.dies 120.
12 ab Alexādro 3.anni 25.dies 120.a Gregorio 9.anni 25.dies 120.ab Vrbano 5.
Ex priuilegijs Fratrū Prædic. Pro fabrica monasteriorum. anni 25.dies 120.Alij Pontifices in summa cōcesserunt annos 40.& dies 300.

Summantur simul anni 216.dies 42.b.fffo.111.concess.492.

Dantibus eleemosynas prædictis Fratribus,ad victum,& vestitum,& alias necessitates graues Ordinis,conceduntur a Clemēte 4.anni 7.a Bonifacio 8. anni septem,ab Innocētio 4.anni 7.Ab Alexādro 4.anni 7.a Ioanne 21.anni 7.a Gregorio 9.anni 7.a Benedicto 11.anni 14.a Nicolao 4.anni 7. ab Vrbano
13 5.anni 14.

Pro victualibus. Summantur omnes anni 79.b.fffo.111.conce.493.

Facientibus Missas,& alia diuina celebrare a dictis Fratribus, in eorum Eccle-

Ecclesijs, cõcedũtur ab Honorio III. dies. 80. a Bonifacio VIII. dies 80. a Clemente V. dies. 80. ab Alexãdro IIII. dies. 80. a Ioãne 21. dies. 80. a Nicolao 4. dies. 80. ab Innocentio 4. dies. 10. a Gregorio 9. dies. 10. ab Vrbano 4. dies 10.

Pro facientibus celebrare Missas.

Summantur anni 2. & dies 248. Et numerãdo per dies, sunt ferè mille dies. b. fffo. 111. conce. 493.

IOANNES 23. concessit Benefactoribus Ordinis Prædicatorum, 10. an- 15
nos, & totidem quadragenas, de iniunctis eis pœnitentijs. Et remittit eis iniurias Patrum, & Matrum, sine manuum iniectione violẽta, & omnia festa male obseruata, & omnia iuramenta falsa, sine damno alterius. Et remittit Sacerdotibus, & clericis, in sacris Ordinibus constitutis, qui ad exemplum aliorum manus porrexerint adiutrices, quidquid in diuinis officijs, aut horis canonicis dicere omiserint, aut propter infirmitatem, vel per negligentiam, seu defectum librorum. b. fffo. 94. conce 305.

Pro quibuslibet benefactoribus Fratrum.

Pro clericis sæcularib.

IDEM Ioannes concessit, etiam de gratia speciali, quod huiusmodi Con- 16
fratres, & germani Ordinis possint sepeliri (tẽpore Interdicti) in Ecclesia, vel cæmeterio: nisi fuerint excommunicati publice, vel nominatim, ibiq; diuina celebrare. b. fffo. 95. conce. 306.

Sepultura. Interdictũ

Supradicta cõcessio, quoad sepelitionem Confratrum, & germanorum Ordinis fuit discussa, & ventilata in vniuersitate Salmantina; & fuit declaratum, & determinatum per plures insignes Doctores, iuris peritissimos, debere solum intelligi de illis Confratribus, qui licet remaneant in sęculo, & non mutent habitum sæcularem; tamen sunt, vel fiunt Oblati Ordinis, & faciunt donationem, inter viuos, omnium bonorum suorum dicto Ordini; reseruando sibi vsum fructum, quamdiu vixerint; & nõ de alijs Confratribus communiter visitatis. Fundatur autem hæc determinatio; & declaratio prædictorum Doctorum in c. Vt Priuilegia de Priuilegijs libro 5. Decretalium. Quod capitulũ ad litteram dicit, quòd solum tales prædicti Confratres gaudeant Ecclesiastica sepultura tempore interdicti, & non alij.

Collector.

IDEM Ioannes concessit, quod animæ defunctorum, pro quibus Ordini, 17
& Fratribus eiusdẽ collata fuerit eleemosyna, admitterentur ad omnia beneficia, & suffragia, & ad omnes gratias totius Ordinis. Et remittit eisdem Benefactoribus, septimam partem suorum peccatorum b. fffo. 95. conce. 308.

Pro defunctis.

Sequuntur aliæ plures Indulgentiæ concessæ exibentibus opera charitatis erga Carmelitanos, & eorum domos.

LEO IIII. concessit Christi fidelibus, domos Ordinis Carmelitarũ 18
cõfractas reparantibus 7. annos, & 12. quadrage. Indulg. Innocẽtius 4. hanc Indulgentiam duplicauit. Nicolaus V. hanc duplicationem duplicando cõcessit. Et sic sunt anni 28. & quadragenę 48. B. fo. 107. Et ffo. 190. conce. 485. Et fffo. 112. conc. 504.

Ex priuil. Fratrum Carmel.

Pro Fabrica.

HADRIANVS II. Stephanus V. Sergius 3. Ioannes X. & Ioannes XI. Ser-
gius 5. & Innocẽtius IIII. reficientibus Ecclesias dicti Ordinis, vel pro fa- 19
bricis ipsarum munera dantibus, ac Confratriam dicti Ordinis assumẽtibus, vel etiam vtensilia, vasa, mappas, paramenta, aut alia ad cultũ Dei necessaria tribuentibus, vel ad ea habenda, manus adiutrices porrigentibus, in vita, vel in morte legantibus, tertiam partem delictorum relaxarunt. Innocentius 4. hanc peccatorum remissionem duplicauit. Nicolaus V. iterum hãc duplicationem prædictis Benefactoribus duplicauit. B. fo. 107. Et ffo. 190. conce. 485. Et fffo. 112. conce. 505.

Pro Fabrica.

Pro vtensilibus, et ornamentis Ecclesiarũ

Confraternitas.

HONORIVS III. & Nicolaus IIII. omnibus verè pœnitentibus, & ma-
nus adiutrices dicto Ordini porrigentibus, omnium peccatorum veniam 20

pol-

Nota quod [illegible]

polliciti sunt.¶Innocētius IIII.& Nicolaus V.vnus post aliū, hanc peccatorū veniam duplicarunt.¶Honorius IX.omnibus manus adiutrices porrigentib. Ordini prædicto 40.annos,& totidem quadragenas concessit de iniunctis pœnitentijs. ¶Prædicti vero Innocentius IIII.& Nicolaus V.vnus post aliū,etiā dictos 40.annos,& quadragenas duplicarunt eisdem.¶Benedictus 10.omnia, a supradictis antecessoribus concessa duplicauit.B.fo.107.Et ffo.190.conce. 485.Et fffo.111.conce.506.

Nota.

Epilogatio suprascriptarum Indulgen.

Et sic in summa,omnibus verè pęnitentibus, & manus adiutrices,vt supra porrigentibus,est concessa ter remissio omnium peccatorum, & adhuc duplicata.Et trecenti viginti anni,& totidem quadragenæ,de iniunctis pœnitētijs.

Sequuntur nonnulla concessa facientibus opera pietatis Fratribus,& Domibus Ordinis Minimorum.

21 IVLIVS II.concessit,quod singulæ personæ, quæ fuerint Ordinis Minimorū fundatrices, seu cultrices, cum earum , vtriusque sexus, liberis procreatis,& procreandis,omnibus,& singulis eiusdem Ordinis Minimorum Priuilegijs,gratijs,immunitatibus,libertatibus,exemptionibus,indultis, concessionibus,& Indulgētijs vti,potiri,& gaudere libere,ac licite valeāt.B.fffo.9.cōc.31.

Nota.

Ex Priuilegijs Fratrum Hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani.

22 ALEXANDER IIII.& Innocentius III.ac Lucius III. & Gregorius 9. successiuè,sub eadē verborū serie concesserunt,vt quicūque de facultatibus sibi a Deo collatis subuenerit Fratribus Hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani,& in tam sancta Fraternitate,se collegam statuerit, eisque beneficia persoluerit annuatim , septimę partis iniunctæ pœnitentiæ relaxationem consequantur B.

Confraternitas.

Ex Priuilegijs Ordinis S.Trinitatis.

23 LEO X.& Hadrianus VI.cōcesserunt omnibus,& singulis Christi fidelib. verè pęnitentibus, cōfessis, consistentibus in Regnis Castellæ, Legionis, & Granatę,qui Ecclesias Ordinis sanctissimæ Trinitatis,& Redemptionis captiuorum,tam virorum,quam Monialium,illis anni diebus,quibus, peccatorum remissiones,& Indulgentias,ijdem Fratres cōsequebantur, visitauerint; Ac qui deuotionis feruore ducti, in habitu Ordinis sanctissimæ Trinitatis, & Redemptionis captiuorum huiusmodi decesserint; Aut eorum corpora,seu cadauera,dum ab hoc sæculo migrauerint,in Ecclesijs Monasteriorum Ordinis prædicti sepeliri ordinauerint;Seu de proprijs bonis, pro redēptione captiuorum aliquam pecuniæ quantitatem,per Ministrum Prouincialem dicti Ordinis,pro tempore existentem,designandam,erogauerint;Aut etiam qui scapularium eiusdem præfati Ordinis,de manu alicuius illius Prælati , etiam absq; alicuius voti emissione , susceptum detulerint; Necnon vtriusque sexus eiusdem Ordinis Fratribus (Germanis nuncupatis)vt omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones , Fratribus prædicti Ordinis Sanctissimæ Trinitatis concessas,consequantur,ac suffragiorum ipsius Monasterij,pro tempore factorum participes fiant.B.Habetur latius supra,in dictione,Communicatio Priuilegiorum vltimo.fol.137.

Particularis pro regnis Castella,legionis et Granata.
Habitus.
Sepultura.
Eleemosyna.
Habitus.
Pro germanis hospitātious fratres.

Collector. Ne decipiaris lector,credendo præfatam Concessionem extendi ad Indulgentias Plenarias,quia huiusmodi Plenariæ, numquam intelliguntur concessæ, nisi de ipsis fiat expressa mētio, prout in Ruglis Cancell.Apost.cōtinetur.

AN-

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVO AD §.13. *vbi ponitur concessio facta per Leonem X. & Hadrianum VI. pro Germanis Ordinis Sanctæ Trinitatis; notandum, quod paulo superius post §.16. habetur declaratum, de quibus Germanis sit intelligendum.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Irca Priuilegium in §.6. suprapositum, ab Vrbano 5. concessum, de communicatione suffragiorum, & bonorum spiritualium Benefactoribus Ordinis Aliquo breuiter afferre, non ab re esse duxi, ex his quæ latissimè ad hoc propositum, tractat Scotus quolib. 20. et Corduba lib. 9. q. quæst. 3. Et de Ind. q. 42. In § 6. Scotus. Corduba.

Primo, An videlicet, possit aliquis, necne, in alicuius persona, Communitatis, vel Congregationis, Communionem recipi: & quomodo, & per quem. 1

In quo talis receptio ei proficiet. & 2

Quæ bona spiritualia possit Prælatus communicare; Ac si hoc priuilegium, sit in aliquo, per Pium V. derogatum. 3

Ex horum etenim reseruatione, multa, ab omnibus scitu digna dubia, & a Religiosis subditis valde peroptata, soluentur.

Vnde, pro primi intelligentia est sciendum, quod solum possumus, de nostris bonis, aut commissis nostræ dispensationi, prodesse alteri dupliciter, per viã. scilicet, satisfactionis, & per uiam meriti: Via satisfactionis consistit in exsolutione, seu redditione æquiualentis ad pœnam, quæ redimitur in toto, vel in parte; Via autem meriti, consistit in aliquali dignitate, habendi, seu impetrandi sibi, vel alteri, aliquid, tamquam aliqualem mercedem, seu præmium operis, quod dicitur Meritorium; non curando nunc, an sit meritorium Congrui, Digni, aut Condigni, & quomodo sit talis dignitas, & vnde, & quomodo, sit merces tali merito respondens; De quibus Doctores latius in 2. distinct. 27. & alibi. Participare quis potest de reb⁹ spiritualibus alterius dupliciter.

Et sic duplex erit differentia, inter participantes de bonis aliorum, per viam, videlicet, satisfactionis tantum, & per viam meriti tantum. Differentia duplex inter tales participantes.

Prima differentia est, q ad hoc, ut quis per viam satisfactionis participet, requiritur specialis intentio, seu applicatio eis, qui communicat tale opus satisfactorium illi; Ita quod nisi illi, seu illis sit applicata specialiter talis satisfactio, vel nisi sint illi recepti ad participandum de satisfactionibus alicuius persona, seu Communitatis, non proderunt eis talia bona satisfactoria, ad satisfaciẽdum pro suis peccatis: Quia alias sequeretur, quod quicumque existeret in charitate, esset immunis ab omni pœna, propter infinitatẽ thesauri Ecclesiæ, quem participat per Sacramenta, aut per communionem Sanctorum, ratione charitatis: Vel saltem, sequeretur quod existens in maiori charitate, esset debitor minoris pœnæ in hoc sæculo, & in futuro: quod patet esse falsum, ex doctrina Scot. in 20 quolibeto. Ergo, ex sola intentione facientis, seu applicantis habetur participatio ad satisfaciendum: Participatio autem ad merendum seu potius ad merita, seu per viam meriti, de bonis alterius non semper requirit specialem intentionem, & applicationem; Nam potest dupliciter alicui valere meritum alterius; uno modo, ratione vnionis, quæ fit per charitatem, etiam sine speciali intentione, & applicatione facientis, directa ad ipsum participantem: iuxta illud Symboli, Credo Sanctorum communionem; & illud Psal. 118. Particeps ego sum omnium timentium te; Et hoc modo, peccator, etiam non excommunicatus, non erit per hanc viam vnionis particeps alicuius boni, quod fit in Ecclesia, cum non sit membrum Christi viuum per charitatem, quam non habet. In satisfactorijs requiritur specialis applicatio. In meritorijs non requiritur specialis applicatio.

Alio

Alio modo valet bonum alicuius meritorium, alijs, ratione specialis intentionis, ipsius facientis, seu applicantis tale bonum specialiter pro illis, quibus applicat distincte, aut confuse, pro vno, seu pro multis. Et hoc modo potest ualere iusto, & impio, vt communiter dicitur, per merita, de Congruo tantum, quæ soli liberalitatis concedentis innituntur: Non enim obligauit se Deus, aut promisit, infallibiliter concessurum omne bonũ, etiam expediens, quod vir iustus ab eo petierit, pro alio quocumque, sed aliquando sic, aliquando non: prout sibi placuerit & visum fuerit: & sic dicit Augustinus, quod nisi Stephanus orasset forte Paulus saluatus non esset. Et sic patet, quod hoc modo specialis intentionis, valde prodest, recipi ad participandum de bonis alicuius hominis, seu Congregationis in speciali, licet sint merita Congrui, aut Dei liberalitati innitentia, quoad hoc, ut dictum est. Quia si peccator est sic receptus, tunc paticipat de talibus bonis, per solam intentionem applicantis, quod sibi valebit ad multa, ut infra in alio puncto dicimus. Si autem est iustus in statu gratiæ, tunc participat de talibus bonis, dupliciter, scilicet, ratione unionis charitatis, & ratione specialis intentionis applicantis, quod est melius, quam vnica tantum via participare. Et hæc est prima differentia inter communicationem, seu participationem satisfactoriam, & meritoriam.

Bonũ meritoriũ quo modo valeat iusto, & peccatori.

Secunda differentia est, Quia per participationem ad satisfaciendum, seu ad satisfactoria tantum, fiunt peioris conditionis omnes participantes, quoad hoc: quia minuitur eorum vtilitas satisfactoria, saltem proueniens ex opere operantis, ex multitudine participantium: licet forte, non ea, quæ prouenit virtute Sacramenti, seu operis operati, si tale opus habet virtutem satisfactoriam ex opere operato. Quamuis aliunde ei augeatur ex charitate, qua sic alijs egentibus sua satisfactoria applicat, vt dicit Richardus.

Participatione satisfactoria, fiunt peioris cõditionis participantes.

Vnde si totum suum bonum satisfactorium, proueniens ex virtute operis operantis dederit, seu applicauerit alteri: tunc nihil sibi de talis satisfactorio remanet pro suis peccatis; & multo minus remanet, alijs postea receptis, seu quibus postea applicauerit. Quia cum talis virtus satisfactoria ex opere operantis, sit finita: certe diuisa inter multos, seu alijs & alijs applicata, iam minus, aut nihil remanet alijs aut sibi.

Participatio autem meritorum, non minuitur ex multiplicatione, participantium: Non enim fit deterior conditio alicuius, multiplicatis Electis, & bonis operibus, sed melior, ut colligitur ex doctrina Richar. in 4. d. 45. & Palud latius ibidem q. 1. ar. 1. & q. 2. art. 2.

Meritoria autem fiũt meliores.

Secundum punctum est, quod talis participatio ad merita; non valet ad hoc, quod ipsi participantes, ex hoc immediate sine suo bono opere, & dispensatione, habeant gratiã gratum facientem, seu charitatem, sicut nec ad meritum, aut præmiũ gloriæ; Quia nullus potest vllo modo, mereri alteri immediate gratiam iustificantem, sed solum mediate. i. potest mereri de Congruo, ut Deus det alteri gratiã conuersionis, seu auxilium, aut bonam cordis motionem, aut illuminationem; cui alter, si velit consentire, debite disponatur ad gratiam, vt aiunt in 2. d. 27.

Secundum Punctum. In quo proderũt tales bonorũ applicationes

Valet ergo talis paticipatio meritorum alicuius personæ, seu Congregationis, ad habendum a Deo gratiam conuersionis, & cordis illuminationem, & ad virtutum profectum; Valet etiam ad præseruationẽ a peccatis; & liberationem, & præseruationem a morte, & alijs malis spiritualibus, & corporalibus, & ad collationem bonorum spiritualium, & temporalium, seu corporalium, & huiusmodi, quæ vnus alteri potest de congruo mereri, seu impetrare a Dei misericordia liberali: sicut per merita Abrahæ Dominus liberauit Loth; & propter iustos parcit, & benefacit iniustis, vt de his communiter Doct. in 2. d. 27. & 36. & specialiter D. Thom. in Addit. 3. part. quæst. 27. artic. 1. & alij, &c.

Sed videamus nunc tertium Punctum, Quis potest bona alteri communicare? Ad quod primo dicitur, quod quilibet potest alteri applicare, seu communicare bona sua propria, tam quoad vim satisfactoriam, quam meritoriam, de Congruo, ut dictum est.

Tertium Punctum.

Et similiter bona suorum, super quæ habet auctoritatem, vt sunt Prælati, quia si temporalia bona possumus communicare ex charitate, quare non potius spiritualia? Quis possit bona alteri communicare.

Et quod Prælati possint applicare, seu communicare bona communia suorum, huic vel illi, distincte, aut confuse, probatur. Quia eo ipso, quod habent curam congregationis, habent auctoritatem dispensatiuam, communium bonorum, ipsorum de sua congregatione, vt facit c. quanto, de translat. & 24. q. 1. c. quocumque, & etiam tenet Th. in 4. dist. 10. q. 4. & Palu. & Richar. & Doct. in 4. dist. 45.

Secundo dicitur, quod generaliter non potest Prælatus, communicare ea bona specialia, quæ quis eius subditus in particulari facit pro satisfactione suorum peccatorum, nisi ad hoc, aliquo modo subditus ipse consentiat, quia bona particularia, pro se facta, vel alijs a se specialiter applicata, non sunt bona Communitatis, & propterea non poterit Prælatus, regulariter, de illis, eo inuito disponere, cum non in omnibus absolute, subdatur subditus Superiori, neq. in omnib. eius bonis spiritualibus habeat potestatem plenariam Prælatus, sed in spiritualibus tantum superabundantibus communicabilibus, vt dicunt Doctores, & probat Cord. in præfata q. 42. de indul. dict. 3. Hoc tamē dico regulariter loquendo, quia poterit euenire casus, & tales circumstantiæ vrgentissimæ concurrere, quod possent ipsi Prælati, bona satisfactoria, & meritoria suorum subditorum quantumuis ipsi subditi, illorum, pro se indigerent, alijs communicare, vt sæpe sæpius in Religionibus euenire solet, vnde ipsi Prælati iubent fieri disciplinas, orationes, ieiunia, & alia similia extraordinaria.

Et sic ex iam dictis sequitur, quod ipsi Prælati, etiam nescientibus subditis, satisfactoria bona, quæ ipsi agunt, non alicui in particulari applicata, sed vniuersæ Ecclesiæ, possunt, vel animabus Purgatorij, vel benefactoribus, & deuotis, vel quibus maluerint, applicare.

Tertio dicitur quod bona opera, quoad vim satisfactoriam, si antequam fiant, vel dum fiunt non applicentur per facientem, vel per Superiorem, aliquibus actualiter, vel virtualiter, iam de cetero, postquam facta sunt, non possunt alteri applicari per ipsum facientem, neque per Prælatum, Quia neque ego faciens, neque Prælatus possumus reseruare, nostra, vel congregationis opera, quoad vim satisfactoriam, vt sint reposita, & reseruata tamquam in thesauro, pro alio tempore futuro, quo voluero, aut indiguero, vt tunc per me, uel per Prælatum, mihi, uel alteri, applicentur. Cuius ratio est, non ut dicunt aliqui, quod statim atque illa opera satisfactoria fiunt, suum sortiantur effectum, hinc enim sequeretur, quod non possent talia reseruari, etiam in thesauro Ecclesiæ, ad indulgentias, &c. Sed quia nullus potest thesaurizare sibi, uel alteri thesaurum satisfactorium particularem, & per consequens, neque de eo distribuere, aut alicui communicare, quia alius sequeretur, quod bona satisfactoria Religiosorum eis abundantia, numquam reconderentur in communem thesaurum Ecclesiæ, sed semper manerent sub potestate eorum, uel Prælati, ad applicandum ea, postea, cui uoluerint, Et sic etiam nec esset communis thesaurus Ecclesiæ collectus de satisfactionibus Religiosorum, aut aliorum Sanctorum, dum uiuerent, quod est maximum absurdum, & ad id uideatur Bonauen. in 4. dist. 20. q. 3. Solum enim hoc modo pñsentia, & futura bona applicari possunt.

Ergo dicatur, quod si talia satisfactoria non applicentur, ante, uel dum fiūt, reseruantur, & reponuntur a Deo, in communem Ecclesiæ thesaurum.

Quo ad uim autem meritoriam, tam ipse, qui facit, quam Prælatus quicumque, potest semper communicare, seu applicare talia bona præterita, præsentia, & futura, quibuscumque uoluerit, ut uirtute talium meritorum, mereatur de congruo, seu potius impetret ipsis, vel alijs, bona spiritualia, & temporalia, & liberationem, & præseruationē a malis, &c. & de his bonis, quo ad uim meritoriam non congregatur thesaurus Indulgentiarum, ut probat Cord. q. 5. de indulg. Nullum enim ex hoc præiudicium subditis ipsis resultat (ut dixi supra) immo maxima utilitas, habendo multos socios in merito suorum bonorum operum, ut etiam supra est explicatum.

Neque etiam faciendo ipsi Prælati communicationem bonorum spiritualium suorum subditorum, in quantum satisfactoria sunt, præiudicium aliquod, vel grauamen, communitati inferunt, cum solum superabundantia (nisi aliud expresserint) communicant.

Quare dicitur, quod quia talis communicatio, seu receptio ad participationem bonorum Congregationis, & huiusmodi communiter fit a Prælatis informatis de talibus, quod sint benefactores, & iccirco recipiũtur in communicationem bonorum Ordinis (vt patet ex ipsis litteris Confraternitatis, seu filiationis.) Ideo notetur, quod si talis caussa, propter quam recipiuntur, non esset vera, quia, scilicet, non esset talis benefactor, vt ibi supponitur, non valeret ei, talis receptio, ad participationem, nisi secundum ratam, s. secundum quod fuerit benefactor, quia deficiente caussa finali, seu conditione cõcessionis, deficit ipsa concessio, & non valet, nisi quantum accesserit ad caussam talis concessionis. Quod si sine vlla caussa, sed ad libitum vult recipere aliquem, ad participationem bonorum suorum, seu congregationis, ex pura charitate motus, aut motu proprio; tunc bene valebit ei talis communicatio, & participatio, secundum intentionem, ei sua bona communicantis, quoad vim satisfactoriam, & meritoriam; & etiam secundum suam dispositionem participantis, quoad vim meritoriam speciatim, vt doctissime hæc omnia tractantur a Corduba lib. 1. qq. quæst. 3. & de Indulgentijs, quæst. 42 & a Scoto, vbi supra.

An hoc Priuilegiũ sit sublatum. — *Et hoc Priuilegium supradictum ab Vrb. V. concessum non exstat aliquo modo derogatum, per Motum illum Pij V. qui incipit, Et si Dominici gregis, Const. 20. An. Domini 1566. emanata, vt ex eo clare patet, cum ibi tantum reuocentur continentes facultatẽ quæstuandi, & pro quibus consequendis porrigendæ sunt manus adiutrices; Et hæc sufficiant pro huiusmodi concessionis intelligentia.*

In § 10. 11. & 12. — *Est etiam sciendum, quod vltra concessiones suprapositas in §. 10. cum sequentibus, Ecclesiis Carmelitarum factas, Clemens vij. concessit omnibus fidelibus deuote visitantibus, quolibet anni die, duo, vel tria Altaria in Ecclesiis Carmelitarum, & manus adiutrices eis porrigentibus, omnes, & quascumq. Indulgentias, peccatorum remissiones, ac animarum Purgatorij liberationes, quas consequerentur, si personaliter visitarẽt omnes Ecclesias pro stationibus deputatas, intus, & extra vrbem consistentes.*

Pro quolibet die anni, Indulg. in eccles. Carmelit. — *Et tandem Gregorius xiij. mutando illud, porrigendi manus adiutrices, in orationibus, statuit vt visitantes Ecclesias Carmelitarum, dummodo sint contriti, & confessi, vnum ex istis facere teneantur, videlicet, vt septies orationem Dominicam, itidemq́ salutationem Angelicam recitent; vel habitum sanctum gloriosiss. Virg. Carmeli, sicut in litteris Apostolicis Ioan. xxij. ac Alexandri V. necnon Pij V. continetur, gestent; vel Vesperas pro Defunctis recitent; aut ante sacratissimum sacramentum terrã exosculentur; ac pro hæresum extirpatione, sanctæq; matris Ecclesiæ tranquillitate, Christianorumq́ Principum pace & vnione, pias ad Deum preces effundant; atq. ita supradictas Indulgentias consequãtur. Vt reperitur in Compendio Indulgentiarum Carmelitanæ Religionis nuper impresso a R.P.M. Saluatore Palmerio, fol. 73. in quo omnes describuntur Indulgentiæ, quæ quolibet die in Romanis Ecclesiis reperiuntur concessæ, quas modo supradicto ijdem lucrari possunt; Ac nonnulla alia Priuilegia ad ipsam Carmelitarum Religionem spectantia.*

Pro Fratribus Augustinianis. — *Et plenius ipsæ Indulgentiæ referuntur in Compendio Eremitarum S. Augustini à R.P.F. Hieronymo Nolano edito, ibiq; nonnulla alia Priuilegia Religioni S. Aug. pariter concessa, recensentur.*

In quibus Compendijs, cum copiosissime tum de Priuilegijs, cum etiam de Indulgentijs Fratribus, ac Confratribus, Centuratis, vel habitum portantibus supradictorum Ordinum Augustiniensium, & Carmelitarum, maxima cum omnium vtilitate tractetur; Ideo breuitatis caussa ad illa me remitto, cum vnusquisque faciliter ea possit, qui voluerit, præ manibus habere.

Indul-

Indulgentia, quas lucrantur audientes verbum Dei a Fratribus Minoribus. Quinto.

GREGORIVS IX. concessit audientibus prędicationes Fratrum Minorum, quindecim annos Indulgen. b.ffo.260.concess.469. 1

ALEXANDER IIII. concessit, vt Fratres Minores, in quibuscumque Ecclesijs, vel locis eos prædicare contigerit, possint dare suis auditorib. Indulgen. quadraginta dierum. b.ffo.60.concess.654. 2

¶ IDEM Alexander concessit accedentibus ad Ecclesias Fratrum Minorum, caussa audiendi sermones, vel Missas, quocumque tempore, pro qualibet vice, Indulgentiam centum dierum. B.fo.24. Et ffo.108.concessione 231. Et b.fffo.108.concessione 437. 3 *Missa.*

¶ IDEM Alexander, & Nicolaus III. & Innocētius IIII. & Nicolaus IIII. ac Benedictus XI. concesserunt venientibus ad Ecclesias Fratrum Minorum, tempore Quadragesimæ, feria 2. & 4. & 6. quando ibidem prædicatur, Indulgentiam centum, triginta, & octo annorum, & ducentorum, & duorum dierũ. b. fffo.108.concess.439. 4 *Pro Quadragesima. Nota.*

CLEMENS IIII. vt testatur Ioannes XXII. concessit, quod Fratres Minores prædicantes extra domos suas, possint cōcedere auditoribus suis 80. dies Indulgentię. In domibus vero suis, vltra præfatas Indulgentias 100. dies. B.fo.24. Et ffo.108.conc.231. Et fffo.108.conc.345. ¶ Vide infra post §.6. epilogationem omnium, quæ possunt lucrari audiendo sermones Fratrum. 5 *Collector.*

Sequuntur concessa audientibus sermones Fratrum Ordinis Prædicatorum.

VENIENTIBVS communiter ad sermones annuales audiēdos, ad loca Fratrum Prædicatorum, cōceduntur ab Honorio III. dies 100. a Bonifacio VIII. dies 100. ab Alexandro III. dies 100. a Gregorio IX. dies 100. ab Innocentio IIII. dies 100. a Benedicto XI. dies 200. ab Vrbano V. dies 100. ab Alexādro V. dies 100. ¶ In summa autem sunt anni tres, & dies duo. b. fffo.111.concess.491. 6 *Ex Priuilegijs Fratrũ Prædic.*

Epilogando omnes suprascriptas Cōcessiones, resolutio est ista, qđ Fratres præfati, quādocumq. prædicant in suis Domibus, quocumq; die anni, possunt concedere suis auditoribus 18. annos, & 322. dies. Et numerādo per dies, sunt septem millia, & 72. dies. Sed quando alibi prędicant, possunt cōcedere decē, & octo annos, & ducentos, ac 22. dies. Et numerando per dies, sunt sex milia, & nōgenti septuaginta duo dies. Attamen, qñ prædicant tempore Quadragesimali, in Domibus suis feria 2. & 4. ac 6. possunt concedere vltra prædicta, centum triginta, & octo annos, ac ducentos, & duos dies. Et in summa sunt in prefatis ferijs centũ quinquaginta sex anni, & quingēti viginti quattuor dies. *Collector. Epilogatio Concessionum suprascriptarũ.*

INDVLGENTIAE, QVAS POSSVNT LVCRARI Sæculares, ratione habitus prædictorum Fratrum. Sexto.

CLEMENS IIII. concessit morientibus cum habitu Fratrum Min. & qui cum eo elegerint sepeliri, remissionem tertiæ partis omnium suorum delictorum. b.ffo.260.concess.658. 1 *Sepultura.*

NICOLAVS III. concessit omnibus, qui moriuntur cum habitu Fratrũ Min. & qui cum eo elegerint sepeliri, remissionem tertiæ partis omnium peccatorum suorum. b.ffo.260.cōcessio.661. Alias habetur, quod est remissio quartæ partis. b.fffo.108.concess.447. 2 *Sepultura.*

VRBANVS V. concessit similiter Indulgentiam remissionis tertiæ partis peccatorum illis, qui moriuntur cum præfato habitu Fratrum Minorum. b.ffo.261.concess.670. Alias habetur, quod concessit remissionem quartę partis. b.fffo.109.concess.458. 3

Circa præfatas Concessiones habitus, in summa authēti ca, superius allegata, reperitur absq; nominatione Pontificum, sequens Concessio. *Collector.*

4 ¶ ITEM concessa est sepultis in nostris cœmeterijs, & morientibus in habitu nostro Fratrum Minorum, quarta pars peccatorum, a quattuor Summis Pontificibus.ffo.71.concessione 183.

5 *Pro Monialibus Sanctæ Claræ.* ALEXANDER VI.concessit, vt mulieres suscipientes ante mortem, vel post mortem habitum sanctæ Claræ, habeant talem relaxationē peccatorum, qualem habent viri pro habitu Fratrum Minorum. o.ffo.70.concessione 176.Et fffo.99.concessione 368.

6 *Ind. plen.* LEO informatus de prædictis Concessionibus, circa habitum Fratrum Minorum, confirmauit eas, ac de nouo concessit, & ad huiusmodi gratias suam portionem addidit, concedens, quod morientes in dicto habitu consequantur Indulgentiam plenariam.O.fffo.61.concess.185.

7 *Ind. plen. pro Tertia.* ¶IDEM Leo iterum confirmauit Concessiones supradictas, & addidit, quod tam morientes,& sepeliēdi in dicto habitu, quam morientes,& sepeliēdæ in habitu Sororum Tertię Regulę eiusdem S.Francisci, sub obedientia Ministrorum Generalis,& Prouincialium degentium,consequantur Indulgētiā plenariam omnium suorum peccatorum.O.fffo.62.concess.201.

8 ¶IDEM Leo declarauit, sufficere habitum prædictum petere,ac super se vsque ad mortem habere,ac in eo sepeliri,etiam si ante mortem nō induatur. O.fffo.60.concess.183.

Ex Priuilegijs Fratrum Prædicatorum.

9 *Pro osculātibus habitū Fratrū Collector.* IOANNES XXIII.omnibus Christi fidelibus, osculantibus habitum Ordinis sācti Dominici,seu Fratrum Ordinis Prædicatorum, quinque annos, & totidem quadragenas,de iniunctis pęnitētijs relaxauit.b.fffo.95.conc.307. Et numerando per dies, sunt duo milia.& 75.dies.¶Tantumdem lucrantur osculantes habitum Fratrum Minorum, & aliorum Mendicantium, ratione communicationis Priuilegiorum.

Ex Priuilegijs Fratrum Augustiniensium.

10 LEO X.concessit,quod viri, & fœminæ deferentes Zonam Fratrum sancti Augustini, datam ab aliquo Prælato eiusdem Ordinis ad hunc finem, lucrari possint Indulgentias prædictis Fratribus concessas.b.fffo.122.concessione 566.

11 ¶ IDEM Leo extendit præfatam Concessionem, ad illos, qui detulerint chordam sancti Francisci, datam similiter ab aliquo Prælato Ordinis Minorum,vt supradictum est de Zona S.Aug.

Collector. Hæc Concessio non est impressa in libris Priuilegiorū,sed absq.dubio fuit impetrata ad instantiam Reuerendiss.Cardinalis S.Crucis bonæ memoriæ.

12 ¶ ITEM Sixtus IIII.concessit, vt si quis voluerit sæcularis ob deuotionem,cum eorum habitu sepeliri,possit in eorum Ecclesijs sepeliri, non obstāte,quòd in alia Ecclesia sepulturam elegisset:ut refertur in Comp.Priuilegiorum 35.vt testatur P.F.Hieronymus Nolanus Ordinis S.Augustini, in Tractatu nuper ab ipso edito Priuilegiorum, & Indulg.eiusdē Ordinis,fol.122. vbi late de hoc ipse pertractat.

Ex Priuilegijs Ordinis Sanctæ Trinitatis.

13 LEO X.& Hadrianus VI.decedentibus in habitu Ordinis Sāctissimæ Trinitatis, aut scapulariū dicti Ordinis de manu alicuius illius Pręlati, etiā

absque

abſque alicuius voti emiſſione ſuſcipientibus & deferentibus in Regnis Caſtellæ, Legionis, & Granatæ conſiſten. conceſſerunt omnes, & ſingulas Indulgentias, & peccatorum remiſſiones, Fratribus prædicti Ordinis cõceſſas. pro ut latius habetur in dictione, Communicatio Priuilegiorũ. §. vlt. & ſupra, Indulgentiæ, quoad ſæculares quarto. §. 23.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

IXTVS V. (vt in Conſtitutione 14. & 59. vt in Bullario) cõcedit Indulgentiam plenariã Confratribus chordæ S. Frãciſci in die quo confeſſi, & cõmunicati receperint a Guardiano dictæ Cõfraternitatis chordam. Et in hora mortis, dicendo Ieſus cũ corde. Et etiam prædicti Cõfratres conſequuntur o͠es Indulgentias Cõfraternitatis Cõfalonis, omneſq; alias Religioni cõceſſas (obſeruato tamẽ modo quo dã in dicta Conſt. 59. requiſito) quæ Confraternitas debet erigi a R. P. Generale Conuentualium in eorum Eccleſiis, vel Capuccinorũ, vel de Obſeruantia, vt in ſupradicta Conſt. 59. habetur. Itaq; conſuetudo illa ut benedicatur chorda a Guardianis, vel Sacerdotibus ſimplicibus hodie non ſubſiſtit; Nam oportet, ut fiat per viam Confraternitatis ſupradictæ, ut in eademmet Conſt. 14. dicitur. De Indulgentia vere conceſſa confeſſis, & communicatis, viſitantibus Eccleſiam aliquam Conuentualium, Capuccinorum, & de Obſeruantia, in Feſtiuitatibus principalibus Ordinis, vide ſupra in verbo, Feſtiuitas, §. 2. in annotatione noſtra.

In § 11. Indulgẽtia pro chorda S. Frãciſci.

Indulgẽtia pro Feſtiuitatibus principalibus Ordinis.

Indulgentia impetrata a Fratribus Minoribus pro Sæcularibus, in fauorem Conceptionis Immaculatæ Virginis Mariæ, Dominæ noſtræ, Septimo.

SSACROSANCTVM Concilium Baſileenſe; cunctis Chriſti fidelibus vere pęnitentibus, & confeſſis, in die Feſtiuitatis Conceptionis intereſſentibus Miſſarum ſollemnijs centum, Primis autem, vel ſecundis Veſperis totidẽ; Sermoni vero verbi diuini de eadẽ Feſtiuitate 150. dies, de iniunctis ſibi pęnitentijs relaxauit. b. fo. 42. Et ffo. 40. conc. 45.

SIXTVS IIII. ſtatuit, & ordinauit, ꝙ omnes, & ſinguli Chriſti fideles vtriuſq; ſexus, qui Miſſam, & officium Feſti Cõceptionis B. Mariæ Virginis, cuius initiũ eſt: Sicut lilium inter ſpinas, &c. in Feſto eiuſdẽ Cõceptionis deuote celebrauerint, & dixerint, aut illius horis canonicis interfuerint, quoties id fecerint, eãdẽ prorſus Indulgentiã, & peccatorũ remiſſionẽ cõſequãtur, quã Vrbanus IIII. & Martinus V. & alij Romani Pontifices cõceſſerũt illis, qui Miſſam, officium, & horas canonicas, in Feſto Corporis Chriſti, a primis Veſperis, & per illius octauam (iuxta Romanæ Eccleſiæ inſtitutionem) celebrant, & dicunt: aut Miſſę, ac officio, & horis huiuſmodi interſunt. B. ffo. 115. conceſs. 252.

Iſtæ Indulgentiæ, vt colligitur ex quadã Bulla Eugenij IIII. quæ habetur b. fffo. 37. conce. 578. ſunt in sũma. Pro matutinis, & vtriuſq; Veſperis diei Feſti, & Miſſa, quadringenti dies. Pro reliquis horis hoc eſt, pro qualibet ipſarũ, centũ ſexaginta. Et in quibuslibet octauarũ diebus, pro ſingulis Matutinalũ, Miſſarum, & Veſperorum, ducẽti dies. Ac pro reliquis horis, octoginta dies. Item ſequentibus Proceſſiones, ac Miſſas deuote celebrantibus, tam in Feſto quam in octauarum diebus pro pace, ac tranquillitate Eccleſię; ac Sacramentum in Feſto huiuſmodi ſumentibus, conceduntur ducenti dies Indulgentiæ. Et hoc vltra Indulgentias, ſupra poſitas, & conceſſas per Conce. Baſileenſe. §. 1

Collector.

Proceſſiones.

Miſſas.

Communicare.

3 *Particularis pro Renis Castel ¶a. l Collector.* IVLIVS II. concessit omnibus Christi fidelibus, vere pœnitentibus, & confessis, in Regno Castellæ constitutis, qui imaginem B. Mariæ Virginis, & eius Filij (quam Moniales Ordinis sanctę Conceptionis in scapulario, & homines in pectore deferre consueuerunt) detulerint, & nouies Salutationem Angelicam deuote recitauerint, similes, & prorsus easdem Indulgentias consequantur, quas consequerentur, & consequi possent, decies Salutationem Angelicam, in honorem decem virtutum eiusdem B. Mariæ Virginis recitarent. b. fffo. 89. conceff. 254.

Notandum est, quod ad lucrandum præfatas Indulgentias, non oportet recipere ab aliquo insignia, nec illa deferre, sicut pro lucrandis Indulgentijs de decem Aue Maria, licet aliqui aliter opinentur.

4 LEO X. concessit, quod viri deferentes Imaginem Conceptionis B. Virginis, & mulieres scapularium eiusdem Ordinis, cum prædicta imagine, easdem gratias obtineant, & consequantur, quas consequuntur, & consequi possunt deferentes chordam Fratrum Minorum, & corrigiam sancti Augustini. O. fffo. 61. conceff. 188.

5 *Ind. plen.* ¶ IDEM Leo concessit, intuitu Immaculatę Conceptionis B. Virginis, nonnullas alias Indulgentias, & magnas ualde. Sed quia istæ sunt pro Fratribus, Min. & Monialibus, & alijs Religiosis, qui eorum Priuilegijs gaudent, & non pro sæcularibus; ideo non ponuntur hic. Habentur tamen supra, in dictione, Indulgentiæ plenariæ, quoad Fratres. §. 18. & 19. Vide supra in Verbo Conceptio Virginis fol. 213.

Indulgentia quædam pro Sæcularibus obtenta a quibusdam Fratribus Minoribus. Octauo.

1 *Pro parentibus Fratrum. Collector.* ALLISTVS III. concessit plenariã Indulgentiam pro Patribus, & Matribus omnium Fratrum Min. præsentium, & futurorum, etiã defunctorum, in Purgatorio existentibus. o. ffo. 65. concessione 90. Et ffo. 101. conceff. 399.

Notandum est, quod post Concessionem supra scriptam, posita, sunt ibidem immediate sequentia verba. Et sic quilibet Pater, & Mater Fratris Mino. potest in articulo mortis eligere Confessorem idoneum, qui eum absoluat plenarie a culpa, & pęna de omnibus peccatis suis. Hęc ibi ad litteram, Circa quæ quidem oportet aduertere, quod, ut patet ex tenore ipsorum, non fuerunt, nec sunt verba de corpore Concessionis, sed potius bene intuenti apparebit, quod sint addita velut glossa diclaratiua ab aliquo Fratre modicum sciente. Si enim prædicta claulula esset de corpore Concessionis, non diceretur in principio eius. Et sic &c. sed vt sic &c. posit &c. Quod autem, qui præfatam clausulam addit, fuerit indoctus, patet ex hoc, quia pro eodem sumpsit Indulgentiam plenariam, & absolutionem plenariã a pęna, & culpa, *Nota.* quæ tamen sunt valde diuersa. Nam Indulgentia plenaria, secundum Doctores, solummodo refertur ad pœnam, & non ad culpam. Est enim Indulgẽtia, quædam remissio pęnæ debitæ pro peccato post contritionẽ habitã de ipso; vt colligitur extra de pęn. & remis. c. Quod autem. Vel Indulgentia est pęnæ relaxatio, quam quis iuste pro culpis proprijs facere debuisset, de thesauro Ecclesiæ ad diuinam iustitiam persoluendam sumpta. Potest tamen saluari supradictum dicendo, quod cũ in articulo mortis non sit casus aliquis reseruatus, iure communi potest ab omnibus casibus, & cẽsuris absolui a suo Cõfessore, a quo etiam per præfatum Priuilegium poterit sibi concedi Indulgẽtia plenaria. Et sic absoluetur a culpa, & a pœna.

SIX-

SIXTUS IIII. vniuersis,& singulis Christi fidelibus dicentibus qualibet die ad honorem Dei,& Beatissimæ Virginis Mariæ toties Angelicam Salutationem,quot sunt ps.in psalterio Dauidico; videlicet, centies, & quinquagesies, præponendo Orationem Dominicam singulis decem Salutationibus Angelicis, concessit, pro qualibet vice, qua, sicut dictum est,orauerint, pro qualibet quinquagena prædictarum,quinque annos,& totidem quadragenas Indulgentiæ.B.ffo.135.concess.299. 2 *Pro recitātibus psalterium,seu Rosarium B.Virginis*

Suprascripta Indulgentia Psalterij B.Virginis,est eademmet,quam Fratres Ordinis Prædicatorum publicant,& de qua faciunt Confraternitatē sub nomine Rosarij eiusdem B.Virginis. Attamen, vt patet ex litteris Sixti, non fuit cōcessa ad instantiam huiusmodi Fratrum,sed Ducis,& Ducissę Britāniæ,qui impetrauerunt hanc Indulgētiam pro omnibus fidelibus. Nec oportet ad lucrandum præfatam Indulgentiam, vt recipiatur quis in Cōfraternitate supra nominata Rosarij, prout aliqui opinantur. Credibile est tamen, quod postea Fratres Prædicatores obtinuerint ampliores remissiones super hoc, ac etiam auctoritatem ad instituendum Confraternitatem. *Collector.* *Nota.*

INNOCENTIVS VIII. concessit, quod Procuratores Fratrum Minorum, eorumque substituti, liberi, parentes, fratres, sorores, & vxores eorum possint promereri Indulgentias Stationum,& alias, Fratribus concessas, dicendo in Ecclesijs prædictorum Fratrum quinque Pater noster,& totidem Aue Maria,pro felici statu Romanæ Ecclesiæ.o.fo.65.& ffo.70.concessione 172.& ffo. 99.concess.367. 3 *Pro Syndicis Fratrū.*

ALEXANDER VI.concessit dicentibus Coronam Virginis,cum genuflexionibus consuetis,illas Indulgentias, quas habent dicentes orationes Pietatis, cum oratione Dominica, & Salue Regina.o.fffo.97.concess. 372. 4

LEO X.ad instantiam cuiusdam Fratris Minoris innouauit Indulgentiam versuum, qui dici solent coram imagine Pietatis. Quam Indulgentiam, populorum fides tenet,a sancto Gregorio fuisse concessam.Et casu, quo nō esset,illam de nouo concessit.Addidit etiam sequentem versum. 5 *De versibus S.Gregorij.*

O Domine Iesu Christe,adoro te ad iudicium progredietem, iustos ad Paradisum vocantem,peccatoresque damnantem,deprecor te, vt tua Passio liberet nos ab illis pęnis.Amen.o.fffo.91.concess.264.

Aduerte,quod in hac Concessione non fuit expressum quanta sit huiusmodi Indulgentia; nec additum est aliquid a præfato Leone, prout aliqui falso publicant,& asserunt; sed solum concessit de nouo quidquid erat concessum, sine vlteriori explicatione. Et ego,qui hæc collegi, scio, ita esse, quia vidi,& legi Concessionem prædictam in Registro, quod habetur Romæ in sacro Cōuentu de Araceli. *Collector.*

¶ IDEM Leo ad instantiam cuiusdam Fratris Min.concessit, quod omnes tam Fratres,quam sæculares dicentes XV.Pater noster,cum totidem Aue Maria,pro existentibus in peccato mortali,in qualibet vice, consequantur remissionem tertiæ partis suorum peccatorum,quia hoc est opus maximæ charitatis.o.fffo.94.concess.300. 6 *Pro existētib. in peccato mortali.*

¶ IDEM Leo concessit, quod dicendo semel in die quinquies Pater noster,& Aue Maria in honorem,seu memoriam quinque plagarum Christi,& quinque præcipuorum dolorum Virginis Mariæ, consequantur Indulgētiam decem millium dierum,& totidem annorum.b.fffo.89.concess.258. 7 *De quinque plagis Christi.*

¶ ITEM dicentibus duodecim Aue Maria,præmittendo vnū Pater noster,in honorem duodecim excellentiarum Virginis Mariæ,datæ sunt Indulgentiæ duodecim mille dierum. 8

9 ¶ITEM dicentibus vnam Aue Maria, quando audiunt pulsum ad horas canonicas, qui fit septies in die, dantur septem millia dierum Indulgentiæ.

De horis canonicis.

¶ ITEM dicentibus, pro qualibet hora diei naturalis, vnam Aue Mariã,
10 dantur mille dies Indulgentiæ. Et sunt in summa pro omnibus viginti quattuor horis diei, & noctis, viginti quattuor millia dierum Indulgentiæ.

De horis diei.

11 CLEMENS VII. confirmauit omnes Indulgentias, & remissiones peccatorum contentas, & annotatas in libris Priuilegiorum Fratrum Minorum, illasq; etiã de nouo concessit. ¶Hoc est intelligendum de contentis in libris impressis, vsque ad datam Concessionis, quæ fuit Anno Domini 1527.

Confirmatio omniũ Indulgentiarum.

Collector.

Sequuntur nonnulla notabilia circa præfatam Indulgentiarum materiam, & quorũdam dubiorum decisiones, scitu dignissima, ex dictis Sacrorum Doctorum in 1. sentent. dist. 20. & Cardinalis de Turrecremata in ca. Mensuram, de pœnitentijs, et remiss. dist. prima. & Abulen. super 10. cap. Matthæi, ac Felin. in sermone, Hodie mecum eris in Paradiso, & Caietan. ac Florentin. aliorumque Summistarum, collecta.

Primum notabile.

De excellentia, et valore Indulgẽtiarum.

PRIMVM notabile est de excellentia, & valore Indulgentiarum. Circa quod Caietanus in Tractatu Indulgẽtiarũ, q. 12. quærit. Vtrũ dare operã ad acquirendas Indulgẽtias sit imperfectionis? Et post argumẽta, subdit. Ad huius euidentiam sciendũ, ꝙ Indulgentiarũ fructus proprius est satisfacere diuinæ iustitiæ, quod pœnã temporalẽ proprijs peccatis debitam, ex pœnis Christi, & Sanctorum; secundum traditionem Ecclesiæ Romanæ, vt patet in Extrauaganti Clementis VI. & multorũ Romanorũ Pontificũ Apostolicis litteris. Hac suppositione facta, consequenter dicendum est, quod cum actus iste, qui est satifacere per alium, non sit ex suo genere malus (nullã enim de ordinationẽ importat, nec habet imperfectionẽ moralẽ annexã, qm̃ cum feruenti charitate, & promptissima voluntate per seipsum satisfaciendi stat; ꝙ tali modo. s. per Sanctorum pœnas velit satisfacere, & nihilominus operibus sanctissimis, tãto magis intendere, quanto liberior a debita pœna, & gratior esse debet, propter hoc cumulatum beneficiũ) sed est actus de genere bonorum moralium. Est. n. appetitu recto appetibilis, vtpote ablatiuus impedimentorum ad cœlestẽ patriã. Nam pœnæ peccatis debitæ impediunt ingressum ad ęternã beatitudinẽ. Vnde tantum oportet animas in Purgatorio morari, donec exolutis pœnis oĩbus debitis pro suis peccatis, libere ab omni malo pœnæ, oĩum bonorum aggregatione perfectum statum assequãtur. Nec solũ est moraliter bonus, sed ẽt meritorius si fructuosus est, qm̃ non nisi existẽtibus in charitate Indulgentię ꝓsunt; ut ipsa Concessionis forma monstrat, dicẽdo uere pœnitentibus. Oẽs aũt actus humanos ex charitate procedentes, meritorios esse constat. ¶Nec solum est meritorius æternæ uitæ, sed cõsonus ẽt perfectis uiris, qm̃ continue suspirantibus ad cœlestẽ patriã, & cupiẽtibus dissolui, & esse cũ Christo, consonant oĩa recta acceleratiua cœlestis ingressus. Cõstat aũt exsolutionem pœnarũ debitarum pro peccatis, acceleratiuã esse cœlestis itineris, qm̃ impedimenta ingressus ad felicitatem tollit. Omni igitur ex parte apparet, ꝙ dare operã Indulgentijs, est actus cõis perfectis, & imperfectis in charitate constitutis, si pœnis adhuc pro peccatis suis obnoxij sunt. ¶Et cõfirmatur, quia oĩbus, quantumcumq; perfectis, cõuenit dicere quotidie, Dimitte nobis debita nostra. In quorũ numero cõstat esse debitũ pœnæ pro peccatis. Qđ aũt cõsonat petere, consonat & quærere. Consonat igitur ẽt perfectis querere debitũ pœnę pro peccatis suis debitę, exsolui per satisfactoris opera Christi, & Sanctorũ. Et quia tam perfecti, quam imperfecti, tã sani, quam infir-

Nota.

infirmi, tam morituri, quam diu victuri, in charitate constituti, rei possunt esse alicuius pœnę temporalis, pro satisfactione suorum actualium peccatorũ; ideo nullus excipitur a fructu Indulgentiarum, qui uoluerit earum particeps fieri. Rariq; videntur esse adeo satisfacientes per seipsos, qui non egeant Indulgentijs: Quinto tutius agunt, si per Indulgentias, ẽt a debitis, se absolui curant. Hæc Caietanus. ¶ Quo vero ad quantitatẽ satisfactionis præfatæ, est notandum, ꝙ cum quis Indulgẽtiã plenariam promeretur, oĩs pęna pro peccatis debita remittitur illi. Cum aũt Indulgentiam tertiæ, vel quartæ, seu alterius partis consequitur, tantumdem de pœnis debitis remittitur, quantum sonat. Et cũ certus numerus dierũ, vel annorum, Indulgentiæ conceditur, tñ remittitur, quantum remitteretur, si totidem diebus, vel annis in præsenti vita pœnitentiã egisset. ¶ Et notandũ, ꝙ cũ conceditur Indulgẽtia tot dierũ, vel annorum, de iniunctis pœnitẽtijs, dicunt aliqui Doctores, præsertim Caietanus in tract. Indulgentiarum. q. 2. ꝙ non remittitur, nisi quantum correspondet penitentiæ impositę per Confessorem. Ita, ꝙ si Confessor non imposuit aliquos annos, vel dies pęnitentię, nihil operabitur illa Indulgẽtia, nisi in Cõcessione diceretur, etiã de nõ iniunctis, sed iniungẽdis, seu a quomodolibet debitis; quia iniuncta pęnitentia, est principalis, & sola materia Indulgentię, secundum Sacros Canones intellectę. Verũtamẽ Flor. & Card. de Turre Cremata, & S. Th. & multi alij dicunt intelligi debere etiam de non iniunctis. Ita, ꝙ huiusmodi Indulgentia remittet tantumdem, quantũ debuisset imponi a Cõfessore, si ad tñ protenditur concessio. Vnde sequitur, ꝙ si alicui imponatur pęnitẽtia ieiunandi, vel aliquid aliud faciẽdi tot diebus, & ille lucretur Indulg. totidẽ dierum, nõ tenebitur ad faciendũ talẽ pęnitẽtiã, licet Confessor pęnitẽti ad hoc licentiã non dedisset. Nihilominus tñ Doct. consulunt, vt pœnitentia imposita impleatur, quia hoc est tutius, præsertim cũ vix possit quis esse certus, ꝙ lucratus sit Indulgentiã. Quapropter, licet aliqui dicãt, ꝙ illi, cui Indulgẽtia plenaria cõceditur, nõ est opus imponere aliquã pęnitentiã, bonũ est tñ, ꝙ imponatur & adimpleatur, prout ijdẽ Doct. cõsulunt. ¶ Notandum ẽt, ꝙ qñ in Concessione Indulgentiæ dicitur, de peccatis, de quibus fuerit quis corde contritus, & ore confessus, virtute huiusmodi Indulgentiæ nõ remittuntur peccata, de quibus nondũ cõtritus, nec cõfessus est; licet faceret reliqua oĩa pro cõsecutione Indulgentiæ requisita. Sed solũ remitterentur illa, de quibus aliqñ contritus, & confessus est. ¶ Item notandum, ꝙ qñ in Concessione Indulgentiæ dr̃, ꝙ vere pęnitentes, & cõfessi possint promereri talẽ remissionẽ peccatorũ, intelligitur ẽt de oblitis, & ignoratis, de quibus sufficit contritio generalis, cũ proposito confitendi qñ ad memoriam, seu notitiam venerint. Si tñ Concessio dicat, de quibus fuerit corde contritus, & ore cõfessus, non se extendet ad ignorata, & oblita, secundũ cõem opinionẽ Attamen Florẽtinus, & Card. de Turre cremata tenent, ꝙ si pęnitens fecit debitam diligentiã ad cognoscẽdũ, & memorandum sua peccata, talis est vere contritus, & confessus ẽt de ignoratis, & oblitis, propter gñalem contritionem, & voluntatẽ cognoscendi, & confitendi, quã de illis habuit, Ac per consequens oium illorum, sicut & aliorũ consequetur remissionẽ. ¶ Similiter est notandũ, ꝙ si in Cõcessione Indulgentiæ dicatur, vt quis possit eligere Confessorẽ, qui ei concedat aliquã Indulgentiã, numquam illam consequetur, nisi præfato modo ei concedatur. Videtur tñ, quod Confessor possit huiusmodi Indulgentiã concedere, absq. cõfessione Sacramẽtali, præmissa tñ Confessione generali; dum tñ conteratur, & proponat confiteri tempore determinato ab Ecclesia. Et dicit Florentinus, ꝙ huiusmodi casu, si desit persona Ecclesiastica ad concedendũ Indulgẽtiam præfatã, posset illa tẽpore necessitatis cõcedere persona secularis. De quo habetur simile in

Annotat. Card super hoc vide sup. fo. 44.

excom-

excommunicato, qui in casu necessitatis absolui potest per sæcularem ab excommunicatione; quia istud non spectat necessario ad ordinem sacerdotalē. seu clericalem; sed solum ad iurisdictionem, qua potest etiam sæcularis vti. ¶Notandum est etiam, quod si in Concessione Indulgentiæ dicitur absolute, quod qui visitauerit aliquem locum, & manus porrexerit adiutrices, consequatur talem Indulgentiam, debet intelligi sic; quod vnusquisque largiatur iuxta suam qualitatem, seu possibilitatem; scilicet, quod diues, ac potens visitet huiusmodi locum bene associatus, & conferat largā eleemosynam. Tamen sancti Bonauentura, & Thomas, ac Durandus tenent, quod licet si non faciat, lucrabitur magis, quam faciendo aliud opus consimile, vbi non est Indulgentia cōcessa. Sed Hostiensis dicit, quod faciendo illud, quod iniungitur ad promerendam Indulgentiam: licet non secundum qualitatem suę personæ, lucrabitur plene Indulgentiā concessam. Verumtamen quando determinatur quātitas, quę debet dari ad lucrandum Indulgentiam, vt dicendo, quicumque dederit vnum denarium, &c. tunc ita bene lucrabitur Indulgētiam diues, ac potens largiendo vnum denarium dumtaxat, sicut pauperculus dando alium denarium. Ac similiter ita bene lucrabitur Indulgentiam existens Romæ, sicut qui a finibus terræ illuc perrexit. Tamen quoad præmium, amplius meretur, & lucratur qui in præfato casu magis laborauit, vel expendit. Et intantum est verum supradictum, quod si quis propter paupertatem, vel infirmitatem nequit facere illud, quod in Concessione Indulgentiæ imponitur, quamuis ex toto corde vellet facere, non lucrabitur huiusmodi indulgentiam; quia in hoc voluntas pro facto non reputatur, prout in alijs. Dicunt tamen S. Bonauentura, & Thomas, quod talis voluntas est magni meriti ad lucrandum præmium essentiale. ¶Insuper notandum, quod quando in Concessione Indulgentiæ dicitur, quod datur, seu conceditur per modum suffragij, prout fit cum Indulgētia refertur ad defunctos, talis concessio, vel Indulgentia taliter concessa, est eiusdem valoris, sicut alia, quæ absolute conceditur quoad viuentes. Ita quod tantumdem valeant decem dies Indulgentię, vel anni concessi, per modū suffragij, pro aliquo defuncto, sicut ualent totidem cōcessi pro aliquo uiuente, quando absolute conceduntur. Nam tantum diminuitur uni de pœna debita, sicut alteri. Omissis enim erroribus iam reprobatis, qui circa hoc exorti sunt, hæc est ueritas determinata; quod Papa potest communicare, uel distribuere thesaurum Ecclesiæ defunctis in Purgatorio existentibus, sicuti & uiuentibus, aut tamquam subditis, vel tamquam amicis, absque aliqua differentia in ualore, prout sępe facit. Dicere autem oppositum, esset resistere Ecclesiæ, ut inquit Gabriel in Canone. Et idem dicit Confutatorium errorum.

Indulgentia per modum Suffragij.

Item notandum, quod secundum sanctum Thomam, mediante uoluntate, qua mouetur homo ad caussam, propter quam conceditur Indulgentia, se disponit amplius ad gratiam, quam cum exercitio aliorum actuum bonorum; & cum illa proficit plurimum ad uitandum peccata. ¶Aduertendum tamen, ac notandum, quod non obstante dicto suprapositо immediate, dicit, idem sanctus Thomas quod Religiosi existentes in suis Monasterijs, promerentur amplius, quam discurrendo, aut peregrinando ad lucrandum Indulgentias. ¶Dicit etiam idē sanctus Thomas, quod licet alia bona opera prosint existenti in peccato mortali, ut Deus illuminare dignetur illum, ut e peccato exeat; sed Indulgentię non prosunt tali, quia iuxta intentionem concedentis, in illo locum non habent. Vnde pro tempore, quo quis manet in peccato, plus confert communicatio bonorum operum aliorum, quæ fit per litteras fraternitatis Prælatorum Ordinis, seu alias, quam prosint Indulgentiæ. ¶Notandum est etiam, quod secundum Alexandrum de Ales, & sanctum Bonauenturā, Indulgētiæ sunt de

Nota.

Nota.

sunt de nobilissimis,& efficacissimis suffragijs.Et addit Gabriel,quod non est certior modus ad liberandũ animas a Purgatorio. Et Florentinus dicit,quod Indulgentiæ sunt valde vtiles peccatoribus. Idemque dicit sanctus Thomas vbi supra. ¶ Dicunt similiter Florentinus, ac Felinus,quod tenere pertinaciter,quod Indulgentiæ non valeant,aut quod Papa non possit concedere Indulgentiam Plenariam,est hæresis. ¶Est insuper notãdum,quod inter Indulgentiam Plenariam,& Iubileũ nulla penitus est differẽtia, ubicumque cõceditur; prout tenet Felinus vbi supra.Et ut ex tenore Bullarũ liquido patet.

Igitur propter omnia supradicta,nullus omittere debet lucrari Indulgentias omnibus vijs,quibus poterit; præsertim, quia nemo potest scire in dubio quando,vel per quam uiam lucrantur;cum,secundum Sacram scripturã, nemo sciat vtrum odio,uel amore dignus sit. Item quia semper contrahimus noua debita.Et quia dato casu,quod Indulgentiæ non essent opus ad satisfaciendum pro pęnis debitis,tamen multũ conferunt pro acquirendo præmio essentiali.Etin super,quia licet quis non possit applicare alijs Indulgentias sibi concessas, nisi ad hoc specialem concessionem habeat, prout Fratres Minores ad applicandum defunctis habent;tamen quilibet potest opus bonum quod pro assequenda Indulgentia facit,alijs applicare. Sicut qui vadit Romam,aut Hierosolymam,potest meritum sui laboris cui maluerit applicare, & indulgentias pro seipso lucrari.

SECVNDVM notabile est de ijs,quæ concernunt auctoritatem, seu potestatem concedendi Indulgentias.Circa quod sciendum,quod Indulgentias possunt dare,non solum Papa,ut in præcedenti notabili dictum est, sed etiam Episcopus,ac eorum Superiores,& ipsorum Vices gerentes per commissionem,vel præscriptionem.Et sic Fratres pr ędicantes concedunt Indulgentias audientibus eorum sermones. Ac similiter Confessores, quando eis committitur per aliquam Bullam, uel alias. Aliter enim secundum aliquos Doctores,presertim Abulensem super.16.c.Matthæi, nequeunt Confessores aliquas Indulgentias concedere.Cuius tamen cõtrarium tenent Summa Angelica,& Rosella,& Doctores ab eis allegati. Quibus adhærendo videtur, quod sẽper Sacerdos in fine absolutionis dicat.Et cõcedo tibi omnes Indulgentias,quas concedere possum,inquantum auctoritas mea se extendere potest. ¶Cardinales vero si non sunt Episcopi,non possunt,secundum iura,concedere aliquas Indulgentias.Nihilominus tamen eas concedunt,aut ex consuetudine,vel ex particulari Priuilegio.Et quod ad Episcopos pertineat concessio Indulgentiarum, habetur in c.Accedentibus, de excessibus Prelatorum. ¶Est autem circa supradicta notandum,quod aliquando Prelati habentes auctoritatem concedendi Indulgentias, præsertim Papa,concedunt aliquas Indulgentias per semetipsos,vt dicendo.Qui talem Ecclesiam visitauerit,aut toties dixerit Pater noster, vel Aue Maria, &c. lucretur tot dies Indulgentiæ.Et tunc ad lucrandum tales Indulgentias,non est opus, quod Cõfessor aliquid faciat.Sed si est in statu gratiæ,uel conteritur de peccatis,cum proposito confitendi illa tempore ab Ecclesia determinato, facitq; iniunctũ pro consecutione Indulgentię, lucratur illam. Sic tenet Abbas in c.Omnis vtriusque sexus,de pęnit.& remiss.Et Doctores in Clemẽtina prima, de reli. & vene.san.Aliquando vero Prælati nõ concedunt Indulgẽtias per seipsos, sed committunt alijs,ut concedere possint.Sicut concessum est,quod prædicantes Fratres possint suis auditoribus certos dies,& annos Indulgentię concedere.Et tunc,nisi Prædicator faciat concessionem, nullam Indulgentiam lucrantur audientes.Et similiter quando Cõfessoribus electis per Bullas,vel Confessionalia datur facultas concedendi Indulgentiam talem, uel talẽ sibi confiten-

Secundum notabile.

Nota.

confitentibus;nisi Confessores faciant huiusmodi concessionē,pœnitens nō consequitur Indulgentiam. Et idem iudicium, est de commutatione Votorum,alijsque dispensationibus,quę in Bullis,Confessoribus committuntur. In quo multi non aduertunt,propter quod non gaudent ijs,quibus gaudere possent,& falluntur credendo se lucratos esse quod nequaquam lucrati sunt. ¶ Notandum est etiam,quod Indulgentię,quę ab Inferioribus a Papa conceduntur,solum habent locum,& valent quoad subditos ipsorum, & quoad religiosos etiam exemptos,qui in Diœcesi,seu Metropoli concedentis,habitāt, prout tenet Cardinalis de Turre cremata vbi supra.Sed si Episcopus quādo concedit aliquam Indulgentiam diceret,quod illam concedit,pro quibuscūque venientibus ad suā Diœcesim,poterunt Forenses alterius Diœcesis,absque alia licentia,talem Indulgentiam lucrari.Potest enim Episcopus communicare bona suę Diœcesis quibus maluerit,sicut Prelati religionum communicant aliquibus deuotis bona spiritualia suorum subditorum.Verumtamen huiusmodi cōmunicationes,seu concessiones,non sunt Indulgentię proprie, nec dantur de thesauro Ecclesię.Possunt nihilominus Episcopi cōcedere vnū annum Indulgentię,in dedicatione Ecclesiæ,ac pro alijs caussis, quadraginta dies dumtaxat.Archiepiscopi vero possunt dare prefatas Indulgentias, in tota sua Metropoli. ¶ Item est notandum,quod ad concendendum Indulgētias,non est aliqua forma necessario requisita. Et ideo quibuscumque verbis vtatur Prelatus,seu Confessor,quę significent huiusmodi concessionem, cum debita intentione,sufficit.Vnde inquit Florentinus,quod nesciendo formam consuetam,sufficeret dicere.Concedo tibi illam Indulgentiam,quę in tuo Indulto continetur. ¶ Notandum est similiter secundum sanctum Thomā in 4. distin.45.quod licet Papa habeat supremam potestatem, nō potest tamen solo verbo liberare animas de pœnis Purgatorij. Potest tamen secundū Alexādrum de Ales,& Petrum de Palude concedere Indulgentiam Plenariam,cōstituto in articulo mortis. Quam si pie credat,consequetur illam;quę,ut Cardinalis de Turre cremata declarat;in hoc est sufficiens caussa. ¶ Item licet S. Bonauentura teneat,quod Papa non potest expoliare Purgatorium: tamē dicit Gabriel,quod si Papa daret Indulgentiam Plenariam pro defunctis prout solet fieri,tot Bullę possent accipi pro animabus, quod expoliaretur Purgatorium.Presupposita tamen iusta caussa,ut si pro recuperanda Terra sancta;daretur aliqua quantitas pecuniæ, seu pro alijs caussis iustis ad vtilitatem Ecclesiæ.¶ Tandem circa caussam Indulgentiarum quęrunt Doctores,an necessario requiratur caussa rationabilis,vt Indulgentia sit valida? Quam quęstionem dilucidius tractat Caietanus,in tractatu Indulgentia.q.9.& respondendo,ad illā,dicit,quod secundum communem doctrinam, unum requisitorū necessario ad efficaciam Indulgentiæ,est caussa rationabilis. Quod etiam manifestatur ex eo,quod si daretur Indulgentia ob caussam profanam (puta pro eundo ad theatrum) constat,quod Indulgentia esset nulla. Idē patet ex alio, scilicet,quod Indulgentię non sunt de genere validorum,ex solo imperio Papę:quia Papa non potest dare Indulgentias,hac sola ratione, quia vult. Et si pro solo libito daret,Indulgentia non esset valida,secundum communē doctrinam. Hoc idem probatur ex hoc,quod communia Ecclesiæ bona tēporalia,non potest Papa donare donatione valida,ex hoc solo quia vult.Non minus autem pretiosa,& chara sunt bona communia spiritualia,quam tēporalia Ecclesię. Ac propterea, si illorum donatio, ex solo imperio est inualida, multo magis inualida erit horum effusio ex solo imperio. ¶ Si autem quis opponat sententiam illam communem, scilicet, quod Indulgentię indiscretę sunt validæ, respondet prefatus Caietanus quod sententia illa verificatur, de indi-

Quæstio. *Responsio.*

indiscretis,quoad euentũ,non autẽ de indiscretis quoad caussam.Sunt enim Indulgentię indiscretæ,ratione euentus,qñ Indulgentię alias bene concessæ, pariunt,propter earũ multitudinem,quasi contemptum, aut ipsarum, aut satisfactionum pęnitẽtialiũ. Et tales sunt validæ.Sed si sunt indiscretę, quia carent rationabili caussa,aut omnino,aut quoad tantam quantitatẽ sunt inualidę.Hęc Caietanus. ¶Vnde ẽt Gerson in tract.de Absolut.Sacramentalis Cõfessionis,dicit.Cum potestas concedendi Indulgentias,non sit nisi quædã potestas dispẽsationis,quæ dẽt esse rationabilis,& ad ædificationẽ,ideo si dẽtur sine caussa rationabili pro solo intuitu fauoris humani,vel alio tali modo, nõ oportet,quod hmõi Indulgentię valeant quantũ sonãt.Propterea fatuæ,& superstitiosæ sunt quædã intitulationes 20.millium annorum,qui dixerit quinquies Pater noster,ante talẽ imaginẽ,&c.Et esset per Prælatos Prouidẽdũ,quia cedit in contẽptũ,& derisionẽ Indulg.nec continent veritatẽ. ¶Item idẽ in Tractatu,de Indulg.consideratione.9.dicit Concessio rationabilis Indulgentiarum,tria supponit.In concedente auctoritatẽ.In suscipiẽte idoneitatẽ, puta ꝙ sit Confessus,& contritus,cũ conditionis impletione,quã Indulgẽtię habent.Et tertio caussam cõcessionis legitimã,claue.s.non errante,neq; Christo reprobante.Vbi non certa,& euidens notitia requiritur; sed æstimatio bonæ fidei,& probabilis coniectura,quẽadmodũ in distributione thesauri materialis de fisco regio,&c.distributor attenderet.Hæc Gerson. ¶Et Hadrianus Papa VI.super.4.sen.in tract.de clauibus q.de Indulgẽtijs,concl.2.dicit.Nõ sufficit in concedente auctoritas,& voluntas cõcedẽdi,sed prærequiritur subexistentia caussæ rõnabilis,& sufficientis, Quia sicut non sufficit ad relaxationẽ obligationum,q̃sitarũ ex iuramento,vel voto;ita nec in relaxationibus obligationũ cõtractarũ ex delicto.In communicatione.n.voti,vel iuramẽti,oportet Prælatũ attẽdere,q̃d melius sit, & Deo magis acceptũ, & secundũ hoc dispẽsare,ut in c.primo,de voto,& voti redẽptione.Et glo.in eodẽ.c.Nõ est. Quã sequuntur oẽs Doctores,in verbo,Adimplere,dicit.Si iusta subest.supra eodem.c.primo.Alias nõ est securus apud Deũ,cũ quo Papa dispensat,licet exceptionẽ habeat quoad Ecclesiã.Vnde in votis,& iuramẽtis,non est excepta voluntas Papę,sed eius auctoritas.Quod probat Tho.2.2.q.66.art.vlt.Ad secundum.Quia potestas,ei concessa est in ædificationem,& non in destructionem,secunda ad Corint.10.c.Concluditque,quod licet in dubio cum fuerit caussa apparens, & saltem in dubiũ verteretur,possit stari iudicio Prælati dispensantis,vel commutãtis,in manifestis tñ non excusaret.Confirmatur,quia Prælatus,aut Papa non est Dominus thesauri,sed dispensator.Sed qui sciẽter capit a dispẽsatore,sine rationabili caussa,tenetur restituere in foro animæ. Ergo in proposito,quia solũ agitur de foro Dei,nihil fit. ¶Præterea, idẽ videtur remittere pęnã vltra caussę sufficiẽtiã,& remittere absq; caussa,quia quãtum ad idẽ,excedit sine caussã,& sine ratione.Sed sine caussa non potest Papa,ex sola gratia,& proprio arbitrio remittere,vt supra probatũ est;ergo nec sine rationabili,& sufficiẽti caussa.Hæc Hadrianus. ¶Ex p̃dictis apparet,non esse verisimile,quod præfatus Hadrianus tot,& tãtas Indulgẽtias Plenarias, & liberationes animarum a Purgatorio,pro leuibus caussis,prout cõiter asseritur,concesserit.Nec eni m est credibile,quod tantus vir,doctrina pariter,& vita pollens,suprascriptum debita deliberatione asseruerit,& oppositum,Põtifex factus,fecerit,ut sibi imponere aliqui non verentur.Ceterũ cum de huiusmodi concessionibus,litteræ authenticæ eiusdem Hadriani nõ ostẽdãtur, eadem facilitate debent contemni,qua probantur. Hæc tñ dico,nõ ut a deuotione Indulgentiarum aliquem retraham;cum potius,vt ad ipsas alliciam,in colligendis,ordinandis, & imprimendis multum insudauerim ; scilicet , ne

Nota. *Nota.* *Nota.*

dubia

dubia (ne dicam falsa) pro veris admittantur, ac ne ob huiusmodi, alia opera satisfactoria iustitię diuinæ omittātur, sicut plures omittere intellexi. ¶Quærit ēt præfatus Caietanus in dicto tract.q.10.an ex hoc ipso, quod in Bulla exprimitur aliquid, pro caussa Indulgentiæ, sit rationabilis caussa tātæ Indulgētiæ? Et rńdet dicendo, quod caussa expressa in Bulla, nisi manifestus sit error, est rationabilis, loquendo de rationabili præsumpto. Nam sicut sententia a iudice lata, nisi errorē contineat manifestum, præsumitur iusta; ita etiā caussa a Principe expressa in dispensationibus, præsumitur rōnabilis; nisi, vt dictū est error sit manifestus. Sed caussam Indulg. tātæ expressam in Bulla, nō oportet, esse rationabilē in veritate, quia Papa pōt in istis errare, cū non sit hæc sententia iudicialis, in his quæ sunt fidei. Et quia nō solum pōt Papa errare in huiusmodi, sed ēt facile pōt errare, sicut, & in alijs similibus actibus. Hæc Caieta. Dicit tń circa hoc S. Thomas, quod nō est necesse, vt sit proportio æqualitatis inter caussam Indulgentiæ, & ipsam Indulgentiam. Nam pro quacūq. caussa, quæ sit ad honorem Dei, aut bonum Christianitatis, aut etiam, vt pro huiusmodi fiat oratio, possunt concedi Indulgentiæ. Sed Hadrianus vbi supra, respondendo ad 3. argum. dicit, quod licet non requiratur adæquatio caussæ ad remissionem poenę, requiritur tamē sufficientia caussę, sicut in relaxationibus aliarum obligationem quæsitarum Deo, vt, videlicet, pręsumi possit, Deum ex tali caussa sinere fieri, vel velle tanti reatus dimissionem; vt in dispensationibus super voto, & iuramento, absq. commutatione. Et cum dicitur. Et illa caussa, videtur B. Thomas dixisse, in arbitrio Superioris esse taxare &c. Dico quod hoc procederet, cum est inordinatio, non ex defectu caussæ pro qua Indulgētiæ conceduntur, vel insufficientia eiusdem; sed ex circumstantijs extrinsecis, vnde non expedit hominibus, vt passim eis Indulgentiæ concedantur, &c. Et quod hæc fuerit mens B. Thomæ, probat diffuse idem Hadrianus. ¶Et S. Bonauentura in 4. dist. 20. q. vlt. ait. Indulgentiæ tantum valent, quantum promittunt, non tamen æqualiter omnibus, sed secundum existimationem eius, quam habuit, vel habere debuit, qui Indulgentias dedit.]Et subdit inferius. Nec hoc debet aliquem ab Indulgentijs retrahere, quia semper plus valent, si homo sit in charitate, quam valeat obsequium, vel aliud] pro quo Indulgentia conceditur. Hæc sanctus Bonauentura.

Quæstio. *Responsio.*

Tertium notabile. *Quæstio.* *Responsio.*

TERTIVM notabile est de his, quæ in particulari concernunt Indulgētias Plenarias, pro articulo mortis concessas. Et circa hoc solet communiter quæri, an omnes, qui habent Concessionem Indulgentiæ Plenarię pro articulo mortis, & tunc præmissa contritione, & Confessione cōceditur eis huiusmodi Indulgentia, vadant infallibiliter, ac directe ad Paradisum sine transitu per Purgatorium? ¶Ad hoc respondet Augustinus de Ancona, prout referunt Florentinus, & Rosella, ꝙ aliqua quattuor causarum pōt impedire talē, ne statim directe euolet in Paradisum. ¶Primo si Indulgētia, licet nominetur Plenaria, restringatur dicendo, de pęnitentia iniuncta; quia tunc solū erit Plenaria de illo, quo sibi impositum est in pęnitentiam, & non amplius. Vnde si nihil fuit sibi impositum in poenitentiā, in nullo habebit locum talis Indulgētia Plenaria; sequendo opinionem Caietani suprapositam in primo notabili. ¶Secunda caussa, si non cōfessus est aliquod peccatum ex obliuione, aut ignorantia, quando in concessione Indulgentiæ est appositum, omniū peccatorū, de quibus fuerit corde contritus, & ore confessus, quod non haberet locum in alijs de quibus non fuit contritus, nec confessus. ¶Tertia caussa est, si post Cōcessionem Indulgentiæ factam, commisit aliquod peccatū: nam quoad illud, non pōt habere locum Indulgentia huiusmodi, quia iam pręterijt eius virtus. ¶Quarta caussa est, qń peccator est ita fixus in aliquo peccato veniali, quod

nullam

nullā displicentiam habet de illo; quia talis in alio sæculo dicitur purgari; Nam manente culpa, non potest tolli pœna. Attamen aliqui Doctores nō ad mittunt primam, nec secundam caussam. s. Florentinus, & Card. de Turre cremata, immo, dicūt, quod si pęnitens fecit diligētiā debitā ad memorādū sua peccata, & de aliquibus non potuit recordari, ꝙ ēt in illis habebit locum Indulgentia plenaria. Et quod ad alterū de iniunctis pęnitētijs, dicūt debere intelligi ēt de illis, quę iniungi debuissent. Sed plures Doctores dicunt, & tenēt oppositum. ¶ Quoad tertiam caussam, oēs concordant, & dicunt, ꝙ non dēt concedi Indulgentia plenaria infirmo; nisi qn̄ iam vult exhalare spiritum; ita, ꝙ non sit in dispositione amplius peccandi, sed ꝙ bene contritus, & cōfessus lucretur per alias vias, oēs Indulgentias alias, quas potuerit quousque veniat ad articulum mortis. Vtpote si est Frater Minor, dicendo coronas Domini nostri, & Dominæ nostræ, ac faciendo se absolui, cum aliqua quattuor absolutionū indeterminatarū, quibus uti possunt Fratres, & Moniales Mēdicātes quādocumq; uoluerint, tn̄ Indulgentiam concessam pro articulo mortis, reseruēt vsq. ad ultimum punctum, uel prope, ut supra dictum est. Et propter hāc caussam uidetur præcipi in Ordinario Romano, ꝙ tēpore extremæ unctionis absoluatur infirmus. i. concedatur sibi Indulgentia plenaria, sicut supra in notabilibus absolutionū dictum est. ¶ Et est sciendū, ꝙ Concessio Fratrū Minorū quā ad hoc habēt ab Eugenio IIII. nō dicit de iniūctis pęnitētijs, nec de quibus fuerint corde contriti, &c. sed absolute dicit de oībus, & ideo est singularis, præsertim, quia additur in ea, ꝙ si morientes non potuerint eligere Cōfessores, aut obliti fuerint, consequantur ēt illam Indulgentiam. Vnde tūc Papa per seipsum illam concedit, vt patet o. fo. 61. & ffo. 64. concess. 77. Et idem Eugenius IIII. per aliā Concessionē, qua non possunt vti, nisi illi Fratres, qui singulis septimanis unius anni dixerint semel ps. pęnitētiales, addidit duo circa prædicta. Vnum, ꝙ. s. habeat locum in oībus, de quibus corde cōtritus, & ore confessus fuerit quis in genere, vel in specie, ac ēt in oblitis. Et per hoc remouetur opinio cōtraria suprapositita. Alterum, q̄d additur est ꝙ si īfirmus superuixerit, cui concessa fuerit Indulgentia plenaria, reseruetur sibi pro vero articulo mortis. Et sic vtēdo ista Concessione, nō est opus, ut Cōfessor dicat post Concessionem Indulgentiæ, ꝙ si de illa infirmitate nō obierit, reseruetur sibi pro vero articulo mortis, quia Papa hoc fecit in hac Concessione. Et notandū ꝙ hęc duo supradicta ī nulla alia Cōcessione habemus, & sūt magni effectus. Et ideo quilibet benemerito, pro his, deberet assumere laborē dicēdi ps. pęnitentiales, sicut supradictū est, ac prout habetur. o. fo. 62. & ffo. 65. conc. 86. Nā pro indubitabili habetur apud oēs, aliquid scientes, ꝙ si Papa in Cōcessionē Indulgentiæ huiusmodi non dicit, ꝙ reseruetur pro vero articulo mortis: sed absolute, ꝙ concedit Indulgētiam plenariam pro articulo mortis, intelligitur de articulo mortis præsumpto. s. quādo, credēdo ꝙ infirmus moreretur, datur sibi a Confessore, & tunc sortitur effectū suum, & finitur eius virtus. Dicunt tn̄ aliqui, ꝙ ad hoc, ut in articulo mortis p̄sumpto non sortiatur effectum, nec finiatur sua virtus, sed maneat pro vero articulo mortis, remediū est, ꝙ Cōfessor dicat post Cōcessionem huiusmodi Indulgentię. Et si de hac infirmitate, vel hac vice non obieris, reseruetur tibi pro vero articulo mortis. Et ita ponitur cōiter in Formularijs absolutionum. Sed ego numquam reperi aliquē Doctorem dicentem sic posse fieri præfatam reseruationem a Cōfessore, quādo Papa non facit. Et tunc non est opus, ꝙ Confessor illam faciat. ¶ Item circa supradictam materiam Indulgentiarum solet quæri; si aliquis habet plures Bullas, & Confessionalia, vbi cōceditur Indulgētia plenaria pro articulo mortis, an prosint amplius plures, quam vna? ¶ Ad hoc respondetur, ꝙ præsupposito, quod

Quæstio.

Responsio.

quod clausulæ sũt æquales,& quod omnes reseruauit Papa pro vero articulo mortis,non prosunt magis plures,quam vna.Ratio huius est,quia cũ non sit, nisi unicus verus articulus mortis,& plenaria totũ cõprehendat,non operantur plures magis,quam una ipsarum. Nam virtute vnius plenariæ remittitur pœna tota.Sed si Papa nõ reseruaret pro vero articulo mortis,cũ possint esse plures articuli mortis præsumpti in pluribus infirmitatibus,tunc vna præfatarũ Bullarũ posset proficere pro vno articulo mortis præsumpto, & altera pro alio,& qualibet vice ,qua credebatur infirmus moriturus,consequetur vnam Indulgentiarũ sibi concessarum.Et in illa amplius nõ deseruiet;immo tãquã annhilata,potest rumpi Bulla,in qua continebatur illa Concessio; aut signari tanquam suũ sortita effectum.Et ad hunc effectũ nõ debet dicere Cõfessor, quando Indulgentiam concedit in articulo mortis præsumpto,quod sit reseruata pro vero articulo,si tunc superuixerit;sed solũ deberet sic dicere,qñ nõ remaneret infirmo altera Bulla continens huiusmodi Indulgentiam . Tunc enim tenẽdo, quod sit valida reseruatio facta per Confessorem, debet illã facere,vel aduertere si infirmus habeat aliquam Indulgentiam,quã Papa reseruet pro vero articulo mortis.Et si habet,dimittat eã,seu reseruet,& distribuat alias,quãdo acciderint articuli mortis præsumpti.Vnde Fratres Minores,quibus per multos Summos Põtifices sunt concessæ plures Indulgẽtiæ plenariæ pro articulo mortis , quarum nulla reseruatur pro vero articulo mortis , nisi illa Eugenij,pro qua consequenda oportet dicere psalmos pœnitentiales , vt superius dictum est;poterunt in qualibet infirmitate mortali gaudere vna illarum Indulgentiarum. ¶Sed hic occurrit dubium,quid sit dicendum de Indulgentijs concessis prędictis Fratribus a pluribus Summis Pontificibus pro semel in vita;vtrum,scilicet,possint eis concedi toties,quoties a varijs Pontificibus sunt concessæ?Vt exempli gratia,si alicui Fratri concessa est semel Indulgentia virtute Bullæ datæ per Eugeniũ pro semel in vita, si poterit postea dari sibi altera Indulgentia virtute Concessionis Sixti , & sic de alijs? Dico, quod istud videtur habere pro,& contra,& indigeret declaratione;quia licet non sit dubium,quod ille,qui vsus est Concessione Eugenij statim,vt ille concessit;posset uti postea Cõcessione Sixti,& sic de alijs successiue superuenientibus;Sed tamẽ est dubium,utrum,qui nunc intrauit Religionem,& inuenit factas omnes illas Concessiones,possit gaudere singulis ipsarum successiue?

Quæstio. *Responsio.*

Vltimo,circa huiusmodi materiam,est aduertendum,& notandum, quod licet alicui in uero articulo mortis, aut post mortem sit concessa Indulgentia plenaria,non propterea debent omitti fieri pro eo suffragia,quæcũq; fieri potuerint,propter multa. Primo,quia possibile est,quod interuenerit aliquis defectus,propter quem non sit consecutus Indulgentiam.Secũdo,quia licet sit iam in cęlo,consequitur tamen ex suffragijs pro se factis nouum gaudiũ accidentale,tã ratione honoris, qui in ijs Deo exhibetur , quam ratione vtilitatis spiritualis,quam lucrantur facientes, & animę existentes in Purgatorio. Et adhuc dicit Gabriel,quod magis vtile est animę liberari per Missas,& alia suffragia,licet amplius detineatur in Purgarorio,quam per Indulgantias citius extrahi inde;quia quando non fiunt suffragia pro anima,perdit gaudium accidentale,quod de illis habuisset;quod incomparabiliter valet magis , quam prosit liberatio citius facta per viam Indulgentiarum . Sed utrumque consequatur anima,oportet facere unum , & alterum non omittere . Ac similiter pro huiusmodi animabus semper debent assumi Bullæ liberationis,quando veniunt,& aliæ Indulgentię illis applicari:quia semper prosunt eis,vt dictum est.Et similiter prosunt viuis ad multa alia bona, dato casu , quod non indigerent Indulgentijs.

Quartum

QVartum notabile est de ijs,quę oportet facere ad lucrandum Indulgentias,concessas uisitantibus aliqua loca Fratrum,seu Ecclesias. Et quoad hoc, dico, ꝙ sufficit,& non requiritur aliud;nisi ꝙ existendo in statu gratię,qualibet vice excitetur deuotio visitantis; & dirigatur intentio sua ad glorificādū Deum datorem tantorum beneficiorū,exorando eum humiliter,ut dignetur facere participē Indulgentiarū,ibi concessarū,& oret pro cōseruatione spirituali status Ecclesiæ,ac Summi Pōtificis,cuius medio placuit diuinę maiestati cōcedere Indulgētias. Et nō oportet curare de numero dierum,uel annorum Indulgētiæ,quia Dominus qui certissime nouit omnia,diminuet de numero pęnarum debitarum conformiter ad numerū certum Indulgentiarum consecutarū. ¶Sed aduertere oportet,ꝙ sęculares nō lucrātur omnes Indulgentias cōcessas pro uisitatione nostrarū Ecclesiarum, cum sola visitatione,& oratione supradicta,quia in Concessione multarum ex ipsis positum est,ꝙ porrigant manus adiutrices. Et quia in nostris Ecclesiis non potest recipi eleemosyna pecuniaria,concessum est per Iulium secūdum, ꝙ huiusmodi eleemosyna possit fieri de pane,& alijs rebus necessarijs victui,& vestitui Fratrum,vel reparationi suarum Domorum. Et ideo ad certius lucrandum omnes huiusmodi Indulgentias,oporteret facere aliquam eleemosynā in qualibet visitatione,vt deferendo panem,uel oua,& consimilia. *Quartum notabile.* *Pro sæcularibus.*

Quoad Fratres vero,videtur quęrendum,vtrū Indulgentias concessas visitantibus sua Monasteria, seu Ecclesias possint ipsi Fratres,ibi habitantes,eas promereri? ¶Ad hoc videtur respondere Felinus,in sermone, quē fecit de Indulgentijs,vbi ait sic. Quid autem de Clericis commorantibus,vbi conceditur Indulgentia,& diuina officia celebrātibus? Respondet solus Nicolaus de Lyra in suis quolibetis,ꝙ si conceditur Indulgentia venientibus, & benefacientibus illi loco,& aliud nō dicitur,nō participant ipsi de Indulgētia,quia non videtur intentus dātis dirigi ad hoc,sed vt alliciat ad deuotionem illius loci,& subueniatur administrantibus, vt possint seruire Ecclesiæ. Hæc ille. Sed Leo 10. concessit Fratribus Minoribus,vt Indulgentias, quę generaliter conceduntur porrigentibus manus adiutrices,possint etiam ipsi,si sint plenariæ,illas promereri dicendo quinquies Pater noster, & Aue Maria, pro felici statu Papæ,& Ecclesię Romanę, in locis vbi sunt concessæ, vel in Ecclesijs Monasteriorum suorum. Ex qua concessione videtur satisfactum supradictæ interrogationi,quoad Fratres Minores,non obstantibus ijs, quæ a Felino referuntur. Ad idem etiam facit Concessio Carthusiensium, supra posita in dictione,Indulgentię Stationum quoad Fratres. §.17. *Quæstio.* *Responsio.*

QVintum notabile est, de multis diuersitatibus personarū, quæ gaudere possunt Indulgentiis concessis Fratribus Minoribus,& aliis Medicantibus. Circa quod est notandum. ¶Primo,quod omnes Indulgentias cōcessas Fratribus,lucrantur omnes Moniales suorum Ordinum, seu quę viuunt sub eorum obedientia, etiam si sint Tertii Ordinis. Et idem de aliis Tertiariis vtriusq; sexus,hoc excepto,si aliqua Concessio reperiretur,quę diceret,quod illa non gauderent,nisi in communi viuentes,quia tali non gauderēt illi, qui in propriis domibus uiuunt;dum tamen huiusmodi Cōcessio esset facta post Innocentium octauum,quia factis vsque ad tempus illius, etiam si haberent prædictam restrictionem,omnes possunt uti;propterea quod idem Innocentius omnes Tertiarios equiparauit,ut patet fo.64.& ffo.69. concessione. 146. Fundatur autē supradicta communicatio,in Mari Magno cuiuslibet Ordinis Mendicantium & in Bulla Aurea,etiam quoad Tertiarios,& in aliis Priuilegiis Fratrum,& Monialiū. ¶Secundo gaudent eisdē Priuilegiis,donati Fratrum,ut patet fo.97.& ffo.180. concesssione 427.& ffo. 289. concessione 626. *Quintū notabile.* *Pro Monialibus.* *Pro Tertiarijs.*

Pro seruitoribus, & familiaribus Fratrum. ¶Tertio familiares, & seruitores Monasteriorum lucrantur omnes Indulgentias Vrbis Romæ, etiam Plenarias, dicendo in Ecclesijs Fratrum, quinquies Pater noster, & totidem Aue Maria, sicut patet. fo.63. & ffo.67. concessione 123. Et adhuc Leo 10. concessit supradictis expresse, Indulgentias, & gratias sanctæ Mariæ de Populo, vt habetur. fff.56. concessione. 157. Possunt etiam prædicti absolui semel in vita, & in mortis articulo, & consequi Indulgentiam Plenariam, vt patet. fo.64. & ffo.68. concessione. 131. Item per Priuilegia Minimorum est concessum, quod famuli domorum sui Ordinis, necnon & ceteri, eiusdē Ordinis habitum portātes, & in articulo mortis in dictis domibus sepulturam eligentes, omnibus, & singulis Priuilegijs Ordini Minimorum huiusmodi, quomodolibet concessis gaudere libere, ac licite valeant. B. fffo.8. concess.22. Hæc uidetur magna Concessio, sed qualiter debeat intelligi, & quomodo practicetur, oporteret inquirere a Fratribus præfati Ordinis. Item Seruitricibus Monialium est concessum, quod lucrentur Indulgentias in Ecclesia exteriori. o.fo.63. & ffo.67. concessione 124. Vt similiter fuit eisdem concessum, quod possint lucrari prædictas Indulgētias in alijs Ecclesijs vbi eas adesse contigerit, quando vadunt pro eleemosyna. o.fo.64. & ffo.68. concessione 139. Ex hoc videtur aliquibus posse inferri, quod simili modo seruitores Fratrum possunt, quando sunt extra Monasteria, lucrari Indulgētias. Et videtur ita esse, propter communicationem Priuilegiorum, &c. Supradictum de seruitoribus, & seruitricibus est indubitabile, quando seruiūt amore Dei, sed si seruiunt propter salarium, dubium videtur, an lucrentur aliquid in spiritualibus, cum velint sibi satisfieri in temporalibus. Aliqui dicunt quod in omnibus habeant locum, & fundantur in hoc, quod Concessiones absolute dicunt, quod seruitores Fratrum, vel eorū familiares gudeant, &c. non distinguendo de ijs, qui seruiunt pro salario, vel propter Deum. Et videtur, quod nec nos distinguere debeamus. Et hic intellectus est pius, & forte est verus. Et quia iam cæpimus hic loqui de seruitoribus Fratrum, dicamus omnia, quæ inueniuntur eis concessa, & sunt sequentia. Possunt Fratres, illis qui sibi seruiunt, ministrare Sacramenta, & Ecclesiasticam sepulturam, & admittere illos ad diuina, tēpore interdicti, vt patet in Mari magno. Et extēdit hoc Leo X. dicens, ꝙ non teneantur Fratres euitare laborantes in suis Domibus, etiā si eis soluatur salarium, pro tempore, quo laborauerint. Et Eugenius IIII. concessit eisdem, ꝙ si recitauerint ps. pœnitentiales semel in qualibet Hebdomada per anni circulum, illi qui sciunt legere, & qui nesciūt legere dixerint aliquas orat. assignatas per suos Confessores, possint Prælati Ordinis, aut Confessores per eos deputati, illos absoluere toties, quoties, ab omnibus casibus reseruatis Episcopis, seu ab omnibus non reseruatis Papæ. Itē possint eos absoluere ab omnibus excommunicationibus, quas per ignorantiam incurrerunt, vel per inaduertentiā. Et possunt vti supradictis a tempore, quo ceperint recitare ps. seu orationes, de quibus sup. o. fol.61. & ffo.64. concess.85. Veruntamē si concessio Minimorum, superius posita, intelligitur, & practicatur de huiusmodi seruitoribus, prout littera uidetur sonare, non esset opus præfatis cōcessionibus particularibus, ex quo per illam dātur eis omnia Priuilegia Religionis.

Pro Syndicis. ¶Quarto Syndici Fratrū, & substituti illorum, & patres, & uxores, & Filij ac Fratres vtriusq. sexus lucrantur omnes Indulgentias Vrbis Romæ, dicēdo in Ecclesijs Fratrū, quinquies Pater noster, & Aue Maria. o.fo.65. & ffo.70. cōcess.162.

Pro Medicis Ordinarijs. ¶Quinto medici ordinarij Fratrū lucrantur idem, quod Syndici. o. ffo.70. concess.177.

Pro Cōseruatoribus. ¶Sexto concessum est Minimis, quod conseruatores, quos capitulariter acceperint, &, vt verbis suorum Priuilegiorū utamur, Tutores, & Tutrices, ac Procuratores, & eorum filij, consequantur semel in uita, & in

mortis

mortis articulo Indulgentiam plenariam. Et dicendo quinquies Pater noster & Aue Maria, in suis Ecclesijs, coram Sacramento Altaris, lucrãtur Sationes Almæ Vrbis. ¶Septimo concessum est eisdem Minimis, quod illi, qui fundauerint, seu ædificauerint eorum Domos, & filij ipsorum gaudeant omnibus Priuilegijs, exemptionibus, & Indulgentijs sui Ordinis integre. B. fffo. 9. conc. 31. ¶Octauo Procuratorib. & Aduocatis, qui laborant in iudicijs pro defensione Ordinis, sunt concessi, pro quolibet anno, centum anni Indulgentię. o. ffo. 260. concessione 663. Et pro conclusione concessorum Officialibus religionũ, dico, quod Procuratores, & negotia gerentes, & Aduocati Fratrum, ac Monialium, & Tertiariorum, tam viri, quam mulieres possunt tempore interdicti, admitti per Fratres ad officia diuina, vbicumque ea celebrauerint, prout cõtinetur in Mari Magno Mẽdicãtium. Et specialiter hoc, ꝙ additur de Aduocatis, habetur in Mari Magno Carmelitarum. ¶Nono Nouitij Ordinis nostri, habẽtes intentionem perseuerãdi in Religione, gaudent Priuilegijs, quoad hoc, vt possint absolui ab omnibus peccatis, & censuris, & vt valeat concedi eis Indulgentia plenaria semel in vita, & in mortis articulo, licet moriantur ante emissionem professionis. Ac similiter gaudent Cõcessione Eugenij Quarti, facta illis, qui per anni circulum, qualibet Hebdomada dicunt psalmos pœnitẽtiales, a tempore, quo inceperint dicere, prout supra declaratum est. Sed vtrũ possint gaudere reliquis priuilegijs, non reperitur expressum. Immo videtur, quoad casus excepti firment Regulam in contrarium, ita vt nõ gaudeant, nisi de illis, quæ in particulari reperiuntur eis concessa, quæ sunt superius posita, Verumtamen videtur pie teneri posse, quod gaudeant omnibus Priuilegijs, sicut donati. Nam Nouitij possunt dici donati, cum iam mutauerint habitũ sæcularem, & habeant propositum perseuerandi in perpetuum. Et saltẽ quoad Stationes, & Indulgentias Vrbis Romæ, videtur non esse dubitandũ, ex quo seruitoribus Fratrum sunt cõcessæ; & Nouitij per totum tempus probationis nihil aliud faciant, nisi seruire Fratribus. Et videtur istud fundari in communicatione Priuilegiorum Monialium S. Clarę, quarum Nouitijs expresse concessum est, quod possint lucrari Stationes, & Indulgentias Vrbis Romæ. o. ffo. 261. conce. 677. & 678. & facit ad hoc propositum, in fauorem Nouitiorum, quod dicitur in c. Religioso. de sententia excommunicationis. lib. 6. vbi cõceditur Nouitijs, vt qui manus violentas in eis iniecerit, sit excommunicatus; quod est casus particularis. Et sic patet, quæ personæ, & qualiter possunt gaudere Priuilegijs, & Indulgentijs concessis Fratribus. Nã absque aliquo dubio possunt gaudere omnibus suprascriptis omnes Moniales, quæ viuunt sub obedientia Fratrum, etiam si sint Tertij Ordinis, necnon, & alij Tertiarij in proprijs domibus habitantes, & donati, ac seruitores, seu familiares Fratrũ. Aliæ autem personæ præfatæ, vt Syndici, & Medici, & Conseruatores &c. possunt gaudere, prout superius expressum est, & non amplius. Verumtamen virtute Concessionis Fratrum Ordinis Sanctissimæ Trinitatis, quæ habetur in dictione, Communicatio Priuilegiorum. §. vltimo, multæ aliæ personæ possunt gaudere Indulgentijs præfatis, saltem non plenarijs, scilicet, eligentes sepeliri in Ecclesijs Fratrum, & facientes eis aliquam eleemosynam, deferentesq; eorũ habitum, ac Germani, seu hospitantes Fratres propter Deum.

Pro Fũdatoribus Cõuentuum.

Pro Aduocatis, & Procuratoribus Fratrum.

Pro Nouitijs Ordinis.

SExtum notabile est circa declarationem cuiusdam dubij, scilicet, vtrum in eodem die possit quis lucrari Stationes, & alias Indulgẽtias, toties, quoties voluerit, recitando orationes, vel visitando loca, &c. Ad hoc respondetur, secundum Doctores, præsertim secũdum Thomam in 4. d. 20. quod Indulgent. perpetuas, sicut in S. Petro Vrbis Romę, & alijs similibus Ecclesijs; vel sicut in S. Sepulcro, vbi, vt inquit Florentinus, & Cardi. de Turre cremata, asseritur,

Sextum notabile.

Idẽ tenet Nau. de Ind. et Ga

briel de Iubilæo par. 92. Cord. tenet cũ Gabriele quod scilicet semel ĩ die: 1 trac. de Indulg. q. 31. De Indulgentijs perpetuis, et tẽporalibus.

quod est semper Indulgentia Plenaria, tales inquam Indulgentias perpetuas potest quis lucrari toties, quoties. Sed Indulgentias, quæ sunt temporales, vt Stationes, quæ habent in anno suos dies determinatos, nequit quisquam lucrari, nisi semel quolibet die; licet non desint aliqui Doctores, vt refert Angelus in Summa, qui dicunt, ꝙ etiam Indulgẽtias temporales potest quis lucrari toties, quoties in die suo, faciendo opus, pro quo conceduntur. Et sic practicatur in S. Maria de Portiuncula, seu Angelorum apud Assisium, vbi quoties in die suæ Dedicationis, a primis Vesperis, vsque ad secundas, ingrediuntur illã Ecclesiam, toties credunt firmiter, ꝙ lucrantur Indulgentiam. Posset tamen dici, ꝙ ibi forte habetur ad hoc specialis Concessio, quia etiã ibidem faciũt aliud insuetũ alibi, s. applicare Indulgentiam viuis, & defunctis. Est tamen notãdũ secundum Felinum, quod etiam vbi sunt Indulgentiæ perpetuæ, si quis non faceret aliud, nisi intrare, & exire Ecclesiam, non lucraretur qualibet vice Indulgentiã, quia hoc, magis videretur illusio, quam deuotio. ¶ Sed quidquid sit de hoc, tamen cum Romę in multis Ecclesijs sint Indulgentiæ perpetuę, lucrabitur illas Religiosus toties, quoties qualibet die dixerit quinquies Pater noster, & Aue Maria, iuxta Concessionem Sixti IIII. Et si dixerit sexies, cum Gloria Patri, toties, quoties dixerit, lucrabitur etiam Indulgẽtias perpetuas, quæ sunt in locis sanctis Hierusalem, & sancti Iacobi in Compostella, virtute Concessionis Leonis Decimi. Et si dixerit alia quinque Pater noster, & Aue Maria, pro Indulgentijs concessis visitantibus nostras Ecclesias, similiter toties, quoties illa dixerit, & easdem Ecclesias visitauerit, lucrabitur huiusmodi Indulgentias virtute Concessionum superius positarum.

Septimum notabile. Pro sæcularibus.

SEptimum notabile est, alterius dubij, circa huiusmodi materiam Indulgentiarum, decisiuum, scilicet, vtrum sæculares virtute Bullarum Cruciatæ, aut Fabricæ sancti Petri, & consimilium, possint lucrari Indulgentias plenarias Vrbis Romæ.

Et primo videtur, quod sic, quia in Summario, quod dari solet accipientibus huiusmodi Bullas, continentur plurimæ Indulgentiæ plenariæ, & asseritur, ꝙ possunt eas lucrari. ¶ Contrarium tamen est rei veritas, quia in Bullis originalibus non fit penitus mẽtio de talibus Indulgentijs plenarijs; sed solũ de Stationibus, aut Indulgentijs absolute, non exprimẽdo plenarias, prout requiritur necessario ad hoc, vt eas promereri valeant habentes Bullas. Sic enim ponitur in quadã Regula Cancellarię Apostolicę, & sic etiam habet stylus Curię Romanę. ¶ Facit etiam ad hoc illud cõmune dictum Iuristarum, scilicet, ꝙ Bulla Papę, tantũ valet, quantum sonat. ¶ Sed in præfatis Bullis non est aliquis sonus de Indulgentijs plenarijs, vt dictum est, ergo, &c. ¶ Patet similiter supradictũ, quia in prædictis Bullis conceditur expresse Indulgentia plenaria, solũ pro semel in vita, & in mortis articulo. Frustra autẽ de istis duabus Indulgentijs plenarijs fieret solũ mentio expressa, si verum foret, ꝙ Papa cõcederet tot Indulgentias, sicut continentur in Summario. ¶ Idem patet, quia, vt est notũ apud Curiales, seu scientes aliquid de rebus Curiæ Romanæ, nõ potest ibidẽ obtineri vna Indulgentia plenaria pro vna Ecclesia, seu Capella extra Vrbẽ, nisi pro multis centenarijs ducatorũ. Non est ergo verisimile, aut rationi cõsonũ, ꝙ pro duobus argenteis, concederetur tanta multitudo Indulgentiarũ plenariarũ, sicut habetur in prædicto Sũmario. ¶ Nec obstat in cõtrariũ adductũ de Summario, quia huiusmodi Summarium non cõtinetur in Bulla originali, nec potest inde vere extrahi, sed illud cõponitur pro libito, lucri caussa, a Quęstoribus, seu Commissarij Bullarũ. Item huiusmodi Summario nulla est adhibenda fides, quia continet multa falsa, & satis manifesta. Ponuntur enim ibi multæ Indulgẽtiæ, quę nõ habentur Romę. Vt exẽpli caussa, in Festo Expectatio-

tionis, seu B. Mariæ de la.o. De quo festo non est aliqua memoria Romæ. Idẽ de festo. Dedicationis Portiunculæ, vel S. Mariæ Angelorum, apud Assisium. Et sic de alijs ibi contentis, quæ licet sint concessa Fratribus ubicumque existentibus, non tamen sæcularibus, ratione Bullarum prædictarum.

ANNOTATIO CORDVBAE.

QVoad ea omnia, quæ Collector in notabilibus supra materiam Indulgentiarum ponit, qui voluerit latius uidere, legat nostrum tractatum, quem de Indulgentijs compegimus, & ibi plenius intelliget.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

VLtra notabilia ipsius Collectoris in materia Indulgentiarum suprapofita, sunt etiam notanda ista.

Primum, quando in aliquo Iubilæo mandatur, vt ieiunent, ac confiteantur peccata sua fideles, infra hebdomadam, & die Dominico immediate sequenti, Sanctissimam Eucharistiam sumant, quæritur quid si aliquis confiteretur in eodem die Dominico, quo sumere habet Sanctissimam Eucharistiã, an indulgentiam lucretur? Et respondetur, quod sic, Intentio enim Summi Pontificis est, vt Communioni præcedat, Confessio prout sic tenet Nauar. Et Pius V ita viua vocis oraculo, ad petitionem RR. PP. Societatis Iesu, hoc declarauit. Confessores autem cum illis sint cauti, huiusmodi opinione vti, qui frequenter pœnitentiæ hoc Sacramento vti solent. Nauarr. in orat. misc. 60. dub. 2. nu. 225.

Secundum notandum, quod quando in aliquo Iubilæo mandatur, vt tribus diebus ieiunetur, eleemosyna largiatur, ac oratio fiat, quæritur an sit necesse, vt in diebus illis ieiunij detur eleemosyna, & fiat oratio? Et respondetur, quod non, sed sufficit, si detur eleemosyna, & fiat oratio ante Communionem, vt idem met Nauarrus tenet loco supracitato de oratione miscel. 58 nu. 221. Fuitque ita pariter declaratum, a Grego. XIII. ijsdem Patribus Societatis Iesu.

Tertium notandum, quod si aliquis in supradicto Iubilæo, cum talibus circumstantijs ieiunij, eleemosynæ, ac confessionis infra Hebdomadam, & in Dominica communionis, adimplendis, in principio Hebdomadæ, cum intentione accipiendi Iubilæum, fuerit ab aliquo casu reseruato absolutus in uirtute illius Iubilæi. Si postea ieiunato uno tantum die, non communicando in die Dominico, ob aliquod legitimum impedimentum, cetera non adimpleuerit, An talis absolutio valeat, ita, vt non teneatur amplius de illo casu confiteri habenti pro illo auctoritatem? Respondetur, Hæc quæstio tractatur a Corduba, in Summa, q. 21. qui duas refert opiniones, quarum prima est, quod non sit absolutus, cum omnia adimplenda, pro Iubilæi consecutione, non adimpleuerit. Alia opinio est, quod remaneat absolutus, quia cum talis absolutio sit actus legitimus, qui neq; diẽ, neque conditionem admittit, non potest reuocari. Et cum hac opinione remanet ipse Corduba: Quæ in rigore videtur uerissima, quia argumentum stringit, maxime in absolutionibus casuum reseruatorum illorum, qui annexam excommunicationem nõ habuerint; Quia si eam habuerint, esset equidem absolutio illa reuocabilis inquantum ad excommunicationem illam, quæ tales casus facit reseruatos reincidendo in illam, sicut reincidere declarauit Clem IIII. Nouitios virtute Priuilegiorum absolutos ab aliquo casu reseruato, cum annexa censura si postea ab ordine exierint. Cordub de casibus cõsciẽtiæ. l act. legit: ff. de Reg. iur. Habetur supra tit. absolu. ordin. quoad Fratres. §. 4.

Sed secundum æquitatem, ac Summi Pontificis intentionem loquendo, prima opinio videtur, ut magis fauorabilis, & pia admittenda. Posset tamen dici, quòd si pœnitens, post confessionem desierit aliquid ex adimplendis, executioni mandare, ob suam culpam, etiam leuem, tunc talis absolutio reuocabitur, & remanebit ille obli-

gatus confiteri ei, qui auctoritatem absoluendi habet; Si autem absque sua culpa, aliquid parui momenti adimpleri desierit, absolutio illa valebit vtique, prout sic videtur tenere Auctor expositionis Bullæ Cruciatæ, cum alijs multis Doctoribus, per ipsum allegatis, & sic concordarem supradictas contrarias opiniones.

In §.2. num. 8.

Nauar. autem de oratione Miscel. 59. concludit, quod ei valebit illa absolutio, etiam quod non curasset postea illa adimplere, quæ in Bulla debentur, &c.

Quartum, Notandum denique illud notabile dictum in additione ad tertiam partẽ D. Th. q. 27. art. 2. ad secundum, contra Fratres illos, qui sub hoc colore Indulgentiarũ, vagari numquam satiantur; ibi enim arguendo, quod Religiosis non deberentur Indulgentiæ, quia essent eis caussa vagandi, & dissolutionis Religionis, postea respondet, quod propter Indulgentias non debet dissolui Regularis Obseruantia, quia Religiosi magis merentur Religionem suam seruando, quantum ad præmium vitæ æternæ, quam Indulgentias exquirendo, quamuis minus, quantum ad dimissionem pœnæ, quod est minus bonũ: hæc ibi Quid ergo clarius contra illos?

Quia de huiusmodi Indulgentiarum materia multi doctissimi uiri luculentissime pertractãnt, & in quolibet ex Mendicantium Ordine reperiuntur Indulgentiarum, ac Priuilegiorum sibi, omnibusque mundi partibus concessarum, quædam facta Compendia; Ideo ad illa me remitto, vbi vnusquisque, prout sibi melius placuerit, poterit non tãtum eis, sed & alijs etiam concessas antiquas, & modernas videre.

INFIRMI FRATRES.

Collector.

QVamuis omnes Concessiones, quæ respectu Fratrum infirmantium factæ reperiuntur, sub varijs dictionibus huius Compendij (velut in suis proprijs locis) ponantur, tamen ne huiusmodi Fratres grauentur in quærendis, quæ ad ipsos attinent, visum est ponere hic omnia illa insimul adunata, prout sequuntur.

1 *Indul. ple.* MARTINVS Quintus, Eugenius Quartus, Nicolaus Quintus, Callistus Tertius, Pius Secundus, ac Sixtus Quartus, concesserunt omnibus Fratribus Min. de Obser. Indulgentiam plenariam in articulo mortis. Et Eugenius solus addidit, quòd si occurrerit casus, quod non possint confiteri, etiam tunc consequantur prædictam Indulgentiam, si sunt in statu gratiæ. b. ffo. 71. conc. 185. Et fo. 62. & ffo. 64. conc. 77.

2 *Ieiunium.* SIXTVS IV. concessit, quod Fra. Min. nõ potentes ieiunare bono modo propter infirmitatem, vel debilitatẽ, nõ teneantur, o. fo. 62. Et ffo 66. conc. 99.

3 *Stationes. Indulgen.* INNOCENTIVS VIII. concessit, vt Fratres infirmi, in suis Infirmarijs, & Cellis, & etiam lectulis (quando commodè aliter dicere non possunt) valeant promereri Indulgentias Stationum, & alias nobis concessas in nostris Ecclesijs, dicendo quinquies Pater noster, & Aue Maria pro intẽtione, & proposito illius Indulgentiæ. o. fo. 65. Et ffo. 69. conce. 162. Et fffo. 10. conc. 390.

4 *Pro moni.* Idem Innocentius fecit quamdam concessionem pro Monialibus infirmis, quæ habetur infra in dictione Ingredi Monasteria Monialium. §. 25.

5 *Indulgen. Coronarũ.* Leo X. concessit, quod Fratres infirmi, ac senes, in decrepita ætate constituti, possint lucrari Indulgentias concessas dicentibus Coronas, Domini nostri Iesu Christi, & matris suæ, dicendo vnum psalmum, vel hymnum Beatæ Virginis, aut Domini nostri, quia tales non semper possunt dicere tot. O. fffo. 60. conce. 181.

6 *Officiũ diuinum.* Idem Leo, quia fuit sibi expositum, quòd aliqui Fratres scrupulosi (quãdo sunt infirmi) fere numquam possunt, nec sciunt se determinare, quando licite possunt dimittere dicere Horas Canonicas, cõcessit, quòd siue propter febrẽ, aut dolorem intensum, vel aliam infirmitatem Fratres fuerint grauati, satisfaciant

clari dicendo pro Horis Canonicis, psal. hymnos, Pater Noster. Aue Maria, vel alia, iudicio Prælati, seu Præsidentis Loci, aut Conuentus assignanda. Et hoc quando Medicus corporalis (si commode potuerit haberi) dixerit esse nociuum infirmo, O. ffo. 59. conce. 171.

Idem Leo fecit aliam Concessionē pertinentem ad Moniales infirmas, quę ponitur infra, in dictione; Ingredi Monasteria Monialium §. vltimo. 7 *Pro Monialibus infirmis.*

Ex priuilegijs Monachorum sancti Benedicti.

EVGENIVS IV. concessit, quod quilibet pro tempore Abbas, Prior, siue Prælatus quorumlibet Monasteriorum Sancti Benedicti Cōgregationis Hispaniæ, possit libere dispensare cum omnibus, & singulis præsentibus, & futuris Monachis quorumcumq; Monasteriorum huiusmodi, qui sine tædio nō possunt dicere Horas Canonicas, quod tempore infirmitatis, vel postquā conualuerint, loco horarum, ac officiorum, ad quæ alias tenentur, dicant aliquid certum, ad arbitrium ipsorum Monasteriorum Superiorum, & non teneantur ad aliud Officiū canonicum. Ac cum Prælatis ipsis, simili modo, quilibet presbyter Monachus, per quemuis eorum eligendus, etiam dispensare possit. o. 8 *Dispensatio officij diuini.*

Idem Eugenius reperitur alibi concessisse, quod Monachi infirmi, qui Horas Canonicas infirmitatis caussa complere, vel recitare nequiuerint, vt qualiter ad eas teneantur, maneat in arbitrio Prioris. h. 9 *Officiū diu.*

Idem Eugenius fecit aliam Concessionem pro infirmis, quæ posita est supra, in dictione, Indulgentiæ non plenariæ, quoad Fratres. §. 13. 10 *Indulgent.*

¶Ex Priuilegijs Fratrum Sancti Hieronymi.

MARTINVS V. concessit, quod Fratres Sācti Hieronymi, dum fuerint infirmi, & etiam senes, & valetudinarij, qui tenentur ad Horas Canonicas, satisfaciant recitando aliquos psal. vel id, qđ suis Confessoribus visum fuerit, o. 11 *Officiū diu.*

EVGENIVS IV. concessit quod Fratres infirmi, vel senes, aut alias inualidi, Ordinis Sancti Hieronymi, qui Horas Canonicas nō possunt dicere, satisfaciant, dicendo illud, quod Prior, vel Vicar. vel Confess. eis assignauerit, o. 12 *Officiū diu. Nota.*

Idem Eugenius cōcessit, quòd Religiosi infirmi, seu debiles Ordinis Sācti Hieronymi, satisfaciant de Horis Canonicis ad quas tenentur, audiendo eas ab alio, vel ab alijs recitari, o. 13 *Officiū diu.*

Idem Eugenius cōcessit, quod Fratres non in Sacris cōstituti, qui ante monasterij ingressum, in medicina, vel chirurgia erant periti, possint de Prioris licentia, illis studere, & practicare, & medicamina adhibere Fratribus, & infirmis Hospitalium suorum, alijsque personis infra locum, vel districtum ipsius monasterij, gratis charitatis intuitu. Ita quod diuites nō se faciant illo deferri, propter talia a Fratribus habenda, si possunt habere medicos aliunde. o. 14 *Pro Fratr. Medicis: vel Chirurgis.*

NICOLAVS V. ampliauit Concessionem suprascriptam, concedēdo, vt Fratres præfati, qui non sunt in Sacris, quoties vocati fuerint ad aliquorū curationem, possint adhibere medicamina, & physicam libere exercere, dū tamen fiat de licentia, & dispensatione Prioris, o. 15 *Pro Fratr. Medicis: et Chirurgis.*

INGREDI MONASTERIA FRATRVM vel monialium Distinctio materiæ infrascriptæ.

CIrca materiam inferius annotatam est aduertendum, quod in ea cōtinentur tria diuersa.

Primum attinet ad prohibitionem ingressus monasteriorū monialium. Et de hoc habetur in omnibus. §. vbi in margine posita est hęc dictio, prohibitio. ¶Alterum pertinet ad licentiam requisitam pro huiusmodi ingressu; De quo reperietur vbicunq; infra ponitur in marginibus hæc *Collector.*

dictio Licentia.¶Reliquum concernit absolutionem Censurarum incursar& propter ingressum præfatum absque debita licentia.Istud vero continetur in fra.§.21.& 22.Et in dictione Absolutio,quoad sæculares,2.in §.9.& 10.

1 *Prohibitio pro Fratribus.* REGORIVS IX.in declaratione Regulæ Fratrũ Minor.super illud.Præcipio firmiter Fratribus vniuersis,ne ingrediantur Monasteria Monacharum,præter &c. declarauit hoc generaliter esse prohibitum de quarumlibet Cenobijs Monialium; cum regula nullũ excipiat.Et nomine monasterij, voluit Claustrum, Domos, & Officinas interiores intelligi b.fo.11.tracta.3.Et ffo.2.tractatu 2.

2 *Prohibitio pro omnib. Christian.* Idem Gregorius IX.decreuit, vt ab vniuersis, & singulis Christi fidelibus inuiolabiliter obseruetur, ne monasteria S.Claræ intrent, nisi in casibus expressis in earum Regula: & quod qui contrarium præsumpserint,excommunicationis sententiam incurrant B.fo.48.Et ffo.132.conc.296.

3 *Licẽtia p Fratribus.* Idem Gregorius IX.concessit,vt Fratres Minor. deputati obsequijs monasteriorum monialium Sanctæ Claræ, habeãt liberam ingrediendi facultatẽ, pro exercendo monasteriorum ipsorum opere;vel illis conseruandis ab incendio;seu a latronibus defendendis;aut Confessor ipsarum cum Fratre clerico, maturo moribus,& ætate, pro audiendis cõfessionibus earum,& extrema vnctione,& alijs Sacramentis Ecclesiasticis exhibendis eisdem(infirmitate cogente)ac pro sepeliendis corporibus decedentium Sororum,secundum formam, quę in ipsarum Regula cõtinetur, scilicet Sacerdos cum duobus socijs tantum.Nam intromittere plures est prohibitum, ex quo non est cõcessum in Regula, vt patet intuenti.Et declaratũ est infra B. fo. 48. Et ffo.131.cõc.295.

4 *Prohibitio pro Fratr.* INNOCENTIVS IV. in declaratione præfatæ Regulæ Fratrum Minorum,exponendo verba prędicta,dicit.Ingressum in monasteria tantummodo monialium inclusarum Ordinis Sancti Damiani,seu Sanctæ Claræ prohibitũ fore Fratribus,ad quæ nemini licet ingredi,nisi ei a Sede Apostolica facultas super hoc specialiter tribuatur. Et nomine monsterij Claustrum, Domos, & Officinas interiores voluit comprehendi. Ad aliarum vero Cœnobia monialium,dicit,quod possunt sicut & alij Religiosi ad prædicandum,seu petendum eleemosynã,aut pro alijs honestis,& rationabilibus caussis accedere, ac intrare, quibus a superioribus suis,pro sua fuerit maturitate, vel idoneitate concessum. B.fo.3.Et b.ffo.4.tract.2. *Licẽtia p Fratribus.*

Collector. Aduerte,& caue,ne vtaris huiusmodi Concessione, quia paulo post fuit reuocata per Nicolaum III.& Greg.X.vt patet infra.§.9.& 10.

5 ALEXANDER IV.in declaratione,quam fecit super præfatam Regulam Fratrum Minorum,posuit ad litteram clausulam immediate præcedentẽ Concessionis,seu Declarationis Innocẽtij IV.Et habetur vbi sup.ffo.5.trac.2.

Collector. Caue ne vtaris prefata Concessione, quia reuocata est, vt infra ponitur.§. 9.& 10.

6 *Pro Monialib.infirm.* VRBANVS IV.in Regula,quam fecit pro monialibus Sanctę Clarę,statuit multa circa huiusmodi ingressum. Et primo, rubrica.7.dicit, quod quando aliqua Soror, vel monialis sanctæ Claræ tanta fuerit corporis infirmitate detenta,quod ad locutorium commode venire non possit,& necessitatem habuerit confiteri,vel Dominici Corporis,seu alia recipere sacramenta:exhibiturus huiusmodi sacramenta, scilicet, Confessor alba, & stola, & manipulo; cum duobus idoneis,& religiosis socijs,vel vno ad minus,alba,vel saltem superpellicio vestitis, ingrediantur, ac morentur induti, & audita confessione, vel alio tradito Sacramento, sicut ingressi fuerint, sic egrediantur induti, nec moram ibi faciant longiorem. Caueant etiam, vt quamdiu intra monasterium *Licẽtia ingrediẽdi p Confessore.*

sterium fuerint, nullatenus ab inuicē separentur, quin semper mutuo possint libere se uidere. Sic quoque se habeant in animæ commendatione.

Statuit similiter, quod ad exequias, circa sepulturam agendas, sacerdos nō ingrediatur Claustrum, sed exterius in Capella, quod ad officiū pertinet, exequatur; nisi forte Abbatissæ, & Conuentui visum fuerit, quod ad exequias debeat introire. Et tūc modo supra dicto cum uno, vel duobus socijs intret indutus, & sepulta mortua, exeant sine mora. ¶ Ordinauit insuper, quod si necesse fuerit, ut ingrediantur aliqui ad fodiendam, uel aperiendam sepulturam, seu postmodum coaptandam; & Abbatissæ, & Conuentui visum fuerit hoc expediens, propter imbecillitatem Sororū, sit sacerdoti, vel alicui alij ad hoc idoneo, & honesto, cum uno socio, vel duobus, licitum introire, b. fo. 285. tract. 3. & ffo. 295. tract. 2.

Pro Exequijs agendis.

Pro sepultura aptāda.

Aduertendum est, quod si plures intrant, quam superius sunt expressi, vltra peccatum mortale, incurrunt excommunicationem Papalem, per Eugenium 4. promulgatam, inferius positam. §. 15. Idcirco Prælati, & Vicarij, seu Confessores, qui aliquādo propter mortem Abbatissæ, vel alterius Monialis, intro ducunt plures Fratres, allegando consuetudinem; caueant de cetero, & sint præmoniti.

Collector.

7 Idem Vrbanus IV. in Regula præfata, Rubrica 18. dicit sic. ¶ De ingressu personarū in Monasterium firmiter, ac districtē præcipimus, ut nulla vnquā Abbatissa, vel eius Sorores, aliquam per sonam religiosam, seu sęcularem, aut cuiuslibet dignitatis, in Monasterij Clausuram intrinsecam intrare permittant. Nec omnino alicui liceat, nisi quibus concessum a Sede Apostolica fuerit, vel a Cardinali, cui fuerit Sororum Ordo commissus. ¶ Excipiuntur autem a dicta ingrediendi lege, Medicus, caussa multum grauis infirmitatis, & Minutor, cū necessitas exegerit, qui non absque duob. socijs de familia Monasterij introducantur, nec abinuicem intra Monasterium separentur; Necnon & illi, quos occasione incendij, vel ruinę, seu alterius periculi, vel dispendij, seu pro tuendis a uiolentia quorumlibet. Monasterium, uel personas: & quos pro aliquo opere exercendo, quod commode extra Monasterium fieri non potest, necessitas exegerit introire. Qui omnes, expedito suo ministerio, uel imminenti necessitati per ipsos satisfacto, exeant sine mora. Nulli autem personæ extraneę intra Monasterij Clausurā liceat comedere, uel dormire. ¶ Sed & si quis de Sanctæ Ecclesię Cardinalibus ad aliquod Monasteriū huiusmodi Religionis aliquando uenerit, & intra Claustrum uoluerit ingredi cum reuerentia quidem, & deuotione suscipiatur; sed rogetur, ut cum paucis socijs debet introire. ¶ Liceat quoque Generali Ministro Ordinis Fratrum mino. quādo ibidem uoluerit celebrare, uel proponere Sororibus uerbū Dei cum quattuor, uel quinque Fratribus ipsius Ordinis, intra Clausurā ingredi monasterij, si quando ei uidebitur expedire. ¶ Alius autem Prælatus (cui aliquando forte de licentia Sedis Apostolicę, vel dicti Cardinalis intrare licuerit) duobus, vel tribus tantum religiosis, & honestis socijs sit contentus. ¶ Quod si forte pro consecratione, vel benedictione Sororum, vel alio modo concessum fuerit Episcopo alicui, Missam interius celebrare aliquando, quam paucioribus, & honestioribus potuerit socijs, & ministris sit contentus. Et hoc quoque ipsum alicui rarius concedatur. Nulla tamen omnino loquatur cum aliqua persona de ingressis, nisi modo prædicto, siue infirma fuerit, siue sana. ¶ Illud sane præcipuum caueatur, vt ij, quibus aliquando concessum fuerit solummodo, vel data licentia in Monasterium ingredi, non aliter admittantur, nisi Abbatissæ, & Sororibus visum fuerit expedire; cum ex hmōi concessionibus, vel licentijs, Abbatissa; vel Sorores eos admittere non

Prohibitio generalis.

Licētia casus in quibus potest ingredi ad Monasteria Monialium.

Pro Cardinalibus.

Pro Generali Ministro

Pro Prælatis inferioribus.

Pro Episc.

co-

rogatur; & vt sint tales, de quorum verbis, & moribus, nec non vita, & habitu, ędificari valeant intuentes, & materia iusti scādali exinde nequeat generari. ¶ Super concessione vero, vel licentia ingressus huiusmodi, ad omne ambiguum remouendum, Apostolici apices, vel Cardinalis patētes litteræ ostendantur. b. fo. 288. tract. 3. Et ffo. 317. tracta. 2.

Licentia.

Collector. Declarationem istorum casuum vide infra in primo notabili.

8 Idem Vrbanus, rubrica 24. Regulę statuit, quod Visitator Monialium Sanctæ Clarę, quando Monasterij Clausuram ad visitandum intrauerit, duos religiosos, & idoneos socios secū ducat; qui videlicet socij simul maneant; & dū fuerint intra Claustrum, ab inuicem nullatenus separentur. b. fo. 286. tract. 3. & ffo. 299. tract. 2.

Visitator.

Collector. Virtute huius facultatis, & hoc titulo, solum ingrediuntur his temporibus nostri Prouinciales Ministri, in Monasteria Sanctę Claræ suarum Prouinciarum, super quę habent gubernationē cōmissam a Summo Pontifice. De quo latius infra, primo notabili, in vndecimo casu.

9 GREGORIVS X. referens suprascriptam declarationem Innocentij IV voluit, vt Fratres Minores, iuxta dispositionem Generalis Ministri dumtaxat possint vti huiusmodi declaratione prædecessoris sui b. ffo. 5. tract. 2.

Collector. Aduerte, quod etiā Generalis Minister non potest iam aliquid in hoc casu vt per declarationem Nicolai 3. postea editam, patet, prout statim subiūgitur.

10 NICOLAVS III. in sua sollemni declaratione, exponendo pręfatum passum Regulę Fratrum Min. declarauit, sicut Gregorius 9. generaliler esse prohibitum, de quarumlibet Cœnobijs Monialiū. Et nomine Monasterij, Claustrum, Domos, & Officinas interiores intelligi. Addens, quod ad alia loca, vbi homines sęculares conueniunt, possunt Fratres illi, caussa prædicationis, vel eleemosynæ petendæ accedere, quibus id a suis Superioribus fuerit, pro sua idoneitate, concessum. Et decreuit, vt in præfato articulo, & in alijs, quos constitutio sua continet, quamquam aliqui prædecessores sui aliter declarauerint declarationem, seu ordinationem suā tantum a Fratribus Min. præcise, ac inuiolabiliter perpetuis temporib. obseruandam. B. fo. 10. & ffo. 11. tract. 2.

Prohibitio pro Fratribus.

11 BONIFACIVS VIII. concessit, quod Fratres Mi. inuitati a Prælatis Ecclesiasticis, possint vna cū ipsis, in suis diœcesibus, Monasteria, & loca Monialiū cuiuslibet Ordinis libere ingredi, ad visitationis officium impendendum, & ad defunctorū celebrandas exequias, & ad processiones generales & prędicationes faciendas, ac cōfessiones infirmarū audiēdas b. fo. 36. Et ffo. 33. cōc. 36.

Licētia pro Fratribus.

Collector. Circa prefatam Concessionē vide, & nota Concessionem Leonis, quę habetur infra in §. 28.

12 BENEDICTVS XII. in Constitutionib. quas pro Monialibus edidit, fecit sequens statutum cap. 30. Nulli regulari, vel sęculari, vel laicæ personæ, cuiuscumq; pręeminentiæ, dignitatis, status, vel conditionis extiterit, ingressus pateat ad eadem scilicet Monasteria Sanctæ Clarę, sine Apostolicæ Sedis licētia speciali, exceptis solummodo personis illis, quibus, per prædecessorū nostrorum Ordinationes idest Concessiones, & per prędictarum Monialiū Regulas noscitur esse permissum. Habetur in libro Ordinis Italico. 3. part. fol. 210.

13 MARTINVS V. decreuit, quod nulli omnino hominum, tam Regulariū, quam Sæcularium cuiuscumq; gradus, præeminentiæ, dignitatis, excellentię, nobilitatis, & conditionis fuerit (exceptis illis, de quibus in Regula S. Claræ, per Vrbanum editā, & in Constitutionibus Benedicti XII. fit mentio) præter tu cuiuslibet licentiæ sibi desuper quauis auctoritate cōcessæ, liceat Monasteria Sororum, & Monialium Sanctæ Claræ, seu aliquod ex eis ingredi; Nec ēt Protectori, aut Generali Ministro Ordinis Min. pro tempore existentib. seu Pro-

Prohibitio & licentia pro omnib. Christi. Nota.

Prouincialibus Ministris,& quibuscumq; Visitatoribus,licetiam super ingressum huiusmodi(inconsulto Romano Pontifice)concedere liceat quoquomodo b.fo.38. Et ffo.36.conc.41.

Aduerte quod in vltima clausula præcedenti, vult dicere Martinus, quod licet in Regula S.Claræ Vrbanistarum concessum esset,quod Protector Ordinis posset dare licentias intrandi Monasteria prædicta Sanctæ Claræ, personis sæcularibus; tamen quod(de cetero,nec Protector,nec Generalis Minister nec multo minus Prouinciales,& Visitatores, possint dare licentiam intrãdi prædicta Monasteria alicui personæ cuiuscumq.dignitatis fuerint,sine licẽtia Sedis Apostolicæ. ¶Vide circa hoc, in dictione Ministri prouinciales.§.7. Et in dictione Protector Ordinis.§.6. Et melius infra vltimo notabili, vbi elucidatur plenissime supradictum. *Collector. De Protec. Ordinis.*

BONIFACIVS ix.statuit,quod si quis infra Clausuram alicuius monasterij Monialium Ordinis Prædictorũ,repertus fuerit, per Superiores,(seu Priores dicti ordinis,seu de eorum,mandato,capi,& incarcerari, & secundum eorum arbitrium,& delicti quantitatem,puniri possit,b.ffo.120. conc.547. *14 Ex priuilegijs Ordi. Predic.*

EVGENIVS iv.præcepit omnibus,& singulis,tam clericis, quàm religiosis,& sçcularibus personis,cuiuscumq; conditionis,gradus,præeminẽtiæ, vel dignitatis existant,sub pœna excommunicationis,quam trãsgredientes,ipso facto incurrant,& a qua,nisi a Romano Põtifice, possint absolui, prçterquam in articulo mortis constituti;quatenus Monasteria Sanctæ Claræ,nec aliquod ipsorum ingredi prçsumat, prçter formam Regulæ ipsarum, & prouisionum Apostolicarum super hoc specialiter editarum,b. fo.42. Et ffo.conc.44. *15 Prohibitio pro omnib. christianis Excommunicatio.*

Idem Eugenius,vt difficilius pateret ingressus ad Monasteria Monialium statuit, quod, sicut Abbatissç, & aliç Sorores ad hoc deputatç,tenent claues quibus ad intra portæ.Monasteriorum prçdictorum clauduntur; sic per Confessores,aut alias honestas personas,per Generales,aut Prouinciales deputandas;ex parte exteriori teneantur,& conseruentur.b.fo.42. Et ffo.39.conc.44. *16 Clausura.*

Idem Eugenius ordinauit, quod in omnibus Tertij Ordinis Sororum, & Monialium Collegijs,Fratres Min.in accessu,& ingressu sic se habeant,sicut obseruatur in Monasterijs S.Claræ.b.fol.46. Et ffo.42.conc.47. *17 Prohibitio pro Tertiarijs.*

Circa huiusmodi statutum,seu ordinationem,sunt duo aduertenda,& mẽte tenenda; quia,ob inaduertentiam, aut obliuionem ipsorum,aliqui Fratres minus recte,quandoq; se habent. ¶Primum est,quod Tertiarias nominat insimul sorores,& moniales. Et hoc pro tanto dico esse ponderãdum: quia aliqui arbitrati sunt,huiusmodi tertiarias non esse intelligendas nomine monialiũ; propter quod in aliquibus partibus nominant eas Bizochas,& in alijs Beatas. Contra quos tamen(vltra verba expressa suprapostia)facit stylus Curiæ communis,qui non curans de rigore nominum,sæpe appellat indifferenter Collegia personarum religiosarum,monasteria;licet nõ sint monachorum, uel monacharum propriè dictorum. Ac similiter omnes fœminas,Collegialiter uiuẽtes nominat frequenter moniales, quamuis nõ sint Ordinum monachalium, Et hoc idem patet ex regula Sanctæ Claræ,ubi moniales sæpissime appellantur sorores. Vide & Panormitanus,seu Abbas,in cap.Causamque de electione,dicit,quod ista nomina sorores,& moniales sunt synonyma,idest idem importantia. *Collector.*

Alterum aduertendum est,quod in supradicta Concessione specialiter loquitur Fratribus Min.dumtaxat,& non sicut in præcedenti de omnibus fidelibus. Ex quo sequitur,friuolam,& nullius momenti fore rationem, quam nõ nulli allegant dicendo; quod ex quo in monasterijs tertiariarum non inclusarum intrant personæ sæculares, quare nõ poterũt similiter intrare huiusmodi Fratres?

Fratres? Ad maiorem autem confirmationem prædictorum, facit prohibitio Leonis, vltimo facta, in Regula noua, quam edidit pro Tertiarijs; ubi in capitulo octauo sic dicit. Et facta Visitatione, scilicet, a Prouinciali, aut Visitatore, seu Commissario, non debet intrare officinas, nec alia loca interiora Sororũ. Hæc ibi. Sequitur ergo manifeste, quod adhuc virtute Breuis Leonis, infra positi. §. 29. etiam si non fuisset subrepticium, prout fuit; non potest ingredi aliquis Frater Clausuram Tertiariarum; nisi, vt supra dictum est. Et cui prędicta non satisfecerint, videat expositionem Sancti Bonauẽturæ super hoc in declaratione, quam fecit, qui strictius circa hoc loquitur. Sed ista, multaq; alia notatu digna, latius explicantur infra, 2. notabili per totum.

18 *Pro Episcopis.* Idem Eugenius concessit, quod de licentia Generalis, aut Prouincialiũ ministrorum, possint Episc. intrare in monasteria monialium, caussa consecrationis Ecclesiæ, vel altaris, aut pro benedicendo Cœmeteria, vel Sorores.

Collector. Suprascriptam Concessionem reperi in quadam tabula Priuilegiorum, per quemdam patrem Commissarium Romanum ordinatam. Et ponit in fine. Eugenius in Breui, quod incipit, Cupientes. Sed hoc Breue non reperitur in libris impressis Priuilegiorum hic allegatis. Nec permanet iam in suo vigore, vt primum. §. 28.

19 *Licẽtia pro seruitricib. Monialiũ.* NICOLAVS V. concessit omnibus, & singulis mulieribus, seruiẽtibus monialibus Sanctæ Claræ, aut pro eis eleemosynas quærentibus, ut quotiescũq; pro parte Abbatissarum requisitæ fuerint, ad earũ monasteria (cũ cõsilio discretarum) intrare valeant. Ac quod aliquando etiam in præcipuis festiuitatibus, pro ipsarum consolatione, cum ipsis monialibus comedere possint, licentia tamen prius per eas desuper a Prouinciali obtenta. b. fol. 49. Et ffo. 43. concessione 48.

Collector. Aduertendum, quod præfata facultas videtur iam sublata, & reuocata per supradicta, & infra dicenda in vltimo notabili.

20 Pius 2. concessit, Fratres posse prædicare, & intrare in Claustra, & alia loca quarumcumq; monialium, vbi sæculares communiter intrant, de licentia suorum Prælatorum quando mittuntur. o ffo. 66. conc. 94.

Collector. Attende, quod hæc Concessio est solũ pro Fratrib. qui mittuntur ad prædicandum, quia dicit, intrare, & prædicare, idem ad prædicandũ, Sed quoad intrandum in Claustra, est reuocata, ut primum, infra. §. 28.

21 *Absolutio.* Sixtus IV. declarauit, quod Mulieres ingredientes monasteria Sanctę Claræ, & Sancti Dominici, non teneantur ire ad Curiam Romanã pro absolutione ab excommunicatione; sed eas possint absoluere Fratres Min. Confessores etiã si tales mulieres ingrederentur mala intentione, o. fol. 62. Et ffo. 68. conce. 100. Et fffo. 96. conce. 330.

22 Idem Sixtus fecit aliam Concessionẽ latiorẽ, quã suprascripta immediate, quæ habetur in dictione, Absolutio quoad sæculares secundo, in §. nono.

Absolutio. Idẽ Sixtus concessit, quod sęculares laborantes in monasterijs Sanctæ Claræ, ac aliarũ, possint ibi comedere in loco honesto, o. fol. 63. Et ffo. 67. conc. 120.

23 *Licẽtia pro Laboratoribus.* Idẽ Sixtus concessit, quod Sorores Sanctę Clarę non teneantur intromittere aliquem de seruitoribus suis, quando Medicus intrat Clausuram sed sufficiat, quod a tribus, uel quattuor monialibus de antiquioribus associetur. o. fol. 63. ffo. 67. conc. 121.

24 *Licẽtia pro Medico.* Sciendũ quod suprascripta Cõcessio reperitur alibi, subsequẽtibus verbis.

Collector. Sixtus IV. cõcessit, quod Sorores Sanctæ Claræ non teneãtur intromittere aliquem hominem de seruitoribus suis, quando medicus, vel alij ingrediũtur, licet Regula hoc decreuerit; sed sufficit, quod a tribus, vel quattuor monialibus antiquioribus associentur. o fffo. 96. conc. 331.

Inno-

INNOCENTIVS VIII. concessit, quod Confessores Monialiũ possint intrare Monasteria illarum, tempore pestis, ad celebrandum Missam, & audiendum confessiones illarum, quæ seruiunt pestilentiatis, quia stant separatæ ab alijs. o. ffo. 90. concess. 365. 25 *Licētia pro Confessoribus Mo. S. Claræ.*

ALEXANDER VI. cum concessisset Generali, & Prouincialibus Ministris, & Custodibus, ut de consilio antiquorum Fratrum possent deputare Monialibus, seu Sororibus Tertij Ordinis, Cõfessores presbyteros sæculares, seu aliorum Ordinum regulares, quibus confiteri, & ab eis Sacramenta ecclesiastica recipere possent, statuit, ut Confessores huiusmodi dictarum Sororum, Claustrum, seu interiores Officinas, absque alterius personæ, bonę vitę, & famę, societate, nullo modo debeant ingredi. B. ffo. 123. conc. 269. 26 *Licētia pro Confessoribus Tertiariarum.*

Idẽ Alexander VI. concessit Generali, & Prouincialibus Ordinis Mino. de Obseruantia, & Confessoribus per eos deputatis, vt Monasteriorũ Monialiũ Sanctæ Claræ, quę eorum regimini immediate subijciuntur, pro administratione Sacramentorum, tempore necessitatis, & alijs rationabilibus caussis interdum occurrentibus, pro secundum Deum, expedire viderint, Clausuras interiores ingredi possint. Et voluit, quod tunc Moniales prędictæ, portam maiorem aperire licite valeant. B. fo. 71. Et ffo. 155. conc. 373. 27 *Licētia pro Prælatis, et Cõfessoribus Monialiũ. S. Claræ.*

Huiusmodi Concessio non permanet iam in suo vigore, quia Leo X. circa illam ordinauit, quod immediate sequitur. *Collector.*

LEO X. prohibuit, sub ęternæ maledictionis interminatione, in virtute sanctæ obedientiæ, ne quis Frater cuiuscumque prẹeminentię, aut officij inter Fratres Mino. sit; ad ipsas Moniales, aut in ipsarum Monasteria ingredi vel intrare præsumat; nisi in casibus in eadẽ Regula, & Institutionibus ipsius Ordinis Minorum contentis, & quoad ipsorum Monasteriorũ ingressum editis; Nec etiam alię vtriusque sexus sæculares personæ, etiam prætextu cuiusuis Indulti, etiã Confessionalium, prædicta Monasteria ingredi valeant. B ffo. 17. concess. 56. 28 *Prohibitio & licētia pro Monas. S. Claræ. Nota.*

Sciendum, ac notandum est virtute prohibitionis huiusmodi, reuocari Cõcessiones factas per plures Summos Pontifices prędecessores Leonis X. quib. vltra casus in Regula Monialium contentos, concedebatur ingressus. Et tales sunt suprapositæ. §. 11. & 18. & 19. & 20. ac 27. Quibus concessionibus, tamquam penitus reuocatis, & annullatis, nullus iam vti potest vllo modo. *Collector. Nota.*

Idem Leo in litteris suprapositis, §. 28. dirigẽdo verba ad Prælatos, scilicet Generales, & Prouinciales, ait. Nec ipsi Fratres Ordinis vestri ad Tertiarias, in congregatione viuentes; nisi de licentia, & speciali mandato vestro intrare præsumant: Vos propterea monendo, vt nõ passim ingressum huiusmodi relaxetis, sed in Capitulis vestris prouincialibus, & generalib. proinde de similibus, & alijs ad obseruantiam honestatis, & continentię spectãtibus ordinetis. 29 *Prohibitio pro Tertiarijs.*

Circa præfata verba est valde aduertendum, ne quis decipiatur, sicut deceptus est qui impetrauit prędictum Breue, & Pontifex qui illud concessit, credendo, ac pręsupponendo, quod ingressus ad Monasteria Tertiariarũ, nõ erat prohibitus, Posita sunt enim in relatione, seu supplicatione huiusmodi Breuis (postquam dictum fuerat de Monialibus Sanctæ Claræ) sequentia verba. Et pariter ad Tertiarias in Congregatione viuentes, ad quas accedere licet, prohibitum non sit &c. hoc enim pręsuppositum, esse falsum, constat tam ex Regula, quam ex declarationibus ipsius, pręsertim ex determinatione Eugenij IV. supra posita. §. 13. Ac per consequens hoc Breue est surrepticium, & nullius valoris, quoad Concessionem fundatam super præfatam relationem. Et ideo indubie tenendum est, quod nulli Fratres Min. etiam si sint prælati, queunt magis ingredi Monasteria Tertiariarum collegialiter viuentium, *Collector.*

tium,

tium, quamuis non sint inclusa, quam Monasteria Sanctæ Claræ. Et facit ad hoc Ordinatio eiusdem Leonis,contenta in Regula noua,quã ipse edidit pro Tertiarijs,in cap.8.eiusdem Regulæ;vbi etiam prælatis non concedit posse ingredi Clausuram post factam visitationem.Nec similiter possunt Prælati pro talibus Monasterijs,alijs personis ad ingrediendum licentiam concedere.Ac propterea illud,quod in præfatis litteris Leonis dicitur,scilicet,quod in Capitulis generalibus, & prouincialibus prouideatur de modo intrandi ad Tertiarias, &c. nil penitus operatur, quia fundatur super falsa relatione, scilicet, quod nõ sit prohibitus ingressus ad Monasteria Tertiariarum.¶Illud declaratur,& probatur latius,infra,notabili vltimo.

30 *Licẽtia pro fœminis sæcularibus.* Idem Leo declarauit, Moniales Sanctæ Claræ sub regimine Fratrũ Mino. de Obseruant.existentes,non teneri,nec obligatas esse contra volũtatem suã, ingressum ad sua Monasteria præbere aliquibus mulieribus vigore facultatũ Apostolicarum prædictis mulieribus per ipsum Leonem in Confessionalibus ad ingrediendum pręfata Monasteria concessarum.Ac similiter concessit prædictis Monialibus,vt absque aliquarum Cẽsurarum,seu pœnarũ incursu, & absq; aliquo consciẽtiarum suarum scrupulo,eisdem mulieribus(dum & quoties opportunum,& expediens visum fuerit)ingressum in eadẽ Monasteria licite denegare valeant. Et insuper hortatur Moniales huiusmodi, vt præfatis mulieribus ingrediendi prædicta Monasteria cõsensum,quã rarius,& parcius fieri poterit,concedant. B.fffo.38.conc.124.

31 *Licẽtia pro fœminis sæcularibus.* Idem Leo prædictam declarationem iterato fecit per eadẽ verba, addens, quod etiã vigore aliarum facultatum, quam in confessionalibus cõtentarum, non teneantur Moniales contra voluntatem suã ingressum prębere aliquibus mulieribus in sua Monasteria;Non obstantibus prædictis facultatibus,tã cõcessis,quam in posterum concedendis,quas reuocauit,cassauit, & annullauit; ac reuocatas,& nullas esse decreuit.B.fffo.39.concess.125.

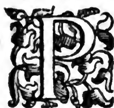
32 *Licẽtia pro omnibus Fratribus.* Idem Leo concessit,quod Fratres Min.vocati,rogati,aut inuitati a Prælatis Ecclesiarum,aut a Prælatis religiosis,vel Visitatoribus,habentibus curam aliquorum Monasteriorum Monialium,ad hoc vt visitent prædicta Monasteria: vel exerceant omnia alia,quę in Monasterijs sibi subiectis exercẽt:aut ad hoc vt intrent cum ipsis Prælatis,siue Visitatoribus ad videndum Officinas, & totum Monasteriũ interius,possint sicut possunt in Monasterijs sibi subiectis,siue intra,vel extra Clausuram visitando,& alia faciendo:vel cum ipsis Prælatis intrando.Non obstante prohibitione suæ Regulæ,vel declaratione eiusdẽ Regulæ. Dum tamen prædicti Fratres si fuerint subditi,hoc faciant de licentia suorum Prælatorum.O.fffo.61.concess.194.

33 *Licẽtia pro Prædicatoribus.* Idem Leo concessit, quod Prælati Ordinis Mino. possint dare licentiã suis subditis intrandi Clausuram Monasteriorum Sanctæ Claræ ad faciẽdum sermonem de Kalenda; dum tamen intrantes sint senes, & vitæ exemplaris. O. fffo.62.conc.195.

34 *Licẽtia pro Prælatis. & Confessorib. Monast. Sanctæ Claræ.* Idẽ Leo concessit,quod quando Moniales Sanctæ Claræ grauiter infirmãtur taliter,quod non possunt ad Cratem venire ad audiendum Missam,possit illo tempore Sacerdos confessor earum,vel Prælatus superior, introire clausuram,infirmariam,& Monasterium ad celebrandum, ne tales Moniales remaneant sine Missa.Dummodo sacerdos ad nulla alia loca,quã ad Altare diuertat;nec moretur, nisi tanto tempore quanto indiget ad celebrandum; nec loquatur,nisi quantum est opus in Missa.O.fffo.93 conc.290.

Se-

Sequuntur aliqua notabilia circa præfatam materiam; quæ licet aliquibus videatur clara continet tamen multas difficultates elucidatione indigentes.

RIMO circa casus in secūda Regula Sāctæ Claræ edita per Vrbanū 4. in quibus, diuersis personis cōceditur licētia igrediēdi Clausurā Monasteriorū Monialiū huiusmodi; licet superius sint positi §. 6. & 7. tamē hic sigillatim ponitur vnusquisque casus cū declaratione expediēti; prout probatissimis quibusdā patrib. Ordinis Mi. in iure, ac rebus Religionis, pręuia matura discussione visum est; quos ad tute incedendum sequi oportet. *Primū notabile.*

Primus casus est, quando datur licentia ingrediendi, illi, cui commissa fuerit administratio Sacramentorum idest Confessori, seu Vicario, quādo aliqua Soror, uel Monialis tanta fuerit corporis infirmitate detenta, quod ad locutorium commode uenire non possit, & necessitatē habuerit cōfiteri, vel Dominicum Corpus, seu alia recipere Sacramenta. Ita tamen, quod exhibiturus huiusmodi sacramenta, Alba, Stola, & Manipulo, cum duobus idoneis, & religiosis socijs, vel uno ad minus, Alba vel saltem Superpellicio vestitis ingrediantur, ac morentur induti; & audita Confessione, vel alio tradito Sacramēto, sicut ingressi fuerint, sic egrediantur induti; nec moram faciant ibi longiorem. Caueant etiam, vt quamdiu intra Monasterium fuerint, nullatenus abinuicem separentur; quin semper mutuo possint libere se videre. Hęc Vrbanus in Regula cap. 7. & supra. §. 6. ¶ Quoad istum primum casum est aduertēdū, quod socius debet esse clericus, & nō laicus: ut expresse habetur in bulla Gregorij IX. quæ habetur fol. 48. & ffo. 131. & supra. §. 3. Et idem innuitur in Bulla Vrbani suprapposita, cum dicit; quod socius intret indutus Alba ad minus. Tale autem indumentum solum cōpetit Clericis, & adhuc in sacris ordinibus constitutis, Consuetudo tamen est in contrarium; quæ vtrum sit bona, & valida, aliorum sit iudicium. Mihi tamen non videtur tuta. *Primus casus.* *Expositio.*

Secundus casus est, quando aliqua Monialis vult exhalare spiritum; de quo dicit Vrbanus, ubi supra immediate. Sic quoq; se habeant in animæ commendatione, Confessor, & socius, vel socij; prout in præcedenti casu dictum est. *Secundus casus.*

Tertius casus est, cum Abbatissæ, & cōuentui visum fuerit, & petierint, vt Confessor ad exequias celebrandas debeat introire. Et tūc, modo supradicto, cū duobus socijs intret indutus; & sepulta mortua, cum eis exeat sine mora. Sed si Abbatissa, & Conuentus nō petierint huiusmodi Ingressū, dicit Papa, vbi supra, quod non ingrediatur Claustrū Sacerdos; sed exterius in Capella, quod ad officium pertinet, exequatur. ¶ Circa hoc autem notēt Fratres, & aduertant: quod ingrediendo aliter, aut in maiori numero non euadent excommunicationē Papalē, vna cum transgressione suæ Regulæ, si sint Fratres Minores. Nec sufficit pro excusatione consuetudo contraria, quæ in aliquib. forte uiget; quia est abusus, cum careat cōditionibus requisitis ad hoc, vt cōsuetudo vim legis habeat, & deroget legi iustæ, ac rationabili, & ꝑ maiori parte obseruatæ præsertim a Religiosis probis, & doctis, suę Regulæ obseruatorib. *Tertius casus.* *Expositio.*

Quartus casus est, si necesse fuerit, ingrediantur aliqui ad aperiendam sepulturam, seu postmodum coaptādam; si Abbatissæ, & Cōuentui visum fuerit hoc expediens, ꝑpter imbecillitatem Sororum. Quo casu dicit Vrbanus, vbi supra; sit Sacerdoti, uel alicui alij ad hoc idoneo, & honesto, cū vno socio vel duobus licitum introire. Et hoc peracto, exeant sine mora. *Quartus casus.*

Præfati quattuor casus habentur 7. cap. Secundæ Regulæ S. Clarę, fo. 285.

tract.

tracta.3.& ffo.295.tracta.2.& supra.§.6.

Pro Confessoribus, seu Vicarijs. Notandum, quod vltra quattuor prędictos casu s, sunt etiam nonnulli alij casus, in quibus Cōfessores, seu Vicarij Monialium S.Claræ ingredi possunt Clausuram Monasteriorum, quibus deputati sunt, scilicet, pro exercēdo ipsorum Monasteriorum opere, vel illis conseruandis ab incendio, seu a latronib. defendendis; vt habetur supra, §.3. ac prout declaratur infra, casu sexto. Item caussa celebrādi Missam Monialibus grauiter infirmantibus, vt patet supra §. vltimo: & insuper caussa renouationis Sacramēti. Nam ex quo Clemēs VII. concessit, quod possunt habere Sacramentum in Ecclesia interiori, ut habetur supra; Eucharistia.§.2.& infra casu 12. indirecte visus est concedere Ingressū ad consecrandum, aut renouandum Sacramētum. In nullo vero alio casu reperitur concessus Ingressus prefatis Confessoribus, seu Vicarijs. Et iccirco Reuerendissimus Pater Frater Frācíscus Angelorum cum esset Minister Generalis in suis præmonitionibus, seu auisamentis, extra præfatos casus, distincte prohibuit Ingressum, vel potius declarauit prohibitum.

Quintus casus. Quintus casus est, quod Medicus, caussa multū grauis infirmitatis, & Minutor, cum necessitas exegerit, possint ingredi. Qui tamen non absque duob. socijs de Familia Monasterij introducantur; nec ab inuicem intra Monasteriū separentur. Hęc Vrbanus præfatus. ¶Circa hoc tamen nunc habetur Concessio Sixti IV. vt loco duorum familiarium prædictorum, sufficiat, quod Medicus, & Minutor a duabus, vel tribus Monialibus antiquis associetur; vt habetur supra.§.24.

Expositio. Quoad hunc casum oportet aduertere, quod cū Papa dicat, quod Medicus possit ingredi caussa multum grauis infirmitatis; quod pro leuibus infirmitatibus, vt quartana, vel alijs malis dispositionibus, seu caussa visitationis, nec Medicus, nec Confessor possunt ingredi. Et quando Medicus caussa multum grauis infirmitatis ingreditur, non potest cum ipso Ingredi famulus suus, aut alia persona: nisi prout in Regula, & Concessione Sixti continetur. Item ad hoc, vt Minutor possit ingredi, oportet, quod prius per Medicum determinetur expedire, aut necessarium fore, Vel si aliqua Monialis haberet in consuetudiue minuendi se aliquoties, debet fieri præuio assensu Abbatissæ cum cōsilio discretarum Conuentus.

Sextus casus. Sextus casus est, occasione incendij, uel ruinæ, aut alterius periculi, seu dispendij, uel pro tuendis a uiolentia quorumlibet Monasterium, aut personas.

Expositio. Circa hunc casum est notādum, quod cum Regula nō declaret, seu specificet quantum, aut quale debeat esse periculum, seu dispēdium, ratione cuius liceat ingredi Clausuram, determinari debet arbitrio Abbatissæ, & discretarum Conuentus. Vt autem magis innotescat huiusmodi casus, sequentibus, exemplis elucidabitur.

Primum exemplum. Aliquis malefactor fugit ad Monasterium Monialiū Moniales uero propter suam honestatem volunt illum eijcere foras, & nō sufficiunt earum vires, tunc poterunt intromittere tot sęculares, quot sufficiant, vel opus sint ad illius expulsionem; qui poterunt impune, ac licite ingredi. Item aliud exemplum. Quædam vidua intrat Religionem Monialiū, & post ingressum inuenitur, quod remansit prægnans de viro suo. Venit tempus partus, talis poterit parere intra clausuram Monasterij; sicut posset curari ab alia infirmitate, ac per consequens posset ingredi obstetrix; prout ingreditur Medicus. ¶Tertium exemplum. Si forte tam grandis contentio, & discordia foret inter aliquas ex Monialibus, quod alię Moniales non possent eas pacificare, timereturque mors, aut aliquod magnum dānum. Vel si forte aliqua inuaderetur, & vexaretur a spiritibus malignis, & aliæ Moniales non possent

tam

eam recolligere,nec impedire a nocumẽtis inferendis;possent tunc ingredi illi,qui necessarij essent ad apponendum remedium in ijs,& cõsimilibus.¶Quã tum vero ad alium casum,scilicet,tueri eas ab aliqua violentia, potest sic exẽ plificari.Si accederet,quod aliqua desponsata ante consummationem matrimonij ingrederetur Religionem,& Sponsus ante professionem attentaret per vim extrahere illam,& Moniales non possent resistere,tunc licite possent ingredi omnes illi, qui ad resistendum huiusmodi violentiæ essent necessarij: Non tamẽ ad obuiandum reformationi, seu correctioni ipsarum Monialium. ¶Quoad incendium autem,necnon quoad alia in pręfato casu contẽta,est sũme aduertendum,& notandũ,quod huiusmodi Concessio non extenditur ad Fratres Minores,quia est generalis;& ipsi,iuxta suam Regulam, indigent Cõcessione speciali,quæ,respectu Fratrum huiusmodi obsequijs Monialium deputatorum dumtaxat, facta est per Gregorium IX.vt habetur supra,§.3.Quapropter reliqui Fratres Minores non possunt in prędicto casu ingredi Clausuram,nisi extrema necessitate instante; vt pote quando non est sufficiens copia aliarum personarum;quæ in tali casu possint,& velint succurrere;prout inferius magis declaratur. *Nota.*

Septimus casus est,cum pro aliquo opere exercẽdo, quod commode extra Monasterium fieri non potest,necessitas exegerit introire. Hoc est,cum necesse est facere aliquod opus interius, & ad faciendum illud non sufficiunt Moniales, nec potest fieri exterius. ¶Huiusmodi casus habet locum, quando aliqua res nimium ponderosa defertur ad Monasterium, nec posset introduci a Monialibus dando illam a foris,nec posset diuidi in partes,vt sic partita intro mitteretur. Tunc enim posset ingredi, qui ad hoc esset necessarius. Sed quia Regula non dicit,quod,ingredienti pro opere exercendo,adiungatur socius, debet ingredi solus: nisi forte socius ad idem opus esset necessarius. Videtur etiam circa præfatum casum,quod,quemadmodum sæcularis potest Ingredi pro opere exercendo,similiter Fratres deputati ad seruitium Monialium Ingredi possunt ad dandum ordinem,& industriam in opere faciẽdo. Et quod,si ijdem Fratres deputati seruitio Monialium fuerint artifices idonei, poterunt Ingredi ad laborandum in tali opere,etiam si inuenirentur artifices sęculares Fratres tamen non deputati ad seruitium Monialium, quamuis sint artifices, non poterunt Ingredi,quia pro ipsis non habetur, licentia specialis, prout requiritur. Et, quando artifex fuerit sæcularis, debet Ingredi absque socio, vt supradictum est;quia Regula illum non concedit. Ita quod nec Cõfessor, seu Vicarius, nec aliquis sociorum eius poterit Ingredi cum huiusmodi sęculari, nisi opus esset,vt dictum est,ad dandum ordinem,& industriã in opere faciẽdo. Licet autem de rigore litteræ Regulæ Monialium prędictarum, videatur, quod Frater Minor, si fuerit artifex illius operis,possit Ingredi,sicut sęcularis: tamẽn hoc non est conforme intentioni eiusdẽ litterę;nec per consequens debet fieri;quia,cum de mente constat,verborum qualitas non debet attendi;vt est vulgatum in iure. *Septimus casus.* *Expositio.*

Octauus casus est,si quis de Sanctæ Ecclesiæ Cardinalibus ad aliquod Monasterium huiusmodi Religionis aliquando venerit, & intra Clausuram Ingredi voluerit;cum reuerentia quidem est suscipiendus;rogandus tamen, vt cum paucis socijs ingrediatur. ¶Istud,secundum aliquos,est intelligẽdum de Cardinalibus Protectoribus solum;nihilominus tamẽ videtur certum, quod absolute intelligi debet de quibuslibet Cardinalibus, quamuis Protectores non sint huiusmodi Ordinis Sanctæ Claræ. *Octauus casus.* *Expositio.*

Nonus casus est, de quo dicitur in præfata Regula: Liceat quoq; Generali Ministro Ordinis Fratrum Minorum,quando ibidem celebrare voluerit, vel *Nonus casus.*

proponere Sororibus verbum Dei, cum quattuor, vel quinque Fratib. ipsius Ordinis, intra Clausuram ingredi Monasterij, si quãdo ei videbitur expedire. Hęc Vrbanus. ¶Circa hoc est aduertendum, quod nullus alius Prelatus Ecclesiasticus, vel Religiosus, etiam si sit nostri Ordinis, potest Ingredi præfatam Clausuram, nisi vt inferius subditur in Regula, verbis subsequentibus. ¶Alius autem Prælatus (cui aliquando forte de licentia Sedis Apostolicæ, vel dicti Cardinalis intrare licuerit) duobus, vel tribus tantum religiosis, & honestis socijs sit contentus.

Decimus casus est, quod, si forte pro consecratione, vel benedictione Sororum, vel alio modo concessum fuerit Episcopo alicui Missam interius celebrare aliquando, quam paucioribus & honestioribus socijs sit cõtẽtus, & ministris. ¶Quoad istũ casum est notandum, quod Episcopis nõ potest dari præfata licentia, nisi per Summum Pontificem, & non per alium inferiorem, etiã si vocati essent ad conferendum Sacramentum Confirmationis aliquibus Monialibus; ob quam caussam nec ipsæ Moniales egredi possunt Clausuram, absque speciali licentia Papæ.

Præfati sex casus vltimi continentur in Regula per Vrbanum iv. edita ca. 7. Et habetur fo. 288. tract. 3. & ffo. 297. tract. 2. & supra. §. 7.

Vndecimus casus ponitur in eadem Regula ca. 24. & habetur fo. 290. tract. 3. & ffo. 268. tract. 2. dicendo, quod visitatores monialium possint ingredi ad tenendum Capitulum Visitationis, vel aliquid simile, tangens suũ officiũ, quod de foris nequit fieri. Et tunc cum duobus Religiosis, ac idoneis, idest exemplaribus socijs, & non cum plurib. debent ingredi: Qui videlicet socij simul maneant, & dum fuerint intra Clausuram, ab inuicem nullatenus separentur. Hæc Vrbanus. ¶Sciendum circa hoc, quod virtute huius facultatis, & hoc titulo solum ingrediuntur his temporibus nostri Prouinciales Ministri in Monasteria Sanctæ Claræ suarum Prouinciarum, super quæ habent gubernationem commissam a Papa. Et similiter Cõmissarij, quos ipsi Ministri Prouinciales, aut Generalis mittunt suo nomine ad visitandum moniales.

Notandum, quod hic non facimus mentionem licẽtiæ, quam Nicolaus V. dedit seruitricibus monialium ad ingrediendum Clausuram, quando requisitæ seu vocatæ essent ab Abbatissa, cum cõsilio discretarum &c. vt habetur supra. §. 19. Hoc enim non reperitur fuisse in vsu, nec per cõsequens creditur esse acceptatũ. Et dato casu quod huiusmodi concessio esset in vsu, & acceptata foret, reuocata tamen est per prouisionem Leonis suprapositam. §. 28.

In supradictis ergo casibus concessum est per Vrbanum iv. posse ingredi clausuram monasteriorum Sanctæ Claræ. Verumtamen cum ista sit concessio generalis, quæ non sufficit pro Fratrib. minoribus, pro quibus requiritur specialis, ut patet ex textu suæ Regulæ non possunt virtute illius ingredi præfatã clausuram. Iccirco dubium est qua facultate visitatores, & Fratres deputati ad seruitium monialium possint ingredi clausurã? Ad hoc respondetur, quod Vrbanus præfatus sciens, quod alia uia erat circa hoc prouisum, non specificauit amplius, sed solum cõcessit, quod commissio facta pro monasterijs Primæ Regulæ S. Claræ extenderetur, seu cõmunicaretur monasterijs secundæ Regulæ, prout in prologo dictæ Regulæ Vrb. cõtinetur, fo. 283. trac. 3. & ffo. 293. tract. 2. Concesserat autem Greg. IX. quod Visitatores, & Capellani, seu Confessores monialium Sanctæ Claręę essent Fratres minores. Ac per consequens visus est concedere omne, quod necessarium erat ad executionem suorum officiorum, Visitatoribus ad visitãdum, & Confessoribus, alijsq. Fratribus ad seruitium monialium deputatis in casibus certis, & determinatis, prout habetur sup. §. 1. Et in ultimo capitulo primæ Regulæ Sanctæ Claræ dicitur, quod

pro

pro confessione infirmarum, quæ ad locutorium ire nō possunt, ac pro cōmunicandis eisdem, & pro Extrema vnctione, & animæ recōmendatione, liceat Confessori cum socio introire, vt habetur, fo. 283. tract. 3. & ffo. 293. tract. 2. *Duodecimus casus.*

Duodecimus casus potest assignari, ad renouandum Sacramentum tēpore consueto. Et hoc virtute Concessionis Clementis vij. quæ habetur in dictione Eucharistia. §. 2.

Sed circa supradicta est notandū, quod Protectores, cū essent principales Prelati monialium, disposuerunt de Visitatione illarum, alijsq; rebus gubernationem ipsarum concernentibus, illa quę suis temporibus visa sunt expedire, extendendo, aut restringendo auctoritatem suorum Commissariorū ad libitum suum, & forte non curādo de ijs, quę Gregorius IX. statuerat; ut supra positū est. Inter quos Protectores successit unus dominus Matthæus appellatus; qui volens se exonerare ab huiusmodi cura monialium, subdelegauit gubernationem ipsarum Generali, & Prouincialibus Ministris, dādo illis quandam Commissionem. Et quia visum est ei postea Commissionem illā esse diminutam in aliquibus, dedit aliam in supplementum illius: ut habetur fol. 33. & 34. & 35. tracta. 1. vbi concessit ea, quæ in huiusmodi Commissionib. continentur; Quo protectore defuncto, expirauerunt illę Commissiones. Et quia iam nullius erant valoris, non sunt positæ in secūda impressione libri monumenta Ordinis nuncapati; licet per inaduertentiam, atque errorem positæ sint in prima impressione eiusdem libri. Ex quo secutum est, quod aliqui decepti sunt, credendo, quod præfatæ Commissiones manebant in pristino vigore, atque volendo se iuuare illis, & adducendo eas ad suum propositū: præsertim quidam bonus Pater in quodam libello, seu tractatu, quem circa huiusmodi materiam edidit. Et idem iudicium est de comissionibus, & concessionibus alterius Protectoris, qui dicebatur Philippus: prout habetur in quadā tabula Priuilegiorum per Fratrem Ioannem Iernigon editam, qui etiam deceptus est, credendo, quod post mortem eius durarent Commissiones, & Cōcessiones per illum factæ. Quod autem per mortem Protectoris expirauerint illæ suæ Commissiones, patet, quia secundum Iura per mortem delegātis, expirat delegatio. Item, quia licet ille Protector adhuc viueret; Martinus V. Papa reuocauit illas, auferendo auctoritatem, & potestatem a Protectoribus in hoc casu; ut habetur supra. §. 13. Qua propter ab huiusmodi commissionibus & alijs consimilibus per nonnullos Protectores factis, cauendum est post illorum obitum. ¶ Item est notandum, quod Protectores, qui prefato Domino Matthæo successerunt, noluerunt facere Prælatis Ordinis consimiles commissiones, aut Prælati noluerunt eas accipere de manu illorum: qua propter Summi Pontifices, forte attendētes, quod prouisione Protectorum, suarumque commissionum, minus bene gubernabantur moniales, volētes apponere remedium in hoc, cōmiserunt onus gubernationis earum Ordini nostro Minorum, seu Prelatis eius in generali, & aliquorum Monasteriorum per Commissiones, seu Prouisiones speciales. Taliter, quod Auctoritas, quam Ordo noster habet nunc super huiusmodi Moniales, non dependet a Protectore, sed immediate a Papa. Et sic cum noster Ordo habeat hanc specialē Commissionem a Sede Apostolica, habēt Visitatores, & Fratres deputati seruitio Monialium, licentiam specialem ad ingrediendum Clausuram in certis casibus, conformiter ad Regulam nostram; quamuis præfata licentia Gregorij IX. nō præcessisset. Ita quod per unā viam, & aliam, Visitatores, & Fratres deputati obsequijs huiusmodi Monialium, possunt (absq; scrupulo) Ingredi Clausurā suorum monasteriorū in casibus per Gregorium IX. specificatis; ut supra patuit. ¶ Circa supradicta tamen, & inferius dicenda, oportet aduertere, quod

Collector.

Nota.

post præfatam Concessionem Gregorij IX.& sufficiẽtem specificationem casuum, in quibus Fratres Mino.licite possunt ingredi Clausuram monasteriorum huiusmodi,aliqui Summi Pontifices ampliauerunt prædicta,concedẽdo ingressum in alijs casibus;vt patet supra in cõcessionib. Bonifacij VIII.§.11. & Nicolai V.§.19.& Alexandri VI.§.26.Quas tamen Concessiones,& quaslibet consimiles, Leo X.reuocauit, & annullauit: quia aliqui forte illis abutebantur, vt patet supra.§.28.Ita quod solum manent in suo vigore Concessiones Gregorij IX.& Vrbani IV.necnõ illæ,quæ post datam Breuis præfati Leonis reperiuntur factæ; prout sunt tres, quas idem Leo anno Domini 1517. oraculo viuæ vocis fecit,quæ habentur etiam supra in tribus vltimis Concessionibus dictionis Ingredi &c. ¶Notandum est insuper circa omnes casus supradictos, in quibus conceditur posse Ingredi Clausurã, quod sunt respectu monasteriorum Sanctæ Claræ: vltimo dumtaxat excepto, scilicet supra.§.31. Quapropter si Fratres Mino.habuerint gubernationem monasteriorum monialium aliorum Ordinum,attendant ad Auctoritatem,quæ ipsis conceditur in Regula,& Priuilegijs ipsarum.Nam licet sit Minister Generalis,non potest ingredi Clausuram monasterij religiosarum alterius Ordinis,absque speciali licentia Papæ.Iccirco oportet bene aspicere Regulam, & Priuilegia taliũ monialium,ne limites excedẽdo,quos sancti Patres posuerunt,transgressores sui voti efficiãtur. Quod,ne accidat alicui,aduertat ad resolutionem sequentem.

Resolutio notabilis. Tandem resolutio huius materiæ est,quod nullus Frater Min.potest ingredi (absque transgressione suæ Regulæ) in monasteria monialium cuiuscumque Religionis,exceptis Ministro Generali,ac Visitatoribus,& Fratribus deputatis seruitio monialium Sanctæ Claræ,in casibus supradictis;& eo modo, quo in ipsis continetur,atque in præfatis tribus per Leonem concessis. Iccirco Ingredi ad dandum Velum,seu ad videndum dare,aut ad Professionẽ monialium,vel ad visitandum desolatas,seu infirmas,aut Confessor accipiens occasionẽ intrandi ob renouationem Sacramenti, vt aliquem Fratrẽ introducat secum,cum tamen secundũ veritatem tunc nõ sit tempus,in quo deberet hoc fieri,vel sub colore ędificiorum,seu alicuius operis exercendi,non habendo illud pro fine principali;aut carendo arte, & industria ad dandũ ordinẽ in hoc vel quando nõ est necesse,quod Fratres dent talem industriam, & ordinem: quia sufficiunt artifices sæculares, aut moniales; seu quando absque rationabili timore defectus potest a foris sufficienter dari forma,& industria,aut sub quibuscumque alijs inuentionibus,fictionibus,fraudibus,cautelis,coloribus, seu excusationibus, quamuis foret in casibus alias concessis,nullatenus licet. Omnia enim huiusmodi sunt clare prohibita per Regulam nostram,& Summos Pontifices. Et quia, vt dicitur in Clementina Exiui de Paradiso, de verborum signif.vbi aliquid alicui generaliter prohibetur,quod expresse non cõceditur,intelligitur denegatum.

Pro scrupulosis. Vltra omnia supradicta,sunt duo notanda,propter scrupulosos,circa huiusmodi materiam.Primum est,quod licet intrans Clausuram præfatam cum licentia sufficienti(prout in casibus concessis per Regulam,superius expressis, seu alias)debeat exire statim finito negotio,pro quo ingressus est: quamuis tamen aliquantulum demoretur, vel se detineat; dum tamen non sit corrupta intentione,sed quadam curiositate circumeat Officinas,aut loquatur cum aliquibus monialibus, non propterea incurrit aliquam Censuram, nec peccat mortaliter. Verumtamen,si corrupta intentione faceret supradicta, non excusaretur a peccato mortali, & ab incursu Censurarum. ¶Alterum notandum est, quod exceptis Visitatoribus, & Fratribus deputatis ad obsequium Monialium, nullus Frater propter aliquam caussam potest ingredi Clausurã

huius-

huiusmodi, nisi in casu extremę necessitatis. Vt exempli gratia. Si aliqua Monialis esset propinqua morti, & non adesset Confessor, qui illã audire in Confessione, aut in defectum socij. Tunc enim posset alius Sacerdos introire, vel Confessor accipere alium socium, cessante tamen fraude.

Secundum notabile. De Monasterijs tertij Ordinis.

SEcundo principaliter circa huiusmodi materiam ingressus Monasteriorũ Monialium est sciendum, & notandum, quod aliqui arbitrati sunt prohibitionem supradictam non extendi ad monasteria Tertiariarum, allegando, quod Tertiariæ non sunt, nec vocantur moniales, ac per consequens nõ includũtur sub prohibitione Regulæ, quę dicit. Fratres non ingrediantur monasteria Monacharum, &c. Et licet contrarium sit veritas tã manifesta, quod nulla indigeat probatione; tamen, ut obstruantur ora loquentium iniqua; probabitur huiusmodi ueritas; excluderturque contraria falsitas euidenter. Pro cuius declaratione, & probatione supponitur, quod modus viuendi Tertiariorũ a Patre nostro Francisco institutus, nõ fuit pro viris, aut fœminis religiosis, quî deberent viuere collegialiter, seu in congregatione, vel in communi. Pro talibus enim iam ipse ordinauerat duas Regulas, scilicet, Minorum pro viris, & Sanctæ Clarę pro fœminis. Sed tertiam Regulam, seu modum viuendi instituit pro existentibus in suis proprijs domibus, etiam si essent, ac manerẽt cõiugati; prout dicit glossa in Clementina. Cum ex eo, de sentẽtia excommunicationis. Et tales proprie non erant, nec dicebantur Religiosi, aut Fratres, vel Sorores, sed solum continentes, uel pœnitentes, seu Tertiarij, uel Tertiariæ, aut Bizochæ, vt in Italia, seu Beatę, ut in Hispania. Ideo de talibus dicunt Doctores, præsertim glo. in Clemẽtina prima de Religiosis domibus, & in supradicta Clementina cum ex eo, quod Sorores Minorum, quę dicũtur tertij Ordinis, licet promittant obedientiam, non habent Regulã proprie dictam quoad tria substantialia, sed quemdam modum uiuendi per Sedẽ Apostolicam approbatum. Et iste tertius Ordo, etiam pro viuentibus in coniugio maribus, & fœminis adinuentus est, immo principaliter pro talib. Et habet professi proprium in singulari. Et potius est modus viuendi, quã proprie dicatur Regula. Est tamẽ approbatus per Nicolaum IV. Sed quia nõ vouent tria substantialia, quæ sunt in Religione, non est proprie Ordo. Et Abbas in ca. Caussam, de iudiciis, dicit. Isti de tertio Ordine Sancti Francisci, appellantur Fratres, & Sorores in Clementina cum ex eo, de sententia excommunicationis, sed non simpliciter, sed de Pœnitentia. Et in Concilio Lateranensi celebrato anno Domini 1516. in quadã determinatione facta circa huiusmodi Tertiarios, qui collegialiter non viuunt, nominantur Fratres, & Sorores tertij Ordinis, vt habetur ffo. 26. Igitur ingredi Domus Tertiariorum huiusmodi, quæ in communi non viuunt, sed in proprijs, uel particularibus domibus suis, non est Ingredi Monasteria, nec per consequens, sic intrans, transgreditur Regulam, secũdum declarationes Gregorij IX. & Nicolai 3. Sed quia postea Sedes Apostolica dedit Tertiarijs facultatem collegialiter viuendi, illis qui sic in communi viuere vellent, multiq. ex ipsis posuerunt se in congregatione, Sixtus IV. informatus, quod tales faciebant tria uota essentialia Religionis sollẽniter in manibus suorũ Superiorũ, & corã suo Collegio, vel Cõgregatione, declarauit, seu concessit, quod huiusmodi votũ omnibus, & per omnia haberet eumdẽ effectũ, & vigorẽ, quem habet in quacũq. aliarũ Religionũ per Ecclesiam approbatarum, ut habetur fo. 33. tract. 2. Et ffo. 117. conc. 256. ¶ Cũ ergo post præfatam Declarationem, seu Concessionem Sixti 4. fœminę profitẽtes sollemniter Tertiam Regulã Sancti Patris Nostri Francisci, & Collegialiter, seu in communi viuentes, sint vere, ac proprie Religiosæ, sequitur clarissime,

atq; euidenter,quod eamdem prohibitionem habent Fratres Mi.circa Ingressum Monasteriorum,seu habitationū prędictarū,& Tertiariarū, & accessum ad loca exteriora,vbi sæculares communiter accedunt,sicut habent erga alia Monasteria quarumcumq; Monacharum,vel Religiosarum.Et in hoc non potest dubitare,nisi qui vult claudere oculos intellectus,nolens intelligere , ut bene agat.Sed ad ampliorem abundantiam,immo superabundantiam,Eugenius IV.volens (aliquibus proteruis ac excessiue affectis , seu deuotis erga Tertiarias huiusmodi,penitus amouere caussam altercādi amplius in hoc,statuit,quod in omnibus Tertij Ordinis Sororum,& Monialium Collegijs,Fratres Min.de accessu & ingressu sic se habeant,sicut seruantur in monasterijs Sanctæ Clarę,vt habetur supra,§.17.Quid clarius,aut euidentius quæri , & inueniri potest? ¶Sed adhuc forte contra prædicta insurget aliquis,dicendo, nō esse prohibitum Ingressum Monasteriorum huiusmodi Tertiariarū, quia in quodam Breui Leonis X.suprapositio post.§.29.sic continetur. Et pariter ad Tertiarias in Congregatione viuentes,ad quas accedere licet,prohibitū,non sit &c.Verumtamen sic dicentes,grauiter errant,& ad pauca respicientes,de facili paralogizantur.Præfata namq; verba posita sunt in relatione,aut supplicatione dicti Breuis a supplicante,qui hoc præsupponebat tamquam verum, cum tamen esset falsum.Falsitas autem huius pręsuppositi patet,tam ex Regula nostra bene ponderata,quam ex declarationibus eius, prę sertim ex determinatione Eugenij IV.superius posita. Ac per consequens,præfatū Breue Leonis est subrepticium,& nullius valoris,quoad Concessionem fundatā super pręfatam relationem . Iccirco indubie tenendum est,quod nulli Fratres Minores,quacumque Prælatione fungantur,possunt magis Ingredi monasteria Tertiariarum collegialiter uiuentium,quamuis non seruent Clausuram , quam monasteria Sanctę Claræ.Ad quod etiam facit Ordinatio pręfati Leonis,contenta in Regula noua;quam ipse edidit pro huiusmodi Tertiarijs,ubi ca.8.dicit, quod Visitator visitet quolibet anno semel tantum quamlibet Domum,cum pręsentia Seniorum,& quod,facta Visitatione,non intret Officinas,nec alia loca interiora Sororū.Nec similiter possunt Pręlati , seu Visitatores pro talibus monasterijs,aliquibus personis licentiam ad ingrediendum concedere. Ac propterea illud,quod in pręfato Breui Leonis dicitur,scilicet; quod in Capitulis generalibus,& prouincialibus prouideatur de modo intrādi ad Tertiarias,&c.nihil penitus operatur;quia fundatur super præfata relatione falsa, scilicet, quod non sit prohibitus Ingressus Monasteriorum Tertiariarum.¶Ad corroborationem autem prędictorum,est notandum,& ponderandū,quod Eugenius in Ordinatione superius adducta.Tertiarias in cōmuni uiuentes,appellauit moniales. Ex quo apparet,quod non sunt tales illę, quæ in vulgari Hispano dicuntur Beatę,sed Beatæ sunt,uel possunt , aut debent dici illæ fœminæ , non coniugatę, quæ (ut vulgariter dicitur) Toman toca por amor de Dios,idest accipiunt velum,seu cooperimentum capitis lineum,quo non vtuntur communiter coniugatę,nec domicellę, aut fœminæ sęculares solutæ & remanent in suis domibus,& facultatibus temporalibus, siue sint coniugatę,seu viduæ,siue non.Ex defectu autem huius intelligētiæ, ac distinctionis pręfatæ,habuit originem error asserentium,non esse prohibitum Ingressum ad Clausuram Tertiariarum collegialiter viuentium,dicēdo quod tales non erant monachę, nec Religiosæ,sed Beatę,ęquiparando collegialiter uiuentes,his, quæ manent in suis proprijs domibus , & facultatibus temporalibus,sicuti aliæ personę sęculares.Talis erat quidam Frater minor, qui i Capitulo generali celebrato Antuerpię,in Prouincia Colonię, seu Alemanię inferioris,pertinaciter altercabatur circa hoc, nolens assentiri pręfatę veritati

Nota.

veritati manifestæ, quousq; in pleno Capitulo generali fuit propositum, & declaratum, ut supradictum est: habendo hoc pro tam manifesto, ac euidēti, qd noluerunt adducere aliam probationē ad hoc, nisi Regulam, & declarationes eius. E vere sic est, quod totum reliquum hic adductum, potest dici superfluū intel igenti suam professionem, & nolenti proteruire.

Tertium notandum est, quod prohibitio ingressus monasteriorum Monialium comprehendit generaliter omnia, & singula Monasteria, seu habitationes, uel domus quarumlibet fœminarum religiosarum collegialiter, uel in communi viuentium. Dubitatum est autē hoc tēpore Gregorij IX. Ad quod. respondit ipse in declaratione, quam edidit super Regulam Fratrum Mino premittendo sequentia verba; Cum ex longa familiaritate, quam idem Confessor scilicet Sanctus Franciscus nobiscum habuit, plenius nouerimus intentionem ipsius; & in condendo prædictam Regulam, & obtinēdo cōfirmationem ipsius per Sedem Apostolicam, sibi astiterimus, dū adhuc essemus in minori officio constituti &c. Nos utiq. generaliter (cum regula nullum excipiat) dicimus esse prohibitum de quarumlibet Cęnobijs monialiū; vt habetur supra. §. primo. & notandum, quod præfatus Summus Pontifex, ut amoueret occasionem alterius glossæ, aut interpretationis; hoc est ne aliquis diceret: Ista non sunt Monasteria; & ista sunt monasteria; nō posuit Dicimus esse prohibitum de quarumlibet Monasterijs, sed de quarumlibet Cœnobijs. Cęnobium autem est communis habitatio ad simul habitandum, & conuiuendū, vel cōmanendum. Vnde etiam quattuor Magistri expositores eiusdem Regulæ, nō potuerunt amplius, nec aliter dicere, nisi quod generaliter erat obseruandū, sicut præfata declaratio Papę dicebat; vt habetur, fo. 22. tract. 3. & ffo. 24. tracta. 2. Et Sanctus Bonauentura dicit in declaratione eiusdem Regulę, Hęc inhibitio, de omnibus monialium domibus intelligitur. Vbi enim est maius periculum colloquij, ibi prudentius obuiatur. Ipsæ autem Moniales Sancti Damiani, uel Sanctæ Claræ, præ ceteris mulieribus ab humanis consortijs excluduntur. Licet ergo in frequentatione earum posset oriri periculum, propter quamdam familiaritatē Fratrum Mino. & propter hoc sit licentia adeundi talia loca Sedi Apostolicæ reseruata, tamen quia alię Moniales se amplius exponunt humanis colloquijs, quam illæ, necesse est, et illud mandatum ad omnes Monachas referatur, secundum expositionem Domini Gregorij. Et sicut Monachi sunt non solum collegiati, verum etiam solitarij, sic & monachę, & moniales intelligendę sunt, non solum collegiatę, verum etiam inclusę, & quę solitariam vitam agunt. Et hę etiam sunt vitandę, sicut collegiatę, propter maius periculum solitudinis, ex tenore pręcepti; vt existimo, pręcedentis, habetur fol. 43. tract. 3. & ffo. 44. tract. 2. Et Hugo de digna, in sua sollemni declaratione Regulę dicit. Nullum Monacharum Cœnobium prohibitio excipit generalis. Omnes autem mulieres communiter viuētes, & regularem vitam canonice profitētes, Monachę dici possunt. Et Monasterium est, ubi Regulariū congregatio residet personarum. Congregationem duę, vel tres (vt volunt) personę constituunt. Monasterium autē non facit domorum ambitio, sed continua Regularium habitatio personarū, ecclesiasticis maxime, seu diuinis officijs deditarum. Ob hoc Fratres discreti, omnem libenter Monialium locum vitant, qui cauet laqueos, securus est. Sępe ubi Congregatio minor, ibi suspitio maior consistit, & maioris peccati opportunitatē ipsa solitudo ministrat. Habetur fol. 73. tract. 3. & ffo. 75. tract. 2. ¶ Sed quia post supradictam declarationem Gregorii IX. Innocentius IX. & Alexāder IV. deuiauerunt aliquātulum a præfata declaratione Gregorii. Nicolaus III. in sua sollemni declaratione super Regulam nostram edita, quam nunc principaliter habemus, & qua

Tertium notabile.

vtimur; & in qua quidquid boni erat in alijs declarationibus, continetur; & minus bonum, seu malum in præcedentibus contētum, reuocatur; inseruit, & ad litteram posuit illudmet, quod Gregorius in sua declaratione dixerat; ut habetur supra. §. 10. ¶ Sed aduertendum, quod aliqui in isto passu faciebant quamdā ridiculosam obiectionem, dicendo, quod Regula solū prohibet Fratribus Mino. ne ingrediantur Monasteria Monacharum, & quod Monachæ, seu Moniales dicuntur illę, quæ institutæ sunt per Ordinem Monachorum, seu per institutores Ordinum Monachalium; prout sunt illę, quæ dicuntur Sancti Basilij, Benedicti, aut Bernardi, &c. sicut apparet per antiqua decreta, quę de hac materia loquuntur. Vnde inferebant, quod in monasteria talium Monacharū solū erat prohibitus ingressus Fratribus Minoribus, & quod in monasteria fœminarum religiosarum aliorum Ordinum non Monachalium erat licitus ingressus, Ita quod secundum istam vanam argumentationem, nō erat prohibitus per Regulam nostram ingressus Monasteriorum S. Clarę, nec aliarum Religiosarum Ordinum Mendicantium; quia secūdum strictam nominum significationem, primę dicuntur Monachę, reliquæ vero appellantur Sorores, ut patet in Regula Sanctæ Claræ, & alijs Regulis Mendicantium. At tamen cum iam Ecclesia declarauit debere intelligi de quarumlibet Cœnobijs, non meretur prædicta obiectio responsionem aliam, nisi quærere a faciēte illam, si credit quod Papa habuit potestatem ad declarādum hoc modo supradicto? Et cum quilibet rationes vtens nequeat negare illud, manet conclusum nostrum propositum, absque ulteriori altercatione. Verumtamen ad maiorem abundantiam, & superabundantiam, omissis præfatis declarationibus, ostendetur qualiter adhuc per nostram Regulam intellectam, secundum Ius commune, prohibitio ne Fratres ingrediantur Monasteria Monacharum intelligitur generaliter de quibuslibet fœminis Religiosis. Nam, licet sit certū, quod ista nomina Monacha, seu Monialis a principio imposita sunt solis fœminis Religiosis Ordinum Monachalium, quia tunc non erant alię Religiones præter Monachales, quæ sub gubernatione sua haberent fœminas Religiosas, tamen postquam alij Ordines, præsertim Mendicantium instituti sunt: quamuis fœminæ Religiosę, sub eorum gubernatione existentes, acceperunt pro peculiari, seu proprio nomine vocari Sorores, non tamen propter hoc, renuntiauerunt nomini antiquo scilicet Monacharum; immo fuerunt, & sunt hoc nomine utræque nuncupatæ, absque vlla differentia. Nā, ut in plurimum, sic nominantur in iure communi: & in Bullis Summorum Pontificum: & in libris iurisperitorū. Vnde Abbas, in c. Caussamq. de electione, dicit, quod ista nomina Sorores, & Moniales, sunt synonyma, hoc est idem importantia, & significantia. Alijsque varijs in locis Canonistę concorditer hoc idem tenent. Igitur Regula nostra dicens, Fratres non ingrediantur Monasteria Monacharum, noluit aliud dicere, nisi quod Fratres non ingrediantur habitationes Congregationum fęminarum Religiosarum. Pater nāque Noster Sanctus Franciscus non curabat de rigore grammaticali significationis nominum, seu proprietatis verborum: prout nec in similibus est curandum. Aliter enim esset dare legem verbis, & non rebus, quod non patitur ius aliquod, nec ratio naturalis. Cum ergo intentionem legislatoris (quando de illa constat) sequi debeamus, non curando de verbis, seu tenore litterali, quāuis aliud de rigore significare videatur: ut in c. vltimo, de regul. iur. lib. 6. quia ratio legis est, quæ dat illi verum esse. ut in c. Ratio de prębendis, & cū constet, quod intentio, & finis Patris Nostri ac legislatorum nostræ Regulæ, in huiusmodi prohibitione, fuit amouere periculum, & scandalū; quæ faciliter sequi possūt ex conuersatione cū fœminis Religiosis; & ista non minuuntur propter differentiam

rentiam istorum nominum, vel illorum; siue dicantur Monachę, Moniales, Sorores, Dominæ, Pauperes, Sancti Damiani, vel Tertiariæ, seu quocumque nomine nuncupentur, fœminę existentes in Congregatione Religiosa, notũ est, quod in omnibus illis habet locum prohibitio supradicta Regulæ quoad Fratres Mino. quamuis Ecclesia istud non declarasset, vt dictum est.

QVartum & vltimum notandum circa præfatam materiam est, quod Prælati, sub quorum gubernatione Moniales Sanctæ Claræ existunt, non possunt dare licentiam personis sæcularibus, Ecclesiasticis, vel Religiosis, tam viris quam fœminis, vt ingredi possint Clausuram Monasteriorum huiusmodi Monialium, absque Sedis Apostolicę licentia, seu auctoritate speciali, denuo obtenta. Hoc patet sic, Nam, si Prælati habentes gubernationem Monialium Sanctæ Claræ, possent dare licentiam personis sæcularibus &c. ingrediendi Monasteria huiusmodi, hoc maxime esset, quia Iulius II. concessit, quod Prouinciales Fratrum Mino. habeant eamdem potestatem, & Facultatem circa Moniales Sanctæ Claræ illorum curæ commissas, quam Vrbanus IV. in Regula earumdem Monialium commisit Protectori dicti Ordinis; vt habetur ffo.72. In Regula autem pręfata. c.18. sic habetur; De ingressu personarum in Monasterium, firmiter, ac districte præcipimus, vt nulla vmquam Abbatissa, vel eius Sorores aliquam personam Religiosam, vel sæcularem, aut cuiuslibet dignitatis in Monasterij Clausuram intrinsecam intrare permittant; nec omnino alicui liceat; nisi quibus cõcessum a Sede Apostolica fuerit, vel a Cardinali, cui fuerit Sororum Ordo commissus. Hæc Vrbanus Sed virtute huius Concessionis non possunt præfatam licentiam dare, vt probabitur, igitur &c. Hoc patet primo; quia auctoritas supradicta concessa Protectori, quoad præfatum casum, reuocata est per Martinum V. vt habetur supra §.13.

Quartum notabile.

De personis autem exceptis in constitutionibus Benedicti XII. de quibus Vrbanus facit mentionem vbi supra, dicitur cap.30. earumdem constitutionum. Nulli Regulari, vel laicæ personæ, &c. vt habetur supra, §.12. Itaque voluit Martinus dicere, quod licet in Regula Sanctæ Claræ per Vrbanum edita concessum esset Protectori Ordinis, posse dare licentiam intrandi Monasteria prædicta; tamen, quod de cetero, nec Protector, nec Generalis Minister, nec multo minus Prouinciales Ministri, aut Visitatores possint dare licentiã huiusmodi alicui personæ cuiuscumque status fuerit, absque Sedis Apostolicę licentia speciali. ¶Sed adhuc forte instabit aliquis tenentium oppositum, dicens; quod, cum Concessio Iulij facta sit post supradictam reuocationem Martini, viuificata est per huiusmodi Concessionem Iulij, Concessio Vrbani, facta Protectori ad hoc, vt Prouinciales Fratrum Min. possint illa vti. Ad quod respõdetur, istud non obstare; quia Concessio Iulij fuit subrepticia quoad hunc casum, & per consequens, nullius valoris. Nam in supplicatione non fuerunt expressa aliqua, quæ si exprimerentur non esset forte cõcessa, scilicet quod prædicta potestas, & facultas Protectoris per Vrbanum concessa, erat reuocata per Martinum. Si enim hoc fuisset expressum, non est verisimile, quod Iulius concessisset generaliter, & absolute, prout concessit. Et facit ad hoc illud, quod idem Iulius in quadam Bulla, quę habetur fo.43. tracta.2. & ffo.126. declarauit, dicens, quod per confirmationem Priuilegiorum per Sixtum IV. factam, ac eorumdem Priuilegiorum nouam Concessionem, per hęc verba, De nouo concedimus, solummodo esse confirmata, & de nouo cõcessa Priuilegia Ordini concessa; & alias non reuocata. Igitur cum Concessio Vrbani esset reuocata per Martinum, non intenderet Iulius viuificare illam, si constaret sibi de reuocatione pręfata. Et quod non cõstiterit pręfato Iulio de

huius-

huiusmodi reuocatione, patet etiam ex hoc, quia in derogationibus, seu non obstantijs in fine positis, vt moris est, nullam penitus fecit mentionem prædictæ reuocationis, prout in similibus, secundum stylũ Curiæ Romanæ fieri solet, dicendo, Non obstantibus talibus, & talibus litteris Apostolicis. ¶Item dato casu, quod præfatæ litteræ Iulij non essent subrepticiæ; prout secundum veritatem sunt; vt supra probatum est: tamen adhuc videntur nõ sufficere ad licentiandum personas sæculares, vel quascumque alias pro ingressu prædicto, si bene considerentur, & ponderentur verba in concessione Iulij posita; quæ talia sunt. Vt circa Prædictas Sorores, scilicet S. Claræ, illa potestas, seu facultas, prædictis Vicarijs prouincialibus per præfatas litteras Apostolicas censeatur esse commissa, quæ per præfatum Vrbanum prædecessorem, qui prędictam Regulam confirmauit, & approbauit, in eadem Regula Protectoribus eiusdem Ordinis cõmissa fuit auctoritate Apostolica, tenore præsentium declaramus. Ponderandum est, quod dicit in principio Concessionis. Vt circa Sorores prædictas illa potestas, &c. Non enim dixit absolute, ac generaliter circa Sorores, earumq; Monasteria, &c. Nec specificauit aliquid de ingressu Clausuræ: nec minus de potestate dandi licẽtiam aliquibus personis pro ingressu huiusmodi; sicut in similibus fieri solet, ac debet. ¶Tandem apparet veritas supradicta ex hoc, quia cũ probatiores, ac doctiores Patres Religionis haberent istud pro certissimo, & indubitabili, ac proteruire nollent, Reuerẽdissimus Pater Frater Frãciscus Angelorũ, dum esset Generalis Minister, obtinuit a Clemente VII. anno Domini 1526. pro gratia speciali, facultatẽ, vt posset dare licentiam mulieribus viduis, & honestis ad ingrediẽdum Monst. S. Clarę. Quę facultas illi cõcessa, & licentię virtute illius datę, solũmodo durauerunt quandiu tẽpus sui officij durauit. Qui vero plenius omnia supradicta videre voluerit, reperiet in quodam tractatu, Clypeus Sacrarum Monialiũ, intitulato, per Reuerendum Patrem Fratrem Ioannem de Argomanes claræ memoriæ editum; Cui tamquam doctissimo, ac peritissimo, indubia fides adhibenda est.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Pro socijs plаtorũ ingrediẽtiũ.

QVoad tit. Ingredi. §. 6. & 7. & quoad primum notandum, vbi Collector dicit, quoad si plures Fratres socij intrant cum Prælatis, aut Confessoribus, quam ibi assignantur in Regula Sanctæ Claræ in casibus ibi expressis, peccant mortaliter, & incurrunt excommunicationem, Notauit quidam pater in huiusmodi satis eruditus, quod, cessante fraude, Fratres socij intrantes cum Prælato, vel Visitatore, aut Confessore de licentia Prouincialis, seu Prælati habentis curam Monialium, in casibus, in quib. Prælatus, vel Visitator, aut Confessor intrare licite potest (de cuius opposito talibus Fratribus socijs non constat) non incurrunt ipsi, neque aliquis eorum excommunicationem, aut mortale peccatum propter talem ingressum, etiam si in maiori numero intrent socij, quam in Regula continetur.

Notandum quod pro ĩfrascriptis declaratio. nib. Cordubæ, quoad hanc materiã intrandi, &c. q.d nunc sit obseruãdũ, est videre ĩ sequenti nostra annot. Capuccini.

Ratio, quia in dicta Regula Sanctæ Claræ per Vrbanum Quartum edita, in Rubri. seu cap. 7. 18. & 24. vbi de his agitur, non imponitur sub præcepto obligatorie aliquibus, taxatio de hoc numero sociorum prædictorum; sed sub consilio, aut statuta expediente, secundum rationabilem taxationem illam iam factam per ipsam Regulam, quod patet ex verbis Regulæ ipsius, vbi solum dicit, quod liceat cum tot socijs intrare vel quod cum tot sit contentus, &c. vbi videtur relinquere id curialitati, & prudentiæ Prælati intrantis, vt cum honesta, & decenti societate intret in casibus concessis, Aliaqui sequeretur, quod similiter obligatorie imponeret Regula ipsis Prælatis, aut Visitatoribus alia omnia, quæ ibi dicuntur, puta quod legat, & imponat eis Regulam, & alia eiusmodi ibi contenta, & per consequens peccaret mortaliter, & incur-

curreret excommunicationem intrando ad visitandum, vel ad alia concessa; nisi seruaret modum, & conditiones ibi præfixas, legendo Regulam, aut diuertendo ad alia loca, aut moram faciendo, aut loquendo, &c. Cuius oppositum Collector, quoad hoc in fine primi notabilis pro scrupulosis bene notauit, & ex ipsa ratione, & practicata consuetudine proborum virorum, patet: quia non censetur incurrere mortale, aut excommunicationem, qui talem modum in practicis omittit: ergo solum est obligatio prædictis, ad intrandum non nisi cum honesta, & decenti societate in casibus sibi concessis. Ideo intrantes socij plures cum prædictis Prælatis sine dolo, vt dictum est non incurrunt mortale, nec excommunicationem: quod autem quis mandato facit iudicis (& per consequens vocatus, aut licentiatus a Prælatis ad id) iam sine dolo facere videtur, vt habetur de Regul. iuris. lib.6.

Vltra prædicta, etiam ad maiorem confirmationem dictorum, notandum, quod id, quod habetur in dicta Regula Sanctæ Claræ, Rubric. 18. (alius autem Prælatus, cui aliquando, &c.) vt habetur sup in comp. titu. Ingredi. §. 7. non videtur intelligendum de Prælatis nostri Ordinis, seu de alijs, tum quia, cum Papa, ibi immediate superius locutus fuisset de Minist. Gen. nostri Ordin. videtur consequenter, quod dicturus erat (alius autem Prælatus eiusdem Ord. cui alij, &c.) vel quid simile, non autem sic absolute (alius autem Prælatus; cui, &c.) tum etiam, quia si de Ministris Prouincialibus, aut Visitatoribus monialium id intelligeretur, iam, cum in Rubric. 24. non detur licentia pluribus, quam duobus socijs intromittendis, in Rub autem 18. hoc extendatur ad tres socios, videtur certe contradictio, aut magna inconuenientia, quod non est admittendum. Ergo relinquitur ex dictis, quod nostri Prælati, non tenentur, nisi cum decenti, & honesta societate intrare in casibus cõcessis, ut dict. est, virtute Reg. S Claræ. Hæc illa Pater: sed uirtute Eug. 4. prohibitionis credo quod incurritur peccatum mortale, & excommunicatio, si plures intrarent, vt ait Collector, & sic habet practica communis, & hoc ve tutius ego tenerem.

Quoad §. 11. vbi ponitur concessio Bonif 8. & dicit Collector, quod iam est reuocata per Leo. X. ∬. 17. quam ipse Collector ponit inferius. §. 28. Tu dic, quod solum est reuocata præfata concessio Bonif. 8. quoad monasteria monialium S. Claræ, non quoad monasteria aliarum monialium: quia Leo. X. sic reuocauit. solum quoad monasteria S. Claræ, ut patet infra. §. 28.

Quoad §. 13. vbi ponitur restrictio licentiæ facta a D. Martino V. Protectoribus, & Minist. Gener. An similiter nunc restricta sit in nostris Minist. Gener. & Prouin. latius videatur inf. in annot. quarti notabilis Compendij, in fine huius tit. de Ingressu ad monast. monialium.

Quoad §. 14. vbi ponitur concessio Bonif. ix. Notandum, quod idem Bonif. ibidem ante prædicta verba immediate, sic præmiserat, dicens: Nullus sæcularis, aut regularis, aliquod monasterium sororum prædictarum, scilicet, sub cura dicti Ordinis Prædicatorum commissarum, nisi in quantum eorum, seu earum constitutiones id patiuntur, vel de Sedis Apostolicæ, aut Ministri Generalis eiusdem Ordinis licentia speciali, intrare, aut aliqua sororum inde exire, quoquo modo præsumat. Contrarium vero facientes, similis excommunicationis sententia, a qua, præterquam per Sedem, vel Ministrum memoratos; aut per aliquem ex dictis Fratribus, cui Minister prædictus id commiserit, absolui non possint, volumus subiacere, hæc ibi, & immediate sequuntur verba, quæ hic Collector ponit, Quod si quis infra clausuram, &c. & nescio, quare Collector omisit illa, quæ magis ad rem facere videntur. Et notandum, quod nos Fratres Minor. virtute huius concessionis Bonif. ix. non possumus intrare præfata Monasteria monialium Sancti Dominici, de quibus ibi agitur, etiam in casibus contentis in statutis ipsarum, quamuis alij possint intrare. Et ratio est, quia ista concessio, est generalis pro omnibus Christianis, & pro nobis Fratribus Min. requiritur, quod sit specialis pro nostro Ordine, propter Regulæ nostræ prohibitionem; vt etiam ait concordans Collector in hoc tit.

tit. in 1. notabili, in expositione 6. & 7. casus. Et in annotatione super idem facta, quæ habetur hic infra.

Quoad §. 15. vbi Eugenius IIII. sub excommunicatione ipso facto Papæ reseruata, prohibet ingressum omnibus Christianis ad Monast. S. Claræ, &c. Hic videntur tria dubia examinanda. Quorum 1. est vtrum nos Fratres Mino incurramus excommunicationem, intrando clausuram monialium S. Claræ. S. Dominici, & Conceptionis? Respond. simpliciter, quod sic. Et de ingressu ad monast. S. Dominici patet per Bonif. IX. ffff. 120. vt proxime posita est §. 14. De ingressu autem ad monast. monialium Sanctæ Claræ, patet per Gregor. IX. fo. 4. ff. 132. Et latius per Eugen. IIII. aggrauatur folio 52. ff. 4v vt habetur in Comp. in hoc tit. §. 2. & in hoc §. 15. & referunt Sum. Ros. titu. Excommunicatio 1. Excommunicatio 26. & Sum. Sil. Excommunicatio 7. casu 51. & habetur in Spec. ffff 11. De ingressu uero, ad monast. monialium Conceptionis, patet per Iulium II in Regula ipsarum, cap. 9. vt habetur hic in Compendio post titulos alphabeticos priuileg. ibi Iulius II. excommunicauit ipso facto, omnes ingredientes, & etiam ipsas moniales admittentes intra ipsa monast. aliter, quam ibi in ipsarum Reg. disponitur. Et hæc excommunicatio nulli reseruatur. Ideo confessor ordinarius potest absoluere, & sic patet intentum. Ex quibus patet, quod solum moniales Conceptionis admittentes aliquos intra clausuram, aliter quam in earum Reg. conceditur, sunt excommunicatæ. Aliæ autem moniales aliorum ordinum admittentes, non sunt excommunicatæ: quia eas Papa non excommunicat, vbi sup. aut alibi. Neque participant in crimine, cum iam excommunicato intrante, quamuis participent in crimine cum nondum excommunicato intrante, dum intrat, vt de his latius Summ. Ros. titu. excommunicatio 1. excommunicatione 17. §. primo. quamuis Floren. in suo. Defecerunt, vbi de interrogationibus Religiosorum agit, dicat, quod omnes moniales intromittentes, seu admittentes aliquem intra clausuram, etiam cum ipsis intrantibus, excommunicantur, tanquam participantes cum eis in crimine. Contra supradicta aliquis dicet, quod iam nos Fratres Minores non ligamur illa excommunicatione Gregor. ix. Nec illa Eugen. iv & per consequens nec illa Bonif. ix. suprapostita, nec aliorum prædecessorum ante Sixt. iv. quoad hoc, & ratio eius esse videtur, quia Sixtus Quartus reuocauit, & abstulit omnes censuras, & pœnas spirituales quascumque impositas, a quibuscumque etiam a Papa, in nos Fratres Minores, vltra, seu præter nostram Regulam, qualis est præfata excommunicatio, quæ non continetur in nostra Regula. Ideo uidetur, quod solum ligamur sub censura posita per eius successorem Iulium Secundum quoad ingressum monasterium Conceptionis, non autem censuris prædecessorum suorum. Sed certe ista opinio nullo modo uidetur uera: & ratio est, quia dato, quod prædictum priuilegium Sixt. IV. intelligatur reuocare, & tollere Statuta, & Declarationes, etiam Papæ, ligantes non ad censuras vltra, seu præter Reg. & quidem probabiliter satis, vt patebit infra titu. Statuta. §. 1. in his annotationibus, tamen adhuc, præfatum priuileg. Sixti sic intellectum, non facit pro eo, ad suum propositum, quia præfatum priuilegium Sixt. loquitur expresse, & intelligitur reuocare, & tollere Constitutiones, & Declara. a quibuscumque editas &c. non quidem generaliter editas pro omnibus Christianis, aut pro omnibus Religiosis; sed editas specialiter pro nostro Ordine tantum, vt aperte dicitur in eo Priuileg. vbi dicitur, ex Statutis, seu Consuetudinibus, vel Declarationibus ipsius Ordinis &c. notandum, ly. ipsius Ordinis, idest in ipso Ordine factis, vt glossat Collector Compendij titu. Statuta, vel potius, ipsius Ordinis i. pro ipso tantum Ordine specialiter factis, quomodolibet, & a quibuscumque. Item præfatum Priuil. Sixt. IV. intelligitur cum alia limitatione, ibidem immediate subsequenter expressa, scilicet nisi tales essent casus, vel excessus qui diuina lege, seu præcepto vere Ecclesiæ; merito inducerent ad mortale, ergo cum supradictæ prohibitiones, & excommunicationes Gregor. IX. Eugen. IIII. Bonif. IX. sint generales, pro omnibus Christ. & per Ecclesiam approbatæ, sequitur, quod non reuocantur, nec tolluntur per prædictum Priuilegium

Sixt.

An Fratres Minores possint intrare in Monast. S. Claræ, S. Dom. & Concep.

Obiectio.

Responsio.

Intellectus Priuilegij Sixt. IIII.

Six. IV. Alioqui, eadem ratione deberet dici, quod non ligamur prohibitionibus, & excõmunicationibus innumeris alijs Papalibus, generaliter contra omnes Christianos, seu Religiosos latis a iure: ut pote, Contra percussores clericorum; contra falsantes litteras Apost. Contra participantes cum excommunicatis; Contra incendiarios; Contra effractores Ecclesiarum, Contra simoniacos in ord. &c. Contra faciẽtes libellos famosos &c. Contra detinentes Apostatas aliorum, uel nostri Ord Contra dispensantes in quinq; votis. Contra Religiosos ministrantes Eucha. Contra Religiosos inducẽtes ad pœnitẽdũ de electione sepulturæ, &c. Cõtra nos Fratres Minores recipientes tẽp. Interdicti quasdã personas non priuil. Contra Fratres Min. apost seu transeuntes ad aliam Relig. non concessam; quia hæc omnia sunt præter, uel vltra Regulam nostram, magis quã prohibitio, & excommunicatio Papalis, contra intrantes Monast. S. Claræ & S. Dominici, ut patet ergo quoad hoc primum dubium, dicamus, quod manẽt in suo vigore illæ prohibitiones, & excommunicationes præfatæ omnes, nec sunt reuocatæ ullo modo per Sixt. IV. ut dictum est.

Secundum dubium est, utrum nos Fratr. Min. incurramus excommunicationem, intrando Monast Religiosarum Tertiariarum nostri Ord. & ratio dubij est, quia Eug. IV. folio. 46. ∫∫∫. 42. dixit, quod Fratres omnes nostri Ord. ita se haberent cum Monast. præfatarum Tertiariarum, sicut cum Monast. S. Claræ. Respondet ad hoc Spec ∫∫∫. 10. quod aliqui dicunt, quod non, quia illud Eug. quoad excommunicationem. potest intelligi de Tertiarijs Collegialiter viuentibus, & seruantibus Clausuram, hæc ibi, Sed certe indistincte videtur, quod non incurritur præfata excommunicatio, intrando earum Mona. etiam si seruent clausuram. Intrãdo in Monast. Tertiarum an incurratur in excom. Respon.

Ratio, quia ibi Eug. IV. solum dicit, quod nos habeamus eodem modo &c. et nullã insuper infligit excommunicationem, neq; dicit, quod sub eisdem pœnis, ergo solum obligamur sub illo mandato Papæ, ad faciendum ex parte nostra, seu ad habendum nos quoad ingressum &c. & non obligamur ad patiendum aliquam excommunicationem, quæ ibi non imponitur. Tanto magis (& est alia ratio) quod illud Priuilegium Eug. IV. solũ loquitur cum vltramon. ut de hoc latius dicetur infra annotatione super secundum notabile Collectoris.

Tertium dubium, vtrum incurramus excommunicationẽ intrando alia Monasteria Monialium a supradictis? Respondeo, quod nulla excõmunicatio reperitur nunc a iure communi, seu a Papa contra intrantes alia Monasteria a prædictis Ideo eam non incurrimus; quamuis peccemus mortaliter contra Regulam, & cõtra prohibitionẽ Papæ &c. vt hoc etiam habetur in Spec. ∫∫∫. 110. sed si esset excommunicatio aliqua lata per Statuta synodalia, seu per Diœcesanos in suis synodis (sicut nunc per Statuta Cardinalis Sanctæ Sabinæ, quæ extendũtur ad totum Regnum Castellæ, est excommunicatio ipso facto lata, contra omnes quoscumque intrantes quæcumque Monasteria, quarumcumq; Monialiũ, saltem inclusarum) dicit Dominus Florentinus (ut in suo Defecerunt, vbi supra in 1. dubio habetur) quod sic, maxime si malo animo, seu si caussa turpiter agendi intraremus, & videtur concordare Serena cõscien. q. 87. Secus si caussa boni intraremus. Sed saluo meliori iudicio, mihi videtur, quod ex quacumq. caussa intremus, nõ incurrimus talem excommunicationem synodalem, aut Diœcesanam quamuis peccemus mortaliter vt dictum est. Ratio, quia sumus omnino exempti ab eis, etiam ratione delicti, seu rei, de qua agitur, ut latius habetur in Compendio, §i t. exemptio &c. & concordat Summa Rossel. tit. Missa. §. 20. Dictum autem domini Florentini, locum habet in exemptis quibuscumq. si non sunt etiam exempti ratione delicti, quæ tales, ligantur excommunicationibus præfatis Synodalibus, si caussa turpiter agendi intrarent, vt hoc etiam ait Summa Rossel. titu. Excõmunicatio 1. excommunicat. 26. & illa excommunicatio Statutorum Cardinalis Sanctæ Sabinæ, iam non valet, per dissuetudinem, & quia est reuocata per Six. IV. ∫∫∫. 102. Igitur resolutio, quoad omnia tria Dubia dicamus, quod solum intrando Monasteria Sanctæ Claræ, Sancti Dominici, & Conceptionis, incurrimus ex-

Vtrum incurratur excom intrando alia Monast.

An subijciamus statutis & censuris Synodalib. &c.

Et habetur in cõc. Tri.

Resolutio trium supra dictorũ dubiorum.

excommunicationem ipso facto; & ipsa Moniales Conceptionis duntaxat, admittentes aliquem vltra casus, & formam concessam in Regula ipsarum; Intrando autē alia quacumque Monasteria, nō incurrimus vllam excommunicationem Papalem, quia nulla talis est: neque Synodalem, quia nos ligare non potest. Si autem per nostros Prælatos, aut per nostra Capitu. generalia vel Prou. infligeretur excōmunicatio, vtiq; ligaremur.

Secus autē est nūc per Pium V & Greg. XIII: ordinatū, vt infra dicetur in annot. nostra. Capuccini.

Dico 2. quod ab excommunicatione lata per Iulium II. vbi sup. contra intrantes Monasteria Conceptionis, potest absoluere quicumque Confessor ordinarius, ex quo nulli reseruatur: sed ab excommunicatione lata per Eug. IV. & Bonif. 9. contra intrantes Monasteria S. Claræ, et S. Dominici possumus nos Fratres Minor. absolui, per nostros Min. Gen. & Prouinc. & Custo. & per eos, quibus ipsi commiserint: quia ab omni casu Papali possunt absoluere, potestate ordinaria, quamuis per Priuilegium habita (exceptis a quibusdam expressis per Six. IV.) Immo & per Guardianos nostros possumus absolui, per Communicationem Priuilegiorum Fratrum Prædicatorum, vt latius de his habetur supra tit. Absolut. ordinaria quoad Fratres fol. 5. §. 7. §. 13. §. 14. & post, §. 40. in 1. & 2. notabili, fol. 13. et in nostris his annotationib. sup. tit. Absolut. ord. quoad Fratres §. 7. fol. 15. & tit. Absolut. quoad sæculares 2. §. 9. vide de hoc fol. 39.

Quoad §. 17. vbi ponitur prohibitio Eug. 4. quomodo debeat intelligi tamquam particularis pro vltramont. tantum facta, videatur infra in his Annotationibus supra 2. notabili Collectoris.

Quoad §. 18. vbi dicit Collector, quod illa Concessio Eug. 4. est iam reuocata per Leonem X. tu dic: quod solum est reuocata per ipsum Leo. X. quoad ingressum ad Monasteria S. Claræ, non quoad alia; vt infra §. 28. patebit.

Quoad §. 19. vbi dicit Collector, quod illa Concessio Nic. V. iam est reuocata, etc. Tu dic quod nullo modo est reuocata, quod patet: Nam per prædecessores suos, Vrbanum, Benedictum, Martinum, Eug non reuocatur Concessio successoris huius scilicet Nic. V. vt patet, neque etiam reuocatur per successorem Leo X. §§. 17. cuius prohibitio ponitur inf. §. 28. etiam quoad Monast. Sanct. Claræ; & ratio est, quia, ut bene dicit quidam Pater satis eruditus, & patet intuenti, præfata prohibitio Leonis X. facta personis sæcularibus, non intelligitur, nisi quoad volentes intrare ipsa Monasteria Sanctæ Claræ, virtute Confessionalium, & huiusmodi Bullarum, seu gratiarum, quas solent personæ sæculares extorquere a Papa, seu quas Papa generaliter concedit, et in grauamen ipsarum Monialium, vt patet in præfata prohibitione Leonis X. Non autem intelligitur de his mulieribus seruitricibus Monialium &c. quæ pro vtilitate Monasterij requisitæ ab Abbatissis, cum licentia Prouincialis permittuntur intrare, secundum hanc concessionem Nic. V. ergo &c.

Quoad §. 20. vbi dicit Collector, quod illa Cōcessio Pij II. est omnino reuocata, quoad intrandum Clausuram quarumcumq; Monialium. Tu dic, quod solum est reuocata per Leo. X. quoad ingressum ad Claustra Monasteriorum S. Claræ, non quoad ingressum ad prædicandum, etiam in Claustris Monast. aliorum Monialium, ad quæ Claustra, sæculares communiter intrant, &c. ibi conceditur vt patebit infra super §. 28.

Quoad §. 21. vbi ponitur Concessio Six. IV. & remittitur sup. ad tit. Absolutio quoad sæculares 2. §. 9. videatur ibi, & quod ibi annotatum est fol. 39.

Quoad §. 25. vbi ponitur Concessio Innoc. VIII. notandum, quod si illæ Moniales seruientes pestilētiatis, ambulent per domum simul cum alijs Monialibus sanis, iam non videtur habere locum hæc Concessio Innocen. VIII. ad intrandum quoad illas, quia solum videtur hoc concedere Innoc. VIII. pro illis, quæ stant separatæ ab alijs, vt expresse habetur in prædicta Concessione.

Quoad §. 27 notandum, quod hæc Concessio Alex. VI. iam est omnino reuocata per Leo. X. vt infra §. 28. habetur, & post. §. 27. Nota iterum, quod Iulius II. (vt habetur in eod. Compendio post titulos alphabeticos) in Regula Monialium Conceptionis cap. 9. ait sic. Si vero, aliqua aliter ingrediantur, tam ingredientes, quam admittentes, in

excom.

excommunicationis sententiam incurrant, hæc ibi. & nulli reseruatur præfata excommunicatio.

Quoad §.28. vbi dicit Collector, quod per hanc prohibitionem Leo X. reuocantur omnes Concessiones suorum prædecessorum: Tu dic, quod solum reuocantur quoad ingressum ad Monasteria S. Claræ, non quoad alia, vt expresse loquitur Leo X. vt dictum est. Ideo illa concessio Bonif. 8. quæ habetur §. 11. Et illa Eug. 4. quæ habetur §. 18. & illa Pij 2. quæ habetur §. 20. solum sunt reuocatæ, quoad Monasteria Sanctæ Claræ, vt in ipsis §§ notatum est. Illa autem concessio Alex. 6. quæ habetur §. 27. omnino est reuocata, quia de monialibus Sanctæ Claræ solum loquitur, Ideo omnino reuocatur, & credo, quod non possimus ea concessione gaudere quoad Moniales Conceptionis, &c. per Communicationem Priuilegiorum; quia Priuilegia reuocata, non communicantur. Illa autem concessio Innoc. 8. quæ habetur §. 25. nullo modo est reuocata, quia pertinet ad administrationem Sacrorum, quæ per Regulam conceditur, sed cum limitatione ibi posita per Innocent. 8. vt ibi notatum est, illa autem concessio Nic. V. quæ habetur §. 19. nullo modo reuocata est, vt ibi notatum est, per rationes ibi positas. Et similiter non sunt reuocatæ aliæ concessiones Leo. X. postea concessæ quæ ibidem paulo inferius habentur. §. 31. & §. 33.

Quoad §. 29. vbi Collector dicit, quod in illa concess. Leo. X est subreptio, seu falsa relatio, vel error: videatur infra in his annotationibus, vbi de hoc latius in 2. notabili.

Quoad §. 30. notandum, quod Clem. 7. per quoddam Breue, anno Domini 1533. vt dicit quidam Pater fide dignus, dat facultatem Minist. Gen. & Prouinc. quod auctoritate Apost possint prohibere, & mãdare quibuscumque personis sæcularibus, ne vigore quarumcumque facultatum Apostolicarum audeant intrare Monast. Monialium, promulgantes super hoc quascumque censuras, quodque contra hoc Abbatissa, nec Moniales, nisi de voluntate Prælatorum, valeant aliquem admittere.

Quoad §. 33. notandum, quod nomine Prælati, qui possunt dare præfatam licentiam, quomodo ibi a Leone X. conceditur, intelliguntur etiam Guardiani, quia sunt vere Prælati, vt sup. tit. Guard. §. 1. notatum est.

Quoad §. 34. notandum, quod stando in rigore litteræ, & limitationum ibi a Leo. X. positarum, vt dicit quidam Pater satis doctus, non videtur, quod Prælatus Superior, de quo ibi agitur, alligetur seruare illas limitationes ibi positas, dummodo sacerdos, &c. sed solum alligatur alius sacerdos intrans ad prædictam Missam celebrandam, quia expresse, ipsi tantum Sacerdoti ibi imponuntur præfatæ limitationes (dummodo Sacerdos, &c.) non autem Prælato, de quo paulo superius ibidem mentionem fecit Papa. Et notandum, quod ista concessio, communicatur etiam Monial. Conceptionis, per Communicationem Priuil. vt habetur sup. in Comp. §. 18. & etiam alijs Monialib. quibus eadem Priuil. S. Claræ communicantur, vt patet.

Quoad 1. notabile Collectoris, vbi explicãtur casus, in quib. licitum sit intrare Clausuram Monialium Sanctæ Claræ. Et primo, quoad casum 3. notand. quod vbi in eo 3. casu dicitur, quod non ingrediatur claustrum Sacerdos, &c. hoc in 4. casu proxime sequenti ibidem ampliatur, vt ibidem potest videri. Item quoad eumdem 3. casum vid. su. §. 6. §. 7. Et quoad 6. casum ibid. vbi Collector tandem, & bene quoad, incendium, &c. exẽplificando dicit, quod est licitum in prædictis casibus intrare, non quidem omnibus Fratribus Minoribus, si adsint alij sufficientes ad prouidendum tali periculo. Sed solum Fratribus Minor. deputatis seruitio ipsarum Monialium, & hoc per Concessionem, Gregorij Noni, quam ibi Collector allegat. Notandum, quod licet Gregorius Nonus ibidem id concedat Monialibus Sanctæ Claræ primæ Regulæ, quæ dicuntur Collectanea, tamen bene valet etiam, quoad moniales S. Claræ, secundæ Regulæ, quæ dicuntur Vrbanistæ, quales sunt omnes ferè in Hispania, quia ipse Vrbanus IV. in prologo Regulæ ipsarum, communicat illis omnia Priuilegia, & Concessiones aliarum Monialium primæ Regulæ. Et quoad id, quod tandem ibidem ait Collector, quod alij Fratres Min. non possent intra- Declarãtur casus, in quibus licet intrare in Monast. Mon.

re,

re, nisi in casu extremæ necessitatis corporalis, vel spiritualis; notandum quod ad hoc facit Satutum Capituli gener. Lau alis an. Dom. 1505. celebrati, & habetur in tab. 21. Vic. Gener. vbi sic habetur. Declaratur, quod Fratres nostri, non possũt, nec debent intrare interiores officinas quorumlibet Monast. monialium, Regula prohibente, nisi in articulo extremæ necessitatis, videlicet si aliqua monialis moreretur, & quod alius Confessor, pro ea audienda faciliter non posset inueniri, hæc ibi. Et similiter (vt ait Collector in fine totius huius primi notabilis) in defectum socij, tunc Confessor posset quemlibet Fratrem Min. pro socio introducere secum, cessante tamen fraude. Et hoc est consonum rationi; quia secundum Hug. 11. cap extrema necessitas caret lege, & Leo x. §§. 17. sup. §. 28. approbauit casus, in Regula ipsarum monialium, & in nostris Constitutionibus contentos, in quibus licitum est intrare. Et quoad 7. casum ibidem, notandum est, quod vbi dicitur, quod pro opere exercendo, quod commode extra Monasterium fieri non potest, &c. Et ibi Collector exemplificans dicit, quod hoc habet locum, quando aliqua res nimium ponderosa fertur, &c. Adde & tu generaliter dicens, quod hoc habet locum in quocumque opere ædificij, aut resarcimenti, aut plantationis arborum, aut cuiuscumq; alterius rei seu operis intra monasterium faciendi, quod extra, seu ab extra non potest commode fieri, aut si opus est industria, seu adiutorio, ita quod ipsa Monacha per se, sine tali adiutorio, vel industria, aut opere nequeunt, aut nesciunt commode facere; quia si Fratres deputati seruitio earum possent, & scirent facere æque bene, vt sæculares, vel si sunt ad id necessarij cum ipsis sæcularibus, ita quod ab extra non possent id commode facere, tũc prædicti Fratres deputati, & non alij, possent intrare ad prædicta, quia sine ulla exceptione Gregorius ix. conformiter ad Regulam ipsarum, id concessit solum præfatis deputatis Fratribus, vt pro quocumque opere, quod commode, &c. vt habetur in eod. Compen. eod. titu §. 3. §. 7.

Secundo notandum, quoad ipsum 7. casum, quod in casu prædicto conceditur intrare ad præfata monasteria, & hoc solum conceditur Fratribus deputatis seruitio earum, & non alijs, vt patet per Gregorium ix. vbi sup. quia quamuis in Regula Vrbanistarum, rubrica 18. vt habetur in compen. eo. titu. §. 7. id generaliter concedatur omnibus Christianis, quia tamen illa concessio est generalis, non sufficit pro nobis Fratribus Minorib. pro quibus, ex Regula nostra, requiritur licentia Papæ specialis. Papa autem Gregor. ix. solum hoc concedit ubi su. præfatis Fratrib. deputatis. Ideo tales & non alij possent æque bene, vt sæculares ingredi, ut dictũ est, quoties opus fuerit, ut hoc bene dicit Coll. ibid.

Fratres deputati qui dicantur.

Tertio quoad ipsum 7. casum notandum, quod nomine Fratrum deputatorum, intelligitur Frater confessor, seu Vicarius ipsarum monialium, & Frater socius eius ad tale officium destinatus. Sed quoad hoc de socio, dicit quidam Pater satis doctus, & placet mihi, quod ex quo, iam his temporibus socij prædicti ponuntur, & deponuntur quotidie; ad libitum per Prouin. uel per Guard. de licentia saltem implicita ipsorum Prouin. Ideo quandocumque voluerit, poterit Prouin. vel de eius prædicta licentia Guar. ei assignare quemcumq; socium Fratrem voluerit, ad hoc; (dũmodo fiat sine fraude, vt in fine huius primi Notabilis, in resolutione duodecimi casus ait Collector quomodo intelligitur sine fraude) & pro tunc ille est deputatus socius ad seruitium monialium, sicque quilibet Frater habens industriam ad tale opus, seu etiam non habens eam: potest cum prædicto confessore ipsarum, ut socius eius, prædicto modo assignatus a Prouinciali, vel Guardiano, vt dictum est, intrare quod si sic intellexit Collector, bene quidem, si autem opposito modo intellexit, cum in fine huius 7. casus dixit finaliter, quod hoc non est conforme intentioni eiusdẽ litteræ, &c. dic quod nimis scrupulosè locutus est, nimis litteræ adherens, cum in his humanis constitutionibus, potius sit standum consuetudini, alias non culpabili, aut non vitiosæ neque peccatum fouenti vllo modo; sicut & in proposito dictum est, si sine fraude omnia fiant. Sed an similiter quoad hoc possit intelligi Minister Prouincialis, vel eius commissarius habens curam ipsarum monialium pro magno, vel paruo tempore, vt. s. sit Frater deputatus seruitio earum, ut sic possit intrare in hoc casu, sicut

&

& Vicarius, seu Confessor earum? Videtur cuidam patri satis erudito, quod sic, ratio eius est, quia seruitium earum, hic accipitur pro administratione seu cura earum, quæ principalius est apud prædictos Prælatos, mihi vero eius sententia placet quidem, sed ratio prædicta non satisfacit, quia quamuis seruitium sit idem quod administratio earum, tamen stando in rigore, & proprietate, seu vsu vocabulorum, Fratres deputati ad tale seruitium earum, numquam fere dicuntur prædicti Prælati, sed solum Confessor, seu Vicarius earum cum suo socio, vt est facile videre in omnibus Priuilegijs, & Constitut. vbi dicitur quod Prælati in suis Capitulis constituant deputatos Fratres seruitio earum: & alibi, sæpius Fratres deputati, seu assignati seruitio earum, distinguuntur a prædictis Prælatis, vt patet in Constitutionibus generalibus Ordinis cap. 5. & in Priuilegijs Bonif. VIII. Innoc. iv. fol. 32. 34. ff. 201. vbi habetur quod præfati Prælati deputent Fratres qui Monialium prædictarum confessiones audiant, & morentur apud eas, & quod per Prælatos possint visitari, & puniri tales deputati. vt habetur in Compendio, titu. Monasteria, §. 5. & §. 6. & Leo X. ff. 37. vt habetur in eodem Compendio, titu. Moniales, §. 27. ibi videatur, & alibi sæpius. Ergo ratio, quæ mihi magis suadet prædictam sententiam prædicti Patris est, quia sic videtur iam consuetudine practicari, quæ est optima interpres, & moderatrix legum humanarum: quamuis etiam in fauorem tam sententiæ, quam rationis prædicti Patris, potest facere Grego. IX. vt habetur in Compendio hoc, eod. titu. sup. §. 3. vbi, postquam generaliter omnibus deputatis seruitio Monialium id concessit, proxime post prædicta verba ibidem specialiter de confessore ipsarum loquitur, concedens, quod possit intrare pro audiendis confessionibus, & ministrandis sacris, ex quo videtur, quod in superioribus, loquens de Fratribus deputatis seruitio earum, concedens eis, quod possint intrare in casu pœnitentiæ, & alijs ibi expressis, non solum intelligebat Papa de Vicario earum, sed & de omnibus habentibus curam ipsarũ Monialium, cuiusmodi sunt prædicti Prælati principalius; vt dicebat prædictus Pater Ergo quomodocumque sit, propter hanc, vel propter illam rationem, eius sententia mihi placet, vt dictum est. Quartum quoad ipsum 7. casum, vbi dicit Collector ibidem, quod talis Frater intrans pro opere exercendo; ut dictum est, debet intrare solus, sine socio alio, nisi forte idem socius ad idem opus esset, necessarius. Notandum, quod, quamuis pro sæculari possit dici, quod debet intrare solus, si solus potest facere, quod faciendum est, ut ait Collector, tamen si Religiosus intrat, non debet intrare solus; tum quia ridiculum esset sic tam litteraliter intelligere; et Regula, vbi loquitur de Cõfessore, seu Prælato, semper dicit, quod intret sociatus: tum etiam quia Greg. IX vbi supra; vt habetur. §. 3. indistincte dicit, quod Fratres deputati intrent pro opere exercendo: ergo non solus deputatus Frater, sed simul prædicti Fratres deputati.

Quoad casum 10. vbi Collector dicit, quod Prælati nostri non possunt Episcopis dare præfatam licentiã, &c. Tu dic, quod quoad Moniales S. Claræ tantũ est uerũ, quod Collector ait, non quoad alias; nam quoad alias, possunt Minist. General. & Prouinc. dare præfatam licentiam Episcopis, secundum Priuil. Eug. IV. ut dictum est, et habetur sup. §. 18. & 28. ibi uideatur.

Quoad casum 11. ubi Collector dicit, quod non facit mentionẽ de Concessione Nicol. V. quia non est in usu, quia est reuocata per Leo. X. etc. Tu dic, quod nullo modo est reuocata per Leo. X. neq; est per non vsum derogata, sed est valida, & ego illam sæpe uidi practicari, etiam in Monasterijs Monialium Conceptionis per cõmunicationem Priuil. vt de his dictum est sup. §. 10. & §. 28. in his annotationib.

Quoad casum 12. vbi Collector dicit duo: primo, quod Leo X. annullauit Concessiones Bonif. VIII. quæ habentur. §. 11. & Nic. V. quæ habentur. § 19. & alias consimiles. Tu dic, quod solum quoad Moniales Sanctæ Claræ, reuocauit eas: & Concessio Nic. V. nullo modo est reuocata, etiam quoad ipsas Moniales Sanctæ Claræ, ut dictum est in eisdem. §. 11. §. 18. §. 20. & §. 28.

Secundo dicit iterum ibidem paulo inferius, resoluendo, quod prædictæ Concessiones

sunt reuocata: tu dic, vt dictum est, quod non; vt in dictis. §. habetur. Et similiter habent locum, est valida Concessio Capituli generalis Lauallis, quæ suprapositá est in annotatione sup. 6. casu in hoc 1. notabili.

Quoad 2. Notabile, quod ponit Collector, quoad ingressum ad Tertiarias, an sit prohibitus nobis quoad illam prohibitionem Eug. IV. quam ibi allegat, prout habetur sup. §. 17. notandum, quod illa prohibitio Eugen. IV. non potest valere ad probandum generaliter quod intendit Collector; quia Eugen. IV. solum pro Vltramon. id prohibuit, quibus & loquebatur, scilicet cū Vicario Generali, eiusque familia Vltramon. idest Italia, &c. vt patet, vbi dicitur in tui Vicariatus partibus Cismon idest Italicis, &c. & infra. (infra tui Vicariatus terminos &c.) & infra (tu, & successores tui, &c.) Ergo, tamquam odiosa, non potest extendi ad nos Cismon: præfata prohibitio: & si quis pro parte Collectoris dicat, quod Moniales, seu Sorores istarum partium Hispaniæ gaudent, vtunturque dispensationibus ibi factis per ipsum Eugen. IV. quod scilicet non teneantur, nisi ad ieiunia Fratrum; quodque Moniales non obligentur ex Regula sub mortali, nisi ad 4. Vota. Quod ergo, sicut dispensatio eis extenditur, etiam quoad eas extendatur præfata prohibitio, Respondeo vno modo, negando consequentiam: quia prohibitio tamquam odiosa, non extenditur, neque communicatur; Concessio autem, seu dispensatio, tamquam fauorabilis extenditur, per regulam. Odia restringi, de regul. iur. Alio modo Respon. etiam negando antecedens, dico enim, quod per illas litteras Eugen. IV. non habuerunt Religiosæ harum partium Hispaniæ, dispensationes illas immediate; cum ad ipsas illæ litteræ non dirigantur: sed per communicationem Priuil. quam fecit Sixt. 4. & Innocent. VIII inter Vltramon. & Cismon. Fratres, & Sorores; vt habetur in Compendio, tit. Communicatio Priuil. §. 7. & supra in his annotationibus, eo titu. Communicatio, §. 1. habetur, quia idem Eugen. IV. postea ad supplicationem Fratris Angeli de Bulsena, extendit hanc dispensationem ad omnes Moniales secundæ Regulæ Sanctæ Claræ, sub qua viuunt omnes fere Moniales Hispaniæ; vt patet fff. 257. quod quidem erat superuacaneum si prima littera Eugenij tangeret vniuersaliter Fratres omnes, & Moniales: ergo præfata prohibitio Eugen. non facit pro Collectore, quoad nos Cismon. vt probatum est. Item ibidem Collector pertractans illam aliam Concessionem Leo. X. fff. 17. de qua paulo superius, eo. tit. §. 29 egerat, dicit vtrobique, quod talis Concessio est subrepticia, & ex, falsa relatione impetrata, &c & ideo nullius valoris, saltem in conscientia. Nota hic tria, primum, quod relatione, aut supplicatione prædicti Priuileg. habetur fff. 16. quod non erat nobis prohibitum accedere ad Monasteria Tertiariarum in congregatione viuentium, & quidem hoc dictum est secundum opinionem probabilem multorum, quam tenebat ille Pater, qui tale Priuilegium impetrauit: Nam alia est opinio, quod præfatus accessus ad omnia Monast. quarumcumque Religiosarum, saltem ad loquendum, est prohibitus nobis per Regulam: Et alia opinio est, quod non per Regulam, sed per prohibitionem Papalem, seu Ecclesiasticam est nobis specialiter prohibitus præfatus accessus; vt de his latius diximus supra in annotatione, supra, titu. Accedere, §. 4. fol. 74. & semper de accessu non de ingressu prædicto, dicta sunt; vt patet. Igitur, si propter hoc dicendum est subreptitium, & falsa relatione concessum præfatum Priuilegium Leo. X. quia scilicet tamquam certum fuit relatum ipsi domino Papæ id, quod adhuc erat sub opinione probabili, non audeo asserere, aut negare: & crederem, quod non est propter hoc dicendum subreptitium priuilegium, neque falsa relatio prædicta: si non esset ibi aliud, propter quod sit dicendum subreptitium; quod an sit an non proxime dicetur. Secundo notandum, quoad præfatum Priuileg. Leo. X. quod ibi Papa paulo inferius stringens valde ingressum ad interiores Officinas Monasteriorum Monialium Sanctæ Claræ, valde laxauit ingressum ad Monasteria præfatarum Tertiariarum in Congregatione viuentium, sub Clausura, vel sine Clausura: nam concessit, quod de licentia seu mandato speciali Ministri Generalis vel Prouincialis possimus intrare; & secundum quod fuerit statutum in nostris Capitulis

gene-

generalibus, & prouincialibus; sicque videtur, quod si non esset aliqua subreptitio, iam possemus, quoad Tertiarias tantum, uti præfata Concessione Leonis X. quousque reuocaretur, quia per ipsam, quoad hoc, reuocantur omnes prohibitiones prædecessorum, etiam Nic. 3. de qua expresse in prædicto Priuilegio Leo. X. dicitur, non obstan. fel. Record. Nic. Pap. 3. prædecessoris nostri, quæ incipit. Exijt qui seminat, &c. & conceditur licentia specialis nobis modo prædicto ad id. Et quidem hoc cõmuniter practicatur quia scilicet de licentia Prouin. ex rationabili caussa quacumque, intrant Fratres cum eo, & sine eo ad Monast. prædictarum Tertiariarum. Sed tandem tertio notandum, quoad præfatum priuileg. Leo. X. quoad mihi, saluo meliori iudicio, videtur tamquam tutius, quod sit aliquo modo subreptitium quoad præfatum ingressum ad Tertiarias, quodque sit a tali Concessione cauendum. Ratio est, quia quamuis in relatione expresse dicatur, quod accessus non erat prohibitus nobis ad Tertiarias, credo tamen, quod ibi sub nomine accessus, late fuit intellectus etiam ingressus ad eas: & saltem Papa sic videtur intellexisse, si verba Priuil. ipsius in ipsa relatione subsequenter videantur: vbi dicitur (tam propter scandalum, quod interuenire posset, non sine nota forte incontinentiæ &c.) quæ inconuenientia ex ingressu, non ex solo accessu solent prouenire; sicut & de ingressu ad Monasteria Sanctæ Claræ, paulo superius ibidem fuerant explicata, & infra ibidem in Concessione, seu Prouisione, quam fecit Papa, quoad ipsas Tertiarias, nullam mentionem facit de accessu, sed de ingressu, vt dictum est. Ex quo videtur, quod ipse sit de ingressu ad eas specialiter intellexerat, quando in relatione ei dictum est, quod talis accessus ad ea non erat nobis prohibitus: & per consequens falsum est dicere, quod accedere large sumptum pro ingredi ad Monast. Tertiariarum, seu aliarum quarumcumque, non sit, aut non erat nobis prohibitum, constat enim ex Regula, & Declarationibus, esse nobis prohibitum: vt hic bene probat Collector. Ideo. quoad hoc, non videtur valida hæc Concessio Leo X. Et facit ad hoc, quod postea idem Leo X. in Regula Tertiariarum ipsarum in Congregatione viuentium, seruantium, vel non seruantium Clausuram, in cap. 8 statuit, vt hic refert Collector. Ideo quoad hoc credo, vt tutius, standum esse sententiæ Collectoris, quod, scilicet, nobis ex Regula, & ex Prohibitionibus Papalibus & Ecclesiæ prohibitus est ingressus ad Monast. Religiosarum Tertiariarum quarumcumque in Congregatione viuentium, etiam non seruantium Clausuram. Nisi in casibus, quos concedunt Statuta nostra, & secundum alias Concessiones speciales Pontificum supradictorum non reuocatas, ut habetur in Compend. & in his Annotationibus dictum est. Si quis autem voluerit opinari, quod præfatum Priuileg. Leo. X. nõ sit subreptitium, quodq. virtute eius cõcedatur nobis, de licentia Prouincialis, posse intrare Monasteria Tertiariarum: abundet vnusquisque in suo sensu, & sua conscientia prouideat; & forte ad id facit id, quod habetur Statutum in tab. Capituli generalis Radulphi anno Domini 1488. celebrati, ubi sic habetur, Sorores tria Vota Religionis publice promittentes, & in cõmuni, more Religiosarum, viuentes, taliter includãtur, quod viris quibuscumque, ad Officinas interiores earum, accedendi facultas nõ pateat, absque rationabili caussa, & canonica, per prouincialem iudicanda. Fratres vero, quouis quæsito colore, ad dictas Sorores, contra præscriptã formam. scienter non accedant, sub pœna priuationis actuũ legitimorum, hæc ibi. Sed, vt dixi, prima opinio mihi videtur tutior, vt dictũ est: quamuis per consuetudinẽ hæc secunda opinio habeat vim, & non sit damnãda: & forte sufficit prædicta Consuetudo ad interpretandũ prædictũ Priuilegiũ Leonis, quod non sit subreptitium, sed validum, vt dicit ista secunda opinio, contra Collectorem.

Quoad tertium notabile, vbi Collector dicit ex Bonauent. quod, sicut Monachi sunt, non solum collegiati, verum etiam solitarij, & sic Monachæ & Moniales intelligenda sunt, &c. Notandum, quod videtur aliquibus, quod stando in rigore litteræ Reg. nostræ, & Declarationum eius, non sit verum id, quod dictum est, & ratio est, quia in Reg. & Declarationibus solum prohibetur nobis ingressus ad Monasteria Monacha-

rum, ut patet. ergo, quamuis ratione scandali, aut periculi, vel suspicionis, prohibeatur alio iure, & alio præcepto Regulæ, ingredi talia loca solitariarum, non tamen prohibetur ex ui illius præcepti de non intrando Monasteria Monacharum quod solum agit de Cœnobijs aut Monasterijs Monialium, non de alijs locis. ergo propter hoc sic videtur aliquibus. Sed his non obstan. videtur bene posset saluari dictum Bonauent. quia quamuis ita sit, quod scilicet ingressus ad talia loca interiora habitationum Monacharum Religiosarum verarum solitariarum non prohibetur per Papam, vel per Ecclesiam, ubi supra; neque talia loca ingrediendo incurritur excommunicatio inflicta contra intrantes Monasteria Monacharum: tamen ad hoc videtur, saltem ex intentione Reg. nostræ, prohibentis ingressum ad Monasteria Monacharum, prohibitum esse nobis, talia loca solitariarum Religiosarum intrare. nam totum intentum Beati Patris nostri Frãcisci in hoc, fuit amouere scandalum, & periculum, quod facile sequi potest ex tali ingressu, seu conuersatione cum fœminis religiosis in domibus earum; ut ait Bonauent. vbi sup. de quo crederem, quod bene nouerit intentionem Beati Patris nostri Francisci, quæ ratio etiam habet locum in domibus solitariarum religiosarum, sicut in Monasterijs Religiosarum in Congregatione viuentium; & forte magis in illis, quã in istis. Ideo non videtur omnino securum recedere ab opinione, & sententia prædicta Bonauent. quamuis, stando in rigore, & sonitu litteræ, de quo Beatus Pater Franciscus non multum sæpe curauit, aliud possit quis opinari: ut dictum est. Sed in dubijs, & periculosis, tutius eligendum est cum viris sanctis. Et notandum, quod hospitia ad tempus breue transeuntium, non proprie dicuntur domus; aut domicilia seu habitacula personarum, Ideo, quando aliquæ Moniales hospitantur in aliqua domo sæculariũ ad breue tempus, quia non sunt ibi mansionem longam facturæ, non prohibetur nobis ex ui prædictæ prohibitionis Regulæ de non ingrediendo Monasteria, & habitacula ipsarum, illuc introire, & loqui cum ipsis Monialibus, nisi aliunde sit scandalum, aut periculum, &c. notandum tamen, quod non obligamur ad intentionem præcipientis, nisi quando ipsum, quod intenditur, præcipitur in ipso, vel alio præcepto aliquo modo, ut communiter dicitur a Doctoribus.

Quoad quartum notabile, ubi Collector, &c. pertractat utrum Minister General. & Prouinc. uirtute Priuileg. Iulij 2. habeant auctoritatem, quam Protectores habebant, ex Regula Monialium Sanctæ Claræ integram, & illimitatam ante tempora Martini V. ad omnia, etiam licentiandum Sæculares, seu etiam Religiosos ad intrandum Monasteria ipsarum Monialium Sanctæ Claræ, in quibuscumque casibus alias licitis: An potius habeant eam limitatam, & restrictam, sicut Martinus V. eam restrinxit ipsis Protectoribus ita, quod nullo modo possent aliquem licentiare ad prædictum ingressum. Notãdũ quod circa hoc est duplex opinio, una est Collectoris ibidem, & Speculi Frat. Min. fff. 12. cuius auctor latius idem tenuit in tract. dicto Clypeus sacrarum Monialium: a quo sumpta sunt omnia, quæ Collector in Compendio, quoad Moniales, & accessum, & ingressum ad earum Monasteria, ponit; & multi alij sequuntur hanc opinionem Collectoris; quæ opinio dicit, quod habent eam limitatam, & restrictam, secundum Martin. V. & ad hoc ponit 4. rationes in sententia. Prima ratio est; quia supplicatio facta Iulio 2. super hoc, fuit subreptitia: sed certe hæc ratio nil valere uidetur. Nam, cum subreptitio sit quædam secreta informatio alicuius falsitatis, aut taciturnitas eius, quod deberet exprimi: hic autem nulla talis suggestio, seu taciturnitas subdola esse videtur. Ex quo plano, & sincere fuit prædicto Iulio propositum dubium, super auctoritate Ministrorum Prouincialium, quoad Moniales, ut prouideret in hoc (ut clare patet in ipso Priuilegio, eiusque relatione, fff. 72.) Dicere autem quod ideo est subreptitia, quia Papa Iulius non habuit notitiam reuocationis, seu restrictionis factæ per Martin. V. in ipsis Protectoribus, ex quo ipse Iulius non facit mentionem de ea, hoc non valet. Nam potius est credibile, quod Papa Iulius, qui tanto tempore

fue-

uerat Protector: non ignorauit, quod ad officium Protectoris attinebat, præsertim cum etiam in suis litteris præfatis aliqua verba, quæ in libris Martini V. habētur, quod scilicet aliqua Monasteria Monialium committebantur aliquibus Fratribus, &c. & ideo prouidit, sicut & Martinus V. circa hoc, ut ipsi placuit, & visum est. Nec obstat, quod Iulius non fecit mentionem de præfata restrictione facta per Martinum V. eam reuocando, quia sine tali speciali nominatione, sufficienter derogatur per clausulas reuocatorias, aut derogatorias generales, vt habetur in Compendio. tit. Priuilegia, post. §. 32. in q. quæ ibi ponitur, quoad hoc: nisi Papa aliud intendisset: ergo illa prima ratio non cō cludit intentum Collectoris.

Secunda ratio eius est, quod Iulius ipse alibi declarauerat, quod per confirmationem nostrorum Priuilegiorum, quam fecerat Sixt. 4. non confirmabantur Priuilegia alias reuocata, quod similiter est intelligendum in proposito, quod, scilicet, non intelligatur concessa per Iulium auctoritas Protectoris Ministris Prouincialibus, quæ iam alias per Martinum V. erat reuocata, sed limitata prout erat tunc temporis in ipsis Protectoribus; sed nec ista 2. ratio est sufficiens. Nam in nostro proposito de potestate Protectoris concessa nostris Ministris Prouincialibus, non fuit confirmatio rei, aut concessionis iam collata, sed declaratio rei dubiæ, & concessio, seu commissio facta de nouo per ipsum Iulium (vt patet expresse fff. 72.) in prima enim Declaratione, quam ipse Iulius fecerat. ff. 126. dixerat, quod per confirmationem Priuileg factam per Sixt. 4. ac per eorumdem priuilegiorum nouam concessionē, nō reuiuificabantur priuilegia reuocata: nisi de nouo fuissent concessa. In hac autem Concessione, seu Litteris de potestate nostrorum Ministrorum, quoad Moniales, fff. 72. fecit specialem mentionem, declarationem, nouamque concessionem aut prouisionem auctoritatis Protectoris, contenta in Regula ipsarum Monialium, sine ulla limitatione trāslata ad Ministros Prouin. Tertia ratio eius est, quod Iulius non concessit auctoritatem Prouinciali super Monast. sed super ipsas Moniales tantum: sed nec ista ratio valet. Nam, concesso principali, scilicet, potestate in Moniales, conceditur & accessorie annexum (scilicet potestas etiam in Monasteria earum) Maxime, quia sicut tertio politic. ciuitas dicitur ciuium vnitas, aut societas, non autem parietes soli, sic non facit Monasteria murorum ambitus tantum, sed habitatio Religiosarum: vt etiam ait ipse Collector paulo superius in tertio notabili: vt etiam ait Abbas Pyamon (vt habetur in Collationibus cap. 10.) quod Monasterium est locus, vbi habitant Monachi, licet sit vnus tantum Monachus habitator. Cœnobium autem dicitur habitatio, & congregatio multarum personarum simul viuentium cum certo ordine certa professionis, alioqui Prouin. non possent visitare, & prouidere, quoad seruitiales earum, & Capellanos, villicos, crates, scalas &c. Monialium; sed solum quoad personas ipsarum Monialium: quod absit. Ex quibus videtur, quod potius dicitur Monasterium Monialium congregatio ipsarum, simul cum loco suæ habitationis, quam ipse dumtaxat murorum ambitus earum: quodque concessa potestate super Moniales, sine alia limitatione excludente, intelligitur concessa etiam super ipsarum Monasteria. Quarta ratio eius est, quod Minister General. Frater Franciscus de Angelis habuit specialem auctoritatem a Papa, vt posset licentiare mulieres honestas ad intrandum Monasteria præfatarum Monialium: ex quo videtur, quod eam non habebat, &c. Sed neq. ista ratio valet: quia bene stat, quod, licet eam haberet, vellet etiam specialem auctoritatem super hoc habere a Papa: vt certius securiusque sibi consuleret, & ageret: sicut & quilibet solet facere in alijs negotijs, &c. Item potuit dubitare, an talem potestatem haberet, licet vere eam haberet: ideo habuit specialem. Ergo prædictæ rationes non concludunt pro opinione Collectoris supradicta. Ideo est alia aliorum opinio quod scilicet, nostri Ministri Prouin. habeant auctoritatem Protectoris, sine ulla limitatione, sicut ex Regula Monialium Sanctæ Claræ concessa erat Protectori, antequam per Mart. V. limitaretur; quodque ideo possunt, sicut & ipse Protector poterat licentiare quemcumque ad intrandum Monasteria præfata, in casibus alias licitis.

Ratio huius opinionis est, quia Iulius 2. ubi sup. §§. 72. sine ulla alia limitatione, aut restrictione, declarauit, & concessit Ministris Prouinc. habentibus curam præfatarum Monialium, habere potestatem illam, seu facultatem circa prædictas Sorores, quæ per Vrbanum iv. in eadem ipsarum Regula Protectoribus eiusdem Ordinis commissa fuit. ergo, sine limitatione facta per Mart. V. conceditur prædicta facultas Prou. sed absolute, prout in Regula ipsarum commissa est Protectoribus, non prout limitata fuit postea per Mart. V. & ideo, sicut Protector potest licentiare, ut ibi allegatur in Regula ipsarum, cap. 18. ita potest & Minister Prouin. Sed certe ista opinio non videtur secura. Primo, quia consuetudo, quæ est optima interpres legum humanarum, & valet pro lege, & derogat leges, & Statuta humana, videtur opposi. habere, communiter enim Prouin. non sic intellexerunt præfatam Concessionem Iulij 2. neq. virtute eius audent licentiare aliquos ad præfatum ingressum indifferenter, sicut Protectores poterant ante Martinum V.

Item secundo, quia, quod concessit Iulius 2. §§. 72. ubi sup. scilicet, quod haberent potestatẽ super eas, quæ concessa est in earum Regula Protectoribus, potest intelligi quoad curam, & gubernationem earum tantum, sicut in ipsarum Regula Rubr. 25. conceditur expresse Protectoribus, & mandatur Monialibus obedire, non autem quoad licitiandũ ad ingressum: de quo in eadem Regula Rubric. 18. habetur specialiter, super quo etiam prouiderat Martinus V. restringendo potestatem, ut dictum est: quia & sic etiam expresserat, statuendo, & declarãdo Innocentius IV. & Bonifacius VIII. in simili caussa.

Ideo credendum est, quod sic etiam uoluit Iulius 2. declarare, & concedere plenam auctoritatem Ministris Prouincialibus super Moniales, quoad curam, & gubernationem earum dumtaxat, ut dictum est q. 2. de hoc tantum videtur fuisse dubium, propter quod fuit a prædicto Iulio 2. petita Declaratio, & Concesio, non autem de potestate ad concedendum licentiam ad ingrediendum earum Monasteria, ut potest videri, & innuitur relatione præfati priuilegij §§§. 72.

Item tertio, dato, sed nondum concesso, quod virtute præfatæ Concessionis Iulij 2. concederetur absolute facultas nostris Prouincialib. etiam ad licentiandum ad prædictum ingressum, credo quod non sufficeret ad licentiandum nos Fratres Minores, neque, ut ex tali licẽtia nos Fratres Minores possemus licite intrare præfata Monasteria. Ratio, quia ista est Concessio generalis, facta ad licentiandum generaliter omnes Christianos, sicut Protector poterat licentiare: pro nobis autem Fratribus Minor. ex ui Regulæ requiritur licentia, seu concessio specialis Papæ: ut possimus licite licentiari, & de tali licentia intrare; ut dictum est. ergo, sicut si non esset restricta per Martinum V. seu ablata talis potestas a Protectore, non possemus nos Fratres Minores de licentia nostrorum Prouincialium, quia per prædictum Priuilegium Iulij 2. non conceditur illis, etiam secundum hanc secundam opinionem, si esset vera, nisi eadem facultas, quam Protector habebat, quoad hoc, ex Regula ipsarum Monialium, & nihil aliud conceditur, quoad nos specialiter, quoad prædictum ingressum.

Igitur resoluendo quid sit tenendum circa hoc, dico tria. Primo, quod dubium est, nec est omnino certum, quomodo debeat intelligi prædicta facultas, seu potestas Protectoris, concessa nostris Prouincial. an simpliciter quoad omnia, ut dicit secunda opinio, an potius restricta, ut dicit opinio Collectoris, & ratio Dubij stat in hoc, quod rationes pro utraque opinione non concludunt intentum pro sua opinione: quia ad omnes rationes utriusque opinionis, potest facile responderi, ut visum est: & de intentione Papæ Iulij id concendentis non constat, ergo manet dubium, Secundo dico, quod hoc dubium potest solui, scilicet, si Ministri Prouinciales, simul cum aliqua persona in dignitate Ecclesiastica constituta, & duobus alijs iurisconsultis, examinarent hoc dubium, & secura re omnes Fratres possemus tali declarationi stare, quousque per Papam aliud declararetur, aut prouideretur, ut habetur in Compendio. tit. Priuilegia. §. 13.

Tertio dico, quod interim, quoad non sit prædicta declaratio, probabilius, & non solum

lum securius videtur tenere primam opinionem supradictam Collectoris, quam secūdam aliorum opinionem. Et hoc non propter rationes Collectoris supradictas, quæ solutæ sunt: sed propter tres illas rationes, quæ factæ sunt contra secundam opinionem, et præcipue hoc credo verissimum, quod, scilicet, quomodocumque illa potestas sit concessa nostris Minist. Prouincialibus, tamen virtute illius etiam absolutissime concessæ per Iulium II. non possumus nos Fratres Mino. licentiari, nec de tali licentia intrare præfata Monasteria Monialium: quia requiritur licentia specialis, illa autem non esset nisi generalis, vt dictum est.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

QVOAD istam materiam ingrediendi Monasteria Monialium, quia Declarationes super hanc factæ a Collectore, et a Corduba, sunt satis antiquæ & aliud est nunc in multis illis obseruandum, ob subsequentes Summorū Pontific. ac Concil. Trid. determinationes; Ideo caute ac mature ea omnia discutiendo.

Est sciendum, quod Pius V. Excommunicauit cum reseruatione omnes Mulieres, etiā Ducissas ingredientes Claustra Monasteriorum cuiuscumque Ordinis, virtute facultatum Apostolicarum, quas reuocauit: & concedentes licentiam, comitantes, & recipientes, & Prælatos, ac Monachos eas introducētes, vel admittentes, suspendit; vt habetur in suo Motu proprio, qui incipit, Ad perpetuam rei memoriam. Regularium personarum. anno 1566. sui Pontif. anno primo, edito Excom. reseruata contra Ingredientes Monast. Religiosorum. Constit. 22

Et Gregorius XIII. postea supradicta confirmans, ampliauit procedere, etiam in mulieribus ingredientibus Monasteria, domus, ac loca Monialium, vt in Motu proprio, qui incipit Gregorius Episcopus, &c. Vbi gratia, et indulta, anno 1575. & sui Pōtificatus anno 4. Constit. 36 Contra Ingredientes Monast. Monialium, & virorum.

Idem Gregorius prohibuit, vt nisi in casibus a iure permissis liceat Fratribus intrare, alias incurrant non solum priuationem, sed etiam excommun. vt in const sua 75. edita anno 1581. quæ ponitur integra, infra, post finem huius Comp. cum alijs Bullis ibi positis.

Et idem Pius V. & Greg. XIII. prohibuerunt, ne vlla conuersa, seu Tertiaria recipi possint in Monasterio Monialium, nisi Professionem suo tempore emissura, atq; sub perpetua Clausura mansura. Vt in eorum extrauagantibus apparet: de quibus facit mentionem Nauar. de Voto Religios. super cap. statuimus, nu 56. Prohibitione Conuersæ recipiantur in Monasterio. Nauarr.

De illis uero, quæ vellent intrare, non vt Tertiariæ, nec vt Conuersæ, seu oblatæ, sed tantum vt famulæ, caussa inseruiendi domesticis seruitijs; An licite possint permitti: non obstante Concilij Trident. prohibitione: vt intra septa Monasterij Monialium, intrare nemini liceat cuiuscumque generis, aut conditionis, sexus, vel ætatis fuerit, sine Episcopi vel Superioris licentia, in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda? Nauar. vbi supra disputat hanc quæstionem, & tandem concludit, licite posse permitti a DD. Cardinalibus, qui habent facultatem interpretandi, & prudenter temperandi Concil. Trid. An liceat intrare seruitrices in Monas. Monial. Ses. 25 c. 5 titu. de Regu.

De Puellis autem, quæ educationis caussa solent introduci in dictis Monasterij; extant litteræ, scilicet, Congreg. Conc. ad D Episcopum Hieracensem (quas vidisse testatur Passarellus in scol. 22 ex cap. Ianuense) in quibus dicebatur, ab eadem Congreg. Statutum esse, nullo Concilij Decreto prohiberi, quo minus Puellæ in Monasterij Monialium educentur: si tamen, eadem Monasteria, ante Concilium consueuerint huiusmodi Puellas recipere, & quæ a Superioribus Monasteriorum scriptam licentiam impetrarent atque Abbatissæ, & reliquarum Monialium consensus accesserit, & quod ipsæ An Puellæ caussa educationis possint intrare Passarellus. Cōg. Card.

Conditiones requisitæ in Puellarum Ingressu.

Puellæ eo vestitu in Monasteria intromittantur, qui virginali pudori, ac modestiæ conueniat, nullamq; secum famulam adducant. Nec in eis manere possint, nisi vsque ad ætatis suæ annum 25. Et quod in eis, dum erunt eamdem seruent Clausuram, quam Moniales ipsæ: & si semel exierint, nullam habeant ad ea reuertendi facultatem; hæc in dictis litteris.

In Monial. Minim.

Sed in Monialibus Ordinis Minimorum vacare supradicta omnia credit ipse Passarellus, & non posse licite permitti famulas vllas, nec Puellas ibidem introduci; propter Regulam in contrarium, qua cauetur, Nullas personas posse, ibi hospitio suscipi: cui per Conc. Trid. minime derogatur, licite tamen posse recipi, quando ibi traduntur educandæ, & instituendæ, vt in eis fiant Monachæ, tempus debitæ ætatis expectantes, modo habitum non induant ante annum 12. expletum, secundum Conc. Trid. Sess. vltima. c. 17.

Sess. vlt. de Reg. c. 22.

Et ex eodem Decreto Conc. Trid. Sess. 26. tit. de Regularib. c. 5. habetur, Episcopũ, vel Superiorem, posse dare licentiam intrandi Monasteria Monialium, in casibus tantum necessarijs; & sic nec ipsis etiam quibus data est facultas alijs licentias concedendi, licet intrare, nisi in casibus necessarijs, vt Gregor. XIII. statuit in præfata const. 75. & tunc a paucis senioribus, vel Religiosis personis comitati sub pœnis ibi expressis.

An autem illi Prælati, qui habent facultatem licentiandi alios ad intrandum, possint etiam licentiare seipsos? Vide Collectorem supra in verbo Accedere ad Monasteria, vbi hanc quæstionem disputat fol. 71. & ibidem vide additionem Cordubæ, qui tenet contra Collectorem fol. 75.

Casus vero, in quibus licet diuersis personis Monialium Monasteria Sanctæ Claræ intrare, ponuntur, ac explicantur hic ab ipso Collectore, & a Corduba in Additione, qui multa alia circa hanc materiam declarat.

Item modo adest Decretum, a sacra Congreg. Card anno 1590. promulgatum, sequentis tenoris.

Additio.

[Illustriss. & Reuerendiss. D. D. Cardinales, Sacræ Regularium Congregationi præfecti. Ad occurrendum scandalis, quæ contingere possunt, alijsque iustis, & rationabilibus caussis animum ipsorum pie mouentibus, Decreuerunt, & mandauerunt Nulli posthac Religioso cuiuscumq; ordinis, gradus, qualitatis, & dignitatis existat (Superiore, cui Monasterij, seu domus cura incumbit, Confessarioq. ordinario & extraordinario cum ad tẽpus deputabitur, dumtaxat exceptis) licere absq. licentia expressa eiusdem Sacræ Congregationis accedere ad Monasteria, seu domus quarumcumq. Monialium, vel sororum, siue sui, siue alterius cuiusuis ordinis. Quod si aliquando mandato sui Superioris aliquos Religiosos ad celebrandas Missas in ipsarum monialium, seu sororum Ecclesijs, siue Oratorijs exterioribus, siue extra claustra existentibus, mitti contigerit: Prohibuerunt, ne dicti Religiosi vllo quæsito colore Moniales, Sorores, aut quamlibet aliam personam intra Clausuram degentes, alloqui possint. Confessarijs autem similiter interdixerunt, ne in ædibus monasterij seu domus, vel monasterio, seu domui Monialium, aut Sororum contiguis pernoctent, aut alios pernoctare faciant, vel alias secum retineant Neuè extra tempora generalium confessionum, (quibus soli tantum Confessario refectionem diurnã accipere vix permittitur, & tunc demum videlicet, cum sua habitatio, aut virorum domus, vel Monasterium, in quo degit, a Monialium seu Sororum Monasterio, vel domo nimiũ distat, nisi tamen & eo casu contrarium specialiter constitutum sit) ibi nullo modo comedant, bibant, reficiantur, aut cibum sumant. Quæ omnia & singula sub pœna priuationis officiorum, ac vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrenda, præceperunt inuiolabiliter obseruari.]

Nec cũ Monialibus loquatur.

Nec ibi pernoctetur nec cibus sumatur.

Proponitur declaratio Motus proprij Pij V & Greg. 13.

Verum quia Motus proprij Pij V. & Greg. XIII. multas continent difficultates, Ideo eas declarare opera pretium esse duxi: Ex qua declaratione nonnulla scitu digna resoluentur. Ac primo ponam verba formalia ipsarum Constitutionum. Deinde aliqua uidebimus pro declaratione uerborum illarum, ac pœnarum ibi contentarum. Et tertio quis a pœnis illis possit absoluere.

Primo

Primo Motus Proprij sunt sequentes, videlicet.

PIVS Quintus ad perpetuam memoriam. Regularium personarum, &c. & infra. Mot. Pij V.

Quia igitur & Carthusiensium Ordinis, & aliorum Regularem vitam profitentium quies non parum solet (sicut accepimus) perturbari; propterea quod Mulieres modestia matrimonialis oblita, Domos, ac Monasteria eorum, contra ipsorum instituta, praetextu Confessionalium, aut aliarum litterarum Apostolicarum, ingredi audeant &c. et paulo post: Huic rei prouidere volentes, Motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine omnes, & singulas facultates, ac licentias ingrediẽdi Monasteria, ac Domos Carthusiensium, & aliorum quorumcumque Regularium Ordinum, etiam Mendicantium, mulieribus cuiuscumque status, gradus, ordinis, et conditionis, et quacumque dignitate, ac praeminẽtia praeditis, etiam Comitissis, Marchionissis, Ducissis, sub quibuscũque verborum tenoribus, & formis, & cum quibuscumque etiam derogatoriarum derogatorijs, &c. ab Apostolica Sede quomodocumque concessas, &c. tenore praesentium reuocamus, & Districte prohibentes mulieribus quidem praedictas facultates, & licentias praetendentibus, sub excommunicationis latae sententiae poena, postquam harum litterarum notitiam habuerint, a qua non possint absolui, nisi a nobis, aut a Rem. Pontif. qui pro tempore fuerint praeterquam in mortis articulo, ne dictas Domos, & Monasteria ingredi audeant Ipsis vero Monasteriorum, & Conuentuum Abbatibus, Praepositis, Prioribus, & alijs Praesidentibus, quocumque nomine vocentur, & eorum Monachis, Canonicis, et Fratribus, siue Mendicantibus siue non Mendicantibus, sub priuatione officiorum, quae in praesentia obtinent, & inhabilitatis in posterum ad illa, & alia omnia, & suspensionis a Diuinis ipso facto. sine alia declaratione, incurrendis poenis, ne eas introducere, admittereue praesumãt. Non obstantibus, &c. Datum Romae 23 Octobris anno Domini 1566. Pontificatus nostri anno primo.

Prohibitio ingressus.

Poena apposita.

Confirmatio Gregorij XIII.

GREGORIVS *Episcopus, &c. Vbi gratiae & indulta, &c. Proinde Sanctimonialium quieti consulere, ac omnia quae illas a spiritualium rerum cogitatione, et exercitio auocant, impedimenta tollere, periculaque, & scandala ab eis remouere cupientes auctoritate praesentium reuocamus, & abolemus omnes, & quascumque licentias, ac facultates ingrediendi Monasteria, domos, & loca Monialium, ac etiam virorum quorumuis Ordinum, quibusuis, etiã Commitissis, Marchionissis, Ducissis, et alijs cuiuscumque status, & conditionis mulieribus, ac etiam omnes, & quascumque licentias ingrediendi Monasteria, Domos, & loca ipsarum Sanctimonialiũ quibuscumque viris etiã eiusdem status, & dignitatis &c. Inhibentes, eisdem, qui illas obtinuerunt, sub excommunicationis poena ipso facto incurrenda, super qua a nemine nisi a Romano Pontifice (praeterquam in mortis articulo) absolutionis beneficium possit impertiri, ne ipsarum licentiarum praetextu, Monasteria huiusmodi quouis modo ingredi audeant. Abbatissis vero, necnon Abbatibus, Conuentibus, & alijs Monasteriorum vtriusque sexus Superioribus, & personis districte praecipimus, sub eadem excommunicationis poena nec non priuationis dignitatum, beneficiorum et officiorum suorũ, ac inhabilitatis ad illa et alia in posterum obtinenda, ne in Monasteria, Domos, & loca sua, quemquã praetextu hmõi licentiarum, & facultatum ingredi faciant, vel permittant. Quin etiã sub eisdẽ poenis ipso facto incurrendis prohibemus, atq. interdicimus omnibus, et quibuscumque personis Ecclesiasticis, & saecularibus, ac ẽt Ordinum quorumcumq. etiam Mendicantium Regularibus, ne praetextu licentiarum ab Episcopis, vel a Superioribus, quibus illas concedendi casibus necessarijs tantum,* Ex decreto Concil. Trid. *tribuitur, ne Monasteria ipsa*

Reuocatio licentiarũ.

Poena.

Probib. ne praetextu licentiarũ 9c

Monialium pro libito, sed necessitatibus urgentibus dumtaxat ingredi, neue Moniales sub eisdem pœnis, illas aliter admittere præsumant. Non obstantibus, &c. Datum Romæ Idibus Iunij anno Domini 1575.

Primo Monast. ac domus. An comprehendantur horti.

Secundo quia dixi circa intelligentiam supradictarum Bullarum aliqua occurrere dubia. Ideo est primo aduertendum, quod licet ex verbis illis in Motu Pij V positis (Monasteria ac domos) posset dici, non comprehendi Hortos, Monasterij ipsorum Fratrum adhærentes; Cum, appellatione Monasterij, non veniant horti, iuxta Declarationem quamdam ab Innocentio IV. factam supra illud nostra Regula, (vt Fratres non intrent in Monasteria Monialium) Intelligi enim ait per Monasterij nomen, solum Dormitoria, Claustra, & Officinas interiores, sicut etiam declarauit Nicolaus III.

Habetur supra §. 4. & 10.

Ex verbis tamen Motus proprij Gregorij XIII. Nulli dubium est, illos comprehendi: non solum enim ipse Greg. vt Pius V. posuit Domos, et Monasteria; sed etiam addidit, (et loca sua,) Hortis quidem sunt Monasterij loca; quando scilicet ipsi Monasterio fuerint contigui; & ita practicatur: sed an Sacristia etiã comprehendãtur, adeo vt mulieres ibi intrantes, ac eas introducentes istis pœnis subijciantur?

An comprehendantur Sacristiæ.

Et respondendo dicitur, quod, cum hic tantum prohibeatur ingressus Monasterij, & per Monasterium intelligatur Claustrum Dormitorium, aliaque Officina interiores (vt supra est dictum) Ideo. si Sacristia taliter esset ab Ecclesia separata, quod non aliter, quam per ianuam Monasterij, vel per Claustrum posset in eam iri, tunc clarum esset, Mulieres ibi nullo modo ingredi posse. At si Sacristia taliter esset Ecclesiæ contigua, quod nisi pariete vno diuideretur, ac directe absque quod septa Monasterij oporteret ingredi, ibi perueniretur, Tunc multi dubitarunt, si Religiosi, ibi mulieres introducentes, incurrerent in istas pœnas; adeo vt ex Mendicantibus aliqui teneant, quod sic, iudicantes, Sacristias non tantum pro Officina Ecclesiæ, verum etiam pro Officina interiori Monasterij, Et quod faciliter possent scandalizari Sæculares, videntes ibi Mulieres intrare cum non sit solitum; Aliqui vero alij, tenent contrarium, & admittunt in eam Mulieres, Confessionis caussa. Verum, Prælati circa hoc, esse debent valde circumspecti, examinando bene, si ex hoc posset, nec ne, scandalum aliquod, vel Fratrum inquietudo oriri; quæ sunt potissima rationes, quibus motus Summus Pontifex hanc fecit prohibitionem, & ita se regulare, si non velint errare.

2 Qua ætate debeant esse mulieres Nauarr. in Manu. c. 25. nume. 143. in addit. c. 28. & in ca. statuimus enim 49.

Aduertendũ quod sub nõie Mulierũ, quæ hic prohibitæ sunt intrare, possemus dicere illas tantum comprehendi, quæ fuerint talis ætatis, qua in coniunctione cum hominibus, affinitas contrahitur, dirimens matrimonium iam consummatum, iuxta cap. Fraternitatis, & cap. vltimo, & penultimo in decretali titu. de eo qui cognou. consang. Vel dicamus, & forte melius, quod requiritur, vt sint maiores sex annis, cum tunc non sint iam in ætate infantili, & habeant iudicium peccandi. Adeo, quod si quis ingredi faceret Monasteria aliquas mulierculas minoris sex annis, pœnas illas non incurreret; & hoc comprobatur a Nauar. pluribus in locis resoluendo, quod Paruulæ infantes intrantes monialium Monasteria, non incurrunt in pœnas, Conc. Trid. sess. 25. de Regul.

3 Postquã notitiã habuerint. Nau in manu. c. 27 nu. 16.

Aduertendum, quod ex illis verbis (Postquam horum notitiam habuerint) colligitur nullas mulieres hanc excommunicationem incurrere, nisi postquam huius prohibitionis notitiam habuerint: Si enim ignorarent, non incurrerent: Cum nullus maiorem excommunicationem incurrat, nisi contumax fuerit, & mortaliter peccauerit: Et ignorantia (dummodo non sit crassa) humani iuris, aliquod atrox peccatum, cum excomunica. vel censura alia, prohibentis, excuset, vt dicit Siluest. & Nauar. in Manua. cap. 27. num. 16.

4 Introducere, admittereue.

Aliud aduertendum est, quod ex illis verbis (ne eas introducere, admittereue præsumant) non solum in istas pœnas Bullæ illi incurrunt, qui Mulieres aliquas in Monasterium introduxerint, vel intrare permiserint sed illi etiam, qui postquam ingressæ fuerint, cum ei loquuntur, ac associant deambulando; prout sic Doctores, exponendo verbum illud (admittereue) tenent: dicunt enim verbum illud magis esse generale quam

illud

illud aliud (introducere) & comprehendere tum inducere, tum etiam recipere, & associare.

Est etiam notandum, quod licet, ex prima facie verborum istorum (introducere, admittereve) videantur, introducentes tantum, & admittentes comprehendi, & non Prælati illi, qui eas sic admitti, & introduci iuberent: cum lex pœnalis iubens aliquid, contra facientes, non comprehendat mandantes, & consentientes. Aliud tamen est dicendum, quod videlicet ipsi etiam Prælati mandantes comprehendantur; alias enim, si ipsi tantum admittentes, & recipientes comprehenderentur, faciliter quidem legis mens defraudari posset. Ipsi enim Prælati possent alicui laico demandare, vt illas introduceret, qui in suspensionem a diuinis, & in priuationem, & inhabilitationem Officiorum ordinis, minime incurreret. Et hoc clarius liquet ex verbis positis a Gregorio, cum inquit (Ingredi faciant, vel permittant.) Et sic etiam tenet Nauar. in Man. ca. 27. num. 150. excom. 61. Nauar.

Item notandum, quod per illud verbum (admittereve præsumant) excluditur ille a pœnis istis, qui aliquam mulierem in Mon. pro aliquo bono fine absconderet, vel introduceret. Imponuntur. n. istæ pœnæ contra eos, qui temerario ausu, & præsumptione introduxerint. Ita quidem sonat uerbum supradictum (præsumant.) Et sic Nauar. in repe. c. Statuimus. 19. q. 3. nu. 62. ait quod Prælati, vel Fratres illi, qui in suis Monaster. admisissent Mulieres, antequam huius Motus proprij notitiam habuerint, vel post; Ante tamen notitiam eius vere intelligentia, vel ex obliuione, vel inconsideratione, aut animi simplicitate, nullo pacto istas pœnas incurrerunt. Præsumant Nauar.

Ideoque sint cauti Prælati in inquirendo cum diligentia, quando aliqui ex suis subditis, fuerint in hoc delicto hic prohibito, si fuit necne cum malitia, vel præsumptione factum, & inuenientes sufficientia indicia ad eorum animi sinceritatem, ac simplicitatem (quamuis aliqua incurreris uenialis incuria) ne eos inquietare uelint, vt quærant suspēsionis dispensationem, sed eos, aliqua alia salutari pœnitentia tali eorum inconsiderationi conueniente, puniant. Nota:

Et sic etiam per idem verbum (præsumant) excludi ab his pœnis videntur illi, qui caussa curationis alicuius infirmitatis (quando scilicet, non posset aliter curari, nisi ope, & arte illius, nec infirmus posset in Ecclesiam, vel alibi extra uenire) mulierem aliquā, cum honestis personis associatam, cum licentia Prouincialis, vel Guard. in infirmariam, ubi frater infirmus maneret, introducerent; Cuius ratio esse potest, quia defensio uitæ, & salutis propria, est de iure naturæ, nec necessitas habet legem: Ac etiam comprobatur a simili, ex illa Sac. Conc. Trid. dispositione sess. 25. cap. 5. de Regular. ubi prohibens ne Moniales septa Monasterij egrediantur, statim subnectit, dicens: Nisi ex legitima caussa ab Episcopo examinanda. Idemque ordinauit Bonif. VIII. dicendo, quod neque ipsæ Moniales egredi, nec alia honesta persona ingredi, eas uidendi caussa, debeant, nisi aliqua urgente necessitate, quæ erit periculosa aliqua infirmitas. Et Pius V. etiam in quodam Motu proprio, eas egredi permittit ex caussa ignis, infirmitatis, lepræ, pestilentiæ. Quod ampliando Nauar. in d cap. Statuimus, 19. quæst. 3. numero 48. ait, esse pariter intelligendum, in omnibus alijs similibus infirmitatibus, licet non contagiosis, adducens quoddam Breue Gregor. XIII. vbi in alijs infirmitatibus licentiam concessit. Nota hunc casum. Vt in c periculoso de stat. reg li. 6. & habetur sup. tit. Clausu. monialiū. §. 1.

Vnde, cum propter eamdem caussam infirmitatis, licitum sit monialibus monasterio egredi, domusque sæcularium adire, ubi per multos dies oportebit morari, absque quod aliquam pœnam incurrant, nec ipsæ, neque eas in suis domibus recipientes; Cur non erit etiam Religiosis licitum, ingredi facere in Infirmariam, mulierem aliquam, procura suprad. absque quod pœnas incurrant? Et quidem quando sic Prælatus, supradictis obseruatis conditionibus, associatam uidelicet, cum honestis alijs personis &c. talem mulierum intromiserit, non aliter dici posse arbitror, quam bono ac sincero animo illud facere.

Hic

Nota hoc dictum.

Hic autem in Motu proprio, ij tantum, qui ausu præsumptuoso contrauenerint, pænis supponuntur: quæ verba multum ponderari deberent, pro nonnullorum occurrentium decisione.

7 Declaratio Pij V.

Item est ponderandum, quod Pius V. declarauit, quod caussa processionis, Vigiliæ, Missæ, Tumulationis defunctorum, vel alterius cuiusuis officij, poterunt ipsæ mulieres intrare, & in claustrum, & in alia loca ipsorum Religiosorum, quando ipsa opera pia celebrabuntur: dummodo, in officinas interiores non admittantur. Et quod, quando in aliqua Ecclesia Fratrum Minorum prædicaretur, & præ multitudine non possent aliter mulieres intrare, nisi per claustrum, vel alium locum Fratrum, tunc eis licebit: dummodo directe ad Ecclesiam pergant. Quam declarationem referri ait Auctor expositionis Bullæ Cruciatæ, fol. 511. in quadam ordinatione Generali suæ Religionis, habita an. 1583. Toleti.

Intelligentia supradictæ declarationis.

Circa quam declarationem, cum dicatur ibi (ex caussa Processionis) quæritur ab ipso Auctore expositionis Bullæ Cruciatæ, An posset Prælatus aliquis mandare, vt aliqua fieret Processio extraordinaria, vt illius occasione, possent mulieres dicta loca intrare? Et iam resoluit, quod licet prima fronte videatur dicendum quod sic; quia, cum lex non distinguat, nec & nos debemus distinguere: & hic non dicatur de Processione ordinaria, vel extraordinaria: sed absolute (ex caussa Processionis) secundum tamen rei veritatem, ait, illum non excusare de peccato, & de pænis hic taxatis; quia Summus Pontifex in sua Declaratione prætendit tantum scrupulos remouere, & illud tantum concedere, quod recta ratio in aliquo casu dictat, & non dare relaxationis incentiuos, libertates, vel abusus, sicut in alio casu probat Corduba; Et hoc conualidatur, quia, quando Summus Pontifex concedit, ut toties quoties &c. Visum est solum concedere discretum, & prudentem vsum, sicut ait Michael de Palatio post alios in 4. dist. 20. disp. 3. fol. 433.

Lib 99 q. 37. prop. 3. fol. 473.

Plarius.

Dubitatur etiam, dum dicitur (caussa Processionis, vel Vigiliæ) quia si tales mulieres, tum per istos tum etiam per alios malos respectus intrauerint, an huiusmodi pænas incurrent? Et concluditur, quod non; cum Ecclesia non iudicet de occultis, iuxta id, quod late tradunt Corduba in lib. 99. quæst. 35. Et Castro lib. 2. de leg. penul. cap. 15. fol. 608. Et etiam si aliquo actu exteriori peccarent: quia, cum hic excommunicentur mulieres illæ, quæ in aliquibus locis prohibitis admissæ fuerint, & in casu isto, iam sunt admissæ in locis quandoque licitis, & concessis (licet ad peccandum vetitis) clarum est pænas istas non incurrere.

Et dum dicitur (vel cuiusuis alterius officij) hoc sane debet intelligi de officijs similiter pijs; vt per verba sequentia magis liquet, dum dicitur (quando in illis celebrabuntur dicta opera pia.) Ac illa pia officia dicentur, quando ex aliqua caussa, vel prædicabitur in claustro, vel quando in capitulo fieri solet cæremonia lotionis pedum in cæna Domini, vel dabitur alicui nouitio habitus; vel quis fiet professus. Debent tamen Prælati bene aduertere, ne alias interiores officinas intrare eas permittant.

8 Per pœnam priuationis officiorum quid intelligatur.

Aduertendum, dum dicitur (sub priuatione officiorum, quæ in præsenti obtinent, & inhabilitatis &c.) quod huiusmodi officia sũt Generalatus, Prouincialatus, & eorum Commissariatus, Guardianatus, & Vicariatus, vel loci Præsidentatus, secundum quamdam ordinationem factam in Capitulo Toletano Fratrum de Obseruantia, &c.

Ex quibus verbis liquet, Diffinitores ex hoc minime esse priuandos, ac pro Discretis, & Diffinitoribus Capituli Prouincialis, vel Generalis eligi posse. Bene tamen verum est, quod veniunt priuati, propter excommunicationem incursam a Gregorio XIII. positam, tum quoad electionem actiuam, cum etiam quoad passiuam. Et per suspensionem a diuinis, acceptando electionem de se factam, vel alios eligendo, grauiter peccarent.

9 Quid per suspensionem

Aduertendum, dum dicitur (& suspensionis a diuinis) quod per hæc verba intelligitur eos suspendi ab exercitio Ordinum, quos habent, propter quod non possunt aliquod

Sacra-

Sacramentum administrare cum sollemnitate, nec sollemniter orationes in Choro, nec Euangelium cantare, nec cereos deferre, ac tandem sunt suspensi ab omnibus annexis ordinibus, licet sint Ordines minores; & illa exercendo irregularitatem incurrunt. Sunt etiam suspensi ab alij Diuinis officijs, quæ non sunt ordinibus deputata ut in Ecclesia, vel extra fiant (exceptis Horis canonicis, quæ priuatim a suspenso sunt dicendæ.)

a diuinis intelligitur.

Officia autem diuina Ordinibus non deputata, sunt cantare in Choro cum alijs, Cantare defunctorum responsoria, seu litanias, Baptizare sine sollemnitate, recipere Sacramẽta (nisi in casu necessitatis) auscultare Missam, acceptare electionem de se factam, Excommunicare, & Beneficia conferre. Verum, si ille qui a Diuinis sic fuerit suspensus, ista officia ordinibus non deputata durante suspensione perageret, quamuis peccaret, non tamen irregularitatem incurreret, sicut docet Nauar. & Couar.

Nauarr. in Man. ca. 27. nu. 178. Couar. in c. Alma. 2. p. q. 2. nu. 2.

10 *Est notandum, quod Gregorius XIII. supradictis pœnis, pœnam addidit excommunicationis Sedi Apostolicæ reseruatæ, ut ex sua confirmatione constat. Ita quod in istas pœnas incurritur ipso facto, absque alia declaratione, ut in Motu proprio Pij V. dicitur.*

Pœna excõ. Notãda circa pœnas.

11 *Notandum est, an committens occulte delictum hic uetitum incurrat istas pœnas? Ad quod, licet Auctor expositionis Bullæ Cruciatæ ex professo hanc quæstionem tractãs, nonnullos citet Doctores, ac per aliquas respondeat conclusiones; Nos tamen, breuitati studendo, dicimus, quod committens realiter (& non cum sola intentione,) occulte delictum hic prohibitum, ipso facto in excommunicationem incidat, licet in foro exteriori probari non possit. Et dum ponitur pœna suspensionis, est sciendum, quod licet delictum fuerit omnino occultum, statim tamen, sine aliqua declaratione, incurritur in illam, quã conclusionem tenet Corduba contra Castrum, & Nauar. multosque alios, ac eam approbasse, uidentur Patres Conc. Trid. sess. 24. c. 6. de reform. quando ibi Episcopis datur auctoritas dispensandi in omnibus irregularitatibus, & suspensionibus a delicto occulto prouenientibus. Ex quo infertur, quod religiosi admittentes occulte mulierem aliquam in monasterio, incidunt in pœnas huius Motus proprij ipso facto, absque aliqua alia declaratione. Et licet a Doctoribus, contrariam partem tenentibus, fuerit dictum, non prius quemquam suspensionem incurrere, quam a iudice fuerit hoc declaratum, nos tamen dicimus, illud intelligi esse verum, quando in Decreto hoc modo dicitur (incidant in suspensionem, vel sint suspensi ipso facto) & nihil amplius dicendo, sed quando ultra additur (sine aliqua declaratione) ut in isto Motu proprio ponitur; Tunc dicimus non opus esse Iudicis declaratione. Et hæc responsio ex his colligitur, quæ late tradidit Corduba in sua quæstione. q. 3. allegando Caietanum, & Couarruuiam, & ita hanc censuram fore intelligendam, Pius V. viua uocis Oraculo, pluribus Regularibus declarauit, & eodem modo seruari Gregorium præcepisse Summo Pænitentiario, reliquisque officialibus sacri Officij pœnitentiariæ, testatur R. Pater Magister Ioannes Baptista Antonuccius Ordinis S. Augustini in Catechesi Neapol. fol. 227. Et ita etiam scribendo pluribus verbis interpretari ait Nauar. in quodam comment. de vita, & professione Religiosorum, & Monialium.*

Sil. ti. crim. q. 2. Couar. in ca. Alma mat. p. 1. §. 2 nu. 10. fol 23. Turrec. in c. de his: Cast. lib 2: de leg. pen. cap. 15.

De pœna suspẽ. ipso facto incur.

Hoc tamen intell. in pœnis spiritualibus, secus autem ĩ corporalibus, ut dixi sup. fol. 198.

In declarat. Bullę de largitio mun. Auctor. Cathechesis Neapolita.

12 *Idem dicendum esse, de pœna illa priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, taxata a sacra Congreg. Card. contra eos, qui ad monialium monast. iuerint, multi doctissimi viri in alma Vrbe Roma tenent. Sed est aduertendum, quod licet Religiosi modo supradicto ex delicto occulto perpetrato incurrant istas pœnas ipso facto, nullus tamen eorum erit obligatus statim relinquere, & renuntiare officium quod habet, quando per huiusmodi renunciatum, suum delictum posset manifestari, ac fama honorque amitti, & ita tenent Nauar. Sotus, Cast. & Cord. Verum ipsi Religiosi, ad procurandam sibi secreto dispensam sine mora medijs quibuscumque possibilibus utentes ad talia officia renuntiandum, sint solliciti.*

De pęna priuationis uocis actiuæ, & passiuæ. Admon.

13 *Est aduertendum, quod Illustrissimus Cardinalis Alexandrinus, nomine aliorum Cardinalium Congregationis, nostris Prælatis, anno 1584. respondit, in Monasterijs, seu*

Declaratio Cardinalis circa loca noua.

locis nostris, quæ sunt in fieri, vel in qua, dum fabricantur, adhuc conuentus ad ibi morandum non fuerit introductus, sed solum ibi aliqui habitauerint Fratres, pro fabricæ potius seruitio, quam aliter, clausuram nullam esse talem, vt si mulieres intrarent, pœnas propterea in supradicto Motu proprio contentas incurrerent. Idemque debere dici, ait, de Domibus, seu Infirmarijs in ciuitate positis, cum nec Ecclesiam, nec Conuentum habeant.

Secundum caput. *Circa autem secundum supra notatum: Quis videlicet possit a supradictis pœnis absoluere?*

Primo. *Dico primo, quod ab excommunicatione solus Summus Pontifex, vel suam habens auctoritatem, cum iam in isto Motu proprio sibi eam reseruet. Dixi (vel suam habens auctoritatem) quia quilibet confessarius ab ordinario approbatus, poterit eos absoluere, qui Bullam Cruciatæ, vel aliam similem habuerint, & hoc semel in vita, & in morte infra annum publicationis illius.*

Item Patres Confessores Societatis Iesu, ab ordinario approbati, possunt absoluere toties quoties, per concessionem quamdam Pauli 3. eãdemque auctoritatem habent Frat. Min. Reg. Obser. per ordinarium approbati, per Bullam Clem. 7. qua possunt ipsi, omnibus Priuilegijs, & facultatibus concessis, & concedendis omnibus alijs Religionibus, gaudere.

Quę ĩcipit cũ inter cũ ctas, edita anno 1545.

2 *Dico secundo, quod a suspensione a Diuinis possunt etiam virtute Bullæ Cruciatæ, semel in vita, & in morte, vt supra, absolui, sicque absoluti possent administrare actus ordinibus annexos, a quibus erant suspensi, dummodo tamen, suspensio illa non fuerit in iudicio deducta.*

3 *Dico tertio, quod nullus confessor, absque expressa Summi Pontificis auctoritate, poterit pro officijs, quæ habent, vel habere possunt eos habilitare. Priuatio enim, & inhabilitatio, quoad officia, non sunt censuræ ecclesiasticæ, quæ possint ex virtute Bullæ absolui, sed potius quædam pœna, a qua minime Bulla posse absoluere concedit.*

Habetur supra tit. ablo lut. extraordin. quoad Fratres. § 3. & 4. fol. 24. *Item est nota quod per quamdam amplissimam Eug. 4. Concessionem Fratrib. Minor. Reg. Obser. datam, possũt ipsi Fratres, & per consequens omnes alij participantes, ab ista inhabilitate, & alia simili absolui, vt possint officia, & dignitates ordinis tenere, & hoc semel in vita. Et per confessores a suis Prælatis deputatos. Sed, vt huiusmodi indulto possint gaudere, debent septimana qualibet per annũ integrũ, septem psal. pœn. cũ litanijs recitare. Videatur tamen id, quod dicit Collector in supradicto §. 4. circa recitationem septem psal. fol. 24.*

Dico 4. quod Prouinciales Ord. S. Dom. in Hispania, & per viam communicationis, omnes Prouinciales aliarum Religionum, eorum Priu. participantium, possent in foro cõscientiæ suos subditos absoluere, non solum a suspensione a Diuinis, sed etiam ab alijs pœnis in præsenti Motu proprio contentis, habilitantes eos ad officia habita, & habenda: Et hoc, quando, s. secreto mulieres admiserint in Conuentu. Quæ quidem facultas, colligitur ex illa Bullæ Pij V. Prouincialib. Ord. Præd. in Hispania concessa; In qua conceditur pro suis subditis in foro conscientiæ tota illa auctoritas, quæ a Sac. Conc. Trid. Episc. conceditur pro suis, vt possint, s. dispensare in omnibus Irregularitatibus, & Suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus (illa excepta quæ oritur ex homicidio voluntario, & in iudicio non fuerit deducta) de qua latius dixi supra in verbo, Absolutio, fol. 49.

Hæc Bulla Pôtif. in fine Compẽ: ponitur. Sess. 24. c. 6.

Dubium. *Sed dicet aliquis, quod Concilium dat solum Episcopis dispensandi auctoritatem in Irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus, ideo maior auctoritas Prouincialibus non datur pro suis subditis: Et idcirco videtur, quod, quamuis Prouinciales ipsi possint, in casu huius Motus proprij, a suspensione a Diuinis absoluere, non poterunt tamen dispensare in priuatione, & inhabilitatione officiorum, cum ista, proprie loquendo, dici non possint suspensiones, quæ est vna ex censuris ecclesiasticis; sed potius pœna; Ad hoc tamen respondetur per auctorem exposit. Bullæ Cruciatæ, quod,*

Respons.

licet

licet priuatio, & inhabilitatio in suo rigoroso, & stricto significatu, non sint, nec suspensio, nec alia Ecclesiastica Censura: attamen multoties, Irregularitas, Depositio, Priuatio, Inhabilitatio, ac Degradatio, in lato significatu appellantur Suspensiones: prout aduertunt Innocentius, multique alij Doctores, & notat Nauar. in Manu. latino c. a. 27. nume. 152. in fine. Innocen. c. quæsiti. de verb signi.

Vnde ex hac doctrina concluditur, Episcopis a Conc. Trid. esse concessum dispensare posse in Priuatione, et Inhabilitatione, in quam sui subditi ex delicto aliquo occulto incurrissent. Et supradictus auctor expositionis Bullæ refert, quod doctissimus Doctor Frexa, totius Archiepiscopatus Valentiæ Prouisor, ita communiter practicari, ei dixit. Et sic si Episcopi talem habent auctoritatem, habebunt etiam illam Prouinciales supradicti. Verum, debent ipsi Prouinciales aduertere, quod, quamuis Episcopis concedat Concilium posse hanc auctoritatem delegare, eis tamen est denegata in Bulla Pij V. Cum dicat, quod ipsi per se ipsos tantum illud possunt. Ita tradit Abbas in c. at si. nu 7. de iudic js, & Inn. in c. si. de excel. Prælatorũ.

Nunc autem, idem etiam possunt per communicationem Priuilegiorum concessorum a Sanctiss. Papa, nostro Gregorio XIIII. Congregationi eorum, qui Ministri infirmorum appellantur, anno 1591. quorum Præfecto generali inter alia conditur, vt per se, vel per alios a se deputatos, omnes suos subditos possit absoluere ab omnibus peccatis, & a quibusuis censuris, & pœnis a iure, vel ab homine (non tamen nominatim) quomodolibet promulgatis, & ab omni Irregularitate (excepta Homicidij voluntarij, Mutilationis membrorum, & Bigamia) in foro conscientiæ tantum. Nec non, cum eis si opus fuerit, etiam cum rehabilitatione, & abstersione inhabilitationis, & infamiæ macula, dispensare. Priuilegiũ eorum qui Ministri infirmorũ appellantur, habetur supra fol. 20.

Ac concedit, vt defectum Natalium, etiam ex adulterio, sacrilegio, incestu, prouenientem, patientes ad sacros ordines promoueri possint. Rehabilitatio& absterlio infamiæ

Necnon ad quascumque dignitates, administrationes, & officia dictæ Congregationis eligi, & adunari posse; vt latius ponitur supra in verbo Dispensatio. Cum defectu natal. patiẽtib. dispenſ.

Aduertendum est etiam pro hac materia, quod per Greg. XIII. ex sententia Congregationis Conc. Trid. F. Andreæ Amodeo, tunc Zeloso Italiæ Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula, quærenti, An per supradictum Pij V Statutum censeretur derogatum suæ Regulæ Concessioni huic, vt singulæ Dominæ de stirpe Regia procreatæ, ac etiam omnes huius Ordinis Fundatrices, quæ locorum eiusdem Ordinis septa communiora videre postulauerint, eadem honeste cum sua comitiua intrare, ac deuote visitare tolerentur. Fuit declaratum non censeri derogatum, quoad Reginas, vel Fundatrices dumtaxat: Ita refertur in Actibus trium Capitulorum ipsorum Fratrum, a Passarello compilatis fol. 226. Pro fratribus Minimis.

Et hæc sint dicta (saluo semper meliori iudicio) pro huiusmodi materia ingressus Monasteriorum Monialium, ac Religiosorum.

INQVISITORES HÆRETICÆ PRAVITATIS.

Distinctio materiæ inferius annotata.

Irca materiam Inquisitorum hæreticæ prauitatis habentur in Priuilegijs Fratrum Minorum, & aliorum Mendicãtium ea quæ sequuntur. Collectio

Primo ponitur auctoritas Generalis Ministri super Fratres, qui fuerint Inquisitores, ac etiam super alios Fratres in huiusmodi casu §. 1. & 2.

Secundo apponitur exemptio omnimoda a quibuslibet Inquisitoribus; & præsertim ne Fratres Minor. cum fuerint Inquisitores procedant contra Fratres Prædicatores, nec e contra. Et hoc a §. 3. vsque in finem.

CLE-

1 *Generalis Minister.*

CLEMENS IV. concessit Generali Fratrum Minor. vt Fratres eiusdem Ordinis, qui ad inquirendum cõtra hæreticam prauitatem, seu ad alia huiusmodi negotia fuerint a Sede Apostolica deputati, possint libere, ac licite remouere, seu reuocare, & penitus transferre; ac eis, vt supersedeant iniungere, aliosque substituere, si expedire viderint; & in eos, si contrauenerint, Censuram Ecclesiasticã exercere. Ac etiam concessit, quod quilibet Minister Prouincialis, vel eius Vicarius eiusdem Ordinis, possit id ipsum facere in sua Prouincia circa Fratres suos, quibus ab eadem Sede similiter contigerit committi. Non obstantibus aliquibus litteris, vel indultis Apostolicis impetratis, vel in posterum impetrandis; quæ de hoc non fecerint mentionem. B. fol. 57. & ffo. 141. concessione 326.

Prouincialis Minist.

2 *Pro Fratr. Prædica. et Minorum.*

SIXTVS IV. concessit, quod Generales Ordinum Prædicatorum, & Minorum possint examinare gesta per Fratres Inquisitores suorum Ordinum & querelas contra illos propositas audire, ac super illis (quantum eis iustũ, & æquum videbitur) statuere, & ordinare; & si eos in aliquo deliquisse inuenerint, illos, iuxta excessuum exigentiam, etiam per eorum ab Officio amotionem, ac alias corrigere, & punire. Dictosque Inquisitores, secundum quod æquum, & iustum, aut necessarium videbitur (non tamen in vna, eademque diœcesi) multiplicare libere, & licite valeant. B. fo. 66. Et ffo. 149. concessione 366.

3 *Pro Fratr. Prædica. et Minorum.*

Idem Sixtus statuit, vt Fratres Inquisitores Ordinis Prædicatorum, in Fratres Ordinis Min. & e contra, Fratres Inquisitores Ordinis Minor. in Fratres Ordinis Prædicatorum quoscumque, Officio Inquisitionis huiusmodi fungi, illudque exercere nullatenus possint, absque Sedis Apostolicę licentia speciali, de præsentibus litteris specificam, & expressam faciẽte mentionem. B. fo. 66. Et ffo. 149. concessione 366.

4 *Pro Fratr. Carmelit.*

Idem Sixtus, omnes Fratres Ordinis Carmelitarũ, ab omni Iurisdictione Dominio, & Potestate Inquisitorum hæreticæ prauitatis, prorsus & omnimodo exemit, ac perpetuo liberauit. Ita quod huiusmodi Inquisitores, etiamsi sint Ordinum Mendicantium, quauis occasione, vel caussa, cõtra personas dicti Ordinis nullatenus inquirere, procedere, aut iurisdictionem aliquam in eosdem exercere quoquo modo valeant, sub excommunicationis latę sententiæ pœna, quam quilibet contra faciens eo ipso incurrat. Et voluit, quod solum teneantur coram Romano Pontifice, aut sui Ordinis Protectore, vel Cameræ Apostolicæ Generali Auditore, in caussis fidei, aut Officium Inquisitorum concernentibus, respondere. Ac decreuit irritum, & inane si secus super ijs quidquam, quauis Auctoritate, etiam Apostolica, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. B. fo. 112. Et ffo. 196. concessione 489.

Excommu.

5 *In fauorẽ Fr. Confes.*

Idem Sixtus statuit, quod Inquisitores hæreticę prauitatis, quicumque fuerint, habeant facultatem procedendi contra eos, qui asseruerint, quod confessi Fratribus Mendicantium Ordinum, teneantur confiteri eadem peccata Rectoribus Parochialium Ecclesiarum. B. fo. 61. Et ffo. 144. concessione 353.

6 *In fauorẽ Fr. Minor. & Prædic.*

INNOCENTIVS VIII. approbauit, & confirmauit litteras suprascriptas Sixti in §. 2. & firmiter obseruari debere, ac robur perpetuę firmitatis obtinere decreuit, proque potior cautela eas de nouo statuit, & ordinauit. Ac vniuersis, & singulis Inquisitoribus hæreticæ prauitatis Prędicatorum, & aliorum quorumcumque Ordinum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium professoribus, & Clericis sæcularibus per vniuersum Orbem prohibuit ne, prætextu cuiuscumq; potestatis, & facultatis eis attributæ, seu attri-

attribuendæ super inquisitione huiusmodi, quantumcumque amplissimæ, cõtra quempiam Ordinis Minorum professorem procedere, & inquirere, aut officium suum exercere quoquomodo presumant. Et quod, si forte præsumpserint aliquos ex dictis Fratribus Minoribus capere, seu carceribus mancipare, debeant remittere Fratres ipsos sic captos, infra triduum (postquam de præsentibus litteris notitiam qualitercumque habuerint, aut requisiti fuerint) ad ipsorum sic captorum, & detentorum Superiores, per omnia illæsos, & sine mora; per eos, iuxta Iuris formam, & Regularia Instituta debitis pœnis puniendos. Super quibus dat Conseruatores omnes Ecclesiarũ Prælatos; imponendo graues pœnas in contrariũ qualitercumque facientibus. B. fo. 57. Et ffo. 52. concessione. 60. *Correctio.*

7 LEO X. litteras immediate suprapositas Innoc. VIII. inseruit de verbo ad verbum, & approbauit, & innouauit, ac sui scripti patrocinio communicauit, decernens illas ab oĩbus debere inuiolabiliter obseruari, proq. potiori cautela, omnia, prout per suos prædecessores prohibita, statuta, ordinata, & concessa fuerunt, prohibuit, statuit, ordinauit, & de nouo concessit. Non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus. B. ffo. 21. conces. 64.

8 Idem Leo postea informatus, quod aliqui Inquisitores (non obstantibus supradictis) attentabant procedere contra quosdam Fratres Minores, præcepit, & mandauit Inquisitoribus præfatis Apostolica, vel quauis alia Auctoritate, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, & plenitudine potestatis, etiam consistorialiter, in quibusuis Mundi partibus, sub excommunicationis sententia, & priuatione omnium, & singulorum beneficiorum, & officiorum ecclesiasticorum, quæ obtinent, ac inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda; & alijs pœnis in litteris aliorum prædecessorũ suorũ contentis; quas contra faciẽtes ipso facto incurrere voluit, ne de cetero contra dictos Fratres Min. super caussis prædictis, nec super quibusuis alijs ad suum Inquisitionis Officium pertinentibus, se intromittere, testes examinare, & alios processus agitare præsumant. Et voluit, quod si forte ad aliqua de præmissis se intromiserint, aliquos Fratres capiendo, testes examinando, aut scripturas recipiẽdo, Fratres ipsos personaliter, ac dicta testium examinatorum, & quoscumque processus factos, & scripturas prædictas, super caussis huiusmodi quomodolibet concernentes, Ministris Prouincialibus, alijsque prædictorum Fratrum Minorum Prælatis, seu Superioribus, in locis illis, in quibus Inquisitores præfatos residere contigerit (nullis apud se retentis copijs, aut trãsumptis, vel notis) infra sex dierum spatium; postquam præsentium notitiam quomodolibet habuerint, realiter, & cum effectu restituant; ut Fratres huiusmodi delinquentes (si qui forte fuerint) iuxta excessuum, & delictorum exigentiam, per Prælatos, & alios Superiores dicti Ordinis Minorum, secundum formam litterarum Apostolicarum suorum prædecessorum castigari debeant. Super quibus etiam aduersus contra facientes, dat Conseruatores omnes Ecclesiarum Prælatos, cum magnis non obstantijs. B. ffo. 20. concessione 63. *In fauorẽ Frat. Min. Obser. Excommunicatio. Correctio.*

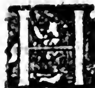
9 CLEMENS VII. exemit de nouo Fratres Minores Regularis Obseruantiæ ab Inquisitoribus hæreticæ prauitatis, & sub protectione sua, & Apostolicæ Sedis eos suscepit. Ipsisque Inquisitoribus, sub excommunicationis sententia, & Officiorum suorum priuatione, inhibuit, ne de dictis Fratribus, etiam ratione criminis hæresis, quomodolibet se intromittere præsumant. Sicque per quoscumque, tam ordinaria, quam delegata, & mista auctoritate fungẽtes Iudices, & personas, vbiq. iudicari, cognosci, atq. decidi debere; sublata eis, & cuilibet eorum quauis aliter iudicandi, cognoscendi, & decidendi *Exemptio. Excommunicatio.*

facultate. Necnon irritum, & inane, si secus super ijs a quoquam, quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. B.

Addit Cappuccinus. Et per Breue, quod incipit Propter labem lutherianam, vult, vt inquisitores teneantur solummodo eos præmonere, & infra mensem, a die monitionis computandum, expectare remedia, cum effectu adhibenda contra suspectos de heresi ab his, qui debent; prout ibi continetur, &c.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In § 8.

OC, quod in §. 8. disponitur, hodie non habet locum, per Constan. 67. Pij. IIII. anni 1552. ut in Bull. ubi Inquisitoribus conceditur, posse contra quoscumque Regulares procedere, illosque punire, dummodo tamen non sint prauenti in Inquisitione ab eorum Prælatis; (scilicet, si ipsi Prælati prius inceperint de eo cognoscere, q Inquisitores inquirāt.) Et, ut Prælatus ipse legitime possit in tali caussa procedere, erit expediens habere Directorium Inquisitorum, & maxime illum cum scholijs, ad hoc, ut secundum illud, possit se in inquisitione & punitione regulare. Nec hoc Priuilegium est annullatum a Concil. Trident. per id, quod dicitur, Sess. 5. in fine, & Sess 6. de reformat. cap. 3. cum sit, quod in Sess. 5 tantum dicat, quod Episcopi procedant contra Prædicatores, errores, vel hæreses prædicantes Et in Sess. 6. dicat, quod possit procedere contra Fratres extra suum Ordinem degentes. Ex quo infertur, quod in alijs casibus, vel delictis a Fratribus quomodolibet perpetratis remanet, vt obseruetur modus datus in Sess. 25. tit. de Regular. c. 14. vt videlicet, seruetur honor, & Reputatio Religionis; cum intus & non extra Religionem concedatur ibi, fieri punitio a Prælatis; Nec obstat dictum Directorium impressum ann. 1585. supradictæ Constitutioni 67. Pij IV. (cuius meminit in 3. libro suorum scholiorum,) in scholia. 94. dicens, Religiosos non esse in huiusmodi processationis, & inquisitionis suorum Regularium possessione, assignans pr ratione, cum non sint experti in examinando, & interrogando. Nam ad hoc faciliter potest responderi; quod ex practica ipsiusmet Directorij in principio tertiæ partis editionum Nicolai Cymerico. num. 67. & sequenti, & in tertia libro suorum scholiorum, in scholio 14. & sequenti, ubi datur modus procedendi in inquisitoribus, ipsi Regulares possent in hac materia fieri practici. Itaque quotiescumque ipsi Prælati ostenderi ut se diligentes fuisse in inquisitione, & processisse, non ut vsurparent sibi iurisdictionem, sed tantum, conseruarent se in concessionibus eis a Sede Apostolica factis & seuerius processisse, quam ipsi Inquisitores fecissent, Tunc ipsi Prælati potius essent ab ipsis Inquisitoribus laudandi.

INTERDICTVM.

Distinctio materiæ Interdicti.

Collector.

DVERTENDVM, quod earum Concessionum, quæ in Priuilegijs Fratrum Mendicantium circa Interdictum habentur quædam attinent ad Modum se habendi, tempore, quo ab omnibus seruatur, uel seruari debet Interdictum. Et hæc ponuntur primo loco. ¶ Alia vero pertinent ad suspensionem Interdicti in certis Festiuitatibus, ac circa modum quo tunc se possunt habere Fratres. Quæ ponuntur successiue secundo loco. ¶ Nonnulla vero concernunt familiares, & procuratores Fratrum. Et hæc vltimo loco collocantur.

INTER-

INTERDICTVM I.

NNOCENTIVS IIII. concessit, vt cum Fratres Mino. ad loca Interdicto supposita venire contigerit, possint in eis, (excōmunicatis, & interdictis exclusis) submissa voce, & nō pulsatis cāpanis, Diuina officia celebrare; nisi id fuerit eis specialiter prohibitum. B. fol. 21. Et ffo. 105. conce. 224. 1 *Celebrare diuina.*

Aduertendum, quod hoc est iam ius commune, per capitulum Alma mater, cum ibi notatis. *Collector.*

¶ CLEMENS IV. concessit, vt cum generale Interdictū apponi contigerit, possint Fratres Minores in Ecclesijs, & Oratorijs suis, ac in alijs quibuscumq;, cū ad loca peruenerint ecclesiastico supposita Interdicto, clausis ianuis (excommunicatis, & interdictis exclusis) nō pulsatis campanis, & submissa voce celebrare diuina, & Ecclesiastica recipere Sacramenta; dū modo caussam non dederint Interdicto, nec contingat id eis specialiter interdici; nisi Ecclesiæ, & Oratoria eadem fuerint specialiter interdicta. B. fo. 56. Et ffo. 140. conce. 314. 2 *Pro quocū que Interdicto. Sacramēta.*

¶ Idem Clemens concessit Fratribus Ordinis Prædicatorum, quod tempore strictissimi Interdicti (in suis domibus dumtaxat, exclusis omnibus, qui non fuerint de Ordine suo, clausis ianuis, & non pulsatis campanis) valeant quotidie vnam Missam in communi legendo audire, seu quilibet Sacerdos eiusdem Ordinis, cum duobus, aut tribus tantum ministris, modo simili, vnā Missam celebrare possit; dummodo in eisdem interdicti sententijs de Ordine prædicto, & de hac Concessione non fiat mentio specialis, B. ffo. 73. concessione 189. Et fffo. 115. concessione 512. 3 *Ex priuil. Fratrum Præd. Pro Interdicto strictissimo.*

Aduertendum est, quod quando tale ponitur Interdictū, semper derogantur ista Priuilegia. Et ideo non decipiatur aliquis credendo, quod semper sint in suo vigore: Et idem dico de sequenti Concessione. Itaque ista valebunt solummodo, quando huiusmodi Interdictum ponetur sine sufficiētibus derogationibus. *Collector.*

NICOLAVS IIII. concessit Fratribus Min. quod dum appositum fuerit interdictum in ciuitatibus, vel locis, ubi habitant prædicti Fratres; taliter; quod, non obstantibus Priuilegijs, seu Indultis quibuscumque, Religiosis a Sede Apostolica cōcessis, omnia in huiusmodi Interdictis Ecclesiastica Sacramenta (exceptis Baptismate paruulorum, & pœnitentijs morientiū) prohibeantur, possint Fratres tempore talis Interdicti sua cōfiteri peccata, & ab ipsis absolui, ac intelligere Diuinum Officium, & Missas celebrare, ianuis clausis non pulsatis campanis, voce submissa (excommunicatis, & interdictis, ac omnibus personis, quæ non sint de Ordine prędicto, exclusis.) Nec non temporibus consuetis, iuxta morem dicti Ordinis, Sacræ Cōmunionis, & Extremæ Vnctionis Sacramenta recipere, non obstante prohibitione præfata, seu aliquibus litteris super hoc a Sede Apost. impetratis: quæ de ordine prædicto, & de hoc Indulto specialem non fecerint mentionem. B. fo. 21. Et ffo. 105. concess. 222. 4 *Pro quocū que Interdicto. Sacramēta*

¶ BONIFACIVS VIII. in capitulo Alma Mater, de sententia excommunicationis, statuit multa circa interdictū, sequentibus verbis. Concedimus, quod tempore Interdicti ab homine, vel a Iure prolati, non tantummodo morientes sed etiam viuentes, tam sani etiam, quam infirmi ad pœnitentiam (quæ, propter pronitatem, & facilitatem hominum ad peccandum, 5 *Ex Iure cōmuni. Confessio ? Excommunicatio.*

summe necessaria est)licite admittantur;dum tamen excommunicati nō fuerint; quos admitti (præterquam in mortis articulo) nolumus ad eādem.¶Illis etiam,propter quorum culpam,dolum, vel fraudem lata est sentētia Interdicti;vel qui ad perpetrandum delictum cuius occasione ipsum interdictum est latum, præbuerunt auxilium, consilium, vel fauorem: nisi de ipso delicto (si sint tales, quod id facere valeant) prius satisfecerint, vel de satisfaciendo idoneam dederint cautionem;aut si satisfacere nequeunt,vel huiusmodi cautionem præstare iurauerint, quod, cum poterunt, satisfacient; & ad satisfactionem huiusmodi,per eum,vel per eos,qui facere ipsam debent,& possunt, præstandum, dabunt consilium, & auxilium; ac, iuxta posse suum, fideliter laborabunt; non est pœnitentiæ beneficium aliquatenus concedendum.Nec tunc, quoad istos, vel alios, qui circa hoc minime deliquerunt (vbi Ciuitas, vel locus alius,seu Vniuersitas interdicti existunt) facienda est relaxatio Interdicti:sed est eis solummodo iniungenda pœnitentia salutaris.Habetur vbi supra.

6 ¶ Idem Bonifacius in præfata Decretali sic dicit. Adijcimus præterea, quod singulis diebus in Ecclesijs, & Monasterijs Missæ celebrentur, & alia dicantur Diuina Officia,sicut prius; submissa tamen voce, ianuis clausis; excommunicatis,& interdictis exclusis,& campanis etiam non pulsatis. Habetur vbi supra.

Forma Obseruationis Interdicti.

7 ¶ Idem Bonifacius in prædicta Decertali addit. In Festiuitatibus vero Natalis Domini, Paschæ, ac Pentecostes, & Assumptionis Virginis Gloriosæ,campanę pulsentur,& ianuis apertis, alta voce Diuina Officia sollemniter celebrentur; excommunicatis prorsus exclusis; sed interdictis admissis; quibus, ob reuerentiam dictarum solemnitatum, & vt ipsi ad humilitatis gratiam,& reconciliationis affectum,facilius inclinentur,) præfatis diebus participationem permittimus Diuinorum: Sic tamen,quod illi, propter quorum excessum,Interdictum huiusmodi est prolatum,Altari nullatenus appropinquent; Ceteris quæ circa obseruationem Interdictorum a nostris sunt prædecessoribus instituta,in suo robore duraturis: Non obstantibus quibusuis Priuilegijs Ecclesijs, Monasterijs, Ordinibus, Religionibus, seu personis Ecclesiasticis,Sæcularibus,vel Regularibus,exemptis,& non exemptis, sub quauis forma, vel expressione verborum ab Apostolica Sede concessis. Habetur vbi superius.

Ex Iure cōmuni de suspensione Interdicti in certis Festiuitatib.

8 ¶ CLEMENS V.circa obseruantiam Interdictorum generalium, tam Auctoritate Sedis Apostolicæ, quam a locorum Ordinarijs positorum, fecit Constitutionem sequentem. Districte præcipiendo mandamus, quatenus Religiosi quicumque,tam exempti,quam non exempti, cuiuscumque Ordinis, & conditionis existāt, cum Cathedralem, vel Matricem, seu Parochialem loci Ecclesiam, illa viderint, aut sciuerint obseruare (non obstantibus quibuscumque appellationibus antea etiam ad eamdē Sedem, vel alium,seu alios, interiectis, & alijs obiectibus quibuscumque) absque dolo,& fraude; cum moderatione tamen Decretale, Alma, inuiolabiliter ea seruent: Alioquin,non seruantes, excommunicationis sententiæ,hoc ipso volumus subiacere.Quod etiam in interdictis,& cessationibus a diuinis,indictis per Prouincialium Conciliorum Statuta,vel ipsorum auctoritate;(cum maius sit Prouinciale Concilium, quam singularis Prælati Prouinciæ, ac iudicium integrum, quod plurimorum sententijs comprobatur) volumus obseruari. ¶In Cessationibus vero generalibus a diuinis ciuitatum, terrarum, & aliorū locorum,quas aliquando ex consuetudine,vel alias, Capitula, Collegia, vel Conuentus sæcularium,aut Regulariū Ecclesiarum sibi vendicant(quia ipsos hoc

Ex Iure cōi De obseruantia Interdicti.

Excommunicatio.

Cessatio a diuinis.

vnico

vnico lumine ad repellendas iniurias eis factas priuare nolumus, nec debemus(Idem intelligimus obseruandum. Habetur in Clementina Ex Frequentibus;de sententia excommunicationis.

9 ¶ PIVS II. declarauit qualiter Fratres Minores in obseruatione Interdicti se habere debeant, dicens, quod si Interdictum fuerit Apostolicum, tūc, postquam prædictis Fratribus(qui loca interdicta habitant)insinuatio facta fuerit, ad obseruantiam illius Interdicti astringantur, nulla exceptione, aut excusatione admissa etiam si ceteri Religiosi, ac Sæculares ex quacumque caussa non obseruauerint. Sed si Interdictum fuerit ordinarium, tunc solum ad illius obseruantiam obligentur, quando Matricem Ecclesiam illud viderint obseruare, b.fol.50. Et ffo. 49. concessione. 52. ¶ De hoc vide. §.sequenti. *Pro Interdicto Apostolico, & ordinario.*

10 INNOCENTIVS VIII. reuocauit supradictam Ordinationem, seu Declarationem Pij II. de obseruatione Interdicti Apostolici, scilicet, quod & si non obseruetur ab Ecclesia Matrice, debeat obseruari a Fratribus Minoribus;& reduxit eos ad Ius commune. *Pro Interdicto Apostolico. Collector.*

Hæc reuocatio fuit reperta in libro cuiusdam Patris notabilis, sub forma Oraculi viuæ vocis, & ex obliuione nō est posita in aliquo libro Priuilegiorū Ordinis impressorum; Nullibi tū reperi sub Authentico. Attamen de ipsa quin fuerit concessa, non est dubitandum;ut mihi videtur. Non est verisimile aliquem sic suæ salutis esse immemorē, vt præsertim nullo interueniente interesse, auderet asserere tale quid fuisse concessum, nisi ita esset.

11 ¶ IVLIVS II. fecit quamdam Concessionem, circa perceptionem Sacramenti Eucharistiæ, tempore Interdicti, quæ po sita est in dictione Communicare. §. octauo. *Communicare.*

12 ¶ Idem Iulius concessit Fratribus Minoribus, quod si contingat aliquam ciuitatem, seu oppidum, cum duobus vel tribus milliaribus circumuicinis(infra quę milliaria Domus Fratrum prædictorum existunt) Ecclesiastico supponi Interdicto, Fratres Ordinis huiusmodi (nisi caussam Interdicto dederint, vel eis specialiter ex caussa legitima interdictum fuerit) huiusmodi interdictum seruare nullatenus teneantur;si alias Domus ipsorum Fratrum de iure, interdicto talis oppidi non comprehendantur. B.fo.43. Et ffo.126. concessione.278. *Pro quocūque Interdicto.*

13 ¶ Idem Iulius concessit Fratribus Minoribus, quod, tempore interdicti ordinaria auctoritate appositi, possint sepelire in Ecclesijs suis libere, & licite corpora Fratrum eiusdem Ordinis decedētium. Et hoc etiam cum cęremonijs solitis in Ordine, ac pulsatis campanis, Missas, & alia Diuina Officia in similibus celebrari consueta, in omnibus, & per omnia, ac si interdictum huiusmodi appositum non esset. B.ffo.212.conce.516. Et ffo 72.conce.219. *Pro Interdicto ordinario. Sepelire Fratres. Collector.*

Pro sepeliendis Fratribus publice, ac sollemniter tempore interdicti Apostolici, aut cessationis a diuinis, habetur Concessio infra.§. 22. Et latius inferius Interdictum 2.§.10.

14 Idem Iulius concessit Fratribus Augustiniensibus, ut quæ Ordini suo pro tempore generalis interdicti concessa sunt, ea omnia in speciali Interdicto intelligantur esse concessa, in quo licere eis voluit eadem omnia, quæ in generali Interdicto licere concessum est. b.ffo.95.conc.310. *Pro Interdicto speciali. Collector.*

Aduertendum, quod hæc est magna Concessio, & valde magna, & ideo valde notanda, & nusquam alias concessa, ut credo.

15 LEO X. concessit Fratribus Minor. Obser. quod Ecclesiæ Domorum suarum interdici non possint ad instantiam cuiuscumque personæ, etiam Cardinalatus honore, Vel alia quauis dignitate fulgentis, uel per Auditorem Sacri *Pro Interdicto particulari.*

Palatij,aut quoscumque alios Iudices: nisi tota Ciuitas; seu Oppidum, vbi Domus huiusmodi consistit, Apostolica, seu ordinaria auctoritatibus, Ecclesiastico supponatur Interdicto. Ac voluit, quod in huiusmodi Domibus degētes Fratres, ad ipsius Interdicti obseruationē minime teneantur. Nec propterea Irregularitatis maculam, aut aliquas sententias, censuras, & pęnas incurrent. Sed, dummodo caussam non dederint huiusmodi Interdicto, possint, ianuis apertis, & cāpanis pulsatis, Missas, & alia Diuina Officia celebrare: nisi persona, ad cuius instātiam Interdictum fuit appositum, in eisdem Domibus degentibus Fratribus, de alimentis, & alijs victui necessarijs rebus, competenter prouideri fecerit. Et decreuit irritum, & inane, si secus super ijs a quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter actum fuerit. B. fffo. 55. concessione 156.

16 *Absolutio.* ¶ Idem Leo concessit, quod tempore Interdicti, possint Fratres Mino. absoluere a Censuris in foro conscientiæ illos, qui confitebuntur peccata sua: nisi tales censuræ essent, ex quibus huiusmodi Interdictum emanaret. O. fffo. 59. concess. 174.

17 *Pro Cessatione a Diuinis.* ¶ Idem Leo declarauit, & concessit eisdem Fratribus Mino. quod in forma obseruationis nulla sit differentia inter Cessationem a Diuinis, & Interdictum quodcumque O. fffo. 59. concess. 165.

Collector. Hoc impugnatur a Nauar. in man. c. 27. nu. 188. Aduertēdum est circa huiusmodi Concessionē, quod duo insignes Doctores vniuersitatis Salmantinæ, in suis Repetitionibus, concluserunt, quod Cessatio generalis a Diuinis, & interdictum loci sunt omnino idem; ita quod habet locum in eis capitulū Alma Mater. Hoc est, quod si Cessatio fuerit in toto oppido, vel alias generalis, celebrabitur, ianuis clausis, &c.

18 *Pro Interdicto, ac etiā Cessatione a Diuinis.* ¶ Idem Leo concessit præfatis Fratribus Minor. quod tempore Interdicti aut Cessationis a Diuinis. possint duo, vel plures Fratres, extra Ecclesiam, in Domibus suis officium diuinum dicere Non obstāte capitulo Quod in te; De pęniten. & remissio. & alijs quibuscumque. Et quod quando extra Chorum dicunt prædicti Fratres Horas Canonicas, si casu transeuntes personæ interdictæ aliquid audierint, non propterea incurrant aliquam Censuram. O. fffo. 59. concess. 166.

19 *Pro Interdicto ordinario.* ¶ Idem Leo cōcessit, quod tempore Interdicti ordinaria auctoritate appositi, possint Fratres Mino. Obser. dare publice professionem Fratribus suis, & in illa cantare hymnum Veni creator spiritus, & alias cæremonias facere, prout in consuetudine habetur. O. fffo. 62. conce. 197.

20 *Pro Interdicto ordinario.* ¶ Idem Leo concessit etiam, quod prȩfati Fratres Minor. possint tempore Interdicti ordinarij benedicere Mensam, & post prandium, & cenam, Deo agere gratias, sicut, si nullum esset interdictum. O. fffo. 92. conce. 198.

21 *Pro Interdicto ordinario.* ¶ Idem Leo concessit, quod similiter tempore Interdicti ordinarij, possint prædicti Fratres Minores facere Processiones per Claustra sua: dicendo Litanias, vel hymnos, aut alia deuota carmina; dum tamen aliquod Diuinū Officium non dicant. O. fffo. 62. concess. 199.

¶ *Ex Priuilegijs Fratrum Minorum.*

IDEM Leo informatus a Fratribus Ordinis Minimorum, quod in Priuilegijs Fratrum Mendicantium, prȩsertim Fratrum Minorum, contineretur,
22 *Pro Interdicto ordinario.* quod ipsi Fratres Mendicantes, prȩsertim Minores, in suis Ecclesijs; tempore Interdicti ordinaria auctoritate appositi, etiam ianuis apertis celebrare possent; & quod Mendicantes, præsertim Minores, consueuerint, & soliti sint, tēpore interdicti huiusmodi, in Ecclesijs Domorum suarum, ianuis apertis celebrare,

brare, concessit Motu proprio, & ex certa scientia præfatis Fratribus Minimis, vt in quibusuis Ecclesiis domorum suarum, in quibusuis locis cōsistentibus, tempore Interdicti ordinaria auctoritate appositi; etiam ianuis apertis Diuina Officia celebrare libere, & licite possint, & valeant. Super quo aduersus cōtradictores ponit graues censuras: & in fine maximas derogationes, seu non obstantias. B.

Circa supradictam Concessionem oportet aduertere, vtrum sit valida, vel non. Nam ex una parte apparet inualida, nulliusque valoris, scilicet, quia videtur fundata super relatione falsa; & per cōsequens, esse indultum subreptitium. Ego enim qui exactissimam diligētiam apposui circa collectionem Priuilegiorum Fratrum Mendicātium, & præsertim Minorum, nunquam vidi, nec audiui Romæ, nec alibi: (quamuis diligenter quæsiuerim a Patribus doctissimis in huiusmodi:) quod tale Priuilegium haberent Fratres Mendicātes; nec quod vmquam istud fuerit in vsu. Ex alia vero parte videtur Priuilegiū præfatum esse validum: quia non videtur fundari super relatione prædicta, sed super affectione, quam Pontifex ostendit habere ad huiusmodi Ordinem Minimorum; ac super mera voluntate: quia dicit in principio Concessionis, quod Motu proprio, & ex certa scientia, &c. ¶ Tandem super hoc consultus quidam insignis Iuris Doctor, respondit, vt sequitur. Præsupposita eiusmodi relationis falsitate, puto Priuilegium istud esse subreptitium. Ea enim subreptio, quæ uitiat litteras ad beneficia, videtur vitiare Priuilegia, vt Abbas sentit, in c. Ad audientiam, de rescriptis, & in c. Quod super his, de fide instrumētorum. Et litteras beneficiales uitiare uidetur falsitas caussæ impulsiuæ. Text. & ibi Abbas, Felinus, & alij in ca. Postulasti de rescript. Et non potest negari, quin hæc relatio, vel fuerit caussa finalis huiusce Concessionis, vel saltem impulsiua, quæ magnopere mouerit Papam ad eam Concessionem faciendam. Nec obstare uidetur, quod Papa non tam super relatione, quā super affectione fundetur. Nam ex contextu uidetur, quod Papa se fundat super affectione ad concedendum specialiter huic Ordini quod ex communicatione Priuilegiorum generaliter concessum erat. Vnde fundat se in affectione, quoad unum, & in relatione, quoad aliud facit ad hoc: quoniam huiusmodi Priuilegio, & communicatione concessis; neruus censuræ interdicti grauissime læditur. Et adeo quidem, ut quamuis esset concessum sine aliqua subreptione, videretur reuocandum. Argumento. c. primi, de consuetudine, secundum unū intellectum. Et c. Suggestum, de Decimis. facit, & lex prima. ff. de natali resti. Et quod Bal. notat in l. præscriptione; Collatione 3. uers. Ego dico. C. Si contra ius, vel utilitatem publicam. Et Soc consi. 251. col. 9. uer. confirmantur omnia præmissa. Iccirco uidetur, quod nullatenus quis uti debeat præfato breui, aut Concessione in ipso contenta. *Collector.*

¶ *Ex Priuilegijs Monachorum S. Benedicti.*

NICOLAVS V. concessit, ut prior Monasterij Sancti Benedicti possit eligere sex personas inter viros, & mulieres successiue: quæ personæ tempore interdicti generalis, siue specialis, aut quo cessatur a Diuinis, in dicto monasterio, quando Missæ, & alia diuina Officia celebrantur, siue celebrabuntur Missas, & alia diuina officia audire, & illis interesse, ac in ipso Monasterio dicto tempore Ecclesiastica recipere Sacramenta, & si aliqua ipsarum sex personarum interim mori contigerit, sepeliri in Ecclesiastica sepultura valeat, sine tamen sollemnitate: dummodo dictus Prior, vel aliqua ipsarum sex personarum dicto Interdicto, aut Cessationi a Diuinis caussam non dede- 23 *Pro Interdicto ordinario.* *Sacramenta.* *Sepultura.*

rint, & ipsum Interdictum non sit positum, vel confirmatum auctoritate Apostolica.b.

24 *Pro Inter-dicto ordinario.* ¶ NICOLAVS Francus Apostolicæ Sedis Nuntius, & Orator, cum potestate Legati de latere, a præfata Sede deputatus in regnis Castellæ, Legionis, & Aragoniæ, concessit Monachis S. Benedicti Obser. Hispaniæ, quod tempore interdicti Ordinarij, possint recipere ad Missas, & ad alias Horas audiendas in suis Monasterijs quindecim personas in qualibet die, de ijs, quæ nō dederunt caussam Interdicto.o.

25 *Pro interdicto etiā Apostolico Sepultura.* ¶ LEO X. concessit, vt Monachi, & moniales, conuersi, & seruitores monasteriorum, & Prioratuum ordinis Sancti Benedicti congregationis Hispaniæ, cum eos in ecclesijs, vel cœmeterijs monasteriorum, Prioratuum, & aliorum locorum dicti ordinis, & congregationis, humana cadauera Ecclesiasticæ tradere sepulturæ contigerit, tempore Interdicti, aut cessationis a Diuinis, quacumque auctoritate, etiam Apostolica impositorum, dummodo huiusmodi interdicto caussam non dederint, nec id eis contingat specialiter interdici, apertis ianuis, pullatis campanis (nominatim interdictis, & excommunicatis exclusis) Missas, & alia diuina officia sollemniter, & in cantu celebrare possint.B.

Ex Priuilegijs Ordinis Sancti Ioannis Hierosolymitani.

26 ANASTASIVS IV. & Alexander III. & Alexan. IIII. & Vrban. III. & Clem. III. & Clemens IV. successiue, sub eisdem verbis statuerunt : vt nulli Episcopo, in Ecclesijs subditis Fratribus S. Ioannis hospitalis Hierosolymitani, interdicti, vel excommunicationis sententiam, liceat promulgare.B.

27 ¶ GREGORIVS IX. præfatum Statutum innouauit, ac uniuersis ecclesiarum Prælatis præcepit, ut præfatos Fratres excommunicare, aut eorum Ecclesias interdicere, nullatenus præsumant.B.

Collector. Sciendum, ac notandum, quod uirtute suprascripti Statuti prędicti Fratres in nonnullis, partibus, nullum obseruabant Interdictum, etiam si matrix Ecclesia seruaret, credentes intelligi etiam de Interdicto generali. Sed nuper in Vniuersitate Salmantina declaratum est, intelligi debere de Interdicto speciali, seu particulari dumtaxat, scilicet, quod Ecclesiæ præfatæ nequeant specialiter interdici ab Ordinarijs Ecclesiarum Prælatis. Et ab Officiali Episcopi Salmantinæ diœcesis districte prohibitum est, ne de cetero violare Interdictum generale attentarent, sed illud sicuti alij Religiosi seruarent. ¶ Sic autem debere fieri, ponitur expresse in litteris præfatorum Pontificum, addēdo sequentia uerba. Verumtamē, si Generale Interdictum fuerit, in huiusmodi locis prolatum, exclusis excommunicatis, & nominatim interdictis, clausis ianuis, absque signorum pullatione, plane diuina celebretis.B. ¶ Et dato casu, quod præfatum Priuilegium foret sufficiens tempore Concessionis: tamē, postquam Capitulum Alma Mater, de sententia excommunicationis, libr. 6. & clemen. Et frequentibus, de sententia excommunicationis emanauit, nullius esset momenti. Et idem de concessione sequenti suprapōsita, scilicet, quod exclusis excommunicatis, & nominatim, interdictis; possent, admissis ceteris generaliter interdictis, celebrare diuina, prout in quadam Ecclesia dicti Ordinis fieri consueuit. Ac idem iudicium est habendum de similib. Priuilegijs antiquis, Vnde glos. in pręfato capit. Alma Mater, verbo Concessis: dicit. Per hæc verba generalia reuocatum puto Priuilegium Templariorum, Hospitalariorum, scilicet Sancti Ioannis; quo in eorum iucundo aduentu

semel

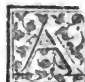
semel in anno aperiebatur vna Ecclesia in loco, tempore Interdicti: & celebrabantur ibi Diuina. hæc glossa.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVO AD D. §. 13. notandum, quod sepelire sollemniter et cum caremonijs solitis, vt ibi conceditur per Iulium II. est aliud: Et aliud est sepelire cum Pompa moderata, vt sæpe conceditur in Bullis Cruciatæ. Pro quo notandum, quod sepelire cum pompa moderata est, quod dentur in campanis tres clamores pro viris, & duo pro mulieribus; quodq; Clerici, seu Religiosi, dum deferunt, dumque sepeliunt cadauer cantent quod solitum est cantari, non autem quod celebretur Missa de Requiem, &c. vt hoc sic fuit declaratum in Bulla contra Africam, data per Leo. X. anno Dom. 1516. Aliud autem est sepelire in silentio; vt Clericis seruantibus Interdictum concessum est, a Iure communi, & ex Priuile. concessum est nunc nostris familiaribus; vt habetur in Compend. tit. Interdictum 3. §. 2. & 3. & 5. & 11. & 14. & 15. ibi de his videatur.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

NOTA quod idem Cord. in sua quæstio. tract. de Indulg. q. 43. dub. 5. ait quod in Bulla data contra Infideles per Iulium III. anno 1552. declaratur quod per pompam moderatam intelligitur, quando fit medietas eius sollemnitatis, quæ fieri solet extra Interdictum, cantando & pulsando campanas, iuxta qualitatem personæ, & idem declaratur in Bulla data a Pio IV. in anno 1565. & reliquum relinquitur in arbitrium Ordinarij, si fuerit in eo loco, vbi mortuus sepelitur, alias ad arbitrium Parochi, & aduertit Corduba quod in Hispania communiter practicatur dispositio Leo. X sed in hoc casu debet attendi consuetudo Episcopatuum.

INTERDICTVM SECVNDO.

ALEXANDER IV. concessit, vt cum generale fuerit Interdictum, possint Fratres Mino. in Vigilijs, & Festiuitatibus Sanctorum Francisci, & Antonij, ac Beatæ Claræ, & octo diebus immediate sequentibus, vna cum Religiosis, & Clericis sæcularibus, qui tunc in Ecclesijs Fratrum conueniunt, apertis ianuis (excõmunicatis dumtaxat exclusis) Diuina Officia ibi celebrare; dummodo huiusmodi Fratres Min aut prædicti Religiosi, & Clerici caussam non dederint Interdicto, nec præfatis Fratribus contingat specialiter Interdici. b. ffo. 257. conce. 642. Et B. ffo. 54. concess. 154. 1 *Pro tribus primis Sanctis Ordinis.*

Hæc Concessio, licet fuerit reuocata per capitulum Alma Mater, tamẽ postea reualidata est per Iulium II. vt patet infra. §. 4. *Collector.*

Idem Alexander fecit consimilẽ Concessionem Fratribus Ordinis Prædicatorum pro Festiuitatibus Sanctorũ Dominici, & Petri Martyris. b. ffo. 115.

ALEXANDER VI. extendit Priuilegia Summorum Potificum suorum prædecessorum, quoad Interdictum, scilicet, quod, sicut tempore Interdicti poterant Fratres Mino. celebrare sollemniter Diuina Officia in suis Ecclesijs, & Monasterjs in sollemnitatibus Sanctorum Francisci, Antonij, & Beatæ Claræ, & per suas Octauas, ita possint in Festiuitatibus aliorum Sanctorum dicti Ordinis; videlicet Ludouici, Bernardini, Bonauenturæ, necnon *Pro omnib. Sanctis Ordinis.*

quinque

quinque Martyrum de Marrochio. Sed hoc per diem tantum, O.fo.66. Et fffo. 70.conc.171. Et fffo.100.conc.377.

4 *Pro Festiuitate Stigmatum.* ¶ IVLIVS II. confirmauit, & de nouo concessit Priuilegia suorum Prædecessorum, circa celebrationem Festorum Sancti Francisci, & aliorum Sanctorum Ordinis Min. tempore Interdicti, extendens etiam eadem priuilegia ad Festum Stigmatum Beati Patris Francisci, etiam tempore Cessationis a Diuinis: Nam obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus: præsertim capitulo Alma mater: de sententia excommunicationis lib.6. o. fffo.70.conce. 170. Et O.fffo.74.conce.223. Et fffo.81.conce.263.

Collector. Prædicta Concessio videtur solum pertinere ad Fratres Mino. Prouinciarũ Hispaniæ, quia ipsis solum directa est. ¶ Circa istam autem nouam Concessionem, & reuocationem capituli Alma mater, necnon quoad omnia pertinentia ad celebrationem Sanctorum Ordinis tempore Interdicti, vide illa quę in fine huius dictionis sunt addita: & attende bene ad singula.

5 *Pro Sãcto Bonauent.* ¶ Idem Iulius concessit Fratribus Mino. quod in die Sancti Bonauenturę, si eadem die Interdictum auctoritate Apostolica appositum fuerit, possint dicti Fratres in suis domibus a primis Vesperis, vsq; ad secundas Vesperas eiusdem diei inclusiue, Missas, & alia Diuina Officia celebrare, seu celebrari facere, sicut in die Sancti Francisci, Fratres huiusmodi facere possunt. B.fo.44. Et fffo. 127.concess.286.

6 *Pro Sãcta Helisabeth* ¶ LEO X. concessit Fratribus Min. de Obser. ac Monialibus S. Claræ, & Tertiæ Regulæ sub obedientia eorumdem Fratrum degentibus, vt in die Sanctæ Helisabeth filiæ Regis Hungariæ, & per eius Octauã, possint tempore Interdicti Missas, & alia Diuina Officia celebrare, seu celebrari facere, quemadmodum possunt in diebus Sanctorum Frãcisci, Antonij, & Claræ, & per Octauas eorum. B.fffo.55.conce.155.

7 *Pro omnibus Sãctis Ordinis.* ¶ Idem Leo declarauit, & concessit Fratribus Min. quod Priuilegium concessum de suspendendo Interdictum in Festis Sanctorum sui Ordinis, intelligatur de diebus, quibus talia festa cadunt, etiam si propter alia maiora festa occurrentia, eorum Officia in alium diem transferãtur. Concessit etiam, quod in diebus huiusmodi Suspensionum Interdicti, tam virtute Priuilegiorum dicto Ordini, quam alias de Iure generaliter concessorum, possint Fratres in domibus suis, intra & extra Ecclesiam dicere, & facere omnia illa, quæ nullo existente Interdicto fieri possunt. Et hoc propter scrupulum aliquorum, qui dicunt, quod, quando suspenditur aliquod Interdictum propter aliquod festũ, non potest dici nisi Officium, & Missa illius Festiuitatis, sine alijs orationibus, & collectis. O.fffo.58.conce.154.

Collector. Virtute huius Concessionis non possunt Fratres sepelire sęculares mortuos tempore talis Suspensionis, aut alia similia facere. Hoc patet ex verbis, quæ post Concessionem subsequuntur, scilicet. Et hoc propter scrupulum, &c. Hęc enim fuit caussa propter quam ego, qui hoc opus collegi, præfatam Concessionem procuraui, & non alia, si bene memini.

8 *Pro Festo Concep. B. Virg.* ¶ Idem Leo concessit, quod in partibus Hispaniarum suspẽdatur quodcũque Interdictum in festiuitate purissimæ Cõceptionis Beatæ Virginis, & per eius Octauã, prout habetur late supra in dictione Cõceptio Virginis, in §.12.

9 *Ex Priuil. Fratrum Prædicatorum.* ¶ Idem Leo concessit Fratribus Ordinis Prædicatorum, vt quoties Festiuitates Sanctorum Dominici, Petri Martyris, Thomæ de Aquino, & Vicentij, ac Sanctę Catharinę de Senis, & earum Octauę, quomodocumque etiam per translationem celebrandę occurrerint, tempore quo Ciuitates, Oppida, & loca Ecclesiastico Interdicto, etiam Auctoritate Apostolica sunt supposita, in Ecclesijs Domorum suarum, & Monasteriorum, quorũ cura dicto Ordini est commis-

cōmissa:(nisi Ecclesiæ supradictæ,vel huiusmodi Fratres nominatim essent Interdicti;aut caussam dederint Interdicto,aut eam foueāt;) possint pulsatis campanis,& apertis ianuis (Interdictis,& excommunicatis exclusis) alta voce Missas,& alia Diuina Officia,diurna,& nocturna in dieb. Festiuitatū prædictarum,& Octauis earū respectiue durantibus,etiā si per Octauas ipsarū, & in die Octauarum,non nisi memoria de Sanctis fieret,libere,& licite celebrare. Ac voluit,ut quoties dictarum Festiuitatum,& octauarum earumdem celebrationes,qualibet ex caussa,etiam extra tempus Interdicti trāsferātur, etiam Indulgentię dictas Ecclesias in Festiuitatib. huiusmodi, & per earum Octauas visitantibus pro tempore concessæ ad tēpus celebrationis huiusmodi sint,& censeantur translatæ,B.fffo.82.Et b.fffo.121.conc.554. *Indulg.*

Ex Priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.

LEO X.concessit Generali, & alijs Abbatibus, Prioribus, & Abbatissis, Monachis,& Monialibus, Conuersis, seruitoribus, & seruitricibus Monasteriorum,& Prioratuum Ordinis Sancti Benedicti Cōgregationis Hispaniæ pro tempore existentium, ut in Conceptionis, & Visitationis Beatissimę Virginis Mariæ,& eiusdem Virginis, & Sancti Ioannis Baptistę Natiuitatibus:necnon Sanctorum Benedicti Abbatis,Martini Episcopi,& Confessoris Transituum,& Translationum ac Sanctorum Gregorij Papę, Ildephonsi Archiepiscopi Toletani,Antonij,& Bernardi Abbatum,ac Beatorum Mauri, & Placidi discipulorum,& Sāctæ Scholasticæ Sororis eiusdē Sancti Benedicti, Adelelmi Confessoris,necnon in quorumcumque aliorum Sanctorum,& Sāctarum,sub quorum inuocationibus Monasteriorum, Prioratuum, & locorū vtriusque sexus dicti Ordinis,& Cōgregationis Ecclesiæ dedicatæ,& cōstructæ,seu quorum corpora in ipsis Ecclesijs recondita respectiue existunt,necnon hebdomadarū Sanctæ,& Resurrectionis Dominicæ Festiuitatib.& per Octauas earumdem omnium supradictarum Festiuitatū:necnō quoties Monachi,Moniales,& alię utriusque sexus Religiosæ personę dicti Ordinis, & Congregationis Professionem emiserint,aut primam Missam celebrauerint, seu eos in Ecclesijs,vel Cęmeterijs Monasteriorum, Prioratuum, & aliorum locorum dicti Ordinis,& congregationis humana cadauera Ecclesiasticę tradere sepulturæ cōtigerit tempore Interdicti,& Cessationis a Diuinis, quacūque auctoritate etiam Apostolica,impositorum: dūmodo huiusmodi Interdicto caussam non dederint, nec id eis contigerit specialiter Interdici; apertis ianuis,pulsatis campanis, nominatim Interdictis,& excommunicatis exclusis,Missas,processiones, & alia Diuina Officia sollemniter, & in cantu celebrare,B. 10

Pro quocū que Interdicto, & Cessatione a Diuinis.

Professio. Missa noua. Sepultura.

Quoad Concessionem præfatam,dubitatum est,an in omnibus Festiuitatibus ibidem contentis Fratres Min.& alij,qui eorum Priuilegijs gaudent, virtute Communicationis Priuilegiorum,in eisdem Festiuitatibus, ac diebus, possint Diuina sollemniter celebrare?Et videtur,quod in Festiuitatibus Sancti Benedicti, & Sanctorum sui ordinis,ibi nominatorum.s.Greg.Papæ, Bernardi Abbatis, Mauri, Placidi,Adelelmi, & Scholasticę Virginis, nequeant Fratres Mendicantes vti præfata Concessione;quia aliæ similes concessiones ita intelligi solent. Nam,licet Fratres Ordinis Prædicatorum, & alii Mendicantes habeant plenissimam communicationem Priuilegiorum adinuicē: tamen non vtuntur Concessione facta Fratribus Min.pro Festiuitatibus sui Ordinis,in eisdē Festiuitatibus:sed in Festiuitatibus sui proprii Ordinis. Et sic esse intelligendum inter Prædicatores, & Minores, declarauit Iulius II. vt *Collector.*

habetur

habetur in dictione Communicatio Priuilegiorũ, §.13. Similique ratione de alijs Ordinibus intelligendum videtur; præsertim, quia sic habetur in cõmuni vsu. Consuetudo autem, est optima legum interpres; vt dicunt Iuristæ; & idcirco tamquam lex seruanda. In reliquis vero Festiuitatibus, & diebus in prædicta Concessione expressis, non apparet cur Fratres Mino. non possint celebrare sollemniter Diuina; sicut faciũt Monachi Sãcti Benedicti; Aliter enim de nihilo deseruiret Communicatio Priuilegiorum supradicta, quoad huiusmodi Concessionem. De sancto autem Ildephonso in Concessione nominato non potui hucusque inuenire, vtrum fuerit Ordinis sancti Benedicti; Cõstat enim ex sua legenda, quod fuit Monachus, sed non cuius Ordinis; & potuit esse Ordinis sancti Benedicti; quia post illius inceptionem natus est. Iccirco in Festiuitate huius sancti non audeo asserere, quod tẽpore Interdicti possint sollemniter celebrari Diuina.

11 ¶ Idem Leo concessit, quod præfati Monachi, Moniales, Conuersi, & Cõuersæ, Nouitij, & Nouitiæ, Seruitores, & seruitrices singulorum vtriusque sexus Monasteriorum. Prioratuum, & locorum prædictorum, eorumdem Interdicti, & Cessationis a Diuinis tempore, Eucharistiam, & alia Ecclesiastica Sacramenta, absque alicuius censuræ. seu pœnæ incursu recipere possint. ¶ Ac ipsi Monachi, quibusuis personis, cum prædicta sollemnitate, a primis dictarum festiuitatem vesperis, vsque ad occasum Solis vltimi Octauarum huiusmodi dierũ celebrare, recipere, ac dare libere, & licite possint, & valeant; dũmodo ipsi, vel eorum aliquis Interdicti caussam non dederint, nec eis specialiter contigerit interdici, B.

Pro quocũque interdicto, et Cessatione. Sacramenta. Pro Secularibus.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD. §. 7. vbi dicit Collector, quod virtute præfatæ Concessionis non possunt Fratres sepelire mortuos, &c. Tu dic, quod bene id possunt, Tum primo, quia Concessio generaliter dicit sine vlla limitatione, quod Fratres tũc facere possunt, quæ nullo existente Interdicto possunt fieri: Tum secundo, quia Consuetudo sic interpretatur, neque est insolitum, aut inconueniens ad scrupulos plene tollendos, Papam sæpe plus concedere, quam petitur ab eo, aut quam Impetrator intendit, inde moueri ad plus concedendũ. Itaq. forma Concessionis extendenda est, & Priuilegium contra Condentem late interpretandum est, ut Cap. olim de uerb oblig. & ibi Panor. Tum demum tertio, quia, ut habetur in eodem Compendio paulo inferius. §. 10. id plane concessit Fratribus Sancti Benedicti, et ex consequenti per communicationem Priuilegiorum omnibus Mendicantibus.

INTERDICTVM TERTIO.

1 LEXANDER IV. concessit, quod si quando in personas, vel terras, vbi resident Fratres Mino. excommunicationis, seu Interdicti sententia contigerit promulgari, pueri Fratrum seruitijs deputati negotiorumque suorum Gestores, seu Procuratores, & operarij, qui in locis Fratrum huiusmodi operibus eorum personaliter constituti institerint, prædictis sententijs excommunicationis, vel Interdicti, obnoxij nullatenus habeantur; Ibiq. possint audire Diuina, iuxta formam, quæ a Sede Apostolica est concessa eo casu, scilicet, tempore Interdicti: nisi prædictæ personæ caussam dederint, vel excommunicari, seu interdici contingat, B. fo. 31. Et ffo. 114. conce. 251.

Pro familiaribus: et Procuratoribus: ac operarijs Fratrum.

CL-

¶ CLEMENS IV. concessit Fratribus Min. quod ijs, qui in eorum morantur obsequijs tempore Interdicti libere possint ministrare cuncta Ecclesiastica Sacramenta, & ipsos, cum decesserint, in suis Cœmeterijs sepelire. B. fo. 56. Et ffo. 140. concess. 315. 2 *Pro familiaribus. Sacramenta.*

¶ Idem Clemens fecit consimilem Concessionem in Mari magno, sicut supra scriptam in §. 1. ad litteram. B. fo. 56. Et ffo. 140. concess. 316. ¶ Idem habetur in Mari magno Prædicatorum. ffo. 236. concess. 546. 3

¶ Idem Clemens fecit aliam Cõcessionem pertinentem ad hanc materiã, quæ posita est supra in dictione Familiares Fratrum. §. 4. 4

IOANNES XXIII. concessit Fratribus Ordinis Prædicatorum, quod Confratres, & Germani dicti Ordinis possint sepeliri tempore Interdicti in Ecclesia, vel Cœmeterio eorumdem Fratrum: nisi fuerint excommunicati publice, vel nominatim: Ibique Diuina celebrare, seu audire. b. fffo. 95. concessione 306. 5 *Ex Priuil. Fratrum Prædicat.*

Quia virtute huius Concessionis prædicti Fratres Prædicatores admittebant ad Diuina in aliquibus partibus suos Confratres, a ut Germanos viuos, ac sepeliebant eosdem, cum mori contingebat tali tempore, ex inde non paruus scrupulus exortus est. Et ideo prædicta Concessio fuit ventilata, & discussa in famatissima Vniuersitate Salmantina per plures Doctores Iuris peritissimos, & declaratum extitit per eosdem, solum debere intelligi de illis Cõfratribus, qui, licet remaneant in sæculo, & non mutent habitum sæcularem, tamen sunt, vel fiunt oblati Ordinis prædicti, ac faciunt donationem inter viuos omnium bonorum suorum dicto Ordini; reseruando sibi solum vsumfructum, quamdiu vixerint, & non de alijs Confratribus communiter vsitatis in partibus Hispaniarum. Fundatur autem huiusmodi determinatio in capitulo, Vt Priuilegia, de Priuilegijs. Quod capitulum ad litteram dicit, quod solum tales Confratres, primo nominati, gaudent ecclesiastica sepultura, & nõ alij. *Collector. Nota.*

¶ INNOCENTIVS VI. concessit Fratribus Augustinien. quod tempore Interdicti possint Procuratores Iurati negotiorum Conuentuum, & locorum dicti Ordinis, etiam si sæculares, & laici existant, interesse Diuinis Officijs vna cum prædictis Fratribus; dummodo ipsi non dederint caussam Interdicto; nec sint specialiter interdicti. B. fffo. 77. conce. 231. 6 *Ex Priuil. Augustin. Pro Procuratoribus. Fratrum.*

¶ SIXTVS IV. concessit Fratribus Min. quod tempore Interdicti possint admittere ad Diuina, Fratres, & Sorores Tertij Ordinis Sancti Francisci de pœnitentia nuncupatos, ac suos, & illorum Procuratores; ac similiter Monialium S. Claræ Procuratores, & negotia gerentes vtriusque sexus, B. fo. 59 Et ffo. 143. concess. 344. 7 *Pro Tertiarijs, ac familiarib.*

¶ Idem Sixtus fecit consimilem Concessionem, sicut immediate suprapositam Fratribus Carmelitanis, addens, quod similiter tempore Interdicti possint admittere ad diuina Aduocatos Fratrum, & Monialium, ac Tertiarum. B. fo. 97. Et ffo. 180. conce. 428. 8 *Ex Priuileg. Fratrũ Carmelitarum.*

¶ INNOCENTIVS VIII. concessit, quod Indulgentias Stationum Concessas Fratribus Sãcti Augustini Cõgregationis Lombardiæ, possint pro mereri etiam illi, qui tempore Interdicti generalis, clausis ianuis, possunt, ex Priuilegijs Ordini præfato concessis, interesse diuinis, O. fffo. 79. concessione 236. 9 *Stationes.*

¶ LEO X. concessit Fratribus Minoribus Obseruantiæ, quod tempore Interdicti non teneantur euitare laborantes in suis domibus, diebus, quibus laborauerint; etiam si non sint familiares, & seruitores continui commensales Fratrum, & eis soluatur salarium, O. fffo. 59. concess. 197. 10 *Pro laborãtibus in locis Fratrũ.*

Ex Pri-

Ex Priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.

11 *Pro familiaribus, et oblatis, ac donatis. Sacramenta. Sepultura.*

EVGENIVS IV. concessit Monachis Sancti Benedicti Congregationis Hispaniæ, quod tempore Interdicti generalis, vel specialis, a Iure, vel ab homine quomodocumque lati, libere, & licite in suis Monasterijs, siue Ecclesijs, aut Capellis eorumdem, possint recipere ad audiẽdam, Missam, & alia Diuina Officia, omnes, & singulos donatos, oblatos, commissos, aut quoscumque familiares, officiales, & seruitores quorumlibet Monasteriorum huiusmodi; ac eis Eucharistiam, & alia Ecclesiastica Sacramenta ministrare, eorumque corpora tumulare, siue tumulari facere: Dum tamen nullus istorum dederit caussam interdicto; Secreto tamen modo, ianuis clausis, & campanis non pulsatis, B.

Ex Priuilegijs Carthusiensium.

12 *Pro Interdicto generali.*

INNOCENTIVS VI. concessit Carthusiensibus, vt tempore generalis Interdicti liceat eis recipere ad Diuina, Conuersos dicti Ordinis, & familiares suos, & alios sæculares, intra septa Prioratuum, & domorum suarum habitantium B.

13 *Pro mercenarijs Fratrum.*

¶ VRBANVS V. concessit præfatis Carthusien. vt etiam personas dicti Ordinis cum seruitoribus suis aliũde venientes, & mercenarios in Grangijs, & Cellarijs suis residentes, possint tempore Interdicti recipere ad Diuina, dummodo huiusmodi Interdicto caussam non dederint, nec id eis cõtingat specialiter interdici. B.

Ex Priuilegijs Fratrum S. Ioannis Hospitalis Hierosolymitani.

14 *Sepultura.*

ALEXANDER IV. & Innocẽtius III. ac Lucius III. & Gregorius IX. successiue, ac sub eisdem verbis statuerunt, vt ijs, qui Fratrum Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani fraternitatem assumpserint, si forte Ecclesiæ, ad quas pertinent, a Diuinis Officijs fuerint interdictæ, eosque mori contigerit, sepultura Ecclesiastica non negetur; nisi forte excommunicati, vel interdicti fuerint nominatim, B.

15 *Sepultura.*

¶ Idem præfati Põtifices cõcesserunt præfatis Fratribus, Confratres suos, quos Ecclesiarum Prælati apud Ecclesias suas non permiserint sepeliri, nisi excõmunicati, vel nominatim Interdicti fuerint, ad Ecclesias Hospitalis supradicti tumulandos deferre; & oblationes tam pro eis, quam pro alijs, qui in suis Cœmeterijs requiescunt, exhibitas retinere, B.

Collector.

QVIA in Concessionibus suprascriptis materiæ Interdicti implicantur nonnulla, quæ indigent declaratione; ideo pro intelligentia illarum sunt notanda sequentia.

Primum notabile. Ex Nauar. in manu. c. 27. n. 164. ubi multa circa hanc materiam.

PRIMO ergo sciendum est, quod (omissis multis distinctionibus, sub distinctionibus, quæ a Doctoribus fiunt, præsertim de Interdicto loci, vel populi; de quibus late videri potest per Calderinũ in tractatu de Interdicto, & Summistas) duplex est Interdictum, scilicet, generale, ac particulare: Generale est, quãdo Interdicitur Regnum, Diœcesis, Ciuitas, Oppidum, seu Rus, &c. Particulare est, quando non interdicitur aliquid supradictorum, sed solum Ecclesia, vel Ecclesiæ, aut aliquid aliud in Ciuitate, seu loco, etiam si interdicantur omnes Ecclesiæ Ciuitatis, Diœcesis, Prouinciæ, aut Regni; ac etiam

etiam totius mundi. Quia, ex quo extra illas in quolibet alio loco potest celebrari, censetur Interdictum particulare. ¶Notandum est igitur, & mente tenendum, quod omnes Constitutiones, seu Concessiones Iuris communis, ac etiam Priuilegiorum particularium factæ, & quæ communiter fiunt, pro Interdicto generali sunt. Et sic capitulum Alma mater, de sententia Excommunicationis, per quod conceditur, ut tempore Interdicti possit celebrari ianuis clausis, & intelligitur de huiusmodi generali Interdicto. Et communiter illud ponitur. ¶Notandū est etiam, quod, quando nō interdicitur locus, sed homines, videlicet, Communitas alicuius Ciuitatis, vel Oppidi, seu Populus; & homines talis loci, aut etiam totius Regni; tunc cum loca non sint interdicta, euitatis talibus hominibus Interdictis, celebrari poterit ianuis apertis, ac si non esset Interdictum; licet aliqui Doctores dixerint oppositum. Nam c. Alma Mater, de sententia excommunicationis, & alia Iura, de Interdicto locorum loquuntur, quando prohibent celebrari.

SECVNDO est aduertendum, quod antiquitus, scilicet ante capitulum Alma Mater, quod editum fuit a Bonifacio octauo, anno Dom. 1300. solū a iure (tempore prædicti Interdicti generalis) concessa erant sequentia, scilicet, quod posset celebrari semel in hebdomada ad renouandum Sacramētū. Et quod possent administrari Sacramenta Baptismatis, & pœnitentię, ac Eucharistiæ pro infirmis: Et quod sepultura Clericis morientibus, qui obseruassent tale interdictum, dari posset cum silentio; Itē, quod duo vel tres insimul, possent in Ecclesijs, ianuis clausis, &c. Officium Diuinum dicere: ac taliter, quod extra nequiret audiri. Itaque quicumque amplius volebat habere, oportebat, vt per Priuilegium particulare obtineret sibi concedi. Ac propterea tempore illo fuit nobis concessum per Clementem IV. ac Nicolaum etiā IV. quod possemus in Ecclesijs, ac Oratorijs nostris, ac quibuscumque alijs, ad quæ nos declinare contingeret, celebrare Diuinum Officium, & recipere Sacramenta Ecclesiastica, ianuis tamen clausis, &c. Item, quod etiam si apponeretur Interdictum cum sequenti clausula. (Non obstantibus Priuilegijs quibuscumque Religiosis concessis, prohibemus, quod nulla Sacramenta Ecclesiastica valeant ministrari, exceptis Baptismate paruulorum, & Pœnitentia morientium, & quod nullum Officium Diuinum possit dici) nihilominus omnia supradicta possent Fratres facere, exclusis omnibus personis, quæ non sunt de Ordine nostro: nisi de huiusmodi Indulto fieret expressa mentio. Item fuit concessum, quod possemus tali tempore admittere ad Diuina, pueros nostris seruitijs deputatos, ac negotiorum nostrorum procuratores, & operarios. Item per Alexandrum IV. concessum fuit, quod possemus in Vigilijs, & Festiuitatibus, ac per Octauas sanctorum Francisci, Antonij, & Claræ, una cum Religiosis, & Clericis, qui ad nostras Ecclesias conuenissent, publice, ac solemniter Diuina Officia celebrare; nisi id specialiter nobis, fuerit prohibitum: aut nos, seu præfati Religiosi, & Clerici dedissemus caussam Interdicto. Et Idem Pontifex Concessionem similem fecit Fratribus Prędicatoribus pro sanctis Dominico, & Petro Martyre. Post hæc omnia, prędictus Bonifacius VIII. fecit, & promulgauit dictum capitulum Alma Mater; in quo concessit, ut in omnibus Ecclesijs, & Monasterijs possent generaliter celebrari Diuina Officia, ianuis clausis, &c. & administrari Sacramenta Baptismatis, & Pœnitentiæ, ac celebrari solemniter in quattuor Festiuitatibus ibi contentis. Et reuocauit omnia Priuilegia super hac materia concessa quibuscumque personis, ac etiam Religionibus, dicens, quod sufficere deberet omnibus sua prouisio, quam in supradicto capitulo fecit. Sed quia idem Bonifacius dedit nobis iterum Mare Magnum, in quo continebantur

Secundum notabile.

omnia

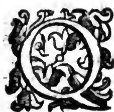
omnia supradicta nobis concessa, ideo iterato habuimus nostra supradicta Priuilegia, etiam circa Interdictum, excepta concessione de celebratione solemni in Festiuitatibus Sanctorum Francisci, &c. quia non continebatur in prædicto Mari Magno, sed in alia Bulla per se. Et sic a tempore dicti capituli Alma mater, non habuimus pro hoc, Priuilegium aliud; nec Fratres vsi sunt supradicta Concessione vsque ad tépora moderna proxime præcedétia in quibus in aliquibus partibus incepere vti iterum supradicto Priuilegio. Et sumpta occasione ex huiusmodi Priuilegio, & eius vsu, quidam Pater Commissarius Romanę Curiæ impetrauit viuæ vocis oraculo extensionem illius ad Festiuitates Sanctorum Ludouici, Bernardini, Bonauenturę, ac quinque Martyrum de Marrochio. Quod etiam quantum ad sanctum Bonauenturam per Breue Iulij II. extitit postea concessum. ¶ Cum autem aliqui Fratres scrupulosi, seu curiosi dubitarent de ijs, scilicet, de prędicta Concessione Alexandri IV. an scilicet esset viuificata, vel non; & per consequens vtrum extensiones illius ad alia Festa valerent; non inuenientes fundamentũ validum, ac sufficiens, asserebant huiusmodi Concessiones circa celebrationem sollemnem dictarum Festiuitatum, esse nullas. Nam prima Concessio pro Festiuitatibus Sanctorum Francisci, &c. erat reuocata per capitulum Alma mater, supra allegatum; & nulla reualidatio inueniebatur data; & per consequens cetera, quę supra dictum Priuilegium fundabantur, erant nullius momenti. Et ex ijs inferebant, quod Fratres non valebant celebrare sollemniter Diuina in talibus Festiuitatibus, sine incursione Censurarum. Ac propterea ad tollendum huiusmodi scrupulum, & elucidandam veritatem, alij Fratres amplius eruditi, & studiosiores in rebus Religionis, scrutati sunt quã diligentissime Priuilegia nostra: & tandem deuentum est ad confirmationem, ac nouam Concessionem Priuilegiorum, per Sixtum quartum factam cum clausulis fortissimis, præsertim, quod non obstantibus reuocationibus Apostolicis, possemus uti omnibus Priuilegijs prædecessorum suorum: prout habetur in Bulla Aurea, versus finem. Ex quibus verbis visum est, quod Fratres a tempore Sixti IV. licite potuerunt celebrare sollemniter prędicta Festa, sicut ante reuocationem poterant. Nam aliter nihil operarentur illa verba, Non obstantibus reuocationibus; cum tamen, secundum Iura, illa, quę ponuntur in Indultis Apostolicis, debeant aliquid operari. Ex quibus conclũsum est per plures iuris peritissimos Vniuersitatis Salmantinæ, quod erat viuificatum, seu reualidatum Priuilegium prædictum; & per consequens aliæ Concessiones super illud fundatę, erant similiter validę, ac ab omni subreptione alienę. ¶ Postea autem, ad abundantiorem cautelam, Iulius II. ad instantiam Protectoris Ordinis nostri, procurantibus quibusdam ex Fratribus Hispanię, prædictas Concessiones, quoad prędictas Festiuitates, approbauit, addens, quod hoc idem facere possent in die Stigmatum Beati Francisci, & etiam tempore Cessationis a Diuinis. Et hoc non solum prędicta confirmando, verum etiam illa de nouo concedendo, non obstante Capitulo Alma mater, &c. ¶ Sed adhuc, cum omnibus supradictis, aliqui non fuerunt ad plenum satisfacti, dubitantes vtrũ huiusmodi Cócessio Iulij esset valida: ex eo quod non fuisset expositum dicto Pontifici qualiter Bonifacius VIII. reuocauerat Priuilegium Alexandri IV. Verumtamen ab alijs in Iure peritis responsum est, quod cum, secundum Iura, Princeps censeatur habere omnia Iura in pectore suo, satis est, quod Papæ dictũ fuit, scilicet, quod Cócessio illa facta fuerat ab Alexandro IV. ¶ Alij insuper dubitauerunt, vtrum, prędsupposito quod huiusmodi Concessio sit valida, fuerit generalis pro toto Ordine, an solum pro partibus Hispaniarum? propterea quia ibi dicitur, Concessit eisdem.

Atta-

Attamen (saluo meliori iudicio) videtur, quod fuit generalis; quia prædicta dictio, Eisdem, potest referri ad omnes Fratres Ordinis. Et ita, siue per nouam Concessionem Sixti supradictam, siue per Concessionem Iulij, vel per vtramque, videtur non esse aliquatenus dubitandũ de huiusmodi facultate celebrãdi sollemniter prædicta Festa. ¶ Aduertendum est etiam, quod Concessio cõsimilis facta pro Conceptione Virginis Gloriosæ, & eius Octaua, habet etiã aliquod fundamentum in prędicta Concessione Alexandri IV. Nam dicitur ibi quod Fratribus Minorum concessum sit, ut in sollemnitatibus Sanctorũ Francisci, &c. ¶ Postea etiam super idem fundamentum cõcessum est a Leone X. quod in Festo sanctæ Helisabeth Reginæ Hungariæ, ac in eius Octaua, possit celebrari, sicut in Festiuitatibus Sanctorum Francisci, &c. Circa quam Concessionem ortus est quidam scrupulus, scilicet, vtrum sit subrepticia, ex hoc, quia ipsa sancta non fuit Regina, sed filia Regis Hũgariæ: sicut in supplicatione positum est. Sed scrupulus huiusmodi, nullius est momenti; quia filiæ Regum solent dici Reginæ; vt in legenda sanctæ Agnetis secũdo patet, de Constantia filia Constantini. ¶ Aduertendum est insuper, quod aliqui Fratres nostri aduertentes, quod (etiã omnibus supradictis existẽtibus validis) non poterant sollemniter celebrare tempore Interdicti, infra Octauas omnium Sanctorum Ordinis, exceptis tribus supradictis, ac desiderantes idem habere pro Octauis omnium Sanctorum suorum, dubitantes nihilominus, se posse hoc obtinere, si nude, & clare a Pontifice postularent, considerantesque concessum esse olim Fratribus Ordinis Prędicatorum ab Alexandro IV. vt prædictum est, posse celebrare sollemniter in Festiuitatibus, & Octauis sanctorum Dominici, & Petri Martyris, ac reualidatum id etiam fuisse per Bullam Auream a Sixto IV. editam; propter rationem supradictam, circa Cõcessionem nostram; cũ huiusmodi Bulla nobis eisque sit communis, obtinuerunt a Iulio II. vt ea, quæ in honorem sanctorum Dominici, Petri Martyris, & Thomæ de Aquino, & Catharinæ de Senis, Fratribus, vel locis Ordinis Prædicatorum sunt concessa, intelligantur similiter concessa nobis, & locis nostris, in Festiuitatibus sanctorum Francisci, Antonij, Ludouici, & Bernardini, Bonauenturæ, ac quinque Martyrum, & in alijs Festiuitatibus nostri Ordinis, licet sint in maiori numero, quam Festa Fratrum Prædicatorum: Ita quod illud, quod conceditur omnibus Sãctis Ordinis Prædicatorũ, iunctim, & cuilibet, seu aliquib. eorum, intelligatur concessum omnibus Sanctis nostri Ordinis, etiam iunctim, & cuilibet eorum; etiam si nostri sint in maiori numero. Ex qua concessione illatum est, quod possumus celebrare sollemniter omnes Octauas Sanctorum nostri Ordinis; sicut (vt prædictum est) concessum fuit Fratribus Prędicatoribus pro duabus Festiuitatibus suis. Attamen in hoc posset non immerito haberi scrupulus, ex eo, quia idem Alexander IV. qui dictum Priuilegium concessit Fratribus Prædicatorũ, pro sanctis Dominico, & Petro, concessit & nobis sub consimilibus verbis, pro Sanctis Francisco, Antonio, & Clara; Vnde forte, si Iulio II. specificatum fuisset hoc, non concessisset, vt supra, sed dixisset. Estote contenti Concessione propria vestra: & illi sua; sed hoc non obstante, in ciuitate Salmantina, ex consilio iurisperitorum Vniuersitatis illius insignis anno Domini, 1522. in Octaua sancti Bernardini, tempore Interdicti celebrauerunt Fratres Minorum sollemniter Diuina. ¶ Post omnia supradicta, obtinuerunt Fratres Ordinis Prædicatorum a Leone X. aliam Concessionem cum hac relatione, quia Fratribus Minorum concessum erat, vt in Festiuitatibus sanctorum Francisci, Antonij, Ludouici, Bonauenturæ, ac eorum Octauis possent celebrare tempore Interdicti (etiam Apostolica Auctoritate appositi) quod

similiter possent ipsi in suis Festiuitatibus, ac etiam in Monasterijs suarũ monialium, &c. ¶ Circa quod est aduertẽdum, quod hęc supplicatio, seu illam faciens, peccauit in duobus. Primo, quia relatio fuit in parte falsa. Nã, saltem expresse, non est concessum nobis prædictum indultum pro octauis sanctorũ Ludouici, & Bonauenturę; prout ipsi retulerunt. Secundo, quia in nostra Concessione simpliciter dicitur, Tempore Interdicti, absque additione Apostolici sicut ipsi addiderunt. Licet tamen, secundum veritatem, ita sit intelligẽdum. Et ideo videndum est, vtrum hæc Cõcessio fuerit subrepticia, propter huiusmodi defectus præsertim quia est gratiosa; vbi minimus defectus sufficit ad caussandã subreptionẽ. Videtur tamẽ quod non, immo, quod sit valida, & sufficiens, nam licet nos directe non haberemus pro prædictis octauis, tamen indirecte, per reductionẽ supra positam, habebamus. Et sic præfata supplicatio non fuit falsa. Et idem dici potest, quoad aliud de expressione Interdicti Apostolici. Et quod amplius est, quia Papa, in Concessione huiusmodi, non videtur se fundare super relationem prædictam, nam dicit sic. Nos autem ad tãtorum sanctorum merita, & venerationem debitum respectum habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, deuotioni uestræ, &c. Et sic videtur, quod absque aliqua hæsitatione, possumus Diuina solemniter celebrare in omnib. Festiuitatibus nostris, & per eorum Octauas.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Quoad §. 3. notandum, quod auctor Supplementi, fff. 12. 8. quoad hoc priuil. Clem. IV. dubitat an ijs, qui in nostris morantur obsequijs, et existentibus sanis, tempore Interdicti, possimus ministrare sacra, prout ibi conceditur, §. 2. & tandem declinat ad tenendum, quod non, nisi infirmis; quia sic solum est concessum Minimis per Iulium 2. in eorum mari magno, fff. 8. Sed certe videtur, quod etiam sanis possimus ea ministrare, quia sic absolute, & sine ulla distinctione concesserunt nobis, & Carmelitis Cle. 4. & Six. 4. quantumcunq; ipsis Minimis cum limitatione sit concessum: nam id sæpe accidit, quod, si alíquib. ordinib. conceditur limitate, quod alijs plenius, sine vlla limitatione conceditur, vt patet. Ideo ipsi Minimi per communicationem Priuil. possent in hoc, sicut & in alijs gaudere Priuil. supradicto, nobis latius concesso.

Quoad secundum notandum, quod ibi ponitur a Collectore, in fine ipsius notabilis, vbi dicit, quod. s. hoc non obstante, in ciuitate Salman. ex cõsilio iurisperitorum, & c. fuit celebrata Octaua S. Bernardini solemniter, tempore interdicti, &c. adde & tu, quod similiter est factum in ciuitate Toletana, in c. Prouinciali celebrato, anno Dom. 1524. præsente Ministro Generali Sicq; iam in consuetudine practicatur. Et de hac materia Interdicti late habetur in Supplemento, in Decisionib. dubiorum, dub. 3. fff. 3 vnde hæc omnia Collector assumpsit.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Quia huiusmodi Interdicti materia, quantum est scitu nobis necessaria, tantum est intricata, tum circa ipsummet Interdicti nomen, tum etiã quoad ea quæ tali tempore, iure communi prohibentur, vel Priuilegio aliquo conceduntur, vt omnes Doctores affirmant. Ideo vt aliqua ad nostrum propositum pertinentia, sciantur, vltra ea, quæ ipse Collector ponit; breuiter, ac lucide subsequẽtia puncta discutere opera pretium esse duxi.

Capita tractanda. 1

An videlicet Religiosi ordinum Mendicantium possint tempore Interdicti, & Cessationis a Diuinis, suis Priuilegijs vti? Et quia huiusmodi Priuilegiorum, quæ in tali tem-

tempore habentur, aliqua spectant ad ipsos Fratres, & aliqua alia ad sæculares; Ideo videndum An ipsi Religiosi possint tali tempore Priuilegijs ad se pertinentibus uti, & An pariter sæculares? Sed prius, antequam supradicta resoluamus, videbimus duo, quæ pro supradictorum perfecta intelligentia debent supponi, videlicet. An hæc priuilegia sint per Conc. Trid. reuocata? Et quæ Priuilegia sint illa? 2

Et quoad primum, An supradictis Priuilegijs, ad Interdictum pertinentibus, sit per Conc. Trid. derogatum? est sciendum, quod Nauar. in Manuali latino, Ca. 27. de Interdicto, in fine, num. 190. sibi videri ait, omnia supradicta Priuilegia, cum sint contra Ius Commune, esse a Sacro Concil. Trident. cap. 12. ultim. de Regular. sess. 25. sublata. Ideoque se desiderare ait, ut sua sanctitas illis faceret facultatem suspendendi Interdicta, in diebus tantum, & non Octauis Sanctorum sui Ordinis, ne Ecclesiastica Censura tanto tempore sint suspensa, eorumque neruus nimis eneruetur; ac vt seruetur æqualitas, & concordia. & hoc dixit, ipse Nauar. post reuocationem factam a Gregor. XIII. Constit. Pij V. quæ incipit. Et si Mendicantium: Nam antea in Manuali vulgariter edito, capitu. 28. sequebatur dispositionem illius Bullæ Pij V. quæ declarabat Concilium non habere locum in Festis Sanctorum Ordinum Mendicantium: sed postquam Gregorius Bullam illam Pij reuocauit, omnia annullando, quæ erant contra Conc. Trid. dixit aliter, vt supra in Manuali latino, tenens dispositionem Pij V. esse contra Concilium. 1 Nau. opin.

Sed alijs Doctoribus, aliter videtur, & aiunt, quod cum Constit. illa Greg. solum reuocet Concessiones illas Pij V. suorumque antecessorum, quæ erant contra Conc. & non erant in usu: omnes alias, quæ non sunt contra Conc. & sunt in vsu, confirmauit, & denuo concessit, cuiusmodi esse Priuilegia supradicta asserunt: unde Medina in Summa ait, quod possunt Mendicantes in Festis suorum Ordinum suspendere Interdictum, etiam post Concilium, & in alijs temporibus, iuxta Priuilegia eis concessa, Et ad Concil. respondendo, ait, nos certe obligatos esse Interdictum Apostolicum, & ordinarium seruare, & quod illa suspensio in Festis Ordinum, est ex concessione speciali: Concilium autem intendere illa Priuilegia reuocare, quæ a quibusdam Religionibus prætendebantur haberi, de nullatenus Interdictum seruando, etiam quod ab Ecclesia matrice seruaretur; vt erant Fratres Milites diui Ioannis Hierosolymitani Hospitalis cuiusdam Concessionis virtute Anast. IV. Alexan III. & IV Vrb. III. Clem. III. & IV. vt refert Collector supra in hoc titu. §. 16. & 37. Et similiter erat concessum Fratribus Minimis a Leone X. Et ista priuilegia prætendebat Concilium reuocare, omnem ambiguitatem, quæ ex illis oriebatur, tollendo: vnde ex supradictis colligitur primo Declarationem, seu Concessionem illam Pij V. non fuisse per Gregorium XIII. reuocatam; cum non sit contra Conc. Secundo, quod nostra Priuilegia, quatenus ad Interdictum, & Cessationem a Diuinis spectant, non sunt per Concilium reuocata; & ita etiam tenet Reuerendus Pater Emmanuel Rodriguez in expositione Bullæ Cruciatæ. Aliorum opinio. Medin li. 5. q. 13 fo. 58. Bullam Pij V. quoad Priui. Interdicti non esse reuoc. a Greg XIII.

Quoad secundum scilicet. Quæ sint Priuilegia ista, quæ Mendicantes habent tempore Interdicti? Pro hoc, eam Compilationem, quã de illis lucidissimam fecisse fertur Ant de Corduba. & quam ponit Auctor expositionis Bullæ Cruciatæ, adducere, eique aliqua addere censui: Qui docens, quomodo se debeãt habere Monasteria omnia tam Fratrum, & Monialium Ordinis Minorum, quam aliorum participantium eorum Priuilegia, tempore Interdicti, & in Cessatione a Diuinis, dixit, vt infra. Priuilegia q̃ habentur tẽpore interdicti. In Bulla Cruci. in § 5 n. 16. Antonij de Corduba.

Primo, statim atque sciũt, positum fuisse Interdictum, siue Cessationem a Diuinis, ea seruare obligantur, si Ecclesia matrix vel maior, seruat, licet sint iniusta; & ubi tales Ecclesiæ non fuerint, se debent cum alijs Ecclesijs populi, conformare, si illæ sub pœna excommunicationis obseruant. Quod Interdictum sit triplex, & quid vnumquodque illorum includat ponit Naua. in Man. c. 27. nu. 166. Interdic. 3.

Secundo per Interdictum tria vetantur, Sacramenta, Officia Diuina, & Ecclesiastica

Sepultura: Sacramenta autem, Baptismatis, & pœnitentiæ, infirmis: & etiam sanis, qui non fuerint excommunicati siue interdicti, neque fuerint caussa Interdicti, ac Sacramentum Confirmationis necnon, & viaticum morientibus poterunt, quidem secundum ius commune tempore Interdicti conferri.

Per Officium Diuinum intelliguntur Missæ, Horæ Canonicæ, Officium B. Virginis, & defunctorum, Benedictiones, & Processiones omnes commemorationes, & actus sollemnes, vt sepultura, & velationes, &c. vnde prohibentur omnia exercitia specialiter deputata alicui Ordini, siue maiori, siue minori, & ista dicuntur illa, quorum faciendorum speciali potestas traditur in ordinatione; ut ait Nauar. in Man. c. 27. nu. 163.

At in Cessatione a Diuinis est attendendũ, quonam modo ponatur: quia vna magis rigorosa venire solet, quam alia (vt infra Vigesimo secundo) & sic obseruari debent, sicut Eccl. maior obseruat, & vt moris est.

Tertio tempore Interdicti, secundum ius commune, possunt celebrari omnia Diuina Officia in loco generaliter interdicto, sicut prius, ianuis clausis voce submissa, non pulsatis campanis, & exclusis excommunicatis, & interdictis; & simili modo benedici Aqua, Cinis, Rami, & candelæ, Sanctissimũ Sacramentum conferri: & alicui Priuilegiũ aliquod habenti, sepultura dari potest.

In Cessatione autem a Diuinis, possunt Religiosi inter se suasque domos, per speciale Priuilegiũ, illud idẽ eodem modo agere, non autem cum sæcularibus, nisi vt infra continetur, iuxta suas Bullas, & Priuilegia.

Dummodo non fuerint caussa eiusdem Interdicti, aut in culpa vt supositum. vt dicit Nauar. in man. c. 27. num. 180.

Quarto, hi, qui tempore Interdicti secundum ius commune, possunt ad Diuina Officia auscultanda admitti, ac sine pompa, & sollemnitate, sepeliri sunt clerici, & qui habent aliquod Breue, aut Bullam, vt possint ipsi cũ suis familiaribus domesticis, qui non sint fraudulenter recepti, ad audiendum & celebrandum cum illis, intelligendo per domesticos, et familiares, illos, qui de more, eos comitari solent.

Quinto, Tertiarij, Beatæ, famuli, familiares, domestici, Syndici, Aduocati, Procuratores, et officiales ordinarij Monast. Fratrum, ac Monialium possunt tempore Interdicti, siue generalis, siue particularis, Missam ceteraque Diuina Officia audire: Ecclesiastica sepulturæ in nostris Ecclesiis sine pompa tradi, ibique omnia Sacramenta recipere; dummodo tamen, nemo ex supradictis sit excommnicatus, vel interdictus, etc. ac ceteris obseruatis limitationibus cap. Alma mater: quæ sunt ianuis clausis, etc.

Habentur sup. interdi. 3. per totũ, & præcipue § 11.

Et notandum, quod secundum ius commune, et nostra Priuilegia, familiares, et domestici dicuntur omnes qui in nostris domibus viuũt: et per nos sustentantur, quamuis aliquo tempore pro alicuius negotij caussa fuerint absentes: et sic domicellæ, et seruientes, aliaque in Monialium Monasterijs degentes hoc Priuilegio gaudent.

Habetur supr. tit. Familiares Fratrum § 4.

Sexto, tempore Interdicti possunt Missam, et Diuina Officia in nostris locis audire omnes officiales, et laborantes, in die, quo ibi laborauerint, licet soluatur eis merces, et non sint ordinarij laboratores; Ac omnes alij serui mercenarij residentes in campis, vel alijs locis ipsorum Religiosorum; Idem poterunt quando in Monastria venerint, vel domos talium Religiosorum, ianuis clausis.

Habetur supr. tit. Interdict. 1. § 23. & 24.

Septimo, Nicolaus V. cõcessit, vt Priores, et Guardiani per communicationem, Patrum Benedictinorum possint eligere sex personas inter uiros, et inter mulieres successiue, quæ possint tempore Interdicti generalis, siue specialis, aut quo cessatur a Diuinis, non positi, nec cõfirmati auctoritate Apostolica immediate, Missas audire, ac Diuinis Officijs interesse, et Ecclesiastica Sacramenta ibi recipere. Et per aliam Concessionem cuiusdã Legati a latere, possunt recipere 15 personas quolibet die temporis Interd. ordinarij, ad Missas et ad alias horas audiendas, dũmodo nõ dederint illæ caussam Interd.

Habetur supr. tit. Interdictum 1. § 4. & Interdictum 2 § 11. & titu. communicatio. § 8.

Octauo, tempore Interdicti, et Cessationis a Diuinis, omnes Fratres, et Moniales, Nouitij, et Conuersi, donati, et seruitores, et seruitrices, possunt recipere omnia Sacramenta iuxta morem talis Ordinis, cum hoc vt Sanctissimum Sacramentum recipiant coram illis, qui ex Priuilegio, vel ex Iure possunt Diuina Officia audire.

Nono,

Nono tempore Interdicti ordinarij (non tamen Apostolici) poterunt mensæ benedictiones cantare, ac gratias referre, processiones per claustra facere, hymnos & litanias cantādo, ac reliqua, vt solent, peragere: dum tamen aliquod Diuinum Officium non dicant. Habetur supr tit. interd. j. § 20 et 21.

Et possunt etiam tempore Interdicti generalis, & Cessationis a Diuinis, duo vel plures Fratres, extra Ecclesiam in Cella, dicere Diuinum Officium, uel alibi: ita tamen summissa voce, ut ab alijs non audiantur, & non prohibetur oratio matutina, meridiana, & vespertina, quam vocant Aue Maria neq; lectio, neque declaratio psalmorum, vel Euangeliorum, aut similium, quæ in Diuinis Officijs dicuntur: cum non prohibeatur prædicatio, nec Oratio priuata in Ecclesia, etiā ipsis quorum caussa est positum Interdictum, & alia plura possunt fieri, quæ ponit Nauar. in Manual. c. 27. num. 173. 176. cū sequentibus. In §. 18.

Decimo, Iulius II. concessit vt omnia, quæ pro tempore generalis Interdicti concessa sunt, ea omnia in speciali Interdicto intelligantur esse concessa. & hæc est magna Concessio & valde magna & ideo valde notanda, quia maior in hac materia non reperitur cōcessa. Nam, quando secundum Ius commune suspenditur Interdictum in quibusdam diebus (ut dicetur infra) non suspenditur pro Ecclesijs, vel personis particulariter interdictis; adeo, quod si in illis celebrarent, essent irregulares, & tamen secundum istam Concessionem in talibus locis specialiter interdictis, poterit celebrari, & illa omnia agi, quæ poterant in Interdicto generali: sed personæ specialiter interdictæ, minime hoc possent facere, neque alij coram illis. Ampla concessio.

Vndecimo, Leo X. concessit, quod in forma obseruationis, nulla sit differentia inter Cessationem a Diuinis, & Interdictū quodcumque. Quod sane debet intelligi intra nostra loca, & quantum ad nos solum: nam, quantum ad sæculares, debemus nos iuxta cōcessiones, quas tempore Cessationis à Diuinis habuerint, eodem modo cum illis agere, vt Ecclesia matrix se habet, & non aliter: solum nostri familiares, Syndici, & reliqui, quibus nostra Priuilegia aliquid concedunt particulariter, tempore cessationis a Diuinis, poterunt gaudere, & in nostris locis admitti, iuxta Priuilegia, ut in ista resolutione cōtinetur: nam si aliter intelligeretur ista Concessio Leonis, magis esset reuocatoria nostrorum Priuilegiorum quam fauorabilis Concessio, siue declaratio. Habetur ti. Interd. 1. pag 17.

Duodecimo, secundum ius commune suspenditur Interdictum in Festiuitatibus Natalis Domini, Paschæ & Pentecostes, & Assumptionis Virg. Mariæ, non autem in Octauis & campanæ pulsantur, & ianuis apertis, alta voce Diuina Officia sollemniter celebrantur, excommunicatis prorsus exclusis, sed interdictis admissis; ita tamen vt, quorum culpa tale Interdictum positum fuit, non accedant ad altare, idem etiam in die Sāctissimi Sacramenti a primis Vesperis diei, per totam Octauam, vsque ad secundas Vesperas diei Octauæ per vnam extrauag. Martini V. & per Cap. Alma mater. Habetur §. 7. tit. Interd. 1. Vt ait Nau. in ma. c. 27. nu. 187.

Tertiodecimo suspenditur Interdictum, et Cessatio a Diuinis, in die Conceptionis, Natiuitatis, & Visitationis Virginis Gloriosæ, & in die Natiuitatis Sancti Ioannis Baptistæ. & Sanctorum titu. nostrarum Ecclesiarum, & Sanctorum ibi sepultorum, cum omnibus eorum Octauis, & a primis Vesperis Dominicæ Palmarum, vsque ad occasum Solis Dominicæ in albis, & hoc per communicationem cuiusdam Breuis a Leone X. Patribus Benedictinis concessi. Habetur tit. interd. 1. pag. 10.

Quartodecimo suspenditur Interdictum, & Cessatio a Diuinis, in die S. Patris nostri Francisci, & suorum Stigmatum, in die S. Antonij de Padua, S. Bonauenturæ, S Ludouici, septem Martyrum, S. Claræ, S. Helisabeth Hungariæ Regis filiæ, & per totas eorum Octauas, a primis Vesperis diei, vsque ad secundas diei Octauæ: Quod debere intelligi declarauit Leo X. de diebus, in quibus talia Festa euenerint, etiam si propter alia maiora Festa occurrentia, eorum officia in alium diē transferantur: & idem alijs Ordinibus conceditur, in Festiuitatibus suorum Sanctorum, per dictū Breue Benedictionis concessum aliasq. Concessiones, & pro Benedictinis in die S. Martini, S. Antonij Abbatis, S. Gregorij, & S. Ildephonsi, cum suis Octauis. Habetur supr tit inter di 2 § 4. 7. 9. 10.

Habetur ti. Interd. 2. §. 10. *Quintodecimo, suspenditur Interdictum, & Cessatio a Diuinis quoties Fratres, Moniales, & alia vtriusque sexus Religiosa persona, professionem emiserint, aut primam Missam celebrauerint: & in hoc vltimo casu suspendetur Interdictum a primis Vesperis, quousque fuerit missa maior celebrata: & in professione, tantum durante officio, cuius caussa suspenditur. Vnde quando Monialibus tempore Interdicti datur Velum, debet dari Velum, & professio emitti simul; nam Virtute huius priuilegij, quod habetur pro professione, potest etiam dari velum cum sollemnitate, suisque benedictionibus, veluti professionis carimonia.*

Sextodecimo, Interdictum positum auctoritate ordinaria, potest suspendi in humatione nostrorum Religiosorum, in nostris locis, solleniter, pulsatis campanis, &c. cum Missa cantata, Officio, alijsque solitis caeremonijs, ac si non esset Interdictum. Habetur ti. Interd. 1. §. 13.

Habetur In teid 1. § 15 & Interd. 2. parag. 10. *Et per Priuilegium Leonis X. Benedictinis concessum, potest Interdictū, aut Cessatio a Diuinis, quauis auctoritate, etiam Apostolica, imposita, suspendi in humatione nostrorum Fratrum, Nouitiorum, Conuersorum, & Seruitorum Monasteriorum nostrorum: quae potest fieri sollemniter cum officijs, & Missis cantatis (exclusis tamen excommunicatis, & nominatim Interdictis) Et hoc idem etiam expresse cōceditur in dicto Priuilegio, pro omnibus illis, qui tempore Interdicti, vel suspensionis a Diuinis, in nostris locis possunt humari, sicut sic fuisse dicitur Salmantica a multis iuristis expositum, ibique publice practicatum: Ac etiam in omnibus Festis in quibus Interdictum suspenditur, omnium fidelium cadauera, possunt cum eadem supradicta sollemnitate in nostris Ecclesiis humari: vt in sequenti continetur.*

Decimoseptimo, Leo X. concessit quod in diebus Festiuis, in quibus suspenduntur Interdicta, tam virtute Priuilegiorum, quam alias de Iure generaliter concessorum, possint Fratres in Domibus suis intra, & extra Ecclesiam dicere, & facere omnia illa, quae nullo existente Interdicto fieri possunt, & sic videtur, quod in illis diebus possint omnia Sacramenta omnibus Fidelibus administrari, sicut in eademmet Concessione dicitur, & etiam ab eodem Leon. X. Benedictinis fuit concessum. Et etiam sibi videri, ait Corduba, quod illis diebus possint in nostris Ecclesijs, omnes Saeculares cum sollemnitate sepeliri, cum nulla in dicta Concessione apponatur limitatio, quidquid dicat ipse Collector ibi. tamen Auctor expositionis Bullae Cruciatae tenet cum Collectore, ut magis vnitas, & conformitas seruetur: quidquid tamen sit de hoc tenendum, ego annotaui aliqua supra id, quod ibi Collector ait, tenens cum Corduba. Habetur ti. Interd. 2 §. 7. & 11. Vt ī parag. 11. sup. In §. 7.

Decimooctauo, in illis diebus, in quibus Interdictum suspenditur, ac Cessatio a Diuinis, in nostris Festiuitatibus, possunt pariter alij Clerici saeculares in nostris locis, nobiscum se conformare, Missas, aliaque Diuina Officia sollemniter celebrando per multas Concessiones, dummodo nō dederint caussam Interdicto, &c. vt in alijs est supradictū. Habetur ti. Interd. 2. §. 2. 3. per totū, ut trad. Siluest. tit. Interd 5 q. 5 parag 7.

Decimonono, quando nostro Monasterio fuerit positum Interdictum, & non Populo, ad instantiam alicuius personae particularis, si ita ei personae erit expediens, non erimus obligati illud seruare, si alimenta Fratribus non dederit, dummodo nos tali Interdicto caussam non dederimus. Habetur ti. Interd 1. parag 15.

Vigesimo, Iulius II. concessit Fratribus Minoribus quod si contingat aliquam Ciuitatem, seu Oppidum, cum duobus vel tribus milliaribus circumuicinis (infra quae milliaria Domus Fratrum praedictorum existant) Ecclesiastico supponi interdicto Fratres praefati (nisi caussam interdicto dederint, vel eis specialiter ex caussa legitima interdictum fuerit) huiusmodi Interdictum nullatenus seruare teneantur si alias Domus ipsorum Fratrum de iure, Interdicto talis oppidi, non comprehendantur. Habetur ti. Interd 1. §. 12. Nota Pro quocū que Interdicto.

Vigesimoprimo, est notandum, quod Cessatio a Diuinis est quaedam desistentia a Diuinis Officijs, & ab administratione Sacramentorum. Et est duplex generalis, quae fit in loco Vniuersali, ut Ciuitate, oppido, aut parochia; & particulari; quae fit in loco particulari, ut in Ecclesia, aut Ecclesijs, vt Nauar. in Man. cap. 77. num. 188. Vbi tenet contra id; quod dicit Collector tit. Interdictum 1. §. 17. scilicet, Cessationem a Diuinis generaliter

neralem, & Interdictum Generale, non esse idem, cuius contrarium, pluribus rationibus corroborando, infert, quod proinde, qui habet Priuilegium audiendi Diuina Officia tempore Interdicti, non poterit tempore Cessationis: neque qui habet Priuilegium audiendi tempore Cessationis generalis, poterit tempore specialis: quamuis verum esse dicat, quod Interdictum generale, & Cessatio generalis, æquantur, quoad modificationem cap. Alma Mater, & quoad rigorem Clement. P. de sent. excom.

Vigesimosecundo, Nota secundum Cordubam, quod Cessationis a Diuinis reperiuntur duæ species, vna non rigorosa, quæ valet, & obseruatur secundum ius nouum, perinde, ac obseruatur Interdictum iuxta Cap. Alma Mater; Alia vero rigorosa, quæ secundum ius antiquum, vocatur Interdictum valde strictum; in qua, nec celebratur, nec fit Officium Diuinum, nec Sacramenta publice dantur, nec secrete, nisi Baptismus paruulis, & pœnitentia adultis, Et huiusmodi etiam adhuc adhiberi sæpius est solita. Et ideo, quando alicui per speciale Priuilegium, vel Bullam conceditur, quod tempore Interdicti etiam Apostolici, & Cessationis a Diuinis, in sua Domo possit, vel in Ecclesia, in altari portatili, celebrare, vel celebrari facere, aut Missa; & alia Officia Diuina audire, dubitatur an ista talis Concessio, in prima Cessatione tantum intelligatur, vel etiam in secunda? Ad hoc respondetur, quod, etiamsi multis Doctoribus visum sit, debere intelligi de prima; quia, vt odiosa, debet restringi, secundum ius commune, & non secundum consuetudinē, quam Pontifex scire minime præsumitur; quod creditur esse verum secundum Decretum, in Bullis, & Priuilegijs, particularibus personis, concessis: tamen Priuilegia Religionibus concessa, quoad hoc, intelliguntur & valent, etiam in secunda specie Cessationis rigorosæ: quoniam in fauorem Relig. prædicta Priuilegia debent ample interpratari: Et sic a consuetudine interpretantur, cui debemus stare, Et ita, tempore Cessationis Rigorosæ, Religiosi poterunt intra sua Monasteria Missam celebrare, Et quando aliquod Priuilegium concederet tempore Cessationis, & quando consuetudo non adesset cessandi in totum, tunc clerici, & Religiosi illic poterunt celebrare. Habetur in c. nō est. de sponsal. Quæsitum. Respon.

Hæc est resolutio, ac compilatio facta ab ipso Ant. de Corduba, & ab ipso Auctore exposit. Bulla Cruciata, in §. 5. relata, vbi omnibus Religiosis, qui huiusmodi Priuilegijs gaudent, datur (& a me etiam repetitur libenter) quædam paterna, & salutaris admonitio vt semper studeant (maxime tempore Cessationis a Diuinis) se cum Ecclesia Matrice conformare, præcipue in pulsandis campanis, vt Capitulo debitus exhibeatur honor, & conformitas obseruetur, quam inter Ecclesiasticos seruari summopere Deo placet: qui etiā considerare debent, quam paruifaciant hæretici Ecclesiasticas Censuras: & iccirco, Religiosi magis deberent, & verbis, & factis ostendere (de suis Priuilegijs aliquid perdendo) reuerentiam, quæ Censuris debetur. Conclusio supradictæ resolutionum. Admonitio salutaris.

Itaque concludendo dicitur, quod in Regnis, vbi Bulla Cruciata non adest, possunt Religiosi supradictis Priuilegijs sine aliquo dubio, vti.

Sed videamus nunc quid in Regnis, vbi talis Bulla erit, sit obseruandum.

Vnde, postquam vidimus quæ Priuilegia, tempore Interdicti, & Cessationis a Diuinis, Religiosi habeant, & quod non sint per Conc. Trid. reuocata: Iam restat aliud videndum, quod supra proposuimus: An videlicet prædicti Religiosi, vel sæculares supradictis Priuilegijs, in Regnis vbi adest Bulla Cruciata, possint vti. An vbi adest Bulla Cruciatæ possit quis vti supradictis Priuilegijs.

Pro cuius explicatione, sit prima conclusio, quod, quoad facultates illas, quibus pro tali tempore a Iure communi, eis conceditur absque Bulla posse vti, non est dubium: quia talis Bulla suspendit tantum facultates illas, quæ sunt gratiæ, & Priuilegia, vltra, vel contra ius commune: non autem illas, quæ sunt iure communi incorporata, vt alibi diximus. Pr. conclus.

Secunda Conclusio est, quod Religiosi supradicti, omnibus iam dictis Priuilegijs, quæ pro tali tempore Interdicti, & Cessationis a Diuinis habent, possunt absque Bulla, gaudere, quatenus ad ipsos Fratres pertinent, non autem quatenus ad sæculares, quia in illa 2. conclus.

Bulla nõ suspenduntur priuilegia Superioribus Ordinum mendicantium concessa, quatenus ad suos Fratres pertinent, sed tantum quatenus ad sæculares; Prout ait Collector, inf tit. Priuilegia Fratrum, post §.33.

3. conclusio Tertia conclusio est, quod illi donati, vel famuli, qui nec sunt professi, nec profitendi habent voluntatem, qui in Monasterio solent ordinarie missis inseruire, aliaque agere ad diuina officia pertinentia, licitè tunc temporis Interdicti, absq; Bulla poterunt similia officia, seu exercitia peragere: qui a hoc fit, non per viam Priuilegij, sed quia illud, Ius commune concedit, iuxta doctri. Nauar. in sum. c. 27 nu. 180. vbi ait quod tempore interdicti clericus qui habet unum famulum laicum potest dicere missam in Ecclesia, seruiente illo, siue eum receperit ante interdictum, siue post; etiam si non habeat ille Bullam. (Nauar.)

4. conclusio Alia conc. est, quod huiusmodi iam dictis Priuilegijs, quatenus ad sæculares pertinuerint, absque quod ipsi Bullam habeant, nos vti non possumus, cum quoad illos, suspendantur in illa, sed si recipiatur ab illis, iam reualidantur.

Sed est aduertendum, quod in Festiuitatibus Sanctorum ordinum supradictorum, in quibus Interdicta, suspenduntur, quattuor possunt, vt supradictum est, introduci interdicti absque quod Bullam habeant, vt ait Nauar. quia hoc Priuilegium, etiam quoad sæculares, Bulla non suspendit, per Concessionem quamdam Leonis X. in qua declarauit, quod virtute Bullarum Cruciatæ, vel aliarum Indulgentiarum generalium, quascumque reuocationes, aut suspensiones Priuilegiorum Ordinum, etiam Mendicantium continentiũ, numquam intelligãtur reuocata, nec suspensa indulta, Priuilegia, & gratiæ concessæ, quoad personas Fratrum Minorum Obser. & quoad suspendendum Interdictum in Festiuitatibus Sanctorum sui Ordinis: nisi de ijs specifice, & nominatim mentionem facerent. Et proinde Commissarius generalis Cruciatæ in suis instructionibus, mandat Ecclesiasticæ, & sæculari curiæ, vt non permittant publicari alias Bullas, & Indulgentias quæstuarias, & nihil dicit, vt impediant publicari alias facultates, quæ nõ sunt Indulgentiæ: cum istæ, Bullæ intentum non impediant accumulandi, scilicet, pecuniam pro eius expeditione: & sic videntur suspendi omnes Indulgentiæ quæstuariæ, & omnes facultates contentæ in Bulla huiusmodi, quæ antea virtute aliorum indultorum habebantur; ut ait Collector, infra, in verbo, Priuilegia, §. 33. & ibi multa alia ponuntur. (Et in illis Festi anni. in Sum. ca. 27 nu. 186) (Vt habetur infra ti. priuilegio pag. 23.) (Habetur in instru. §. 30)

5. conclusio Alia conc. est, quod, quando interdictum est personale tantum, possunt clerici, & Religiosi ianuis apertis celebrare, interdictis expulsis, ac non interdictis admissis, etiam quod non habeant Bullam; quoniam, quando capitulum Alma mater, prohibet; vt ne tẽpore interdicti possit celebrari, nisi ianuis clausis, loquitur de interdicto locali, non autẽ personali; prout sic refertur in Supple. tit. tracta. quorundam dubiorum; fuisse determinatũ Salmanticæ, contra aliquos dicentes prædictum capit. Alma mater, loqui etiam de interdicto locali, & personali.

Aliud aduertendum in hac materia interdicti est, quod cum dicitur concedi aliquem tali tempore posse sepeliri cum pompa moderata, vel sollemniter, vt sup. in ver. interdictũ primo. §. 13. (Quid sit interdictũ locale, & personale, & qd locale, & qd psonale, & qd vnũquodq; istorũ includat, ponit Nauarr. in manuali c. 27 nu. 166)

Vltra ea, quæ dicuntur ibi a Collectore, & Corduba, est sciendum, quod idem Corduba in suo quæstionario, tract. de indul. q. 43. dub. 5. ait, quod in Bulla data contra infideles per Iulium 3. anno 1552. declaratum fuit, quod per pompam moderatam intelligatur, quando fit medietas eius sollemnitatis, quæ fieri solet extra interdictum, cantando, & pulsando campanas, iuxta qualitatem personæ, idemq; declaratur in Bulla data a Pio IV. annis 1564. & 1565. ac reliqua relinquuntur in arbitrium Ordinarij, si in eo loco, vbi mortuus sepelitur, fuerit præsens, alias in arbitriũ Parochi, & aduertit Corduba, quod in Hispania communiter practicatur dispositio Leonis X. in Bulla Cruciatæ contra Africam, anno 1516. sed in hoc casu debet attendi consuetudo Episcopatuum. (Pompa moderata quæ dicatur.)

ITI-

ITINERANTES FRATRES.

INNOCENTIVS IV.concessit Fratribus Minoribus,vt,quando ratione itineris,vel alterius rei caussa,extra Conuentus,seu loca sua,quemlibet, vel quoslibet eorum contigerit degere, possint Diuinum Officium Fratres cum Fratribus, aut simul cum aliis Regularib[illegible] vel [illegible] Regularibus personis, vel quilibet separatim facere,alio quam Romano Ordine placuerit: Et quod id sufficiat ad persoluendum debitum, ad quod Fratres, ratione Regulæ, tenentur, nec iterum proprium Officium dicere teneantur,B.fo.55.Et ffo.138. conc.305. 1 *Diuinum Officium.*

ALEXANDER IV.concessit omnibus recipientibus Fratres Mino.viatores in domibus suis,& ministrantibus alimenta,soluentibus,naula,passalia,& alia pietatis obsequia dictis Fratribus ministrantibus, Indulgentiam quadraginta annorum,b.ffo.260.conc.655. 2 *Indulgent.*

CONCILIVM Constantiense statuit,quod quãdo Fratres Mino.Obseru. quacumque ex caussa per mundum proficiscentur,seu iter fecerint,possint ad Loca,& Conuentus Fratrum Conuentualium eiusdem Ordinis declinare, si voluerint.Ad alia vero loca Fratrum in Obseruantia sibi similium semper declinare teneantur; iuxta quod in statutis Ordinis continetur, B.fo.26.Et ffo. 110.conc.236. 3 *Hospitium*

CALLISTVS III.statuit,& ordinauit,quod omnes, & singuli Fratres Mi. tam Conuentuales,quam Obseruantes,ad Ciuitates,terras,siue castra,in quibus Cõuentus dicti Ordinis fuerint,pro tempore accedentes, teneãtur & debeant eorumdem locorum Prælatis suis respectiue se præsentare: In qua quidem Ciuitate, vel terra, si vnus dumtaxat Conuentus fuerit, ad ipsius vnius Prælatum debeant se conferre,illius mãdatis humiliter parituri: Et præcepit sub excõmunicationis pœna,ne in prædictis Ciuitatibus,seu terris, sine Prælatorum suorum licentia permanere præsumant,B.fo.6.Et ffo.90.concess.197. prope finem. 4 *Excommunicatio.*

Aduertendum est,quod præfata Constitutio fuit suspensa,& annullata per Pium II.quousq; aliter prouideretur,B.ffo.92.conc.100. *Collector.*

INNOCENTIVS VIII.concessit,quod Fratres Min.qui per obedientiam reperiuntur extra Conuentus,& loca, possint promereri Indulgentias Stationum,& alias concessas in Ecclesijs Fratrum Min.dicẽdo quinquies,Pater Noster,& Aue Maria,in quacumq.Ecclesia,& loco ea dixerint pro intentione,& proposito illius Indulgentiæ, proutilli, qui prædicta sui in locis dicunt o.fo. 65. Et ffo.69.conc.160. 5 *Indulgent.*

Leo X.concessit, quod Fratres Min.itinerantes possint transferre ieiunium diei itineris ad alium diem.o.fffo.3.con.286. 6 *Ieiunium.*

Quoad hospitia perpetua relicta pro Fratribus itinerantibus,habetur quædam declaratio Capituli Generalis in dictione Paupertas,post.§.7. *Collector.*

LAICI FRATRES.

CALLISTVS III.concessit,quod Fratres Min.Laici possint tangere Calices,& lauare.Corporalia,& alia Ecclesiastica,cum expedierit,o.ffo.65.conc.91.Et ffo.101.conc.398. 1 *Indulgent. plen.*

INNOCENTIVS VIII.concessit prædictis Fratribus Laicis Indulgentiam plenariam quãdo communicant in diebus Dominicis, & Festiuitatibus Domini,& Beatæ Mariæ,ac Sanctorũ nostri Ordinis,o.ffo.69.cõc.148. 2 *Communicare.*

Leo X.concessit,ꝙ Fratres prædicti Laici,socij Generaliũ,vel Prouincialiũ, 3

co

eo tantum tempore,quo Socij sunt,& extra loca,& Conuentus,cũ inseruiunt Missis prædictis Prælatis,possint proprijs manibus tractare vasa sacri Ministerij,scilicet Calices,& Corporalia, explicando, & plicando post Missam, sicut Clericus in Sacris constitutus. In Conuentibus vero, vbi sunt alij Fratres ad ministrandum,concedere recusauit;o.ffo.92.conc.269.

[illegible] Non obstante hac Cõcessione stricta,possunt Fratres vti prima suprapposita; quia,qui hâc impetrauit ignorabat primam,& quia in hac non ponitur aliqua reuocatio alterius.

4 Idem Leo statuit,quod,quando aliquis Frater Laicus ad Clericatum ascenderit,extra obedientiam Prælatorum Ordinis,etiam si vsque ad sacerdotium promotus sit, postquam reuersus fuerit,omni honore Clericali priuetur; nec permittatur Canonicum persoluere officium: sed Laicorum officium persoluens,ad merum statum suum Laicalem reducatur.

Collector. Virtute prefatę Concessionis,in Capitulo generali Lugduni celebrato,fuit *Statutum generale.* renouatum Statutum,ne Fratres Laici ad Clericatũ ascendant,sine consensu Generalis Ministri, aut Capituli Generalis. Et hoc vigore prædicti Indulti, a Sanctissimo Domino Papa Leone,nouissime Ordini concessi.

Collector. Ratione prefati Statuti auctoritate Apostolica facti,non possunt ex tunc vllo modo aliqui Fratres Laici ad Ordines Sacros, neq; ad Clericatum promoueri,vel assumi a quibuscumq. Prælatis Ordinis,Generali Ministro inferioribus,etiam in suis Capitulis Prouincialibus: nisi de nouo obtineatur Auctoritas Apostolica specialis,vel generalis: vel habeatur Commissio a Ministro Generali.¶ Aduerte etiam,quod istud non habetur in Priuilegijs Ordinis impressis;sed fuit publicatum in Capitulo Generali Lugdun.anno Domini 1518.prę sidẽte Auctoritate Apostolica Reuerendiss.Domino Cardinali de Ara Celi, & fuit positum in tabula diffinitionis prædicti Capituli Generalis.

Collector. Sciendum est insuper,quod circa Fratres Minores Laicos ordinata sunt nõnulla in alijs diuersis Capitulis generalibus:prout inferius annotantur.

Satutum generale. In Capitulo Generali,vbi fuit electus Quintus Minister Generalis,præsẽte Summo Pontifice Gregorio IX.inhabilitati sunt Fratres ad officia Ordinis qui vsq; tunc dicta Officia, vt Clerici exercebant.fo.209.tracta.3.Et ffo.227.tracta.2.

Statutum generale. In Capitulo Generali Barcinonæ celebrato;vbi fuit electus 2.Vicarius Generalis Obseru.ordinatum est,quod nullus Frater Laicus ad Clericatum ascẽdat, sed vnusquisque in sua vocatione, qua a Deo vocatus est,permaneat. Et quod nullus eorum Tonsuram Clericalem ferat;nisi eam ab Episcopo receperit;& sit tunc in parua quantitate,fo.218.tract.3.Et ffo.236.tract.2.

Statutum generale. In Capitulo Generali,in Cõuentu Montis Lucij celebrato,vbi fuit electus 8.Vicarius Generalis,ordinatum est,quod quicumq; Frater Laicus apostatauerit,& extra familiam ordines susceperit, si contingat ipsum denuo in Familia nostra recipi, maneat suspensus ab executione Ordinum, & ab omni promotione ad officia omnimode, quoad vsque per Generale Capitulum fuerit aliud determinatum, fo.222.tract.3.Et ffo.240.tract.2.

Statutum generale. In dicto Capitulo Generali celebrato in Conuentu Montis Lucij; vbi fuit electus 13.Vicarius Generalis,ordinatum est, quod Fratres Laici,qui ad Clericatum, seu ad Sacros Ordines,contra generale Statutum promoti fuerint, vel in posterũ promotionem procurare directe,vel indirecte præsumpserint, ad vlteriores gradus, vel ordines nulla ratione promoueantur: Et si in officijs Prælationis,Præsidentię,vel Confessionis extiterint,sint in ipso facto priuati, ffo.224.tract.2.

Questio. Demum circa præfatos Fratres Laicos occurrit dubium scitu dignum,scilicet,

cet, vtrum Laici Ordinis nostri Minorum apostatātes ab Ordine, ac in huiusmodi Apostasia ad Sacros Ordines promoti, cum ad ordinem reducātur, vel redeunt sua sponte, permitti debeant Tonsuram, vt alij Fratres clerici, ferre?
¶ Et saluo meliori iudicio respondetur, quod non propter plures rationes in *Responsio.*
auctoritatibus Iuris fundatas. ¶ Primo, quia inobediens, & rebellis, nō debet esse potioris conditionis, quam obediens; per tex. in c. contingit, de dolo, & cōtum. Cum ergo prædicti sint manifesti inobedientes, eorum conditio non debet esse potior, quam aliorum obedientium, & quietum. Ad quod facit tex. in c. Cum qui, de præbendis, lib. 6. Nam dicit ibi Papa, quod non decet, vt stultus, melioris, quam peritus, conditionis existat; Vel quod inuasor, eo qui iuste ingreditur, priuilegio potiori gaudeat. Cum igitur stultitia prędictorum, & præsumptio maxima, secundum iudicium hominum manifestissime constet, quod præcipua caussa sit ad ostendendum huiusmodi signū tonsuræ clericalis, & quod sic inuadendo, vel vsurpando alienum, scilicet voluntatē propriā de manu Pręlati, reportarent commodum, & honorem: quod absurdū, & scādalosum alijs pie viuentibus videretur, claret non esse istud permittendum. ¶ Item, peccata suos debent tenere auctores; vt in c. Quæsiuit, de his quæ fiūt a maiori parte Capituli. Cum ergo isti fuerint perpetratores delicti, decet, vt ipsi pœnam debeant sustinere: quod fit, eorum conatui non condescendēdo sed resistendo. Igitur, &c. ¶ Præterea, in quo quis deliquit, in eo debet puniri; vt habetur in c. fi. de tēporib. ord. lib. 6. vbi Episcopo ordinanti aliquas conditiones personarum imponitur pęna, quod per annum a collatione ordinū maneat suspensus: vt in quo peccauit, puniatur. Sed cum huiusmodi Fratres contra prohibitionem, non solum Ordinis, sed etiam Summi Pontificis, attētauerint Sacros suscipere Ordines, iustum est, vt modo supradicto, vltra alias pœna, puniantur. Constitutiones enim Ordinis, cum Auctoritate Papæ sint factæ, tamquam ab ipso editę, sunt reputandæ; quia ut iurisconsultus, ff. de veteri Iure enucleando, dicit: Omnia nostra facimus, quibus auctoritatem impartimur. Igitur, &c. ¶ Amplius, ex delicto, non debet quis facere conditionem suam meliorem, ut in l. 3. ff. de don. inter vir. & vxo. Si ergo prędicti delinquentes, in hoc tolerarentur, sequeretur, quod boni Religiosi (saltem secundum iudicium hominum) inferiores prædictis iudicarentur: & contra dictum Sapiētis, peccatores in malitia sua fouerētur, quod omnibus sanæ mentis abominabile videtur. Et prętertim, quia cum delictum illorum sit valde qualificatum, non decet, vt aliquo, modo tolerentur, cum tex. in c. Si vere, de sententia excōmunicationis, dicat, quod vere penitentes ex pęnitentia non debent damnū reportare, & peccatores commodum ex contumacia. Igitur, &c. ¶ Vlterius quod huiusmodi apostatæ, præfato signo Tonsuræ debeant priuari, probatur per glo. expressam in c. Degradatio, de pęn. lib. 6. Dicit nāq; ibi tex. quod Clericus degradandus, debet exui vestibus sacris, & auferri ab eo omnia per Episcōpum, quæ in sua ordinatione collata fuerant, vsque ad primam vestē datā in collatione Tonsurę. Et subiungit, quod debet radi caput ipsius, seu tōderi ne Tonsuræ, aut Clericatus vestigium remaneat in eodem. Super quo verbo, scilicet, in eodem, dicit glo. Ita faciunt Monachi apostatę, faciunt enim se in totum tondere, ne appareant vestigia Monachatus. Hæc glo. Vnde colligitur quod in potestate Pręlatorum est prædictam pęnā imponere propter apostasiam. Et nedum istis, sed etiam quibuscumq. ab Ordine apostatantibus. ¶ Ad idem facit dictū Richardi IV. sen. d. 24. art. 2. q. 1. vbi arguēdo, an Clerici per quos in Ecclesia scādalum generatur, debeant portare Tonsurā, in decisione dicit, quod sunt compellēdi portare illam: nisi forte tale facinus cōmiserint, pro quo debeant priuari clericali Priuilegio, s. delationis Tonsurę. Cum ergo præfati

præfati commiserint tale delictum, quod citra hęresim, in Ordine pro maiori reputat, sequitur, quod nullo modo tales debent tolerari in hoc prætextu ordinum, sic susceptorum. ¶ Insuper ad corroborationem omnium prædictorum facit, quod Petrus de Palude dicit, scilicet, quod pœna text. c. vnici, de Bigamis, lib. 6. qui, vltra alias pœnas, sub anathemate prohibet illis deferre tonsuram: comprehendit etiam alios irregulares; qui non debent Tonsurari sub pœna prædicta. Refert hæc Florentinus, 3. p. tit. 14. c. 16. §. 6. ante medium. Sequitur ergo, quod cum prædicti sint, secundum iura, irregulares manifesti; ita quod solus Papa potest cum eis dispensare, vt in susceptis ministrent, vel ad vlteriora ascendant, ut in c. fi. de bigamis, & ultra huiusmodi pœnam, per Cōstitutiones Ordinis, sint incapaces, ac suspensi, & inhabiles; nullo modo in delatione Tonsuræ tales apostatæ possunt, aut debent tolerari. ¶ Sed utrum huiusmodi Fratres teneantur ad diuinum officium persoluendum, ut alij clerici, ex quo ad clericatum (licet de facto) sunt promoti? Apparet quod non: præsertim si sunt ignorantes: quia secundum iura, impossibilium nulla est obligatio. Et quia auctoritate Apostolica sic determinatum est, vt patet, sup. §. quarto.

L E G A T A.

1 SIXTUS IV. concessit, quod Prælati Fratrum Mino. obseru. possint commutare legata facta locis eiusdem Ordinis ad unum usum in alium; sine scandalo tamen illorum, ad quos solutio talium legatorum pertinet, o. fo. 62. Et ffo. 66. concess. 95. Et fffo. 95. conc. 317.

Collector. Vide circa huiusmodi materiam, aliqua in dictionib. Commutare: & Eleemosyna, §. 2. & Hæredes, & hæreditas, §. 2. Et attende ad illa, quæ ponuntur ibidem post omnes Concessiones.

C A P V C C I N I A N N O T A T I O.

CVM supra, in prima parte in uer. Hæreditas, aliquas attulerim Decisiones pro hæreditatib suscipiendis, vel non suscipiendis a Fratribus; nunc etiam aliquas alias ad hanc legatorum materiam spectantes apponere censui, ex his, quæ Corduba, & alij expositores nostra Regula in 6 eius cap. declarant.

Vnde est sciēdū, ꝙ si aliqua particularia legata fuerint Fratrib. minorib relicta, poterunt utiq illa, si indigeant (vt omnes Expositores aiunt) acceptare Verum, quia quandoq; Fratribus, poterit forte legari pecunia, quandoque immobilia, quandoque alia, quæ vsu consumuntur, & quandoq; aliquid annuum, de singulis ponam Decisionem (breuiter tamen) particularem.

Legatorum uarietas.

Quando ergo pecunia legatur licet tale videatur non valere legatum, cum in Regu. sit expressum, vt Fratres nullo modo per se, neque per interpositam personam, denarios, vel pecuniam recipiant: Nicolaus tamen III. in Decret. Exijt §. Ceterum, talia ualere legata declarauit modo per amicos spirituales in Fratrum necessitates conuertantur; prout in eleemosynis pecuniarijs, quæ a viuentibus largiuntur fieri potest. Et quod sint in quantitate moderata, & non in fraudem paupertatis, vt dixit Clem. V. in clem. Exiui: Quam moderatam quantitatem, ipsa præsens, vel imminens necessitas metietur; sicut a Ministris, & Custodibus simul, & seorsum in suis administrationibus, & Custodijs cū discretione diiudicabitur, ita, vt semper in eis sancta eluceat Paupertas; vt in dicta Decretali Exijt. §. Insuper nec utensilia dicitur: Et sic Guardianus, & Conuentus non poterunt

Pecunia legata potest acceptari a Fratrib.

Quantitas moderata eleemosynæ qualis.

terunt

terunt determinare, quæ sit quantitas moderata, nisi supradicti Prælati.

Et licet hæredes ad ista soluenda ex officio Iudicis cogi possint, nullum tamen ius, seu ciuilis actio ipsis Fratribus acquiritur: adeo, vt nec per eos, nec eorum nomine ad illa soluenda cogi possint, sed quonam modo illa possint Fratres consequi (hæredibus negligentibus ad illa soluenda) dicemus paulo infra.

Sed si quæres, quid fiet de superfluo moderatæ quantitatis relicta, quod superest, vltra imminentes Fratrum necessitates? Respondet Bar. in Minor. lib. 2. d. 1. cap. 3. quod Fratres tale residuum, nec petere, nec exigere possunt donec noua emerserit necessitas (intellige, scilicet, infra modicum tempus, vt Bald. in cons. 22. expresse dicit) quo casu, eleemosynaliter tantum, & non aliter illud residuum petant. Superflui pecuniæ legatæ an possit recipi.

Sed si aliquod legatum fuerit eis relictum ad certam caussam; vt puta pro induendis Fratribus; & huiusmodi, & ad hoc non fuerit necessaria tota pecunia relicta; dicit Barto. in d. lib. 1. d. 3. c. 2. quod hoc in Legatis non reperitur expressum, sicut in Eleemosyna oblata inter viuos. Vbi si quid de ipsa pecunia habita, expleta determinata necessitate, superexit, non potest in aliam necessitatem expendi, nisi pecuniæ dominus consentiat, alias ei restituetur, vt dicitur in d. cap. Exiit. §. quia vero puritatem. Et quo videtur etiam dicendum, quod residuum legati remanere debeat apud hæredem, si rogatus a Fratribus, consentire noluerit, quod in aliam necessitatem expendatur. Attamen contrarium est veritas, nam licet ille, qui pecuniam dedit, possit illam, dum viuit, reuocare, & repetere, quoad expensa non est: hoc tamen hæredibus non permittitur. Vt l. 5. ff. de seru. export. Et hoc etiam videtur declarari in dicta decretal. Exiit. §. In eo vero casu. Quare concludit Bartol. quod, si caussa, propter quam legata est pecunia, sit finita, residuum expendetur in aliam necessitatem præsentem, vel imminentem. Quem sequitur Bald. ibidem Anchar. in dicta Clement. Exiui. Et Serena conscient. quæst. 18 non enim debet hoc accresci hæredi, sed pro defuncti anima, in aliam Fratrum necessitatem conuerti debet; vt de vsufruct. legat. l. legatum, & ff de oper. publ. l. finali.

Et idem dicendum est, quando legatum est relictum pro aliqua determinata caussa, seu necessitate, quæ licet tunc non adsit, in aliam tamen commutabitur caussam, seu necessitatem, per prædicta iura. Quod si res legata sit mobilis, et in propria specie ab ipsis Fratribus vtibilis, vt est frumentum, oleum, lana, & huiusmodi, licite a Fratribus poterit (si ea indigeant) acceptari, sicut quæcumque alia non pecuniaria eleemosyna, quæ a Fratribus mendicatur, seu liberaliter offertur.

Si vero quæ Fratribus legantur, res immobiles sunt; vt domus, Ager, vinea, &c. si in legando, testator modum congruum expresserit, vt scilicet, per personas distrahantur, & earum pecunia in edificijs, & alijs necessitatibus Fratrum conuertatur: tunc bene poterunt huiusmodi legata Fratres acceptare, eo modo, quo & pecuniaria legata. Legata immobilium.

Idem dicendum est, vbi indifferenter, sine vlla expressione alicuius modi, seu caussæ huiusmodi legata ipsis fuerint Fratribus relicta: tunc enim modo cõgruo, & Fratribus licito relicta intelliguntur; vt habetur in Decretali Exiit. §. Ad hæc. Quod si modus incongruus a Testatore fuerit expressus. Dicit Nicol. 3. per hæc Verba, in capitu. Exiit. §. Ad hæc. Quod si testator, modum exprimat in legando, secundum quem Fratribus, eorum inspecta conditione, non liceret recipere; Vt si legaret Fratribus vineam, vel agrum ad excolendum, domum ad locandum, vel similia verba in similibus proferret; quod tunc a tali legato, & eius receptione per omnem modum Fratres abstineant. hæc Nic. Ita quod nedum talia legata Fratres recipere poterunt, verum etiam (vt annotauit Bartol. in Minoric lib. 2 d. 2. cap. 1.) nec poterunt æstimationem recipere; nam modus vnus recipiendi Legatum, est, æstimationem recipere: vt l. si domus. §. qui confitetur. ff. de leg. primo. & l. non dubium. §. fin. ff. de leg. 3. Legata sine modo, ĩtelligũtur cũ modo. Legata modo incongruo, non licet Fratribus acceptare. Concordat Bal. ĩ auth. ingressi, & Petr. Anch. in d. Clem. & Serena cõsc. q. 22.

Sed est aduertendũ, quod quando huiusmodi incongruitas nõ prouenit ratione status &

& conditionis Fratrum generaliter (vt erat illud de Vinea ad excolendum, &c.) sed potius, alicuius Fratris particularis. (puta si Laico essent legati libri, Missale, vel simile) tunc, secundum Iura, omnis subuincitur de Legatis impossibilitas. Vt l. obtinuit de condit. & demonst. & C. de Institut. & Substit. l. reprehendenda, & debet transmutari in alium modum possibilem, l. legati. ff. de vsufruct. legat. Vnde, exempli gratia, si legatur Fratribus Minoribus vinea ad excolendum, vel tanta pecunia vt ex ea emant paramenta, vel alia superflua, pro seruitio Ecclesiæ, & cetera huiusmodi: tale Legatum nullo modo valet, quia hæc superflua habere, statui Fratrum Minorum, & Regulæ repugnat. Si uero aliqua pecuniæ quantitas legatur pro aliquibus rebus licitis, quibus tamen Fratres non egent, tenet Legatum: non enim expressit Testator modum illicitum, ex ipsa Regula sed ex eo tantum illicitus est, quia prædictis rebus Fratres non indigent. Quo casu, secundum Iura allegata, tollitur impossibilitas a Legato, & commutatur in alias Fratrum necessitates.

Et idem dicendum esse aliqui tenent, cum aliquod relinquitur Fratribus ædificium, seu fundus pro loco, seu Conuentu construendo ipsis Fratribus, licet enim Fratres non indigeant loco, quia iam habent: hic tamen talis modus impossibilis, in aliam mutabitur caussam Fratribus necessariam; vt memoria, & salus animæ defuncti seruetur, l. Legatū, ff. de vsufruct. leg. Non enim hic modus expressus in Legato continet impossibilitatem ratione status, & Regul. Fratrum Minor. cum possint Fratres habere loca. Sed impossibilitatem habet aliunde, ex eo, scilicet, quia Fratres habent locum, & non indigent alio: et ideo in aliam commutabitur necessitatem ipsorum Fratrum.

Impossibilitas Legatorum, quādo commutari potest.

Sed dices, per quem fiet hæc transmutatio in aliam necessariam caussam? Dico, quod fiet de consensu vtriusque partis, hæredis scilicet, & Prouincialis, seu Custodis: Vt Bar. in Minor. lib. 2. d. c. 3. dicit, per dictam l. Legatum. ff. de vsufruct. lgat. Vbi enim, aliquod adest impedimentum iuris, vt illud, quod Testator iussit, de iure fieri non posset vel facti, vt est in casu, quia Fratres non indigent Monasterio, seu loco, sufficit mutuus vtriusque partis consensus: secus autem, si licite fieri de iure, & de facto posset id, quod Testator iussit; quia tunc in aliam non posset necessariam caussam fieri transmutatio, sine permissione Summi Pontificis, seu Principis, vt dixit Bart. ibidem per l. p. & l. Legatum, in principio de administr. rer. ad Ciuit. pertin. & per cap. p. de relig. dom. Quod si discordes erunt, Iudex erit medius, cuius auctoritati est standum: Qui Iudex magis eius voluntati fauebit, cui relictum est Legatum, quam eius a quo est præstandum, vt dicta l. Legatum. § si vero plures, & hoc intellige, non vt Minister habeat hæredem in Iudicium prouocare, sed quando hæres forte ab alio Episcopo scilicet, vel Syndico in Iudicium reuocaretur, poterit tunc Minister, seu Custos suam Iudici voluntatem declarare.

Transmutatio unius in aliam necessitatem a quo fiet.

Si uero aliquid annuum, seu aliqui redditus Fratribus relinquātur, quia redditus inter immobilia computantur, Vt i. C. de sacr. Eccles. scilicet Iubemus, & Clementina Exiui. § Annui redditus proinde, sicut diximus de immobilibus legatis Fratribus, absque aliquo modo particulari, quod possint illa uendi, & in eorum necessitates præsentes, uel imminentes conuerti, per Decret. Exijt. §. Adhæc; Sic, & hoc annuum seu huiusmodi redditus in Fratrum necessitates uendi poterunt, si absque modo illicite Fratribus relinquantur. Legatum enim annuum, seu redditus Fratribus non interdicitur, per Clem. Exiui. §. Annui redditus, ratione rei legatæ, sed ratione modi a Testatore expressi, ut puta, quod annuum Fratribus persoluatur: hic enim modus expressus, Regulæ, et conditioni Fratrū Minorum repugnat: Ideo nec Legatum nec eius æstimationem petere aliquando poterunt. Si uero talis redditus simpliciter Fratribus legetur, absque eo modo, quod annuatim soluatur, solum tunc uidetur illud ius percipiendi Fratribus relictum quod vendi potest, et in Fratrum necessitates præsentes, vel imminentes conuerti. Et hæc est Bart. sent. quam sequitur Anch. in d. Clem. Exiui.

Legata annui redditus an possint acceptari a Fratribus.

Idemq. dicendum est per omnia (secundum prædictos) si relinquatur aliquid perpetuum,

nuum, diurnum, vel per aliquas diuisiones temporum, vt de triennio in triennium, & similibus, vt ff. de transact. l. cum hi. §. si cui; & ff. de alimen. & ciba. lega. l. libertis quos. si enim perpetuum erit Legatum, vt singulis diebus, seu annis, vel per aliquas diuisiones temporum perpetuo soluatur, e nostra Regula professione prohibitum Fratribus comprobatur.

Si vero aliquid annuum, non perpetuum, sed vsque ad certum tempus, Fratribus fuerit legatum, licet propter limitationem temporis, non videatur quia annuum esse legatū, sed vnum tantum legatum dilatum ad tantum tempus, quod idem est, quod vna in plures diuisa solutiones praestatio; Idem tamen Bart. vbi supra, asserit, ab huiusmodi Legato debere Fratres penitus abstinere; quia hoc eorum statui, & mendicitati repugnat. non enim viuerent simpliciter in spe Dei, ob certam spem, quam in illo sibi facto Legato, ad tantum tempus haberent. Quem sequitur Seren. Consc. q. 19. Federicus autem de Senis, quem sequuntur Bart & Anchar & Zambarel. cons. 22. & Corduba, q. 11. in exposit. 6. c. Reg. dicit tale Legatum valere, eiusdemq; Fratres esse capaces, si ad modicum tempus sit factum, quia potius summa quaedam dilata censetur legata, quam aliquid annuum. Nec per hoc uidetur mendicitas tolli, sed aliquo modo subleuari. Secus autem si ad longum tempus fieret legatum, quia sic inter immobilia computaretur, & Fratres eam non possent recipere.

Legatū perpetuum interdicitur Fratribus.

Modicum autem tempus, praedicti omnes esse putant, si infra decem annos, & non ultra fiat Legatum. Vnde si quid Fratribus per decem annos singulis infra dictum tempus praestandum Fratribus legaretur, valere, & licite a Fratribus recipi posse, tenent. Quod ego intelligerem, si illud praestandum singulis annis illis, fuerit quid minimum; quia si esset, ita magnum, quod posset per illud decennium Fratrum necessitatibus prouideri, tūc per illud praefinitum tempus non uiuerent simpliciter in spe Dei, propter spem illam, quā in illo Legato haberent, & sic repugnaret eorum statui.

Legata ad modicum tēpus qualia sint.

Ex quibus colliges, quid tenendum sit de Anniuersarijs defunctorum, si enim certa eleemosyna pro dicendis Missis annuatim praestanda relinquitur in perpetuum, uel longum tempus; non ualet, nec eam Fratres licitè accipere poterunt; Si autem ad breue tempus, & quid exiguum fuerit, nullo uidetur iure prohiberi: licet nostra Capuccinorum cōgregatio hactenus hac non admiserit. Et idem per omnia dicēdum est, si aliquid annuū indirecte Fratribus relinquatur: Vt puta, quia grauatur heres, vt quotannis Fratres talis loci vestiat, vel aliquid aliud annuum ipsis soluat: Hoc enim nullo modo licet Fratribus recipere, nisi quid exiguum sit, & ad breue tempus relictum: quia alias in fraudē factum esse censetur, 21 ff. de donat. l. quod conditiones, & annotauit Bar. in d. lib. 2. d. 6. c. 4. & Ser. consc. q. 19.

Anniuersaria defunctorum an sint nobis licita.
Annuū indirecte Fratribus relictū.

Federicus tamen praedictus cons. 22. & alij in locis praeallegatis, quos, & Cord. & Zabarella in d. Cle. exiui, & Seren. consc. q. 20. sequitur, uolunt, quod si quid annuum perpetuum ad Diuinum cultum sit relictum, ut puta, quod haeres quotannis soluat uinum pro Sacristia, farinam pro hostijs, oleum pro lampadibus, candelas, &c. licitè a Fratrib. recipi possit, etiam quod in perpetuum sit, quia per tale Legatum non tollitur mendicitas Fratrum, nec eorum prouidetur necessitatibus, sed Ecclesiae; & hac, vt non ciuiliter, sed humiliter, & eleemosynaliter recipiantur: quia hi annui redditus, sunt, & inter immobilia computantur, ut tam ex dictis patet, & monasteria Capuccinorum S. Francisci, et eorum, qui Min de Obser. vocantur, immobilia ex Conc. Trid. Sess. 25. c. tertio habere nō possunt.

Legata pro rebus Ecclesiae an liceant?

Bona immobilia Capuccinis, & Obseruan. prohibita.

Sed quis talia legata, Fratribus relicta, quae licitè ab ipsis poterunt acceptari, in eorum expendet necessitates? est sciendum, quod cum Fratres (ut toties est dictum) nullum ius habeant in rebus sibi relictis, & dominium apud haeredes remaneat; donec per eos soluantur, haeredes ipsi, uel testamentorum executores, facient. Vt in capit. Exijt, §. Adhaec. & Bart. & alij Doctores tenent. Quod si praedicti ad hae fuerint negligentes, poterunt Episcopi, ratione generali, quam habent in relictis ad pias caussas. Et Iudices saeculares

Legata ista p quos expendantur in Fratrum necessit.

culares ex mero officio suo procurare, haredis mora pracedente, ut in Auth. de Eccles. tit. §. si quis autem, ut talia legata soluantur, & Testatoris uoluntas adimpleatur. Immo ut dicit Bar. lib. 2. d. 7. c. 3. ipsa Ciuitas, seu Syndicus hoc facere potest: quoniam, quando aliquid pauperibus, pro eorum necessitatibus relinquitur, toti uidetur ciuitati relictum, cuius interest, ut pauperib. alimēta nō deficiant. Vt l. ciuitatibus ff. de leg. 1. & in l. Priuilegio, C. de sac. san. Eccl. habetur. Sed quis pauperior Fratribus? Sed quomodo hoc possit etiam fieri per Syndicum, dicetur infra, in uer. Syndicus. Sed semper cauere debent Fratres, ne hac petentibus assistant, ut in cle. exiui. §. Amplius neq; directe, uel indirecte talem haredum compulsionem, ciuiliter, seu cum rigore procurare, sed bene dulciter, & humiliter ipsis nolentibus, Episcopo, uel pradictis alijs, defuncti, & propriam iniuriam, extra iudicium patefacere, ut ipsi, prout eis placuerit, ad talium Legatorum executionem procedant, ut tenent S. Bonauen. & omnes alij expositores nostra Regula, & hac pro nunc sufficiant, pro huiusmodi Legatorum materia: si quis autem fusius eam uoluerit uidere, legat Cordu. aliosq; Regula exposit. in 6. c. Reg. & Bart in Minor. &c. & quod nos etiam diximus sup. in uer. Haredes, & hareditas.

An possint habere possessiones, & Redditus uitalitios. *Numquid autem Fratres, & mon. possint habere possessiones, & annuos redditus, & an licitè possint habere redditus Vitalitios, quos sibi parentes, uel consanguinei assignāt pro eorum necessitatibus dicemus infra in uer. Paupertas.*

LICENTIARE FRATRES, VEL MONIALES.

Collector. QValiter Fratres Min. obser. possint, & debeant licentiari a Prælatis Ordinis, vel a Sede Apostolica, ut licite ualeant transire ad alium Ordinem, vel ad Conuentuales eiusdem Ordinis; habetur sup. in dictione Apostatæ in omnib. §. vbi in margine est hæc dictio Licentia, seu Licentiare. Et in dictione Conuentuales Fratres. §. 1. Et in dictione Exempti Fratres, præsertim in tribus §. vltimis. ¶ Sed quomodo Moniales Sanctæ Claræ possint licentiari, ut ad Monasteria eiusdē Ordinis ualeant transire, seu alias; habetur in dictione Clausura Monialium.

Ex iure cō muni. INNOCENTIUS III. statuit, quod, licet quibusdam Monachis, seu Religiosis a Sede Apostolica sit indultum, ne, postquam aliquis professus fuerit apud eos, ad alium locum possit, ipsis inuitis, arctioris etiam Religionis obtentu, transire, ut unusquisque secūdum Apostolum in ea uocatione permaneat, in qua dignoscitur esse uocatus; quia tamen ubi spiritus Dei est, ibi libertas, & quæ spiritu Dei aguntur non sunt sub lege, quia lex non est imposita iusto: ea ratione uidetur hoc illis fuisse concessum, nequis ex temeritate, vel leuitate, in iacturam, vel iniuriam sui Ordinis, sub prætextu maioris religionis ad alium Ordinem transuolaret, sicut frequenter constat a multis esse præsumptum, non quidem, ut ei transeundi licentia denegetur, qui eam cum humilitate, ac puritate duxerit postulandam, ut non ficte, sed uere, ad frugē melioris vitæ valeat transmigrare. Talis ergo, postquam a Prælato seu transeundi licentiam postulauerit, ex lege priuata (quæ publicæ legi præiudicat) absolutus, libere potest sanctioris uitæ propositum adimplere; non obstante proterua indiscreti contradictione Prælati; quia Priuilegium meretur amittere, qui concessa sibi abutitur potestate. Cum etiam, Romanus Pontifex, qui supremam in Ecclesia obtinet potestatem, Archiepiscopis, & Episcopis, cedēdi licentiam, ex iusta caussa petentibus, sine difficultate concedat. Quo circa (ait præfatus Innocentius) nouerint vniuersi, quibus huiusmodi Priuilegium est

con-

concessum, se ad concedēdum licentiam transeundi taliter postulantibus, de iure teneri. Quia, sicut subditus a Prælato cum humilitate, & puritate debet transeundi licentiam postulare, ne bonum obedientię contemnere videatur, sic profecto Prælatus, subdito, sine difficultate, & prauitate qualibet, debet trā seundi licentiam indulgere, ne videatur propositū impedire diuinitus inspiratum. Si vero probabiliter dubitetur, vtrum quis velit ad Ordinem arctiorem, aut laxiorem, ex charitate, an ex temeritate transire, Superioris est iudicium requirendum: ne forte Angelus Sathanę in lucis Angelū se transformet. Habetur in c. Licet quibusdam, extra de Regularibus. *Nota.*

2 Leo X. statuit, quod nullus Frater reformatus possit, per quemcumq; Prælatum Ordinis, etiam Ministrum generalem mitti ad morandum ad aliquem Conuentum non reformatum, aut pro reformato non habitū. Excepto quod, si Capitulis Prouincialibus videretur minus malum aliquem Fratrem licentiare ad nondum reformatos, quam ipsum cum reformatis detinere: in tali casu possint Pręlati mittere Fratrem, seu Fratres reformatos ad nondum reformatos. Inhibuitque sub excommunicationis latę sententię pœna, omnibus, & singulis Conuentualium, secundum Priuilegia viuentium, Prælatis, ac Fratribus, ne aliquem ex præfatis reformatis, nisi modo prędicto recipere audeāt. Similiter & dictis Fratribus reformatis (sub eadem pœna) ne ab obedientia suorum ministrorum vllatenus, quam modo prædicto, recedant, B. ffo. 30. conc. 100. *Reformatio. Conuētuales. Fratres.* *Excommunicatio.*

LOCA FRATRVM.

QVALITER Fratres Minor. possint recipere loca eis oblata pro sua habitatione, vide supra in dictione Ædificare, §. 4. & 9. vsque ad 12. ac 17. & 18. & 20. *Collector.*

Et qualiter huiusmodi loca possint deserere, vide etiā vbi supra, eadē dictione, §. 7. & 13. & 14. ¶ De immunitate vero locorum, seu Domorū Fratrum, ac de pęna inflicta cōtra facientes in eis aliquam violētiam, habetur supra in dictione Ecclesię Fratrū, §. 3. ¶ De dignitate aūt locorum, quæ Fratres Mi. Obser. inter Conuentuales habere debēt, ponitur in dictione Processiones, §. 3. & 4. & 5.

MAGISTER.

1 MARTINVS V. prohibuit, vt nullus Frater Min. possit recipere gradum Magisterij; nisi perfecerit cursum sibi præfixum per constitutiones Apostolicas, & Ordinis; ac nisi alias idoneus fuerit, b. ffo. 35. conc. 40. *Gradus Scholastici*

De hoc multa alia posita sunt supra, in dictione Gradus Scholastici, per totam. *Collector.*

2 Leo X. in Bulla Concordiæ statuit, quod Fratres Min. Conuentuales eligant vnum Fratrem super se ipsos, qui Magister generalis Fratrū Conuentualium in perpetuum appellari debeat, B. ffo. 32. conc. 105. *Electio.*

3 Idem Leo statuit, quod in singulis Prouincijs deputati ad regimen Fratrū Mino. Conuentualium, uocentur Magistri prouinciales Fratrum Conuentualium. Et quod huiusmodi Magistri a Ministris prouincialibus Regularis Obseruantiæ confirmationem electionum de eis pro tempore factarū petere *Electio. Hoc nō est in vsu.*

Vide in uerbo Conuentuales. teneantur, eo modo, quo Vicarij prouinciales olim de Familia, seu de Obseruantia nuncupati, antea a Ministris Prouincialibus Fratrum Conuentualium petere tenebantur, B.ffo.32.conc.106.

4 *Electio.* Idem Leo reuocauit, cassauit, & annullauit, ac viribus penitus, & omnino carere decreuit electionem primi Magistri generalis Fratrum Min. Conuentualium, quam sub nomine Ministri Generalis fecerant Fratres Conuētuales ac nullā fuisse declarauit; sed eam pro electione Canonica Magistri generalis confirmauit, & approbauit, ac si facta fuisset sub nomine Magistri Generalis Conuentualium, B.ffo.32.conc.116.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In §.3. Hæc const. non est in Bull sed ponitur in ocularia seu man pulo. Fratrū Mi. fo.331.

OTA, quod libros, seu quinterna asportare extra Librarias Monasteriorum Sancti Francisci de Obseruantia ad alia loca, adest excommunicatio ipso facto incurrenda; & quod Guardiani debent facere librorum Inuentarium, ut apparet in Breui a Pio V emanato in ann.1568. & a Sixto V. confirmato in ann.1589.

MENDICARE.

1 *Pro Fratribus Prædi. & Minor. Collector.*

LEXANDER IV. declarauit, quod mendicitas Fratrum minorum, & Prædicatorum est meritoria. Et quod prædicti Fratres tā ab ijs, quib. prædicāt, quā ab alijs possunt petere, & recipere eleemosynas. Ac, quod illi possūt, hmōi eleemosynas eisdem Fratribus salubriter elargiri, b.ffo.26.cōc.15.

De hac materia vide supra in dictione Eleemosyna, §.4. & 5. ac 7. Et infra in dictione Paupertas.

MINISTRI.

Distinctio Priuilegiorum attinentium ad Ministros.

1 *Collector.*

ONTENTA in Priuilegijs, respectu ministrorum, sic distinguuntur. Primo enim sunt ibi aliqua, quæ particulariter pertinent ad ministrū generalem. Et hæc habentur in dictione Generalis Ordinis. ¶ Secundo reperiuntur aliqua, quę attinēt ad ministros Prouinciales, vel in particulari; aut in quibus est eis communis auctoritas cū Generali. Et hæc subdistinguuntur. Nam quædam concernunt electionē, aut institutionem huiusmodi ministrorum. Et ista habentur in dictione Electio, §.4. & 8. Et in dictione Confirmatio Prælatorum. §.2. Alia spectant ad auctoritatem eorumdem, circa collationes officiorum prædicationis, & confessionis, & circa absolutiones, & declarationes; Et hæc continentur infra, §.1. & 2. & 4. & 5. & in reliquis sequentib. vsq; ad 11. Alia respiciunt eorumdem ministrorum facultatem, ad conferēdas nō nullas indulgentias. Et ista habentur in §.3. & 12. ¶ Vltimo reperitur aliquid pertinens ad huiusmodi ministrorum duratione. Hoc autem ponitur in §.13.

Prædicatio CLEMENS IV. concessit, vt singuli Prouinciales ministri in suis Prouincijs, cum Diffinitoribus in prouincialibus Capitulis cōgregati, habeant plenam auctoritatem, & facultatem examinandi, & approbandi Fratres minorū in Sacra pagina eruditos, & eis officium prædicationis (Deum habendo præ oculis) committendi; sicut ex forma Regulæ poterat solus minister Generalis, B.fo.56. Et ffo.139.conc.311.

Idem

Idem Clemens, circa absolutiones Fratrum, concessit multa Ministris, pro ut late habetur sup. in dict. Absolutio ordinaria, quoad Fratres, §. secundo, & quarto, & sexto, & nono, ac decimo. 2 *Absolutio.*

VRBANVS V. cõcessit, quod Ministri Prouinciales de suis Prouincijs possint dare suffragia indulgentiarum, & orationum, ac beneficiorum spiritualiũ Procuratoribus, & alijs quibuscumq; personis deuotis, & benefactorib. prædicti ordinis, b. fffo. 261. conc. 671. Et fffo. 109. conc. 454. 3 *Indulgen.*

SIXTVS IV. concessit Generali, & Prouincialibus Ministris Fratrum Mino. auctoritatem copiosam dispẽsandi cum suis subditis, defectum natalium patientibus, & cum irregularibus: prout positum est ad longum, sup. in dictione Dispensatio, in §. 10. & 12. 4 *Dispẽsatio.*

Idem Sixtus concessit Prouincialibus Carmelitarum, vt in suis Capitulis possint instituere Fratres suos Confessores, prout habetur sup. in dict. Cõfessiones, & Confess. §. 3. 5 *Confessores*

INNOCENTIVS VIII. concessit, quod Generalis, & Prouinciales Ministri possint dispensare cum Fratribus suis, vt ad Sacerdotium promoueantur in 22. anno completo. Hoc est cum attingentibus 23. annum, o. fo. 63. Et ffo. 69. conc. 158. Et fffo. 99. conc. 356. 6 *Dispẽsatio Sacerdotiũ*

ALEXANDER VI. quoad reseruationem casuum, & absolutionem a quibuscumq; delictis, & censuris, dedit magnam auctoritatem Ministris Generalibus, & Prouincialibus, prout supra positum est, in dictione Absolutio ordinaria, quoad Fratres, §. 17. Et ibidem, §. 15. & 16. 7 *Casus reseruati.*

IVLIVS II. concessit, vt Prouinciales Fratrum Minorum habeant eamdẽ potestatem, seu facultatem, circa moniales S. Claræ, eorum curæ commissas, quam Vrbanus IV. in Regula prædictarum monialium, commisit Protectoribus dicti ordinis, B. ffo. 112. conc. 517. & fffo. 72. conc. 220. 8 *Moniales.*

Quæ autem sit huiusmodi facultas, habetur in dictione Protector, §. 3.

Aduertendum est circa hanc concessionem, quia multi abusi sunt illa, credentes, quod facultas, & potestas supradicta, collata Protectori, nũquã fuerit restricta; propter quod nonnulli Prouinciales, & alij Prælati superiores dabãt licentiam aliquibus personis ad ingrediendum monasteria prædictarum monialium: cum tamen hoc fuerit expresse prohibitum prædicto Protectori per Martinum V. ac etiam quibuscumq; alijs Prælatis; prout dictum est sup. in dictione Ingredi Monasteria monialium, §. 10. Vide etiam ibi aliam declarationem circa prædicta. Vide etiam in dictione Protector ordinis. §. 5. *Collector.* *Nota.*

LEO X. fecit multas concessiones pertinẽtes ad Ministros: quarum aliquæ continentur in dictione Absolutio ordinaria, quoad Fratres, §. 21. & 22. 9

Idem Leo concessit Ministris, & eorum generalibus Commissarijs auctoritatẽ determinandi, quæ dicantur res uiles, aut parui ualoris; ut possint dari a Frat. Min. intra, & extra Ordinem, prout habetur in dict. Declarare, §. 1. 10 *Declarare*

Idem Leo concessit præfatis Ministris auctoritatem determinandi in scrupulis subditorum suorum, vt habetur late in dictione Declarare, §. 5. 11 *Declarare.*

Idem Leo concessit, quod omnes Prouin. obseru. acta visitatione ordinaria in Conuentibus suæ Prouinciæ, habeãt facultatem concedendi Indul. plen. omnibus Fratribus cuiuslibet cõuentus, sic uisitati. Et idem de monial. S. Claræ, ac Tertiarijs in congregatione viuentibus, o. fffo. 93. conc. 285. *Visitatio. Indulg. Plenar.*

Idem Leo statuit, quod Ministri Prouinciales, vltra triennium in suis non possint continuari officijs. Et uoluit, quod triennio elapso, pro absolutis ab officio a cunctis Fratribus habeantur. Ac etiam, quod infra dictum triennium (si minus vtiles inuenti fuerint) possint in Capitulis Prouincialibus ab officijs absolui, B. fffo. 30. conc. 97. in fine.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

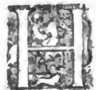
QVoad §.8. ubi agitur de potestate concessa per Iulium II. nostris Prouincialibus, circa moniales, videatur latius vbi supra in his annotationibus, &c. super tit. Ingredi, quoad quartum Notandum Collectoris, &c.

MISSA.

¶ *Distinctio concessionum Apostolicarum, quæ Missas concernunt.*

Collector. TTENDE, quod omnium, quæ in Priuilegijs habentur circa Missas, quædam pertinent ad locum celebrationis. Et hæc ponuntur hic primo. ¶ Alia spectant ad tempus, seu horam celebrandi. Et ista ponuntur 2. loco. ¶ Nonnulla vero attinent ad modum celebrandi. Et ista sunt multiplicia. Nam quædã sunt quoad Hymnum Angelicũ. Et hęc habẽtur in dictione Gloria in excelsis Deo. Quædam quoad Symbolum. Et hæc habẽtur in dictione Credo. Quædam quoad Præfationem. Et hæc habentur in dictione Prefatio. Quędam quoad totam Missam. Et hæc habẽtur infra, in hac dictione Missa tertio.

MISSA PRIMO, QVOAD LOCVM.

1 *Altare.* ONORIVS III. concessit, quod Fratres Min. possint Missas celebrare super Altare portatili, absq; licentia Prelatorum Ecclesiæ, seu ordinariorum, B. ffo. 83. conc. 242. & 243.

2 *Reuocatio.* ALEXANDER IV. reuocauit Decretum Inno. IV. quo prohibebatur ne Fratres Min. aut alij quicumq; Religiosi reciperent ad diuina parochianos alienos, in diebus Dominicis, & festiuis, in suis Ecclesijs, & Oratorijs. B. ffo. 102. conc. 214.

3 Idem Alexander, quia nonnulli Prælati Ecclesiastici non curabant de supradicta reuocatione per ipsum facta, dedit insuper litteras executoriales, B. ffo. 102. conc. 115.

Collector. Per supradictas duas prouisiones nihil nobis noui concessum est: sed Pontifex restituit nos ad ius commune.

4 CLEMENS IV. concessit, quod in locis, vbi Fratres Min. degunt, possint habere Oratoria, in quibus cum altari portatili possint Missarum sollemnia, & alia diuina Officia celebrare, B. fo. 56. & ffo. 140. conc. 313.

5 *Prohibitio.* Idem Clemens prohibuit ne quis in Ecclesijs Fratrum Min. missarũ sollẽnia, vel pro animabus eorum, qui ad loca ipsorum tumulandi deferuntur, ibidem exequias celebrare, sine eorundem Fratrum assensu, & voluntate, præsumat, B. fo. 58. & ffo. 141. conc. 336.

Collector. Circa hoc vide infra dispositum per Concilium Lateranense, §. 8.

6 SIXTVS IV. concessit eisdem Fratribus Min. vt non solum in Oratorijs, & locis, in quibus degunt, sed etiam in quouis alio loco cõgruenti, & honesto, possint super Altare portatili, Missas liberè, & licitè celebrare, B. fo. 59. & ffo. 143. conc. 344.

7 ALEXANDER VI. concessit, Fratres Mino. posse celebrare Missas in cameris sæcularium, vel in plateis: dato quod non uideantur loca honesta: quia in cameris dormiunt coniugati, & in plateis fiunt multa profana. C. ffo. 70. conc. 173. & ffo. 99. conc. 371.

Leo

Leo X. in Concilio Lateranensi statuit quod tam Prælati Ecclesiastici, quã presbyteri sæculares, qui vinculo excommunicationis ligati non fuerint, Missas in Ecclesiis, quorumlibet Fratrum deuotionis caussa celebrare volẽtes, celebrare possint. Ipsiq; Fratres tales celebrare volentes, libenter recipere debeant, B fffo.25.conce.70. 8 *Pro clericis sæcularib.*

Idem Leo declarauit, & statuit, omnes Christi fideles vtriusque sexus, qui (non contempto proprio Sacerdote Parochiali (in Ecclesiis Fratrum ordinũ Mendicantium Dominicis, & Festiuis diebus Missas audiunt, satisfacere præcepto Ecclesiæ de Missa audienda. Nec in aliquam labem peccati mortalis, aut pœnam propterea incurrere. In contrarium facien. non obstantibus quibuscumq; B.fffo.27.conc.90. 9 *Pro laicis sæcularib.*

Idem Leo præfatas suas litteras confirmauit, & ampliauit; & super eas, aduersus contradictores, Conseruatores dedit, B.fffo.47. conc.142. 10

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVoad §.2.& 3.notandum, quod illæ Concessiones Alex. IV. habentur etiam in 2.tract.lib.Ordinis. Et Bonif.9.ff.118.concessit Fratribus Prædicatoribus prohibendo ne s. Prælati Ecclesiarum, aut alij quicumq; eos impediant, quominus Missas, & alia Officia Diuina in Ecclesiis suis quotidie celebrare, ac oblationes in Missis ipsis, & alias ad eorum Altaria prouenientes libere, & integraliter recipere, & in suos usus, iuxta morem dicti Ordinis, conuertere possint, sub excommunicatione, ipso facto in contrarium facientes, &c.

MISSA SECVNDO, QVOAD TEMPVS. 1

EVGENIVS IV. concessit, quod Frat.Min. possint celebrare Missam usque ad nonam, sine scrupulo conscientiæ, o.fffo.102.concess.418. 2

PIVS II. concessit, quod Generalis possit dare Fratrib. auctoritatem celebrandi Missas per unam horam ante auroram, eis, quib. sibi uidebitur, auctoritate Apostolica, o.fffo.97. cõc.346. 3

SIXTVS IV. concessit, quod Fratres Mino. Obser. Sacerdotes, caussa necessitatis possint ante, & post horam statuã ab Ecclesia, celebrare, o.fo.63. & ffo.67.concess.109.& fffo.96.concess.324. 4 *Particularis pro Hispania.*

INNOCENTIVS VIII. concessit Fratribus ordinis Prædicatorum congregationis Hispaniæ reformatis, quod possint celebrare Missam per horam ante diem, & per horam post meridiem, præsertim quando prædicatur in conuentibus, uel sunt sollemnia officia, o.fo.16.& ffo.76.conc.194.& fffo.101. concess.393. 5 6 *Ista omnia priuil. Six. Innocẽ. & Leonis sũt sublata a Conc.Trid. Sess. 22. de obseru. & euitand in celeb miss. vt ait, & Nauar. in man.c.25. nu.82.*

Idem Innocentius concessit Fratribus Augustiniensibus, quod expleto Matutinali Officio, etiam ante lucis auroram, possint Missas celebrare, b.fffo.101. conc.399.

LEO X. concessit Fratribus Min. obser. ut de licentia suorum Superiorum (quorum conscientijs remittit, quomodo Fratres debeant uti hac gratia) possint celebrare illico post Matutinum, & post Meridiem, præsertim diebus, quando est de audienda Missa præceptum, quando Fratres debent ambulare, seu quando de via veniunt, & non possunt ante meridiem applicare ad locũ, vbi commode posint Missam audire, vel honeste celebrare. De æstate uero, quando noctes sunt breuiores, etiam ante matutinum chori, vel infra: dũmodo celebraturus, illud per se, aut cum socio, dixerit, prout consuetum est in ordine cum prima, o.fffo.92.conc.275.

¶ *Ex Priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.*

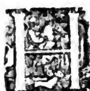
7 MARTINVS V. concessit, quod Priores, & Fratres ordinis S. Benedicti, possint ex deuotione, vel alia iusta caussa, in suis monasterijs celebrare Missas, statim post expletum Matutinum, vel saltem per horam ante auroram, habito respectu ad horologium.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVoad §. 3. & 4. vt ait Sum. Ros. tit. Missa. §. 2. quod hora statuta per Ecclesiam ad celebrandum, est ab Aurora, vsque ad Nonam: Aurora autem incipit per vnam horam, & quintam eius partem ante Solis ortum, ad nostrum hemisphærium. Per prædictas autem concess. Pij 2. Six. 4. Inno. 8. possumus celebrare per vnam horam ante, & post, ut ibi conceditur, ex caussa rationabili, & per alias subsequentes concessiones possumus adhuc latius. videatur ibidem in Compen. in §§. seq.

Quoad §. 5. notandum, quod illa est optima concessio, sine ulla limitatione, ubi concedit Inno. 8. quod statim post Matutinum possint Fratres August. & nos etiam per communicationem eorum, celebrare. Sed & Iulius 2. fff. 4. concessit Minimis, quod possint celebrare, & facere sibi celebrari Missas, etiam per Sacerdotes sæculares, ante diem, in quocumque loco honesto, cum Altari portatili, & ibi recipere Sacramenta.

MISSA TERTIO, QVOAD MODVM.

1 *Ex iure cõmuni.* HONORIVS III. mandauit uniuersis Ecclesiarum Prælatis, quatenus in Ecclesijs collegiatis, celebrent duas missas collegialiter, unam pro defunctis, & aliam secundum exigentiam diei, vt de Festo, si Festum occurrit, vel de Feria, si Feria. Habetur in c. cum creatura. ext. de celeb. Missarum.

2 *Ex iure cõmuni. Credo. Præfatio.* INNOCENTIVS III. statuit, ut in Missis commemorationis, seu votiuis, licet dicatur propria præfatio, non tamen hymnus Angelicus; seu Gloria in Excelsis, nec Symbolum dicantur, ut inter commemorationem, & sollemnitatem differentia ostendatur. Habetur in c. Concilium. ext. de celeb. Miss.

3 *Ex iure cõmuni.* CONCILIVM Triburinen. statuit, quod propter Missam specialem, seu votiuam, vt de S. Michaele, Missa de eadem die non dimittatur: nisi aliquis velit, propter reuerentiam Trinitatis, Missam illius audire. Habetur in c. Quidã laicorum, de celeb. Miss.

4 *Gloria. Prosa.* ALEXANDER IV. concessit Frat. Min. vt in Missis uotiuis Spiritus sancti, & Virginis Mariæ, Gloria in excelsis Deo, necnon Sequentias competentes, tam in sollemnitatibus cantare, quam dicere possint in priuatis, non obstante statuto generali, b. fff. 257. tract. 2.

5 *Indulg.* Idem Alexander concessit accedentibus ad Ecclesias Fratrum Min. caussa audiendi Missas quocumque tempore, pro qualibet vice, Indulg. centum dierum, o. fff. 108. conc. 437.

6 *Pro domicellis.* EVGENIVS IV. concessit, quod puellæ nobiles, non audientes Missam in diebus Dominicis, excusẽtur, si sunt in potestate alterius, o. fff. 102. cõc. 417.

7 *De Sanctis Ordinis.* Idem Eugenius concessit, ꝙ Fratres, qui noluerint dicere Missã de Dominica infra octauas Sanctorum nostri Ordinis, non teneantur, o. fff. 101. cõc. 407.

Collector. Attende, quod supradictum videtur solum habere posse locum, quando in huiusmodi Dominica poneretur historia Dominicæ.

ALE-

ALEXANDER VI. ad remouendum scrupulum, concessit Fratribus Min. quod possint celebrare cum planellis de corio, sine calcaneo, ô. ffo. 70. concess. 172. & ffo. 99. concess. 370. hoc tamen non est de necessitate. Vnde si quis ipsa committeret non ex contemptu, sed quia non habet, non peccaret; vt Sũ. Ang. [illegible].Missa, nu. 36. 8

Sciendum, quod tempore præfati Alexandri VI. videlicet, anno Domini 1502. celebratum est Capitulum generale Albiense; in quo facta est sequens Ordinatio, seu Declaratio, vel publicatio Concessionis per præfatum Summũ Pontificem (vt pie creditur) factæ, aut eius auctoritate. *Collector.*

Quascumq. Missas in nostris Missalibus existentes possumus dicere: licet nõ sint Ordinarij Romani. 9 *Statutum generale.*

Leo X. informatus, quod in Conuentibus, quos Fratres Min. Obseruã Fratribus Conuentualibus eiusdem Ordinis (de mandato, & licentia Sedis Apostolicæ) reformandos receperunt, tot, & tanta onera, ac fundationes Missarũ, & aliorum suffragiorum comperiuntur, vt si omnibus satisfacere deberent, in multis locis Fratres non sufficerent: quinimmo opus esset, quasi vbiq. ordinarium prætermittere Officium, & alia extraordinaria celebrare, & persoluere: ac in plerisque locis prouentus, & redditus, ex quibus celebrationes Missarum, & suffragiorum huiusmodi fundatæ substiterant, sunt probati non subsistere, sed penitus alienati: necnon, & paramenta Ecclesiastica, pro quibus etiam similis obligatio excreuerat, esse omnino consumpta, decreuit, & declarauit, prædictos Fratres, qui prouentus, & redditus, propter quos talia onera imposita sunt, non percipiunt, nec ex voto Professionis suæ percipere possunt, non fuisse obligatos, nec esse, nec in posterum, si contigerit similes reformationes in Conuentibus fieri, teneri ad similia suffragia persoluenda: dummodo tam in communibus Officijs, quæ quotidie in dictis Ecclesijs celebrantur, quam in priuatis Orationibus, & in extraordinarijs Missis, & suffragijs, quæ in dicto Ordine pro singularibus benefactoribus fieri statutum est, illorum, qui prędictos redditus, seu ornamenta reliquerunt, memoriam specialiter faciant. 10 *Pro Conuẽtibus nouiter reformatis.*

Et simili modo concessit, quod Moniales Sanctæ Claræ, sub cura dictorum Fratrum viuentes, vbi similes obligationes in reformatis Monasterijs forte inuenerunt, non teneantur ad huiusmodi onera: dummodo etiam ipsæ in cõmunibus Officijs, & Orationibus priuatis, & alijs extraordinarijs Missis, & suffragijs, pro benefactoribus per eas ordinatis, eorum memoriam faciant specialẽ, B. ffo. 18. conc. 58. *Pro Cõuentibus Monialium S. Claræ.*

Idem Leo postea informatus, quod ante reformationem aliquarum Domorum Ordinis Mino. Fratres Conuentuales in illis existentes, certa bona, ac annuos redditus cum onere celebrãdi Missas, & alia Diuina Officia, & suffragia illis relicta possidebant; & quod post reformationem huiusmodi, Guardiani, & Fratres Regulares Obseru. in illis existentes, bona, ac annuos redditus huiusmodi, partim dimiserunt, & partim vendiderunt, & pretium illorum in reparationem dictarum Domorum, & alias necessitates Fratrum Domorum earumdem cõuerterunt, ac etiam, quod in aliquibus locis Regularis Obseruan. dicti Ordinis inueniuntur aliquæ obligationes perpetuæ ad Missas continue celebrandas; per prædecessores Prælatos prædictorum locorum antea contractas; quas, si seruare deberent Fratres præsentes, & pro tempore dicta loca inhabitantes (cum ex quotidiana mendicatione, ac laboritio viuere habeant) quotidianæ necessitatis præsidio fraudarentur: declarauit, & ordinauit, quod cum prædicti Fratres, iuxta Regulæ suæ puram, & debitam Obseruãtiam, ex quotidiano laboritio, humili Mendicatione viuere habeant, non fuerunt, nec 11 *Pro Cõuentibus nouiter reformatis.* *De obligationib⁹ perpetuis Missarum.*

sunt capaces onerum perpetuorum huiusmodi, per quæ temporis progressu li bertas spiritus in Missis, & alijs Diuinis Officijs, ac in acquirendis vitæ necessarijs commoditas a Fratribus prædictis tolleretur. Quare omnes, & singulas huiusmodi obligationes perpetuas, tam per Fratres Conuentuales, quam per Fratres Obseruantes cum quibuscumq. personis contractas, cassauit, & annullauit. Et ne Christi fideles (qui pro præfatis perpetuis seruitijs sua bona sunt elargiti) suo fraudentur desiderio, omnia charitatis opera, & Diuina seruitia, quæ in toto dicto Ordine celebrantur, & fiunt, prædictis Christi fidelibus, & defunctis, per viam suffragij, quantum Diuinæ placuerit bonitati communicauit, B. ffo. 23. conc. 65.

12 *Prohibitio.* Idem Leo inhibuit districte Ministris Prouincialibus Fratrum Mino. Regularis Obser. ac subditis eorumdem, ne huiusmodi Missarum, aut aliorum seruitiorum onera perpetua, vllatenus de cetero acceptent, aut recipiant, B. ffo. 23. concess. 65.

13 *De Missis superstitiosis.* Idem Leo concessit, vt, quando Fratribus Mino. commendantur Missæ, quę vulgariter appellantur de reuelatione, de Sancto Amatore, & de Consolatione, cum certis candelis, vel aliæ similes, vel quod non discontinuentur: satisfaciant Fratres prædicti dicendo illas Missas, ad quas magis dispositi fuerint: maxime de Officio, de quo illo die recitant: & ad prędictas, tali modo recommendatas nullatenus teneantur; præcipue, cum videatur hoc quamdam superstitionem sonare, o. ffo. 93. conc. 289.

Collector. Occasione huius Concessionis, aliqui (illam minus bene intelligentes) arbitrati sunt prædictam facultatem extendi ad quascumq. Missas eis recommẽdatas; vt de Epiphania, de Natiuitate, vel plagis, seu de passione, &c. quod tamen est omnino falsum, propter multa. Primo, quia expresse littera Concessionis loquitur de Missis, quæ habent aliquam superstitionem annexam, prout ibi exemplificatur. Nec obstat illud, quod additur (vel aliæ consimiles) quia refertur ad superstitiosas immediate exẽplificatas. Nec adhuc pro omnibus in Concessione exemplificatis videtur tuta dispen satio præfata, seu declaratio; quia inter alias sunt multæ, nullam superstitionem habentes; vt aliquarum Festiuitatum Domini nostri, aut Dominæ nostræ, seu aliæ, quæ in Missali continen tur, vt de tali Dominica, vel tali Apostolo, seu Apostolis, vel alijs Sanctis. Secundo etiã, quia a promissione, & obligatione licita, cuiusmodi est de alijs Missis non superstitiosis, non potest quis (postquam obligatus est) liberari, seu dispensari, absque consensu illius, cui se obligauit, aut sine alia legitima caussa. *Nota.* Et ideo indubitate tenendum videtur, quod, quandocumq; aliqua Missa recommendatur, sine admistione alicuius superstitionis, debet dici, prout fuit recommendata, & acceptata, scilicet, tam respectu Officij, quam etiam loci, & temporis, & candelarum, &c.

14 *De Missis pro quibus datur modica eleemosyna.* Idem Leo informatus, quod in quibusdã Regionibus pro celebratione vnius Missæ, certa pecuniæ quantitas dari consueuit in eleemosynam Fratrib. Mino. tam valde parua, & tenuis, quod dicti Fratres, ob eleemosynã, quę singulariter a pluribus elargitur, tot Missas, quot sunt largientes, pro singulis celebrare non valent, declarauit, & concessit prædictis Fratribus Obser. quod celebrando vnam Missam dumtaxat, si eleemosyna æquiualens vni Iulio, id est decimę parti ducati, non elargitur; etiam si duas, tres, vel quattuor, aut plures Missas celebraturi essent occasione diuersarum, vel plurium eleemosynarum huiusmodi; & in dicta celebranda Missa pro omnibus, qui pro dictis Missis in eleemosynam, vsque ad summam huiusmodi, cõtribuunt, cõmemorationem in genere faciendo, in hoc conscientiarum puritati prædictorũ Fratrum satisfactum sit, B. ffo. 20. conc. 62.

Cauen-

Cauendũ est omnino, ne quis vtatur huiusmodi Concessione; quia reuera nullius est valoris: prout multi viri famosi Theologi, & Iurisperiti, super hoc consulti, responderunt. Nam vltra multa, quæ contra huiusmodi Cõcessionẽ dici possent, constat bene intuenti relatio em, quod subrepticie obtenta est. Quapropter Reuerendus Pater Frater Ioannes Glapion, dum institutus esset Procurator curię Rom. promisit procurare reuocationem, seu potius declarationem nullitatis huius Concessionis. Et credẽdum est, quod obtinuit; licet ad manus nostras non peruenerit. *Collector. Nota.*

15 CLEMENS VII. concessit Fratribus Minor. obser. quod cum aliquis petierit ab eis, ut celebrent missam de Passione, liceat eis missam de Cruce, vel de quinque Plagis, & loco Euangelij, Passionem secundum Ioannem dicere: Siue in fine missæ huiusmodi, passionem præfatam dicere. Et sic censeatur satisfactum fuisse petitionibus illorum, qui petierunt celebrari missam de passione, o. *De missa passionis.*

Ex Priuilegijs Monachorum S. Benedicti.

16 EVGENIVS IV. concessit monachis S. Benedicti congregationis Hispaniæ, quod celebrans missas tricenarij S. Gregorij, vel Lamberti in suis monasterijs, satisfaciat, etiam si intra dictum tricenarium sibi occurrat, quod celebret aliam missam, puta maiorem, vel matutinalem, vel alias in conuentu, o.

Ex Priuilegijs Fratrum S. Hieronymi.

17 MARTINVS V. concessit, quod in quattuor Temporibus, vel diebus quadragesimæ, aut litanijs, sufficiat in monasterijs S. Hieronymi celebrare missam de feria (si hoc velint) cum commemoratione festi, quod in ipsa die celebratur: nisi eadem die sit Festũ duplex, aut semiduplex. Super hoc tamen onerat conscientiam Prælati, si non est tanta multitudo Fratrum, quod possint duas missas dicere, o.

Audientibus missas in certis festiuitatibus, & alijs diebus, sunt cõcessæ nõ nullæ indulgentiæ, quæ habentur in dictione indul. plen. quoad Fratres, §. 19. Et in dictione indul. quoad Sæculares, in multis §. *Collector.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Mnia supradicta priuilegia dicendi missam, quoad modum, locum, et tempus, sunt iam per Conc. Trid. sublata, et præcipue illa Six. IIII. Innoc. & Leon X. in §. 3. 4. 5. & 6. in uerbo missa 2. quoad tempus. Vt ait etiam Nau. in man. c. 25. nu. 82. in fi. & nu. 86. Sed celebrari debent secun. Rub. Missalis noui, iuxta const. 118. Pij V. in Bul.

Et inter alia, quæ ibi a Sac. Conc. obseruari iubentur, est ꝙ Episc. nõ patiãtur priuatis in domib. atq. omnino ext. Eccles. & ad diuinũ tãtũ cultũ dedicata Oratoria, ab eisdẽ Ordinarijs designãda, & Visitãda, S. Sacrificiũ, a sæcularibus, aut regularib. quibuscumq. peragi. Vide tamen id, quod ait Nauar. in præfato, nu. 82. quomodo sicut ante Conc. Trid. sine licentia Episcopi celebrari poterat extra locum Sacrum, super Altare portatili sacro, propter necessitatem; Ita posset etiam hodie, quod notandum esse ait pro terris, in quibus frequentissimæ supplicationes fiunt ad aliqua parua eremitoria præ quorum foribus solet dici missa, vt ab omnibus audiatur: Et pro primis missis Sacerdotum, ad quas maxima multitudo, quam Ecclesia capere

Conc. Tri. sess. 22. de euita. & obseru. in celeb. Miss. De loco celebrandi Missam: Not. doctrinam Nauar.

capere non potest, solet conuenire.

De modo celebrandi. *Cautur etiam in Conc. ne Sacerdotes, alijs, quam debitis horis celebrent, neue ritus alios, vel alias caremonias, et preces, in Missarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia approbatæ, ac frequenti, & laudabili vsu receptæ sunt. Ac quarumdam Missarum, ac Candelarum, certum numerum, qui magis, a superstitioso cultu, quam a vera Religione inuentus est, omnino ab Ecclesia remoueant.*

Hora celebrandi. *Sed circa hanc Conc. dispositionem, de hora celebrandi Missam, est aduertendum, quod possunt Fratres celebrare secundum vsum S. Francisci, & S. Mariæ Magdalenæ Confraternitatum a Sacra Card. Congreg. approbatum, qui est duabus horis ante Solis ortum: Et*

Priuileg. S. Iustinæ. *Greg. XIII. anno 11. sui Pontif. Concessit Congreg. S. Iustinæ, dum in itinere fuerint Constituti, posse Missam celebrare ante auroram, & post mediam noctem. Et hoc, viua vocis Oraculo facto Illust. Alexand. Farnesio Cardinali illius Ordinis Protectori. Et refertur in Comp. Fratrum S. Hiero. Hispan. fol. 50.*

Societati Iesu. *Eamdem Concessionem fecerat, et pleniorem, Pius V. Societati Iesu, vt refertur in eius Compen. Priuilegiorum in verbo Missa, §. 3. quia, illis addidit quod possint celebrare per horam ante Auroram, & infra horam post meridiem, caussa itineris, vel alterius legitimi impedimenti.*

De onere Missarum. tollendo. *Item in Conc. sess. 25. de reform. c. 4. ordinatur, vt in Ecclesiis, vbi magnus Missarum numerus reperitur, Episcopi in synodo diœcesana, & Abbates, & Generales Ordinum in suis Capitulis Gener re diligenter perspecta, possint pro sua conscientia, in prædictis Ecclesiis, quas hac prouisione indigere cognouerint, statuere circa hoc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Ecclesiarum vtilitatem viderint expedire; Ita tamen, vt eorum semper defunctorum commemoratio fiat, qui pro animarum suarum salute, legata ea ad pios vsus reliquerunt.*

Vbi primo notandum, quod hoc (inquit Nau. in Manual. c. 25. nu. 138.) videtur ius nouum, quoad Abbates, & Generales; sed non quoad Episcopos qui, argumen. C. cum accessisset, & C. cum ex parte de Const. & eis annot. possunt hoc facere sine Synodo, Iure antiquo, quod non videtur per hoc sublatum cum fuisset additum ad Augendum, &c.

Congreg. Card. *Secundo notandum, quod huiusmodi facultas, Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus concessa, intelligitur tantum de onere Missarum ante Conc. Trid. imposito: sicut ita fuisse sibi responsum ab Illustris. Cardinalibus Sanctissimæ Congre. Conc. interpretibus, an-*

Passarellus in tract priuil. fo. 232. *no 1573. testatur R. P. Gaspar Passar. Nec non & ipsa Congreg. alibi respondit, hanc taxationem esse intelligendam de Missis tantum, & non de alijs suffragijs. Nec de Missis in fundatione impositis, sed pro alia caussa a Testatoribus relictis.*

Tertio notandum quod Iulius II. anno 1508. in Const. sua Sacer Ordo, Correctori Generali Ordinis Minimorum, qui tunc erat, concessit, vt in Visitatione posset in multitudine Missarum dispensare, adeo, vt in Missa possent poni usque ad nouem Collecta, & qualibet Collecta ualeret pro Missa.

Ac postea, per Leon X. anno 1513. in Const. Exposcit dilectorum, &c. supradicta Concessio fuit ampliata, ut non tantum dicta Collecta ualerent pro tot Missis specialibus, & integralibus, Sed etiam hoc extendit ad omnem alium futurum Generalem, ut posset talem Missarum moderationem in uisitationibus suis facere, quæ Constitutiones integræ ponuntur a Passar in lib Priuil. fol 45. & 58. super quibus Consultus Nauar. de quibusdam occurrentibus dubijs, in lib. 5. Consil tit. de Priuileg. Cons 3. respondit.

Primo, quod omnibus Generalibus qui pro tempore erunt, supradicta datur facultas.

Secundo quod potest dispensare non solum super Missis receptis tempore Generalium, qui praerãt, tempore datarum Bullarum prædictarum, sed etiam pro postea receptis ante eorum visitationem, & tempus in quo petitur dispensatio.

Tertio, quod non posset dispensare per alium, delegando ipsi potestatem suam, & quod huiusmodi dispensatio non det fieri, nisi magna consideratione, ac dicere omnes Collectas, & quidquid aliud ipsi Pontifices mandarunt, & quod Fratres nec sine magna caussa:

caussa: & necessitate, debent recipere praefatas Missas cum proposito decipiendi eos, qui eas rogarent, vel rogati darent: & ita tenet, & concludit Nauar. Sed secundum supradictam Congregat. Cardinalium declarationem, secus esset dicẽdum: vt iã supra dixi.

MONASTERIA.

Distinctio Indultorum Apostolicae Sedis, pertinentium ad Monasteria.

Irca materiã Monasteriorum, praesertim Monialium: sunt multa superius in varijs dictionibus posita; quae hic repetere superfluum foret. Et ideo sufficiet remittere ad huiusmodi Dictiones. ¶ Et primo', quoad ędificationẽ Monasteriorũ, habetur in dictione Aedificare. ¶ Secundo, quoad exemptionem ipsorum monasteriorum, dictũ est in dictione Exemptio. ¶ Tertio, quoad bona Monasteriorũ huiusmodi, positũ est in dictione Alienatio, & Bona. ¶ Quarto, quoad accessum ad loca exteriora Monasteriorum Monialiũ, vbi cõmuniter accedunt saeculares, dictũ est in dictione Accedere ad Monasteria. ¶ Quinto, quoad ingressum in Clausuram praedictorum Monasteriorũ, habetur in dictione Ingredi Monasteria. ¶ Sexto quoad Indulgentias concessas visitantibus huiusmodi Monasteria, aut pro illis manus porrigentibus adiutrices, dictum est in dictione Indulgẽtię, quoad Saeculares, 1. & 2. & 3. & 4. ¶ Vltra praedicta, sunt nõnulla alia Monasterijs pertinentia: prout sequuntur. *Collector.*

SYNODVS VII. diffiniuit, duplex Monasterium, scilicet, virorum & Mulierum minime fieri; quia scandalum id, & offendiculũ multis efficitur. Quę autem hactenus fuerunt dupla, secundum Regulã Sancti Patris nostri Basilij, & secũdum pręceptionem eius, ita formẽtur. Non habitent in vno Monasterio Monachi, & Monachae. Adulterium enim intercipit cohabitationem: si habeat aditum Monachus ad Monacham; vel Monacha ad Monachum secreto singulariter ad collocutionẽ. Non cubet monachus in Muliebri monasterio, neque singulariter cum monacha conuiuetur. Et quando necessaria vitę a parte virorum ad regulares deferuntur, extra portam haec suscipiat Abbatissa monasterij foeminarum, cum aliqua vetula monacha. Habetur 18.q.2.c. Diffinimus. 1 *Ex iure cõmuni.*

CONCILIVM Agatense statuit, quod monasteria puellarum, seu monialium, longius a monasterij, monachorum, aut propter insidias diaboli, aut propter oblocutiones hominum, collocentur. Habetur, 18. quaest. 2. cap. monasteria. 2 *Ex iure cõmuni.*

INNOCENTIVS II. sub poena anathematis, interdixit ac prohibuit, ne Sanctimoniales simul cum Canonis, vel monachis in vno Choro conueniant ad psallendum. Habetur 18.q.2.c. Perniciosam. 3 *Ex iure cõmuni.*

GREGORIVS I. statuit, in nullo loco monachos, & Monachas unum monasterium habitare; Sed nec ea, quae duplicia vocant. Et si quid tale est, Religiosus Episcopus, mulieres quidem in suo loco manere studeat, monachos autem aliud monasterium aedificare cogat. Si autem plurima sint talia monasteria, separentur in alijs monasterijs monachae, & in alijs monachi: Res autẽ quas habent communes secundum iura eis competentia, distribuãtur. Habetur 18.q.2.c. In nullo loco. 4 *Ex iure cõmuni.*

INNOCENTIVS IV. concessit, Fratribus Minoribus, ut in monasterijs monialium Sanctę Clarę, in quibus tempore Gregorij IX. pędicti Fratres deputati non fuerunt pro illarum regimine, aut seruitio, non teneantur ibidẽ morari, nec ad id per litteras Apostolicas arctari possint; nisi litterę ip- 5

sæ plenam fecerint de huiusmodi Indulto mentionem, B.ffo.201.conc.495.

6 Correctio. Idem Innocentius statuit, quod in monasterijs monialium, in quibus prædicti Fratres Mino. deputati fuerint pro seruitio Monialium, in spiritualibus dumtaxat deseruiant, & iurisdictioni, & correctioni Ministrorum suorum, sicut & alij Fratres pareant, & obediant, B.ffo.201.concessione 495.

7 Excõicati. CLEMENS IV. inhibuit, vt nullus, Ecclesias, aut Monasteria, seu loca Fratrum Minorum, ausu temerario præsumat infringere, aut in illis violentiam damnabilē exercere. Ac voluit, quod illi, qui secus facere præsumpserint, sententiam excommunicationis incurrant ipso facto; a qua non possint absolui, nisi per Sedem Apostolicam, aut per Conseruatores eidē Ordini deputatos, B.fo.21. Et ffo.105. conce.226.

De hoc dictum est supra in verbo Ecclesia Fratrum.

Collector. Circa hoc postea Leo X. cōcessit, ut præfatæ personæ possint absolui a Prælatis Ordinis: prout habetur supra, in dictione Absolutio, quoad sæculares secundo, in §. decimoquarto.

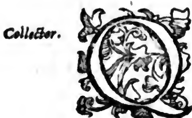
8 Reformatio. CONCILIVM Constantiense statuit, quod Generalis Fratrum Minorum possit monasteria sibi subdita reformare, atque ab eis superflua tollere: prout supra latius positum est, in dictione Generalis Minister, §.3.

LEO X. concessit Ministris Prouincialibus, vt loca eis minus commoda, ab ipsis non omnino derelicta, post constitutionem Bonifacij Papæ VIII. cōstructa, pro sua deuotione possint ipsi tenere, sine Fratribus illa inhabitātibus: ita quod aliquando ea visitent, cum tempus opportunum fuerit; & in eorum Ecclesias aliquando celebrent. Et quod quidquid ab illis locis ad alia, in quibus modo degunt, trāsportarunt, licite possint, & sine scrupulo conscientiæ retinere, & illis deinceps vti, O.ffo.61.conce.189.

Collector. Attende, quod huiusmodi Concessio, quoad transportationem rerum, non extenditur, nisi ad præterita, ante datam præsentium, s.1520. die 10. Martij.

MONIALES.

Distinctio Concessionum attinentium ad Moniales.

Collector. Voad Moniales, quam plura continentur in Priuilegijs Fratrum Minorum, & aliorum Mendicantium. ¶ Et primo ea, quæ attinent in speciali ad electionem Abbatissarum, & auctoritatem officij ipsarum, dicta sunt in dictione Abbatissa, in §. vbi est hæc dictio Electio. ¶ Secundo illa, quæ cōcernunt exemptionem earumdem Monialium ab Ordinarijs Prælatis Ecclesiarum, & a Decimis, alijsque impositionibus: vt gabellarum, &c. posita sunt in dictione Decimæ, §.4. & 6. & 7. & 10. & 11. & 12. & 13. Et in dictione Exemptio, §.12. & 17. & 20. & 29. & 30. ¶ Tertio de Indulgentijs, & Absolutionibus plenarijs eisdem concessis: habetur in dictionibus Absolutio quoad Fratres, & Indulgentiæ, quoad Fratres. ¶ Quarto qualiter sunt præfatis Monialibus communicata Priuilegia Fratrum Minorum; positum est in dictione Communicatio Priuilegiorum, & §.2. & 3. & 4. & 5. & 6. & 19. ¶ Vltimo quomodo teneātur præfatæ Moniales obseruare Clausuram suornm Monasteriorum; habetur in dictione Clausura monialium.

Distinctio infrascriptarum Concessionum.

Collector. VLtra prædicta, sunt nonnulla alia, quæ moniales concernunt. Et istorum quædam pertinent directe ad Prælatos Ordinis, quæ continētur in §. 1. &

& 2.& 3.& 6.& 9.& 17.& 19.& 20.& 22.& 26.ac 27.

Alia spectant directe ad Moniales, quorum quędã pertinent ad cõmunicationem Priuilegiorum eis factam. Ista autem continentur in §.tertio, & duodecimo.

Quædam vero tangunt dispensationem. Et hæc habentur in §.4.& 5.& 6. & 7.& 8.& 13.& 18.& 21.& 25.

Quædam alia pertinẽt ad absolutiones; prout habetur in §.decimo, & vndecimo.

Alia distinctio Concessionum sequentium.

SCiendum insuper, quoad Moniales Sanctæ Claræ, quas infrascripta tangunt, sunt in duplici differentia. ¶Quædam sunt primæ Regulæ a Sancta Clara editæ, quæ in nonnullis partibus Collectaneæ nuncupantur: & antiquitus dominæ pauperes Sãcti Damiani dicebantur. Et istæ sunt proprie, ac vere Moniales Sanctæ Claræ. ¶Alię sunt Moniales secundę Regulę, non quidem a Sãcta Clara ordinatæ, sed ab Vrbano Papa IV. quæ a multis Vrbanistæ appellantur: & in partibus, vbi Monasteria earum vigent, Moniales Sanctæ Claræ absolute dicuntur. Et sic voluit Vrbanus præfatus quod vocarentur. ¶Ad primas Moniales, quæ re, ac nomine Sanctę Clarę sunt, diriguntur Priuil. quę ante Vrb. IV. reperiuntur concessa. Necnon & alia per Eugenius IV. postea concessa, quæ habentur infra, §.6.& 7.& 8. Ac etiam per Sixtum quartum; vt habetur infra, §.duodecimo. ¶Ad alias Moniales, quę nomine solum, & honore, sunt Sanctæ Claræ, pertinent præcipue reliqua indulta Apostolica, quia pro ipsis impetrata sunt a Fratribus, curam illarum gerentibus. Sed nihilominus eisdẽ priuilegijs gaudere possunt præfatę Moniales primę Regulę: quia generaliter, ac indistincte Monialibus Sanctę Clarę sub cura Fratrum Minorum degentium concessa reperiuntur. Et quia nouissime Clemens VII. concessa quibusuis congregationibus Fratrum, aut Monialium, extendit, seu communicauit omnibus; vt habetur supra Communicatio Priuilegiorũ, §.15. gaudent similiter omnibus concessis Fratribus Mino. vt habetur inf. §.4. *Collector.*

ALEXANDER IV. concessit Fratribus Minorum, quod non teneantur suscipere curam quarumcumque Monialium, prętextu quarumcumque litterarũ Apostolicarum, quę de pręsentibus plenam, & expressam mentionem non fecerint, nisi Romanę Ecclesię immediate essent subiectæ, b. fo. 23. 1

Clemens IV. concessit Fratribus Minorum, vt ad visitandum aliqua Monasteria Monialium cuiuscumque Ordinis, vel ad audiendum confessiones earum compelli aliquatenus non possint, etiam per litteras Apostolicę Sedis; in quibus non fuerit facta mentio specialis de huiusmodi Indulto, nec minus per Legatos, vel delegatos eiusdem Sedis, aut per quoscumque alios, B. fo. 57. Et ffo. 140. concess. 322. 2 *Visitatio.*

BONIFACIVS VIII. innouauit litteras Innocentij IV. quibus statuit, & declarauit, quod quæcũque Moniales commissę fuerint gubernationi Fratrum Minorum virtute alicuius Indulti Apostolici, non propterea intelligantur esse Ordinis prędictorum Fratrum: sed quod huiusmodi Cõmissio ad hoc extendatur, vt Moniales sic commissę, gaudeant Priuilegijs concessis, & concedendis prędictis Fratribus. Quodque Pręlati Ordinis exhibeant eisdẽ Monialibus de constitutionibus prędicti Ordinis Minorum ea, quę illis competere, possunt. Ac etiã, quod Ministri per se, vel Fratres suos, quos ad hoc idoneos viderint, Visitationis officium eis impendant; corrigendo, & reformãdo tam in capite, quam in membris, quę correctione, & reformatione nouerint in- 3 *Communicatio Priuilegiorum.* *Visitatio.*

indigere;instituendo,& destituendo,mutando,& ordinando,prout,secundũ Deum,viderint expedire. Ita tamen,quod electio Abbatissæ libere pertineat ad Conuentum. Et quod confessiones earumdem Monialium audiant,& eis Ecclesiastica Sacramenta administrent. Ac insuper,quod possint assignare,& deputare aliquem Capellanum secularem,discretum tamẽ,& prouidum:qui in necessitatis articulo, præ dictarum Monialium confessiones audiat,& alia Sacramenta ministret;necnon,& Diuina Officia celebret,b.ffo.32.Et ffo.33. conce.35.

4 *Cõitatio Priuile.* Idẽ Bonifacius confirmauit litteras Innocentij IV. qui statuit,vt quęcumque Moniales commissæ fuerint gubernationi Fratrum Mino. virtute alicuius Indulti Apostolici,Moniales sic commissæ gaudeant Priuilegijs concessis, & concedendis prædictis Fratribus,b.fo.32.& ffo.33.conce.35.

5 *Ieiunium. Dispensat.* EVGENIVS IV.concessit,quod Moniales Sanctæ Claræ, ac Tertiariæ, necnon & aliorum Ordinum, scilicet sub gubernatione Fratrum Minorũ existentes,solummodo teneantur ad illa ieiunia, ad quæ Fratres Mino. Obser. obligati sunt. Et quod eodem modo seruent in cibis quadragesimali tempore, exceptis debilibus,& infirmis. Sed in aliis ieiuniis,vt sunt quattuor tempora, & Vigiliæ Apostolorum,& similia, seruent consuetudinem Regionis. Secundum quam liceat eis, etiã oua, & lacticinia comedere, fo.46. Et ffo.42.concessione 47.

6 *Dispensat.* Idem Eugenius concessit Monialibus primę Regulæ Sanctæ Claræ,vt non teneantur incedere nudis pedibus discalceatæ: sed possint deferre illa, quæ nomine calceamentorum non censentur,ut puta cuquos ligneos, seu calepodia,& sandalia, atque etiam, cum opportunum fuerit,clceamenta,b.fo.46.Et ffo.42.concess.47.

7 *Dispensat.* Idem Eugenius concessit,quod Generalis, & Prouinciales Fratrum Minorum Obseruantiæ habeant(cum discretorum consilio)facultatem dispẽsandi cum præfatis Monialibus,tam in cibis, quam in silentio,& quibuscumq; aliis perpetuis,quæ in earum Rgula continentur,b.fo.47.Et ffo.42.conce.47.

8 *Pro Monialibus prima Regula Sancta Clara. Dispensat.* Idem Eugenius declarauit, ac voluit, quod in nullius præceptorum primę Regulę Sanctę Clarę transgressione(pręterquam eorum quattuor,quę concernunt principalia vota,scilicet,Obedientię,Paupertatis Castitatis, & Clausuræ,ac super electione Abbatissę,& eius depositione)peccatum mortale pręfatę Moniales incurrant,b.fo.47.Et ffo.42.conce.47.

9 *Pro monialibus secunda Regula S Clara. Dispensat.* Idem Eugenius concessit postea,quod dispẽsatio per ipsum facta super primam Regulam Sanctę Clarę,videlicet,quod non teneantur,nisi ad quattuor Vota;& super electionẽ,ac depositionẽ Abbatissę(prout supra positũ est)extenderetur ad Moniales secundę Regulę Sanctę Clarę, scilicet, quod non teneantur,& nisi ad supradicta,sub pœna peccati mortalis,o.ffo.261.concessione 674.

10 *De receptione Nouitiarum:& Capellani.* NICOLAVS V. statuit, quod Moniales Sanctæ Clarę, nisi de Generalis, vel Visitatoris earum expressa licentia,aliquam,ad Religionem,vel professionem recipere valeant. Et quod nullum(nisi qui a pręfato Generali,seu Visitatore pro idoneo reputatus fuerit)in earum Capellanum recipere,seu receptũ retinere pręsumant,b.fo.48.Et ffo.43.conce.48.

11 *Absolutio.* Idem Nicolaus concessit eisdẽ Monialibus, ac earum Seruitricibus copiosam facultatem, qua vti possint cõ fessores ipsarum;prout habetur in dictione Absolutio ordinaria,quoad Frat.§.8.

12 *Pro monialibus Collectaneis.* Sixtus IV.concessit,quod dictę Moniales Collectaneę(scilicet primę Regulę Sanctæ Clarę)possint absolui a Ministris, seu Visitatoribus, & earum confessoribus ab omnibus criminibus,pœnis,& Censuris,etiam Sedi Apostolicę refer-

reseruatis,quoties opus fuerit.Et quod ipsæ,& earũ Nouitiæ possint promereri omnes indulgẽtias almæ Vrbis, visitãdo suas Ecclesias o.ffo. 261. cõc. 678.

13 Idem Sixtus concessit, ut Sorores S. Claræ sub cura Fratrum minorũ Obser.viuentes,gaudeant omnibus Priuilegijs,gratijs,& exemptionib. in genere Sororibus Collectaneis factis. o.ffo.261.concessione 677. Et fffo.96.concessione.338. *Communicatio Priu.*

14 Idem Sixtus concessit omnibus monialibus S. Claræ, ac Sororibus Tertij Ordinis,curæ Fratrum minorum commissis,quod possint tãgere, & lauare sacros pannos,exceptis Corporalib. Et postmodũ concessit idem, vt omnes Sorores suprascriptæ,sub Clausura,& Congregatione viuentes,etiam Corporalia,& Purificatoria tangere possint;dummodo steterint lota a Fratribus,o.fo. 62.Et ffo.66.concessione.97.Et fffo.95.concess.318. *Pro Monialib. S. Claræ ac Tertiarijs. Corporalia*

15 Idem Sixtus communicauit Sororibus Sanctæ Claræ,viuentibus sub obedientia Fratrum cismontanorũ Declarationes primæ Regulæ Sanctæ Claræ quarum principium est;Quam admiranda Virginis,&c. quas quõdam Magister Gulielmus de Casali Minister Ordinis Mino. auctoritate Apostolica cõposuit. Citra tamen obligationis vinculum: sed sicut fuerit visum Generali, cum consilio aliquorum proborum Patrum,o.fo.63.Et ffo.67.concess.124.

16 INNOCENTIVS VIII. declarauit,quod moniales (quia nesciunt discernere inter intentionem primariam,quæ caussat Simoniã, & secundam) numquam incurrant Simoniam,nisi in duobus casibus,scilicet,quando paciscuntur de aliquo dando,vel soluendo pro ingressu:& quando recipiunt inhabiles,ob spem habendi aliquid:quia tunc illa est principalis intentio,o.ffo.69. conce.151.Et fffo.99.conce.363. *Simonia.*

17 Idem Innocentius concessit prędictis monialibus,quod sine scrupulo conscientiæ possint Petere,quæ sibi promissa fuerunt ante ingressum,o.ffo.69.cõcess.152.Et fffo.99.concess.264.

De contentis in duabus Concessionibus immediate præcedentibus,habetur latior Concessio infra, §.vltimo. *Collector.*

18 ALEXANDER VI. declarauit,quod,licet aliquarum monialium gubernatio,& visitatio sit commissa Prouincialibus,vel Custodibus, seu Visitatoribus,aut Guardianis,non propterea sint exemptæ a iurisdictione Generalis;sed quod huiusmodi Generalis eamdem auctoritaté habeat in præmissis, quam Prouinciales, Custodes, Visitatores, seu Guardiani, uel alij Fratres ei subditi habent,b.fo.59.Et ffo.55.conce.63. *Generalis Minister. Visitatio.*

19 Idem Alexander declarauit;quod Moniales Sanctæ Claræ nõ sunt obligatæ ad habendum ostium in sublimi parte monasteriorum suorum cum scala leuatoria,& tenẽdum ostium inferius,muro a parte exteriori,clausum, prout in earum Regula continetur.Sed quod liceat eis,loco huiusmodi ostij superioris,habere ostium in aliquo loco inferiori commodo,& cõuenienti,& prętor illud,etiam aliud ostium maius,muratum a parte exteriori,non clausum. Et voluit,quod ne illud ostium totum pro cuiuslibet rei,& personæ intromissione aperire oporteat,in eo ostiolum paruum habere possint.Quæ quidẽ ambo ostia sint clauibus,seris,& repagulis (iuxta ipsius Ordinis Instituta) munita,B.fo.52.Et ffo.135.conce.301. *Clausura Dispensat.*

20 IVLIVS II. statuit, quod Fratres Mino. Obseruantiæ compelli nequeant ad recipiendum curam monialium,etiã per litteras Apostolicas:& adhuc de huiusmodi facientes menttionem,nisi impetratæ fuerint per Protectoré, & Generalem prædicti Ordinis. Et uoluit,quod aliter recipiẽtes huiusmodi curam,ipso facto excommunitionis latæ sententiæ poenam incurrãt,B.ffo. 207. concessione 509. Et fffo.70.concess.216. *Regimen Moniali. Excõicatio*

Collector. Aduertendum valde esset circa præfatam Constitutionē; quia sæpe recipitur cura monialium, absque sufficienti derogatione huius, & non aduertitur ad excommunicationem supra positam.

21 *Ministri Prouinc.* Idem Iulius concessit Prouincialibus Ordinis Minorum, illam auctoritatē super moniales Sanctæ Claræ eis commissas, quam Regula ipsarum per Vrbanum ordinata concedit protectoribus eiusdem Ordinis, B.fffo.112. concessione 517. Et fffo.72. concess.220.

Collector. Quæ autem sit præfata potestas, seu auctoritas, habetur in dictione Protector, §.3. ¶ Prædicta uero auctoritas Protectoribus per Vrbanum cōcessa, fuit postea restricta per Martinum V. vt patet in dictione Ingredi monasteria, §. 13. Et ideo Prouinciales non debent uti præfata auctoritate, eo modo, quo priut fuit data; sed sicut postea inuenitur restricta.

22 *Eucharist. Dispensat.* LEO X. concessit monialibus Sanctæ Claræ, ac Conceptionis Beatæ Mariæ, & Tertij Ordinis Sancti Francisci, ut præcepto Regulę de percipiēdo sanctissimum Sacramentum, satisfaciant per aliquot dies anteponendo, vel postponendo: dum tamen illud in fraudem non faciant, O.fffo.61.conc.191.

23 *Excommu. Statuta.* Idem Leo Motu proprio, & ex certa scientia, & potestatis plenitudine, ac sub excommunicationis sententia præcepit monialibus Sanctæ Clarę, ac vniuersis, & singulis alijs, sub cura Fratrum Minorum pro tempore degentibus, quatenus ipsę (iuxta Regulares, in hactenus celebratis, & in posterum celebrandis Capitulis generalibus, seu prouincialibus editas, & factas Constitutiones, ac desuper ab earum prouinciali, seu alijs Superioribus traditam formam) obedire teneantur, & in earum assumpta professione Altissimo famulatum impendere debeant, B.fffo.40.conce.128.

24 *Offic. Diui.* Idem Leo declarauit, Moniales Sanctæ Claræ sub cura Fratrum Minor. viuentes, non teneri ad Officium defunctorū; nisi, prout tenentur prædicti Fratres Minores: quorum ritui in Diuinorum persolutione, Regula ipsarum præcipit eas conformari, B.fffo.41.conce.129.

25 *Dispensat.* Idem Leo, quoad obligationem persoluēdi Officium Diuinum in Choro, decreuit, etiam sanas Moniales prefatas, non teneri semper Officium huiusmodi in choro persoluere. Ac exonerando conscientiā ipsarum Monialium, discretioni Abbatissarum, pro tempore existentium commisit; vt quando, & quomodo, siue cum quibus sit hæc remissio, siue exemptio toleranda, solerter inuigilent, & diligenter aduertant, & prudenter concedant; ne sub colore pietatis (ex nimia indulgentia) permittant in aliqua Sororum, seu monialium, habitum generari Diuinæ offensionis, B.fffo.41.conce.130.

26 *Excommu. Generalis Minister.* Idem Leo mandauit Monialibus Sanctę Claræ, & Sororibus Tertiæ Regulæ, in virtute sanctę obedientiæ, & sub excommunicationis latæ sententię pęna, quatenus Ministrum Generalem Fratrum Minor. pro tempore existentē, ad officium Visitationis admittāt, seque, & earum Domos, ac Monasteria, & loca visitari in capite, & in membris, ac corrigi, & puniri permittant. Ac etiā, vt salubria monita, & correctiones, per huiusmodi Ministrum generalem faciendas, omni cum humilitate suscipiant. Et sub similibus pœnis, & censuris præcepit Fratribus vniuersis eiusdem Odinis, & præsertim Cōfessoribus, & Visitatoribus earumdem monialium, & Sororum, ne aliquem actū confessionis, seu visitationis exercere audeāt, uel pręsumāt: nisi moniales, & Sorores ipsæ, mādatis huiusmodi Generalis Ministri realiter, & cū effectu paruerint, B.fffo.34.concess.118. Et fffo.17.conc.56.

De Fratr. habētibus curā Mon.

27 Idem Leo confirmauit, & approbauit Statutum factum in Capitulo generali Lugdunensi, quo cauetur, vt de cetero Moniales Sanctæ Claræ, tam de prima, quam de secunda Regula, quæ Vrbanistæ appellantur, quam quæ cum-

cumque aliæ Religiosæ, quæ per Fratres Ordinis Minorum reguntur, nullos habeant Visitatores, nec Confessores per eas electos; sed a Ministris, Prouincialibus in suis Prouincijs respectiue, cum suis Capitulis Prouincialibus, eis in Visitatores, & Confessores datos, & assignatos. Ipsique Visitatores, & Cõfessores a suis Ministris Prouincialibus, sic dati, a Prouinciali adiunctis se cum aliquibus discretis Capituli præcedentis, etiam extra tempus Capituli, exigentibus legitimis caussis, iudicari, & ab officijs prædictis absolui possint: debeantque ipsi Visitatores, Confessores, ac alij Fratres, dictis Monialibus seruientes Prælatis, Ordinis, sicut & ceteri Fratres, per omnia esse subiecti. Ita tamen, quod moniales ipsæ, cum eis placuerit, in Visitatorem, seu Confessorem nominare possint aliquem Fratrem, quem Minister Prouincialis cũ suo Capitulo (si eis placuerit) instituere possint. Non obstantibus quibusuis Indultis, & Priuilegijs Apostolicis in contrarium dictis monialibus. Visitatoribus, & Confessoribus, a Sede Apostolica, præsertim monasterio de Tordesillas, & Palentiæ, concessis. Mandauit etiam in virtute sanctæ obedientiæ, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna; a qua nõ nisi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti, absolui possint; ac iniunxit omnibus, & singulis Fratribus, & Religiosis, ac Monialibus, sub cura Fratrum dicti Ordinis degentibus, tam qui ante Statutum huiusmodi erant sub obediẽtia Ministrorum Prouincialium, quam Visitatorum, seu cuiuuis alterius, etiã Sedi Apostolicæ mediate, seu immediate subiectis, quatenus pmissa omnia in dicto Statuto contenta, firmiter, & inuiolabiliter obseruent. Decreuit insuper, irritum, inane quidquid secus a quoquam, quauis auctoritate fieri, seu attentari contigerit, B. ffo. 37. concess. 123.

Visitatores Cõfessores.

Excõicatio

¶ Idem Leo ex certa scientia, & de plenitudine suæ potestatis statuit, & ordinauit, quod illi Fratres Minores, qui antea vocabantur Visitatores monialium, de cetero nuncupentur Commissarij huiusmodi, & Confessores prædictarum monialium, vltra triennium Officia sua exercere nullatenus possint; illoque finito, vel antea (si expediens videbitur) talis Commissarius ab officio absoluatur. Et voluit, vt ad cognoscendum defectus præfatorum Commissariorum, possit quilibet Prouincialis in Prouincia sibi deputata respectiue, Monasteria, Domos, & loca monialium prædictarum, & Religiosarum ingrẽdi, & quod de uisitationis modo, ac Commissarij, & Confessorum meritis, ac uitæ integritate in eisdem monasterijs, siue Domibus, libere inquirere valeat. Ac insuper vniuersis, & singulis monasteriorum, & Domorum prædictarum Abbatissis, & monialibus, sub excommunicationis sententia, ac officiorum suorum priuationis, & ad illa inhabilitationis, & alia in posterum obtinenda, si contra fecerint, sine alia declaratione incurrendis pęnis; ac sub obtestatione Diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ, districte præcipiendo mandauit, quatenus infra vnius diei spatium, postquam ad huiusmodi inquisitionem processum fuerit, de visitationis modo, ac meritis, & idoneitate Commissariorum, & Confessorum prædictorũ; omni exceptione, & contradictione cessante, ac appellationis, & alijs defensionis remedijs (tãquam contra ueram correctionem, & debitam obedientiam interpositis) sublatis, & quibusuis in contrarium, sub quibuscumque verborum formis eisdẽ Abbatissis, monialibus, & Religiosis, earumque in monasterijs cõcessis Priuilegijs, & Indultis, ac litteris Apostolicis, sua vota deponere, & in publicũ, aut alias (prout per huiusmodi prouinciales desuper ordinatum fuerit) redigere teneantur, & astrictæ existant. Et circa hoc dat Iudices, & Conseruatores cũ magnis non obstantijs, B. ffo. 49. conce. 145.

29 *De Visitatoribus.*

Excõicatio

Appellatio

¶ CLEMENS VII. concessit, quod moniales, seu Religiosæ, existentes

29 *Eucharistia.*

Dd iubobe-

sub obedientia Ministri Generalis Ordinis Mino. possint in Ecclesia interiori in loco decenti habere Eucharistiæ Sacramentum, sicut habent in exteriori, o.

30 Officiū Diuinum. ¶ Idem Clemens, quia sunt nonnullę ex Sororibus prędictis, sub cura Fratrum Min. degentes, quę propter imperitiam nesciunt recitare Officium perfecte, concessit, quod tales, iudicatæ a Prelatis, vel Confessoribus earum, seu etiam earum Abbatissis, recitando Officium Sororum laicarum, censeantur satisfecisse obligationi de dicendo Officium, quod dicere tenebantur. Et idē de Fratribus imperitis, o.

31 Simonia. ¶ Idem Clemens concessit, quod præfatę Religiosę nullam incurrant Simoniam ex pactionibus, & conuentionibus, quas faciunt in receptione intrātium Ordinem ipsarum, super dotibus recipiendarum, pro congruenti, & sufficienti sustentatione earum, o.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD, §. 9. notandum, quod idem Eug. IV. decreuit omnes Moniales primæ, et secundæ Regulæ Sanctæ Claræ, esse sub obedientia, & cura nostrorum Prouincialium, et sub eorū regimine mediate, et immediate, scilicet, per se, vel per alios gubernādas, sub grauibus Censuris cōtra Moniales resistentes; decreuitq. vt oēs prafatæ Moniales, vocentur Moniales S. Claræ. Et hoc idem decreuit Vrbanus IV. in prologo super Regulam Monialium secundæ Regulæ S. Claræ. Nota etiam vt collector in hoc tit. paulo superius, dixerat, quod Moniales primæ Regulæ a Sancta Clara edita, alicubi vocabantur Collectanea, alicubi Pauperes Dominæ, aut Sancti Damiani vocabantur: Moniales autem, viuentes secundum Regulam editam ab Vrbano IV. vocabantur Vrbanistæ, & istæ sunt omnes fere, quæ sunt in Hispania: sed nunc secundum supradicta Decreta Pontificum, communiter vocantur absolute Moniales Sanctæ Claræ, sicut & aliæ primæ Regulæ, vt dictum est.

Quoad. §. 21. vbi ponitur Concessio Iulij II concedentis nostris Prouincialibus potestatem Protectoris super Moniales, quomodo debeat intelligi, videatur supra in his Annotationibus, &c. tit. Ingredi. similiter 4. Notabile Collectoris.

Item an de licentia Ministri Prouincialis possint Moniales Sanctæ Claræ exire Clausuram caussa alicuius infirmitatis curanda, seu alia caussa, videatur latius in Compendio. tit. Clausura Monalium, per totum.

Quaritur vtrum Moniales, & Sorores teneantur Officium Diuinum dicere in Choro, & ad faciendum celebrari Missam Conuentualem, & eam applicare pro Ecclesia, vt nos Fratres Min. facimus, & tenemur?

Responsio quātum ad Officiū Diuinum. *Respondeo per tria puncta, quorum primum est, quod Officium Diuinum, dico, quod ex iure communi tenentur in communi in Choro dicere Officium Diuinum, sicut alij Regulares, seu Religiosi, vt expresse habetur Clem. 1. de celebrat. Miss. vt bene notat Summa Angelica, tit. Hora Canonica, §. 25. 26. et Siluest. eod. tit. §. 10. et latius de hoc habetur in 2. puncto sequente, ibi videatur. Ex Regula autem Moniales S. Claræ non obligantur specialiter, quia hoc eis obligatorie non imponitur: et similiter dicendum de alijs, quibus tā Regula obligatorie non imponit: ex Statuto autem, aut consuetudine, videas vnaquaque Religio quid circa hoc habeatur respectiue. Videantur autem siqua sunt Priuilegia, quæ ad aliquas in speciali, aut in communi concessa, vt habetur in Compendio, tit. Officium Diuinum, tit. Moniales, §. 24. 25. &c.*

Quātum ad Missam Cōuentualem *Secundum punctum est, quoad Missam: & dico quod iure communi similiter tenentur facere celebrari Missam Conuentualem in suis Ecclesijs. Ratio quia expresse sub verbo Mandamus, habetur in cap. Cum creatura, de celebrat. Miss. iuncta rubrica, quod in Ecclesijs Collegialibus quotidie Missa celebretur conuentualiter de Festo, aut de Feria,*

secundum

secundum quod tempori conuenit, Item in cap. Dolentes, eo. tit. stricte mandatur in virtute obedientia Prælatis, & Clericis, quod celebrent Officium diurnũ, & nocturnũ, etc. & ibi expresse videtur loqui tam de celebratione Missarum, quam de alijs horis: quia prius loquitur ibi de Matutinis, & post de Missis: & post hæc omnia, tandem dicitur ibidem, hæc igitur, & similia, &c. quæ sequuntur, vsque ad verbum celebrent, &c. Et ideo Sum. Angel. tit. Missa. §. 33. dicit, quod virtute Clem. 1. de celebra. Miss. in omni Ecclesia Collegiali, & Conuentuali celebran. est quotidie Missa de Officio occurrente; & concordat Siluest. tit. Missa 1. q. 4. nunc autem monasteria Religiosorum, & Religiosarum sunt Collegia. vt ait rubrica, in cap. cum creatura, de celebrat. Miss. seu sunt Conuentus, ex quo habent Prælatum, seu Prælatam, vt etiam specialiter, quoad Moniales habetur in hym. ad laudes Festi Sanctæ Claræ, vbi habetur, Ducis ad sponsum dominum puellarum collegia, &c. ergo tenentur Conuentualiter, &c. vt habetur in d. cap. cum creatura. Et nullus decipiatur, dicens, prædicta capitula loqui de præfatis Ecclesiasticis, & Clericis, non autem de Monasterijs Monachorum, aut Religiosorum, vtriusque sexus. Nam ad id respondeo, quod dicta Clem. etiam loquitur de monasterijs & Regularibus. Item quia, ut elicitur ex cap. ex parte de postulando, & ait Panormit. & alij Doct. ibidem, quando aliqua Constitutio Papalis fit respectu Religionis, quæ potest conuenire Monachis, & Canonicis Regularibus, & non signantur nisi aliqui eorum, ligat vtrosque, vtriusq; sexus, etiamsi diuersa nomina habeant, quia vbi eadem ratio & idem ius, ut habetur de reg. iur. lib. 6. ergo. Prædicta tamen de dicenda quotidie Missa Conuentuali in dictis Monast. intelligenda sunt ciuiliter, sicut in Alijs præceptis iuris Canonici, s. dum commode fieri poterit, & dum non aderit impedimentum, seu dum alia caussa rationabiliter non obstiterit; vbi credibile esset legis conditorem si adesset, consensurum: ut non diceretur talis Missa Conuentualiter tunc. vel tali tempore puta, si non esset nisi vna Missa tantum in Die pro Festo, in quo occurreret defunctus, pro quo esset tunc de Requiem celebranda, & huiusmodi, vt innuitur in dicto cap. cum creatura, & secundum communiter Doct. vbi supra.

Obiectio.

Responsio

Tertium punctum est, si talis Missa Conuentualis Monialium sit necessario applicanda generaliter pro viuis, & defunctis: ut facimus nos Fratres Minores ad quod respondeo, saluo meliori iudicio, quod non tenentur ad id: ratio quia nullo iure videntur ad id obligari; quia non iure diuino, vt patet, nec humano, nam licet detur illud: quia constitutio Fratrum Minorum, quod Missa Conuentualis celebretur pro viuis, & defunctis, solum respicit ipsos Fratres, ut patet. Item quia cum ratio legis, sit anima legis, vt habetur in lege cum ratio, si de bonis damnatorum. Ratio autem illius constitutionis generalis, quod Missa Conuentualis celebretur pro viuis, &c. fuit, ut sic satisfieret benefactoribus ipsorum Fratrum, uiuentium de eleemosynis, vt patet, quia ibi in Statutis gener. dicitur, quod celebretur pro illis, qui recommendantur, &c. Hæc tamen ratio cessat, in Monialibus habentibus suos redditus, & bona sua, quæ secum afferunt ad Monasteria, de quibus viuunt, non autem de eleemosynis ut nos, ergo non tenentur, ut nos, quoad hoc; nisi alio modo, ratione alicuius redditus, aut oneris alterius, teneantur applicare Missam Cõuentualem pro viuis, &c. ideo poterunt eam applicare pro quo voluerint. Hæc tria puncta videntur rationabiliter dicta, vt quidam Pater satis eruditus ea annotauit.

Missa Conuentualis an sit necessario applicãda.

Quoad. §. 31. vide ad idem infra tit. Simonia. §. 1.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In parag. 10 Habitũ nõ suscipiant ante 12. annum.

***IRCA** tempus suscipiendi habitum a puellis Deo dicandis, & de earum professione, & alijs ad hoc pertinentibus, ait Conc. Trident. Sess. vlt. de Regul. c. 17. quod si Puella, quæ habitum Regularem suscipere voluerit maior 12. annis sit, non ante eum suscipiat, nec postea ipsa, vel alia pro*

fessionem emittat, quam explorauerit Episcopus, vel eo absente, vel impedito, eius Vicarius, aut aliquis eorum sumptibus ab eis deputatus, Virginis voluntatem diligenter, an coacta, an seducta sit, an sciat quid agat: cuius professionis tempus, ne Episcopus ignores, teneatur Praefecta Monasterij, eum ante mensem certiorem facere, alias, quamdiu Episcopo videbitur ab Officio suspensa sit.

Vt in c 18. Non cõpellendæ, nec impediendæ. *Et quod eos, qui cogunt Mulieres ad igrediendum Monasterium, vel ad suscipiendum habitum, vel ad emittendam professionem: Et qui sanctam uirginum, uel aliarum mulierum uoluntatem, Vels accipiendi, uel Voti emittendi, sine iusta caussa impedierit, Sancta Synodus anathemati subijcit.*

De Confessore eis extra ordinario dando. Sess. ult. ca. 10. *Quod praeter ordinarium Confessorem, alius extraordinarius: ab Episcopo, & alijs Superioribus, bis aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat: quamuis non sit eiusdem ordinis; qui Confessores ordinarij non sunt ab Episcopo, sed a Superiore Ordinis examinandi, ut declarauit sacra Congreg. Card. sup. Conc. Trid. in cap. 10. de Regular Sess. 25.*

In communi viuant: *Item Moniales ipsae proprium habere non debent, ut in Conc. Triden. Sess. ult. de Regul. cap. 1. habetur, ait enim quod omnes Regulares, tam uiri, quam mulieres, ad Regulae, quam professi sunt, praescriptum, uitam instituant, & componant: ac qua ad communem uitã, uictum, & uestitum obseruanda pertinent fideliter obseruent, omnisque cura, & diligentia a Superioribus adhibeatur, tam in Capitulis prouincialibus, & generalibus, quam in eorum uisitationibus (quas suis tẽporibus facere non praetermittãt,) ut ab illis non recedatur.*

Cõc. Trid. *Ac de proprietate extirpanda ait Conc. in cap. 2. quod nemini Regularium tam uirorum, quam mulierum, liceat bona mobilia, uel immobilia cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita, tamquam propria aut etiam nomine Conuentus possidere, uel tenere: sed statim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur.*

Propriũ nõ habeant.

Cõc. Trid. *Ac de bonis, qua potest Superior concedere, & qua non, ait ibidem, quod non liceat Superioribus, bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad usumfructum, uel usum, administrationem uel commendam: mobilium uero usum; ita permittant, ut eorum supellex statui paupertatis conueniat, nihilque etiam, quod sit necessarium, eis denegetur. Quod si quis aliter quidquam tenere deprehensus, aut conuictus fuerit, is biennio actiua, & passiua priuatus sit uoce: atque etiam iuxta sua Regula, & Ordinis constitutiones, puniatur.*

Quæ bona potest concedere Prælatus. Pœna.

In. §. 19. *Circa Monialium Clausuram, est iam attendendum id, quod Sac. Conc. Trid. iubet in Sess. 25. tit. de Monial & Regul. c. 5. & uide sup. in uerbo Clausura. Attamen est aduertendum quod quaeritur a Nauar. in lib. Consiliorum lib. 3. tit. de Regul Cons. 48. An Generalis Ordinis Minorum de Obseruantia, possit transferre Moniales sibi subditas de uno ad aliud Monasterium, caussa correctionis, uel noua fundationis, & concludit quod sic, & licet uideantur obstare Bulla Pij V. & c 7. Nulli Monialium de statu Regul. lib. 6. & Conc. Trid. tamen nihil obstare ait; quia sunt illa limitanda, ne procedat prohibitio exitus Monacharum, cum occurrit caussa legitima, et est iam supradictum, & licet Conc. Trid. uideatur requirere non solum caussam legitimam, sed etiam, ut caussa legitima approbetur per Episcopum, & consequenter, quod non sufficiat licentia Generalium, & quod confirmatio Priuilegiorum praefati Ordinis a Grego. XIII. facta non extendatur ad contraria Conc. Trid. tamen respon. ab ipso, quod illa verba Concilij sunt intelligenda hoc modo, videlicet, quod approbatio illa Episcopalis requiritur quoad exitum Monialium eidem subditarum; vel ita exemptarum, quod soli Papa subsunt immediate: non autem de alijs exemptis, qua subsunt alijs Praelatis aliorum Ordinum, de quibus hic agitur: & ita concludit vbi supra, ipse Nauar. quod possit Generalis eas transferre. Vel dic vt in Verbo Clauf. Monial. fol. 114. B. & fol. 118.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

AEC Concessio Clem. 7. hodie non habet locum, per Conc. Trid. Sess. 25. cap. 10. dicitur enim ibi, Quod vero Sanctissimum Christi corpus intra chorum vel septa Monasterij, & non in publica Ecclesia conseruetur, prohibet Sancta Synodus, non obstante quocumque indulto aut priuilegio. In § 29. Additio.

Sacra Congreg. supra Conc. in Sess. 13. canon. 7. statuit. Non licere Sanctam Euchari stiam ad egrotantes deferre, qui morbi grauitate impediti sumere eam non possunt, sed venerationis gratia solent eam deosculari; & si forte aliquo in loco talis est consuetudo, ea prorsus est tollenda. Et Pius V. similiter prohibuit ne Sacra Eucharistia deferatur ad infirmos, ut eam adorent.]

MVLIERES.

Distinctio Concessionum omnium concernentium Mulieres, quæ non sunt Moniales.

CIRCA Mulieres, quæ non sunt Moniales, sunt pleraq; ordinata, & concessa in Priuilegijs Fratrum Mendicantium. ¶ Et primo quæ, & qualiter possint ingredi Monasteria monialium, positum est in dictione Ingredi monasteria. §. 28. & 30. & 31. *Collector.*

Secundo qualiter possint absolui Mulieres, etiam mala intentione prædicta monasteria intrantes, habetur in dictione Absolutio quoad Sæculares. 2. in §. 9.

Tertio in particulari de Mulieribus seruitricibus Monialium, habetur in dictione Ingredi monasteria. §. 19. Et qualiter huiusmodi Mulieres seruitrices possint absolui a Fratribus Mino. eisque Ecclesiastica Sacramenta conferri: habetur in dictione Absolutio ordinaria quoad Fratres, §. 11. prope finem. Et in dictione Seruitrices Monialium. ¶ Vltra prædicta, sequuntur nonnulla, pertinentia ad Mulieres, quæ sub Religionibus Mendicantibus militant; licet non sint moniales.

VGENIVS IV. Et Martinus V. confirmauerunt litteras Bonifacij VIIII. inserendo illas de verbo ad verbum; in quibus conceditur, quod Generali, & cuilibet Officiali, & Prioribus Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, in quibuscumque Prouincijs constitutis, sit licitum, qualcumque Mulieres idoneas, aliquod Canonicum obstaculum non habentes, quæ habitum Regularem dicti Ordinis (ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum Ordinum Fratrum minorum, & Prædicatorum) habere, ac gestare voluerint, tam virgines, quam matronas, ac viduas, in Mantellatas, seu Pinzocheras prædicti Ordinis Eremitarum recipere, & admittere: Ac earum singulis habitum Regularem, & Regulã eiusdem Ordinis Eremitarum exhibere, ad instar huiusmodi Mantellatarum, seu Pinzocherarum Ordinum Fratrum Minorum, & Prædicatorum præfatorum; prout, secundum Deum, saluti animarum earumdẽ salubrius visum fuerit expedire. Et voluit, quod huiusmodi mulieres gaudeant, & gaudere possint, & debeant, tam exemptionis priuilegio, quam omnibus immunitatibus, libertatibus, Indulgentijs, ac alijs Priuilegijs quibuscumque; præfato Ordini Eremitarum, eiusq; Fratribus, & personis per Sedem Apostolicã concessis, ac

1 *Ex Priu. Fratrum Augustiniensium.*

Communicatio Priuileg.

cessis,ac in posterum concedendis,B.ffo.177. conce. 411. ac etiam 146. concess.596.& 597.

Collector. In libris Monumentorum Ordinis,non habetur quidquã concessum Fratribus Minoribus,aut Prædicatoribus in huiusmodi materia. Et ideo vix poterit prodesse ad aliquid hæc Concessio,cum referatur ad Priuilegia,quæ nõ apparent.

1 ¶ SIXTVS IV. confirmauit suprascrpta in Concessionẽ Eugenij,&c.& cõcessit præfatis Mulieribus,quod omnibus, & singulis Priuilegijs, immunitatibus,fauoribus,gratijs,& indultis spiritualibus,& temporalibus,Ordini, & Fratribus prædictis concessis,& concedendis,& quibus illi in genere quomodolibet potiuntur,& gaudent,tam in vita,quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remissionem, & iniunctarum pœnitentiarum relaxationem; vti,potiri,& gaudere,ac participes esse possint,ac debeant. Et quod liceat Fratribus præfatis,eisdem Pinzocheris, & Mantellatis,personis (in eorum etiam domibus quoties opus fuerit) Eucharistiæ, & extremæ vnctionis Sacramẽta ministrare, ac illarum cadauera tumulanda deferre,etiam Parochialium Ecclesiarum personarum earumdem Rectorũ licentia desuper minime requisita,& Contradictione qualibet non obstante,B.ffo.249.conce.622.

Communicatio Priuilegiorum.

Administratio Sacramẽtorũ

Sepultura.

Collector. Circa vltimam clausulam suprascriptam, ordinatum est aliter in Cõcilio Lateranensi;prout ponitur infra.§.6.

3 ¶ Idem Sixtus fecit consimilem Concessionem Ordini Fratrum Carmelitarum quasi ad litteram,ut supra. Additur tamen in fine,quod pręfati Fratres Carmelitæ possint suis Pinzocheris,& Mantellatis personis, etiam in earum domibus,quoties opus fuerit(confessionibus diligenter auditis)de absolutionis beneficio prouidere,&c.ut supra. Et quod, dum huiusmodi personas decedere contigerit,possint earum cadauera ad eorumdem Fratrũ Ecclesias tumulanda deferre. Non obstãte contradictione Rectorum Parochialium, &c. B.fo.96 Et ffo.180.concess.426.

Ex Priui. Carmelitarum

Absolutio.

Sepultura.

Collector. Circa pędicta vide infra,§.sexto.

4 ¶ Idem Sixtus concessit Generali, & Prouincialibus, Prioribus Ordinis Carmelitarum,eamdẽ auctoritatem recipiendi pręfatas Pinzocheras,& Mãtellatas,sicut concesserat Ordini Eremitarum Sancti Augustini,sub simili tenore,sicut supra positum est,B.fo.101.Et ffo.184.conce.462.

5 ¶ LEO X. declarauit pręfatas Mantellatas Ordinis Sancti Augustini, omnibus,& singulis Priuilegijs,gratijs,& indultis,& quę in Mari Magno,seu alijs Concessionibus tam per ipsum,quam per alios Romanos Pontifices pręcessores, Ordini antedicto concessis continentur,plene,ac largiter perfrui posse,& debere,b.fffo.122.conce.556.

Ex Priuilegijs Augustiniẽsium.

6 ¶ Idem Leo X. in Concilio Lateranensi statuit,quod præfatæ Mãtellatæ, & Pinzocheræ quorumlibet Ordinum in proprijs domibus habitantes,eligere valeant sepulturam,ubi voluerint. Et quod in die Paschatis tantum Eucharistiam,necnon extremam vnctionem,ceteraq; Ecclesiastica Sacramenta(pęnitentiæ Sacramento dumtaxat excepto)a proprio Sacerdote recipere, & ad onera,quæ laicis incumbunt perferenda teneantur. Ac decreuit,quod in foro sæculari,coram Iudicibus sæcularibus conueniri possint,B.fffo.26.concessione.86.

Sepulturæ.

Sacramẽta

Collector. Pręfata Constitutio non intelligitur de vouentibus castitatem virginalem vel vidualem. Nam tales gaudent omnibus Priuilegijs,sicut Fratres prout habetur infra,§.7. vbi prædictum Decretum declaratur,ac limitatur.

7 ¶ Idem Leo postea referendo præfatum Statutum,per eum in Cõcilio factum,quia,occasione illius,aliquæ dubitationes exortæ fuerunt, ad tollendũ omne

De Mulie

omne dubium, Motu proprio, & ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudiue decreuit, & declarauit, quod præfatum Statutum minime intelligi debeat de facientibus votum sollemne castitatis. Ita vt mulieres virginalem vitam, aut cælibem sollemniter vouentes, etiam in consanguineorū, vel affinium suorum, vel proprijs domibus, aut seorsum habitantes. Priuilegijs, & immunitatibus prædictis, in omnibus, & per omnia frui, & gaudere debeant, B. ffo. 2 3. conce. 91. *rilus vouētibus solā castitatem*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 1. notandum, quod istæ Pinzochera, de quibus ibi agitur, sunt velut Tertiaria nostri Ordinis Minorum, uiuentes in suis domibus particulariter, modo fecerint uotum continentiæ, modo non; quæ quidem non sunt propriæ, nec vere religiosæ, secundum ius, & in Italia dicuntur Bizocha, in Hispania Beata (ut ait collector Compendij, tit. Ingredi, in 2. notabili, & tit. Oblati Fratrum. §. 2.) & aliquando dicuntur Mantellatæ: quia Mantellum coloris cinerei, sicut est noster habitus, portant, ut in hoc §. 1. innuitur. Et quando tales mulieres sunt sub Ordine Sācti Augustini, dicuntur aliquando Corrigiatæ: quia corrigiam illius Ordinis portant: vt patet in multis Priuilegijs, & Indulgētijs concessis talibus Corrigiatis. De his autem Tertiarijs latius habetur infra, titulo Tertiarij, etc.

Quoad. §. 2. vid. in Compendio tit. Tertiarij. §. 26. aliam Concessionem Innoc. VIII. ffo. 79. ad id quod Six. IV. in hoc. §. concedit.

NOVITIVS.

Distinctio Concessionum pertinentium ad Nouitios Fratrum Minorum, et aliorum Mendicantium.

CONCESSIONVM attinentium ad Nouitios, quædam pertinent ad receptionem ipsorum ad habitum. Et hæc continentur infra in omnibus §. vbi habetur hæc dictio Receptio. Alia spectant ad eorumdem Nouitiorum absolutionem, & dispensationem. ista autem continentur infra, vbi habetur hęc dictio Absolutio, & Dispensatio. Nonnulla pertinent ad ipsorum Nouitiorum professionis emissionem. Et huiusmodi existunt infra, vbi est hæc dictio Professio. Reliqua vero concernunt dispositionem bonorum ipsorum Nouitiorum. Et ista habentur infra, §. 12. & 21. & 26. *Collector.*

HONORIVS III. inhibuit Pręlatis Ordinis Minorum, ne aliquem ad sui Ordinis professionem admittant, nisi per annum in probatione fuerit, B. ffo. 101. conce. 213. 1 *Prohibitio Professio.*

¶ INNOCENTIVS IV. statuit, vt Fratres Prædicatores prætextu alicuius Concessionis eis factæ, vel faciendæ expressam mentionem de hoc Priuilegio non facientis, non possint recipere, Ordini Fratrum Minorum obligatos Voto, vel Iuramento, b. ffo. 5. 2 *Prohibitio Receptio.*

¶ Idem Innocentius statuit, & in uirtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pęna ipso facto incurrēda, & a qua nequaquam absolui possint, nisi per Sedem Apostolicam, præcepit Ministris, & Fratribus Ordinis Minorum ne præsumant recipere ullo modo Prædicatores, & eorum Ordini Voto, uel Iuramento etiam, obligatos, prætextu alicuius Indulti Apostolici, obtenti, uel obtinendi, de huiusmodi litteris expressam mentionem non facientis, nisi prius Prioris sui petita licentia, & obtenta, Postea tamen declarauit hoc de il- *Prohibitio Receptio. Excommunicatio.*

ad professionem eiusdem Ordinis,fore ipso facto suspensos;& insuper pœnę subijciendos,quæ Fratribus ipsius Ordinis,pro culpis infligi grauioribus con sueuit. Habetur in c.Non solum: De Regularibus,& transeuntibus ad Religio nem,lib.6.

ALEXANDER IV. præcepit in uirtute sanctæ obedientiæ Magistro, & Fratribus Ordinis Prædicatorum, & sub excommunicationis pœna, ipso facto incurrenda,a qua nequaquam absolui ualeant,nisi per Sedem Apostolicam quatenus non recipiant ad suum Ordinē Fratres Ordinis Min. aut eos, qui uoto, uel iuramento eidem Ordini Mino.fuerint obligati: nisi prius petita fuerit, & obtenta Ministri sui licentia, etiam prætextu alicuius Indulti, seu aliquarum litterarum obtentarum,a Sede Apostolica,vel in posterum obtinendarum;quæ de præsentibus expressam non fecerint mentionem. Et decreuit irritum,& inane quidquid secus in hac parte contigerit attentari,B.ffo. 201.conces.496. 9 *Excōicatio Prohibitio. Receptio.*

¶ CLEMENS IV.uoluit, quod si aliqui Nouitij ostenderint talia signa, per quæ euidenter appareat eos uoluisse perpetuo sęculum deserere, ac sub Religione de cetero,Domino deseruire,& postea reuersi fuerint ad sæculum, compellantur per Ecclesiarum Prælatos)(quando ex parte Fratrum fuerint requisiti)ut ad aliquem Ordinem se debeant transferre,B.fo.55. 10

¶ Idem Clemens fecit quamdam latissimam Concessionē circa absolutionem,quæ Nouitijs potest impendi; prout habetur in dictione Absolutio ordinaria,quoad Fratres,in §.4.& 6. 11 *Absolutio.*

Aduertere oportet, quod in hac Concessione absolutionis, nullum casum excipit: dicendo (prout dici solitum est) Nisi casus adeo grauis, &c. Ex quo uidetur,quod ampliorem gratiam uoluit facere uenientibus ad Ordinem,ne impediretur eorum conuersio ad Deum,quam iam Professis;in quorum Concessione absolutionis ponitur prædicta exceptio. Attamen in casibus cōtētis in Bulla Cenę Domini,non auderem asserere,quod possint ueniētes absolui: nec minus alij, absq; noua Concessione post prædictæ Bullę pronuntiationē, quolibet anno impetrata: Quia casus illi quolibet anno de nouo reseruantur cum derogationibus Priuilegiorum Ordinum,& eximijs non obstantijs. De quo uide supra in dictione Absolutio ordinaria quoad Fratres, post,§.13.Et idem dicendum est de quibuslibet alijs casibus, post istam Cōcessionē auctoritate Apostolica promulgatis, & specialiter reseruatis. Itaque ijs bene prospectis,nihil amplius habent modo Nouitij,quam professi: quamuis tempore supradictæ Concessionis uiderentur plus habere. *Collector.*

¶ Idem Clemens concessit, quod si aliqui habitum Fratrū Mino.assumentes,diuersis personis,quæ sciri,& inueniri non possunt,aliqua bona restituere teneantur,possint Ministri, & Custodes,& Vicarij eorum, singuli in locis sibi commissis, bona ipsa in pios usus conuertere;prout secūdum Deum uiderint expedire,B fo.58.Et ffo.141.concessione 334. 12 *Restitutio incertorū.*

Circa prædicta,uide ampliorem Concessionem,infra,§.21. *Collector.*

¶ NICOLAVS III.in declaratione Regulę Fratrum Minorum concessit,& statuit,licere nō solum Generali,sed etiam Prouincialibus Ministris, personas fugientes a sæculo, in Fratres recipere: Quæ tamen Prouincialium Ministrorum licentia,per Ministrum Generalem possit arctari,sicut expedire uiderit. Et declarauit,quod Vicarij Ministrorum Prouincialium, ex officio Vicariatus,licentiam hanc sibi nouerint interdictam: nisi per Ministros eosdē, hoc ipsis Vicarijs specialiter committatur, quibus Ministris, hoc posse committere Vicarijs, & alijs,licentiam concessit, B.fo.10.Et b.ffo.12.secundi tractatus,articulo 7. 13 *Quibus liceat recipere Nouitios Receptio.*

¶ Idem

14 *Receptio.* ¶ Idem Nicolaus circa hoc addidit, dicens Caueant tamen ipsi Prouinciales, quod hoc non indiscrete, nec passim, sed sic considerate committant, ac sic illos, quibus hoc committi contigerit, fidelibus consilijs fulciant, quod omnia discrete procedant. Habetur supra, §. 13.

15 *Receptio.* ¶ Idem Nicolaus superaddidit circa hanc materiam, quod non indifferenter omnes admittantur ad Ordinem, sed illi tantum, qui suffragantibus eis litteratura, & idoneitate, vel alijs circumstantijs, possint vtiles esse Ordini; sibique per vitæ meritum; & alijs proficere per exemplum. Habetur vbi supra §. 13.

16 *Ex iure cõmuni. Excommunicatio.* ¶ BONIFACIVS VIII. statuit, quod quamuis is, qui Religionem ingreditur, Religiosus censeri cum effectu non possit, donec sic tacite, vel expresse professus: si quis tamen violentas manus in eum iniiciat, excommunicationis latæ a canone vinculum non euadat. Habetur in c. Religioso, de sententia excommunicationis, lib. 6.

17 *Ex iure cõmuni.* ¶ Idem Bonifacius Constitutionis Innocẽtianæ suprascriptę §. 7. quæ prohibet Conuersorum professionem recipi ante annũ probationis elapsum; quã Constitutionem Alexander Papa IV. ad Fratrum Prædicatorum, & Minorum Ordines dumtaxat declarauit extendi; Declarationem eamdem ad aliorum Mendicantium Ordines prorogauit. Statuit etiam, quod in alijs Religionibus professio expresse, vel tacite fieri possit licite infra annum. Sed expresse emissa, (etiam sæculari habitu non mutato,) illi Religioni præcise obligat, quam profitens est professus. Tacite vero facta, infra probationis annum, per susceptionem habitus, qui profitentibus tantum datur, non illi specialiter, cuius habitus est susceptus, sed generaliter Religioni alicui recipientem obligat: si ætatis aptæ sit, si sciens, & voluntarius, ac triduo perseueret. Habetur in c. Constitutionem. De Regularibus, & transeuntibus ad Religionem, lib. 6.

18 *Ex iure cõmuni.* ¶ CLEMENS V. eos, qui in discretionis constituti ætate, Nouitiorum habitum in aliqua Religione per annum portauerint, hoc ipso Religionem illã decreuit esse professos: nisi huiusmodi habitus in colore, scissura, vel forma se distinctum patenter exhibeat ab habitu professorũ. Habetur in c. Eos qui, de Regularibus.

19 ¶ VRBANVS V. & Gregorius XI. circa receptionẽ Nouitiorum, & Monialium fecerunt notabilem prouisionẽ, quę habetur in dictione Simonia, §. 1.

20 *Prohibitio cõtra Mon.* NICOLAVS V. statuit, quod Moniales S. Claræ, nisi de Prouincialis, seu Visitatoris sui expressa licẽtia, recipere valeant aliquam ad Religionem, vel professionem, b. fo. 48. Et ffo. 43. conce. 44.

21 *Ex Priu. Fratrum Carmelitarum.* ¶ SIXTVS IV. concessit Magistro Generali, & Prioribus Prouincialibus, ac Prioribus localibus Ordinis Fratrum Carmelitarũ, vt singuli eorum in locis sibi commissis, possint, & valeant in pios vsus conuertere, bona, quæ Nouitij ad Ordinem prædictum venientes, tenentur restituere diuersis personis, quæ sciri, & inueniri non possunt, B. fo. 103. Et ffo. 186. conc. 474.

22 ¶ Idem Sixtus concessit, quod Nouitiæ Monialiũ Sanctæ Claræ primæ Regulæ, possint promereri omnes indulgentias almæ Vrbis, Visitando suas Ecclesias, o. ffo. 261. conce. 678.

Collector. Virtute communicationis Priuilegiorum, quæ habetur in dictione Cõmunicatio Priuilegiorum, §. 14. & 19. poterunt Nouitij Fratrum Mino. consequi præfatas indulgentias. Nam directe non reperiuntur illis concessæ.

23 *Professio.* ¶ IVLIVS II. statuit, quod, cum aliqui Fratres in Ordine Mino. annum probationis inceperint, ac deinde habitum dimiserint, sed postea ad ipsum Ordinem redierint, tempus prioris receptionis habitus, cum tempore posterioris

rioris sibi computari, vel nō computari possit, iuxta discretionem, & determinationem suorum Superiorum, B.ffo.127. conc.283.

¶ Idem Iulius concessit Ordini Eremitarum Sancti Augustini, vt quicunque Nouitius in huiusmodi Religione promotus fuerit ad Sacros ordines habeatur pro Professo; & quod habitum prædicti ordinis relinquere, aut mutare nulla auctoritate possit: nisi licentiam in scriptis a Generali præfati ordinis obtinuerit, b.ffo.266.concess.694. Et B.ffo.67.conc.213. 24 *Ex Priuil. Augustin. Professio.*

¶ LEO X. fecit quamdam concessionem, seu statutum, circa electionem nouitiorum, & Professorum ab ordine; prout positum est supra, in dictione Eijcere ab ordine, §.5. 25 *Eijcere ab ordine.*

¶ Idem Leo in Concilio Lateranensi statuit, quod excommunicati, volentes profiteri aliquem ordinem Mendicātium, vbi de interesse tertij agitur, absolui non possint, nisi præuia satisfactione, B.ffo.26. conc.84. 26 *Professio.*

¶ Idem Leo concessit, quod quando contigerit, auctoritate Apostolica concedi aliquibus Fratribus, vel monialibus diuersarum Religionum, posse transire ad Ordinem Fratrum Minorum, aut Sanctæ Claræ, attento quod tales iā sunt nutriti in alijs Ordinibus, vnde præsumitur de ieiunijs, & alijs asperitatibus Religionis esse instructos, possint facere professionem tanto tempore ante annum probationis de iure communi taxatum, quanto Prælato prædicti ordinis Minorum, de consilio discretorum Fratrum, vel discretarum monialium respectiue illius domus, in qua fecerint probationem, visum fuerit; Dum tamen Fratres, & moniales huiusmodi fuerint inter obseruantes suorū ordinum professi, & nutriti, & ad obseruantes prædicti ordinis Minorum trāsire voluerint, & non alias, o.ffo.94. conc.295. 27 *Pro Fratribus, & monialibus. Professio.*

Circa modum receptionis nouitiorum, præsertim Monialium, vt vitetur Simonia, facta est quædam optima prouisio per Vrbanum V. & Grego. XI. quæ habetur in dictione, Simonia, §.1. Et in dictione moniales, §.vltimo. *Collector.*

Ex Priuilegijs Monachorum S. Benedicti.

EVGENIVS IV. prohibuit, ne aliqui cuiuspiam status, gradus, vel conditionis existant, personas, quæ de iure communi Religionem ingredi nō prohibentur, ex sæculo fugientes, & ad conuersationem huiusmodi congregationis uenire cupientes, verberibus, aut violentijs quibuscumq; impedire, vel prohibere, aut a monasterijs, & locis congregationis monachorum Sācti Benedicti (iniuriam aliquam ingredi volentibus, aut recipientibus irrogando, seu eos molestando,) huiusmodi personas euellere, aut extrahere audeāt, vel præsumant: Contrarium vero facientes, ipso facto sententiam excommunicationis incurrant: dum tamen cum hoc præsens Statutum fuerit eis ad notitiam deductum, non destiterint a prædictis: A qua non possint, præterquam in mortis articulo, nisi per Sedem Apostolicam, beneficium absolutionis obtinere. 28 *Prohibitio. Excommunicatio.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Quoad §.10. notandum, quod per talia signa volentium perpetuo in Religione manere; & per talem compulsionem, quam Papa concedit posse fieri talibus, de quibus ibi agitur ad permanendum in Religione, non sequitur quod, ergo illi nouitij sunt tacitè, vel expresiè professi: nisi simul per actua-

lem

lem promissionem, seu votum, saltem æquiualenter se tunc Religioni illi obligassent: quã uis hic Papa Clem. 4. in fauorem animæ nouitij, & ad illius maiorem securitatẽ, & præcipue in fauorem Religionis, statuerit, saltem in foro Ecclesiæ talem debere compelli ad Religionem, licet nullo modo sit vere Professus, vt dictum est, & de hoc latius nos supra diximus in Exposit. Reg. Frat. Min. c. 2. q. 12. & latius habetur in Sil. tit. Religio 30. q. 19. Religio 5. q. 8. & Sum. Ang. eo. ti. & Caie. 2. 2. q. 38. art. 1. & in quolibet ibi videat, qui volet.

Quoad §. 24. notandum, an hoc Priuil Iulij 2. concessum Augustiniensibus, communicetur alijs Religiosis, tanquam fauorabile ipsis; ita quod, etiam in alijs Religionibus, saltem Mendicantibus, censeatur Professus ille Nouitius, qui promouetur ad Sacros ordines, & quem effectum habeat talis tacita professio. Et an ipsi August. aut alij, si quibus forte ipsum Priuilegium communicatur, possint tali Priuilegio renuntiare; quia uidetur in periculum nouitiorum. Ista omnia debent hic aduerti, de quibus nihil hic certum habeo, neque scio; quia me imparem huius dubij enodationi plane confiteor: quamuis credam quod solum in foro iudiciali censeatur professus talis, ad hoc, ut possit compelli ad ordinem, (sicut, & sup. §. 10. quoad concessionem Clem. 4. dictum est,) ex qua auctoritate Ministri Generalis potest talis nouitius promotus ad Sacros ordines, habitum illũ relinquere, vel mutare, sed, vt dixi, in hoc peritiores consulendi sunt. Adde quod consuetudo illum non habet pro professo, neque umquam tale Priuilegium practicatum est, & ita per non usum uidetur iam non ualere.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Proponit huiusmodi materię tractandæ ordo.

T distincte, ac perlucide aliqua scitu digna occurrentia, in huiusmodi nouitiorum materia, ualeam annotare; procedere censui iuxta eãdemmet distinctionem concessionum a Collectore supra in huius principio positã, cum ait, quod concessionum pertinentium ad nouitios, Quædam pertinẽt ad receptionem ipsorum ad habitum: Alia ad professionis emissionem: Alia spectant ad eorumdem nouitiorum absolutionem, & dispensationem: & alia concernunt dispositionem bonorum eorum, quibus siquidem membris, omnia, quæ mihi magis uidentur necessaria, omni, qua potero, breuitate, conabor subnectere. In prima etenim, & secunda illa parte tractabitur de omnibus requisitis conditionibus, cum in receptione, tum etiam in professione eorum. In tertia parte de auctoritate, quam Prælati habent pro absolutione, & dispensatione illorum, & quid nunc sit obseruandum cum habentib. aliquem casum reseruatum: Ac in postrema parte agetur de bonorum eorum dispositione iuxta Trid. Conc. decretum.

De receptione nouitiorum ad habitum.

Prima pars diuisionis.

VNDE, *quoad primam diuisionis partem, de receptione, s. eorum ad habitum, Duo uidebimus; Vnum circa modum obseruandum in receptione illorum. Alterum circa concessiones, ac prohibitiones Summorum illorum Pontificum ibidem a Collectore citatas, ac aliorum subsequentium.*

Modus datus a Regula in recep. nouitiorũ. Quibus cõpetat nouitios recipere.

Circa modum autem obseruandum, est sciendum, quod in nostra Regula a Seraphico nostro Patre Francisco, omnibus suis Fratribus Minoribus præscripta, ordinatur, ut ad Ministros Prouinciales tantum pertineat ad Ordinem recipere, dum in cap. 2. ait. Si qui voluerint hanc vitam accipere, & venerint ad Fratres nostros, mittant eos ad suos Ministros Prouinciales, quibus solummodo, & non alijs recipiendi Fratres, licentia concedatur. Nec est credendum, quod per hoc excludatur Generalis Minister, quin possit, & ipse ad ordinem recipere, immo ad eum spectare, & in eo ordinariam

viam auctoritatem residere, tamquam Vniversali Ministro, recipiendi, & acceptandi in toto Ordine quoscunque ad vitam istam recipiendã venturos, declarauit Gregorius IX. Prouinciales vero ex suo off. id tantum in suis Prouincijs facere possunt, ut ex Nicolao III. in declarat. nostra Regula. art. 7. patet. Dum enim ipse Nicolaus dicit, quod Vicarij, siue Commissarij Prouintialium, ipsis longe agentibus, non possunt ex off. ad ordinem recipere, nisi a Prouincialibus talem facultatem habuerint, satis demonstrat, quod Prouinciales Ministri ex suo officio, & ordinaria auctoritate, talem habeant facultatem; adeo ut Generalis Minister, & Prouinciales tantummodo ex officio, & ordinaria auctoritate, ad Religionem posse recipere, probentur: ceteri vero præter hos, nullam ad id habent facultatem, nisi ab illis fuerit illis delegata. Quam delegationem fieri posse (cum ex Regula solis ministris concedatur) declarauit, ac concessit Nicolaus prædictus, & habetur supra. §. 13. quod & Innocentius IV. fecerat in exposit. regul. & Gregorio IX. per Priuilegium speciale, ac ita declaratur a Corduba in exposit. nostra Regul. cap. 2. quæst. 7. Nec putandum, ait D. Bonauentura Priuilegium illud relaxatiuum esse Regulæ, immo esse potius, secundum eius intentionem, vt bene ipse probat.

Sed in anno 1587. per const. Sixti V. quæ incipit cum de omnibus Ecclesiasticis, &c. fuit talis forma pro receptione Nouitiorum data: Statuimus, & ordinamus, iuuenes aut viros adultos, maiores 16 Annis, non aliter in aliquam Religionem recipi posse, nec debere; nisi prius de eorum parentibus, patria, deque ante acta vita, & moribus, diligenter inquiratur: & ex accurata informatione, & fide digna relatione compertum, & exploratum sit, eos neque aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, uel alia similia, aut grauiora, reos, vel suspectos existere; vt propterea damnati sint, aut ne damnentur formident: neque ingenti are alieno, supra vires facultatum suarum, grauatos, vel reddendis ratiocinijs, ita obnoxios, ut ex huiusmodi caussalis, vel molestia eis iam illata, uel timendum sit, ne inferatur: Nisi denique constet, ipsos non humana aliqua ratione, sed tantum deuotionis, & pietatis feruore, vitam Religiosam, sponte, & ex animo elegisse. Modus receptionis a Sixto V. præscriptus. Impedimẽta Nouitiorum.

Deque his omnibus in generali, vel prouinciali Capitulo, plena & indubitata fide facta, tam Superioris Generalis, seu Prouincialis, quam Diffinitorum consensu approbati, & ad habitum regularem admissi fuerint. Vt nõ reciperẽtur nisi in Capitulo.

Et in alia Bulla, sequenti anno edita, huius prædictæ declaratiua, quæ incipit, Ad Romanum spectat Pontificem, circa eos, qui in locis a sua patria longissime remotis degentes, uel quorum patria ab hæreticis, uel infidelibus oppressa detinetur, voluerint se diuinis obsequijs, sub regulari habitu dicare; Sancimus, ait, exteros huiusmodi, & aduenas, quamuis non liquido constet de his omnibus, quæ in Constit. nostra requiruntur: tamen si diligentia adhibita, nihil appareat, quod eos impediat, habiles reputãdos esse.

Adeo, quod, inter alias conditiones, volebat ipse Summus Pontifex, ut Nouitiorum receptio in nulla fieret Religione, nisi in Capitulo generali, uel prouinciali, tam Superioris Generalis, seu Prouincialis, quam Diffinitorum consensu, approbata. Verum in sequẽti anno, per dictam const. Ad Rom. spect. Pont. fuit quibusdam Religiosis concessum, ut etiam infra annum, extra Capitulum, cum quadam tamen cautela ibi explicata, possent Nouitios recipere. Fuit dispẽsatũ ad receptionẽ in cap faciẽdã.

Et in anno 1591. per felicem recordationem Greg. XIV. fuit nobis Capuccinis similiter concessum, vt possemus infra annum, ipsos Nouitios recipere, cum consensu tamen vel quattuor seniorum Fratrum illius loci, vbi talis fieret receptio; prout sic viuæ vocis Oraculo, fuit Illustrissimo, & Reuerendissimo Protectori nostro, Iulio Sanctorio, Cardinali Sanctæ Seuerinæ declaratum, manetq; iam, de mandato eiusdemmet Illustriss. Domini Protectoris, impressum. Vt nos Capuc possemus Nouitios extra Capitulum recipere.

Itaq; ex supradictis concludendo, dicimus, ad Ministros Generales, siue Prouinciales, uel ad eos, quibus ipsi id commiserint, modo & forma tamen a Sixto V. præscripta,

Nouitio-

De quibus examinandi sint nouitij. *Nouitiorum receptionem spectare.*

Qui quidem Nouitiorum Receptores, debent eos de nonnullis, conditionibus ad hoc requisitis, ex vi Regulæ, & ex iure communi, ac ex nostræ Religionis Statutis, omni adhibita diligentia, examinare.

Prima conditio est de fide catho. Vt refert Cordub in expos. Reg. c. 2. q 4. *Ac primum, (per æquipollentiam nostræ Regulæ præcepti, iuxta declarationem Clementis V.) diligenter debent illos examinare de fide catholica, & Ecclesiasticis Sacramentis, & hoc examen tunc maxime faciendum, ex præcepto, ait D. Bonauen. cum aliqua oritur suspicio, vel ratione personæ recipiendæ, vel ratione regionis, & loci, in quib. hæretici reperirentur.*

Sed quia non est verisimile, vt de his tantum Seraphicus Pater intenderit fieri examen, sed & de alijs etiam minus grauioribus, & maxime de aptitudine, & habilitate venientium ad religionem; ideo debent pariter diligenter perpendere, num ad obseruantiam regularem, & ad officia, & onera Religionis ferenda, & ad conuiuendum pacifice, & absque periculo cum Fratribus sint bene dispositi, ac iccirco Nicolaus III. ordinauit, vt non omnes passim ad Religionem admitterentur, sed solummodo idonei, & digni, & qui ordini possent aliquando vtiles esse. Vt habetur sup. in §. 15

Authoritas recipiendi ad Ordinē, cur Ministris sit cōmissa. *Et proinde arbitror hoc negotium, vt satis principale, & maximi momenti, vnde tota ordinis pendet propagatio, Seraphicum Patrem Ministris tantum committere voluisse; quoniam de ipsorum prudentia super omnes merito sperari poterat; quique præ cæteris ad profectum, & vtilitatem ordinis, qui eorum curæ erat commendatus deberent aspicere, & tamquam ianua ordinis tantum illis præberent ingressum, qui apti, & bene dispositi ad Religionem dignoscerentur, inhabiles, & indispositos repellendo. Vnde illi Ministri, qui aliter faciunt, & affectu aliquo deordinato, vel aliquo alio respectu, indispositos, & inutiles ad ordinem recipiunt, & infideles suæ Religioni, ac contra propriam, & proximi animam facere dignoscuntur.*

Itaq; ex vi Regulæ requiritur, vt recipiendus sit fidelis, catholicus, & de nullo errore suspectus: quando dicitur in ea, & si hæc omnia credant, & ea velint fideliter confiteri.

Secunda cōditio. Vt non habeant uxores. *Alia conditio est (de qua debent secundo pariter examinari) & uxores non habeant, vel si habeant, & iam monasterium intrauerint vxores, &c. (vt habetur in Reg.) vt sic soluti, & liberi, possint se ipsos offerre Deo, & super sua propria corpora, dominium, et potestatē Religioni reddere; quæ vtique facere non possent, quando matrimonio consummato, essent ligati: cum, teste Apostolo, tunc nec uir sui corporis amplius potestatem habeat, nec uxor, etc. et hoc debet intelligi (secundum Expositores) de matrimonio vero, legitimo, & consummato, non autem, de clandestino, &c.* 1. Cor. 4.

Si autem vxorem haberet, non aliter, nisi illis tantum concurrentibus conditionibus, in Regulæ positis, Religionem ingredi poterit.

Epilogātur suprad. condit. *Et hæ sunt conditiones ex vi Regulæ requisitæ, quod videlicet recipiendus ad Ordinē sit fidelis, catholicus, & de nullo errore suspectus, & quod vxorem non habeat.*

Intētio Seraphici Patris circa alias cond. *Verum aduertant Ministri, quod sub his impedimentis in Regula positis, voluit Seraphic. Pater noster omnia alia, quæ ingressum Religionis legitime impedire possunt, debere intelligi, & comprehendi, modum, & morem in hoc sequens diuina scriptura, & alterius cuiuscumque rationabilis legis, & reg. (vt ait D. Bona. & Cordub. in exposit. Regul. c. 2.) ex similib. similia intelligere, & minora in maiorib. implicare. Vnde, dum prohibentur Minist. recipere tales impeditos, agnoscere pro certo debent, quod eis etiam prohibetur, ne aliquem Canonicè impeditum admittant; quæ impedimenta, ex sequentib. alijs conditionibus, a iure requisitis, colligentur.*

Cōditiones a iure requisitæ. C. si qui in cognit. 15. q. 2. Et cap. oportet de sētu nō ord. C. licet, de Regul. 2. q. 5. C. *De iure autē communi, præter prædictas, requiruntur septem aliæ cōditiones relatæ a Corduba, vbi supra in exposit. Reg. q. 4.*

Prima ut sit conditione liber, & non seruus.

Secunda, quod non sit dignitati astrictus: quia Episcopi, Archiepiscopi, aliique Superiores non possunt fieri Religiosi, sine speciali licentia Papæ.

Tertia,

Tertia, quod non veniat coactus minis, falsis promissionibus, alijsque modijs illicitis, sed voluntarie. Præses C: perlatū cū met. C. sicut tenore de regul. Vt per Summistas.

Quarta, quod non sit fatuus, mente captus, vel furiosus.

Quinta, vt sit in ætate debita constitutus.

Sexta, vt non sit obligatus ratiocinijs publicis, & perpetuis.

Septima, vt non sit debito obligatus.

Octaua, ne sit ex illis prohibitis recipi per constitutiones Summorum Pontific. supra notatas in §.2.3.9. & alibi.

Nona, ne illis alijs a Sixto V. in Constitutione supra posita, prohibitis (quæ infra in huius explicatione dicentur) reperiatur implicatus.

Conditiones autem requisitæ ex vi nostrarum Constitutionum Ordinis, vltra prædictas, sunt sex aliæ relatæ similiter ibidem a Corduba. Aliæ conditiones ex constitutionibus Ordinis.

Quarum prima est, quod recipiendi sint animo prompti vel ad subeundum pro fide martyrium, vel ad subeunda Religionis onera, ac asperitatem.

Secunda, quod sint corpore sani, non infecti lepra, malo caduco, aut alia infirmitate contagiosa.

Tertia, vt sint ex legitimo matrimonio nati.

Quarta, quod non sint aliqua infamia in sæculo notati.

Quinta, quod sint sufficienter litterati, vel ad alios labores ordinis, Fratribus honestos, & vtiles apti.

Sexta, quod non recipiãtur ante 17. annum completũ, pro clerico; et pro laico ante 19. Et in nostris Capuccinorum Constitutionibus habetur etiam.

Septima, vt non habeant Patres, Matres, aut Sorores pauperes, adeo, quod sine ipsis viuere non possint.

Octaua, & qui alias fuit noster Nouitius, non recipiatur nisi a Prouinciali illius prouincia, ex qua discessit: dummodo tamen aliquod scandalum non fecerit, ac nisi semel discesserit.

Nona vt aliquis Religiosus ab aliqua Religione Apostata non recipiatur. Requiruntur, & aliæ conditiones, ab alijs Ordinibus, ad quorum Constitutiones me remitto.

Quæ conditiones, licet ex vi Statuti ad culpam non obligent, sed tantum ad Pœnam bene tamen possent obligare ex alio iure Diuino, vel humano, vt ex infra dicendis apparebit.

Circa quas conditiones, cum a Regula, tum a Iure, & etiam a Constitutionibus Ordinis requisitas, ne in aliquem incidatur errorem, aliquas apponere earum declarationes necessarium duxi, iuxta sacri Conc. Trid. Decreta, ac subsequentium Summorum Pontif. dispositiones. Declaratio supradictarum conditionum.

Quoad primam condit. Regul. vbi dicitur, vt sint fideles, Catholici, & nullo errore suspecti. Quæritur an infideles, ad fidem conuersi, vel ex Iudæis, aut Mahumetanis, aut ex Hæreticis parentibus, descendentes, possint in Religionem recepi? & respondetur, quod sic, ac posse etiam, ad dignitates, & Officia Ordinis assumi, iuxta dispositionem Pij IV. vt in eius Const. Prouisiones nostræ, &c. apparet: quæ licet non sit in Bullario registrata, est tamen posita in Oculatia, seu Manipulo Fratrum Minorum, impresso anno 1582 fo. 32. Quoad primã condit: an descendẽtes ex infidelib. parẽtibus possint recipi. Pij IV. dispositio. Pij V.

Et per Const. 131. Pij V. Pastoralis officij, &c. anno 1571 publicatam in Capitulo generali Fratrum Minorum de Obseruantia, Romæ celebrato, vbi dando modum regiminis, & Nouitiorum receptionis, ait postremo quod in Nouitijs recipiendis fiat inquisitio de progenitorum suorum defectu; volentes, quod ijs, qui ex Mahumetanorum, vel Iudæorum genere descendunt, cum, post susceptum ab eis Baptisma, Græci, & Iudæi distinctio esse non debeat, nullatenus defectus generis huiusmodi, quominus in Ordinem prædictum recipiantur, & ad consequendas in dicto Ordine dignitates, gradus, & officia Religionis, vel cuipiam alteri nocere possit, vel debeat. Et quoad descendentes ex

dentes ex Hæreticis, videlicet, conuersis, pariter minime circa præmissa quidquam obstet Quoad vero illos, qui ex hæreticis dãnatis, & non conuersis, vel quorum statua combusta fuerunt, originem ducunt per lineam paternam, vsque ad secundam generationem; per lineam autem maternã, vsque ad primã tãtũ, in præmissis obesse decernimus: Et idẽ seruetur in Fratribus, qui ad sacros etiam Presbyteratus Ordines admittuntur: Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & quibusuis dicti Ordinis Statutis, & consuetudinibus, &c. ex qua tacite videtur reuocasse aliam quamdam Bullam, anno 1559. factam; in qua sub pœna excommunicationis supradictos recipi; omnino prohibebatur.

Greg XIII. dispositio. *Idemq; fuit notificatum per Breue quoddam Gregorij XIII. Capitulo generali Patrum Minimorum, Ianua quinto celebrato, anno 1584. in quo decreuit, quod in his, & alijs, de quibus disposuit Pius Quintus seruetur, quod Paulus IV. per suas litteras statuit.*

Sed circa hoc magnum mouetur dubium, an videlicet Statuta, quæ in Capitulis generalibus fiunt; de istis supradictis non admittendis ad Ordines, & ad dignitates, possint licite fieri? Ad quod tamen breuiter resolutorie respondetur, similia Statuta nisi fuerint confirmata, vel facta auctoritate Papæ, non posse a quoquam auctoritate ordinaria, etiam per Capitulum generale licite fieri; vt inter alios Doctores sentire videtur Caietanus in Opusc. in volumine responsionum, in respons. 6. vbi hanc quæst tract. et Passarellus validissimis rationibus comprobare nititur in scholio 31. et Cap. Ianuens. fo. 113. vltra ea, quæ alibi dixit in Nota. Priuileg. 20. Et concordat Nauar. in lib. 3. Consil. tit. de Regular. cons. 5. vbi multis rationibus probat Statutum illud Minimorum de non recipiendis descendentibus ab infidelibus, nec potuisse fieri, nec obseruari.

Caietanus. Passarellus Nauar.

Et tandem concluditur, per Breue supradictum Pij V. et Gregor. XIII. vbi expresse volunt (non obstantibus quibuscumque etiam Statutis dicti Ordinis) tales recipiendos, & admittendos, vt supra.

Hodie tamen a Fratribus S. Hieron. Hispan. obseruatur, descedentes a quocumq. gradu a Iudæis, vel Sarracenis, etiam vltra quartum gradum, non posse, nec debere recipi, alias Priores, illos recipientes, grauiter punirentur; vt refertur in Comp. Priuileg. eorum a P. Garsia Collecto, fo. 162. sed quomodo hoc possit procedere, & an sit bene statutum, ex supra dictis collige.

De Nouitiorum Professionis Emissione.

Quoad secũdi partẽ diuisionis Collectoris Ætas recipien. ad professio. secundum Conc. Trid.

DEINDE, *dum in quinta condit. a Iure requisita, & in sexta a Constitutionib. tractatur de debita ætate recipiendorum (& hoc pertinebit ad secundam partem diuisionis factæ a Collectore supra.)*

Primo est sciendum, quod licet per Alexandrum III. fuerit declaratum, quod valeret professio a Nouitio in 15. anno facta vt in Cap. ad nostram, extra de regul. trans. ad Relig & idem dixerit Innoc. VIII. & Alex. IV. in cap. 1. & 2. eo. Tit. de reg. in 6. Est tamen nunc obseruanda dispositio Sacri Conc. Trid. in Sess. 25. tit de Regul. C. 15. qua cauetur, ut in quacumq. Religione, tam uirorum, quam mulierum ante 16. annum completum professio non fiat, & finito Probationis anno; Professio autem antea facta sit nulla, nullamq. inducat obligationem ad alicuius Regulæ, uel Religionis, uel Ordinis obseruationem, aut ad alios quoscumque effectus.

Dispositio Pij V.

Et per Pium V. in const. 67 anno 1568. fuit decretum, ut Nullus a Fratribus Conuentualibus pro Clerico ad Professionẽ recipiatur, nisi finitis 19. annis, & pro laico 25.

Secundo est uidendum, cum ex supradicta Conc. Trid. dispositione constet, quod professio eius, qui post susceptum habitum non steterit in probatione per annum, non ualet, ut pariter ordinauerat prius Hon. III. & Innoc. IV. ut supra in §. 1. 4. 5. & in cap. 1. de Regul.

de Regul.lib.6.& Greg.XIII. postea in Const. 56. anno 1579. Quid si annus ille interrumperetur per Nouitij regressum ad sæculum, an possent nec ne illius partes coniungi, prima scilicet ante egressum, cum alia facta post regressum? Ad quod dicitur, quod si Nouitius per aliquam partem anni foris manserit, interrumperetur quidem annus probationis, nec illæ partes interruptæ possent coniũgi: sed deberet ex integro a principio incipere prioris partis; secundum Ancar. Panor. & comm. In cap. ad Apostolic. de leg. etiam si per tres tantum dies foris maneret, secundum Iap. alleg. 47. communiter recept. & hoc demonstrat præpositio illa (per) posita in Conc. Trid. dicens, per annũ. &c. quæ de sui natura demonstrat continuitatem temporis, iuxta doctrinam Canonistarum, & præsertim Archid. c. cum contumacia, ibi, per annum, de Hæretic in 6 per text in c. præsentium 7. q. 1. & Cassinensis in summa lib. 3. De Regul. Cap 5. num. 15. Hoc tamen fallere dicimus, cum ipse Nouitius exiret cum obedientia sui Prælati, quia tũc satis videretur in Monasterio manere, qui de licentia iusta Prælati eius, extra illud, maneret sub obedientia sua: prout sic concludere videtur Nauar. in 3. lib. suorum cons tit. de Regular. cons. 42. & etiam in cons. 36. eodem tit. An partes interruptæ anni probationis possint cõiũgi.

Sed Iulius II. Minoribus nostris Fratribus concessit, & idem asserit Cassin. vbi sup. nu. 18. ut tempus prioris receptionis, cum tempore secundæ computari, uel non computari posset, iuxta discretionem suorum Superiorum, ut supra habetur §. 25. Iulij II. Cõcessio Fratribus Minoribus.

Sed an requiratur integer annus probationis in Religiosis venientib. ad nostram Minoricam Religionem? Leo X. hoc remittit Prælato, cum consilio discretorum Fratrum, vt habetur supra, in §. 23. Nec illud uidetur esse contra dispositionem Conc. Triden. ac Six. V. de anno integro in probatione manendo; quia illud intelligi volunt de sæcularibus; non autem de Religiosis ad aliam Religionem legitime transeuntibus; ut ex verbis illorum clare patet. An Religiosi debeant stare p annum in probatione.

At in nostris Constitutionibus Capuccinorum. c. 2. ordinatur, vt venientes ex Patribus Cõuentualibus, vel de Obseruantia ad nostram Religionem, stent per annum in Probatione, ac postea professionem emittant. Idemq́; ordinauit Gregor. XIII. in const. 56. anno. 1579. obseruari quando Fratres de Obseruantia transire voluissent ad eorum Fratres reformatos, ut scilicet per annum integrum in Nouitiatu existerent, quo anno elapso haberi pro professis, nec ab illa recedere, absq; Apostasiæ nota deberent, nisi qui ad nos Capuccinos transeundi licentiam in scriptis a proprio Custode, obtinuerint. Capuccinorum obseruatio. Reformatorũ de obseruantia cõst.

Sed aduertendum, quod vt post prædictum annum probationis professio fiat (vt inter nos deberet fieri) nulla ibi fit mentio; nisi tantummodo vt illo anno elapso habeatur pro Professo: Nauar. autem in lib. 3. cons. tit. de Regul. cons. 3. tenet indistincte, quod quilibet Regularis, transiens legitime ad aliam Religionẽ, debeat iterum profiteri, cum frequenter Monasterium secundum sit arctioris obseruantiæ, ad quam professio prioris Monasterij non extenderetur, nisi de nouo profiteretur.

Et per Const. supradictam Sixti V. ordinatur (vt etiam supra est dictum) vt Religiosi sic recepti, nomen, & cognomen, quibus in sæculo vtebantur, & patria, in actis Capituli describentur, & notentur.

Tertio est notandum, quod professio, facta ante finem anni Nouitiatus in Ordine Mendicantium, non obligat ad Religionem, quam professus est, in specie, sed tantum in genere: ita quod simplicis voti teneat locum, ex c. non solum, & cap. constit. de Regul. 16. elicit, & tenet (licet sub dubio) Nauar. in lib. suorum cons. tit. de regul. cons. 22. ex mente Hostiensis. Professio facta ante finẽ anni ad quid oblig. Nauar.

Attamen cum ex supradicti Conc. Trid. dispositionẽ, qualibet professio, ante finem anni probationis facta, penitus annulletur, ac pro infecta habeatur, nescio quomodo supradicta Nauarri doctrina possit procedere: ait enim in præfato C. 15. sess. 25. Nec, qui, minori tempore, quam per annum, post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur, professio autem antea facta sit nulla, nullamq́; inducat obligationem, &c. vt supra est dictum.

Ee Quid

Professio tacita quid operetur.

Quid autem dicendum de professione tacita illis modis, quibus a Sūmistis, & bene a Cordub. in exposit. nostra Regul. q. 12. c. 2. induci disponitur; an vt iure antiquo, ita & nunc, post supradictam Conc. dispositionem, aliquid operetur? Et breuiter dicimus primo, quod, licet Iure antiquo, & per Canonistas, siue per propositum firmum, cum animo scilicet, implicite, vel explicite se obligandi, & mutandi vitam; siue per susceptionem habitus professorū ab habitu Nouitiorum distincti, de volūtate eius, qui valet Religioni incorporare, per delationem eius per triduum, tacita induceretur professio, tam in Religionibus mendicantibus, quam non mendicantibus, ad aliquam illū obligans Religionem in genere: ipsa uero Religio, in qua sic professus est tacite, obligaretur illi in specie ad retinendum eum, si ibi permanere voluerit. nisi prius fuerit protestata, quod non intendebat seipsā obligare ad detinendum eum, nisi sollemniter, & expresse Religionē fuerit professus, (vt solet in nostra Religione fieri) quamuis dico hoc ita procederet iure antiquo: hodie tamen per dictum Conc. Trid. (secundum moderniores Doctores) non nisi post expletum annum probationis, tacita inducitur professio; non enim aiunt per prædictum Conc. tacita professio penitus annullatur, sed tantummodo modificatur, ut ante expletum annum induci, per quemcumque actum, minime possit. cum nec solemnis ipsa professio ante prædictum tempus emissa valeat, ut supra dictum est.

Vt habetur supra, in §. 16. 17.

Secundo aduertendum, quod tantum secundum Dnū, tacita inducitur professio, quādo quis non ignoranter, sed sciens, & volens, aliquid facit, ex quo tacita inducitur professio, secus autem esset si ignoranter: nam tunc nec coram Deo erit professus, nec Religioni alicui obligatus, ut communiter Theologi tenent.

Per susceptionem ordinis sacri non induci professionē probat Nauar. in libr. cons. tit. de Regul. cōs. 36. & in comun. 4 de Regul n. 7.

Quid autem dicendum de eo, quod habetur in §. 10. & in §. 24.? videas quod dicitur ibi a Cordub. maxime de illo Priuilegio a Iulio II. concesso Augustiniensibus, quo, vtcumque sit, Patres Societatatis Iesu, non vtuntur; cum ex susceptione ordinis sacri, professio tacita inter eos minime inducatur, vt in eorum Priuilegiorum Compend. habetur.

Professio facta ante ætatem legitimam an valeat. Nauar. opinio.

Quarto notandum, quod, qui profitetur ante annos ætatis a Conc. vel a Religionis Statutis requisitos, eius est pariter nulla professio. & tenetur iterum, post expletum annum legitimum, profiteri sicut tenet Nauar. vbi supra in lib. consil. de Regular. cons. 35. nam Conc. Trid. non vetat habitum posse suscipi ante illos completos, neque disponit, tunc annum probationis impleri non posse, & sic etiam hodie probationis annus incipere potest: immo & perfici, ante annum 16. completum, & virtute illius probationis, expleto 16. fieri professio, iuxta Clem. Eos de Regular. quam quoad hoc nullatenus esse correctam tenet idem Nauar. in cons. 30. Et nota etiam, quod quando professio fuit nulla, ad hoc vt valeat, oportet, ut ratificetur, & quod professus sciat illam esse nullam, & animo approbandi, & ratificandi in Religione persistat, ut singulariter declarauit Caiet. super 2. 2. q. 189. art. 5. Nauar in Man. C. 12. nu. 31. & in Conc. 5. nu. 8.

Nouitius rediens ad sæculū, quādo peccet.

Quinto notandum, quod Nouitius, licet infra annū probationis libere possit exire, etiam licentia non petita, ut notat Panor. in c. stat. de regular. & habetur ex Cōc. Tri. de peccato tamen eorum notat Caiet. 2. 2. q. fin. art. 4. quod si ex uoto ingressus esset Religionem, ac postea sine caussa rationabili exiret, hoc est, sola libertate a Iure Nouitijs concessa, uoto utiq. non satisfaceret, & per consequens peccaret mortaliter: si autem sine voto, peccaret tantum venialiter; cuius rationem videas ibidem.

Annus probat. an possit prolongari.

Sexto notandum, quod, licet Conc. Trid. in eadem Sess. 25 c. 16. statuerit, ut in quibuscumq. Religionibus. finito anno Nouitiatus, Superiores Nouitios, quos habiles inuenerint, ad profitendum admittant, aut e Monast. eos eijciant (excipiendo tamen Clericos Societatis Iesu) prout etiam ex Regula nostra Fratrum Minorum est obligatorium, cū ait, finito probationis anno recipiantur ad obedientiā: Relatione tamen, per Sacram Cōgreg. Concilij S. D. P. Pio V. facta; Sanctitas sua dixit Conclusionem dicti. cap. 16. procedere tantum in illis Nouitijs, quos Superiores, elapso tempore Nouitiatus, habiles inuenerint: nō in his, quos inhabiles, vt sunt illi, qui nō bene adhuc discenda, didicerūt.

Interpretatio Cōcilij a Congreg.

Et ideo,

Et ideo, quoad istos attinet, S. Sanctitas concessit, vt Superior es possint illorum professionẽ (si ipsi Nouitij consenserint) prolongare, dummodo habeãt spem probabilẽ, quod efficiãtur habiles, infra sex menses. Ita R.P.F. Gaspar Passarellus, in suo tract. Priuil. fo. 230. sibi consulenti e Neap. die 8. Nouemb. ann. 1569. respondisse Illustriss. Cardinales Interpretes Congreg. Conc. fatetur: & ita etiam viua vocis Oraculo fuit nostra Religioni concessum. Itaq; tunc annum Probationis, expletum dicimus, quando Nouitiatus annus sit finitus ex reuolutione Solis, ab eodem puncto ad idem punctum (& non per Festa mobilia) computando, & insuper, & illud tempus, infra sex menses, quando opus erit, & tunc fieri potest professio, si horam vnum vel minutum saltem, excedat. Passarellus

Septimo est notandum, quod si quis pratenderet aliquo modo suam profes sionem non tenere; tunc a Sac. Conc. Trid. in cap. 19. eiusdem Sess. 25. de Reg. ordinatur, quod quicumque Regularis pratendat, se per vim, & metum ingressum Religionem, aut ante atatem professum fuisse, aut quid simile, &c. non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die Professionis, & tunc non aliter, nisi caussas, quas pratenderit, deduxerit coram Superiore suo, & Ordinario: quod si antea sponte habitum dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque caussam admittatur, & tamquam Apostata puniatur. De remedio illius. qui pratenderet suam profess. esse nullam.

Et ideo ad tollendas istorum cauillationes sic allegantium, eorum professionem inualidam, Sacra Congreg. Card. supra Regul. ordinauit, vt a Ministris quinternus fieret, in quo dies, & annus Nouitiorum atatis, & habitus susceptionis notetur, & quod per annum integrum perseuerauit, ac quod in prasentia talium Fratrum sponte, se illius esse atatis annorum (N) professionemq; emisisse confessus est, cum tam sua (si sciat scribere) quam aliorum astantium subscriptione; prout idem Six. etiam in prafata const. ordinasse videtur, & notandum, quod supradicta reclamatio, procedit etiam in Professione tacita; & a quo die incipiat illud quinquennium currere ponit Nauar. in comment. 4. de Regular. num. 73. vbi etiam ponit in nu. 77. quadam aduertenda in dicto cap. 19. Conc. Trid. Ministri faciant librũ Professorũ. Nauar:

Tertio principaliter, dum in 6.7. & 9. Conditionibus a Iure requisitis in receptione Nouitiorum, dicitur, vt non sit obligatus Nouitius ratiocinijs publicis, ac alicui debito, vel illis alijs a Sixto V. taxatis implicatus &c. etiam sciendum, quod ipse Sixtus in prafata Constitut. De omnibus, &c. declarauit omnes, & quoscumq; (vt dictum est) criminosos, vel suspectos, aut ari alieno, vel rationibus reddendis obligatos, ad Religionem perpetuo inhabiles: & si qui eorum contra illam Constitutionem temere admitterentur, tam susceptionem habitus, quam professionem, & inde secuta, irritauit, & annullauit; ac iussit eos, qui sic de facto recepti erunt, habitu spoliari, & a Religione expelli: & si nõ fuerint expulsi, attenta nullitate professionis eorum, licere quibuscumq; Iudicibus, & Curijs secularibus, ad quos spectat, contra eos, vt prius, Iuris, & facti remedijs opportunis, ciuiliter, aut criminaliter, aut mistim procedere: & qui eos sic inhabiles receperint, sint ipso facto voce actiua, & passiua, ac officijs &c. priuati, ac inhabiles in futurum ad ea obtinenda, &c. sed non adest excommunicatio. Declaratio 6.7.& 9 cõditionis a Iure. Six. V. ord: Pœna cõtra receptos. Pœna cõtra Recipiẽtes.

Quarto Principaliter, dum dicitur in 8. Condit. Ex iure, Ne sit ex illis prohibitis, recipi per Constitutiones Summorum Pontific. supra annotatas, in §. 2. 3. 9. & alibi, est sciendum, quod circa illas, ac alias prohibitiones factas, ne se inuicem Religiosi diuersarum Religionum recipiant, nonnulla dicemus infra, in verbo Recipere, & diximus supra, in verbo Apostata. Declaratio 8 condit. a Iure. Circa receptionẽ Religiosorum.

Et dum in prafatis §. 2. 3. & 9 habetur, quod non recipiantur, qui Voto, vel iuramento illis Religionibus fuerint obligati, &c. per hoc attende ad ea, qua paulo infra dicam, sub eadem hac materia, in 3 parte diuisionis Collectoris, circa Absolutionem Nouitiorum, de Priuilegio concesso Camaldulensibus Montis Oliueti, &c.

Quinto principaliter, pro intelligentia secunda conditionis ex Constitutionibus, requisita, vt sint videlicet corpore sani, &c. Quaritur, quid si Nouitius tacuerit habere morbum gallicum, vel aliud incurabile malum, an facta professione possit expelli? Pro Declar sec. cond. Cõst.

An tacentis habere morbũ incurabilẽ valeat professio.

hoc est doctrina Nauar. in 3. lib. suorum consi. tit. de Regul. cons. 25. vbi resolute ait, posse expelli, professionemq; eius non valere, si Religio haberet statutum confirmatum a Papa, annihilans professionem sic factam, negato morbo (vt in nostris Constitutionibus habetur) alias inquit, non posse, solo iure communi attento; posse tamen, inquit, Prelatum, in pœnam illius peccati commissi, non exprimendo illud, quod tenebatur exprimere, eum expellere e Religione.

Et quando professio non valeret, an ei licebit exire a Religione, absque licentia Papæ? respondetur, quod sic, secus autem esset, si professio esset valida, quia tunc nec teneretur exire, nec ad petendam huiusmodi licentiam, cũ sufficeret ei pro sua conscientia satisfactione, de peccato illo pœnitere, ut aiunt Doctores.

Declar. tertiæ condit. Ex legitimo matrimonio. Illegitimi quãdo possint recipi.

Sexto quoad 3. condit. Constit. vt sint ex legitimo matrimonio nati, est aduertendũ, quod Sixtus V in præfata sua Const. prohibuit, vt nullo modo illegitimi, procreati ex incestu, aut sacrilegio, etiam si fuerint legitimati, reciperentur: Alij vero ex quouis alio minus legitimo toro nati, habita diligenti de eorum vita, & moribus informatione, possent recipi: sed ad gradus, honores, & dignitates sui Ordinis obtinendum perpetuo inhabiles, & illorum incapaces remanerent, &c.

Sed per felicem recordationem Greg. XIV anno 1591 prohibitio huiusmodi fuit reuocata, ac ordinatum, vt supradicti ligitimi possent recipi, vt prius poterant, antequam Const. illa emanasset: & Priuilegia, quæ Religiones habent pro illorum legitimatione, atq; ad prælaturas promotione de nouo concessit, ac confirmauit: tantum ibi reseruans, vt nullus eorum possit recipi in eadem Religione, vbi suus pater reperiretur professus: ceteris Clausulis firmis permanentibus illius Sixti Bullæ.

Nota quod illegitimi per ingressum Relig. non habilitantur ad officia, nisi specialiter dispensentur vide sup in verbo Dispẽsatio in nostra additione, fol. 206

Septimo, dum in 7. condit. dicitur, vt non habeant parentes pauperes, an et quando propter eorum inopiam liceat eis post professionem e Religione exire: cum sit hæc quæstio, ex professo, & valde diffuse a Doctoribus pertractata, & præcipue a Summistis in hac materia, & a Corduba in declar. nostra Regul c. 2. q. 6. Ideo breuitati studendo ad eos me remitto, & aliqua dixi supra in uerbo Apostata. fol. 90.

Et sic etiam de quæstione illa an & quando possit quis debito aliquo obnoxius impediri, ne ad Religionem recipiatur, quæ præcipue tractatur ab eodem Corduba ibide q. 5.

Et hæc sufficiant pro primi, ac secundi membri diuisionis a Collectore in hac materia Nouitiorum factæ, intelligentia.

Tertia pars Diuisionis Nouiti⁹ habẽs casum reseruatum debet pro absolutione mitti. Nouiti⁹ ab aliqua censura absolutus, si postea exierit quid faciendum.

De Nouitiorum Absolutione, & Dispensatione.

CIRCA autem tertiam partem diuisionis Collectoris, concernentem absolutionem venientium ad Ordinem, est sciendum, quod vltra ea priuilegia, quæ supra ponuntur in §. 6. 11. Et quæ ego dixi supra, in verbo Absolutio ordinaria quoad Fratres, debet primo aduerti, quod quando in Nouitiorum receptione, aliquis eorum ante vel post susceptum habitum reperiatur aliquem habere casum Sedi Apostolicæ reseruatum, (non obstantibus supradictis Priuilegijs, & infra ponendis) debet statim ad eos mitti, ad quos eius repræsentatio, & absolutio spectat, prout sic ordinauit uiua uocis Oraculo nostro Procuratori Ordinis, Sanctitas præsentis Pontificis Clemen. VIII. de quo uide quæ plenius dixi supra in uerbo Absolutio extraordinaria, quoad Fratres in §. 3. fol. 29.

Deinde aduertendum, quod siqui Nouitij, infra annum Nouitiatus in aliquo excesserint pro cuius absolutione, si in sæculo deliquissent ad Sedem Apostol. vel alibi merito fuissent destinandi: ratione Religionis, secundum Priuilegia, absoluuntur, sed si postea, non emissa Professione, & absoluti exierint, tenentur vtique se ei præsentare, qui eos alias de iure, in sæculo absoluere poterat non ut absoluantur, cum iam sint absoluti, sed ne reincidant, textus est ad hoc expressus, in cap. eos, de sentent. excommunic. in 6. in quam reinciderent ratione inobedientiæ, non se præsentando, iuxta tenorem dicti C. eos. Idemque determinat Angel. in verbo excomm. 5. §. 46. de Nouitio percu-

Casus Ang. de Nouitio percussore.

percu-

percutiente in Nouitiatu, & absoluto; qui, si postea exiret, & non se præsentaret, statim reincideret: cuius rationem esse ait Siluest. in verbo Absolutio 5. §. 7. & sequitur Tabien. Absol. 3. ab excommun. §. 10. quia absolutio, quæ impenditur Nouitijs, vel ad hab itum venientibus, ipso iure intelligitur, si in Religione perseuerauerint.

Et iste casus est valde mente tenendus; quia sæpe solet euenire, quod multi Nouitij percussores Fratrum absoluuntur; & postea absoluti, illinc ad aliquot dies solent exire, quare caute sunt animaduertendi, eos iterum incidere in eamdem censuram, si non se repræsētauerint ei, a quo alias de iure absolui debebāt. Et ratio rationis esse potest; quia Priuilegio debet priuari, qui Priuilegio abutitur. Nota.

Sed an Prælatus Regularis possit cognoscere de crimine Nouitij, & maxime de crimine aliquo, requirente depositionem, uel degradationem realem? Resoluit Nauar. in 3. li. consil. de Regular conf. 58. ibique videas. An Prælatus possit cognoscere de crimine Nouitij.

Ex Priuileg. Camald. Montis Olueti. Sancti August. Et Carthusien.

EST tandem pro hac tertia parte aduertendum maximum illud Priuilegium, concessum Ordinibus, Camald. Montis Olueti &c quod refertur in Compendio Priuileg Fratrum S. Hieronymi Hispan in verbo Nouitius, vbi habetur, quod possunt, per communicationem supradictorum, Priores Ordinis, omnes, & singulos Religioni illi sociari volentes, licet aliam Religionem, vel Ordinem, etiam arcti orem, ingredi vouissent, ad probationem, & professionem recipere; eosque auctoritate Apostolica ab huiusmodi voto absoluere. & super omnibus alijs votis (Religionis excepto) cum ipsis dispensare; ac quocumque excommunicatio nis vinculo innodatis (iniuncta ei s, iuxta eorum facultatem restitutione, & pœnitentia salutari) tamquā vni ex professis, absolutionis beneficium impendere: ita tamen, quod, si e Monasterio, ante professionem discesserint, in eamdem, ipso facto, reincidant; ita concessit Leo X Congregationi Camald. anno Domini 1513. Iulius II. Congreg. Montis Oliueti, anno Domini 1507. & refertur in eorum Priuileg. num. 31. fo. 61. Eugen IV. Ordini S. August. Priuileg. 94. & 80. & tamdem Alex. IV. Carthusiensibus, vt in lib. eorum Priuileg. fo. 8.

Latissima cōcessio p absolut Nouitiorum.

Nouitij, licet uouissent ingredi aliū Ordinem stri-ctiorē, possunt recipi. Vide infra, ī verbo Votū, ī principio, in nostra annotat.

Extat, & aliud latissimum Priuilegium a Gregor. XIV. Ministris infirmorum concessum; de quo supra mentionem feci, in verbo Absolutio ordinaria quoad Fratres, in principio. Priuilegiū p Ministris infirmorū:

An autem Nouitij possint absolui a casibus reseruatis in Religione, uirtute Bullæ Cruciatæ, vel iure communi, dixi supra in uerbo Cruciata. An Nouitij possint a casibus reseruatis absolui virtute Bullæ Cruciatę.

De Bonorum ipsorum Nouitiorum dispositione.

4. pars Diuisionis.

QVOAD vltimam autem diuisionis partem, concernentem bonorum ipsorum Nouitiorum dispositionem: est primo aduertendum, quod circa Renuntiationem bonorum a Nouitijs, ante receptionem, siue professionem, faciendam in nostra Regula habetur, ut dicatur eis verbum S. Euangelij, vt vadant, & vendant omnia sua, & ea studeant pauperibus erogare: & hoc æquipollere præcepto declarauit Clemens V. Quod qualiter, & quando sit ipsis Ministris obligatorium, hoc eis verbum dicere vt vadant, & vendant, &c. Et ipsis Nouitijs, dispensare omnia sua pauperibus, potius quam parentibus vel alijs, videas Expositores nostræ Regulæ & præcipue Cordubam in cap. 2. q. 8. Renūtiatio bonorum, quando, & quomodo a Nouitio sit faciēda. Dispositio nostræ Regulæ.

At Conc. Trid. Sess. vltima c. 16. tit. de Regular. statuit, ut nulla renuntiatio, aut obligatio, ante professionem facta, ualeat; nisi cum licentia Episcopi, siue eius Vicarij fiat intra duos menses proximos ante professionem; Ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione. Et quod ante professionem nihil recipiatur de bonis Cōc. Trid. disposit.o.

Nouitij, etiam sponte oblatum a parentibus; vel curatoribus eorum, nisi pro victu, & vestitu, illius temporis, quo in probatione est, & hoc pracipit sancta Synodus, sub anathematis pœna, dantibus, & recipientibus, & vt abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant. Hæc in Concilio.

Renũtiatio facienda intra duos mẽses quomodo intelligitur. Passarellus

Sed hic sunt aliqua aduertenda, et primo, dum dicitur: Nullam renuntiationem, aut obligationem antea factam valere, nisi cum licentia, &c. illud intelligi de renuntiationibus tantum, factis post ingressum Religionis, non autem de factis ante ingressum, sacra Congreg Card. declarauit Gaspari Passarello, anno 1573. prout ipse testatur in suo tract. priuileg. fo. 209.

Sed si ordinationes, vel renuntiationes illæ factæ ante ingressum Religionis, fuissent factæ intuitu Religionis ingrediẽda, tamquam factas in fraudem canonis, videri subesse supradictæ Canonis dispositioni, eadem Congreg. Card. respondit, ac idem videtur sentire

Nauar.

Nauar. in lib. 3. consil. tit. de donation. cons. 7. & 8.

Et hinc deinde facile erit resoluere dubium illud, cui videlicet, bona Nouitij morientis, Monasterio relicta sint tribuẽda. Nam relictis antiquorum Iuribus, & opinionibus, resolute, iuxta supradictam Conc. dispositionem, videtur dicendum, quod, si Nouitius intrando fecit donationẽ Monast. ante duos menses proximos professioni, donatio nulla erit, etiam si, non moriendo illam non reuocauit, cum Conc annullet omnia sic facta si autẽ cum licentia Episcopi, siue eius Vicarij, intra duos menses, iuxta dispositionem, fecerit donationem Monasterio, vel alteri, & infra illud tempus moritur, etiam si expresse illam non reuocauit, intelligas eam similiter esse irritam, & nullius effectus, ob defectum professionis non secutæ: cum in omni casu videatur disponi per Conc. ipsum dicens, ac non alias intelligatur effectum suum sortiri, nisi secuta professione.

Recipere ad professionem quis poterit.

Viso quonam modo venientes ad Ordinem recipi debeant ad annũ probationis: Nũc, pro conclusione huius materiæ, restat videndum a quonam debeant ad professionem admitti: & pro resolutione dicimus, quod (vt Expositores nostræ Regulæ aiunt) est inter Doctores dubium, an Guardiani, vel Custodes id facere possint. Aliqui enim volunt, quod sic (nisi eis id a Ministris fuerit prohibitum) si modo Ministri agerent in remotis, & eorum præsentia, sine licentia minime haberi posset. Alij autem quamplurimi contrariam conantur tueri sententiam quod scilicet non possint, nisi soli Ministri, vel illi, quibus ipsi commiserint: pro ratione dicentes, quia si ex Regula solis Ministris, modo, quo supra dictum est, receptio Nouitiorum ad probationem conceditur: multo fortius ipsis tantum Ministris seruabitur id, quod maius est, receptio scilicet, ad professionem, ac ideo Seraphicum Patrem, nullam hic fecisse Ministr. mentionem, aiunt. ex quo sicut primam receptionem, sic, immo multo fortius, & hanc secundam ad professionem Ministris reseruatam esse supponebat. At licet sit talis inter Doctores varietas, & ista secunda opinio videatur magis rationabilis: puto tamen, quod in hoc, pro omnibus Religionibus, standum sit consuetudini, quæ est optima legum interpres, Bene verum est quod, si per alios, quam per Ministros, sine eorum licentia tacita, uel expressa, quis reciperetur ad professionem, talis professio, saltem in foro Ecclesiæ, esset nulla; vt late Summistæ tradunt.

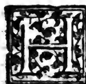
Modus autem seruandus in receptione ad Professionem, ponetur in fine huius Compendij post Bullas ibi positas.

An autem Nouitij clerici, ex ingressu in Religionem, teneantur ad persoluendum officium Diuinum, vel paruum B.M. psalm. pœnit. grad. & Mortuorum. vt alij professi clerici tenentur: Communis sententia est (quidquid dicat Palud.) quod non: cum nec Religionis, nec clericalem habeant statum. Vt dixit S. Ant. 3. par tit. 13. c. 4. §. 1. Siluest. tit. Hora q. 2. Caiet. tit. hora. §. 1. & Nauar de hor. c. 7. num. 23.

Et hæc sufficiant pro huiusmodi Nouitiorum materia: aliqua tamen alia ad Puellarum, seu Virginum Nouitiatum, ac religionis ingressum posui supra, in Verbo Abbatissa.

OBE-

OBEDIENTIA.

ONORIVS III. statuit, quod nullus Fratrum minorum, post factá professionem, ordinem prædictum relinquere audeat, nec relinquentem alicui sit licitum retinere. Inhibuit etiam, ne sub habitu prędicti ordinis liceat alicui extra obedientiam euagari. Et quod, si qui forte hoc præsumpserint, liceat Prælatis dicti ordinis in Fratres ipsos, donec resipuerint, censuram Ecclesiasticam exercere, B.ffo.101. 1 *Habitus Ordinis.*

¶ CLEMENS IV. inhibuit, ne quis, post Professionem in ordine Fratrum minorum factam, sine Generalis, uel Prouincialis sui licentia, discedat ab ipso Ordine; Prout late positum est in dictione Apostatæ. §.8. cum additionibus ibidem positis. 2 *Apostata.*

¶ Idem Clemens fecit quoddam Statutum circa præfatá materiam, quod positum est in dictione Apostatę. §.8. 3 *Apostata.*

¶ SIXTVS IV. statuit aliqua circa obedientiam, & subiectionem, quam Fratres, & Sorores Tertię Regulæ Sancti Fracisci tenentur exhibere, quę ponuntur in dictione Tertiarij §.8. Et habetur, B.fo.8. Et ffo 93. conce.201. 4 *De Tertiarijs.*

¶ ALEXANDER VI. inhibuit Fratribus Minoribus Obseruantiæ, ne prętextu litterarum Apostolicarum, se ab obedientia suorú Prælatorum subtrahere audeant, uel alio Prelato eiusdem Ordinis se subdant, uel extra Conuentus, & loca Fratrum, maneant; nisi de consensu Generalium, Prouincialium, seu Commissariorum Generalis. Super quo dat Iudices, & Conseruatores, cum magnis clausulis, & non obstantijs latissimis, B.fo. 14. Et ffo. 99. concess.209. 5 *Exempti.*

¶ IVLIVS II. prohibuit similiter, sicut Alexander pręfatus, & addidit contra commorantes caussa studij, uel alias, extra domos Ordinis. Sed hæc, cum multis alijs hanc materiam obedientiæ tangétibus, posita sunt in dictione Apostatæ, in multis §. 6

OBLATI FRATRVM, VEL MONIALIVM.

VGENIVS IV. fecit magnam Concessionem circa absolutionem Oblatorum, & perpetuo donatorum, pro semel in uita, sicut positú est in dictionibus Absolutio ordinaria, quoad Fratres, §.10. Et Absolutio extraordinaria, quoad Fratres, §.3. 1 *Absolutio.*

¶ SIXTVS IV. cóceßit, quod Oblati, & Oblatæ Ordinis Fratrú Carmelitarú gaudeant Priuilegijs, & gratijs dicti Ordinis sicut gaudere possunt mulieres mátellatę, & pinzocherę, sub dicto Ordine uiuentes; (quæ sunt velut Tertiarij Ordinis mino.) quibus concessum est, posse gaudere omnibus Priuilegijs Fratrum, B.fo.97. Et ffo 180. conce. 427. 2 *Ex Priuil. Carmelit. Communicatio Priuilegiorum.*

¶ Idem Sixtus concessit Oblatis Fratrum Ordinis Eremitarú Sancti Augustini, omnia, & singula Priuilegia, & indulta concessa Fratribus, & Sororibus de pœnitentia, ac mantellatis, & Pinzocheris, sub dicto ordine degentibus. Et decreuit in eis locum habere debere, perinde ac si pro eisdem Oblatis personis, & circa illas emanassent, B.ffo.249. conce.623. 3 *Ex Priuil. Augustin. Communicatio Priuilegiorum.*

Ratione communicationis Priuilegiorum, similiter Oblati ordinis Fratrú minorum gaudebunt Priuilegiis Fratrum. ¶ Multa alia pertinentia ad huiusmodi Oblatos, posita sunt in dictione Familiares Fratrum. *Collector.*

OBLIGATIONES.

Collector. QVIA in Priuilegijs Fratrum Minorum, & aliorum Mendicantium, reperiuntur multa; & varia, ad quæ huiusmodi Fratres obligantur: & ista posita sunt sub diuersis dictionibus huius Compendij: ideo, ne omnia in omnibus dicamus, sufficiet per remissiones circa hæc procedere. ¶ Primo, circa Obligationes Missarum, & aliorum suffragiorum, ratione redditruũ, vel alias, habetur in dictione Missa 3. §. 10. & 11. & 12. ac 13. ¶ Secundo, circa Obligationes pertinentes ad officium Horarum Canonicarum, ponitur in dictione officium Diuinum 1. & 2. ¶ Tertio, quantum ad obseruationis Interdicti Obligationem, continentur multa in dictione Interdictum. ¶ Quarto, quoad Obligationem votorum, ponuntur nonnulla, in dictione Votum. ¶ Quinto, quoad obligationem Statutorum ordinis: ponuntur aliqua in dictione Statuta. ¶ Sexto quoad obligationẽ concordiarum, & conuẽtionum, ac pactorum, habetur in dictionibus Concordia, & Conuentiones.

OBSERVANTES FRATRES.

1 CONCILIVM Constantiense fecit Decretum super separationem Fratrum Min. obser. a Conuentualibus, ut habetur, B. fo. 25. Et ffo. 109. concessione 236.

2 ¶ MARTINVS V. approbauit postea Decretum predicti Concilij, quoad separationem Fratrum Minorum obseruãtium, B. fo. 36. Et ffo. 120. concess. 260.

3 ¶ EVGENIVS IV. statuit multa circa Fratres Mino. obser. & Conuentuales; quæ, quia modernis temporibus non deseruiunt, ideo illa hic inserere superfluum iudicaui. Habentur tamen inserta in Bulla Pij II. super eadem materia, B. fo. 2. & ffo. 86. conce. 196.

4 ¶ PAVLVS II. statuit etiam multa, circa Fratres obseruantes, & Conuentuales: præsertim qualiter possint se transferre ab vna obedientia ad alteram. Et ista posita sunt in dictionibus Apstatæ, & Conuentuales Fratres. Et habentur, B. fo. 9. Et ffo. 93. concessione 202.

5 ¶ ALEXANDER VI. statuit, quod nullus Fratrum Min. obser. possit *Succedere.* succedere suis parentibus, etiam si transierit ad Conuentuales; vt habetur in dictione Hæredes, §. 4. & 5. & 6.

6 ¶ LEO X. statuit multa circa Fratres Minor. obseruantes, & Conuentuales, in Bulla Vnionis, B. fffo. 28. Et in Bulla Concordiæ, B. fffo. 31. Habentur etiam in hoc Compendio sub varijs dictionibus, iuxta diuersitatem materiarum.

7 ¶ Idem Leo in Bulla Vnionis præcepit firmiter, & mandauit sub pœna ex *Excõicatio* communicationis latæ sententiæ, ipso facto incurrenda, & a qua nullus, præterquam in mortis articulo, nisi a Sede Apostolica absolui valeat: ne aliquis Frater Sancti Francisci appellet alium Fratrem eiusdem ordinis malitiose, irrisorie, aut improperiose Priuilegiatum, Collectaneum, Bullistam, Amadeitam, Clarenum, de Euangelio, seu de Caputio, seu Bigotum, aut alio quouis nomine irrisorio, iniurioso, aut improperioso, vel quod pro improperioso a patientibus habeatur. Et similiter præcepit tam Clericis, quam laicis, ne Fratres huiusmodi, aut eorum fautores, præfatis nominibus irrisorie; seu malitiose appellent, sed omnes Fratres ipsius Ordinis, Fratres Minores, seu Sancti Fran-

cti Francisci a seipsis, & abomnibus alijs appellentur, & nominentur, B. ffo. 30. concessione 99.

Sciendum circa prædicta, quod Reuerendissimus Dominus D. Christopho rus de Forliuio Cardinalis de Ara cœli, dixit Reuerendo Patri Fratri Ioanni de Argomanes, quod Summus Pontifex Leo X. ad suam instātiam amouit di ctam Censuram, quoad Fratres, ad minus Obseruantes, & adhuc generaliter; prout præfatus Pater credebat: a quo ego accepi, sicut supra posui. *Collector.*

¶ Idem Leo fecit tres Cōcessiones circa dignitatem locorum, quæ Fratres Mino. Obser. in actibus publicis, quando cum Conuentualibus eiusdem Or dinis, & Augustiniensibus cōueniunt, habere debent; prout habetur in dictio ne Processiones, §. 3. & 4. & 5. 8

OCTAVÆ FESTIVITATVM.

Circa Octauas Festiuitatum, sunt nonnulla ordinata, seu concessa a Summis Pontificibus, quę infra ponuntur. *Collector.*

SIXTVS IV. statuit, quod fiat Octaua sollemnis de Festo Conceptio nis Virginis Mariæ, sicut positum est in dictione Conceptio Virginis, §. 5. 1 *De Cōceptione Virg.*

Idem Sixtus concessit, quod celebretur Octaua sancti Bonauenturæ, sicut de alijs Sanctis ordinis Minorum, o fo. 64. Et ffo. 68. concessione 134. 2 *De Sancto Bonauentura.*

¶ Idem Sixtus statuit, & ordinauit, quod Festiuitas omnium Sanctorum cum octaua, sub duplici officio sollemniter celebretur per vniuersum orbem, perpetuis futuris temporibus, b. ffo. 51. concess. 56. 3 *De Festo omniū Sāctorum.*

¶ Idem Sixtus ordinauit, seu declarauit, quod per octauam omnium Sanctorum semper fiat idem officium, quod in die. Et quod dicatur officium Beatæ Virginis. Ac quod non fiat de aliquo Festo; sicut fit in octaua Sancti Francisci, o. fo. 63. Et ffo. 67. concess. 115. 4 *De omnibus Sāctis.*

¶ Idem Sixtus concessit, posse dici Credo in octaua Festiuitatis Beati Frā cisci, o. fo. 63. Et ffo. 68. concessione 133. 5

Circa hoc vide in dictione Credo, post 5. §. 2. *Collector.*

¶ ALEXANDER VI. concessit, quod in Prouincia Sancti Iacobi celebretur octaua Festi eiusdem S. Iacobi, & cum officio proprio, Et quod dicatur Credo, per totam octauam, o. ffo. 70. concess. 168. 6 *Pro Sancto Iacobo.*

¶ Idem Alexander concessit Fratribus Mino. de obser. vt in omnibus Festis Gloriosæ Virginis Mariæ, octauas habentibus, octauum diem sub duplici minori possint celebrare, o. ffo. 261. concess. 679. 7 *De octauis Beatæ Virginis.*

OFFICIA ORDINIS.

Distinctio materiæ Officiorum Ordinis.

QVOAD officia ordinis multa, & varia Statuta, & concessa sunt a Summis Pontificibus, iuxta varietatem officiorum. ¶ Et primo, quoad officium Generalis Ministri, habetur in dictione Generalis ordinis. ¶ Secundo, quoad officium Ministrorū Prouincialium, in dicti one Ministri. ¶ Tertio, quoad officiū Custodum, in dictione Custodes. ¶ Quarto quoad officiū Guardianorum, in dictione Guardianus. ¶ Quinto, quoad officiū Visitatorū Monialiū, in dictione Moniales, §. 22. & 27. & in dictione Visitatores. ¶ Sexto, quoad *Collector.*

officium

Officium Vicariorum Monialium,& Conuentuum Fratrum, in dictione Vicarij.¶Septimo,quoad Officium Abbatissarum ,in dictione Abbatissa.¶Octauo, in generali,quoad omnia prædicta Officia,habentur ea, quæ concernunt electiones,in dictione Electio.Vltra omnia præfata,adduntur hic quædam attinentia in genere ad Officia Ordinis,præsertim ad durationem ipsorum.

1 *Prohibitio cõtra discedentes ab Ordine.*

NICOLAVS IV. statuit, ac ordinauit, vt Fratres Ordinis Mino.qui,post professionem ab eis in Ordine factam, ad quoscumque Ordines Professionis cuiuslibet,petita vel non petita,obtēta vel non obtenta,a suis Superioribus licentia immediate , uel per alium,seu alios Ordines mediate transierint,in Ordine siue Ordinibus,ad quem vel ad quos transitum habere contigerit,vel etiam extra illos,ad nullam omnino administrationem , vel Officium habens curam animarum, neque etiam ad aliquam dignitatem, vel prælaturam quoquo modo possint assumi,absque Sedis Apostolicæ speciali,& expressa licētia,per ipsius Sedis patentes litteras concedenda,facientes plenam, certam, & determinatam de Statuto,& Ordinatione huiusmodi mentionem. Et decreuit irritum, & inane, si secus hac in parte fuerit attentatum , B.fo.28.Et ffo.112.conce. 239.

2 *Pro tribus Ordinibus S.Frãcisci.* ¶ IVLIVS II. statuit, & in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis pœna præcepit,quod omnia,& singula Officia trium Ordinum Beati Francisci,sint triennalia,ita,vt expleto triennio, in eadem Domo prorogari quispiam non possit in Officio Prælationis : licet bene in alia Domo , vel in alio Officio,B.ffo.226. conce.531.

Collector. Supradictum Statutum nunquam fuit admissum:immo in Capitulo generali apud Rebasten,celebrato,fuit contra hoc reclamatum;prout retulit Reuerendus Pater Frater Ioannes de Argomanes , qui fuit Prouincialis Sancti Iacobi.Et cum moribus vtentium non sit comprobatum, videtur per non usum abrogatum. Idemque,aut simile iudiciũ esse uidetur de Statutis generalibus circa hoc factis, quæ inferius annotantur.

Collector. Circa durationem Officiorum Ordinis fuerunt nonnulla Statuta in Capitulo generali celebrato in Conuentu Lauallis Prouinciæ Turoniæ , anno Domini 1503.prout sequuntur.

Statutum generale. Ordinat,& statuit generale Capitulũ,quod omnia, & singula Officia regiminis trium Ordinum Beatissimi Francisci Patris nostri, de cetero sint triennalia.Si autem aliquis Guardianus,seu Abbatissa,postquam suum triennium in aliquo Conuentu finierit,in altero eligatur,vel postuletur, ibidem poterit præfici , confirmari. Sed non poterit ultra triennium in eodem Conuentu in Officio continuari. Non intelligitur autem ita præcise huiusmodi triennium,quin possit per mensem,& per menses prolongari, uel breuiari, secundum quod Capitula prouincialia accelerantur,uel protrahuntur, fo.229.trac. 3.Et ffo.248.tract.2.

Item determinat totum Capitulum generale, quod Confessores Monialiũ S.Claræ sint triennales , sicut ceteri Prælati , seu Guardiani , uel alij in Regimine constituti.Et quod nullus in hoc possit dispensare, fo.229.tractatu.3.Et ffo.249.tractatu 2.

3 *Minister Generalis.* ¶ LEO X.in Bulla Vnionis statuit , quod Officium Mini.Gen.possit durare per sex annos ; quibus sex annis expletis, ipso facto sit absolutus a Generalatus Officio,& pro tali ab omnibus habeatur,B.fffo.29.conce.93.

4 *Ministri* ¶ Idem Leo uoluit, & ordinauit , quod Ministri Prouinciales, ultra triennium,non possint continuari in suis officijs.Et quod,elapso triennio,pro absolutis ab

lutis ab officio a cunctis Fratribus habeantur, Et quod idem iudicium de Custodibus per omnia habeatur, B.ffo.30.conce.87.prope finem. *Prouinciales.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

CIRCA id, quod dicitur in §.2. vt Officia Ordinis fint triennalia, vide id, quod supra dixi in verbo Abbatissa.§.5.fo.3.& in verbo Electio. *In §.2.*

OFFICIVM DIVINVM.

Distinctio Concessionum pertinentium ad Officium Diuinum.

CIRCA Officium Diuinum, multa, & varia reperiuntur in Priuilegijs Fratrum: quæ sub sequenti Ordine distinguuntur. ¶Aliqua enim concernunt celebrationem Missarum. Et hæc habētur supra, in dictionibus Celebratio Diuinorum, Credo, Gloria, Præfatio, & Missa. ¶ Alia spectant ad Horas Canonicas. ¶Ista vero subdistinguuntur, nā quædam pertinent ad Officium Feriale: de quibus supra, in dictione Feriæ: quædam autem attinēt ad Festiuitates Sanctorum, prout habentur in dictione Festiuitas. ¶Quædam ad Octauas Festiuitatum, sicut positum est in dictione Octauę Festiuitatum. ¶Nonnulla tangunt Officij Diuini ordinem, & modum dicendi, Et hæc ponuntur hic primo. ¶Deinde adduntur aliqua, quę pro suppletione defectuum in huiusmodi officio commissorum sunt cōcessa. ¶Postremo superadduntur Indulgentiæ ratione huiusmodi Officij concessæ. *Ista materia diuerso Ordine, & melius tractatur hic a prima impressione. Collector.*

OFFICIVM DIVINVM, PRIMO.

CONCILIVM Agathēse statuit, quod Presbyter mane matutinali Officio expleto, pensum seruitutis suæ, videlicet, Primam, Tertiam, Sextam, Nonam, Veperasq; persoluat. Ita tamen, ut horis competentibus, iuxta possibilitatem, aut a se, aut a scholaribus publice cōpleantur. Habetur in cap. Presbyter, de celebratione missarum. 1 *Ex iure cōi*

Notandum, quod glossa super præfato verbo, Persoluat, dicit, Consilium est, ut simul dicat omnes Horas, ne superuenientibus occupationibus, aliquā horam dimittat. Et intelligitur hoc de Clericis pauperibus, quos ad opus rurale oportet exire; ut infra, textus patet. Alias suo loco, & tempore, dicendæ sunt singulæ horæ. Hæc glossa. *Collector.*

¶ CONCILIVM Gerundinense statuit, semper obseruari, ut omnibus diebus, & post matutinum, & Vesperas, oratio Dominica proferatur. Habetur in c. Id semper, de consecra. distin.5. 2 *Ex iure cōi.*

¶ Super hoc dicunt Doctores, quod per matutinum intelligitur Officium vsque ad Nonam, & per Vesperas, vsque ad Completorium. *Collector.*

¶ INNOCENTIVS III. in Concilio Generali districte præcepit in virtute obedientię omnibus Prælatis, & Clericis, seu personis Ecclesiasticis, vt Diuinum Officium nocturnum (pariter, & diurnum (quantum eis dederit Deus) studiose celebrēt pariter, & deuote. Habetur in c. Dolentes, de celebratione missarum. 3 *Ex iure cōi Celebrare Diuina.*

¶ INNOCENTIVS IV. concessit Fratribus minoribus, ut quando ratione itineris, vel alterius rei caussa, extra Cōuentus, seu loca sua, quemlibet, vel quoslibet eorum contigerit degere, possint Diuinum Officium Fratres 4 *Pro itinerātibus Fratribus Dispensatio.*

cum

cum Fratribus,aut simul cum alijs Regularibus personis, vel quilibet separatim facere alio,quam Romano Ordine,placuerit.Et quod id sufficiat ad persoluendum debitum,ad quod ratione Regulæ tenentur,nec iterum propriũ officium dicere teneantur,B.fo.55.Et ffo.138.concess.305.

5 *De officio Conceptio.* ¶ SIXTVS IV. concessit, ut officium Conceptionis Beatæ Virginis per Fratrem Bernardinum de Busto compilatum,& ordinatum,possit libere, & licite dici,& recitari a quibuscumque volentibus, pro deuotione sua,illud dicere,B.ffo.124.concessione.272.

6 *De Sanctis Ordinis.* ¶ Idem Sixtus concessit,quod Fratres Minores possint dicere Commemorationes omnium Sanctorum sui ordinis, sub vna Antiphona,o.fo.63. Et ffo.67.conce.116.

7 *De historijs proprijs.* ¶ ALEXANDER VI.concessit,Fratribus mino.vt in sollemnitatibus Sanctorum possint dicere proprias eorum historias,etiam si in Breuiario nõ sint o.ffo.261.conce.679.

8 *Pro scrupulosis Fratribus.* ¶ LEO X. concessit, quod Fratres mino. dicendo Horas Canonicas,& alia officia Diuina in Choro,vel extra,satisfaciant præcepto Capituli Dolentes:de celeb.miss.de dicendo studiose,pariter & deuote,ac etiã Regulæ suæ; etiam si propter aliquam fatigationem,vel aliam caussam,dicant,sedẽdo,aut deambulando,vel non integre verba proferendo,prout scripta sunt, propter negligentiam,aut imperitiam, vel malam prolationem naturalem, propter defectum linguæ, seu alias qualitercumque ore imperfecte dicant, aut cum mentis distractione,& sensuum vagatione: dum tamen non ex malitia hæc faciant.

Et similiter concessit,quod,qui cum talibus male proferentibus, vel alios supradictos defectus facientibus,dicunt officium, nõ teneantur reiterare ab alijs imperfecte dicta,aut ab eis non integre audita,propter distãtiã localem, vel strepitum,seu aliam caussam:sed satisfaciant præcepto Ecclesię,& Regulæ suæ,qualitercumque audiendo quæ alij debent dicere, præsertim in Choro,o.fffo.59.conce.169.

9 *Pro scrupulosis Fratribus.* ¶ Idem Leo concessit, vt ne Fratres prædicti mutuo se impediant in officio Diuino,aut alijs sint fastidiosi,quod illa, quę in ordinario iubentur dici secrete sub silẽtio, tam in Horis Canonicis,quam etiam in missa,non teneantur proferre vocaliter:sed satisfaciant dicendo mentaliter, aut legendo inter se per librum;quia aliqui deuotius sic dicunt,& absque impedimento,& fastidio aliorum.Et quod eodem modo possit facere, qui solus dicit officium per se cum prolatio verbalis sit præcipue, ut ab alijs intelligatur, o.fffo.59.cõcessione 170.

10 *Pro scrupulosis Fratribus infirmis.* ¶ Idem Leo,quia fuit informatus,quod aliqui Fratres scrupulosi, quando sunt in infirmitate,fere nũquam possunt,nec sciunt discernere,& se determinare,quando licite possunt dimittere dicere Horas Canonicas,cõcẹssit,quod siue propter febrem,aut dolorem intensum,uel aliam infirmitatẽ Fratres fuerint grauati,& afflicti, satisfaciãt dicendo pro Horis Canonicis,Preces,Hymnos,Pater noster,Aue Maria,uel alia iudicio Prælati,aut Præsidentis loci,seu Conuentus assignanda.Et hoc quã do medicus corporalis (si commode potuerit haberi) dixerit esse nociuum infirmo,o.fffo.59.conc.171.

11 *Ordinare. Declarare.* ¶ Idem Leo concessit, quod Capitulum generale dumtaxat, habeat facultatem declarandi dubia,quæ occurrerint circa officium Diuinum,& ordinandi,addendi,& mutandi quidquid videbitur pro Fratribus expedire, tam in Regulis,quam in Kalendario,o.fffo.59. concessione 176. ¶Vide circa hoc infra §.14.

12 *De antici.* ¶ Idẽ Leo concessit,quod quãdo Fratres prædicti habent aliquas occupationes,

tiones, possint sine conscientiæ scrupulo anteponere, siue postponere Officiũ Diuinum, ut puta dicendo Matutinum ante mediam noctẽ quacumque hora voluerint, & alias horas de mane, vsque ad Vesperas exclusiue; etiam si occupatio non sit multum necessaria: sed satis est, quod cogitent tunc deuotius, ac quietius dicere, O.fff.60.concess.128. *pation e, & postpositione horarũ.*

¶ Idem Leo concessit, quod Ministri Fratrum Mino. in suis Capitulis Prouincialibus respectiue, possint, de Consilio Diffinitorum, nominare duos, uel tres Fratres; qui, sic nominati, possint ordinare vnum Kalendarium Sanctorum, Feriarum, & Dominicarum pro toto anno, cum Regulis necessarijs. Ita, quòd semper in quacumque Prouincia, tam Fratres, quam Moniales illarum Prouinciarum respectiue, idem Officium, & de eodem Sancto, vel Festiuitate, aut Feria faciant, ne uarietati, & discordiæ locus detur: dum tamen non multum discrepent a Kalendario Romano, O.fff.61. concessione 190. 13 *Ordinare.*

¶ Idem Leo declarauit, quod Fratres Mino. dicendo Officium extra Chorum, propter occupationes occurrentes, non teneantur ad obseruantiam Horarum statutarum; quibus solet Officium in choro dici a Fratribus: præsertim quando sunt ipsi Fratres in itinere constituti, vel alias infirmitate, siue occupatione communi præpediti, O.fff.91. concess.266. 14 *De anticipatione, & postpositione horarũ.*

¶ Idem Leo fecit duas Concessiones, seu dispensationes circa Officiũ Diuinum pertinentes ad Moniales Sanctæ Claræ: quæ positæ sunt in dictione Moniales, §.23.& 24. 15 *Pro Monialibus.*

¶ CLEMENS VII. fecit aliam dispositionem, pertinentem ad hanc materiam, pro Monialibus, & Fratribus imperitis; prout habetur in dictione Moniales, §.29. 16 *Pro Monialibus.*

Ex Priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.

EVGENIVS IV. concessit, quod Monachi clerici, in Sacris tamen non constituti, etiam si Professi, ad Canonicas Horas recitandas ex debito minime teneantur. Debeat tamẽ Prior psalmos aliquos, aut Pater noster, aut Officiũ, quod laicis Monachis iniungitur, prędictis huiusmodi Monachis Clericis, qui aliqua forte rationabili caussa Horas Can. (vt dictum est) non recitauerint, iniungere, ut illud Apostoli in omnibus impleatur: Qui non laborat, non manducet. o. 17 *Pro nescientibus dicere Officium Diuinum.*

Præfata Concessio non deseruit pro Fratribus Minoribus: quia ipsi statim, ut professionem emittunt, tenentur ratione voti ad persoluendum Officium Diuinum: licet non sint in sacris Ordinibus constituti, ac si omnes Sacros Ordines haberent. Poterit tamen huiusmodi Concessio prodesse alijs Fratribus Mendicantibus. *Collector.*

Ex Priuilegijs Fratrum Sancti Hieronymi. 18 *Declaratio dubiorum.*

BENEDICTVS XIII. concessit, quod ubi occurrerit dubium in recitatione Horarum in choro, possit illud determinare Prior, vel Vicarius, aut ille, qui est deputatus in Choro Corrector, uel maior pars presbyterorum, o.

¶ MARTINVS V. concessit, quod singulis diebus sabbatinis, nisi Festum duplex occurrat, possint Fratres Officium Beatæ Mariæ Virginis libere celebrare, o. 19 *De Officio domina nostra.*

¶ Idem Martinus cõcessit, quod Priores, & Fratres Ordinis Sancti Hieronymi 20 *De Cãtico graduum.*

nymi possint post Completorium dicere Canticum graduum, & Matutinos Beatæ Virginis, o.

¶ Idem Martinus concessit, quod Fratres præfati Ordinis, recitantes extra chorum, possint recitare Horas Beatæ Virginis ante horas diei, vel e contra-
21 rio: Et idem etiam de Matutinis; dummodo non dicant omnes Horas Beatæ Virginis post omnes horas diei, o. *De Horis B. Virg.*

Præfatam Concessionem reperi alibi, prout sequitur.

22 ¶ Idem Martinus concessit, quod Priores, & Fratres dicti Ordinis, Horas Canonicas Beatæ Virginis, quãdocumq; voluerint, ante horas Canonicas diei orando, vel alias dicere, vel prout negotia occurrerint, melius ordinare (in choro tamen dicendo modo consueto) libere, & licite valeant, o. *Collector. de Horis B. Virg.*

Idem Martinus, circa Officium Diuinum, fecit quamdam Concessionem pro Fratrib. infirmis, & senib. prout habetur in dictione Infirmi Fratres, §. 11.

23 EVGENIVS IV. concessit, quod in Festiuitatibus Corporis Christi, & Visitationis Beatæ Virginis, & per earum Octauas, possit dici in præfato Ordine Matutinum post Completorium diei præcedentis: Et quod gaudeat qui
24 intersunt indulgentijs concessis, ac si hora consueta interfuissent, o.

¶ Idem Eugenius concessit, quod Priores, & Fratres Ordinis S. Hieronymi, circa Officia Monasterii, uel Ordinis, vel alia pia opera occupati, seu debiles, aut infirmi cum licẽtia Prioris, aut Confessoris pro Fratribus deputati, possint, post completorium in die præcedente dicere Matutinos ante mediã noctem, & post mediam noctem, etiam ante auroram dicere alias Horas, vsq; ad
25 Vesperas, Et hoc quamdiu vixerint in obseruantia Regulari, o. *Pro Festis Corporis Christi; & Visitationis B. Virg.*

¶ Idem Eugenius præfatis Fratribus fecit duas Concessiones, circa huiusmodi materiam pro infirmis, & senibus, ac debilibus, prout habetur in dictione Infirmi Fratres, §. 12. & 13. *De anticipatione Horarum.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §. 6. 7. & 8. primo notandum quod post illam Concessionem Sixti IV. deberent poni alia eiusdem Sixti, & aliorum Pontificũ cõcessiones, quæ in eo Compendio, tit. Officium Diuinum, 2. habentur inferius. Secundo notandum, quod ibi omissa sunt duæ Concessiones, & duo §§. ex defectu Calchographi. Nam ibi deficit Concessio §. 7. & Concessio §. 8. quæ ibi truncata, est. & quamuis Cõcessio illa pro §. 8. quæ ibi trũcata, est optime possit suppleri, vt paulo inferius suppletur, tamen ego non possum diuinare, quæ Concessio sit illa, quæ pro §. 7. posita erat, aut debuit poni a Collectore: quia non habeo eius originalem. Ideo, loco eius, ego pono unam aliam Concessionem, quæ non est posita in Compendio, & forte hæc est, quam Collector ibi pro §. 7. posuit. Est ergo pro §. 7. Concessio hæc quæ habetur in Registro Ordinis, facto tempore Reuerendissimi Patris Fratris Francisci Licheti Ministri Generalis quod s. Leo X. anno Domini 1519. viuæ uocis Oraculo concessit, quod tempore Capituli, non teneantur Fratres dicere in Choro Officiũ Beatæ Virginis; & habetur fsso. 92. Concessione 304. Pro §. autem 8. Concessio illa, quæ ibi habetur truncata, suppletur sic, Leo X. concessit nobis, quod dicendo Horas Canonicas, & alia Officia Diuina in Choro, vel extra, satisfacimus præcepta cap. Dolentes, de celebranda Miss. de dicendo studiose pariter, & deuote, ac etiam Regulæ nostræ, etiam si propter aliquam fatigationem, uel aliam causam, dicamus sedendo, aut deambulando, vel non integre proferendo verba, prout sunt scripta, propter negligentiam, aut imperitiam, &c. ut ibi subsequitur in Compendio, ante §. 9.

OF-

OFFICIVM DIVINVM, SECVNDO.

CLEMENS V. fertur concessisse, quod quicumque in fine Horarum dixerit flexis genibus infrascripta, consequatur remissionem omnium defectuum in huiusmodi Horis commissorũ. Et insuper conceduntur ei quadraginta dies Indulgentiæ. ¶ Sequitur oratio, cui præmittitur. Vers. Diuinum auxilium maneat semper nobiscum. Antiph. ¶ Sanctissimæ Trinitati, & indiuiduæ vnitati, Domini nostri crucifixi humanitati, & Beatissimæ Virginis Mariæ fœcunditati, & virginitati, sit sempiterna gloria nunc, & semper, & per infinita sæculorum sæcula. Amen. Oratio. ¶ Suscipe Domine Deus meritis, & precibus Beatissimæ semper Virginis Mariæ, & omnium sanctorum, officium seruitutis nostræ, & si quid in tuis laudibus dignum egimus, propitius respice, & quod negligenter actum est, clementer indulge. Per Christum, &c. ¶ Similiter asseritur, quod Sixtus Papa IV. concessit supradictam remissionem dicenti solum antiphonam suprascriptam, scilicet, Sanctissimæ Trinitati. Et hoc est satis verisimile, cum sic habeatur communiter in vsu apud Ecclesiasticos. 1 *Indulgentia pro supletione defectuũ Officij Diuini.*

¶ SIXTVS IV. concessit omnibus Fratribus mino. non valentibus persoluere Diuinum Officium bene, ac diligenter in Choro, prout tenentur, quod si per defectum uisus, uel auditus aliquid prætermiserint, non teneãtur illud omissum iterum persoluere: sed dicant vnum psalmum in fine Horarum, & sufficiat eis, o. fo. 62. & ffo. 66. conc. 98. Et ffo. 100. concess. 383. 2 *Pro suppletione defectuũ Officij Diuini.*

INNOCENTIVS VIII. concessit, quod quando Fratres minores aliquid dimittunt de Diuino officio, non ex dolo, possint supplere cum aliquo psalmo, vel dicendo orationem Dominicam, uel Aue Maria, o. ffo. 69. concess. 249. ¶ Idem ad litteram reperitur concessum per Alexandrum, VI. ffo. 99. concessione 362. 3 *Pro suppletione defectuũ officij Diuini.*

¶ Idem Innocentius concessit quod Fratres mino. professi, nescientes per se plene persoluere Officium Diuinum, non teneãtur ad id, sub pęna peccati mortalis, donec sciuerint illud; dummodo faciant quod in se est, & dicant sicut sciunt, & ultra dicãt Horas Fratrum laicorum, o. fo. 65. & ffo. 96. concess. 156. & ffo. 100. concess. 373. 4 *Pro Fratrĩbus idiotis*

LEO X. concessit, quod quicumq; dixerit post quamlibet horam diei infra scriptam orationem, & in fine illius unum Pater noster, & Aue Maria, pro felici statu suæ Sanctitatis, & Ecclesiæ Sanctæ Dei, consequatur plenariã remissionem omnium defectuum in illa hora humana fragilitate commissorũ. Oratio. ¶ Sacrosanctæ, ac indiuiduæ Trinitati, crucifixi Iesu Christi Domini nostri humanitati, & Beatissimæ, ac gloriosissimæ Virginis Mariæ fęcunditati, siue integritati, & omnium sanctorum Vniuersitati, sit sempiterna laus; honor, virtus, & gloria ab omni creatura: nobisq; remissio peccatorum, per infinita sæcula sęculorum, Amen. Et Beata uiscera Mariæ Virginis, quæ portauerunt æterni Patris filium; & Beata vbera, quæ lactauerunt Christum Dominum. Pater noster, & Aue Maria, pro intętione supradicta, o. ffo. 61. concessione 268. 5 *Indulgẽtia pro suppletione defectuũ Officij Diuini.*

¶ Idem Leo, ampliando prædictam gratiam, concessit, quod nõ solum sufficiat dicere suprascriptam orationem. I. Sacrosanctę, &c. pro supplemento vnius horæ, quando dicitur per se sola, sed etiam omnium horarum, quæ dicũtur semel, seu vno contextu; licet aliquis paruus interuallus inter unam, & aliam fiat, o. ffo. 94. concess. 294. 6 *Indulgẽtia*

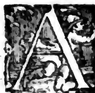
AN-

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Voad §.4. notandum id, quod ibi conceditur per Innoc. VIII. haberi etiam declaratum in tab. 19. Vic. g & melior concessio habetur supra, tit. Officium Diuinum 1. §. 16. per communicationem monialium, titu. moniales, §. 29. & de his latius in tit. Infirmi Fratres tit. Feria, tit. Festiuitas, tit Missa, secundum subiectam materiam, habetur.

OFFICIVM DIVINVM TERTIO.

1 *Indulg.* LEXANDER VI. concessit omnibus dicentibus in Officio Beatæ Virginis, in hymnis Quem terra pontus, &c. & O Gloriosa Domina, &c. Vers. Maria Mater gratiæ, &c. decem annos indulgentiæ pro qualibet vice, o. fo. 66. Et ffo. 70. concessione 170.

¶ LEO X. concessit, quod Religiosi ordinis Minorum, qui of-
2 *Indulg.* ficium Diuinum soluerint per librum, consequatur remissionem dimidiæ partis peccatorum commissorum illa die, qua prædictum soluunt Officium, O. ffo. 94. conc. 298.

Ex Priuilegijs Fratrum S. Hieronymi.

3 *Indulg.* ARTINVS V. concessit Fratribus S. Hieronymi, quod pro qualibet hora, scilicet, Matutino, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Vesperis, & Completorio, cum eas dixerint in Choro cum alijs, lucrentur centum dies indulgentiæ, o.

Collector. De Indulgentijs concessis ratione Officij Corporis Christi, habetur sup. in dict. quoad sæculares, post §. 2. Et de indulgentijs concessis ratione Officij Conceptionis B. Virginis, habetur etiam in dict. Indulgentiæ quoad sæculares, 7. §. 1. & 2.

Collector. Sequuntur aliæ indulgentiæ attinentes ad Officium Diuinum, quæ repe- riuntur concessæ; prout in subsequentibus versibus continentur.

Quando Iesus nominatur, si deuote inclinatur.
Indulg. Dantur Indulgentiæ, a Ioanne vigesimo.
Secundo Papa optimo, dies quater decies.
Ad campanam cum pulsatur, si Aue Maria dicatur.
Dantur dies totidem.
Et ad gloriam psalmorum, quandocumque tenent chorum.
Si bene sunt inclinantes, quadraginta sunt lucrantes.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Icet, circa Officium Diuinum persoluendum, varia reperiantur concessiones Clericis Regularibus, & Beneficiatis facta; nunc tamen debet obseruari Const. 72 pro Breuiarijs, & constitut. 125. pro Officio Beatæ Virginis, & Constit. 138. Pij Quinti, vt in Bullario pro pœna Beneficiatis non dicentibus diuinum Officium inflicta, in Constit. enim illa 72. annullantur omnia alia Breuiaria, & illo tantum nouo vti iubetur: ac in alia Constitut. 125. mandatur, vt officio Beatæ Virginis ab ipsomet

Fio

Pio V. reformato omnes utantur ceteris alijs annullatis, &c.

Sed ultra supradictas Concessiones est sciendum, quod Fratres in Officijs Monasteriorum occupati, ideoque in Choro interesse nequientes, aut qui alias non docti sunt, aut minus experti, ut Officium diuinum commode dicere possint (dummodo in sacris nō sint Ordinibus constituti, licet professionem emiserint) ad persoluendum integre prædictum Diuinum Officium non tenentur; sed Prælati, consideratione subditorum, ultra Officium B. Virginis, ad quod obligatos remanere Pontifex eos voluit, aliquid aliud dicendum illis imponere possunt, quod cum animi alacritate persoluant: ista concessit Eugenius IV. Congregationi Sanctæ Iustinæ, anno Domini 1436. Et Iulius II. Congregationi Montis Oliueti anno 1507. Et Congregationi Camaldulen. Leo X anno Domini 1513. Concessio Congreg. S. Iustinæ: Camaldu. & Montis Oliueti.

Possunt etiam Fratres Minores, qui ad horas Canonicas tenentur, sine scrupulo, ratione itineris, uel alterius honestæ occupationis, quando creditur, quod tunc maiori deuotione Officium recitabunt, dicere Matutinum vespere ante solis occasum, uel mane totum, usque ad Completorium inclusiue, Ita concessum est per Pium V. Minoribus ut refertur in Compend. Societatis Iesu, verbo Hora Canonica §. 2. & in manuscripto Priuileg. Minor fol. 79. pag 2. Minoribus

Possunt Fratres Ordinis Societatis Iesu de licentia Generalis, aut aliorum quos ipse substituerit sine scrupulo, Officium Diuinum, Missa postponere, iustis de caussis, super quo conscientia largientis licentiam oneratur. Ita concessit Iulius III. Societ. Iesu, ut in eodē eius Compend. refertur. Verbo Hora Canonica. §. 1. Societati Iesu.

Eorumque professi, quousque sacro ordine initiantur, non obligantur ad Diuinum Officium persoluendum; & huius ratio est, quia obligatio dicendi Diuin. offic non prouenit ratione professionis: sed vel ratione Clericatus in sacris, vel Beneficiarij, vel Monachatus utriusque sexus, ex antiquissima consuetudine, uel statuto Religionis, ut inquit Astens. & Medin. C. de oration. q. 7. & habetur in summa D. Iacobi de Graffiis nuper edita, tit de Horis Canonicis, nu. 6.

Fratres Ordinis prædicationi verbi Dei, audientiæ Confessionum, & Sacræ Theologiæ, ac sacrorum Canonum studijs insistentes, ad suam, & animarum fidelium utilitatem, & qui occupantur infirmitate propria, aut infirmorum Fratrum curatione, satisfaciunt pro horis canonicis, recitantes certum numerum psalmorum per Priorem eis assignandorum, numero non minus septem, aut sex, cum deuotione: aut orationem Dominicam septies, & symbolum Apostolorum bis grauiter autem ægrotantes, orationem Dominicam septies in die recitando septem Horis Canonicis similiter satisfaciunt. Ita concessum est a Clem. 7. Societati Clericorum Sancti Siluestri, & Sancti Andreæ de urbe, alias Theatini nuncupatorum, & refertur in Compend. Priuileg. S. Hieron. Hispan. Collecto a P. Garsia, anno 1591. fol. 108. §. 70. Societ. Clericorum Sācti Siluestri de Vrbe alias Theatinorum.

Sed an Officium paruum B. M. sit a Fratribus recitandum sub pœna peccati mortalis Resolute respondendo (quidquid dicant in hoc Doctores) dico quod, qui Romano offic. utuntur, & ad horas canonicas recitandas sunt obligati: tenentur in Choro illud persoluere illis diebus, quibus in rubricis dicti Breuiarij annotatur, sub pœna peccati mort. extra uero Chorum, liberum est cuique pro temporis opportunitate, illud dicere, uel omittere. Psal. vero pœnitent. & Graduales officiumque defunctorum, extra omnem culpam dici debent, ut ex Const. Py V. in principio Breuiary posita apparet. Qui vero alio Officio, quam Romano in Religionibus licite uti possunt, tum ad dictum officium B. M. tum etiā ad 7. Psalm. ad Grad. &c. persoluenda, secundum Statuta Religionis tenebuntur, lethaliter, si sub lethali culpa statuuntur, & venialiter, si sub veniali culpa. Et sic possent concordari dispositiones variæ doctorum; præcipue Nauar. & Soti circa hoc, qui enim dicunt teneri sub peccato, intelligunt, si per Statuta ordinis id præcipiatur, alias non.

ORACVLA VIVÆ VOCIS.

1 *Priuilegia Nota.*

EO X. concessit, quod Fratres Min. Regularis Obser. secura cõscientia possint uti omnib. cõcessis a Sede Apostolica, & Romanis Pontificibus, siue per Bullas, aut Breuia, aut viuę vocis Oracula: prout in libris Ordinis reperiũtur, ac si omnia specifice fuissent tũc expressa. Et pro maiori cõsciẽtiarũ securitate, omnia de nouo concessit, O. ffo. 58. cõc. 161.

2 *De valore Oraculorũ*

Idem Leo concessit, quod non sint minoris efficaciæ, & valoris, viuæ vocis Oracula, quam si per Bullam, aut Breue ad perpetuam rei memoriã essent concessa. Et hoc in foro conscientiæ tantum, O. ffo. 58. conc. 161.

3 *De suspensione Oraculorũ viua vocis.*

Idem Leo informatus, quod sunt nonnulla viuæ vocis Oracula, concessa Ordini Fratrum Minorum: quorum aliqua, aliquibus temporibus, fuerunt vtilia: sed forte præsentibus non sunt, nec futuris erunt: ac præterea aliqua sunt, in aliquibus locis, necessaria, & aliqua non: concessit, ut non solũ Generalis in suo generali Capitulo: sed etiam quilibet Prouincialis, in suo prouinciali Capitulo, de consensu eiusdem Capituli, uel maioris partis, declarare possit, & valeat, utrum ab vsu alicuius Concessionis viuæ vocis Oraculo factæ, abstineri debeat; Post quam quidem declarationem, tam Fratres, quam Moniales; ac si Concessio huiusmodi per suam Sãctitatẽ suspensa, vel reuocata fuisset, Concessione eadem in posterum non vtantur, o. ffo. 94. conc. 296.

ORDINES SACRI.

Distinctio materia infrascripta.

Collector.

IRCA Ordines sacros, duo principalia continentur in Priuilegijs Fratrum Minorum, & aliorum Fratrum Mendicantium, ac etiam non mendicantium. ¶Et primo sunt aliqua, quæ respiciunt personas Fratrum, qui debent ad huiusmodi Ordines promoueri, ac etiam ad promouentes. Et hæc habentur infra, §. 1. & 2. & 3. & 9. & 10. ac. 11.

Secundo sunt aliqua, quæ tangunt etiam personas ordinandorum, scilicet, qualiter possint circa ætatem dispensari, ac de sufficientia examinari. Et ista specialiter continentur, §. 4. & 5. & 7.

1 *Episcopi.*

CLEMENS IV. concessit licentiam, & liberam facultatem ad hoc, vt Fratres minor. promoueri possint ad Ordines sacros, per quoscumque Catholicos Episcopos, communionem, & gratiam Sedis Apostolicæ habentes. Et hoc absque aliqua examinatione, per huiusmodi Episcopos facienda; & absque omni promissione, uel obligatione ipsorum ordinãdorum Fratrum, B. fo. 56. Et ffo. 140. conc. 312. Et ffo. 96. conc. 321.

Tamen per examẽ Episcopi Conc. Trid. sess. 23. c. 12.

Aduerte, quod circa prædicta fuit postea aliter ordinatũ; prout patet infra, §. 7.

Collector.

2 *Ex iure cõi*

CLEMENS V. decreuit, seu statuit, ut alio non obstante impedimento Canonico, possit quis libere in decimooctauo ad Subdiaconatus, in vigesimo ad Diaconatus, in vigesimo quinto ætatis suæ anno ad Presbyteratus Ordines promoueri. Habetur in Clementina, Generalem, de ætate, & qualitate.

3 *Episcopi.*

SIXTVS IV. concessit, quod quilibet Catholicus Episcopus possit celebrare Ordines sacros, temporibus ad hoc ab Ecclesia deputatis, in locis Fra-

Fratrum Minorum de Obseruantia,pro Fratribus prædictis dumtaxat, o.fo. 63.Et ffo.67 conc.106.¶Vide circa prædicta,inf.§.6.

INNOCENTIVS VIII.fecit duas dispensationes circa tempus ætatis promouendorum ad sacerdotium,quę habentur supra in dictione Dispensatio,§.14.& 15. 4 *Dispens.*

IVLIVS II. fecit quamdam dispensationem Fratribus Ordinis Minimorum similiter circa tempus promotionis ad Ordinem Sacerdotij,quæ posita est in dictione Dispensatio,§.22. 5 *Dispens.*

LEO X.ampliando Concessionem Sixti suprapositam,§.3.cōcessit,quod quilibet Catholicus Episcopus possit in locis, & personis Fratrum exercere omnes actus Episcopales; prout latius in dictione Benedicere, §.15. positum est,O.fffo.60 conc.179. 6 *Dispens.*

Idem Leo in Concilio Lateranensi statuit, quod Fratres ad Ordines promouendi,possint per Ordinarios,de grammatica,& sufficientia examinari,& quod dummodo competēter respondeant,per eosdē Ordinarios debeant libere admitti. Ac etiam statuit, quod nullatenus in eorum Ecclesijs, aut Domibus,vel alijs prædictorum Fratrum locis ab alio, quam, a diœcesano Episcopo promoueri ad dictos Ordines debeant;nisi prius ipso diœcesano Episcopo,vel eius Vicario super hoc(cum debita reuerentia)requisito,& absque rationabili caussa contradicente, vel eo a diœcesi absente, B.fffo.26.concessione 78. 7 *Examinatio ordinādorum. Prohibitio Ita ėt per Conc. Tri. Sess. 23.ca. 12.Episc.*

In foro conscientiæ non tenentur Fratres Minor. Obser.ad huiusmodi Statutum, sicut nec ad alia in prędicto Concilio contra eorum Priuilegia ordinata;vt habetur in dictione Concilium,§.7. *Collector.*

Idem Leo statuit,quod,quandocumque aliquis Frater laicus ad Clericatum ascenderit,extra obedientiam Prælatorum Ordinis,etiam si vsque ad Sacerdotium promotus sit, postquam reuersus fuerit,omni honore clericali priuetur;prout latius positum est supra,in dictione Laici Fratres, §.4.Et ibidem inferius ponuntur multa,circa prædicta,notanda. 8. *De laicis Fratribus promotis.*

Ex Priuilegijs Monachorum Sancti Benedicti.

EVGENIVS IV. concessit,vt singuli Monachi præsentes,& futuri Sācti Benedicti,ad id idonei,quos Prior sui Monasterij ad hoc elegerit,siue nominauerit,semel dumtaxat anno quolibet,omnes etiam sacros ordines vna,& eadem die, etiam extra tempora a iure statuta, a quibuscumque catholicis Antistibus,gratiam,& communionem Sedis Apostolicæ habētibus (cuiusuis super hoc licentia minime requisita)suscipere: dictique Antistites eisdem Monachis Ordines huiusmodi,tunc conferre possint,b. 9 *Infrascrip. Priuil.iam sunt correcta p Cōc. Trid.Sess. 23.c 12.et 13. de ref. Nota.*

Idem Eugenius statuit,& decreuit,quatenus Monachi S.Benedicti Cōgregationis Italiæ,omnes etiam sacros Ordines, ad quos per eorum Superiores præsentati fuerint, a quocumque maluerint catholico Antistite, gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habente,statutis a iure temporibus,absque aliquo dictorum Monachorum examine,recipere valeant: Atque huiusmodi Antistites in dictæ Congregationis Monasterijs,& locis dumtaxat aduocare; quibus liceat Apostolica auctoritate, absque alia licentia, & contradictione diœcesani,nulla, vt præfertur, examinatione præmissa, Monachos ordinare; Missas celebrare,Ecclesias,Altaria, & vasa consecrare, vestes benedicere, & alia Pontificalia exercere,b. *Episcopus.* 10 *Episcopus.*

Ex Priuilegijs Fratrum S. Hieronymi.

11 *Episcopus.* ALEXANDER VI. concessit, quod Prior generalis Ordinis S. Hieronymi, & singuli Priores eiusdem Ordinis præsentes, & futuri, possint eligere quemcumque Episcopum catholicum, communionem Sedis Apostolicę habentem; qui personas singulorum Monasteriorũ huiusmodi ad id idoneas, ad omnes etiam sacros, & Presbyteratus ordines, etiam extra tempora a iure statuta, tribus diebus Dominicis, siue Festiuis duplicibus successiue promouere possit: Diœcesanorum licentia super hoc requisita, o.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Conc. Trid. disposit. Cap. 10.

ONCILIVM Trid. Sess. 23. circa ordinandorum ætatem, & qualitatem, nonnulla decreuit: & præcipue infrascripta, ad Regulares etiã pertinentia.

Abbatibus, & alijs quibuscumque quantumuis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicuius diœcesis consistentibus, etiam si nullius diœcesis, vel exempta esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, tonsuram, vel minores ordines conferre: nec ipsi Abbates, & alij exempti, &c. nec litteras dimissorias aliquibus clericis sæcularibus, vt ab alijs ordinentur concedant, &c.

Cap. 11. *Minores ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligant, per temporũ interstitia (nisi aliud Episcopo expedire magis videretur) conferantur, &c. Hi vero non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum ordinum, ad sacros ordines promoueantur; nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas, iudicio Episcopi, aliud exposcat.*

Cap. 12. Hic corrig. Clem. generalẽ de ætate & quali. ordinã. posită sup. § 2 *Nullus in posterum ad Subdiaconatus ordinem ante 22. ad Diaconatus, ante 23. ad Presbyteratus, ante 25 ætatis suæ annum promoueatur, &c. Regulares quoque nec in minori ætate, nec sine diligenti Episcopi examine, ordinentur, Priuilegijs quibuscumque, quoad hoc, penitus exclusis.*

Promoti ad sacrum Sbdiaconatus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum, nisi aliud Episcopo videatur, ascendere non permittantur.

Cap. 13. *Duo sacri ordines non eodem die, etiam Regularibus cõferantur, Priuilegijs, ac Indultis quibusuis concessis non obstantibus quibuscumque.*

Cap. 14. *Qui pie, & fideliter in ministerijs anteactis se gesserint, & ad Presbyteratus ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium: & hi sint, qui non modo in Diaconatu, ad minus annum integrum (nisi ob Ecclesiæ vtilitatem, ac necessitatem, aliud Episcopo videretur) ministrauerint, sed etiam ad populum docendum, &c.*

Sixti v. Motus propr. *Sixtus V. in quodam Motu proprio contra clericos male promotos anno 1588. emanato, contra nõ seruantes supradicta, nonnullas pœnas apposuit, dicens: Præsenti constitutione perpetuo statuimus & ordinamus, vt, si in posterum Antistes aliquis Episcopali, Archiepiscopali, Primatiali, vel etiam Patriarchali dignitate præfulgens, aut Abbas ad primam tonsuram, minoresque ordines suis subditis conferendos, a Sede Apostolica auctoritatem habens quemcumque sæcularem, uel cuiusuis ordinis, aut militiæ Regularem, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, seu alias inhabilem, vel irregularẽ existentem, vel extra tempora a iure statuta vel absque veris dimissorijs sui Ordinarij litteris aut per saltum, vel furtiue, aut quoad sæculares sine titulo sufficientis beneficij, vel patrimonij, aut ante ætatem per sacri generalis Concilij Tridentini decreta primæ Tonsuræ, aut cuique Ordini præscriptam, aut non seruatis temporum interstitijs ita, ut aliquis vnico die, seu continuatis diebus ad plures ordines sacros, vel post vnum ordinem susceptum sine caussa rationabili, antequam tempus ab eodem Concilio Tridentino præfixum elabatur, ad alium ordinem promoueatur sine dispensatione, aut Indulto Apostolico,*

lico, Clericali charactere non legitime insignierit, aut ad ordines minores, vel sacros, ut præfertur, vel alias male promouerit, siue id scienter, siue ignoranter fecerit, nisi debita diligentia adhibita, iustus error, & probabilis facti ignorantia eum excuset, ut in quo deliquit, in eo puniatur, a collatione quorumcumque ordinum, &c. Pœna in ordinantes.

Et Clericos post hac male promotos ab executione, ministerio, & exercitio ordinum susceptorum, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios superiores, perpetuo suspensos declaramus, & si in eis ministrare præsumpserint, illos, sic irregulares effectos, omnibus dignitatibus, officijs, & beneficijs Ecclesiasticis, cum cura & sine, &c. Ac si ipsi Clerici Regulares fuerint, actiua, & passiua voce, ipso facto priuamus, & ijs priuatos, atque ad illa, & alia similia, vel dissimilia in posterum obtinenda in perpetuum inhabiles, & incapaces esse decernimus, & declaramus: illorum beneficiorum vacantiū dispositionem Apostolicæ Sedi perpetuo reseruantes &c. tam absoluendi, quam dispensandi facultatem in casibus præmissis, etiam in foro conscientiæ, nobis, & successoribus nostris dumtaxat, perpetuo reseruamus, &c. adeo, ut nec per quæcumque Priuilegia, nec per quæcumque Iubilæa, & Indulgentias etiam plenissimas, per nos, vel per successores nostros, anno Iubilæi, vel alio quouis tempore, & Cruciata, &c. prædicti Antistites, seu Abbates promouentes, & Clerici ordinati, nisi in mortis articulo, absolui possint, aut debeant; nec cum ijs super irregularitate contracta, etiam si crimē penitus occultum fuerit, quouis modo valeat dispensari, &c. Pęna in clericos ordinatos. Refer. absolutionis.

Quia in prædictorum verborum Concilij, & Sixti. V. intelligentia, aliqua occurrūt dubia: ideo ea hic ponere, ac declarare operæ pretium esse duxi.

Vnde est primo notandū, quod R. P. Emmanuel Rodriguez Lusitanus, in explicatione Bullæ Cruciatæ, in fine, hanc materiam Ordinum tangens, quattuor puncta principalia explicare nititur. 1. Not. Declarātur dubia occurrentia in prædictis decretis.

Primum, si id, quod a Sac. Conc Trid. sess. 23. cap. 13. & 14 de interstitiis dicitur, debeat ita de Religiosis, ac de sæcularibus intelligi.

Secundum, præsupposito, intelligi de omnibus, quæritur conueniat, in interstitijs illis dispensare (Prælatis videlicet, ordinum, cum suis subditis, an Episcopis? & si Episcopis, Diœcesano, ubi ordinandi morantur, vel Episcopo, qui eos ordinare habet.

Tertium, quæ nam poterit esse causa, pro tali dispensatione, sufficiens?

Quarto, quæritur si de rigore, interstitia omnia, tam minorum, quam maiorum ordinum obseruari debeant, nec ne? Circa quæ, aliqua, secundum aliorum ac meam opinionem, addam.

Et iam, circa primum concluditur, interstitia omnia, & minorum, & maiorum ordinum seruanda esse; sicut clare constat ex verbis supradictis Concil. & Motus proprij Sixti. V.

Et quod interstitia ipsa, etiam in Regularium ordinationibus sint seruanda; non obstante, quod in cap. 11 præfatæ sess. 23. vbi de hoc agitur, nulla ipsorum Regulariū mētio fiat, nec verba illa generalia possint in materia odiosa (vt est huiusmodi) Religiosos Regulares comprehendere; nisi expressa fieret de eis mentio, (sicut Doctores tradunt) patet, quia Sixtus V. clare id insinuat in supradictis verbis, dum ait, ex iussuis Ordinis, aut militia Regularem.

Quoad secūdum, cui, scilicet, in interstitijs dispensare conueniat? est sciendum, quod, licet super hoc, nonnulli Doctores, cum quibus illud consului variæ fuerint opinionis, supradicti tamen auctoris sententiam faciliter posse sustineri arbitror; qui Episcopis licere ait, & non Prælatis Ordinum, cum suis subditis: cum verba Concilij sint expressa; dum in capitu. 11 dicitur minores Ordines ijs, qui saltem latinam linguam intelligant per temporum interstitia; (nisi aliud Episcopo expedire magis videatur) Et etiam paulo post, de ordinibus maioribus ait (Iudicio Episcopi) Immo auctor ipse supradictus probat, quod licet Concilium non, illo verbo (Episcopi) vsum fuisset; sed verbo (Ordinarij) Adhuc tamen de Episcopo intelligi oporteret. Nam, quamuis Prælati 2 Episcopis competit in interstitijs dispensare, & nō Prælatis.

Religionum,(vt sunt Generales,& Prouinciales)habeant iurisdictionem ordinariã,& in absoluenda, ac dispensando cum suis subditis sint Ordinarij : quando tamen Decretum aliquod Sacrorum Canonum, vel Bulla, aut Motus proprij, absolutionem, vel dispensationem alicuius casus cõmittit Ordinario, absolute tunc quidem de Episcopo intelligitur: quia, cum hoc verbum Ordinarij,& de Episcopo,& de Prælatis Religionum, qui quasi Episcopalem iurisdictionem habent, possit intelligi, in dubio, quando aliud non apparet, debet sumi in potiori suo significatu secundum Regulam Analogi. Et hoc, euidentissima alia ratione comprobari potest; quia, quando in Bullis datur facultas eligendi sibi Confessorem, per Ordinarium approbatum, tunc clare constat, quod per Ordinarium intelligitur Episcopus,& non Prælati Religionum, ut supra iam dixi; in verbo Absolutio.

Dicitur insuper, quod, quando Episcopus aliquis, ob aliquod impedimentum, non valens suum subditum ordinare, mittit illum, cum debitis litteris dimissorijs, ad aliũ Antistitem, ordinandum; tunc absque dubio in interstitijs dispensare, ad hunc, qui mittit, & non ad illum, qui ordinare habet, pertinebit, quia, ut in sess. 23. cap. 16 cum nullus debeat ordinari, qui iudicio sui Episcopi non sit utilis, aut necessarius suis Ecclesijs, ita nullus alius Episcopus poterit in interstitijs dispensare, nisi ille, qui necessitati, & vtilitati Ecclesiæ, ubi ille residere habet, scit illum profuturum;& hoc nullus sciet melius, quam eius proprius pastor; prout late a supradicto auctore ibidem comprobatur : & hac eadem ratione possumus similiter dicere de Prælatis Religionum, quod ad ipsos dispẽsare pertineat cum suis subditis, cum ipsi soli Ecclesiarum suarum sciant vtilitatem,& necessitatem, nisi tam expressis verbis id Episcopis committeretur.

Sess. 23. c. 7. de refor. *Immo non solum in interstitijs, dispensare tali Episcopo conuenire dicimus: sed quando etiam in litteris dimissorijs fidem fecerit, se illum de omnibus necessarijs, iuxta Conc. Trid. examinasse, ac idoneum inuenisse, minime quidem oporteret, ut iterum Episcopus ordinans, illum examinaret, nec in pœnis proinde a Sixto V. taxatis, incurreret. Alias videretur potius, irreuerentiam quamdam,& infidelitatem erga suũ consocium,& germanum Episcopum demonstrare.*

Quando uero Abbates suos Regulares subditos de ordinibus minoribus per se ordinauerint, iuxta concessam sibi facultatem a Conc. Trid sess. 23. cap. 10. poterunt vtiq. sine dubio in interstitijs dispensare.

Et sic concludi posse arbitror quod(saluo tamen meliori iudicio) ad Episcopos, seu Abbates ordinantes pertineat in interstitijs dispensare, non autem ad Prælatos Ordinum, cum suis subditis, nisi vellemus paulo supra dictam rationem admittere. Possent tamen Prælati ipsi, quando in illis iudicauerint dispensandum, Episcopum in litteris dimissorijs exorare, vt in illis interstitijs cum tali,& tali &c. dispẽsare dignaretur, absq. quod alicuius particularis caussa assignationem descendant, illudque sane Episcopo ad illos ordinandos, sine alia inquisitione posset sufficere, sicque Passarellus, ei a Sacra Card. Congreg. fuisse responsum an. 1573. testatur, in lib. Priuilegiorum fol. 225. vt videlicet, sufficiens caussa ad dispensandum a Prælatis iudicata, ordinaturo Episcopo referatur, cuius erit iudicare de illa.

Passarellus Congreg. Card.

3 Quę dicitũ caussa sufficiens ad dispẽsandum in interstitijs. *Quoad illud, quod tertio loco, supra est propositum, quænam, scilicet, poterit esse caussa sufficiens dispẽsandi in interstitijs? dicitur, quod in Ordinibus minoribus,& in Diaconatu, quæuis caussa, licet leuis, iudicio Episcopi erit sufficiens, cum sic in sess. 23 cap. 11.& 13. simpliciter illud iudicio Episcopi relinquatur.*

A postremi vero minorum ordinis susceptione ad subdiaconatum,& a Diaconatu ad Presbyteratum, cum dicatur in cap. 11.& 14. ut non aliter in anno requisito dispensetur: nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas, iudicio Episcopi illud exposcat, vrgentiorem quidem caussam in eis requiri, clare ex verbis illis oppositis(Ecclesiæ necessitas, aut vtilitas) constare videtur: quæ utilitas,& necessitas, Episcopi arbitrio iudicanda relinquitur, secundum locum,& tempus, ac personæ conditionem. Bene verum est, quod vrgentior

tior requiritur caussa in dispensatione anni requisiti a Diaconatu ad Presbyteratum: cum in c. 14. Concilij coniunctiue dicatur, requiri vtilitas, & necessitas, illis verbis (nisi ob Ecclesiæ vtilitatem, & necessitatem, aliud Episcopo &c.) & in alio supradicto ponantur ista disiunctiue, vtilitas, aut necessitas, ac si istarum altera sit sufficiens.

Est tamen aduertendum, quod, licet sicut supra dictum est, iudicio Episcopi relinquatur, in interstitijs dispensare, tamen eodem die, etiam Regularibus, duos sacros ordines vni conferre, vt in cap. 13. eiusdem, sess. 23. prohibetur. Duo sacri Ordines eodem die non possunt dari.

Et licet Nauar. in Manuali cap. 25. nu. 71. dixerit, quod quamuis duo ordines sacri, eodem die dari non possint, ordines tamen minores cum vno ordine sacro, vbi fuerit consuetudo, dari possunt, cum Conc. Trid. consuetudinem huiusmodi non tollat: Nihilominus tamen, quia Sixti V. derogatio, est valde generalis, & ampla, dum ait, contrarijs quibuscumque non obstantibus; id proinde subsistere minime posse videtur: nisi vellemus dicere, quod cum Pontifex in Motu illo, aliud non prætendat, nisi vt Concilium obseruetur; & in eo consuetudines antiquæ non tollantur, nisi quando expresse dicit, vt in sess. 23 cap. 6. & 9. quod nec etiam ipse Pontifex tollere intendat. An quattuor ord minor. cũ vno sacro possint dare. In motu ,p prio contra cl. mal. ,pm.

Et quia est iam supra dictum, quod in susceptione Subdiaconatus, caussa sufficiens dispensandi in interstitijs, est necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas, disiunctiue; & in susceptione Presbyteratus coniunctiue Ideo videamus nunc, quænam possit dici ista Ecclesiæ vtilitas, & necessitas. Et relicta opinione Sil. titu. ordo. §. 10. in fine, vt valde rigorosa, dicimus cum Sancto Antonino 3. par. titu. 14. de tempore, & loco ord. in §. 18. tunc Ecclesiam dici necessitatem habere, quando alios non habet ordines suscipientes ac ministrorum necessitatem habet, qui Capellis, & beneficijs satisfaciant. Et tunc erit vtilitas, quando, licet ipsa alios habeat ministros idoneos, alijs tamen pluribus indiget, vt melius seruiatur, Et sic: quando pauci erunt ministri idonei, erit vtilitas; & quando non solum talium idoneorum ministrorum, sed etiam & non idoneorum inopiam habebit, dicetur necessitas, pro in interstitijs supradictis dispensando: relinquuntur tamen vtilitates, & necessitates huiusmodi Episcopi iudicio iudicandæ, vt supra est iam dictum. Quæ erit vtilitas, & necessitas dispẽsandi in interstitijs.

An autem de rigore, æque in omnibus ordinibus, cum maioribus, tum etiam minoribus, interstitia sint seruanda: & iam in primo Not. conclusum est, quod sic, sed longe minus in minoribus, quam in alijs: cum ex quauis etiam leuissima caussa, in illis possit dispensari, adeo, vt etiam cum prima tonsura, omnes simul possint dari eidem personæ, eodem die, vbi fuerit consuetudo, vt tenet Armilla, titu. ordo. §. 6. & Nauar. in man. cap. 25. num. 71. Et potest, vltra Canones, & Doctores, per ipsos allegatos, sumi ratio a verbis ipsiusmet Concilij; quia dispensationem in interstitijs horum ordinum minorum simpliciter Episcopi iudicio relinquit. 4 An interstitia æqualiter sint seruanda. Arm. & Nauar.

At in interstitio medio, inter Subdiaconatum, & Diaconatum, cum pariter sic simpliciter, absque quod aliquid diceret de vtilitate, & necessitate Eccl. Episc. iudicandum reliquerit: statim postea addidit, ut duos ordines sacri, eodẽ die uni nõ dentur, ac si diceret uellet, quod & si huiusmodi amplam dispensandi licẽtiam in interstitijs a Subdiaconatu, ad Diaconatum dederit, uult tamen, ut in hoc sit limitata, ne, scilicet, duo ordines sacri vnico dentur die quam quidem restrictionem, cum in ordinibus minoribus supra nõ posuerit, tacite uidetur inferre, eos vni simul posse eodem die dari. Et dum dixit, duo ordines sacri, &c. intellexisse constat de maioribus, qui proprie, & ratione materiæ dicuntur sacri, secundum Thom. in 4. d. 22. q. 3. & in supplem. 3. par. Summa, q. 37. art. 3. vbi inquit, quod, licet, omnes ordines per se possint dici sacri, ratione tamen materiæ circa quam uersantur, sunt tantum tres ordines maiores sacri; & sic, ordines, per sacros, & non sacros, distingui posse concludit. Et habetur in c. 1. iuncta gl. 32. d. & Nau. in Man. ca 22. nu. 18.

Possetque hoc clarius corroborari, ex quo, ex ipsiusmet Concilij uerbis uidetur huiusmodi distinctio inter ordines posse colligi: nam in sess. 23. cap. 11. cum præscripsisset modum in collatione minorum ordinum obseruandum, illico subnectit, dicens: Hi uero

non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum ordinum ad sacros ordines promoueantur, &c. Ecce quomodo videtur Concilium distinctionem prædictam, inter minores, & maiores ordines, probare: illos simpliciter minores ordines appellans, maiores autem, Sacros. Et postea, in cap. 13. loquens de promotione ad Subdiaconatum, & Diaconatum, eorumque interstitijs, statim subnectit, dicens, duo sacri ordines, non eodem die, etiam Regularibus, conferantur; quæ prohibitio tam clare videtur intelligi tantum de ordinibus maioribus, qui proprie sacri vocantur, & de quibus supra in eodem capite mentionem fecerat, & non de alijs ordinibus minoribus, quos potius sacramētales appellari, ait Nau. vbi supra.

Et sic bene concludi posse arbitror, quod, cum talis prohibitio non conferendi eodem die duos sacros ordines eidem personæ, sit tantum specifice facta in ordinibus maioribus, & non in minoribus: minores isti possent omnes simul eodem die dari, quando Episcopus vel Abbas expedire iudicauerit; cum non sit contra Concilium, & sit iuxta Canones, vt tenet glos. in cap. de eo. de temp. ordin. & Nauar. & Armil. vbi supra, vel saltem ubi dari simul non fuerit consuetudo, possent singuli dari Dominicis diebus, alijsque festis; vt in præfato capitu. de eo. & Angel. in sum. titu. ordo 4 pro. vt sic uidi a multis Episcopis practicari.

2. Noti. Promoti ante æt. atē sūt suspensi. Qui refert Nau. in man. c. 27. nu. 24. C. 1. de re iud. in 6. & cō muni delect. excō in 6. Cum ordinatis sine licētia vel in Apostasia potest Prælatus dispēsare. Sed non cū ordinatis ante ætatē. Nauar. Nota doctrinā Nauar.

Item notandum secundo, quod promoti sine licentia, vel ante ætatem, sunt ipso iure suspensi per Extrauag. Pij II. Et si quis, durante suspensione, præsumpserit celebrare, incurrit irregularitatem, secundum Canones, quia sic promoti, & si characterem, non tamen executionem, recipiunt. Ideo credo voluisse Panor. in c. per illorum, de præb. & dig. quod promotus ante ætatem non debet habere vocem in Capitulo; quia tunc paria sunt, vt quod non sit ordinatus ad ordinem requisitum, & quod sit ordinatus ante tempus: & allegat notabilem glossam in cap. ei cui, de præb. & dig. in 6. vbi est aduertendum, quod cum ordinatis sine licentia, possunt Prælati dispensare, etiam cum Fratribus ordinatis in apostasia; nec obstat C. fin. de apost. vbi habetur, quod Monachus in apostasia ordinatus, non potest ministrare in ordine sic suscepto, sine dispensatione Papæ. Quia hodie vacat, propter priuilegia nostra: quibus conceditur, Prælatos posse cum talibus dispensare, non autem cum ordinatis ante ætatem: immo neque Episcopus, vt tenet glo. in Cle. fin. de æta te, & qualitate ordinand. & Silue. in verbo ætas. Immo, nec per Bullam Cruciatæ, nec per alia Iubilæa datur talis auctoritas, ut ait Nauar. in lib. 1 conf. tit. de temporibus ordin. conf. 36. nume. 2. & in Manuali, cap. 27. nume. 254. Sed elapso tempore suspensionis, sunt ipso iure restituti, hoc est, absque alia declaratione, ut probat gl. in c. 1. de sen. excom. in vi. verbo mensem.

Sed hic aduertenda est doctrina illa Nauar. posita in lib. 5. conf. tit. de Cleri. non ordin. minist. conf. 4. ubi concludit, quod accipiens presbyteratum, ante legitimam ætatem, fit irregularis, antequam celebret, uel utatur alio ordine sacro, & hoc probat, quia, cum iste talis sit ipso iure suspensus, per supradictam extrauag. Pij II cum ex sacrorum: Et fiat irregularis si post illum, assumptum, utatur ordine sacro, qui ordinatur Presbyter, consecrat cum Episcopo, & utitur ordine Presbyteratus, postea quam assumpsit illum: quia Episcopus prius ordinat Presbyteros, & prius infigit eis characterem illius ordinis, quam consecret, & admittat eos ad consecrandum: alioquin enim induceret eos ad consecrandum antequam haberent potestatem id faciendi, quod est absurdum, & ita non dicendum, &c.

3. Not. Clerici idiotæ an possint in Ord. assumpto ministrare sine dispensatione Pont.

Iccirco per illam primam celebrationem, absque quod alias celebret, irregularitatem incurrit, hac Nau. Hoc tamen non occurrit in susceptione aliorum ordinum.

Est etiam tertio aduertendum, quod clerici idiotæ, ordinati contra formam Decreti Sac. Conc. Trid. sess. 23. cap. 4. uidentur non posse in ordine illo, sic suscepto, ministrare, sine Sum. Pont. dispēsatione: nam sicut Pius V. in Const. 74. in bullario, contra promotos sine titu. patrimonij, & sufficienti titu. beneficij, statuit, & decreuit, promotiones quarumlibet personarum ad ordines, contra ipsius decreti Cōcilij Tridentini formā, etiam

[illegible]

etiam cuiusuis licentia, &c. prætextu factas, executione prædictorum ordinum, omnino carere, nullasque prorsus & irritas existere: sicq; promotas personas, in altaris ministerio ministrare non posse, & a pœnis incursis, vt in eadem const. nisi a Rom. Pont. vel in mortis art. minime posse absolui. Et in const. 32. statuit, quod ecclesia Parochiales collata cõtra formam Conc. Trid. non possint retineri, sine noua dispensatione, & sint illa collationes nullæ, &c. Sic etiam videtur dici debere de idiota clerico, uel religioso male ordinato, contra formam, & decretum ipsius Sacri Concilij, s. quod non possit ministrare, sine Summi Pont dispensatione: Nec Religio potest dispensare in virtute suorum Priuilegiorum, cum in confirmatione illorum dicatur, dummodo non contradicant Conc. Tridentino, &c.

Est etiam quarto notandum, quod Sixt. V. de aliquib. consultus super Const. prædicta contra male promotos, de cong. Cardinalium sententia respondit: primo circa id, quod in sess. 23. c. 5. habetur ibi (& in testimoniales litteras) de habendis testimonialibus litteris ab ijs, qui ordines suscepturi sunt, fuit quæsitum. An Episcopus ordinans, circa clericos alterius Diœcesis, ordinandos, testimoniales litteras a suis Ordinarijs habentes, de requisitis ad ordinationes, alia diligentia vti teneatur, quam ipsos examinandi quoad sufficientiam, &c.? sua Sanctitatis mentem esse, Ordinarios cum suis subditis dimissorias petentibus, teneri adhibere debitam diligentiam super omnibus requisitis circa ordinãdos, iuxta Conc. Trid & sacros Canones: & si ea, ipsos habere constiterit, in eisdem dimissorijs, in conscientia sua, de eis fidem facere, & tunc cum tales dimissorias habentibus non opus esse, Episcopum ordinantem nouam facere diligentiam super dictis requisitis: nisi in examine super idoneitate, & litteratura. 4. Not. Congreg: Card. Respõsa super quadã dubia. Motus pp. Six. V.

Circa id, quod in Sess. 23. c. 13 de refor. ordinatur, vt promoti ad sacrũ Subdiaconatus ordinem, si per annum saltem in eo non sint versati, ad altiorem gradum (nisi aliud Episcopo videatur) ascendere non permittantur, fuit quæsitum, An in interstitijs seruãdis, annus, qui interponi debet in promotione ab vno ad alterum sacrum ordinem, duodecim mensium completorum esse debeat, vel sufficiat lapsa esse quattuor interstitia, quæ aliquando, propter variationem Festorum mobilium, occurrunt, priusquam mensis duodecimus compleatur? & respondit sua B. esse attendendum cursum quattuor dictorum interstitiorum, non autem tempus 12. mensium completorum.

An per prædicta Const. contra male promotos, censeatur reuocatum, seu restrictum arbitrium Episcopo concessum, vt possit ordinare infra annum a promotione vnius ordinis sacri, ad alium, iuxta decretum in supradicto c. 13. Sess 23.? & respondit sua Sanctitas, non esse suæ mentis alterare dispositionem supradicti decreti; quod vult remanere in sua pristina validitate, ac vigore, absque ulla innouatione, seu restrictione.

Est etiam quarto notandum, quod clerici regulares, qui ante professionem factam ad sacros ordines promouentur, ipso facto suspensi sunt, & ita ordinum susceptorum actus exercendo, fiunt irregulares, ita Pius V. in extrauag. quæ incipit, Romanus Pontifex sacrorum, &c. publicata pridie idus Octob. 1568. Sed in hac Pij V. Const. Grego. XIII. in const. 74. declarauit clericos Societatis Iesu non comprehendi. 4. Not. Clerici regulares ante professionem ordinati, sunt suspensi.

Et id, quod dicitur in Conc. Trid. quod ordinari non possint, nisi a proprio Episcopo, nõ intelligi de Regularibus, declarauit Pius V. ut testatur Passarellus, fol. 109. Excipiuntur clerici socie. Iesu.

Sed modo a Sacra Congreg. Card. aliter statutum est, vt patet per sequens decretum.

De mandato S.D.N. Clementis Diuina prouidentia Papæ VIII. Tenore præsentium mandatur omnibus, & singulis quarumcumque Regularium Superioribus, vt de cetero obseruent, & obseruari faciant ea, quæ in Decreto Sacræ Congregationis Concilij Tridentini continentur, cuius tenor est talis. Additio.

Cógreg. Cõsilij cẽsuit Superiores Regulares posse suo subdito itidẽ regulari, qui

qui præditus qualitatibus requisitis, ordines suscipere voluerit, litteras dimissorias concedere, ad Episcopum tamē Diœcesanū nempe illius monasterij, in cuius familia, ab ijs, ad quos pertinet, is regularis positus fuerit. Et si Diœcesanus abfuerit, vel non esset habiturus ordinationes, ad quemcumq; alium Episcopum, dum tamen ab eo Episcopo, qui ordines cōtulerit, examinet quo ad doctrinam; & dum ipsi regulares non distulerint de industria, concessionē dimissoriarum, in id tēpus, quo Episc. Diœcesanus, vel absuturus, vel nullas habiturus esset ordinationes. Verum cum a Superioribus regularibus, Episcopo Diœcesano absente, vel ordinationes non habente litteræ dimissoriæ dabuntur, in eis vtiq; huiusmodi caussam absentiæ Diœcesani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum, exprimendam esse. Quod qui non fecerint, officij, & dignitatis, seu administrationis, ac vocis actiuæ, & passiuæ priuationis, ac alias arbitrio eiusdem Sanctiss. D. N. Papæ reseruatas pœnas incurrent. In quorum fidem. &c. Dat. Romæ die 15. Mensis Martij. 1596.]

5 *Notandum, quod eadem sacra Congreg. Card. declarans id, quod in Conc. Trident. sess. 23. c. 10. de refor. statuitur, videlicet, Abbatibus, & alijs quibuscumq; quantumuis exemptis, non liceat in posterum, intra fines alicuius Diœcesis consistentibus, etiamsi nullius Diœcesis, vel exempti esse dicantur, cuiquam, qui Regularis subditus sibi non sit, tonsuram, vel minores ordines conferre; nec litteras dimissorias Clericis sæcularibus, vt ab alijs ordinentur, concedant. Ait ipsa Congregatio, quod Abbates Regulares, habentes ius Baculum deferendi, & Mitram; postquam Sacerdotalem ordinem, & munus Benedictionis susceperint, possunt Tonsuras, & ordines minores sæcularibus, Episcopi iurisdictioni subiectis, conferre: si modo ipsius Episcopi consensus accedat, & a dicto Episcopo quisq; litteras dimissorias impetrauerit; ita vt satis non sit, id generatim ab Episcopo concessum esse, sed hac concessione semper opus sit singulis, &c.*

Possunt etiam ipsi Abbates eosdem ordines conferre alijs Regularibus, qui dimissorias speciales Superiorum Suorum, & specialem consensum Episcopi loci habuerint, ac præterea alijs sæcularibus, qui aliorum Episcoporum iurisdictioni subiecti sint, dummodo Superiorum suorum dimissorias attulerint, & specialem consensum Episcopi loci, in quo ordines huiusmodi cupiunt suscipere.

Possunt etiam ex Priuilegio Apostolico (de consensu tamen Ordinarij, vt supra) Confirmationis sacramentum conferre: prout declarauit sacra congreg. prædicta, in sess. 7. cā. 3. de confirmat.

Hæc pro huiusmodi materia ordinum sint dicta, saluo semper saniori iudicio.

ORNAMENTA ECCLESIASTICA.

¶ *Distinctio materiæ infrascriptæ.*

1 *Paupertas*

Riuilegia Fratrum Minorum, seu Statuta, quæ loquuntur de ornamētis Ecclesiasticis, sunt bipartita. ¶ Aliqua enim ex ipsis tangunt paupertatem, quam Fratres Minores circa huiusmodi ornamenta debent habere. Et hæc habentur infra, §. 1. & 2. & 4. & 8.

¶ Alia autem concernunt vsum, & tactum eorumdem ornamentorum. Et ista continentur in §. 3. & 5. & 7. & 8. ¶ Reliqua uero, quæ pertinēt ad benedictionem huiusmodi ornamentorum, posita sunt in dictione Benedicere, in multis §.

CLEMENS V. in declaratione Regulæ Fratrum minor. quæ incipit Exiui de Paradiso, &c. voluit, & mandauit Fratribus prædictis, ne habeant, nisi paramenta, & vasa Ecclesiastica, decentia in numero, & in magnitudine, sufficiētia competenter. Quia superfluitas, aut nimia preciositas, vel quæcumq; curiositas in ijs, seu alijs quibuscumque, non potest ipsorum professioni, vel statui conuenire, b. fo. 15. in tract. 3. Et ffo. 16. 2. tract.

CAL-

CALLISTVS III. remisit omnem excessum in paramentis factum vsque in illū diem, & suspirans dixit, quod prouideretur, ne in futurum tales excessus fierent, o. fo. 62. Et ffo. 65. conc. 89. 2 *Paupertas.*

Idem Callistus concessit, quod Fratres laici possint tangere calices, & lauare Corporalia, & alia ornamenta Ecclesiastica, cum expedierit, o. fo. 62. Et ffo. 65. conc. 91. 3 *Fratres laici.*

Aduertēdum est circa præfatam Concessionem, quod quidam Commissarius curiæ, ignorans huiusmodi Concessionem, vel oblitus illius, impetrauit aliam Concessionem valde strictam, solum pro illis laicis Fratribus, qui sunt socij Generalis, aut Prouincialium Ministrorum; prout supra positum est, in dictione Laici Fratres, in §. 3. Sed illa Concessione non obstante, possunt Fratres huiusmodi vti suprascripta Concessione, quia non reperitur reuocata. *Collector.*

SIXTVS IV. concessit, quod Fratres minores possint tuta conscientia tenere, & recipere paramenta argentea, aurea, & alia ad diuinum cultum pertinentia: & habere campanas magnas, & diuersas. Sed hoc, quando Capitulo Prouinciali visum fuerit, posse sine scandalo fieri, o. fo. 63. Et ffo. 67. conc. 103. Et fffo. 100. conc. 374. 4 *Paupertas*

Cauendum est ab huiusmodi Concessione, saltem pro talibus rebus recipiendis in futurum; quia propter consimilia relaxatur, & destruitur paupertas promissa in Regula. *Collector.*

Idem Sixtus concessit, quod omnes fratres, clerici, & laici possint tangere, sine scrupulo conscientiæ, calices, & corporalia, & alia ornamenta, cum reuerentia tamen, o. fffo. 97. conc. 343. 6

Idem Sixtus concessit, ut possint prædicti fratres, secura cōscientia, vestes, & pannos profanos, in paramenta, & alios vsus ecclesiasticos conuertere, o. ffo. 69. conc. 144. Et fffo. 97. conc. 344. 7 *Moniales.*

Idem Sixtus fecit quamdam Concessionem monialibus S. Claræ, ac Tertiarijs, vt possint tangere, & lauare ornamenta Ecclesiastica, exceptis corporalibus, quæ posita est in dictione corporalia, §. 3. 8 *Paupertas.*

Leo X. declarauit, & decreuit, quod fratres minores sint tantum custodes, & non possessores paramentorum, & ornamentorum, ac vasorum, quæ ad ministerium Sacramenti Altaris habēt; & propterea illis, absq; suæ professionis macula, aut violatione, vti, & potiri liberè, & licitè eos posse: cum deceat, iuxta sollemnitatum celebritatem, decentioribus paramentis diuinam honorare maiestatem, B. fffo. 15. conc. 54.

Huiusmodi Concessio est relaxatiua, & dissipatiua paupertatis, sicut supra posita in §. 4. quapropter non expedit vti illa, præsertim, quia aduersatur determinationi Clementis suprascriptæ. §. 1. *Collector.*

Idem Leo fecit in huiusmodi materia quamdam eximiam Concessionem omnibus Prælatis fratrum mino. obseru. quæ posita est in dict. Benedicere, §. 14. 9

ANNOTATIO CORDVBÆ.

*Q*Voad §. 4. & 8. notandum, quod ibi Collector conformiter ad Spec. ff 6. dicit, quod cauendum est ab illis dispensationibus Six. 4. & Leonis 10. quoad habendum preciosa, & sumptuosa in cultu diuino, quia sunt subreptitia, ex falsa caussa habita, & quia contra declarationes, &c. Sed certe modestius mihi dicendum videtur. Nam aliud iudicium habendum est, quoad Fratres, vtentes prædictis rebus preciosis, secundum prædicta Priuilegia, & aliud quoad procurantes prædicta preciosa, aut superflua.

Nam

Nam primo, quoad ipsos Fratres vtentes, dico, quod omnes Fratres possent licitè recipere, & tenere paramenta, & contenta in Priuil. Sixt IIII. §. 4. cum limitationibus ibi positis: quia sic limitata videtur rationabilis dispensatio, ad tollendum scandalum, vel turbationem personarum, probabiliter imminentem; & ut deuotioni talium personarum ad Dei honorem condescendatur; & dummodo Fratres non dent caussam prædictis; vt ibi dicitur, neq; tenentur Fratres esse valde solliciti ad informãdum tales personas, uel ad multum dissuadendum eis: sed sufficit, quod non prouocent eas ad id, & quod nõ fingant scandalum, vbi non est, vt ibi innuitur, & certe temerarium videtur dicere, quod cum his limitationibus non sit licitum uti tali Concessione, quam totum Capitulum Generale Aquilæ, anno Domini 1472. acceptauit, & posuit inter alias recollectiones ipsius Capituli; vt habetur ffff. 10. Similiter dico, quod omnes Fratres possent licitè vti domibus, & ædificijs sumptuosis, & ibi morari, & paramentis, vasisq; Ecclesiasticis pretiosis valde, & multiplicibus vti, & alijs quibuscumque quibus Fratres vtuntur communiter, vel diuisim, vtpote Cellis, & Officinis, libris, et alijs utensilibus domorum nostrarum, secundum Priuil. Leo. X. supradictum, §. 8. quia videtur rationabile, & habere caussam rationabilem aliqualiter, ut in dicto Priuileg. ff. 15. ponitur: quia scilicet talium rerum sumus custodes tantum, & ex ipsarum usu, nihil magis adijcitur nostris commoditatibus corporalibus, quoad uictum, & uestitum, & propter honorem cultus Diuini, & ut similiter satisfiat deuotioni Domini earum rerum scilicet deuotioni Domini Papæ, qui est dominus talium rerum, alio domino non existente, videtur, quod licitè talibus rebus utamur, sicut de Concessione Sixt. 4. dictum est. Maxime, quia ex quo ipse Leo X. non solum dispensando concedit, sed & declarat, & decernit esse licitum talibus uti, & insuper vult, mandatque sic fieri, certe uidetur tacite decernere, talem Concessionem, seu dispensationem, eiusque caussam, esse rationabilem, & licitam nobis. Ideo, tamquam talis, habenda est in utroque foro; dum de opposito non constat manifeste, ut est communis practica, & regula Doctorum utriusque iuris; & nos humiliter, & sincere sic stantes prædictis, Papali declarationi, atque decreto, sumus omnino tuti in conscientia. Neque est dicendum, Papam non fuisse debite informatum de nostra obligatione: constat enim, quod fuit sufficienter instructus; ut expresse patet in relatione ipsius priuilegij: & dato quod ei non fieret tam extensa relatio, seu informatio nostræ obligationis, ipse tamen censetur habere in pectore suo omnia iura communia, cuiusmodi est nostra Regula obligatio, quoad hoc, de qua habetur in Declarationibus insertis in corpore iuris: ergo licite possumus vti prædictis rebus, secundum præfata Priuilegia; vt dictum est. Et quoad ædificia, idem adhuc clarius patet: quia quamuis Clem. 5. decreuerit, in sua declaratione, super nostram Regulam, quod ædificia nimis sumptuosa non conueniunt nostro statui: tamen ipse postea in Clem. Cupientes, de pœnis, præcepit sub excommunicatione, quod talia loca non relinqueremus absque licentia speciali Sedis Apostolicæ; ergo licitè possumus ea habitare, & eis vti: vt etiam Sanctus Bernardinus in sua epistola, artic. 4. declarauit, & habetur in eodem Speculo ffff. 6. Ergo patet, quoad ipsos Fratres, vtentes prædictis rebus, quod possunt ipsis licitè vti, secundum prædicta Priuilegia Sixt. 4. & Leonis Decimi cum suis limitationibus ibi contentis. Sed quoad Fratres procurantes fieri, seu haberi talia sumptuosa, &c. dico, quod illicitè, contra statum nostræ professionis, ea procurant. Quia in dictis Priuilegijs non conceditur talibus, quod possint ea procurare vllo modo; vt patet ibidem: immo, & in Concessione Sixt. 4. id eis specialiter prohibetur, seu limitatur, vt patet §. 4. Postquam autem iam semel habita, seu facta sunt in Ordine, culpabiliter, seu inculpabiliter procurata per ipsos Fratres, seu per alios, tunc licitum est talibus vti, vt dictum est. Nam vsus tantum eorum est concessus, acquisitio autem, seu ædificatio, seu caussalis procuratio talium sumptuosorum, aut pretiosorum prohibita, & illicita nobis est ex Regula, seu Declarationibus, & nullo modo est nobis concessa per prædicta Priuilegia, sed potius exclusa, vt patet ex dictis: quod, secundum Clementem Quintum, & Sanctum Bernardinũ licitus erat nobis

vsus

vsus ædificiorum sumptuosorum, quorum tamen procuratio, aut ædificatio nobis prohibita est, ergo, secundum prædicta, uidentur moderanda ea, quæ hic Collector dicit.

PACTA.

CIRCA pacta inita per Fratres Minores, & alios quoscumque sunt non nulla Statuta, & concessa per Summos Pontifices, quæ posita sunt supra, in dictionibus Concordia, & Conuentiones. *Collector.*

PARAMENTA ECCLESIASTICA.

DE attinentibus ad Paramenta Ecclesiastica, dictum est in dictione Ornamenta, & latius in dictione Benedicere, in multis §. *Collector.*

PARENTES FRATRVM.

CALLISTVS III. concessit indulgentiam plenariam pro patribus, matribusque Fratrum Minorum, præsentium, & futurorum, et etiam defunctorum, in Purgatorio existentium, o.ffo.65. conc.90. Et ffo.101.conc.397. 1 *Indu. plen.*

Circa præfatam Concessionem vide declarationem superius positam, in dictione Indulg. quoad sæculares 8. in §.1. *Collector.*

PAROCHIA.

ALEXANDER IV. reuocauit Decretum Innocentii IV. quo prohibebatur, ne Fratres Mino. aut alii quicumque Religiosi reciperent ad Diuina, parochianos alienos, in diebus Dominicis, & festiuis in suis Ecclesijs, & Oratorijs, B.ffo. 102.conc.214. 1 *Reuocatio pro sæcularibus.*

Idem Alexander, quia nonnulli Prælati Ecclesiastici non curabant de supradicta reuocatione per eum facta, dedit super illam, litteras executoriales, B.ffo.102.conc.115. 2

Per suprapositas Prouisiones nihil nobis noui concessum est: sed Pontifex restituit nos ad ius commune. Attamen Leo X. prouidit optime circa supradictum, ut positum est in dictione Missa primo, quoad locum §.9. & 10. *Collector.*

SIXTVS IV. declarauit, quod Parochialium Ecclesiarum præiudicium, quod debent Fratres Carmelitæ, ac Fratres Minores, & alij Mendicantes, per communicationem, euitare, celebrando, & prædicando in Domibus suis, uel extra, ac etiam in plateis communibus, intelligendum est solum de decimis, & primitijs, quæ a laicis solent Clericis exhiberi, B.fo. 101. Et ffo.185.conc. 465. 3 *Quid sit præiudiciũ Ecclesiarũ parochialium.*

Vide circa istam Concessionem in dictione Prædicatores, §.14. *Collector.*

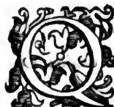
LEO X. in Concilio Lateranensi statuit, quod nulli Religiosorum Parochias cum cruce, ad leuanda corpora eorum, qui apud Ecclesias domorum, & locorum eorumdem Religiosorum, suam elegerunt sepulturam, intrare possint, nisi prius præmonito, & requisito, ac recusante Parochiano Presbytero, & tunc sine eius, ac Ordinarij præiudicio, nisi eisdem Fratribus super hoc antiqua consuetudo, quæ sit in viridi obseruantia, & cum pacifica possessione, suffragetur, B.ffo.26.conc.76. 4 *Prohibitio Sepulturæ.*

Idem

Idem Leo circa supradicta.§.1.& 2.fecit quamdam declarationem,seu Statutum;prout positum est in dictione Ecclesiæ Fratrum §.12.& 13.Et in dictione Missa primo quoad locum,§.9.& 10.

PAVPERTAS.

¶ *Distinctio materia Paupertatis.*

Collector. VOAD materiam paupertatis,sunt multa,& varia cōcessa, & disposita in Priuilegijs Fratrum Minorū,quæ sub sequēti ordine distinguuntur.¶Primo nāque inueniuntur aliqua in commendationē,ac laudem huiusmodi Paupertatis:necnō etiā in defensionem illius.Et ista ponūtur infra, §.2.& 3.& 4.& 6.ac 7.Et in dictione Bona,§.9. ¶Secundo reperiuntur complura, spectantia ad ea, quæ Præfati Fratres acquirere, seu recipere, ac possidere possunt.Hæc autem ponuntur sub varijs dictionibus huius Compēdij, scilicet, in dictione Bona, §.2.& 3.& 4. & 7.ac 13. Et in dictione Commutare.Et in dictione Eleemosyna, in §.1.& 2.ac 3.& 14.cum Statutis generalibus ibidem additis.Et in dictione possessiones,§.1.Sed in speciali, quoad illa,quæ relinquuntur Fratribus prædictis in testamentis: habetur in dictione Hæreditas.§.2.& 4.& 5.ac 9.cum ibi notatis.Et in dictione Legata.Et magis in particulari quædam pertinentia ad res cultui Diuino dedicatas: continentur in dictione Ædificare,§.4.Et in dictione Ornamenta Ecclesiastica,§.1.& 2.& 4.ac 8. ¶Tertio in prędictis Priuilegijs reperiuntur aliqua, quæ respiciunt dispositionem rerum,quas huiusmodi Fratres possident; præsertim quoad res viles,& parui valoris. De quo habetur in dictionibus Dare,ac Declarare. ¶Quarto sunt aliqua, quæ specialiter concernunt denarios, vel pecuniam.Et quoad istud,ponitur in fine huius dictionis quoddam dubium notabile,cum sua decisione.

1 INNOCENTIVS III.statuit,ne quis Monachorum,proprium aliquo modo possideat. Et quod, si proprietatem aliquam fuerit deprehensus habere, Regulari monitione præmissa,de Monasterio expellatur,nec recipiatur vlterius: nisi pœniteat secundum Monasticam disciplinam. Quod si proprietas apud quemquam inuenta fuerit,in morte,ipsa cum eo in signum perditionis, extra Monasterium,in sterquilinio subterretur;secundum quod Beatus Gregorius narrat in dialogo,se fecisse. Vnde,si quidquam alicui fuerit specialiter destinatum,nō præsumat illud accipere: sed Abbati, vel Priori, seu Cellario assignetur. Et infra, Nec æstimet Abbas, quod, super habenda proprietate possit cum aliquo Monacho dispensare: quia abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis,adeo est annexa Regulæ Monachali, vt contra eam nec Sūmus Pontifex possit licentiam indulgere.Habetur in c.Cum ad Monasterium extra de statu Monachorum.

Ex iure cōi

Nota.

2 ALEXANDER IV. declarauit,quod Mendicitas Fratrum Minorum Prædicatorum est meritoria,& quod possunt eleemosynas petere,ac recipere a fidelibus:non obstante quacumque contradictione, b.fol.15. Et ffo.25.concessione 15.

Pro Fratribus Prædicatoribus, et Minor.

3 NICOLAVS III.in declaratione Regulæ Fratrum Minorum determinauit,quod paupertas prædictorum Fratrum Minorum,quæ abdicat proprietatē omnium rerum,tam in particulari, quam etiam in communi, propter Deū est meritoria, & sancta, quam & Christus, viam perfectionis ostendens, verbo docuit, & exemplo firmauit. Et circa hoc dicit ibidem multa alia notabilia,

tabilia,B.fol.5.in secundo tractatu. Et ffo.7.articulo primo, in secundo tractatu.

4 MARTINVS V.commisit cuidam Cardinali plenissime suam auctoritatem,vt præsideret Capitulo Generali Fratrũ Minorum in ciuitate Assisij ce debrando,ubi præfatus Cardinalis reualidauit declarationem Nicolai III. quoad articulum paupertatis, sub forma sequenti. ¶Item quoad votum Paupertatis,idest viuendo sine,proprio, & quod Fratres nihil sibi approprient, statuimus,& ordinamus,illud inconcusse tenendum,quod felicis recordationis Nicolaus III.declarauit in sua decretali,extra de verborum significationibus,Exijt,qui seminat,libro 6.a §.Porro, successiue, & seriatim per ordinem,usque ad §.Verum;quia expresse continetur in Regula,&c. ¶Et quod quilibet Conuentus habeat suum Procuratorem,secundum Declarationem, & Priuilegium Domini Nicolai III.& Martini IV. & Sanctissimi Domini Patris & Domini,Domini Martini V.Hucusque verba præfati Cardinalis,in Constitutionibus Martinianis posita.¶Postea prędictus Martinus confirmauit omnia per dictum Cardinalem in præfato Capitulo facta.¶Cõmissio supradicta habetur fffo.&1.concess.245. ¶Reualidatio autem continetur in Cõstitutionibus ordinis minorum,quæ appellantur Martinianæ,in Capitulo primo,fol.231.tractatu 3. *Approbatio seu reualidatio decretaliũ exiit &c.* *Nota.*

Confirmatio uero existit,b.fo.38.Et ffo.36.conc.41.

Idem Martinus fecit quamdam Concessionem contra Constitutionem, quę incipit ad conditorem,per Ioannem 21.editam: prout habetur infra, in dictione Procuratores Fratrum,seu Syndici.§. 5

ALEXANDER VI.approbauit,& perpetuæ firmitatis robur obtinere voluit litteras Martini IV.Martini V.Eugenij IV.Callisti III. ac Sixti.IV. nec non Pauli II. Romanorum Pontificum,per quas litteras huiusmodi Pontifices professoribus Ordinis mino.concesserunt,quod vsum bonorum eis, & dicto ordini relictorum(proprietate,seu dominio eorumdem bonorum apud Romanam Ecclesiam remanente)cum puritate suæ Regulæ percipere,& habere possint,B.fffo.75.conc.225. 6

Hæc approbatio confert ad reualidationem Decretalis Exijt qui seminat: & derogationem extrauagantium Ioannis 22.de quibus supra.

CLEMENS VII.in quodam Breui,seu Bulla sollemni,vbi Fratribus min. Regularis Obseruan.communicauit omnia Priuilegia quorumcumque Ordinum,tam Mendicantium,quam non Mendicantium:posuit sequentem clausulam notatu dignam;necnon Regulam ipsam,per sanctum Franciscum,pro Fratribus ordinis minorum institutam,obseruabilem,meritoriam,fundatam super sacrum Euangelium,existere,& quoscumq.cuiuscumq.status, dignitatis,aut conditionis,scribentes,aut asserentes,Regulam ipsam non meritoriã, vel inobseruabilem,seu sacro Euangelio repugnantem esse,in hoc eorũ assertionem huiusmodi non esse tenẽdam, nec admittendam:auctoritate,& tenore præmissis,decernimus,ac volumus,& mãdamus.Super quo, & alijs dedit Conseruatores Archiepiscopum Hispalensem,& Episcopum Abulensem,cũ maximis clausulis,& latissimis derogationibus,B. 7

Aduertendũ est,quod in Capitulo Generali Meclinensi,vbi tertio electus est in Generalem Reuerendus Pater claræ memoriæ Frater Oliuerius Maillardi, factæ sunt, circa paupertatem, nonnullæ declarationes; prout sequuntur. *Collector.*

Capitulum generale declarauit, quod Papa Ioannes 22. reuocauit, ante mortem suam,quidquid dixerat,seu fecerat contrarium Ecclesiæ, & determinationi Romanorum Pontificum;Quare Constitutiones,quas fecerat contra *Declaratio Capituli generalis.*

tra

tra nostras declarationes, s.Nicolai III. & Clement.V. nullius sunt roboris, vel momenti. Habetur fol.227.in tract.3. Et ffo.249.tract.2.

Altera declaratio. Capitulum generale declarauit, quod duplex est ius vtendi, s.ius vtendi, i. licitè vti; & sic utimur nos Obseruantes Fratres: Et similiter ius utendi, idest dñium rei habere, vel auctoritatem exigendi immediate habere, & isto modo non habemus alicuius rei ius utẽdi, nec habere possumus. Habetur fol.228.in tract.3. Et ffo.247.in tract.2.

Alia declaratio. Item fuit declaratum in prædicto Cap. quod licitum est Fratrib. hospitari in domo relicta ab aliquo defuncto alicui viuenti, hac conditione, ut ibidẽ hospitentur Fratres, & sibi prouideatur de vtensilib. Habetur, fol.227.in tract.3. Et ffo.246.tract.2.

Alia declaratio. Pœna contra proprietarios. Insuper in Cap. generali celebrato in conuentu Brugensi declaratum est, quod pœna proprietarij, quæ aliquando ponitur in constit. est pœna priuationis actuum legitimorum, & Canonicæ sepulturæ. Et pro laicis, priuatio uocis actiuæ, & passiuæ, ac visitationũ in iudicio. Habetur fo.225.tract.3. Et ffo.244. tract.2.

Circa huiusmodi materiam paupertatis, inquantum tangit receptionem, aut delationem denariorum, est notanda decisio sequentis dubij.

Quæstio de Bursarijs.

Vbitatur, an uniuersaliter sit illicitum Frat. Min. reg. obser. Bursarium in via ducere? Et primo videtur, quod non: quia Nicol. III. & Clem. V. in declarat. Regu. præfatorum Fratrum, dicunt, quod pro similibus caussis, prout sunt contẽtæ in huiusmodi Regula, s. pro infirmis curãdis, & alijs Fratribus induendis, possunt Fratres recurrere ad amicos spirituales, siue sint dantes pecunias, vel deputati per ipsos, siue nuntij, seu depositarij, aut quouis alio nomine appellentur. Sed necessitas itineris vr̃ esse talis, sicut præfatę necessitates expressę in regu. ergo, &c. In oppositum tamen est rei veritas, ad quàm faciunt multa. Primo, quia de hoc in Conc. Constan. a Fratrib. procurantib. reformationem Religionis, aduersus transgressores, specialis reclamatio facta est, vt habetur. ffo. 165. in 2. tract. Secundo, quia Auctor tractatus, qui dr̃ Serena conscientia, qui fuit natione Italus, allegans Aluarum Hispanum, lib.2. de planctu Ecclesiæ, dicit, quod non possunt huiusmodi Bursarij duci: nisi Fratres irent per regiones, vel partes inhumanas, ac ex vera obedientia, & pro licitis negotijs Religionis: & vbi esset ualde uerisimile, & expertum, quod non posset inueniri eleemosyna escibilis mẽdicando. Addens, quod solum in necessitate ineuitabili, & ualde probabili, possunt duci, quia alias Patres nostri ordinis semper euitarunt. Tertio quia per Vbertinum in lib. Vitæ Christi, absolute hoc reprobatur, & damnatur. Quarto principaliter, quia S. Bernardinus in tract. quem composuit de casibus, in quib. Frater Minor potest dici, seu efficitur proprietarius, assignauit hunc casum, absque aliqua limitatione. Quinto, quia S. Bonauentura in exposit. Regulæ nostræ, ait, quod perfectio Euangelica, & in itinere est obseruanda; ita, vt nullum depositum pecuniæ habeatur ab ijs, qui perfectionis Regulam imitantur: licet tamen, quando per inhospitales regiones Fratres iter agerent, plura uiatici caussa liceat portare. Et hoc est, quod supra licere diximus in necessitate ineuitabili; quæ, cum sit extrema, omni lege caret; vt est notum. Igitur non possunt Bursarij per viam duci.

Pro responsione ad quæsitum, est notandum, quod, vt apparet per dictas Declarationes, duo copulatiue requiruntur ad hoc, ut recursus ad amicos spirituales, &c. licite fieri valeat. Primum est caussa iusta, & necessaria. Secundum est obseruatio modificationum, ibidem positarum; Quorum altero deficiente, dictus recursus, sub peccati mortalis pœna, prohibitus est. Et quia in itineratione per terras Christianorum communiter, nec vix umquam inuenietur caussa, seu necessitas sufficiens (vt continua experientia euntibus a partibus remotissimis ad Curiam Romanam, & Capitula generalia longe distantia, ostendit;) ideo talis delatio Bursariorum est illicita. Nec obstat dicere, quod ducendo equos, ac iter faciendo cursim, & multi insimul, expertum est, quod indigent dictis Bursarijs. Quia, qui sic iter faciunt, ipsimet pro suo libitu se ponunt in talem necessitatem; quæ tamen vere, seu proprie necessitas appellari nequit, Nam luce clarius est, quod possunt, & adhuc cum maiori Religiositate, incedere pauci iunctim; vt puto duo vel quattuor, & ducere iumenta humilia, exemplo Saluatoris nostri, & Sanctorum, præsertim Seraphici Patris nostri Francisci; qui Christi uestigia sectati sunt. Ac etiam sic ordinare iter suum, ut non sit opus, cursorum instar, ambulare. Et insuper, quia iuxta textum Regulę nostræ, debent ire ostiatim pro eleemosyna confidenter; nisi forte (quod absit) vellent, ut magni Abbates, comedere laute. Quod quam alienũ, immo contrarium sit nostræ professioni; præsertim quando per pecuniam procuratur, nullus, qui huiusmodi status aliqualẽ notitiam habet, ignorat. Præterea hoc idem patet, quia non solum caussa, siue necessitas vera debet interuenire pro huiusmodi recursu licite faciendo (quæ necessitas, ut prædictum est, vix continget Fratribus Min. iter facientibus, sicut boni Fratres iter facere debent; ac, ut suæ Regulæ obseruatores, incedentes,) sed etiam multæ modificationes requiruntur, prout perlucide in tractatu, qui dicitur Speculum Fratrum Minorum, in articulo, Pecuniæ, continentur, quæ in hoc casu nullatenus bene obseruari possunt. Quas modificationes cũ legeris, liquido videbis reprobationem Bursariorum esse veram, atq; iustissimã. Prętерea quæro, quonam modo poterunt tales ostendere cunctis, in dictis pecunijs nihil habere (sicut dicit Clemens, quod ostendere debent) taliter, vt sinister oculus non possit præsumi contra ipsos. Item, quomodo euitabunt non solum malum, sed etiam speciem mali, prout euitare astricti sunt a lege Diuina. Item, qualiter habebunt testimonium ab ijs, qui foris sunt, immo quomodo euitabunt scandalum proximorum, quod ex hoc quampluribus datur, cũ dicat Apostolus. Si Frater meus scandalizatur, carnes non manducabo in æternum. Et insuper, quonam pacto satisfacient puritati voti paupertatis, obseruando, quod nõ præcipiant quomodo aut qualiter pecunia expẽdatur, nec de expensa computum exigãt, & abstinebunt a qualibet contrectatione, vsu, administratione, & dispensatione pecuniæ, prout hæc etiam dicti Pontifices cauenda omnino esse dicunt, & præcipiunt? Itaq. pro firmissimo, & indubitabili tenendum est, quod extra casum extremę necessitatis (quæ nulla lege astringitur) nullatenus Bursarij duci licite possunt, sicut pręfati Doctores tenent. Nec obstat primo adductum ex declaratione Clementis, quia ex verbis, & ex sensu verborum huiusmodi declarationis apparet, istã fuisse intentionem eius, per ea, quæ immediate allegata sunt. Et præsertim cum non solum præcipiat, ut sit necessitas, quæ aliter prouideri nequeat: sed etiam, quod seruentur pręclictæ modificationes. Non obstat etiam dicere, quod forsan non ita integre in aliquibus Conuentibus obseruantur modificationes, quas cum Bursarijs dictum est debere obseruari, quia vnum peccatum nõ excusat aliud, nec culpa illius maior alleuiat meã minorẽ, nec minus ardebunt,

Responsio ad Dubiũ.

immo amplius,cum multis,quam si soli in igne infernali essent. A quo nos liberare dignetur,qui,cum diues esset,pro nobis egenus fieri dignatus est: nosque ut sibi assimilaret,in camino Paupertatis elegit. [Nec ètiā obstat dicere Christum,& Apostolos,Bursarium aliquando duxisse:quia id (vt cōmuniter Expositores aiunt:et sic præcipue respondisse Vbertinum de Casali fertur in tractatu de decem plagis Paupert.)vt personæ communes, & Ecclesiæ Prælati aliorum curam habētes (ut nūc Papa,& Episcopi) fecisse cēsendi sunt.Nos autem,quia non succedimus eis in statu Episcoporum, sed in exemplo vitæ particularis perfectionis(ut in c.Exijt.determinatur)Bursarium habere non possumus:vt supra est conclusum.]

Capuccini Annotatio.

Et uide Cord. al.os que moderniores Regulæ nostræ expositores in 4.& 5.c.

¶ Reliqua pertinētia ad Paupertatis materiam respectu Fratrum Minorū, habentur latissime in Declarationibus Apostolicis Regulæ prædictorum Fratrum;quas fecerunt Nicolaus III.& Clemens V.Sed clarius continentur in quodam tractatu intitulatus Speculum Fratrum Minorum , per Reuerendū Patrem Fratrem Ioannem de Argomanes Prouincialem prouinciæ Sancti Iacobi luculenter editum.Et præsertim in ijs,quæ attinent ad pecuniā:habetur ibidem peroptime,prope finem eiusdem tractatus.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVodd §.1.notandu m,quod nec super habendo peculio,potest Prælatus cum suo Monacho dispensare,nisi sit Monachus habens administrationem cōmunitatis,seu pro ipsa communitate,vtpote Eleemosynarius , Vestiarius aut alius officialis Communitatis:quia pro Cōmunitate potest habere peculium;non pro se,ut habetur in eo.cap.Cum ad Monasterium ,secundum Doctor.ibidem;Gerson.1.parte summ. Alphab.23.littera G.littera S.Peculium autē in proposito,quoad Monachos ,seu Religiosos,(ut habetur in Gers. vbi su.secund.Gerār. minus est;quàm proprium,seu quam proprietas;& minus est habere peculium,quam habere dominium,aut proprietatem: quia non est habere principale dominium in re ipsa : sed habere facultatem.seu licentiam Superioris ad commutandum, distrahendum, seu disponendum generaliter & ad libitum;prout sibi visum fuerit,de tali re,uel rebus: & hoc adhuc non libere omnino;sed,vt dictum est,limitate:idest sub alio id facere possunt vt filius sub patre,seruus sub domino:& durante licentia eorum sub quorum dominio , aut potestate ipsi sunt.Ideo videant Fratres,quam multipliciter a Prælatis pariter , & subditis,sæpe circa hoc erratur:quia Prælati tenentur specialiter,circa hoc prouidere sibi, & subditis.De quo latius egimus supra,in expos. Regula Fratrum Minor.cap. 6.q.7.ibi videatur.

Quoad illa notabilia,quæ Collector, circa paupertatem ponit:qui voluerit latius videre,legat supra in nostra exposit.Regula Fratrū Min.c.6 q.1.ibi forte plenius intelliget ea,quæ hic breuiter tangit Collector.Et quoad quæst.3.de Bursarijs , quā ibi Collector pertractat, videat qui volet in prædicta exposit.Regula Fratrum Mi cap 4. quæst. 13.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

PRO huiusmodi paupertatis materia,licet multa ab expositorib.Regularū Religiosorū,eā profitentiū,dicātur,et præcipue a Corduba alijsq; moderniorib.expositorib. Regula nostra Minoritana in 6.eius c.Ego tamē duarū tātum quæstionū valde necessariarū,resolutionem hic adducā.Illius videlicet: An Fratribus,& Monialibus in commune viuētibus & victum,& vestitū a Religione petentibus,quales sunt Mendicātes Ordines,liceat habere possessiones,annuos redditus, vel alia

alia immobilia? secundo, An licite possunt habere redditus vitalitios, quos illis parentes, vel consanguinei pro eorum necessitatibus assignant.

Quoad primum resolute dicimus, quod non, in particulari, sed bene in communi: in cap. enim Cum ad Monasterium, de statu Monach. sic dicitur. Probibemus in virtute Sanctæ Obedientiæ, ne quis Monachorum proprium aliquo modo possideat. Sed si quis aliquo modo habeat proprium, id totum in commune resignet, &c. Et infra dicitur, quod super hoc nec Abbas, nec Papa potest dispensare: quasi sit contra ius diuinum, & naturale. AnFratrib. & Monial. liceat habere possessiones, annuos reddit⁹ &c.

Et in Conc. Triden. nouissime sess. 25. cap. 2. titu. de regul. sic scriptum legimus. Nemini igitur Regularium, tam virorum, quam Mulierum, liceat bona immobilia, vel mobilia, cuiuscumque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquisita, tamquam propria, aut etiam nomine Conuentus possidere, vel tenere: sed statim ea Superiori tradantur, Conuentuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona stabilia alicui Regulari concedere, etiam ad vsumfructum, vel vsum, administrationem, aut Commendam. Administratio autem bonorum Monasteriorum, seu Conuentuum, ad solos Officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amouibiles, pertineat: Mobilium vero vsum, ita Superiores permittant, vt eorum supellex statui paupertatis, quam professi sunt, conueniat, nihilque superflui in ea sit: nihilque etiam, quod sit necessarium denegetur. Conc. Trid. dispositio.

Et licet Fratribus Minoribus Martinus V. concesserit, quod per Procuratorem Romanæ Ecclesiæ, licite habere possint redditus, possessiones, vineas, & cetera id genus: vt patet per Priuilegium Ad Statum Ordinis Fratrum Minorum conseruandum, &c. quod & Sixt. IV. confirmauit per Priuilegium Dum fructus vberes, &c. Nos tamen Capuccini, qui Priuilegijs Regulam relaxantibus renunciauimus, ipsam Regulam in sua puritate, sicut a Papa Honorio fuit confirmata, profitendo, ex vi voti nostræ paupertatis, nec redditus, nec possessiones aliquas possumus habere, licet horum proprietas, non Fratribus, sed dominis rerum, sit reseruata, vel ipsi Ecclesiæ Romanæ: cum in prædictis omnibus thesaurizatio, & prouisio in futurum annexa sit; quæ nostro statui repugnat, vt ex Clement. Exiui, §. Rursus, nedum ex ipsa Regula, aperte colligitur. Pro Fratribus Minoribus. Pro Capuccinis.

Quod etiam Redditus formales, & proprie dictos (quod est ius, seu actio ad aliquid annuatim percipiendum) Fratres nullo modo habere valeant: expresse declaratum habetur in d. Clemen. Exiui: ait enim ibi: Cumque redditus infra immobilia censeantur a iure: ac huiusmodi redditus obtinere, paupertati, & mendicitati repugnet; nulla dubitatio est, quod Fratribus prædictis, redditus quoscumque, sicut & possessiones, vel eorum etiam vsum (cum eis non reperiatur concessus) recipere, uel habere, eorum conditione considerata, non licet. Ex quibus verbis constat, quod nedum redditus, & possessiones aliquas, sed nec horum vsum, (licet proprietas si penes alios) Fratres habere possunt: nisi tantum hortos, pro necessarijs hortilitijs; & siluas moderatas, pro spiritus subleuatione, & domos ad habitandum, vt in eadem Clemen. apparet, §. licet vero. Reddit⁹ ꝓpriè q. sint.

Virtuales autem Redditus, nec Fratribus licent, vt ex eadem Clement. Exiui, & Decret. Exijt, constat. Vnde, si quis ordinauerit redditum perpetuũ, quo in aliqua ciuitate, vel loco sustentarentur Fratres, hæredes in hoc grauando, vt quo: annis Fratribus necessaria ministrarent: vel si reliquerit aliqua territoria, vel vineas, de quorum fructibus per culturam, & industriam, vel eorumdem fructuum pretio, Fratrum necessitatibus, per hæredes singulis annis prouideretur; hæc penitus Fratribus interdicta probantur. Quia hæc habere, est habere vsum redditaum, seu illorum speciem, vt ex dicta Clem. probatur, § licet vero. Possessionũ nomen, cõ.

Et nomine possessionum, non tantum agri, uineæ, uiridaria & domus; sed omnia, quæ successiue fructificant, intelliguntur; vt armenta ouium, uaccarum, iumentorum, &c.

prehēdit at menta grege que. *vt habetur in tract. decem plagarum, plag. 6. & per Cord. aliosq́; exposit. Reg. in c. 6. comprobatur.*

Elecmosynæ ciuiliter debitæ sunt prohibitæ. *Idemq́; uidetur dicendum de quibusdam eleemosynis, quas quotannis tenentur facere Fratribus quadam Confraternitates, hospitalia, aut communitates, ita vt ciuiliter ad id cogi possint: quoniam tales eleemosynæ naturam sapiunt redditus, & habent obligationem ciuilem annexam, quorum Fratres incapaces sunt. Licet autem Corduba vbi supra, q. 10. pun. 4. dicat; quod si Fratres expresse protestentur pure eleemosynaliter, absque vllo iure prædictam petere, seu recipere eleemosynam, licite poterunt illam habere: tutius tamen mihi videtur illis non vti; de his etiam plura alia diximus sup. in ver. Hæreditas, & in ver. Legata*

An liceat habere redditus uitalitios. *Quoad secundum an s. liceat habere redditus vitalitios, &c. hæc quæstio satis prolixe tractatur a Cord. in Summa, q. 54. & a Petro Nauar. in tract. de restit. lib. 3. c. 1. nu. 166.*

Et licèt multos uiros graues reperiri dicant, qui huiusmodi consuetudinem damnent, vt est Gerson Alphab. 23. lit. g & Gerard Pyrini in tract de dispens. Eccles. Conc. 21. & habetur in lib. Monumenta ordinis Minorum tract. 3. f. 162. & alij nonnullis iuribus, & rationibus moti, præcipue C. Ioannes Frater, de regul. ibi, Mandamus, & c Monachi, & c cum ad monast. de statu monachi & illa supradicta dispositio Conc. Trid. Tamen contrariam opinionem sectari aiunt, Siluest. verbo Abbas, q. 3. dist. 7. Innoc. in c. insinuante, ne cleric. vel monac. loquentem in specie de dictis redditibus, Nauar. de reddit. Ecclesia q. 1. fol. 6. 13. & 24. nu. 84. & alios Doctores, quos refert ipse Petrus Nauar. ibi. Et hanc sequitur ipse Corduba in præfata quæst. 54. cum quibusdam limitationibus: primo, vt prædictum ius, vel alia quæuis res illi concessa sit reuocabilis per voluntatem Superioris: secundo, vt non habeat apud se, sed in manu publici officialis, per Superiorem assignati. Sicq́; saluandam esse consuetudinem censet. non obstante dispositione dicti Conc. Trid.

Sed mihi cum ipso Pet. Nauar. dicendum videtur, quod si ipsi Regulares redditus illos vellent pro se tenere specialiter, ac latenter, Superioreq́; ignorante; tunc essent proprietarij: & acriter hoc supradicta iura detestantur. Vel si illos redditus, seu quodcumque aliud possiderent irreuocabiliter, etiam sciente, & prouidente Superiore, facerent contra Votum paupertatis, quia esset habere proprietatem, & liberum rerum dominium, & in hoc sensu loquuntur iura sup. allegata, & præcipue C. cum ad monasterium.

Sed si prædicta bona, & pecunia non sint in potestate ipsius Regularis, sed publici Officialis ad id per Superiorem assignati, vt sunt Depositarij, vel Procuratores Monasteriorum, vel alij de omnium more pro hoc instituti, licitum est talia bona admittere: ita sane docuit Sil. Nauar. & Cord. etiam post Conc. Trid. cuius ratio est: quia, cum sint in potestate publici Officialis, in Superioris potestate esse dicuntur, & non aliter eas dispenset; nisi ad nutum Superioris, adeo, vt si quando domus egeat in communi, ex illis pecunijs, ac bonis, prouideantur necessaria domus.

Quod certe non raro Superiores tentare deberent, vt discerent subditi, non proprietatem, sed vsum, & illum ad nutum Superioris, se habere; & hoc esset iuxta Conc. Trid. dispositionem.

Quod si Superior (ait ipse Petrus Nau.) in particulari certam pecuniam, vel aliam rem concederet temporaliter, suo subdito ad certum vsum, pium, licitum, & necessarium, non vage illi relinquendo dispositionem, & administrationem, posset certe concedi; neque id diceretur esse contra Conc. neque administratio proprie dici posset: quidquid tamen sit, videatur bene, et sane intelligatur secundum Conc. Trid. dispositionem: quia ex ea, omnia dubia circa hoc occurrentia facillime resoluentur, et hæc satis.

PORTIO CANONICA.

QValiter Fratres Mino.necnon, & alij Mendicantes,non tenentur soluere Prælatis ecclesiarum aliquam Portionem Canonicam:positum est in dictione Canonica Portio, præsertim, §.5. *Collector.*

CAPVCCINI ANNOTATIO ADDITA.

COnc.Trid.c.13.de ref.sess.25.decreuit,vt quibuscumq; in locis,iã ante annos quadraginta. Quarta,quæ funeralium dicitur,Cathedrali,aut Parochiali Ecclesiæ solita esset persolui,ac postea fuerit,ex quocumq; priuilegio, alijs monasterijs,hospitalibus,aut quibuscumque locis pijs concessa, eadẽ posthac integro iure,& eadem portione,qua antea solebat, Cathedrali,seu Parochiali Ecclesiæ persoluatur,non obstantib.concessionibus,gratijs,priuilegijs, etiam mari magno,nuncupatis,& alijs quibuscumque.]

POSSESSIONES FRATRVM.

CIrca bona,quæ possident Fratres mendicantes,& moniales, eorum curæ commissæ,dictum est in dictionibus Alienatio,& Bona. ¶Sed vltra illud additur hic aliquid, quoad Fratres Minores. *Collector.*

NICOLAVS III. in Declat.Regulæ Frat.Min.statuit, & declarauit,quod omnium rerum,quibus utuntur prædicti Fratres, ius & dominium pertineat ad Summum Pont.& Ecclesiam Romanam, vtpote vtensilium, & librorum, ac eorum mobilium,quorum vsum licet huiusmodi Fratribus habere: dum tamen,qui prædictas res dedit,non reseruauerit sibi dominium,B.fo.6.in tract. 2.Et ffo.8.in tract.2. 1 *Paupertas*

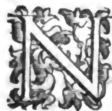
INNOCENTIVS VIII. fecit quamdam dispositionem Fratrib. Prædic. obser. Congreg.Hispaniæ,circa possessiones,vt habetur in dictione Dispensatio.§.18. 2

IVLIVS II. fecit quamdam Concessionem magnam Fratr.Augustin.circa eorum bona,& possessiones; quæ posita est in dictione Bona, §.10. 3

LEO X. præcepit omnibus Christi fidelibus, ut nemo,bona Ordinis Frat. Augustin.audeat occupare,vel vexare; quod tam de personis prædictis , quã de locis,conuentibus,possessionibus,& alijs quibuscumq; rebus,ad loca,personasue pertinentia intelligi voluit,siue pecunia,siue mobilia illa sint. Et voluit,quod si vexantes,vel occupantes(postquam a prędictis Fratribus fuerint moniti)non integre infra tridui spatium omnia restituerint, aut vexare omnino destiterint,excommunicationis sententiam incurrant;a qua absolui, nisi a Sede Apostolica,& in mort.artic.non possint,b.ffo.122. conc.558. 4 *Prohibitio.* *Excommunicatio.*

PRÆDICATORES VERBI DEI.

¶ *Distinctio materiæ infrascripta.*

NOtandum est,quod omnia, quæ in Priuilegijs Fratrum continentur , respectu prædicationum , & Prædicatorum sunt in triplici differentia. ¶Quædam.n.respiciunt facultatem,quã Fratres prædicaturi habere debent. Et hæc continentur inf. §.1.& 4.& 5. & 10. ac 13. ¶Alia concernunt prohibitionem Prælatorum Ecclesiasticorum, & nonnullorum ẽt Fratrum. Et ista habentur in §.3.& 11.¶Reliqua uero sunt in commendationem,& fauorem dictorum Fratrum actu prædicantium . Ista uero sunt duplicia. Nam aliqua respiciunt proprie suas personas. Et hæc habentur,inf. §.2.& 14.& 15. Alia aũt respiciunt auditores sermonũ: Et quoad ista, ponitur quædam remissio in fine huius dictionis. *Collector.*

INNOCENTIVS III. dedit Beato Francisco,& socijs eius licentiam prædicandi ad verbi Dei semen in omnem terram spargendum, b. fo.1. Et ffo.3. 1 *Licentia prędicandi.*

2 *Nota.* GREGORIVS IX. præcepit omnibus Ecclesiarum Prælatis, vt Fratres ordinis mino. ad officium prædicandi (ad quod dicit, quòd sunt ex professione sui ordinis deputati) benigne recipiant, & ut admoneant populos eis commissos, quatenus ex ore prædictorum Fratrum, verbi Dei semen deuote suscipiant; ac etiam, quod in necessitatibus huiusmodi Fratrum, liberales, existant. B.fo.25. Et ffo.109.conc.233.

3 *Prohibitio* Idem Gregorius IX. præcepit Ecclesiarum Prælatis, quatenus, si qui asserentes, se esse de Ordine Fratrum Minorum, prædicauerint in iurisdictionibus huiusmodi Prælatorum, faciendo, quæstum pecuniarũ, ex quo infamia sequeretur Religioni ipsorum Fratrum, qui paupertatẽ professi sunt, capiant tales prędicantes, tamquam falsarios condẽnẽt, B.fo.25. Et ffo.109.cõc.234.

4 *Licẽtia prædicandi.* ALEXANDER IV. concessit, quod Fratres Ordinis Prædicatorum, & Minorum, possint prædicare Populis de licentia Romani Pontificis, aut Legatorum eius, vel Diœcesani, seu Ordinarij, absq; aliorum inferiorum Prælatorũ, & Rectorũ Ecclesiarum, ac Sacerdotũ Parochialiũ assensu, B.fol.25. Et ffo.26.conc.15.

5 *Licẽtia prædicandi.* CLEMENS IV. referendo, ac confirmando Prædictas litteras Alexandri IV. declarauit, quod, si prædictis Fratribus concedatur licentia prædicãdi, & audiendi confessiones, a Legatis Sedis Apostolicæ, aut ab Ordinarijs locorũ, possint libere huiusmodi Fratres prędicare Populis subiectis Legatis, & Ordinarijs; & cõfessiones audire, sine aliorum Prælatorum inferiorum, & Rectorum Ecclesiarum assensu, ullo modo requisito. Illis tamen casibus exceptis, qui de iure, vel consuetudine, aut speciali reseruatione facta, Sedi Apostolicæ, ac Legatis, & Ordinarijs prędictis specialiter relinquuntur, b.fo.29. Et ffo.30.conc.26.

Collector. Casus, de quibus hic fit mentio, specificantur a Benedicto XI. infra, §. vndecimo.

6 *Institutio. prædicatorum.* Idem Clemẽs concessit, vt singuli Prouinciales Fratrum Minorum in suis Prouincijs, cum Diffinitoribus in suis Capitulis prouincialibus congregatis, habeãt plenariam auctoritatem, & facultatem examinãdi, & approbãdi Fratres prædicti Ordinis in sacra pagina eruditos: & quod eis officium prædicationis (Deum habendo præ oculis) committere valeant: sicut ex forma Regulæ poterat Minister Generalis. B.fo.56. Et ffo.139.conc.311. ¶ Hoc idem concessum est Carmelitis. B.ffo.185.conc.463. ¶ Et similiter concessum est Augustiniensibus. B.ffo.244.conc.589.

7 *Prohibitio prædicãdi.* Idem Clemens prohibuit, ne Fratres, quos ab ordine pro suis culpis expelli contigerit, vel egressi fuerint proprio motu, præsumant prędicare, &c. nisi ad alium Ordinem, in quo licite exercetur huiusmodi officium, de licentia Sedis Apostolicæ, vel Ministrorum Ordinis præfati, transierint, B.fo.58. Et ffo.141.conc.331. ¶ Habetur idem quoad Carmelitas, fo.103. Et ffo.186.cõc.472. ¶ Et quoad Prædicatores, ffo.238.conc.557.

8 *Pro prædicatoribus euntib. ad infideles.* NICOLAVS III. vel IV. concessit multa, & magna Fratribus Ordinis Prædicatorum euntibus ad terras infidelium, & hæreticorum in partibus Orientis; quæ, quia non videntur deseruire pro istis temporibus, non ponuntur hic: sed qui voluerit illa videre, reperiet b.fffo.116. & 117.

9 *Ex iure cõmuni.* BONIFACIVS VIII. & Clemens V. fecerunt sequentem Cõstitutionẽ, circa Prædicatores, Statuimus, & ordinamus, ut Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratres, in Ecclesijs, & locis eorum, ac in plateis cõmunibus, libere valeant Clero, & populo prędicare, ac proponere verbum Dei, hora illa dũtaxat excepta, in qua locorũ Pręlati prædicare voluerint, vel corã se facere sollemniter prędicari; in qua prędicare cessabunt: præterquam, si aliud de Prælatorum.

torũ ipsorũ voluntate processerit;ac licentia speciali. In Studijs autẽ generalibus vbi sermones ad Clerũ ex more fieri solent,diebus illis,quibus prædicari sollemniter consueuit,ad funera etiam mortuorũ,& in festis specialibus,siue peculiaribus eorũdẽ Fratrũ,possunt ijdẽ Fratres,& liceat eis libere prędicare: nisi forte illa hora,qua solet ad Clerũ in prædictis locis Dei verbum proponi Episcopus,vel Prælatus Superior,Clerũ ad se generaliter cõuocaret, ac ex aliqua ratione,vel caussa vrgente,Clerũ ipsum duceret congregandũ. ¶In Ecclesijs autẽ Parochialibus, Fratres illi nullatenus audeant, vel debeant prędicare,vel proponere verbũ Dei: nisi Fratres prædicti a Parochialibus sacerdotibus inuitati fuerint,vel vocati;& de ipsorũ beneplacito,& assensu, seu petita licentia fuerit;& obtenta;nisi Episcopus,vel Prelatus Superior,eosdẽ Fratres prædicare mandaret. Habetur in Clementina Dudum,de sepulturis. *Parochiales Ecclesiæ*

10 CLEMENS V. in virtute sanctę obedientię,& sub interminatione maledictionis ęternę,districtius inhibuit Religiosis quibuslibet; ne in sermonibus suis, Ecclesiarum Prælatis detrahant: Aut etiã retrahant laicos ab Ecclesiarũ suarum frequentia,vel accessu,seu indulgentias pronuntient indiscretas. Habetur in Clementina,Religiosi,§.Quibus etiam,de Priuilegijs, & excessibus Priuilegiatorum.

Notandum,quod gl. super verbo Detrahant, suprapositο, sic dicit. Detrahant,6.q.1.c.Deteriores,dicit Hieronymus ad Rusticum: Non est humilitatis meę,atq. mensurę,de Ministris Ecclesiarũ sinistrũ quippiã dicere:habeant illi ordinem suũ, & gradum 16.q.1.Si Clericatus. Et Tullius in inuectiua contra Sallustium,in fine: Sæpe(inquit)vidi grauius offendere animos auditorũ eos, qui aliena vitia aperte dixerunt, quam eos qui cõmiserunt. Intelligo autem hanc litteram(dicit prefata glo.)cum nominatim detrahunt, vel per circumlocutionem,quę vicem habeant proprij nominis: Alias in genere, bene liceret prædicatori tangere vitia Prælatorum, Vnde Dominus dixit: Super cathedrã Moysi sederunt Scribę, &c. Matthæi 23. Et 1.q.1. ca. Omnia. Licet ergo in genere,quod non licet in specie,de offic.ord.cap. Si sacerdos. Caueant tamen,ut etiam in generali locutione linguam refrenent;quia, qui inconsiderate loquitur sentiet mala.5.q.5.§.sed aliud 43.dist. Sit Rector. Hæc glo. præfata;quæ est merito notanda;& ideo hic inserta. *Collector.*

11 BENEDICTVS XI. statuit,quod Fratres Ordinis Prædicatorum,& Minorum,qui ad prædicandum deputati sunt, possunt in Ecclesijs, & locis suis, ac in plateis communibus,seu publicis,libere(absq; Diœcesanorũ,& aliorũ Prælatorum petita licentia)Clero,& populo prædicare, eisq; proponere uerbum Dei. Voluit tamen,quod prędicti Fratres caueant omnino, ne illa hora,in qua Diœcesani prędicauerint,uel coram se fecerint prędicare,prędicent ipsi Fratres:nisi forsan hoc facerent de uoluntate Diœcesanorũ ipsorũ, aut in Studijs generalibus;diebus illis dumtaxat, quibus sermones ad Clerũ fieri solent sollemniter,siue in funeribus mortuorũ,siue in eorumdẽ Fratrum Festis specialibus,seu peculiaribus:quia in prædictis quattuor casibus concurrere poterunt in prædicationibus cum Diœcesanis,B.fo.126. Et 203.conc.500. *Casus in quibus possunt prædicare Fratres etiãsi diœcesani prædicent.*

Aduerte,quod in hoc casu non curatur,nisi de Clementina Dudum,supra posita,§.9. *Collector.*

12 Idem Benedictus statuit, quod prædicti Fratres in Ecclesijs parochialibus non audeant prędicare inuitis earum Rectoribus,seu Sacerdotibus: nisi de licentia Superiorum eorumdem Rectorum,B.fo.126. Et ffo.203.conc.501. *Prohibitio prædicãdi.*

13 BONIFACIVS IX. concessit Fratribus Ordinis Prædicatorum,quod possint uerbum Dei in eorum Ecclesijs,& plateis communibus publice proponere,& prædicare;& iuxta morem ipsius Ordinis quęstus facere,& mendicare, *Licẽtia prædicandi.*

cuiuscumq; inferioris Summo Pontifici super hoc licentia minime requisita, b.fffo.118.conc.534.

14 *Licētia prædicandi.* SIXTVS IV.concessit Fratribus Carmelitanis, vt possint libere prædicare populis in locis publicis, absq.tamen Parochialiū Ecclesiarū iuris præiudicio. Et declarauit, quod huiusmodi iuris pręiudiciū intelligatur de decimis, & primitijs dūtaxat; q̄ a laicis solent clericis exhiberi, B.fo.112.Et ffo.185.cōc.465.

Collector. In prædicta concessione vult dicere Sixtus, quod dummodo Ecclesijs Parochialibus non sequatur pręiudicium, quoad exactionē decimarū, & primitiarum, possint prædicti Fratres prædicare libere in quibuslibet locis publicis.

15 *Officiū Diuinum.* LEO X.concessit, quod prædicatores verbi Dei Ord.Mino.de Obseruan. quando actu prædicant; vt puta in Aduentu, & Quadragesima, possint officiū feriale anticipare, & Festa illis diebus reseruare, quibus illos amplius laborare necesse est: Non tamen in fraudem Diuini Officij: sed vt liberius valeant studio vacare, & consolationi spirituali fidelium populorum incumbere, o. fffo.91.conc.265.

16 *Ieiunium.* Idem Leo concessit, quod Fratres Min.Prædicatores actu prædicantes, possint sine stimulo, & seruato ieiunio, anticipare, & retardare horas comestionis & serotinæ collationis, iuxta suam consolationem, o.fffo.93.conc.282.

17 *Examinatio Prædicatorum.* Idem Leo in Concilio Lateranensi statuit, & ordinauit, vt nullus tam Clericus, vel sæcularis, quam cuiuscumq.etiā Mendicantium Ordinū Regularis, aut quiuis alius, ad quem facultas prędicandi, tam de iure, quā de consuetudine, vel Priuilegio, aut alias pertinet, ad huiusmodi officium exercendum admittatur: nisi per Superiorem suum respectiue diligenter examinatus (in qua re consciētiam ipsius Superioris onerat) ac morum honestate, ętate, doctrina, probitate, prudentia, & vitæ exemplaritate ad illud aptus, ac idoneus reperiatur. Et hic quocumq; postea prædicaturus accesserit, de huiusmodi examine, & idoneitate sua per litteras authenticas, seu alias sui examinatoris & approbatoris, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs fidem legitimam, faciat, b.fffo.127.conc.565.

18 *Prohibitio.* Idem Leo mandauit omnibus prædictis, qui onus prædicationis sustinent, quiq; in futurū sustinebunt, vt Euangelicam veritatem, & sacram scripturam, iuxta declarationem, interpretationem, & ampliationem Doctorum, quos Ecclesia, uel usus diuturnus approbauit, legendosq; hactenus recepit, prędicent, & explanent: nec quidquam eius proprio sensui contrarium, aut dissonū adiiciant: sed illis semper insistant, quæ ab ipsius sacrę scripturę verbis rite, ac sane, & præfatorum Doctorum interpretationibus intellectis non discordant. Tempus quoq; pręfixum futurorum malorum, uel Antichristi aduentum, aut certum diem iudicij prędicare, uel asserere nequaquā præsumant: cū ueritas dicat, non esse nostrum nosse tempora, uel momenta, quæ Pater posuit, in sua potestate, b.fffo.127.conc.566.

19 *Inhibitio.* Idē Leo inhibuit omnibus, & singulis Clericis Sęcularibus & Regularibus prędictis, ceterisq; cuiuscumq; status, Ordinis & conditionis existant, qui onus prædicationis assumant, ne in sermonibus suis publicis, alia queq; futura, quam quę ex litteris sacris constant prædicere: nec illa a Spiritu Sancto, uel diuina reuelatione se habuisse affirmare, & alienas, inanesq.diuinationes asseueranda, aut alio quoq; modo tractanda assumāt: sed e diuinę uocis pręcepto Euangeliū oī creaturæ cū uitiorū detestatione; & uirtutū cōmendatione enucleent, & declarent; & pacē, ac dilectionē mutuā a redēptore nostro tantopere commendatam, ubiq; fouentes, nō scindāt uestem incōsutilem Christi, sed ab Episcoporum, Prælatorum, ac aliorum Superiorū, eorumq; status, scādalosa detractione apta, & manifesta redargutione abstineār, b.fffo.127.cōc.567.

Idem

20 Idem Leo in præfato Conc. statuit, ut si quibusdam Dominus futurā quædam in Dei Ecclesia inspiratione quapiam reuelauerit, quoniam res magni momenti est, eo quod non de facili credendum sit omni spiritui, sed sint probandi spiritus (teste Apostolo) an ex Deo proueniant, tales assertæ inspirationes, antequam publicentur, aut populo prædicentur, Apost. Sedis examini reseruatæ intelligantur. Quod si sine moræ periculo id fieri non valeret, aut urgens necessitas aliud suaderet, tunc eodem ordine seruato, Ordinario loci notificentur, vt ille, adhibitis secum tribus, aut quattuor doctis; & grauibus uiris, & in eiusmodi negotio exercitatis, diligenter examinato, quando id expedire videbunt (super quo eorum conscientia onerat) licentiam concedere possint. b. fff. 127. conc. 569. *Prohibitio.*

21 Idem Leo vbi supra statuit, ut si qui ex huiusmodi prædicatoribus, miracula falsa, aut incerta, vel prophetias, quæ ex sacra scriptura non constant prædicare, seu Episcopis, aut eorum Superioribus præfatis detrahere ausi fuerint, vltra pœnas contra tales a iure statutas, excommunicationis etiam sentētiā, a qua non nisi a Rom. Pont. (preterquam in mortis art. constituti) absolui possint, eos incurrere uoluit. Et ut eorum exemplo alij attentare similia minime audeant, eis prædicationis etiam officium interdictum esse perpetuo, decreuit, b. fffo. 127. conc. 570. *Excomm.*

Circa materiam istam Prædicatorum, multi Summi Pontifices concesserunt multas indulgentias, quas lucrantur audiētes sermones Frat. Minorum, prout positæ sunt in dictione Indulgentiæ quoad sæculares quinto. *Collector.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Voad §. 8. notandum, quod similiter ad id quod ibi Nicol. III. vel IIII. concessit, & Greg. IX. ff. 253. & Innoc. IIII.

Quoad §. 13. notandum, quod idem Bonif. IX. ibid. prohibuit & sub excommunicatione ipso facto in quoscumque contrafacientes, ne Prælati Ecclesiarum, aut alij quicumq; populum, aut parochianos suos retrahere præsumant, quo minus accedant ad audiendas prædicationes Fratrum Prædicatorum quoties, & quando voluerint.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

ST notandum, quod prius, per Decretum Pij V. in Ecclesiis nostris poteramus prædicare sine benedictione ordinarij: ut in const. & si Mendicantium Ordines, habetur, edita, an. 1567. Sed quia const. illa fuit postea per Greg. XIII. ad terminos iuris communis, & sacrorum Conc. Trid. Canonum redacta, & secundum Pium IV. in const. in Principis Apostol. 129. annullantur omnia priuilegia, quæ decretis Conc. Trid. contrariantur: ideo hodie non alias possumus, nisi cum eorum benedictione. In Conc. enim Trid. ordinatur, ut Prædicatores, sine licentia Superiorum Ordinis, & benedictione Ordinarij, in Ecclesijs eiusdem Ordinis prædicare non possint, in Ecclesiis autem alijs a nostris, ultra licentiam Superiorum, & Episcopi licentiam habere teneantur. In § 11. Prædicare ī Eccles. nostris quando, & quomodo pōt. Conc. Trid.

Et notandum etiam, quod præsentati semel, non tenentur amplius in illa Diœcesi præsentari, vt in eadem supracitata Pij V. constit, Et si mendicantium, declaratur.

PRÆLATI.

Distinctio materiæ infrascriptæ.

Collector. Circa Prælatos sunt multa, & varia in Priuilegijs Fratrum, quæ sub sequenti Ordine partiuntur. Primo enim sunt aliqua statuta, & concessa respectu Prælatorum Religiosorum. Et hæc subdiuiduntur. Nam quædam pertinent ad eorum electionem; quæ posita sunt in dictione Electio. Alia concernunt eorumdem Prælatorum confirmationem; quæ habentur in dictione Cõfirmatio. Nonnulla vero attinent ad huiusmodi Prælatorum auctoritatem in executione suorum officiorum. Et de hoc habetur in varijs dictionibus, secundum varietatem denominationum officiorũ. Vt de auctoritate Generalis Ministri in dictione Generalis Ordinis. Et sic de alijs officijs; prout distincta sũt in dictione Officia Ordinis. Secũdo principaliter in Priuilegijs Fratrum sunt non pauca pertinentia ad Prælatos Ecclesiarum. Et horum aliqua respiciunt modum, quem ipsi debent obseruare erga Fratres, ad eos declinantes, scilicet qualiter debent eos benigne recipere. Et hoc habetur in dictione Recipere. §. 1. & 2. Alia spectant ad reuerentiam, quã Fratres debent exhibere huiusmodi Prælatis, in Præsentatione Confessorum, & alijs consimilibus. De quo habetur in dictionibus Absolutio, quoad sæculares, & Præsentatio Confessorum. Alia pertinent ad formã, quam erga priuilegia dictorum Fratrum debent tenere prædicti Prælati Ecclesiarum. De quo habetur in dictione Priuilegia. Et tandem nonnulla pertinent ad inhibitiones per Summos Pontifices huiusmodi Prælatis factas: ne circa Fratres, & eorum officia se intromittant. Et de hoc in dictione Exemptio, in multis. §. multa continentur.

De attinẽtibus ad Prælatos Ordinis.

De attinẽtibus ad Prælatos. Eccles.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Otandum quod Prælatus exemptus, & immediate Papæ subiectus habet iurisdictionem quasi Episcopalem in suos subditos iux. glos. receptam & singularem Clem. 1. verbo proprij, de reb. Eccles. non alen. quod huiusmodi Prælati exempti qui habent iurisdictionem quasi episcopalem, possunt exercere in suos subditos, quæ Episcopi in suos: Ita tenet Nauar. in cons. 13. titu de priuilegijs.

PRÆFATIO.

1 VGENIVS IV. concessit Fratribus Minorum, quod in Festiuitatibus S. Francisci, possint dicere propriam Præfationẽ; & Credo, o. ffo. 101. conc. 408.

2 SIXTVS IV. concessit, quod Fratres Mino. in die S. Francisci, & Stigmatum eiusdem, possint dicere Prefationem propriam in Missa, o. fo. 63. Et ffo. 100. concess. 386.

Pro S. Frãcisco.

3 Idem Sixtus concessit, quod in Missa S. Francisci, dicatur propria Præfatio, o. ffo. 102. concess. 412.

Collector. Hoc videtur intelligendum de Missis votiuis, quæ dicuntur extra Festiuitates prædictas. Nam pro diebus Festiuitatum iã concessum erat; vt patet supra §. 1.

PRAE-

PRAESENTATIO CONFESSORVM.

Collector.

QVia conceſſiones, & ordinationes attinentes ad præſentationem Confeſſorum Ordinarijs faciendam, ſunt commiſtę cum auctoritate, quam huiuſmodi Confeſſores habent ad abſoluendum; ideo poſitæ ſunt ſupra, in dictione Abſolutio quoad ſæculares j. Circa huiuſmodi tamẽ materiã Pręſentationis Confeſſorũ, oportet ulterius aduertere, quod, quia Fratres Confeſſores Ordinum Mendicantium debite præſentati Epiſcopis, aut eorum vices gerentibus, magnã habẽt auctoritatem; tam per Clementinam Dudum, de ſepulturis; quã per Priuilegia ſpecialia; quibus nequeunt gaudere, nec confeſsiones ſæcularium generaliter audire, non ſic præſentati: ideo formam debitam præſentãdi libuit hic inſerere. ¶Sciendum eſt ergo, quod duplex modus, ſeu forma pręſentationis Confeſſorum reperitur in iure, & in Priuilegijs Fratrum Prędicatorum. Primus modus, & forma iuridica continetur in præfata Clementina Dudũ, de ſepul. vbi ponuntur multa; quorum aliqua ſunt de neceſsitate obſeruãda. Primo enim dicitur ibi, quod petitio fieri debet per Miniſtros, aut Cuſtodes quoad Fratres Mino. aut per Magiſtrum, ſeu Priorem Prouincialem, vel eius Vicarium, quoad Fratres Prædicatores, qui debẽt accedere ad præſentiã Prælatorum Eccleſiæ, & petere, quod Fratres, qui fuerint electi ab eis, poſſint libere confeſsiones ſubditorũ illius Diœceſis audire. Et hoc eſt de neceſsitate, ſi Epiſcopi petant. Secundo dicitur ibidem, quod, poſt huiuſmodi petitionẽ eligantur Fratres, qui audituri ſunt confeſsiones: & hoc per Generalem, uel Prouinciales; ſicut habetur ſupra, in dictione Cõfeſsiones, & Cõfeſſores §.3. Iſtud etiam eſt neceſſarium. Poſſet tamẽ pręcedere admiſsio, ſi Epiſcopi vellent, alias non. Tertio additur, quod Confeſſores, ſic electi, præſententur Epiſcopis, aut eorum vices gerentibus; a præfatis Prælatis Fratrum per ſe, vel per alios Fratres, quos ad hoc deputauerint, petendo humiliter, ut de ipſorum beneplacito poſſint audire confeſsiones ſuorum ſubditorum; quod etiã de neceſsitate debet fieri. Dubium eſt tamẽ, utrum præſentialiter debeant Fratres comparere? Et verius eſt, quod ſic, ſi Epiſcopi hoc petant, pręſertim, quia poſſunt eos examinare, ad quod requiritur præſentia. Sed quia prima duo ſupra dicta ſunt difficilia ad ſeruandum, cum Prælati huiuſmodi Fratrum nequeãt ſemper adeſſe ubicumque, & quandocumque eſt faciẽda pręſentatio, ac ſimiliter, quia ijdem Prælati non valent eligere aliquos Fratres ad audiendas confeſsiones extra Capitula prouincialia, niſi forte habeant ſpecialem cõmiſsionem ſui Generalis, ideo expedit, ut fiat præſentatio, ſub forma inferius annotata; quę, ſi acceptetur a Prælatis Eccleſiarum ſufficiet; quamuis alia prædicta omittantur, quæ ſunt in fauorem ipſorũ; cum liceat vnicuique renuntiare iuri ſuo. Et notandum; quod primum, ſcilicet petitionẽ, poteſt facere Miniſter, vel Cuſtos per ſe, uel per alium. Alterum poteſt facere Miniſter in Capitulis prouincialibus tantum propter Statutum Ordinis, quamuis de iure, per Clemẽtinam Dudum, poterat facere ipſe ſolus, ſine Capitulo, prout credo, quod alij Mendicantes faciunt, ſcilicet eligere Cõfeſſores. Tertium, ſcilicet pręſentare, poteſt Miniſter per ſe, vel per alium facere.

Sequitur forma Præſentationis Cõfeſſorum, quę fieri debet, ut dictum eſt, accedendo ad pręſentiam Ordinariorũ, & dicendo. Reuerẽdiſsime domine, ſupplex orator dominationis veſtræ Frater. N. Miniſter, aut Prior, ſeu Frater. N. Cuſtos huius Cuſtodiæ, vel Prouinciæ, vel Guardianus, ſeu Prior talis Cõuentus, auctoritate, & commiſſione dictorum, Miniſtri, aut Prioris Prouincialis

Prima forma præſentationis Fr. Confeſſ.

lis Ordinis Fratrum.N.humilem,ac debitam exhibet reuerentiam: Cum secundum Priuilegia dicto Ordini nostro a Summis Pontificibus indulta, Fratres eiusdem Ordinis per Ministrum,vel Custodé,aut Fratres alios, quos ad hoc idoneos deputauerit,præsentari humiliter locorum Prelatis, ad suorum subditornm confessiones audiendas,& salutares pœnitentias,cum absolutionis beneficio iniungendas: licentia, & gratia, ac beneplacito eorumdem, merito recipi debeant,& admitti:hinc est,quod Reuerendæ dominationi vestræ,de cuius benignitate amplissimam fiduciã gerimns; secundũ Canonici iuris formam,super hoc statutam;infrascriptos Fratres,per me(si est Minister aut Prior Prouincialis,uel in Capitulo nostro prouinciali) legitime electos, & deputatos:cum ea,qua decet,& possum reuerẽtia,humillime presento,obnixius eidem dominationi vestræ supplicans,quatenus ipsos,& me cum illis, (si vult)recipere,& admittere dignetur, ac si totalis forma iuris in Clementina Dudum,de sepulturis,& in Concilio Lateranẽsi tradita obseruata esset,

Nota. Et eisdem,ac mihi,de sua gratia speciali,a casibus etiam eidẽ reseruatis(pro animarum salute)absoluẽdi auctoritatem præstare. Et ipsi vna mecum pro eadem dominatione vestra,vniuersoque sibi grege cõmisso, assidue reddemur apud Deum supplices precatores. Quam idem Dominus,longæuos in annos, ad cunctorum salutem conseruare dignetur.

Collector. Facta ista præsentatione,& seruatis seruandis supradictis(nisi Ordinarius caussam legitimam haberet non admittendi aliquem) siue admittit,siue nõ: possunt dicti Fratres absoluere subditos predicti Ordinarij ab omnibus casibus,a quibus possunt Presbyteri Parochiales,vltra id,quod per Priuilegia particularia concessum est,& non oportet dictam præsentationem iterare in vita illius Episcopi; licet aliquorsum se transferant Fratres ad morãdum,cum ad dictam Diœcesim iterum ad morandũ reuersi fuerint,ut habetur in dictione

Nota. Absolutio,quoad sæculares.1.in §.4. Attamen ad euitandũ, & euadendũ tot ambages,securius est,quod Prouincialis per se,vel per alium accedat ad Episcopum,rogans eum,quod admittat tot Confessores,quot ipse determinatos habeat in sua intentione,supplicans ipsi,quod eos acceptare dignetur,ac si in omnibus, & per omnia seruata esset forma iuris, contenta in Clementina Dudum,& in Conc.Lateranensi. Quod si dignetur facere,tales Confess.sunt præsentati in illa Diœcesi per tota vitam suam,dum tamẽ ipse intendat quid facit. Si autem Episcopus noluerit; oportebit seruare supradictam formam, & alias non possent Fratres audire confessiones de iure,ac per consequẽs nec absoluere.

Secũda forma præsentandi Confessores. Idẽ ait Nauar. loco infra citato in fine. Collector. Alter modus præsentandi Fratres Confessores habetur per Concessionem Innocentij VIII. qui potest fieri per quemcumque Guardianum,etiam si nõ habeat commissionẽ ab aliquo Superiore,prout habetur in dictione Absolutio,quoad sæculares primo,§.12. Attamen iste secundus modus est onerosus: debet enim fieri quolibet anno,& est dubium an sic præsentatus habeat Cõcessiones particulares,factas Cõfessoribus nostris,vt supra præsentatis. Ideo ego non curarem de isto nisi in casu necessitatis.

Vltimo circa huiusmodi Præsentationis materiam,est sciendum,quod nuper Clemens VII. fecit quamdam cõcessionem quę posita est in dictione Absolutio,quoad sęculares primo, in §.16. virtute cuius, multis non spernẽdæ auctoritatis,uisum est,quod unica præsentatio,secundum formam iuridicam

Nota. suprascriptam facta sufficiat Fratribus Confessoribus per totam uitam eorũ, etiã si ad alias quascumque Diœceses transeant. Alijs tamen videtur aliter, prout post prefatam concessionem positum est verumtamen per communicationem priuilegiorum Ordinum non Mendicantium,Ordini nostro factam,

vide-

videtur omnino sublata necessitas, vel obligatio Præsentationis; præsertim virtute concessionis, quæ habetur in dictione Absol. quoad sæculares 2. §. 18. & 19. Virtute cuius nihilominus poterunt Frat. Confess. absoluere a casibus reseruatis Episc. vt patet in præallegato §. 19. ibi; præter quam Sedi Apos. dumtaxat reseruatis. Sed ad omnẽ scrupulum, & ambiguũ in hoc amouendum; nullatenus videtur omittenda Præsentatio iuridica, saltem semel pro semper. Ac etiam, quia huiusmodi omissio Præsentationis esset caussa scandali Prælatis Ecclesiarum; & forte ob hoc mouerentur ad procurandum reuocationem priuilegiorum, et reductionem ad ius commune; prout in Concilio Lateranensi vltimo, sub Leone X. celebrato, cum adhuc præfatam communicationem priuilegiorum non haberemus, procuratum, & partim obtentum est. Non enim omnibus licitis vti oportet, iuxta Apostoli sententiam dicentis. Omnia mihi licent, sed non omnia expediunt.

Nauar. in Manual. cap. 27. nu 266. tenet, quod semel præsentatus non indigeat noua præsentatione: quod intelligo ego in eodem, scilicet, Episcopatu; ubi etiam ait tales, confessores sic præsentatos non debere absoluere a casibus Episcopo reseruatis, & minus dispensare in uotis, &c. nisi accepta ab eo facultate; tamen Silu. uerbo Confess. q. 5. contrarium tenere ait. Capuccin.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD id, quod Collector tandẽ dicit, circa Concessionẽ Clem. V. notandum, quod, ut habetur supra annotatum, tit. Absolutio, quoad sæculares 2. §. 16. sufficit, quod sit semel præsentatus; quia iã semper, & ubique censetur præsentatus. 1

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Otandum, quod priuilegia Mendicantibus concessa super necessitate, uel modo præsentandi Ordinarijs Confessarios sui Ordinis, non sunt eis sublata per Conc. Trid. sess. 25. cap. fin. tit. de Regul. quia ibi solum ea priuilegia tolluntur, quæ sunt contraria iuribus communibus in supradictis capitulis illius tituli, in quibus nullibi reperitur obseruari debere ius præsentandi præfatos Confessarios.

Adeo, quod licet reperiantur alia priuilegia contraria, alijs iuribus canonicis, ibi non expressis, non censentur tamen sublata; ut tenet Nauar. in sua Sum tit. de Interdicto, in fine.

Notandum, quod Pius V. in Constit. quadam anni 1571. emanata, moderãdo ea quæ in alia Const. sua 38. disposuerat statuit, Regulares cuiuscumq; Ordinis et Mẽdicantes, Lectores, aut in Theologia graduatos non posse sæcularium confessiones audire nisi fuerint ab Ordinarijs approbati, iuxta Conc. Trid sess. 23. cap. 15. de Reformat. & Greg. XIII. Const. 15. volens tamen eos, qui semel ab Episcopo in ciuitate & diœcesibus suis præuio examine approbati fuerint, ab eodem Episcopo iterum non examinari: Ab Episcopo autẽ successore pro maiori conscientiæ suæ quiete examinari denuo poterunt. 2 Const. 135. Vnica præsentatio, & approbatio an sufficiat

Plura tamen pro hac materia Præsentationis Confessorum dixi supra in uerbo Absolutio f. 37. & in Resolutionibus absolutionum, in 5. capite principali, ubi specialiter tractatur, An unica præsentatio sufficiat pro semper in omnibus Episcopatibus, uel saltem in eo, ubi fuerit facta præsentatio.

Et Not. etiam quod pro confessionibus regularium, & monialium audiendis nihil innouat Conc. Trid. sed manet ius antiquum, ut Prælatus exponat Confessarium, ut supra, in uerbo Moniales dixi. 3

PRI-

PRIVILEGIA FRATRVM.

Distinctio, materia Priuilegiorum Fratrum.

Collector. CIRCA Priuilegia Fratrũ, multa debent considerari. ¶Primo, illorum firmitas. Et hoc continetur infra, §.5.&.6.& 7.& 9.& 12.& 15. Et alijs sequentibus, vsque ad finem. ¶Secũdo debet attẽdi huiusmodi Priuilegiorum interpretatio, seu declaratio, ad quem pertineat. Et de hoc habetur infra, §.5.& 15.& 19. ¶Tertio eorumdem Priuilegiorum suspẽsio, seu reuocatio. Istud autem ponitur infra, §.6.& 8.& 12.& 17.& 25.& 26.& 27. ¶Quarto sunt considerandæ nonnullæ prohibitiones, respectu prædictorum priuilegiorum. Istæ vero habentur infra, § 3.& 13.& 14.& 16. ac 23. ¶ Quinto est attendenda eorumdem Priuilegiorum communicatio. Et de hoc habetur in dictione Communicatio Priuilegiorum. ¶Vltimo, quia circa suspensionem, & reuocationem huiusmodi Priuilegiorum occurrũt multæ dubitationes, ponuntur in fine quædam notabiles quæstiones.

1 *Ex iure cõi* INNOCENTIVS III. statuit, seu declarauit, qod innouatio Priuilegij, seu noua concessio, nouum ius non tribuit: sed antiquum ius conseruat. Habetur in c. Ex parte. extra de priuilegijs. ¶Vbi glo. super verbum, Antiquũ ius, ait: Nota ergo, quod per innouationem huiusmodi, nihil iuris acquiritur; sed antiquum conseruatur.

2 Idem Innocentius in c. Quia intentionis nostræ, extra de priuilegijs, confirmans supradictum, ait. Innouatio nec ius nouum confert, nec vetus tollit.

3 *Prohibitio* ALEXANDER IV. præcepit Ecclesiarum Prelatis, vt permittant Fratres Minores, & Prædicatores vti suis priuilegijs, & Indulgentijs, ac Regularibus Obseruãtijs, & Statutis per Sedem Apostolicam approbatis, b.fo.22. Et ffo.24. concess.11.

4 Idem Alexander decreuit irritas, & inanes omnes sententias, quas Archiepiscopi, Episcopi, & Prælati, Rectores, & Clerici ferre præsumpserint, contra Fratres Ordinis Prædicatorum, seu in eorum aliquem: aut in loca eorum: seu quoscumq; alios, occasione ipsorum Fratrum, contra indulta concessa Ordini præfato a sede Apostolica, vel in posterum concedenda, b.ffo.115.conc.509.

5 *Interpret.* CLEMENS IV. inhibuit districte omnibus Ecclesiarum Prælatis, ne interpretari presumant priuilegia, & indulta cõcessa Fratribus Minoribus, & Prædicatoribus, siue clara, quę interpretatione non indigent; siue dubia contineant. Et voluit, quod interpretatio super huiusmodi dubijs, & obscuris, reseruetur Sedi Apostolicæ: cum eius sit interpretari, cuius, & condere, b.fo.30. Et ffo.31. concess.31.

6 *Ex priuil. Fr. Prædic.* EVGENIVS VI. concessit Fratribus Ordinis Prædicatorum, quod virtute quarumcumque litterarum Apostolicarum concessarum, & concedendarum, non possit vllo modo præiudicari, seu derogari priuilegijs prædictorum Fratrum: nisi de ipso Ordine, & de huiusmodi litteris fiat de verbo ad verbũ expressa mentio, B.fffo.79.conc.239

7 *Cõfirmat.* SIXTVS IV. confirmauit omnia priuilegia ab eodem, vel a Prędecessoribus suis concessa Ordini Fratrum Minor. & præsertim contenta in Bulla eiusdem: quæ incipit: Regimini vniuersalis Ecclesiæ. Non obstãtibus quibuscũq; litteris postmodum ordinatis a sua Sanctitate: præsertim illis, quæ incipiunt Super curam gregis Dominici, o.ffo.68.conce.127.

8 *Cõfirmat.* Idem Sixtus confirmauit omnia Priuilegia a sua Sãctitate, vel a suis prędecessoribus concessa Ordini Minor. exceptis indulgentiis generalibus, quoad visi-

visitantes loca Fratrum, vel Sororum; & hoc de concessis in genere; addendo, quod non intendit sua Sanctitas, quod indulgentiæ prædicto ordini concessæ pro personis Fratrum (siue sint generales, siue non) reuocentur, per quascuq; litteras Apostolicas, etiam Cruciatæ. Et idem de alijs Priuilegijs; nisi in talib. litteris Apostolicis fiat expressa mentio de indulto huiusmodi, & ordine prædicto, o.fo.64. Et ffo.68.conc.137. *Reuocatio.*

Aduerte circa prædictam concessionem, quod cõmuniter ponuntur in bullis Cruciatæ, & alijs similibus talia uerba, quæ æquipollent expressioni necessariæ ad reuocationem, vel suspensionem Priuilegiorum Fratrum, etiam Mẽdicantium. Semper tamen sunt inspiciendæ derogationes talium bullarum, & conferendæ cum non obstantijs Priuilegiorum Fratrum, vt sic appareat quid præualere debeat. *Collector. Nota.*

9 Idem Sixtus concessit Generali Fratrum Min. quod, quando viderit aliquẽ Fratrem sui ordinis abuti gratijs, & facultatibus Apostolicis: possit & valeat huiusmodi gratias suspendere, & suspensas tenere, donec (quamprimum commode poterit) consulat desuper, Romanum Pontificem, & ab eo responsum habeat. Et super hoc onerat conscientiam prædicti Generalis, b. fo.56. Et ffo.52.conc.58. *Suspensio.*

10 Idem Sixtus in mari magno, motu proprio, & ex certa scientia, auctoritate Apostolica approbauit, & robur ꝑpetuæ firmitatis obtinere debere decreuit, omnia, & singula priuilegia, per quoscumque Summos Põtifices prædecessores suos Ordini Fratrum Mino. & illius domibus, & professoribus (in genere sub quacumque verborum forma) concessa; ac, pro potiori cautela, omnia, & singula prædicta de nouo concessit, & indulsit, B.fo.59. Et ffo.142.conc.343. *Confirma.*

11 Idem Sixtus in mari magno districte inhibuit Prælatis ordinarijs locorum sub interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis a regimine, & administratione suarum Ecclesiarum, ac Rectoribus Ecclesiarum, & alijs quibuscumq; sub excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis earumdem Parochialium Ecclesiarum, ac omnium aliorum Ecclesiasticorum beneficiorum, quæ obtinuerint, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda, pœnis; eo ipso, per eos, qui contrafecerint, incurrendis: ne ordines Fratrum Prædicatorum, & Minorum, & illorum domos, & professores: præter, aut contra priuilegia, & indulta Romanorum Pontificum quorumcumque prædecessorum eiusdem Sixti, vel contra suarum litterarum tenorem: inquietare, seu molestare præsumant, B.fo.61. Et ffo.145.conc.355. *Pro Fratr. Prædic. & Minor. Excomm.*

12 Idem Sixtus in Bulla aurea, prope finem, posuit graues pœnas, & censuras, contra quascumque personas inhibentes, seu impedientes quominus Fratres Ordinum Prædicatorum, & Minorum utantur libere priuilegijs, & gratijs sibi concessis. Et ponit ibidem non obstantias notabiles, B.fffo.150.concessione 368.

13 INNOCENTIVS VIII. fecit Fratribus ordinis Prædicatorum Congregationis Hispaniæ, circa eorum Priuilegia, sequentem Concessionem. Quia nonnulla dubia occurrunt, & occurrere possunt Fratribus ordinis Prædicatorum Congregationis Hispaniæ, super gratijs, & priuilegijs, tam Ordini, quã Congregationi prædictæ concessis, idem dominus Innocentius, pro securitate conscientiarum prædictorum Fratrum, concessit facultatem Vicario Generali dictæ Congregationis pro tempore existenti, cum aliqua persona; in dignitate Ecclesiastica constituta, & duobus alijs Iurisconsultis, interpretandi huiusmodi dubia. Et quod Fratres dictæ Congregationis secure possint stare declarationibus, per eosdem faciendis, o.ffo.76.conc.195. prope finem. Et ffff. 101.conc.294. *Pro Fratr. Prædicat. Interpretatio. Particularis pro Hispania.*

Scien-

Collector. Sciendum est circa prędictam concessionem, quod illud, quod conceditur hic Vicario Generali Fratrum prædictę congregationis, debet intelligi, etiam esse concessum cuilibet Prouinciali Fratrum Min. prouinciarum Castellæ, & Legionis; & non aliarum prouinciarum, extra huiusmodi Regna. Et hoc ratione communicationis specialis, factæ huiusmodi Fratribus, quæ habetur in dictione Communicatio priuilegiorum, §.13.

14 Probibitio ALEXANDER VI. decreuit, & ordinauit, quod Fratres Minor. nequeant vti gratijs, vel facultatibus in forma Breuis dumtaxat concessis, quę per Bartholomæum Floridum olim Secretarium suum subscriptæ fuerunt; nisi ad id suorum Superiorum Generaliũ, vel Prouincialium pro tempore existentium accedat assensus; perinde ac si in litteris prædictarum facultatum, & gratiarũ adiecta foret prædicta conditio, b. ffo. 55. conc. 64.

15 Confirma. et reuocat. IVLIVS II. declarauit, quod per confirmationem Priuilegiorum Fratrum Minorum per Sixtum IV. factam, ac eorumdem Priuilegiorum nouam concessionem, per hæc verba (de nouo concedimus) solummodo fuerunt confirmata Priuilegia dicto Ordini concessa; & non alias reuocata, B. fo. 43. Et ffo. 126. concessione. 277.

Collector. Nota. Prędicta declaratio creditur sic facta fuisse absolute, & generaliter propter defectum relationis. Quia multi famosi Doctores vniuersitatis Salmantinæ declarauerunt, & determinauerunt, quod quandocumque aliqua Priuilegia cõceduntur de nouo, cum sequenti clausula; Non obstantibus reuocationib. Apostolicis: prout in Bulla aurea cõtinetur: intelliguntur viuificata, & de nouo concessa, etiam illa, quæ fuerant reuocata. Nam aliter nihil operarentur prędicta verba; cum tamen verba, in litteris Apostolicis posita, debeant aliquid operari.

16 Ex Priui. Fr. Auguſ. Confirm. Idem Iulius fecit copiosissimam confirmationem Priuilegiorum, qualitercumque concessorum Ordini Fratrum Augusti. & perpetuæ firmitatis robur obtinere decreuit. Et insuper singula priuilegia, immunitates, exemptiones, concessiones, indulgentias, peccatorum remissiones, & indulta quæcumque quibusuis Congregationibus, seu Societatibus, aut alijs locis, & illorum personis dicti Ordinis Fratrum Augustinien. Regularis Obseruãtiæ generaliter concessa; ad totum ipsum Ordinem prædictorum Fratrum, & illius personas ac si illis etiam specialiter concessa fuissent, extẽdit, & communicauit, B. fffo. 66. conc. 206.

17 Idem Iulius concessit Fratribus Augustiniensibus; quod Priuilegia eorum omnia integre, & ad verbum, vt sonant, plenissime, atque inuiolabiliter, vbiq; gentium obseruentur. b. fff. 95. conc. 311.

18 De validitate priui. Nota. Idem Iulius proprio Motu, ac de plenitudine suę potestatis, voluit, & statuit, ac decreuit, ut quæcumque Concessio Apostolica facta Ordini Fratrum Augustinensium, vel eiusdem Ordinis Generali, siue directe, aut per communicationem Priuilegiorum aliorũ Ordinum, eamdem omnino vim, atque efficaciam perpetuo habeat, tam in iudicio, quã extra iudicium, ac si plumbeo sigillo obsignata esset; Et hoc intelligi voluit, tam de ijs, quæ in forma Breuis, quam de ijs, quæ per Supplicationes expeditæ sunt; in quibus placuit, vt sola signatura sufficeret, B. ffo. 267. conc. 698. Et fffo. 76. conc. 229.

19 De validitate priui. Nota. Idem Iulius proprio Motu, & ex certa scientia, ac de plenitudine suæ potestatis decreuit, & mandauit, ut quæcumque Priuilegia dicto Ordini Augustiniensium, vel eiusdem Ordinis Generali, utcumque concessa; siue ipsa exẽplaria, siue eorum transumpta ostendantur, Prælati alicuius, aut publici Notarij manu signata, aut etiam Generalis dicti Ordinis sigillo firmata, eamdem omnino uim habeãt, & illis fides adhibeatur, ac si plumbi signum haberet. B. ffo.

ffo.268.concessione 698. Et ffo.67.concessione.230.

¶ LEO X. fecit consimilē concessionem Præfatis Fratribus Augustinien 20
sibus,prout Iulius II.in concessione immediate suprapposita fecerat,nullo im *De validitate Priui.*
mutato,nec addito verbo,b.fffo.123.conce.559.& 560.

¶ Idem Leo statuit,quod si Sæculares contraire Mari magno,vel cuiquam 21
Concessionum Fratrū Eremitarum Sancti Augustini temere ausi fuerint,pro *Prohibitio.*
excommunicatis publicentur.Si autem Clerici fuerint,præter censuram su- *Excōicatio*
pradictā,dignitatibus, & beneficijs Ecclesiasticis priuati sint,eaq.libere im-
petrari posse decreuit,b.fffo.122.conce.558.

¶ Idem Leo concessit,quod Fratres Mino.Regularis Obser.secura consciē 22
tia possint uti omnibus eis concessis a Sede Apostolica,& Romanis Pontifici *Amplissima noua*
bus,siue per Bullas,vel Breuia,aut viuę vocis Oracula (prout in libris Ordi- *concessio.*
nis reperiuntur)ac si omnia specifice fuissent præfato Summo Pontifici ex- *Nota.*
pressa.Et pro maiori conscientiarum securitate,omnia pręfata priuilegia de *Oracula.*
nouo cōcessit. ¶Voluit etiam,quod non sint minoris efficaciæ,& valoris,viuę
vocis Oracula;quam si per Bullam,aut Breue;ad perpetuam rei memoriam
essent concessa. Sed hoc in foro conscientiæ tantum,O.fffo.58.conce.191.

¶Idem Leo concessit,quod virtute Bullarum Cruciatæ contra Infideles, 23
vel aliarum indulgentiarum generalium, quascumq; reuocationes,aut suspē *Reuocatio.*
siones Priuilegiorum Ordinum,etiam Mendicantium,cōtinētium,numquā
intelligantur reuocata,nec suspensa indulta,priuilegia, & gratiæ concessæ,
quoad persona Fratrum Mino.Obser.& quoad suspendendum interdictum
in Festiuitatibus Sanctorum sui Ordinis, nisi de ijs specifice, & nominatim
mentionem facerent,O.fffo.60.conce.177.

¶Idem Leo concessit,quod Generalis Fratrū Mino. in suo Capitulo gene 26
rali,& quilibet Prouincialis in suo Capitulo prouinciali(de consensu eiusdē *Declarare.*
Capituli,vel maioris partis)declarare possit,& valeat,vtrum ab vsu alicuius
concessionis viuæ vocis Oraculo factę,abstineri debeat. Post quam quidem *Reuocatio.*
declarationem,tam Fratres,quam moniales suæ obedientię;ac si cōcessio hu
iusmodi per Sāctitatē suam suspensa,vel reuocata fuisset, cōcessione eadem
in posterum non vtantur,o.fffo.94.conce.296.

¶Idem Leo,postquam in Concilio Lateranēsi moderauit,seu reuocauit in 27
aliquibus Priuilegia Fratrum Mendicātium;declarauit,quod omnia,& singu *Reuocatio.*
la Priuilegia prædictorum Fratrum Mendicantium,qualitercumq; ei conces
sa,permanserunt,& permaneant in suo robore;exceptis illis, in quibus fue- *Noua concessio.*
runt moderata,seu reuocata, Et ad abundantiorem cautelā, Priuilegia præ-
dicta,cum dictis modificationibus,Motu proprio innouauit,ac destricte prę
cepit; & mandauit Ecclesiarum Prælatis, vt Religiosos præfatos super alijs
priuilegijs non modificatis,molestare non præsumant:sed sua eis iura; & pri
uilegia inuiolabiliter obseruent,B.fffo.27.conce.88. habetur in Constit. 17.
ipsius Leonis,in Bullario.

¶Idem Leo postea reualidauit, ac in pristinum statum restituit omnia pri 28
uilegia Fratrum Minorum Obser.quoad suorum conscientiæ tantum.Et hoc
solum Oraculo viuæ vocis. ¶Vide in dictione Concilium,§.7.

¶Idem Leo reualidauit omnia priuilegia,etiam quoad forum iudiciale:si- 29
cut positum est in dictione Communicatio priuilegiorum,§.2 *Collector.*

Circa supradictum vide notata,seu addita in dictione Cōcilium,post §.7. 30

¶Idem Leo statuit,& ordinauit,ac decreuit;quod in quibuscūque caussis *Concessio*
per Fratres Minores obser.vel contra eos in Romana Curia, vel extra eā,pro *notabilis*
tempore mortis;ad quarum prosecutionem,& defensionem aliqua clausula, *pro foro iudiciali.*
vel clausulis,ex contentis in litteris Apostolicis Mare magnum nuncupatis:

& alijs quibuscumq. in posterum forsan concedẽdis, indiguerint huiusmodi Fratres, mandata, citationes, & inhibitiones, quæ earum vigore fieri contigerit, etiam illarum non inserto tenore, sed solum effectu clausulę deputationis, seu concessionis, & iurisdictionis huiusmodi, una cum clausula rei, super qua agitur ex ipsis litteris originalibus, aut earum transumpto authentico, de mandato iudicis, coram quo fuerint productæ, per Notatorium publicũ fideliter extractis, perinde eos, quos concernent, arctent, & processus earũ vigore pro tempore habiti valeant, & eo prętextu, quod, non inserto tenore delegationis, facti fuerint, de inualiditate impugnari nequeant, dummodo in primo actu, coram ipso mandante, vel citante, antequam ad vlteriora procedatur, ipsæ litteræ originales, aut earum transumptum authenticum, exhibeantur.

Nota. Quodq. solum clausulę huiusmodi extractę, ut præfertur, & non totus ipsarum litterarum tenor, apud acta registrari, & quod ipsi Iudices, etiam delegati Apostolici, iuxta clausulæ, uel clausularum sic coram eis pro tempore productarum cõtinentiam, & tenorẽ, iudicare, & diffinire debeant, ac si ipsæ litteræ originales, seu earum transumptum authenticum producta, & registrata forent. Et quod præmissis in aliquo, per quemcumque etiam Ministris, & alijs Fratribus dicti Ordinis concedendo, nisi eis, & pro tempore existẽtibus Generalibus, aut suis Cõmissarijs Romanis Curiam sequentibus, vocatis, & auditis, & in illis contineatur Romanum Pontificem pro tempore existentem eosdem desuper vocasse, & audisse, derogari non possit, nec derogatum censeatur. Habetur in libro Ordinis Italico, impresso Venetijs, in fine secundæ partis.

31 *De trãsumptis Priuilegiorum.* ¶ Idem Leo statuit, quod transumptis quarumlibet litterarum Apostolicarum, Fratribus Minoribus Obseruantiæ concessarũ, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Curiæ Ecclesiasticæ, seu personę in dignitate ecclesiastica constitutæ, munitis, eadem prorsus fides in iudicio, vel extra adhibeatur, quę ipsis litteris originalibus adhiberetur, si originaliter exhibitæ, uel ostensæ forent. Non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus. Habetur in libro Ordinis Italico, impresso Venetijs, in fine secundæ partis.

32 *Cõfirmatio Priuilegiorum trium Ordinum S. Frãcisci. Ponitur ista bulla in fine.* ¶ CLEMENS VII. Motu proprio, & ex certa scientia, omnia, & singula Priuilegia, immunitates, exemptiones, indulgentias, peccatorum remissiones, & gratias, ac omnia, & singula indulta Ordini Fratrum Minorum Regularis Obseruantiæ, & Sanctæ Claræ, ac tertio de pœnitentia nuncupato Ordinibus, illorumq. Fratribus, Monialibus, Sororibus, & vtriusq. sexus personis, ac Monasterijs, Domibus, Ecclesijs, & locis quibuscumque, etiam per modum extensionis, seu cõmunicationis, & alias quomodolibet per quoscũque Romanos Pontifices prędecessores suos, ac per ipsum, & per Sedem Apostolicam, approbauit, ac innouauit, & perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari debere, decreuit, prout latius habetur supra, in dictione Communicatio Priuilegiorum, §. 19.

Collector. Notandum, quod in litteris huiusmodi confirmationis ponuntur eximiæ non obstantiæ, dicendo Non obstan. quibusuis litteris Apostolicis, per quoscumque Romanos Pontifices, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, & cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, cassatiuis, reuocatiuis, modificatiuis, &c. Quæ verba, quantum operentur, positum est supra, in dictione Concilium, post §. septimum, prope finem.

Ex Pri-

Ex Priuilegijs Carthusiensium.

NICOLAVS IV. concessit Carthusiensibus, vt possint vti Priuilegijs eis concessis, etiam si propter simplicitatem, & iuris ignorantiam, vsi nõ fuerint retroactis temporibus; dummodo eis non sit per præscriptionem, vel alias legitime derogatum, B. *Collector.*

Sequuntur quædam quæstiones pro intellectu Priuilegiorum Ordinibus Mendicantium concessorum.

PRIMA quæstio est. Quia in plerisq; concessionibus supradictis, & in toto nostro Mari Magno, & alijs Priuilegijs continetur: quod non intelligantur reuocata, nisi de eis fiat mentio, de verbo ad verbum; vt puta, conceditur nobis, ut non teneamur ad procurationem legatorum, etiamsi in litteris eorũdem dicatur; vt tam non exempti, quam exempti teneantur ad hoc onus; nisi de hoc indulto, nobis concesso, fiat mentio, de uerbo ad uerbum, postea Papa concedit Legato, ut possit exigere procurationem a quibuscumq; personis etiam exemptis; quamuis talia habeant Priuilegia, quod de eis sit facienda mentio, de uerbo ad uerbum; quæ uoluit in litteris Legati, haberi pro expressis; quæritur nunc, utrum per has litteras Legatorum, sit derogatum Priuilegio nostro? Et sic de similibus. *Quæstio circa derogationem Priuile. Fratrum.*

Et licet super hoc multi multa dixerint; tamen semper maior & sollemnior pars Doctorum tenuit, Priuilegio nostro derogatum esse. Tandẽ Felinus, in c. Nonnulli, de Rescriptis compendiosissime tractans hanc materiã, & ibi adducens omnes super eam scribentes, concludit, quod si hoc habet Curię stylus indubie derogatur priori Priuilegio. Et quod hoc habeat stylus Curiæ, est plusquam manifestum, cum in nullis reuocationibus inserantur litteræ priores; nisi aliquando ad abuntiorem cautelam. Ac propterea non debent opinari Fratres, quod sua Priuilegia sint immutabilia, sicut si sic essent ligatæ manus Pontificum, ut non possent derogare concessa a se, uel a suis prædecessoribus, nisi illa insererentur; cum esset impossibile omnia scire, cum sint innumerabilia, & peculiaria. Est tñ aduertẽdum; an relatio Breuis, uel Bullæ, super quam fit concessio, sit uera. Nam si est falsa, nihil ualet, quod conceditur, etiã si contineat maximas clausulas, & non obstantias. Item est aduertendũ; an in totum, uel in partem, aut ad tempus derogent prioribus. Nam, licet habeãt litterę secundę magnas non obstantias, & amplas generalitates: nõ derogãt, nisi illis, contra quę sunt. Verbi gratia. Ego habeo Priuilegium, ut in partes Hierosolymitanas possim transire: postea prohibetur, quod in illas partes nullus trãseat: non obstantibus quibuscumq. Priuilegijs concessis Ordinibus, uel personis, &c. etiam si de eis eorumq; totis tenoribus, &c. numquid non potero proficisci ad Compostellam, cum habeam aliud Priuilegium hoc mihi cõcedens. Si diceres, non; quia omnibus Priuilegijs est derogatum: intellige oĩbus Priuilegijs derogatum, quoad transeundum in Hierusalẽ. *Respõsio ad quæstionẽ.*

¶ Sed quia derogatio potest fieri quoad totalẽ reuocationem, uel quoad temporalem suspẽsionẽ; ideo queritur secundo q̃d de suspẽsionibus Priuilegiorũ, quæ quotidie fiunt, q̃n cõcedũtur Bullę Cruciatę, uel Fabricę Ecclesiæ Apostolorũ Petri, & Pauli: siue tpe Iubilæi, aut alię similes? Dicendum, q̃d inspicienda sunt uerba, & secũdũ ipsa iudicandum, prout in alia quæstione iam dictũ est, ideo de hoc nõ quęrimus. Sed quęritur quot, vel quę Priuilegia cõprehendant tales suspensiones? Et uidetur, quod solũ cõprehendant, & suspẽdant illa, quę possent impedire, *Quæstio 2. de suspẽsione Priuilegiorum. Per Iubilaeum. Responsio.*

Hh 2 uelre-

vel retardare effectũ illorum, quæ per tale Iubilæum exhortãtur quod fiãt: vt proficisci Romam ad consequẽdum Iubilæum: ire ad bellum cõtra infideles ad consequendam Indulgentiam, accipere bullã, & cõtribuere certã quãtitatem pecuniæ pro eadem caussa. Nam si ego haberem per Priuilegiũ illud, quod conceditur per Iubilæum, vel Cruciatam, &c. vel per confessionalia, & similes facultates: nõ curarem de dicto Iubilæo, seu Cruciata, &c. ideo suspẽduntur talia Priuilegia, & facultates, & aliæ quæstuariæ applicandę Cruciatæ, &c. non autem Priuilegia super alias materias, vel in Bullis Cruciatæ nõ contenta; aut per Iubilæum non concessa. Quia absurdũ esset, quod suspẽderet illud, quod mihi non potest præbere, quia non habet. Sed dimissa quęstione de suspensione per Iubilæũ, & alias Bullas, quas nõ vidimus, dicamus de Cruciata concessa in Hispania primo contra Mauros Regni Granatæ; deinde contra infideles partium Africę. Et dicimus, quod clausula suspẽsionis in forma, & ad litteram continebat hęc verba. Et ne, propter alias Indulgentias in hoc sancto opere tardiores Christi fideles existant; omnes similes, aut dissimiles indulgẽtias, & facultates a nobis, & eadem Sede, uel eius auctoritate, quibuscumq; Ecclesijs, Monasterijs, Hospitalibus, & pijs locis, Vniuersitatibus, Cõfraternitatibus, & singularib. personis; plenarias, tẽporales, & perpetuas in vita, vel mortis articulo in dictis Regnis concessas; pro hmõi expeditione dumtaxat ad tempus triennij duratura, suspẽdi[illegible]ita, quod illę, etiã si clausulas aliquas, contra futuram earum suspensionem, in se continerent (quarũ tenores, & forma, ac si de verbo ad verbũ insererẽtur præsentibus, haberi volumus pro expressis) nemini interim vllatenus suffragentur. Et sub excõicationis latæ sententiæ pœna, huiusmodi Indulgentiæ, durante triennio, publicari, & prędicari, & earum prętextu quęuis pia suffragia postulari nequeant.

Quæstionis — *Vide quæ ego dixi supra i verbo Cruciata. Per Bullã Cruciata.*

Nunc quęritur 3. quomodo, vel in quibus prędicta suspensio intelligatur. Et videtur, quod solum in Indulgentijs concessis, visitãtibus Ecclesias, Monasteria, Hospitalia, &c. Patet hoc; nam ibi dicitur; Omnes similes, aut dissimiles Indulgentias plenarias, & temporales, & perpetuas. Additur etiam, quod non prędicentur, aut publicentur, nec quęuis suffragia postulari queant, suspensione durãte. Item in principio clausulę, dicitur; Ne propter alias Indulgentias, &c. Attamẽ, quia ibi dicitur: ne tardiores Christi fideles existãt, &c. posset forte dici, quod omnes alię gratiæ, siue facultates, quarum similes continentur in Bulla Cruciatæ, suspenduntur: videlicet cõfessionalia, & aliæ quęcumq; ibi contentæ. Nam videtur velle Papa quod (vt Christi fideles necessitentur ad accipiendum istam Cruciatam, & contribuendum) nõ possint facultatibus contentis in Bulla Cruciatæ, per Bullas, vel confessionalia antea habitis, vti. Dicere enim (prout aliqui ausi fuerunt) quod per istam suspensionem suspendebantur omnia Priuilegia, facultates, & indulta, quibuscũq; personis facta, est ita absurdum, quod non indiget reprobatione. Nam esset dicere, qđ etiam esset derogatum Priuilegijs eorum, qui habent facultatem testandi, & Priuilegijs Regionum, vniuersitatum, & aliarum personarum: super diuersis materijs; ita quod, durante tempore suspensionis, non possent tunc vti eis, illa habentes. Et sic, quod pro illo tempore, essent Religiones Ordinarijs subiectæ, & quod nõ possent Prælati Religionum absoluere suos subditos a casib. eis per Sedem Apostolicam concessis, neque a casibus Episcopis reseruatis; nisi sibi Episcopi darent commissionem. Et sic de alijs infinitis inconuenientibus.

Quæstio 3. de suspẽsionibus contentis in Bullis cruciata.

Propter quod tenendum videtur (prout supradictum est) quod per suspẽsionem supradictã, suspendũtur oẽs Indulgẽtiæ quęstuariæ, & oẽs facultates contentæ in Bulla Cruciatæ huiusmodi, quę antea virtute aliorũ indultorum habeban-

Resolutio quæstionis.

habebantur. Et quoad Religiosos, est etiam aliud; quia scilicet in tali suspensione, non suspenduntur concessiones Religionum: quia licet dicatur de Monasterijs, intelligendum videtur de Indulgentijs concessis visitantibus Monasteria, &c.

Sed an etiam propter hoc, Indulgentiæ suspendantur, quoad Fratres. Videtur quod nõ. Nam, prout dixi, non suspendit concessiones religionum, neque sunt quoad Religiosos quęstuariæ; cum illas non consequantur, porrigendo manus adiutrices, sed cor purum, & orationes deuotas, quibus plus proderũt intentioni cruciatæ, quam pecunijs. Et sic, videtur, quod non sunt in præiudicium Cruciatæ. Et forte hoc intendit Sixtus IV. talia verba dicens; vt patet supra in dictione Indulgẽtiæ Stationum. §. 7. ¶ Item quia in præfata clausula Cruciatæ, licet fiat mentio de Ecclesijs, & Monasterijs, &c. non tñ de Ordinibus fit penitus mentio. Ideoq; suspẽsio huiusmodi non tangit concessa Fratribus Ordinum. Ad quod facit illud vulgatum, Quod nõ mutatur, quare stare prohibetur? vt in l. Præcipimus, C. de appel. Et sic declarãt sẽper Cõmissarij dictæ Cruciatæ: cũ ad eos recurritur. Et in speciali, quoad Fratres Mi. Obser. ita concessit Leo X. vt positum est supra, §. 25. Tamen securius esset procurare, quod emendaretur ille stylus, & quod expresse exciperẽtur indulg. Fratrum, quoad personas suas, & ẽt quoad alios, in ijs quæ non possunt diuidi. Vt videlicet, habemus Priuilegium suspendendi interdictum in nostris Festiuitatib. nõ possumus bene ipso vti nisi sæculares possent audire Diuina; licet per Bullas Cruciatæ ipsis concedatur; quod possint audire Diuina tali tẽpore, ianuis clausis. &c. Hæc posita sũt propter multos scrupulos Fratrũ, & vt Prelati prouideãt, aut prouideri procurent; quia aliter numq̃ sedabuntur aliqui Fratres. *Quæstio 4. de suspẽsione Indulgẽtiarũ Fratrum.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD §. 4. notandum, quod Alex. 4. ibidem. ff. 115. non decreuit, esse ipso facto irritas sentẽtias, inflictas contra alios, occasione nostra, cõtra nostra Priuilegia: sed sentẽtias cõtra nos decreuit irritas, & nullas ipso facto. Sententias autem contra alios, occasione nostra, contra nostra Priuilegia, decreuit forte irritandas, & annullandas per Iudicem. Ideo sic est generaliter tenendum: nisi in casu, alind alicubi per Papam sit concessum, aut concedatur.

Quoad. §. 10. notandum, quod idem Six. 4. ibidẽ & in Mari magno Carmel. f. 98. f. 100. decreuit irritum, et inane quidquid contra nostra Priuilegia; contra nos, et Moniales, seu Sorores utriusq; sexus gaudentes nostris Priuilegijs, a quocumque, quomodocumque attentetur; & omnes pœnas, et censuras, uel alia quæcumque contra nostra Priuilegia, contra prædictas personas, nullius esse roboris, et momenti ipso facto etiamsi non allegentur ipsa Priuilegia, et nostra exemptio; quia iam notoria hæc omnia censentur.

Quoad §. 12. notandum, quod Bulla aurea, de qua ibi agitur, habet etiam fol. 66. et idem Six. IV. ff. 197 dat modum procedendi contra quoscumque infringentes nostra Priuilegia.

Quoad. §. 15. notandum, quod cum opinione Collectoris ibidem concordat id, quod ipse, ir. fra §. 32. ponit de Concessione Clem. 7. et quod idem dixerat super tit. Concilium, §. 7. in fine fol. 43. & Panorm. post. Ioan. de lignario in cap. cum super, de cau. poss. & glo. in c. cum accessissent, de constitu. & diffuse id probat Sum. Ros. tit Absolutio 1. §. 122. §. 123.

Quoad. §. 22. notandum, quod idem Leo X. (vt habetur in Registro Ordinis, facto tẽpore Reueren. Minist. Gener. Fratris Francisci de Licheto (concessit anno Dom. 1519.

in vig. Visitationis B. Mariæ; viuæ vocis Oraculo, quod omnibus Priuilegijs, & Indultis, & Concessionibus in vtroq; foro impetratis, per Fratrē Ioannem de Costa, Commissarium quondā vltramō. quæ habentur. ff. 91. liceat nobis vti secure, quāuis fuerint impetrata indebite, absq; caussa legitima, vel quouis alio modo indebito, etiā malitiose, & mendaciter, dolose, & huiusmodi, quæ omnia Dominus Papa habuit pro sufficiēter expressis, & suppleuit quoscumq; defectus in tali impetratione factos; & tamquam, si debite, & legitime impetrata fuissent, nobis licite vti concessit eisdem.

Quoad §. 23. notanda sunt ea, quæ notantur a Collectore, in Compendio, titu. Indulgentiæ Stationum, quoad Fratres, post. §. 7. fol. 283. & 288. &c.

Quoad. §. 29. vbi ponitur reualidatio Leo. X. & cet. vltra id, quod notat Collector. nota etiam ea, quæ supra. §. 15. notata sunt; quia faciunt ad idem.

Quoad §. 32. vide ea, quæ notata sunt supra §. 15.

Quoad quæstinem primam, quam Collector ponit, notandum, quod prædicta determinatio Collectoris ibidem, secundum Felinum & communiter Doctores, est vera generaliter loquendo: nisi quando aliunde habetur, quod talis reuocatio non extenditur ad tale Priuilegium, vt etiam est tex. optimus in l. omnes: in vers. specialiter, & nominatim Cod. de præscrip. 30. annorum, quæ ibi multū notat Bal. & Ang. & reputant singularē, & sollemnem: vid. hæc in gloss. Summa Angelica, titulo Excommunicatio 5. casu. 31. & concordat Summa Siluestrina, titulo Exemptio, q. 11.

Tandem quoad hāc materiam Priuil. notandū, vt habetur. ff. 128. 8. quod Mare magnum Priuilegiorū, dicitur & est vna cōpilatio multorum Priuilegiorum, ibi mixtim, confuseq; contentorum. Prædictum autē mare magnum, seu cōpilationē Priuilegiorum fecerunt diuersi Summi Pōtifices, pro diuersis Religionibus, & pro diuersis temporibus colligendo Priuilegia prædecessorum, addendo sua. Ideo quoad nos Fratres Min. Alex. IV. Innoc. & Clem. IV. Honorius IV. Bonif. VIII. & Eug. IV. fecerunt singuli suum Mare Magnum. Sed tandem Six. IV. colligendo omnia prædictorum Pontificum, & insuper addens plura, fecit Mare Magnum Fratrum Mino. quod incipit, Regimini vniuersalis Ecclesiæ, fo. 55. ff. 140. Mare Magnum Ordinis Prædicatorum fecit Gregor. XI. Eug. IV. et tandem Six. IV. et incipit In nomine Domini. ff 135. fff. 131. Mare Magnum Augustin. fecit Innoc. IV. Eug. IV. Nicol. III. et tandē Six. IV. in Priuile. Dum fructus vberes. fff. 132. Mare Magnū Carmelitarū fecit idem Six. IV. in Priuile. Dum attenta fo. 76. et isti sunt 4. Ordines Mendicantes. Post hoc a tēpore Six. IV. additus est Ordo Minimorum a nostro Ordine Fratrum Mino. ortus, deriuatus: quorum Minimorum Mare Magnum fecit Sixt. IV. et tandem Iulius II. in Priuileg. Dum ad sacrum. ffff. quarto.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In §. 27.

T IN Const. 17. ipsius Papæ Leonis, in Bollario, et in const. 4. Pauli IV. habetur etiam in illis; quæ ipsi Concil. Lateranen. contradicebant, cum sit in const. in illa explicitum.

In § 32.

Hæc confirmatio fuit facta in anno 1525. Item Pius V. in Const. sua 38. anno 1567. vt in Bullario, Mendicantibus, Monialibus, et Tertiarijs confirmat omnia Priuilegia, et Concessiones, eis a Sede Apostolica factas, et præcipue a Papa Eugenio IV. Sixto IV. et Leone X. Paulus III. et Gregor. XIII. in sua const. 35. ex Benigna. in anno 1575. et Sixtus V. in const. 26. in 2. par. Bullarij Fratribus de Obseruantia, et alijs supradictis, confirmant itidem omnia eorum Priuile. quatenus sunt in vsu, et Canonibus, et decretis Conc. Triden. non contraria: et cum hac eadem fere clausula, in Bulla edita a Greg. XIIII. anno 1591. pro confirmatione Ordinis Clericorum Regular. vocatorum Ministri infirmorum, communicantur eis omnia Priuileg. Exemptiones, immunitates, etc. omnium aliorum Ordin. Mendic. et non Mendic.

Vide etiam sup. in verbo Cōmunicatio Priuil. in nostra Annotation. f. 199.

Mendic.& Societ. Iesu. Dicitur.n.ibi, quæ tamen sunt in vsu, nec sub illis reuocationib. comprehensa, neq; Decretis ipsius Concilij, nec ipsius Congregat. Regularib. institutis contraria. Vt est videre sup. in ver. Communicatio Priuilegiorum in nostra annotatione. fol. 139. Communicatio Minist. infirmorum.

Et Pius 4. in const. Princ. Apost. 1565. omnia Priuilegia concessa, & concedenda, quæ fuerint Conc. Trid. contraria annullat, atque ad terminos illius reducit.

Sed hic aduertendum, (vt supra est dictum in ver. Absolutio) quod per talem confirmationem, non videntur ipsi posse absoluere ab his, quæ in Bulla Cœnæ Domini reseruantur, licet possit contendi, quod possent, ab illis absoluere, viuente illo Pontifice confirmante, vel saltem vsque ad sequentem aliam illius Bullæ publicationem, post factam illam Priuilegiorum confirmationem: maxime, quando sine aliqua exceptione fuerit facta confirmatio: illa, inter alias, ducti ratione, quam adduximus supra. fol. 181. in uer. Cruciata, in 5. quæsito; dum ibi quæritur: An, tempore Iubilæi plenissimi, suspendatur Bulla Cruciata. Sed quidquid tamen sit, tutius erit quolibet anno, post Bullæ publicationem, petere Priuilegiorum confirmationem, vt fuit sup. conclusum. in ver. Absolutio, fol. 8. & 20.

Et licet Gre. XIII in sua const. 15. anno 1572. reduxerit ad ius commune dictam cōstit. 38. Pij V. Per illud tamen, quod Conc. Trid. non contradicit restat in suo robore, & eodem modo confirmantur ab ipsomet Concil. Trident. sess. 25. capit. 22. titu. de Regularibus.

Est etiam aduertendum, quod per illam clausulam apponi nunc solitam in confirmatione Priuilegiorum. Dummodo sint in vsu, & Sacris Canonibus, & Decretis Conc. Trid. non aduersentur. *Non est intelligendum (vt quidam male opinari videtur) de Sacris Canonibus Summorum Pontificum in Decretis, & Decretalibus contentis, sed de Sacris Canonibus, & Decretis Conc Trid. cum clarè pateat, Concilium ipsum, & Canonibus, & Decretis constare. Et illud operatur illa copula (Et) coniungendo Canones cum Decretis Conc. Trid. Adeo, vt male sentire mihi videantur, qui aiunt sub illa particula (Canonibus) intelligi Decreta, & Decretalia Summorum Pontificum; & sub illa alia (Decretis Conc. Trid.) ea, quæ sunt in eodem Conc. Trid. Et quod proinde, nulla, aut paucissima remanerent mendicantibus priuilegia; & ita esset equidem, si hæc illorū valeret opinio. Sed quantum sit hoc absurdissimum, & a mente, & a verbis supradictorum Summorum Pontificum alienissimum, quis mente compos non videt? (vt etiam probaui infra, post finem huius Compendij post Bullam primam, ibi Annotatio Capuccini) dixissent enim si vellent intelligi de Decretis, & Decretalibus, Quatenus sint in vsu, & Sacris Canonibus Summorum Pontificum, & Decretis Sacri Conc. Trid. non aduersentur. Et hoc corroboratur etiam ex uerbis ipsius Greg. 14. in Bulla ministrorum infirmorum, appositis supra relatis. Nullam enim prorsus ibi de Summorum Pontificum Decretalibus facere mentionem potest colligi, sed tantum de Decretis Sac. Conc. Trid. vt cuilibet intuenti patet.*

Videte etiam pro clausula illa (quæ sunt in vsu) sup. in uer. Absolutio quoad sæcular. 1. fo. 50. & 140. Vbi quæritur, an in communicatione Priuilegiorum, communicetur vsus, vel non vsus illorum. Et uidete etiam ibid. fo. 35. Vbi Cord. disputat, An Priuilegia perdi possint per non vsum, vel per vnam contrauentionem, uel per plures: sunt equidem ista scitu digna, & frequenter occurrentia.

Est etiam notandum, quod tempore Iubilæi plenissimi, mendicantium priuilegia suspenduntur, quoad illa quinq; quæ in tali Iubilæo suspenduntur: primo Indulg. plenaria: secundo Auctoritas commutandi Vota: tertio Auctoritas in illis dispensandi; quarto posse componere in male Ablatis: quinto posse eligere Confessores, & a casibus Sedi Apostolicæ reseruatis absolui, vt sup. fol. 180. Priuilegia in quib. suspendantur tempore Iubilæi plenissimi.

Et adeo hæc suspenduntur, quod nec Fratres, nec sæculares possunt illis gaudere: vt latius de hoc dixi supra, in verbo Cruciata in fine, & ibi etiam dixi in quo ipsa Priui-

legia suspendantur, & non suspendantur, per Bullam Cruciatæ, et per Bullam Cenæ: ideo ad illa me remitto.

An possit recedi a Statuto confirmato.

Sed istis quæstionibus Collectoris subnectam, & ego aliam, An videlicet Statuentes possint recedere a Statuto confirmato per Sedem Apostolicam, seu alium Superiorem prioris statuti? concludit Panor. in cap. cum accessisset, sequenti distinct.

Quod aut Statutum concernit principalem fauorem statuentium, & sic libere possunt recedere; vt voluit Bart. in l. omnes Populi ff. de Iust & iure, ratio est, quoniam tunc confirmatio habet vim cuiusdam priuilegij, cui possunt statuentes (vt priuilegio) renuntiare: aut Statutum concernit fauorem potius aliorum, vel bonum publicum, quam mere ipsos statuentes, & tunc non possunt recedere, sine obtenta licentia.] Et sic intelligitur, quod voluit Bald. in l. omnium, cap de testam. Et ratio est, quia ex quo Superior confirmat, videtur dispositionem suam facere: quia omnia nostra facimus quibus auctoritatem impartimur, in cap. Apostolica, de praben. lib 6 inferior autem non potest legem Superioris tollere. facit quod notat Innoc. in antecedentibus, de Priuileg vbi singulariter dicit, quod, si Statutum Ecclesiæ concernit principaliter vtilitatem, vel bonum ipsius Ecclesiæ, non possunt Canonici expresse, vel tacite illi renuntiare.

Additio:

DE hac tamen materia Priuilegiorum, multa vtilia ponuntur ab Henrico Henriquez; in sua Summa Theologiæ moralis. lib. 7. cap. 20. 21. 22. & 23. tom. 1.

PROBATIO NOVITIORVM.

CIRCA tempus probationis Nouitiorum in Ordine Fratrum Minorũ, sunt nonnulla Statuta, & concessa per varios Summos Pontifices, quæ posita sunt in dictione Nouitius, in multis §.

PROCESSIONES.

1 *Pro Fratribus Mino. Obser. & Conuentualibus.*

ALEXANDER VI. statuit, quod Fratres Ordinis Minorum de Obser. in Processionibus non separentur a Fratribus Conuentualibus eiusdẽ Ordinis, declarauit. Et quod in huiusmodi processionibus ille modus, & ordo circa præcedentiam obseruari debet in Fratribus Obseruantibus dicti Ordinis, respectu Fratrum aliorum Ordinum; qui in Fratribus Conuentualibus prædicti Ordinis obseruatur. Ita, vt nulla separatio, vel diuisio fiat inter huiusmodi Fratres Obseruantes, & Conuentuales, b. ffo. 56. conce. 67.

LEO X. in Concilio Lateranensi statuit, quod Fratres requisiti a Prælatis Eccclesiarũ ad processiones sollemnes, pro tempore faciẽdas, accedere debeant ad illas: dummodo domus, seu loca eorumdem Fratrum, non sint remota vltra vnum milliare a Ciuitatibus; vel oppidis, vbi facienda est processio, B. ffo. 25. concess. 71.

3 *In fauorẽ Fratrũ Mino. obser.* ¶ Idem Leo statuit, quod, ne inter Fratres Mino. Obser. & Conuentuales super præcedentia, dissensio, & contentio oriatur, talis inter eos ordo seruetur, videlicet, quod in processionibus, & funeralibus, ac exequijs; necnon & in alijs actibus publicis, in quibus Fratres Obseruantes, & Conuentuales conuenerint: Fratres Conuentuales, Fratribus Regularis Obseruantiæ locum digniorem relinquere teneantur, B. ffo 32. concess. 113.

4 *De præcedentia crucis Fratrũ.* ¶ Idem Leo postea declarauit, tam Fratres Mino. Obser. quã Conuentuales, in quibuscumq; processionibus, & alijs actibus publicis, in quibus eos simul adesse contigerit, suas cruces posse, & debere deferre; ita tamẽ, quod sicut ipsi Fratres Obseruantiæ Regularis, locum digniorem inter omnes alios Fratres dicti Ordinis tenere debent: sic etiam eorum cruces in parte, seu loco digniori

digniori processionis deferri possint,& debeant B.ffō.36.conce.121.

¶ Idem Leo ad amouendum aliquas contentiones inter Fratres Mino.Obseru.& Augustinienses,& alios Mendicantes, super præcedentia in processionibus exortas: declarauit, quod prædicti Fratres Mino.post Capitulum generalissimum Romæ,tempore eiusdē Leonis celebratum:habent,& habere debent in processionibus,& in ceteris actibus publicis illam preeminentiam,& locum quem ante prefatum Capitulum habebant Fratres Mino. Cōuētuales. Sed in locis vbi Fratres Mino. Conuentuales numquam fuerunt sed soli obseruantes: præcepit,vt inter Fratres Mino.Obseruantes, & alios Fratres Ordinum Mendicātium sequens Ordo obseruetur.Quod scilicet Fratres Mino. Obser.antiquum semper locum teneant, quem ordo S.Francisci in similibus actibus tenere alibi consueuit:nisi consuetudo antiquitus approbata,& legitime obseruata secus habeat.Super ijs autem,vt bene seruentur, dat Conseruatores omnes Ecclesiarum Prælatos,B.ffō.57.concess.158.

5 Cōtra Fratres Augustinienses.

Nunc iux. Conc. Tri. sess vltim. de Regul.c. 13.controuersia ī precedētijs, se dāda est ab Episcopis.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

PROCESSIONIBVS interesse, olim Fratres Minimi non poterant cogi,iuxta eorum Mare magnū a Iulio II.concessum:nisi ad aliquas specificatas pro omnibus Mendicantium Ordinibus, in Const. Pij V.(videlicet in festo Corporis Christi,in Litanijs, & in Iubilais publicis)Sed hodie Regulares tenentur ad omnes,iuxta Decretū Concil.Triden.quo cauetur,vt exempti omnes, tam Clerici sæculares,quā Regulares,etiam Monachi,ad publicas Processiones vocati, accedere compellantur,alias puniri possunt ab Episcopo, per censuras, & pœnas arbitrarias, vt sacra Congregat.declarauit.

Pro Minimis.

Sess.vlt. de Regul.c.13

Ac tenentur cantare iuxta dispositionem sacræ Congre.Card super caussas Regulariū Declarauit tamen sacra Congreg Card.super hoc Decret.Conc.hoc debere intelligi, dummodo processiones sint eius generis,quod Bulla supradicta,E si Mendicantium &c.comprehendit.Et dummodo Regulares non sint ex illis Conuentibus, qui Collectanei nuncupantur; qui in eadem Bulla excipiuntur , videlicet,in quibus Fratres arctiori clausura degunt,ita,vt nec in Choro cantent,nec ad mortuos accedant.

Eximuntur Patres soc.Iesu; vt habetur in Compend. corū Priui. verbo. processiones. In § 5.

Ex Priuilegijs Fratrum S.Hieronymi Hispaniarum.

PIVS V.anno Domini 1568.concessit,vt quouis prætextu,aut quæsito colore,ad incedendum in publicis,& alijs Processionibus ab ordinarijs locorum minime ipsi Fratres cogerentur,nec teneantur ad eas exire, Mandauitq; Archiepiscopis, alijsq. locorum Ordinarijs,in Regnis Hispaniarum existentibus,vt permittant ipsos Fratres hoc priuilegio pacifice vti: voluit tamen quod cum opus fuerit,& processiones publice fiunt,eas intra eorum Monasteria faciant,non obstantibus quibusuis Apostolicis Synodalibus &c. Concilijs editis Constitutionibus.Habetur in Compend.priuileg eorumdem Fratrum, collecto a P.Carsia fo.153.

Quoad præcedentiam in processionibus obseruandam Concilium Trident.ibidem, statuit,ut controuersias omnes de præcedentia, quæ persæpe cum scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas,tam sæculares,quam Regulares,Episcopus amota omni appellatione componat.

Conc.Trid.

Sed a Pio V.in Constitut.69.in anno 1568.ordinatum fuit, vt Fratres Dominicani in omnibus præcederent, ut prius approbati: sed postea Greg.XIII. in const.86.in anno 1580. ordinauit, vt secundum antiquitatem loci prius in ciuitatibus fundati,et non secundum Religionis antiquitatem præcederent: & licet Fratres de Obseruantia præcede-

Incipit Diuina dispo nente.

praecederent Fratres Conuentuales virtute Bullae 21. Leon. X. Hodie tamen sub iudice pendet in ciuitate Neapolitana.

Verba autem constit. supradictae Greg. sunt ista.

EXposcit pastoralis officij munus, &c. & infra de nobis attributa potestatis plenitudine, volumus, quod quicumq; ex dictis Fratribus Mendicantibus inter se de praecedentia huiusmodi contendentibus, aut cõfratribus Confraternitatum praedictarum, inter quos lites, praemissorum occasione orta iam sint; seu oriri contigerit in futurum, qui in quasi possessione praecedentiae, ac iuris praecedendi sunt, ij (quibuscumq; reclamationibus, aut appellationibus prorsus remotis) in processionibus tam publicis, quam priuatis, praecedere debeant: Quando vero non probetur, aut non constet de quasi possessione praecedentiae huiusmodi, inter Fratres quidem Mendicantes, ij, qui antiquiores in loco controuersiae: inter confratres vero, inter se litigantes ij, qui prius saccis vsi sunt: in processionibus tam publicis, quam priuatis, praecedere debeant. Ita vt si contigerit noua Monasteria, aut domus alicuius Ord. Mendicantium in loco, in quo alterius Ord. ex dictis Mendicantibus, Monasteria prius erecta, & instituta sint, ille Ordo, qui prius Monasterium in loco habuerit praecedat, &c.

PROCVRATORES FRATRVM, SEV SYNDICI.

1 *De institutione Procuratorũ.* INNOCENTIVS IV. concessit Ministris Fratrũ Mino. auctoritatem, quatenus in prouincijs eis cõmissis; per se, vel Fratres suos quibus id duxerint committẽdum, possint cõstituere, vel nominare aliquos viros idoneos, Deũ timentes, qui secundum indigentiã Conuentuum, seu domorum praedictorũ Fratrũ, possint res cõcessas Fratribus huiusmodi auctoritate Apostolica petere, ac vendere, commutare, alienare, tractare, expendere; permutare, & in Fratrum vsum conuertere. Concessit etiam, quod liceat praedictis Ministris praefatos viros sic constitutos remouere, aliosq; ad praedicta exequenda sine difficultate aliqua subrogare, quoties videbitur opportunum, B. fo. 29. Et ffo. 113. concess. 247.

Collector. Post Declarationem Nicolai III. non possunt Fratres facere praedictam de nominationem: sed prout infra ordinatum est per Martinum, IV. & V.

2 *Interdictũ* CLEMENS IV. concessit, quod Procuratores negotiorũ Fratrũ Mino. possint tempore interdicti in locis praedictorum Fratrum audire Diuina: nisi ipsi Procuratores caussam dederint, interdicto, vel excõmunicari specialiter seu interdici contigerit eosdem, B. fo. 56. & ffo. 140. concess. 316.

3 *De Procuratorũ nominatione seu institutione.* MARTINVS IV. concessit Generali, & Prouincialibus, ac Custodibus vniuersis Ordinis Fratrum Min. quod possint nominare aliquas personas, quę non sint de praedicto Ordine; quae personae, sic nominatae habeant (circa res concernẽtes pdictos Fratres) administrationẽ legitimam, & generalẽ, ac liberam. Et decreuit, quod tales personę sint veri, & legitimi administratores OEconomi, Syndici, & Actores, qui res praedictas, & rerum praedictarum pretiũ, nomine Romanae Ecclesiae recipiant, & per eosdem, in Fratrum prędictorum vtilitates (prout eis licet ex Regula, uel declaratione Regulae) cõuertant, quãdo a praedictis Ministris, vel alijs Fratribus, de assensu eorumdẽ Ministrorum fuerint requisiti. Et generaliter concessit, quod praedictae personae habeant facultatem procurandi in omnibus caussis, pro rebus, & locis ad Ecclesiam Romanam spectãtibus, & ipsorum Fratrum vsui concessis. Necnon pro immunitatibus, libertatibus, iuribus, ac Priuilegijs eorumdem Fratrum, & suorũ Conuentuum, seu domorum, B. fo. 46. Et ffo. 129. concess. 290.

Aduer-

Aduertendum eſt circa prædictam conceſſionem,quod Guardiani,etiā cū toto ſuo Conuentu,nō poſſunt prædictos Procuratores,vel Syndicos nominare,quia hoc ſolum conceditur Miniſtris,& Cuſtodibus. Et ſimiliter eſt aduertendum,quod Miniſtri,ſeu Cuſtodes,nō inſtituūt præfatos Procuratores,vel Syndicos;ſed ſimpliciter nominant,& ſic nominati per illos, inſtituuntur a Summo Pontifice pro Procuratoribus,& Syndicis ſuæ Sāctitatis,& Eccleſię Romanæ,ad quā pertinent res conceſſæ Fratribus, quando dantes non ſeruauerunt ſibi dominium,& qñ huiuſmodi res ſunt tales,quarū vſum licet Fratribus prædictis habere.Vnde ſequitur,quod reſpectu rerum,in quibus dantes reſeruauerunt ſibi dominium,aut quarum vſum non licet vel aliquando non licuit Fratribus habere,nihil poſſunt agere Procurators,vel Syndici. *Collector.*

¶ Idem Martinus conceſſit Procuratoribus Fratrum Minorum in Curijs Eccleſiaſticis, & ciuilibus laborantes pro defēſione Ordinis prædictorū Fratrum,Eccleſiarumq; ſuarum:ſingulis annis indulgentiam centum annorum, b.ffo.260.conceſſ.663. 4 *Indulg.*

¶ NICOLAVS IV. fecit conſimilem conceſſionem circa Procuratores, vel Syndicos;prout fecerat Martinus IV. in conceſſione ſuprapoſita, §.3. Et habetur,B.fo.23.Et ffo.107.conceſſ.230. 5

¶ Concilium Conſtantienſe ſtatuit,quod Generalis Fratrum Min. poſſit, & debeat in conuētibus ſibi ſubditis tollere quæcumq; ſuperflua,ſiue ſint in rebus mobilibus,vel immobilibus,quantum fieri poterit bono modo, habito ſemper cōſilio antiquorum,& diſcretorum Fratrum ſuorum,Et voluit, quod præfatus Generalis eligat(ſi opus fuerit)aliquas perſonas fideles,quæ prædictas ſuperfluitates,auctoritate dicti Concilij vendant,& cōmutent, aut alias in operibus conuertant,b.fo.26.Et ffo.110.conceſſ.236. 6 *Generalis Miniſter. Paupertas*

¶ MARTINVS V.litteras Martini IV.ſuprapoſitas,§.3.approbauit,& fulminauit,illas inſerendo de verbo ad verbum,& conceſſit Miniſtris, & Cuſtodibus,ac alijs Fratribus Min.quod litteris prædictis,ac omnibus in eis contentis libere,& licite vti valeant,tamdiu,& quouſq; per Sedem Apoſtolicā aliud in præmiſsis eidem Ordini vtilius fuerit ordinatum.Non obſtante conſtitutione Ioannis XXII.quæ incipit Ad conditorem:per quam prædictis Fratribus:ne litteris,& conceſſione præfatis,ſine ſpeciali Sedis Apoſtolicæ licētia vterentur prohibitum fuerat,b.fo.38.Et ffo.38. conceſſ.42.prope finem. 7 *Cōtra Ioānem Papā XXII.*

Idem Martinus confirmauit Conſtitutiones, quæ vulgariter appellantur Martinianæ,quas quidam Legatus a latere præfati Pontificis ordinauerat;in quibus quoad Procuratores Fratrum habetur ſequens Statutum. 8

Statuimus,& ordinamus,iuxta declarationem Nicolai III.& Clemētis V. ac Martini IV.& V.quod quilibet Conuentus, ſeu locus habeat ſuum Procuratorem,Oeconomum,Syndicum,& Actorē:cui omnis eleemoſyna pecuniaria,& alia,quæ ad pecuniam reduci poſſunt,integraliter aſſignentur. Qui eaſdem diſpenſare debeat legaliter,& fideliter pro reparatione Conuētuum,& locorum,ac in alias quoq; neceſſitates Fratrū pro tempore occurrentes.Et infra.In omnibus autem,quæ vltra hoc magis videntur arctare Fratres, ſiue ex declaratione Clementis,ſiue quacumq; alia declaratione Summorum Pōtificum,vel aliorū quorumcumq; Apoſtolica nobis auctoritate commiſsa miſericorditer diſpenſamus. Non aſtringentes eos propterea, qui voluerint prædictas declarationes ſeruare,quin ſuo voto ſatisfacientes,ſeruare valeant, & tenere.Habetur hoc fo.233.tract.3.Confirmatio autem huiuſmodi Statuti,& Conſtitutionum exiſtit,b.fo.38.Et ffo.36.conce.41. *Statutū generale.*

Sciendum,& notandum eſt,quod huiuſmodi ordinatione,ac diſpēſatione vtuntur Fratres Mino.Obſer.partium Italiæ,qui præfatas Conſtitutiones acceptaue- *Collector.*

ceptauerunt, necnon, & Bullam Martini IV. suprapositam, §.3. Et ideo ipsi omnem eleemosynam pecuniariam, & alia ad pecuniam reducibilia, assignãt huiusmodi Procuratoribus, seu Syndicis, tamquam Nuntijs nominatis per Papam, qui nomine Papæ tenent dictam pecuniam pro Fratrum necessitatibus suo tempore expendendam. ¶Sed Fratres Hispani, & Galli, ac Alemani, qui obseruanter viuunt: quia prædictam dispensationem non acceptauerunt, vtũtur Syndico solum, & pręcise ad hoc, vt si aliquid superfluum, uel inutile in Conuentu fuerit inuentum, vt puta si mulus, aut asinus senuerit, siue aliquid aliud, quod uno tempore fuit necessarium, & postea non est, immo oportet vẽdi aliquid prædictorum, tunc præfatus Procurator nomine Papæ, cuius est Syndicus, vẽdat: & pretium in alias necessitates Fratrum cõuertat. Et de isto Syndico locutus est Nicolaus III. in declaratione Regulæ, dicens, debere dari a Papa, uel a Protectore Ordinis. Et taliter vti Syndico, est Regulam pure obseruare. Et talem non habere est periculo se committere. Vix enim reperietur aliquis Conuentus, seu locus Fratrum Mino. qui aliquando non indigeat, ut aliquid uendatur, & renouetur. Et si dicas, quod poterit uendi, & pecunia recipi, & expendi per aliquem amicum spirituale, qui non sit Syndicus Papæ, dico quod hoc nequit fieri sine transgressione voti paupertatis. Quia tunc ille amicus spiritualis faceret prædicta, auctoritate Fratrum, & sic esset interposita persona, ex quo Papa, pro huiusmodi rebus, quarum dominium pertinet ad ipsum, & Sedem Apostolicam, ordinauit suum Syndicum, & non reliquit hoc uoluntati Fratrum. Dico etiam, quod talis amicus spiritualis, in supradicto casu committeret furtum contrectando rem alienam inuito Domino, scilicet, Papa. ¶Aliqui tamen Fratres vtuntur huiusmodi Procuratore, vel Syndico in omnibus contentis in Bulla supradicti Martini IV. & V. excepto in petitione, ac receptione eleemosynarum, & denariorum, seu pecuniarum aliter obuenientium, quam per testamenta, ut faciendo petere ea, quæ pro habitibus, pro defunctis acceptis, uel pro celebrandis Missis fuerunt promissa, &c. Sed tales vtuntur dispensatione, contra declarationem Nicolai III. quam, sicut & Regulam, obseruare tenentur, cum secundum iura, declaratum, & declaratio sint idem. Vnde, contra talia præsumentes, factum est quoddam Statutum in Capitulo generali, in Conuentu Lauallis prouinciæ Turoniæ, celebrato anno Domini 1503. sub forma sequenti.

Nota.

Statutũ generale. Deponantur omnes Guardiani, & Pœna Proprietarij puniantur, qui ratione debiti cuiuscumq; seu aliorum bonorum temporaliũ fecerint excommunicari, seu detineri, vel vexari quoscũq; sæculares. Subditi uero, qui talia procurauerint, pœna Proprietarij puniantur, & de Conuentu confusibiliter expellantur, fol. 230. tracta. 3. Et fo. 249. in tracta. 2.

Collector.

Aduertendum est tamen, quod licet Constitutiones supradictæ nõ fuerint acceptatæ vniuersaliter, tamen Bulla Martini acceptata est a toto Ordine.

Aduertendum est insuper, quod extra casum, quo aliquid concessum vsui Fratrum, cuius dominium attinet ad Papam, debet vendi: non indigent Fratres huiusmodi Procuratore, vel Syndico. Et in casu quod hęredes uellent defraudare eos legatis in testamentis, habent duplex remedium, prout positum est supra in dictione hæreditas, in fine Concessionum. Qui autem latius videre voluerit materiam hanc procuratorum, & Sydicorum, reperiet eã optime discussam, & elucidatam in tractatu, intitulato Speculum Fratrum Minorum, prope finem additionum art. 5. declarationis Nic. III. Et in additionibus art. 11. Vide ibi, ac nota bene, & sic in hac materia non errabis.

¶EVGENIVS IV. litteras prædictorum Martini IV. & V. de verbo ad verbum in suis litteris inseruit, decernens, quod hmõi litteris eadem fides adhibeatur

beatur vbicumq; sicut originalibus litteris prædictorum Pont. adhiberetur, si ostensæ forent. Noluit tamen, vt per hoc aliquod ius de nouo acquireretur prædictis Fratribus; sed quod antiquum ius (si quod habebant) tantummodo eis conseruaretur, b. fo. 40. Et ffo. 38. conc. 42. in fi.

SIXTVS IV. in Bulla aurea concessit, quod Procuratores, Syndici Monialium S. Claræ, & tertij ordinis Fratrum, & Sororum, eisdem Priuilegijs, & immunitatibus, gratijs, fauoribus, concessionibus, indultis spiritualibus, & temporalibus, Procuratoribus, Syndicis Fratrum Minorum, & Prædicatorum cõcessis, & in posterum concedendis, gaudeant; prout latius habetur supra, in dictione communicatio priuilegiorum, §. 2. 10 *Pro Syndicis Monialiũ S. Claræ, & Tertiariarum*

INNOCENTIVS VIII. concessit, vt Procuratores Fratrum Minorum, eorumque substituti, liberi, parẽtes, fratres, sorores, & vxores eorum possint promereri indulgẽtias Stationum, & alias Fratribus prædictis concessas, dicẽdo in Ecclesijs huiusmodi Fratrum quinque Pater noster, & totidem Aue Maria, pro felici statu Romanæ Ecclesiæ, o. fo. 95. Et ffo. 70. concess. 162. Et fffo. 99. concess. 367. 11 *Indulg.*

CLEMENS VII. concessit vni Syndico, & Procuratori, cum illius uxore, & liberis, præsenti, & futuro, singularum domorum, & monasterij Fratrum min. reg. obser. ac monialium S. Claræ, Conceptionis, & Annuntiationis Ordinum, & Sororum tertij ordinis S. Francisci, pro tempore seruienti; quod perpetuis futuris temporibus ipsi, & eorum quilibet, omnibus, & singulis indulgentijs, & peccatorum remissionibus, fauoribus, & gratijs, quibus Fratres Ordinis, & obseruantiæ prædictorum vtuntur, potiũtur, & gaudent, seu vti, potiri, & gaudere possint, & valeant, B. 12 *Communicatio Priuilegiorum.*

¶ Idem Clemens concessit præfatis Syndicis, & Procuratoribus, quod super quibusuis caussis, & rebus, ipsos Syndicos, & Procuratores concernentibus, ciuilibus, & criminalibus, & mistis: non nisi coram Iudicibus conseruatoribus domorum illarum, quarum ipsi Syndici, & Procuratores fuerint: de iustitia respondere teneantur. Inhibuitq; sub excommunicationis latæ sententiæ pœna vniuersis, & singulis iudicibus, & commissarijs Ecclesiasticis, & secularibus, quacumque auctoritate fungentibus; ne de caussis cõtra dictos Syndicos, & Procuratores motis, & mouendis, directe, vel indirecte, quouis quæsito colore, seu prætextu, se intromittere quoquomodo de cetero audeant, vel præsumant, B. 13 *Exemptio.* *Excomm.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

RO huiusmodi materia Syndici institutionis, & officij, de qua tractatur in supradictis §. 1. 3. 5. & 7. &c. est sciendum (vltra ea, quæ dicit hic Collector) quod Paul. 4. in const. 4. ex clem an. Do. 1555. emanata, confir conf. supradictam Mart. 4. concessit facultatem, ut Gener. de per se in toto ordine, & singuli Prouin. Ministri, ac Custodes vniuersi, pro tpe existentes, in suis Prouincijs, & Custodijs respectiue, & ad hoc ab eis respectiue deputati Fratres pro tpe, possint nominare speciales personas, q̃ non sint de dicto ordine Minorũ, pro locorũ indigentia singulorum, quãdo, & quoties opus fuerit in singulis eorũ cõuẽtibus, quæ, ut legitimi Administratores, Oeconomi, Syndici, & Actores possint res ipsas oblatas, donatas, aut in vltima voluntate relictas ipsis Fratribus, & rerum ipsarũ pretiũ, et Eleemosynas, nomine Rom. Eccl. recipere, & in fratrũ vsus, eas, vel earum pretiũ conuertere, sicut, et quãdo a p̃dictis Prælatis extiterint requisiti. Ac omnimodam potestatẽ habeant illa oĩa exigẽdi, repetendi, distrahendi, alienandi, &c. in iudicio, vel extra illud. Ac potestatem dedit eisdem In §. 1 3. 5. & 7. Paulus 4. cõfirmans contt. Martin. 4.

ijsdem

iisdem Prælatis supradictos Syndicos reuocandi, aut alias subrogandi, uel nominandi quoties opportunum fuerit.

Vti Syndico non esse contra Regulam. *Nec propter præmissa, contra Regulam, nec contra Statuta Regularia fieri, immo cũ illius obseruatione, quoad hoc, & pura, & sana conscientia, sine alicuius conscientiæ scrupulo, viuere declarauit. Hæc in supradicta Const. Paul. IV.*

Syndicus a quib. Prælatis est nominandus. *Ita, quod Syndicus, Procurator, seu Oeconomus ille est, qui nomen Papæ, seu Romanæ Ecclesiæ, ad expedienda Fratrum negotia deputatur. Et hunc Syndicum Minister Generalis, uel Prouinc vel Custos poterunt nominare, vel saltem habentes commissionem ab eis, ut ex supradictis litteris Martini, & Pauli, habetur: præter prædictos autem, nullus alius, nec etiam Guardianus cum toto suo Conuentu poterit Syndicum nominare, ut ait Collector in §. 3. Ac ab iisdem Prælatis potest ab officio Syndicatus deponi, ut supra.*

Syndicus quinq. facere potest. *Cuius Syndici munus, et auctoritas, ex supradictis Bullis Innocentij IV. Martini IV. & V. &c. ad quinque esse dignoscitur.*

Primo ad recipiendas nomine Papæ, seu Ecclesiæ Romanæ, res omnes mobiles, siue immobiles (quæ pecuniariæ non sunt) oblatas, seu modo licito donatas, aut in vltima uoluntate ipsis Fratribus relictas.

Secundo ad vendendum, commutandum, alienandumq. res omnes, quibus Fratres licite vti possent, ad dominium Ecclesiæ pertinentes, & ad recipiendum, & expendendum earum pretium, in necessitates Fratrum.

Tertio ad recipiendum nomine Ecclesiæ, & iudicialiter repetendum eleemosynas omnes, etiam pecuniarias, modo licito ipsis Fratribus relictas, seu in testamento legatas.

Quarto ad expetendum in iudicio, seu extra, in omnibus actionibus, & caussis, quæ in dictis Priuilegijs Syndicatus explicantur.

Quinto ad recipiendũ nomine Ecclesiæ omnes pecuniarias eleemosynas quomodocũque prouenientes, easq. expendendas pro necessitatibus communitatis. Et hoc vltimum in const. Mart. V. tantummodo habetur concessum, & in supradicta Paul. IV. const. Alij vero quattuor patent ex Priuileg. Mart. IV. & aliorum supradictorum.

Fratres in quibus ex supradictis casibus possint vti Syndico. *His autem habitis, sciendum est, omnes Fratres Minores præfato Syndico, quoad primum, & secundum actum ex supradictis quinque, licite uti posse, vt annotauit Speculator, & Collector hic, ac communiter Corduba, in c. 4. q. 16. & alij Expositores Regulæ tenent, & colligitur ex decretali Exijt. §. ceterum. uersic. si uero res. Et non habere Syndicũ ad hos duos actus prædictos, est se periculo probabiliter exponere, vt Collector ait supra, in §. 8.*

Quoad 3. & 4. vero actum, licet Corduba in exposit. 4. cap. Regulæ q. 16. punct. 3. dicat, licite posse a Fratribus in talibus casibus, Syndico uti, & sit eius opinio valde probabilis; Attamen Speculator, & Collector, hic nolunt Fratres secundum Regulæ puritatem, absque aliquali ipsius relaxatione, in his actibus Syndico uti, quandoquidem ipsis ex officio Iudicis, uel aliter, consuli potest honestiori modo, vt supra diximus in uerbo Hæreditas, & in uerbo Legata. Et iste modus erit sanctior, tutior, & ad ædificationem populi conuenientior, quo & Religio nostra hactenus usa est, & in præsentiarum utitur.

Quoad quintum uero, & vltimum actum, ad deponendas, scilicet, omnes eleemosynas pecuniarias undecumq; prouenientes apud Syndicum, clarissimum est, in his, Syndico vti, Fratres non posse, absq. dispensatione Regulæ, & Declarationem Nicolai, & Clementis relaxatiua, ut hic Collector ait, & omnes alij Expositores consentiunt. Et hæc pro huiusmodi Syndici, seu Procuratoris materia, sic breuiter dicta sufficiant.

Procurator gener. Ord. *Circa autem Procuratorem Generalem Ordinis, est sciendum, quod Procurator Ordinis Prædicatorum, a Priore Generali electus, eo ipso omnium Prouinciarum locorum, & personarum dicti Ordinis, quasuis caussas etiam speciale mandatum requirentes, iuxta potestatem sibi a Generali traditam, agere potest, ac si omnimodam potestatem, cum*

pleno,

pleno, ac libero, ac speciali mãdato ad huiusmodi causas accepisset. Ita Martinus V. prædicto Ordini concessit, vt est in eorum Priuileg. fo. 106.

Idem concessit Augustinianis Bonifacius VIII. vt in eorum Priuileg. fol. 79. Et refertur in Compend. Priuileg Societ. Iesu, in verbo Procurator. Pro Augustinianis.

PROFESSIO FIDEI.

VOD prius, titulus iste, ab auctore huius Compendij non fuit appositus, ex eo fuit, quia eo tempore, talis Fidei Professio facienda, non erat ordinata: at quia postea est iam ordinata, ideo, ut valde necessarium, ponere nolui, ad hoc, vt sciatur a quibus, quomodo, & quando sit facienda. Capuccini annotatio.

Est ergo sciendum, quod Sancta Synodus Tridentina statuit, quod qui cathedralibus & superioribus Ecclesijs præficiuntur, vel quibus de illarum dignitatibus, Canonicatib. & alijs quibuscumq; beneficijs curam animarum habentibus prouideri continget, publicam orthodoxa fidei professionem facere, seq; in Romana Ecclesia obedientia permansuros spondere, & iurare teneantur. Conc. Trid. sess. 24. c. 1. & 12. & sess. 25. c. 2 de reform.

Cuius fidei professionis formam bonæ memoriæ Pius IV. edidit, & mandauit etiam idem seruari, per quoscumq. quibus de Monasterijs, Conuentibus, Domibus, & alijs quibuscumq; locis Regularium, quorumcumq; Ordinum, & Militiarum quoque, nomine, vel titulo prouidebitur, vt in Bulla 114. Iniunctum nobis. &c. Forma pro fess. Fidei.

Iccirco in fine huius Compendij, huiusmodi Bullam Pij IV. continentem formam professiones fidei, cum quibusdam alijs bullis, apponere volui; vt prouisi de Conuentibus, & Monasterijs, sciant quid agere teneantur. Incipit Iniunctũ nob: ann 1564.

Et est primo aduertendum, quod Prælati Regulares, sine dubio, teneri etiam videntur facere prædicta Fidei Professionem, per extensionem, quam Pius IV. fecit d. cap. 12. de reform. sess. 24. Concil. Trid. & quod sufficeret, vt eam facerent intra duos menses ab adepta possessione sua præfecturæ; vt idem Conc. in eodem c. exprimit: attamen non esse in vsu, Illust. Cardinales, aliiq. Doctissimi uiri consuluerunt, & sic iam obseruatur. Prælati Regulares tenentur facere hãc fid. profess.

Secundo notandum, quod si quis Clericus, vel alius præfectus, adeptus Parochialem Ecclesiam, uel aliud beneficium, uel præfecturam, per ignorantiam, incogitantiam, uel inaduertentiam, non fecit professionem fidei supradictam, coram Deo, et in foro conscientia non peccauit mortaliter, nec obligatur ad restituendos fructus: tenetur tamen illam postea facere, prout sic consulit Nauar. in lib. 1. suorum consil. tit. de Sanctissima Trinitate, & fid. Cathol cons. 1. 3. Si non fieret quando peccatur.

Tertio notandum, quod tempore Pij V. fuit a sacra Congreg. Card responsum, vt Prædicatores, tempore, quo petent benedictionem ab Episcopo prædicandi, si ab Episcopo exigitur ab eis hæc professio, teneantur eam facere: unde, licet eam pluries, alias fecissent, et ab Episcopo alia interim exigeretur, tenerentur eam facere, & sic etiam Lectores, &c. Cardin. responsum. Prędicatores quando teneantur.

Et si ab ipsis non requireretur, crederem quod eam non faciendo non inciderent in excommunic. Et id, quod dicitur in illa Constitut. 114 per Sacrum Concilium Tridentinum. Fiat professio fidei etiam ab illis, qui sunt de aliquo canonicatu prouisi, uel de quouis beneficio alio Ecclesiastico, intelligitur de his, quæ in uita conferuntur: vt a Claustralibus practicari iam uidetur, cuius professionis formam ponit in supradicta const. 114. Pius IV.

Quarto notandum, quod idem Pius IV. per aliam Bullam 112. In sacrosancta, &c. ad hanc fidei professionem teneri uoluit omnes Doctores, Magistros, Regentes, & alios cuiuscumq artis, ac facultatis professores, siue Clerici, aut laici illi sint, uel cuiuscumq. Ordinis Regulares, qui docere uel promoueri uoluerint: Et Sacra Card. Congreg. sup. Concil. Omnes Lectores tenẽtur. Cõgregatio

Cardin: Etiā docentes grāmaticam, musicam.

Conc.Trid.seff.24.cap.22.de reform ad hoc comprehendi declarauit in Bulla prædicta Pij IV.etiam docentes prima principia Grāmatica, Arithmetica, Musica, & aliarum artium, licet publicam scholam non faciant, sed in proprijs domibus doceant; & super hoc faciant informationem, & processum summarium, quantum Episcopo sufficere uidebitur, qui omnes promouentes ultra excomm.lata sententia, etiam ipso facto omnium, & singularum dignitatum, beneficiorum, officiorum, feudorum Ecclesiasticorum, in priuationis pœnam, eo ipso incurrunt, & inhabilitatis ad illa, & ad alia in posterum obtinenda, & est Episcopalis absolutio, ut tenet auctor Catechesis Neapolitana lib.3.de excommun.num.129. Legentes autem, aut promoti, sine praeuia fidei professione non incurrunt censuram, sed peccatum, ac nullitatem gradus, seu promotionis: quia tantum incurrunt promouentes, aut permittentes, ut supra. At in Diœcesi Neapolitana dictam excom. incurrunt etiam supradicti legentes, &c. quoad tamen non exemptos; ut est uidere in Synodo Prouinciali Neapolitana, celebrata anno 1576. & sic determinatur in Catechesi, ubi supra.

Catechesis fol. 204. in noua impressione.

PROFESSIO FRATRVM MENDICANTIVM.

Collector.

CIRCA professionis emissionem in Ordinibus Fratrum Mendicātium factam, vel faciendam, sunt multa, & varia cōcessa, per multos Summos Pontifices, quę posita sunt in dictione Nouitius; vbi in margine habetur hæc dictio Professio.

PROMOTIO AD ORDINES.

Collector.

QVOAD Promotionem ad Ordines Sacros; præsertim ad Sacerdotium, fecerunt aliqui Summi Pontifices aliquas Concessiones, & dispensationes, in fauorē Fratrum Mino. ac nonnulla alia pertinentia ad Promotiones concesserunt, quæ posita sunt in dictionibus Ordines sacri, & Dipensatio, §.11.& 12.& 13.ac 22.

PROTECTOR ORDINIS.

1 *Officia Ordinis. Correctio.*

GREGORIVS IX. districte inhibuit: ne Cardinalis Protector Ordinis Fratrum Mino. se intromittat in rebus pertinentibus ad officia, & gubernationem, seu correctionem Fratrum dicti Ordinis: nisi, quando prædicti Fratres, aut aliqui ipsorum aliquid committerent contra tres articulos in Regula prædictorum Fratrum contentos, videlicet, quando deuiarent ab vnitate Fidei, vel ab obedientia Romanæ Ecclesiæ, aut ab obseruantia suæ Regulæ. Ita quod dictus Ordo, & Fratres eiusdem Ordinis, in nullo sint subiecti Protectori huiusmodi: nisi dumtaxat in casu, quo ipsorum Fratrum communitas, vel generale Capitulum (quod absit) a prædictis articulis, vel eorum aliquo deuiarent. Decreuit etiam, irritum, & inane quidquid secus factum fuerit. ¶Statuit insuper, quod Fratres prædicti Ordinis; recurrentes ad Protectorem, tamquam ad Prælatum, pro licentijs, vel alijs consimilibus; puniantur grauiter, & actibus legitimis, & officijs Ordinis sint suspensi ipso facto, B.ffo.137.conc.304.

Nota.

2 *Declaratio præcedētis cōcessionis.*

SIXTVS IV. approbauit litteras suprascriptas Gregorij IX. Inserendo illas de verbo ad uerbum; & robur perpetuæ firmitatis obtinere decreuit. Ac etiam declarauit, quod nec adhuc in præfatis tribus casibus habeat auctoritatem præfatus Protector, quando non vniuersi, sed solum aliqui prædicti Ordinis professores, in quouis numero, a Fidei vnitate, ac Sacrosanctæ Romanæ

Ecclesiæ

Ecclesię obedientia deuiarent, vel Regulam pręfatam non obseruarent. B. ffo. 138. conc. 304.

VRBANVS IV. statuit, quod moniales Sanctæ Claræ sint subditę Cardinali, qui pro tempore fuerit protector ordinis fratrum minorum, & illi teneantur firmiter obedire. Et quod huiusmodi Protector habeat curam, & regimen dicti ordinis S. Claræ, necnon, & personarum insistentium seruitijs monasteriorum huiusmodi ordinis scilicet Capellanorum, Oblatorum, & Familiariũ. Et quod tam per se, quam per viros idoneos, quoties expedire viderit, visitationis officium impendere studeat; corrigendo, & reformando, tam in capite, q̃ in membris, quæ correctionis, & reformationis officio nouerit indigere. Instituendo etiam, ac destituendo, & statuẽdo, ac disponendo, prout secundũ Deũ viderit expedire, b. fo. 291. tract. 3. & ffo. 319. tract. 2. 3 *Pro monia lib. S. Clara.*

MARTINVS V. statuit, quod præfatus Protector non possit ullo modo dare licentiam aliquibus personis, ad ingrediendum monasteria S. Claræ, inconsulto Romano Pontifice, seu absq; Sedis Apostolicæ licentia speciali, b. ffo. 63. conc. 41. 4 *De ingressu monasteriorum Sãctæ Claræ.*

IVLIVS II. concessit, vt Prouinciales Fratrum min. habeant eandem potestatem, & facultatem circa moniales S. Claræ illorum curæ commissas, quam Vrbanus IV. in Regula prædictarum monialium commisit Protectori dicti ordinis, B. fffo. 72. conc. 220. 5 *Pro monia lib. S. Clara.*

Aduertendum est, quod huiusmodi potestas Protectoris, debet intelligi sicut postea fuit restricta per Mart. V. vt dictum est sup. immediate: quamuis aliqui minus docti, aliter opinari fuerint. Et adhuc posset nõ immerito dici, quod præfata Concessio Iulij fuit subrepticia, & per consequẽs nullius valoris: quia in relatione non fuit expressum, qualiter prædicta potestas Protectoris ab Vrbano concessa, fuerat postea restricta per Martinum V. forsitan enim, si hoc fuisset expressum, non concessisset ille generaliter, & absolute, prout concessit. *Collector.* *Nota.*

Idem Iulius suprascriptas litteras Greg. IX. & Sixt. IV. approbauit, & confirmauit, b. fffo. 88. conc. 253. 6

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Quoad §. 1. vbi ponitur Priuilegium, seu concessio Greg. IX. prohibentis fratrib. min. sub suspensione ipso facto, ne petant a protectore facultatem aliquã aliter, quam ibi ab eo prouidetur. Notandũ, quod ista suspensio, ipso facto, iam non valet, secundum eos, q̃ tenẽt, quod Sixt. IV. reuocauit omnes pœnas Statutorum, & Declarationum etiam Papalium suorum prædecessorum, vt inf. tit. Statuta § 1. habetur, ibi vide.

Quoad §. 5. vbi Collector agit, an potestas Protectoris concessa per Iulium II. nostris Prouincialibus, super moniales, debeat intelligi restricta, an absoluta: latius dictum est supra, in his annotation. tit. Ingredi super 4. notabili Collectoris. ibi videatur.

Quoad §. 6. notandum, quod ipse Iulius II. fff. 88. ff. 255. approbans supradictas litteras Greg. IX. & Six. IV. insuper excommunicationem ipso facto infligit contra non obedientes Protectori, in pertinentibus ad suum officium, ibi expressum, & limitatum.

PROVINCIALIS.

DE multis attinentibus ad Prouinciales Fratrum, dictum est in dictione Ministri. *Collector.*

PROVINCIA.

1 *Prohibitio multiplicationis prouinciarum*

NICOLAVS IV. statuit, & ordinauit, ac districte inhibuit, ne in Ordine Fratrum Min. fiat diuisio alicuius Prouinciæ, vel nouarũ Prouinciarum multiplicatio, absque Romani Pontificis licentia speciali, per eius patentes litteras concedenda, faciente plenam, & expressam de huiusmodi Statuto, & ordinatione, ac inhibitione mentionem: decreuitque irritum, & inane, si secus in hac parte contigerit attentari, B. fo. 53. Et ffo. 136. conc. 303.

2 IVLIVS II. fecit duo Statuta; circa ędificationem domorum Ordinis Fratrum Minorum, in alienis prouincijs, quę habentur in dictione Aedificare, §. 11. & 12.

QVARTA PORTIO.

Collector. Vide supra fol. 469. in verbo Portio Canonica decretũ Conc. Tri.

CIRCA quartam portionem, qualiter non teneantur Fratres Minores ad illius solutionem, factæ sunt multæ concess. prædictis fratribus, ac etiam alijs mendicantibus, inter quas potior videtur illa, quæ facta est Fratrib. Carmelitanis: vt habetur in dictione Canonica portio, §. 5. & 9. Et ibidem habetur omnia, quæ circa quartam reperiuntur concessa, in omnibus §§. vbi in margine est apposita hæc dictio Quarta.

QVAESTVARE.

1 *Prædicatores.*

GREGORIVS IX. præcepit vniuersis Ecclesiarum Prælatis, quatenus, si in suis iurisdictionibus, inuenti fuerint aliqui prædicantes, & quæstum pecuniarum quærentes, de Ordine Fratrum Minorum se esse dicentes, capiant illos, & tamquam falsarios condẽnent eosdem; ne Religio prædictorum Fratrum (qui paupertatẽ professi sunt) per hoc infamari contingat, B. fo. 25. Et ffo. 509. conc. 234.

2 *De Fratribus minor. obser. & cõuent. Collector.*

CALLISTVS III. prohibuit stricte, sub excommunicationis pœna, ne Fratres Minores conuentuales, sub nomine Fratrum Mino. obser. nec econtra, aut sub nomine locorum aliorum quæstuare aliquo modo præsumant, B. fo. 6. Et ffo. 90. conc. 197. prope finem.

Præfata constitutio reuocata est per Bullã Pij II. B. fo. 8. Et ffo. 93. conc. 200.

ANNOTATIO CORDVBAE.

QVOAD §. 1. vbi ponitur Priuil. Greg IX. notandum, quod idem concessit Fratribus ordinis Predic. Bonif. IX ff. 118.

RECIPERE.

Distinctio materiæ infrascriptæ.

Collector.

LIcet ad hanc dictionem Recipere, possint reduci multa Priuilegia: tamen, quia iam superius in varijs dictionibus posita sunt, sufficiet hic illa distinguere, & ad propria loca remittere. De multiplici namque receptione fit mentio in prædictis Priuilegijs. ¶ Et primo de receptione Fratrum ad habitum, & professionem. De hoc autem habetur in dictione Nouitius, in multis §§. Et in dictione Simonia, §. primo.

Et

Et in dictione Abbatissa,§.8.Secundo,quoad bona Nouitiorum, & Apostatarum,redeuntium ad obedientiam,quid possint de huiusmodi bonis recipere Fratres prędicti,continetur in dictione Nouitius, §. 12.& 21. Et in dictione Bona,§.13.Et in dictione Hæreditas,§.2.& 3.& 4. ¶Tertio,qualiter Fratres, in Ordine Mino.professi,nequeant recipi a Fratribus aliorum Ordinum, dictum est in dictione Apostatæ,in multis §§. Et alia pertinentia ad idem, ponuntur hic infra,§.3. & sequentibus,vsque ad 11. ¶Quarto,circa receptionē Sacramentorum,qui,quādo, & quomodo possint ea recipere a Fratribus prę fatis:habetur in dictione Communicare,§.3.& 4.ac fere in reliquis §§.ibi cōtentis.Et in dictione Sacramenta. ¶Quinto,qualiter Prælati Ecclesiarum teneantur recipere prædictos Fratres,ponuntur aliqua infra,§.1.& 2.

HONORIVS III. præcipit, in principio Ordinis,Prælatis Ecclesiarum, quatenus Fratres Minores,cum ad eos declinare contigerit,recipiant eos, sicut Catholicos,& fideles: ac eis ob reuerentiam diuinam, & ipsius Pōtificis, se exhibeant fauorabiles,& benignos,b.fo.18.Et ffo.22.concess.1.Et ffo. 83. conc.241. 1

GREGORIVS IX.præcepit similiter Ecclesiarum Prælatis,quatenus Fratres minores ad eos accedentes,reciperēt benigne,ac charitatiue(vt pote Catholicos,& fideles; ac circa lucrum animarum,euangelizationem verbi Dei insistentes)tractarent;eisq; in suis necessitatibus fauorabiles, & propritij existerent;credendo firmiter,ac de ipsis certam habendo fiduciam, quod cum spiritu viuant,spiritu & ambulent,b.fo.20.Et ffo.22.conc.5. 2

INNOCENTIVS IV. præcepit Abbatibus,& Conuentibus Ordinis Cisterciensis,quatenus omnes Fratres,quos de Ordine Fratrum minorum receperant,remitterēt,sine aliqua difficultate,ad ministros Prouinciales,& quod a talium receptione de cetero abstinerent,b.fo.21.& ffo.23.conc.8. 3 *Prohibitio.*

ALEXANDER IV.inhibuit districte vniuersis Abbatibus,Prioribus Præpositis,& Conuentibus monasteriorum Sancti Benedicti,Cisterciensis,Sācti Augustini,Præmonstraten.Camaldulen.Vallis vmbrosæ Ordinū: ne, prętextu quarumcumq; litterarū a Sede Apostolica generaliter,vel specialiter obtentarum,seu obtinendarum, quæ de præsentibus litteris plenam,& expressam non facerent mentionem:recipiant Fratres professos Ordinis minorum sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda; a qua nequeant absolui,nisi personaliter compareant ante Romanum Pontificem,vel Sedem Apostolicam. Et decreuit,irritum fore,& inane quidquid in contrarium factum fuerit,vel attentatum,b.fo.28. Et ffo.20.conce.20. 4 *Prohibitio.* *Excōicatio*

BENEDICTVS XI.decreuit,ne aliquis Frater cuiusuis Ordinis mendicantium possit transire ad Ordines monachorum Nigrorum, vel Cisterciensium,vel ab eorum Abbatibus recipi, sine Romani Pontificis licentia speciali,faciente plenam, & expressam de Constitutione huiusmodi mentionem, B.ffo.171.conc.399. 5 *Prohibitio.*

MARTINVS V.fecit circa prędicta quamdam amplissimam prouisionē, quę habetur in dictione Apostatę,§.15. 6

PIVS II.similiter fecit alia eximiam prouisionem in præfata materia; prout habetur in dictione Apostatæ,§.17. 7

PAVLVS II. circa receptionem Fratrum minorum Obser. a Fratribus Conuentualibus eiusdem Ordinis,& e contra,fecit quoddam Statutum rigidum;sicut positum est in dictione Apostatæ,§.19. 8

INNOCENTIVS VIII.contra recipiētes Fratres minores Apostatas promulgauit sentētiā excōmunicationis,vt habetur in dictione Apostatæ,§.21 9

IVLIVS II.destricte præcepit vniuersis Fratribus Ordinis minimorum 10 *Excōicatio*

ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna:ne aliquem Fratrum Ordinis Minorum de Obſeruantia,aliquo modo,vel cauſſa recipere, vel retinere præſumant,ſine expreſſa,ſpeciali licentia Sedis Apoſtolicæ,a volente tranſire ad illos ſpecialiter obtenta.Non obſtantibus quibuſcumq.in fauorem dictorum Minimorum conceſſis,B.ffſo.12.conc.48.

Excõicatio Licentia.

10 LEO X.inhibuit ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna,omnibus & ſingulis Conuentualium,ſecundum Priuilegia viuentium,Prælatis,ac Fratribus:ne aliquem ex Fratribus reformatis, niſi præhabita licentia Capituli Prouincialis Reformatorum,recipere audeant;prout late habetur in dictione Conuentuales Fratres,§.2.Et in dictione Licentiare Fratres,§.1.Et originaliter,B.ffſo.30.conce.100.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

OTANDVM,quod huiuſmodi prohibitiones Alex.4.Benedicti xi. Mart.v.&c.videntur confirmata per Cõc.Trid.ſeſſ.25.titu.de Reg. c.19.vbi inhibetur vt nemo Regularis,cuiuſcũque facultatis vigore, trãsferatur ad laxiorẽ Religionẽ.Et per conſt.91.Pij V.anno 1569. vt in Bullario,vbi declarat,quod qualibet conceſſio,etiã ab ipſo facta,recipiendi Fratres alterius Religionis,intelligatur de illis a lege permiſsis,id eſt,ut ad ſtrictiorem, & non ad laxiorem &c.

Incipit Sedis Apoſtolicæ ſolertia.

Item in anno 1567.ab eodem Pio V.fuit probibitum, ſub indignationis ſuæ pœna; vt nullus ex Fratribus Capuccinis ad Ordinem Sancti Franciſci de Paula, nec e conuerſo vllo umquam tempore,& quacumque etiam iuſtiſsima cauſſa, etiam de licentia ſuorum Superiorum ſe transferre poſſit:qua Bulla manet authentica penes nos Capuccinos;& ponitur a Paſſarello in Collect.priuil.f.116.

Prohibitio tranſitus Capuccinorũ ad Minimos & e cõtra.Pęna appoſita a Greg 14.

Et in anno 1591.27.Maij a Sacra Regul. Congreg. auctoritate ei conceſſa a Papa Greg.14.fuit decretum,poſt hac memoratum Pij V.Motum proprium ſub pœna a tranſeuntibus,& illos recipientibus, priuationis Officiorũ, & vocis actiua,& paſſiua in perpetuum ipſo facto incurrenda:ſeruandum eſſe,& ſeruari debere; qua etiam Bulla apud nos Capuccinos ſeruatur authentica.

In anno 1578.Greg.13.conceſſit,ut Fratres Diſcalciati Ord.S.Patris noſtri Franciſci,poſſent recipere Fratres de Obſeruantia,ut in Conſt.98.Ad hoc nos Deus.

Quid dicitur in iure de tranſitu Mendicantium ad Ordines Monachales.

Et quia hodie,per Bullam Pij V.91. anno 1569 latam, ſunt reuocata omnia Priuilegia,præter iuris communis diſpoſitionem recipiendi Fratres alterius Religionis.Ideo quid velint iura de tranſitu Mendicantium ad Ordines monachales,eſt ſciendum,quod hac nolunt iura per Conſt.Mart.V qua ponitur in Extrauag.de Regula.& incipit Ambitioſe,vt nullus Frater de Ordine Mendicantium,poſſit tranſire ad aliquẽ Ordinem Monachalem(excepto Ordine Carthuſienſium) niſi de licentia Papa, qua mentionem faciat de Conſtitutione Martini:alias ille eſſet excommunicatus vt Apoſtata,ſimiliter eum recipientes,ut ſupra habetur, in uerbo Apoſtata. §. 15. Quod ſi Religioſi Mendicantes,etiam de licentia Papa,tranſeant ad Ordinem Monachorum, non poterunt habere vocem,uel locum in Capitulo, etiam ſi ab eis concederetur: Nec poterunt habere Prioratum,nec aliquam adminiſtrationẽ nec quacumq; officia annua:nec tamquã Vicarij,uel miniſtri,uel loca eorum tenentes,poſſunt quodcumque regimen animarum exercere;ſicut habetur in Clem.vt profeſſores,de Regul.

Prohibitione Capuccini recipiant Fratres de Obſeruãtia.

Pariter hic aduertendum,quod per Conſt. Pauli III. anno 1537.fuit nobis Fratribus Capuccinis prohibitum recipere Fratres Minores de Obſeruantia, ſine licentia in ſcriptis eorum Prouincialium Miniſtrorum. Et licet poſt talem prohibitionem conceſſerit dictus Pontifex, ut poſſent eos Capuccini recipere, per Conſtitut.tamen 26. Romani Pontificis,&c.anno 1541.fuit talis licentia reuocata,confirmando denuo primam

mum prohibitionem, sub pœna excommunicationis, & inhabilitationis ad quauis officia & legitimos actus. Et Iulius iij. in Const. sua 10. Officij anno 1550. renouando dictam Pauli iij. prohibitionem, declarat talem professionem, seu receptionem, sine dicta licentia Ministrorum in scriptis, esse nullam, & Capuccinos recipentes supradictas censuras incurrisse. Et idem postea confirmauit Sixt. V. anno 1586. in Const 22. Pro ea, &c. quæ omnes Bullæ ad Ministrorum instantiam de Obseruantia fuerunt impetratæ, in quibus tamen Bullis est aduertendum, quod excommunicationis latæ sententiæ absolutio, reseruata non reperitur.

Possumus tamen nos Capuccini ipsos Discalciatos, seu reformatos Fratrum Minorum Hispaniarum, volentes transire ad arctiorem Obseruantiam Franciscanam, recipere, dummodo licentiam in scriptis ab eorum Ministris Prouincialibus obtineãt, per dictam Const. 22 Sixti V. cum ex Const. 56. Gregor. 13. an. 1579. esset Custodis tantum sufficiens licentia. Cappuccini possunt recipere Discalciatos.

Ipsis tamen Discalciatis, posse recipere Fratres de Obseruantia concessit Grego. 13. ann. 1578. ut habetur in Const. 99. Ad hoc nos Deus, vt supra est dictum. Discalciati possunt recipere Fratres de Obseruantia.

An autem nos Capuccini possemus ad aliam Obseruantiam transire? & si reperiatur nec ne strictior Obseruantia? alibi, ab alijs recentioribus est tractatum, in quæstionibus autem D. Bonau. super Regulam, dum inquirit; An de ista nostra Religione Minorum posset quis transire ad aliã, post factam professionem, resoluit, quod non, nisi per dispensationem Sedis Apostol. cum hoc expresse in ipsa nostra Reg. prohibeatur, ibi, nullo modo licebit eis exire, &c. videas tamen quid ipsi recentiores dicant.

De prohibitionibus autem factis a Pio V. circa transitum Capuccinorum ad Ordinẽ S. Francisci de Paula, & e contra: & a Gregor. 14. quod non possint recipi a Fratribus Conuentualibus Reformatis, vide Bullas positas in fine huius Compendij. fol. 546.

An & quando possint recipi in una Religione illi, qui vouerũt intrare in aliam. Vide in annotatione nostra, infra, in verbo Votum, in principio, ubi adducuntur Priuilegia concessa Societati Iesu ac Congreg. Cassinensi.

Et An possint recipi ad Ordinem descendentes ab infidelibus parentibus, vide supra in verbo Nouitius, in declaratione prima Condit. Regulæ.

REFORMATIO.

¶ Distinctio materiæ infrascriptæ.

CIRCA reformationem Fratrum Conuẽtualium, & suorũ Cõuentuum, ac etiam Monialium, & Monasteriorum suæ curę cõmissorum, fuerunt multa, & varia diuersis temporibus, per multos Sũmos Pontifices ordinata. Sed quia modernis tẽporib aliqua sunt statuta, quę solum, quãtum ad huiusmodi reformationem, obseruari debent: ideo hęc tantum ponentur infra, reliquis omissis. *Collector.*

1 CONCILIVM Constantiẽse statuit, quod Generalis Fratrum Min. possit, & debeat Conuentus sibi subditos, ad statum strictæ obseruantiæ conformum reducere, &c. prout habetur in dictione Generalis Ordinis, §. 3.

2 SIXTVS IV. statuit, quod Prælati Fratrum Conuentualium Ordinum Mendicantium, teneantur debite reformare Monasteria sibi subdita, tam Fratrum, quam Monialium, infra annum, postquam requisiti fuerint, B. ſſo. 149. conc. 487. *De fratrib. Conuẽtualib. et Monialibus.*

3 LEO X. in bulla Vnionis statuit, & in virtute sanctę obediẽtiæ præcepit, quod de cetero nullę nouę reformationes in Ordine Fratrum Mino. introducantur, aut fiant, absq; ministri Generalis, aut Prouincialiũ Ministrorum Re-

formatorum in suis Prouincijs respectiue expresso assensu. Ita tamen, quod dictę reformationes, Ministro Generali, & Prouincialib. reformatis, per omnia iuxta Regulam subijciantur, B.ffo.30.conc.101.

Idem Leo, in Bulla Concordiæ, statuit multa circa reformationē domorū, & Fratrum Mino. Conuētualium, quę posita sunt supra, in dictione Conuentuales Fratres, §.2.& 3.& 4.& 5.& 6.& 7.ac 10.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Q*VOAD* §. 3. *notandum, quod idem Leo X. ffo.* 30. *prohibuit, ne quis vocet iniuriose aliquem Fratrem Mino. aliquo nomine iniurioso, vtpote Bullistam, &c. vt habetur in Compendio, titu. Obseruantes*, §. 7. *ibi videatur.*

CAPVCCINI ANNOTATIO.

OTANDVM pro hac materia Reformandi, quod Reformatio debet fieri, non secundum vsum, sed iuxta Regulam promissam, vt in Conc. Trid. sess. 25. titu. de Reg. c. 1. mandatur.

De institutione autē Fratrum Reformatorum Ordinis Mino. Sancti Patris nostri Francisci, de Obseruantia, habes in Bullario latissimam Const. Clem. VII. In suprema militantis Ecclesiæ specula, &c. anno Domini 1532. editam, vbi inter alia, mādatur assignari eis quedam loca particularia; & de Custode eorum, eiusq; officio, auctoritate, & in officio triennali duratione.

Vt mandauit etiam Pius V. in Constit 82. Iniunctum nobis. anno 1560.

Quæ tamen Const. confirmatur, declaratur, ac ampliatur a Greg. XIII. in Const. 56. Cum illius vicem, anno D. 1570. Vbi, inter alia, declarando, seu determinando, ait. quod si qui professi in obseruantia voluerint ad Reformatos transire, habeant (ut alij Nouitij non professi) annum continuum ad deliberandum an remanere in tali strictiori obseruantia voluerint: & professos inde recedentes Apostatas esse declarauit.

Et quod, nisi ad Capuccinos, reformati ipsi, habita prius in scriptis licentia Custodis, transire possint.

Ac ut Nouitij, & Fratres reformandi per Custodem recipi possint: habito tamen consensu Fratrum eius loci.

Minister Gener. Fratrum de Obseru. tantum, & non alij, facultatem habeant visitandi, & corrigendi eos

Et quod ipsi Reformati non retineant in eorum locis aliquem non reformādum, nisi Lectores, & Prædicatores cum suorum Superiorum licentia.

Capitula Custodialia singulis annis in locis Custodiæ; ad electionem Custodis fierī debent. Et Custodes ad triennium eligantur. Amplamq; facultatem eis tribuit, multaq; alia pro ipsis Reformatis vtilia decernit. Vt ibidem in supradicta Const est videre.

PRO REFORMATIS, SEV RECOLLECTIS, in Regnis Aragoniæ, Valentiæ, & Cathaloniæ.

I*DEM Gregor. XIII anno Domini 1581. in Constit. 70. Ex quo nos Deus cum supradictam dedisset constitutionem obseruandam a Fratribus de Obseruantia, & eorum reformatis; & tamen Reformati, contra formam dictæ Const. molestarentur ab eisdem de Obseruantia: ideo fecit hanc aliam, vbi exemit a Iurisdictione Ministrorum Prouincialium, & omnium, etiam aliorum Superiorum dictarum trium Prouinciarum de obseruantia, omnes Reformatos, seu Recollectos, commorantes in Regnis Aragoniæ, & Valentiæ, ac Principatu Cathaloniæ,*

thalonia, ac illos penitus ab eis separauit, & dismembrauit: Et omnia eorum loca in vnam Prouinciam redigi iussit: eamq; per Ministrum Prouincialem ab eisdem Reformatis in Capitulo dicta Prouincia eligendum, gubernari mandauit.

Ac Prouinciam ipsam sub obedientia Ministri, seu Commissarij Generalis remanere declarauit.

Et vt Minister ille Prouincialis confirmationem petere habeat ab eodem Ministro, vel Commissario Generali: Qui quidem Minister Prouincialis, eamdem facultatem, & auctoritatem habeat cum suis Reformatis, quam habent alij Ministri Prouinciales in suis Prouincijs non Reformatorum.

Ceteris, in alijs supradicta Const. 56. ordinatis firmis remanentibus, &c. qua omnia sub excommunicationis pœna obseruari ab ipsis Fratribus de Obseruantia iubet.

PRO REFORMATIS DISCALCIATIS PROVINCIÆ S. Iosephi, in Regnis Hispaniarum, eiusdem Ord. Mino. de Obseruantia.

IDEM *Greg. XIII. anno Domini 1578. in Const. 91. Ad hoc nos Deus Confirmauit, ac declarauit Regulam, & regimen Fratrum Discalciatorum Congregationis, siue Prouincia S. Iosephi, in Regnis Hispaniarum, Ordinis Minorum S. Francisci de obseruantia, ac sub pœna excommunicationis lata sententia inhibuit, Superioribus, & Pralatis ipsorum Fratrum de obseruantia, ne eos circa eorum viuendi modum molestare, aut in eis aliquid innouare prasumant.*

Eisdemq; Discalciatis facultatem concessit recipiendi Fratres de Obseru. ad eos transeuntes, modo in alijs supradictis Const. prascripto.

Custodiam S. Gregorij in Indijs Philippinis incorporauit eidem Prouincia S. Iosephi.

Ac ipsos Discalciatos sub iurisdictione Ministri Generalis ipsius Ordinis tantum remanere iussit, adeo, quod ipse Generalis per se ipsum, vel alium, seu alios eiusdem Ordinis Discalciatorum tantum, possit ipsos Fratres Discalciatos corrigere, visitare, ac in eos iurisdictionem exercere.

PRO REFORMATIS DISCALCIATIS Ordinis Carmelitarum.

IDEM *Greg. XIII anno Domini 1580. in Constit. 98. Pia consideratione. Nonnulla ordinauit, de institutione, & Regula, gratijsque, & Priuilegijs Fratrum, & Monialium Discalciatorum primitiuam Regulam Ordinis B. Maria de Monte Carmelo, in regnis Hispan. obseruantium, ac potestate, & officio Prioris Prouincialis Hispan. ac Prioris Generalis totius Ordinis. Et inter alia, ipsi Reformati omnimode fuerunt separati ab ipsis Mitigatis, &, eos ab vno Priore Prouinciali, eligendo ex Discalciatis, gubernari; Prouinciamque eorum sub obedientia Prioris Generalis totius Ordinis remanere debere, declarauit.*

Ac Discalciatos, ipsos ad Mitigatos, vel alium Ordinem quam Carthusiens. transire posse prohibuit, Et alia ordinantur, vt ibidem est videre.

REFORMATIO ORDINIS SERVORVM Beatæ Mariæ.

FVIT *etiam Reformatus a Pio V. Ordo Seruorum B. Maria anno Dom. 1570. vt habetur in eius Bulla 103. Postquam nos Deo auctore, &c. in Bullario, vbi nonnulla ad eorum Obseruantiam, & Regimen reperiuntur ordinata, vt ibidem est videre.*

Reperiuntur, & alij quamplurimi Reformati tam Ord. Minorum, vt Reformati Fra

tres conuentuales,& c. quam aliorum Ord. Mendicantium, quorum, cum non potuerim pre manibus habere Summorum Pontif. concessiones, seu confirmationes: ideo eas hic non refero, sed ad eas me remitto: esset etiam nimis prolixum eas omnes recensere.

RELIGIO, ET RELIGIOSI.

Annotatio Cordubę.

NOtandum, quod de hoc tit. nihil habetur in Compen. quia sub alijs titulis habetur, quod hic videbatur posse poni, tamen nota, quod Bonif. IX. ff. 118. & Alex. IIII. (ut etiam refert Caiet in Summula, tit. excom. casu 81. & alij Summistę, eo tit. & Flor. 4. par. Sum. tit. 12 c. 4. §. 14.) decreuerunt, Religiosos esse in statu perfectionis, & qui aliter asserit publice, & temere, & pertinaciter, est ipso facto excõmunicatus, non absoluendus, nisi per Papam. Ideo cauendus est modus loquendi Gers in 3. par Sum. Alphab. 21. littera t. u & alphab. 67. littera u. x. & alphab 68. a. c Nam in modo loquendi, et in uocabulis standum est communi Doct. doctrinæ, et locutioni, quamuis in sensu non discordetur aliter utendo vocabulis. Nam Theologia, secun. Aug. habet suam logicam. Ideo Religio est status perfectionis ad sensum communem Doct. De quo sup. in exposit. Regulæ Minorum in introductione, q. 2 late habetur.

REVOCATIO.

Collector.

QVoad reuocationem priuilegiorum dicta sunt aliqua, & non parui momenti, sup. in dictione priuilegia; §. 8. & 12. & 17. ac 25. & 27. Vide ibi, & attende ad quæstiones positas in fine.

SACERDOTIVM.

Collector.

DE attinentibus ad Sacerdotium habetur in dictione Ordines Sacri in §. 4. & 5. & 8. Ac etiam in dictione Dispensatio, §. 12. & 14. & 15. & 22.

SACRAMENTA.

Distinctio materiæ infrascriptæ.

Collector.

QVantum ad administrationem, & receptionem Sacramentorum Ecclesiæ, sunt plura in priuilegijs Fratrum Min. contenta, quæ sub sequenti Ordine distinguuntur.

¶ Primo enim sunt aliqua pertinentia solum ad Fratres inter se, præsertim pro tempore Interdicti. Et hæc posita sunt in dict. Communicare. §. 8. Ac quoad moniales ibidẽ. §. 11. Secundo sunt aliqua pertinentia ad suos Tertiarios, & famulos, seu oblatos, & familiares. Et hæc habentur etiam in dictione Interdictum 3. Et in hac dict. Sacramenta. § 2.

¶ Tertio sunt plura concernentia personas sæculares. Ista autem continentur in dictione Cõmunicare, §. 1. & 2. & 3. & 4. & 6. & 8. in fine, ac 10. & in hac dictione Sacramenta. §. 1.

Euch. Vnc. extrema. Absolutio.

1 BENEDICTVS XI. statuit, quod Sacerdotes, seu Rectores Ecclesiarum Parochialium, sint astricti ministrare Eucharistiæ, & Extremę Vnctionis Sacramenta illis personis, quæ a Fratribus fuerint absolutæ. Et super confessione, & absolutione huiusmodi, voluit, quod in foro poenitentiali stetur simpli-

simplici verbo illius, qui petit Sacraméta prædicta, & asserit se confessum Fratribus; cum hic de confitentis solius præiudicio, si falsum dicat, agatur. Duos tamẽ casus excepit, scilicet si Sacerdos asserat eum excommunicatum, vel notorie peccatorem, B. fo. 126. Et ffo. 293. conce. 502.

Suprascripta constitutio iam non ligat; quia fuit reuocata, & in contentis hic, non reualidata per Sixtum. *Collector.*

2 LEO X. statuit in Concilio Lateranensi, quod Fratres, & Sorores Tertij Ordinis, necnon Mantellati, & Corrigiati, ac Cordellati, in proprijs domibus habitantes, teneantur in die Paschatis tantum Eucharistiam, necnon extremam Vnctionem, ceteraque Ecclesiastica Sacramenta (pœnitentię Sacramento dumtaxat excepto) a proprio Sacerdote recipere, B. ffo. 29. conc. 86. *Collector. Pro omnibus secularibus.*

Aduerte, quod hic non includūtur fęminæ, promittentes virginalem, seu vidualem castitatem sub præfato modo viuendi: quia tales gaudent omnibus Priuilegijs Fratrum, prout supra sæpe dictum est, præsertim in dictione Mulieres. §. vltimo. *Collector.*

Ex Priuilegijs Fratrum Augustiniensium.

INNOCENTIVS IV. fecit quamdam copiosam concessionem Fratribus Augustiniensibus circa huiusmodi materiam Sacramẽtorum; prout habetur in dictione Ecclesiæ Fratrum §. 2. 3

EVGENIVS IV. concessit Fratribus Augustiniensibus, quod si sedes Diœcesanorum Episcoporũ forte vacauerint, interim omnia Ecclesiastica Sacramenta a vicinis Episcopis accipere libere, & absq; contradictione possint. Sic tamen, vt ex hoc in posterum, proprijs Episcopis nullum præiudicium generetur, B. ffo. 247. conc. 606. 4

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVoad §. 1. vbi dicit Collector, quod illa constitutio Benedicti xi. de qua ibi agitur; iam est reuocata, videatur de hoc supra in eodem Compendio, tit. Absolutio quoad Sæculares 2. §. 1. & tit. Confessiones §. 3.

SCRVPVLOSI FRATRES.

CIrca Fratres scrupulosos, sunt generalia quoad omnes, scilicet, qualiter Prælati possint in scrupulosis tangentibus conscientias huiusmodi Fratrum declarare, & determinare: ac subditi declarationi, & determinationi huiusmodi secura conscientia stare. Hæc autem posita sunt in dictione Declarare. §. 4. & 5. Alia sunt specialia circa Officium Diuinum. Et ista habentur in dictione Officium Diuinum primo §. 8. & 9. 11. ac 12. & 13. *Collector.*

SEPELITIO, ET SEPVLTVRA.

Distinctio materiæ infrascriptæ.

STATVTA, & concessa quoad sepulturas, & sepelitionem, quædam concernunt omnes sæculares personas: Alia vero pertinent ad familiares Fratrum, uel germanos Ordinis. Reliqua respiciunt præcise eosdem Fratres. Ea, quæ concernunt sæculares, sub- *Collector.*

subdiuiduntur:quia aliqua tangunt libertatem sepulturæ in Ecclesijs Fratrũ, & delationem defunctorum ad easdem. Hæc autem ponuntur in §.1.& 3.& 4.& 5.& 10.& 11.& 17. Alia respiciunt sepelitionem cum habitu Fratrum. Et ista continentur in §.12.& 13.& 14.& 15.

Illa vero,quæ spectant ad familiares Fratrum,habentur in §.2.& 21. Quod autem tangit personas Fratrum, habetur in §.16. Et in dictione Interdictum primo §.13.& 25.

1 *Pro omnibus sæcularibus.* INNOCENTIVS IV. concessit,vt in Ecclesijs Fratrum Mino. sit libera sepultura, ita, quod nullus valeat impedimentum præstare, quominus possint omnes volentes,ibidem libere sepeliri;salua tamen iustitia Ecclesiarũ Parochialium,b.fo.22.& ffo.23.

Collector. Qualiter intelligantur prædicta libertas,& iustitia Ecclesiarum; declaratur infra a Sixto 4.in §.5.

2 *Pro famulib. Fra.* CLEMENS IV. concessit Fratribus Mino. vt eos,qui in suis immorantur obsequijs,posint (cum decesserint) in Cœmeterijs suarum Ecclesiarũ sepelire,B.fo.56.& ffo.140.conc.315.

3 *Pro omnibus sæcularibus.* Idem Clemens concessit,quod in Ecclesijs Fratrum Minorum sit omnibus libera sepultura,vt eorum deuotioni,& extremæ uoluntati illorum,qui se illic sepelire deliberauerint nullus obsistere valeat:nisi excommunicati,aut interdicti,vel publici vsurarij fuerint:salua tamẽ iustitia Ecclesiarum illarum,a quibus corpora defunctorum assumuntur,B.fo.58.& ffo.141.conc.336.

Collector. Aduerte infra quomodo Sixtus declarauit prædictam iustitiam Ecclesiarum in §.7.

4 *Prohibitio* Idem Clemens districte inhibuit, vt nulli Religiosi, vel sæculares præsumant,sine assensu,& voluntate Fratrum Minorum aliquorum defunctorũ corpora in suis Cœmeterijs sepelire. Nec etiam in Ecclesijs prædictorum Fratrũ (ipsis inuitis) audeant *Missa.* Missarum sollemnia, vel exequias pro animabus eorum,qui ad huiusmodi loca tumulandi deferuntur, celebrare, B.fo.58.Et ffo.141.conc.336.

5 *Indulgent.* MARTINVS IV. concessit omnibus sepeliendis in Ecclesijs,seu claustris,& Cœmeterijs Fratrũ Min. Indulgentiam 40.annorũ, b.ffo.290.cõc.664.

6 *Ex iure cõi Prohibitio.* BONIFACIVS VIII. vniuersis Religiosis, & sæcularibus Clericis, cuiuscumque status uel conditionis existant,in uirtute sanctæ obedientiæ, ac sub interminatione maledictionis æternæ,districtissime prohibuit,ne aliquos ad uouendum,iurandum,uel fide interposita,seu alias promittẽdum inducãt, vt apud eorum Ecclesias,sepulturam eligant,vel iam electam vlterius non immutent. Et si secus actum fuerit, electionẽ talem decreuit nullius penitus existere firmitatis. Statuit etiam,vt ij,qui sic elegerint, nec apud sic electas Ecclesias ullatenus sepeliri, nec alibi, (ne contra uotum, iuramentum, aut promissum huiusmodi a se factum,materiam habeãt ueniendi,) posint eligere sepulturam,sed cõtradictione quacumque cessante,sepeliantur omnino apud illas Ecclesias,apud quas sepeliendi de iure fuissent, si alias, sepultura non electa, forsitan decessissent. Statuit insuper,quod si ijdẽ Religiosi,uel Clerici, predictos in suis Ecclesijs,uel Cœmeterijs presumpserint sepelire, ad restitutionẽ, tam sepultorum corporum,si petantur,quam etiã omnium, quæ occasione sepulturæ illorum peruenerint quomodolibet ad eosdem, infra decẽnium integraliter faciendam,sint obligati: Quam nisi fecerint, Ecclesiæ ipsæ,apud quas sepulti fuerint,necnõ Cœmeteria earumdem, ex tunc eo ipso sint, & tandiu maneant Ecclesiastico supposita interdicto, donec ab eis facta fuerit restitutio plenaria omnium prædictorum. Habetur in c. Animarum periculis,de sepulturis,lib.6.

Idem

Idem Bonifacius statuit, quod Religiosi, nisi a proprijs monasterijs adeo for- 7
sitan sint remoti, quod ad ea, cum moriuntur, commode portari nõ possint, ne *Ex iure cõi*
queant sibi eligere sepulturam; cum velle, vel nolle non habeãt: sed sint apud *Prohibitio.*
sua monasteria tumulandi. Habetur in c. Religiosi, de sepulturis, lib. 6.

Idem Bonifacius, & Clemens V. statuerunt, vt Fratres Prædicatorũ, & Mi- 8
norum Ordinum, in Ecclesijs, vel locis suis, vbilibet constitutis, liberam, vt se- *Ex iure cõi*
quitur, habeant sepulturam, videlicet, quod omnes eam recipere valeant, qui
sepeliri elegerint in locis, & Ecclesijs memoratis. Habetur in Clementina Du
dum, de sepul. §. huiusmodi quoque.

BONIFACIUS IX. concessit Fratribus Ordinis Prædicatorum, vt possint 9
ad domos quorumcumque decedentium, qui apud prædictorum Fratrum Ec *De ingressu*
clesias, sepulturas elegerint, vel habere debuerint, cum cruce, thuribulo, & lu *Parochiar.*
minarijs aqua benedicta, & alijs cæremonijs consuetis, etiam per aliorum Pa-
rochias, personaliter accedere, & funera decedentium huiusmodi, qui tempo
re vitæ suæ libere elegerint, vel alias debuerint, vt præfertur, ad eorum Eccle-
sias portare, & inibi facere sepeliri, b. ffo. 118. conc. 525.

SIXTVS IV. declarauit suprascriptam concessionem Clementis IV. §. 3. [illegible] 10
quod Fratres Minor. habeant in Ecclesijs suis liberam sepulturam, sic debere *De ingressu*
intelligi, quod Fratres prædicti, nullius super hoc petita licentia, possint cum *Parochiar.*
cruce processionaliter ingredi Parochias, in quibus fuerint corpora defuncto
rum, ac corpora ipsa ad eorum Ecclesias sepelienda deferre, vbi hoc fieri con-
suetum foret, vel quando Presbyteri Parochiales requisiti, id facere recusaue
rint. Et voluit, quod nec prædicti Fratres, nec consanguinei defunctorum pos
sint cogi (etiam prætextu cuiusuis consuetudinis) ad deferendum prius huius
modi corpora ad Ecclesias Parochiales, aut alia loca, & inibi ante, vel post se-
pulturam, aliqua diuina officia pro eisdem defunctis celebrare, aut celebrari
facere, B. fo. 60. Et ffo. 143. conc. 346.

Circa hoc facta est quædam moderatio in Concilio Lateranensi: prout inf. *Collector.*
ponitur. §. 18.

Idem Sixtus declarauit, quod iustitia Parochialium Ecclesiarum, de qua in 11
litteris Clementis facta est mẽtio, supra. §. 3. idest Canonica Portio, tunc ha- *De iustitia*
beat locum dumtaxat respectu dictorum Fratrum Minorum, quando in eorũ *Ecclesiarũ*
Ecclesijs, seu Cœmeterijs corpora defunctorum sepeliuntur. Sed si non apud *Parochial.*
huiusmodi loca Fratrum, sed apud aliorum Ordinum Mendicantium profes- *Cã portio.*
sores, sepeliantur, decreuit, quod ex ijs, quæ ad Fratres Minores prædictos, a-
pud quos tunc corpora defunctorum non sepeliuntur, de bonis defunctorum
quomodolibet obuenerint, quouis particulari, vel uniuersali titulo directe, vel
per obliquum, nullam canonicam portionem dare teneantur, B. fo. 60. Et ffo.
143. conc. 364.

Idem Sixtus decreuit, quod illi, qui cum habitu Fratrum Minorum, aut So- 12
rorum Tertij Ordinis elegerint sepeliri, in Ecclesijs, vel Cœmeterijs prędicto *Habitus*
rum Fratrum, vel Sororum sepeliantur: etiam si alibi suam elegissent sepultu- *Fratrum.*
ram, nisi de licentia expressa, & assensu Fratrum Domus, seu Conuentus illius
loci, vbi tales decesserint, B. fo. 60. Et ffo. 144. conc. 350. *Collector.*

Vide infra qualiter Leo X. in Conc. Later. aliter statuit, §. 18.

Idem Sixtus fecit consimilem concessionem sicut immediate suprapositam 13 *Excomm.*
Fratribus Carmelitanis; & excommunicauit contradictores eiusdem conces-
sionis, B. fo. 99. Et ffo. 182. conc. 444.

Huiusmodi excommunicatio iam non ligat, propter Decre. Conc. Later. po *Collector.*
situm inf. §. 18.

Idem Sixtus statuit, quod nullus valeat dare prędictum habitum Fratrũ ad 14
sepe-

sepeliendum aliquam personam: nisi Guardianus domus loci, in quo talis de
Habitus. cere contigerit, aut alij Prælati Superiores, vel illi, cui ipsi duxerint commit
Fratrum. tendum duntaxat,& non alius quauis auctoritate, vel prælatione fungatur.
Et similiter statuit, quod præfati (quibus committit auctoritatem dandi prædictum habitum) teneantur declarare recipientibus, quod apud eorumdem Fratrũ Ecclesias debent, cum obierint, sepeliri, B.fo.65.Et ffo.119.conc.364.

Vt colligitur ex litteris prædicti Sixti, vbi supra, possunt præfati, quibus
Collector. committit auctoritate dandi prædictum habitum, dare illum, non solum ijs, qui moriuntur in locis, vbi morantur fratres, sed etiam alijs, qui intra illorũ Guardianias decesserint.

Idem Sixtus statuit, quod corpora volentium cum prædicto habitu sepeli-
15 *Habitus Fratrum.* ri, deferantur ad sepulturam sine alio pallio, vel tegumento superimposito. Non obstante quacumque ordinatione vel prohibitione Ordinariorum loco rum, etiam sub censuris facta, B.fo.65.& ffo.147.conce.364.in fi.

IVLIVS II.concessit Fratribus Mino. quod tempore interdicti ordina-
16 *Pro Fratr. tantum.* ria auctoritate appositi, possint corpora Fratrum decedẽtium eiusdem Ordi nis publice sepelire; prout late positũ est in dictione Interdictum 1. in §. 13. Vide etiam ibidem §.25.

Idem Iulius II.fecit aliam concessionem pro familiaribus Fratrum Mini-
17 morum, qui eligunt sepeliri in Ecclesijs prædictorum Fratrum; prout habetur
Pro famil. Fratrum. in dictione familiares, §.7.

LEO X. in Concilio Lateranensi statuit, quod Fratres quorumlibet or-
18 dinum non possint intrare Parochias cum cruce, ad leuãda corpora defuncto
Prohibitio ingressus Frat. in Parochias. rum, qui apud Ecclesias domorum eorumdem fratrum suã elegerint sepulturam, nisi prius præmonito,& requisito, ac recusante Parochiali presbytero. Et tunc sine illius, ac Ordinarij præiudicio, nisi eisdem fratribus super hoc antiqua consuetudo, quæ sit in viridi obseruãtia,& cum pacifica possessione, suffragetur, B.fff.26.conc.76.

Idem Leo vbi supra statuit, quod volentes sepeliri cum habitu fratrum, si
19 *Habitus Fratrum.* non sint personæ in Claustro eorumdem fratrũ degentes, sed in proprijs do mibus habitantes, possint in eorum vltima voluntate, seu testamentis sepultu ram sibi libere eligere, B.fffo.26.conce.77.

20 *Exhum.* Idem Leo concessit, quod Prælati Ordinis Mino. possint in suis Ecclesijs,& capellis exhumare corpora defunctorum,& ad alias sepulturas in eisdem Ec clesijs suis transferre, de consensu tamen illorum, quorum interest, O.fffo.58. concef.162.

Ex Priuilegijs Fratrum Prædicatorum.

21 *Pro germanis ordinis.* IOANNES XXIII. concessit fratribus Ordinis Prędicatorũ, de gratia spe ciali, quod confratres,& germani præfati ordinis, possint sepeliri tempore interdicti in Ecclesia, vel cœmeterio prædictorum fratrum: nisi fuerint excõ
Collector. municati publice, vel nominatim, b.fffo.95.conc.306.

Qualiter prędicta concessio sit intelligenda, dictum est in dictione Indulgentię quoad sæculares 4.in fine. Et in dictione Interdictum 3.post §.5.Vide ibid.& nota bene.

22 *Habitus. Sepultura.* LEO X.& Hadrianus VI.omnibus,& singulis Christi fidelibus, in Regnis Castellæ, Legionis,& Granatæ existentibus, qui deuotionis feruore du cti, in habitu Ordinis Sanctissimæ Trinitatis decesserint; aut eorum corpora, seu cadauera, dum ab hoc sæculo migrauerint, in Ecclesijs Monasteriorũ Or dinis prędicti sepeliri ordinauerint concesserunt omnes,& singulas indulgen tias,& peccatorum remissiones, fratribus prędicti Ordinis concessas, B.

De

De hoc habetur latius in dictione Communicatio Priuilegiorum.§.vltimo. *Collector.*

SERVITORES FRATRVM, ET SERVITRICES MON.

Distinctio materiæ infrascriptæ.

RΕspectu Seruitorum Fratrum, sunt nonnulla concessa, & statuta; quę posita sunt in dictione Familiares Fratrum. Quoad Seruitrices vero Monialium; qualiter scilicet possint ingredi Monasteria Monialium, quibus seruiunt; habetur in dictione Ingredi Monasteria Monialium §.19. Sed quoad illa, quæ concernunt eorum absolutiones, habetur in dictione Absolutio ordinaria, quoad Fratres.§.11. Nonnulla alia ad huiusmodi personas spectantia, ponuntur hic infra. *Collector.*

SIXTVS IV. statuit, quod Seruitrices Monialium Sanctæ Claræ, portent vestimenta honesta, iuxta dispositionem, & ordinationem Generalis Fratrum Minorum, o.ffo.67.conc.105. 1 *Habitus.*

Idem Sixtus concessit, quod illi, qui sunt in seruitio Fratrum Minorum, & Sororum Sanctæ Clarę, habeant Indulgentiam plenariam in morte, ac semel in vita, de reseruatis, o.ffo.66.conc.96. 2 *Indulgent.*

Idem Sixtus concessit, quod Seruitores Fratrum, & Seruitrices monialium Sanctæ Clarę, possint promereri omnes indulgentias Stationū Romę, & Porticunculæ, concessas Fratribus Mino. dicendo quinque Pater noster, & totidē Aue Maria, cum Gloria Patri, in Ecclesijs prædictorum Fratrum, & Monialium, o.ffo.67.conc.114. *Stationes.*

S I. M O N I A.

Distinctio materiæ Simoniæ.

CIrca Simoniam continentur aliqua in Priuilegijs Fratrum Minorū, prout sequuntur. Et primo, qualiter possint Fratres Minores absoluere a Simonia; habetur in dictione Absolutio, quoad sæculares 2. in §.5. Item quomodo prædicti Fratres possint vti casibus, eisdem concessis ab Episcopis simoniacis: habetur in dictione Absolutio, quoad sæculares 1. in §.6.¶ Secundo, qualiter Moniales, quę nesciunt discernere inter intentionem primariam, quæ caussat Simoniā; & secundam, non incurrant eam continetur in dictione Moniales, §.16.& 17.& vltimo. *Collector.*

VRBANVS V. & Gregor. XI. fecerunt Statutum, seu prohibitionem, modo subsequenti. Vniuersis, & singulis Abbatibus, Prioribus, Decanis, Præpositis, & Magistris, Abbatissis, & Priorissis, aliisq; Prælatis, quouis nomine nuncupentur, & eorum officialibus, quarumcumque Ecclesiarum, monasteriorum, Prioratuum, Domorum, & locorum, quorumlibet Ordinum, & Religionum, etiam Militarium, tam exemptorum, quam non exemptorum, quocumque nomine censeantur, etiam Capitulis, & Conuentibus, ac singularibus eorum personis tenore pręsentium, auctoritate Apostolica (quamuis sit eis a iure inhibitum) districtius inhibemus ne tam a maribus, quam a mulieribus, volentibus ingredi eorum Religionem, Ecclesias, Monasteria, Prioratus, Domus seu loca, in earumdem personarum receptione, aut ante, vel post illam; quęcumque prandia, seu pastus, siue cenas, pecunias, iocalia, aut res alias, etiam ad vsum Ecclesiasticum, seu quemuis pium vsum alium deputata, seu deputanda, directe, vel indirecte petere, vel exigere quoquomodo præsumāt, 1 *Prohibitio* *Nouitius.* *Recipere.*

sed

sed eas potius cum omnimoda pietate recipiant, ac in victu, & uestitu, sicut alias personas suarum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Domorum, & locorum, sincera charitate pertractent; illa dumtaxat, quæ personæ ipsæ ingredientes, pure, & spõte, & plena liberalitate, omnique pactione cessante dare, uel offerre Ecclesiis, Monasterijs, Prioratibus, Domibus, & locis huiusmodi voluerint, cum gratiarum actione licite recepturi: Non enim in eos, qui secus egerint, si singulares sint personæ, tam dantes, quam accipientes huiusmodi, excommunicationis; si Capitulum, uel Conuentus fuerit, suspensionis sententijs, eo ipso decernimus subiacere, a quibus, præterquam in mortis articulo, absolui, nequeant, absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, b. ffo. 125. conce. 536. Habetur in extrauag. Sane de Simonia.

Excommu. *Suspensio.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Voad §. 1. notandum, quod Siluest. titu. Excommunicatio 7. excommunic. 44. post Florent. asserit Martinum Papam huius Vrbani successorem, abstulisse, quoad Moniales, hanc sententiam excommunicationis latam per Vrbanum V. & Greg. XI. facit ad hoc Caietanus in Summula, titu. Excommunicatio, post cap. 81. de Constitutionibus similibus non receptis & specialiter saluat Moniales, habentes talem vsum recipiendi prandia, &c. huiusmodi eo. titu. cap. 73. facit Gerson in 3. par. summ. lect. 5. & 6. de vita spirituali, quia tales sententia videntur inualida iam per non vsum, & talia iura humana sunt abrogata in hoc sicut & alia multa in alijs materijs, per consuetudinem oppositam. Ideo illa, & similes Bulla, seu Extrauagantes, tamquam non visa, & non vsitata, seu iam non ualida, non debent quotari, nec adduci: & facit ad hoc quod habetur in Compendio, tit. Moniales, §. 31. concessum per Clem. VII. ibi videatur.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Habetur in Cathechesi Neapolitana fo. 284. Excommu. Papalis.

Ro hac materia Simonia non erit inutile, & Confessoribus, & alijs Regularibus, hac, qua infra ponam, notabilia considerare.

Et primo notandum, quod adest excommunicatio Papalis lata sententia, contra Simoniacos in ordine & beneficio, & contra mediatores, & procuratores: palam, vel occulte, & tam dantes quam recipientes, per Constitutionem Pij V. Cum primum, &c. vbi confirmat extrauag. Pauli II. Ipsi uero assecuti beneficia sunt etiam ipso iure illis priuati, & insuper inhabiles ad ea, et ad alia omnia obtinenda, non autem mediatores.

Secundo notandum, quod priuatio ipsius beneficij ipso facto est etiam in foro conscientia, absque alia sequta declaratione, seu condemnatione: & aduerte, appellatione beneficij etiam Prioratum, Guardianatum, et similia uenire, quouis nomine nuncupentur, qua sunt pralationes, et officia pastoralia apud Mendicantes: quoniam Monasteriorum, seu Conuentuum sunt electiones, confirmationes, seu prouisiones huiusmodi, quamuis inter beneficia Ecclesiastica communiter non computentur.

Cum priuat. & inhabilitat. Priuilsintelligitur etiã in foro conscientiæ. Quid ueniat appella. benefi.

Tertio notandum, quod si ante absolutionem celebretur Missa sacrificium, incurritur in irregularitatem, qua (sicut nulla ex alijs) nec Iubilæorũ quidem uigore potest aboleri et super tali contracta irregularitate difficillime Papa solet dispensare.

Quarto notandum, quod tenetur ad restitutionem fructuum, tamquam iniuste perceptorum, cum non fuerit ingressus per ostium in ouile ouium; et ideo furtum; ac sacrilegium tales redditus percipiendo, perpetrauit.

Inhabilitas ad benefic.

Quinto notandum, quod est inhabilis in futurum ad habenda beneficia, ut in eo, in quo deliquit, puniatur: et proinde etiam si talis clericus fuerit a censura absolutus,

atque

atque secum per irregularitatem fuerit dispensatum per Sedem Apostolicam; adhuc tamen incapax beneficij existit.

Et notandum bene, quod in Conc. Trid. sess. 24. cap. 18. §. Caueatq; : in illo casu Simonia ibi contenta, erat canon ferendae (dum dicitur Simoniae vitium incurrant, & absolui nequeant, nisi dimissis beneficijs, & ad alia in posterum inhabiles reddantur) hodie generaliter in Simonia quoad beneficia factus est Canon latae sententiae. Conc. Trid.

Sexto notanda sunt aliqua circa ea, quae statuit Vrbanus V. contra singulares personas aliquid ex pacto dãtes aut recipiẽtes pro ingressu Religionis, vt sup. in §. 1. habetur. In §. 1. Pœna contra dantes aliquid pro ingressu Religionis.

Et primo quod illa Const. comprehendit omnes sed in duabus tantum actionibus, videlicet dando, & in recipiendo.

Secundo nota, quod sicut in ceteris Simonijs ab Ecclesia punitis, regulariter requiritur pactio, ita & in hac; & ita ex pacto tacito scilicet, vel expresso tantummodo, dantes & accipientes sunt excommunicati, non autem si sine pacto, quantúmcumque intentio peruersa adesset. Hic loc⁹ est singularis.

Tertio scias hodie per contrarias Romanorum Pontificum Extrauagantes, non habere locum hanc Cõstitutionem in Monialibus, quoniam eis ratione dotium praecedente pacto omnia dantur: possent tamen & ipsa in hoc delinquere, si videlicet peruersa, & non permissa pacta praecederent: vt tenet Auctor Catechesis Neapolitanae, lib. 5. c. 12. §. 3. Auctor catechis.

Quarto aduerte regulariter (ipse supradictus auctor ait) debere in Simonia praecedere pactum: quia hodie in multis casibus etiam sine expresso pacto, sed solo nutu, aut subornatione praecedente, in eam incurritur, quo circa Pius V. in Extrauag. 68. Quanta; circa medium, sic ait.

Caueant autem Episcopi, & alij praedicti, Itemque omnes Electores, Praesentatores, & Patroni, tam Ecclesiastici, quam laici quicumque sint; ne verbo quidem, aut nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficijs & officijs successores, ab ipsis resignantibus, aut alijs eorum significatione, vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos vel etiam intentio qualiscumque intercedat. Ceterum praecipimus, & interdicimus, ne Episcopi, aut alij collatores de beneficijs, & officijs resignandis praedictis, aut admittentium cõsanguineis, affinibus, vel familiaribus etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, audeant prouidere. Quod si secus, ac etiam quidquid, praeter, vel contra formam, praedictorum, fuerit a quocumque temere attentatum: id totum ex nunc vires & effectum decernimus non habere. Qui vero contra fecerint, vt in eo quod deliquerint puniãtur, a beneficiorum, & officiorũ collatatione, necnon electione, praesentatione, confirmatione, & institutione, prout cuique competierit, tamdiu suspensi remaneant, donec remissionem a Romano Pontifice meruerint obtinere. Et qui talia beneficia, seu officia receperint eos praedictis pœnis volumus subiacere. Et nihilominus in eos, qui sic suspensi, conferre, eligere, praesentare, vel confirmare ausi fuerint excommunicationis, quoad personas: quo uero ad Capitula, & conuentus, a diuinis suspensionis sententias, ipso facto promulgamus; a quibus nullus absolui possit, nisi per Rom. Pont. excepto mortis articulo, &c. prohibitione, & litteris nostris praedictis nihilominus in ceteris omnibus perpetuo valituris, &c. Nutus & signa. Nota hanc excommunicationẽ.

Considera etiã hoc idem in Bul. contra confidentias, fortasse habetur Pius V. in tol. Nota.

Quantum vero ad subornationem sic statuit Pius V. in Extrauag. 131. directa ad Fratres Ordinum Minorum de obseruantia: quae incipit Pastoralis officij. Anno 1533.

Qui vero in electionibus omnibus, vel ante eas, per sex menses, pro se, vel pro alio subornauerint, in excommunicationis sententiam ipso facto incurrant, a qua nisi a Romano Pontifice, praeterquam in mortis articulo absolui nõ possint; ac voce actiua & passiua perpetuo careat. Subornatus, uel alius etiam pro quo subornatio fiet; qui subornantem nõ detulerit, in eamdem pœnam incurrere censeatur. Qui autem ad officium obtinendum quorumuis fauorem extra Religionem procurauerit, vltra praedictas pœnas per mensem carceri mancipetur, &c. Et haec sint dicta pro hac materia Simoniae. Subornatio excommu. in election. Contra nõ reuelantes subornat. Qui fauorẽ procurauer.

SO-

SORORES TERTII ORDINIS.

Distinctio materiæ infrascriptæ.

Collector. QVoad Sorores tertij Ordinis Sanctissimi Patris Francisci, sunt multa concessa, & statuta in Priuilegijs Fratrum Minorum. Istorum autem aliqua, quæ pertinent ad ingressum suorum Monasteriorum, habētur in dictione Ingredi Monasteria Monialiū, §.17.& 29.¶ Alia multa, quæ sunt eis communia cum Monialibus sanctæ Claræ, posita sunt in dictione Moniales. ¶ Reliqua vero, quæ pertinent ad eas particulariter, reperientur in dictione Tertiarij.

STATIONES.

Collector. Hodie stationum ordo est regulādus secūdum Missale nouum.

QVia Stationes pertinent proprie, vel reducūtur ad materiā Indulgentiarum: ideo omnia, quę super Stationes promerendas a Fratribus Minoribus, alijs personis, qui bus sunt communia eorum Priuilegia, concessa sunt: visum fuit ea ponere in dictione Indulgentiæ Statiōnum, quoad Fratres.

STATVTA ORDINIS.

1 Relaxatio censurarū & statutorū ordinis.

SIXTVS IV. statuit, & decreuit, quod Ministri, & Custodes, ac Guardiani, & Fratres Ordinis Mino. qui pro tempore fuerint: nulla Ecclesiastica censura, nulloque mortalis peccati vinculo ligari valeant, ex Statutis, & consuetudinibus, vel declarationibus dicti Ordinis (pręter Regulam) quomodolibet, & a quibuscumque editis, etiam confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, illis contrafaciendo, nisi tales essent casus, vel excessus, qui diuina lege, aut præcepto Romanæ Ecclesiæ, merito inducerent ad mortale. Ac etiam censuras, & pœnas, aliter latas, reuocauit, & annullauit; illasque ad vim comminationis pœnarum comminatoriarum, & inferendarum, seu ad corporales, & temporales pœnas, per Prælatos supradictos ferendas, & infligendas reduxit. Voluitque similiter, quod Ministri, Custodes; Guardiani, & alii prædicti Ordinis Prelati, possint ferre, & promulgare corporales, & temporales, seu alias pœnas, pro non obseruatione dictorum Statutorum, secundum qualitatem personarum, locorum, & temporum, ac alias, secundum quod videbitur saluti animarum Fratrum eorumdem in Domino expedire, ac etiam delinquentes ab illis absoluere, B.fo.22.& ffo.106.conc.229.

Collector. Circa suprascriptā ordinationem Sixti est aduertendum, & notandum primo, quod illud, quod ait de Declarationibus, intelligitur de factis per Fratres, & per Papam approbatis, non autē de declarationibus Regulę a Summis Pōtificibus factis, pręsertim Nicolao III.& Clemente V. quę existunt in corpore iuris: licet aliqui, & male aliter senserint.¶ Notandum etiam, quod non obstante pręfata ordinatione, seu concessione, tenentur Fratres Minores ad Statuta, quę postea auctoritate Apostolica facta reperiuntur, ac de cetero fient; quia Pontifices pręcedentes, nequeunt ligare manus succedentium. Præsertim vero tenentur ad Statuta generalia, virtute sequentis præcepti Leonis X. facta. Et sicut dictum est de pręfata ordinatione Sixti, similiter dicendum est de duabus Concessionibus Eugenij IV. quæ habentur, o.fffo.61.& ffo.64.

con-

concess.76. Et B.fo.28.& ffo.112.concc. 242. Quæ etiam, quia particulares ac temporales fuerunt, non ponuntur hic: licet per inaduertentiam in prima editione Compendij positæ sint.

¶ LEO X. statuit, quod Capitulum generalissimum celebratum Romæ (quando scilicet, facta est Vnio Fratrum Minorum Obser. & omnium aliorũ reformatorum eiusdem Ordinis) teneretur deputare nonnullos Fratres ex diuersis Regionibus, seu Nationibus assumptos, ex probatioribus, & doctioribus, ac magis expertis Fratribus, qui omnia, & singula (quæ pro manutenentia reformationis, & vera Regulæ obseruãtia accommoda iudicarent) in vnũ recolligerent, ac postea per totum Capitulum generale, aut maiorem partem eiusdem approbarentur: & tandem Apostolicæ cõfirmationis patrocinio munirentur, B.fffo.30.concess.107. 2 *De Statu. Ordinis faciendis.*

¶ Idem Leo statuit, quod Moniales Sanctæ Claræ, & aliæ quæcumque, sub obedientia, & regimine Fratrum Minorũ obser. existentes, teneãtur seruare Statuta, seu Constitutiones, respectu illarum, facta in Capitulis generalibus, aut Prouincialibus factis, & faciendis; prout late positum est, in dictione moniales, §.23. 3 *Pro Monialibus Sanctæ Claræ.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

VOAD §.1. notandum quod est dubium, an per præfatum Priuilegium Six IV. de quo ibi agitur reuocentur obligationes, quoad pœnas: & quoad culpas, indicta per Statuta, & per Declarationes etiã Papales, vltra seu præter Regulam nostram, nobis Fratribus Mino. specialiter: An solum reuocentur obligationes, quoad culpas, seu pœnas, indicta per statuta, aut Declarationes, aut Cõsuetudines aliorũ quorumcumq; intra Ordinem nostrum, seu a Fratribus, seu a Capitulis nostris, vltra, seu præter Regulam editas, seu factas, quoad nos Fratres Mino. specialiter: & in hoc est duplex opinio. Nam Collector cum alijs tenet, quod per dictum Priuilegium solum reuocantur obligationes ad culpas, & ad pœnas quascumq;, indicta nobis per Statuta, aut Declarationes, vltra, seu præter Regulam, editas solum intra Ordinem nostrum, seu a quibuscumque Fratribus, seu Capitulis nostri Ordinis. non autem per Statuta aut Declarationes editas a Papa, vel Ecclesia. Sicque secundum hanc opinionem, præcepta, & pœnæ, siqua sunt in declarationibus Nic.III. Clem.V. Ioan.XXII. vltra seu præter obligatoria Regula nostra, bene nos obligant & sunt in suo vigore, nec reuocantur per Priuilegiũ præfatum: quia de istis, nec loquitur, nec intelligitur præfatum Priuilegium: & ratio huius opinionis est, quia semper dicitur in eodem Priuilegio quod per id reuocat Papa obligationes præfatas Statutorum, & Declarationum omnium, & a quibuscumque dicti Ordinis nostri: nota illam limitationem, dicti Ordinis, idest intra Ordinem, seu a Fratribus, seu a Capitulis quibuscumque nostri Ordinis: ergo non extenditur ad Statuta, & Declarationes Papæ, vel Ecclesiæ.

Secunda opinio est cuiusdam Patris satis docti, quæ mihi magis placet, quod, scilicet, non solum reuocantur obligationes nobis specialiter indicta per Statuta, & declarationes, vltra, seu præter Regulam editas intra Ordinem, seu a Fratribus, seu Capitulis nostri Ordinis: sed etiam a Papa, vel Ecclesia, vel a quibuscumque alijs: & ratio huius opinionis est, quia in relatione præfati Priuilegij hoc petebatur, vbi dicitur, quod quia nonnulli Rom. Pontifices prædecessores nostri, ac alij etiam Generales, & Fratres ipsius Ordinis, deuotionis feruore accensi, vltra dictam Regulam, nonnulla Statuta, & Ordinationes fecerunt, &c. & infra ibidem in Concessione Papæ habetur (non obstan. Statutis Ordinationibus, & Declarationibus præmissis, quibus, quoad hoc expresse derogamus, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, &c.) ergo

KK *ex his*

ex his videtur, quod Papa de omnibus supradicti s intelligebat, & se conformabat intentioni petentis hoc Priuilegium, ut littera ipsius Priuilegij aperte sonat, ergo. Et ad illud, quod limitate dicitur (dicti Ordinis) dico, quod intelligitur non vt prima opinio Collectoris glossat, idest intra dictum Ordinem: sed sic, scilicet dicti Ordinis, idest, pro ipso Ordine Fratrum Minorum tantum specialiter editis Statutis, seu Declarationibus, &c. quia tales tantum reuocantur. Non autem reuocantur obligationes ad culpam seu pœnam indicta per Statuta, seu Declarationes Papales, seu Ecclesiasticas; editas generaliter pro omnibus Christianis, seu pro omnibus Religiosis: quales sunt multa prohibitiones, & censura inflicta a iure, seu per extrauagantes generaliter, quoad omnes Christianos, seu quoad omnes Religiosos tantum, quia ista non reuocantur per praedictum Priuilegium Sixti, ut patet; quia alioqui esset absurdum sic intelligere, ut dictum est supra, in his Annotationibus, titu. Ingredi, super §. 15. quod etiam clarius innuitur in eodem Priuilegio Six. IV. vbi expresse dicitur. Nisi tales essent casus, vel excessus, qui Diuina lege, aut praecepto Romana Ecclesia merito inducerent ad mortale, hac ibi. Ex quo patet quod solum reuocantur Statuta, seu Declarationes, edita a quibuscumque, etiam a Papa, uel Ecclesia specialiter pro nobis Fratribus Minoribus, inquantum nos obligant ad culpam, seu ad pœnas aliquas, vltra id, quod in nostra Regula continetur: Non autem Statuta, aut Declarationes generaliter edita a Papa, vel Ecclesia pro omnibus Christianis, seu pro omnibus Religiosis, quamuis ibi de nobis Fratribus Minoribus specialiter fiat mentio; aut ibi, quoad nos tantum, aliquid statuatur specialiter, quia tale quid non reuocatur per praedictum Priuilegium, ex quo tale Statutum non est specialiter pro nobis editum, sed generaliter pro omnibus religiosis aut Christianis, vt dictum est. Quamuis aliquis dixerit, quod etiam Statuta, & Declarationes Papa, generaliter edita, quoad omnes Religiosos, & Christianos, reuocantur quoad nos Fratres Mino. nec obligamur per ea ad culpam, seu ad censuras aliquas, sed, vt probatum est, non est ita, sed ut nos iam sape diximus.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

In §. 11

OTA, quod Statuta confirmata a Sede Apostolica intelliguntur iuxta Confirmationem iam factam a Greg. XIII. in Const. 35. Ex benigna, Et a Six. V. anno 1587. omnium Priuilegiorum Fratrum Minorum de Obseruantia. Vbi dicitur Dummodo sint licita, honesta, in usu, & sacris Canonibus, & Decretis Sacri Conc. Trid. non contradicant.

Et Concil. Trid sess. 25. tit. de Regular. cap. 22. determinat, quod Regulares sub arctiori regula vel Statutis uiuentes, ab ipsis non intendit remouere.

An autem Statuentes possint recedere a Statuto confirmato per sedem Apostolicam, ut de supra in uerbo Priuilegia, in nostra Annotatione, in fine.

Et de intelligentia supradicta Clausula Dummodo sint in usu, &c. Vide ibidem, & sup. fol. 35. & 56.

STIGMATA.

1

REGORIVS IX. edidit quamdam Bullam ad perpetuam rei memoriam, in commendationem, & laudem Sacrorum Stigmatum Seraphici Patris Francisci, ubi acriter increpat quemdam Episcopum dubitantem de huiusmodi Stigmatibus, B. fo. 11. Et fio. 96. concessione 209.

2 ¶ Idem Gregorius districte precepit Prioribus, & Prouincialibus Ordinis Fratrũ Praedicatorũ, quatenus inquirerent, an quidã Frater predicti Ordinis praedi-

prædicasset contra Stigmata Beati Francisci, ac contra Fratres Minores, prout ibi fuerat denuntiatum: quod si ita fecisse inuenirent, suspenderēt illum ab officio prædicationis, & mitterent ad præsētiam eiusmodi Summi Pontificis: vt iuxta sua demerita, reciperet, b.fo.21. Et ffo.23. conce.6.

¶ ALEXANDER IV. edidit quamdam sollemnissimam Bullam ad perpetuam rei memoriam, in exaltationem, & laudem Stigmatum B. Patris Francisci, proferens multa testimonia fidelium personarum, qui viderunt, & palpauerunt huiusmodi sacra Stigmata, & insuper addens proprium testimonium B.fo.12. Et ffo.96. conce.207. 3

¶ Idem Alexander commendauit, & eximijs laudibus exaltauit mōtem Aluerniæ; vbi præfata Stigmata fuerunt diuinitus impressa Beato Francisco; ac in virtute sanctæ Obedientiæ mandauit Prælatis Fratrum Minorum, ne Conuentum illic ædificatum derelinquerent, vel destrui permitterent; sed quod ibi aliquos Fratres statuant, qui debitū domino reddant famulatum, b.fo.22. Et ffo.24. concess.10. 4 *De monte Aluernia.*

¶ Idem Alexander scripsit vniuersis Christi fidelibus litteras patentes in commendationem Stigmatum prædictorum, vbi posuit sequētia verba. Grande, ac singulare miraculum, quo B. Franciscum, ipse sanctorum splendor, & gloria dominus Iesus Christus mirabiliter decorauit, vobis fe.re. Gregorius Papa IX. prædecessor noster, clara sua insinuatione litterarum expressit, videlicet, quod idem Sanctus cum adhuc spatium præsentis vitæ percurreret; & postquam illud feliciter consummauit, in manibus, latere, ac pedibus, specie Stigmatum diuinitus extitit insignitus. Cum igitur tā insigne diuini amoris signum, quod vtique ante obitum eius patuit, & nobis etiam tunc notum fuit, cum eodem prædecessore in minori adhuc officio cōstituto, ab omnibus Christicolis credi firmiter cupiamus: deuotionem vestram rogamus, & hortamur in Domino Iesu Christo, in remissionem vobis peccaminum iniungendo, quatenus ab assertione contrarij (quæ non nisi ex cordis malignitate procederet) aurem, & mentem penitus auertatis, reddentes vobis eumdem Sanctū digna veneratione propitium apud Deū; vt adiuti precibus eius, & meritis, felicitatis æternæ possitis participium obtinere, b. fo. 26. Et ffo. 29. concessione 23. 5 *Testimonium Stigmatū S. P. Francisci.*

¶ Idem Alexander promulgauit sentētiam excommunicationis, a qua nullus posset absolui, nisi personaliter adiret Sedem Apostolicam, contra eos, qui in Regnis Castellæ, & Legionis de imagine Beati Frācisci Stigmata sacra abolcuerint, seu abolere fecerint: & qui prædicauerint prædictum Sanctum præfata Stigmata nullatenus habuisse; cuiuscumque Ordinis, vel conditionis existant. Et decreuit insuper, qđ si forte tales fuerint Doctores, seu Lectores in Theologia, seu in quacumque alia facultate, aut potestatem audiendi confessiones habentes, incurrant priuationem prædictorum Officiorum. Et insuper præcepit Ecclesiarum Prælatis prædictorum Regnorū, quatenus huiusmodi litteras notificent Christi fidelibus, & prædicta omnia faciant firmiter obseruari: contradictores per censuram Ecclesiasticam (appellatione postposita) compescendo, b.fo.26. Et ffo.27. conce.18. 6 *Excōicatio* *Pæna cōtra aduersantes Stigmatibus S. Patris Francisci.*

¶ Idem Alexander excommunicauit detractores, contēptores, & irrisores sacrorum Stigmatum B. Francisci, maiori excommunicatione, a qua absolui nequeant, nisi per Sedem Apostolicam, B.fffo.109. conce.460. 7 *Excōicatio*

¶ NICOLAVS III. approbauit, & confirmauit quamdam Bullam Greg. IX. in fauorem Stigmatum B. Francisci editam, illamque suis litteris inseruit, quæ est quasi de verbo ad verbum, sicut suprapofita Alexandri IV. §.5. Habetur autem, B.fo.11. Et ffo.95. concess.205. 8

De S. Catharina de Senis.

¶ SIXTVS IV. informatus, quod nonnulli Religiosi quasdã sanctas, & maxime sanctam Catharinam de Senis, in diuersis partibus, sine consensu, & approbatione Sedis Apostolicæ, ac vt crediur, sine rei veritate, cum Stigmatibus Christi, ad instar Beati Francisci dipingebant, ac quod in publicis prædicationibus asserebant, prædictam sanctam Catharinã recepisse a Christo Stigmata, verius, quam S. Franciscus; attendens hoc esse in præiudicium veritatis, & honoris prædictæ Sedis Apostolicæ: fecit prouisionem infrascriptam, dicens sic. Nos igitur de præmissis plenariam habentes notitiam, & quod si dicta Sãcta Catharina Stigmata huiusmodi habuisset, felicis recordationis Pius Papa II. prædecessor noster, qui eamdem Sãctum catalogo Sanctorum adscripsit, & suarum virtutum prerogatiuas in sua Canonizatione luculentissime declarauit, specialem de hoc singulari Priuilegio fecisset memoriam huiusmodi supplicationibus inclinati, vniuersis, & singulis quorumcumq; Ordinum professoribus, & alijs personis vtriusque sexus, cuiuscumq; dignitatis, status, gradus, & conditionis fuerint, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, in uirtute obedientiæ, & sub excommunicationis pœna (quam contra facientes ipso facto incurrant; & a qua per alium, quam Romanum Pontificem, nisi in mortis articulo dumtaxat absolui non possint) districtius inhibemus prædicatoribus, vt a prædicationibus, & assertionibus huiusmodi deinceps desistant, ac præmissis, & alijs quibuscumque, ut picturas cum huiusmodi Stigmatibus auferant, & auferri ubilibet faciant, atque procurent, infra spatiũ unius anni a publicatione præsentium; nec liceat alicui eamdem sanctam Catharinã depingi facere cũ ipsis Stigmatibus, donec eadem Sedes Apostolica hoc approbauerit, & per speciale Priuilegium, sanctam ipsam cum ipsis Stigmatibus depingi concesserit, b. fo. 53. Et ffo. 50. concess. 54.

Nota. *Sicut nec ĩ Martyrologio Roma. nec in legẽda sua quibus P. Dominicani utũtur fit aliqua de illis mẽtio* *Excõcatio* *Prohibitio.*

10 ¶ Idem Sixtus, quia post litteras immediate suprapositas fuit informatus, quod nonnulli proprijs inhærentes affectibus, mandatis prædictis nõ obediebant: præhabitis consilio, & assensu, & matura deliberatione cum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, statuit, & ordinauit, quod nullius Sancti, aut Sãctæ Beati, aut Beatæ figura aliqua cum dictis Stigmatibus depingi possit quouis modo, quo æstimari posit, uel credi, illum, uel illam huiusmodi Stigmata habuisse: excepta imagine B. Francisci, quem multipliciter constat Stigmata a Christo recepisse. Ac etiam prohibuit, ne aliquis in prædicationibus ad populum, vel alias, scriptura, aut verbo, asserere, aut affirmare præsumat aliquem Sanctum, vel Sanctam, Beatum, aut Beatam Stigmata huiusmodi habuisse. Et super ijs imponit grauissimas cẽsuras, & pœnas, quas incurrant diuersimode, facientes contra præmissa. Super quibus etiam dat Conseruatores omnes Ecclesiarum prælatos; & alios in Ecclesiastica dignitate constitutos, B. ffo. 217. concessione 520.

Prohibitio in fauorem S. Frãcisci. *Censura.*

11 ¶ Idem Sixtus, quia post omnia supradicta, per quasdam suas litteras, suspenderat ad tempus censuras, & pœnas, per eum impositas contra depingentes sanctam Catharinam de Senis cum Stigmatibus: declarauit, dictam suspẽsionem de cetero valere: & decreuit, quod litteræ prædictæ super Stigmatibus editæ, ob suspensionem præfatam, nullatenus reuocatæ cẽseri debeant: sed in suo robore, ac vigore permanere, ac si huiusmodi suspensio non emanasset. Ac insuper mandauit de nouo, sub censuris in prædicta Bulla cõtentis; ne præfata imago Beatæ Catharinæ de Senis amplius cum Stigmatibus depingatur; & quod imagines sic depictę aboleantur; nõ obstantibus quibuscumque, B. fo. 40. Et ffo. 124. concess. 271.

De S. Catharina de Senis. *Censura.* *Fuit facta ann. 1472 anno x. sui Põtificat^o.*

CA-

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Ex Notationibus Illustriss. & Eruditissimi Cardinalis Baronij in Martyrologiū Rom. *Additio.*

EM adeo admirabilem ac tantopere testatam Bened. Papa XI. anniuersaria sollemnitate Duplici officio ecclesiastico voluit celebrari: quam ne scio quomodo lapsam, in Martyrologio Romano hac die (s. 17. Septēb.) poni Sanctissimus D.N. Sixtus Papa V. tanti Patris alumnus mandauit, sub his verbis commemoratio impressionis sacrorum Stigmatum, quibus S. Franciscus, Ordinis Minorum Institutor, in eis manibus, pedibus, & latere, mira Dei gratia, in monte Aluernia in Etruria, impressus est. Vide ibi ipsum Baronium de hoc.

ADVERTENDVM est etiam circa stigmata S. Catherinæ de Senis, litteras Sixti IIII. non fuisse vsu receptas, & Sanctiss. D. Clem. VIII. emanasse decretum quod nihil minueretur, quo ad imagines dictæ Sanctæ, & quoad eius stigmata.

STVDENTES FRATRES.

CLEMENS IV. in Mari Magno statuit, quod Fratres Ordinis Minorum, quos Prælati eiusdem Ordinis, secundum Constitutiones ipsius Ordinis in conuentibus deputauerint in Lectores, sine cuiuscumq; alterius licentia, libere in domibus prædicti Ordinis legere, ac docere valeāt in theologica facultate: illis locis exceptis, in quibus uiget studium generale; ac etiam quibus in facultate ipsa docturus sollemniter incipere consueuit, B. ffo. 139. conc. 310. 1

¶ EVGENIVS IV. concessit auctoritatem Ministro Generali Fratrum Min. reducendi Fratres studentes, cuiuscumq; gradus, & cōditionis existant, ad suam, & aliorum Prælatorum dicti Ordinis Regularem obedientiam, & communem viuendi modum, iuxta formam Regulæ, & Professionis, Statutorumq; eiusdem Ordinis. Non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus. Et insuper voluit, quod præfatus Generalis Minister, & alij per eū deputandi, habeant facultatem, & potestatem plenariam, omnes, & singulos supradictos Frat. obedire recusantes, & contradictores quoscumq;; per censuras Ecclesiast. & alia iuris remedia (appellatione postposita) compescendi; inuocato ēt ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, b. fffo. 84. conc. 246. 2 *Generalis Minister. De reductione Fratrum studentium. Appellatio*

Idem Eugenius fecit aliam Concessionem, quæ non modicū deseruit huic materiæ studentium Fratrum, etiam Conuentualium: quæ posita est in dictione Eleemosyna, §. 5. 3

¶ PIVS II. præcepit Generalibus quattuor Ordinum Mendicantium, quatenus omnes, & singulos suorum Ordinum professores, qui, spiritu rebellionis assumpto, Prælatis suis obtemperare, eorumque salutares correctiones, & disciplinam effugere, aut despicere præsumpserint, & ut impune hoc efficiant, Rectorum, seu Gubernatorum, & Conseruatorum studiorum præsidia, & patrocinia implorauerint, prætendentes se exemptos ab ipsorum Ordinū iurisdictione, & potestate, ac correctione; cuiuscumq; gradus, vel cōditionis existant, nisi (Canonica monitione præmissa) ab huiusmodi resipuerint, & debitam a prædictis Generalibus, pro commissis, pœnitentiam humiliter susceperint, ac mandatis eorūdem Generalium efficaciter obtemperare studuerint, auctoritate Apostolica denuntient: & ab alijs, vbi, & quando, & quoties expedierit, denūtiari faciant, prædictos Fratres excommunicatos esse, & ab omnibus Magisterij, Bachalariatus, Lectoratus, Biblijstatus officijs, alijsq; dignitatibus, & honoribus dictorum Ordinum exutos fore; & insuper, si eo- 4 *Pro omnib. Generalib. Mendicantium.* *Excōicatio Grad⁹ Scholastici. Correctio.*

runi contumacia, proteruitas, vel rebellio id exegerit, carceribus ad pœnitentiam peragendam intrudi facia nt, donec ad cor reuersi, salutaribus monitis, & mãdatis se subiecerint; & a prædicta excõmunicationis sentẽtia absolutionis beneficium meruerint obtinere, b. ffo 86. concess. 249.

5 *De correctione studentium.* ¶INNOCENTIVS VIII. fecit quãdam Concessionem notabilem, circa modũ, quo Prælati Obseruantes possunt corrigere Fratres studentes in quibuslibet vniuersitatibus Hispaniæ. Vide in dictione Correctio Fratrũ. §. 4.

6 *De habitatione extra conuentus.* ¶IVLIVS II. statuit, & ordinauit, quod Fratres Ordinis Prædicatorum, aut Minimorum non possint commorari extra domos suorum Ordinũ, caussa, vel respectu studij, siue in Salmantina, siue in alijs ciuitatibus, & locis, quibus litteraria studia vigeant, prçter, & absque licentia Prouincialium, Priorum, seu Ministrorum vel eorum Vicariorum respectiue: ac illa durante dumtaxat, etiam de licentia Sedis Apostolicæ, aut prætextu quarumcumque facultatum, ac indultorũ, & litterarum Apostolicarum Salmantineñ. & alijs vniuersitatibus prædictis, pro tempore concessorum. Et super hoc ponit pœnas, & censuras, ac dat Conseruatores, B. ffo. 209. concessione 512. Et ffo. 70. concessione 217.

ANNOTATIO CORDVBÆ.

QVOAD. §. 6. vbi ponitur Concessio Iulij II. notandum, quod similiter concessit Leo X. ffo. 50. de quib. etiam videatur in Compendio, tit. Apostata, tit. Correctio secundum subiectam materiam.

SVCCEDERE.

Collector. CIRCA successionem hæreditatum, sunt multa, & varia concessa, & statuta per multos Summos Pontifices; quæ posita sunt in dictione Hæredes, & Hæreditas.

SVPERFLVITATES.

Collector QVALITER superflua, quæ in Conuentibus Fratrum Minorum Obsereperta fuerint, possint, & debeant tolli per Generalẽ dicti Ordinis; habetur in dictione Generalis Ordinis §. 3. & 5. Et in dictione Ornamenta. §. 1.

SVSPENSIONES.

Distinctio materia suspensionis.

Collector. N Priuilegijs Fratrum Min. & aliorũ Mendicantiũ reperiũtur nonnulla pertinentia ad hanc dictionẽ Suspẽsio. Et primo ea, quæ concernunt absolutionẽ, seu dispensationem a suspẽsionibus ĩcursis per Fratres habẽtur in dictione Absolutio ordinaria quoad Fratres. §. 4. & 7. & 10. Secundo de illis, quç tãgunt Suspẽsionem Priuilegiorum, & Indulgentiarum, dictũ est in dictione Priuilegia in multis, §. vbi in margine posita est hæc dictio Suspẽsio.

SYNDICVS.

Collector. SCIENDVM, quod omnia, quæ in Priuilegijs Fratrum Mino. continentur respectu Syndicorum, a Sede Apostolica deputatorum pro huiusmodi Fratribus, sunt superius posita in dictione Procuratores Fratrum; quia tali nomine frequentius reperiuntur nominati.

TER-

TERTIARIJ FRATRES, ET SORORES.

Distinctio materiæ infrascriptæ.

EA, QVÆ in Priuilegijs Fratrum Minorũ continentur, respectu Tertiariorum, sunt in multiplici differentia. Quædam.n.attinent ad ipsorum Regulam,& Professionẽ absolute. Et hęc habẽtur infra.§.2.& 6.& 7.& 12.& 13.& 18. ¶Alia pertinent in speciali ad subiectionem,& obedientiam, quam ijdẽ Tertiarij habere debent. Et ista ponuntur,§.3.& 4.& 5.& 8.& 16.& 17. ¶Nonnulla concernunt eorumdem Tertiariorum exemptionem,& alia Priuilegia. Et hæc continentur,§.1.& 4.& 9.& 11.& 12.& 14.& 19.& 20.& 21.& 22.ac 23. ¶Reliqua vero respiciunt absolutionem,& administrationem Sacramentorum. Hæc autem consistunt, in §.8.& 15. vltra ea, quæ posita sunt in dictionibus Absolutio ordinaria,& Absolutio extraordinaria quo ad Fratres. Nam, ratione communicationis Priuilegiorum, possunt gaudere omnibus concessis Fratribus, quorum sunt Tertiarij. *Collector.*

1 GREGORIVS IX. concessit, quod Tertiarij B. Francisci nequeant compelli ad aliquod iuramentum, nisi pacis, ac fidei, & calumniæ, aut testimonij. Et statuit, quod non grauentur amplius impositione onerum, quã sui conciues, b.fo.19.

Tertiarij, de quibus in hac concessione fit mentio, sunt illi, qui in proprijs domibus viuunt,& non fecerunt tria vota essentialia Religionis. *Collector.*

2 ¶ NICOLAVS IV. approbauit,& confirmauit Regulam Fratrum,& Sororum Tertij Ordinis Beati Francisci, inserendo totam Regulam huiusmodi in suis litteris, B.fo.49. Et ffo.132.concess.198.

Præfata Regula, cum multis alijs Regulis Fratrum,& Monialium, sub obedientia Prælatorum Ord. Mino. degentium, in calce huius Cõpendij ponitur. *Collector.*

3 ¶ Idem Nicolaus statuit, vel potius consuluit, quod prædicti Tertiarij procurent assumere Visitatores,& Reformatores de Ordine Fratrum Minorum, B.fo.33. Et ffo.116.concess.254. *Visitatores*

4 ¶ Idem Nicolaus, præfatis Tertiarijs (qui iuxta suum consiliũ elegerint Visitatores de Ordine Fratrum Mino.) dedit suam benedictionem,& concessit, quod gaudeant Priuilegijs eidem Ordini Pœnitentiũ, seu Tertiariorũ a Sede Apostolica concessis,& in posterum concedendis. Et insuper voluit, quod huiusmodi Tertiarij (qui secuti fuerint suum consilium, accipiendo Visitatorẽ de Ordine Mi.) habeant,& debeant habere Ministros de seipsis, iuxta formã in prædicta Regula comprehensam. B.fo.33. Et ffo.116.concess.255. *Cõmunicatio priuilegiorum.*

5 ¶ MARTINVS V. circa subiectionem præfatorum Tertiariorum, sub obedientia Generalis,& Prouincialium Ministrorum Ordinis Fratrum Min. edidit quamdam Bullam, committens hoc negotium cuidam Cardinali. Sed quia nõ constat quid super hoc idem Cardinalis fecerit prædicta Bulla in nullo videtur deseruire. Habetur tamen, B.fo.32. Et ffo.115.conc.253.

6 ¶ EVGENIVS IV. concessit, quod Sorores Tertij Ordinis solummodo teneantur ad illa ieiunia, ad quæ Fratres Ordinis Mino. Regulam Obseruantes obligati sunt. Et quod eosdem modos seruent in cibis quadragesimali tempore, exceptis debilibus,& infirmis, b.fo.46. Et ffo.42.conce.47. *Ieiunium.*

7 ¶ SIXTVS IV. statuit, ac decreuit, quod uotum Obedientiæ, Paupertatis,& Castitatis emissum a Tertiarijs B. Francisci, habeat vim,& valitudinem voti sollemnis, ac omnẽ inducat effectum, quem inducit votũ sollemne, factũ *Votum.*

cuicumq; de Religionibus a Sede Apostolica approbatis. Ac districte præcipiendo mandauit omnibus, & singulis cuiuscũq; gradus, dignitatis, ordinis, aut conditionis fuerint, sub quorum cura, vel iurisdictione prædicti Tertiarij Fratres, vel Sorores tunc degebant, aut in futurum degere contingeret: ne Fratres, vel Sorores prænominatos, præfatum votum, modo prædicto emittentes, Matrimonium contrahere, vel ante contractum consumare, aut Religionem ipsam dimittere, & ad sæcularem vitam redire permittant. Decreuitque irritum quidquid in contrarium factum fuerit. Ac ipsos Fratres, vel Sorores

Excõicatio id facientes, excommunicationis sententia innodatos fore, B. fo. 33. Et ffo. 117. concessione 156.

8 *De subiectione Prælatis Ordinis Mino. Correctio. De receptione ad Ordinẽ Tertiariorum.* ¶ Idem Sixtus statuit, quod Generales, & Prouinciales Ministri Ordinis Minorum, & eorum Vicarij, tam Conuentuales, quam Obseruantes habeant sub sua iurisdictione omnes Fratres, & Sorores Tertij Ordinis Beati Francisci, ubilibet, infra Prouincias eis commissas, consistentes; ac eos charitatiue visitent, & eosdem, iuxta Regularia instituta dicti Ordinis, instruant, & reforment: necnon & corrigant, etiam per ablationem habitus dicti Tertij Ordinis, si id qualitas excessus exegerit. ¶ Et similiter statuit, quod prædicti Præfati Ordinis Mino. possint recipere volentes aggregari huiusmodi Tertio Ordini. Ac etiam, quod possint eisdem Tertiarijs deputare Visitatorem, seu Confessorem prædicti Ordinis Mino. de Obser. vel Conuẽtualium, prout eis plus placuerit; qui eisdem Tertiarijs omnia Ecclesiastica Sacraméta ministrare debeat, B. fo. 8. Et ffo. 92. conce. 201.

9 *Communicatio priuilegiorum.* ¶ Idem Sixtus in Bulla aurea concessit, vt Tertiarij vtriusq; sexus Ordinum Prædicatorum, & Minorum, gaudeant eisdem Priuilegijs, & immunitatibus, gratijs, fauoribus, & concessionibus, ac indultis spiritualibus, & temporalibus, concessis, & in posterum concedendis Ordinibus prædictorum Fratrum Prædicatorum, & Minorum, & illorum professoribus, ac Domibus, & locis, & procuratoribus, & oblatis, seu alijs quomodolibet; quatenus statui, & conditioni prædictorum Tertiariorum conuenire possunt, B. fo. 66. Et ffo. 148. concess. 362.

10 ¶ Idem Sixtus statuit, quod Fratres, Prędicatores, & Minores recipientes, seu admittentes ad Priuilegia, & immunitates suorum Ordinum, quoscũque laicos vtriusque sexus; prætextu Tertij Ordinis, seu alterius modi viuendi, nisi gestauerint habitum dicti Tertij Ordinis, & professionem emiserint solitam, & in congregatione viuant, & in communi, sint excommunicati: non obstantibus quibuscumque.

Excõicatio

Collector. Habetur in Bulla præfati Sixti, quæ incipit: Detestanda nonnullorum ambitio, prout allegatur in quadam tabula Priuilegiorum, per quemdam Cõmissarium Romanum, compilata. Non tamen habetur in libris Priuilegiorum impressis.

11 ¶ INNOCENTIVS VIII. extendit gratias, & indulta concessa Fratribus, & Sororibus Tertij Ordinis in communi viuentibus, etiam illis qui viuunt in particulari, o. fo. 64. Et ffo. 69. conce. 146. Et ffo. 100. conce. 375.

Collector. Huiusmodi concessio debet intelligi solum de gratijs spiritualibus, seu in foro conscientiæ: præsertim, quia cum sit facta Oraculo viuę vocis, nihil deseruit pro rebus temporalibus, seu pro foro iudiciali.

12 *De Sororibus Tertiarijs.* ¶ Idem Innocentius declarauit, quod Sorores Tertij Ordinis, etiam in communi viuentes; quamuis se astringant ad plura, quam in earum Regula continentur, non includuntur sub constitutione Ioannis XXII reprobantis vitam, & ritum Fratricellorum: prout a nonnullis credebatur, B. fo. 38. Et ffo. 122. concessione 266.

¶ Idem

¶ Idem Innocentius cõcessit, quod prędictę Sorores Tertij Ordinis B. Frã 13
cisci possint libere, & licite sumere velum nigrum, & sub perpetua clausura *De Sororibus Tertiarijs.*
manere, quandocumq; prædictis Sororibus, ac Ministris Ordinis Minorũ, vel alijs earum Superioribus (sub quorum cura existent) placuerit; ac earumdem statui visum fuerit expedire, B. fo. 38. Et ffo. 122. concess. 266. in fine.

¶ ALEXANDER VI. concessit, quod Sorores tertiæ Regulæ in Con- 14
gregatione, sub cura Fratrum Minorum Obser. degentes, quæ pro maiori par *De Sororibus Tertiarijs. Exemptio a decimis.*
te ex eleemosynis Christi fidelium, & labore manuum suarum, victum, & vestitum recipiunt, non possint cogi ad solutionem alicuius decimæ, seu taxæ, aut collectæ, quæ pro tempore imponi cõtigerit: etiam si aliquid habeant proprij; quod tamen non sufficit eis ad quotidianas expensas, B. ffo 56. conce. 66. Et B. fffo. 3. concess. 4.

¶ Idem Alexander concessit, quod Generalis, & Prouinciales Ordinis Mi 15
nor. Obser. possint cum consilio aliquorum Fratrum, deputare Confessores *De Confessoribus sæcularibus, deputãdis. Ingredi monasteria*
Presbyteros sæculares, vel aliorum Ordinum Regulares, & honestos, pro Fratribus, & Sororibus Tertij Ordinis: vbicumque in partibus vltramontanis commorantibus (scilicet, in partibus Galliarum, & Hispaniarum, & ceteris eis annexis) quibus sua peccata confiteri, & ab eis quæcumque Ecclesiastica Sacramenta recipere possint. Ita tamen, quod Confessores huiusmodi nullo modo debeant ingredi Claustra, seu interiores Officinas dictarum Sororum, absque alterius personæ bonæ vitæ, & famæ societate. Attamen prædictam deputationem fieri posse concessit, solum in locis, in quibus Fratres Minores Obser. aut Conuentuales commode haberi non possunt, B. fo. 39. Et ffo. 123. concess. 269.

¶ IVLIVS II. confirmauit litteras Sixti IV. suprapositas. §. 8. ac illis per 16
petuæ firmitatis robur adiecit, suppleuitq; omnes, & singulos iuris, & facti *De subiectione Prælatis Ordinis Mino.*
defectus, si qui forsan interuenerint in eisdem. Et insuper de nouo subiecit omnes Fratres, & Sorores Tertij Ordinis, vbiq; locorum per vniuersum orbẽ consistentes, sub obedientia, & correctione Generalis, & Prouincialium Fratrum Minorum de Obser. & Conuentualium; ita, quod eos visitare, & corrigere possint, iuxta formam prædictarum litterarum Sixti IV. Super ijs autem *Visitatio.*
imponit graues censuras, & pœnas prædictis Tertiarijs: nisi cum effectu paruerint huiusmodi litteris, infra certum terminum. Ac etiam super hoc dat Conseruatores, B. fffo. 223. conce. 529.

¶ Idem Iulius dedit postea alias litteras ad Confirmationem suprascripta
rum immediate cum magnis clausulis, & non obstantijs, ac deputatione Con 17
seruatorum, B. fffo. 225. concess. 530. *Cõfirmatio*

¶ Idem Iulius statuit, quod Tertiarij portent vbiq; habitum talem, quod
distinguantur a Fratribus primi Ordinis S. Francisci. Et quod constituatur 18
omnibus illis de tertia Regula, quocumq; nomine nuncupentur, & vbicumq; *Habitus Fratrum.*
sint per vniuersum orbem, habitus vniformis; qui sit communis omnibus ipsis vbique tam in forma, quam in colore: ita, quod nulla differentia sit in habitibus eorum. In forma autem, quod ad minus habeant Caparonem latum; vt desuper scapulas descendat ab vtraq; parte, per quattuor digitos. In longitudine vero, tam a parte anteriori, quam posteriori attingat infra cingulum, vt super illud possit cingi. Color quoque sit magis ad nigredinem tendens, quam ad albedinem, B. fffo. 215. concess. 519.

¶ LEO X. in Concilio Lateranensi statuit, quod Fratres, & Sorores Ter- 19
tij Ordinis, in proprijs Domibus habitantes, valeant sepulturam eligere vbi *De Tertiarijs in particulari viuentibus. Sacramẽta*
voluerint. Et quod in die Paschatis tãtum, Eucharistiam, necnon Extremam vnctionem, ceteraq; Ecclesiastica Sacramenta (pœnitentiæ Sacramento dumtaxat

taxat excepto) a proprio Sacerdote parochiali recipere debeant. Et voluit, quod ad onera, quæ laicis imcumbunt perferenda, teneantur: ac quod in foro sæculari coram Iudicibus sæcularibus conueniri possint. Et insuper decreuit, quod prædicti Tertiarij in proprijs domibus habitantes, nullatenus admittantur tempore interdicti ad audienda diuina in Ecclesijs ordinum, quorũ sunt Tertiarij; si caussam dederint interdicto; vel caussam ipsam nutriant, seu foueant; aut dantibus, auxilium, consilium, vel fauorem quoquomodo præstiterint, B. ffo. 26. conc. 86.

Interdictũ

Collector. Prædicta intelligenda vidẽtur generaliter de quibuslibet Tertiarijs, in particulari viuentibus (exceptis mulieribus, quæ promiserunt continentiam virginalem, aut vidualem, quæ omnibus possunt gaudere: vt patet sequenti concessione) quia cum lex non distinguat, nec nos distinguere debemus; & præsertim, quia pro viuentibus in communi facta est postea sequens concessio.

20 *Cõicatio. Priuilegiorum.* ¶ Idem Leo, vbi supra, statuit quod Tertiarij collegialiter viuentes, seu cũ claustralibus habitantes, aut mulieres virginalem, seu cælibem, aut castam vidualem vitam ducentes, expresso voto, & sub dicto habitu, gaudere debeant priuilegijs, quibus Fratres ordinis, cuius Tertiæ Regulæ habitum gestant, potiuntur, & gaudent, B. ffo. 26. conc. 87.

Idẽ statuit Pius V. in cõst. 63. an. 1561. vide ĩ Cõc. Tri. sess. 24. de refor. c. 4. ¶ Idem Leo confirmauit, & approbauit, ac innouauit supradictas litteras Sixti, §. 8. cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere decreuit. Et insuper inhibuit omnibus, & singulis Prælatis Ecclesiasticis, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, ne Sorores Tertiæ Regulæ B. Francisci; quæ tria essentialia vota emittendo, collegialiter viuunt (quasq; conformiter ad præfati Sixti litteras, veras Religiosas esse declarauit) quomodolibet impedire præsumãt, quominus huiusmodi

21 *Pro Sororibus Tertiarijs. Excõicatio* Sorores iuxta Priuilegia Fratrum Minorum possint liberè, & licitè habere oratoria, seu Ecclesias cum campanili humili, & campana; ac in illis Sacramentũ Eucharistiæ, in loco decenti, & honesto; necnon Oleum Sanctum pro earum vsu tantum, & Cœmeterium benedictum, in quo Sororum decedentium corpora sepeliri possint; ac in eisdem Ecclesijs Aquam benedictam sollẽniter benedici, Missasq; secundum earum deuotionem cantari, & celebrari facere, B. ffo. 35. conc. 119.

Collector. Ista Prouisio fuit satis superflua, cum dictæ Sorores omnia prædicta ab antiquo haberent: præsertim per Bullam aureã, vt patet sup. §. 9.

22 *De Sororibus Tertiarijs in communi viuẽtibus. Sacramẽta* ¶ Idem Leo statuit, quod prædictæ Sorores tertiæ Regulæ collegialiter viuentes; nullatenus possint compelli per supradictos Prælatos Ecclesiarum, & Rectores, aut quosuis alios, ad audiẽdum Missas, & alia diuina Officia in alio loco, quã in dictis suis Ecclesijs, aut ad suscipiendum Ecclesiastica Sacramenta ab alio, quã a Confessore regulari, vel sæculari, eis per earũ Superiorem assignando; nec desuper quomodolibet molestari valeant. Ac quod huiusmodi Cõfessor, si sæcularis fuerit, quamdiu officium prædictum cõfessionis a dictis Superioribus sibi impositum continuauerit, nequaquam per locorum Ordinarios in præmissis impediri possit. Et tandem circa præmissa dedit conseruatores omnes in dignitate Ecclesiastica constitutos, B. ffo. 35. conc. 119.

23 *Exemptio.* ¶ Idem Leo dedit præfatis Sororibus copiosam exemptionem a solutione cuiusuis decimæ, aut taxæ, vel collectæ, etiam per Sedem Apostolicam impositę: si tamen ita sunt pauperes, quod earum redditus non sufficiunt pro commoda earum sustentatione, B. ffo. 48. conc. 143.

Collector. Hoc ponitur latius supra, in dictione Decimæ. §. 8. Et in dictione, Exemptio, §. 30.

24 ¶ Idem Leo fecit quasdam Concessiones, circa modum, quo alienari possunt

sunt bona Monasteriorum Monialium,seu Sororum Tertij Ordinis,quæ posi tę sunt in dictione Alienatio,§.4.& 5.

¶ Idem Leo ordinauit denuo Regulam pro Tertiarijs B.Francisci,qui tria vota essentialia emittunt,& in congregatione viuunt,quę in fine huius Com pendij vna cum alijs Regulis ponitur.

Ex prædictis omnib. colligendum est, quod Fratres, & sorores tertij Ordinis Sancti Francisci,sunt in triplici differentia. ¶Quidam enim illorum, & primi tempore,sunt illi,qui non faciunt tria uota essentialia Religionis, nec in Congregatione uiuunt;sed in proprijs Domibus cum suis Vxoribus,& filijs,aut familijs,prout aliæ personæ sæculares; excepto quod obseruant ea, quæ in Regula per Nicolaum IV.compilata cōtinentur. ¶ Alij Tertiarij sunt, qui faciunt prædicta tria vota in manibus sui Ministri,vel Ministræ,corā sua communitate.Sed ij subdistinguntur,quia aliqui illorum post emissionē Votorum,seu Professionem prædicto modo factam,remanent,& viuunt in com muni.Reliqui vero,licet faciant professionem in cōitate, vt supradictum est: tamen postea non viuunt in cōmunitatibus sui Ordinis,sed in aliquibus Eremitorijs,vel Ecclesijs separatis a Conuentibus dicti Ordin. *Collector. De Triplici differentia Tertiariorum S.Frā cisci.*

Quoad primum gradum præfatorū Tertiariorum est notandū, quod huiusmodi sunt illi,qui,ordinati fuerunt per Beatum Franciscum.Et ij non con uertūtur in personas Ecclesiasticas:sed remanēt,ut personæ mere sæculares. Ideoq; non est intelligendum, quod respectu huiusmodi Tertiariorū extendatur iurisdictio,& gubernatio, quæ fratribus minoribus super Tertiarios commissa est. Quia talem iurisdictionem,seu gubernationē,non possunt fra tres minores habere super personas sæculares;prout sunt præfati primi Tertiarij; Ac pro tanto Bulla Eugenij IV.quæ dat fratribus minoribus iurisdictionem super Tertiarios,extra communitatem, viuētes,debet intelligi de il lis,qui fecerunt professionem in communitate,& postea viuunt extra illam. Et si forte reperiretur aliqua Bulla,quæ conferret expresse iurisdictionē Fra tribus Minoribus super huiusmodi Tertiarios,qui manent in sęculo cū vxoribus,& filijs,seu alio modo consimili esset reputanda,tanquam subrepticia. Et insuper esset contra puritatem professionis prædictorum Fratrum Minorum;quia,ut dictum est,cum huiusmodi Tertiarij non sint personæ religiosæ non potest conuenire Fratribus prædictis iurisdictio super illos.Verum est ta men,quod prędicti fratres Minores possent licite super præfatos Tertiarios primi gradus,habere quamdam diligentiam,seu curam spiritualem,pro dire ctione animarum illorum;ut pote audiendo confessiones eorum,& cōferēdo illis Sacramentum Eucharistiæ frequentius,quam alijs fidelibus:necnon cō municando eis aliquas indulgentias,& peccatorū remissiones,& alia similia spiritualia;quemadmodum fit Confratribus, & Oblatis Ordinis. Et adhuc non haberent tantam auctoritatem super huiusmodi Tertiarios, sicut super Oblatos perpetuos nisi similiter se offerrent,& donarent in forma iuridica. Et tunc etiā non esset nisi quædā obligatio mutua,sine præiudicio decimarū & tributorum,ac iurisdictionum Ecclesiasticarum,& sęcularium,quibus manerent semper obligati,vt alij mere sæculares. Et facit ad hoc Determinatio Concil.Lateran.supra posita.§.19. ¶Aduertendum est etiam,quod habitus prædictorū Tertiariorum primi gradus,reperitur determinatus per Nicolaū IV. in Regula,quam ipse compilauit. Consuetudo tñ,uel potius corruptela interpretata est in diuersis Prouincijs, & Regnis, diuersas fomas habituum. Ita quod in aliquibus partibus,deferunt huiusmodi Tertiarij habitus cōsimiles habitibus Fratrū Mino.licet hoc sit expresse contra priuilegia prædictorū Fratrum Min.& nōnūquam eueniat inde materia scandali.Videtur tñ quod *De primæ differentia Tertiariorum S.Frā cisci. De habitu Tertiariorum sæcularium.*

habitus,

Nota. habitus, quem in partibus Italiæ deferunt prædicti Tertiarij, sit eorum statui, & rationi magis condecens. Quia, quoad formã, deferunt vestes, prout alij sęculares: & quoad colorem, sicut Fratres Mino. Et est verisimile, quod talẽ habitum voluit B. Franciscus, quod prædicti Tertiarij deferrent: cũ ab antiquo, in partibus, vbi præfatus Sanctus primo instituit prædictum tertium Ordin. & vbi pro maiori parte cõuersatus est, obseruatus sit, & de præsenti obserue-

Nota pro chorda Fratrũ Mino. tur talis forma habitus. ¶Nõ possunt tñ præfati Tertiarij deferre chordam, sicut Fratres Mino. Quia ad huc alij Tertiarij, qui viuunt collegialiter, nequeũt portare hmõi chordam, Regula ipsorum prohibente. ¶Item est aduertendũ, quod ab hmõi Tertiarijs non potest a Fratribus mino. recipi aliquod Votum Religionis: sed ad plus potest fieri quędam acceptatio, seu admissio ad prædictam tertiam Regulam, exhortando illos, quod eam obseruent, & adiuuando eos in confessionibus, & alijs spiritualibus; sicut Confratribus Ordinis prout supra dictum est. Nec etiam, propter hoc efficiuntur Fratres, superiores illorũ sed remanent, ut prius, sub iurisdictione ordinaria, tam Ecclesiastica, quã sæculari.

De superioribus Tertiariorum. ¶Possunt tamen huiusmodi Tertiarij (ad instar modi, qui obseruatur communiter in Confraternitatibus) habere, velut Superiores, aliquos ex se ipsis: qui nominentur Ministri; vel alio nomine; vt eorum curam habeãt ad conuocandum, vel puniendum eos, &c. ¶Est insuper sciendum quod huiusmodi Tertiarij non gaudent priuilegijs temporalib. Fratrum Mino. Vnde videtur, quod non extendũtur ad eos communicationes Priuilegiorum, quas fecerunt Tertiarijs. Nicol. IV. & Six. IV. sed solum intelligi debent de alijs, qui sunt Religiosi. Nec obstat prædictis quædam Concessio Innocent. VIII. supra posita. §. 10. qua extendit omnia Priuilegia concessa Tertiarijs in communi viuentibus, ad eos, qui viuunt in particulari: quia illa Concessio, cum sit uiuæ vocis Oraculo facta, non facit fidem, nisi pro foro conscientiæ, & pro rebu s spiritualibus. Et dato casu, quod faceret fidem in iudicio, & extenderetur ad temporalia, non debet intelligi, nisi de illis, qui fecerunt professionem in communitate, & postea, virtute alicuius dispensationis, viuunt in particulari; prout sæpe accidit (etiam in Fratribus aliorum ordinum magis principalium) licet tamen adhuc istud non constet nimis clare. Attamen circa huiusmodi communicationem, respectu priuilegiorum spiritualium, vide infra, post tertiam differentiam Tertiariorũ.

Nota. ¶Vnde sequitur quod per quã grauis error fuit quorumdam Religiosorum, qui intuitu pietatis, vel deuotionis, inconsiderate procurauerunt, quod prædicti Tertiarij, in aliquibus partibus, nõ soluerent decimas, nec primitias; asserendo esse exẽptos ab hmõi, & a solutione tributorum, & vectigalium dominis tẽporalibus; præsertim, quia istud sæpe redundat in non modicum damnum vicinorũ huiusmodi Tertiariorũ, & exactorum reddituum: quia sunt aliqua prædictorum onerũ talis qualitatis, quod, quãtum aufertur oneris uni, vel pluribus exemptis, seu priuilegiatis de populo, tantum superimponitur alijs eiusdem populi nõ exemptis, neque priuilegiatis. Et insuper, qui præfatam exemptionem de facto procurauerunt, incurrerunt in excommunicationem, quæ habetur supra, in §. 10. Circa quod est propterea valde aduertendum, & cauendum in futurum.

De secũda differentia Tertiariorum S. Frãcisci. Quoad secundum gradum Tertiariorum, qui iuxta Declarationẽ Sixti supradictam. §. 7. faciunt tria vota, & viuunt in cõmuni, sunt aliqua aduertẽda. ¶Primum est, quod isti sunt vere personæ Ecclesiasticę, & Religiosę; & sunt exẽpti ab omni iurisdictione Ecclesiastica, & sæculari; excepta subiectione, quã debent habere Ordini Minorũ. De qua supra dictum est. §. 8. & 16. ¶Alterum est, quod habitus istorum Tertiariorum, secundum Regulam cõfirmatam per Nicolaum IV. debet esse coloris, nec prorsus nigri, nec prorsus albi.

Sed,

Sed,quia prædictus Nicolaus nihil dixit de forma hmõi habitus,ac etiam de colore locutus est obscure,fuit postea;per Iulium II. prouisum circa vtrũq; vt habetur supra,§.18. ¶De cingulo autem hmõi Tertiariorum dr̃ in pręfata Regula,confirmata per Nico.IV.quod sit corrigia,& non chorda,sicut est cingulum Fratrum Minorum.¶Aliud est ẽt notãdum,circa prędictos Tertiarios quod super eos habent iurisdictionem,& superioritatem Fratres Minor.tam obseruantes,quam Conuentuales;ut patet supr.§.8.& 16.Et quia vtrisq. fratribus Mino.commissa est,ideo est locus præuentioni.¶Vnde sequitur, quod licet hmõi Tertiarij sint sub obedientia Fratrũ Mino.Conuentualiũ, possunt Prælati fratrum obser.in defectu,vel absentia Prælat. Conuentualiũ, corrigere prędictos Tertiarios.Ac similiter e cõtra.Ratio huius est,qa nõ datur aliquibus gubernatio,& iurisdictio,vt occasione illius cõmittantur impune illicita.Qua propter põt quælibet dictarũ diuersitatũ fratrũ Min. exequi super p̃fatos Tertiarios,iurisdictionẽ in defectũ alterius. ¶Reliquũ ĩsuper aduertẽdũ est;quod hmõi Tertiarij,in cõi viuentes gaudẽt oĩbus priuilegijs,cõcessis fratrib.Mi.sub quorũ gubernatione cõsistũt;ut patet supra,in §.4.& 9.& 20.

Tertius insuper gradus in aliquib.partibus reperitur.s. corũ,qui nec sunt mere sæculares,vt primi supradicti,nec fecerunt professionem,in cõmunitate,vt secundi ẽt supradicti,sed qui propria auctoritate assumpserunt habitũ Tertiariorum,aut illum receperunt ab aliquibus fratribus Mino. non obseruata forma supradicta,& qui post assumptionem,vel receptionem hmõi habitus,ac etiam emissionem professionis, extra communitatem,viuunt in aliquibus Eremitorijs,seu in domibus sęcularibus.Et hi non dubiũ est,quin temeritatem eximiam cõmittant,& quod tales nullatenus sint Tertiarij S.Francisci,nec alicuius Regulæ ab Apostolica Sede approbatæ,ac per consequens, quod nequeunt gaudere Priuilegiis fratrum Min.nec Tertiariorũ,nec existũt sub iurisdictione illorũ.Quin potius debẽt procurare fratres Min.quod Prę lati Ecclesiastici ordinarij p̃cedant contra tales:quia deferũt habitum relig. cuius ipsi non sunt;prout habetur in dictione Habitus fratrum.§.4.& 5.

Insuper,circa Tertiarios est sciendnm,ac notandum, quod non reperitur aliqua Regula,seu modus viuendi a Beato Francisco (saltem in scriptis) pro Tertiarijs traditus.Sed credendum est,quod ordinauit, vt ieiunarent aliquibus diebus,& recitarent aliqua,& similia conferentia ad bonũ modũ viuendi.Quarũ aliqua Nicol.Papa.IV.inseruit in sua Bulla. ¶Tertiarijs aũt hmõi; concessa sunt prima Priuilegia.s.coniugatis,& alijs in proprijs domibus habitantibus,nullo habito respectu,sub qua obediẽtia existerent. Sicq; multo tẽpore sub Diœcesanorum obedientia,& subiectione permanserunt.¶Sciẽdũ etiam,quod per plures Doctores famosos disputatum est,vtrum præfati Tertiarii essent personæ Ecclesiasticę,vel non multi tenuerũt quod sic: & quod iniicientes manus violentas in ipsos,incurrebant excommunicationem, nec poterant conueniri,nisi coram Iudicibus Ecclesiasticis;nec tenebantur soluere talias,& reliquas exactiones.Ita quod habebant Priuilegium personæ, ac fori. Alii vero tenuerunt oppositum. Durante ista altercatione, in quibusdam partibus gaudebant prædicto priuileg.& in aliis non. De quo Florẽt.3. parte titu.23.cap.5.§.4.tractat Tandem Six.Papa IV. dedit Bullam declaratoriam,in fauorem prædictorum;licet loquatur solum de existentibus in Italiæ partibus, ut habetur in Monumentis Ordin.primæ impressionis,fo. 53. primo tractatu. Præfatus etiam Pontifex (nullo habito respectu, sub qua obedientia huiusmodi Tertiarii existerent) dedit potestatem Ordini nostro Minorum, vt illos sibi submitteret,&c. Et quia ante tempora Sixti, aliqui prædictorum Tertiariorum, se in congregatione posuerant, &

Eugen.

Nota.

De tertia differentia Tertiariorum.

De principio,ac progressu Tertiariorũ et priuilegijs eis cõcessis

Eugen.IV.declarauerat,quod matrimonium talium erat validum:modificauit istud Sixtus,quod esset uerum,nisi facerent professionem in communitate,&c.vt patet supra.§. 7. Itaq. profitentes modo supradicto, declarauit esse vere religiosos. Alios vero primos Tertiarios,dimisit in suo antiquo modo,& ordine approbato,cum suis Priuilegijs. ¶Procedente aũt tempore,idẽ Sixtus omnibus Tertiarijs cõicauit omnia priuilegia nostro ordini concessa,& concedenda:ut habetur in Bulla aurea:& supra.§.9. Et hoc,quamuis in cõmuni nõ uiuerent;ut patet in præfata Bulla expresse. Immo adhuc videtur potius dirigi ad Tertiarios,in communi nõ uiuẽtes,quia dicit personis,& non monasterijs,prout dixerat ibidem paulo ante de monialibus S. Claræ, ac Sancti Dominici. Hanc autem communicationem Priuilegiorum semper intellexerunt habere locum in Tertiarijs, licet non existant sub obedientia Ordinis nostri Minorum,sed sub Ministris eiusdem Ordinis,vel alias, prout habetur in usu.

De cõicatione priuil.

¶Item est notandum,quod,quia tempore Innocentij VIII.ita tenebatur, nõ esse alios Tertiarios ueros, nisi in particulari viuentes, & quod aliqui asserebãt,Tertiarios in communi viuentes,esse excommunicatos propter prohibitionem Ioan.XXII.declarauit præfatus Innocentius,non ita esse verum. Et quia fuit informatus, quod aliquæ Concessiones factæ fuerant Tertiarijs in communi uiuentibus,extendit præfata priuilegia ad uiuentes in particulari, ut habetur sup.§.12. ¶Post omnia supradicta Leo X. in Concilio Lateranensi ordinauit aliter,quoad Tertiarios in particulari,& in communi uiuentes,prout habetur sup.19.& 20. Huiusmodi autem ordinatio, & concessio debet nũc obseruari,& non uti præcedentibus, in his quibus ista ultima contrariatur.

Resolutio præfatæ materiæ.

Aliter breuius,ac melius potest resolui materia Tertiariorum sub sequenti modo. Quoad Tertiarios utriusque sexus(quidquid sit de temporibus retroactis) in præsenti sunt in triplici differentia, prout Leo X.in Concilio Lateranensi distinxit. ¶ Primi sunt uiuentes collegialiter. Et isti gaudent omnibus Priuilegijs,sicut Fratres Mendicantes,absq.aliqua differentia, inquantum eorum capacitas permittit. ¶In secundo gradu sunt mulieres continentiã virginalem, aut vidualem promittentes, & habitum Tertiariorum gestantes. Et istę pariformiter gaudent;vt primi,nisi in ijs,in quibus expresse diceret Papa, quod solum concedit pro uiuentibus in congregatione, saltem post Innocentium octauum. Nam de concessis vsque ad sua tempora,cum tali expressione, vel restrictione,ipse Innocentius omnes parificauit,sicut habetur supra,§.11. ¶Vltimi sunt coniugati, aut qualitercumque aliter a præfatis duabus speciebus se habentes. Et illi de omnibus priuilegijs mendicantium habẽt illa, quæ per Concilium prædictum non fuerunt sibi sublata,de quibus habetur supra. §.19. Ex quo sequitur,quod habent omnia spiritualia,s.indulgentias,&c.excepto, quod Eucharistiam in die Resurrectionis, & alia Sacramenta non possunt recipere, nisi a suo Parochiali Rectore. Sacramentum tamen Pœnitentiæ, & Eucharistiæ semper in reliquis temporibus anni poterunt recipere a Fratribus. Et de istis habitantibus cum Collegiatis,idem est,quod de talibus Collegiatis, vt habetur supra. §.20. Item habebunt isti Priuilegium, capit. Si quis suadente: quia habent modum viuendi approbatum a Sede Apostolica. Et sic tenent Doctores. Et est notandum, quia sæpe non aduertitur circa hoc.

Collector.

Sciendum est ulterius, quod solus sanctissimus Pater Franciscus instituit Fratres, & Sorores Tertij ordinis, seu de Pœnitentia nuncupatos, ut supra dictum est,propter quod in eius laudem canit Ecclesia: Tres ordines hic ordinat:primumq. Fratrum nominat Minorum,Pauperumq. fit Dominarũ medius: sed Pęnitentum tertius, sexum capit utrumq. Attamen postea nonnulli

alij Ordines,præsertim Fratrum mendicantium, præfatam institutionem ali qualiter imitari visi sunt.Nam Fratres Prædicatores,& Augustinienses, necnon & Carmelitæ obtinuerunt a Sede Apostolica,ut aliquæ personę vtriusq; sexus,in propriis domibus habitantes,aut saltem non in Congregatione Regulari viuentes;sed certo modo sub huiusmodi Ordinibus respectiue degentes;quæ Pinzocheræ,aut mantellatę,vel de Pœnitentia dicuntur,gauderent priuilegiis dictorum ordinum.Hoc patet quoad prædicatores,B.ffo.204.con cess.573.De omnibus autem huiusmodi personis,quæ vt plurimum sunt fœminæ,dictum est supra satis,late,in dictione mulieres. Et nõnulla alia adducutur hic,quoad Carmelitas,& Augustinienses;prout sequuntur.

Ex priuilegijs aliorum Fratrum Mendicantium.

SIXTVS IV.statuit,ac ordinauit,& concessit,quod Generalis,& alii Priores ordinis Carmelitarum possint recipere vtriusq; sexus personas,quę habitum dicti ordinis,ad instar mantellatarum,seu Pinzocherarum,aut Fratrũ de pœnitentia tertii Ordinis fratrum minorum,ac prædicatorum,& Eremitarum Sancti Augustini habere voluerint.Quæ personę,sic receptę,gaudeāt omnibus priuilegijs,quibus præfato Carmalitarũ ordini concessum est posse gaudere,B.ffo.184.concess.462.& fol.101. 26 *Ex priuilegijs Carmelitarum.*

¶Idem Sixtus concessit Fratribus Carmelitis, vt possint administrare Sacramenta Eucharistię,& extremæ Vnctionis suis pinzocheris,& mantellatis, etiam in earumdem domibus. Et similiter concessit,quod,dũ tales decedere contigerit,possunt eorum cadauera,ad eorumdem fratrum Ecclesias,tumulanda deferre,absque licentia alicuius prælati Ecclesiastici, & cõtradictione quacumque obstante,B.fo.97.Et ffo.180.concess.426. 27 *Ex priuil. Carmelitarum. Sacramēta Sepultura.*

Vide circa hoc ea,quæ statuta sunt in Concil.Lateran.vt habetur sup.§.18. *Collector.*

Idem Sixtus fecit aliam Concessionem, sicut immediate suprascriptam fratribus Augustiniensibus:habetur, B.ffo.247.conce.623. 28

¶ INNOCENTIVS VIII.concessit,vt suscipientes habitum Mantellatorum siue mantellatarum ordinis Sancti Augustini; licet habitum illũ cum licentia Prioris loci non retineant,nec continue deferant;corrigiam tamen retinentes,ac deferentes,eisdem Priuilegijs,gratijs,immunitatibus, & indultis gaudeant,quibus ipsi Mantellati,& Mantellatæ gaudent,& gaudere possunt,O.ffo.79.concess.238. 29

Quænam sint illa,quibus præfati Mantellati gaudere possũt, habentur in dictione Communicatio priuilegiorum.§.23.& 24.& 28. *Collector.*

ANNOTATIO CORDVBAE.

VOAD §.7.vide supra.§.20.quia ibi latius declarat hoc priuilegium Sixt.IV.

Quoad §.10.notandum primo,quod illa Bulla Six.IV.quam ibi allegat Collector,tamquam in vsu non sit,& numquam visa, & per non vsum abolita,non valet,neque debuit allegari supra, tit.Excommunicatio.§.14.& supra,tit.Simonia.§.1.

Notandum secundo,quod idem Six.IV.fo.53.concessit Tertiarijs utriusque sexus partium Italia,gaudere Priuilegijs personarum Ecclesiasticarum,tam fori,quam persona, fulminans excommunicationes ipso facto in Iudices,Communitates,& alios quoscumque grauantes eos,contra prædictum priuilegium;vt hoc etiam ait, & refert Collector paulo inferius, ibidem,post tertium gradum Tertiariorum.

Tertio

Tertio notandum, quod etiam si supradicta Bulla Six. IIII. quæ allegata est in §. 10. esset valida, & in vsu, nihilominus tamen possent gaudere nostris priuilegijs, & indulgentijs omnes alij quibus specialiter per Papam id conceditur: vt dictum est, & annotatum supra, tit. Excommunicatio. §. 14. & tit. indulgentia, quoad sæculares, per totum; vt sunt Syndici, Procuratores, Medici, Familiares, & alij eiusmodi suo modo; prout eis conceditur per Papam: quia Clemen. VII. confirmauit omnia nostra priuilegia de nouo, vt supra tit. Priuilegia. §. 31. habetur, & ibi annotatum est. Sed & de Tertiarijs, qui & quo modo possint gaudere nostris Priuilegijs, latius dicetur infra §. vigesimo.

Quoad §. 20. vbi ponitur concessio Concilij Lateranensis notandum, quod Leo X. ff° 28. postea idem magis declarando, concessit, quod mulieres virginalem, aut cælibem vitam sollemniter vouentes, etiam si non voueant sollemniter, aut profiteantur aliquam Religionem, nec alia vota Religionis, etiam si sint in domibus proprijs, vel seorsum, seu in domibus consanguineorum, aut affinium suorum habitantes, gaudere debeant, & frui Priuilegijs, & immunitatibus prædictis, scilicet, quibus Fratres ordinis, cuius Tertia Regula habitum portant, potiuntur, & gaudent. Nullis obstantibus. Ex quibus, vt ait quidam Pater satis eruditus, patet primo, quod, vt professio Tertiariorum vtriusque sexus habeat vim Voti sollemnis, quoad impediendum, & dirimendum matrimonium, requiritur, quod fiat in Communitate, vt paulo superius, §. 7. statuerat Sixt. IIII. fo 33. ff. 1 7. quia de hoc loquitur tantum ibidem Sixt. IV. vt patet. Sed ad gaudendum Priuil. nostri Ordinis, non requiritur, quod aliqua professio mulierum fiat in communitate, neque quod Tertiarij vtriusque sexus viuant in communitate; sed solum requiritur, & sufficit, quod mulieres sollemniter voueant castitatem, & quod portent habitum Tertiariorum, vt hic dictum est in vtraque Concessione Leonis Decimi. ff. 26. ff. 28. vt habetur in hoc §. 20. simul omnia colligendo.

Ideo secundo notandum, quod vbicumque Collector dicit, quod ad gaudendum nostris priuilegijs, oportet quod Tertiarii vtriusque sexus faciant professionem in communitate, seu quod viuant in communi, debet castigari, & emendari secundum quod iam hic annotatum est, quia ad gaudendum priuilegijs nostris, non requiritur, quod mulieres fecerint professionem in communitate; neque quod viuant in communitate; sed vt dictum est, & annotatum sup hoc §. 20. Ideo emendetur, secundum hoc, id, quod dicit Collector paulo inferius, vbi, epilogando a primo gradu Tertiariorum; dicit, quod debet intelligi de illis, qui fecerũt professionem in communitate, & postea viuunt extra, tu dic, quod sufficit, quod sollemniter vouerint castitatem tales mulieres, & habitum Tertiariorum portent; vt dictum est.

Item ante finem ipsius primi gradus Tertiariorum, vbi dicit Collector, quod non debet intelligi nisi de illis, qui fecerunt professionem in communitate, & postea virtute alicuius dispensationis, viuunt in particulari: Tu dic (vt dictum est) sufficit, quod mulieres vouerint sollemniter castitatem, & habitum portent Tertiariarum, etiam si sint extra communitatem. Item in 3. gradu Tertiariorum, vbi dicit Collector, & qui post assumptionem, vel receptionem huiusmodi habitus, ac etiam omissionem professionis extra communitatem, &c. Tu dic, quod sufficit, quod mulieres sollemniter vouerint castitatem, &c. vt dictum est ad gaudendum nostris Priuilegijs, & ad habendum potestatem super eas, secundum quod in eodem Compend. eodem titu. §. 8. & §. 21. secundum Sixt. Quartum, fol. 8. ff. 92. & Leo X. ff. 35. expresse habetur. Et sic, quoad gaudendum nostris priuilegijs Collector tandem in 2. resolutione, quam breuiter facit, videtur tacitè se retractare, & emendare seipsum, concordans nobiscum, sicut annotatum est: dicens absolute, quod Tertiarij, de quibus ibi agit, possent gaudere nostris priuilegijs; non limitando, si mulieres fecerunt professionem in communitate, aut si omnes vtriusque Sexus Tertiarij viuunt in communitate, aut non, quia quoad mulieres

non

non requiritur, quod fecerint professionem in communitate; & quoad omnes vtriusque sexus Tertiarios, non requiritur, quod viuāt in communitate; sed ad gaudendum nostris priuilegijs, sufficit quod Mulieres vouerint sollemniter castitatem vbicumque, & portent habitum Tertiariarum: Viris autem sufficit, & requiritur, quod fecerint Professionem Religionis in communitate, sicut alij vere Religiosi: quamuis postea, virtute alicuius priuilegij, vel alias, viuant in particulari seorsum in Eremitorijs, seu alibi, ex concessione Prælatorum, vel Papæ: quia isti sunt vere Religiosi viri gaudentes Priuilegijs Religiosorum, vt dictum est.

Quoad resolutionem, seu notabile, quod Collector, post §.25. facit, vide quod supra est annotatum, in §.20. & secundum ea limita, & intellige omnia, quæ hic Collector dicit, quoad mulieres Tertiarias nostri Ordinis quia ad gaudendum nostris Priuilegijs, non requiritur, quod illæ fecerint Professionem in communitate, neque quod viuant in communitate sed sufficit (vt dictum est) quod ipsæ mulieres fecerint sollemniter Votum Castitatis, & quod portent habitum Tertiariarum: quamuis tales non sint veræ Religiosæ, ex quo non voueant sollemniter tria Vota aut Professionem Regulæ approbatæ, non faciunt in communitate, sicut illæ veræ Religiosæ; de quibus Six. 4. & Leo X vti sup. §.7. §.21. habetur in Compendio. Et notandum, quod omnes mulieres Tertij Ordinis, modo vouerint castitatem, modo non; modo gaudeant priuilegijs nostris, modo non; quæ non sunt veræ Religiosæ, vt dictum est, uocantur multis nominibus: nam in Italia uocantur Bizochæ, alibi Pinzochoræ, in Hispania Beatæ, alibi Mantellatæ, & communiter dicuntur etiam Tertiariæ, seu de Pœnitentia. Illæ uero, quæ sunt ueræ Religiosæ, tria Vota sollemniter emittentes in professione in communitate; quamuis postea ex concessione uiuant in particulari, seu seorsum in suis domibus: dicuntur Religiosæ, seu Monachæ, seu Sorores, Tertiariæ, seu Tertij Ordinis: ut de his sup. tit. mulieres §.1. dictum est.

Quoad ultimum notabile, quod Collector tandem ponit circa hanc materiam, ubi dicit, quod solus Beatissimus Pater noster Franciscus, inter alios Religionum Institutores, instituit Fratres, & Sorores Tertij Ordinis, &c. Notandum, quod Floren. in 3. parte historiali, titu 23. capitu. 14. §.2. dicit, Beatum Dominicum etiam instituisse Tertium Ordinem, seu Tertiarios Fratres, & Sorores de Pœnitentia: Et forte hoc fecit immitādo Beatum Franciscum in hoc: qui fuit contemporaneus eidem, qui quidem B. Pater noster Frāciscus: quia primus omnium hos Tertiarios, seu Fratres de Pœnitentia instituit: ideo ei specialius Ecclesia hoc tribuit, specialius de eo cantans. Tres Ordines hic ordinat, & cetera, quod autem Augustinien. etiam habeant suos Tertiarios, seu Corrigiatos Fratres de Pœnitentia patet ff. 249. & de Carmelitis similiter, quod habent suos Tertiarios patet ff. 180. & de his latius sup. in Compend. tit. Mulieres.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Voad hanc materiam Tertiariorum, est primo notandum, quod corū duæ reperiuntur Regulæ factæ, una a Seraphico P. Francisco, a Nic. V. approbata, & altera a Leone X. ut dicitur infra, post Compēdium, ubi istæ Regulæ ponuntur: & ibi dicitur pro quibus Tertiarijs seruit prima, & pro quibus altera Et de Regulis Tertiariarum tractat Collector, supra, in uerbo Ingredi Monasteria.

Secundo notandum, quod nunc (quidquid dicat ipse Corduba hic in §.20. de ipsis Tertiarijs, quando possint nostris gaudere Priuilegijs) per Cōst. Pij V. 63. Ea est officij nostri, an. 1568. editam; Et per Const. 35. Greg. XIII. Ex benigna, an. D. 1575. solū illi possunt nostris Priuilegijs, Exemptionibus, immunitatibus, &c. gaudere, qui sunt Tertij Ordinis S. Franc. de Pœnitentia nuncupati, in Congregatione viuentes: ac tribus votis substātialibus astricti, ac professi, & sub Ord. Minor. Superior. Regul. obseruantia obedientiā degētes. Hæ clausulæ, & conditiones punctualiter, et specialiter ponuntur in præfatis Bul. Pij V. & Greg. XIII. quarum prima est Reformatiua ipsius Tertij Ordinis. Altera vero est Qui Tertiarii possint nostris priuileg. gaud.

Vide ꝑ hoc etiam Côc. Trid. sess. 38 de Reform. cap. 4. 11.

Confirmatiua Priuilegiorum Ordinis, &c. Adeo, quod hinc tollitur omnis quaestio. Illi autem alij Tertiarij, qui supradictis carent Conditionibus, & in suis domibus viuunt, careant etiam & huiusmodi Priuilegiorum communicatione, & exemptione, &c.

Tertio notandum, quod in supradicta Bulla 63. Pij V. quae est Reformatiua ipsius Tertij Ordinis, inter alias declarationes, & determinationes, habentur ista sequentes, videlicet.

Extinctio officij Visitatoris Ministri, & Vicarij eorum vt post hac nullus Minister, Vicarius, ac Visitator Generalis de dicto Ordine habeatur.

Subiectio eiusdem Ordinis tam Virorum, quam Mulierum, eorumque bonorum, &c. Generali, & Prouincialibus Ministris Fratrum Minor. de obseruantia, a quibus debeãt visitari, corrigi &c. quemadmodum illis est in suo proprio Ordine attributum. Ac vt ipsis Prelatis omnimode obediant praecipitur.

In Capitulis eorum interueniat Generalis, vel eius Commissarius, vel illius Prouinciae, vbi celebratur Capitulum, Prouincialis de obseruantia.

Electiones Visitatorum Prouincialium fiant de idoneis Fratribus Tertij Ordinis huiusmodi per secreta suffragia, & alias eo modo, quo fit de Fratrum Minorum de obseru. Prouincialibus. Et per praedictum Ministrum generalem confirmentur.

Et hec officia annualia sint; ita, vt elapso primo anno illa vacare censeantur. Visitatores autem possint, si idonei reperiantur, etiam eodem modo eligi, & confirmari in secundo, & tertio anno. Sed omnes suis huiusmodi officijs quandocumque perfuncti, denuo ad illa nisi transacto sexennio, nequeant reuocari.

Et supradictorum Visitatorum potestas tanta sit cum suis subditis, quanta est Prouincialis cum suis Fratribus.

Fratres, & Sorores huius Tertij Ordinis professi, nihil priuatim, vel proprium habere possint: sed omnia vbique communia esse debeant, & contra faciens furti poena puniatur.

Sorores huius Tertij Ordinis in communi, & sub clausura viuere debent.

Confessores, & Concionatores earumdem, approbari debent a Ministro Generali, vel Prouinciali.

Et huic Tertio Ordini conceduntur omnia Priuileg. Minorum de obseru. ab eodem Pio V. in eadem Bulla; Et a Greg. XIII. in alia sua supra citata.

De Indulgentijs Tertiarijs concessis, vide supra in verbo Indulg. & de facultatibus pro absolutionibus peccatorum, & Sacramentorum administratione; vide supra, in verbo Absolutio.

Tertiarie, quando, & quomodo teneantur seruare Clausuram & de nonnullis alijs notabilibus, circa hoc, vide supra, fol. 116. Et quomodo Tertiarie inclusae veniant appellatione Monialium, vide sup. fol. 331.

TRANSIRE AD ALIOS ORDINES.

Collector.

QValiter possint, aut non possint Fratres, Minores transire de sua Religione ad aliam, vel de vna obedientia ad aliam, dictum est in dictionibus Apostatę, & Nouitius, & Obedientia, & Obseruantes Fratres, & Recipere Fratres.

V E N D E R E.

Distinctio materiae Venditionis.

Collector.

NOnnulla reperiuntur in priuilegijs Fratrum Minorum, quę pertinent ad materiam Venditionis. Et horum aliqua spectant ad Fratres: alia vero ad Moniales, curę ipsorum commissas; prout infra patebit.

NI-

NICOLAVS III. concessit, quod cum expedierit vtilitati Fratrum Minorum Vẽdere, aut commutare aliquas res vsui eorum prius concessas, commutatio talium rerum, pro rebus, quibus vsum Fratribus liceat habere, procedat, seu fiat auctoritate, vel licentia Generalis, & Prouincialium Ministrorum in suis administrationibus, coniunctim, aut diuisim. Voluit tamen, & ordinauit, quod si res huiusmodi ęstimato pretio vendi contigerit, fiat per Procuratorem, vel Syndicum a Sede Apostolica, vel a Protectore Ordinis deputatum, & quod per eum pecunia, pro pretio rei venditæ habita, recipiatur, & expendatur in rem licitam, cuius vsum Fratribus licet habere. Habetur in declaratione Exijt qui seminat, b. ffo. 10. in 2. tractatu, Et B. fo. 8. *Procurator vel Syndic.*

2 CLEMENS V. declarauit, non licere Fratribus Mino. habere hortos, vt colantur; ac olera, & alia hortalitia vt pretio distrahantur. Et idem de quibuslibet alijs rebus. Habetur in declaratione Regulę, quæ incipit Exiui de Paradiso, fo. 14. tractatu 3. Et ffo. 15. in 2. tract. *Superfl.*

3 Concilium Constantiense statuit, qualiter Generalis Fratrum possit facere vendi res superfluas Conuentuum Reformatorũ, prout habetur supra, in dictione Generalis Ordinis, §. 3. Et in dictione Alienatio §. 1.

4 LEO X. fecit quamdam Concessionẽ super venditionem bonorum, quæ aliqui Fratres Minores acquisierunt, cum extra obedientiam Ordinis euagarentur. Sed hæc etiam posita est in dictione Bona. §. vlt. *Apostata.*

5 Idem Leo fecit aliã concessionem circa commutationem, seu venditionem eleemosynarum superabundantium prout habetur in dictione Eleemosyna, §. vltimo. *Eleemosy.*

6 Idem Leo respectu venditionis, seu alienationis bonorum Monasteriorũ S. Claræ, & tertij Ordinis, fecit duas Cõcessiones, quæ positæ sunt in dictione Alienatio rerum §. 4. & 5. *De bonis Monialiũ.*

7 CLEMENS VII. circa hanc materiam fecit quamdam Concessionem, quę habetur etiam in dictione Alienatio §. vlt.

VICARIVS.

Distinctio materiæ Vicariorum.

DE multiplicibus Vicarijs reperitur facta mẽtio in Priuilegijs Fratrũ Minorum. ¶ Et primo de Vicario totius Ordinis; qui cedente, vel decedẽte Generali Ministro, eligi debet. ¶ Secũdo de Vicarijs Generalibus, & Prouincialibus cismontanis, & vltramontanis, qui per Concilium Constantiẽse fuerunt ordinati pro regimine Fratrum Minorum Regularis Obser. ¶ Tertio de Vicariis Conuentuum, uel Domorum prædictorum Fratrum, seu Monialium eis commissarũ. Et de singulis istorum dicentur infra aliqua, quæ ad eos spectant. *Collector.*

De Vicario totius Ordinis.

1 NICOLAVS IV. statuit, & ordinauit, ac districte inhibuit Fratribus Mino. ne deficiente Ministro Generali, possint eligere, aut constituere aliquem Fratrum, in Vicarium Ordinis præfati, absque Romani Põtificis, & Protectoris eiusdem Ordinis licentia speciali, per ipsius Romani Põtificis patentes litteras concedenda, facientes plenam, & expressam de huiusmodi litteris mentionem, b. fo. 31. Et ffo. 32. conc. 33. *De Vicar. Ord.*

De Vicarijs generalibus, et prouincialibus.

De Vicariis generalibus, et prouinc.

CONcilium Constantiense statuit, quod Prælati Superiores Fratrum Minorum Regularis obseruantiæ appellarentur Vicarij Generales, & Prouinciales respectiue. Et hoc idem confirmauerunt multi alij Summi Pontifices, ac ordinauerunt multa, & varia, circa huiusmodi Vicarios. ¶Sed quia post capitulum generalissimum totius præfati Ordinis Romæ celebratum, translatū est officium ministeriatus ad Fratres Mino. obser. ac per consequens cessauit denominatio prædictorum Vicariorum, et omnia illa, quæ respectu talis denominationis fuerant statuta, seu concessa, similiter cessauerunt: ideo superfluum foret hic illa ponere.

De Vicarijs, et Confessoribus Monialium.

3 *De Vicariis monialium.*

INnocētius IV. statuit, quod Fratres Min. qui in monast. monialium fuerint deputati pro seruitio illarum, in spiritualibus dumtaxat deseruiant; vt habetur latius in dictione monasteria, §. 2.

4 *Particulare prô Hispania.*

Iulius II. statuit, & ordinauit, quod Confessores, seu Vicarij monialium S. Claræ, & aliarum Religiosarum, sub cura Fratrum Minorum in Regnis Hispaniarum degentium, nullatenus possint, vltra triennium, officia huiusmodi exercere. Et quod prædicto triennio finito, vel antea, si Ministro Prouinciali expediens videbitur, a prædicto officio absoluantur, B. ffo. 49. conc. 145.

De durat. Vicariatus Collector.

Aduerte, quod idem Iulius ordinauerat prius hoc idem, generaliter loquēdo de omnibus, & singulis officijs trium Ordinum B. Francisci, vt habetur in dictione Officia Ordinis, §. 2. ¶Circa auctoritatem vero huiusmodi Vicariorum, vide aliquid infra, post §. sequentem.

De Vicarijs Conuentuum Fratrum Minorum.

5 *De Vicariis conuētuum fratrum.*

IDem Iulius in communicatione amplissima, quam fecit Fratribus Ordinis Min. de Priuilegijs Fratrum Ordinis Prædicatorum, concessit, quod ea, quę spectant ad Vicarios Conuentuum, aut singularum Domorum præfati Ordinis Prædicatorum, similiter spectent, & pertineant ad Vicarios Conuentuum, & Domorum ordinis Minorum, B. ffo. 228. conc. 533. Et ffo. 74. concess. 222. ¶Hoc habetur latius in dictione Communicatio priuileg. §. 13.

Collector.

Notandum est, quod vt superius in nonnullis locis tetigi, appellatione Vicariorum apud Fratres Prædicatorum, non veniunt Vicarij communiter vsitati inter ipsos: sed solum illi, qui propter absentiam, aut carentiam Prioris eliguntur, seu instituuntur ad pręsidendum, velut Priores. Et consimiliter intelligendum est quoad Fratres Minores de illis Vicarijs dumtaxat, qui apud eos vocantur Pręsidentes; quando adest, vel deest Guardianus. Ad quod faciunt, quæ subsequuntur.

Quoad auctoritatem prædictorum Vicariorum monialium, & conuentuū Fratrum, fuit statutum in capitulo generali Albię, id, quod sequitur.

Statutū ge. Pro Vicar. mon. et fr.

Vniuersi confessores monialium nostræ familiæ habeant præsenti Decreto semper actiue auctoritatem Prælatorum super moniales in foro conscientiæ, quoad casus, & sententias; habeantq; similiter Guardiani, ac Vicarij Guardianorum in absentia eorum. Habetur fo. 228. trac. 3. Et ffo. 248. in trac. 2. Deinde in sequenti capitulo generali, Laualis celebrato, facta est sequens Declaratio prædicti Statuti.

De-

Declaratur,quod illa clausula in Capitulo generali Albiensi inserta, videlicet,quod Guardiani,& eorum Vicarij habeant auctoritatem Prælatorum in foro conscientię,&c. sic debet intelligi,quod, videlicet, auctoritas per Patrē Prouincialem concessa Guardianis,remaneat semper penes eorū Vicarios, seu Vicariorum Vicarios,ipsis Guardianis suum Conuentum,pro suis negotijs,exeuntibus. Habetur fo.229.tract.3. Et ffo.248.tract.2. *Statutū ge. fro Guardia.& suis Vicarijs.*

ANNOTATIO CORDVBÆ.

Qvoad §. 5. vbi Collector notat,& bene, quod nomine Vicariorum Fratrum Prædicatorum,intelliguntur illi, quos nos vocamus Præsidentes Conuentuum; vt gaudere possint communicatione priuilegiorum ibi concessa, de hoc etiam late dixit idem Collector,supra,tit. Absolutio ordi.quoad Fratres,post §.7.& ibi notationem fecimus, ibi uideatur.

VISITATIO, ET VISITATOR.

Distinctio materiæ Visitationis,& Visitatorum,

CIrca materiam Visitationis,& Visitatorum, sunt complura in Priuilegijs Fratrum Minorum contenta. ¶ Istorum autem quædam pertinent ad Visitationem Fratrum actiuam,& passiuam inter semetipsos. Et hæc posita sunt in dictione Correctio.§.9.& quasi in omnibus.§§. Ac in dictione Exempti Fratres.§.2.& 4. ¶ Alia vero attinent ad Visitationem Monialium S. Claræ, quę habentur in dictione Abbatissa.§.9. Et in dictione Moniales.§.2.& 3.& 17.& 22.& 26.ac 27. Et in dictione Generalis Ordinis.§.13. ¶ Nonnulla insuper spectant ad Visitationem Fratrum, & Sororum tertiæ Regulæ Beati Francisci. Hæc autem continentur in dictione Tertiarij.§.3.& 4.& 8. ¶ Attamen quoad Visitationem quarumlibet Monialium per Fratres Mino.faciendam,fecit Leo X.quamdam Cōcessionem,quæ habetur in dictione Ingredi Monast.Monialium §.32. ¶ Sed quoad licentiam,quæ ad Visitationis Monialium officium exercendum requiritur, notanda est sequens ordinatio Innoc.VIII. *Collector.*

INNOCENTIVS VIII.inhibuit sub grauibus cēsuris,& pœnis; ne quispiam Fratrum Mino.Regularis obser. sine suorum Superiorum licentia, & deputatione,ac institutione,præsumat accipere,& exercere officium Confessoris,seu Visitatoris monasterium monialium,Beguinarum,vel Sororum quarumlibet,aut temporalium domorum,& aliarum personarum sęcularium, seu Regularium vtriusque sexus: etiam si ad id Apostolica auctoritate deputarentur. Et decreuit,quod deputationes,quas sic fieri contigerit,sequentem conditionem habere debent: vt scilicet Deputati ad officia prædicta,illa exercere possint,si ad id eorum sic deputatorum Superiorum consensus, & licentia accedant,& non alio modo. B.ffo.157.conc.375. *1 De Visitat. et Confess. Monialiū. Quomodo, & quando in Visit. possit dari Indulg.plē.uide supra, ī verbo Ind. ple. quoad Frat.§.16*

VNCTIO EXTREMA.

QVoad administrationem Sacramenti extremæ Vnctionis sunt aliqua concessa Fratribus mendicantibus, tam respectu suorum Tertiariorum,& familiarium,seu oblatorum,quam aliarum personarum sęcularium. *Collector.*

Ea,quę cōcernunt Tertiarios,ac familiares Fratrum,habentur in dictione

Terriarij.§.19.Et in dictione familiares §.3. & 7. Et in dictione Absolutio ordinaria,quoad Fratres §.10.& 11.Et hic infra,§.1.¶Illa uero,quę pertinent ad omnes sæculares,cōtinentur in dictione Sacramenta §.1. Et in dictione Communicare §.6.& 10.

Ex Priuilegijs Monachorum S.Benedicti Obser.Hispaniæ.

NICOLAVS Francus Apostolicæ Sedis Nuntius,& Orator, cum potestate Legati de latere a præfata Sede deputatus in Regnis Castellæ, & Legionis,& Aragonum,concessit Monachis Sācti Benedicti obseruantiæ Hispaniæ,quod siqui infra septa Monasteriorum infirmati fuerint,eis extremam Vnctionē dare Apostolica auctoritate libere,& licite possint,Parochialis presbyteri,vel alterius cuiuscumque Episcopi,vel Superioris licentia, vel assensu nullatenus requisitis,o.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Ota,quod Episcopi nolentes dare Oleum sanctum extremæ Vnctionis fratribus,essent valde reprehensione digni:vnde Neapoli obseruatur,q sacrista post feriam quintam hebdomadæ sanctæ, omnibus Religiosis istud petentibus dat,& vide supra in uerbo Ecclesiæ Frat. nu.2.

VOTVM.

Distinctio materiæ Votorum.

Collector. SCiendum est ultimo,quod in Priuilegijs Fratrum reperiuntur aliqua, pertinentia ad materiam Votorum. ¶ Horum autem aliqua spectant ad personas Fratrum infirmorum,uel debilium. Et ista habentur in dictione Dispensatio §.8.Et quoad omnes Fratres,in eadem dictione §. 28.Et hic infra §.1.¶Alia concernunt personas Monialium,quæ curæ prædictorum Fratrum sunt commissæ. Hæc autem continentur in dictione Absolutio extraordinaria,quoad Fratres §.7.Et in dictione Dispensatio §. 20.¶ Reliqua vero respiciunt personas Sæcularium.Et hæc continentur in dictionibus Absolutio,quoad Sæculares primo,in §.17.Et Absolutio quoad Sęculares,2.in §. 12.ac 16.& 18.Et in dictione Dispensatio §.16. & 29.ac 30.

Ex Priuilegijs Monachorum S.Benedicti.

BENEDICTVS XIII.cōcessit,quod nullus Monachus Sancti Benedicti teneatur ad aliquod Votum cuiuscumque peregrinationis,quomodocumque emissum,nec si sit de Hierusalem, nec Sanctorum Petri & Pauli,aut Iacobi,aut aliud quodcumque o.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Societati Iesu. Paulus III. *NOtādum,quod Confessores societatis Iesu, commutare possunt omnia Vota, (exceptis,vltramarinis. Petri & Pauli de Vrbe,Sancti Iacobi in Compostella,Castitatis, & Religionis)ita concessum est a Paulo III.*

Quam

Quam facultatem postea illis extendit Greg.XIII. ad Vota etiam iurata; dummodo, commutatio non fiat in praeiudicium tertij; Ita habetur in eius Compend. Priuileg. Verbo Vota, §.1. Greg.XIII

Licet Prioribus Ordinis, & Superioribus, personas volentes Ordini Cassinensi sociari, quae Religionem, locum, vel Ordinem alium quemcumque, etiam arctiorem, ingredi vouissent (tali Voto non obstante) ad probationem, & professionem recipere, easque auctoritate Apostolica ab ipso Voto absoluere, & cum ipsis dispensare; dummodo, in tali Religione, seu Ordine, de quo vouerint professionem non emiserint; Quod si tamen, ante professionem emissam a tali Ordine recesserint, Dispensatio sit nullius roboris. Congregа. Cassinens.

Ita concessit Eug.IV praedicta congregationi Cassinens. Ord. S. Bened. anno D.1436. & reperitur in Comp. Priuil. Fratrum S. Hieron. a Patre Garsia collecto. 170. Eug.IV.

Idem fuit concessum Camaldulensibus, Congreg. Montis Oliueti, S. August. & Carthus. Vt habetur in eodem Compend. Verbo Nouitius, & dixi ego sup. in verbo Nouit. Camaldul. Mon.Oliu. Carthusiēs.

Et Paulus II. anno D.1468. eidem Congre. Cassinens. Et Congreg. Canonic. S Saluatoris in lauro (in cuius Compend. Priuileg. refertur fo.14.) concessit, vt qui fecit Votum Religionis, assumens habitum Donati, vel perpetuo Oblati, quamdiu in isto statu permanserit, adimpleat Votum, & satisfecisse intelligatur in illo permanens. Vt habetur in praedicto Compend. priuil. S. Hieron. fol. 171.

Sed vltra ea, quae a Collectore in locis assignatis praenotata fuerũt, ego aliqua alia pro maiori huius materiae Voti dilucidatione subnectam.

Et primo est sciendum, quod per quinque modos potest votum aliquod tolli, per interpretationem, per irritationem, per dispensationem per commutationem, & per cessationem: per interpretationem est, quando euidenter quis scit non obligari, ob aliquam iustam caussam; per irritationem, quando Praelatus, vel alius superior potestatem habens supra vouentem, illud irrita, nec alia caussa requiritur nisi voluntas illius, qui ad irritandum, facultatem habet, & quomodo irritatio possit fieri, videatur Nauar. in Manu. cap.12. num.64. vbi multa dicit de differentia, quae est inter irritationem, & duo sequentia, per dispensationem, requiritur auctoritas Praelati, & caussa rationabilis & iusta; qua, si deficiet, nihil talis dispensatio valebit: per commutationem possunt facere confessores, auctoritatem habentes; quod quando, & quomodo debeat fieri, infra dicemus: per cessationem est, quando quis vouit aliquid vsque ad tale tempus, quo completo, iam votum cessat.

Secundo sciendum, quod soli Praelati Ecclesiastici, vel eorum auctoritatem habentes, possunt dispensare, & commutare Vota, propter rationem, quam S. Thom. 2.2. q.88. art 12. communiter receptus, reddit; vnde, non poterit quis auctoritate propria commutare Votum, etiam in melius, nisi manifestum sit illud esse gratius Deo; vt pulchre declarat Caiet. in praefato art.12. & refert Nauar. in Man. cap.12. tit.25.

Tertio est sciendum, quod solus Papa, vel qui potestatem ab ipso peculiarem habet, potest super quinque Vota dispensare, scilicet super Votum perpetuae Continentiae, Relig. Peregrinat. in Hierusalem, vel Romam, vel ad S. Iacobũ Compostellae: et additur etiam, secundum Nauar. 6. scilicet ad S. Mariam de Laureto. 5 Nauar. i cõment. in c. non dicat: is 12.q.1. nu. 18.

In ceteris autem Votis, alij Praelati inferiores poterunt dispensare, vt Episcopi, vel qui iurisdictionem Episcopalem sortiti sunt; vt probat Nauar. vel qui aliquod ad hoc habuerint priuilegium. Nau.ca.12. nu.75.

Et hic quarto est sciendum, quod, licet simplex sacerdos possit a quocumque peccato, & quacumque excommunicatione, & fractione Voti in articulo mortis absoluere, non tamen potest, aut in Votis dispensare, aut aliquod illorum commutare: etenim sola peccatorum absolutio, non autem votorum dispensatio illis conceditur, secundum mentem omnium Doctorum; vt dicit ipse Nauar. loco supra citato, qui ait, etiam eum, qui non habet ampliorem auctoritatem quam commutandi, non posse dispensare; & qui non habet nisi potestatem ad dispensandum, non posse commutare: cum ista inter se sint valde 4

diuersa, & potestas, & priuilegium dispensandi possit aliquid operari absque eo, quod ad commutationem extendatur: ut respondet ibi opinioni Soti contrarium dicentis, s. quod qui habet potestatem dispensandi, quod plus est, habet, & ad commutandum. Nam hoc ait forsitan procedere in illis, qui sunt huiusmodi auctoritatem sortiti iure communi, & tamquam ordinarij, non autem in his, qui priuilegiorum vi, & tanquam delegati eamdem adepti sunt.

5 *Quinto est notandum, quod qui habuerit auctoritatem dispensandi, & commutandi Vota, eamdem habet auctoritatem in iuramentis eiusdem materiæ, ut tenet Sotus, & sequitur hanc opinionem Directorium Curatorum, & Auctor Exp Bullæ Cruciatæ. §. 11. nu. 110. contra Nauar. in Man. c. 17. nu. 275. qui ait opinionem in Nauar. posse esse veram in casu, quo quis promitteret dare, & statim iuramentum subiungeret: quia tunc iam concurrerent duo vincula, ut ipse ait: secus autem, quando quis simpliciter iurasset dare: quia tunc non esset, nisi unum uinculum, sicut in uoto.*

Sotus li. 8. iust & Iure fo. 686. Direct. Curat c. 15. f. 182.

6 *Sexto est notandum, quod Papa Innocentius VIII. concessit confessoribus rite præsentatis ex ordine nostro Fratrum Minorum, ut possint in omnibus uotis dispensare, in quibus possunt Episcopi præter quam in uoto peregrinationis ultra duas dietas, ut sup. habetur, tit. Absolutio quoad sæculares 2. §. 12. Et idem possunt alij mendicantes, & eorum participantes, ut refert etiam Nauar. in Man.*

Nauar. ca. 12. nu. 79.

7 *Septimo est notandum, quod supradicti mendicantes confessores qui uirtute priuilegiorum suorum, uel alij, qui uirtute alicuius Bullæ in supradictis uotis dispensant, uel commutant, non possunt hoc agere, nisi in sacramento pœnitentiæ.*

Sed quando tales dispensationes non fiunt per uirtutem alicuius Bullæ, uel Iubilæi; sed per uiam auctoritatis, sicut habent Papa, Archiepiscopi, Episcopi, Generales, Prouinciales, Abbates, Priores, uel Guardiani pro suorum subditorum uotis, tunc tales dispensationes possent fieri ex caussa rationabili, in foro exteriori, &c. Nonnulla alia pro hac materia, uide supra in uer. Dispensatio.

FINIS.

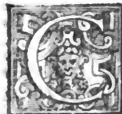
ABSOLVTO PRIVILEGIORVM COMPENDIO, RESTAT IAM PONERE ILLA ALIA,

In fine Indicis Materierum promissa.

Et primo ponuntur Bullæ quædam, necessario semper præ manibus a Regularibus habendæ, quæ in Bullario, vel alibi (vt infra) authentice reperiuntur posita.

BVLLÆ SVNT ISTÆ VIDELICET.

Confirmatio, & concessio omnium Priuilegiorum, Indultorum, Exemptionum, ac Gratiarum Ordinibus omnibus Mendicantium, & non Mendicantium, concessorum, & concedendorum, facta a Clem. 7. Fratribus Minoribus Sancti Francisci Regularis Obseruantiæ: quæ est valde notanda, etiam ab omnibus participantibus supradicta Priuilegia, ob communicationem, quam inter se habent Priuilegiorum, & adducitur authentica a Reuerendiss. P. Christophoro de Capite fontiũ in Cõpẽdio per ipsũ edito.

CLEMENS VII. Ad perpetuam rei memoriam. Dum fructus vberes, quos ordo sacer dilectorum fratrum Minorum regularis Obseruantiæ, in agro militantis Ecclesiæ cum propagatione Religionis, ac defensione, & augmento fidei Catholicæ, ac salute Christi fidelium produxit hactenus, & in dies producit, diligenter attendimus, dignum, quin potius debitum putamus, (vt eius statum prosperum, & tranquillum, omni diligẽtia procuremus,) illius religiosas personas specialibus fauoribus, & gratijs prosequi. Hinc est, quod nos Motu proprio, & ex certa nostra scientia, tenore pręsentiũ, omnia, & singula Priuilegia, immunitates, exẽptiones, præsertim de nõ soluendo Clericis secularibus, quartã funeraliũ, quoad fratres in possessione, nõ soluendi quartã huiusmodi existẽtes, ac oĩa, & singula indulta, Indulgentias, peccatorũ remissiones, & gratias, dicto Minorũ ac S. Claræ, ac tertio de pęnitentia nuncupato, ordinibus, illorũq; Fratribus, monialibus, Sororibus, & vtriusq; sexus personis, atq; Monasterijs, domibus, Ecclesijs, & locis quibuscumq;, etiã per modũ extẽsionis, seu cõicationis, & alias, quomodolibet per quoscumq; Romanos Põtifices Pędecessores nostros, ac per nos, & Sedẽ prædictam cõcessa, auctoritate Apostolica, tenore pręsentiũ approbamus, & innouamus, & perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari debere, ipsosq; fratres Moniales, Sorores, personas monasteria, domus, Ecclesias, & alia loca huiusmodi omnibus, & singulis Priuilegijs, immunitatibus, exẽptionibus, concessionibus, indultis, indulgentijs peccatorũ remissionibus, & gratijs, quibusuis cõgregationibus dictorũ Ordinũ, aliorumq. Ordinũ Mendicãtiũ, quomodolibet cõcessis, & cõcedẽdis, neq; nõ ẽt quibusuis facultatibus, & gratijs, suæ professioni regularis obseruantiæ nõ contrarijs, alijs Ordinibus quibuscumq;, nõ mendicãtibus, quomodolibet concessis, & cõcedendis, vti, frui, & gaudere posse, atq. debere in oibus, & per omnia, per inde ac si eis specialiter concessa fuissent, & constitutiones, in vltimo Capitulo generali dicti Ordinis Minorũ regularis obseruantiæ, in Prouincia Burgẽsi Regni Castellę factas pleno robore, firmitatẽ obtinere, & ab oib. quãdiu per Capitulũ aliud Generale dicti Ordinis, mutatę nõ fuerint, inuiolabiliter

biliter obseruari debere, necnon regulam ipsam per Sanctum Frãciscum, pro fratribus Minoribus institutam obseruabilem, meritoriam, &c. cum omnibus clausulis reuocatiuis. Datum Romæ, Apud Sãctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 30. Maij, millesimo quingentesimo vigesimoquinto, Pontificatus nostri anno secundo.

CAPVCCINI ANNOTATIO.

Otandum, quod a subsequentibus Summis Pontificibus fuerunt facta alia Priuilegiorum confirmationes, & pracipue a Greg. 13. in Const. 35. Ex benigna, &c. anno Domini 1579. Et a Six. V. in Constit. 16. in 2. parte Bullarij; qui in confirmatione Priuilegiorum Fratrum Minorum, & Monialium, Sancti Francisci de Obseruantia, ac S. Clara, & Tertij Ordinis de Pœnitentia, illam apposuerunt clausulam (quatenus sint in vsu, & Sacris Canonibus, & Decretis Sacri Conc. Trid. non aduersentur.

Et aduertendum, quod dum in hac clausula dicitur Sacris Canonibus, & Decretis, &c. non est intelligendum, (ut aliqui male sentiunt) de Sacris Canonibus Summorum Pontificum in Decretis, & Decretalibus contentis; sed de Sacris Canonibus, & Decretis Conc. Trid. cum clare pateat, Ipsum Conc. & Canonibus, & Decretis constare, & illud operetur illa copula [&] coniungendo Canones cum Decretis Concilij Trid. Ideo videlicet male sentire illi mihi videntur, qui aiunt sub illa particula Canonibus, intelligi Decreta, & Decretalia Summorum Pontificum: & sub illa alia Decretis Concilij, ea qua sunt in Conc. Trid. & quod proinde nulla, aut paucissima, remanent Priuilegia: & ita esset equidem, si hac illorum valeret opinio. Sed quantum sit absurdissimum & a mente, & a verbis supradictorum Summorum Pontificum alienissimum, quis mentis compos non videt? dixissent enim si vellent intelligi de Decretis, & Decretalibus, quatenus sint in vsu, & Sacris Canonibus Summorum Pontificum, et Decretis Sacri Concilij Tridentini, etc.

De exemptionibus ab exactionibus, Datijs, Gabellis, vectigalibus, etc. vtriusq. sexus Religiosis personis ordinum Mendicantium concessis, per Sanctissimum in Christo P. et D. N. D Pium Diuina prouidentia Papam V.

PIVS PAPA V. Ad perpetuam rei memoriam.

In fauorẽ omniũ clericorum uide c. quã quã, de cõs. i 6. et Cle. c. praseñti. eo. tit. et Cõc. Tridẽ. sess. 25. c. 20. Has immunitates, ẽt omnes alij Regulares per sua priuilegia dicũtur ha-

VM ad vberes, quos sacri Mendicantium ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus, attente respicimus, & attentæ considerationis indagine perscrutamur ipsorum Religionis sinceritatem, & voluntariæ paupertatis habitum, in quibus sub humilitatis spiritu deuotum altissimo præstant famulatum, Dignum, quin potius debitum reputamus, vt illis ea libenter concedamus, per quæ, semotis quibuslibet grauaminibus, promptiores eiusdem altissimi inhæreant seruitijs. Hinc est, quod nos volentes eosdem Mendicantium ordines, ac dilectos filios eorum fratres, & Monachos, ceterasque personas, ac etiam moniales quibuslibet eiusdem ordinis, sub illorum cura degentes specialibus fauoribus, & gratijs prosequi; Motu proprio, non ad alicuius nobis, super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, ac de Apostolicę potestatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus, omnes, & singuli Mendicantium Ordinum huiusmodi Fratres, Monachi, & dilectæ filiæ in Christo Moniales, seu Sorores, ac aliæ vtriusque sexus personæ Regulares, vbilibet per totum Christianum orbem diffusi, & constituti, illorumque Monasteria, Cœnobia, Domus, Conuentus, Ecclesiæ,

Capelle,

Capellæ, Oratoria, & alia loca, etiam vnita, ac membra, & dependentia, nec non terræ cultæ, & incultæ, possessiones, prædia, agri, & alia omnia, & singula, mobilia, & immobilia, ac se mouentia, & vbilibet, ac in quibuscumque rebus consistentia bona; necnon eorum in dictis bonis laboratores, coloni, ac tendatarij, locatarij, & affictuarij, negotiorumque suorum gestores vniuersi quomodolibet nuncupati, nunc, & pro tēpore existentes in perpetuum, ab omnibus, & singulis exactionibus, tam vrbanis, quam rusticis, nec non datijs, gabellis, & pedagijs, vectigalibus, collectis, impositionibus, & onerib. ordinarijs, & extraordinarijs, ac tam realibus, quam personalibus, meris, & mistis, etiam subsidio triennali, & augmento, ac focularibus, equorum taxis, militumque hospitijs, ac alias quibuscumq; nominibus nuncupatis, quauis auctoritate, quomodolibet impositis, & imponendis, & quæ laicis, ac alijs quomodolibet imponi consueuerunt, & in futurum imponentur, ac ratione quarūcumq; mercium, & rerum cuiuscumq; generis, vel qualitatis existētium, tam per mare, & aquam dulcem, quam per terram, vndecumque, & quomodocumq; pro tempore delatarum, nec non animalium quorumcumque mortuorum, & uiuorum, & quę alias quomodolibet, & ex quauis caussa, ac super quibuscumq; rebus, tam in urbe nostra, quam extra eam, vbilibet locorum exiguntur, & in futurum exigentur; nec non a contributionibus, & solutionib. in illis faciendis, ac tam pro victu, & vestitu, quam quocumque alio vsu suo tantum, ac tam emendo, quam vendendo, & alias quomodolibet negotiãdo; nec non etiam a solutione quadrantis, pro singulis libris carnium de animalibus, quæ nunc, & pro tempore ex armentis occidi contigerit; nec non etiã, quæ in suis ędibus, prædijs, & possessionibus priuatim detinent, & nutriunt & a contributione sumptuum, ac expensarum, quæ aliquando pro pontibus, vijs, aquæductibus, muris, mœnibus, alijsue machinis struēdis; & reparãdis, seu reficiendis, ac ciuitatum, terrarum, & locorum quorumcumque fortificationibus, nec non etiam alias in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta Vrbe, quam extra eam vbilibet, penitus, & omnino liberi, immunes, & exempti, ac liberæ, & exemptæ, liberaq;, immunia, & exempta sint, & esse censeantur, ac pro talibus teneantur, & reputentur, quodq; terræ, agri, possessiones, & loca aratiua (vt præfertur) in illis, quæ aliquando pro pascuis animalium ad certum tempus reseruantur, nullatenus vnquam comprehendantur, nec comprehendi censeantur, ac etiam monasteria, cœnobia, aliaque omnia regularia loca prædicta, pro quorumcumq; militum, tam equitum, quam peditum hospitijs, quemadmodum magno cum nostro dolore hucusq; in plerisq; locis factum comperimus, nequaquã assignentur, nec assignari debeãt; Et insuper, ꝙ fructus, redditus, prouentus, introitus, & alia quæcumq; bona monasteriorū, cęnobiorū, & aliorū locorum regulariū præfatorum, ab alijs, quã a Syndicis, & Procuratoribus, Religiosis, Fratribus, Monachis, & Monialibus, alijsq; personis præfatis exigi, illaq; dũtaxat in beneficium loci, vel sustentatione ipsorum Religiosorũ, Fratrũ, & Monialiũ expēdi, nec per alios quoscumq;, quouis nomine censeantur, nec in alium, quam præmissum vsum conuerti, seu expēdi possint, neq; debeant, nisi de consensu superiorū illius loci, cui data, vel cōsignata, aut donata fuerint, seu ad quem alias spectabunt, nec etiam soli tutores, aut curatores, seu protectores, & alio nomine Sanctesij, aut alias nūcupati, de eisdē bonis vllo modo disponere possint; quodq; id ipsū etiã de eleemosynis, oblationibus, & quibuscumq; alijs donatiuis intelligi, & obseruari debeat; Apostolica auctoritate, tenore præsentiū ꝑpetuo statuimus, ordinamus, volumus, & declaramus. Necnon Fratres, Monachos, Moniales, ac alias Regulares, personas, eorumq; Monasteria, cęnobia, conuentus, ecclesias, capellas, ora-

bere, ut sūt Benedictini, et ēt per extensionē factam a Pio V.

Exactiones datia gabella, pedagia, collecta impositiones, onera quæcumq; subsidium triennale, focularia, equorū taxa, Militū hospitia.

Exēptio a quadrante carnis pro singulis libris carniū

Hic corrigitur l. ad instruct. cū gl. Doct. C. & sacros. ecclesi. et olim correcta fuit per Auth.

Itē nulla cōitas. C. de Episc. et Cle. & pro eodē faciūt c nō minus &c. aduersus, de immū. eccl. et c. quãquã de cens. in 6. et c. fi. de vi. et hon. et alia superius dicta.

oratoria,& alia loca,ac terras,possessiones,prædia,agros,& bona,necnō laboratores,colonos, arrendatarios, locatarios, affictuarios; ac gestores, prædicta (vt præfertur)libera,immunia,& exempta,eisdē auctoritate,& tenore facimus,ac fore,& esse decernimus; Mādātes propterea dilectis filijs modernis & pro tempore existentibus,Cameræ Apostolicæ Camerario,Præsidētibus, & Clericis,ac Commissarijs,agentibus,& officialibus quibuscumq;, vt omnibus,& singulis,tā virorū,quā mulierū monasterijs mendicātium ordinū huiusmodi existētibus,sub dictione nostra tēporali,mediate,vel immediate cōstitutis,tātū sal,quātū pro eorū vsu suffecerit, singulis annis, omni dilatione cessante,& contradictione remota,contribuere,ac assignare, ac contribui,& assignari facere debeant realiter,& cum effectu. Districtius etiā in virtute sanctæ obedientiæ,& sub indignationis nostrę,ac excōicationis maioris latę sententię,ac duorū milliū ducatorū auri de Camera,pro vna Basilicæ S.Petri de Vrbe,& pro altera medietatibus,singulis monasterijs, & locis præfatis, quæ molestari,seu perturbari contigerit,irremissibiliter applicandorum,pęnis,eo ipso si,& quoties contrafactū fuerit,incurrendis,inhibentes tā illis, quā dilectis filijs Legatis,Vice legatis,gubernatoribus,potestatibus,datiorū, gabellarū,onerū,& aliorū præmissorū exactoribus,cōductoribus,& appaltatoribus, nec non quibusuis cōmunitatibus,& vniuersitatibus,illarumq; officialibus, & personis,alijsq; quibuscūq;,ad quos spectat,& quomodolibet spectabit in futurū,quatenus præmissa omnia,& singula inuiolabiliter,& perpetuo obseruent,ac ab omnibus obseruari faciāt: fratres, monachos, moniales, & alias religiosas personas,aliosq; supradictos super præmissis quomodolibet molestent,& perturbent,neq; permittāt,per quoscumq; quomodolibet molestari, seu perturbari. Et si quis contradicere,aut quouis modo cōtrauenire prę sumpserit,per mandatum executiuū contra ipsum,cuiuscumq; dignitatis,status, ordinis,& preeminentiæ fuerit,ipso facto procedi,& sic per quoscumq; iudices,& cōmissarios,quauis auctoritate fungētes(sublata eis,& eorū cuilibet, quauis aliter iudicandi,& interpretandi facultate)iudicari,& diffiniri debere,ac,quidquid secus super his a quoquā quauis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit,irritum,& inane decernimus.

Tenentur cōmissarij Ecclesiæ dare sal Mēdicantibus &c. Excōicatio lata sentētia. Pœna 2000. ducatorū Toties quoties contra fit, incurruntur ista pęna. Inhibetur exactorib. et alijs datiarijs, conductoribus appaltatoribus, et cōmunitatib. ne cōtraueniant, etc.

Quocirca venerabilibus fratrib. Patriarchis,& Archiepiscopis, & Episcopis,siue eorū Vicarijs in spiritualibus,generalibus,nec non dilectis filijs curię caussarum cameræ Apostolicæ generali Auditori, ac Abbatibus, Prioribus, Præpositis,Decanis,Archidanconis,Canonicis,& Capitulis, ac alijs quarumcumque ecclesiarum Prelatis,& personis,ubilibet,& in quibuscumq; regionibus,terris,& locis,existentibus,ac alijs,ad quos quomodolibet spectat, & spectabit,per presentes motu simili mādamus,quatenus ipsi,& eorū quilibet per se,vel aliū,seu alios,præsentes litteras, & in eis contenta quæcumq;, vbi, & quando opus fuerit,ac quoties pro parte fratrū,monachorū,monialiū,aliarūq; religiosarū personarū prefatorū,fuerint requisiti, solleniter publicātes, illisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes,faciāt auctoritate nostra illos,& eorū singulos statuto,ordinatione,voluntate,declaratione, constitutione,deputatione, mādato,inhibitione, decreto,aliisq; pręmissis, pacifice frui,& gaudere,non permittentes eos, desuper p camerariū,psidētes,clericos;& cōmissarios cameræ huiusmodi,nec non Legatos,Vicelegatos,gubernatores,collectores,gabellarios,& exactores predictos,aut quoscumq; alios, ad aliquā solutionē,contributionē,uel prestationē prēmissorū,occasione quomodolibet facienda,quouismodo cogi,& cōpelli, aut alias contra præsentiū tenorem quomodolibet molestari,perturbari,aut inquietari; Contradictores quoslibet,et rebelles per predictas,aliasq; opportunas censuras;et pęnas, appellatione

Episcopi et eorum Vicarij debet obseruari facere hoc priuilegiū inuiolabiliter. Hoc priuilegium potest sollēniter publicari. Contra gabellarios et alios collectores, aut exactores.

pellatione postposita, compescendo, ac legitimis, super his habendis, seruatis processibus, in censuras, & pęnas huiusmodi incurrisse, declarãdo, interdictũ ecclesiasticũ apponendo, innocato etiam ad hoc si opus sit, auxilio brachij sęcularis. Non obstan. fel. rec. Bonif. Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & Concilij generalis, de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium non extrahatur; ac omnibus illis, quę in contrarium per quoscumq; officiales & quosuis alios, ac præsertim per officiales ciuitatis nostrę Bononię, & quosuis alios, adductæ sunt hactenus, & adducentur in posterum, ac adduci & allegari possent: necnon quibuscumq. litibus, & caussis, tam in Romana Curia, quam extra eam, vbilibet, ac coram quibuscumq; iudib. etiam palatij nostri, caussarum Auditoribus, ac S.R.E. Cardinalibus super prę missis inter quoscumq; quomodolibet pendentibus, ac etiam instructis, & ad sententiam deductis, uel etiam a sententia terminatis, nisi in fauorẽ Ecclesiæ fuerint, & pręsertim quadã lite inter huiusmodi Regulares, ac Ciues, & Cõmunitatem dictæ ciuitatis Bononię in Romana Curia pendẽte, quas, & quã, ac omnes processus, & scripturas productas, & producẽdas, ac registra, & sententias vbiuis comparẽtes, & latas, ac ferendas, ad nos; auocamus, & penitus extinguimus, cassamus, annullamus, & delemus, perpetuumq. desuper silẽtiũ imponimus; necnon quibusuis Apostolicis, ac in prouincialibus, & synodalibus concilijs, editis, generalibus, ac specialibus cõstitutionibus, & ordinationibus, etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis; ac etiam iuramento, & confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia, roboratis, statutis, & cõsuetudinibus priuilegijs quoq;, indultis, & litteris Apostolicis, illis, & eorum singulis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficaciorib. efficacissimis ac insolitis clausulis, irritantibusq;, & alijs decretis in genere, & in specie, etiam motu simili, & ex certa scientia, etiam consistorialiter, & alias quomodolibet etiam iteratis uicibus in contrarium concessis, approbatis, & innouatis: Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habẽtes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus contrarijs quibuscumq;, aut, si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspẽdi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non faciẽtes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Dat. Romæ apud Sãctũ Marcũ sub anulo Piscatoris, die 29. Iulij 1566. Põtificatus nostri anno primo.

Potest formari processus contra eos qui nõ obseruant, &c.

Potest poni interdictũ contra non seruantes hãc Bullã:

Nõ obstante aliqua huic priuilegio.

Numquam intelligitur hoc priuilegium reuocatum, nisi mentio de eo fiat de verbo ad verbum.

Sed vt facilius supradicta materia exemptionum intelligatur, aliquas declarationes appositas ab Auctore Catechesis Neapolitanæ in li. 5. c. 2. sub eadem Bulla, ponere operæpretium esse duxi. Et sunt quæ sequuntur.

SVBMONITIO.

Qvamquam priuilegia concessa a Pio V. Ordinibus Mendicantium fuerint per Greg. 13. in Extrauag. In tanta &c. reuocata, & quoad alia priuilegia olim dictis Ordinibus concessa a Rom. Pontificibus, ea reducta fuerint in eũ statũ in quo erant ante Concilium Trid. exceptis ijs, quæ illi aperte aduersantur; Non tamen vlla ex parte hoc priuilegium fuit ablatum, imminutum, aut alteratum: Et ratio fuit: Quia in hisce rebus iurisdictio Episcoporum non solum non tollitur, aut minuitur, sed potius confirmatur, consolidatur, ac roboratur.

Notanda Tempore Iubilęi.

Tempore, Iubilæi, aut similium gratiarum, illi, qui publice non reuocauerint, deleuerint, & cassauerint ordinationes, & decreta edita contra libertatem Ecclesiæ

Vide Bullã in Cena Domini.

Ecclesiasticam, quantum ad eos spectat, non consequuntur effectum dicti Iubilai: & isti debent hoc significare Papa.

Hoc idem tene de excomm propter indebitā exactionē a Clericis in trāsitu fluuiorum.

Item excommunicati, suspensi, & interdicti, vigore Iubilai absoluti, nisi satisfecerint ijs, propter quæ censura ipsa lata fuerant, reinciderunt, & reincidunt in dies in easdem censuras, prout declarauit Pius V. 1568. & Greg 13. 1572. & 1574. in hæc verba v3.

Declaramus tamen tam præsentes, quam alias quascumq; super concessione similiū, vel dissimilium indulgentiarum a nobis, & prædecessoribus nostris, hactenus emanatas & in futurum quomodolibet emanandas litteras, Christi fidelibus ipsis, nisi in foro cōscientia & pœnitentiali tantum, non autem in foro fori, & contentioso, (nisi satisfecerint ijs, propter quæ censura ipsa lata fuerint,) nullatenus suffragari, eosdemq; Christi fideles, illis iuxta huius nostræ declarationis formam, & tenorem, & non aliter, nec alio modo, vti aut se iuuare posse, & potuisse. Quinimmo eos in easdem censuras postmodum reincidisse, & in posterum reincidere. Sicq; ab omnibus quauis auctoritate fungentibus censeri, & iudicari debere, irritumq;, et inane, quidquid secus a quoquam quouis prætextu, aut colore, scienter, uel ignoranter attentatum forsitan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari Non obstantibus, etc. 1572. tertio idus Septembr. Pont. nostri anno primo.

Notanda super hac Apostolica declaratione.

Primo, nota quod ista reincidentia pendet ex cap eos qui, de senten. excomm lib. 6. et ita quod hic docet Papa, non est nouum ius, sed veteris inculcatio, declaratio, et innouatio.

Secundo collige, multas communitates adhuc remanere interdicto subiectas, aut saltem in interdictum relapsas, eo quod non satisfecerint ijs, propter quæ cēsura hæc in eas lata fuit a iure, uel ab homine. Nam pluribus in locis Italiæ, et extra, adhuc remanent aliquæ ordinationes, aut decreta, quorum vigore multi exactores aut quatreni salis, aut carnis, aut huiusmodi in personas Ecclesiasticas, aut etiam pro portu in transitu fluuiorum, vbi talia datia, & pedagia solent incatari, aut alias locari, adhuc in eodem officio excommunicationi, et censuris subiecto, perseuerant. Quia videlicet præfatæ communitates siue Potestates, Consules, Gubernatores, et Consiliarij, neq; etiam tempore Iubilai dictas ordinationes reuocauerint; nec ex eorum archiuijs deleuerint nec eorum exactoribus, quominus dictas in posterum exactiones illicitas (etiā ex immemorabili tempore factas) facerent aut continuarent, minimè inhibuerint, uide gl sing. Clem. præsenti, de cens. et remanebis attonitus.

Nota.

Tertio, nota tales exactores contra personas Ecclesiasticas, etiam reincidisse in excommunicationes, et censuras propter prædictas incursas; nec excusari propter obedientiam, præsertim si se ad illud munus ingesserint; vt inquit Sil. in verb. Gabella, ac scito eos teneri ad restitutionem perceptarum gabellarum, datiorum, ac pedagiorū, aut huiusmodi illicitarum exactionum si tamen eorum cōmunitates, aut alias Domini, aut Principes quacumq; fulgeant dignitate, etiam Regali aut Imperiali, non restituerint cū effectu. Nam etiam tales Domini omnes incidunt in excommunicationem, si eorum tacito etiā consensu præfatæ exactiones, aut potius extorsiones, fiant aut permittantur; et etiam tenentur ad restitutionem, non obstante quauis consuetudine, etiam longissima in contrarium iuxta contenta in c Quamquam, de cens. lib. 5. & Gab in 4. dist. 15. & consentit Nauarrus cum quo de hac re, Roma, locutus sum.

Infiniti hodie in hoc peccant.
Nauarrus.

Nota super exactione gabellarū a laicis.

Quarto, scias me semper multum dubitasse an multi Principes, & etiam Marchiones, ac Duces, & huiusmodi viri magnates (recognoscentes tamen superiorem in temporalibus, et a quibus de iure datur appellatio) receperint vnquam virtutem Iubilai, immo et remissionem peccatorum; Nam cum non possint præfati Principes imponere subditis suis laicis, aliquod nouum pedagium, aut gabellam, neq; etiā possint augere antiquam,

quam, neque uti valeant ipsis pedagijs, vectigalibus, aut gabellis, iam olim impositis, aut auctis (nisi ab immemorabili tempore fuissent imposita, aut aucta) sine expressa licentia Romani Pontificis, aut sui Imperatoris, aut sui Regis; vt patet in c. super quibusdam, de verb. signific. alias, a tempore Concilij Constantiensis citra incurrerunt, & semper incurrent ipso facto in excommunicationem contentam in Bulla Cenæ Domini, Papæ reseruatam. Non possum bene videre, quomodo plures hodie Barones, Domini, Principes ac præfati Duces, etiam in Italia, non reinciderint, & in dies non reincidant in dictam excommunicationem cum multi ex eis absq; legitima licentia, & sæpissime, etiam sine legitima caussa (quod peius est) subditis suis noua paagia, aut portoria, aut gabellas, aut vectigalia imponant; aut augeant antiquitus imposita; aut saltem vtantur de nouo olim impositis, aut auctis pedagijs, aut gabellis ab eorum progenitoribus. Qua in re non excusantur, neq; ab excommunicatione (vt præfertur) incursa, neq. etiam a restitutione, prout aiunt Doct. & probatur arg. c. tua de vsuris; & Nota quod non sufficit habere merum, & mistum imperium ad hoc, vt quis possit imponere nouas gabellas, & cetera, ut supra: sed oportet habere summum imperium, sine recognitione; vt supra dictum est; ut Nauarrus uir doctissimus sentit. Et propterea dicere possum cum Beato Ioanne, Potentes, potenter tormenta patientur, & item recte dicere, Væ Mundo a scandalis, & demum cum Paulo Apostolo, Radix omnium malorum est cupiditas. Vnde miror ego quomodo Principum Confessarij damnabiliter hanc rem pertransæant: nam etiā ipsi in excommunicationem incurrunt, si contra Bullam in Cena Domini tales supradictos absoluant.

Nota.

Nota bene.

Hoc idem sentit Francisc. a Toledo.

Contra cōfessarios principum.

Quinto, Nota quod, si quis excommunicatus etiam Papali censura irretitus, contenta etiam in Bulla Cenæ Domini, aut aliter quomodocumq censuris subiectus, faciat debitam satisfactionem, aut pareat, cui parere debet, iuxta consilium sui confessarij, prudentiam habentis, non reincidit in posterum in censuras, neq. tenetur se Apostolico conspectui præsentare, etiamsi alias uigore cap. eos, qui de sent. excom. ad se præsentandum fuisset obligatus, si tamen accipiat Iubilæum, tunc, quando pro tempore promulgatur a Papa.

Sexto, aduerte, quod argumentum hic a contrario sensu non ualet, scilicet, ergo si quis satisfecerit ijs, propter quæ censura lata fuerint poterit etiam, in foro fori frui beneficio Iubilæi, non inquam ualet; quia dictio exclusiua præcessit, uidelicet, in foro tantum pœnitentiali. Hinc autem collige, quod si quis post acceptum Iubilæum accusaretur super aliqua incursa censura, non poterit allegare gratiam acceptam in Iubilæo, sed de iure poterit procedi contra eum perinde, ac si numquam dictum Iubilæum accepisset, & proinde noua absolutione in foro fori debebit absolui: De æquitate tamen, mitius cum tali agendum erit, quam si Iubilæum non accepisset.

Fel. cap. de his, de accus.

Nonnulla alia Notabilia circa hanc materiam exemptionum occurrentia, uideas, quæ supra dixi in Compendio in uerbo, Exemptio.

Declaratio Clementis VII. circa communionem in die Paschæ faciendam, pro partibus Hispaniarum: Quæ refertur authentica, ab Auctore expositionis Bullæ cruciatæ P. Emmanuele Rodriguez f. 474 sermone Hispano, testificante, idem etiam hodie ibidem obseruari.

LAurentius miseratione Diuina Episcopus Prænestinus, Cardinalis Sāctorum Quatuor Coronatorum nuncupatus, ac maior Pœnitentiarius, vniuersis ac singulis prædictas litteras inspecturis, salutem in domino sempiternam. Cū felicis recordationis Innocentius Papa III. in Concilio generali statuerit omnes vtriusq; sexus Christi fideles, postquā ad annos discretionis peruenerint, saltem semel in anno peccata sua proprio Sacerdoti confiteri, ac iniunctā sibi pœnitentiā adimplere, & ad minus in Paschate Eucharistiæ Sacramentum

mentum

mentum suscipere debere,nisi forte de proprij Sacerdotis consilio, ob aliquā rationabilem caussam ad tempus,ab huiusmodi perceptione ducerent, abstinendum,alioquin,& viuentes,ab ingressu Ecclesiæ arceri,& morientes,Christiana sepultura carere debere;Tamen Sanctis. in Christo Pater,& Dominus noster Clemens Diuina miseratione Papa VII.sibi persuadens non fuisse intentionis legislatoris,animas illaqueare fidelium,ad communicandū præcise in die Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi,dūmodo,semel in anno confiteātur,& ad minus,in Paschate suscipiant Eucharistię Sacramentum,in partibus Hispaniarū,in quibus propter numerū cōicantium esset impossibile,vt in die Paschæ Eucharistiæ Sacramentū suscipere possent;Christi fideles ipsos in Hispaniarū Regnis huiusmodi,si a prima die Cinerū usq; ad octauā Resurrectionis Domini nostri Iesu Christi,proprio Sacerdoti peccata sua singulis annis confessi fuerint,& intra dictum tempus Eucharistiæ Sacramentum,secundū eorū meliorē conscientiæ dispositionem,& arctiorē mentis deuotionem susceperint,viuæ vocis oraculo desuper nobis facto, Canoni huiusmodi satisfecisse declarauit.In quorum fidem præsentes litteras, per Secretarium nostrum fieri,sigilliq; nostri parui impressione muniri fecimus, easque manu propria subscripsimus.Dat.Romæ in Camera nostræ solitæ residētiæ die 13. Mensis Februarij anno 1526.Pontificatus præfati Domini nostri anno 4.

Ita est Laurentius Episcopus Prænestinus Cardinalis Quattuor Coronatorum manu propria.

Bulla Pij Quincti,in qua prohibetur Fratribus Ordinis Prædicatorum, ne virtute alicuius Bullæ possint sibi elegere Confessores,& a Casibus reseruatis absolui: At Prouincialibus datur tota illa facultas cum suis subditis, quam Conc. Trid. concedit Episcopis in foro conscientiæ cum suis,in absolutionibus,& dispensationibus,&c. Et adducitur a R. P. Passarello.

Passarellus in suo com. ti. notanda priu.§. 10. fol. 175.

PIVS Papa V. ad perpetuam rei memoriam. Romani Pontificis circumspecta benignitas,honestis petentium votis personarum,quæ sub Religionis iugo altissimo famulatum statum,& salubrem directionem respiciunt,ad exauditionis gratiam libenter admittit,& fauoribus prosequitur opportunis. Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Prior Prouincialis Prouinciæ Hispaniæ,Ordinis Fratrum Prædicatorum, quod cum in Bulla Cruciatæ sanctæ,& alijs priuilegijs,quę ab Apostolica Sede concedi solent, detur facultas eligendi Cōfessorem idoneum ab Ordinario approbatum,qui possit Christi fideles absoluere a casibus Ordinario reseruatis,& a quibusdam etiam quæ dictę Sedi reseruata sunt,Religiosi dicti Ordinis,seu eorum nonnulli, etiam ijs facultatibus uti præsumunt, & illorum prætextu eligunt Confessorem aliquando præter eos,qui a suis Prælatis,eorum confessionibus deputati sunt, quod aliquando in speciale eorum vergit detrimentum, quare prędictus prior humiliter nobis supplicare fecit,quatenus in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur, &c. huiusmodi supplicationi inclinati talem concessionem Sanctæ Cruciatæ, & aliorum indultorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi Confessorem,& absoluendi a Casibus reseruatis,cum Fratribus,& Sororibus Monialibus totius Ordinis prædicti,tam Prouinciæ Hispaniæ huiusmodi, quam extra eam vbilibet, locum minime habere, neque censeri, sed nostræ intentionis existere, quod ijdem Fratres,& Moniales,quantum ad Sacramentum Pœnitentiæ, seu Confessionis administrationem,dispositioni suorum Prælatorum subiecti sint,Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo declaramus.Eisdem tamen Prælatis,in vsu huiusmodi potestatis,se, cum subditis, benignos, & faciles exhibeant

beant præcipientes, mandantes. Et insuper, quia Sacrum Oecumenicum Concilium generale Trident. concessit Episcopis, vt absoluere possint in foro animæ, seu conscientiæ ab omnibus peccatis, & dispensare in irregularitatibus prout sess. 24. ca. 6. habetur, ne Prior Conuentualis, & Superiores Prælati dicti Ordinis, tam in dicta Prouincia, quam extra eam, vbilibet in hac parte, deterioris conditionis, quam Clerici aut sæculares existant, eisdem Priori Conuentuali, & Superioribus Prælatis, vt ipsi per se ipsos idem omnino possint in Fratres, & Moniales dicti ordinis, sibi subditos, tam quo ad absoluendi, & dispensandi huiusmodi, quam alias quascumq; facultates, eisdem auctoritate, & tenore etiam perpetuo concedimus, & indulgemus; atque etiam declaramus, decernentes præsentes litteras perpetuo durare, & valere, &c. ponuntur clausulę sufficienter derogatoriæ aliorum in contrarium, & sufficienter confirmatoriæ huius indulti.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub anulo Piscatoris, die 21. Iulij 1571. Pontificatus nostri anno sexto. G. Melchioris.

Bulla Pauli III. Amplissima, concessa ordini Societatis Iesu, circa facultatem prædicandi in quibuscumq; Ecclesiis, locis, & plateis: ac absoluendi per Confessores approbatos, a quibusuis criminibus, & peccatis, etiam Sedi Apostolica reseruatis (exceptis in Bulla Cenæ Domini, & vota commutandi, vt in ea est videre: Quam vidisse authenticam, Idem Auctor exposit. Bul. Cruc. testatur, in Collegio ciuit. Valentia, quam etiam participant Mendicantes omnes, & eorum participantes.

DILECTIS FILIIS

Moderno, & pro tempore existenti Præposito, & Socijs, Societatis Iesu in alma Vrbe nostra canonice institutis.

PAVLVS PAPA III.

Dilecti filij, salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum inter cunctas sollicitudines nostras, quibus nos præmit Pastorale officium, illa sit præcipua, vt gregi Dominico, nobis superna dispositione cõmisso, animarũ cura non desit, ne illum antiquus serpens humano generi inimicus, indefessum, & impreparatũ inuadat. Attẽdentes igitur ad fructus vberes quos in domo Dñi hactenus produxistis, & producere non desinitis, vestræ Religionis integritati, scientiæ, doctrinæ, moribus, & experientiæ plurimũ in Domino cõfidẽtes, vobis, quos ac Societatem vestram Iesu approbando, confirmando, & benedicendo, atque perpetuæ firmitatis munimine roborando, sub Apostolicæ Sedis protectione suscipimus; & cuilibet uestrum, qui ad hoc onus idoneus repertus, & per vestrum Societatis Præpositum pro tempore existẽtem deputatus fuerit, in quibusuis Ecclesijs; & locis, atque plateis communibus, seu publicis, & alias ubique locorum, clero, & populo verbum Dei prædicandi, proponendi, & interpretandi, ac eos viam veritatis edocendi, & ad bene, beateq; viuendum, ita vt in vobis verbo pariter, & exemplo edificentur in Domino hortandi, & monendi: Necnon illis ex vobis, qui presbyteri fuerint, quorumcumque utriusque sexus Christi fidelium, ad uos vndique accedentium Confessionibus diligenter auditis, ipsos, & eorum singulos ab omnibus, & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque grauibus, & enormibus, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, & a quibusuis ex ipsis casibus resultantibus sententijs, censuris, & pœnis Ecclesiasticis (exceptis contentis in Bulla, quæ in die Cenæ Domini solita est legi) absoluendi, atque eis pro commissis pœnitentiam salutarem iniungendi, nec-

non vota quęcumque per eos pro tempore emissa (Vltramarinis, visitationis liminum Beatorum Petri,& Pauli Apostolorum de Vrbe,ac Sancti Iacobi in Compostella,necnon Religionis,& Castitatis uotis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutandi,&c.

Dat.Romæ apud Sanctum Petrum,sub anulo Piscatoris,die tertio Iulij, anno Domini 1545.Pontificatus nostri anno II.

BVLLA PII QVINTI, IN QVA PROHIBETVR FRATRIBVS Capuccinis ne ad ordinem S. Francisci de Paula ingrediantur, & è contra Fratribus S.Francisci de Paula ad Congregationem Capuccinorum.

PIVS PAPA V.

Pius V. prohibet ingressũ Fratrũ Capuccinorũ ad Ordinẽ S. Frãcisci de Paula, & econtra.

AD perpetuam rei memoriam.Sedis Apostolicæ solertia,dum ad salutare quorumdam remedium extructa, in eorum detrimentum vergere conspicit,ne quod illis profuturum maturitate summa prodijsse comperitur,noxium incauto ministerio efficiatur, celeris prouisionis opem afferre consueuit, prout in domino conspicit salubriter expedire. Sane accepimus, quod cum aliquando contingat aliquos Fratres Religiosos tam Ordinis Sancti Frãcisci Capuccinorum,quam eiusdem Sancti Francisci de Paula Minimorum, nuncupatorum, de vno loco ad alium, etiam forsan absque suorum Superiorum licentia transferri,exinde perturbationes,& mala exempla inter eosdem Fratres sępius oriri solent. Nos cupientes perturbationibus, & malis exemplis huiusmodi quantum cum Deo possumus,obuiare, Motu proprio,non ad alicuius instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa nostra scientia,quod de cetero perpetuis futuris temporibus,nullus ex Fratribus Capuccinis ad dictum Ordinem Sancti Francisci de Paula,nec è cõuerso, quod nullus Frater eiusdem Sancti Francisci de Paula ad Ordinem Fratrum Capuccinorum huiusmodi,vllo vmquam tempore,& quacumque etiam, & quãtumcumque iustissima caussa,etiam de licentia suorum Superiorum,se transferre posse,Apostolica auctoritate,tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus.Decernentes statutum, & ordinationem huiusmodi per Fratres præfatos, sub indignationis nostræ pœna, inuiolabiliter obseruari debere, ac ex nunc irritum,& inane quidquid secus super his a quoque quauis auctoritate, tam ordinaria, quam delegata, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus Apostolicis,ac in Prouincialibus,& Synodalibus editis,generalibus,vel specialibus Constitutionibus,& Ordinationibus,ac Statutis & Consuetudinibus;ceterisque contrarijs quibuscumque. Ceterum quia difficile foret,præsentes litteras,ad singula quæque loca,in quibus de eis fides forsitan facienda foret, deferri, volumus, vt ipsarum transumptis,manu publici Notarij subscriptis, & sigillo alicuius personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis,in iudicio,& extra(vbi opus fuerit)eadem prorsus fides adhibeatur,quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ,vel ostensę.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris, die 6.Octob. 1567.Pontificatus nostri anno secundo.

Fabricius Galletus Curiæ caussarum Cameræ Apostolicæ Notarius.

Cæsar Glorierius.

Bulla

Bulla Gregorij XIIII. ne cuiuis Religioso, & præcipue Reformatis Fratrũ Conuentualium, ac Eremitis, habitum Fratrum Capuccinorum gestare liceat, nec ita consimilem, quod propter eum, possint credi Fratres Congregationis Capuccinorum. Idem fuit concessum a Paulo III. a Pio IIII. & a Gregorio XIII. Interdicitur etiam Capuccinis ingressus ad Congregationem Reformatorum, quibus inhibetur receptio eorumdem.

BEATI Francisci Confessoris sodalitas ab vno Fundatore instituta, & ad eumdem Dei finem ordinata, vniusq; Seraphicæ Religionis nomine nuncupata, in plures Sodalitates, & membra, Apostolica permissione diuiditur, & quasi circumamicta varietate, pro vt pietas diuersimode suadet, corde vno, & anima vna Deum colit, & instar agri Dominici varios, atq. vberes fructus quotidie profert, & ditiores, & abundantiores, vt confidimus, in dies proferre nõ cessabit. Sane cũ ad aures nostras peruenerit, alias fel. record. Paulum P. III. prędecessorem nostrum, inter alia, per suas, in forma Breuis, litteras, quibuscuis personis, cuiuscumq; conditionis existerent, sub excõicationis latę sententiæ pœna, eo ipso incurrenda, ne habitum per Fratres Ordinis Minorũ S. Frãcisci Capuccinorum nuncupatorum gestari solitum, nisi in eadem Congregatione essent, & sub moderni, & pro tempore existentis Generalis eiusdem Ordinis obediẽtia, & cura permanerent, gestare quoquo modo prę sumerẽt, districtius inhibuisse: Et piæ memor. Pium Papam IIII. etiam prædecessorẽ nostrũ, litteras eiusdem Pauli prædecessoris confirmãdo, insuper non solum, ne habitũ prædictum, iuxta litterarum ipsius Pauli prædecessoris hmõi tenorem: Verũ etiam, nec ita consimilem, quod propter eum possent credi Fratres Congregationis Capuccinorum, gestare deberent, sub eadẽ excõicationis pœna eo ipso incurrenda, prohibuisset: Et similiter fel. record. Gregor. Papam XIII. etiam prædecessorem nostrum, litteras prædecessorum huiusmodi, & in eis contẽta quæcumq;, pro expressis habendo, & innouando, Motu proprio, & ex certa eius scientia, eosdem Fratres, qui Tertiarij ex Ordine Conuentualium dicuntur, non solum capuccium rotundum, sed etiam habitum coloris beretini, seu subcineritij ad instar Fratrum eorumdem Cõuentualium deferre debere, ita vt a Fratribus Capuccinis facile discernerentur, sub eisdem Pauli III. & Pij IIII. pœnis post sex menses ipso facto incurrendis statuisse, & ordinasse. Verum quia ijdem Fratres, qui Reformati Conuentualium dicuntur, ita cõsimiles eisdem Fratribus Capuccinis incedere præsumunt, vt passim a populo pro Capuccinis habentur, ac illis tãquam Capuccinis eleemosynæ, & oblationes conferantur, non sine graui plebis offensione, & scãdalo, dum reputantur Capuccini esse: Iccirco, rationabile existimantes, vt qui ex instituto Regulæ, atque in vitæ Regularis obseruantia vniformes non sunt, etiam habitus distinctione dignoscantur, vtq. prædecessorum hmõi litterarum contempus, & contumacia, seuerioris disciplinæ censuram inueniat, ad euitandas etiam cõfusiones, & contentiones, quæ ex inde oriri possent: Hac nostra perpetuo valitura constitutiones singulas prędecessorum hmõi litteras, & in eis contenta quęcũque pro expressis habentes, & harum serie approbantes, & cõfirmantes, atque etiam innouantes; Motu etiam simili, & ex certa scientia nostra statuimus, & ordinamus, quod ex nunc de cetero perpetuis futuris temporibus, huiusmodi Fratres Reformati non solum in Vrbe, sed etiã vbiq; locorum per vniuersum orbem existentes, vt vere, & realiter a Capuccinis distinguantur, & dignoscãtur, præter capuccium penitus rotundum, & colorem berettinum, vel subcineritium, vt præmissum est, etiam mantellum longius ad Conuentualium longitudinem deferre, & mozzettam latam, & longam, non sub mãtello, sed supra gestare teneantur. Insuper striĉtiori Capuccinorum prædictorum vitæ consu-

Diuisio ordinũ in Regula S. Frãcisci permittitur.

Caussa cur expedita fit hac Bulla.

De hoc tamẽ habuerunt postea gratiam.

 lentes,

Prohibitio Capuccinis ne ingrediãtur Congregatione Reformatorũ, nec ab ipsis possint recipi. Contra Eremitas gestãtes habitum consimilem habitũ Capuccinorum.

lentes, ne ab eisdẽ Reformatis ipsi Capuccini admitti, vel recipi possint, sub eadem excõicationis sententia ipso facto tã ab ipsis Capuccinis receptis, quã Reformatis recipientibus incurrẽda, interdicimus, & prohibemus: & nihilominus actum ipsum receptionis, & trãsitus tãquam indebite factũ, ex nũc, prout ex tunc irritum, & penitus nullum esse decernimus, & declaramus.

Et qm̃ similiter accepimus, nõnullos alios, q̃ sub Eremitarũ vocabulo nominãtur, vagos, aut ꝓfugos, ac acephalos, sub nullius obediẽtia degẽtes, nec Episcoporũ iurisdictioni se subijciẽtes sine aliqua licẽtia, vel loci assignatione, nõ sine graui fideliũ scandalo huc, illucq; vagari, eorũdẽ Fratrũ Capuci. habitũ, vel adeo cõsimilẽ gestãtes, ut facile pro Capuccinis reputẽtur, Motu pari, eosdẽ Eremitas sine litteris dimissorijs alicuius Ord. approbati, de cuius gremio sint, vel Epi loci illius vbi degũt, vagari, aut ex proprijs locis discedere nõ posse; & in primis ab habitu Capuccinorũ eisdẽ saltẽ, uel alijs notiorib. differentijs distingui, & dignosci debere oĩno ꝑcipimus, & iubem⁹. Mãdãtes, ꝓpterea vniuersis, & singulis Fratrib. Reformatis ꝑdictis, eorũq. Superioribus, ac ipsis Eremitis acephalis, & sinẽ obediẽtia itinerãtib. prẹter pẹnas per ꝑdecessores ꝑdictos inflictas, i virtute sãctẹ obediẽtiẹ, ac sub indignationis nostræ, alijsq; grauiorib. pẹnis, arbitio nostro imponẽdis, ut ꝑmissa oĩa, & singula, oĩ excusatione, tergiuersatione postposita, infra sex mẽsiũ spatiũ, a data præsentiũ computandũ, statim adimpleant, & exequãtur. Qđ si facere distulerint, vel neglexerint, eos per Almæ Vrbis Vicariũ nostrũ hic in Vrbe, eiusque districtu; ac ꝑ locorũ Ordinarios, vbi Fratr. ꝑdicti reperiant, per carceratione, aliaq. opportuna, iuris, & facti remedia, ꝓut cõtumacia cuiusq. exegerit, cogi, & cõpelli posse: ac debere, volumus, & iubemus. Et nihilominus irritũ, & inane decernim⁹, quidq̃d secus sup his a quoquã quauis auctoritate sciẽter, vel ignoranter contigerit attentari. Nõ obstan. quatenus opus sit, Regula nostra de iure q̃sito nõ tollendo, alijsq; Cõstitutionibus, & ordinationib. Apostolicis, & vtrarũq. Regularũ, siue Ordinũ ẽt iuramento, cõfirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis Statutis, Cõsuetudinibus, Regulis, & Institutis, Priuilegijs quoq;, Indultis, & litteris Apostolicis, Fratribus, & Eremitis ꝑdictis, eorũque Superiorib. & ꝑsonis in genere, vel in specie quomodolibet cõcessis, & cõfirmatis, & innouatis. Quibus oĩbus, eorũ tenores præsentibus pro sufficiẽter expressis habẽtes hac vice dũtaxat specialiter, & expresse derogamus, ceterisq. cõtrarijs quibuscumq;. Volumus autem, quod præsentiũ transumptis, etiã impressis, manu publici notarij subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadẽ fides vbiq. in iudicio, extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitẹ, uel ostensæ.

Datum Romæ in Monte Quirinali sub anulo Piscatoris, die 6. Iulij 1591. Pontificatus nostri Anno primo. M. Vestrius Barbianus.

Bulla Pij IIII. Continens formam Iuramenti professionis orthodoxæ Fidei, quæ obseruari præcipitur, a prouisis de beneficijs, ac dignitatibus, Ecclesijs, Monasterys, et alijs locis Ordinum Regularium, et Militiarum.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

INIVNCTVM nobis Apostolicæ seruitutis officium requirit, vt ea quæ Dominus omnipotens, ad prouidam Ecclesiæ suæ directionem, Sanctis Patribus in nomine suo congregatis diuinitus inspirare dignatus est; ad eius laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque, iuxta Concilij Tridentini dispositionem, omnes, quos deinceps Cathedralibus, & Superioribus Ecclesijs præfici, uel quibus de illarum dignitatibus, Canonicatibus, & alijs quibuscumque beneficijs Ecclesiasticis, curam animarum habentibus, prouideri continget; publicam orthodoxę Fidei pro-

dei pro-

dei professionē facere,seq; in Rom. Ecclesiæ obediētia permāsuros spōdere, & iurare teneantur: Nos volētes ēt per quoscūq;,quibus de Monasterijs,Conuētibus,Domibus,& alijs quibuscūq; locis Regulariū quorūcūq; Ordinū, ēt Militiarū quocūq; nomine,vel titulo prouidebitur,idem seruari, & ad hoc vt vnius eiusdē Fidei professio uniformiter ab omnibus exhibeatur, vnicaq;, & certa illius forma cunctis innotescat,nostræ sollicitudinis partes in hoc alicui minime desiderari,formā ipsam præsentibus annotatam,publicari,& vbique gentiū per eos ad quos ex Decretis ipsius Concilij,& alios prędictos spectat, recipi,& obseruari,ac sub pœnis per Conc.ipsum in cōtrauenientes latis,iuxta hanc,& non aliā formā,Professionē prædictā sollēniter fieri,auctoritate Apostolica,tenore præsentiū districte præcipiendo mandamus, huiusmodi sub tenore. Ego N.firma fide credo,& profiteor omnia,& singula,quæ continētur in Symbolo Fidei,quo S.Romana Ecclesia vtitur, uidelicet.

Forma professionis Fidei obseruāda, sub pœnis hic expressis.

Credo in unū Deū,patrē omnipotentē,factorē cœli, & terræ, visibiliū omniū,& inuisibiliū. Et in unū Dñm Iesum Christum, filium Dei vnigenitū. Et ex patre natū ante oīa sæcula,Deū de Deo,lumen de lumine, Deū verum de Deo vero: Genitū,non factū, consubstantialem Patri, per quē oīa facta sunt: Qui propter nos homines,& propter nostram salutē descēdit de cœlis: Et incarnatus est de spiritu Sancto ex Maria Virgine,& homo factus est: Crucifixus ēt pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est; Et resurrexit tertia die secundum Scripturas: Et ascendit in cœlū,sedet ad dexterā Patris: Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos,& mortuos,cuius Regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dñm,& viuificantē,qui ex Patre, Filioq; procedit: Qui cum Patre,& Filio simul adoratur,& conglorificatur; qui locutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam,& Apostolicam Ecclesiam. Cōfiteor unum Baptisma,in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionē mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

Apostolicas,& Ecclesiasticas traditiones, reliquasq; eiusdē Ecclesiæ obseruationes,& Cōstitutiones firmissime admitto,& amplector. Itē sacrā scripturā iuxta eū sensum, quē tenuit, & tenet Sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu,& interpretatione Sacrarū scripturarū,admitto,nec eā vnquā,nisi iuxta vnanimē consensum Patrū accipiā,& interpretabor. Profiteor quoq; septē esse vere,& proprie Sacramēta nouæ Legis;a Iesu Christo Domino nostro instituta,atq; ad salutē humani generis,licet non omnia singulis,necessaria,s. Baptismū,Confirmationē,Eucharistiā,Pœnitētiā, Extremā vnctionē,Ordinē,& Matrimoniū,illaq; gratiā conferre: & ex his Baptismū,Confirmationē,& Ordinē sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoq;,& approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorū omniū Sacramentorū sollēni administratione recipio,& admitto. Omnia,& singula,q̄ de peccato originali,et de iustificatione in Sacrosan. Trid. Synodo definita, et declarata fuerunt,amplector,& recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo,verum,proprium,& propitiatorium Sacrificiū,pro viuis,& defunctis, atq; in Sāctissimo Eucharistiæ Sacramēto esse vere, realiter, & substantialiter Corpus, & Sanguinē,vna cū Anima,& Diuinitate Domini nostri Iesu Christi,fieriq; cōuersionē totius substantiæ panis in Corpus, & totius substātię uini, in sanguinē; quā conuersionē Catholica Ecclesia Trāsubstantiationē appellat. Fateor etiā sub altera tantū specie,totū,atq; integrū Christū,verūque Sacramentū sumi. Constanter teneo Purgatoriū esse,animasq; ibi detētas fideliū suffragijs iuuari: Similiter,& Sanctos vna cū Christo regnantes,venerādos,atq; inuocādos esse,eosq; orationes Deo pro nobis offerre,atq; eorū reliquias esse venerādas. Firmissime assero imagines Christi,ac deiparę sp Virginis, necnō aliorū SS,

habendas,& retinendas esse,atq; eis debitum honorem,ac venerationem impartiendam.Indulgentiarum etiam potestatem,a Christo in Ecclesia relictã fuisse,illarumq.vsum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo.Sanctam Catholicam, Apostolicam Romanã Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem,& Magistram agnosco;Romanoq; Pōtifici B.Petri Apostolorũ Principis successori, ac Iesu Christi Vicario, veram obedientiam spōdeo,ac iuro. Cetera item omnia a Sacris Canonibus,& Oecumenicis Conciliis,ac præcipue a Sacrosancta Trid.Synodo tradita definita,& declarata, indubitãter recipio,atq; profiteor;simulq.contraria omnia,atq. hæreses quascumq; ab Ecclesia damnatas,& reiectas,& anathematizatas, ego pariter dãno,reijcio,& anahematizo.Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo saluus esse potest,quam in præsenti,sponte profiteor,& veraciter teneo,eãdem integrã, & inuiolatam,vsq; ad extremum vitæ spiritum,constantissime,Deo adiuuante,retinere,& confiteri,atq; a m eis subditis,vel illis, quorum cura ad me, in me,in munere meo spectabit,teneri,doceri,& Prædicari,quãtum in me erit, curaturum, idem N. spondeo, voueo,ac iuro. Sic me Deus adiuuet, & hæc Sancta Dei Euangelia. Volumus autem quod præsentes litteræ in Cancellaria nostra Apostolica de more legãtur:& vt omnibus facilius pareant,in eius Quinterno describantur,ac etiam imprimãtur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis,& mandati infringere,vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit,indignationẽ omnipotentis Dei,ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius,se nouerit incursurum. Dat.Romæ apud Sanctum Petrum,Anno Incarnationis Dominicæ,1564.Idib.Nouemb. Pontificatus Nostri anno Quinto.

Hac Cõst. pub.in Cãcell. & in eius Quinterno describatur. Quã publ. hic habes in fine.

Fed.Cardinalis Cæsius. *Cæs.Glorierius.*

Bulla Gregorij 13.ne Prælati,& alij Monasteriorum Monialium Curam habentes, in illa ingredi valeant, nisi in casibus necessarijs.

Ad hoc vide Concilium Triden.sess.25.cap.5.de Regu.& Mon.& in Bullario,in Constitutionib. eiusdem Gregorij 13.Const.36.Vbi gratia,& in Constit. Pij V.Const.12.Regularium, & Const.100.Decori.

Concilij Trid.decretum, istud habes ĩ sess. 25.c.5.de Reg.et Mon.

GRegorius seruus seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. Dubijs,quæ emergunt,declarationis remedium expedit adhibere. Cũ igitur super eo,quod optima primum ratione Concilium sanxit Tridentinũ, deinde in Constit.fel.record.Pij Papæ V.prædecessoris nostri,nonis Iulij;Pōtificatus sui anno Tertio,atq.item nostra,Idibus Iunij,Pontificatus nostri,anno quarto editis,fuit prouisum,necui in posterum,nisi in casibus necessarijs septa Monasteriorum Monialium ingrediendi concederetur licẽtia, a nõnullis dubitatum fuisse sciamus circa personas, quæ alterius ad id licentia non indigent,sed sui auctoritate officij nituntur,an liceat eis pro libito suæ voluntatis huiusmodi septa ingredi,uel potius seruare debeant ipsi quoq. Regulã a Concilio præscriptam. Nos omnem hæsitationis materiam tollere, & viam scandalis præcidere,ac Sanctimonialiũ quieti consulere volẽtes,harũ tenore auctoritate Apostolica declaramus, Prælatos omnes tam Sæculares,quã Regulares,quibus cura & regimen Monasteriorum Monialiũ quouis modo incumbit,facultate sibi ex officio attributa ingrediẽdi Monasteria prædicta ita demũ uti posse,si id faciant in casibus necessarijs,& a paucis,ijsq.senioribus, ac Religiosis personis comitati. Quocirca vniuersos, & singulos Episcopali, seu maiori,ac etiam Cardinalatus dignitate præditos,necnon quorumuis Ordinum Abbates,Priores,Ministros,& alios,quoscumque Superiores Regulares serio monemus, vt facultate huiusmodi, qui eam habent, præterquam in casibus,ut præfertur,necessarijs,ne vmquam vtantur. Quod si cõtrafecerint,

Declaratio quod Prælati Monasteriorum Monialium in casibus tantummodo

eadem

eadem auctoritate Apostolica statuimus, atque decernimus, qui Pōtificalis dignitatis fuerint, eos pro prima vice, qua contrafecerint, ingressu Ecclesiæ interdictos, pro secunda, a munere Pontificali, & a Diuinis suspensos, ac deinceps ipso facto absq; alia declaratione excommunicatos existere; Regulares vero omni officio, ac ministerio priuatos, excommunicationi similiter subiacere. Non obstantibus Apostolicis, ac in Generalibus, & Prouincialib. Concilijs, editis, generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & ordinationibus Priuilegijs quoq;, indultis, & litteris Apostolicis quibusuis, Ecclesijs, earumve Prælatis, aut Ordinibus, in genere, uel in specie sub quibuscumq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis quouis modo concessis, approbatis, & innouatis, etiam si illis caueretur expresse, quod nemo interdici, suspendi, vel excommnicari posset per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam de indulto huiusmodi mētionem, quibus, eorumq; totis tenoribus, perinde ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, specialiter, & expresse derogamus, ceterisq; contrarijs quibuscumq;. Quoniam vero difficile esset præsentes ad singula loca perferri volumus, earum exemplis, etiam impressis manuq; Notarij publici, ac sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica cōstitutæ munitis, quæ haberetur ipsis præsentibus, si essent exhibitę, vel ostensę, &c.

necessarijs, ea ingredi ualeant, Contrauenientium pænæ.

Datum Romæ apud Sanctū Petrum sub anulo Piscatoris die 23. Decembris 1581. Pontificatus nostri anno Decimo.

Summarium duarum Constitutionum Sixti V. in Compendio adductarum. Ex Decretis Sanctiss. D. N. Sixti Papæ Quinti, Circa illegitimos, cum ex incestu, tum ex Sacrilegio, quorum parentes consanguinitate, uel affinitate, intra tertium gradum coniuncti sunt, vel quorum alteruter castitatem Deo vouit.

Ex Constitutione.

NE ad habitum, uel professionem recipi possint.

Nec ei faueat legitimatio, Apostolica, Imperiali, vel Regia, aut quauis alia auctoritate facta.

Quod si quis eorum receptus fuerit, vel professionem emiserit, post constitutionis publicationem, habitus susceptio irrita sit, & inualida, & ideo habitu exui debeat.

Quod superiores religionum qui tales receperint excommunicationem latæ sententię incurrant, a qua absolui non possint nisi a Romano Pontifice (citra mortis articulum.

Permittitur tamen, ut recipi possint ad habitum conuersorum, vel famulorum, pro vilioribus obsequijs, ita tamen, vt ad habitum religiosorum, vel ad professionem, necnon & ad ordines non modo sacros, sed etiam minores, & ad clericalem characterem, & denique ad cuncta officia ecclesiastica suscipienda, eis perpetuo portæ clausæ sint.

Ex Declaratione.

AB officijs, etiam oneris veluti lectoris, confessarij, studiorum, & sacræ Theologiæ Magistri, Regentis Prædicatoris, et cęteris huiusmodi, immo etiam voce actiua, a sacris ordinibus ipsorumq; ministerio amoueantur.

Ex Constitutione.

Circa illegitimos ex alio minus legitimo Thoro.

NE recipiantur ad habitum, nisi illorum vita, & moribus diligenter cognitis, & alijs circunstantijs, quæ circa idoneitatem personæ attendendæ erunt, consideratis, ac de religionis zelo, pietate, & doctrina, fide, dignis testimonijs adeo constet, vt eius merita defectum natalium suppleant.

Vt hæc admissio in generali, vel Prouinciali Capitulo, matura habita deliberatione, generalis, vel prouincialis, ac diffinitorum, vnanimi consensu fiat.

Vt etiam si recepti, ad gradus, honores, & dignitates ordinis, incapaces remaneant, nisi super hoc cum eis fuerit, auctoritate apostolica, specialiter dispensatum.

Quod si quis alias (vt præfertur) receptus fuerit, professio nulla sit, & habitu priuatus, a religione eijciatur.

Quod eorum receptores excommunicatione (vt supra) innodati ipso facto existant.

Ex Declaratione.

SVb dicta constitutione non comprehenduntur illegitime nati, ex his parentibus inter quos tempore quo geniti sunt, matrimonium rite cõsistere poterat qui (secuto postea matrimonio) legitimi effecti sunt.

Illegitimi omnes, etiam ex soluto, & soluta orti, qui vigore quorumcumque priuilegiorũ, etiam Apostolicorum cuiuis ordini concessorũ in genere, vel in specie, ad gradus, honores, & dignitates habilitati, ac eis perfũcti sunt, posthac inhabiles sint, & eis nulla prosit dispensatio, nisi specialiter, & nominatim cum eis fuerit super natalium defectu, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas, per Romanum Pontificem dispensatum, & de dispẽsatione, per litteras Apostolicas, vel per patentes litteras, Cardinalis Protectoris, legitime constiterit.

Hi qui tempore publicationis, officia, & honore obtinebãt ad vitã, eo ipso ab illis absoluti sint; qui autẽ ad tẽpus ea obtinẽt, perseuerent vsq; ad finem, & non vltra; & ad alios similes, ac inferiores, & maiores, inhabiles sint.

Appellatione autẽ dignitatũ, honorũ, & gradũ, intelliguntur Prioratus, & Prouincialium, ac Generalium Superiorum officia, & alia his similia, cum honore, & superioritate coniuncta, non autem officia, Lectoris, Cõfessarii, Magistri Sacrę Theologię, Regentis, & Prædicatoris verbi Dei, &c. huiusmodi; Immo etiam, neque voce actiua, neq; sacrorum ordinum susceptione priuantur.

In qualibet Prouincia duo, vel si fieri possit tria, aut plura monasteria statuãtur, quorum superiores infra annum saltem ibi congregentur, ad Inquisitionẽ faciendam super Nouitijs recipiendis iuxta formam constitutionis, vt supra.

Quod si quis ad sacros ordines, & honores, gradus, & dignitates promotus existat, & postmodum in eo natalium defectuũ, aut criminũ quæ prius ignorabantur, notam detegi contigerit, non inde ad eos, & ad eorum executionẽ admittatur, nisi iuxta formam prædictę constitutionis.

Ex Constitutione.

Circa eos qui post 16. Annum recipi debent.

PRohibentur isti recipi nisi prius de eorum parentibus, patria, deq; anteacta vita, & moribus diligenter inquiratur, & ex relatione fide dignorum compertum sit, nihil obstare in contrarium.

Quod

Quod non sint aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel similia, aut grauiora, rei vel suspecti, vt propterea damnati sint, aut timeant ne damnentur.

Quod ingenti ære alieno, supra vires facultatum suarum grauati non sint, vel reddendis rationibus, ita obligati, quod lis, vel molestia, eis inferri timeatur.

Quod non humana ratione, sed feruore deuotionis, vitam religiosam sponte petant.

De his omnibus in generali vel prouinciali capitulo, plena, & indubitata fides facta, tam generalis, seu prouincialis, quam diffinitorum consensu approbentur, & nomina, ac cognomina eorum in actis capituli conscribantur.

Et, siqui horum contra præfatam constitutionem, temere admittentur, tam habetur susceptio, quã professio, & inde secuta nulla sint, & a religione habitus exuti expellãtur, & liceat curijs sęcularibus cõtra eos procedere, vt prius poterant.

Superiores vero, qui aliquos ita inhabiles receperint, voce actiua, & passiua, ac officijs, gradibus, honoribus, & dignitatibus obtentis, priuati existant, & inhabiles ad alia obtinenda perpetuo sint.

Ex Declaratione.

QVi habitum ante constitutionis publicationem susceperunt, & post profiteri debent, non alias sunt ad professionem admittendi, nisi facta Inquisitione super his, de quibus supra.

Idem intelligitur de professione tacita, sicut de sollemni.

Exteri ex longinquis partibus, vel locis hæreticorum, seu infidelium aduenientes, circa quos prædicta obseruari nequeunt, recipiantur ad habitum, si adhibita omni diligentia, nihil appareat, quod eos impediat.

Prædicta omnia ad Moniales non extendantur.

Circa Itinerantes.

Ex Constitutione.

REligiosi alterius Prouincię non recipiantur, neque etiam vt hospites ad modicum tempus, nisi superioris sui licentiam in scriptis habeant, vel nisi ita cogniti sint, vt de eis nulla suspicio habeatur.

Ordinarij possunt contra eos, qui licentias huiusmodi non habeant, procedere tamquam suspectos de criminibus.

Superiores recipientes alias quam supra, priuationem vocis actiuę, & passiuę, nec non officiorum, graduum, honorum, & dignitatum, & inhabilitatem perpetuo incurrant.

Ex Declaratione.

IDem obseruetur in his, qui proficiscuntur, de vno Conuentu ad alium, eiusdem Prouincię.

Siqui dicunt non potuisse obtinere licentiam a Superiore, & ad Sedẽ Apostolicam confugere, pro grauaminibus, non recipiantur, nisi fide dignorum testimonio constet denegatam eis fuisse licentiam.

Prædicti vero in Vrbe non recipiantur, nisi prius, ad Cõgregationem Cardina-

dinalium super regulares deputatam, vel ad suos Protectores, remissi fuerint.

Hanc Bullam supra omissam fol. 161. & 147. vbi debebat adduci, hic ponere volui, ne desideraretur.

S. D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papa VIII. Constitutio super executione decreti Concilij Tridentini sess. 25. c. 14. contra regulares non subditos Episcopo, intra claustra degentes, & extra ea ita notorie delinquentes, vt populo scandalo sint, ac contra eorum superiores illos punire negligentes, aut impunitos ad alia suorum ordinum loca transmittentes, uel transmissos ad locum, in quo deliquerunt, non reuocantes.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

SVscepti muneris ratio postulat, vt ea, quæ in sacro Tridentino Concilio prouide constituta sunt, ab ijs, ad quos spectat, inuiolate obseruari curemus. Maturo sane consilio ipsius Cõcilij decreto prouisum est, vt quicumque Regularis non subditus Episcopo, intra claustra degẽs, extra ea ita notorie deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instante, a suo Superiore, intra tempus ab Episcopo præfigẽdum, seuere puniatur, & Superior de punitione Episcopum certiorem faciat, sin minus, ipse a suo item Superiore officio priuetur, & delinquẽs ab Episcopo puniri possit. Verum quia experientia compertum est, interdum in huiusmodi decreti executione nimis remisse pocedi; cum enim Episcopus instat aliquem Regularẽ, eo, quo supradictum est, modo, delinquentem, a suo Superiore puniri, sæpe fit, vt Superior Regularẽ delinquentem ad alia suorum ordinum loca, extra Episcopi diœcesim, ex industria impunitum transmittat, atque etiam ipse aliquando ad alias prouincias se conferat, nec vlterius super delinquentis excessibus inquirat, & de eius punitione Episcopum certiorem reddat: Vnde nec Regularis delinquẽs tunc ab Episcopo puniri potest, cum extra ipsius diœcesim existat, nec Superior, qui delinquentem corrigere negligit, officio priuatur: Nos pro pastorali nostra solicitudine, præfati decreti executioni, quantum cum Domino possumus, fauere, & præmissis malis (vt par est opportuno aliquo remedio occurrere volentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium prædicti Concilij interpretum sententia; Motu proprio, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo ualitura Constitutione, omnibus, & singulis cuiuscumq; Ordinis, & Instituti regularium, etiam mendicantium Superioribus, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac priuationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrẽdis pœnis, præcipimus, & mandamus, ut iuxta prædictum decretum, quilibet ipsorum, regularem non subditum Episcopo, intra claustra degẽtem, & extra ea ita notorie delinquentem, ut populo scandalo sit, Episcopo instante, intra tempus ab Episcopo præfigendum, seuere puniat, ac de punitione Episcopũ certiorem faciat, & alias decretũ ipsum in omnibus, & per omnia exequatur. Ceterum si Superior in regularem delinquentẽ non animaduerterit, quinimmo si illum impunitum ad alia suorum ordinum loca, extra Episcopi diœcesim, vt præfertur, transmiserit, volumus, & simili motu, atque auctoritate decernimus, ut Superior instante Episcopo, intra terminum ab Episcopo præfigendum, & sub eisdem indignationis nostræ, ac priuationis dignitatum, & officiorum obtentorum, necnon & sub inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obti-

obtinendum, ac vlterius priuationis actiuę, & passiuæ vocis, ad quam a nemine præterquam a nobis, & a Romano Pontifice pro tẽpore existenti restitui possit, ipso facto similiter incurrendis pœnis, ipsum regularem delinquentẽ loco, ad quem transmissus fuit, reuocare, & in quo deliquit constituere, seu sistere teneatur. Quod si hoc etiam facere prætermiserit, per præsentes similiter statuimus, ut Ordinarius loci, ad quem Regularis delinquens transmissus fuerit, super præmissis, ab ipso Ordinario loci, in quo deliquit, similiter requisitus, vel alias de illius delicto informatus, ut præfertur, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, prædictum cõcilij decretum omnino exequi, & in regularem delinquentem seuere animaduertere possit, & debeat. Decernentes sic, & non aliter per quoscumque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam eiusdem Romanę Ecclesiæ Cardinales, & caussarum Palatij Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque & inane quidquid secus super his a quoquam, quauis auctorite, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo quingentesimo nonagesimoquinto, septimo Kal. Martij. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

FINIS.

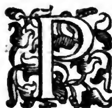

INCIPIVNT QVAEDAM SPECTANTIA AD FRAT. SOROR. ET TERTIAR.

ET PRIMO DE FORMA RECIPIENDI FRATRES AD professionem. Secundo de modo induendi nouitiam. Tertio de prima, & secunda Regula Fratrum, & Sororum de Pœnitentia, seu Tertij Ordinis, & de forma recipiendi eos ad Professionem.

Circa formam, & modum recipiendi Fratres ad Professionem.

RIMO fiat capitularis omnium Fratrum congregatio. Secundo, per nouitium, Professionis humilis postulatio, & responsio. Tertio eius sufficientiæ, & cõuersationis examinatio. Quarto circa promittenda in Regula specifica informatio. Quinto habitus, & cinguli benedictio, & eorum imposítio. Sexto sui status pro Clerico, vel Laico deputatio. Septimo generalis omnium renuntiatio, & votorũ commutatio. Octauo (si voluerit) nominis mutatio, & electi confirmatio. Nono Professionis emissio, & æternæ gloriæ promissio. Decimo circa præmissa obseruãda benigna exhortatio, & indulgentiæ adeptę, grata notificatio, & noui Professi charitatiua recommendatio, ac etiam Hymni, & Orationum decãtatio.

Circa primum, pulsetur campana Capituli, ut moris est, & omnes Fratres, qui possunt, conueniant in capitulo, etiam hospites interiores, quia iste actus Professionis est de sollemnibus, & principalibus Ordinis. Et omnibus cõgregatis,; & caussa per Prælatum denuntiata, si aliqui Nouitij sunt ibi, exeant.

Circa secundum, vocatus Nouitius facturus Professionẽ, flectat genua coram Pręlato, obsecrans humiliter eum, & Fratres; vt velint ipsum recipere.

Circa tertio, Prælatus quærat ab omnibus de eius conuersatione, onerando conscientias eorum.

Circa quartum; vocato Nouitio, Prælatus intimet sibi defectus, & specificet promittenda.

Circa quintum, habitu ante Prælatum in crucis modum, & cingulo positis, surgant omnes Fratres, & depositis mãtellis, incipiat Prælatus. Ver. Adiutorium nostrum, &c. ℟. Qui fecit. Ver. Domine exaudi. ℟. Dominus vobiscũ.

Oratio.

DOmine Iesu Christe, qui existens in forma Dei formam serui accipere, ac in similitudinem hominum fieri, & habitu inueniri, vt homo, pro nostra salute dignatus es, te suppliciter exoramus, ut istum nostræ Religionis habitum, in Crucis modum pro tuæ passionis memoriali depositum, bene † dicere digneris, ut famulus tuus Frater N. qui Pro pœnitẽtiali sui Corporis tegumento ipsum induet, te per imitationem induat saluberrimam, ad omnis profectionis exemplum. Qui viuis, &c.

Oratio super chordam.

DEus, qui vt seruum absolueres, Filium funibus ligari voluisti, bene † dic quæsumus funem istum, ut famulus tuus Fr. N. qui eo velut ligamine Corporis cingetur, vinculorum eiusdem Filij tui Domini nostri Iesu Christi memor

memor existat,& in Ordine quem assumit salubriter perseueret, & tuis cum effectu semper obsequijs se obligatum esse cognoscat. Per eundem,&c.

Hic habitus,& chorda aspergatur aqua benedicta,& induatur Nouitius habitu benedicto a Prælato,& dicat sequẽtia super eũ. Vers. Dominus vobiscũ.

Oratio.

MAIESTATEM tuam Domine supliciter exoramus, vt famulũ tuũ N. cui de tua gratia pręsumentes, nostræ Religionis vestẽ imponimus, digneris inter discipulos tuos virtute ex alto induere, iustitiæ lorica munire, & salutis protegere vestimento, vt intercedente Beatiss. Patre nostro Seraphico Confessore tuo Francisco, sub humilitatis veste tibi perseueranter deseruiens, ad stolam immortalitatis,& gloriæ mereatur peruenire. Qui viuis.

Hic cingatur a Prelato chorda. Deinde dicatur Oratio.

DEVS, qui B. Petro Apostolo tuo (significans, qua morte clarificaturus esset Deum) prædixisti per alium in senectute ipsum fore cingendũ, famulum tuum Fratrem N. quem cingulo nostræ Fraternitatis pręcingimus, tua quæsumus charitate præcinge, tui nominis metu constringe,& chorda salutari, cor eius regulari alliga disciplina, vt tua ei opitulante gratia, solutus, & liberatus a mundo, tuoq; vinctus seruitio, in Ordinis, quem assumit, obseruantia, vsque in finem iugiter perseueret. Qui uiuis.

Oratio dicenda super Fratrem indutum, & præcinctum.

Vers. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

DEVS, qui mira Crucis misteria in tuo deuotissimo Confessore B. Francisco multiformiter demonstrasti, da famulo tuo Fratri N. ipsius semper exẽpla sectari,& assidua eiusdem Crucis meditatione muniri. Per Christum.

Circa sextum, Prælatus deputet eum pro Clerico, vel Laico.

Circa septimum, renunciet omnibus tam habitis, quam habẽdis,& omni iuri,& priuilegio. Et siqua vota emisit, commutet ea Prælatus.

Circa octauum, potest Nouitius mutare nomen, vt sibi placuerit.

Circa nonum, scilicet Professionis emissionem, flexis genibus Nouitius amoto capuccio, iunctisq; manibus inter manus Prælati, dicat sic.

EGO Frater N. voueo, & promitto, Deo, & B. Mariæ semper Virgini, & B. Francisco, & omnibus Sanctis, & tibi Pater, toto tempore vitæ meæ, seruare Regulam Fratrum Minorum, cõfirmatam per Dominũ Papam Honorium viuendo in obedientia, sine proprio,& in castitate. Respõdeat Prelatus; Si tu hæc seruaueris ego promitto tibi vitam æternam. In nomine Patris, & Filij,&c. Et si non intellexerit profitens, dicatur in vulgari.

Circa decimum, Prælatus moneat Professum seruare, quæ promisit,& notificet quantam indulgentiam adeptus sit,& recommendet eũ Fratribus deuote. Quo facto, surgens Cantor incipiat Hymnum. Veni Creator. Quo finito, duo Fratres dicant. Vers. Cõfirma hoc Deus. Deinde Prelatus dicat. Vers. Post partum virgo.& Vers. Ora pro nobis B. Pater Francisce, & Vers. Saluum fac. & Vers. Domine exaudi.& Vers. Dominus uobiscum. Oratio Deus, qui corda.& Concede nos.& Deus, qui Ecclesiam tuam,&c.

DEVS, qui nos a sæculi uanitate conuersos, ad brauium supernæ uocationis accendis, pectoribus nostris purificandis illabere, & gratiam nobis, qua in te perseueremus infunde, ut protectionis tuæ muniti præsidijs, quod te donãte promisimus, impleamus, & nostræ professionis executores effecti, ad ea quæ perseuerantibus in te, promittere dignatus es, pertingamus. Per Dominum,&c.

INCIPIT ORDO AD INDVENDVM *Nouitiam.*

QVO vero ad modum induendi Nouitiam, primo ante Missam, tunicis positis, & chorda ante altare; dum celebratur Missa, Nouitia, & consanguineæ eius sibi astantes, stent coram altari tenentes candelas accensas, quas offerent post offertorium Sacerdoti. Finita vero Missa, Sacerdos accedens illuc, absolute incipiens dicat. Vers. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit Cęlũ, & Terram. Vers. Sit nomen Domini benedictum. ℟. Ex hoc nunc. Vers. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor. Vers. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

DEVS Pater omnipotens, qui per Legiferum Moysem famulum tuũ, Ministris Ecclesiæ sub typo passionis, priscę Legis præcepta dedisti, hanc laneam vestem, quam S. Pater noster Franciscus Minister Ecclesiæ, diuino amore ferre consueuit, sancti✝ficare, atq; bene✝dicere, & conse✝crare tuo proprio ore digneris, vt hæc ancilla tua, quæ eam cupit induere, exuta ab omni sorde vitiorum, cum indumento sanctarum virtutum, ea induatur, quatenus ab omni perturbatione callidi insidiatoris deinceps protecta, in Ecclesia tua Sancta, de die in diem renouetur. Per Christum Dominum nostrum.

Postea super ea qua induenda est, dicatur hæc Oratio.

DEVS, qui Abrahæ famuli tui opere, humano generi obedientiæ exemplar tribuisti, concede huic ancillæ tuæ, & suæ volũtatis prauitatem frangere, & tuorum præceptorum rectitudinem in omnibus adimplere. Per Christum Dominum nostrum.

Alia Oratio.

OMnipotens sempiterne Deus, propitius respice ad preces Ecclesię tuę, & huic ancillæ tuę, quã ad nouam gratiam vocare dignatus es, fidem rectã, charitatem perfectam, humilitatem verã cõcede Domine, vt sit in ea simplex affectus, & fortis, obedientia perseuerans, pax perpetua, mẽs pura, rectum & mundũ cor, voluntas bona, conscientia sancta, cõpunctio spiritualis, virtus animæ, vita immaculata, consummatio irreprehensibilis, vt viriliter currens, in tuum introire Regnum feliciter mereatur. Qui cum Patre, &c. Amen.

His expletis aspergat Sacerdos Nouitiã, & tunicas aqua benedicta. Postea ducant eam cõsanguineæ eius vsq; ad portam rotæ, & cum inceperit ingredi portam, si Nouitia fuerit Virgo, incipit Cantor Antiph. Veni Sponsa Christi, &c. Quam cantãdo, ducant Nouitiã Sorores ad Altare intrinsecum, quod est in Choro. Finita Antiphona, dicatur Psalmus, Beati immaculati in via, cũ Gloria Patri, in octauo tono. ¶ Si vero Nouitia non fuerit virgo, non cantetur Antiphona, Veni sponsa Christi, nec Psalmus, Beati immaculati, sed cantetur Antiphona, Veni electa mea, & ponam in te Thronum meum. Alleluia. Qua finita, cantatur Psalmus, Beati qui habitant in domo tua Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te: in primo tono, cum Gloria Patri, & Filio, &c. Et si necesse fuerit, Psalmus, & Antiphona reiterentur quousque Nouitia sit induta. ¶ Perueniens autem Nouitia ad altare, genuflectat, & iaceat prostrata. Interim autem aliquæ Sorores quamdam pallam extendentes, Nouitiam pannis suis exuant. Quam Abbatissa, vel alia loco eius, statim induat tunicis benedictis dicẽdo. ¶ Exuat te Dominus veterem hominem cum actibus suis, & induat te nouum, qui secundum Deum creatus est in iustitia, & sanctitate veritatis. ¶ Qua induta, dicat Sacerdos. Vers. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

Oratio.

DOMINE Iesu Christe Pastor bone, qui animam tuam pro ouibus tuis posuisti, fac hanc ancillam tuam sacro habitu indutam ante tuum conspectum cum iustitia viuere, & ad misericordiam tuam cum fructu bonorũ operum peruenire. Concede tribueq; ei in fide obedientiã in labore virtutẽ, in affectu deuotionem, in actu prosperitatem, in victu abundantiã, in pace lætitiam, in conuersatione gratiam, in tribulatione patientiam, in languoribus sanitatis tuæ medicinam, quatenus in hoc pręsenti tempore, per semitam iustitiæ cum felicitate percurrat, ut te venturum iudicem in nouissimo die cum magna hilaritate suscipiat. Qui cum Patre, &c.

Post hæc incipiat Cantor Hymnum. Veni Creator. Quo finito, dicat Sacerdos. Vers. Emitte spiritum tuum, &c. Vers. Post partum Virgo. Vers. Ora pro nobis B. Francisce. Vers. Ora pro nobis B. Clara. Vers. Orate pro nobis omnes sancti Dei. Vers. Domine exaudi orationem meam. Vers. Dominus vobiscũ.

Oratio.

DEVS, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da nobis in eodem spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere. Per Christum, &c.

Alia Oratio.

CONCEDE nos famulos tuos quæsumus Domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosa B. Mariæ semper Verginis intercessione, a præsenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia.

Alia Oratio.

DEVS, qui Ecclesiam tuam B. Francisci meritis fœtu nouæ prolis amplificas, tribue nobis ex eius imitatione, terrena despicere, & cœlestiũ donorum semper participatione gaudere.

Alia Oratio.

FAMVLOS tuos quęsumus Domine B. Virginis tuæ Clarę votiuam commemorationem recensentes, cœlestium gaudiorum sua facias interuentione participes, & tui vnigeniti cohęredes.

Alia Oratio.

OMNIPOTENS sempiterne Deus, qui nos omnium Sanctorum tuorum merita sub una tribuisti celebritate venerari, quæsumus, vt desideratam nobis tuæ propitiationis abũdantiam, multiplicatis intercessoribus largiaris. Per Dominum nostrum, &c. Vers. Dominus uobiscũ. Benedicamus Domino. Post hęc erigat se Nouitia, & det pacem Abbatissæ, & Sororibus astantibus. Postea duæ Sorores ducãt eam per Chorum, & det pacem per ordinem, sicut stant in Choro, Sororibus vniuersis.

Alius Ordo ad idem.

QVANDO aliqua Monialis S. Claræ Monasterium ingressura est, primo cantetur, vel legatur Missa. Qua completa; Sacerdos benedicit vestes, seu habitum, & velamina, cantando, siue legendo. Vers. Ostende nobis. ℟. Et salutare. Vers. Domine exaudi. ℟. Et clamor. Vers. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. *Oratio.*

DEVS, qui sola tua ineffabili pietate, qua non minus suauiter, quam sapienter vniuersa disponis, lanam harum vestium ad vsum hominum de velleribus ouium produxisti, ut trino beneficio simul, ornarent, fouerent, & ab intemperie aeris corpora tuerentur, immensę misericordiæ tuæ largitatem suppliciter exoramus, vt hoc indumentum, quod præsens famula tua N. pro forma habitus S. Claræ ad tibi in ipso Ordine laudabiliter seruiendum intendit assumere, ita bene✝dicere, & sancti✝ficare digneris, vt sit ei ornatus ad operimentum

rimentũ peccatorum suorum, fomentũ ad profectum virtutũ, & fortis armatura, ac tota defensio contra aereas potestates, & ignea hostis nequissimi tela, ad victoriæ tirumphalis obtentũ, quibus perseuerando vsq. in finem, tãdẽ immarcessibilis gloriæ brauiũ dono gratiæ tuæ valeat adipisci, necnõ ad cęleste cõuiuiũ suauissimũ Sponsi sui, Filij tui Domini nostri Iesu Christi perẽniter regnatura, cũ nuptiali veste delectabiliter introduci. Qui tecũ viuit, &c. *Oratio.*

DOMINE Iesu Christe Fili Dei viui, cuius Apostolus muliebrem sexum in signum subiectionis, humilitatis, & honestatis, velamen super caput suum, propter Angelos habere præcepit, cuiusq. oculos tpe acerbissimæ passionis tuæ ad opprobrium velauerunt, quæsumus propter gloriam honorandi nominis tui, copiosam bene†dictionis tuæ, his velaminibuss infunde virtutẽ, quæ famulam tuam illa gerentem tibi subiectam in omnibus, & cuicũq. tenetur ex Ordine, quem assumit efficiant, ne proprias virtutes, & bona cõcernẽs, in gloriam data deperdat, sed in vera humilitate conseruet, & obumbret, ab omni etiam oculos eius varietate compescant, demum turpissimę mortis tuæ dulcis Sponsi sui memoriam hoc viduitatis indicium sępe mentis eius oculis repræsentet, ac radicitus cordi continue recolendam tenacius astringat, vt cũ hac Galea salutis, tamquam socia passionis, consolationem tecum, & cũ omni curia cœlesti semper experiri mereatur. Qui viuis, &c.

Finita autẽ benedictione, aspergantur aqua benedicta, & incensentur. Postea Soror genuflectat coram Sacerdote, & altari cũ accenso cereo in manibus. Tuncq. Sacerdos cantet, siue legat. Vers. Sit nomen domini. ℟. Ex hoc. Vers. Adiutorium. ℟. Qui fecit. *Oratio.*

CONGREGA nos Domine de nationibus, vt confiteamur nomini sancto tuo, & gloriemur in laude tua. Per Christum. ℟. Amen. Vers. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum. ℟. Ex hoc nunc. Vers. Saluam fac. ℟. Deus meus. Vers. Mitte ei domine. ℟. Et de Syon. Vers. Esto ei Domine turris fortis. ℟. A facie. Vers. Nihil proficiat. R. Et filius iniqui. Vers. Domine exaudi. R. Et clamor. Vers. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

DOMINE Iesu Christe Rex Regum, & Dominus dominantium, qui a Patre egrediens, & in hunc mundum ingrediens carnem mundissimã de immaculata Virgine suscepisti, ut nos liberares de manibus inimici, & ad Paradisi Patriam reuocares, respice super hanc famulam tuam, quę mundũ cum põpis suis relinquere disposuit, & in hoc Sacro Monaster. tibi Domino Deo suo vero sanctarum animarum sponso facias perpetuo deseruire, ac infunde cordi eius benignissimam gratiam Spiritussancti, qui eã illuminet ad te Deũ Creatorem suum cognoscendum, ac perfecte diligendum, ut cum dies extrema, finisq; eius vitæ aduenerit, emũdata ab omnibus peccatis suis, ad Regna valeat Cœlestia peruenire. Qui viuis, &c.

Deinde Sacerdos aspergat eã aqua benedicta in modũ Crucis dicẽdo Benedicat te Dominus ex Syõ, vt uideas bona Hierusalẽ oibus diebus vitæ tuę. ¶Deinde incenset eã dicens: Dirigatur Domine oratio mea, sicut incẽsum in conspectu tuo, elauatio manum mearum sacrificium vespertinum. ¶Deinde ducatur ad introitum Monasteri cantando, siue legendo. Te Deum laudamus, &c. ¶Et ingressa Monasterium, vel Ecclesiam, a Sororibus coram Altari interiori tondetur, & deposito habitu sæculari, habitu Religionis induitur. Et tunc dicitur Hymnus. Veni Creator. Quo completo, dicitur Ver. Emitte. R. Et reno. Vers. Sit gloria Domini in sęculum sæculi. R. Letabitur Dñs in operibus suis. Vers. Ora pro nobis sancta Dei genitrix. R. Vt digni. Vers. Ora pro nobis S. Francisce R. Vt digni. Vers. Ora pro nobis Beata Clara. R. Vt digni.

Vers. Sal-

Verſ.Saluã fac.R.Deus meus.Verſu.Domine exaudi.R.Et clamor.Verſ.Dominus vobiſcum.Reſp.Et cum ſpiritu tuo. *Oratio.*

DEVS, cui omne cor patet, & oĩs voluntas loquitur, & quẽ nullum latet ſecretum,purifica per infuſionẽ Sancti Spiritus cogitationes cordis noſtri,ut te perfecte diligere,& digne laudare mereamur.Cõcede nos famulos tuos,&c.Deus qui Eccleſiam tuam B.Franciſci,&c.Famulos tuos quæſumus Domine beatæ Virginis tuæ Claræ,&c.Et *Oratio.*

QVÆSVMVS Domine Pater miſericordiarũ,& Deus totius cõſolationis,qui per omnipotentiã,ſapientiam,& clemẽtiã tuã potes,ſcis,& vis hominẽ ſaluare, quẽ creaſti,nec lętaris ĩ peccatorũ perditione morientium,ſed magis qđ conuertantur,& viuant,ob amorẽ,merita,& interceſſionem glorioſiſs.Matris tuæ intemeratæ Virg.Mariæ,& beatiſs. virginis tuæ Clarę,reſpice illo pietatis oculo,quo B.Petrũ in atrio Põtificis aſpexiſti,præſentem famulã tuam N.hodie penitus de mũdo te eligẽtem,cõuerſam,& in Ordine S.Claræ famulę tuæ deuotiſſime mãcipatã, quo tuo benigno reſpectu humilitas ſubijciat eã,pœnitentia reducat,iuſtitia inducat,obedientia cõducat,perſeuerantia perducat,deuotio introducat,puritas iungat,& tibi charitas vniat, in quo ſimul omnia bona,ſine vllo malo poſſit reperire,quibus te hæc tua pia dignatione conceſſeris poſſidere,Qui uiuis,&c.

Ordo ad benedicendum Velum.

PRIMO ponitur Velum ſuper altare, dum celebratur Miſſa; qua finita Miſſa,receptura Velum aſtantibus ſibi aliquibus Sororibus, genuflectat ante gradam;Alię vero Sorores tenentes candelas accenſas,per ordinẽ ſtent in Choro.Sacerdos autem accedens illuc,abſolute incipiat,dicens Verſ.Dominus vobiſcum Reſp.Et cum ſpiritu tuo. *Oratio.*

DOMINE Ieſu Chriſte qui tegimen noſtræ mortalitatis induere dignatus es,obſecramus immenſam tuę largitatis abundantiam,ut hoc genus velaminis,quod Sanctus Pater noſter Franciſcus ad innocentię, vel humilitatis indicium abrenuntiantibus ſęculo ſanxit, tu ita benedicere digneris, vt hęc famula tua quę hoc vſa fuerit,te induere mereatur. Qui cum Patre, &c.

Poſtea ſuper eam dicat. Oremus.

DEVS,qui per coęternum Filium tuum cuncta creaſti, quique mundum peccatis inueteratum,per myſterium ſanctę incarnationis eius renouare dignatus es,te ſupliciter exoramus, vt eiuſdem Domini noſtri Ieſu Chriſti gratiam,ſuper hanc(✝ famulam tuã abrenuntiationem ſęculi profitentem,clementer infundere digneris,per quam in ſpiritu ſuæ mẽtis renouata,veterem hominem cum ſuis actibus exuat, & nouum qui ſecundũ Deum creatus eſt, induere mereatur. Per eumdem Chriſtum.

Poſt hæc incipiat Sacerdos (ſi voluerit) vel duæ Sorores in medio Chori,ſequentem Litaniam, & Sorores in Choro reſidentes reſpondeant vniuerſæ.

KYRIE eleiſon. Chriſte eleiſon.¶Chriſte audi nos. ¶Chriſte exaudi nos.Pater de Cœlis Deus,Miſerere ei.¶Fili Redẽptor mũdi Deus, Miſerere ei.¶Spirituſſancte Deus,Miſerere ei.¶Sãcta Maria.Ora pro ea. ¶Oẽs ſãcti beatorum Spirit.Ord.Orate pro ea.¶Oẽs ſancti Apoſt. & Euang.Orate. ¶Sancte Franciſce,Ora.¶Oẽs ſancti Confeſſores,Orate.¶Sancta Clara,Ora pro ea.¶Omnes ſanctæ Virgines, & Viduæ, Orate pro ea. ¶Propitius eſto. R.Parce ei Domine.¶Ab omni malo. Verſ. Libera eam Domine. ¶ Per myſterium ſanctæ Incarnationis,Paſſionis,Reſurrectionis, & Aſcenſionis tuę.

R. Libera eam Domine. ¶ Peccatores. R. Te rogamus audi nos. ¶ Vt hanc famulam tuã ab omni tẽtatione eripere digneris. R. Te rogamus audi nos. ¶ Agnus Dei, qui tollis peccata mundi. R. Exaudi nos Domine. Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. Vers. Et ne nos. R. Sed libera nos. Vers. Saluam fac ancillam tuam. R. Deus meus sperantem in te. Vers. Mitte ei Domine auxilium de sancto. R. Et de Syon tuere eam. Vers. Esto ei Domine Turris fortitudinis. R. A facie inimici. Vers. Nihil proficiat inimicus in ea. R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. Vers. Domine exaudi orationem. R. Et clamor meus. Vers. Dominus uobiscum. R. Et cum spiritu tuo. *Oratio.*

ADESTO Domine omnipotens supplicationibus nostris, & hanc famulam tuã, cui in tuo sancto nomine Velum Sacrę Religionis imponimus, bene✝dicere dignare, & per intercessionem Beatiss. & Gloriosiss. Virginis Mariæ, & beatorum Apostol. Petri, & Pauli, atq; B. Francisci, & B. Claræ, & aliorum omnium Sanctorũ, fac eam ad obseruantiam sancti huius propositi peruenire, ut tribulationibus, & angustijs indeficiens, perpetua consolatione ualeat respirare, & iuste, ac pie, & caste per veram humilitatem in fraterna charitate fundata, quod te donante promittit, fœlici perseuerantia compleat, & ad uitam proficere mereatur æternam. Qui cum Patre, &c.

Statim Cantor incipiat Hymnum, Veni Creator. Interim Sacerdos dũ cantatur Hymnus, imponat sibi velum, dicens: Exuat te Dominus veterem hominem cum actibus suis, & induat te nouum, qui secundum Deum creatus est, in iustitia, & sanctitate veritatis. Accipe ancilla Christi, sanctum Velum Professionis tuæ, sacrum signaculum in perpetuum, cum quo fideliter valeas peruenire ad Regnum Cœlorum. Per Christum, &c.

Ad Abbatissam autem conuertendo sermonem dicat.

HANC sponsam tibi trado, vt vsque in diem iudicij conserues eam, sine macula, & in conspectu Regis altissimi reddas compotem Iesu Christo. Qui cum Patre, &c.

Finito Hymno, dicat Sacerdos. Vers. Emitte spiritũ tuũ, &c. Vers. Post partum virgo. Vers. Signasti Domine seruum tuum Frãciscum. Vers. Ora pro nobis B. Clara. Vers. Orate pro nobis omnes sancti. Vers. Dñe exaudi. Vers. Dominus uobiscum. Oratio. Deus qui corda fidelium. Oratio Concede nos famulos. Oratio. Deus, qui Ecclesiã tuam. Oratio. Famulos tuos quæsumus Dñe B. Virginis tuæ Claræ. Oratio. Omnipotens sempiterne Deus, qui nos omnium Sanctorum, ut supra. Vers. Dominus vobiscum. Vers. Benedicamus Domino.

His peractis, erigat se, & det pacem Abbatissæ, & Sororibus astantibus. Postea duæ Sorores deducant eam per Chorum, & det pacem per ordinem, sicut stant in Choro, Sororibus uniuersis.

Ordo ad benedicendum Abbatissam.

PRIMO electione facta, & a Visitatore approbata, Cantor incipiat. Te Deum laudamus. Cum quo processionaliter deducant electam ad Ecclesiam, & quousq; finiatur. Te Deum laudamus, coram altari iaceat prostrata. ¶ Quo finito, dicat Visitator. Vers. Cõfirma hoc Deus, quod operatus es in nobis. R. A tẽplo sancto tuo, qđ est in Hierusalem. Vers. Dñs vobiscum. *Oratio.*

ACTIONES nostras quæsumus Domine aspirando præueni, & adiuuando prosequere, ut cuncta nostra oratio, & operatio, a te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum.

Postea reuertatur ad Capitulum, & det ibi sigillum Visitator coram omnibus, Abbatissæ, & mandet sibi per obedientiam, quod exequatur ex tunc iniũctum sibi officium, & Sororibus vniuersis, quod obediant ei in omnibus, quæ ad suum officium pertinebunt.

INCI-

INCIPIT PROLOGVS PRIMAE REGVLAE, SEV forma viuendi Fratrum de pœnitentia, seu Tertij Ordinis S.Francisci, quæ deseruire videtur, pro illis, qui volunt viuere in pænitentia in proprijs Domibus; & isti non gaudent Priuilegijs Fratrum Minorum.

NICOLAVS Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filijs Fratribus, & dilectis in Christo filiabus Sororibus ordinis Fratrum de Pœnitentia, tam præsentibus, quam futuris, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Super montem Catholicæ Fidei quã populis gentium, qui ambulabant in tenebris, discipulorum Christi, sincera deuotio igne charitatis exęstuans, verbo sollicitæ prædicationis edocuit, quamq; Roma tenet, & seruat Ecclesia solidum Christianæ Religionis positum noscitur fundamẽtum, nullis vnquã concutiendum turbinibus, nullis quassandum fluctibus tempestatũ. Hæc est etenim recta, veraq. Fides, absq; cuius consortio nemo in conspectu Altissimi acceptus redditur, nemo gratiosus occurrit. Hæc est, quę salutis semitam præparat, & felicitatis æternæ præmia, gaudiaq; pollicetur. Ideoque gloriosus Christi Confessor B.Franciscus huius Ordinis Institutor, viam ascendẽdi ad Dominum verbo pariter, & exẽplo demonstrans, ipsius sinceritate Fidei suos filios erudiuit, eosq. illam profiteri, constanter tenere, similiter ac opere voluit adimplere, vt per eius semitam salubriter incedentes, mererentur post vitæ præsentis ergastulum æternæ beatitudinis effici possessores. *Prologus Pōtificalis.*

De modo examinandi volentes intrare Ordinem. Cap. I.

NOS igitur Ordinem ipsum opportunis fauoribus prosequentes, ad eius augmentum benignius intendentes statuimus, vt oẽs quos ad seruandũ huiusmodi vitæ formam assumi contigerit, ante assumptionẽ, seu receptionẽ ipsorum de Fide Catholica, & obediẽtia erga præfatam Ecclesiã diligẽti examinationi subdantur. Et si eas professi firmiter fuerint, vereq; crediderint, admitti, seu recipi tute poterunt ad eamdem.¶ Præcauendum est tamen sollicite, hæreticus ne quis, uel suspectus de hæresi, aut etiam infamatus, ad vitæ obseruationem ipsius quomodolibet admittatur. Et si talem inueniri contigerit extitisse receptum, assignetur ille, quam citius Inquisitoribus prauitatis hæreticę puniendus.

De forma recipiendi volentes intrare Ordinem. Cap. II.

CVM autem fraternitatem huiusmodi quis intrare voluerit, ministri ad receptionem taliũ deputati, eius officium, statum, & conditionem solerter explorent, sibi fraternitatis eiusdem onera, & præcipue alienorum restitutionem apertius exponentes. Quibus præmissis, si eidem placuerit, iuxta modũ hm̃oi induatur, & de alienis (si qua fuerint apud eum) satisfacere studeat in pecunia numerata, uel secundũ exhibitam pignoris cautionem. Seq; nihilominus proximis reconciliare procuret.¶ Quibus oĩbus ad effectũ perductis, post vnius anni spatium, cum aliquorũ discretorum Fratrum consilio, si is videbitur ipsis idoneus, recipiatur hoc modo, videlicet, vt promittat se diuina præcepta omnia seruaturum, ac etiam satisfacturum (ut conuenit) de transgressionibus, quas contra hunc uiuendi modum commiserit, cum interpellatus ad Visitatoris extiterit uoluntatem. Et huiusmodi ab eo facta promissio, per manum publicam in scriptis inibi redigatur. Alio aut ẽm modo nullus a Ministris recipiatur eisdem, nisi uisum eis aliter fuerit, conditione personæ, ac ipsius instantia, solicita consideratione discussis. ¶ Ordinamus prætérea statuentes, ut nullus post ipsius fraternitatis ingressum, eamdem egredi ualeat, ad sæculum reuersurus. Possit tamen transitum habere liberum ad Religionẽ *De receptione ad probationem.* *De receptione ad Professionem.* *De stabilitate in Ordine.*

Nn 2 *aliam*

aliam approbatam. ¶ Mulieribus vero viros habentibus (nisi de ipsorum licentia, & consensu) non pateat ad consortium dictę fraternitatis ingressus.

De mulieribus.

De forma habitus, & qualitate indumentorum. Cap. III.

FRATRES insuper ipsius fraternitatis, de humili panno in pretio, & colore, non prorsus albo, vel nigro communiter uestiantur, nisi fuerit ad tempus in pretio per Visitatores de consilio Ministri ob caussam legitimã, & apertam, cum aliquo dispẽsatũ: Chlamydes quæq; ac pelles, absq; scolaturis, scissas, vel integras, affibulatas tamen, vel patulas, ut cõgruit honestati, clausasq; manicas Fratres habeant supradicti. ¶ Sorores etiam chlamyde induantur, & tunica de huiusmodi humili panno factis, vel saltem cum chlamyde habeant guarnellum, seu placentinum coloris albi, vel nigri, aut paludellum amplum de canabo, siue lino, absq. vlla crispatura consuetum. ¶ Circa humilitatem vero panni, & pellitones Sororum ipsarum, iuxta cõditionẽ cuiuslibet earumdem, ac loci consuetudinem poterit dispensari. ¶ Bindis, & ligaturis sericis non vtantur, pelles dumtaxat agninas, bursas, de corio, & corrigias simpliciter absq; serico vllo factas, & non alias, tam Fratres habeãt, quam Sorores, depositis ceteris, (iuxta Beati Petri Apostolorũ Principis salubre cõsilium,) vanis huius sæculi ornamentis.

De habitu Sororum.

Dispẽsatio

Quod non uadant ad inhonesta conuiuia, & spectacula, & quod histrionibus non dent. Cap. IIII.

SIT eis ad inhonesta conuiuia, vel spectacula, siue curias, seu choreas accessus penitus interdictus. Histrionibus, seu vanitatis intuitu nihil donẽt. Et ne quidquam illis donetur a propria familia, prohibere procurent.

De abstinentia, & ieiunio. Cap. V.

AB esu carnium secunda, quarta, & sexta feria, dieque Sabbati, abstineant vniuersi, nisi aliud infirmitatis, vel debilitatis instantia suaderet. Minutis vero per triduum, carnes dentur, nec subtrahantur in itinere cõstitutis. Sit quoq; ipsarum comestio licita singulis cũ sollemnitatem præcipuã interuenire contigerit, in qua ceteri Christiani ab antiquo epulis carneis vesci solent. Alijs aũt diebus, in quibus ieiunium nõ seruatur, oua, & caseus non negetur. Sed & cum Religiosis ceteris in eorum Conuentualibus domib. licite sumere valeant de appositis ab eisdem. Sintq; prandij, cenęque refectione contẽti exceptis languidis, & viatoribus, & infirmis. ¶ Sit sanis cibus moderatus, & potus, cũ textus Euangelicus habeat, Attendite ne corda vestra crapula, & ebrietate grauentur. ¶ Prandium autẽ, vel cena, nisi præmissa semel Dominica oratione sumatur post sumptionem cuilibet cum Deo gratias iteranda, quod si omitti contigerit, dicatur tribus vicibus Pater noster. ¶ Qualibet vero sexta feria totius anni ieiunium celebretur, nisi forte infirmitatis vel alia caussa legitima excusentur, nisi Festum Natalis Domini feria ipsa occurreret obseruandum. Sed a festo omnium Sanctorum vsque ad Pascha, quarta, & sexta feria ieiunabunt. Alia quæ ab Ecclesia sunt statuta, vel Ordinarijs ex caussa communiter indicta ieiunia, nihilominus seruaturi. In Quadragesima uero Beati Martini, vsq; ad diẽ Natiuitatis Domini, & a Dominica Quinquagesimæ vsque ad Pascha, diebus singulis (exceptis Dominicis) ieiunare procurent, nisi aliud fortasse infirmitas, vel necessitas alia suaderet. Sorores grauidæ, vsque ad suæ purificationis diem ab exercitatione qualibet corporali (orationibus dumtaxat exceptis) poterunt, si voluerint abstinere. ¶ Laborantes autem (propter fatigationis afficientis instantiam) a Dominicæ Resurrectionis festo vsque ad festiuitatem Beati Francisci prædicti, ter in

De ieiunijs seruandis.

Dispẽsatio pro Sororibus, & laboratoribus.

ter in die, qua exercitio laboris incumbent, licitè sumere cibum possunt. Cum vero illos contigerit aliorum imminere laboribus, de cũctis appositis, die quo libet sumere licebit eisdem, nisi sexta feria, vel dies sit alia, in qua generaliter ab Ecclesia ieiunium noscitur institutum.

Quoties debeant confiteri per annum, & sumere Corpus Christi. Cap. VI.

SINGVLI autem Fratrum, & Sororum ipsarum, ter in anno, videlicet, in Natali Domini, in Resurrectionis ipsius, & Pentecostes festiuitatibus peccata propria confiteri, & Eucharistiam deuotè suscipere non postponant, reconciliando se proximis, & restituendo etiam aliena.

Quod non ferant arma impugnationis. Cap. VII.

IMPVGNATIONIS arma secum Fratres non deferãt, nisi pro defensione Romanę Ecclesiæ, Christianę Fidei, vel etiam terræ ipsorum, aut de suorum licentia Ministrorum.

De dicendis horis Canonicis. Cap. VIII.

DICANT vniuersi quotidie septem horas Canonicas, videlicet, matutinum, primam, tertiam, sextam, nonam, vesperas, & completorium. Clerici, videlicet, scientes psalterium, pro prima Deus in nomine tuo, Beati immaculati, vsque ad Legem pone, ac alios Horarum Psalmos, iuxta Clericorum ordinem, cum Gloria Patri dicant. ¶ Cum uero ad Ecclesiam non accedent, pro matutino Psalmos dicere studeãt, quos dicunt Clerici, vel Ecclesia Cathedralis, uel saltem vt illiterati alij, pro matutino duodecim, & pro alia qualibet hora septem vicibus Pater noster, cum Gloria Patri dicere non omittant. In quibus, videlicet, primę, ac completorij horis minorem symbolum, & Miserere mei Deus, adijciant qui nouerunt. Sed si Horis non dixerint constitutis, dicãt tribus vicibus Pater noster. ¶ Infirmi autem, Horas huiusmodi non teneantur dicere, nisi velint. ¶ In Quadragesima uero S. Martini, & etiam in Maiori, Ecclesias in quarum parochijs habitant, matutinalibus Horis personaliter adire procurent, nisi caussa rationabili excusentur.

De infirmis.

De tẽpore Quadragesimæ.

Quod omnes, qui de iure possunt, faciant testamentum. Cap. IX.

OMNES præterea, quibus de iure facultas affuerit, condant, seu faciant testamentum, & de bonis suis infra tres menses post eorum ingressum immediatè sequentes ordinent, & disponant, ne quemquam illorum contingat decedere intestatum.

De pace reformanda inter Fratres, & alios extraneos. Cap. X.

DE pace uero inter Fratres, & Sorores, aut etiam exteros in discordia positos facienda, sicut ministris videbitur, ita fiat, adhibito (si facultas affuerit) Episcopi Dioecesani consilio in hac parte.

Quando molestantur contra ius, aut eorum priuilegia. Cap. XI.

SI vero Fratres, vel Sorores contra ius, uel eorum priuilegia per Potestates, seu Rectores locorum, vbi domicilium obtinent, vexationibus impetantur, Ministri loci ad Episcopos, & alios locorum Ordinarios studeant habere recursum, iuxta consilium, & ordinationem ipsorum in talibus processuri.

Quod caueant, inquantum possunt, a iuramentis sollemnibus. Cap. XII.

A Iuramentis autem sollemnibus omnes abstineant, nisi necessitate cogente in casibus per indulgentiam Apostolicę Sedis exceptis, videlicet, pro pace, fide, calumnia, & testimonio perhibendo, ac etiam in contractu emptionis, vẽditionis, & donationis, vbi videbitur expedite. ¶ In communi quoque loquela, vitent, prout poterũt, iuramenta. ¶ Et qui die aliqua, minus caute iurauerit lapsu linguę (prout contingere in multiloquio consueuit) die ipso in sero, cum debet recogitare quid fecerit, dicat tribus vicibus orationem Dominicam, propter incaute facta huiusmodi iuramenta. Memor autem sit quilibet, vt ad diuina obsequia, familiam propriam exhortetur.

De audienda Missa & Congregatione facienda. Cap. XIII.

VNIVERSI sani Fratres, & Sorores cuiuscumq; Ciuitatis, aut loci, diebus singulis (si commode poterunt) Missę officium audiant. Et mẽse quolibet ad Ecclesiam, siue loca, ad quam, uel ad quæ Ministri curauerint intimare, conueniant, Missarum sollemnia inibi audituri. ¶ Vnusquisq; autem, vsualis monetæ denarium Missario tribuat, qui pecuniam huiusmodi colligat, & eam de cõsilio Ministrorum inter Fratres, & Sorores paupertate grauatos, & præcipue infirmantes, ac eos, qui funeris carere dignoscuntur exequijs, & deinde inter pauperes alios, diuidant congruenter. ¶ Offerãt insuper de ipsa pecunia, Ecclesiæ memoratę. Tuncq; (si cõmode poterunt) virum religiosum, & in verbo Dei competenter instructum habere procurent, qui eos ad pęnitentiam, & misericordiæ opera exercenda hortetur, solicite moneat, & inducat. ¶ Studeat quilibet, dum Missæ celebratur officiũ, & prædicationis verbũ proponitur, seruare silentium, orationi, & officio sit intentus, nisi eum communis vtilitas fraternitatis impediat.

De Fratribus infirmis, & defunctis. Cap. XIIII.

CVM autem, quemquam ex Fratribus infirmari contigerit, Ministri per se, vel per alium, seu alios (si hoc eis infirmus fecerit intimari) semel in Hebdomada, visitare teneantur ægrotum, ipsum solicite ad recipiẽdum pęnitentiam (prout melius, & efficacius expedire putauerint) inducentes, necessaria illi de bonis communibus ministrando. ¶ Et si præfatus infirmus de pręsenti luce migrauerit, Fratribus, & Sororibus tunc in Ciuitate, vel loco, vbi eum contigerit mori, præsentibus nuntietur, ut defuncti exequijs, procurent personaliter interesse; A quibus, donec Missarum fuerint celebrata sollẽnia, & corpus tumulo conditũ, non recedant. ¶ Hoc quoq; circa Sorores infirmas, & decedẽtes uolumus obseruari. ¶ Præterea, intra octo dies post ipsius sepulti obitum immediate sequẽtes, quilibet Fratrũ, & Sororum ipsarum dicat pro anima eius, Sacerdos, videlicet, Missam vnam; Sciens psalterium 50. psalmos, & illiterati totidem Pater noster, & in fine cuiuslibet Requiem æternã adijciãt. Et post hæc, infra annum, pro Fratrum, & Sororum, tam viuorũ, quam defunctorum salute, tres Missas faciant celebrari. Qui vero psalteriũ sciuerint, illud dicant, & ceteri orationem Dominicam centies dicere non omittant, & requiem æternam in fine cuiuslibet addituri.

De exequijs faciẽdis.

De recitandis pro defunctis.

De Ministris. Cap. XV.

MINISTERIA quoque, ac alia officia, quæ pręsentis formulæ serie exprimitur, imposita sibi quisq; deuote suscipiat, curetq; fideliter exercere. ¶ Officium autẽ cuiuslibet, certi tẽporis spatio limitetur. Nullus Minister instituatur ad uitam, sed eius ministerium certum tempus comprehendat.

De vi-

De visitatione, & correctione delinquentium. Cap. XVI.

AD hæc Ministri, & Fratres, ac Sorores Ciuitatis, & loci cuiuslibet, ad visitationem communem in aliquo loco religioso, vel Ecclesia, vbi locum huiusmodi contigerit deesse, conueniat, & Visitatorem habeant Sacerdotem, qui alicuius approbatę Religionis existat, quique illis, de commissis excessibus, iniungat pœnitentiam salutarem, Nec quiuis alius possit eis huiusmodi visitationis officium exhibere. ¶ Quia vero, præsens viuendi forma, institutionem a Beato Francisco prælibato suscepit, consulimus, vt Visitatores, & informatores, de Fratrum Minorum Ordine assumantur, quos Custodes, vel Guardiani eiusdem Ordinis, cum super hoc requisiti fuerint, duxerint assignādos. Nolumus tamen Congregationem huiusmodi a Laico visitari. Huiusmodi autem visitationis officium, semel exerceatur in anno, nisi necessitate aliqua suadente, fuerit pluries facienda. ¶ Incorrigibiles vero, ac inobedientes, monitio trina pręueniat: Qui si se corrigere non curauerint, de ipsius Congregationis consortio expellantur omnino, de consilio discretorum.

Quod Visitator sit Ordinis Minorum.

De incorrigibilibus.

De vitandis litigijs inter se, & cum alijs. Cap. XVII.

VITENT insuper Fratres, & Sorores (iuxta posse) litigia inter se, illa (si suscitari contigerit) solicitè dirimendo. Alioquin, de iure coram illo respondeant, apud quem Potestas residet iudicandi.

Qualiter, & per quos in abstinentijs possit dispensari. Cap. XVIII.

ORDINARII autem locorum, vel Visitator, cum Fratribus, & Sororibus vniuersis, in abstinentijs, ieiunijs, & austeritatibus alijs, ex caussa legitima (cum expedire viderint) poterunt dispensare.

Quod Ministri eorum manifestas culpas denuntient Visitatori. Cap. XIX.

MINISTRI vero, manifestas Fratrum, & Sororum culpas Visitatori denuntient puniendas. ¶ Et si quisque incorrigibilis fuerit, post trinæ admonitionis instantiam, a Ministris (de discretorum Fratrum aliquorum cōsilio) visitatori nuntietur eidem, de fraternitatis consortio abijciendus ab ipso, & in Congregatione postmodum publicandus.

De incorrigibilibus.

Qualiter in prædictis nemo obligatur ad culpam mortalem. Cap. XX.

CETERVM in præmissis omnibus, ad quæ Fratres vestri Ordinis non ex diuinis præceptis, vel statutis tenentur Ecclesię, nullum ipsorum ad mortalem culpam volumus obligari, sed impositam sibi pœnitentiam, pro transgressionis excessu, prompta humilitate recipiat, & efficaciter studeat adimplere.

Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostri statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Reate. 16. Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno secundo.

INCIPIT PROLOGVS SECVNDAE REGVLAE, seu forma viuendi Fratrum, & Sororum de pœnitentia, seu Tertij Ordinis Sancti Francisci. Et est pro illis, qui in Congregatione viuunt, & Priuilegijs gaudent, vt in Const. 67. Pij V. qua incipit, Ea est officij nostri.

Collector.

SCIENDVM, quod Leo X. ordinauit denuo Regulam pro Fratribus, & Sororibus Tertiæ Regulæ B. Francisci, qui tria vota essentialia emittunt, & in Congregatione viuunt. Et quia huiusmodi noua Regula numquam fuit impressa in aliquo libro Ordinis, ideo operę pretium visum est, illam hic inserere. ¶ Sed aduertendum, quod prædicta ordinatio Regulæ, facta est bis, vel ter ab eodem Leone X. & non vniformiter. Quarum vltima videtur melior, & quæ in partibus Hispaniarum per Reuerendum Patrem Ministrum Generalem Trium Ordinum B. Francisci recepta, & diuulgata, necnon & omnibus prædictis Tertiarijs tradita est. Ideoq; præfatam, vltimam Regulam (reliquis omissis) imprimere curaui, de verbo ad verbum, p̄ vt sequitur.

Dilectis filijs Fratribus, & Sororibus Tertij Ordinis, Beati Francisci, sub tribus Votis essentialibus, in Congregatione viuentibus.

LEO Papa X. Dilecti filij, ac filiæ, salutem, & Apostolicam benedictionem. Inter cetera nostro regimini credita, ea nos potissime sollicitos reddunt, per quæ, frenatis mundi, carnisq; concupiscentijs, innocentiæ, primæq; pacis cœlitus collatæ tranquillus status, ad suam primæuam reduci cognoscitur originem. ¶ Dudum si quidem huius gratia Nicolaus Papa IIII. prædecessor noster, tertiam Regulam B. Francisci, quam de pœnitentia appellauit, per quam almus Confessor, homines vtriusq; sexus fideles, Spiritu Dei plenus saluare contendebat confirmauit, & approbauit. ¶ Verum quia temporis decursu, spirante illo Spiritu sancto, non solum viri coniugati, mundiq; huius incolæ, pro quibus a B. Francisco præfata tertia Regula edita fuerat, verum etiam, innumerarum Virginum Chori, tribus essentialibus, & a quibusdam etiā clausuræ, nostra auctoritate assumptis uotis, constructisq; Monasterijs quamplurimis, non fine militantis Ecclesiæ fructu multiplici, & ædificatione, præfati Tertij Ordinis iugo sua colla subdiderunt. ¶ Et quoniam in dicta Tertia Regula, quædam Maritatis accommoda, Cælibi vero, Virgineoque statui, sub huiusmodi Tertia Regula Domino famulantibus, nullatenus decentia innectuntur, ob quod castorum animorum nitidi affectus, ab ingressu dicti Ordinis, nonnumquam auertuntur; nos iuxta Domini voluntatem, pretiosum a vili separantes, eandem Tertiam Regulam in modum, qui sequitur distinctam, de nouo confirmamus, & approbamus, ac vobis, ac successoribus vestris seruandam transmittimus, cuius tenor sequitur, & est talis.

De Nouitiorum, seu Nouitiarum ingressu. Cap. I.

Conditiones recipiēdorum. FRATRES, seu Sorores ad hunc Tertium Ordinem recipiendi, debent esse fideles Catholici, de hæresi non suspecti, in obedientia Romanæ Ecclesiæ firmi, matrimonio non ligati, debitis expediti, corpore sani, animo prompti, nulla vulgari infamia maculati, cum proximis reconciliati. Et de ijs omnibus, antequam recipiantur, ab eo, qui recipiendi habet facultatem, sunt diligenter examinandi.

De his,

De his, quæ habent promittere Fratres, & Sorores in Professione huius Tertiæ Regulæ. Cap. II.

FRATRES, & Sorores, postquam per vnum integrum annum habitum probationis detulerint (qui de vili panno, arbitrio Visitatoris esse debet) si conuersatio laudabilis fuerit apud Conuentum in quo quis, vel quæ habitum probationis portauerit, de consilio discretorum dicti Conuentus, ad Professionē dicti Ordinis recipiatur. ¶In qua Professione promittat seruare mādata Dei, ac satisfacturum de transgressionibus, quas facere posset in futurum contra hanc Tertiam Regulam, vbi a Prælatis requisitus fuerit, viuendo in obedientia, sine proprio, & in castitate.

De habitu Fratū, & Sororum.

De forma Professionis.

De Ieiunio. Cap. III.

FRATRES, & Sorores, perpetuis temporibus, feria secunda, quarta, sexta, & Sabbato (excepto Dominicæ Natiuitatis festo) carnes non comedāt. Et a festo omnium Sanctorum vsq; ad Resurrectionem Domini, omni feria quarta, & sexta ieiunare teneantur. Ac similiter qualibet sexta feria totius anni. ¶Item a festo B. Martini, vsq; ad Natiuitatem Domini ieiunent quotidie, iuncta Quadragesima vniuersalis Ecclesiæ, vsque ad Resurrectionem Domini, quam tamen a Quinquagesima incipere debent. ¶Diebus vero, quibus non ieiunatur, bis tantum die dumtaxat comedant. ¶Excepto, quod a festo Paschæ vsq; ad mensem Octobris, laborantes penoso, seu graui labore, ter in die refici poterunt, ieiuniorum semper diebus exceptis. Poterunt autem itinerantes, infirmi, debiles, tempore necessitatis ieiunium soluere.

De laboratoribus.

De diuino officio, & oratione. Cap. IIII.

FRATRES, & Sorores in Ecclesia seruent silentium, præsertim quando Missa celebratur, vel sermo Dei proponitur. In alijs vero locis, seruent quod per suos Superiores circa silentium illis fuerit ordinatum. ¶Debent etiā quolibet die in sero, intra se, & Deum, cogitare quid fecerint, dixerint, vel cogitauerint. ¶Quolibet autem die (si potuerint commode) debeāt audire Missam. Et procurare debent, q̄ habeant virum religiosum, qui illis verbum Dei certis diebus proponat, & eos ad pœnitentiam, & virtutes inducat. ¶Illi autē, vel ille, qui, vel quæ horas canonicas sciunt per se dicere, debent horas canonicas secundū vsum Sāctæ Romanæ Ecclesiæ persoluere. ¶Qui vero horas canonicas nesciunt dicere, dicant duodecim Pater noster pro matutino, & pro qualibet aliarū horarum septem, addito Gloria Patri, in fine cuiuslibet Pater noster, addito etiam Credo, & Miserere mei Deus in principio Primæ, & Cōpletorij. Et qui præmissa nescierit, ter Pater noster, pro pœnitentia dicere debeat. ¶Quoties autem prādiū, vel cibum sumunt, gratias Deo reddere debēt. ¶De Confessione vero Sacramentali, & Sacra cōmunione sumēda, seruabunt Ordinationem Nicolai Papæ IV. quod ter in anno confiteantur, atq; communicent, vel etiam Statuta a suis Superioribus super hoc ordinata.

De silentio.

De Missa audienda.

Pro clericis.

Pro laicis.

De confessione, & cōmunione.

De Prælatorum & officiorum ordinatione. Cap. V.

QVÆLIBET domus, si Monasterium virorū fuerit, habebit Superiorē istius fraternitatis, qui Minister localis appellabitur. Si vero mulierum, Mater dicetur. Et eligentur per suos Conuentus, vel instituentur per suos Prouinciales Superiores, seu Visitatorem Generalem. Ita tamen, quod nullus sit perpetuus, sed certi temporis. ¶Qui Ministri, & Matres obedient per omnia, quæ ad præsētem Regulam spectant, Prouincialibus Ministris Ordinis Minorum Beati Francisci, & Visitatoribus deputatis ab ipsis Ministris, quamdiu in dictis officijs fuerint. Quo vero ad alia officia intra domum, seruabunt statuta sua.

De subiectione Ordini Fratrum Minorum.

De modo

De modo interius, exteriusq; conuersandi. *Cap. VI.*

De qualitate vestiũ

CVM Fratres, & Sorores huius fraternitatis dicantur de Pœnitentia, oportet eos ab omni curiositate, tam in vestibus, quam in alijs quibuscunque abstinere. Et iuxta Apostolicum Principis B. Petri salubre consilium, depositis ceteris vanis huius sęculi ornamentis, nullum ornamentum corporale portare debent, nisi solum humile, & necessarium tegumentum corporis sui. ¶Debent etiam ab accessu Curiarum Principum, Dominorũ, seu Dominarũ, vbi mollia huius mundi (Domino testante) habentur, omnino cauere. ¶Nec vllo vnquam tempore choreis, ludis, locis, & alijs histrionum vanitatibus interesse. ¶ Debent quoque esse parci in verbis, & locutionibus, quæ raro sine peccato multiplicantur. Et super omnia ab omni mẽdacio, & iuramento quocunque, iuxta mandatum Domini, nisi pro pace, fide, calumnia, & testimonio perhibendo, cauere debent. ¶Et omni die in sero, inter cetera, debent examinare se, si uel mendacium, uel iuramentum aliquod fecerint, & pro quolibet ter Pater noster dicere debent.

De parcitate sermonis.

De visitatione, & cura infirmorum. *Cap. VII.*

SI quis Frater, vel Soror huius fraternitatis in infirmitate ceciderit, Minister domus, uel mater, semel quotidie per se, vel per aliam personam visitare teneatur. Et de bonis cõmunibus, omnia necessaria diligenter faciat illi ministrari. ¶Teneatur quoque infirmum, uel infirmam monere ad pœnitentiam acceptandam, veramq; conuersionẽ ad Deum faciẽdam, mortis propinquitatem, & iudicij diuini districtionẽ, simulq; diuinã misericordiam proponẽdo.

De visitatione, quam Prælati debent facere circa Fratres, & Sorores. *Cap. VIII.*

MINISTER Prouinciali Fratrum Minorum, vel Visitator eiusdẽ Ordinis, cui ipse commiserit, uisitabit quolibet anno, semel tãtum in qualibet domo, cum pręsentia seniorum. Et facta visitatione, non debet intrare officinas, nec alia interiora Sororum. Ipse autem Visitator nũquam solus maneat, & separatus cum aliqua Sorore. ¶Debent autẽ Ministri, & matres, dicere Visitatori, defectus, qui correctione indigent. Similiter, & alij Fratres, & Sorores. Et si aliqui fuerint incorrigibiles iudicio discretorum, uel discretarum domus, tamquam morbida pecora eijciantur de Congregatione.

De Igressu clausulæ.

De incorrigibilibus.

De officijs mortuorum. *Cap. IX.*

POSTQVAM aliquis Frater, uel Soror ab hac luce migrauerit, curabit Minister, seu Mater, quod eius exequiæ sollemniter celebrentur. Quibus exequijs omnes Fratres, uel Sorores alicuius domus, vbi ipsum mori contigerit, personaliter interesse debent, nec recedere, donec corpus traditũ sit sepulturę. ¶Et pro anima cuiuslibet defuncti, uel defunctę, infra octo dies, quilibet Sacerdos unam Missam, scientes autẽ psalterium, quinquaginta psalm. nescientes vero psalt. quinquaginta Pater noster, & in fine cuiuslibet, Requiem æternam dicere teneantur. In fine autem cuiuslibet anni, seu infra quemlibet annum, quilibet Sacerdos tres Missas pro defunctis, scientes psalterium, vnum psalterium; nescientes uero psalterium, centum Pater noster, cum Requiem æternam, in fine cuiuslibet dicere debeãt. ¶Et circa ista officia pro defunctis, & alia officia diuina, in pręsenti serie annexa, cura imponitur Ministris, & Matribus, ut fideliter persoluantur.

De exequijs faciẽdis.

De recitandis pro defunctis.

De ob-

De obligatione contentorum in Regula. Cap. X.

OMNIA, & singula in præsenti Regula contenta, sunt consilia ad facilius saluandas animas viatorum. Et nulla sunt obligatoria ad peccatum mortale, vel veniale, nisi humano, vel diuino iure aliquis alias esset obligatus. ¶ Obligantur tamen Fratres, & Sorores facere pœnitētias sibi a Superioribus impositas, quando super hoc requiruntur. ¶ Obligantur etiam, ad tria Vota essentialia, paupertatem, nihil habendo in speciali: Castitatem, quia post Votum non possunt matrimonium contrahere, nec sine transgressione, vitijs carnis se immiscere: Et obedientiam, quantum ad illa, sine quibus non potest cōmode ista fraternitas manu teneri. ¶ Tenētur etiam ad clausuram seruandam illæ quę ipsam expresse seruare vouerint. Quod omnibus, & singulis Conuentibus concedimus, dummodo hospitalitas, & charitas, quam exercere solent apud infirmos, nullum cum honestate patiatur detrimentum. *De tribus votis.* *De Clausura.*

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub anulo piscatoris, die 20. Ianuarij. 1521. Pontificatus nostri Anno octauo.

ORDO AD INDVENDVM FRATRES, ET SORORES *Tertij Ordinis, Sancti Patris Francisci.*

PRIMO benedicantur vestes in hunc modum. Vers. Adiutorium nostrū. Resp. Qui fecit. Vers. Dominus vobiscum. Resp. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

DOMINE Iesu Christe seminator, & inspirator religiosi propositi, quique indumētum nostrę carnis, pro salute generis humani misericorditer suscipere voluisti, & in Præsepio vilibus pānis inuolui non horruisti, respice propitius ad praces humilitatis nostræ, & has religiosas vestes, quas hic famulus tuus N. (vel hec famula tua N.) propter amorem tuum, abiecto habitu sęculari, proponit induere, bene † dicere tua pietate digneris, & concede propitius, vt sicut exterius his religiosis induitur vestimentis, intus renouetur affectibus, & per intercessionem B. Patris nostri Francisci, induere eum, vel eam digneris. Qui viuis, &c.

Postea super chordam dicatur. Oratio.

DEVS, qui vt seruum absolueres, Filium ligari funibus voluisti, benedic quęsumus funem istum, & pręsta, vt famulus tuus N. (vel famula N.) qui (vel quę) eo velut ligamine pœnitentiali cingetur, vinculorum eiusdem Filij tui Domini nostri Iesu Christi memor existat, & in Ordine quem assumit salubriter perseueret, & tuis, cum effectu semper obsequijs se alligatum esse cognoscat. Per eundem Christum, &c.

Hic habitus, & chorda asperguntur aqua benedicta, & induitur Frater, vel Soror habitu benedicto a Prælato. Et dicat super eum, vel eam. Vers. Dominus vobiscum. Resp. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

MAIESTATEM tuam Domine suppliciter exoramus, vt famulum tuum N. (vel famulam tuam N.) cui, de tua gratia pręsumentes nostrę Religionis vestem imponimus, digneris inter discipulos tuos virtute ex alto induere, iustitię lorica munire, & salutis protegere vestimento, vt intercedente beatissimo Patre nostro Seraphico Confessore tuo Francisco, sub humilitatis veste, tibi perseueranter deseruiens, ad stolam immortalitatis, & glorię mereatur peruenire. Qui viuis, & regnas in sęcula, &c.

His

Hic cingitur a Prelato cingulum. Deinde. Oratio.

DEVS, qui beato Petro Apostolo tuo significans qua morte clarificaturus esset Deum, predixisti, per alium in senectute ipsum fore cingendum, famulum tuum N. (vel famulam tuam N.) quem, (vel quā) cingulo nostræ fraternitatis præcingimus, tua quæsumus charitate præcinge, tui nominis metu constringe, & chorda salutari, cor eius regulari alliga disciplina, ut tua, ei opitulante gratia, solutus, & liberatus a mundo, tuoq; vinctus seruitio (vel soluta, & liberata a mundo, tuoq; vincta seruitio) in Ordinis quem assumit obseruantia, usq; in finem iugiter perseueret. Qui uiuis, & regnas in sæcula, &c.

Tandem super Fratrem indutum, & præcinctum, vel Sororem indutam, & præcinctam dicatur. Vers. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

DEVS, qui mira Crucis misteria, in tuo deuotissimo Confessore Beato Francisco multiformiter demonstrasti, da famulo tuo N. (vel famulæ tuæ N.) ipsius semper exempla sectari, & assidua eiusdem Crucis meditatione muniri. Per Christum, &c.

AD INDVENDVM PVERVM, VEL PVELLAM pro aliquo Voto.

Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cœlum, & terram. Vers. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus. Vers. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOMINE Iesu Christe, qui pro nostra salutē, suscipiens humanam naturam, te vestimento carnis induere dignatus es, benedictione sancta tua, bene ✠ dic ista paruula vestimenta, quæ pro gratijs tibi exoluendis cum omni deuotione, sanctoque voto, ac veneratione beatissimæ Mariæ, Infans iste (siue Puella ista) super te suscepturus est (vel susceptura est) Infunde in eum (vel in eam) quæsumus, tuam sanctam bene ✠ dictionem, vt cum primum induerit hoc Religioni simile vestimentum, intercedente B. Francisco, descendat super eum, (vel eam) gratia tua, & protegat illum (vel illam) ab omni malo mentis, & corporis. Qui viuis, &c.

Deinde aspergantur vestimenta, & illa adoleantur incenso.

Cum vero exuit eum suis vestibus, dicat.

ERIPIAT Dominus de corde tuo sæculi pompas, quibus abrenuntiasti, dum Baptismum suscepisti.

Psalmus.

ERIPE me Domine ab homine malo, a viro iniquo eripe me.
Eripe me de inimicis meis Deus meus, & ab insurgentib. in me, libera me.
Eripe me de operantibus iniquitatem, & de viris sanguinum salua me.
Gloria Patri, & Filio, &c.

Postea induat eum cappa, & scapulari, & antequam cingat, dicat.

IMMITTAT in te Dominus sanctum Religionis amorem, sanctoq; feruore succendaris, & ardeas cœlestium bonorum desiderio. Psalm. Laudate.

Postea cingat eum dicendo.

PRÆCINGAT te Dominus Zona iustitiæ, ut immaculatus conserues omnia mandata sua. Psalmus. Laudate Dominum in Sanctis eius.

Deinde det ei candelam accensam & dicat.

Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus. Vers. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

DOMINE Iesu Christe, lux vera de uero lumine, quæsumus clementiam tuam, vt per intercessionem beatissimi Francisci, mentem paruuli huius illumines; vt cum ad annos discretionis aduenerit, sancto tibi animo, corporeq; deseruiat. Quis viuis.

Postea benedicat puerum offerendo eum super altare, dicendo.

CONFIRMA Deus, in puero, (siue puella) quod in eo, (vel ea,) operari fecisti, a templo sancto tuo, deducat eum; (vel eam) spiritus tuus bonus in terram rectam, & benedictio tua sit super eum, (vel eam) semper.

Deinde reddat illum parentibus, & conuersus ad circumstantes, dicat.

BENEDICAT vos diuina Maiestas, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. Amen.

Ad exuendum Puerum post annum.

Adiutorium nostrũ in nomine Domini. ℟. Qui fecit cœlum, & terram. Vers. Dominus vobiscum. *Oremus.*

DOMINE sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, a quo descendit omne bonum, & omne donum, tibi gratias referimus: & expleta vota reddimus suscipe vota nostra cum actionibus gratiarum, & intercedente B. Maria Virgine, sanctoq; Frãcisco, huic infanti, (vel puellæ) de cetero præsta salutem mentis, & corporis, vt te Creatorem recta fide colat, in te Redemptore spem suam confirmet, teq; summum bonum super omnia diligat, atque sanctis mãdatis tuis semper obediat. Per Dominum.

Deinde habitum exuendo, dicat.

Reddite vota vestra Deo cum actibus suis. Psalmus. Laudate Dominum omnes gentes, laudate eum omnes, &c.

Deinde deponat habitum super altare, & dicat.

Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor. Vers. Dominus vobiscum.

Oremus.

SVSCIPE sancte Pater omnipotens, æterne Deus, vota, precesq; supplicum: & per intercessionem beatissimæ Virginis, Mariæ, sanctiq; Patris nostri Francisci, præsta nobis: ita beneficia tua cognoscere, vt in gratiarum semper actione maneamus. Per Dominum nostrum, &c.

Postea benedicat circumstantes, vt supra.

Benedictio corporalium. *Oratio.*

OMNIPOTENS sempiterne Deus bene†dic lintamen istud ad tegendum, inuoluendumque corpus, & sanguinem Filij tui Domini nostri Iesu Christi. Qui tecum, &c. *Oratio.*

DOMINE Deus, qui, iam sanctificare dignatus es hoc genus specierum, quando eo dignatus es inuolui corpus Domini nostri Iesu Christi vnigeniti tui in beata passione, concede quæsumus per eumdem Dominum, quãquam indignis famulis tuis, vt præsens linteum cœlesti bene†dictione sanctum, & aptum fiat Dominico sepulcro, vel altari tuo, vt placabiliter possit in eo imponi corpus, & sanguis eiusdem Domini nostri Iesu Christi, qui est vita omnium fideliter se sumentium, & viuit, & regnat tecum Deus in vnitate Spiritussancti, &c.

Oratio.

CLEMENTISSIME Domine cuius inenarrabilis virtus, cuius mysteria arcanis mirabilibus celebrantur, tribue quæsumus, vt hoc linteamẽ tuæ propitiationis bene†dictione sanctificetur ad consecrandum super illud corpus, & sanguinem Dei, & Domini nostri Iesu Christi Filij tui. Qui tecum viuit, &c.

SEQVVN-

SEQVVNTVR FORMVLAE ABSOLVTIONVM.

Absolutio ab excommunicatione maiore.

Videlicet, Iuramēto de parendo mādatis: satisfactoria seu pignoratitia caut. & alijs, vt supra in uerbo, Excommunicat.

PRÆMISSIS omnibus, genuflexo pœnitente, dicat Sacerdos super eum, Miserere mei, vel alium psalmum pœnitentialem totum; & denudatis eius humeris, si visum fuerit expedire (nisi sit mulier, quæ non percutitur) det ei ictum vnum, leuiter percutiendo ad quemlibet versum. Postea dicatur Kyrie eleison, Christe eleison, Pater noster. Ver. Saluum fac seruum tuum. ℟. Deus meus sperātem in te. Vers. Esto eis Domine turris fortitudinis ℟. A facie inimici. Vers. Nihil proficiat inimicus in eo. ℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. Vers. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. Vers. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

DEVS, cui proprium est misereri semper, & parcere, suscipe deprecationem nostram (vel meam,) vt hunc famulum tuum, quem excommunicationis catena constringit, miseratio tuæ pietatis absoluat. Per Christū Dominum nostrum. Amen. Auctoritate omnipotētis Dei, & beatorum Apostolorum eius Petri, & Pauli, & Sanctissimi Domini nostri Papæ (vel Reuerendiss. Episcopi nostri) in hac parte tibi concessa, & mihi cōmissa, absoluo te a vinculo excommunicationis, in quā incurristi propter talem, vel talem caussam, & restituo te sanctis Sacramentis Ecclesiæ, communioni, & vnitati fidelium. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti Amen.

Submonitio.

Nota quod, si excommunicatio sit certa, & proinde ad cautelam fieri absolutionem contingat, non sunt seruandæ prædictæ sollemnitates, siue circūstantiæ. Item pro contumacia, vel offensa dubia, sufficit, dari cautionem iuratoriam, vt aiunt Doctores, etiam si dari possit fideiussoria, & demū scito, quod in articulo mortis constitutus, a quocumq; casu excommunicationis absolua tur; si superuixerit, necesse est eum adire Superiorem illum, a quo alias de iure fuerat absoluendus, prout elicitur ex dicto c. eos qui; de sent. excom. lib. 6. & ex ipsa extr. Benedicti Papæ XI. de Priuilegijs, quæ incipit, Inter cunctas, & quidem, non pro absolutione debet accedere, sed vt pareat eius mandato, acceptando pœnitentiam, aut huiusmodi.

Forma dispensandi super irregularitate, si super hoc facultas habeatur.

AVCTORITATE N. in hac parte tibi concessa, & mihi commissa, dispenso tecū super irregularitate (vel irregularitatibus) quam (vel quas) contraxisti propter talem (vel tales) caussam (vel caussas) & restituo te ad actus legitimos, In nomine Patris; & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Absolutio communiter obseruanda in confessione Sacramentali.

1 SI teneris aliquo vinculo excommunicationis, a quo possim te absoluere, ego absoluo te, & restituo sanctis Sacramentis Ecclesiæ, communioni, & vnitati fideliū. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

2 Misereatur; &c. Indulgentiam, &c.

3 Dominus noster Iesus Christus te absoluat, & ego auctoritate ipsius, qua fungor, absoluo te ab omnibus peccatis tuis. In nomine Patris, Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Passio Domini nostri Iesu Christi, & merita B. M. semper Virginis, & omnium Sanctorum, & quidquid boni feceris, aut mali sustinueris, sint tibi in remissionem peccatorum, in augmentum gratiæ, & præmium vitę æternæ. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Sub-

Submonitio.

Nota, quod Pœnitentiarij Episcopales, seu Archiepiscopales, cũ regulariter non audiant, nisi peccata reseruata (quia pro reliquis debent remittere pęnitentes ad suos confessarios) post absolutionem ab excõmunicatione (vt moris est) ad cautelam, debent indefinite dicere tali pacto. Ego te absoluo a peccatis. In nomine Patris, & Filij, & spiritus sancti. Amen.

In reconciliatione, & in casu mortis repentinæ, vel alias imminentis.

1 SI teneris aliquo vinculo excommunicationis, a quo possim te absoluere, ego absoluo te. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

2 Itẽ ego absoluo te ab omnibus peccatis tuis. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Tempore Iubilai, aut similium gratiarum.

SI teneris aliquo vinculo, vel aliquibus vinculis excommunicationis, suspensionis, & interdicti a quibus ego possim te absoluere, auctoritate mihi commissa, & tibi concessa a Sanctissimo Domino nostro Papa, ego absoluo te & restituo te sanctis Sacramentis Ecclesię, communioni, & vnitati fidelium. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

2 Misereatur, &c. Indulgentiã, &c. Dominus noster Iesus Christus, ut supra.

Submonitio.

At si de excommunicatione confessarius, sit certus, & facultatem habeat absoluendi, dicat sic. Auctoritate N. ego absoluo te a vinculo excommunicationis incursæ propter talem caussam, deinde subiungat sic; Et si teneris aliquo alio vinculo excõmunicationis; a quo, &c. Postremo absoluat a peccatis, vt supra.

Absolutio in articulo mortis, pro habentibus Bullas, aut Cõfessionalia, aut Apostolica Priuilegia, prout sunt illi cõmuniter, qui sunt scripti in Societate Corporis Christi, aut alibi, &c. & item omnes fere Regulares.

POSTEA quam pœnitens fuerit absolutus a censuris, & a peccatis, secundum formulam hic superius positam, debet Sacerdos in fine hæc verba subiũgere. Auctoritate Domini nostri Iesu Christi, & beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, tibi concessa, & mihi commissa, concedo tibi omnem illam indulgentiam peccatorum tuorum, quam possum concedere virtute tuarum Bullarum, Confessionalium, vel aliorum Priuilegiorum, si tamen hac vice morieris; alias, Pro alia tibi uice reseruo. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti Amen. Et hanc formam tradit etiam Nauar. in suo Manu. cap. 26. num. 30. & dicit, esse etiam doctrinam Beati Antonini 4. par. & subdit, quod in articulo mortis multi amittunt tales pręfatas gratias, quia eorum Confessarij eis illas non applicant, & tales gratię, inquit, debent etiam applicari ijs, qui amiserunt loquelam, & non poterunt confiteri, dummodo ostenderint signa contritionis: possunt enim tales percipere Sacram Eucharistiam, & demum Extremam vnctionem, etiam si fuerint antea grauissimi peccatores; vnde sunt grauissime puniendi, & Parochi, qui talibus ea Sacramenta denegant.

Supradicta Formula habentur in Catechesi Neap. fol. 43.

FINIS.

LICENTIA PATRIS REVERENDISS. GENERALIS Ord. Capuccinorum F. Siluestri a Monteleone eiusdem Ord.

F. Siluester a Monteleone Ordinis Capuccinorum Generalis, & Seruus in Christo sibi Carissimo R. P. F. Hieronymo a Sorbo, eiusdem Ordinis, necnon in eodem Prædicatori, Salutem.

CVM intellexerim te, non paruo labore, annotationes quasdam in Compendium Priuilegiorum Ordinum Mendicantium elucubrasse, quas in lucem, vna cum eodem Compendio, secundo ab eodem Auctore edito, ad communem mendicantium prædictorum vtilitatem cupis producere; Virtute huius, facultatem tibi concedo vt (secundum temporis opportunitatem) illas possis in lucem edere, dummodo prius visæ fuerint, & approbatæ, (antequam dentur prælo,) a Reuerendo Patre Fratre Siluestro a Rossano, Theologo, ac Prædicatore Ordinis, (qui curam habebit diligentissimam, ne fit aliquid, quod pias possit offendere aures, aut quod Sanctæ Romanę Ecclesiæ, ac Decretis, & Constitutionibus sacrorum Cōciliorum, Summorumque Pontificum contrarietur: necnon & approbatæ postea ab Illustrissimo, & Reuerendissimo loci Ordinario extiterint, iuxta Sac. Conc. Triden dispositionem. Dat. Neapol die 4 mensis Maij 1594.

Fr. Siluester Supradictus manu propria. *Locus sigilli.*

ADMODVM R. P. F. HIERONYMO A SORBO, INSTITVTI Capuccinorum, Diui Francisci, Prædicatori præclaro.

Frater Siluester Rossanus eiusdem Ordinis Prædicator. S. P. D.

COmpendium Priuilegiorum, & Indultorum, motu proprio, a Sanctiss. Pontificibus, Ordinibus mendicantium, concessorum, iam olim editum, a te nuper Hieronyme admodū Reuer. Annotationibus illustratum, & Priuilegijs, post illius editionem concessis, locupletatum, (in quibus mihi demandatum fuit perpendere, num aliquid esset quod castigatione, vel correctione indigeret;) fideliter vidi, & diligenter perlegi. Sed tantum abest, vt quidquā, quod legentium animos offendere possit; vt potius omnia, tum Sacræ Theologiæ, tum Sacrorum Canonum documentis referta, & magno cum zelo, a te peroptime disposita, deprehenderim. Age ergo quæso, quamprimum ea typis imprimere facias; scire te etenim volo, ea omnia fore omnibus Religiosis, & grata, & vtilia. Laus Deo, & Sanctis suis. Vale. Neapoli die 28 mensis Maij 1594. Fr. Siluester Rossanus, qui supra manu propria.

Omnia submittendo Sanctæ Romanæ Ecclesiæ correctioni.

Testimonia Theologorum qui hoc opus nuper viderunt, & approbauerunt

EGO D. Lact Benzolus Can Reg. Later. & Sacræ Theologiæ professor legi Compendium hoc priuil. & quia nihil quod regulæ fidei Cathol repugnet, adinueni; ideo typis excudi posse sentio. Ego D. Lact suprascrip. propria manu me subscripsi.

COmpendium hoc Priuilegiorum perlegi Ego D. Aloisius Portianus, Cano. Regular. Lateranen. Sacræ Theologiæ professor, & iudico, quod possit imprimi, absque dispendio fidei, & bonorum morum; ideoque manu propria me subscripsi D. Aloisius Portianus.

COmpendium Priuilegiorum Regularium mendicantium, & non mendicantium, alias impressum, superioribus annis, ab admodum Reueren. P F Hieronymo a Sorbo, Ordinis Capuccinorum, Annotationibus vtilissimis ornatum, & auctum, & iuxta Decreta Trident. Synodi, & Summorum Pontificum a Clemen. VII vsque ad 7 annum Clemen VIII. reformatum, & ab eodem nunc eiusdem Ordinis Gener. denuo correctum, perlegi Ego Frater Zepherinus a Bergo. Prædicator eiusdem Ordinis, & Sacræ Theologię lector in loco Brixiæ, ex commissione admodum R. P. F. Leonardi a Berg. Prouinc. nostri, Omniaque in ipso contēta approbans, tanquam fidei consona, omnibus, ac Regularibus præcipuè, valde vtilia, digna prælo existimo. Dat. in loco nostro Brixiæ 8 Kalendas Martij. M D I C.

Ego Frater Zephyrinus a Bergomo qui supra manu propria;

LAVS DEO, BEATAE V. Mariæ, & B. P. Francisco.

INDEX MATERIERVM DE QVIBVS IN COMPENDIO TRACTATVR.

Post Compendium ponuntur quædam Bullæ in Compendio, diuersis in locis adductæ, a fol. 537. vsque ad fol. 555.

Deinde annectũtur qdã spectãtia ad Fratres, & Sorores, & Tertiaros, scilicet.

INDEX RERVM
OMNIVM NOTABILIVM
Quę in hoc Compendio continentur.

A

Abbatissa.

Absolutio.

Re-

Pro-

Et

Bona.

Bulla.

Bullæ,quæ habentur in fine huius Compendij una cum quibusdam Benedictionibus.

Bulla

Cen-

Canonica Portio.

Capitulum Generale.

Casus Reseruati.

Absolutio

INDEX.

Clausura Monialium.

An

Commissarius.

Communicatio Priuilegiorum.

Ca-

Communicare.

Commutare.

Conceptio Virginis.

Con-

Concilium.

Concordia.

Confessiones,& Confessores.

Et

Conseruatores Ordinis.

Conueniri in Iudicio.

Conuentuales Fratres.

Correctio Fratrum.

Prælati

Custodes.

Decima.

Pius

Declarare.

Dare, cum declarat. Bulla de largit. Muner.

Dispensatio.

Dispen-

Ecclesiæ Fratrum.

Aedificare.

Eijcere ab Ordine.

Electio.

Electio.

Eleemosyna.

Episcopi.

suis

Eucharistia.

Excommunicatio.

Exem-

Exempti Fratres.

Exemptio.

F

fra-

Famuli Fratrum.

Festiuitates.

Generalis Minister.

Guardianus.

Gradus Scholastici.

H

Habitus Fratrum.

Hæreditas,& Heredes.

I

Indulgentia.

Infirmi Fratres.

Ingredi Monasteria Monialium.

uner-

Inquisitores.

In-

Interdictum.

Itinerantes Fratres.

L

Laici Fratres.

Legata.

Bona

Licentiare Fratres.

Loca Fratrum.

M

Ministri.

Missa.

Moniales.

Circa Nouitiorum absolutionem, & dispensationem.

Circa dispositionem Bonorum ipsorum Nouitiorum.

O

Octaua

Officium Diuinum.

Oracula Viua Vocis.

Ordines Sacri.

Ordi-

Prælati, &c.

Præsentatio Confessorum.

Pri-

INDEX

Priuilegia Fratrum.

Statuen-

Proceſſiones.

Procuratores Fratrum,ſeu Syndici.

Profeſſio Fratrum.

Protector ordinis.

R

dines

S

muni-

T

V

Visitatio

Finis Indicis.

REGISTRVM,

a ABCDEFGHIKLMNOPQRSTVXYZ,

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii KK Ll Mm Nn Oo Pp Qq.

Omnes sunt quaterniones, præter Qq qui est sexternio.

VENETIIS, M. D. CIII.

Apud Petrum Ricciardum.